

Smithsonian Institution
Libraries

CAII PLINII SECVNDI
NATVRAE
HISTORIAE

CVM

INTERPRETATIONE ET NOTIS INTEGRIS
IOHANNIS HARVDINI

ITEMQVE

CVM

COMMENTARIIS ET ADNOTATIONIBVS
HERMOLAI BARBARI PINTIANI
RHENANI GELENII

DALECHAMPII SCALIGERI SALMASII

IS. VOSSII I. F. GRONOVII

ET VARIORVM

VOLV MEN SECVNDVM

RECENSUIT

VARIETATEMQUE LECTIONIS

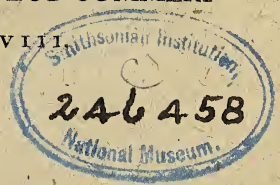
A D I E C I T

IOH. GEORG. FRID. FRANZIVS

L I P S I A E

IMPENSIS GVILIELMI GOTTLOB SOMMEREI

A. C. MDCCLXXVIII

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1911

1911

1911

1911

1911

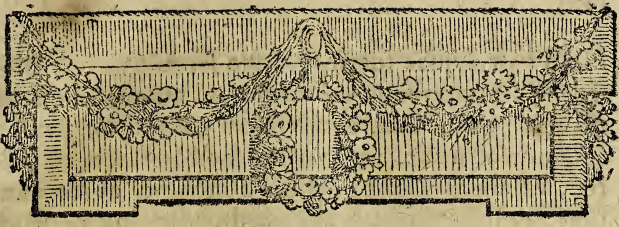
1911

1911

1911

50.50

PA
D011
A2
1775
V.2
ENHR3

DE
C. P L I N I I
S E C V N D I
P A T R I A

A
PAVLO CIGALINO
NOVOCOMENSE TICINENSIS GYMNASII PVBLICO, ET
PRIMARIO MEDICINAE PROFESSORE,
LECTIO PRIMA

H A B I T A
I N P E R I L L A F F I D A T O R V M A C A D E M I A .

Quantum onus, quam graue, quamque laboriosum mihi subeundum foret, Illustriss. Princeps, vosque viri grauissimi, ac nobilissimi Academici, nec tum ignorabam, cum me Plinium de materiae medicae historia tractantem de superiore, et honestissimo hoc loco interpretari iussistis; et nunc, quam sit difficile, quam sollicitum, et molestiae, ac periculi plenum, cum me ad aggrediendum accingo, insigni cum animi mei perturbatione sentio. Cum enim duo mihi primum sese offerant, de quibus agendum videatur,

Plinii patria quae fuerit, ac quo saeculo vixerit Dioscorides Anazarbeus is, quem in historia medicae materiae explicanda olim Graeci omnes, et Arabes aequae probarunt, nunc nemo non auctorem sequitur, et antesignanum: illud annexam, atque coniunctam habet quandam quaestionem, quam si attingero, neque temporis, neque loci rationem habuisse videri possim. Hoc vero praeterquam quod intra constitutos mihi a vobis dicendi cancellos non continetur, etiam vereor ne, si quod sentio, libere pronuntiauerō, cum in eo a communi omnium consensione me penitus subtraxerim, mihi aut plus assumisse videar, quam deceat, aut quam debueram arrogasse, et sermones ea de re minus commodos a vobis incurram, aut potius subeam grauiorem reprehensionem, quasi in eo mihi consilium defuerit, in hoc consilio nihil, temeritate me plurimum posse notum fecerim. Nam quod antiquos interpretes, quicumque celebriores habiti sunt, de patria eorum, quos sibi ad explicandos proposuissent, aliquid prius constituisse obseruauissem, admonebar praeclarum tantorum virorum exemplum sine mea aliqua culpa neglectum iri non posse, quod si fuisset imitatus, contentionem quandam inter Noucomenses meos, et Veronenses non excitatam modo; verum etiam multos annos scriptis exagitatam videbam, aut sine ciuium meorum offensione non posse dissimulare, vel sine graui reprehensione praeter opinionem vestram, et communem tot lectissimorum iuuenum expectationem attingere. Si vero de aetate, qua Dioscorides floruisset, egissem, cum vos consilium meum demiratos hoc mihi fuisse propositum, de quo dicerem, esse inficiaturos, tum hos adolescentes, quos video frequentes conuenisse, de Dioscoride, quando vixerit, se non venisse auditoros,

ros, sed quid de Plinii materiae medicae historia sibi a me de superiore hoc loco explicaretur pedum suppositione significaturos. Verum enimvero hoc eiusmodi esse intelligebam, quod neque sine diminutione existimationis vestrae, quae maxima est, reticere, neque sine meae, si qua est, iactura dissimulari posset. Quod enim peruagatum est, et quidem iam diu Plinium ex Dioscoride pleraque omnia de materia medica a se scriptis consignata exscripsisse, id pro constanti iam receptum, et communi scribentium consensu quodammodo sancitum effecit, cum in nonnullis a Dioscoride Plinium dissentire materiae medicae studiosi obseruauissent, ut furti simul, et inscitiae ipsum non solum accusare, verum etiam indicta causa condemnare non vererentur; ita vos quidem, Patres, in deligendo auctore, quem in hoc frequenti ingenuorum adolescentium concursu interpretarer, rationem in consilium negligentius adhibuisse videbimini, qui maxime prudenter de rebus omnibus deliberare consueuistis. Ego vero, si quod aliud inconsulte, hoc maxime onus temere suscepisse iudicabor, ex quo perspiciatis, ut hoc dicam, non tam meam causam postulare, quam vestra, ut ne id ipsum reticeam, interesse. De patriae vero Plinii habendo sermone ita statuebam, aut si tacerem contra veterem consuetudinem, ac contra pristinum illum continuata tot saeculorum obseruatione confirmatum interpretum morem esse me facturum; aut si ab antiquo instituto non discederem, coniunctam adeo cum tractatione patriae, ac quodammodo natura copulatam contentionem hanc nostram, ut una ab altera diuelli non possit, esse mihi attingendam. Quae cum ita sint, cum necessitate quadam impellar, ut propositorum neutrum praetermittam. Committite vos Patres grauissimi, pa-

tiamini, studiosi adoleſcentes, Plinio noſtro de furto, et inſcitia grauitèr accuſato mihi per vos, et humanitatem, ac lenitatem veſtram, vt liceat paucis patrocinari. Date officio, date meo erga dulciſſimam patriam amori, et gratae, quae mihi ciuium meorum in mente verſatur, recordationi concedite, vt illis ciuem ſuum, et meum, Plinium, quantum in me eſt, dicendo hodierna die conferrem, dignitatem, nobilitatem, ac gloriam tuear, quam in hoc ciui agnoſcimus minime contemnendam, nec grauemini audire Nouocomenſem de Plinii patria Veronenſibus Alexandro Benedicto, Torrello Sarainae, et Onuphrio Panuino viris grauiſſimis, maxime vero Antonio Pantheo reſpondentem nullum non lapidem mouenti, quo Tribu ſua motum Plinium, et in alienam inſertum transferat Veronam, cuius alioqui opinione mea tanta nobilitas eſt, tantus ſplendor, vt ingentium molium ſtrutura, aedium elegancia, fertilitate agrorum, viroꝝ omni genere laudis illuſtrium copia, atque antiquitate longe clariffima non indigeat lumine Plinii noſtri, et alienae huius gloriae acceſſione, quam Pantheus magno non ſolum conatu, ac ſtudio curauit, verum etiam totis ingenii viribus adnixus procurauit. Nec defuerunt illi ſcriptores haud contemnendi, quorum auctoritate ſtipatus nobis Plinium noſtrum eripere tentaret, in primis Franciſci Petrarchae teſtimonio fretus ſeniorẽ Plinium inter Veronenſes apertiffime in Famae triumpho referentis, quem principem, ac familiae ductorem Perottus, et Laurentius Valla cum aliis nonnullis ſequuti idem affirmarunt. Sed Plinius iunior ad Maximum ſcribens Veronenſes ſuos in hunc modum appellauit: *Reçte feciſti, quod gladiatorium munus Veronenſibus noſtris permiſiſti.* Idem in epiſtola ad Falconem,

conem, Catullum suum vocat: et proximum sibi esse Patauinum municipium ad Iunium Mauricum scribens ait. *Habet Minutius auiam maternam Seranam non procul a me municipio Patauino.* Quae quis non videt seniore Plinium Veronensem existisse demonstrare? Quis non perspicit, quia senioris filius adoptiuus iunior Plinius esset, hoc nomine ciuem Veronensem effectum Catullum, ceterosque Veronenses suos appellare, et Patauium sibi proximum dicere potuisse? qui vt Comensis, neque proximum Patauium habuit, a quo plurimum Comum distat, neque Veronenses suos nominare debuit. Pluris faciendum est, quod ille ipse Plinius Senior, de quo lis est, in historiae suae naturalis praefatione Catullum summo omnium consensu Veronensem conterraneum suum vocat his verbis: *Vt obiter emolliam conterraneum meum Catullum.* Addit Pantheus Secundorum familiam, ex qua Plinius descendit, plurimam Veronae fuisse, cuius in antiquo marmore tribus millibus ab vrbe passibus sequens legitur epigramma:

LAELIAE CLEMENTINAE VXORI IN-
COMPARABILI Q. FVRIVS SECVNDVS
MARTIVS ET SIBI VIVVS FECIT.
FVNCTA IACES HIC SED VIVIS
VIVESQVE SECVNDO
LAELIA TVO.

Haud ita vero procul a Benaco:

L. AQVILIVS SECVNDVS L. AQVILIO
CHARITONI ET PVBLICIAE VENERIAE
PARENTIBVS PIENT. LIBERT. LIBERTAB.

Sed ad ripam Benaci antiquam eiusmodi marmoream Tabulam extare scribit:

SEX. LAETIBIO SEX. F. FAB. VI. VIR. AVG.
LAETIBIAE VERA ET SECVNDA
FRATRI PISSIMO.

In ipsa quoque vrbe similem Secundorum spectari memoriam.

L. SOLLIUS L. F. SECVNDVS PAP.
TICINENSIS SIBI.
PAVLONIAE L. F. MAXIMAE VXORI.

Quid quod in agro Polyzelano dioecesif Veronenfis Secundorum cognationis infigne monumentum obseruatione dignum in lapidea tabula infulptum affert Pantheus, quod ita habet:

CALPVNIA L. F. PRISCA SIBI
ET L. CALPVNIO QVADRATO PATRI
VALERIAE C. F. SECVNDAE MATRI
L. CALPVNIO PVDENTI FRATRI
V. VIR. AVG.

In hoc porro epigrammate Valeriam Secundam C. Plinii Senioris filiam fuisse afferit, quae L. Calpurnio Quadrato filiam pepererit Calpurniam Priscam Iunioris Plinii consobrinam, ad quam binae eiusdem literae scriptae leguntur, vna, qua conqueritur de Calpurniae secessu in Campaniam, altera, qua Calpurniae literis respondet, cuius ad patrem Quadratum alterae duae Plinii Iunioris epistolae exstant, vna libro vi. altera libro ix. Denique triumphum canit sequenti titulo in aede D. Blasii inuento, quod ita legitur:

PLINIUS SECVNDVS AVGVV PATRI
MATRI MARCELLAE TESTAMENTO
FIERI IVSSIT.

Hoc nihil videri potest ad Panthei placitum confirmandum, et querelam nostram opprimendam apertius desiderari potuisse, quam vt Plinius Veronae patri, et matri monumentum erigi testamento iusserit.

Ex aduerso Nouocomenses mei se, suamque causam non deseruere, quorum princeps Benedictus Iouius latine, graece, et hebraice literatissimus, atque antiquae lectionis inuestigator diligentissimus, et cum eo pater meus Franciscus egregie partes suas iustinuere, quibus accessit viri grauissimi, et Iurisconsulti celeberrimi Andreae Alciati Mediolanensis firmissimum patrocinium, et Thomae Porcachii pro nobis differentis verissima defensio. Siue enim testium auctoritatem, siue rationum certitudinem, siue denique antiquorum epigrammatum accessionem requiramus, nihil est, quod in hac causa ab his patronis desideremus. Testes profertur Suetonium Tranquillum, Eusebium Caesariensem, D. Hieronymum, antiquam impressionem anno a partu Virgineo, millesimo quadringentesimo septuagesimo nono Taruisii editam, Hermolaum Barbarum, Politianum, (scitis patres quos viros nomine) Georgium Merulam, Bernardinum Corium, Raphaellem Regium, et Heliam Capreolum. In eo enim opere, quod de viris illustribus Suetonius conscripsit, de Plinio scribens inquit: *Plinius Secundus Nouocomensis equestribus militiis egregie functus, procurationes quoque splendidissimas, atque continuas summa integritate administravit: mortuus est, cum Misnensi classi praeesset, et flagrante Vesuuio ad explorandas propius causas Liburnicas praetendisset.* Eusebius vero, aut interpres D. Hieronymus, *Anno, inquit, duodecimo Imperii Traiani Plinius Secundus Nouocomensis Orator, et Historicus insignis habetur, cuius plurima ingenii opera extant, periit tum inuisit Vesuuium.* In antiqua Plinii editione sic legitur: *C. Plinius Secundus Nouocomensis T. Vespasiano suo salutem:* ibidem operi praefixa sunt, quae de Plinio Suetonius, aut Eusebius scripserunt. Ceterum haec

omnia haud firmioribus responsionibus Pantheus refellit, quam solidis fundamentis suam de Plinii patria opinionem constituerit, Suetonium de Viris illustribus egisse inficiatur, eodem cum Sereno Sammonico errore lapsum duos Plinios patrem, et filium vnum fecisse, aut etiam volentem, et scientem peccasse, vel patriae mentionem, quam Suetonius praeteriisset, ab alio accepisse, a quo forte in antiqua Plinii editione litera deprauata sit loco verbi *Veronensis*, altero perperam subrogato *Nouocomensis*. Videte Patres, quo desiderium (leni verbo et remisso dicendi genere vtar) homines praecipites impellat, quid non faciat comminisci, licentia plusquam imperatoria vsus Pantheus Suetonio sua opera adimit, adulationis notam inurit, obiicit lapsum, verba expungit, lectiones immutat. Si quaeratis rationem, nulla est; sed eius loco voluntas nobis accipienda est. Quid Pantheus facturus fuisset, si quis verbum illud *Conterraneus*, quo maxime nititur, et quod totius disputationis, et opinionis suae veluti basim, ac firmissimum fundamentum constituit, neget Plinii esse, neget iuniorem Plinium Patavium sibi proximum fecisse, quo argumento nobis ereptum Plinium putat; si in exscribendo antiquo epigrammate, cuius auctoritate nos de causa nostra prorsus cecidisse gloriatur, maiorem in eo fidem requirat, si cognationem illam, quam adeo iactat, vt Plinium Veronensem esse conuincat, fabulam esse, quispiam dixerit, quid, dico, Pantheus fuisset facturus? magnam quidem sibi iniuriam illatam non addubito fuisse exclamaturum, negari omnia sine ratione, quod equidem ego quoque faciendum non esse confirmo, et cum eo in hoc conuenio, vt ratione, non voluntate contendamus. Quamobrem ne posthac dictum a nobis
quic-

quicquam conqueratur, cuius ratio incomperta fit, audite Patres, quid Hermolaus Barbarus patritius Venetus, non Comensis, vir eruditionis minime vulgaris, et aetatis suae doctissimorum virorum nemini secundus, ac Plinii lectione emendandae, non patriae inquirendae incumbens, de hoc verbo *Conterraneus* scribens prodiderit in hunc modum: *Quidam non Conterraneum, sed Concerronem, siue, quod idem est, congerronem meum legunt, et quod exemplaria quaedam sunt, in quibus Concerraneum scribatur, et quod castrense id verbum esse dicant ex historia, et Plautus, nec vno loco: Hic, inquit, aderit congerro meus.* Quanta vero ratione aut ego negauerim Plinium iuniorem sibi proximum esse Patauium dixisse, aut illi eundem Patauium proximum eadem auctoritate affirmauerit; accipite. In epistolarum volumine pluribus ab hinc annis impresso libro primo ad Iunium Maurium sic legitur. *Habet auiam maternam Serranam procul a me municipio Patauino;* quibus tantum abest, ut Plinius Patauium se proximum faciat, ut etiam plurimum abesse profiteatur. Dicit ille demtam esse notam negationis, quam suum exemplar habeat; ego contra additam suo contendam, qua meum careat, neque enim, cum ratione, aut testimonio destituamur in instituta controuersia, maiorem ille sibi auctoritatem arrogare debet, quam apud me esse velit: vel cum vtrinque paribus testimonis contendatur, pluris suum facere, quam meum a me fieri velit. Etenim Patres, ut intelligatis me in hac causa non fauere Nouocomensibus, quia vnus ex his sim, sed quia cum eorum querelam iustam esse non addubitarem, inique facturum esse me arbitratus, si cum possem, communem causam non complecterer, et ad defendendum non susciperem: ciuibus ergo meis adfui patronus, quod non

non ignorarem, quamquam a viris nobilissimis fuerit abunde causa perorata, quosdam, siue quod non viderint, quae ab iis scribuntur, siue quod argumentorum vim negligentius inspexerint, siue quod non intellexerint, Plinium Veronensem esse obstinate potius, quam scite contendere. Ut institueram dicere, veritati studens ingenue fateor, neutram mihi probandam lectionem videri: nihil enim referebat Plinio dicere hoc loco pro re proposita se procul Patauij potius abesse, quam proximum esse, quod facit, ut credam eam veram, ac genuinam esse lectionem, quae in eodem meo volumine in margine sic habet: *Habet auiam maternam Serranam Proculam e municipio Patauino, nostri mores.* Sed siue negligentia, siue inscitia scribae factum est, ut a verbo, *Proculam*, vltima syllaba auulsa legeretur, quam, quod significatu careret, emendator ex praepositione *a*, et sequentis verbi, *me*, prima litera conflata esse falso coniiciens disiunxit, et litera, *m*, praepositioni *e* adiiciens, *me*, legi pro, *e*, fecit; priorem vero literam videri praepositionem in hunc modum, *procul a me*, et cognomine *Proculam*, quod diuulsum copulatione indigeret, magis distracto, totius orationis sensum conturbauit, ac prorsus distortit. Venio ad antiquum illud epigramma, cuius initium est *PLINIVS SECVNDVS*, de quo ex Panthei fautore quaero, an hoc nomen, ac cognomen in eo lapide integrum, atque perfectum legerit, vel mutilum, detritis per vetustatem syllabis, aut literis nonnullis, de suo ingenio *Plinius Secundus* sit interpretatus: dicat, an neget, mihi curae non est, qui sciam cum vtrouis modo causae nostrae plus esse profuturum, quam scribendo animo a nobis Pantheus olim alieno fuerit. Si enim dixerit nihil nomi-

mini

mini Plinii, ac cognomini defuisse, habeo quos proferam testes aduersos viros integerrimos Veronenses Alexandrum Benedictum, maxime vero Onuphrium Panuinium antiquorum epigrammatum studiosissimum; quorum vterque in nomine literas nonnullas desiderari, in cognomine etiam syllabas fateatur. Sin ob id, quod est, verè, et ingenue, respondeat vetustatem nomini quasdam literas abstulisse, cognomini syllabam priorem, vt Alexander Benedictus, aut pene totum deleuisse, teste Panuino ...NDV... tantum legente. Cur rursus interrogo te, perinde ac integrum Pantheus scripsit, neque lectorem deficientium in primo literarum; in altero syllabarum admonuit? Quid ita, inquires? Quid? quia volo clientis tui hoc loco astutiam, ne doli grauiori verbo vtar, elucere. Videbat homo sagacissimus in epigrammate nomen, ac cognomen integrum relatum ad traducendos legentium animos in sententiam suam plurimum auctoritatis esse habiturum, quod si mancum retulisset, et ob vetustatem mutilum esse dixisset. ...INIVS primo loco tantum superesse, exeso principio, altero ...CVNDVS, vt Alexandro videtur ...NDV... vt Panuino placet, detritis pluribus syllabis, eo se nihil eosdem fuisse commoturum. Hoc dico, intelligens Pantheus, astutus patronus, licet falsus, videri maluit, quam ineptus et incallidus defensor, atque aduocatus veris testibus productis, id effecit, vt Andreas Alciatus epigrammatis initium omnino sic habere, sicut dicebatur *PLINIUS SECVNDVS*, arbitratus quamquam Plinium Comensem esse non dubitaret, eo vsque tamen perplexus pro nobis pronuntiare non fuerit ausus, donec certior factus deficientium in Plinio primarum literarum; cum ex his quae nondum decidissent, sibi non potius *Plinius*, quam

Cani-

Caninius, Licinius, Afinius, aut Cominius legi debuisse, videri constantissime asseruit, tum controversiae neruos et firmamentum tam infirmo argumento commisisse satis Pantheum demirari non potuit. Sed faciamus non ...INIVS ...CVNDVS. verum potius, quod amor patriae fecit Panuino videri, C. P..INIVS legi a sculptore, non Panuini coniectura fictum, vt, incipiente verbo a litera P. et in ...INIVS desinente, quodammodo necesse esse videatur *Plinius* interpretari. Quid? num ideo quia *C. Plinius* est, *Secundum* etiam eundem fuisse sequitur? Negabunt hoc Nouocomenes mei, apud quos *C. Plinius Philocalus, C. Plinius Valerianus, et C. Plinius Caluus* in antiquis monumentis leguntur, quae distuli oportuniori loco referenda. [At ...NDV.. in scriptis habet, quod nulli cognominum propositorum accommodari potest: non abnuo, neque a me idcirco adducuntur, vt velim tres illas litteras horum cognominum aliquod significare posse; sed vt intelligant *C. Plinii* praenomen et nomen sibi necessario cognomen *Secundi* non asciscere, quod vt ...CVNDVS. necessario non refert, vt Pantheus censet, ita multo minus ...NDV. sicut Panuino visum est, et syllabae ...CVNDVS et literae ...NDV... quam ex cognomine *Secundus* haud minus reliquae esse possunt ex altero *Iucundus, aut Verecundus, quorum primi exemplum extat Romae in museo Carpenfi, quod habet:*

D. M.

CORNELIA IVCVNDO

V. A. XIV.

CORNELIA LASCIVA

PATRONO BENEMER.

Et

Et ibidem in hortis:

D. M.

T. FL. IVCVNDO

EX. LEG. XXX. VLP.

In Lusitania vero:

EGO GALLVS FAVONIVS IVCVNDVS L. F.
QVI BELLO CONT. VIRIATVM OCCVB. IO-
CVNDVM ET PVIDENTEM FILIOS EX TEST.
HERR. RELINQVO ET BONORVM IOCVNDI
PATR. MEI ET EORVMQVE MIHI ADQVISIVI.
ac quae sequuntur.

Alterius cognominis tale apud aedem D. Zenonis Veronae visitur:

MARCELLI VERECVNDI ET CAESIAE FVNAM.

Quibus constat, quia *C. Plinius* monumentum habeat, ex eo etiam, *Secundum* eum fuisse non convinci. Quamquam si verbum hoc inchoatum P...INIVS ad examen non fucatum reuocauerimus, an *Plinius* significet, dubium, et incertum esse deprehendemus; potest enim *Pleminius* explicari, cuius propraetoris Liuius libro A. V. C. XIX. meminit; forte etiam vsque adeo obscure litera illa, quam P. Panuinius esse coniecit, apparet, vt C. aequae esse potuerit, ac P. et *Clinius* totum verbum significare, cuius Romae tale extat epigramma.

C. PLINIVS C. F. F. III. VIR.

Ita nihil fauebit Panuinio C. P...INIVS ..NDV... nihil Alexandro Benedicto ...INIVS. ...CVNDVS. aut PLINIVS SECVNDVS Torello, et Pantheo, quem (ad eum enim mihi redeundum est) excusabit forte quispiam totius erroris culpa in amicum reiecta, qui exscriptum epigramma ad eum a se pro ...INIVS, PLINIVS, et ...NDV... SECVNDVS restitutum transmisit, restitutionis suppressa mentione. Accipio excusationem, nolo Pantheum fraudis

dis alienae poenas dare, volo non fideliter inscriptionem retulisse. Sed ita ut ne nos eas poenas luere excusationis auctor velit, quas repetere debuimus ab amico Panthei, ut ne nobis in culpam eius innocentiam, aut amici dolum adscribat, ut ne quam simpliciter, et candide inscriptio recitata est tam pro se aduersus nos concludere arbitretur; et quia in hoc fidelis Pantheus extiterit, nos causam iniustam tueri sentiat.

De quo quia satis multa, transfero sermonem ad cognationis fabulam, quam an iure, vel iniuria hoc nomine appellauerim, non faciam, sed perficiam, ut omnes intelligatis. Panuinius cum priora Panthei argumenta retulisset, quibus Veronensem esse Plinium ostendi existimabat, de hoc ne verbum quidem vllum fecit, quod intelligeret ab iis, quae de nominandi Romanorum consuetudine a se aliquot ante annis edita leguntur, nihil alienum magis dici potuisse, quam *Secundum*, et *Secundam* familiae nomen esse, non esse *Valeriam*, aut *Plinium*: contra enim prorsus illud cognomen est, *Valeria* et *Plinius* ad familiam pertinent, quod sequitur patrem Plinium ex vna familia profectum, filiam ex Valeriorum gente non Pliniorum descendisse. Ex hac fabula cetera, quae sequuntur de cognatione, eadem somniis simillima, ortum habuere. Calpurniam Priscam Valeriae, et L. Calpurnii Quadrati filiam, L. Calpurnii Pudentis V. Vir. Aug. sororem, Plinii Senioris neptem, Iunioris vero consobrinam, ad quam epistolae Plinii nonnullae datae leguntur, existisse. Quae aliis quoque argumentis, quam ut falso initio nitantur, ab omni veritate plurimum abesse, me vobis esse facile demonstraturum spero. Cur enim Plinius Senior sibi C. Caecilium sororis filium adoptauit, non nepotem L. Calpurnium Puden-

dentem? verisimile non est, neglecto nepote, siue filiae filio, sibi sororis filium adoptare voluisse. Calpurniam vero Priscam eam esse, de cuius secessu in Campaniam libro epistolarum sexto Plinius conqueritur, ac rursus paullo post literas similes eidem dedit, puto neminem esse non hoc pro commento habiturum, qui, non sicut Pantheus festinans potius, ut ait Cato, quam properans, has epistolas accurate legerit: sunt enim amatorie scriptae, ac quales deceat vxori maritum dare, non consobrinae, feminae praesertim adeo religiosae, et sanctis moribus ornatae, quam eam Pantheus effinxit, quales item ab vxore maritum accipere conueniat, non consobrina. Scribit haec, *unum hoc se solatium habere, quod Plinii libellos teneret, ipsosque in vestigio suo collocaret. Inuicem Plinius respondet, ego epistolas tuas lectito: atque identidem in manus quasi novas sumo: sed eo magis ad tui desiderium accendor.* Sed volo has epistolas potuisse dare, accipereque consobrinum, et consobrinam; num etiam decuit eundem Plinium ad Consobrinam libro septimo scribere *magnam se noctium partem traducere insomnem, defixum in imagine Calpurniae, quibus item horis interdum ad eam ire consueuerat, ad eius diaetam ipsum se ut dicitur, ducerent pedes, qui denique aeger mente, et similis excluso a vacuo limine recederet?* Taceo reliqua. Non est igitur Patres, non est haec illa Calpurnia Prisca Panthei Veronensis: sed altera iunioris Plinii vxor Nouocomensis L. Calpurnii Fabati neptis, cuius similis Comi titulus in marmorea tabula legitur.

L. CALPURNIVS L. F. OVF.
 FABATVS.
 VI. VIR. III. VIR. I. D. PR. M. PRAEF.
 PRAET. TRIBV. M. LEG. XXI. RAPAC.
 PRAEF. COHORTIS VII. LVSITAN.
 ET NATION. GETVLIC. ARSEN.
 QVAE SVNT IN NVMDIA
 FLAM. DIVI AVGV. PATRIMONIO
 D. F. I.

Hunc *profoceram* saepius in epistolis Plinius appellat. Ad eundem libro octavo de neptis abortu scribit, per quem illi pronepotem, sibi vero filium furreptum conqueritur. Proxime ad Hispullam filiam Fabati profoceri, foceri vero sororem, et amitam Calpurniae de abortu eodem scribit, quem excusari ab ea patri Fabato vellet. Ad quem libro quarto de Calpurniae studio literarum scribit, *suos libellos habere, lectitare, addiscere, versus cantare, ac formare cithara, non artifice aliquo docente, sed amore,* quae Calpurniae: ad quam epistolae, quas proxime dicebamus, extant, conuenire nemo dubitare potest; nisi qui sibi obstinationem mordicus tenere, non rationem amplecti constituerit: quibus Sidonii quoque auctoritatem addere visum est libro epistolarum suarum secundo scribentis: *Sine fine lectituras, neque patiaris, ut te ab hoc proposito propediem coniux domum feliciter ducenda defleat, oppidoque memineris, quod olim Martia Hortensio, Terentia Tullio, Calpurnia Plinio, Pudentilla Apuleio, Rusticiana Symmacho legentibus, meditantibusque candelas, et candelabra tenuere.* Venio ad Calpurnium Quadratum Calpurniae Priscae patrem, quem eum esse cui Plinius iunior nonnullas epistolas dederit, simili cum prioribus argumento Pantheus contendit, quem licet euerfa fundamenta abunde redarguant; tamen placet

placet aliis etiam nominibus inconsultam hominis hoc loco patefacere deliberationem. Namque is Quadratus, quem Plinius in epistolis nominat, non est Calpurnius, sed Cassius ex Plinio libro septimo ad Geminium cum laetatur futurum, ut domus C. Cassii domino seruiat, non minori, cui Quadratus pristinam dignitatem sit restiturus. Addatis Quadratum eam, ad quem de Heluidii ultione scribit, per aetatem ei interesse non potuisse, quamquam ab obitu Domitiani euenerit, in qua de Publicio Certo Vectii Proculi primae Plinii vxoris vitrici, quam sub id tempus amisisset, collega agatur. Qua ratione quis non videt, ac perspicue cernit, tum Quadratum filiam natu iam grandem, et adultam habere non potuisse, ad quam siue consobrinam, siue vxorem iam senex Plinius literas similes daret, cum re ad interregnum ob sublatum Domitianum adducta, recens adhuc luctus ex primae vxoris interitu domi eum contineret, ut ab omni similitudine veri longissime abesse videatur, tamdiu vxorem alteram ducere distulisse, donec Quadratus filiam habere nubilem potuerit Calpurniam Priscam. Pudet me in re adeo manifesta diutius immorari, et longiorem de ea orationem habere. Quare desino dicere, quam recte, quae aduersarius noster affirmabat, nos negauerimus, dicturus iam: quam ille perperam negauerit, quae nos affirmabamus Suetonii Plinium Seniore Nouocomensem facientis testimonium adducentes, quod ille nullum esse (non ausim dicere) existimabat, vix enim de eo hoc persuaderi possum, certe affirmavit hoc argumento, quod nusquam opus de Illustribus Viris sub nomine Suetonii appareat, quasi vero omnes ille Europae angulos perlustrauerit, omnes omnium bibliothecarum libros viderit, excusserit, euoluerit, nec multi cum Grae-

ci, tum Latini scriptores proxime venerint in lucem, quos patres nostri ne nominare quidem audiissent: videbunt fortasse etiam posteri, quos nostro hoc saeculo desideramus. Exstant rursus certorum auctorum quaedam fragmenta, quorum aut omnes lucubrations perierunt, aut illae ipsae, quarum fragmenta sunt, interciderunt, quas, si hoc nomine suis auctoribus adimendas esse iudicauerimus, quid L. Sisennae, C. Fannii, Valerii Antiatii, Cassii Heminae, Aelii Tuberonis, Atteii Capitonis, quorum opera omnia aut prorsus extincta sunt, aut latent numquam apparitura? Quid dico Plinius, quid Gellius, aliiue his aut iuniores, aut vetustiores scriptores nonnulli meminere? Quid M. Varronis, et Cornelii Nepotis, quorum pleraque opera magno nostro incommodo interiire, viri magni hoc aevo nominis fragmentorum vtuntur auctoritate? Si enim horum nulla auctoritas est, si, subductis ex hominum oculis operibus, quorum fragmenta sunt, aut auctoribus ipsis solo nomine cognitis, ea nullius apud nos auctoritatis, nullius ponderis esse velint: non quorum sententias referrent Plinius ceterique, spectare debuerunt, sed quorum opera non mutila, ac manca, sed integra ad posteros, et absoluta peruenire posse sperarent, aut potius vaticinarentur: haec sibi proponere, ex quibus exciperent, quae futuris seculis legerentur. Quae cum sint a ratione valde aliena, id quoque sequitur cum ratione non consentire hoc, quod Suetonio inscriptum fragmentum circumfertur, ideo Suetonii non esse, quod nullum adhuc opus de Viris illustribus sub nomine Suetonii apparuerit. Sed sentio quid sit aduersarius responsurus fragmento fidem non abrogari, quia opus ipsum, cuius fragmentum est, temporum iniuria perdiderit, aut etiam sustulerit omnes eiusdem auctoris

toris lucubrationes. Sed eo potius quod Suetonium de Viris illustribus scripsisse nullius antiqui scriptoris auctoritate constet, aut demta vetustioris impressoris fide valde incerta, aut potius nulla, quod, qui fragmentum Suetonii esse testetur, eo antiquior nullus scriptor inueniatur: quorum vtrumque quam sit dictum temere, quam falso, paucis, Patres vt cognoscatis, operam dabo. Vincentius Bellouacensis annis ab hinc plus trecentis de Plinio seniore scribens libro decimo sui speculi historialis cap. sexagesimo septimo auctorem Tranquillum citat in catalogo Virorum Illustrium ea de Plinio referentem, quae ex Suetonio in vetustiore Plinii historiae naturalis impressione leguntur. Ceterum D. Hieronymus cum huius fragmenti non meminerit, tamen hortatu Dextri praetorio praefecti de scriptoribus ecclesiasticis verba facturus in initio haec habet: *Hortaris Dexter, vt Tranquillum sequens ecclesiasticos scriptores in ordinem digeram, et quod ille in enumerandis gentilium literarum viris fecit illustribus, ego in nostris faciam.* D. igitur Hieronymo, et Dextro testibus de viris illustribus Suetonius egit. Nam, quod *gentilium literarum Viros Illustres* Aldus Mantius senior quadam in epistola ad Aloysium Mozenicum grammaticos, et rhetores interpretatur, brevioribus terminis *gentilium literarum* significatum mihi videtur definiuisse, et contractum in angustum nimis adduxisse, quod omnem non solum philosophiam, verum etiam omne genus literarum complectitur, id solam grammaticam, et rhetoricam D. Hieronymo significare professus, quarum studium, quam aliarum quarumcunque liberalium disciplinarum, non adamasse magis, ac profectos esse gentiles, vnus mihi pro multis argumento sit M. Varro, de quo Cicero in Academicis quaestionibus: *Tu ae-*

tatem patriae, tu descriptiones temporum, tu sacrorum iura, tu sacerdotum, tu domesticam, tu bellicam disciplinam, tu sedem regionum, locorum, tu omnium diuinarum, humanarumque rerum nomina, genera, officia, causas aperuisti. D. vero Augustinus libro de ciuitate Dei sexto in omni eruditione, quam nos *secularem*, illi autem *liberalem* vocant, studiosum rerum tantum docere Varronem scribit, quantum studiosum verborum Cicero delectat. *Secularis eruditionis* nomine, haud dubie id ipsum intelligens, quod *literae Gentiles* D. Hieronymo significarunt. Quid? dico D. Augustino *litteras seculares* hoc, quod D. Hieronymo *litterae gentilium*, significare, cum idem ipse in Epistola ad Magnum oratorem Romanum easdem *litteras* modo *seculares*, modo *gentiles* appellet philosophiam nominatim comprehendens; imo vero, sicut diximus, omnem disciplinam hoc nomine complexus est, cum citet Clementis Alexandrini opera, in quibus ex omni genere literarum viri excellentes nominantur, quod omnem, si qua esse potuit de *uiris illustribus gentilium literarum*, quid D. Hieronymo ad Dextrum scribenti significant, dubitationem tollit, non grammaticos, et rhetores, sed quouis genere disciplinarum praestantes hoc nomine viros intelligi apertissime demonstrans, quamquam hoc opus testimonio non erat, cum D. Hieronymus ad Dextrum subiungens. *Fecerunt quidem hoc idem apud Latinos Varro, Santra, Nepos, Higinius, et ad cuius nos exemplum vis prouocare, Tranquillus*, haud obscure interpretationem meam confirmet. Cornelium enim Nepotem Carisius ex libro xv. et xvi. de *Viris Illustribus* citat. Idem Ciceronis vitam Gellii testimonio noctium Atticarum libro xv. pluribus libris persecutus est: Ab eodem vero Pomponii Attici vita diligenter scripta teritur manibus vestris.

Quos,

Quos, quamquam hoc sint nomine *virorum Illustrium* a Nepote comprehensi; nemo tamen, quod sciam, inter grammaticos, et rhetores nominavit. Iulius quoque Higinius *de vita, rebusque illustrium virorum* agens alios a grammaticis, et rhetoribus attigit teste Gellio lib. VII. quorum si scribendi ratio, atque argumentum idem est, quod Suetonii, in opere *de Viris Illustribus gentilium literarum* a D. Hieronymo vocato, in eo ipsum alios, quam rhetores, et grammaticos solos persecutum esse necesse est, quibus altera quaedam adiuncta sequitur necessitas Plinium seniore in illustribus viris recensendis Suetonium non praetermisisse, patriam eius non ignorasse, et cum iuniore vnum esse non existimasse. Quo vero argumento, quod auctore hoc dicam, accipite. Plinio iuniori tanto usu, consuetudine et necessitudine coniunctus erat Suetonius, ut nemo forte coniunctior: pro se, ut actionis cuiusdam dilationem peteret, Plinium rogasse, ex epistola Plinii ad eum libro primo constat; ut tribunatum, quem sibi impetrauerat, in Caesennium propinquum suum conferret, libro epistolarum Plinii flagitasse eundem apparet: sed instar omnium sit petatum ab Imperatore Traiano pro Suetonio ius trium liberorum, et impetratum ab eo, qui parcissimus esset in eo concedendo: quod quanti sit, atque ex eo quantum Suetonius Plinio deberet, quantum vicissim hic Suetonium amaret, non possum verbis melius exprimere, quam ipsius Plinii intercedentis, et Traiani indulgentis epistolis, quas ne pigeat vos audire in hunc modum scriptas. *PLINIVS TRAIANO.*
Suetonium Tranquillum probissimum, honestissimum, eruditissimum virum, et mores eius sequutus, et studia iam pridem Domine in contubernium assumpsi, tantoque magis diligere coepi, quanto hunc propius inspexi.

Huic ius trium liberorum necessarium faciunt duae causae, nam et iudicia amicorum promeretur, et parum felix matrimonium expertus est, impetrandumque a bonitate tua per nos habet, quod illi fortunae malignitas denegavit: scio Domine quantum beneficium petam, quod peto a te, cuius in omnibus desideriis meis plenissimam indulgentiam experior, potes autem colligere quantum perecupiam, quod non rogarem absens, si mediocriter cupe-rem. **TRAIANVS PLINIO.** *Quam parce haec beneficia tribuam, utique me Secunde carissime haeret tibi, cum etiam in senatu affirmare soleam non excessisse me numerum, quem apud amplissimum ordinem suffecturum mihi professus sum: tuo tamen desiderio subscripsi, et ut scias dedisse me ius trium liberorum Suetonio Tranquillo ea conditione qua assueui, referri in Commentarios meos iussi.* Magnae, ac graues causae, magni stimuli, ac tanti, ut non debuerit, aut non potuerit Suetonius in conscribendis Illustrium virorum vitis sine ingrati animi infami, ac deterrimo crimine seniolem Plinium literis si quis alius illo aevo, adeo bene meritum non illustri ornatum elogio commemorauisse. Quod intelligens Pantheus, ut erat acri ingenio vir, denuo ad asylum negationis confugit asserens nomen patriae ab imperito viro, vel impostore additum esse: quasi vero sit ab eo, qui similes historias textuerit, maxime a Suetonii consuetudine valde alienum patriam apponere, qui ne in Imperatorum quidem vitis tradendis eam praetermisit. Hoc factum esse puto, ut Pantheus sentiens se satis tutum non esse in isto negationis perugio, ignominia Suetonium afficere sit ausus, et ea quidem satis turpi, quae non solum fidem illi infirmauerit, verum etiam abrogauerit omnem auctoritatem, obiectis, aut ignauia, vel nimia certe negligentia, per quam iunioris Plinii patriam. seniori ad-

scri-

scripserit, aut longe deteriori crimine, quod in gratiam iunioris Plinii seniore patriam Veronensem, Nouocomensem esse improbissime affirmare non erubuerit, ac fraudare mendacis posteritatem. Si tuenda causa nostra gratia, et refellendi Panthei cupiditate, huc nos, Patres prolapsi essemus, ut quantum sibi licentiam Pantheus assumpsit, tantam ipsi nobis arrogauissemus, tantum ausi, quantum voluissemus, quot nos dictis, putatis, ille inceffisset? nam horum cupidiorem esse multis aspersa ipsius disputatio ostendit: certe pluribus onerauisset, et ut existimo, irridendorum finem vllum non fecisset, quocum ego simili erga Nouocomenses meos affectus voluntate, qua ille erga Veronenses suos, sed dissimili audacia contendam, rationem, non opinionem sequutus. Quamquam a me quodnam adeo firmum, atque adeo stabile in hac causa iaci fundamentum iam possit, quod non aut demoliri fuisset ausus, aut eius imitatione fautor, et cupidus Panthei laudis conuellere, non video vllum. Sed vos Patres alloquor, non praesentem Pantheum: vestrum expecto iudicium, non Panthei negationes quas demonstrationibus, et firmis coniecturis, non fabulis scio commoueri. Ergo Suetonius historias iam oscitanter, et supine conscribebat, ut in locum patriae senioris Plinii iunioris, alteram nolens substitueret? Aut eo impudentiae peruenerat, et frontem adeo perfricauerat, ut in gratiam Plinii iunioris, seniore patriae suae ademptum, adscriberet non suae? Sed enim hunc virum opinione virtutis, et doctrinae dignitate, auctoritateque nobilissimum, quis credat Suetonium Comensibus adiunxisse ereptum Veronensibus, nec eorum quemquam aduersatum esse? neminem latrocinium, et mendacium exprobrasse? Quis animum inducat, ut credat anti-

mam, opulentissimam, et potentissimam coloniam Veronam tam abiecto, et demisso animo fuisse, vt tanta iniuriae propulsandae causa hiscere non aude-
 ret? Tam impudentem Suetonium, vt eum tanti mendacii non puderet? Hac patres coniectura valde commoueor ad credendum ab omni eiusmodi crimine, quod illi Pantheus obiecit, Suetonium penitus liberum extitisse. Sed illa maxime, quod causam, ob quam aut Plinius iunior sibi in auunculi patria referenda Suetonium adulari concupiuerit, aut is illi debuerit assentari, non video vllam; nisi eam, quae ineptissima, et absurdissima est, quod eorum alter, aut vterque ex patriae diuersitate nonnullam Plinio seniori existimationis accessionem, aut decessionem fieri arbitraretur, quae in iuniorem Plinium redundaret. Quod ego dici non patiar, hoc loco pro Veronensibus, et amplissima Italiae ciuitate libenter certamen aduersus eos subiturus, qui senio-
 rem Plinium existimationis suae nonnullam facere iacturam affirmare ausi fuerint ob patriam Veronam, et splendorem iunioris quadantenus hoc nomine obscurari, quod lege patrem habuerit Veronensem, qui natura Nouocomensis esset. In quae ego, cum oculos infero, et intropicio diligentius, longe a Suetonii moribus, ab opinione Plinii iunioris, ab illius saeculi imperantis Traiani libertate, haec aliena esse intelligo. Abest a veritate, plurimum abest, vt vel ille tam turpiter, atque inepte fuerit adulatus, vel Plinius, quod sibi ornamento maximo esse potuit, nonnullo fore dedecori parum prudenter arbitratus sit: aut Veronenses, quorum haud parum multi ex his reliqui adhuc viuerent, qui Plinium agnouissent, (nondum enim ab eius obitu anni triginta, aut triginta quinque effluxerant) tantam iniuriam dissimulaturi fuerint, vel ceteri mendacium

dacium expressum, atque turpissimum aequo animo toleraturi. Ceterum si quis Pantheo nimis addictus omnino eam animo imbiberit opinionem, qua fragmentum hoc, quod de Plinio sub nomine Suetonii circumfertur, ex eius officina prodiisse noluit, ut secum de eo diutius contendam non valde labora-vero, modo mihi vicissim ille concedat, quod nemo inficiari potest, fragmenti auctorem, quisquis fuerit, antiquum extitisse, cum enim in recentiorum fragmentum referendum non esse Vincentii Bellouacensis ante annos, ut diximus, plusquam trecentos scribentis firmissimo testimonio constet, admonet nos stylus ante Vincentium sexcentis, aut pluribus, ipsum ab antiquo scriptore originem habuisse. Nam, qui intra hos annos locutione simili sit usus, scio neminem Latina lingua a barbaris nationibus valde iam inquinata, et deformata aut bellis intestinis maiores nostros misere exercentibus, atque ab omni bonarum literarum studio longissime auertentibus. Sed an antiquus hic scriptor Cornelius Tacitus est? Hoc sibi hactenus fuisse inauditum: audire videor, qui affirmet, nec ego aduersor, etiam admitto tale quid neminem unquam forte fuisse suspicatum, tamen ad id facientes coniecturae non desunt, quarum mihi auctor Plinius Iunior est libro epistolarum suarum sexto, in epistola ad Tacitum, cuius initium est: *Petis, ut tibi auunculi mei exitum scribam: quo verius tradere posteris possis.* Ex qua apparet de vita Plinii senioris, et exitu scripturum esse Iuniori ultro Tacitum pollicitum esse, quod et praestitisse verisimile est. Sed latuisse Suetonio adscriptum nonnulla coniectura fieri potest ex narratione exitus, quae cum epistola Plinii collata facile credatur ex ea descripta. Quod Misenensi enim classi Plinius praecesset, ut habet
frag-

fragmentum, causas incendii Vesuuii exploraturus propius Liburnicas praetendisset, aduersantibus ventis remeare non possit, vi pulueris, et fauillae oppressus sit, haec eadem Plinius habet: *Erat, inquit, Miseni classemque imperio praesens regebat. Et paulo post, Nubes, incertum procul intuentibus ex quo monte, Vesuuium esse postea cognitum est, oriebatur. Post pauca vero: Magnum propiusque noscendum, ut eruditissimo viro visum, iubet Liburnicam aptari. Et alio in loco: Ibi, quamquam nondum periculo appropinquante, conspicuo tamen, et cum cresceret proximo, sarcinas contulerat in naues certus fugae, si contrarius ventus resedisset. Et alibi: Placuit egredi in litus et e proximo conspiciere ecquid iam mare admitteret, quod adhuc vastum, et aduersum permanebat. Rursum: Deinde flammae flammaramque praenuntius odor sulphuris alios in fugam vertunt, excitanti illum, innixus duobus seruis adsurrexit, et statim concidit, ut ego coniecto, crassiore caligine spiritu obstructo, clausoque stomacho, qui illi natura inualidus, et angustus, et frequenter interaestuans erat. Nec vero valde commoueor, quod multa de exitu a iuniore Plinio scripta fragmenti auctor praeterierit: omnem enim difficultatem eadem epistola Plinii adimit, in cuius calce haec leguntur. Omnia, quibus interfueram, quaeque statim, cum maxime vera memorantur, audiueram, vere persecutus sum, tu potissima excerpes: aliud est enim epistolam, aliud historiam, aliud amico, aliud omnibus scribere. Opinioni nostrae libro quoque epistolarum septimo Plinius fauit, Tacito modestissime desiderium significans, quod teneretur, se vt suis historiis infereret, quas immortales fore auguraretur. Porro praeter Annales, Agricolae vitam, et de claris oratoribus disputationem a Tacito habemus, ac legimus; ne miremur eum, qui haec scriptis consignauit*

gnauit senioris Plinii vitam literis mandare potuisse, qui se praesertim vltro, vt diximus, de vita patris, et auunculi scripturum esse Plinio amicitia coniunctissimo pollicitus esset. Sed vero vbi Tacitum huius fragmenti auctorem quispiam esse negauerit a ratione, vel similitudine veri, opinione mea non fuerit alienum; prorsus ex Titinio Capitone, quem de Viris illustribus scripsisse Plinius Iunior ad Minutianum auctor est, hoc manasse: sic enim ait libro Epist. VIII. *Scribit exitus Illustrium Virorum in iis quorundam mihi carissimorum. Videor ergo fungi pio munere, quorumque exequias celebrare non licuit, horum quasi funebribus laudationibus seris quidem, sed tanto magis veris interesse. Vt in pauca conferam, non dubito, si fragmenti auctor non est Suetonius, ab aliquo tamen esse profectum antiquo scriptore, de quo an fuerit Tacitus, vel Titinius Capito, nihil temere statuo, vestrum Patres esto iudicium, mihi satis est nonnullas coniecturas vobis indicasse. Quod mea interest, hoc persequar, esse me prope iam certum, non dicam vos Patres, sed hosce lectissimos adolescentes, et in causa hac nostra magnae auctoritatis esse hoc fragmentum intelligere, et agnoscere quanta cum ratione, aut potius quam cum nulla, vel impressoris incertiam Pantheus accusauerit, aut emendatoris malitiam damnauerit; quos ab omni, non facto modo, verum etiam suspitione dubiae fidei, et in itae pro nobis aduersus Veronenses conspirationis. Cum hoc longe abfuisse demonstrat, patria ambos esse Taruifinos, quibus nulla cum Nouocomensibus meis consuetudo esset, necessitudo nulla, aut coniunctio, omnino inter quos, et Nouocomenses commune intercederet nihil; tum illud maxime liberat, quod Vincentio Bellouacensi annis ante antiquam Plinii impressionem prope ducentis*

centis quinquaginta, ante omnem imprimendarum notarum literarum cognitionem, ducentis scribente, humanum ingenium controuersiam nanc de Plinii patria nondum parturiret, cuius praecipuus auctor extitit Franciscus Petrarca aetate posterior Bellouacensi.

Transeo ad Serenum Sammonicum, quem hallucinatum duos Plinios seniore, et iuniorem vnum fecisse ait Pantheus, atque haecenus verissime, vna vero hac de causa lapsum esse, quod nomen, ac cognomen vtrique idem esset, ni ego fallor, falso adstruxit. Cum enim Plinium imperante Traiano vixisse pro certo Serenus recepit: vnde id fumsit, nisi ex Iunioris Panegyrico Traiano dicto, aut ex epistolarum volumine, in quorum inscriptione Nouocomensis fuisse, legeretur? Quare, et quidem; vt existimo, satis aperte colligo, aut si naturalis historiae scriptorem patria Nouocomensem fuisse Serenus legit, litem aduersarios amisisse, et frustra hunc civem suum extitisse Pantheum contendisse: aut si Veronensem esse intellexerat, omni stupidissimo stupidiorem Serenum videri, qui duos vnum potius esse voluerit; quia nomine, et cognomine conuenirent; quam quod patria distinguerentur, de diuersitate argumentari. Sed faciamus historiae Plinii naturali patriae mentionem defuisse; an ne *conterranum* quidem suum in praefatione Catullum Plinius appellauit, aut eius ne loco aliquid aliud substitutum Serenus legit? Hoc fautores Panthei, vt admittant, non puto adeo oscitantes fore, quo nihil aut Pantheo magis aduersari, aut Nouocomensibus meis fauere magis possit, defuisse praefationi Plinii verbum illud, quod totius controuersiae caput est, et fundamentum sibi a Pantheo opinionis suae constitutum. Vocauerit igitur Plinius *conter-*

ranum

raneum suum Catullum, an hoc verbum cum Francisco Petrarcha et Pantheo *eiusdem territorii*, aut *eiusdem prouiciae* cum Hermolao Barbaro, et Andrea Alciato, vel tertio quodam modo Serenus interpretatus est? Si primo modo, cum Catullum fuisse Veronensem nemo nesciret, sequitur tum grauissimum veternum Serenum occupasse; cum allocutus imperatorem Seuerum duos Plinios Veronensem, ac Nouocomensem patria quamuis distinctos, nominis ac cognominis similitudine inductus, vnum esse ineptissime, ac barde est argumentatus. Qui si aut altero modo, aut tertio verbi significatum accepit, conuulso praecipuo suae opinionis fundamento, ac funditus euerso, de patria Plinii Nouocomensibus meis Panthei fautor desierat posthac esse molestus. Quis enim adeo vel inops consilii, vel Panthei fautor iuratus esse possit; vt de verbi Latini significatu Francisco Petrarchae plus fidei adhibeat, ac tribuat auctoritatis, quam Sereno? Quis Hetruscum virum rudi illo seculo natum, quo Latina lingua iacebat pene exstincta, atque in Hetrusca educatum, Sereno vno vix seculo Plinio posteriori, qui Latinam linguam cum lacte hausisset, eaque tum imbutus esset, cum plurimum antiqui splendoris adhuc retineret, in Latini verbi vera significatione esse anteponendum existimet? Quis, hoc, dico, sentiat, nisi qui pro consilio pertinaciam, pro ratione vero ineptiam amplecti sibi in animum amentissime induxerit? Opinione igitur mea non idem praenomen; nomen, ac cognomen seniori, iuniorique Plinio commune Serenum sefellit: sed cum his vtrique eadem patria communis Comum, effecit, vt hoc nomine C. Plinii secundi vnum, non duos scriptores significari arbitraretur.

Simili.

Simili in errore Eusebium deprehendisse Pantheus se iactat, de quo Serenum accusauerit, duos Plinius vnum esse existimantem, seniore Traiano imperante floruisse, perperam tradidisse, quod vt recte a Pantheo dictum videri potest, ita velim eam animi ingenuitatem adhibuisset, quam ille ipse Plinius quem suum facere contendit; tantopere commendauit Hermolao Barbaro nominato, ex quo huius argumenti integras rationes exscripsit, quem vtinam in reliquis imitatus esset: non enim opinionem suam adeo adamasset, vt Plinii vel per vim inter Veronenses referendi causa Eusebii negligeret auctoritatem, atque contemneret. Etsi enim nullam inter Plinium iuniorem, ac seniore differentiam Eusebius agnouisset; tamen non dixerim venia, sed excusatione dignus esset, nam duos celebri fama cognitos, nomine, praenomine, ac cognomine, adde etiam patria conuenientes, quibus homines inuicem distinguuntur, vnum esse existimasse: non tam arguit Eusebii negligentiam, quam distinctionis difficultatem, ex qua Pantheus, aut ceteri posteriores, cum quibus me quoque volo numerari, Plinii sublatis epistolis, se numquam expedire, atque explicare potuissent. Excusationem hanc subodoratus Pantheus, aliis nonnullis Eusebii lapsibus propositis eius auctoritatem labefactare, sibi vero iustioris in eum animaduersionis fidem apud lectores conciliare studuit, quod et existimat abunde praestitisse Persii, et Ennii exemplo, quorum primum Volaterranum esse Eusebius prodidit qui se Ligurem faciat, alterum Tarentinum, quem grauisissimi viri inprimis M. Tullius pro Archia poeta Ruidium fuisse testantur. Ceterum de Persio quicquid Aleardus in colloquium a Pantheo admissus, vt haberet, qui annueret, ac renueret, ad nutum suum, fautor

fautor opinionis accesserit; fecus sentiunt viri auctoritatis minime vulgaris, aduenam, non indigenam Liguria Persium fuisse affirmantes, qui isthuc forte secessisset, vt ex his intelligitur, quae paulo post ea carmina, quae vt Ligur esse crederetur, effecerunt, in hunc modum leguntur scripta:

.... *Mihi nunc Ligur ora*

*Intepet hybernatque meum mare, qua latus ingens
Dant scopuli, et multa litus se valle recepat;*

Lunai portum est operae cognoscite ciues.

De Ennio dicerent viri literati sibi idem non videri Tarenti natum esse, et esse Tarentinum, existimare se Tarenti nasci Ennium potuisse, quemadmodum Eusebius habet, eo parentibus diuertentibus, qui Tarentinus non esset; vicissim Tarenti non nasci alium potuisse; qui Tarentinus esset. Aut Tarentinum facere Ennium maluisse Eusebium, quamquam Rudius esset, quod ob loci obscuritatem a plerisque regionem, in qua natus esset ignoratam iri vereretur, quae palam fieret Tarento nominato ob vrbis celebritatem. Nam, vt Strabo libro suae Geographiae sexto auctor est, praeter Tarentum, et Brundisium reliquae Iapigiae, siue Calabriae vrbes cladibus afflictas in oppida exigua degenerauerant, quo spectans forte Cicero de Ennio pro Archia causam agens dixit: *Ergo istum, qui haec fecerat, Rudium hominem maiores nostri in ciuitatem receperunt: nos hunc Heracliensem de nostra ciuitate euicimus?* Vel quod agro Tarentinorum fonte Rudiae adscriptae forent, iidem ab Eusebio Ennium Tarentinum esse factum affirmarent, sicut Catullum, qui semet ipse in insula Benaci natum esse testatur, Verona in lucem editum esse idem Eusebius professus est, non ignorauit Rudias Calabriae oppidulum esse, quod Ptolemaei imitatione Rhodiam vocat pau-

lo post scribens quorundam opinione Ennii ossa ex laniculo Rhodiam esse translata. Sed sint haec omnia non dubia modo et incerta, verum etiam falsa, adeo ne hospes in Eusebii lectione Pantheus erat, adeo ignarus D. Hieronymi praefationis, quae huic volumini praefixa est, ut quod in ea ille ipse auctor profiteretur, nesciat multa ad historiam Romanam pertinentia admiscuisse, quae licet non ignoraret Eusebius, quod tamen Graece scriberet, parumque suis necessaria esse arbitratus praeteriisset. Quibus fit, ut an Eusebio potius, quam D. Hieronymo haec, quae de Plinio dicuntur, adscribi debeant, incerta deliberatio sit, iique parum prudenter fecisse videantur, qui in Eusebium certo ea retulerunt. Verum enimvero, quo nobis maxime lectissimi adolescentes satisfaciam et omnem de mentibus vestris dubitationem abstergam, volo haec esse Eusebii, volo in hoc nihil Pantheum peccasse, nec tamen Eusebium caecutiisse. Cum enim intentioribus oculis mentis, quae de Plinio ab Eusebio scribi creduntur, intueor; videre mihi videor ex diuerso eius de Plinio scribendi modo Plinius duos vnum non fecisse: sed duos agnouisse et vtrumque inuicem distinxisse. Anno imperii Traiani vndecimo Plinium ait provinciam quamdam administrantem ab Imperatore quaesivisse, quid fieri vellet de Christianis: quae ad Plinium iuniorem pertinere certissimum est. Idem anno duodecimo Plinium Secundum Nouocomensem Oratorem, et historicum insignem haberi scribit, quae si de Plinio Seniore dici Pantheus voluit, noster Plinius est, et iniustae causae Eusebio iudice Pantheus patrocinator est; sin ea in eundem Plinium referenda censuit, quem prius nominasset, si me dicta adeo delectarent, sicut Pantheum, habere acutissima, quibus ipsum hoc loco non modo

appe-

appeterem, verum etiam figerem poenis ab eo iniuriarum expetitis, quibus nos scommatis vltra lacessitos, quamquam obtusis et parum saepe falsis affecit, quale vnum illud est, eum in veruecum patriamatum esse, qui sibi de Eusebii lapsu in Plinio non assensisset. Sed non committam, vt de eo me quisquam accusare possit, quod in Pantheo non probo, nec vltorius procedam, ac longius excurram, quam officii mei et instituti ratio patiat, cuius est, vt dicam, si ea, quae proxime attigimus, in eum Plinium, quem Eusebius loco praecedenti commemorauerat, Pantheus retulerit, videri Plinium, qui anno priori praefuisset, posteriore agnitum esse, quasi villae aut abiectissimae familiae, vel potius ouium gregi custos praefuerit, qui Pontum, qui Bithyniam proconsul administrauisset, qui consul fuisset, qui denique pluribus, et amplissimis magistratibus functus esset, cum in ipsis gerendis nondum agnosceretur. Quid quod ibidem Eusebius dicat Plinium Vesuuii conflagrationem inuisentem intercluso spiritu decessisse? Quae siue ex Suetonio sumpta esse Pantheus fateatur, hic ea concedit Suetonii esse, quae prius in eum referri noluisse: seu ex Plinio iuniore, nam praeter hos duos nemo ex vetustioribus auctoribus hoc scripsit, in epistola ad Tacitum excerpta esse dixerit. Quid miremur mentem quemdam interrogatum, quo properaret, vt nescio quem insanum (se ipsum autem nominabat) videret, qui laqueo sibi vitam ademisset, respondisse: cum Eusebius hoc, quod diximus, Pantheo concedente, Plinium de se vbi, et quando sit mortuus, scripsisse testetur? Dicam aliter, quae hoc secundo loco de Plinio ab Eusebio dicuntur certiore argumento a Pantheo in Plinium iuniorem referri non posse, quia senior Traiani imperium non attigerit,

qui ne Domitianum quidem viderit imperantem: quam ego haec eadem de iuniore dicta non esse affirmare possum, quod is, qui nimio studio accensus visendae propius Vesuuii conflagrationis suffocatus est, non exstiterit. Quod cum adeo notum sit, vt non indigeat demonstrari, tamen ne, si quid ad firmandam causam nostram facere possit, neglectum id a me videatur, hoc quoque addere visum est. Anno duodecimo Traiani principatus Plinium iuniorem non decessisse, ex eius ad Hadrianum epistola posse demonstrari, cuius alter consulatus, bis consulém enim eum appellat Plinius, in extrémum Traiani imperii annum incidit, quod bis consul imperium adeptus fuerit auctore Spartiano, sed cui Dio Nicaeus aduersatur scribens Aproniani patris testimonio, qui tum, cum Imperator Hadrianus denunciatus est, Ciliciae praeerat, nihil eum praecipuum a Traiano, praeter Syriae praefecturam obtinuisse. Vtrosque arguit nummus primo Imperii Hadriani anno cufus, quo designatus Cos. II. legitur. Sic enim habet:

IMP. CAES. DIVI TRA. PARTH. F. DIVI NER. N. TRA-
IANO HADRIANO AVG. P. M. TR. POT. COS. DES. II.
Hoc idem alterius quoque nummi et antiquae marmoreae inscriptionis testimonio confirmatur, in quibus tribunitia potestas anni secundi cum secundo consulatu coniungitur, et anni tertii cum tertio consulatu, quod fieri non posse vobis satis perspectum est, vbi consul secundo adeptus Imperium fuisset, nisi duos annos integros inter secundum consulatum functum, et tertium initium interposuisset, quos continuatos gessisse nullo anno distinguente constat. Nec est, cur dicatur errorem esse in nummo, qui COS. II. pro III. habuerit. Nam tertio consulatu inito anno imperii primo ad quinti mensis extre-

extremum imperii, et tribunitiae potestatis, annus secundus tribunitiae potestatis vniuersus in tertium Consulatum incidisset, aduersantibus antiqua inscriptione, et nummo mox dicendis, in quibus tribunitiam potestatem secundo assumtam cum secundo Consulatu Hadrianum gessisse legitur, in veteri quidem inscriptione in hunc modum

IMP. CAESARI DIVI TRAIANI PARTHICI F. DIVI NERVAE NEP. TRAIANO HADRIANO AVG. PONT. MAX. TR. POT. II. CONS. II.

In nummo vero sic:

IMP. CAESAR TRAIANVS HADRIANVS AVG. PONT. MAX. TR. POT. COS. II. ADVENTVS AVG. S. C.

Hic porro Hadriani Romam primus aduentus est: protinus enim ab imperio suscepto Romam venire non potuit rebus imperii ita postulantibus, cum aliae nationes deficerent, aliae ad defectionem erectis animis adspirarent. Quod si vera sunt praeterquam quae anno Traiani XII. non decessit Plinius iunior, etiam Hadriani principatum vidit, quem, vt diximus Hadrianus Cos. I I. designatus obtinuit. Verum, vt arbitror, verius *Arrio Antonino*, quod aliis placet, Epistola data est, quam *Hadriano*: si quidem in ea is, cui inscripta est, *aetate princeps civitatis* appellatur, Hadriani aetate hoc non admittente, quae XL. non excederet; cum Arrius Antoninus ex Iulio Capitolino annis ante imperium Traiani duodecim nepote Antonino, eo qui post Hadrianum imperavit, iam nato, avus esset, tantaeque auctoritatis, vt euecto ad imperium Nerae, cum Senatus vniuersus gratularetur solus eum amplexatus dicere sit ausus: *Senatui, populoque ac provinciis de te quidem principe valde non gratulari non possum; tibi nullo modo possum, cuius imo misereor,*

et doleo plurimum conditionis, quod onus tantum senex subieris quo nullum, aut molestius, aut periculosius esse potest. Eundem Capitolinus in vita nepotis Antonini bis consulem fuisse commemorat, Asiaeque proconsulem, nemini in ea gubernanda prudentia, aut integritate, praeterquam nepoti imperatori secundum, ac morum sanctitate insignem. Alterum porro consulatum annis post primum xxvii. iniiit in initio Neruae principatus, quo sane tempore aetate principem eum fuisse ciuitatis nullam admirationem habet. Quae, qui cum his contulerit, quae de Hadriano dici videbantur, eadem esse iudicabit, nec quod Plinius eum qui *Hadrianus* fuisse legitur, in epigrammatibus, ac iambis Graecis adeo excelluisse prodidit, vt Callimachum, vel Herodem superaret, id Antonino aduersatur, cuius idem libro epistolarum quinto versus pluribus nominibus, quarto vero epigrammata Graeca totidem commendat. Missam his de causis facio hanc epistolam, quae verius *Arrio Antonino*, quam *Adriano* scripta est, et hoc certissimo argumento Plinium iuniorem anno imperii Traiani duodecimo, tantum abesse, vt extremum diem obierit, ostendo, vt ne imperante quidem eius sexto consulatu, qui in annum imperii quartum decimum incidit, migrauerit e vita: quippe qui libro epistolarum secundo ad Arrianum scribit, se iussum cum Cornelio Tacito Afris adfuisse Marium Priscum accusantibus, qui proconsul iis praefuerat: interfuisse autem Tutium Cerealem virum Consulare, praesedisse Imperatorem tum consulem plenissimo Senatu, actam causam Ianuario mense. Ceterum Tutius Cerealis Consul cum Commodo anno Imperii Traiani nono iniiit: Imperator vero post quintum consulatum, quem ante Cerealem Consulem gesserat, sextum non iniiit

ante

ante annum quartum decimum, quo praesedisſe potuit, et Plinium vehementius dicendo incenſum per libertum retro ſtanti admonere, quod epiſtola habet, *ut voci, laterique conſuleret*: qui ſi non fuit is annus, neceſſe eſt, vt ſub Hadriano imperatore cauſa acta ſit, cum a ſexto conſulatu alium nullum geſſiſſe Traianum conſtet, quicquid Caſſiodorus ſeptimum ei, antiquis omnibus inſcriptionibus adverſantibus, et nummis, adſcribat. Senſit prouidus Pantheus obiectiones, eiusque occurrit ſolito, et ſibi valde familiari praefidio expunctionis huius partis *perit, dum inuiſit Veſuuium*: quam additam eſſe Eufebio ab impreſſore temerario, aut ſciolo, vel fallario emendatore affirmare non addubitauit. Sed eorum innocentiam Graeci codices, ſiue manuſcripti, ſiue impreſſi maioris, vt arbitror, apud doctos auctoritatis egregie tuentur. Verum quod alibi fecimus, nonnulla Pantheo concedentes, hanc illi quoque expunctionem condonemus, cui Caſſiodorus in Chronicis ſuffragari videatur, cetera, quae de Plinio hiſtorico ſcribit Eufebius, referens his demtis *perit, dum inuiſit Veſuuium*; tamen ne ſic quidem ſit, vt hoc loco de iunioribus Plinio Eufebius agat, de quo priori anno ſcripſerat, eo provinciam gubernante, animaduerſum, aut verius ſaevitum in Chriſtianos eſſe, *Plinium Secundum* appellans, patriae mentione praeterita, quam ſequenti Plinio addidit *Plinium eum Secundum Nouocomenſem oratorem et hiſtoricum inſignem* vocans, vt diſtingueret a priori, quem ſi cum oratore, et hiſtorico eundem eſſe putauiffet, oratione non diuulſa, et interrupta, ſed continuata uſus eſſet: poſt Chriſtianae perſecutionis narrationem ſine intermiſſione ſubiungens, *idem Plinius Nouocomenſis fuit orator inſignis, et hiſtoricus hoc tempore habitus*, ac cetera, quae ſe-

quantur. Illud vero fortasse tam certum non est, quam sibi videtur Pantheus persuasisse historias Plinium iuniorem ideo conscripsisse, quia libro epistolarum suarum quinto ad Capitonem scribat, eius consilio se pariturum historiae scribendae de ea ipsa materia; quae sibi ab eo proponeretur. Ut omit- tam enim plurimum interesse scripsisse quempiam historiam aut scribere voluisse; nemo est in tanta scriptorum antiquorum, aut recentiorum copia, qui iunioris Plinii historiae meminerit; cum qui historiarum ab auunculo scriptis consignatarum mentionem fecerint perquam multi ex antiquis in- veniantur, quorum etiam commendatione, atque auctoritate probentur. Sed quid in iis diutius de- stineor? Quid haec infirmiora attingo? Nec vltro hoc quoque Panthei fautoribus concedo, omnia quae de Plinio scripta in Eusebio leguntur ad iunio- rem pertinere. Satis ne suae causae hoc pacto con- sultum putant? satis ne prospectum? Fortasse illis ita videatur; mihi certe satis prouisum videri non potest, cum ad hoc sequatur, quod ab omni veri similitudine longissime abest, Plinii iunioris Euse- bium aut D. Hieronymum, et Cassiodorum in Chro- nico, ac venerabilem Bedam libro de natura rerum meminisse, senioremq; Plinium scriptorum copia, varietate, ac doctrina longe anteponendum praeter- misisse, hunc obliuioni tradidisse iuniorem, quan- tum in ipsis fuit, nominis immortalitati consecrasse, quem ego quoque eruditionis haud exiguas laudes promeruisse agnosco, fateor, ac prae me fero; sed ita vt ne ille cum seniore de literarum excellentia contendat, quem qui cum laude nominauerint omnibus saeculis posterioribus viri literarum gloria insignes inueniuntur, non aequè multos iunior ha- buit, qui suum nomen scriptis celebrarent, aut ab

eo literis mandata frequenter commemorarent, vt hoc quoque refugio Pantheus destituatur iniuriae temporum accusandae, per quam ante, ac post Eusebium aliquot saeculis senioris operibus latentibus factum sit, vt ab illustrioribus illorum temporum scriptoribus silentio praeteritus fuerit: *Studiosorum* eius, quibus ab incunabilis orator absolutissime instituitur, atque informatur, meminit Quintilianus libro institutionum suarum tertio, et vndecimo, Aulus Gellius noctium Atticarum nono, saepissime Carisius. Historiarum *belli Germanici* mentio exstat apud Cornelium Tacitum in annalibus, Suetonius in Imperatorum vitis Plinium in *historia naturali* adducit, nec non Serenus Sammonicus ad Seuerum; eadem a D. Hieronymo *pulcherrima* appellatur, alias *multiplici omnium rerum scientia referta*: D. Augustinus de ciuitate Dei scribens eius iudicium secutus est. Taceo Aulum Gellium tertio noctium Atticarum, et Iunium Philargyrium in Georgicis Virgilio, ac in eisdem Seruium, Macrobius tertio Saturnalium, venerabilem Bedam, lib. de nat. rer. saepe in fine, Isidorus etymologum, atque Vincentium Bellouacensem cum in speculo historiali, tum in naturali, Plinii *naturalis historiae* meminisse; quam hoc saeculo, quo cetera eius opera desiderantur, docti pariter, et indocti tractant alii honorificentissime, asperrime alii, vel eo vsque progressi, vt de plaustro semper loquentes, quasi sua sint ex tripode omnia scriptorum omnium aetatum commendatione illustrem, Asinum appellare non dubitauerint, quorum immoderatam licentiam, ac pene plusquam Persicam arrogantiam, quia grauissimi viri impositis eorum tergis accommodatis clitellis represserunt, vel potius obtriuerunt, ac contuderunt, communemque dolorem post acceptum damnum sapere eos

docentes abunde puniuerunt: priuatas mihi hoc loco iniurias vlciscendas esse non duxi; aut his plura de laudibus historiae Plinii naturalis subnectenda, tanti ab Andrea Alciato nobilissimo iuriconsulto aestimata, vt vnā facile iunioris Plinii cunctis operibus praefendam fuerit iudicaturus. Est igitur haec oratio tota de Plinio instituta, quae sub anno Traiani imperii duodecimo legitur, in seniore, non Iuniorem sine controuersia referenda, neque existimandum est seniore praeterito siue Eusebium, siue diuum Hieronymum, vel Cassiodorum, aut venerabilem Bedam solius iunioris meminisse. Etsi enim, quae de iunioris Plinii proconsulatu in Eusebii Chronico leguntur, eius esse ex tertio ecclesiasticae eiusdem historiae libro c. xxxii. et necessitate anni edicti aduersus Christianos editi, a Traiano moderati in historia significandi firmam facio coniecturam: tamen cetera, quibus anno sequenti Plinii eruditio commendatur, ad D. Hieronymum pertinere mihi veri simile fit, qui se multa Romanae historiae propria in Chronico ab Eusebio consulto praeterita in gratiam Latinorum interposuisse testatur. Ceterum hoc loco detectum a Pantheo vlcus rursus recrudescit, videri Plinium seniore Traiani Principatum vidisse, qui Tito Romanum imperium administrante extremum diem clausit, vrget Pantheus, quodque illi optandum maxime fuerat, fateor plusculis ante annis, quam Traianus imperaret seniore Plinium decessisse, iuniore nondum adolescentiam egresso, qui duodecimo imperii Traiani anno senex esset. Fateor Vesuuui conflagrationem, cuius fumus auunculum oppressit, in annum Titi principatus alterum incidisse. Vnum illud non fateor vlcus, vt Pantheo visum est, hoc esse, atque adeo cacoethes, et insanabile.

nabile. Volo ego luxationem esse cuius etiam sit sanatio facilis, D. Hieronymi hac de Plinio sententia in pristinam sedem anni imperantis Titii Secundi, vnde excidit, restituta quam forte Cassiodorus exturbauit, a quo sub eo praecise Traiani imperii anno collocatur, qui legitur in Eusebio. Cum enim Plinium secundum, legisset apud Tertullianum, Eusebium, vel D. Hieronymum, et Orosium, Traianum de Christianis consuluisse, atque ita ait Orosius, vt rescriptis lenioribus edictum Imperator temperaverit, nominis, ac cognominis similitudine, maxime vero communi vtrique patria adductus, eundem esse arbitratus, qui orator, et Historicus insignis habitus est, eo in loco seniore in suis chronicis collocauit, qui iuniori debebatur, partem autem illam *perit, dum inuisit Vesuuium* subtrahit, ob temporum Vesuuii conflagrationis, et imperii Traiani diuersitatem, ea ipsa ratio, vt Vesuuii conflagrationis mentionem praeteriret, Bedae quoque persuasit. Qui vero Cassiodorus post Bedam secuti sunt, eius auctoritate inducti, et ea ratione, quam ex duorum Pliniorum ignoratione colligebant, non potuisse Plinium, qui proconsul Ponto praefuisse Traiano imperante, sub Tito, quo principe memorabile illud Vesuuii incendium accidit, e vita pluribus ante annis emigrasse, quae de Plinio historico, et oratore sub Tito in Eusebio legebantur, ea in duodecimum Traiani principatus annum, qui proconsulis Plinii iunioris anno proximus est, transposuerunt, nulla eius partis *perit, dum inuisit Vesuuium* detractioe facta, quam apud Eusebium, vel fragmentum illud, quod Suetonii esse creditur, vidissent. Hinc forte est, quod de anno, quo Plinius floruerit, Bellouacensis a Cassiodoro dissentiat, nam quem hic duodecimum esse voluit, quartum decimum

mum fuisse ille professus est. Fere enim de recta via digredientium proprium est, vt vnā non teneant; sed, vt sibi quisque melioribus niti coniecturis persuaserit, diuersas ingrediatur, et longius aberret. Modestius egit cum D. Hieronymo Pantheus, eum enim excusauit, sed ita, vt de Plinio, Ennio, et Persio prius accusauerit, et vulnus finxisse videtur, cui hoc nomine mederetur, quod grauioribus studiis, atque officiis impeditus interpretationem notario se teste, tumultuarie D. Hieronymus dictauerit, qui tamen *velocissime* non temere, non negligenter, aut inconsiderate dixit: praestitisset enim interpretationem non attigisse, quam aut minus occupato aniam accuratioris versionis praeripuisse, aut lectori erroris occasionem praebuisse. Dicam quod sentio, nomen *occupationis* non tam probabilem excusationem, quam latentem accusationem significare videtur in eo praesertim, qui non coactus, sed sponte, et vltro hanc operam aggressus est Eusebii historiae Latinae faciendae. Sed ne excusationis quidem fuit vlla necessitas occasio vlla. Nam si haec Eusebii sunt, memor consilii sui, et sibi ab operis initio propositi instituti, D. Hieronymus fideliter ea Latina fecit, quae de Plinio, Persio, et Ennio Eusebius scripserat: Graeca enim, vt mox dicam, fidelissime exprimere curauit. At falsa sunt. Interpret est, non emendator, nec sibi curae fuit inquirere diligentius, atque ad examen reuocare, quam recte singula ab Eusebio scriberentur; sed quam recte a se Latine redderentur. Quod si haec omnia forte, de quibus agitur D. Hieronymi, non Eusebii fuerint; quid Eusebius de eo accusatur, quod ne scribere quidem cogitauerit? Quid ab eo poenae repossuntur erroris, si quis est, a D. Hieronymo commissi, qui non solum interpretis, verum etiam scriptoris

ptoris in hoc opere officio functus est. *Sciendum enim*, inquit, in operis Eusebii praefatione, *me esse, et interpretis, et scriptoris ex parte officio usum: quia, et Graeca fidelissime expressi, et nonnulla, quae mihi intermissa videbantur adieci, in Romana maxime historia, quam Eusebius huius conditor libri, non tam ignorasse, utpote eruditissimus, quam, ut Graece scribens parum suis necessarium perstrinxisse, mihi videtur.* Aut igitur non peccauit Eusebius, aut D. Hieronimus excusatione non eguit, in quo nihil est, de quo reprehendi possit, quasi hallucinatus duos Plinius vnum esse crediderit: nec seniore a iuniore distinxerit, quorum vnum simpliciter *Plinium*, scilicet iuniorem, in epistola centesima octaua ad Domnionem, et Rogatianum appellauit scribens, *Optima quaeque, ut ait Plinius, malunt contemnere plerique, quam discere,* quae libro primo epistolarum ad Voconium Romanum scripta apud iuniorem inueniuntur. Seniore autem cognomen perpetuo addit *Secundi* libro decimo quinto commentariorum in Esaiam prophetam, cap. LIV. quarto commentariorum in Hieremiam, cap. XVII. et libro nono commentariorum in Ezechielem, vigesimo octauo capite: nec non secundo aduersus Iouinianum, eundem *oratore, et philosophum* decimo quinto Commentariorum in Esaiam citato capite nominauit. Qui si non suo loco collocatus est, sicut diximus pro Eusebio respondentes, Cassiodoro, aut ex posterioribus alicui, non D. Hieronymo id adscribi debuisse asserere me fautores Panthei patiantur. Sed tempestiuum est, ut ad ea tandem propugnacula Panthei opinione inexpugnabilia, mea haud aegre expugnabilia sermonem nostrum conferamus, de verbi *Conterraneus* significato primum agentes, quem ille sic accipi posse inficiatur, ut terra in communi apud Varronem, ne
illud

illud absurdum incurramus, *Conterranneum* suum esse a Plinio Catullum appellatum, hoc ex eodem mundo. Cum ea lego Patres, quae Pantheus de balneis edidit, vir mihi, mihi magnae, ac variae lectionis videtur; cum rursus quae de communi *terrae* significandi potestate hoc loco ab eo scribuntur, ut video, minimum eum legisse existimare possum. Non enim hoc ego assero, aut alius quisquam ex his, qui patrocinium pro Nouocomensibus meis sumserunt *Conterraneum* hoc loco sic accipi, ut *terra* primo illo modo, et communi significatu a Varrone; sed hoc verbo *Conterraneum*, Catullum eiusdem regionis siue prouinciae cum sua Plinium fecisse; *terra* enim Gellio teste noctium Atticarum tertio libro, capite octauo regionem significat; dum ait: *Cum Pyrrhus rex in terra Italia esset*. Dicant hunc scripsisse inclinante iam Latinae linguae maiestate; quare accipiant Plinium libro naturalis historiae tertio capite quinto de Italia scribentem, *eam terram omnium terrarum alumnam, et parentem* appellasse. M. Catonem in oratione de Achaeis dicentem: *Cumque Hannibal terram Italiam laceraret, atque vexaret*: et in certo originum libro *terram Siciliam*, quod si malint sibi Varronem proponi, audiant quid is scribat in libro rerum humanarum de diebus: *Multi vero in terra Umbria unum, et eundem diem esse dicunt a meridie ad meridiem insequentem*: et alibi in eodem opere, *Terra Italia de Graeco vocabulo appellata*. Deficiet me dies, si omnes auctores persequi voluero, qui *terrae* nomine regionem intellexerint, quorum in numero cum Cicero sit, eius hoc loco auctoritate contentus ero pro Pompeio scribentis: *Mithridates non fuit eo contentus, quod ei praeter spem acciderat, ut illam posteaquam pulsus erat terram unquam attingeret*; et in opere de inuentione: *In terra hostili*
turpi-

turpiter iacuit insepultus. Itaque communi nomine *terra* sumpta non solum orbem terrarum significat, verum etiam regionem, vt Italiam Varrone auctore, vel eo ipso in loco, qui adducitur a Pantheo de orbis terrarum significatu, vbi Pantheum in adducendo Varrone culpa carere praeter me alius nemo fortasse existimaturus est, causa cur praeteritum esset a Pantheo exemplum *Italiae terrae* in explicando communi significatu extitit, vt conficeret praeter orbis terrarum significationem, quae a Plinio in verbo *Conterraneum* intelligi non potuit, nullam aliam extare, ex qua regionem Plinium intellexisse quisquam argumentari possit. Ego vero malim desiderio, et ardore incensum Veronensis Plinii faciendi caecutientem Pantheum exemplum *Italiae*, perinde ac non scriptum, praeriisse, a quo verbo secundum hanc significationem accepto, militari quadam licentia legiones in castris *Conterraneum* deriuarunt ad milites diuersarum prouinciarum distinguendos. Quod intelligens Plinius subiicit: *Agno- scis hoc verbum castrense?* scilicet, vt indicaret eo modo se Catullum *conterraneum* accipere, quo in castris vsurpatur eiusdem prouinciae significandi milites causa, et perinde, ac si in castris extitisset, verbo minime Latino, nec vsquam a Latinis scriptoribus recepto vsu, *Conterraneum* suum Catullum dixisse, ex eadem aut Italia, aut, quod verisimilius est, Italia Transpadana, vel Gallia Cisalpina, aut Togata, aut Transpadana. Hic erigit se Pantheus, arcem ex cloaca fecisse nos putat, et gloria- tur auctoritate Plinii, et Ptolemaei nos conuinci apertissime erroris: hic namque, sub Venetis Veronenses refert Nouocomenses sub Insubribus: ille naturalis historiae libro tertio Comum, et Mediolanum in Italiae vndecima regione collocauit, Veronam,

nam, Brixiam, ac Cremonam in decima recensuit. Possem excludere Pantheum subterfugiens argumentum, hac Italiae diuisione reiecta tamquam depravata, quod alii regionis *undecimae* loco *nonam* legant, et *decimam undecimam* faciant, aut etiam aliter legendum putent. Sed valeat hoc patrocinium, quod licet satis probabile sit, mihi infirmo satis fundamento innixum videtur, cum haec omnis regionum numeri controuersia sit emendatoris mendum inducentis, non auctoris. Hoc verius sentio Italiam pluribus olim modis antiquos diuississe; vnde Plinius naturalis Historiae libro tertio, capite quinto se descriptionem Italiae ab Augusto factam sequi profatus est, ne plures diuisiones lectori aut imponeret, aut impositae falsum videri se facerent. Cum itaque pluribus Italia modis diuideretur, alius aliam arbitrio suo diuisionem secutus est, ne miremur milites in verbi *Conterraneus* significatu aliam quamdam Italiae diuisionem, non Augusti secutos in castris fuisse, quos verisimilius est ante Augustum verbum *Conterraneus* libertate militari saepe vsurpatum, eadem libertate post Augustum, eius neglecta descriptione in eadem significatione accipientes antiquam diuisionem intellexisse: qua ratione huius verbi significatum ad regionem relatum Nouocomenses, ac Veronenses, quod hi vnam, alteri alteram penes Augustum regionem teneant, leui admodum argumento comprehendere Pantheus negauit. Diximus, quin etiam *Conterraneum* suum vocatum a Plinio Catullum fuisse, quod eiusdem vterque terrae Transpadanae inquilinus esset, sic autem ipsam appellauit cum *Cispadana* comparatam; hinc Foroiuilienses *Transpadani* cognominati sunt eodem auctore libro historiae naturalis tertio capite XIX. in regionis decimae siue Venetiae descriptione. Idem

in calce vigesimi capituli L. Aemilio Paulo, C. Atilio Regulo Cos. nuntiato Gallico tumultu solam sine externis ullis auxiliis, atque etiam tunc sine Transpadanis, equitum LXXX. M. peditum DCC. M. armasse testatum reliquit. Transpadanorum nomine eos omnes intelligens, qui ultra Padum Italiae reliquum incollebant. Ceterum Strabo libro suae geographiae quinto aliter omnino Italiam partitus est, et quidem in pauciores partes, primam faciens, quam decimam, et undecimam Augustus numeravit, cum parte quadam nonae, hanc vero in Cispadanam et Transpadanam diuisit, quam Venetos, et Gallos incolere voluerit, in ea paulo post oppida recensens Mediolanum, Veronam, Brixiam, Mantuam, Regium, et Comum: post pauca item, Ergo, inquit, quae trans Padum sunt, Veneti incolunt, sub quibus, si Veronenses comprehenduntur, hos quoque Transpadanos esse necesse est; Sed haec, atque alia plura missa facio; quae necessaria non videntur, cum Catullus se ipse Transpadanum esse testetur in Egnatium haec scribens:

Si urbanus esses, aut Sabinus, aut Tiburs,

Aut parcus Umber aut obesus Hetruscus,

Aut Lanuvinus acer, atque dentatus,

Aut Transpadanus, vt meos quoque attingam.

Ex his me patrocini desiderium fallit, ni hoc haud dubie colligitur, vel Veronenses esse Transpadanos, vel Catullum non esse Veronensem. Siquidem enim, vti Pantheo vitum est, Veronenses non sunt Transpadani, qui fieri potest, vt, qui Transpadanus est, qualem se Catullus facit, Veronensis sit: vel quod mihi prudentiori, vt arbitror, consilio videtur, si Catullus Veronensis est, cum se Transpadanum esse profiteatur, non sint Veronenses Transpadani. Catullum hoc in loco secutus Plinius Con-

terraneum suum eum vocavit diuisionem eam Italiae intelligens, quam Catullus sequeretur, minime vero posteriorem illam ab Augusto institutam, quam alibi idem Plinius spectans haud aeque *Conterraneum* suum Catullum appellauit, qui *nostrum* dubio procul dicturus fuerit, ubi ambo Veronenses exstitissent: libro namque naturalis historiae XXXVI. capite VI. *Hic est*, inquit, *Mamurra Catulli Veronensis carminibus profcissus*. Trigesimo vero septimo eiusdem numeri capite simpliciter eum *Catullum* appellat inquiring, *Quem Catullus poëta in sella curuli visum indigne tulit*: nec aliter eundem indicauit secundo capite libri vigesimi octaui tum ait, *Hinc Theocriti apud Graecos, Catulli apud nos, proximeque Virgilii incantamentorum amatoria imitatio*. Quibus in locis patriam posteritati explicare praesliterat, quam ad Imperatorem Titum scribentem eius meminisse, quasi Principi literatissimo ignotae. Ceterum quod non solum Plinii nobis auctoritatem Pantheus obiecerit Veronam, et Comum regionibus distinguentis, verum etiam Ptolemaeum in Insubrum numero Comum, Venetorum Veronam reponentem, huic quoque propria responsione satisfaciendum esse duxi difficultati; tametsi ea, quae proxime pro solvenda Plinii obiectione allata est, ad defendendam ab auctoritate Ptolemaei opinionem nostram satis esse poterat. Inprimis autem si qui forte in tanto, atque adeo frequenti studio forum adolescentium conuentu Ptolemaei testimonio adducti Pantheo de regionum ista diuersitate sibi fauendum putant, hos praecipue, vt adsint animis suis, appello, et cognoscant Comum inter Insubriae vrbes, vt perperam a Ptolemaeo referri, aut aliam quamdam secutum diuisionem Nouocomenses inter Insubres retulisse. Nam, qui imperante Augusto scripsit Liuius libro

ab

ab vrbe condita trigesimo tertio inquiens. *Marcellus Pado confestim traiecto in agrum Comensem, ubi Insubres Comensibus ad arma excitis castra habebant, ducit. Et post pauca: Triumphauit Marcellus in magistratu de Insubribus, Comensibusque. Secutus Liuium Sigonius summo consilio exesam in factis Capitolini huius triumphii mentionem prope vniuersam restituit in hunc modum:*

M. CLAVDIVS M. F. M. N. MARCELLVS COS. DE COMENSIBVS, ET INSVBRIEVS A. DVLII. IV. NON M..... TRIUMPHAVIT.

Quid? naturam hos terminos ac limites quodammodo constituisse, et Insubres a Comensibus distinxisse, quod Pantheum latuit, olim ne graculi quidem, ac monedulae ignorarunt, quos ex Insubribus in agrum Nouocomensem perinde, ac alienum, et extra fines positum irrumpere, ac naturae foedera violare non fuisse ausos Plinius libro naturalis hist. X. cap. XXIX. memorauit his verbis: *Italia iuxta Alpes Larium Lacum appellat amoenum arbusto agrum, ad quem Ciconiae non transmeant, sicuti nec octauum citra lapidem ab eo immensa alioqui finitimo Insubrium tractu examina graculorum, monedularumque. Idem Ptolemaeus Bergomates regionibus a Comensibus distinguens cum Veronenfibus inter Cenomanos retulit, quos Plinius iunior lib. vii. epist. ad Falconem, eiusdem, cuius et Comenses regionis fecit; dum Cornelium Minucianum Bergomatem, vti loco oportuniore indicabitur, ornamentum appellat regionis suae. Neque vero est, vt Panthei fautores hoc loco repetant adeptum adoptionis iure ciuitatem Veronenfem Plinium iuniorem eiusdem se cum Bergomatibus regionis fecisse. Nam vt*

quam Plinii senioris, quam auunculi, et patris Italiae partitionem sequi maluisse. Antiquos geographos suo quemque arbitrio, nec vno modo, vt dicebam, Italiam diuississe praeclare constat. Nec quia in Como, et Verona regionibus distinguendis Plinius senior, et Ptolemaeus conueniant; ceterorum geographorum conuincitur eundem fuisse consensum, quippe hi ipsi Plinius, et Ptolemaeus, qui in Verona, et Como regionibus distinguendis consentiebant, in Bergomatibus dissensere, quos hic a Nouocomensibus disiunctos cum Veronenfibus coniunxit; ille ab his discretos cum Nouocomensibus in eadem regione collocavit: ex quo intelligitis Patres, quam lubrico, quamque incerto Pantheus insisteret argumento, cum Veronae, ac Comi regionis ex Plinio, et Ptolemaeo diuersitatem praetexens, eo *Conterraneum* suum ab homine Nouocomensi Catullum Veronensem dici non potuisse contendat. Iam vero ne locus dubitationi sit vllus reliquus; quoniam *Conterraneum* suum Plinius Catullum appellauerit, quod ex eadem, vt diximus, Gallia aut Cisalpina, aut Togata esset: ne nos quispiam Ptolemaei Togatam Galliam cis Padum referentis auctoritate arguat, id quoque quomodo factum sit; paucis vobis exponam. Cum Romani omnis sibi Italiae ad Carnos vsque Imperium armis vindicassent; omnem eam partem: cuius pro limite Rubico est ex vna parte, ex altera Formio, in prouinciam reductam, *Galliam Togatam*, siue *Cisalpinam*, siue *Citeriorem* nuncuparunt; cuius administrandae causa Praetor cum imperio mittebatur; vt ex Liuiio libro ab vrbe condita trigesimo nono coniectari licet, cum ait, Galli *Transalpini in Italiam transgressi oppidum in agro, qui nunc Aquileiensis est, aedificabant, id eos vt prohiberet, quoad verbis, si sine bello posset Praetori Gal-*

Galliae L. Iulio mandatum est, si armis prohibendi essent, Coss. certiores faceret, paulo post: iisdem Gallis cum sese Cos. sponte dedissent aegre ferentibus, quod sibi adempta arma essent per legatos Romae conquestis, Senatus, inquit, responderi iussit. Neque illos recte fecisse, cum in Italiam venerint, oppidumque in alieno agro nullius Romani Magistratus, qui ei provinciae praeesset, permissu aedificare conati sint. Oppidum igitur in Romano solo Galli aedificabant, quod ad provinciam Galliam pertineret, cui cum praeesset L. Iulius Praetor, idcirco ei cura data est, ut eos ab aedificatione verbis auerteret, si armis opus esset Consules admoneret. Non ita multo post vero Coloniam Aquileiam deductam esse idem Livijs scribit, cuius tanquam ad provinciam suam Galliae pertinentem Caesar primo de bello Gallico mentionem facit in hunc modum: Tres legiones, quae circum Aquileiam hibernabant, ex hybernis educit, et qua proximum erat iter, per Alpes in ulteriorem Galliam contendit. Eandem Galliam Citeriorem Togatam Romanos appellasse testis est Hirtius octavo libro de bello Gallico scribens: legionem duodecimam, quae cum Labieno in hybernis fuerat, in Togatam Galliam Caesarem misisse ad colonias civium Romanorum tuendas, ne quod simile incommodum accideret ex incurssione Barbarorum, ac superiore aestate Tergestinis accidisset, quia repentino latrocinio, atque impetu incolae illorum erant oppressi. Idem ad calcem: Caesar, ait, cum in Italiam venisset, et omnes regiones Galliae percurrisset, huius municipiis et coloniis gratias agens, quod frequentiam, atque officium suum Antonio praestitissent, summa celeritate ad exercitum Nemetocennam rediisse, et exercitu lustrato T. Labienum Galliae Togatae praefecisse, quo maiore commendatione conciliaretur ad Consulatus petitionem. Dio quoque citeriorem Galliam

Togatam esse libro historiarum XLVIII. memorat inquiring, *Ex Gallia etiam Togata, quae tum Italiae legibus, ac institutis formata fuerat, ne in Cisalpina regione eius gubernandae causa essent exercitus alendi pecunia ipsis, militesque adducebantur.* Hinc Cicero in Philippica duodecima, *Vt omittam, inquit, reliquas partes Galliae, nam sunt omnes pares, Patauini alios excluderunt, alios eiecerunt missos ab Antonio pecunia, militibus, et quod maxime deerat, armis, nostros duces adiuerunt.* Sed Strabo libro quinto geographiae, *M. Lepidus, inquit, et C. Flaminius deuidtis Liguribus, hic Flaminiam viam stravit a Roma per Hetruriam, et Umbriam usque Ariminum, ille deinceps Bononiam usque, et inde usque ad Aquileiam iuxta radices Alpium paludibus in gyrum circumuentis, tamquam loca ad provinciam suam Gallicae pertinentia.* Pressius hanc viam alii describentes aiunt stratam esse ab Arimino Bononiam, ac Placentiam, atque inde opere circumducto, Mediolanum, Bergomum, et Patauium usque ad Aquileiam. Idem Strabo post Aemiliae viae descriptionem Galliae citerioris excellentiam praedicans, ac rerum omnium largissimum prouentum, *mediocrem lanam in ea Patauium producere, inquit, ex qua fiant preciositapes, gausapa, et alia id genus, vel utraque vnica superficie villosa.* Eadem ratione a Liuiio dictum est libro ab V. C. XLIII. *interrogatos a Senatu Aquileienses, vellent ne eam rem C. Cassio Cos. cui Gallia forte obuenerat, mandari: respondisse Cassum indicto Aquileiam exercitu profectum per Illyricum in Macedoniam esse.* His factum est, vt Pomponius Mela de Venetis scribens hos in Gallia Togata libro secundo collocauerit; quamquam post Augustum ante Plinium de situ orbis opus ab eo conditum constet. Sed vereor me vobis, Patres, tam multis rem apertam persecutum, molestum euasisse; quare
trans-

transféro me ad argumentum Panthei ex familia defunctum, cui plurimum in hac causa ille confidebat; eo Plinium esse Veronensem argumentatus, quia Secundus esset, quorum familiam Veronae esse comminisceretur. Sed aut nullum argumentum est, aut si aliquid est, Plinius noster est. Obscure loquor; dicam apertius. Si idcirco Plinius Veronensis est, quia Secundorum familia, quae nulla est, Veronae olim exstiterit, ex qua Plinius esset; multo rationalius eundem ego Nouocomensem fuisse concludo, quia Pliniorum familia Comi plurima fuerit, nusquam alibi, praeterquam Veronae nescio cuius illius lapidis assentatoris testimonio, qui literas, qui syllabas, qui verba ad sensum, et voluntatem Panthei, et aliorum quorundam ex se promat, et proferat tamquam ex arca. Nullam porro Secundorum esse familiam: Pliniorum esse, Benedictus Iouius, Andreas Alciatus, Franciscus pater, et Thomas Porcachus, et antiquorum scriptorum auctoritatibus productis, et verissimis rationibus abunde demonstrarunt: quibus, si quis nolit credere, quamquam hac in re suspecti esse non possint, adeat Panuinium Veronensem in libro de antiquis Romanorum nominibus, aduersus Pantheum apertissimis, certissimis firmissimisque rationibus pronunciantem. Ego enim, cum haec, tum cetera, quae a scriptoribus proxime nominatis referuntur, omnia duxi praetercunda; vno antiquorum epigrammatum lapideorum grauissimo testimonio, quod nemo illorum attigit, opinionem meam confirmaturus. Hoc praefatus, quod ex tribus nominibus, quibus Romani singulos homines olim inuicem distinguebant, illud ad familiam pertinere necesse fuerit, in quo cum patre filii, ac nepotes, aut inter se conuenirent: in quo vero diffiderent, nullo pacto illud familiam significasse.

caſſe. At tertio loco magna ex parte diuerſis nominibus appellabantur, primo etiam nonnumquam commune omnibus erat alterum nomen, quare cum *Secundus* tertio loco in Plinio legatur, *Caius* primo, *Plinius* ſecundo, neque *Caius*, neque *Secundus* familiam ſignificabunt, ſed Plinius medium locum occupans, ſiue alterum in *C. Plinio Secundo*. Iam vero tertium nomen ſaepe patri et filiis, primum interdum iisdem, et nepotibus fuiſſe diuerſum attendite me demonſtrantem Adoleſcentes, ac primum de tertio, deinde de primo differentem. Veronae igitur ſimile exſtat epigramma:

L. AQUILIUS SECVNDVS L. AQUILIO CHARITHONI, ET PVBLIAE VENERIAE PARENTIBVS.

Romae vero:

D. M.

CN. ANTONIVS AGATHOPVS, ET ANTONIA AMPLIATA CN. ANTONIO AMPLIATO FILIO DVLCISSIMO, QVI VIXIT ANN. XIII. MEN. VIII. DIES V. FECERVNT PARENTES INFELICISSIMI, ET SIBI ET SVIS L. L. P. Q. EORVM.

Ibidem in aedibus Aurelii Matthaei trans Tiberim:

D E

M. CARIENIO M. F. VENVSTO Q. V. AN. VIII. M. X. M. CARIENIVS FELIX, ET CARIENIA VENVSTA INFELICISSIMI PARENTES FEC.

Flerii in aede D. Zeni:

L. CORNELIO SECVNDO, QVI VIXIT ANNOS X. M. V. D. XX. L. CORNELIVS GLYCON PATER INFEL. FILIO DVLCISSIMO.

Comi:

L. ALFIO L. F. MARCELLINO L. ALFIVS RESTITVTVS PATER.

In horum epigrammatum primo, pater loco tertio *Chariton* eſt, filius *Secundus*: in altero pater eodem

eodem in loco *Agathopus*, filius *Ampliatius*: in tertio, pater, *Felix*, filius *Venustus*: in quarto pater *Glycon*, filius *Secundus*: quinto pater *Restitutus*, filius *Marcellinus* appellatur. Quos omnes secundo loco in nomine conuenire constat. Fratres tertio in loco diffidere, quae sequuntur antiqua monumenta demonstrent. Brixiae legitur in vetustissimo lapide:

P. ACILIO HELIODORO VI. VIR. AVG. P. ACILIUS HELENVS FRATRI PISSIM.

Ibidem in aede D. Nazarii:

P. RUFRIUS P. F. BALBINVS DECVR. IN COLONIA. SIBI, ET RUFRIO P. F. PEDONI FRATRI.

Romae vero in domo Carpenſi:

N. ATIVS FELIX M. ATIO FAVSTO FRATRI.

Vnus igitur fratrum epigrammatis primi tertio loco dicitur *Heliodorus*, alter *Helenus*: vterque secundo loco *Acilius*: familiam enim redolens non mutatur, et alterius epigrammatis vnus *Balbinus*, alter *Pedo* tertio loco, vterque *Rufrius* secundo, vltimi vero vnus *Felix*, alter *Faustus* tertio loco, secundo *Atius* vterque. Ceterum tertium nomen, neque patri, et filio, neque fratribus commune esse vnus, et eiusdem epigrammatis auctoritate constat, quod Mediolani apud Virgines D. Bernhardini legitur in hunc modum:

M. CASSIVS M. F. OVF. CACVRIVS SIBI, ET ACILIAE-MANDVILLAE VXORI, ET M. CASSIO BROCCO FIL. ET L. CASSIO DONATO FIL. IN FR. P. XX. IN AGR. P. XX.

Tertio in hoc epigrammate loco pater *Cacurius* est, vnus filiorum *Broccus*, alter *Donatus*, omnes *Cassii*. Sed primum nomen nonnunquam patri, filiis, ac nepotibus diuersum esse satis erit ex marmoreis tabulis Capitolinis, siue Verrii fastis ostendisse,

disse, in quibus cum plurima huius diuersitatis exempla existant, sequentibus ero contentus, legitur.

ANNO AB V. C. CCLXXXVIII. Q. FABIVS M. F. K. N.

CCXCIV. M. VALERIVS M. F. VOLVSI N.

CCCL. P. SESTIVS Q. F. VBI N.

CCCLII. A. MANILIVS CN. F. P. N.

CCCXXXIV. Q. SERVILIVS P. F. SP. N.

CCCXXXVIII. C. VALERIVS L. F. VOLVSI N.

CCCXLVI. N. FABIVS Q. F. M. N.

CCCLII. K. FABIVS M. F. Q. N.

CCCLXXXIV. L. PAPIRIVS SP. F. C. N.

In quibus filium, et nepotem cum patre aut inter se in primo nomine, quod *praenomen* vocant, non conuenisse apertissime constat. Primi namque exempli Auus fuit *Kaeso*, filius *Marcus*, *Quintus* nepos: alterius: auus *Volusius Moeneni* filius, nepos *Marcus*: tertii auus *Vibus*, filius *Quintus*, *Publius* nepos: quarti, auus *Publius*, filius *Cneus*, nepos *Aulus*: quinti auus, *Spurius*, filius *Publius*, nepos *Quintus*: sexti, auus *Volusius*, filius *Lucius*, nepos *Caius*: septimi, auus *Marcus*, filius *Quintus*, nepos *Numerius*: octaui, auus *Quintus*, filius *Marcus*, nepos *Kaeso*: vltimi auus *Caius*, filius *Spurius*, nepos *Lucius*. Quos in secundo nomine tamquam ad familiam pertinente conuenisse omnes certum est, vt de hoc, nisi qui in antiqua Romanorum nominandi consuetudine penitus infans exstiterit, nemo dubitare possit. Quare nullam non dicam dubitationem, sed dubitationis suspicionem habet, in *C. Plinio Secundo Caium* praenomen, et cognomen *Secundum*, ac familiae nomen, quod secundo loco legitur, *Plinium* esse; vnde velit nolit Panthei fautor, vt fateatur, necesse est, si vis aliqua, si pondus vllum erat in argumento Panthei, vbi *Secundus* fami-

familiam significasset, nostrum demonstrare: quod, Plinium, nomen esse familiae habeto pro fundamento, cum ipsam familiam Comi fuisse dixerimus, idque multis antiquorum lapidum inscriptionibus adductis nunc ostendemus. Vna earum Comi legitur in marmorea tabula olim in suburbio D. Vitalis reperta, mox in templi maximi pariete collocata, quae sic habet:

C. COESIDIO EVZELO VI. VIRO C. PLINIUS PHYLOCALVS AMICO OPTIMO IN CVIVS TVTEL. COESIDIVS EVZELVS COLLEG. FAB. DEDIT HS. II. L. D. D. COLLEG.

In aede D. Prouini:

D. M.

C. PLINII VALERIANI MEDICI, QVI VIXIT ANN. XXII. M. VI. D. V. PARENTES.

In vno vero ex Suburbiiis in aede D. Iohannis cognomento Leonis.

D. M.

P. PLINII PLINIANI.....

Cetera vetustas deleuit.

In promontorio, quod Larium duas in partes fecat, quarum vna Comum versus extenditur, altera Leucum alluit, vnde Bilacii nomen indictum, monumenti marmorei fragmentum exstat cum inscriptione.

M. PLIN.....

Proximis annis primo ab vrbe nostra lapide marmorea basis effossa est in aede D. Martini pagi Allebii, nunc Comi visitur in publica porticu templo maximo coniuncta collocata, quae pro multis sufficiat, Inscriptio haec est:

V. F.

C. PLINIUS CALVOS VIVR SIBI ET PLINIS SVCESS. VI. VXORI CHRIS..... ET SVCESSORIBVS L.

CASTI-

CASTICO L. F. OVF. CATVLLO IV. VIR. AED. POL.
 GENERO L. CASTICIO L. F. OVF. MAXIMO NEPO-
 TI PLINIS THARSAE ET VERECVNDAE PAT. PLI-
 NIO CERDONI FR. PLINIO PHENOMEN. AMICO.

In templi maioris pariete antiquum epigramma
 exstat in quo de iuniore Plinio haec leguntur.

C. PLIN. L. F. OVF. CAECILIO SECVNDO COS.
 AVG. CVRATORI AL. TIBER. ET RIP.

Reliqua vetustas fustulit.

Fegii vero quatuor millibus ab vrbe nostra pas-
 sibus in aede D. Iuliani epigramma, quale sequitur,
 legitur.

C. PLINIO L. F. OVF. CAECILIO SECVNDO COS.
 AVGV. CVR. ALV. TIB. ET CLOAC. VRB..... AE
 FE... R. SAT. PRAEF. AER. MIHI... Q. IMP. SEVIR.
 EQ. ...R. TR. MIL. LEG. III. GALL. X. VIRO STL.
 IVD. FL. DIVI T. AVG..... VERCELLENS.

Admonet me locus, ne praeteream cuiusdam
 epigrammatis Plinii iunioris Panuinijum libro fasto-
 rum secundo meminisse, in quo dicitur *Caii filius*
 et *Caii nepos* tribu praeterita, quam proxime reci-
 tata inscriptio cum ea, quae Mediolani in aede D.
 Ambrosii exstat, habet; cui in ceteris paucis demtis
 simillimum est a Panuino adductum epigramma,
 quod in hunc modum ille retulit.

C. PLINIVS C. F. C. N. CAECILIVS SECVNDVS
 COS. AVGV. LEGAT. PROPRAET. PROVINC. PON-
 TI CONSVLARI POTESTATE IN EAM PROVIN-
 CIAM AB IMP. CAESARE NERVA TRAIANO AVG.
 GERMANICO MISSVS CVRAT. ALVEI TIBERIS,
 ET RIPAR. PRAEF. AERARI SATVRNI PRAEF.
 AERARI MILIT. LEG. VI. GALLIAE. X. VIR ALIT.
 IVDICANDIS.

Cete-

Ceterum duobus hoc mihi nominibus epigramma suspectum est, quod *Caii* non *Lucii filius* in eo Plinius dicitur, et *legio sexta* nominetur; quam nusquam memini me legisse inter illius saeculi legiones numeratam. Dio namque libro historiarum LV. referens singularum ad sua usque tempora legionum nomina vnus tertiae Galliae legionis meminit, qui annis post Plinium iuniorem plus centum floruit, vnde facile fit, vt credam legionem quartam, et sextam Gallicas, quarum mentio in vetustis nonnullis inscriptionibus exstat; post Dionem additas esse ac Plinium iuniorem legionis sextae Gallicae Tribunum in epigrammate suo dici non potuisse, sed tertiae, cuius Tribunum fuisse Plinium in eo epigrammate legitur, quod Fegii diximus inventum. Nam quod Mediolani est, cetera, quae proxime retuli de Tribuno legionis Gallicae habet, sed deest mentio tertiae a vetustate abolita in hunc modum: TRIB. MILIT. LEG..... GALLICAE. quod integrum in epigrammate Fegii apparet. Quod porro ad pronomen patris pertinet; si nescirem Panuinium in antiqua Romanorum exploranda consuetudine summo studio incubuisse, facile suspicarer in ea ipsum opinione fuisse, vt arbitraretur filios adoptiuos distinctionis gratia semper paterni praenominis, quod ex lege consecuti fuissent, meminisse, hocque fundamento adductum pro *Lucii filio* in inscriptione Plinii *Caii filio* scripsisse. Nunc quoniam in hoc genere studii cum laude consueverit mutati praenominis, quam eum, scribam volo potius fieri auctorem; et cum omnis quae Comi quae Fegii, quae Mediolani in hoc inscriptio legitur, *Lucium* habeat, eius loco falso *Caium* dictum esse existimare, ac pro patris naturalis praenominis, eius, quem lex dedisset patrem, praenomen esse

sub-

substitutum. Cum enim exempla nonnulla existent, qualia secutus Panuinius patris voluntarii, non naturalis praenomine filios adoptiuos distingui consueuisse, coniecere potuerit: non desunt alia, quibus appareat filios adoptiuos patris naturalis praenomine, quem patrem natura dedisset indicasse, et eo distingui maluisse. L. Calpurnius Piso Caesonius a L. Calpurnio Pisone adoptatus *Caii filius*, et *Caii nepos* dicitur a Verrio in Capitolinis fastis adhuc in hoc loco integris, qui adoptionis causa *Lucii filius* dici debuerat. Quin etiam Q. Fabium Maximum Rullianum a Quinto adoptatum Verrius in tabulis Capitolinis *Marci filium* appellat, quod in patrem ex lege dictum referri non potest. Neque vero praenomen modo patris naturalis additum filio in adoptionem dato obseruauimus; verum etiam praenominis loco appositum cognomen, vt in P. Cornelio Scipione Africano Aemiliano, qui patre natus Lucio Aemilio Paulo, Velleio Paterculo auctore libro primo, datus in adoptionem filius P. Cornelio Scipioni in antiqua inscriptione Romae *Pauli filius* dicitur, non Publii in hunc modum: P. CORNELIVS PAULI F. SCIPIO AFRICANVS COS. II. AVGVSTVS TRIVMPHAVIT. II. Quae res facit, vt nesciam, cur vir grauissimus Sigonius restitutus, quae deficiunt ab antiquitate abolita in tabulis Capitolinis in hoc Africano, dixerit *P. Cornelius P. F. P. N. Scipio Africanus Aemilianus*, nisi ipse, quoque patris voluntarii praenomen semper additum ab adoptiuo filio aliisque, eius significandi causa, a quo fuisset adoptatus, existimauit: quod neque verum esse constat, neque videtur fuisse necessarium, cum ipso praenomine, quod numquam non fuit eius, qui adoptasset, in filio adoptiuo, quale adoptatoris praenomen esset, indicaretur. Neque

par

par ratio fuit patris, et filii naturalis, vt ob huius praenomen patris praenominis commemoratio reticeretur, tamquam in filio praecognita. Nam interdum, vt diximus, pater et filius praenomine distinguebantur. Ceterum Imperatorum adoptiui filii, praenomine gentilitio naturali seruato, dignitatis causa in antiquis inscriptionibus semper Imperatorum *filii, nepotes, pronepotes, et adnepotes* sunt dicti, his non praenomine vt in ceteris, sed cognomine significatis argumento sequentis M. Aurelii Antonini monumenti:

IMP. CAESARI M. AVRELIO ANTONINO AVG.
PONTIFICI MAX. TRIB. POT. XVII. COS. III. DI-
VI ANTONINI PII FIL. DIVI HADRIANI NEPOS.
DIVI TRAIANI PARTHICI PRON. DIVI NERVAE
AN. AVXIMATES PVBLICE.

Atque hoc loco haec indicare volui, ne recitatum a Panuino epigramma duos Plinius Caecilios Secundos vixisse videri imposterum faciat, vnum Caii filium, ac nepotem, alterum Lucii ex tribu Oufentina, ac nouas de Pliniis quaestiones serat. Quibus missis, repeto constitutum de Pliniorum familia sermonem, cuius plurimae, ac nobilissimae olim apud nos multa, ac certa testimonia produximus, quae nemo possit caullorum tenebris offusis obscurare; aut alia quauis ratione, quo minus propositum nostrum confirmet, vlli persuadere. Proferant vicissim, si possunt Panthei fautores, vel vnicam Veronae Pliniorum inuentam memoriam demto marmore illo antiquo, in cuius inscriptione referenda Veronensium quorundam conspiratio tanta est, quanta inter occupatos in collicolumbae coloribus aestimandis, qui in hoc vno summe conueniunt, quod maxime dissident, atque discordant.

Sibi

Sibi quisque enim inscriptionem, quam voluit, atque adamavit, finxisse potius animo videtur, quam visus beneficio usus excerpisse; tam varia, tam multiplex, ac dissimilis est ab iis scriptis consignata. Pantheus namque sic eam retulit:

PLINIVS SECVNDVS AVGV R PATRI MATRI MARCELLAE TESTAMENTO FIERI IVSSIT.

Torellus Sarayna in libro de antiquitate Veronae eandem sic habere testatur:

PLINIVS SECVNDVS AVG. MARCIVIAE MARCELLIAE MATRI POSTERI PATRIAE MATRI MARCELLIAE.

T. F. I.

Alexander Benedictus in epistola ad ciues Veronenses de naturali Plinii historia a se emendata sic legit:

..INIVS ..CVNDVS

AVGV R

..RCIVIAE

..RI

..ERIPATRI

..MAE MATRI

MARCELLAE

T. F. I.

Sed in Onufrio Panuinio libro fastorum secundo ea descripta in hunc modum iacet:

C. P. INIV

..NDV

..AVG

..RCIVIAE

..CELLAE

..RI

..ERIPATRI

..MAE MATRI

MARCELLAE.

T. F. I.

Quan-

Quanta in his exemplis ex eodem epigrammate descriptis differentia sit, quanta dissimilitudo, nemo non videt. Vt enim omittam principium, de quo abunde in praecedentibus dictum a me audiui-
 stis: in reliquo Pantheus a Torello hoc discrepat, quod verbo, *Marciuae posteri*, et *patriae* caret, semel tantum *matris*, et *Marcellae* meminit, quarum bis mentio a Torello facta est: *patrem* vero addidit, quem Torellus praeteriit. Idem dissidet ab Alexandro verbis mutilis *-rciuiae -ri*, et *-eri*, praeteritis. Ab Onufrio vero iisdem omissis, et *-cellae*. Sed ab Alexandro Benedicto in eo differt Torellus, quod a *Marciuae* nomine, quid loco *-riciuiae*, interpretatus est, addit *Marcellae*, et loco syllabae *-ri*, habet *matri*, et pro *eri patri*, *posteri*, et *patriae*, dixit, *-mae* nihil meminit, quae syllaba proxima verbo *matri* in Alexandro antecedit, hac vero sola ab Onufrio dissidet, ac quod verba inchoata, verba integra de suo ingenio retulit. Sed nec Alexander Benedictus quoque cum Onufrio conuenit, quamquam verba mutila retulerit: sicut Onufrius obseruauit *-cellae* namque omisit, cuius in Panuino mentio exstat. Quod insigne dissidium, et aperta discordia in eo maxime testimonio, quo praecipuo nos argui iniusti patrocinii suscepti cum Pantheo ceteri profitentur, facit, vt credam, Patres, eo in hac causa, quoniam contra ipsos potius est, quam pro ipsis) Novocomensium meorum iuribus haud contemnendam fieri accessionem, vos esse iudicatu-
 ros. Non dicam, si quaeratur de loco, in quo inuentum epigramma sit, vnde erutum, inter aduersarios non conuenire, quod vis, et neruus offensionis in epigrammate mihi non loco effossionis positum esse videatur: quamquam ne hanc quoque discordiam alius quispiam a me negligendam iudicauerit, in qua, quod adiuuet

nostram defensionem aliquid inesse existimet. Illud potius dicam, quod proprium est epigrammatis, non loci, nec dissimulari posse videtur, mirari me viros grauissimos aduersarios nostros, inprimis Panvinium in antiquarum historiarum lectione exercitatissimum, eum hominem, qui in epigrammate nominatur, solo auguratu insignem fuisse memorabilem; non animaduertisse contra, Plinium seniore pluribus splendidioribus magistratibus egregie fundis illustrissimum, augurem, facta ex Plinio iuniore coniectura non exstitisse. Quippe libro epistolarum quarto Arrio sibi de auguratu per literas maxime gratulato, quod Cicero quoque fuisset augur: respondet, cum hoc nomine sibi carum auguratum esse; tum eo quod viro principi Iulio Frontino successisset. Nihil meminit Arrius Plinii senioris, nihil iunior Plinius, quorum aut illum Cicerone proposito, patrem, et auunculum fuisse praeteritum verisimile non est, aut hunc exemplum externum, cum haberet domesticum, fuisse commemoratum, qui auunculi memoriam sancte adeo, ac religiose coluit, atque obseruauit: vt Capitoni se ad historias conscribendas hortanti, cum innumera prope illi exempla non deessent, quibus ad hoc genus studii se incitatum profiteretur, vno senioris Plinii exemplo contentus, libro epistolarum quinto, in eum, qui sequitur, modum respondit: *Me vero ad hoc studium impellit domesticum quoque exemplum. Auunculus meus, idemque per adoptionem pater, historias, et quidem religiosissime scripsit. Inuenio autem apud sapientes honestissimum esse maiorum vestigia sequi, si modo recto itinere praecesserint. Sed ne illud quoque omiserim, notam AVG. perinde ac Augur omnino significantem aduersarios nostros accepisse, cum omnium, qui de his notis scripsere testimonio, vt Augur nonnumquam,*

quam, sic alias *Augustus*, vel *Augustalis* ea significet, quo fit si fideliter Panuinius epigramma retulit, ut cum inter cognomen *Secundus*, et notam Aug. nescio quid vetustas deleuisse videatur sorte I--I. VIR non is potius Augur, quam VI. Vir *Augustalis* fuisse debeat existimari: Volo vero notam AVG. *Augurem* hoc loco significare, et Augurem fuisse Plinium seniore; quid contra quam illius saeculi consuetudo ferebat, gesti ab eo summa cum laude magistratus inscriptione *Testamento Rieri Iussa*, reticentur? Quid classis praetoriae Misenenensis cum imperio castissime administrata silentio praeterita est; cuius vel in ipsis subpraefectis, immo vero priuatis militibus honoris ergo mentionis factae in antiquis monumentis tale Romae exstat in hortis Carpenibus exemplum.

D. M.

MAGIA IANVARIA TATTAE SVB BENE MERENTI FECIT. C. ANTONIO ANTARINO MILITI EX CLASSE PRAETORIA MISENATIVM VIX. ANN. XL. MIL. ANN. XXIV.

In aedibus vero Laurentii Vellei legitur.
T. FLAVI VALENTIS MIL. CLASS. PR. MISENENSIS. AGRADIESIS VIX. ANN. XXVII. MIL. AN. VI.

Subpraefecti Classis praetoriae Ravennatis eiusmodi Firmi in Piceno monumentum visitur:

T. APPEIO T. F. VEL ALFINIO SECUNDO PROC. AVG. XX. HAERED. PROC. ALV. ATRECTIANAR. PIAEF. VEHICVL. SVBPRAEF. CLASS. PRAET. RAVENN. PR. ALAEE I. AVG. THRAC. TRIB. COH. ACLIAE COH. IIII. GALL. PATRONO COL. BRITTON.

Sed quanti classis praetoriae Misenenensis, ac Ravennatis Praefecti aestimarentur; quantum onus,

ac quam nobile sustinere crederentur ex Vegetio libro de re militari tertio praeclare habetur. *Cum, ait, apud Misenum, et Rauennam singulae legiones Romani nominis cum classibus stabant ne longius a tutela urbis abscederent; et cum ratio postularet, sine mora, sine circuitu ad omnes mundi partes nauigio peruenirent. Nam Misenatum classis Galliam, Hispanias, Mauritaniam, Aricam, Aegyptum, Sardiniam, atque Siciliam in proximo, habebat: classis autem Rauennatum, Epirum, Macedoniam, Achaïam, Propontidem, Pontum, Orientem, Cretam, Cyprum petere directâ nauigatione consueuerat, quia in rebus bellicis celeritas amplius solet prodesse, quam virtus.* Quanti vero priuatim Misenensem Hadrianus Imperator fecerit ex data his, qui in ea sex, et viginti stipendia meruissent, Romana ciuitate apparet, de qua sic accepimus ex aenea tabula:

IMP. CAESAR D. TRAIANI PARTHICI F. D. NERVAE NEPOS TRAIANVS AVG. PONT. MAXIM. TRIB. POTES. XII. COSS. III. PP. HIS QVI MILITAVERVNTI IN CLASSE PRAETORIA MISENENSI, QVAE EST SVB IVLIO FRONTINO, SEX ET VIGINTI STIPENDIIS EMERITIS DIMISSIS HONESTA MISSIONE, QVORVM NOMINA SVBSCRIPTA SVNT IPSIS LIBERIS, POSTERISQVE EORVM, CIVITATEM DEDIT, ET CONNVBIVM CVM VXORIBVS. QVAS TVNC HABVSSSENT, CVM EST CIVITAS HIS, DATA, SI QVI COELIBES ESSENT, CVM HIS, QVAS POSTEA DVXISSENT DVMTAXAT SINGVLIS SINGVLAS AD XII. R. MAR. P. IVVENTIO CELSO II. Q. IVLIO BALBO COS.

Sed Tacitus eiusdem legionis opera Galbam oppressum, et praesidio Othonem ad Imperium euectum

Etum esse scribit. Quibus maxime de causis eius in inscriptione Plinii Praefecturae mentionem non fuisse contemnendam, atque adeo praeauguratu negligendam, ut praeteriret, mihi videor inanibus in nime coniecturis ostendisse. Quid igitur huius praefecturae, quid gestorum a Plinio seniore reliquorum magistratum in hac inscriptione nulla mentio legitur? De quibus partim ex epistola ad Tacitum libro epistolarum sexto, partim ad Marcum libro tertio iunior Plinius scribit, ad illum quidem *Miseni classem cum imperio gubernantem decessisse*: ad hunc, *medium tempus distentum impeditumque, quae officiis maximis, qua amicitia principum egisse pernoescitur*, ibidem idem inquit *in Hispania procuravit*, et *ante lucem ibat ad Imperatorem Vespasianum inde ad delegatum sibi officium*. Idem ipse senior Plinius in historiae naturalis praefatione ad Vespasianum: *Homines, inquit, sumus, et occupati officiis, succisuisque temporibus ista curamus, id est nocturnis, ne quid vestris putetis cessatum horis: dies vobis impendimus*. Nusquam Augur fuisse Plinium seniore constat, multis maximisque officiis eundem praefuisse certum est, et inscriptio illi omni punice, ut dicitur, aridior posita est, in qua quod alibi nusquam Augur fertur existisse; qui alibi referuntur eius, et quidem maximi honores reticentur. In omnibus illius saeculi inscriptionibus, vel minima quaeque officia recensentur: nihil negligitur, nihil omittitur, vel exemplo iunioris Plinii inscriptionis, ne innumeris attingam. Quid hoc itaque Patres, quid haec sibi vult tam ieiuna, et nuda pene inscriptio? Quid significat, nisi hoc significat, in detritis illis principii epigrammatis literis legendis, aut aduersariorum nostrorum oculos caligantes caecutiisse, aut voluntatem potius, quam visum in iudicium eos adhibuisse. Quem enim,

nim maxime illustrem esse, cupere, et optare debuerunt, hunc factum augurem, qui non esset; praecipua, et nobiliori parte dignitatis denudarunt: hunc tot splendorum administrationum integerrime functarum honore spoliatum: hunc de sublimiori gradu deiecerunt, atque deturbarunt, ac lumen illud honoris, et gloriae splendore tanto studio conquistum, extinxerunt. Haec eiusmodi sunt, ut videar securus meam ad alia conuertere orationem iam posse.

Sed ea est vis veritatis, ea potestas, quae nullis vel cuniculis euerti calliditatis, vel solertiae praestigiis, captionibusque labefactari possit, atque conuelli. Ea imbecillitas, ac vanitas falsitatis, quae multis saepe modis expugnetur, atque opprimatur, ut quo diutius versor in huius inscriptionis examine, et singula diligentius inspicio, atque perpendo; eo pluribus aduersus Pantheum abundem argumentis, quibus cum vel friuolae ipsae eius ratiunculae, quas ex hac inscriptione per vim ille expressit prorsus contendantur, atque elidantur, pro suscepto patrocinio ea dissimulare non possum. Mihi enim antiquas inscriptiones, quaecumque Romano Imperio adhuc florente factae ad nos peruenerunt, quas Panuinius, et Aldus iunior retulere, quas Veronae Torellus Sarayna, Mediolani Andreas Alciatus, Comi Benedictus Iouius collegere, quasque alii magno labore conquistis in vnum volumen congesserunt, quibus Verri quoque Flacci Fastorum, ac Triumphorum Romani fragmenti obseruatio accedit, memoria repetenti, ac mente circumspicienti omnes cuius memoriae causa in aere leguntur incisae, aut in marmore insculptae, eius patris, aut patroni mentionem visae sunt habere adnexam, quod me vobis paucis, quantum causa nostra postulat, exponentem audite.

Romani, aut liberi erant, aut liberti: illi aut nati Romani, aut nuper in Romanam civitatem relati. Nati rursus Imperatores, Imperatorum filii, aut aliorum ordinum; et Imperatores quorum patres imperassent, aut non imperassent. Priores siue adoptiui filii, siue naturales, patre vivente, *Imperatorum filii* scribebantur, patre solo cognomine significato, exemplo Traiani, a Nerua adoptati, cuius nummus sic habet:

NERVA CAESAR NERVAE AVG. F. TRAIANVS
GEM. PONT. TR. POT. COS. II. IMP.

Et Titi Vespasiani filii naturalis, cuius in nummo sic legitur.

TITIVS CAESAR AVG. F. PONT. TR. POT. COS.
II. IMP. III.

Et eiusdem in altero:

T. CAESAR AVG. F. VESP. IMP. PON. TR. P. IIII.
COS. II. CENS.

Patre vero mortuo *divi tantum filii*, aut cognomine apposito *divi filii* dicebantur in hunc, qui sequitur, modum in Neronis nummo:

NERO CLAVDIVS DIVI F. C. AVG. GER. P. M.
TR. POT. COS. IMP.

Titi vero inscriptione

IMP. TITVS CAESAR DIVI F. VESPASIANVS
AVG. PONTIF. MAX. TRIB. POTEST. IX. IMP. XV.
CENS. COS. VIII. DES. IIX. P. P.

Cum appositione cognominis legitur similis Titi inscriptio.

IMP. TITVS CAES. DIVI VESP. F. VESPASIAN.
AVG. AVGV. PONT. MAX. TR. POT. IX. PP. IMP.
XVII. COS. VIII. CENS.

Verum Imperatores qui nullo paternae hereditatis iure, sed vi, vel Senatus, populique beneficio, ac suffragiis ad imperium peruenissent, patris in inscriptionibus nulla ratio habita est, forte quod patres nominasse Imperatoria maiestate minime dignum esse S. P. Q. R. vel ipsi etiam Principes censuerint; sicut ex Galbae, Othonis, Vespasiani, Nervae, Pertinacis, Iuliani, et Severi nummis, aliisque eorum inscriptionibus, in quibus patris nulla mentio exstat, facile quisque coniecturam facere possit. Nec nos commoueat, et ancipites animo reddant Claudii Principis inscriptiones, in quibus *Drusi*, qui non imperavit, *filius* nominatur. Cum enim imperatorum in numero non fuerit, ex Imperatoribus tamen propagatus Augusti nepos, ac filius Tiberii, ut filius Claudius Tiberii nepos, ac pronepos Augusti agnosceretur, efficiebat: utque imperium hereditario iure adiuisse videretur. Vnius Vitellii nummus circumfertur, et inscriptio basis visitur, in quibus *Lucii filius* nominatur, qui praeterquam quod non imperavit; ne ex imperatoribus quidem originem duxit. Sed ni me fallit coniectura, secum ille reputans qua arte imperium inuasisset, astute cum imperaret, videri noluit imperare, nec maior consule, cum Caesaris cognomen in omne tempus auctore Tranquillo recusauerit; Augusti vero distulerit. Vnde ab initio eius principatus cusi nummi, A. VITELLIUS GERMANICUS IMP. COSS. PERP. tantum habent: nulli cognomen Caesaris.

Aliorum autem ordinum Romani solo praenomine partes semper significabant, ut Fabati nostri monumenti argumento apparet, quod L. CALPURNIVS. L. F. OVF. FABATVS habet. Tantum excipio si quando patri, vel filio monumentum posuissent, in elogiis de filiis, quos patres habuissent, dicere

cere superfedisse, cum pater nominaretur praenomine, nomine, ac cognomine appositis, siue erga patres, siue erga filios hanc piaae memoriae, et amoris significationem praebuissent. Obseruationis habeo testes epigrammata duo in praecedentibus recitata, quorum primum habet:

L. AQVILIVS SECVNDVS L. AQVILIO CHARITONI PATRI. In quo notis L. F. quibus *Lucii filius* significatur filius pepercit, quod *L. Aquilius pater* protinus nominetur. Alterum sic:

L. CORNELIO SECVNDO L. CORNELIVS GLYCON PATER.

Notis L. F. omissis, vt minime ad patrem significandum necessariis. Dissimilis valde ratio erat eorum, qui nuper Romanam ciuitatem adepti essent, patris enim loco, eius, qui sibi vel ciuitatem impetrauisset, vel impetrandae auctor exstitisset, praenomine, ac nomine assumtis, pro cognomine antiquo suo nomine utebantur, consuetudinis exemplum C. Auianum Philoxenum habeo inter Nouocomenses meos, de quo sic Cicero lib. epist. XIII. ad Acilium: *C. Auianum Philoxenum Caesar meo beneficio in Nouocomenses retulit. Nomen autem Auiani consecutus est, quod homine nullo plus usus est, quam Flacco Auiano meo familiarissimo.* Huc spectat quod epistola sequenti ad eundem, idem scribit: *Cum Demetrio Mega mihi vetustum hospitium est. Ei Dolabella rogatu meo ciuitatem impetrauit, qua in re ego interfui. Itaque nunc P. Cornelius vocatur.*

Iam liberti, quos vltimo loco commemoravi, patris loco, cuius liberti essent, in inscriptionibus habuere, quod cum multis exemplis demonstrari possit, vnum pro multis fat erit attulisse, quod plurium libertorum mentionem continet in hunc modum:

L. ANTESTIVS. CN. F. HOR. SANCULO SATIVS,
 ALBANVS ANTISTIA L. L. ELVTIA RVFIA. P. F.
 TERTIA SOROR. L. ANTESTIVS. L. L. QVINCTIO.
 L. ANTISTIVS L. L. RVFVS L. ANTISTIVS. L. C.
 L. THAMYRVS L. ANTISTIVS L. C. L. ANTHVS
 L. ANTISTIVS L. L. HEROS CAPPADOX.

Ex omnibus ac tam multis, ne longius digressus videar, et ab instituto profus diuertisse, colligo ad Plinium seniore, qui Romanis non imperauerit, non fuerit libertus, vel in ciuitatem nuper relatus, inscriptionem Veronensem testamento fieri iussam, non pertinere: de qua, an patris mentionem habeat, dubium est, et habentem tamen praenomen deest, non vitio vetustatis sublatum, sed loco, (si inscriptionis formam nobis a Panuino exhibitam spectauerimus) in quo incisum esset deficiente, sicut etiam in initio, ubi C. F. aut cum alio praenome legi potuerit. Et ne quarundam inscriptionum exemplis, quibus quam dixerim aliter obseruatum videatur, quispiam adductus, me quasi falsarium et animo obstinato magis, quam veri studioso fabulas comminifcentem accuset: id quoque adiciere visum est.

Post communicatam ab Imperatore Antonio, quem Caracallam fuisse nonnulli prodidere, cunctis imperio suo subiectis nationibus Romanam ciuitatem, uti Digestorum libro primo tit. quinto de Statu hominum Vlpianus auctor est, antiquam nominandi Romanorum consuetudinem, et inscriptionum rationem primam concussam, atque conturbatam, mox nouis ritibus sensim sese in eam insinuantibus plurimum immutatam, atque adulteratam, tandem profus extinctam defecisse: atque ideo, si quae sunt, quae nobis aduersari inscriptiones videantur, has esse imperio Caracallae posteriores

riores facile sentio, cum ea, de qua lis est, in Plinium seniore referatur plus vno saeculo anteriorem. Dicere possem de Tribus omiffione deque aliis nonnullis, quibus de falsa inscriptionis interpretatione aduersarii arguuntur; tamen quod vllorationis, vel sensus praesidio probari inficior posse, hoc ego illis concedo, hoc largior eum, qui Veronae inscriptionem patri, ac matri testamento fieri iussit, C. Plinium Secundum exstitisse: veram esse interpretationem, non simulatam, non fictam admitto; et Plinium quemdam (non illum nostrum naturalium historiarum scriptorem) fuisse volo Veronensem, forte nescio quem illum utroque Plinio patre, et filio adoptiuo multo iuniorem, qui ne medicis vteretur sibi de re medica libros quinque conscripsit: sit hic ille suus Plinius secundus, ille suus Augur, cuius praestigiis, non certioribus argumentis in eripiendo nobis Plinio nostro cum Pantheo fautores vsi sunt: huius illi accessione gloriantur, et viris illustribus suis, nostrum nemine aduersante, curent adnumerandum.

Atque haecenus potiorum aduersae partis argumentorum radices conuellere institui, quod mihi videor abunde praestitisse. Qui reliquus est cursus mihi non modo facilis, sed perfacilis, ac compendiosus ostenditur, prompta ad singula responsio, et omnium expedita confutatio. Nam quod Plinius iunior suos Veronenses, et Catullum suum diuersis in locis appellauerit, utrumque dictum ab eo est modo eodem, quo *Conterraneum* suum Catullum senior Plinius vocauit, eiusdem prouinciae incolam, atque ab eodem praetore gubernatam, aut quo modo Firmianos, vel, vt alii, *Formianos* suos iunior Plinius ad Sabinum patrocinii causa appellauit, et amici-

amicitiae nomine Quintilianum Hispanum suum dixit, eadem scribendi norma vsus in omnibus prope epistolis simili ratione cum Veronenses, tum Catullum suos nominare potuit. Nec est, vt quisquam obiectionem meam de Catullo Transpadanos suos appellante simili responsione diluendam putet. Nemo enim causas egisse Catullum prodidit, vt patrocini aliquando Transpadanorum suscepti causa suos dicere potuerit; amicos vero plerosque Transpadanos habuisse, vti Veronenses plerosque iunior Plinius sibi amicitia coniunctos habere potuit id quoque haud facile, vt verisimile plerosque omnes fore admissuros, existimo. Patronis autem suae causae, quos plurimos protulit Pantheus, cum in vnus verbi *Conterraneus* significatu suae illi opinionis fundamenta collocauerint, ex iis, quae de eo iam pridem diximus, responsio facilis est.

Reliquum est, vt Plinium seniore nullum pacto fuisse Veronensem firmissimo, certissimoque argumento ostendens, omnem praecidam dubitandi imposterum occasionem, cuius causa nonnulla mihi, vestra bona cum venia Patres, vobis haud iniucunda, studiosae vero iuuentuti etiam vtilia paulo altius sunt in hunc modum repetenda. Romana Republica, vt scitis, in aliquot Tribus distincta, in quibus ciues suffragia in magistratibus designandis ferre consueuerant, indies crescente, et novos ciues admittente, nouas quoque Tribus prioribus addi fuit operae pretium, in quas noui ciues coniecti sua suffragia cum ceteris ciuibus ferrent, quod ex Liuiio octauo ab V. C. libro constat scribente: *Anno ab V. C. CDXXII. Cornelio II. et Cn. Domitio Coss. Censur actus est, nouique ciues censi, Tribus propter eos additae Moetia, et Scaptia; Censores addiderunt Q. Publilius Philo, Spurius Posthumius.* Hinc Cicero
secun-

secundo ad Atticum libro *Formianorum Tribum Aemiliam* refert de qua Liuius, libro ab V. C. XXXVIII. scribens inquit: *Rogatio perlata est, ut in Aemilia Tribu Formiani, ac Fundani, in Cornelia Arpinates ferrent.* Sed Valerius Maximus libro IX. cap. X. *Quam ob causam, ait, Papiria Tribus in qua plurimum Tusculani in ciuitatem recepti potuerunt, neminem postea candidatum Poliae Tribus fecit magistratum.* Et Asconius Paedianus in secunda contra Verrem, *Tribus, habet, urbanae rusticaeque omnes XXXV. numerantur, ex quibus aliquam necesse est, cuiusque ordinis fuerit ciuis Romanus, obtineat.* Ibidem, *Moris fuit, inquit, cum aliquis ciuis Romanus ostendendus esset, significaretur aut a Tribu, in qua censeretur, aut a praenomine, aut a nomine, aut a cognomine.* Ac tam multis fit, vt recepti quoque a Romanis inter ciues Veronenses aliquam Tribum obtinuerint, in qua censiti suffragia ferrent, quae qualis fuerit, antiquum monumentum indicat, in quo Romae haec leguntur.

M. APICIUS

M. F. PVB.

PVDENS

VERONA

MIL. COH. XII. PR.

MIL. AN. XXIX.

Et alterum Ceretae in agro Veronensi, quod habet.

D. M.

P. HOSTILIO P. F. POB. CAMPANO VENATORI
P. HOSTILIVS TERTIVS DECVRIO VERONAE, ET
ABIDIA MAXIMA PARENTES FIL. PISSIMI ET
SIBI.

QVI VIXIT ANN. XXV. D. XXV. SINE CRIMINE
VITAE FLORENTES ANNOS:

MORS

MORS IPSA ERIPUIT.

Publiam igitur, siue, vt alibi, *Pobliam* Tribum in qua coniecti fuissent Veronenses, hinc constat, vnde quotquot vetustae marmorum inscriptiones Tribus mentionem habentes Veronae aut in eius agro spectantur, omnes *Pub.* aut *Pob.* siue *Publikae*, aut *Poblikae* meminere. Legitur ibi: L. OCTAVIUS L. F. POB. MARCELLINVS, et M. CINTVLVS L. F. POB. NEC NON, M. QVINTIVS P. F. POB. *Item*, P. GRAECINIO P. F. POB. Quin etiam Q. CAESIO Q. F. POB. M. NONIO M. F. POB. Q. SALASIO. Q. F. POB. L. TRVTTEDIVS P. F. PVB. P. HOSTILIO P. F. POB.

Plura habet Torellus exempla, quae hoc loco nihil attinet referre. Vt vero in hac Tribu Verona ferebat, sic Brixia in *Fabia*; in *Voltinia*, siue *Votinia*, aut *Voturia*, vel *Veturia* Bergomum; Commum in *Oufentina*, vt ex marmoreis tabulis in his repertis apparet. Brixiae in Tribum *Fabiam* relatae index eiusmodi inscriptio exstat:

M. IVENTIO M. F. FAB. SECVNDO..... BRIX. IA....
POSTHVMIQ PANSI VALERIANO COS. Alibi in eadem vrbe legitur:

Q. MINVTIO Q. F. FAB. POB. MACRO III. VIR.
VERON. Q. VERON. ET BRIX. MINITIA MATER.
D. D.

Obiter dixerim Aldum Iuniorem in Orthographia hanc inscriptionem referentem *Fabiam* Tribum omisisse; quam Panuinius Veronensis additam se Brixiae legisse testatur: et Sigonius qualem retulimus, a Panuinio sibi traditam affirmat. De eisdem Brixiensibus in *Fabia* descriptis via Cassia sic legitur:

D. M.

C. NIGIDIO. C. F. FAB. MARCELINO. BRIX.
MIL. COH. I. PO. VII. LEPIDI MIL. ANN. V. VI-
XIT. AN. XXIII. S. RESTIANVS IVSTVS B. M. F.

Hinc plures Brixiae antiquae visuntur inscriptio-
nes cum *Fabiae* Tribus mentione, vt

P. CLODIO P. F. FAB. SVRAE
C. CATIO C. F. FAB. PAVLO POSTVMIO IV-
NIORI.

Nec non,

C. PONTIO C. F. FAB. PELIGNO.
P. MARIO VOT. LVPERTIANO.

Bergomi vero in Tribum *Votinium* ferentis ma-
ximum argumentum est honoris ergo, et grati ani-
mi significationis imago, cui suo de se optime mē-
rito, a III. Viris Decurionum Bergomatum de-
creto loco dato posita cum hac inscriptione:

P. MARIO VOT. LVPERCIANO EQ. R. EQ.
PVB. OMN. HONOR. MVNICIPAL. ADEPT. IV-
DICI DE SELECT. SACERD. CAEMINEM COLL.
FABR. CENT. DEND. M. B. PATRON. CIVIS EXI-
MIA LIBERALITAS POST MVLTAS LARGI-
TIONES, HVCVSQVE ENITVIT, VTO LVCR.
LII. NAE REDEMPTVM AREP. OSVA VNI-
VERSIS CIVIBVS SVIS IN PERPETVVM RE-
MITTERET.

HVIVS TOT ET TAM INGENTIA MERITA,
ITA REMVNERANDA CENSVERVNT, VTE EF-
FIGIEM IIIIV. PERPETVA VENERATIONE CE-
LEBRARENT L. D. D. D.

Ibidem C. Cornelii Minitiani, quem haud ita
pridem Aergomensis fuisse me ostensurum pollice-
bar, epigramma cum Tribus *Votinae* adiectione le-
gitur in hunc modum:

C. COR-

C. CORNELIO C. F. VOT. MINITIANO PRAEF.
 COH. PRIMAE. DAMASC. TRIB. MIL. LEGIO-
 NIS III. AVGVST PRAEF. FABR. CVRATORI
 REIP. OTESINORVM IIII. VIRO I. D. PONTI-
 FICI FLAMINI D. CLAVDII BERGOMI PATRO-
 NO FLAMINI D. TRAIANI....

Omnino nullum ibi monumentum exstat, cui addita Tribus *Votinia* non sit, pluribus autem legitur adiuncta. Idem de *Oufentina* apud Nouocomenfes meos intelligi volo, cuius plura hoc loco exempla referre potuissem, quae consulto praeterii, cum Plinii iunioris, et Eabati profoceri inscriptiones, quas paulo ante retuli, satis esse videantur. Vnum M. Mansuetii Crescentis ante annos triginta in templo D. Abundii effossum: et alterum iuxta aedem Ascensionis D. N. Iesu Christi collocatum, L. Alfii excipio, quae in ciuitatem Romanam receptos Comenses in *Oufentina* Tribu tulisse praeclare demonstrant. Primum autem habet:

V. F.

MARCVS MANSVETIVS M. F. OVF. CRE-
 SCENS HARISP. VI. VIR. IV. VIR. A. P. IV. VIR.
 I. D. COMO SIBI ET MANSVETIIS IANVARI
 ET CRESCENTI F. ET. MARTIANO NEP. ET
 IANVARIO VINDICIS F. SECVNDAE ET CLO-
 DIAE CEREALIS F. PRIMAE VXORIBVS.

Alterum sic:

MEMORIAE L. ALFI. L. F. OVF. MARCELLINI
 VI. VIR. AVG. PATRON. COLLEGII DENDRO-
 PHOROR. COMENS. IN PRIMO AETATIS FLO-
 RE PRAEREPT. ALVIVS RESTITVTVS PATER
 MISERRIMVS ET SIBI.

Hic addamus in adoptione ei qui adoptaretur,
 ab adoptatore nomen suum, praenomen, et cog-
 nomen

nomen fuisse communicatum. *Adoptiones* enim inquit Cicero in oratione pro Domo sua, *Hereditates nominis, pecuniae, et sacrorum sequuntur.* Tu vero Clodi neque *Fontei*us es, qui esse debebas, neque amissis *sacris paternis; in haec adoptiua venisti.* Quae *Valerius Maximus* libro VII. confirmat inquit: *M. Anneus in Suffenatis familiam, ac sacra transferat, a Suffenate enim auunculo fuerat adoptatus.* Addit *Dio* libro *historiarum XLVI.* Paternae familiae naturalis nomen paululum immutari consueuisse, ac postremo loco collocari. Quod tamen priscis illis *Reipublicae Romanae* temporibus obseruatum; posterioribus mutatum est, ante cognomen adoptiium post familiae nomen ex lege datum naturalis familiae nomine integrum collocatum, quemadmodum in *Plinio iuniore* apparet. Vti vero adoptatus transibat, sic ubi, qui adoptasset in diuersa a patre naturali adoptiui filii *Tribu* suffragium tulisset, hoc commodi ab eo filio etiam accedebat, vt in eadem suffragia ferret, nec tamen iure ferendi in naturali *Tribu* priuaretur, quae aegre ferens *P. Scipio* *Censor* auctore *A. Gellio* lib. V. cap. XIX. grauiter apud *Populum* conquestus est filium adoptiium patri, quem lex dedisset, inter praemia patrum prodesse, quippe quod duabus in *Tribubus*, vna quam iure naturae, altera quam ex lege esset consecutus, suffragium ferret: cumque pater vnicam haberet, in qua id facere posset, vnde ait: *In alia Tribu pater, in alia filius suffragium ferunt.* Hac de causa *C. Octauium*, a *Iulio Caesare* adoptatum duae *Tribus*, *Fabia*, et *Scaptia*, *Tribulem* habuere, cuius rei testem habeo locupletissimum sequentem inscriptionem:

C. IULIO C. F.

FAB. SCAPT.

CAESARI.

AVGVSVO.

Huic testimonio Tranquillus in Augusti vita consentit scribens cap. XI. *Fabianis, et Scapfiensibus tribulibus suis die Comitiorum, ne quid a quoquam Candidato desiderarent, singula millia nummum a se diuidebat.* Brixiae Mincii duas Tribus obtinentis mentio legitur in epigrammate antiquo quod ita habet:

Q. MINICIO Q. F.

FAB. POB.

MACRO.

Ceterum non hoc modo ex his apparet, cum is qui adoptaret, et qui adoptaretur, in diuersis Tribus censiti essent, adoptatum duas Tribus in quibus ferret, obtinuisse; sicut vnam eam, quae vtrique communis esset, habuisse: verum etiam vtramque protinus a paternae familiae nomine per adoptionem acquisito fuisse collocatam, priorem eam, quae vetustior esset, alteram quae posterior. Nam in Augusto *Scaptiae Fabia* praefertur, quae in eorum numero est, quas Ser. Tullius fecerat, cum *Scaptia* vigesima nono fuerit anno ab V. C. CDXXII. auctore Liuiio lib. VIII. addita A. Cornelio II. et Cn. Domitio Coss. non negauerim tamen forte etiam Tribum primam illam esse nominatam, quam adoptionis iure quis adeptus esset, et eam fuisse Tribus rationem habitam, quae ad familiae adoptantis; vt quemadmodum familiae quam natura dedisset, anteponebatur: sic Tribus per adoptionem acquisita Tribui, in qua quisque natus essent, praeponebatur ac *Fabiam* in Augusto praecessisse, non quia vetustior, sed quia Iulii Caesaris Tribus esset, in cuius familiam, et Tribum Augustus transisset.

Quae

Quae cum ita se habeant ex omnibus, quod proprium est nostrae quaestionis, nunc attingamus, concludentes Plinium seniore[m] patria penes Pantheum Veronensem, iuniorem Nouocomensem, priorem in Tribu *Publia* suffragia tulisse, in *Oufentina* posteriorem, atque hunc ipsum etiam adoptionis iure *Publiam* fuisse consecutum necesse est, quae ratione antiquis eius epigrammatibus vtraque Tribus *Publia*, et *Oufentina* referri debuit, prima illa, haec secunda; siue adoptionis, siue antiquitatis causa Tribus in adoptiuis filiis vna alteri praeserri consueuerit. *Publiam* enim Tribum vigesimam septimam anno ab V. C. CCCXCVI. Fabio Ambusto, et C. Plautio Procuro. Cos. additam esse libro septimo Liuius scriptis consignauit; quo auctore libro nono, ab V. C. CDXXV. L. Plautio et M. Fosio Cos. trigessimam Tribum *Oufentinam* Censores addiderunt, quorum nomina Liuius praeteriit. At vero iunioris Plinii antiqua monumenta quae Comi Fegii, ac Mediolani exstant, omnia vnus *Oufentinae* Tribus meminere, *Publia* omissa, quam maxime nominasse oportuit, vbi seniori Plinio Verona patria exstitisset; vnde sequitur Plinius patri, et filio vna Tribum fuisse communem *Oufentinam*, in hac vna eos censitos, in hac suffragia tantum tulisse.

Est quin etiam dignum attentione, et ad tuendam opinionem nostram minime contemnendum; Romanis olim in more fuisse positum, vt post praenomen ac familiam Tribum ante cognomen in plerisque nominarent: In adoptiuis vero filiis etiam post eam, quam lex dedisset; hoc, vt ego interpretor, nobis significantes eam Tribum esse, in qua maxime praecedens familia esset censita, et in qua quicumque eius familiae essent, suffragia in honoribus distribuendis ferrent. Exemplum priorum

Fabati habemus inscriptionem, in qua legitur L. CALPURNIVS L. F. OVFENTINA FABATVS: posteriorum Plinii iunioris epigrammata omnia sic habentia: C. PLINIUS L. F. OVFENTINA CAECILIVS SECVNDVS. His fit, vt Plinii ferrent in *Oufentina*, in qua cenfiti effent Nouocomenfes, non *Poblilia*, quae ad Veronenfes pertinebat, vtque naturalis hiftoriae auctor Plinius in hac Tribu noſtra deſcriptus, Novocomenſis, non Veronenſis exſiterit, ac Pantheum, Panuinium ceterosque aduerſarios noſtros ſeniores inter Veronenſes referre fruſtra contendiſſe. Quae, ſi Panthei Aleardus perſenſiſſet, quo maxime ſuſcepti a ſe patrocini, et actae ſumma cum diligentia cauſae praecone, ac laudatore vtitur aduerſarius noſter, ſi audiuiſſet Suetonium, ſiue fragmenti auctorem, quisquis ille fuerit, antiquum nobis patrocinari: fauere Serenum Sammonicam, Eufebium, aut D. Hieronymum adſtipulari, ceteraque ſuffragari: Plinii lectionem, qua Catullum *Conterraneum* vocat, aut dubiam eſſe, aut eiudem regionis, vel prouinciae non dioceſis ſignificare: Secundorum familiam eſſe fabuloſam, cognationem figmentum: Plinium iuniorem teſtem productum a Pantheo, teſtimonium aut aduerſus eum dixiſſe, aut aliud prorfus, quam ſibi ab eo imponatur, teſtatum eſſe: antiquam denique marmoream illam inſcriptionem detritis, ac complanatis non modo literis, ſed ſyllabis. Et exeiſis, quas opinione viſas non oculis legiſſet, tamquam integram; nulla vel vetuſtatis iniuria labefactam, vel vulgi temeritate, aut incuria violatam, atque deformatam adduci, ac totius cauſae veluti firmamentum conſtitui; de qua vel ipſi Veronenſes inter ſe plurimum diſſidentes alius aliter conſpicuas literas retulerit. Haec, vt dicebam, ſi Aleardus audiuiſſet, eia non vincimus; vti Pantheus ſcripſit,

psit, sed vincimur, deiicimur, succumbimus prorsus et te patrono Panthee, non illi, quos contra venisti, sed nos ipsi causa cadimus, exclamauisset, nec triumphum cantu intempestiuo, victoriamque simillimam Secundorum familiae, et cognationis anteuertisset.

Tandem, quem mihi terminum, ac litem praesentis controuersiae constitui, Patres, hunc non transgredior, et sine facto desino abuti patientia vestra, nec vobis studiosi Adolescentes de hac quaestione vltius molestus ero: cum mihi a Principe dabitur occasio, cito autem dabitur, dicam de altera.

C. PLINII SECVNDI

FIDE ET AVCTORITATE

LECTIO ALTERA

AB EODEM

PAVLO CIGALINO

IBIDEM EXPLICATA.

Frequentia vestra, Patres sapientissimi, et magnus hic vester ad me concursus optatus magis, quam expectatus, lectissimi adolescentes, facit, vt quod cupide expediueram, id me hodierno die beneficio vestro ita affecutum putem, vt praeteritam meam concertationem minime inanem, atque contemnendam vobis visam esse confidam. Quae res dicendorum difficultate mihi metu commoto, ancipitique animo fluctuanti spiritus tantos attulit; vt animo sedato, et timore deposito, nihil deterrear cogitatione praesentis controuersiae, nec commouear, quod omnibus sui partibus priorem defensionem haec mihi difficultate superare videatur. In illa nobis Plinius eripiebatur, idem in hac magnis, ac pluribus iniuriis appetitur. In illa summa cum eius laude
 conten-

contendebatur, in hac auctoritas conuellitur. In illa vestra, Patres, integra existimatio erat; in hac eadem in periculum, ac discrimen vocatur. Adversarios in ea ego paucos habebam Veronenses; summo consensu, maximaque conspiratione mihi plerique omnes recentiores in hac aduersantur. In ea, quos sequerer duces habui viros grauissimos, atque adiutores: in ista dux idem et miles inermis congregior cum hoste firmissimo, et armato. In ea denique viam inii patentem, facilem, tritam, atque a viris praestantissimis complanatam, quae mihi in ista obstructa patefacienda est, et impedita ab omnibus difficultatibus expedienda. Cum, ut dicebam, agnoscam quantum inter praeteritam, ac praesentem controuersiam sit discrimen, quantum in hac laboris, ac negotii sit; tamen nihil tam arduum, tam difficile, tamque impeditum in ea sentio, quod non intuitu tanti consensus, ac memoria vestrum omnium solito frequentioris huius concursus planum, facile, expeditum mihi videatur. Quare agite Patres spectatissimi, vosque honestissimi Adolescentes efficite, ut cum frequentia vestra reereatus tantum animi dicturus assumserim, vestrae quoque in me attente audiendo humanitatis adiutus beneficio, atque subleuatus, quibus spiritibus orationem aggressus sum, iisdem prospere, ac feliciter progressus perueniam ad finem. Atque quod vos etiam atque etiam rogo non potius ex principio de reliqua oratione coniecturam facite, quam ex fine quod in praecedentibus continetur, perpendite, aestimate, atque iudicate.

Tribus igitur capitibus, siue criminibus accusatio tota continetur furti, inscitiae, ac negligentiae. Sed quoniam alterum, ac tertium ita pendet ex primo, vt neque furti absolutus Plinius inscitiae, et negligentiae damnari possit, aut damnatus furti reliquorum absolui: quare in eo mihi maxime incumbendum esse intelligo, vt, cum fideliter ac sincere accusationem retulero, eam si non quantum innocentia Plinii postulat saltem quantum ingenii mei vires patiuntur, omni industria refellere, ac coarguere contendam.

Forte ex Latinis Plinium, ex Graecis Dioscoridem de simplicis materiae medicae forma, et facultate tractantes eadem vtrumque scripsisse, iisdem, ac totidem verbis retulisse, et eodem ordine hoc vno distincti, quod hic Graece, Latine ille scripserit, quod recentiores obseruauissent, facile inducti sunt, vt aut Plinium ex Dioscoride, aut ex Plinio Dioscoridem singula transcripsisse arbitrarentur. Nam duos in vno quodam cogitato conuenire nonnumquam posse, neutro alterius conscio, et fatentur a ratione alienum non esse; et Latine pater, ac princeps eloquentiae Cicero ad Atticum significauit scribens: *Sie ego tuum ante legissem commentarium Graece scriptum, furatum me abs te diceris, quae de his rebus Graece item scripta L. Cossinio ad te perferenda dedissem.* Sed in tam multis atque adeo inter se disiunctis, ac valde dissimilibus verborum specie, numero: et ordine prorsus conuenire; hoc veri speciem nullam habet; hoc negant illi fieri posse, hoc me ipsa ratio cogit fateri admittendum non esse. Atque hucusque commissum esse furtum constat, quod neuter

alte-

alterum nominet; vter duorum commiserit, nondum apparet, procedentes autem accusatores statuunt eum esse furem, qui posterius scripserit, maxime vero, si aetate alter alterum multis annis antecesserit, vnde conficiunt ea omnia Plinium ex Dioscoride transcripta furatum esse, quorum hic ante vitam cum morte commutauit, quam ille emerferit in hanc lucem testem proferunt Suidam, Dioscoridem, Anazarbeum cognomento Phacam sub Antonio, et Cleopatra floruisse testantem, a quorum obitu ad annum vsque Imperatoris Tiberii duodecimum, anni LVI. numerantur ante Plinii natiuitatem; subductis enim annis LVI. quos auunculum ac patrem hunc Plinium iunior Plinius vixisse retulit, atque ab anno imperii Titi secundo, quo Vesuuii conflagrationem seniore Plinium idem iunior sustulisse prodidit retro numeratis, in annum duodecimum Tiberii principatus natiuitas incidit: cum aut mortuum fuisse Dioscoridem oportuit, aut certe annis iam confectum ineptum ad scribendum existisse. Addunt alii Arrium Philosophum, in cuius gratiam, sublati Antonio et Cleopatra, Alexandrinis Augustum pepercisse et Plutarchus in Antonii vita, et Dio libro historiarum II. posterorum memoriae mandarunt, eum esse ad quem Dioscorides de materia medica scripsit, eo in singulorum librorum praefationibus nominato; quo argumento, vel deficiente auctoritate Suidae, Dioscoridem Antonio et Cleopatra dominantibus vixisse conuinci opinantur. Audiui etiam, qui diceret Erotianum imperante Nerone scribentem, in explicatione Hippocratis verborum huius Dioscoridis niti auctoritate, quo tempore, cum primus de historia naturali Plinius scribere aggressus est, vulgatis iam de materia

medica libris a Dioscoride, ex quibus promptum Plinio fuit Dioscoridem, non Dioscoridi Plinium transcribere, hinc crimina reliqua pendent eiusdem inscitiae, atque negligentiae. Sed in altero cum saepe delinquamus, non tamen facile fit, ut volentes delinquamus atque eos errores committamus, quos rescientes commisisse doleat; nonnumquam quoque negligentes nulla nostra culpa videmur, quia diligentes esse non potuimus, non quia noluerimus esse. Sed furtum quantumcumque est, totum eius est, qui commiserit, nullam in eo partem habet negligentia, nullam inscientia, nec quisquam aut per negligentiam furatur, aut inuitus nisi, violentia illata quam nemo ei infert, in cuius commodum, non suum fit vis redundatura: quare orationis nostrae maxima pars in eo versabitur, ut obiecti Plinio huius criminis falsitate apertam faciamus, eius integritatem ostendamus, et innocentiam tueamur, neque tanti viri laudem, gloriam, et existimationem aliena culpa, ignoratoneque temporum diutius obteri, atque obscurari patiamur. Primum enim quo Imperatores exercituum, quo iuris consulti, Medici inprimis praesidio saepe utuntur in rebus obscuris iudicandis, et consilio in dubiis capiendo, hoc ego in hac causa adhibendum putavi, ut coniecturis quibusdam minime leuibus veritatem explorarem, et ex Plinii moribus, persona, et eius ad quem scribebat dignitate de innocentia argumentarer. Si quis enim odit furtum, et in re literaria ingrati animi culpam auersatus est, is mihi videtur fuisse Plinius noster, qui vel minima, quae nemo suppresso quamquam exempli auctore vitio fuerit adscripturus voluit constare, ex quo desumisset; hoc factum est, ut centum auctoribus, quos ex duobus

bus prope millibus probatissimos selegisset, opus vniuersum in praefatione acceptum retulerit: nec satis hoc esse arbitratus ad animi sui ab omni fraude alieni simplicitatem demonstrandam, quos ex quibus auctoribus Latinis, aut externis libros accepisse, quod qui ante Plinium fecerit, nescio quemquam, nominatim proposuit, in quibus non eos solum recensuit; quos tamquam veteres sua tempestate docti homines venerarentur, sed etiam recentiores. Claudium Caesarem, et qui eo imperante floruit, Pomponium Melam, Senecam item Neronis praeceptorem, quo post Claudium, principe Plinius naturalem historiam contexebat, Antonium etiam Castorem, cui aetate suo summa auctoritas esset in plantarum cognitione. Taceo ab omni ambitione, et studio alienae sibi laudis adscribendae eum fuisse usque adeo remotum, ut ne feminas quidem sibi praetereundas esse duxerit, Agrippinam Claudii, et Olympiadem Thebanam, quarum industria aliquo modo fuisset adiutus. Et sane haec ab eo, Patres, expectanda fuerant, a quo vel illud scrupulosius scriptum est, quod praefatus esset, quid in singulis libris contineretur, id ante se Valerium Soranum fecisse. Sed ne quicquam a me dissimulatum iri videatur quod aduersariis nostris faueat, nobis aduersetur, recentiores haud obscuri nominis non nulli, callido, ac vastro potius consilio, quam ingenuo, et liberali animo, Plinium scriptores tam multos, et quidem vel obscuriores nominasse profiteantur, ut hoc nomine, et grati animi speciem furtum lateret, nec Dioscoridem exscripsisse, eo inter auctores praeterito crederetur: quibus, si quis forte ex auditoribus tam multis animo faueat, velim mihi respondeat quinam isti sint obscuri nominis scriptores,

ptores, quos sibi propósitos in materiae medicae historia conscribenda imitandos Plinius nominauerit; an Hippocrates ex iis vnus est, vel Theophrastus? Opinione mea, vestraque omnium consensione, qui artem medicam, aut rerum naturalium contemplationem, vel summis labris tantum degustauerit, et Hippocratis, vel Theophrasti opera fuerit leuiter odoratus, hos inter obscuros scriptores nemo numerabit. An igitur Crateuas? quem licet non admodum Dioscorides commendare videatur; Galenus tamen in metallicorum medicamentorum peritia parem; secundo in Hipp. libro de natura humana, Dioscoridi facit. An Iulius Bassus, Niceratus, Niger, ac Diodotus? quos quamquam in facultate medicamentorum referenda Galeno vi. de simplicium med. facult. subscribente in praefatione Dioscorides damnet; in describendis tamen Galenus commendauit. Nigrum priuatim Galenus loco proxime citato medicae studiosis legendum proponit, de ma causarum disputatione, quam non probat; eundem in nonnullis Dioscorides reprehendit, Andream laudat, cuius lectionem Galenus eodem in loco fugiendam censuit inquit: *Verum abstinendum est ab Andrea, aliisque similiter mendacibus.* Ceterum fuerint hi omnes obscuri, ignaui, et in medica materia tractanda prorsus inchoati, exscripserit Plinius Dioscoridem, ac omnem eius messem in suam transportauerit. Cur igitur descriptas a Dioscoride Petasidem, ac Catanancem praeteriit: Alyssum diuersis ab illo notis repraesentauit, Aetio consentiente? Euphorbii plantae folia achantina tribuit a Dioscoride praeterita, a Galeno forte admissa ix. de com. med. p. loc. iv. Euphorbii plantam esse spinosam dixit, Britannicae figuram referens, caulis, quem

quem haud magnum esse Dioscorides dixit, silentio inuoluit, quemadmodum et radicis magnitudinem colore nigram esse scripsit, de quo nihil Dioscorides, qui floris quoque mentionem omisit, quam Plinius attigit. Plura eiusmodi exempla praetereo, vtriusque collata lectione sibi quisque colligere potest satis esse pro his omnibus arbitratus Plinium Bechii duo fecisse genera, vnum, quod nomine proprio *Tussilago* a Latinis diceretur foliis hederæ; libro vigesimo sexto cap. vi. naturalis hist. alterum, quod Graeci *Chamaeleucem* appellassent, Latini *Farranam*, siue *Farfugium*, folio populi, sc. ampliore, cap. xv. lib. xxiv. cuius opinioni videntur subscripsisse Galenus, Oribasius, et Paulus, Bechii, et Chamaeleucis duobus distinctis locis mentionem facientes, ille vi. simplic. med. facult. in litera B. et vii. in litera ch. alter libro collect. cap. xv. tertius libro vii. Tussilaginis semen, florem, et caulem ademit, de quo medicos vetustiores Dioscoridem reprehendit, in reliquis notis cum Plinio sentiens: quem si quis forte adeo, non dicam imprudentem; sed ignauum, ac plane stupidum fuisse existimauerit, vt furti occultandi causa in hoc errore deprehendi voluerit, quem ipsi quod annis edito flore natura esset exprobratura, eum ego mente captum esse, atque insanire dixerim, quasi vero feminis, floris, ac caulis mentionem aut etiam vniuersam Tussilaginis historiam, meliore consilio praeterire non potuerit, nec tam inepta arte, atque ridicula ad gloriam tantopere expetitam adspirare. Neque vero est, vt dicant praefationis operis lectionem Plinium neglexisse, in qua de caule, flore, et semine Tussilaginis in antiquos scriptores Dioscorides animaduertit, cum eadem censura in historia Tussilaginis apud Dioscoridem

dem libro III. legatur, quae nullo pacto Plinium cetera adscribentem latere potuit, cum plantae Scordii, et Artemisiae iisdem prope verbis, quibus Dioscorides historiam persecutus sit, quarum vna immediate Tussilaginis historiam praecedat, altera proxime succedit, ut non sit locus aduersariis ad hanc responsionem confugiendi. Quibus tamen etiam in hac obsecuturum me libenti animo polliceor, ut fatear hoc caput Tussilaginis in Dioscoride Plinium non vidisse, qua ratione sit factum, ut impegit in communem errorem, professus hanc plantam caule, floreque esse destitutam; modo mihi illi respondeant cuius sint, numerus foliorum, color, et figura Tussilaginis totidem verbis in utroque scriptore Plinio, et Dioscoride expressi, huius ne, an Plinii, vel cuiusdam tertii. In auctorem Plinium, quem adeo insectantur, scio non esse hanc partem relaturos, quod fieri non potest sine crimine Dioscoridis apud quem eadem legitur iisdem verbis, cuius si propria sit, cum in Plinio exstet, necesse esset ex Dioscoride eam esse transcriptam, ac quod prius negabatur fateri, Plinium Tussilaginis historiam in Dioscoride legisse censuram continentem, cui se obnoxium Plinius non fecisset. Illud reliquum est, ut affirmant, quod ego quoque facile concedo, ex tertio quodam auctore, quem vterque legerit, Plinius, ac Dioscorides, haec manasse. Quae si vera sunt, Patres, ac necessaria, si argumenta inconcussa, atque eiusmodi, ut nisi ab improbo, et obstinato homine negari nequeant, sequitur, ut Plinius noster idcirco damnari non debuerit, quia haec in eo verbum de verbo ex aliis exscripta inueniantur, quando professus est, per quos profecerit in singulis libris: furti vero culpa recidat in Dioscoridem suum.

suum, qui nusquam quicquam se ex aliis sumfisse
 profiteatur, nusquam quemquam materiae medicae
 scriptorem nominet, nisi in praefatione, vt vel vt
 falsos accuset, vel vt inchoatos, et in tractanda me-
 dicamentorum historia ac natura ieiunos, atque ad-
 modum parcos, aut damnet, aut parum certe com-
 mendet, se solum praedicans, qui totam hanc par-
 tem absolutam posteritati tradiderit. Denique consi-
 lio isto plurium scriptorum nominandorum quibus
 adiutoribus opere toto sit vsus, eo praeterito quem
 expilasset, vt ab omni furti suspicione abesset, non vi-
 detur mihi Plinius votum suum affecutus. Facia-
 mus enim Patres Dioscoridis opera cum aliis multis
 periisse, ipsum etiam nomen profus extinctum esse.
 Quis credat ea omnia, quae nunc ex Dioscoride sum-
 ta in Plinio legi contendunt industria Plinii, atque
 obseruatione esse potius inuenta, quam ex tot me-
 dicis, quot sibi de materia medica scribendi aucto-
 res fuisse non solum testatur, sed etiam materiam
 omnem subministrasse, cui nihil plus studii, atque
 operae ab ipso fere accesserit, quam vt eam exscri-
 beret; quis credat, vt institueram dicere, a Plinio
 potius, quam iis scriptoribus ea profecta esse? Ego
 sane, quae in ea opinione diu callum obdixi, per
 quam, Plinium opera Dioscoridis vmquam legisse,
 vt credam persuaderi non possum, nescio an quic-
 quam in eo sit, quod (his exceptis, de quibus suum
 aperte iudicium, atque obseruationem suam inter-
 ponit, quae nemo est in Dioscoridem, aut alium
 quemuis scriptorem relaturus ex auctoribus, qua-
 rum nomina libris singulis praefixa legimus) trans-
 scriptum esse pro constanti recipiam: poterat au-
 ctorum illa subticere nomina, si aliqua caliditate
 fuisset illectus sperans hoc animi sui consilio, vt his
 ali-

aliquando iniuria temporis sublatis, eorum opera, quae tum passim legerentur, sua esse futuris saeculis crederentur; atque, ut quantum viuenti sibi ignominiam dolus deprehensus peperisset, idem beneficio temporis obliuioni traditus mortuo tantundem gloriae esset allaturus: quae sibi auctores nominatim referenti, si quorum scripta in suos libros transtulisset, nulla ratione fuerat expetenda. Verum redeamus ad confirmandam coniecturis opinionem nostram, ostendentes verisimile non esse Plinium ex Dioscoride nusquam nominato quicquam descripsisse a personae eius, vel quae scribebat dignitate, vel ad quam scribebatur maiestate auspicati. Si namque Plinii existimationem spectauerimus, si diligenter anteaetam eius vitam intueamur, iam tum cum historiam naturalem Imperatori nuncupabat, doctrinae opinione, et honoribus tantum profecerat, ut sibi potius, ne partam gloriam improbo aliquo facto inquinatam atque pollutam in omne tempus obscuraret, curandum esset, quam ad novas laudes, atque honores novos consequendos animus adiiciendus; quippe plures suas lucubrationes iam edidisset magno plausu exceptas, ac summa diligentia conquisitas, libros quos *de Grammatica* in praefatione vocat, atque alios, quos ibidem innuit inquiring: *Nec his solis meis multa adiici posse confiteor, sed et omnibus, quae edidi.* Quorum ut arbitrator nomine librum *de Iaculatione equestri* intellexit, dum *praefectus alae militaret*, pari ingenio, curaque, et iunior Plinius auctor est, *compositum*; duos *de vita Pompeii Secundi, de bello Germanico* viginti inchoatos, cum in Germania militaret, *studiosos tres*, et *Dubii sermonis octo* extremis Neronis annis conscriptos, quos non satis constitutum habeo, an sint Gram-

Grammatici ab eo vocati, cum *Studiosi ab incunabulis*, inquit iunior, *oratorem* informant atque absoluant, quamquam ex his quae a Carisio scribuntur, plura in his legerentur, quae ad institutionem grammaticam pertinerent. Si magistratus autem per eum gestos, si dignitates, ac honores consecutos quaeratis, audite, quid de iis iunior Plinius in epistola ad Marcum paucis dicat: *Decessisse anno sexto, et quinquagesimo, medium tempus dislentum, impeditumque, qua officiis maximis, qua amicitia principum egisse.* Et paullo post: *Tibi recordanti quantum legerit, quantum scripserit, non ne videtur, nec in officiis ullis, nec in amicitia principum fuisse?* Quantum autem amicitia apud Imperatorem posset, vno hoc, et quidem maximo argumento constat, quod, vt diximus, iunior Plinio teste, ante lucem Imperatorem salutaret; ad quem, cum ratio ipsa satis auctoritatis habeat ad persuadendum non fuisse nisi intimos amicos admissos, Suetonius in Vespasiani vita ad ipsum his verbis affirmat: *In principatu maturius semper, ac de nocte vigilabat demde perlectis epistolis, officiorum breuiariis amicos admittebat, ac dum salutabatur, et calciabat ipse sese, et amiciebat.* Xiphilinus vero ex Dione: *Ante lucem, cum etiam adhuc esset in lecto colloquebatur cum iis, qui sibi valde familiares erant, ceteri in viis eum salutabant.* Quod si eius intueamur maiestatem, ad quem scribebat, ea maxima erat, ac prope aequalis Imperatoria; ad Titum enim, vt ego arbitror, vt alii Domitianum, Vespasiani filium eius epistola est. Quo loco digredi cogor veritus ne de operis quoque nuncupatione, Plinii aut iudicii infirmitatem, aut animi peruersitatem aduersarii damnent, quia deliciis humani generis Tito impurissimum ac flagitiosissimum fratrem praetulerit, vt nonnullis visum est, Domitiano suos a Pli-

nio libros, non Tito, quorumdam antiquorum codicum testimonio nuncupatos esse contendentibus, atque ea inprimis ratione, quod ultra sextum consulatum, quo dicatum suum a Plinio fuit opus, septimum non gesserit patre viuento Domitianus, sed Titus, quod qui patris laudes cecinit, et in iis meminit fratris, fuerit Domitianus auctoritate Valerii Flacci, quod inter celebres sui temporis poetas referatur; ac quod quemadmodum fratrem imitaretur, excogitasse eum Plinius in praefatione scripserit: nam caret omni veri simili coniectura. Hermolaum Barbarum, hoc nomine excuso, quod dubius haeserit in hac quaestione: eos vero non damnare non possum, qui tam obstinate, quam imperite patronum operi delectum Domitianum assueverant; Imperatorem enim eum, ad quem Plinius scribit, appellasse viuento patre, Titum intellexisse constat ex libro secundo naturalis historiae cap. XIII. cum ait: *Vt in duodecim diebus utrumque sidus* (Sol videlicet, et Luna) *quaeretur, et nostro aevo accidit imperatoribus Vespasiani patre III. (IV. legi debuit) filio iterum Coss.* Hic enim filius Domitianus esse non potuit, qui ne semel quidem cum patre toto eius principatu consul fuerit, cum Titus septies. Libro item septimo, cap. XLIX. *Census quem intra quadriennium Imperatores Caesares Vespasiani, pater filiusque Censores egerunt, idem Plinius dicens haud dubie Titum, non Domitianum significauit, quem cum patre lustrum condidisse Censorinus in libro de die natali scribit his verbis: Inter primum a Ser. Tullio rege conditum lustrum, et id quod ab Imperatore Vespasiano V. et Tito Caesare III. Coss. factum est, anni interfuerunt paullo minus DCL.* Idem Iulius Capitolinus confirmat in Marco Antonio scribens: *Annum Verum Marci avum in patritios adscitum*

tum, a principibus *Vespasiano et Tito Censoribus*: quos rursus idem Plinius intellexit libro naturalis historiae tertio, capite V. inquiring, *Moenia urbis collegere ambitu Imperatoribus, censoribusque Vespasianis anno conditae DCCCXXVIII. pass. XIIIIM. CC.* Sed vero imperatorem cum patre Domitianum nusquam Plinius appellavit eo loco demto, qui in quaestione est ex initio praefationis in quodam codice, nusquam alius quisquam. Accedit eum, cui dictum a Plinio opus est, ab eodem in praefatione *triumphalem, censorem, praetorio praefectum, et participem Tribunitiae potestatis* appellari, qualem Titum fuisse in eius vita locupletissimus testis Suetonius est, a quo et *Imperii prticeps, et tutor* dicitur: quippe ad se prope omnium officiorum curam recepisset. Cum patre eundem imperasse Xiphilinus ex Dione significavit his paucis: *Titus ex quo tempore principatum solus obtinuit.* In aereis nummis vivente patre cufis *Imperator, censor, Tribunitiae potestatis particeps* legitur, quorum exempli gratia referam sic habentem, T. CAES. IMP. VESP. CENS. AVGV. PONTIF. TR. POT. IMP. III. COS. II. Ex aduerso nusquam apud Plinium, apud Suetonium, apud Dionem, apud alium quemquam ex antiquis scriptoribus cum patre Censurae, aut Tribunitiae potestatis principem Domitianum existisse inueniatis, aut ante Titum fratrem in aereis nummis, vel marmoreis tabulis cum patre imperasse, qui ne fratre quidem post obitum patris dominante, alio quam *Caesaris*, nomine, et *Principis iuventutis* nominatus fuerit testibus aereis nummis, quorum duo vltimis Vespasiani annis cufi hic habent: CAESAR AVG. F. DOMITIANVS COS. V. PRINCEPS IVENTVTIS. Alter. CAESAR AVG. F. DOMITIANVS AVGV. P. COS. CAES. VI. Alii vero mortuo iam patre, et fratre sine col-

lega imperium adepto cusi nihil plus addunt, quam
 vt patrem inter diuos relatum dicant in hunc mo-
 dum: CAESAR DIVI AVG. VESP. F. DOMITIANVS COS.
 VI. PRINCEPS IVENTVTIS. Et in alio: CAESAR DI-
 VI AVG. VESP. F. DOMITIANVS COS. VII. PRINCEPS
 IVENTVTIS. Hic subit mirari grauissimum virum
 Hermolaum Barbarum in annotationibus ad Plinii
 praefationem scripsisse, nemine quamquam proden-
 te, Censorem, et Tribunitiae potestatis cum patre
 participem Domitianum esse potuisse; cum scripto-
 res ita loquantur, vt non eum praeteriisse, sed a
 Tribunitia potestate exclusisse videantur; et vbi ne-
 gligentia peccassent, diligentia in nummis cuden-
 dis obseruata, eius nos apertissime admoneret. Om-
 nes enim, vt diximus aerei nummi idem confir-
 mant, quod ab his scriptoribus proditum est. Illud
 autem doctissimo viro vsque adeo aduersatur, vt
 nulla possit ratione excusari, quod in nummis im-
 perantis Domitiani anno secundo cusi Tribunitiae
 potestatis annus secundus cum nono consulatu no-
 tetur his verbis in vno:

IMP. CAES. DIVI VESP. F. DOMITIANVS AVG. P. M. TR.
 POT. II. COS. VIV. P. P.

In altero:

IMP. CAESAR DIVI VESP. F. DOMITIANVS AVG. P. M.
 TR. POT. II. IMP. V. COS. VIV. CES. X. P. P.

Idem igitur annus fuit imperii eius, et Tribunitiae
 potestatis secundus, ac nonus consulatus, cum VII.
 Cos. principatum summo omnium scriptorum et
 aereorum nummorum consensu adeptus fuerit, qui
 si patris imperantis, vel vltimo anno particeps fuis-
 set Tribunitiae potestatis, huius annus secundus
 anno primi imperii Titi coepisset, tertius secundo,
 quartus primo sui imperii, quintus secundo siue no-
 no suo Consulatu, quo cum secundus, non quin-
 tus

tus Tribunitiae potestatis annus signatur. Diuersa ratio est Titi, quem omnes nummi ante initum imperium participem faciunt Tribunitiae potestatis, vt arbitror anno imperii sui tertio a patre communicatae; cum annus imperii Titi vltimus Tribunitiae potestatis vndecimus annus numeretur in aereis nummis. Iam instar omnium sit mihi Plinius iunior in panegyrico Traiano dicto; non sicut multi; Titum cum patre Vespasiano imperasse scribens, sed sicut alius nemo, solum cum patre imperasse, excluso Domitiano testatus his verbis. *Simul filius, simul Caesar, mox imperator, et consors Tribunitiae potestatis, et omnia pariter statim factus es, quae proxime parens Verus tantum in alterum filium contulit.* Vespasianum autem intelligebat. Quibus apertissime constat cum patre Domitianum non imperasse. At epistola nuncupatoria, inquit aduersarij, Domitiano quorundam codicum testimonio inscribitur, quibus nos plerosque Tito opus nuncupatum affirmantes opponimus, et quidem rectius, quam in paucioribus illis legatur. His vero, qui sextum consulem fuisse tantum Domitianum viuentem patre referunt, id, vt verissimum concedo, nego a Plinio ei opus nuncupatum, qui plures quam sex consulatus, patre Vespasiano viuentem, non gesserit. Huic dicatum volo, qui tum sexto consul tantum esset, cum eum sibi patronum operis Plinium delegit duobus ante obitum patris Vespasiani annis cuius res gestas quid prohibet vtrumque filium Titum, et Domitianum carmine comprehensas laudasse? Alterum quoque fratrum illas praeterisse, hunc amore simulato, illum vero honore persecutum quid prohibet? Perspicuum tamen est, fatius, et probabilius praeclara patris facinora Titum celebrasse, quam Domitianum patrem odio persequentem. Nam qui a pa-

tre Vespasiano ira aduersus Domitianum incenso, precibus, auctore Tacito, obnixè contendit, ne grauius quicquam in fratrem statueret, sed omnino placabili illi se praefito ac miti, filios quemadmodum inter se conuenirent, ac perpetuam concordiam obseruarent, exemplo suo admonitos instituire vellet; quique sui erga Domitianum amoris eam significationem praebuit, qua maiorem a patre filius obsequentissimus expectare non potuisset, vt certior insidiarum sibi soli iam imperante ab eo intetatarum factus, cum perdere posset non solum noluerit, sed lachrymis etiam, ac precibus non semel obsecrauerit, malo erga se animo esse, vt tandem desineret, ac mutuo in amore, Suetonio, et Eutropio testibus, responderet. Quod eundem vero Domitianum inter illustres poetas antiquorum nonnulli retulerint, quid attinet dicere? An quantum doctrinae quisque fuerit consecutus, tantumdem ab altero detractum iri necesse est, nec plures possunt eadem excellere eruditione? An quia Demosthenes orator maximus habitus est, Ciceronis eloquentiae principis laudibus obscuritatem attulit, ac nomen depressit? Aut cum toties summa cum gloria Magnus Pompeius de hoste victoriam reportauit, ac splendide triumphauit, Caesari ad gloriam militarem, ac res maximas gerendas triumphosque promerendos iter praeculfit? Fuerit igitur per me poeta licet cum primis celebrandus Domitianus, nolo Titum idcirco in arte poetica non plurimum excelluisse, in quem a Plinio laudes ille congestae fuerint, *Latinae Graecaeque linguae, vt ait Suetonii verbis in Titi vita, vel in orando, vel in fingendis poematibus promtum; et facilem ad extemporalitatem usque; siue, vt ait Eutropius libro Romanarum Hist. VII. facundissimum, qui causas Latine egerit, poemataque; ac tra-*

goedias Graece composuerit. Ut ingenue autem dicam, quod sentio, non potius, existimo tantum poetam fuisse Domitianum, quantum sui temporis scriptores praedicarunt, quam ab adulantibus inter illustres fuisse nominatum, quod ut credam, facit locupletissimus testis Suetonius, cui fides eo abrogari non potest, quasi lecta referat, cum imperante Domitiano vixerit aut ob adulationis suspicionem non praestari non debet, cum ex humanis Traiano principe sublato scripserit, inquit, tam Domitiano poeticae studium ante patris principatum fuisse insuetum, quam postea spreum, et abiectum, et alio in loco, Numquam aut historiae, carminibusue cognoscendis operam ullam, aut stilo, vel necessario dedit, epistolas, orationes, et edicta alieno formabat ingenio. Nec distrahor in aduersam sententiam, quia Domitiano imperante tuta fatis adulatio non esset: nam periculosius erat non adulari, quod se ille ab vniuersis inuitis laudari ab alteris contemnentibus non laudari penes Dionem arbitraretur; quae res fecit, ut poetas celebriores referens imperatore Domitiano Quintilianus eo immodice laudato adulatos, quam contemptor praeterito videri maluerit, sed ita ut petita venia, quia laudasset, eum potius assentatum esse; quam instituti serie ita postulante sui meminisse Domitianus suspicari non posset. Eam porro partem, qua Plinius videtur voluisse Imperatorem quemadmodum fratrem imitaretur, excogitasse, sic accipio, ut si tantus poeta fuit Domitianus, quantum Quintilianus praedicat, animi Titi foecunditatem Plinius extollat, qua non solum eloquentia praestiterit, verum etiam in poetica excellens, cui maxime Domitianus studuisset, eum imitatus fuerit, vel si, ut diximus, Domitianum adulatio, non veritas, talem, tantumque poetam finxit, non sicut legitur

in impressis, quemadmodum fratrem quoque imitareris, excogitasti, scripserit Plinium volunt nonnulli, sed, quemadmodum frater quoque imitaretur, excogitasti, spectatissimis videlicet moribus, atque imperii exercitatione nobilissima ipsum inuitans ad te imitandum, quod a Domitiano quamquam inuitissimo aliquando factum esse Suetonius, et Tacitus in scripta retulerunt. *Simulavit*, inquit ille in eius vita, *et ipse mire modestiam, inprimisque poeticae studium, tam insuetum antea sibi quam postea spectum; recitavitque etiam publice. Simul* (alter ait libro decimo nono) *simplicitatis ac modestiae imagine in altitudine conditus, studiumque literarum, et amorem carminum simulans, quo velaret animum, et fratris aemulationi subduceret: Ut enim se Domitianus diligeret, nullis beneficiis, obsequiisue ullis consequi Titus umquam potuit. Sed adeo indies magis aduersus eum ac patrem odio exarsit, ut adeptus principatum fratris quidem existimationem edictis saepe proscederet, ac maledicis orationibus teste Suetonio, patrem etiam odio habuisse palam facere non erubuerit; Dionis auctoritate. Quid? quod Imperium se patri, et fratri dedisse, quod sibi reddidissent, in senatu fronte perfricta et ore impudentissimo iactare non dubitauerit, ut nesciam, qui potuerint aduersae partis fautores verba illa Plinii (*Quanto fratrem amas*) de Domitiani erga Titum amore dicta existimare, qui nihil minus, quam amare quemquam nouisset, nihil magis, quam fratrem odisset, a quo vnice amaretur; cuius erga Domitianum amoris singularis, praeter eas, quas diximus, significationes, haec quoque accessit, quod ei Consulatum ordinarium sibi destinatum impetrauerit. Itaque vnde diuertimus redeuntes, Tito suum opus Plinium nuncupasse concludamus viro principi, non solum Imperatori dignita-*

gnitate prope aequali, et Imperatori designato; verum etiam Latine, ac Graece literatissimo, singulari memoria felicissimo, et ingenio ad dicendum, vel ex tempore soluta oratione, aut carmine paratissimo, eloquentissimo, ditissimoque insignibus bibliothecis, cui in praefatione alieni laboris expilatores Plinius indicans scribit: *Scito conferentem me auctores deprehendisse a iuratissimis, et proximis veteres descriptos ad verbum neque nominatos.*: quos graui paulo post reprehensione apud eundem notatos damnauit in hunc modum: *Obnoxii profecto animi, atque infelicis ingenii est in furto deprehendi malle, quam mutuum reddere.* Haec volo vos Patres perspicere diligenter, et mentibus vestris intueri, quam verisimile sit Plinium adduci potuisse, vt speraret, quam a se, a nemine vniquam lectum, visum, aut auditum iri, quod ipse opus Dioscoridis exscripsisset, ac confideret in amplissimis Principis Bibliothecis cum ceteris scriptoribus idem aut tum non posse numerari, aut post hac importari, vel ex literatis viris, quos tam multos honorificentissimis praemiis Romam Vespasianus vndique exciuerat, neminem futurum, qui Dioscoridem, aliquando vel vidisset, vel nominari audiisset. Qua spe, quaque fiducia Plinium si quis furtum tum commississe existimauerit, eum ego consilio non minus puerili, et ratiuncula paene anili de Plinio iudicare censuero, quam hic ipse abiecti animi, ac vafri significationem minime obscuram furto commisso praebuisset. Equidem priuatum hominem, genere obscurum, humilem ingenio, consilio infirmum, et animo ignobili, atque liberali praeditum, inanis gloriae causa furtum, et facere potuisse existimo, et fecisse scio; sed principem virum doctrinae, probitatis, et consilii opinione maximum, Imperatori familiarem, apud eius-

dem filium, apud imperii administrum, tum cum maxime longe lateque patebat imperium, vnum principem, ac Dominum agnosces apud eum, qui mox futurus Imperator esset, optimis moribus excellentissimum, doctrina quam dignitate haud minus eminentem, libris locupletissimum, viris omni doctrina genere ornatissimis stipatum tantulam sibi gloriolam, atque adeo incertam, cum totius existimationis suae certissimi naufragii tanto discrimine, furto seuerissime a se damnato quaesivisse, hoc mens mea non capit, Patres, hoc persuaderi non possum, quod eiusmodi esse existimo, vt qui secum ipse accurate reputauerit, ac diligenti examine excusserit, de eo Plinium sit nemo suspectum habiturus, tantum abest, prudentissimum virum pudendum adeo errorem commississe sit crediturus, quod in hominis omnis consilii inopis mentem vix cadere posse videatur. Quo nomine, iam confidentius venio ad accusationis nervos elidendos, et obiecti criminis euertenda fundamenta professus aduersarios nostros egregie hallucinari, existimantes huius Dioscoridis, de quo lis est, patriam esse certam, aut eundem, si patria fuit Anazarbeus, cum eo, quem Marco Antonio, et Cleopatra dominantibus Suidas floruisse prodidit, conuenire, aut cognomine Phacam existisse; vel aut Arrium, ad quem Dioscoridis sex libri de materia medica scripti circumferuntur, eum esse cuius causa veniam ab Augusto impetrarunt Alexandrini, vel Erotianum imperante Nerone ad Andromachum de vocibus Hippocratis scripsisse. Age igitur videamus vnde fuerit hic Dioscorides existimationis Pliniana obscurator, ex quo cum duos libros Oribasius ad verbum transcripserit XI. ac XII. collectorum, vno Dioscoridis nomine contentus patriam omisit. Aetius Oribasium imitatur, Paulus Aegineta libro

VII. idem obseruat. libro. IV. Dioscoridem quemdam Alexandrinum vocat, C. quidam Plinius Galeno iunior, cum saepe nominet Dioscoridem libro IV. numquam patriae meminit, D. Hieronymus libro secundo aduersus Iovinianum Dioscoridem simpliciter dixit, nec minus Cassiodorus libro de Diuinis lectionibus, cuius cum frequentissime Serapio meminerit in describendis simplicibus medicamentis nusquam patriae rationem habuit, quam antiquus quoque Dioscoridis interpres praeteriit, omnibus antiquior Erotianus cum Dioscoridem quemdam cognomento Phacem appellatum fuisse scribat, tamen materiae medicae scriptorem solo Dioscoridis nomine significavit: solus Galenus saepissime Dioscoridem hunc nudo nomine citauit, nonnumquam patria fecit Anazarbeum, quibus in locis antiquus interpres neglecta patriae mentione videtur non legisse *Anazarbeum*. Ita fit, vt quod plerique volunt, non sit adeo firmum, ac constans, Dioscoridem nostrum fuisse Anazarbeum, tametsi verum sit auctore praecipue Stephano Byzantino Dioscoridem quemdam medicum fuisse Anazarbeum. Subit mihi aliquando suspicari ignarum quempiam plures Dioscorides artem medicam suis commentariis illustrasse, huius ipsius scriptoris Byzantii, vel Suidae auctoritate impulsus, Dioscoridis patriae Anazarbi nomen addidisse, quod in antiquis Dioscoridis, aut Galeni operum exemplis forte desideraretur: verum quoniam tum manuscriptorum Dioscoridis exempla, tum Galeni vt editiones Graecas impressorum missas faciauius, patriae mentionem habent adiunctam, de hoc nolo pertinacius contendere, vt mihi assensus praebeatur. Sed cum ceteris professus Dioscoridem hunc fuisse Anazarbeum, etiamsi praeter Anazarbeum alter fuerit Alexandrinus, tertius iunior penes Erotianum,

et

et Galenum, qui quartum addidit Tarseum, quinto de comp. med. secundum genera cap. xv. tamen nolo eundem cum Anazarbeo Suidae confundi, cum eius operis quod huius ipsius, quem prae manibus habemus, Dioscoridis, illustri argumento appareat, non plures modo Dioscorides Medicos, sed plures Anazarbeos de re medica commentarios edidisse. Pars quaedam est in Dioscoride hoc nostro Anazarbeo, quae de curandis ictibus ab animalibus venenum emittentibus illatis, eam alii septimum, et octauum librum esse volunt, quorum opinionem adiuuat Marcellus octo de materia medica Dioscoridem edidisse ex Galeno testatus, haec in libris de simplicibus med. facult. habente *ὁ δὲ Ἀναζαρβεὺς Διοσκούριδος ἐν ἡ βιβλίῳ τὴν χεῖρισμον ἅπασιν ὕλην ἔγραψεν.* quod est, *Anazarbeus autem Dioscorides octo libris utilem omnem materiam scripsit.* Galeni Graeci codices, quot ego vidi, libro vii. cap. primo haec eadem habent, excepto librorum numero, qui non numeri nota significatur, sed eius loco *πέντε* ibi, et paullo post legitur, quod *quinque*, non *octo* significat, nec difficilis fuit lapsus ex E litera in H addita literae E altera H parte. Illud potius inquisitione dignum videretur, solos ne quinque de materia medica libros Dioscorides composuerit, consentiente praecipue Graeca litera Dioscoridis cum Galeno: *ἐν τέτρω*, enim ait, *τελευταίω*, videlicet. *In hoc ultimo totius operis differimus de vinis*; non sicut legit Matthiolus, *In hoc quinto*; sed viderint, quorum opera in illustrando, et explicando Dioscoride versatur. Nam Marcellus, qui primus difficultatem sensit, haeret, nec mei muneris est digredi tam longe ab instituto, quod repetens addo, alios eandem partem in tres libros septimum, octauum, et nonum secuisse, nonnullos cum libro sexto coniunxisse, quos secutus Matthiolus rationem addidit, cur
a sexto

a sexto disiungi non possit, in cuius initio hunc ipsum totius operis extremum esse Dioscorides censuit septimo, octavo nonoque exclusis: quo cum ego in eo consentio, quod septimum librum Dioscoridem materiae medicae scriptorem addidisse noluit, dissentio quod hanc partem, cuius initium librum septimum nonnulli inscripserunt, esse libri sexti partem existimauerit, in hoc enim falsus Matthiolus est, quod hanc partem ab eo scriptore a quo quinque priores libri compositi fuere, editam esse putauerit, quae ut ostendam, omnino ab altero quodam Anazarbeo Dioscoride, sic enim inscribitur, profecta est. Priorum enim librorum auctor, haud procul ab initio libri sexti ait: *Generosissime auxiliantur antidota, quae in operis calce scripta reliquimus.* Quibus eum constat ibi finem operi fecisse, ubi horum antidotorum meminit, post absolutum de letalibus medicamentis sermonem ante eam partem, quam ego nolo eundem habere auctorem, cum ait, *His subscribenda fuerant antidota nobilia, quibus praeclare auxiliantibus utimur, quale Mithridaticum, quod ex sanguine est, ac quod e Scinco fit: verum quoniam alibi accurate scripta sunt, super sedendum nobis hoc opere censuimus.* Si quidem igitur huic operi finis est, qui, ad sextum librum, quae sequuntur, fieri potest, ut credantur pertinere, quem ea quoque disiungunt, quae in initio libri sexti de venenatis medicamentis leguntur, neglecta ictuum letalium commemoratione, quos aequae se persecuturum dixisset, cum de his sibi tractandum proposuisset, sicut de letalibus medicamentis sibi sermonem esse futurum praefatus est scribens in hunc, vel similem modum: *In hoc totius operis extremo de medicamentis homini salutaribus, aut pestiferis, nec non ictibus virulentis agendum est.* At non sic dixit: sed cetera praeter versiculum a me additum

ditum, *nec non idibus virulentis*, vt ostenderet de his nulla, de illis omnia se esse dicturum. Nam quod hic auctor consueuerit Arreo, quid dictum sit, quidue dicendum, paucis prius indicare, quam ipsam dicendorum narrationem aggrediatur, id vero maxime ex secundo, tertio, et quinto libro intelligitur, in quibus singula recensuit, quorum in iis sermonem esset habiturus, quod in sexto non obseruasset, iis additis, quae ad ictus venenatos pertinentia posterius leguntur. In hoc ipso sexti libri initio sermonis breuitatem pollicetur, et obseruat tota illa parte, quam ego sexti propriam esse existimo, sequentis partis auctor sermonis prolixitatem amat, atque in differendo de causis multus est quod priori Dioscoridi non probatur, eos in operis praefatione damnanti, qui artis effectus non ipso rerum usu confirmandos, et sancientos putant, sed inani studio, et inquisitione causarum occupantur. Illud vero maxime vtriusque auctoris diuersitatis nos admonet, quod in initio statim huius partis, quam a prioribus libris disiungendam iudicauimus, haec scribantur: *De animalibus virus eiaculantibus, et medicamentis perniciosis idcirco scribere aggredimur, quo tota curationis et remediorum oratio absoluat.* Quae quis non videt, praefationis cuiusdam principium, ac praemonitio quaedam posterius dicendorum, qua lector, quod in his solet, attentus reddatur, quod fieri medio in libro non conuenit, maxime vero Dioscoridis ex praecedentibus insolens esse videtur, sed vtroque nomine nouae tractationis significationem praebet, quocirca idem esse non potest, qui, vt proxime dicebamus, sui operis extremum, ea, quae praecedunt hanc partem, constituerat: Addamus, quod equidem miror, nobilissimos Dioscoridis interpretes non animaduertisse in his verbis, de
medi-

medicamentis perniciosis, siue venenis se tractaturum esse auctorem polliceri, quod in eum, qui librum sextum, et eam partem condidit, quae docet exhausto veneno periclitanti subuenire, referri non potest, quin eundem, aut omni memoria destitutum faciamus, aut repetita venenorum curatione desipere velimus, quem vel hoc praesidio tueri nequeamus, vt mentionem venenorum hoc loco ab imperito aliquo accessisse dicamus, cum paullo post haec verba repetita, de diuisione haec a se scripta fateatur, inquit. *Haec autem duabus summis partibus, sicuti ab initio diximus, continetur, vna eorum de feris venenum emittentibus est, quam Theriacam vocant, altera de venenis, quae Alexipharmaca dicuntur.* Post pauca vtriusque partis in hunc modum rursus mentio fit: *Pauca omnino sunt, cum ex animalium numero, tum ex venenis exitialibus quae pericula sua in longum protrahant, vel segniter agendo differant.* Et altero loco proximo: *Sed et qui vltro venenum hauserint, si facti poeniteat, et sibi subueniri postulent celeritate maxima opus est.* Taceo quod idem protinus ab iis meminerit sagittarum veneno delibutarum. Nam euidentiora sunt, quae prope capitis calcem scribuntur et in rem nostram magis conferentia: *Itaque enim, inquit auctor, venena, si hausta sint, crebris nominationibus euocantur.* Quae cur ab auctore primo repetita sint nescias, cum ea ad initium sexti retulerit, cur vero dicantur a diuerso scriptore in promptu ratio est, quod decurandis venenis tractaturus esset, de quibus nondum egisset. Demum sibi quisquo proponat principium sexti libri, qua parte, si quis sciens, aut ignarus venenum hauserit, quid fieri expediat, tractatur, et alterius partis, de qua quaestio instituta est initium, conferendum, quo loco de eodem, qui volens, aut nolens venenum

deue-

deuorauerit; nec addubito, ex sermonis similitudine ab vno auctore locis parum diffitis nullo pacto dici potuisse, a diuersis exspectari debuisse, esse facile iudicaturum. Sit igitur haec summa disputationis nostrae, diuersos auctores hos esse nomine, patria, et professione conuenientes, vt quod ad hoc attinet etiam, tres diuersis temporibus floruisse, quorum vnus fuerit Dioscorides Suidae, ab vtrisque commemoratis diuersus. Quibus hoc consequimur, vt Dioscoridem materiae medicae scriptorem ab altero Suidae diuersum esse potuisse, non etiam, quod maxime causa nostra postulat, alium ab eo hunc fuisse conuincimus; quod aggrediar nunc euidentibus satis argumentis demonstrare. Crateuam Dioscorides statim in operis initio inter veteres medicae materiae scriptores refert, vnde promptum est coniectere, a Crateua adscribentem Dioscoridem annos vel centum, aut etiam multo plures intercessisse, qui si a Pompeio Magno, quo florente Crateuas scripsit, numerentur, Neronis principatum attingunt, cum Dioscorides suum opus Arreo nuncupauit: nec me, qui falsitatis arguat, futurum esse quemquam, modo aliquid sapiat, existimo: quia eo ipso tempore, quo magnus Pompeius excelluit, Crateuam vixisse, ac scripsisse, dixerim, Hippocratis auctoritate aduersante, cuius ad Crateuam exstat epistola. Nam, vt ceteras coniecturas praeteream, quibus non haec modo epistola, sed reliquae quoque falso Hippocrati adscriptae cognoscuntur, huius ipsius epistolae argumento hoc maxime apparet, in qua Crateuam Hippocrates admonet, vt sibi ad sanandum Democratam insanientem ituro herbas paret, quas non dicit: quasi omnibus opus esset, et in insania summo veluti genere omnes morbi contineantur, quibus ex vsu sint omnes herbae. Ibidem Crateuae peritiam in materia

ria medica, haud exiguis, obscurisque laudibus extollit, quem tamen docet, quibus ex locis petendae sint herbae praestantiores, ac quid in transmitendis seruari expediat. Adde velle, vt primo quoque tempore ad se mittantur herbae, flores, fructus, semina, succi, lac, lachrymae, radices, liquamenta, et cortices, quae cum diuersis omnino temporibus colligi necesse sit, quo vsui medico idonea sint, certissimum faciunt scribentis inscitiae argumentum. Radices namque, et cortices testimonio Dioscoridis in praefationis vniuersalis calce, tum vigent, et vtilis sunt, cum folia contabescunt, et alimento destituta decidunt, cum herbae vero turgent succo, et plurimi sunt vsus, radices quodammodo exhaustae prodesse non possunt: lac, lachrymasque medio tempore inter herbae, et radicum vigorem excipi conuenit: fructus, et semina posterius, ante flores, quae sibi omnia sine discrimine temporis imperitissime colligi voluit. Sed cum omnia haec nihili fecerimus, tamen Plinii auctoritas palam facit eum, qui epistolam hanc finxit, tempora, quibus Hippocrates, et Crateus vixerunt, prorsus ignorasse; cum ille antiquior Aristotele fuerit, hic aliquot saeculis posterior Mithridati a Magno Pompeio deuicto plantam adscripsit de eius nomine *Mithridation* appellatam, vt auctor Plinius est libro nat. hist. xxv. cap. vi. his verbis. *Ipsi Mithridati Crateus adscripsit vnā Mithridation appellatam, alteram Lenaeus Magni Pompeii Libertus, cuius iussu Mithridatis commentaria medica, quae in arcanis suis ille reliquerat, Latina fecit, eodem Plinio teste eiusdem libri cap. II. Euphorbium inuenit rex Iuba, penes Plinium lib. nat. hist. v. cap. i. Pater Ptolemaei, quem ex Antonii, et Cleopatrae filia eiusdem cum matre nominis suscepit, Plutarchi, et Dionis*

testimonio, huius libro hist. LI. illius in M. Antonii vita. Strabo libro suae geographiae xvii. idem sensit, sed vxoris nomen subticuit. Ibidem eius, qui cum Scipione aduersus Iul. Caesarem bellum gessit, hunc ipsum Iubam filium facit, non *Ptolemaei*, sicut mendose legitur in Solino, et Mauritaniae eam etiam partem, quam Bogus, et Bocchus Romanae Reipublicae amici tenuerant regno paterno Augusti liberalitate adiectam possedisse asserit: quamobrem primus vtrique Mauritaniae imperasse, a Plinio loco nuper adducto traditur, quem infantem in triumphum a Iul. Caesare ductum, Appianus Alexandrinus lib. de bello ciuili, et in vita Caesaris Plutarchus prodidere: decessisse vero, se scribente, lib. xvii. suae geographiae Strabo auctor est, qui suo testimonio lib. xiii. et alibi Tiberio Principe geographiae opus componebat, vt nulla ratio reliqua sit, per quam in dubium quemquam reuocare posse existimem, an is Iuba, cui Euphorbii inuentio tribuitur fuerit idem; qui Augusto imperante in Mauritania regnauit; accedente praesertim et altero argumento Euphorbii nomine sui medici Euphorbii fratris Musae Augusti medici appellati, vt Plinium septimo capite libri nat. hist. xxv. posteriorum memoriae mandasse legimus. Meminit Euphorbii Niger, sed ignarus vbi nasceretur, aut ex qua planta, succum ex herba Chamaelea in Italia nascente expressum esse fabulatus est; ex hoc enim succo Euphorbium adulterinum ab impostoribus conficiebatur, teste Plinio libro nat. hist. xxv. cap. vii. Hinc Dioscorides Nigrum de Euphorbio in praefatione grauer reprehendit: libro vero tertio cap. xxi. scribens in Libya inuentum esse Euphorbium Iuba regnante, hoc loquendi modo videtur nobis significare, defuncto pridem Iuba, Dioscoridem de Euphor-

phorbio scripsisse aliquot post imperium Tiberii annis, quo dominante Iubam extremum diem obiisse diximus ex Strabone, cum de eo iam Niger egisset, quem aliquot post annos Dioscorides secutus est. Quibus facile adducor (iam enim exponendum est, cur Euphorbii hoc loco sermonem inseruerim,) ut credam Dioscoridem hunc non solum Antonio, et Cleopatra imperantibus, non floruisse; verum etiam ne natum quidem sub Augusti principatu putem, cum qui ex medicis Euphorbii meminerit ante Scribonium Largum nullus existet, is vero imperante Claudio vixit, quo cum in Britanniam transmisit se auctore libro de comp. med. cap. xxxviii. Neras quoque natu maior Andromacho, minor Antonio Musa, ex Galeno libro de comp. med. secundum loc. cap. iv. Euphorbii meminit in acopis Galeno referente vii. de comp. med. secundum genera cap. xv. Musam nusquam inuenio eius sermonem habuisse, quamuis de fratris sui nomine dictum fuerit; quocirca Philonem eo posteriorem fuisse crediderim. Qui Dioscoridi tantum tribuunt, ut eius causa Plinio plurimum detrahere non vereantur, fortasse dicerent falsa de Euphorbii inuentione Plinium scripsisse; Dioscoridi vero omnia, quae de inuentione in eo leguntur, ab eo accreuisse, qui nominum stirpium varietatem illam, ac multipliciter adiecit. Sed omnem suspicionem additae inuentionis historiae adimit Oribasius, ex Dioscoride Euphorbii Iubam inuentorem libro collectorum xi. faciens, et cum eo Serapio Dioscoridem secutus cap. CCCLIII. scribens: *Primus ad cuius cognitionem peruenit haec medicina, fuit Linoes rex Linoi.* Ceterum Plinii existimationem Galenus tuetur in explicatione descriptionis Philoni Euphorbii inuentionem referens in Iubam regem. Ipsius quoque Britannicae habita a Dio-

scoride mentio nos in ea confirmat opinione, vt
 posterius vixerit, quam Suidas innuere videatur,
 libro enim quarto describens hanc plantam, ait:
*folio esse Rumici syluestri similem, nigriore, hispidio-
 reque, caule haud magno, radice breui, ac tenui, ex
 cuius foliis succus expressus priuatim ad oris nomas faci-
 at, et tonsillarum.* Totidem verbis ab Oribasio lib.
 XI. collect. ex Dioscoride descripta legitur, cuius
 Galenus lib. VI. de simplicibus med. facult. Aetius
 sermone primo, et Paulus Aegineta lib. VII. memi-
 nere, eiusdem historiam referens Plinius lib. nat.
 hist. XXV. cap. III. *folia inquit habere oblonga, ni-
 gra, radicem nigram, succum eius exprimi et ex radice,
 oris malis salutarem esse contra anginas quoque et ser-
 pentes. Addit in Germania inuentam esse, trans Rhe-
 num castris a Germanico Caesare promotis, Frisii mon-
 strantibus.* Germanicus autem cum Germanis bellum
 gerebat Augusti imperii anno extremo, ex Suetonio
 in Caligula in initio; quos imperante Tiberio debel-
 lauit, sumto de clade Variana supplicio, et signis
 militaribus receptis, Dione libro hist. LVII. auctore.
 Quibus fit vt de medica materia non citius Diosco-
 rides vltimis Tiberii annis scribere potuerit, cum
 inuenta Britannica sit non nisi in initio eius princi-
 patus; quibus cum annis XLII. Augusti solius domi-
 nantis, vt Suetonio visum est, vel XLIV. vt Dioni at-
 que aliis placet, anni prope LXVIII. quot additi flo-
 renti sub Antonio et Cleopatra Dioscoridi, fit, vt
 is annos centum plus minus natus quinque de ma-
 teria medica libros conscripserit, quod mihi a ratio-
 ne, aut certe verisimilitudine alienum et esse vide-
 tur, et aliis quoque visum iri confido, vbi secum
 ipsi praesertim reputauerint, eius amicum Arrium
 philosophum Augusto adeo gratum, ipsum quoque
 tantam aetatem vixisse oportere, ad quem scribebat;
 imo

ino vero natu maiorem Dioscoride, etiam longiore siquidem eo, ut Dio libro hist. LI. testatur, praecceptore Augustus usus est, vel tum annos, ut patet est, xxxv. aut etiam xl. priusquam Iul. Caesar mortem oppetierit, agente, quibus accedentibus annis Antonii imperii quatuordecim et xliv. Augusti ab obitu Antonii principatus, nec non Tiberii viginti, omnes erunt anni cxiii. aut cviii. cum eius suum opus Dioscorides addixit. Sed cum haec, quae hactenus profecutus sum, Dioscoridem, cuius libros de materia medica tanti medici faciunt, eum non esse, qui sub Antonio, et Cleopatra secundum Suidam floruit, apertissime demonstrent; tamen id longe manifestius faciunt coniecturae ab Iberide desumptae; cuius historiam verbum de verbo ex Democrate descriptam in Dioscoride legimus, quem et nominis et inuentionis auctorem faciunt Archigenes, Nygiaenus, Hipparchus, Plinius, Galenus, et Paulus Aegineta. Namque Democrates Andromacho seniore Neronis principis illius impurissimi medico iunior existit. Quapropter de Iberide agens Plinius: *Invenit, inquit, nuper et quam Iberidem Democrates appellavit*, ex quo intelligitur, Dioscoridem Democrate posteriorem, dominante Nerone, de Iberide scripsisse, quam nuper inuentam Plinius dixerit, eodem principe Nerone naturalem historiam texente. Nec me latet, Patres, quid ad hoc fautores Dioscoridis sint responsuri, Matthioli, et aliorum nonnullorum opinione hanc historiam Iberidis in Dioscoride abundare, ab imperito, vel temerario aliquo inserta, qui ignarus ordinis eam inter arbores libro primo collocauerit, cum herba sit, et inter acres potius libro secundo referenda: accedereque quod Lepidii libro secundo meminerit inter eas, quas diximus acres plantas, quod Galeni et Pauli Aeginetae cum Iberide idem est, cuius idcirco historia silentio praeteriri

teriri debuit, cum ea posterius sub nomine Lepidii tradatur: quinetiam Lepidium *herbulam* a Dioscoride appellari, hoc est minutissimis foliis praeditam, qualem esse Iberidem Democrates censuit. Aduersatur tamen Bartholomaeus Maranta argumento Arabis siue Drabe, quam Dioscorides Lepidii folio constare scribit: Matthiolus vero lato folio, nec dissimilis Laurino proposuit, quod plurimum differt a folio Nasturtii, cui similem Iberidem folio Dioscorides fecit. Respondet Matthiolus eandem Drabe rationem esse, quae Iberidis in Dioscoride, ut ab alio accesserit; quando, qui ex Graecis ea nominaverit, nullus inueniatur, non Galenus, Oribasius Aetius, Paulus Aegineta, aut alius quisquam: ex Arabibus eius meminit Serapio sub orientalis Nasturtii nomine, protinus ab historia Thlaspis, sicut in Dioscoride legitur. Ego quod ad Drabe falsitatem pertinet Matthioli sententiam probo, quamquam intentus impensius Marante feriendo eodem ictu se fixerit, quo aduersarium transfixit. Si enim Lepidium Dioscoridis folio Nasturtii quam simillimo constat, qui potest fieri, ut huic similis folio Drabe ea sit, cuius effigiem nobis Matthiolus praebuit folia Lauri referentem; qui si multiplici Lepidii significatione se excuset, quod plantae non modo folia Nasturtii habenti, verum etiam Lauri penes Plinium, quem in hoc Lepidii significato sit secutus, simile esse scribatur, desciuit a Dioscoride, cuius in opere Drabe Lepidii folio hoc est Nasturtii descripta legitur, nec secutus est Serapionem, qui solus eius meminerit ex Dioscoride adscribens folia Seitaragi, hoc nomine Lepidium intelligens, quod necesse est tale accepisse, quale Dioscorides esse voluit Nasturtii folio, si vera sensit Matthiolus, cuius placitum fuit Drabam folio Nasturtio similem esse, dissimilem esse sequitur valde ab ea planta, cuius ipse figuram suo

in

in opere imprimi curauit. Sed hoc obiter sit dictum: redeo ad pensum. Iberidis historiam in Dioscoride non abundare demonstraturus, quippe quae ab Oribasio libro collect. xi. ex Dioscoride iisdem verbis recensetur, quibus describitur a Dioscoride. Ea quoque a Lepidio, si quis vtriusque facultates, et descriptiones accurate perpendat, distinguitur, adeo namque ignota Iberis erat, ut eius inuentio Democrati ab omnibus adscribatur, a quibus, iisdem etiam verbis, quibus a Democrate, repraesentatur. Ex aduerso Dioscorides inter plantas vulgares, et omnibus notas Lepidium refert, cuius ob hanc causam descriptionem neglexit: idem in cibos admissum scribit, inquit, *muria cum lacte seruari*: sed clarius libro quarto in altera Clematide, cum ait, *Ipsa sale cum Lepidio conditur, et seruat ad cibos*. De Iberide nusquam legimus fuisse esculentam, nec verisimile est protinus inuentam a Democrate inter cibos esse receptam, aut Archigenem, Galenum, vel Paulum fuisse hoc praeterituros. Vfus etiam medicis vtramque plantam distinguit, Iberidis radices cum acungia ad dolorem coxendicis sanandum adhibentur, penes Democratem ceterosque, quos proxime nominauimus, medicos, et eam, quae in Dioscoride legitur descriptionem. Eiusdem doloris causa Dioscorides Lepidii folia cum Iruliae radicibus tusa iubet admoueri: cum Plinio vero, et aliis nonnullis in affectibus ab iis diuersis, quorum sanandorum causa cum ceteris medicis, Plinioque Iberidem Democrates laudauit. De Lepidii viribus eadem Plinius scribit, quae Dioscorides lib. nat. hist. xx. cap. xvii. eidem folia lauri tribuit lib. xix. quo cum Paulus Aegineta lib. III. cap. lxxvii. conuenit, et locum inter herbas hortorum, atque esculentas assignauit, Columellam, ut arbitror, secutus lib. de re rustica x. inter plantas hortenses his carminibus recensentem:

*Ponitur et lactis gustus quae condat herba
Deiectura quidem fronti data signa fucorum
Vimque suam idcirco profitetur nomine Graio.*

Libro vero XI. cap. ultimo, *Lepidium*, inquit, cum ante Kal. Martias habueris dispositum, velut porrum sectiuum demetere poteris, rarius tamen post Kal. Nouemb. secandum non erit, quoniam frigoribus violatum emoritur. Et libro XII. cap. VIII. satiuui simul, et syluestris Lepidii meminit: cum Iberis passim semper virens nascatur locis incultis, praecipue vero muris vetustioribus, ac monumentis, quibus vtraque planta ita dirimitur, vt non videam qui cum Lepidio Dioscoridis, Iberis Democratis eadem dici possit. At non suo loco in Dioscoride posita est? An igitur, qui de materia medica ad nos sub nomine Dioscoridis libri peruenerunt, quosque omnes Dioscoridi acceptos medici retulerant, non sunt sui, qui iisdem licet verbis, ordine tamen diverso plantarum omnium historiae a Dioscoride conscriptae in Oribasio XI. et XII. libro collect. leguntur? An falsus Oribasius, qui ea omnia Dioscoridis esse testatur? An falsus Serapio, qui easdem historias referens Dioscoridis esse prodidit, quae non sint, quia in his recensendis alius, quam a Dioscoride ordo seruetur? Ego plantarum descriptiones in iis auctoribus Dioscoridis esse cum ceteris medicis sentio, et agnosco a Dioscoride profectas; ordinem in Oribasio suum esse non Dioscoridis, assero, suum etiam in Serapione. Itaque sit Iberidis in Dioscoride locus mutatus, id ordinem in eius collocatione seruatum non esse significat, quem illi Dioscorides constituerat, non historiam a Dioscoride praeteritam, non expungendam, sed pristinum suum in locum esse restituendam. Eiusdem generis alterum Matthioli argumentum est, scilicet debile valde, et infirmum, *Lepidium*, ac Iberidem vnam plantam

Paulum Aeginetam, et alios fecisse, Iberidem alio nomine Lepidium dici asserentes, et Lepidium Iberidem, multas enim hoc nomine plantarum historias in Dioscoride abundare fateri operae pretium esset, in primis Gingidium, quod alio nomine Lepidium vocari libro secundo Dioscorides scribit, et vicissim Lepidium ab aliis appellari Gingidium, quod idcirco sic dictum non puto, quia vtrumque effigie simile sit, cum Lepidio folia sint haud dissimilia Lauri, Gingidio sylvestris pastinacae penes Dioscoridem, penes Paulum Aeginetam Scandici; aut Pastinacem sylvestrem, quam hactenus sit creditum, aliam esse oportet. Casu igitur potius sic vocatas duas plantas dissimiles esse crediderim. Quod vero *herbula* Lepidium dicatur ea ratione, quam putat Matthiolus suo ipsius clypeo ictum repello, qui Chelidonium minus paullo minoribus foliis quam Lepidium repraesentavit, quique Arisarum nobis expressit foliis Ari simillimis, licet minoribus, magnitudine nihil Lauri inferioribus, ne dicam maioribus, tametsi Dioscoridae Chelidonium *minus herbidam* appellauerit, Arisarum non *herbulam* modo, verum etiam *exiguam herbulam* libro secundo vocauerit *μικρὸν* videlicet *Βοράριον*, sicut Lepidium *Βοράριον* tantum, quo fit vt credam *herbulam* nonnumquam Dioscoridem eam appellasse, non quae pusilla folia proferret, sed quae in altitudinem minimum attolleretur, vt Chelidonium minus, et Arisarum; nonnumquam etiam abutentem vocabulo *herbulam* appellasse cum frutice conferentem, quo vel alta cubitum vnum herba valde minor dici ab eo *herbula* potuit, quo modo mentam *herbulam* sive *Βοράριον* appellauit, quamquam altitudine pene cubitali eius caulis crescat, maxime vero Lepidium, quod altius etiam attollitur nec destituebatur auctore Dioscorides, quem in hoc imitaretur, cum Theophrastus

quoque definitiones herbae; suffruticis, fruticis, et arboris auctor limites sibi constitutos interdum egressus, violam nigram cum fruticibus, ac suffruticibus rosam, et aliis nonnullis recensuerit. Omnia igitur in vnum conferentes dicemus Dioscoridem inuentam a Democrate Iberidem agnouisse, et eo posteriorem ab interitu Neronis scripsisse, sed Iberidis historia in Dioscoride abundet, accesserit ab aliquo rei herbariae ignaro, sic expungendam. Tamen Lepidii Dioscorides meminit, quod plerique omnes idem cum Iberide Democratis esse contendunt: ego diuersum facio, cui tamquam inuentori imperante Nerone, cum ab omnibus medicis adscribatur, eo posteriorem fuisse Dioscoridem certissimo argumento conuicti, vt fateantur, necesse est. Namque ab obitu Neronis, quo dominante, naturalem historiam Plinius scribebat, annis post M. Antonii imperium quando Dioscorides Suidae floruit, centum de materia medica post Plinium scripsisse, nec vel hunc eum esse, cuius meminit Suidas, vel Plinio antiquiorem existisse cogimur affirmare. Quibus id quoque accedit ad vtriusque Dioscoridis diuersitatem patefaciendam, quod suum Dioscoridem Suidas in operibus ab eo compositis a nostro distinguat, quem quinque de materia medica libros ac sextum de venenis scripsisse constat, plures edidisse non constat, nec qui plures ab eo editos legerit, quod ego sciam, quisquam est: suum Suidas libros XXIV. de re medica scriptis consignasse prodidit, eundemque cognomento Phacam appellatum esse; cum noster siue Erotianum, siue Galenum sequi placuerit, Phacas esse non potuerit. Nam, vt in praecedentibus quoque diximus simplicium medicamentorum historiae scriptorem Erotianus simpliciter Dioscoridem appellat in verbo *Καρμίσσα*, Phacam eum, qui de verbis Hippocratis septem libris

egit

egit in prooemio et verbis *Φωναὶ κατελεῖσαι*, sed Galenus in praefatione ad Hippocratis verborum explicationem Herophilium Dioscoridem Phacam esse cognominatum asserit, quem patria Alexandrinum existitisse in voce *Ἰυδικὸν* videtur existimasse, ab iuniore, et Anazarbeo diuersum, quos in praefatione ab Herophilio distinxerat. Iam vero Anazarbum, vnde Anazarbeus Dioscorides dictus est, ab eiusdem nominis auctore urbem Ciliciae dictam esse testis est Ammianus Marcellinus lib. XIV. nec non Hermolaus Grammaticus Constantinopolitanus, qui Stephani Byzantii opus de urbibus in epitomen redegit, cum ait, ab Azarba conditore Anazarbum Ciliciae urbem nomen inditum esse, et ciues Anazarbeos appellatos, inde Dioscoridem medicum insignem Anazarbeum fuisse nuncupatum. Ceterum Suidas Anazarbum urbem Ciliciae olim Cyindam, mox Diocaesaream vocatam a terrae motu euersam iussu Neruae Romanis Imperatoris a Zarba restitutam, de nomine eius Anazarbum appellatam esse scribit. Quamobrem non est, cur aut antiquiores Nerua scriptores Anazarbi nullum fecisse verbum, Strabonem in primis diligentissimum, Pomponium Melam, et Plinium miremur, aut cur Dioscoridem Anazarbeum sub Antonio, et Cleopatra vixisse in Aegypto existimemus, a quibus ad Neruae vsque principatum anni quatuor supra centum numerantur, nisi quod dictum iri a nemine certus sum, Aegyptii praesentientes Cyindam aliquando mutato nomine Diocaesaream primum, mox a terrae motu euersam a Zarba, aut Azarba, aut Anazarbe restitutam Anazarbum posteriori saeculo appellandam fore Dioscoridem Anazarbeum, quam Cyindum, aut Diocaesariensem vocare maluerunt. Haec si vera sunt quae Stephanus, quae Hermolaus, Ammianus Marcellinus, et Suidas prodidere, si auctoribus mi-

nime contemnendis nituntur, quis adeo stupidus est, adeo expers rationis, qui non agnoscat innocentiam Plinii nostri, ac prope fide oculata sentiat iniquissime de transcripto Dioscoride eundem ab aduersariis fuisse accusatum: quorum argumento, si vis vlla inest, si vllum monumentum, Dioscoridem, non Plinium, furtum commississe fateri necesse est. Aiebant enim idcirco ex Dioscoride plerumque Plinium descripsisse, quia ille ante floruerit, quam hic nasceretur. Nunc quoniam Plinius ex hac vita prius excessit, quam Dioscorides agnosceretur, fit, vt hic Plinium nostrum expilauerit, qui ante conditum Anazarbum vitam cum morte commutauerit, cum ille, restituta per Azarbam Anazarba, de patriae nomine appellatus Anazarbeus sub initium Traiani principatus scripserit. Iisdem ego rationibus persuasus, Suidae lectionem vt credam esse vitiatam facile adducor: valde enim consentaneum videtur rationi, vt Suidas haud ignarus temporis a Zarba collapsae Diocaesareae restituae, et nominis in Anazarbam mutati, eum Dioscoridem qui sub Antonio et Clnopatra in Aegypto vixisset, patria Anazarbeum fecisse, quae post vnum ab illorum principum interitu saeculum condita fuisset. Itaque huius adeo manifesta, et enormis contradictionis culpa non in Suidam, sed alium quempiam mihi potius videtur esse reiicienda, qui cum nullum Dioscoridem medicum praeter Anazarbeum agnosceret, ignarus antiquae historiae, et Anazarbae conditae, sibi, vt Suidae veterem lectionem ac genuinam Dioscoridem Alexandrinum facientem, deprauatam esse crederet, in animum inducens deprauaverit, loco verbi Ἀλεξαρβεὺς altero Ἀναξαρβεὺς subrogato, fortasse arbitratus ob vtriusque verbi vicinitatem facile scribam labi potuisse. Sane omnis difficultas, et apparens, ac turpis in dictis Suidae

controuersia demitur eius lectione in hunc modum
 restituta, et loco *Anaxarbeus Alexandrinus* substitu-
 to, quem in primis Phacam cognominatum esse
 constat ex Galeno et Herophili sectatorem existisse.
 Idem Bacchio aduersatus est septem libris a se con-
 scriptis, teste Erotiano in dictionarii sui praefatione.
 Videtur etiam Hippocratis interpretem egisse, au-
 thoritate Pauli Aeginetae libro quarto cap. XXIII.
 in explicatione verbi *τέρμινος* certe alia quaedam di-
 versa ab his, quae a Iuniore Dioscoride scripta sunt
 edidisse ex Galeno colligitur, cum in prooemio Hip-
 pocratis linguarum explanationis ait, Dioscoridem
 quemdam iuniorem, non Herophilium illum co-
 gnomento Phacam, ne quartam quidem partem Hip-
 pocratis verborum exposuisset. Nam ubi nihil scri-
 psisse, non erat cur futurum vereretur, ut hic iu-
 nior cum illo confunderetur. Dicerem hunc eum
 esse, quem Galenus audaciae nimiae in Hippocra-
 tis scripturis immutandis damnat, nisi eundem Ha-
 driano imperante vixisse, prodidisse videretur, quod
 ad iuniorem verius pertinet, de quo locutus Gale-
 nus in prooemio proxime adducto haec habet: *Sed*
Dioscorides iunior patrum nostrorum memoria, ne quar-
tam quidem partem Hippocratis omnium verborum ex-
posuit. Natus autem Galenus est Hadriani princi-
 patus annis vltimis, quo dominante Dioscorides is
 vixisse videtur, qui Hippocraticam lectionem pluri-
 bus in locis peruertit; quibus conici potest eum-
 dem fuisse Hippocratis operum corruptorem, et iu-
 niorem Dioscoridem, aut certe coetaneos existisse.
 Sit igitur, ut dictum est, Suidae Dioscorides Hero-
 philius ille, et Alexandrinus, quo nomine in Ae-
 gypto vixisse eum constat, floruisseque potuit An-
 tonio, et Cleopatra dominantibus, atque familiari-
 tate cum Arrio Augusti praeceptore coniunctus esse,
 cuius argumento Plinium Dioscoride fuisse postera-
 rem

rem accusatores afferere non dubitarunt: sed, ut fateri necesse est, hunc Arrium pluribus ante Plinii natiuitatem annis floruisse; vicissim eum esse, ad quem Dioscorides scripsit, quod aduersariis nostris visum est, fateri non est necesse. Quae enim ratio Dioscoridem Anazarbeum probat sub Antonio et Cleopatra non vixisse, eundem nullo pacto Augusti praeceptore Arrio familiariter uti potuisse ea demonstrat, inter quem, et Neruam, quo iubente Anazarbam Anazarba exstrui curauit, plus vno saeculo, vel centum et decem annorum interfit. Nec nobis hoc loco occurrant aduersarii ea obseruatione, quae ex initiis librorum Anazarbei Dioscoridis habetur, in quibus toties Arrium ille nominauit, quod edidit de medica materia libros; etiam in initio sexti ad venena pertinentis qua frequenti eius commemoratione nominis deprauationis causandae, et accusandi librarii demi nobis occasio videtur, non enim eum ego ad quem Dioscorides hic noster Anazarbeus scripsit Arrium esse negauerim: sed eum cuius intercessione Alexandrinis ab Augusto venia impetrata est, quo praeceptore idem vsus est, hunc ego eum esse inficio, cuius hortatu Dioscorides Anazarbeus de materia medica libros quinque conscripserit, ac cui opus inscripsit, Arrius est, non ille Arrius; quemadmodum, et qui ad eum scribit Dioscorides est, non ille Suidae; medicus, non ille medicus; plures enim fuisse Dioscorides diximus, nec alienum a ratione fortasse est, ut Suidae Dioscorides is fuerit, cuius semel, atque iterum Andromachus apud Galenum quarto de composit. med. secundum genera cap. V. meminit in emplastris ad vlcera maligna referendis. Nam neque Anazarbeus fertur de medicamentorum compositione scripsisse, et iunior longius abest, quam ut eius Andromachus meminisse potuerit. Fuere igitur plu-

res Dioscorides, fuere plures Hippocrates, Asclepiades etiam, atque Andromachi plures, omnes medici; quid prohibet etiam plures Arrios, siue Areos vixisse, aut etiam numero Dioscoridum diversitatem superasse? Sed haec coniectura est. Illud argumentum certum. Praeter Augusti praeceptorem, quem licet philosophum fuisse constet, non sequitur fuisse medicum qualem amicum suum fecisse Dioscorides videtur, meminit Arrei Asclepiadei quarto de comp. med. secundum loc. cap. VII. Galenus: et quinto capit. VII. nec non quinto de comp. med. secundum genera cap. XV. ad quem exstat medicamentum a Dioscoride Tarseo missum pro sanguine supprimendo praestantissimum. Tarsensis vero Arei nono de comp. med. secundum loc. cap. XXI. Sed Lecanii Arei mentio legitur in Galeno quinto de comp. med. secundum genera cap. XIII. capite vero XI. bis Areum simpliciter idem Galenus vocat, quemadmodum et XIV. ac decimo de comp. med. secundum Loc. cap. secundo. Quorum vtri suum opus Dioscorides dicauerit, cum incertum mihi sit, nihil temere statuo: inclinatur tamen animus, ut credam Lecanio Areo, pro ea quae Areo Dioscoridis cum Licinio Basso necessitudo intercessit, *Lecanio* si forte legendum est, non *Licinio*, lapsu ob verborum similitudinem facto, qualem antiquus Frontini de aquae ductibus impressor commisit lib. secundo pro *Lecanio Basso* Consule sub Nerone *Licinium* dicens, quem tamen eum esse nolo, qui Arrium Dioscoridis amaret: cum, ut auctor est Plinius lib. nat. hist. XXI. cap. secundo se scribente perierit: sed huius filium potius eiusdem cum Plinio iuniore aetatis, cui cum ob doctrinam tum etiam propter familiam sibi cum eo communem carus esset, quod a patre suo Quinto, aut quopiam alio ex Lecaniis libertatem adeptus, ut suo benefici-

cio,

cio, vel alterius Lecanii ciuitatem Romanam, Q. Lecanius Arenas, appellaretur, cui sibi vt de materia medica Dioscorides Anazarbeus scriberet auctori suum opus Traiani principatus initio nuncupauit; annis ab obitu Plinii senioris prope triginta, a quo antiquioris se Herophilii, siue Alexandrini Dioscoridis nulla, vt arbitror, ratio habita est, quia de plantarum reliquorumque simplicium medicamentorum historia, et facultate inscripta nihil aut minimum retulerit, Antonio, et Cleopatra dominantibus, penes Suidam: pro quo, si quis nolit emendationem nostram admittere, haud ita aestuabo, vt sim cum eo diuturniorem controuersiam habiturus, etiam si conspicuum est vix quemquam, vel ineptum hominem simili in contradictione deprehendi posse, modo eum, qui Anazarbeus fuit, nolit ipsa, ex qua denominatus est, vrbe antiquiorem existisse.

Reliquus is a me scrupulus complanandus est, cum dicebatur Dioscoridem ante Neronis principatum videri scripsisse ex Erotiano in dictionario ad Andromachum Neronis medicum Dioscoridem adducente. Vt igitur existimo, quia fuerit Andromachus Neronis medicus, hoc ipso etiam imperante ad eum Erotianum de vocibus Hippocratis scripsisse non conuincitur. An Epaphroditus eodem ictu cum Nerone Andromachum sustulit, nec ad eum superstitem post interemptum principem Erotianus scribere potuit primis Traiani imperii annis prope triginta ab obitu Neronis? Potuit, ni fallor, nec est adeo absurdum, si quis nostrorum temporum obseruationem attendat, Andromachum annos quadraginta, vt etiam quinquaginta, cum Nero sublatus est, agentem ad Traiani vsque principatum superuixisse. Quis est enim vestrum, Patres, qui natum annos octuaginta aliquem aut non agnoscat, aut quem agnouerit commemorantem non audiuerit? Ego nonagenarios nonnullos agnoui, vestrum quoque quempiam agnouisse puto,
nec

nec modo aetatis tantae, verum etiam forte longioris. Quid dico nos tot annos natos agnouisse? Illo ipso saeculo Plinius iunior octuagenario maioris atque integris viribus adhuc firmi Virgini i Ruffi meminit: imo vero illa ipsa aetate Antonii Castoris annos centum agentis Plinius senior. Scripserit igitur ad Andromachum valde iam senem Erotianus, scripserit ad archiatrum et medicum Neronis, non scripsit eo imperante, non paullo post, sed triginta ab interitu Neronis imperium Traiano gubernante: et si iis, Dioscoridi nimis addicti sunt, vel Plinio nostro infensi, durius hoc forte videatur Traiani principatum Andromachum Neronis medicum vidiſſe, hoc nulla ratione inficiari poterunt Andromachum iuniorem Neronis Andromachi filium magnam Traiani principatus partem videre potuisse, cui de Hippocratis vocibus scriptum a se commentarium Erotianus dicauerit. Sed scio quid sint responsuri, huius auctoris scripta ad Andromachum seniore, non iuniorem, Patrem, non filium dirigi: illum fuisse archiatrum, qualem Andromachum suum Erotianus appellat, hunc neminem *archiatrum*, vocasse, sit ita, priorem archiatrum fecerint, posteriorem nemo, quod sciamus, *archiatrum* esse dixerit: Igitur non fuit, nec is esse potest ad quem Erotianus scripsit. Plane hoc mihi non videtur sequi. Fingamus Patres Galenum, Andromachum seniore, primo de antidotis *archiatrum* non nominasse, sed quod alibi saepe ac semper, *Andromachum* solum, quis hunc archiatrum existisse affirmare auserit, quem nusquam alibi Galenus, nusquam Oribasius, Aetius, Alexander Trallianus, Paulus Aegineta, Actuarius, aut Nicolaus Myrepsus appellarunt? aut faciamus librum de antidotis cum aliis multis operibus vitio temporis intercidisse. Non igitur archiater non fuisset, et falsitatis Erotianum, quia inter Archiatros Andromachum numerasset, in simularemus? Non opinor id faceremus, aut non sine insigni temeritate. Itaque licet non

habeam, qui iuniorem Andromachum *archiatrum* nominauerit, cum aduersarii testibus, qui id negent, idoneis destituantur, hunc archiatrum non existisse, quia nemo eum sic appellet, firmo non admodum argumento concludunt, deficiente vicissim qui neget. Sed vero cum euidentibus, ac verissimis coniecturis Dioscoridem fuisse Plinio posteriorem demonstrauerimus; tamen, quod saepe disputatione tota factum est, vt multa aduersariis nostris condonarem, de hoc quoque me illis valde liberalem praestabo, Plinium admittens Dioscoride antiquiorem non esse, imo vero volo etiam fuisse iuniorem, nec existimo, quod illi confici uoluerit, omnia, aut pleraque ex Dioscoride eum descripsisse. Nam cum aiunt quia eadem ab utroque scribantur, alterum ab altero ea sumpsisse, inchoare se ratiocinari non animaduertunt, et alteram argumenti partem imprudenter praeterire, qui est, aut utrumque ex tertio, quam ego partem affirmo, nego alterum ab altero, quae scripsit esse mutuatum; ea ipsa enim, in quibus conueniunt, ex communi quodam auctore cur descripta esse non possunt? Legit uterque Crateuam, Andream, Iulium Bassum, Petronium, Nigrum, et Diodotum, uterque nominauit, sed consilio valde dissimili nominauit Dioscorides, ut aliquo modo damnaret, Plinius ut quid ex quo habuisset constaret, nec dissimularet per quos profecisset. Atque ut intelligatis studiosi Adolescentes quam probabilis, quamque perspicua sit coniectura nostra, accipite eam paucis quibusdam exemplis nonnullarum historiarum ab utroque scriptarum, explicatam, quarum Sextium Nigrum Plinius auctorem facit, Dioscorides nemine nominato potius se ipsum: plura similia vobis per otium Plinii ingenuitatis argumenta ex eius historia naturali depromere promptum erit, quae ego, ne cum sapientissimo confessu vos diutius distineam, consulto praetereo. De Fibro inquit Dioscorides libro secundo *temere proditum esse amputari testes ab ipsis in fuga cum capiun-*

piuntur, nec enim adimere sibi eos possunt substrictos, et adhaerentes, ut suibus: Plinius vero nat. hist. libro xxxii. capit. xliii. ex Sextio de eodem sic: *Amputari testes ab ipsis cum capiuntur negat Sextius diligentissimus medicinae, quin imo paruos esse; substrictosque et adhaerentes spinas, nec adimi sine vita animalis posse.* Ex eodem lib. nat. hist. c. xxix. xli. Idem Plinius inquit *Ignem a Salamandra non restingui;* de quo Dioscorides lib. secundo: *Temere creditum est Salamandram non sentire flammam.* A quo lib. quarto habemus: *Narbonensi Taxo vis tanta, ut si qui sedent sub ea, somnum capiunt, laedantur; saepe vero etiam moriantur.* Quae omnia Plinius nat. hist. lib. xvi. cap. x. in Sextium Nigrum refert in hunc modum: *Sextius Niger dixit Taxum esse in Arcadia (vel ut alii, in Galia) tam praesentis veneni, ut qui obdormiant sub ea cibumve capiunt, moriantur.* De Thracio lapide haec cecinit Nicander in Theriacis.

Vel tu Thraicium flamma succende lapillum,

Quem licet immergas,mersus tamen ardet in undis;

Ast oleo effuso protinus restinguitur, ad nos

Thraicii hunc mittunt fluminis de litore Ponti.

Eadem Galenus ex Nicandro ix. de simpl. med. facult. retulit, quae soluta oratione Nicandri nomine suppresso Dioscorides his verbis transcripsit, *Thracius lapis in Scythia nascitur quodam amne, qui pontus dicitur, vis ei par Gagatae. Aiunt accendi cum aqua, oleo restingui.* Plinius autem lib. nat. hist. xxxiii. cap. v. *Thracium lapidem aqua accendi, oleo restingui* scribens, Nicandri mentionem quamquam omiserit, tamen libro primo in externis auctoribus recensendis, quos libro xxxiii. in scribendo secutus est, *Nicandrum* nominavit. Haec qui viderit, et mente in ea intenta contemplatus fuerit, ex his paucis plura ab antiquioribus se auctoribus accepta Dioscoridem operi suo inseruisse facile coniciet, quae quia sua esse crederentur, factum est, ut alienae culpa Plinius noster innocentissimus poenas acerbissimas

luerit, qui cum, non vt damnet, multos nominet auctores, sed vt gratum erga eos se praebeat, vt fateatur per quos profecerit, cum nihil pane suum esse dixerit, seque asseclam esse, non auctorem profiteatur: tamen vocatus in iudicium alienos labores inuasisse, expilasse, atque diripuisse fertur, vt paucis dicam, accusatur furti, atque apud historiae naturalis studiosos in inuidiam vocatur: quodque grauius est, indicta causa damnatur, et accusatur furti. Dioscorides, cum neminem nominet, nisi quem reprehendit, nemini referat quicquam acceptum, omnium auctorem se faciat, et auctor esse credatur, suppresso denique nomine quorundam scripta ita referat ad verbum, vt nihil prorsus de suo addat, non damnatur, non accusatur, sed multis laudibus encomioque singulari a viris doctis commendatur. Solum ab alienis abstinuisse, quae sua sunt, quae viderit, quae obseruauerit haec attigisse, diligenter exposuisse, scite, ac fideliter exhibuisse posteritati praedicatur, quae non viderit, vel praeteriisse prorsus, vel ea retulisse, quae ab hominibus fide dignis accepisset, in quibusue summa consensione scriptores inter se conspirasse deprehendisset, cuius tamen est, non Plinii, *capri sanguinem terrae Lemniae admisceri consueuisse*, quod cum fabula sit, quae in Lemno a Galeno forte narrata indigenis risum commouerit, neque ipse vidit, neque a fidei narratore accepit. Multa sic ipse melius describere potuit, in quorum nonnullis repraesentandis nemo non Plinium nostrum anteponendum iudicabit. Idem de his, quae in sinum Arabicum, ex India conuecta in diversas Europae regiones per mercatores distrahebantur sermonem habens; quas fabulas non comminiscitur, vt quod Piper album, nigrum, et longum eadem ex planta decerpantur, hoc fructum esse immaturum effigie siliquarum, alterum nigrum maturitatem consecutum, ac tertium acerbum, vtrumque ex interna
fructus

fructus parte milio simili, quo tempore dehiscens racemos emittat, ortum habere, sed quorum in ignoratione, quia Plinius quoque fuerit, nolo communem errorem, Dioscoridis fieri proprium. Quamquam non deerunt, qui tanta cognoscendae materiae medicae cupiditate, tanto iuandae posteritatis desiderio, quantum praedicant incensum Dioscoridem, ac diu de hac causa peregrinatum, in Indiam quoque transmittersse debuisse contendant; cum si Straboni nobilissimo, historiatarum scriptori habenda est fides, vel tum ingentes in Indiam classes nauigarent, inde omnis generis pretiosis mercibus in Aegyptum per Arabicum sinum onustae redeuntes Straboni ad stipulatus Arrianus, Imperatori Hadriano cum totam hanc nauigationem retulit, tunc tractus illos ad extremam vsque Indiam diligentissime descripsit, et merces inde exportari solitas singulas prope recensuit, quae Pandectarum lib. xxxix. Tit. iv. de public. et vet. l. *interdum*. leguntur ex Martiano, quo loco nolim *ferri Indici* mentionem expungi, Hebeno substituto, sicut Matthiolo placet, cui Arrianus aduersatur hoc *ferro* inter Indicas merces numerato, penes quem etiam ex *Carpaso* tediae Indicae conficiebantur, ut quod placuit Matthiolo, non sit *Carpesium* subrogandum. Qui tanto igitur materiae medicae locupletandae studio tenebatur, et artis causa nullas satis longas peregrinationes esse putabat, tam facili tamque explorata nauigatione vsus, cur in Indiam non transmisit Dioscorides, aut in proximam saltem Arabiam non tenuit cursum, ut ibi nascentium Cassiae, Thuris, Cardamomi, Costi, Agalochi, et Cancami plantas posteritati traderet accuratius descriptas, nec Costo parum cognito ignotioris sibi Piperis radicem similem faceret. Neque hoc eo a me dici existimare volo, vos Patres, quasi scripta Dioscoridis improbem, ac damnem, et hos lectissimos Adolescentes ab eius lectione deterrendos, atque auertendos putem,

quam alioqui probo cum Galeno, et commendo, historiamque plantarum omnibus studiosis vtilem, medicinae vero dantibus operam prae me fero etiam necessariam esse: vt insitueram dicere, haec eo non dico, vt Dioscoridem damnem, sed quod suscepti Plinii patrocinii munus absolvam, quod cum existimatione Dioscoridis ita coniunctum est, Plinius in fraude non deprehendatur et nullam eius furti culpam fateri necesse sit. Quibus iam reiectis, et furti sublato crimine, reliqua duo inscitiae, ac negligentiae, quae hoc veluti fundamento nitebantur longiori oratione, ad diluendum non videntur indigere. Neque enim dicam ingentes Plinii occupationes aliquam habere excusationem, quam aequus iudex facile accipiat, necessitatem Imperatoris Vespasiani ante lucem adeundi, et interdiu delegati sibi officii administrandi. Non dicam inscitiae etiam, si qua esset, culpam ei esse obiiciendam, qui noctu, qui in itinere, qui in bello, et scribendo meditaretur, et curaret scribi, ac tam multa, quam Plinius iunior datis ad Marcum literis testatur auunculum scriptis consignasse, quem hoc nomine, quantum in se est, nihil minus, quam inscitiam amasse, et in ea peccare voluisse constat. In quam non adhibebo similem excusationem, nec confessione excusabilis culpae in hac causa tuebor Plinium nostrum. Nam inscitiae, ac negligentiae causas, quas aduersarii praetexuerunt, infirmitate fundamenti vacillare, aut potius nullas esse, ipsa Plinii innocentia, et responsio nostra notum faciet, atque demonstrabit. Graecae linguae ignorantia Plinium notant, per quam haud raro aliter vertat Latine, quam Graece apud Dioscoridem legatur. Historiam adhaec stirpium temere attigisse volunt, quarum nullam vel contemplatus vnquam esset, vel curasset spectare, librarii potius officio functus, quam scriptoris: quo factum esse praedicant, vt multa ex aliorum scriptis suum in opus sine delectu congesta posterorum

rorum memoriae mandauerit. Quorum ego rationi respondens, vtro in hac causa beneficio vti velint eos interpellare, an quod Plinius ex Dioscoride sua transcripserit, vel vterque ex tertio. Siquidem illud affirmant, primum, Plinium antiquiorem Dioscoride fuisse nonnullis argumentis ostensum est, aliis vero eundem, quamuis iuniorem Dioscoridem non agnouisse sic differui, vt putem demonstrasse: sin alterum dicant, nescio cur potius velint Plinium in eo auctore vertendo caecutiisse, qua Dioscoridem aliter sentientem ex professo, in hac parte ab auctore discessisse, quod in Tussilagine, et aliis nonnullis euenisse in praecedentibus dicebamus. Qui vero in exscribendis plantarum historiis non videndis se Plinium exercuisse nolunt, hi mihi potius in indice Plinii euoluendo, quam opere legendo versati videntur, et in eo peccasse, quod Plinio in plantis describendis contigisse prodidere. Libro namque nat. hist. xxv. cap. 2. *In eadem prouincia, inquit Plinius, cognoui in agro hospitis nuper ibi repertum Dracunculum diuersum ab his, quos in priori volumine eiusdem nominis diximus.* et lib. xxvii. et cap. xi. de Lithospermo, idem inquit *Iacere, atque humi serpere auctores tradunt: ego vulsam, non haerentem vidi.* Eiusdem vero libri cap. xiii. ait, *De herbis quidem memoria digna haecenus, aut accepimus, aut comperimus.* Missa facio plura alia loca vno hoc contentus, qui lib. nat. hist. xxv. cap. 2. sic habet, *Nobis certe exceptis admodum paucis stirpibus, contigit reliqua contemplari scientia Antonii Castoris, cui summa auctoritas erat in ea parte nostro aeuo, visendo hortulo eius, in quo plurimas alebat centesimum aetatis annum excedens, nullum corporis malum expertus, ac ne aetate quidem memoria, aut vigore concussis.* Haec Plinius de sua in cognoscendis plantis exercitatione, cui vel inexercitatissimo, tamen essent plurimae gratiae habendae, quod eius industria multorum scriptorum, et in his medicorum, Nigri praesertim Galeno, vt prae-

monui-

monuimus, in historia simplicium medicamentorum tradenda probati, Lucubrationum nonnulla ad nos fragmenta peruenerunt, nec, quia labatur in nonnullis, hoc eius priuatum vitium est; sed commune illi cum multis etiam Dioscoridi, quo absoluto, non debuit Plinius damnari, cuius ad Imperatorem scribentis illa ingenua confessio est, *non dubitare multa se latuisse quod homo esset, ac valde occupatus*, nec ego eum, vt nunquam lapsum esse existimarem, ne dicam auderem affirmare, vlla in animum meum ratione vnquam inducere potui. Tantum toties labi, quoties, studio laudis, et gloriae ex eius vituperatione consequendae, Dioscoridis perinde ac vetustioris, et extra omnem aleam positi maximo argumento, nonnulli professi sunt, cum alibi saepe, tum hoc praecipue loco audeo inficiari: plura enim in eo vitio temporis sunt immutata, multa exscribentium negligentia, nonnulla aliorum quorundam temeritate, vel nimia festinatione depravata quae in fonti Plinio imputantur. Atque haec in genere, Patres, sum praefatus de Plinii innocentia, plura distinctius, ac pressius dicturus, vbi cumque Plinio aliquid obiici ab aduersariis occurret in explicatione singularum historiarum, quas mox aggrediar a libro duodecimo exorsus, ac primo inter eos, quos de materia medica composuit addictus peregrinis stirpibus referendis, quibus omnibus, aut certe plerisque cognoscendis Lusitanorum industria, atque ausu plane heroico plus nos profecimus, quam ante actis faeculis vllus, aut Graecus, aut Latinus agnitis fabulis, quas ab Indis mercatoribus, vel aliis negotiatoribus se plus quaestus esse facturos existimantibus, si omnia difficiliora fecissent, et admirationis plena praedicassent, acceptas nobis pro historiis exhibuere. Nunc quoniam dicendo fessus sum; nec satis multa non dixi, confecto sermone, finem impono.

C. PLINII SECVNDI
NATVRALIS HISTORIAE

LIBER QVARTVS.

Tertius a. Europae finus Acrocerauniis b. incipit montibus, finitur Hellesponto: amplectitur praeter minores c. finus XIX. ¹ XXV. centena M. passuum.

i. XX. XXVI. *Ch.*

a. *Tertius Europae finus*) Ionium mare, Aegeumque complectitur. H.

b. *Acrocerauniis*) De quibus dictum est, lib. sup. sect. 26. *Monti della Chimera*, prope Aulouem la Valonne. H.

c. *Minores finus XIX*) Tertii finus, inquit, vniuersa adnauigatio colligit (vicies quinquies centena millia passuum, minoribus finibus, qui sunt numero vndeaginti, non enumeratis. Vide Not. et Em. N. I. (hic pos.) *Praeter minores finus XIX. XXV. M. pass.*) Prior numerus est finuum minorum, quos auctor hic negat a se numerari: sequens vero millium passuum, quae vniuersa ipsius tertii si-

nus adnauigatio colligat. Martianus enim L. VI. cap. de tertio finu Europae, p. 209. ex hoc Plinii loco: *Tertius hic*, inquit, *finus Europae finus habet decem et nouem, provinciasque complures*. Cui quidem sententiae praeter conditiuos codices, Reg. I. 2. Colb. I. 2. Paris. res ipsa per se suffragatur: totidem enim tertius hic maior Europae finus complectitur, vti ex Plinio ipso intelligimus: quorum haec nomina: Ambra- cius, Ionius, siue Leucadius, Corinthiacus, Crissaeus, Cyl- lenius, Cyparissius, Asinaeus, Coronaeus, Laconicus, Ae- gilodes, Gytheates, Saroni- cus, Opuntinus, Pagaficus

Vol. II.

A

Mace-

passuum. In eo Epirus, Acarnania, Aetolia, Phocis, Locris, Achaia, Messenia, Laconia d., Argolis e., Megaris, Attica, Boeotia: iterumque alio mari eadem Phocis et Locris, Doris, Phthiotis, Thessalia, Magnesia, Macedonia, Thracia. Omnis Graeciae fabulositas, sicut et literarum claritas, ex hoc primum sinu effulsit. Quapropter in eo paululum commorabimur. Epiros f. in vniuersum appellata, Acrocerauniis incipit montibus. In ea primi Chaones g., a quibus Chaonia: dein The-sproti h., Antigoneses i.: locus k. Aornos, et pestifera

Macedonicus, Micybernaeus, Melas, Gasthenes, Thermaeus. Quibus addere et Strymonicum possis, de quo sect. 17. ut sint omnino XX. qui numerus in Chiffi. cod. legitur. H.

d. *Laconia*) Rectius puto cum Mela, L. II. c. 3. p. 32. *Laconice*. H.

e. *Argolis*) Argolis quoque Melae, et Martiano, qui haec habet a Plinio, L. VI. c. de tertio Europae sinu, p. 209. Graecis *Ἀργεῖα*. H.

f. *Epiros in vniuersum*) Ab his verbis in Manuscripto incipit caput primum. *Dalec.*

Epiros) Haec Martianus iisdem verbis l. c. Hodie *Chimerā* et *Larta*. H.

g. *Chaones*) *Χάονες* Straboni L. VII. p. 323. Hos ait Epiro toti primum imperitasse, deinde Molossos. Chaonum fuit castellum Chimera, in Acrocerauniis, de quo mox dīdetur. H.

h. *The-sproti*) *Θεσπρωτοί*

Straboni, p. 323. Horum oppidum Buthrotum, de quo statim. H.

i. *Antigoneses*) Ab oppido, cuius meminit Ptolemaeus, L. III. c. 14. in Chaoniae mediterraneo, *Ἀντιγόνηα*, Steph. quoque *Ἀντιγόνηα*, πόλις *Χαονίας* ἐν *Ἡπείρῳ*: et Polyb. II. p. 130. H.

k. *Locus Aornos*) Familias Plinio locutio est, ut locum vocet, vbi oppidi veteris ruinae, ac vestigia supersint. Stephanus oppidi meminit, p. 90. *Ἀορνός*, πόλις. Id porro loci nomen, quoniam tetrum ob halitum careret auibus, ex re factum. Sic Virgil. de Cumarum spelunca, L. VI. Aten. v. 239. *Quam super haud vllae poterant impune volantes Tendere iter pennis: talis sese halitus atris Faucibus effundens supra ad conuexa ferebat: Vnde locum Graii dixerunt nomen Aornou.* H.

stifera auibus exhalatio: Cestrini l., Perrhaebi m., quorum mons Pindus, Cassiopaei n., Dryopes o., p. Selli ¹, q. Hellopes ², Molossi r., apud s. quos Dodonaei Iouis templum, oraculo illustre: t. Tomarus

A 2

marus

1. Sellae. V. 2. Helli, quibusdam.

l. Cestrini) Ab oppido Cestrina, de quo mox dicitur, regio Cestrine nomen habuit, Chaoniae portio: vnde Cestrini boues apud Hesychium, p. 522. Κεστρινικοί βόες οἱ ἐν Χαονία, ἢ προτέρου Κεστρίνη προσηγορέετο· ἐστὶ δὲ μοῖρα τῆς Ἠπείρου διαφόρου ἔχουσα βῆς. A Cestrino Heleni F. nomen accepisse Κεστρινῆν, auctor est Pausanias in Corinth. siue L. II. p. 127. H.

m. Perrhaebi) Περγαῖβοι, Macedoniae confines, Pindi montis incolae, apud Strabon. L. IX. p. 440. H.

n. Cassiopaei) Κασσιόπαιοι, quorum oppidum Κασσιόπη apud Ptol. L. III. c. 4. et Pandosia, teste Strabone, L. VII. p. 324. qui Κασσωπαίς vocat: Stephanus, verbo Χαονία, Κασωπές. Scylax, p. 11. Μετὰ δὲ Θεσπρωτία Κασσωπία. Et p. 12. Κασσωπῶν χώρα. H.

o. Dryopes) Δρύοπες. His alias alii sedes attribuunt. In Peloponneso Strabo L. IX. p. 434. alibique passim. Varias horum migrationes refert Pausan. L. IV. in Messen, p. 281. H.

p. Selli) Ἴλλοι Pindaro, Homero Σελλοί, teste Strabone L. VII. p. 328. qui Dodonaei Iouis fanum apud eam gentem fuisse perhibet: a Pindaro tamen Dodonam Thesprotis adiudicari: post Molossorum ditionis coeptam haberi Hesychius, Ἴλλοι, Ἴλληνες οἱ ἐν Δωδώνη. H.

q. Hellopes) Hos vero Stephanus eisdem cum Hellis, siue Sellis facit: Ἐλέγετο καὶ ἡ περὶ Δωδώνην χώρα Ἴλλοπαία, ἧς οἱ οἰκῆτορες Ἴλλοι καὶ Σελλοί. Hesiodum sequitur, quem Strabo laudat, l. c. H.

r. Molossi) Μολοττοί Straboni, L. VII. p. 326. Horum oppidum, praeter Dodonem, Ambracia fuit, de qua mox dicemus. H.

s. Apud quos) Stephanus: Δωδώνη, πόλις τῆς Μολοσσίδος ἐν Ἠπείρῳ, μεθ' ἣν Δωδωναῖος Ζεὺς ἐν Ἠπείρῳ. De quercu loquaci, quam Dodonae fabulae reponunt, et de aere Dodonaeo, Mythologos consule. H.

t. Tomarus, etc.) Haec Solinus iisdem verbis, c. 7. p. 22. In MSS. Talarus. Parm. ed. Tomarus. Stephano, Τόμαρος,

marus¹ mons, centum fontibus circa radices, Theopompo celebratus. (1.) Epirus ipsa ad Magnesiam Macedoniamque tendens a tergo suo Dassaretas u. supra dictos, liberam gentem, mox feram Dardanos habet: Dardanis laeuo x. Triballi praetenduntur latere, et Moesicae gentes: a fronte y. iunguntur Medi z. ac a Denselatae²: quibus Thraces, ad Pontum usque pertinentes. Ita b. succincta Rhodopes, mox et Haemi vallatur exeelsitas. In Epiri ora castellum in Acrocerauniis c. Chimera³, sub eo

1. Talarus. V. et Chiff. 2. Denselati. Vet. alii, Denthelatae. 3. Chimerium. Strab. lib. VII.

μαρος, ὄρος Δωδώνης, ὃ τινες Τομῆρον, οἱ δὲ Τμάρως. Straboni L. VII. p. 328. Τάμαρος. H.

u. *Supra dictos*) Lib. sup. sect. 26. De Dardanis, Triballis, Moesis, eod. libro, sect. 29. H.

x. *Laeuo*) Ab ortu solstitiali. H.

y. *A fronte*) Ab australi parte. H.

z. *Mediac Denselatae*) Μεδῶν τινες, καὶ Δανθλιτῶν, Straboni, L. VII. p. 318. Rectius fortassis Μαιδῶν, cum diphthongo scripseris, ut differant a Medis Asiae. Sic enim Stephanus: Μαιδοὶ ἔθνος Θρακίης, πλῆσιον Μακεδονίας. Sic Aristot. L. IX. Hist. Anim. c. 45. Ptolemaeo denique L. III. c. 11. regio ipsa Μαιδική appellatur. H.

a. *Denselatae*) Ita Solinus, c. 10. p. 27. Strymonem acco-

lunt dextro latere Denselatae. Idem Denselatae Tullio, in Pison. n. 84. quorum opera C. Sentius Praetor reliquorum Thracum vires et arma elusit. Partem enim illi tenuere Thraciae: quam τὴν Θρακίην τὴν Δενθελιτῶν appellat Dio, L. LI. p. 461. Ptolem. L. III. c. 11. Δανθλητικὴν ἐπαρχίαν, Dantheticam praefecturam Stephano, p. 221. Δανδαλήται ἔθνος Θρακίικον. H.

b. *Ita succincta*) Tot gentes, inquit, primum Rhodopes, deinde Haemi montis iuga excelsa tenent, et a tergo, latere, fronte claudunt. Hoc Martianus, L. VI. p. 209. non intellexit. H.

c. *Chimera*) Χειμῆριον est Pausaniae, in Thelprotide L. VIII. siue Arcad. p. 465. et Thuc. L. I. p. 22. et 32. Straboni quoque eius nomi-

eo Aquae d. regiae fons. Oppida: Maeandria e.; Cestria: flumen Thesprotiae f. g. Thyamis †: colonia Buthrotum h.: maximeque i. nobilitatus Ambracii.

A 3

braci-

1. *Thymias. Ch.*

nis promontorium est, L. VII. p. 324. In Nouella Leonis, apud Leuncl. p. 99. inter Aetoliae Episcopus, ὁ Χιμάγεος legitur. H.

d. *Aquae regiae*) Vt Romani Aquas Sextias, Staliliasque, a Sextio Statilioque appellabant, qui balneà struxerant: Sic Aquam Regiam βασιλικὰ ὕδατα dictum hunc fontem puto, quo rex Epiri aliquis vsus fuerit, Thermas ibi ad publicos vsus extruxerit. H.

e. *Maeandria, Cestria*) De his duobus oppidis ceteri Scriptores Graeci pariter ac Latini silent. Cestrinen tamen Thesprotidi vicinam Thucydides facit, L. I. p. 32. H.

f. *Thesprotiae*) Vide Strabonem lib. VII. Gerbel. libro III. Pañuin. Imp. Rom. 781. Car. Sigon. de ant. iur. prou. I. c. 9. Pancirol. super notit. or. c. 83. Dalec.

g. *Thyamis*) Pausaniae quoque in Attic. L. I. p. 19. Thucyd. l. c. Athenaeo L. III. p. 73. et Straboni, L. VII. p. 324. Θυάμις: hodie Calama. H.

h. *Buthrotum*) Apud Livium lib. XXIX. Buthrotus a-

mnis haud procul a Locris Epizephyriis abest. Dalec.

Buthrotum) Βυθρωτόν Straboni l. c. qui et colonos habuisse Romanos docet, ἐπιτοίχες ἔχον Ρωμαίους. Hodie Butrinto. Stephanus insulam vocat: sed familiare Graecis nimirum est peninsulas ipsas appellare νήσους insulas. Sic Pelopis insulam dixere Peloponnesum, quam esse peninsulam constat, et per Isthmum continenti copulari. H.

i. *Maximeque nobilitatus Ambracii sinus, faucibus spatiosum aequor*, etc.) Lege: *Ambracii sinus* dcc. passuum *faucibus, longitudinis xxxvii. millia passuum, latitudinis xii. millia II.* Vossius in Melam. *Maximeque nobilitatus Ambracii sinus, faucibus spatiosum aequor accipiens*) Duo hic verba defunt, quorum alterum nobis exhibuit Salmanticense, vtrumque vero apographum Tolétanum Ea sunt d. pass. *Scribe igitur faucibus d. passuum, spatiosum aequor accipiens.* paruo discrimine a Polybii traditione, qui dcc. passuum has fauces esse prodit. P.

bracius k. sinus, l. D. ¹pass. faucibus spatiosum aequor accipiens, longitudinis ll. xxxix. ² M. pass. latitudinis m. xv. M. In n. eum defertur amnis Acheron, e lacu Thesprotiae Acherusia o. profluens xxxvi. p. M. pass. inde, et mille pedum ponte mirabilis omnia sua mirantibus. In sinu oppidum

1. *Amb. sinus, faucibus Sp. Gr. et Al.* 2. xxxvii M

k. *Ambracius*) Hodie Golfe de Larta, Aethiaca Augusti victoria maxime nobilitatus. H.

l. *D. passuum faucibus*) Vide Not. et Em. N. II. (hic adi.) *D. pass. faucibus*) Martianus, qui haec transcripsit, *angustis faucibus* indefinite scripsit, Angustiarum spatium, quo libri hactenus editi caruerunt, restitimus ex R. 2. aliisque codicibus MSS. quibus subscribit Strabo L. VII. p. 324. ostium Ambracii sinus affirmans haud multo amplius patere stadiis quaternis, quae passus omnino quingentos efficiunt. H.

ll. *Longitudinis xxxix.*) Uterque scriptus codex non xxxix. habet, sed xxxvii quod et vero propius. Nam Polybius longitudinem eius sinus ccc. stadiorum esse ait, quae xxxvii. M. D. passuum conficiunt. *Plinian.*

m. *Latitudinis xv.*) In MSS. XII. Haec porro latitudo, non faucium ipsarum est, sed admissi spatiosi aequoris, hoc est, interioris sinus. H.

n. *In eum defertur*) In Ambracium sinum. Ita Ptol. l. III. c. 14. Martian. L. VI. c. de tertio sinu Europae, p. 209. *Ambracius sinus faucibus angustis aequor accipiens, in quod defertur amnis Acheron, infernae fabulae errore famosus.* Strabo nihilominus non hunc Acherontem vocat, sed eum qui in Thesprotium sinum, portumque cognomento Dulcem, γλυκὸν λιμένα, longe ab Ambracio sinu versus septemtrionem, ex eadem Acherusia palude delabitur, L. VII. p. 324. Uterque forte ex eodem lacu manat, et qui in Dulcem et qui in Ambracium sinum deuoitur. Pausaniae L. I. p. 30. ceterisque Ἀχερώων. H.

o. *Acherusia*) Ἀχερυσία λίμνη Straboni, l. c. et Thuc. L. I. p. 32. H.

p. XXXVI. — — *inde*) Hoc est a sinu Ambracio, in quem defertur, ad Acherusium lacum, vnde effluit. In MSS. XXII. H.

pidum Ambracia. q. Molossorum flumina, Aphas r., et Arachus. s. Ciuitas t. Anaetoria r. u. locus 2 Pandosia.

II. Acarnaniae, quae x. antea Curetis 3 vocabatur, oppida: Heraclia y., Echinus, et in ore ipso

A 4

colo-

1. Anaetorica. Ch. 2. sic ex MSS. Hard. conf. Ch. lacus Gr. et Al. 3. Curetes. Ch.

q. Ambracia) Pagus est milliari vno a mari semotus, hodieque Ambrakia incolis nuncupatus: non Larta, vt Geographi plerique censent: cum a finu mill. pass. XV. Larta distet in Acherontis ripa. Dicaearcho, p. 64. et Scymno, p. 19. Ἀμβρακία Ciues Ἀμβρακιῶται Aelia: no, Hist. An. L. XII. c. 40. H.

r. Aphas) Is est quem Stephanus Aeantem vocat, et ex eodem monte, quo Arachthum siue Inachum, fluere ait, quam ob causam ambo a Plinio copulantur. Λακμων inquit Stephanus, ἀνερα τῆ Πίνδα ἄρης, ἐξ ἧς ὁ Ἰναχος καὶ Ἄϊας εἶναι ποταμὸς. Caue tamen Palmerio credas, qui in Graecia antiqua, hunc Aeantem cum Aoo eundem credidit, de quo libro sup. dictum est, f. 26. H.

s. Arachus) Ἀραχθός, Ambraciam urbem praeterlabitur, teste Strabone, L. VII. p. 325. et Dicaearcho Melfenio, p. 164. qui Ἀραχθὸν nominat. Meminit Arachthi

Liuius, L. XLIII. p. 556. et Ptol. L. III. c. 14. H.

t. Anaetoria) MSS. Colb. 1. 2. Chiffi. Anaetorica. Straboni L. XVIII. p. 455. et Thucyd. L. I. p. 37. Ἀνακτόριον, quam urbem prope Actium in Acarnania statuit. Stephano Ἀνακτόρεια et Ἀνακτορεία. H.

u. Locus Pandosia) Locum appellat, quoniam exciso oppido, solum tum nomen exstabat. Hesychius: Πανδοσία, πόλις τῆς Ἠπείρου, καὶ Ἰταλίας. Cassiopaeorum oppidum fuisse ait Strabo, L. VII. p. 324. Vide quae de Pandosia diximus L. III. f. 15. H.

x. Quae antea Curetis) Hi sunt, vt arbitramur, Curetes, de quibus Virgil. Georg. L. IV. v. 151. Curetum sonitus, crepitantiisque aera secuta, Dicta eo caeli regem pauere sub antro. Scholiastes Pindari p. 31. Αἰτωλὸς ἔφυγεν εἰς τὴν προτέρον Κουρήτιν, Αἰτωλίαν δὲ ὑσερον ἀπ' αὐτῆ κληθεῖσαν. Cur vero Curetis appellata sit, ex Stra-

colonia z. Augusti Actium, cum templo Apollinis nobili, ac ciuitate libera Nicopolitana, a. Egressos finu

bone disces, L. X. p. 463. Demetrius ap. Steph. p. 29. Τὴν γὰρ νῦν Ἀκαρνανίαν, Κε-
 ρήτιν ὠνόμαζον. Ipseque Stephanus, p. 381. Κεῖρης, ὁ Ἀκαρνανίας. Quam in rem adducit Homeri versum ex Iliad. L. IX. v. 425. Subscribit et Pausan. L. VIII. siue Arcad. p. 492. Nummus antiquus apud D. Baudelot, et apud Patinum in Thes. p. 19. parte priorē vir nudus sedens arcum tenet: quo significatur, pauperes in ea prouincia victum sibi venatione parare. Epigraphē: ΑΚΑΡΝΑΝΩΝ. In altera parte vultus est virilis, cum collo bouino: Minotaurum vulgo vocant, falso. Rusticos in eo tractu significat patientes esse laboris, vt boves, quibus arant tellurem. Praefidis prouinciae nomen ΑΥΚΟΤΡΟΣ. H.

γ. Heraclea) Ηράκλεια, quae ex urbibus eius nominis apud Stephanum vigesima prima est, κα. Ἀκαρνανίας πόλις. Et apud eundem Ἐχίνος πόλις Ἀκαρνανίας. H. z. Colonia Aug.) Ἀκτίον, cuius oppidī ne vestigia quidem superfunt. De templo Apollinis Actii, Strabo L. VII. p. 325. Suet. in Aug. c. 18. etc. In nummis Au-

gusti, quorum in infimo margine hae literae sunt insculptae ACT. caue putes Actiacum Apollinem iis significari: quamuis Apollo ibi habitu musici cum cithara stat, et longa veste. Neque enim cum e praelio Actio victor discessit, non fuit iam tum Actiacus: nec potuit dici, quod in his nummis scribitur, ob illam expeditionem IMP. X. vel IMP. XII. nedum simul esse IMP. X. vel IMP. XII. in Sicilia; nam eosdem numeros habent nummi inscripti, SICIL. Primae hic sunt igitur totidem vocum literae, *Apolini Caesaris Tutori.* H.

a. Nicopolitana) Νικόπολις, Straboni loco c. Hodie *Prevenza*: vnde Ambracio finui nomen alterum, *Golfo di Prevenza*. Ibi exstructa, vbi castra ad Actium Augustus habuerat. Dio L. LI. p. 443. In Museo nostro Parisiensi, Augusti nummus insignis, ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ. Ex parte auersa CEBACT. KTICT. Σεβαστός κτιστής, *Augustus urbis conditor*. Est et nummus inscriptus *Imp. Caes. Hadrianus Aug.* capite laureato. (COL. NEIK. PH. — COND. Colonus boves agens prope vexillum, coloniam militarem in agro illo

finu Ambracio in Ionium excipit Leucadium litus: promontorium Leucates. b. Dein c. sinus, ac Leucadia ipsa peninsula d., quondam Neritis e. appellata, opere accolarum abscissa a continenti, ac reddita f. ventorum flatu congeriem arenae accumu-

A 5

lan-

1. *Ac edita. V.*

illo collocatam significat. Sic isti nummo aereo inscripta verba repraesentat Patinus in Thesaurō Mauroceni, p. 98. optime. Mediobarbus autem, p. 185. eadem sic exhibet ex schedis D. Bon Veneti: COLONIA NIC. PH. COND. At nuper Dominus Anselmus Bandouri Benedictinus Casinensis, Mediobarbo teste appellato, sed reclamaturō certe, si viveret, scripsit, COLONIA NICEPH. CONS. exponitque Colonia Nicephorium Constantiniana: addita scilicet litera E: et D, mutata in S. Et exinde probat licuisse Stephano, in libro de Urbibus, scribere, Νικηφόριον, ἔτιως ἢ Κωνσταντίνη. Potuit id quidem scribere Stephanus, qui multis saeculis vixit post Constantinum. An fuit autem Constantinus aliquis Hadriani aevi, cuius nomen hic nummus et vultum exhibet? Legendum hic est, Colonia Νειμόπολις Permissu Hadriani condita. H. b. Leucates) Λευκάτας Straboni, L. X. p. 452. Λευ-

κάς ἄρα Ptolemaeo L. III. c. 14. Hodie Cabo Ducato. H. c. Dein sinus) Ionius, qui et Leucadius. H.

d. Peninsula) Vide quae diximus L. II. f. 92. H.

e. Neritis) Νερίτις. H.

f. Reddita) Alii edita: (alta) ὑψηλή. Alii reddita,

rursum adnexa continenti. Ex scopulo eius peninsulae in mare porrecto, amoris impatientia Sappho praecipitem se dedit. Laelius vetus poeta: *Seseque in alta maria praecipitem misit, Inops et aegra sanitatis Herois.* Qua de re Lilius Girald. de poet. dial. 9. Anacreon, — ἀρθεῖς δ' ἤντ' ἀπὸ Λεύκαδος πέτραις Ἐς πολὺν κῦμα κολυμβῶ μεθύων ἔρωτι. Idem: τὸν ὑπέροκτον Θηρῶσα Φάων' οἱζυρῶντι πόθῳ ῥέψαι πέτρας ἀπὸ τήλεφανός, ἀλλὰ κατ' εὐχὴν σὴν δέσποτ' ἀναξ. Vide apud Scaligerum cap. 18. lib. II. Adnot. iucundissimam hac de re historiam. Dal.

Ac reddita) Continenti rursum adnexa. H.

lantium: qui g. locus¹ vocatur Dioryctos, stadio-
rum h. longitudine trium. Oppidum in ea Leu-
cas i., quondam Neritum k. dictum. Deinde Acar-
nanum vrbes, l. Alyzea², m. Stratos, Argos n. Am-
philochicum cognominatum. Annis Achelous o.
e Pin-

1. Sic et Ch. lacus Gr. 2. Halyzea Gr.

g. Qui locus — Dioryctos) Appellationis causam prodi-
dit Strabo L. X. p. 452. cum
ait Corinthios διορύξαντας
τὸν Ἴσθμὸν, pertodientes
Isthmum, insulam fecisse Leu-
cadem. Διορυκτὸς itaque fos-
sam, fretumue hic sonat. Vi-
de Dion. Halic. Antiq. L. I.
p. 40. H.

h. Stadiorum — trium) Hoc est passuum CCCLXXV.
H.

i. Leucas) Λευκάς. Graeci hodieque vocant Leucada:
arci vero nomen fecere in-
colae, Santa Maura. H.

k. Neritum) Straboni L.
X. p. 454. Νήριμος. Eusta-
thio in Iliad. β. p. 306. Τὴν
δὲ ῥηθεῖσαν Λευκάδα, Νή-
ριμον ἐν Ὀδυσσεΐα καλεῖ-
σθαι Φασί. Stephanus p.
493. Νήριμος et Νήριτος. H.

l. Alyzea) Ἀλυζία Thu-
cyd. L. VII. p. 511. et Stra-
boni L. X. p. 450. quindecim
a mari stadiorum inter-
vallo, hoc est pass.
MDCCLXXV. Ptol. L. III.
c. 14. syllabis permutatis Ἀ-
ζύλεια, pro Ἀλύζεια. H.

m. Stratos) Στρατὸς, πό-
λις Ἀκαρνανίας, Stephano:

Polybio quoque agnita, L.
V. hist. p. 496. Στρατὸς
πόλις μεγίστη τῆς Ἀκαρνα-
νίας, Thuc. L. II. p. 153.
Meminit et Liu. L. XXXVIII.
p. 469. H.

n. Argos) Ἄργος Ἀμφι-
λοχικὸν Ptolem. l. c. in op-
pidis Amphilochorum medi-
terraneis. Hinc regioni no-
men inuentum, Ἀμφιλο-
χία apud Thucyd. L. III. p.
241. Argos Amphiloichum
XXII. mill. ab Ambracia ab-
est, inquit Liu. L. XXXVII.
p. 471. H.

o. Achelous) Acheloum
primum omnium fluiorum
erupisse terra crediderunt.
Inde Virg. I. Georg. Ache-
loia pocula aquae. Pocula-
que inuentis Acheloia miscuit
uis. Aristophanes in Coca-
lo, Σαῖσεν τε δῶμα τῶμόν,
ἐκ χρυσιδάτων τευχῶν πε-
ρισπείρασαν Ἀχελῶα δρό-
σόν. Turn. cap. 25. 29. Dal.

p. Achelous) Ἀχελῶος, ὁ ὀρί-
ζων Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας,
inquit Strabo, L. VIII. p.
335. Nunc Aspropotami.
Vide Not. et Em. N. III.
(hic pos.) Achelous a Pindo
fluens; atque Acarnaniam ab

e Pindo fluens, atque Acarnaniam ab Aetolia dirimens, et Artemitam p. insulam affiduo terrae in-
vectu continenti annexens.

III. (II. *) Aetolorum populi Athamanes q., Tymphaei, Ephyri, Aenientes, Perrhaebi, Dolopes, Maraces 1, r. Atraces 2, a quibus Atrax amnis Ionio mari

1. Marages. Cb. 2. Atrages. V.

Aetolia dirimens) Solinus Plinii alioqui exscriptor perpetuus, ab auctore suo imprudenter descivit, dum haec prodidit. c. 7. p. 22. *Acarnania Aracyntho eminet hanc ab Aetolia Pindus dividit, qui Acheloum parit.* Scribendum enim fuit, si studuit veritati, *Hanc ab Aetolia Achelous dividit, quem Pindus parit.* Locum hunc Solini Salmasius intactum reliquit. H.

p. *Artemitam*) Stephanus, ex Artemidoro, Cherfontesum ait esse quamdam circa amnis Acheloi ostia, *Ἀρτεμιταν λεγομένην. Ἀρτεμίαν* Strabo vocat, L. I. p. 59. vnamque esse prodidit Echinadum insularum, aggestis arenarum cumulis, continenti adnexam. H.

* *Aetolia*) De hac Car. Sigin. de ant. iur. prouinc. lib. I. cap. 9. Nic. Gerbel. lib. V. pag. 123. *Dal.* haec ad Ind. Libr.

q. *Athamanes*) *Ἀθάμαντες* Diodoro, L. XIX. Bibl. p. 595. *Ἀθάμανες* Ptolemaeo, L. III. c. 14. *Amphilochiis*

magis orientales. *Τυμφαῖοι* Stephano p. 671. et 715. a *Τύμφη* monte, quem ille Thesprotis adiudicat. Ephyri item *Ἐφυροί*, Homero dicti, apud Pausan. L. IX. in Boeot. p. 597. ab vrbe cognomine, quae olim Thesprotorum fuit. Strabo L. VII. p. 324. *Κίχυρος, ἡ πρότερον Ἐφύρα, πόλις Θεσπρωτῶν*, Aenientes, ab Aenia oppido Perrhaeborum. Stephanus: *Αἰνία, πόλις Περραιβῶν, — — καὶ Αἰνιᾶνες οἱ οἰκῶντες.* Apud Herod. L. VII. Polymn. p. 445. n. 185. *Περραιβοί, καὶ Αἰνιῆνες, καὶ Δόλοπες.* *Περραιβία* regio apud Diod. Sic. L. XIX. Bibl. p. 681. Menelaidem Dolopiae ciuitatem ad Pindum montem Linius collocat, L. XXXIX. p. 495. *Μαρανοὶ καὶ Δόλοπες* in Epiro simul copulantur a Xenophonte, L. VI hist. Graecae, p. 580. H. r. *Atraces*) Ab oppido cognomine nomen traxerunt, quo de oppido dicturi sumus, sect. 15. in Thessalia; cui id contributum fuit. H.

mari infunditur. Aetoliae oppidum Calydon s., est septem¹ millibus quingentis pass. a mari, iuxta Euenum t. amnem. Dein Macynia u., Molycria: cuius x. a y. tergo² Chalcis mons, et z. Taphiassus³.

At

1. Septem millium quingentorum passuum Gr. et Al. 2. Chalcis, et mons est Taphiassus Gr. et Al. 3. Praefus. V.

s. Calydon) Καλυδών Dicaearcho, in Aetolia, p. 165. et Thucyd. L. III. p. 241. Hic sylua aperque Calydonius appellatus, vatum carminibus decantatus. Nunc oppidulum est Galara, siue Calata, in prouincia, cui Livadia nomen est: a Nappaeto Boream versus diffitum, v. fere mill. pass. H.

t. Euenum) Έυηνος, qui prius Lycormas dicebatur. Strabo, L. VII. p. 327. De Calydone et Eueno, Lucan. L. VI. c. 365. Et Meleagreum maculatus sanguine Nessi Euenos Calydona secat. E Pindo fluere admonet Dicaearchus p. 165. Ποταμός τ' Έυηνος εν Πίνδα ρέων. H.

u. Macynia) Stephanus: Μακύνεια, πόλις Αιτωλίας: sed ipsa series literarum suadet Μακύνεια legi oportere. Apud eundem et apud Diod. Sic. L. XII. Bibl. p. 112. est Μολυκρία πόλις Αιτωλίας. Apud Scylacem p. 14. Μολυκρία. Alcaeus in Anthol. L. I. c. 5. Epigr. 15. dixit Μακύνε τείχη. H.

x. Cuius a tergo Chalcis mons) Χαλκίς. Vide Not. et

Em. N. IV. (hic pos.) Cuius — et Taphiassus.) Sic emendamus, securi vestigia codicum Reg. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. quibus suffragatur Eustath. in Dion. v. 496. p. 70. vbi Chalcis nomen esse montis apparet. Χαλκίς, inquit (lege Χαλκίς, ex eodem Eustathio, in Iliad. β. p. 279.) ὄρος ἐσὶν Αἰτωλίας, ἀφ' ἧ ὁ Ἀχελῷος ἔρπει. Vide etiam Strabonem, L. X. p. 451, et 460. Fuit et montis radicibus apposita cognominis ciuitas; cuius Stephanus meminit: Ptol. item L. III. c. 15. in oppidis Aetoliae mediterraneis: et Strabo, L. IX. p. 427. vbi de Aetolia: αὐτῆ δὲ καὶ ἡ Χαλκίς, ἧς μὲνηται καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ, — αὐτῆ δὲ καὶ ὁ Ταφιάσος λόφος, etc. Eadem ex re ipsa Ὑποχαλκίς appellata ab Hesychio, διὰ τὸ καὶ σθαιῦν τὸ ὄρος. Libri prius editi, cuius a tergo Chalcis, et mons et Taphiassus. H. 20 y. A tergo) Versus septentrionem. H. 20 z. Taphiassus) Ταφιάσος λόφος Straboni, L. IX. p.

At in ora promontorium Antirrhium a., vbi ostium Corinthiaci sinus, minus b. mille passuum latitudine influentis, Aetolosque dirimentis a Peloponneso. Promontorium, quod contra procedit, appellatur Rhion c.; sed in Corinthiaco sinu oppida Aetoliae, d. Naupactum ¹, Pylene e.: et in mediterraneo Pleuron, f. Halicyrna ². Montes clari: in Done

1. Naupactos. Ch. 2. Halysarna. Gr. et Al.

427. ΤαΦιάσος, L. X. p. 460. H.

a. Antirrhium) Ἀντίρρηιον ἄκρον Ptol. L. III. c. 15. H.

b. Minus mille) Strabo L. VIII. p. 335. Rhion et Antirrhium, quinque dumtaxat stadiorum freto dispesci ait, hoc est, pass. DCXXV. Septem stadia Thucydides habet, quae mensura ad Plinianam accedit. H.

c. Rhion) Ῥιον ἄκρον τὸ καὶ Δρέπανον, Ptol. L. III. c. 16. Rhion et Antirrhion arces sunt hac aetate duae, faucibus Corinthiaci sinus vtrinque appositae, quae Dardanelli Italis appellantur, quo nomine notae sunt et eae quae in Hellesponti angustiis excitatae sunt. H.

d. Naupactum) Νάυπακτος Ptol. L. III. c. 15. Hodie Lepante, vnde et finui Corinthiaco nomen, le Golfo de Lepante. H.

e. Pylene) Stephano, Πυλὴνη πόλις Αἰτωλίας. Πλευρών πόλις Αἰτωλίας. De v-

traque Papinius: — — *Sensit scopulosa Pylene, Fletaque cognatis auibus Meleagrica Pleuron.* Meminit et Πυλῆνης Strabo, L. X. p. 451. Πλευρώνας Pausanias in Achaic. L. VII p. 417. Thucyd. L. III. p. 241. Strabo, L. X. p. 450. Pleuronem monti Aracyntho applicat. H.

f. Halicyrna) Ἀλικυρνα. Vide Not. et Em. N. V. (hic pos.) Halicyrna) In libris hactenus editis *Halysarna*; quam in hoc tractu veterum nemo agnuit. Nos ex Stephano, qui Strabonem sequi se profiteretur, *Halicyrna* rescripsimus. Ἀλικυρνα inquit, κώμη Ἀκαρνανίας. Στράβων ὁ οἰκῆτωρ Ἀλικυρναῖος Acarnaniae autem, non Aetoliae dici oppidum ne quis miretur: nulla enim alia Graeciae provincia est tam incertis notata limitibus: modo pressa angustius, modo laxius diffusa, ut sunt fere regnorum fata. H.

done, g. Tomarus¹: in Ambracia, h. Crania², in Acarnania, Aracynthus i.: in Aetolia, Acanthon k., Panaetolium l., Macynium. m.

IV. (III.) Proximi n. Aetolis Locri nn., qui cognominantur Ozolae o., immunes. Oppidum Oeanthe. p. Portus q. Apollinis Phaestii, finus Crisfaeus.

1. Talarus. V. Ch. 2. Grania. Gr.

g. Tomarus) De quo sect. 1. In MSS. hoc loco, Tmarus. H. ficut a Chalcide monte oppidum Chalcis vt diximus. H.

h. Crania) Κρανεΐα. Atque ab eo monte regioni quoque inditum nomen videtur: qua de re Theopompus apud Steph. Κρανεΐα, χωρίων Ἀμβρακιωτῶν. H.

n. Proximis Aetolis) Haec totidem verbis Scylax, p. 14. H.

i. Aracynthus) Solinus, c. 7. p. 22. Acarnania Aracyntho eminent. Martianus quoque, L. VI. p. 210. Ἀράκυνθος Dionysio, v. 431. et Straboni L. X. p. 450. Boeotiae Stephanus hunc montem adiudicat. H.

nn. Locri) Nic Gerbel. lib. V. pag. 121. Dal.

o. Ozolae) Ὀζόλαι Straboni, L. IX. p. 416. qui et Occidui siue Hesperii cognominabantur: hos ab O-puntiis et Epicnemidiis, Epiphyriisque Locris Parnasso monte discescente: cuius occiduum latus Ozolae obtinebant. H.

k. Acanthon) Ἀκάνθων, Athamaniae urbem sic vocatam esse auctor est Stephanus: a monte fortasse cognomine. H.

p. Oeanthe) Οἰάνθη, πόλις Λοκρῶν, Stephano. Capella Plinium de more transcribit. Vide Not. et Em. N. VI. (paulo post) Nomen oppido hodie Pentagii, in ipso finus Crisfaei aditu. Oeanthe) Scylax, p. 14. Μετὰ δὲ Αἰτολῆς Λοκροὶ εἰσὶν ἔθνος, ἐν οἷς εἰσὶν Ὀζόλαι καλῶμενοι. Καὶ πόλεις αἶδε. Εὐανθίς, Ἀμφισσα. Oeanthem Οἰάνθην voluit dicere. Sic Ptolemaeum emendabis, apud quem L. III. c. 15. Εὐανθία pro Οἰάνθη legitur. H.

l. Panaetolium) Crebra sane apud Liuium, L. XXXI. p. 376. totoque passim opere, de bello Macedonico Panaetolii mentio est: sed pro concilio, conuentuque Aetoliae populorum: non pro oppidi montisue, aut loci nomine. H.

m. Macynium) A quo nomen duxit sita in eo monte Macynia vrbs Aetolorum,

faeus. r. Intus oppida: Argyna s., Eupalia t., Phae-
stum, Calamissus. Ultra Cirrhaei Phocidis u. cam-
pi, oppidum Cirrha, portus Chalaeon x., a y. quo
vii. ¹ M. pass. introrsus liberum oppidum z. Del-
phi,

i. iv. Cb.

q. *Portus Apollinis*) Et hu-
ius mentio apud Martianum,
L. VI. c. de tertio finu Euro-
pae, p. 210. Φαισὸν alioqui
in Achaia et Peloponneso
Stephanus agnoscit. H.

r. *Crissaeus*) Κρίσσαιος
κόλπος, Thucyd. L. II. p. 157.
et Straboni, L. VI. p. 259.
Hodie *Golfo di Salona*. E
Corinthiaco finu effluit, ver-
sus septentrionem. H.

s. *Argyna*) Ἀργυνα, cuius
incolae Ἀργυννιοί, uti ex
Stephano colligimus, verbo
Ἀργεννος, eam regionem
Boeotiae adscribente. H.

t. *Eupalia*) Εὐπαλία, πό-
λις Λοκρίδος, Stephano, qui
ab Artemidoro Εὐπάλιον ait
appellari. Eupalium quoque
Linio, L. XXVIII. p. 322.
De Phaepto in Locris, et Ca-
lamisso, ceteri scriptores si-
lent. H.

u. *Phocidis campi, etc.*)
Hic Martianus Plinium de
more transferbit, l. c. Sic
Pausanias in Phocic. L. X.
p. 684. Τὸ δὲ πῆδιον τὸ
ἀπὸ τῆς Κίρρας. Fuit autem
Cirrha Delphorum nauale,
inquit Pausanias, L. X. p.
609. et Strabo, L. IX. p. 418.
Hodie *Aspropiti* vocant. H.

x. *Chalaeon*) Χάλαιον, πό-
λις Λοκρῶν apud Steph. H.

y. *A quo vii. M.*) Sic quo-
que Martianus. H.

z. *Oppidum Delphi*) Hunc
terrarum Umbilicum, nem-
pe medium profus, Strabo,
Plutarchus, Pausanias scrip-
serunt. Inde Sophocles in
Oedip. tyranno μεσόμΦαλα
μαντεῖα vocavit. Varro ta-
men lib. VI. de Ling. Lat. id
falsum esse constanter asserit.
Vide locum. Manlius vetus
poëta: O sancte Apollo, qui
umbilicum certum terrarum te-
nes. Vide Rhodig. c. 20. 15.
Plaut. in Pseud. --- si quid
vis roga. Quod scribo, Del-
phis tibi responsum dicito. De
situ Delphorum quod dixere
Ethnici: idem et nostri post-
ea de Ierusalem seu Hie-
rosolymis. Adrichom. in de-
script. eiusdem, in princ. et
Reisner. Sed et hi ad orna-
tum potius quam veritatem.
Quid enim in orbe seu sphae-
ra possit vel extremum vel
medium dici? Dalec.

Delphi) Nunc *Castri*, ut
ex inscriptionibus ibi reper-
tis liquet. Martianus quoque
ex hoc Plinii loco, *Oppidum
Delphi*, inquit, *sub monte Par-
nasso*,

phi, sub monte Parnasso, clarissimum¹ in terris oraculo Apollinis. Fons Castalius a., amnis Cephiſſus b. praefluens Delphos, ortus in Lilaea² quondam c. vrbe. Praeterea oppidum Criffa d., et cum Bulenſibus e. Anticyra f., Naulochum g., Pyrrha,

1. Parnassi et clarissimi. M. Ch. 2. Libaea. Ch.

nasso, clarum oraculis Apollinis. H.

a. Fons Castalius) Castalliam aquam potu dulcem a Castallio dictam quidam volunt, alii ab indigena muliere Acheloi filia. Panyasis de Hercule Παρήσσον νιφόντα θεοῖς διὰ ποσσὶ περήσας ἱερο Καζαλίης ἀχελωίδος ἄβροτον ὕδωρ. Dal.

Castalius) Fatidicis aquis celebratus. Vnde nomen acceperit, discite ex Pausania, L. X. siue Phocic. p. 623. H.

b. Cephiſſus) Haufit hoc Plinius ab Homero, Iliad. 2. v. 523. siue in Catal. v. 30. Οἴτε Λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἐπὶ Κηφισσοῦ Cephiſſi ad fontes et qui Lilaeam habebant. Laudat hunc Homeri versiculum Strabo in Boeoticis L. IX. p. 407. H.

c. Quondam vrbe) Pausan. l. c. a Philippo deletam scribit. Scholiaſt. Lycophron. p. 145. Λίλαια, πόλις Φωκίδος. H.

d. Criffa) Κρίσσα, vnde Criffaeo finui nomen. Strabo, L. IX. p. 418. Hodie Salona, Nonnus, L. XIII.

Dionys. p. 358. Κρίσαν ἀειδομένην. H.

e. Bulenſibus) Ab oppido Phocidis mediterraneo Βελεία, cuius meminit Ptolem. L. III. c. 15. hi nomen habent. Pausaniae, L. X. Phocic. p. 683. Βελίς, et Stephano. Vide Not. et Em. N. VII. (hic pos.) Bulenſibus) Bullienſes, et Bulenſes eodem esse falso credit Herm. Barbarus: cum Bulenſes signati nunc a Plinio, a Bulide siue a Bulia fiant, Phocidis oppido vt diximus: Bullienſes, quorum meminit Cicero in Pison. gens sit citra Dyrrhachium, Apolloniamque, quos libro superiore Plinius, sect. 26. Straboque, Bulliones nominarunt: Bullidenſes, siue Bullienſes Caesar. H.

f. Anticyra) Quoniam Cirrhæe opposita fuit, Ἀντίκυρα, ap. Strab. L. IX. p. 418. dicebatur: Ptolem. L. III. c. 15. Ἀντίκυρα. Mox neglecta etymologiae ratione, Ἀντίκυρα. Elleboro ibi nato percelebris, vt et altera Anticyra ad Maliacum sinum posita. H.

rha¹, Amphissa h. immunis, i. Tithrone², Tritea;
k. Ambryfus³, l. Drymaea⁴ regio, Daulis appella-
ta;

1. Pyrrbonea. V. 2. Trichone Gr. et Al. 3. Amphryfus.
V. 4. Myraenaque reg. Cbiff.

g. Nauloebum, Pyrrha) *Ναύλοχος, Πύρρα. Ναύλοχος* nauium stationem sonat. H.

h. Amphissa) *Ἀμφισσα*, Ptolemaeo, L. III. c. 15. Locrorum Ozolærum mediterraneum oppidum Harpocratiōni quoque, p. 21. et Stephano. H.

i. Tithrone, Tritea) *Τιθρώνη, Τρίτεια*, vel cum Stephano *Τρίτεια*, μεταξὺ Φωκίδος, καὶ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν. Vide Not. et Em. N. VIII. (hic coll.) *Tithrone, Tritea*. *Tithrone* maluimus, quam *Trichone* scribere. Est enim *Τριχώνιον*, non *Locridis*, sed *Aetoliae* oppidum, Stephano, et *Pausaniae*, in *Corinth*. L. II. p. 155. *Locrorum* contra *Τιθρώνιον*, apud eundem, L. X. in *Phocic*. p. 677. a *Drymaea* stadiis omnino viginti distitum. *Τεθρώνιον* *Herodoto* dicitur, L. VIII. *Vran*. p. 473. n. 33. et cum *Tritenibus* copulat, quos *Τριτῆας* vocat: *Τριταιῆας* *Thucydides*, cum *Oeanthenibus*, L. III. p. 240. In *Notitia Eccles.* p. 23. *Provinciae Helladis Achaiae*, hae sedes assignantur: *Ἀμφισσα, Τιθῶρα, Ἀμβρυσος*,
Vol. II.

Ἀντίκυρα. Haec sane *Τιθῶρα*, *Tithrone* *Pliniana* est. In MSS. et in ed. *Parm.* locus hic insigniter vitiatu legitur: *Tricone, Tricorymbus, Myraenaque regio*. Est autem, ut id obiter dicamus, quoniam nunc primum mentio eius occurrit, *Notitia* haec *Ecclesiastica* opus *Hieroclis*, *Grammatici*, cui nomen ille fecit, *Συνέκδημος Ἰεροκλέους Γραμματικῆς*, uti intelligimus ex *Constantino Porphyrogenneta*, L. II. *Thematum*, c. I. *Μαρτυρεῖ δὲ τῶν λόγων καὶ Ἰεροκλῆς ὁ Γραμματικὸς, ὁ γράψας τὸν Συνέκδημον, τὸ τῶν Δολογῶν ἔθνος τῆς Θρακῆς συναριθμημένοι, λέγων ἔτως. Εἰσὶν αἱ πάσαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις, αἱ ὑπὸ τῶν βασιλέων τῶν Ῥωμαίων διοκόμεναι τὴν ἐν Κωνσταντινῆ πόλει ἐπαρχίαν μὲν ἕδ. πόλεις δὲ πλε.* Quae verba totidem plane syllabis huic *Notitiae* praefiguntur in MS. nostro. H.

k. Ambryfus) Ita *Livius*, L. XXXII. p. 388. Apud *Pausan.* L. X. *Phocic*. p. 681. *Ἀμβρυσος* et *Ἄρυσος*, *Stephano* quoque *Ἀμφρυσος πόλις Φωκίδος: τίνες δὲ τῆς Φασίν*. *Straboni* denique,
B L. IX.

ta. Dein in intimo sinu angulus Boeotiae alluitur cum oppidis, m. Siphis¹, Thebis, quae n. Corsicae cognominatae sunt, iuxta Heliconem². Tertium ab hoc mari Boeotiae oppidum Pagae o., vnde Peloponnesi profilit cervix.

V.

1. *Gymnis*. V. M. 2. *Heliconem montem*. Terr. Ch.

L. IX. p. 423. Ἀμβρυσος. Permutant Graeci saepe has literas Φ. et β. Vnde Bryges iidem qui postmodum Phryges appellati. Nunc pagus est cui nomen *Arachona*. Vide Not. et Em. N. IX. (hic consp.) *Ambryfus*) Huic oppido et Cyparissi prius nomen fuisse, auctores sunt Pausanias et Stephanus a nobis laudati: quibus et Dicearchum adiungimus eo carmine, cuius mendam obiter sanare operae pretium fuerit. Sic enim ille in descript. Graeciae, p. 166. Ἐν τῇ μεσογείᾳ δ' ἐστὶ Κυπάριστος πόλις. Ἀριστὰ τε μετ' αὐτὴν δ' Αὐλὶς ἢ Βοιωτία etc. Sic lego, Κρίσσα τε μετ' αὐτῇ Δαυλὶς etc. H.

(s. Drymaea). Oppidi nomen est *Δρυμαία*, Pausaniae, L. X. Phocic. c. 677. Herodoto quoque L. VIII. Vran. p. 473. n. 33. Danlis pariter Thucyd. L. II. p. 118. circumiacentis regionis nomen fuisse videtur: ἐν Δαυλίᾳ, inquit, τῆς Φωίδος. Oppidum tamen ceteris appellatur, Homerum secutus H.

β. Κρίσσαν τε Ζαθέην, καὶ Θασλίδα, καὶ Πανοπήν. H. m. Siphis) Stephano, ΣίΦαι, ἐπίγειον τῆς Θεσπιακῆς, Thespiarum nauale. De Thespiis Boeotiae, sect. 12. Et ΣίΦαι in Boeotia, apud Ptolem. L. III. c. 15. Apud Pausan. L. IX. Boeot. p. 590. ΤίΦαι. H.

n. Quae Corsica) Quoniam oppido ei nomen alterum Κορσεία fuit, teste Pausania, l. c. p. 577. vnde ciues deinde Thebas transducti, primum Boeotiae oppidum, de quo sect. 12. Stephanus: Κορσεία, πόλις Βοιωτίας, Scylax, p. 14. Μετὰ δὲ Φωικῆς Βοιωτοί, εἰσὶν ἔθνος καὶ πόλεις αἰδὰ, Κορσεία, etc. H.

o. Pagae). Alii Πηγὰς vocant. Apud Strab. lib. VIII. c. 1. legendum ὧν ἰσθμὸς ἐστὶ ὁ ἐν παγῶν μεγαρτικῶν, (non ἐν πόντων) εἰς νίσσον τὸ μεγάρτων ἐπίγειον. Leopard. cap. 12. 3. Dalec.

Pagae) Πηγὰς, Thucyd. L. I. p. 67. et Ptolem. L. III. c. 15. H.

V. (IV.) Peloponnesus p., Apia pp. ante appellata et Pelasgia, peninsula q. haud vlli terrae nobilitate postferenda, inter duo maria, Aegaeum et Ionium, platani r. folio similis, propter angulosos s. recessus¹, circuitu DLXIII. M. pass. t. colligit, auctore Isidoro. Eadem per u. finus paene tantundem adiiicit. Angustiae, vnde procedit, Isthmos appellantur. In eo loco erumpentia e diuerso, quae² dicta sunt, maria, a x. septentrione et exortu, eius³ o-

B 2

mnem

1. Incessus. V. 2. Rhodig. citato ad verbum hoc loco: haec verba, quae dicta sunt, a septentrione et ortu, non legit. cap. 19. lib. XXI. 3. soli.

p. Peloponnesus) Nic. Gerbel. lib. VI. descr. Graec. et Ortel. Thef. Dalec.

pp. Apia ante) Scilicet ante Pelopis aduentum, inquit Pausan. in Corinth. L. II. p. 94. ab Api Telchinis F. tota regio Ἀπρία cognominata est. Vide etiam Stephanum, verbo Ἀπρία. Nicolaus Damascenus in Exc. p. 492. trifariam pariter appellatam scribit: Api regnante, quem Phoronei filium facit, Apiam: Pelasgo indigena res tenente, Pelasgiam: sub Pelope, Peloponnesum, quo demum in nomine acquienit. Eustathius quoque in Dionys. v. 415. Didymus Schol. in Homeri Il. I. v. 30. Aeschylus denique in Supplicibus, v. 123. Ἀπρίαν βέννιν vocat, et v. 784. Ἀπρίαν χέρσιν. H.

q. Peninsula haud vlli) Transcribit haec Capella a

Plinio L. VI. c. de tertio sinu Europae, p. 210. H.

r. Platani folio) Ita Strabo, L. VIII. p. 335. et Mela L. II. c. 3. p. 32. H.

s. Recessus) Sinuum anfractus. H.

t. DLXIII. M. pass.) Paululum ab Isidoro diuersus abire videtur, l. c. et Agathemerus, L. I. Geogr. c. 5. H.

u. Per finus) Si omnium sinuum, angulorumque recessuum oram interiorem adnauigando legas. H.

x. A septentrione et exortu) Ionium ab septentrione: ab oriente, Myrtoum, siue Aegaeum, Peloponnesi totam, quanta est, latitudinem vorant, lancinantque. Rursum de Peloponneso Plinius infra sect. 9. Tot sinus Peloponnesi oram lancinant, tot maria allatrant. Siquidem a septentrione Ionium irruunt: ab occidente, Siculo pulsantur: a meridie,

mnem ibi latitudinem vorant: donec contrario incursu aequorum tantorum¹, in y. quinque M. pass. interuallo exesis vtrimque lateribus, angusta ceruice Peloponnesum contineat² Hellas. z. Corinthiacus hinc, illinc Saronicus a. appellatur sinus: b. Lecheae³ hinc, Cenchreae c. illinc, angustiarum

1. *Tantum quinque.* 2. *sic ex MSS. em. Hard. contingat Gr. et Al.* 3. *Lechaeum: quo pacto et a Strabone et Ptolemaco effertur.*

ridie, Cretico vegetur: ab oriente brumali, Aegaeo: ab oriente solstitiali Myrio. H.

y. *In quinque M. pass.*) Ita plane MSS. omnes. Solinus tamen c. 7. p. 23. *quatuor non amplius mill. pass.* Totidem habet et Mela, L. II. c. 3. p. 34. Agathemerus tamen, L. I. Geogr. c. 5. XL. stadiorum id esse interuallum ait, quae omnino sunt quinque mill. pass. Nempe ea parte, vbi sunt angustiae maximae: nam ad Corinthum, sex millia obtinet: vnde ei spatium nomen hodieque est *Examiglia.* H.

z. *Hellas*) Graecia proprie dicta, in qua Attica, ceteraque regiones, describendae sect. II. et subsequentiibus. Vide Not. et Em. N. X. (hic adiect.) *Angusta ceruice Peloponnesum contineat Hellas*) Barbarus imprudenter, vt Pellicerius admonet in Not. MSS. *contingat* hoc loco reposuit, cum antea in impressis libris, et nunc vbique in MSS. Reg. 1. 2. Colb. 1.

2. et Paris. *contineat* legertur. Quominus, inquit Plinius, totus abruptus a Graecia Peloponnesi tractus recedat, ac diuidatur, angusta illa ceruice terrarum, quasi tenui vinculo tenetur, ac retinetur. Sic *angusto tramine Helladi Peloponnesum adnecti.* Mela dixit, L. II. c. 3. p. 34. H.

a. *Saronicus*) De quo f. 9. H.

b. *Lecheae*) Pausaniae, L. II. Corinth. p. 86. *Λέχαιον.* Item Straboni, L. VIII. p. 380. et Ptolem. L. III. c. 16. Eidem Pausaniae p. 88. *Λέχη.* Portus fuit, seu nauale, *ἐπίγειον Κορινθίων*, nunc arenis obductus. Vide Hesygium, verbo *Διόλιος.* H.

c. *Cenchreae*) *Κενχρεαί* Diodoro Siculo, L. XIX. Bibl. p. 705. et Straboni, l. c. *Κενχρεαίος* Thucydides vocat, L. VIII. p. 569. Corinthiorum emporium Liuio, L. XXXII. p. 388. Etiam hodie *Κενχρεαί* vocant. H.

rum termini, longo et ancipiti nauium ambitu, quas magnitudo plaustris transuehi prohibet: quam ob causam perfodere nauigabili alueo angustias¹ eas tentare, Demetrius d. rex; Dictator e. Caesar, C. f. princeps, Domitius Nero g., infausto h. (vti. omnium²

B 3

patuit

1. Angustias eas tentare. *Chiff.* 2. omnium, vt patuit exitu, incepto. *V. nefasto, vt et Chiff.*

d. Demetrius rex) Is, cui cognomen ab exitio urbium Poliorcetes fuit, vt ait Seneca, ep. 9. p. 175. Asiae rex, Antigoni F. qui Graeciam fere totam suae ditionis fecit. Vide etiam Strabonem, L. I. p. 54. H.

e. Dictator Caesar) Ita Dio, L. XLIV. p. 242. Plutarchus in Caesare, p. 135. Suetonius in Iul. c. 44. H.

f. C. princeps Domitius Nero) Refert Dion, adorto id Nerone, cruorem primum featuriisse, mox auditus mugitus, vlulatusque febiles visaque formidabilia spectata, et simulacra multa. Demetrium narrant deterritum ab architectis, ab instituto destitisse, quoniam metati, ii renunciarent Corinthiacum mare altius esse quam ad Cenchras, Aeginamque, et vniuersas insulas in propinquo positas submersas iri: praeterea non futurum nauigabilem alueum, ob rapidam vndae celeritatem, qualis est in Euripo. Vide Rhodig. cap. 19. lib. XXI. *Dalec.*

Gaius princeps) Caius nem-

pe, quem vocant Caligulam. Vide Sueton. in eius vita c. 21. H.

g. Nero) Suetonius in Nerone, c. 29. Dio L. LXIII. p. 722. Quousque perducta sit Isthmi perfolio a Nerone coepta, docet Philostr. L. IV. de vita Apollonii c. 8. p. 181. Tentasse id etiam Alexandrum Macedonem, auctor est Pausanias, L. II. Corinth. p. 86. H.

h. Infausto incepto) Quoniam, vt ait Pausanias, rebus diuinius constitutis manum iniicere non licet. *Dal.*

i. Vti omnium patuit exitu) Nam Demetrius quidem, a Seleuco genero victus, in custodia periit, vt refert Plutarchus, in Antonio, p. 957. Dictator Caesar, Caligula, Nero, illata per vim nece, obiit. Animaduertimus hanc istius loci interpretationem displicuisse Spanhemio, Tom. II. de Vsu Numism. p. 408. ibique eum contendere, *exitu* hic idem valere tantum, atque *irritio conatu*. Nescit *exitum* a Plinio poni pro exitio siue exitiali fato: idque huius

patuit exitu) incepto. Medio k. hoc intervallo, quod Isthmon appellauimus, applicata¹ colli habitatur colonia l. Corinthus, antea Ephyra m. dicta, sexagenis ab utroque litore stadiis, e summa sua arce, quae vocatur Acrocorinthus n., in qua fons Pirene, diuersa duo o. maria p. spectans p. l. xxxvii.² millia pass. ad³ Corinthiacum finem traiectus est Patras a Leucade. Patrae pp. colonia in longissimo pro-

1. Applicata colli. V. 2. LXXXIX. Chiff. 3. per. V.

huius in primis loci sententiam poscere, cum infausto praecesserit. Sic idem Plinius L. IX. s. 74. usque ad Sciani exitum dixit, pro exitiali clade. H.

k. Medio hoc intervallo) Martianus, qui haec transcripsit l. c. In medio. H.

l. Colonia Corinthus) Olim, inquit Mela, L. II. c. 3. p. 34. clara opibus, post clade notior, nunc Romana colonia, ex summa arce, quam Acrocorinthon appellat, maria utraque conueniens. Missos eo a Caesare Dictatore colonos libertinigenis, ipso quintam, M. Antonio collega Coss. auctor est Dio, L. XLIII. p. 239. Plutarch. in Caesare, p. 734. Hinc nummi antiqui: COL. IVLL. CORIN. ET I. AVS. IVLLI CORINT. et C. I. C. A. Colonia Iulia Corinthus Augusta. H.

m. Ephyra) ΕΦύρα, usque ad Corinthum regem, a quo nomen accepit. Heraclid. de Polit. Corinth. ΕΦυ-

ρα Stephano, verbo Κορίνθος. H.

n. Acrocorinthus) Montem editum fuisse auctor est Strabo, L. VIII. p. 379. cuius ascensus stadiorum esset omnino XXX. sub ipso vertice fons Pirene, Πειρήνη. H.

o. Duo maria prospectant) Hac de causa Horatius Bimarem Corinthum vocat: Graeci vero Amphibalasson, quem admodum et Atheniensium urbem Xenoph. Mur. Var. c. 7. i. Dalec.

Duo maria) Ionium et Aegeum. Quare bimaris Corinthus, ab Horatio appellatur, L. I. Ode. 7. H.

p. LXXXVII. mill. pass.) Plinius L. II. s. 112. addit passus quingentos. H.

pp. Patrae colonia) Hodie Patras. Primum Aroen vocatam, appellatione a terrae cultu petita, mox a Patreo Agenoris Nepote Patras, auctor est Pausanias in Achaic. Coloniam eo deductam ab Augusto, Strabo L. VIII. p.

promontorio Peloponnesi condita; ex aduerso Aetoliae et fluminis Eueni, minus mill. pass. (vt dictum est) interuallo ipsis faucibus, sinum Corinthiacum LXXXV. q. millia pass. in longitudinem vsque ad Isthmon transmittunt ¹.

VI. (V. *) Achaiae r. nomen prouinciae ab Isthmo incipit: antea ² Aegialos vocabatur, propter s. vrbes in litore per ordinem dispositas. Primae ibi, quas diximus, Lecheae ³ Corinthiorum portus. Mox t. Oluros ⁴ Pellenaeorum castellum. Oppida: u. Helice,

B 4

lice,

1. *Transmittunt in Ch. exempl. perpetuo ita scribitur.* 2. *Sic Chiff. ante Gr.* 3. *Lebacum.* 4. *Olyrus. Ch.*

387. Atque id nummi testatur Claudio principe cusi, cuiusmodi in Museo nostro Parisiensi asseruantur. COL. PATR. et apud Erizzo, p. 88. COL. A. A. PATR. *Solonia prima Augusta Patrensis.* H.

q. LXXV. mill. pass.) Vide quae diximus de hac Corinthiaci finis longitudine, L. I. f. 112. H

* *Achaia*) De duplici Achaia commonet Nicol. Gerbel. lib. V. Sigon. ant. iur. prov. I. 9. *Dalec.*

r. *Achaiae nomen*) Transcribit haec Martianus L. VI. c. de tertio sinu Europae, p. 210. Achaia haec porro proprie appellata, longe ab ea diuersa est, quae Hellas Ptolemaeo cognominatur, hodie *Liuidia*: qua Locrorum regio, Boeotia, Attica continentur. *Αἰγιαλόν* quondam appellatam esse et *Παλιανίας*

tradit L. V. Eliac. prior p. 287. et L. VII. p. 396. H. s. *Propter vrbes in litore*) Est enim Graecis *αιγιαλός* litus. H.

t. *Oluros*) Stephano *Ὀλυρος, πολέμιον τῆς Ἀχαΐας, ἔπὸρρω Πελοποννήσου.* Fuit nimiram Oluros castellum, propugnaculumque quoddam in ora conditum, ab incolis Pellenes oppidi LX stadiis intus recedentis a mari: quo ipso in tractu Strabo, L. VIII. p. 386. Pellenen locavit. Vox *Ὀλυρος* Graecis idem quod *Πανόριος* sonat, de quo mox. H.

u. *Helice, Bura*) *Ἠλίη, Βύρα*, Ptol. L. III. c. 16. De his egimus, L. II. f. 93. Bienio ante Leuetricum praelium absumtam mari Helicen, auctor est Strabo, L. VIII. p. 384. Contigit autem id praelium anno 2. Olymp. 102. Diodoro teste. H.

lice, Bura: x. in ¹ quae refugere haustis prioribus, Sicyon, Aegira, Aegion, Erineos. Intus y. Cleonae, Hyflae. z. a. Panhormus ² portus, demonstratumque iam Rhium: a quo promontorio quinque b. M. pass. absunt Patrae, quas supra memorauimus: locus c. Pherae. In d. Achaia, ix. montium Scioes-

fa

1. *Melius. et in quae refugere, ut intelligamus, Helice et Bura mari haustis incolae sese Sicyonem et Aegiran recepisse.* 2. *Palinhormus. Ch.*

x. *In quae refugere*) Op-pida deinde, in quae incolae priorum, quae haustit mare, transmigrarunt, qui tantae cladi superstites esse potuerunt, fuere ista: Sicyon, Aegira etc. Σικυών, Αἰγίρα, Αἰγίον, Ἐρινεὸς λιμὴν, Herodot. L. I. Clio, n. 245. p. 62. et Ptolem. L. III. c. 16. Scylaci quoque, p. 15. Aegii meminit Homerus in Catalogo, v. 81. Πελλήνην τ' εἶχον, ἢ δ' Αἰγίον ἀμφε-νέμοντο. Ἐρινεὺς λιμῆνος Pau-sanias, L. VII. Achaic. p. 442. et Thucyd. L. VII. p. 513. Ἀἰγίρα etiam apud Pausan. p. 440. Sicyon hodie *Vasflica*, ceterarum situs incertus. H.

y. *Intus Cleonae*) Κλεωναί in Homero in Catal. v. 77. a Corintho stadiis LXXX. ut scribit Eustathius, p. 291. Notae etiam Ptolemaeo Κλεωναί L. III. c. 16. et Straboni, L. VIII. p. 377. vbi situm eius describit. H.

z. *Hyflae*) Ὑψία Argoli-

cae, quarum meminere Strabo, L. IX. p. 404. et Pausan. in Arcad. L. VIII. p. 464. et 542. Incolae Hyflatae. H.

a. *Panhormus*) Hodieque *Porto Panormo*. Graecis Παν-ορμος portum significat omnibus nauibus excipiendis aptum. Meminit illius Pausanias, L. VII. Achaic. p. 442. H.

b. *Quinque mill. pass.*) Strabo L. VIII. p. 387. stadiis XL. eadem prorsus mensura. At Pausanias l. c. stadiis L. H.

c. *Locus Pherae*) Modus hic loquendi Plinio familiaris, oppidum plane deletum innuit: rudera modo et vestigia superesse. Hae sunt quae Stephano Φεραί et Φηραί Ἀχαιίας. At Straboni L. VIII. p. 388. et Pausaniae, L. VII. Achaic. p. 440. Φάρα, Dymae coloniae contermina, de qua statim dicturi sumus. H.

d. *In Achaia IX montium*) In Achaia, inquit, quae regio

sa^r notissimus, fons Cymothoe. Ultra Patras oppidum Olenum e., colonia Dyme f.: loca g., Buprasium, Hyrmine: promontorium h. Araxum², Cyllenes finus, promontorium Chelonates i.: vnde Cyllenen k. V.³ M. pass. castellum Phlius l.: Quae m.

B 5

regio

1. Scioessa. Notissimus fons. V. 2. Axarus. Chiff. 3.
sic ex MSS. Hard. conf. Ch. duo M. Gr. et Al.

gio montibus nouem attollitur, Scioessa mons notissimus est, Vide Not. et Em. N. XI. (paulo post) Σκιοέσσα (subintellige ὑπόβρεια, vel ἀκρωβρεια) umbrosum siluarum opacitate montem significat: Κυμοθόη fontem aquarum incitato cursu rapidum. In Achaia IX montium Scioessa notissimus) Solinus c. 7. p. 22. Propter oppidum Patras, inquit, Scioessa locus nouem collium opacitate umbrosus. Male Plinium Solinus intellexit. Neque enim Scioessam locum esse voluit, quia montes haberet nouem: sed e nouem Achaiae montibus Scioessam esse notissimum. Sic ipse Plinius paulo post sect. 19. Messeniam regionem esse duode viginti montium. H.

e. Olenum) Ὀλενος πόλις Ἀχαΐας Stephano. Straboni quoque L. VIII. p. 386. Dymen inter et Patras. H.

f. Dyme) Δύμη Straboni, L. VIII. p. 341. et Ptolemaeo, L. III. c. 16. Ciues Δυμαῖοι. Regio ipsa Καυκωνίς, incolae Καυκωνες appel-

lati. Missos eo colonos a Pompeio Magno, idem Strabo admonet, p. 387. et 388. H. g. Loca) Deletis oppidis manent vestigia, inquit, Buprasii et Hyrmines. Meminit vtriusque Homerus in Catalog. Iliad. β. v. 122. et ex eo Strabo L. VIII. p. 340. Stephanus quoque et Hesychius: Οἱ δ' ἄρα Βεπρασίωντε, καὶ Ἡλίδα διὰν ἑναίον. Ὅσπον, ἐφ' Ἐρμίνη, καὶ Μύρσινος ἐσχατώσα. H.

h. Araxum) Ἀραξος Straboni, L. VIII. p. 337. ceterisque Geographis: a Dyme, stadiis LX. Ex aduerso Acarnaniae respondere ait Agathemerus, L. I. Geogr. c. 5. ἀκρον Ἀραξος, ἀντιπρόσωπον Ἀκαρνανία. H.

i. Chelonates) ὁ Χελωνάτας Agathemero l. c. et Straboni, L. VIII. p. 337. Dorica dialecto: communi Χελωνίτης ἀκρον Ptolem. L. III. c. 16. Hodie Capo di Chianzenza. H.

k. Cyllenen) Κυλλήνη Eleorum nauale apud Thuc. L. I. p. 22. Mercurium ibi natum arbitrantur, inquit Mela, L.

I. c.

regio ab Homero Araethyrea dicta, postea n. Aso-
pis¹. Inde Eliorum o. ager, qui antea Epei voca-
bantur: ipsa Elis in mediterraneo, et a p. Pylo
xii.² M. pass. intus³ delubrum Olympii q. Iouis,
ludorum claritate factos r. Graeciae complexum.
s. Pisaeorum³ quondam oppidum, praefluente Al-
ptheo

1. *Asophis Gr. et Al.* 2. *xii. M. pass. Intus Gr. et Al.*
3. *Pisaeorum. M. et V: aliis Pisa Oenomanii quondam.*

I. c. 3. Hodie *Chiarenza*: a-
grumque finitimum Galli vo-
cant, *le Duché de Clarence*.
H.

l. *Phliis*) Φλιξ; Ptolem.
in mediterraneis Sicyoniae
oppidis, L. III. c. 16. et Stra-
boni mox laudando. H.

m. *Quaer regio*) Phliasia di-
cta, Φλιασία Straboni, L.
VIII. p. 382. quam et Arae-
thyream prius appellatam
scribit: Homeri locus est I-
liad. β. in Catalogo, v. 77.
quem et Pausanias refert, L.
II. Corinth. p. 107. Ὀρνείας
τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ'
ἔραπεινήν. H.

n. *Asopis*) Ἀσωπία. Pau-
saniae, L. II. Corinth. p. 85.
et Straboni, l. c. *Asophis*,
prius perperam legebatur. H.

o. *Eliorum ager*) Strabo L.
VIII. p. 340. ὕστερον δ' ἀντ'
Ἐπειῶν Ἠλείοι ἐκλήθησαν.
Hesych. p. 348. Ἐπειοί, οἱ
Ἠλείοι, καὶ οἱ πλησιέχω-
ροι. Ipsa vrbs Ἠλῆς Ptol. L.
III. c. 16. ceterisque. H.

p. *A Pylo*) Haec Pylos E-
liaca, seu Triphyliaca appel-

lata Straboni L. VIII. p. 351.
ὁ Πύλος Ἠλειακός, ἢ Τριφυ-
λιακός, Nestoris patria. H.
q. *Olympii Iouis*) Stadiis
ab Elide trecentis, Strabo
L. VIII. p. 353. hoc est pass.
mill. XXXVII. et quingen-
tis pass. H.

r. *Fastos Graeciae*) Olym-
picorum enim ludorum be-
neficio, exacta postmodum
notitia temporum obseruata:
per Olympiadas deinceps,
quod spatium annorum qua-
tuor fuit, compositi ordina-
tique fasti, in quibus res ge-
stae et insignia quaeque no-
tari consueverunt. Ludorum
Hercules auctor: instaurator
Iphitus existimatus. Olym-
pius prima coepit annis quin-
que et triginta ante Romam
conditam. H.

s. *Pisaeorum*) Πίσα πόλις
τῆς Ὀλυμπίας, Stephano
Ptolemaeo, Ὀλυμπία Πίσα,
L. III. c. 16. Deletae vrbs
situm causamque excidii de-
scribit Pausan. in Eliac. post
L. VI. p. 386. Regio Πισά-
τις Straboni, L. VIII. p. 356.
qui

pheo amne. At in ora promontorium Ichthys. t. Amnis Alpheus u. navigatur¹ vi. pass. mill. prope oppida, Aulona², et Leprion. Promontorium x. Platanodes³: omnia haec ad occasum versa. Ad meridiem autem Cyparissus sinus cum vrbe Cyparissa y.

LXXII.

1. Navigabitur prope sex oppida, Aulos. V. navigatur sex prope. M. et Cb. navigatur in oppida Aulos Gr. et Al.
2. Aulon. M. 3. Platanistis Gr. et Al.

qui vrbis rudera inter duos montes, Olfam et Olympum exstare quibusdam creditum: Pisam vllam vnquam exstitisse negatum ab aliis tradit. H.

t. Ichthys) Ἰχθύς ἀρχαία in Elide, iuxta Alpei ostia, Ptolem. l. III. c. 16. H

u. Alpheus) Ἀλφειὸς Ptolemaeo l. c. ceterisque. Vide Not. et Em. N. XII. (paulo post) Navigatur Alpheus inquit. procul a mari, iuxta ipsa Arcadiae, quae pars mediterranea Achaiae est, oppida duo, Aulona et Leprion, ad sex vsque millia passuum ab iis oppidis. Αὐλών, πόλις Ἀρκαδίας, Stephano. De Leprio dicemus sect. 10.

Alpheus navigatur sex passuum millibus, prope oppida Aulona et Leprion) Parm. ed. Alpheus navigatur prope sex oppida. At oppida duo tantum enumerantur. Dalecampius, navigatur in oppida. At MSS. reclamant, 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. et Vet. Dalec. in quibus legitur, navigatur

VI. prope oppida. Non videre priores scilicet, numero solo adnotato millia passuum significari in exemplaribus manu exaratis, in quibus hae voculae, mil. pass. nusquam fere occurrant, sed subintelliguntur. H.

x. Platanodes) Πλατανώδης Straboni, l. VIII. p. 348. Vide Not. et Em. N. XIII. (hic coll.) Platanodes) Ita MSS. omnes, et Parm. ed. Platanistis nobis obtrufit Hermolaus, pro voce legitima Πλατανώδης, quae et abud Strabonem exstat, l. VIII. p. 348. etsi mendose ibi Πλατανώδης, nunc legitur. Platanistis autem Πλατανιστός, sine Μάκυσος, (habet enim geminam hanc appellationem apud eundem Strabonem, p. 345.) regio istus est: oppidumque desertum, non in ora, sicuti praefens locus sibi exigit, promontoriam. H.

y. Cyparissa) Κυπαρισσαία Stephano: Ptolemaeo, l. III. c. 16. Κυπαρισσαία in Messenia,

LXXII. millium passuum circuitu. Oppida: Pylos z., Methone a.: locus b. Helos, promontorium Acritas c.: sinus Asinaeus d., ab oppido Asinaeus e. a Corone. Finiuntur Taenaro f. promontorio. Ibi g. regio Messenia duodeviginti montium.

Amnis

nia. Eustathio in Iliad. β. p. 297. πόλις Μεσσηνιας. Hodie *Arcadia*. Incolae Straboni L. VIII. p. 345. Κυπαρισσιεύς. Hic porro ager Messeniacus incipit, Ptolemaeo L. III. c. 16. oppida quae sequuntur, Messeniae accensente. Cyparissio finiti ab oppido nomen. *Golfo del Arcadia*. H.

z. *Pylos*) Πύλος in Messenia, prope Μεθώνην. Haec Messeniaca Pylos ab aliis diversa: fuit enim tergemina civitas eius nominis, ut Strabo admonet, L. VIII. p. 351. Frustra Meursio Tylos hoc loco, vel Oetylos scribente, in *Miscell. Lacon* L. IV. p. 274. H.

a. *Methone*) Μεθώνην Messeniae Ptolem. l. c. et Strabo L. VIII. p. 359. Laconicae Stephanus adiudicat, Thucydidem secutus, L. II. p. 116. Hodie *Modon*. H.

b. *Locus Helos*) Seu loci id nomen fuerit circa Alpheum, seu urbis iam dirutae Strabo L. VIII. p. 350. Ἑλος δ' οἱ μὲν περὶ τὴν Ἀλφειὸν χώραν τινὰ Φασιν. οἱ δὲ καὶ πόλιν. At dirutam urbem a Spartanis Pausanias

prodidit in Laconicis L. III. p. 162. atque ipse etiam Strabo ex Homero p. 633. H.

c. *Acritas*) Ἀκρίτας ἀκρὰ Ptolem. L. III. c. 16. et Pausan. in *Messen*. L. IV. p. 282. iuxta Methonem, Straboni, L. VIII. p. 359. Hodie *Capo Venerico*. H.

d. *Asinaeus*) Ἀσιναιὸς ἀπὸ τῆς Μεσσηνιακῆς Ἀσίνης, Straboni l. c. Exciderat hoc oppidum aetate Pausaniae ipso teste L. II. *Corinth*. p. 154. Sinui nomen alterum Messeniaco, a Messene fuit. Strabo, l. c. H.

e. *Coronaeus*) Ab oppido Κορώνη, quod oppidum Messeniae proximum est, apud Ptolem. L. III. c. 16. Sinus ipse Messeniaci pars quaedam est, et recessus interior. H.

f. *Taenaro*) Ταίναρον, Pausaniae in *Lacon*. L. III. p. 212. Ταίναρῖα ἀκρὰ Ptolem. l. c. Asinaeum sinum a Coronaeo determinat: Hodie *Cap de Matapan*, et *Cap des Cailles*, a cornu quae illic est copia. H.

g. *Ibi regio*) Haec quae diximus oppida, inquit, regio Messeniaca complectitur, et

Amnis Pamifus. h. Intus i. autem ipsa Messene k.,
Ithome, Oechalia, Arene, Pteleon l., Thryon, Do-
rion,

et simul montes XVIII. H.

h. Pamifus) Πάμισος, Pausan. in Messen. L. IV. p. 280. Eidem Πάμισος, p. 221. Mela, L. II. c. 3. In Asinaco flumen Pamissum. H.

i. Intus autem ipsa Messene, etc. Zancle) Sensus est, haec oppida non simul claruisse, sed diversis temporibus aliud post aliud effloruisse. Pleraque heroicis temporibus nobilia fuere: inter quae post Zancle eminebat, ceteraque obscuravit, et ad ultimum Zanclem Messene, aliquanto post Peloponnesiacum bellum opera Thebanorum condita. Gelen.

k. Messene) Μεσσήνη Homero, in Catal. II. β. v. 89. Μέσση. Hodie *Messenigo*. In nummo ex aere mediocri in Museo nostro, caput turritum, idemque velatum est, argumento liberae civitatis: titulus MECCHNIQN. Parte altera Aesculapii stantis effigies est, sine epigraphe: latere sinistro coronā laurea. Sequuntur deinde Ίθάμη Μεσσήνης Stephano et Pausaniae, in Messen. L. IV. p. 233. Arx ea Messenes fuit, ut Corinthi Acrocorinthus: auctor Strabo, L. VIII. p. 361. Οίχαλία Straboni, L. VIII. p. 350. prope Messenen, vnde Μεσσηνία Οίχα-

λία Stephano. Ἀρήνη eidem Stephano de quo vide Not. et Em. N. XIV. (hic inf.) Arene) Stephanus Plinio suffragatur: geminam enim Arenen distinguit: Messeniacam alteram, alteram Triphylliacae regionis. Ἀρήνην δύο πέλεις, Μεσσήνης καὶ Τριφυλίας. Messeniacam Plinius modo appellat: Homerus Triphylliacam, II. β. in Catal. v. 98. Οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμουντο, καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν. Strabo nihilominus, Ἐρατιὰ hanc Messeniacam mavult appellari: Arenenque. Quod nomen sit Pyliorum oppidi ab Homero proxime citati, male putasse quosdam, hanc prius vocatam, non vno in loco testatur, L. VIII. p. 348. et 361. H.

l. Pteleon etc.) Πτελεόν, Θρόον Homero in Catal. II. β. v. 99. Δώρων. Sola Zancle in hoc tractu ceteris scriptoribus neglecta: etsi variis singula temporibus, deinceps alia ex aliis, claruisse Plinius asseneret Vide Not. et Em. N. XV. (hic posit.) Pteleon, Thryon, Dorion, Zancle, variis quaeque clara temporibus) Constans haec est consentiensque librorum omnium manu exaratorum, impressorumque lectio, quam vel leuiter mouere, nullo suffra-

tion, Zancle¹, variis clara temporibus. Huius m. sinus circuitus LXXX. M. pass. traiectus vero XXX. M.

VIII. Dehinc a Taenaro ager Laconicus, liberae n. gentis: et o. sinus circuitu p. CVI. ² mill. traie-

1. Zande. M. Thamirae. V. 2. CVI. Tol. M.

suffragante codice, religio est. Arridebat alioqui mihi meum commentum, quod deinde placuisse Hermolao animaduerti: existimabant scilicet legi commode ita posse, quoniam de Zancle Messeniae oppido ceteri scriptores silent: *Pteleon, Thyron, Dorion, Thamyræ vatis clara temporibus*: Homerus enim fauere coniecturae admodum videtur, II. β. in Catal. v. 101. Καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἐλος, καὶ Δώριον, ἐνθα τε Μῆσαι Ἀντόμενοι Θάμυριν τὴν Θρήνα παύσαν αἰοῦσιν. Hanc Thamiram Plutarchus vocat, Lib. adv. Epicur. p. 1093. Θάμυριν Appollodorus, L. I. de Diis p. 11. Hanc Musae cantu superatum et oculis et arte priuarunt. Rem totam, et simul Homeri locum Statius expressit L. IX. Thebaid. v. 181. *Quos Helos et Pteleon, Getico quos flebile vari Dorion: hic fretus doctas anteire canendo Aonidas, multos Thamyris damnatus in annos, Ora simul, citraque etc.* Lucanus similiter L. V. v. 352. *Pteleosque et Dorion ira Flebile Pieridum.* Pelicerius

in libris MSS. pro Zancle, quondam supponit. Nos exemplarium vestigia religiose secuti, Zanclem retinemus: atque vt Messenios Siciliae a Messeniis Graeciae ortos esse omnes consentent, si eorundem Siculorum oppidum Zanclem ab oppido Messeniae Graecae cognomine traxisse appellationem credimus: quae quidem Graecia Zancle, ceteraque quae hic recensentur, deserta nunc loca, ac fere tanrummodo nomina, floruisse olim omnia dicuntur, claraque fuisse, non eodem tamen simul tempore, vt fit, sed deinceps, atque alia ex aliis. H.

m. *Huius sinus*) Messeniaci: hodie Golfo de Coron. H. n. *Liberae gentis*) Strabo de Spartanis, seu Lacedaemoniis, L. VIII. p. 365. eos in eximio honore habitos a Romanis ait, libertatemque retinuisse: praeter socias operas nihil quidquam Romanis pependisse. Καὶ ἔμειναν εὐεθροὶ, πλὴν τῶν Φιλικῶν λειτεργιῶν ἄλλο συντελεῖντες ἔδδεν. Hodie huius tractus incolae, *les Mainotes* vulgo appellan-

traiectu xxxix. mill. Oppida: Taenarum q., Amyclae r., Pheraes., Leuctra t.: et intus Sparta u., x. Theramne¹, atque y. vbi fuere Cardamyle z., Pitthane,

1. *Therennae. V.*

pellantur: a Turcarum quoque etiamnum tyrannide liberi. H.

o. *Et finus*) Laconicus: hodie *Golfo di Colochina*. H.

p. CVI. mill.) Ita Reg. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Tolet. etc. non CCVI. H.

q. *Taenarum*) Solin. c. 7. p. 22. *Est et oppidum Taenaron, nobili vetustate. Ταίναρον*, a promontorio eiusdem nominis stadiis XL. distitum, teste Pausan. in Lacon. L. III. p. 217. H.

r. *Amyclae*) Ἀμύκλαι Straboni, L. VIII. p. 363. *Silentio quondam suo pessundatae*, inquit Solinus, l. c. H.

s. *Pherae*) Φεραί Ptolem. in Messenia, L. III. c. 16. Φεραί Straboni, L. VIII. p. 367. et Hom. II. β. Φεραί, Messeniaca Stephano, cuius oppidi cuius Φεραίτης: apud Pausan. in Lacon. L. III. p. 161. Φεραίτης. H.

t. *Leuctra*) Leuctra sunt Boeotiae, nobilia clade Lacedaemoniorum profligatorum a Thebanis. Sunt et Arcadiae et agri Luconici, quae varietas Solino peccandi ansam praebuit. Brodaeus c. II. l. II. *Daiec.*

Leuctra) Λεύκτρον τὸ Λα-

κωνιδόν Straboni, L. VIII. p. 361. longediuersum oppidum a Leuctris Boeotiae, Lacedaemoniorum clade nobilitatis. H.

u. *Sparta*) Quae et *Λασιδαίμων*. Quatuor circiter milia passuum a rudibus antiquae Lacedaemonis excitatum est oppidum *Misilbra*, facto ei nomen a minuto cafeo, quem sic indigenae vocant. Ruderibus nomen hodie est *Paleochori*, quasi *παλαιὰ χωρὰ*, *vetus ager*. H.

x. *Theramne*) Θεράμνη Stephano, p. 303. Θεράμνη Pausaniae iuxta Spartam, in Lacon. L. III. p. 187. Harpocrat. Θεράμνη τόπος ἐστὶ ἐν Λακεδαιμόνι. H.

y. *Atque vbi fuere Cardamyle, etc.*) Legend. *Atque vbi fuere Cardamyle, Pitthane, Antheia, nunc locus Thuria, Gerenia*. Salmf. p. 139. G.

z. *Cardamyle*) Καρδαμύλη Homero. II. 6. v. 150. Πιτάνη, Pausan. in Lacon. L. III. p. 152. Pindaro quoque, Olymp. Od. 6. iuxta Eurotam amnem. Ἀνθάνα, vel Ἀνθεία, de qua vide Not. et Em. N. XVI. (hic consp.) *Anthiane*. *Anthia* ego anteposuerim,

thane, Anthane¹: Locus a. Thyrea, Gerania. b. Mons Taygetus c.; amnis Eurotas d., finus Aegilodes e., oppidum Pfammathus. f. Sinus Gytheates

1. *Anxiane. M. Anteia, Strab.* Ἀνθήνη, *Thuc. Antiane. Cb.* fuerim, ex Homero, II. 6. v. 150. quem sequi in primis Plinius videtur: Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἰρήν ποιήσσαν, Φηρας τε ζυθέας, ἡδ' Ἀνθείαν βαθύλειμων, etc. Quamquam Stephano Ἀνθάνα quoque, siue Ἀνθήνη πόλις Λακωνική dicitur, et Harpoer. p. 28. Ἀνθήνη πόλις τῆς Λακωνικῆς. Thucydides quoque, prope Thyream, Ἀνθήνη est L. V. p. 573. Sed Anthiam habet Solinus Plinii similia, c. 5. p. 22. H.

a. *Locus Thyrea*) Θυρέα Straboni L. VIII. p. 360. Meminit Herodorus, L. I. Clio, n. 82. p. 34. loci siue agri, qui Thyrea vocatur, χωρὸς καλεσμένους Θυρέας; in continuo Laconicae Argolicaeque, Diod. teste in Bibl. L. XII. p. 116. Vastatam incensamque urbem, docet Thucyd. L. IV. p. 289. Solinus c. 7. 22. *Vbi quondam fuere Thyreae, nunc locus dicitur: in quo anno XVII. regni Aemulii inter Laconas et Argivos memorabile bellum fuit.* Statius L. IV. Thebaid. v. 47. *Et Lacedaemonium Thyre lectura cruorem.* H.

b. *Gerania*) Γερηνία Pausaniae, L. III. in Lacon. p.

204. Hanc ab Homero dictam esse Ἐνόπην, II. 6. v. 150. tum ipse prodidit p. 214. tum etiam Strabo, L. VIII. p. 360. Messeniae a Stephano accensetur. H.

c. *Taygetus*) Ταύγετον ὄρος Straboni L. VIII. p. 362. *Les Montagnes des Mainotes.* H.

d. *Eurotas*) Εὐρώτας, hodie *Basilipotamo*. Multa de eo Strabo, L. VIII. p. 343. H.

e. *Aegilodes*) Αἰγιλώδης. Vide Not. et Em. N. XVII. (hic pos.) *Sinus Aegilodes*) Ita totidem plane apicibus MSS. Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. aliique. Ab Aegila Laconicae pago videtur id nomen factum ei finus Laconici intimo recessui. Meminit eius loci Pausan. in Messen. L. IV. p. 247. Ἐστὶ καὶ Αἰγίλα τῆς Λακωνικῆς ἐνθα ἱερὸν ἱδρυται ἱερὸν Δημητρός. Non placet Pelicerii coniectura in MSS. *Helodes* legitis, ex Strabone, L. VIII. p. 343. a vicina Sparta ora palustri. H.

f. *Pfammathus*) Ψαμμαθῆς, πόλις Λακωνική, Stephano. Portus est Scylaci, Ψαμαθῆς p. 16. H.

tes g. ab oppido: ex quo ad Cretam insulam certissimus¹ curius. Omnes h. autem² Maleae promontorio includuntur.

IX. Qui sequitur sinus ad Scyllaeum i., Argolicus k. appellatur, traiectu quinquaginta M. passuum idem ambitu l. CLXII. ³ millium. Oppida: Boea m., Epidaurus Limerā cognomine, Zarax, Cyphanta n. portus. Amnes o.: Inachus, Erasinus, inter

1. Breuissimus. 2. Omnia autem Maleo promontorio Gr. et Al. 3. C. duō millia. V. C. LII. M. CLXX. Gr.

g. Gytheates) Ab oppido, quod Strabo Γυθειον l. c. Plinius ipse L. VI. f. 39. Gythium vocat. Pausan. in Lacon. L. III. p. 273. Γυθειον. Stephanus quoque: cui gentile nomen est. Γυθειότης. Livius Gytheum, L. XXXIV. p. 412. H.

h. Omnes autem) Sinus videlicet, Laconicus, Aegilodes, Gytheatesque. Μαλέα ἀγροα et promontorio nomen est apud Scylacem, p. 16. et Ptolem. L. III. c. 16. Μαλέα apud Strabon. L. VIII. p. 363. ἀγροα τῆς Μαλέας apud Pausan. l. c. p. 207. Hactenus perperam editum, omnia et mox Maleo pro Maleae. Hodie est Capo di S. Angelo. H.

i. Scyllaeum) Σκυλλαιον Straboni, L. VIII. p. 368. et Scylaci p. 19. Σκυλλιον ἀγρον, Ptol. L. III. c. 16. Nunc Cap de Schilli. H.

k. Argolicus) Golfo di Napoli. H.

Vol. II

l. CLXII.) Ita MSS. Reg. 1. 2. Colb. etc. non vt editi, CLXXII. H.

m. Boea) Βοία πόλις Scylaci p. 16. Apud Pausan. L. III. Lacon. p. 204. inter oppida Eleutherolaconum, ista numerantur: Βοιά, Ζάραξ, Ἐπίδουρος ἢ Λιμηρά, etc. Illius incolae Βοιαταί appellati. Ζαρηξ Stephano, πόλις Λακωνική. Pausaniae quoque L. I. Attici. p. 71. a Zarece Musico. Epidauro id cognomen inditum, a commoditate portuum, ait Schol. Thucyd. διὰ τὸ πολλὰς ἔχειν λιμένας ἀντι τῆς Λιμενηρά. Nunc quoque Epidaura vocant: non, vt quidam volunt, Maluasia, Monembasiave. H.

n. Cyphanta) Κυφάντα λιμὴν, in Argolico sinu, apud Ptol. L. III. c. 16. Et Κυφάντων inde oppidum stadiis decem a mari, teste Pausania, L. III. in Lacon. p. 209. H.

C

inter quos Argos p. Hippium cognominatum, supra q. locum^r Lerne, a mari duobus M. pass. nouemque additis millibus, Mycenae: et vbi s. fuisse Tiryntha tradunt: et locus Mantinea. t. Montes u.: Artemius, Apelantus, Asterion, Parparus, alii-

r. Sic et Cb. et mox sequitur. lacum Gr.

o. Amnes) Ἰππιος Argos Hippium alluit, apud Strabonem, L. VIII. p. 370. quam ob rem et Inachium mox appellatur. Eodem Argiae agro labi dicitur Ἐρασιός p. 361. vbi de eius oru, cursuque multa. H.

p. Argos Hippium) Siue quod idem est Ἰππόβοτον, vt Homerus cecinit, Il. 3. v. 75. quod pascendis equis campos haberet optimos. Vide Varron. de R. R. L. II. c. 1. p. 75. Huius nauale ac portus Nauplia fuit, vt ex iis Scylacis verbis confici potest p. 19. Μετὰ δὲ Λακεδαίμονα πόλις ἐστὶν Ἄργος, καὶ ἐν αὐτῇ Ναυπλία πόλις καὶ λιμὴν. Et Strabo, L. VIII. p. 368. ἡ Ναυπλία τὸ τῶν Ἀργείων ναύσταθμον. Hodie Napli de Romanie, vel Napoli: vnde finui nomen. H.

q. Locum Lerne) Ita libri MSS. vt non de palude illa haec accipienda sint, quam hydra, Herculisque labor nobilitauit: Sed de loco, qui multo propior mari, amni paludique Lernae, cognominis fuerit. Ἀερινὸν oppidum in Laconica Ptolem. locat

L. III. c. 16. situ praeposito. Rectius Mela L. II. c. 3. p. 34. In Argolico sinu sunt noti amnes, Erasimus. atque Inachus: et notum oppidum Lerne. H.

r. Mycenae) Μοιχίον. Negat haec iam tum aeuo suo superfuisse Strabo, L. VIII. p. 177. H.

s. Vbi fuisse) Intercedisse innuit. Τίρυνθα Strabo quoque nominat, p. 372. Excelsam ab Argiis docet Pausanias, L. II. Corinth. p. 115. et 131. H.

t. Mantinea) Diuersa haec est ab Arcadica, de qua lectio 10. Illam enim superstitem, hanc deleram, familiari illo suo Atticismo, locus, admonet. H.

u. Montes) Artemius est, qui Pausaniae, L. II. Corinth. p. 130. et L. VIII. Arcad. p. 464. Ἀρτεμισιός dicitur, ab Ἀρτεμίδος, hoc est, Dianae templo, istic dedicato. Apelantus, Ἀπέλας Pausaniae eidem, L. II. Corinth. p. 111. Sic elephas et elephanus dicimus. Mons Nemeae dicitur ex Pindaro, et Callimacho, apud Steph.

Ἀρε-

aliique x. undecim numero. Fontes: Niobe y.,
Amymone z., Psamathe. a. A Scyllaeo ad Isthmum
CLXXVII. M. pass. Oppida: Hermione b., c. Troe-

C 2

zen,

Λεσπίων anni cognominis
videtur, qui ex eo monte
manat, quem in Argiuis a-
gro labi Pausanias prodidit
L. II. Corinth. De Parparo
ceteri scriptores silent. H.

x. *Aliique*) Vt Λυκίωνη,
ex quo Irasinum erumpere
Pausanias ait, l. c. p. 129.
Et Neris apud Statium, L.
IV. Theb. v. 46. quod mon-
tis Argiui nomen esse Placi-
dus Lactantius ex Callima-
cho refert: etc. H.

y. *Niobe*) A Niobe Pelo-
pis sore, Amphionis con-
iuge, nomen habet. Vide
Strabon. L. VIII. p. 360. H.

z. *Amymone*) Αμυμώνη
prope Lerna paludem, teste
Strabone, p. 371. Ouid. Me-
ram. L. II. v. 239. *Quaerit*
Boeotia Dircen Argos Amymo-
nem. Idem Amymonius, i-
dem postea Lernaeus fons
appellatus, inquit Hyginus
fab. 169. fol. 37. A Danaï fi-
lia nomen accepisse auctor
est Pausanias, L. II. Corinth.
p. 156. H.

a. *Psamathe*) Ψαμάθη.
Meminit fontis huius Vale-
rius, L. I. Argon. *Qui te-*
net undisonum Psamaiben. H.

b. *Hermione*) Ibi fuit Aty-
lum Cereris et Proserpinae,
quo qui confugissent a nemi-
ne laedebantur, vide apud

Suidam et Zenobium adagium
ἀνθ' Ἑρμιόνης. Chthonio fe-
sto Cereri sacro apud Her-
mionenses tantum ferocissi-
mum ab anu et inualida sa-
cerdote mastrandum ad aram
perduci testatur his versib.

Aristoph. Δάματερ πολὺν κάρ-
πε. εὐ ἐν συνελοῖσιν ἐναργής,
καὶ παρ' ἐρέχθεισῆς, ἐν τῇ
μέγα κρήνεται Ἑρμιονεῦσι.
τὸν δὲ ἐξ ἀγέλης γὰρ ἀφεί-
δεια ταῦρον, "ὄντ' ἔχ' αἰ-
ρεῖσιν ἀνέρες, ἔδε δῆνα, Τέ-
τον γραῖς σερχῶσα μὲν ἴ-
νον ἕατος ἐλπει τὸν δ' ἐπὶ
βωμόν· ὃ δ' ὡς ματέρι παῖς
ἔπεται Σὺν τὸ δε δάματερ,
σὸν τὸ σθένος, ἴλαος εἴης,
καὶ πάντων θάλλος κλάρος
ἐν Ἑρμιόνη. Rhodigin. c. 30.
23. Leopard. c. 18. l. V. E-
mend. Gerbel. Graec. l. VI.
p. 242. Dalecamp.

Hermione) Ἑρμιόνη Pau-
san. L. II. Corinth. p. 149.
et Straboni, L. VIII. p. 373.
Ptolemaeo quoque L. III. c.
16. prope Scyllaeum. H.

b. c. *Troezen*, *Coryphaeum*,
appellarumque alias *Inachium*,
alias *Dipsium Argos*) Commo-
nendus est hic lector, locum
hunc acri diligentique cen-
sura examinandum esse. Nam
cognomina illa, *Hippium*, *I-*
nachium, *Dipsium*, quae Pli-
nius videtur inter duas vrbes
cogno-

zen, Coryphasium d.: appellatumque alias e. Inachium,

cognomines distribuere, vni tantum, hoc est antiquae illi et celebri Argorum vrbi, ab aliis scriptoribus assignantur. Nam Strabo summus auctor libro octavo, antiquum Argos his cognominibus celebratum tradit, *Priscum, Iasium, Hippium, equorum alumnium, Dipsum*. Stephanus quoque Argos ciuitatem prope Troezenem memorat, hanc videlicet quae nunc indicatur a Plinio, Argos illud antiquum, et apud omnes nobilitatum, cognominibus his nominatum scribit, *equorum alumnium, Dipsum, Iasium*. Quin et Argos *Inachium* non aliud esse quam priscum illud, a flum. sc Inacho, inter quod et alterum nomine Erasinum situm esse, non multo ante Plinius docuit, tum ratio ipsa ostendit, tum etiam Euripides in Archelao, referente Strabone. Confirmat id quoque Stephanus in dictione *Inachus*. Quamobrem docti statuunt, quid huic malo remedii adhibendum sit. Nam quod ad me atinet, puto verba haec, *alias Inachium, alias Dipsum*, ad superiora illa pertinere, *Inter quos Argos Hippium cognominatum*. Statim enim post illa consequi volo, *alias Inachium, alias Dipsum*, vt in hoc loco scribendum omnino

putem, *Troezen, Coryphasium, alterumque Argos. Pintian.*

Troezen) Τροίζην. Mela L. II. c. 3. Troezenii fide societatis Atticae illustres. H.

d. Coryphasium) Id promontorio nomen est in hoc ipso tractu, apud Pausan. L. IV. in Messen. p. 284. Κορυφασίων. H.

e. Alias Inachium) Et praeter memorata proxime oppida, inquit, Argos etiam est Hippium cognominatum, appellatumque idem alias Inachium, ab Inacho amne, quo alluitur: alias Dipsum, ab amoenitate. Vide Not. et Em. N. XVIII. (hic pos.) Alias Inachium) Argos Inachium, siue Dipsum, diuersum ab Argo Hippio paulo antea citato, perperam credidisse Plinium, Pintianus existimauit, et eum secutus Pelicerius in Not. MSS. cum Straboni L. VIII. p. 369. et 370. tria haec eiusdem Argi nomina fuerint. Inachium sane ab amne Inacho non longe fluente, vt Plinius antea admonuit, est appellatum. A siti, δίστα, hoc est, desiderio, translatione poetica, ob agri amoenitatem, vt auctor est ibidem Strabo, nomen alterum inuenit: vel ab aquarum penuria, vt quosdam existimasse videbimus, L. VII. f. 17. cum sit irrigua

maxi-

chium, alias Dipfium Argos. Portus f. Schoenitas¹,
C 3 finus

1. *Cbenitas. Tol. Cbaenites. Gr. et Al.*

maxime regio, et ἐνδορος: Quod vero illud proxime antea Plinius iam obiter appellauit, in causa fuere amnes ii duo, Inachus et Erafinus, qui Argicum agrum perlambuntur, de quibus cum ageret, circumiri ambobus Argos significauit nunc vero oppidorum singulorum ferriem, ordinemque contexens, iterum illud ipsum Argos appellat, variaque eius nomina repraesentat. Quamquam si diuersum istud a priore Argos statuere quis velit, Stephanum sententia suae suffragatorem is et auctorem forte non poenitendum habuerit: Nam praeter Hippium Argos, quod et Dipfion vocat, aliud prope Trozenen agnoscit, sextum eius nominis ἔκτη, κατὰ Τροζίνων. H.

f. *Portus Coenites*) Prior lectio tam antiqua quam recentior *Portus Cbenitas*, agnoscit. Hermolaus, erasa dictione *Cbenitas*, *Coenites* substituit, a Caenis, ut ipse vocat, vrbe Laconiae, ex Ptolemaeo et Paulania, toto, ut aiunt, errans coelo. Nos illi damus, ex his quos aduocat auctoribus, Caenen vrbe esse Laconiae, sed nihil ad rem. Multis enim a tergo passuum millibus reli-

cta est in finu Laconico post vrbe Taenaron, Caene, Nunc oppida indicantur finus, secundum Strabonem Hermionici, secundum Ptolemaeum Saronici. Itaque nihil ex antiqua lectione immutandum censeo. Nam quemadmodum Chelonates in Peloponneso promontorium habetur, hoc est testudineus, seu testudinarius, et Ichthys alterum, hoc est piscis: sic appellari potuit Cbenitas portus, id est anserarius aut anserinus, a frequentia anserum, qui illic, propter opima pasua abundarent, ut sicut in Aegypto Chenoboscia est ciuitas, Stephano teste, id est anserum altrix, sic in Peloponneso Cbenitas seu Chenites dici potuerit ab anserum copia. Cuius mentio si apud alios auctores non inuenitur, mirandum non est: nam innummerata in Plinii geographia locorum nomina leguntur, quae non alibi temere inuenias. Alioqui et Chena vrbs est Laconiae Stephano, ut etiam si de locis eius prouinciae hic ageretur, nihil foret ex antiqua lectione mutandum. Posset tamen hic neque *Caenites* legi, neque *Cbenites*, sed *Schoenuntis*, quo nomine celebratur alter portus

tus in hac ipsa ora, paulo post indicandus, post Cenchreas: ut sicut in ora Italiae duo castra noua; in Africae; duo Hippones et duae Leptes: in Ciliciae, duo Anemuria: ita in ora Peleponnesi, duo Schoenuntes sint portus. Sed et quod subdit idem Hermolaus, multo adhuc grauiore reprehensione dignum est: ait enim (si diis placeat) ab hac urbe Laconiae Caene, appellatum esse Iouem Cenaeum ab Ouidio, illo versu: *Victor ab Oechalia Cenaso sacra parabat Vota Ioui*. Quasi sacrificia illa ab Hercule facta ob victoriam, et ob id charisteria dicta, in Laconia facta sint, et non in Euboea, in promontorio Cenaeo. Cuius error etsi refelli multis verbis potest, ex Strabone, Diodoro, Ptolemaeo, Stephano, Thucydide, Aeschilo, Sophocle, eiusque interprete, et Lycophronis enarratore Tzerze, et ex nostris, Plinio, Seneca, Solino, et aliis pluribus: tamen quia refutatus est ab aliis, qui labori nostro consuluerunt, plura dicere superfluum illud nolui omittere, promontorium hoc Euboeae, Diodorum et Stephanum cum *i*, in prima, et nonnunquam cum duplici *n* scribere *Cinnacum*, reliquos cum *e* longo in prima, et simplici *n*. Omnes autem cum *ae* diphthongo in penultima.

Est etiam in septentrionali eiusdem insulae plaga aliud promontorium, nomine *Clenaeum*, de quo Strabo decimo. Et item aliud dictum *Caunum*, cuius etiam Strabo eodem libro meminit quod notare libuit, ne cui nomen similitudo erroris materiam pareret. *Pintian.*

Portus Schoenites) Σχοειτης λιμνη. Vide Not. et Em. N. XIX. (hic adi.) *Portus Schoenites*) Secuti sumus vestigia veterum codicum, Reg. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. et Toller. in quibus *Portus Cbaenitas* legitur, Melamque ipsum, L. II. c. 3. p. 34. cuius haec verba: *Portus Saronicus, et Schoenitas, et Pogonus*. Πόγων Graecis Latinisque omnibus portus Troezeniorum est. Quod vero in libris nunc editis, *Portus Caenites* legitur, factum id Hermolai emendatione, a Caenis oppido, quod prope Taenarum Ptolemaeo, Pausaniaeque memoratum procul ab hoc tractu abest, et Laconici sinus est, non Argolici, in quo describendo versamur. Neque tamen portus hic Schoenitas, in ipso aditu Saronici sinus positus, cum altero fere cognomine, Schoenunte scilicet, confundi debet, quod a Pintiano factitatum est, cum is in intimo eiusdem sinus recessu prope isthmum iaceat, ut dicturi sumus sect. 11. H.

sinus Saronicus g. olim querno nemore redimitus, unde nomen: ita h. Graecia antiqua appellante quercum. In i. eo Epidaurum oppidum, Aesculapii delubro celebre: Spiraeum k. promontorium, portus l. Anthedon i. et Bucephalus: et quas m. supra dixeramus, Cenchreae, Isthmi n. pars altera cum delubro Neptuni o. quinquennialibus p. inclyto ludis.

C 4

dis.

1. *Antbedus. Cb.*

g. Saronicus) Σαρωνικός κόλπος, Ptol. L. III. c. 16. Hodie *Golfo di Egina*, ab insula Aegina in eo sinu posita. H.

h. *Ita Graecia*) Id confirmat Callimachi Scholiastes, ad illum Poetae versum 22. hymni in Iovem: Ἡ πολλὰς ἐφύπερθε σαρωνίδας, Σαρωνίδας, inquit, δεύς. διὰ τὸ σσηροτά, καὶ συνεστραμμένον τὸν Φλοῖον ἔχειν. Hesy chius: Σαρωνίδης, αἱ διὰ πάλαιότητα κεκρήνην δεύς. Alier tamen Pausanias, et Eustath. in Dionys. H.

i. *In eo*) Meridionali finis Saronicilitore. Ἐπίδευρος Straboni, L. VIII. p. 374. in medio sinu, contra Aeginam insulam. De Aesculapio illic delubro fufe Pausanias differit, L. II. Corinth. Strabo, L. VIII. p. 374. alii que. H.

k. *Spiraeum*) Hanc oram similiter Saronici finis Ptolem. describit: Ἐπίδευρος, Σπείραιαν ἀγρὰν, Ἀθηναίων

λιμῆν, (pro Ἀνθηδῶν λιμῆν,) Βυκεφάλου λιμῆν. H.

l. *Anthedon*) Diuersa haec plane ab Anthedone Boeotiae, et situs ipse admonet, cum sit in opposito Saronici finis litore, meridionali scilicet: illa, boreali, extra Peloponnesum et Achaiam. In MSS, Reg. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. et Chiffi. *Antbedus*. H.

m. *Quas supra*) Sect. 5. H. n. *Isthmi pars altera*) Haec Solinus totidem plane verbis exseripit, c. 7. p. 21. H.

o. *Neptuni*) Qui ex eo ΠΟΞΕΙΔΩΝ ΙΣΤΜΙΟΣ, appellatur, in nummo Neronis Augusti e Gaza Regia. H.

p. *Quinquennialibus*) Ausonius sic etiam locutus, Idyll. 25. *Haec quoque temporibus quinquennialia sacra notandis Isthmia Nepruno data sunt. At Isthmia tamen, non pentactera, sed trieterica fuerunt, Pindari aevo, ut ex ipso liquet, Nemeor. Od. 6. v. 69. et eius Scholiaste: hoc est, tertio*

dis, Tot q. sinus Peloponnesi oram r. lancinant, tot maria allatrant. Siquidem a septemtrione Ionium irrumpit: ab occidente, Siculo pulsatur; a r. meridie, Cretico vrgetur: ab s. oriente brumali, Aegaeo: ab oriente solstitiali t., Myrtoo u., quod a Megarico incipiens sinu, totam Atticam alluit.

X.

1. *Poloponnesem Gr. et Al.*

tertio quoque anno edebantur. H.

q. *Tot sinus*) Omnino decem, tam exiguam Peloponnesi oram vnde quaque lancinant, vel vt Pomponius loquitur, L. II. c. 3. p. 34. lacerant. Vide Not. et Em. N. XX. (hic pos.) *Tot sinus Peloponnesi oram lancinant*) Mela, L. II. c. 3. p. 31. *Peloponnesi oram sinus et promontoria lacerant*, etc. Haec Plinii verba ita Solinus accepit, c. 7. p. 22. perinde ac si totidem sinus existimasset Peloponnesum alluere, quot annorum proxime ante dixit esse Isthmiacos ludos, nempe quinque; et ab eo numero finuum quinquennales ludos institutos. Ridicule. Recenseri enim haec sunt sinus omnino decem, qui oram Peloponnesi subeant: Corinthiacus, Cyllenius, Cyparissus, A sin a e u s, Coronaeus, Laconicus, Aegloides, Gytheates, Argolicus, Saronicus. H.

r. *Peloponnesi*) Ita MSS. omnes: editi perperam *Pe-*

loponnesem, id quod neque Grammaticae leges ipsae ferre possunt. H.

ix. *A Meridie Cretico vrgetur*, etc.) Legend. *a Meridie Cretico vrgetur*, ab Oriente solstitiali Myrtoo omissis illis, ab Oriente brumali Aegaeo quae verba vt insititaa prorsus expungenda sunt et explodenda *Salmaf.* pag. 140. b.

s. *Ab oriente brumali, Aegaeo*) Insititaa haec verba videntur: carent enim iis MSS. plerique: habet ea tamen Solinus L. VII. c. 22. qui haec transcripsit a Plinio. H.

r. *Solstitiali Myrtoo*) Aegaei pars est, quod paulo post auctor scribit circa finem c. II. Pausanias ex Euboeensium fama et sermonibus a Myrto, muliere quadam sic vocatum ait. Alii a Myrtoo Oenomai auriga, quem ab Hippodamia falso accusatum, quasi stuprare eam conatus esset, cum illa, absente Pelope, Myrtoi complexum et concubitum vltro appetiisset, Pelops in mare proximum

X. (VI.) Mediterranea u. eius Arcadia maxime tenet, vndique a mari remota: initio x. Drymodes¹, mox Pelasgis y. appellata. Oppida z. eius: Psophis, Mantinea a., Stymphalum b., Tegea c., d. Antigo-

C 5

i. Drymodis. Gr. et Al.

ximum e curru praecipitem deiecit. Dalecamp.

Myrtoo) Τὸ Μυρτώων Straboni, L. VII. p. 323. pars est Aegei maris. H.

u. Mediterranea eius) Peloponnesi scilicet Arcadia umbilicum tenet. H.

x. Drymodes) Ita MSS. omnes, Δρυμώδης, filuosa, nemorosa, firpibus, arboribusque conferta. Prius Drymodis perperam legebatur. H.

y. Pelasgis) Nicol. Damasceno in Excerpt. p. 494. Pausaniae L. VIII. in Arcad. p. 459. et Stephano Πελασγία. H.

z. Oppida eius) Ψωφίς, πόλις Ἀρκαδίας, Stephano et Pausaniae, l. c. p. 421. Ptol. quoque L. III. c. 16. H.

a. Mantinea) Μαντινεία Straboni L. VIII. p. 388. Pausaniae p. 467. Plutarcho in Agide. p. 808. et Xenoph. L. V. Hist. Graecae p. 551. Poëtica licentia, Nonno, L. XIII. Dionys. p. 368. Μαντινέη. Hic pugna ad Mantineam dicta, vbi Epaminondas cum Lacedaemoniis et Arcadibus postremo proelio

conflixit, in quo victor ex vulnere paulo post occubuit, anno secundo Olymp. 105. H.

b. Stymphalum) Στύμφαλον est etiam Stephano: Pausaniae p. 460. a fonte cognomine: Στύμφηλος: a monte, Hesych. Στύμφηλος, πόλις ἢ ὄρος Ἀρκαδίας, mallem καὶ ὄρος. H.

c. Tegea) Τεγέαν vocat Plutarch. in Agide, p. 411. Incolae, Τεγεάται. Thucyd. L. V. p. 388. Vide Not. et Em. N. XXI. (hic posit.) Tegea) Quae Plutarcho, vt vidimus Τεγέα dicitur, et Pausaniae quoque L. VIII. Arcad. p. 458. et Ptol. L. III. c. 16. vt eadem sit plane cum Tene Arcadica, nulla satis idonea argumenta suadent: etsi Vossius in Melam, p. 148 saepe Teneatas dici asseruerat: qui Tegeatae dici deberent. Tene siue Tenea Arcadiae a Cicerone memoratur, L. VI. Epist. ad Attic. 2. p. 171. Lepreon Arcadiae, Tene, Aliphora, Tritia. H. d. Antigonea) In locum veteris Mantineae excitata vrbs, atque in eius vicinio: vnde pro eadem a plerisque habita

tigonea¹, Orchomenum e., Pheneum, Palantium f.,
vnde Palatium Romae: Megalopolis g., h. Gortyna²,
Bucolium³, i. Carnion⁴, Parrhasie k., l. Thelpusa⁵,
Melae-

1. *Antigonia. Vet.* 2. *sic et Ch. Carrina. M.* 3. *Bu-*
phagium, et in M. Badium. Bucolium Gr. et Al. 4.
Carnon. Cramnon. Chiff. alii Carmon. Gr. M. vero
Charnon. 5. *Thelpusa. Vet.*

habita, Ptolem. L. III. c. 16.
Ἀντιγόρεια, ἢ καὶ Μαντι-
νεία. In gratiam Antigoni
regis id nomen Mantineae
factum, auctor est Pausan. L.
VIII. Arcad. p. 468. H.

e. *Orchomenum, Pheneum*)
Vtriusque meminit Home-
rus, Iliad. β. in Catal. v. 112.
Οἱ Φένεόν τ' ἐνέμενοντο, καὶ
Ὀρχόμενον πολυμήλον. He-
rod. L. VII. Polymn. p. 451.
n. 202. Ὀρχόμενος τῆς Ἀρ-
καδίας, ut a Thesalico Or-
chomeno distinguatur, de
quo sect. 15. H.

f. *Palantium*) Πάλλαντιον
πόλις Ἀρκαδίας Stephano.
Romae palatium, de Arcadi-
ci oppidi Πάλλαντις nomi-
ne, ab Euandro rege appel-
latum esse, quod nomen con-
fecuta aetas, duabus submo-
tis literis l. et n. extrulerit,
auctor est etiam Pausanias, L.
VIII. Arcad. p. 525. et Dion.
Ital. A. R. L. V. p. 25. Vir-
gilius *Palanteum* oppido no-
men fecit: Solinus quoque
c. I. p. 2. et c. 7. p. 22. H.

g. *Megalopolis*) Polybii
historici Megalopolitani pa-
tria, de qua Comicus apud

Strab. L. VIII. p. 388. Ἐρη-
μία μεγάλη ἐστὶν ἡ Μεγαλο-
πολις. Et solitudo magna nunc
Megalopolis. H.

h. *Gortyna, Bucolium*)
Γορτύννα, Βυκόλιον. Vide
Not. et Em. N. XXII. (hic
adi.) *Gortyna, Bucolium*) In
libris haecenus editis, *Cati-*
na, Bucolium. In MSS. Reg.
I. 2. Paris. et vet. Dalec. *Car-*
tina. In Reg. 2. et Chiff. *Bu-*
colium. Pro *Carrina, Gortyna*
repositus ex Pausania Hermo-
laus. Is enim auctor est a
Gortyne Stymphali F. ad a-
mnem Gortynium in Arca-
dia Γορτύννα πόλις conditam
fuisse L. VIII. Arcad. p. 460.
Nos *Gortyna* maluimus, tum
ex veteris scripturae vesti-
giis, tum ex illo Rhiani poe-
tae, apud Steph. verbo Μέ-
λαναι, Γορτύνναν Ἡραίας τε,
πολυδάμους τε Μελαίνας.
Bucolium similiter amplexi
sumus, admoniti e Thucy-
dide, qui sub finem libri IV.
p. 342. Βυκολέωνα iuxta Man-
tineam locat. H.

i. *Carnion*) Ab amne, ut
videtur, cognomine, qui
Καρνίων a Pausania appella-
tur,

m. Melaenae¹, Heraea n., Pyle o., Pallene², Agrae p., Epium, Cynaetha, Lepreon Arcadiae, Parthenium, Alea q. Methydrium r., Enispe, Macistum,

1. *Melanaca*. Gr. 2. *Pallena*. Cb. *Pellana*. Gr. et Al.

tur, L. VIII. in Arcad. p. 510. In libris haecenus editis, *Cirmon*. Forte etiam Κρωμων esse possit, cuius idem Pausanias meminit, l. c. H. k. *Parthasie*) Παρθάσιοι incolae appellati a Pausan. p. 498. et Strabone L. VIII. p. 336. Oppidum ipsam Παρθάσιη Homero in Catalogo, v. 115. Stephano quoque: Scholiastae Apollonii ad L. II. v. 523. Παρθάσιαι. H.

l. *Thelrussa*) Θέλρυσσα. Vide Not. et Em. N. XXIII. (hic pos.) *Thelrussa*) Siue *Thalrussa* legatur, nihil interest. Nam Stephanus, Θάλρυσσα, inquit, πόλις τῆς Ἀρκαδίας ὄρχομενῆ. Et in notitia Eccles. Prouin. Achaiae, p. 23. Τόννα, Θάρρυσσα, Μαντινα, pro Θάλρυσσα, Μαντιναία. Hanc ipsam esse arbitror, quam Androtion apud Steph. p. 229. Δελφισίαν πόλιν Ἀρκαδίας vocat. Pausan. l. VIII. Arcad. p. 464. Θέλρυσσα. In nummis ΘΕΛΠΟΥΤΩΝ. H.

m. *Melaenae*). Stephanus: Μελαιναί, πόλις Ἀρκαδίας, ἀπὸ Μελαινέως, etc. Ouidio, Papinioque, *virides Melaenae* Pausaniae p. 497. Μελαινεαί, ἀπὸ τῆς Μελαινέως. H.

n. *Heraea*) Ἡραία, Pausaniae, l. c. et Stephano. H. o. *Pyle*) Forte rectius *Pylae*, ex Stephano, Πύλαι, τόπος Ἀρκαδίας, καὶ Πυλαία. H.

Pallene) Παλλήνη. Vide Not. et Em. N. XXIV. (hic adi.) *Pallene*) Ita rescriptimus, tum ope codicum Reg. r. 2. Colb. 1. 2. Paris. et Chiff. tum admonitu Scholiastae Apollonii, ad L. I. Argon. v. 177. qui Pellēnen quidem Achaiae, de qua s. 6. Arcadiae vero Pallenen dici, recte animaduertit: ἢ Ἀχαϊκὴ Πελλήνη, διὰ τῆς ἢ δὲ ἑτέρα ἢ τῆς Ἀρκαδίας ἀπὸ τῆς γράφεται, Παλλήνη. H.

p. *Agrae*) De Agris Arcadiae, praeter Plinium nemo. Ἐπίον Herodoto memoratur, L. IV. Melpom. n. 148. p. 271. Κύναιθα Straboni L. VIII. p. 388. et Pausaniae, L. VIII. p. 485. Λέπρεον Arcadiae, Ciceroni L. VI. ad Attic. ep. 2., et Herodot. l. c. Parthenium videtur a monte cognomine appellatum, de quo mox. H.

q. *Alea* etc.) Ἄλεα Pausaniae, p. 489. Ab Arcadiae rege dicta, cui nomen Ἄλεως apud

stum, Lampe ⁱ, Clitorium, Cleonae: inter quae duo oppida, regio Nemea s., Bembinadia vocitata: Montes t. in Arcadia, Pholoe u. cum oppido: Item Cyllene x.: Lycaeus y., in quo Lycaei Iouis delubrum. Maenalus z., Artemisius a., Parthenius b., Lampeus c., Nonacris d.: praeterque ignobiles octo.

i. Lampes. V.

apud Diodor. Sic. L. IV. Bibl. p. 239. H.

v. *Methydrium*) Μεθύδριον, Paul. p. 512. Ἐνίοποι Homero in Catal. v. 113. Μαικισος, Stephano. Λαμπη a monte eiusdem nominis, de quo postea. Κλείτωρ Ptol. L. III. c. 16. et Pausan. p. 487. Κλεωναι Straboni, L. VIII. p. 377. H.

s. *Nemica*) Νέμεια eo ipso situ statuitur a Pausania L. VIII. Arcad. p. 477. et a Strabone l. c. Ibi et vicus Bembina, apud eundem Strabonem ἡ Βέμβινα κώμη, unde regionī, ut arbitror, Bembinadiae cognomen, Βελβίναν χωρίον haud procul Megalopoli agnoscit Plutarch. in Agide, p. 806. Hic sacrae Graeciae certamina fieri consueverunt, Nemeaea appellata. H.

t. *Montes*) Sic etiam Me-la, L. II. c. 3. p. 33. H.

u. *Pholoe cum*) Stephano, Φολόη, πόλις Ἀρκαδίας. Pausan. in Eliac. post L. VI. p. 385. Φολόη ὄρος. H.

x. *Cyllene*) Κυλλήνη ὄρος. Pausan. in Arcad. L. VIII.

p. 482. cuius in summo vertice aedes est Mercurii Cyllenii. Κυλλήνη ὄρος pariter Straboni, L. VIII. p. 388. et Scholiastae Pindari, p. 55. Melae, *Cyllenius*. H.

y. *Lycaeus*) Vbi Λυκαίη Διὸς ἱερόν, et Λυκαϊάτις χώρα, circumiacens ager a Pausania appellatur, p. 504. et 541. Item Straboni. l. c. H.

z. *Maenalus*) Schol. Pindari, p. 89. Μαινάλων, ὄρος Ἀρκαδίας, καὶ πόλις. Ciues Μαινάλιοι, apud Thucyd. L. V. p. 391. H.

a. *Artemisius*) De quo f. 9. Ἀρτεμισίος Apollodoro, L. II. de Diis, p. 111. H.

b. *Parthenius*) Παρθένιον ὄρος Diodoro Siculo, L. IV. Bibl. p. 239. Scholiastae Pindari p. 56 aliisque Liuius, L. XXXIV. p. 411. *Parthenio monte superato, praeter Tegam etc.* H.

c. *Lampeus*) Scholiastes Apollonii ad L. I. Argon. v. 127. Λαμπεία, ὄρος Ἀρκαδίας, ἀφ' ἧς καὶ ποταμὸς ῥεῖ Ἐρυμάνθος. Partem esse Erymanthi montis auctor est Pausan.

οἶτο. e. Amnes: Ladon f., e paludibus Phenei g.:
Erymanthus h. e monte eiusdem nominis in Al-
pheim

Pausan. L. VIII. Arcad. p. 491. H.

d. *Nonacris*) Nonacrim Arcadiae urbem haud procul Pheneo, ad Stygis aquam, Νῶνακριν appellat Herodot. L. VI. Erato, n. 74. p. 358. a monte, ut apparet cognomine. Stephanus quoque et Hesychius. Eiusdem oppidi nummus est singularis argenteus magni moduli: apud D. Abbatem *de Fontenay*. Ex parte vna Dianae caput cum pharetra exhibet: argumento venationis ibi celebratissimae. Ex altera intra coronam lauream aquila est: supra ΔΗ. δῆμος, *populus*: ante os aquilae, ΝΩΝ Νῶνακρινῶν, *Nonacritarum*. Intra ΑΝΑΞΑΓΟΡΟΥ, *Anaxagorae* Archontis. At mons est Plinio *Nonacris*, vnde forsitan et oppidulo adiacenti nomen. Πεντέλειαι, eidem Hesychio: vnde Ladon amnis fluit H.

e. *Octo*) e quibus Στύμφηλος Hesychio: Καύλων, Scholiastae Callimachi, p. 3. Ἀκακήσιον eidem, p. 19. Κάρευσιος, vel Κεφύνειος λόφος eidem, p. 17. aliique. H.

f. *Ladon*) Λάδων Pausaniae L. VIII. Arcad. p. 494. et Dion. p. 417. Huic amni celeritatem poetae, tarditatemque promiscue, ut metri

ratio, non ut res ipsa postulat, attribuunt. Ouid. L. V. Falorum, v. 89. *Arcades huc, Ladonque rapax*. Idem Metam. L. I. v. 702. *Donec arenosi placidum Ladonis ad amnem Venerit*. H.

g. *Phenei*) Oppidi superioris memorati: Vide Not. et Em. N. XXI. *Ladon, e paludibus Phenei*) Ab Hermolao Barbaro Pheneus hic pro Arcadico amne agnoscitur: Nobis cum Pelicerio in notis MSS. atque adeo cum Plinio ipso, qui paulo ante Pheneum vocavit, oppidum est: Fluit, inquit Plinius, ex paludibus quae sunt circa Pheneum Ladon: Erymanthus vero, ex monte Erymantho. Est, inquit, oppidum Pheneum, siue lacus ex Ouidio, apud quem legimus, L. XV. Metam. v. 332. *Est lacus Arcadiae, Pheneum dixere priores, Ambiguus suspectus aquis, quas nocte timeto: Nocte nocent potae: Sine noxa luce bibuntur*. De paludibus circa Pheneum, Strabo L. VIII. p. 389. E palude Pheneatici agri fluere Ladonem scribit Pausanias, L. VIII. p. 486. H.

h. *Erymanthus*) Ita Pausan. in Eliac. prior. siue L. V. p. 298. ἐν δὲ Ἐρυμάνθῳ τῆς ὄρεος ὀμώνυμος τῶ ὄρει ποταμός. Stephanus quoque, p.

pheum i. defluentes¹. Reliquae ciuitates in Achaia k. dicendae, l. Aliphiraei², Abeatae m., Pyrgenses n., o. Paroreatae³, Paragenitae, Tortuni, p. Typanei⁴, Thria-

1. *Defluens. V. M. et Cb.* 2. *Aliphiraei. Cb.* 3. *Paroreatae Gr. et Al.* 4. *Typhanaei. Chiff.*

273. Quin et Hesychius (ait urbem fuisse amni montique cognominem. H.

i. *Defluentes*) Vide Not. et Em. N. XXVI. (hic pos.) *Ladon Erymanthus* — — in *Alpheum defluentes*) Ita Frobenius scripsit, cum ante eum *defluens* legeretur, tum in MSS. codicibus Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. vet. Dalec. etc. tum in editionibus Parm. Vener. vt de solo Erymantho affirmari videatur, in Alpheum delabi. Frobenio tamen Pausaniae ad stipulari non semel intellexi, et L. VIII. Arcad. p. 496. et L. V. Eliac. pr. p. 298. vbi Ladonem simul et Erymanthum defluere disertis verbis asseruerat. H.

k. *In Achaia*) Non in Arcadia solum, de qua dictum est proxime, sed in Achaia, seu Peloponneso tota. H.

l. *Aliphiraei*) Stephano, Ἀλιφειρα, πόλις Ἀρκαδίας, Pausaniae L. VIII. Arcad. p. 497. Ἀλιφειρά, Linius, L. XXVIII. p. 322. et Cicero, L. VI. ad Attic. ep. 2. Alipheram vocat. H.

m. *Abeatae*) Ab oppido

Ἀβεία in Messenia apud Ptolem. L. III. c. 16. H.

n. *Pyrgenses*) Quorum oppidum Πύργος in Arcadia, apud Herod. L. IV. Melpom. n. 148. H.

o. *Paroreatae*) Παρορεάται, Vide Not. et Em. N. XXVII. (paulo post) De Paragenitis et Tortunis, nihil compertum adhuc. *Paroreatae*) Antea *Parcatæ* mendose legebatur. Παρωρεία siue Παρωρεία, vrbs est Arcadiae, apud Steph. et Pausan, L. VIII. Arcad. p. 512. cuius incolae Nicolao Damasceno, apud eundem Stephanum, et Herodoto, L. IV. Melpom. n. 148. Παρωρεάται appellantur: rursumque Herodoto, L. VIII. Vran. p. 486. n. 37. Παρωρεήτοι, *Paratae* in Thesaurō Ortelii deinceps expungendi. H.

p. *Typanei*) Ab oppido Elidis, de quo Stephanus: Τυπανέαι, πόλις Τριφυλίας. Ptolem. L. III. c. 16. in mediterraneis Elidis urbibus habet Τυπανίαν et Τυπαναίαν, vnam, vt saepe solet in duas ciuitates distrahens. H.

Thriassii q., Trittenses. r. Vniuersae Achaiae libertatem Domitius Nero s. dedit. Peloponnesus in t. latitudine ¹ a promontorio Maleae, ad u. oppidum

1. In latitudinem.

q. Thriassii) Libentius Thriussii sane agnouerim: eosque nisi me coniectura fallit, Plinius intelligit, quos Stephanus *Θηριάζες* vocat, ab oppido Elidis et Achaiae, iuxta Patras: *Θηριάζες, πόλις πάλαι τῆς Ἀχαιῆς, νῦν δὲ τῆς Ἠλείας — τὸ ἐθνικόν, Θηριάζεις.* H.

r. Trittenses) Vel Trittenses, ab oppido Achaiae Tritia, cuius Cicero cum Alipheia meminit, L. VI. ad Attic. ep. 2. quae et *Τρίταια*, Achaiae ciuitas, Arcadiae contributa, vt Pausan. ait, L. VI. Eliac. post. p. 366. vnde et *Τρίταιαίσι* idem, seu Tritaenses appellati. H.

s. Nero dedit) Ita Plutarchus in Tito Flaminio, p. 376. Philostr. L. V. sub finem. Dio, L. LXIII. p. 720. Suetonius in Nerone, c. 24. Res ea consignata in nummo perraro est, quem Seguinus descripsit, p. 200. secundae editionis. Caput Neronis pars anterior exhibet: in parte auersa stat dea, cum haec epigrapha: *PAVLLIN, in hanc nempe sententiam: Perpetuam Achaiae Vniuersae Libertatem Lubens Indulsit Nero.* H.

t. In latitudine) Siue latitudinem, siue longitudinem dixerit, nihil interest: est enim vtraque propemodum aequalis, vt ait Strabo, p. 335. H.

u. Ad oppidum Lechaicum Corinthiaci sinus) Vtrumque scriptum exemplar non *Lechaicum* habet, sed *Regium*, Scribo, *Aegium*. Oppidum est in sinu Corinthiaco, apud Geographos omnes celebre. Meminere et Aristoteles, et in Quaest. Naturalibus Seneca, de terrae qualificatione differens, et omnes *Pintian*.

Ad oppidum Aegium) *Αἴγιον* Homero, in Catalogo, v. 81. Vide Not. et Em. N. XXVIII. (hic pos.) *Ad oppidum Aegium Corinthiaci sinus*) Ita rescribi a nobis oportere, non vt prius legebatur, *ad oppidum Lechaicum*, tum MSS. suaseret, Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. et quos Pintianus vidit: tum etiam Strabo, qui haec totidem verbis Graece, L. VIII. p. 335. *Τὸ γὰρ ἀπὸ τῆς Νότῆς πρὸς τὸν Ἀγικτὸν, ὃ ἔστι τὸ ἀπὸ Μαιλεῶν δι' Ἀγκυρίας εἰς Αἴγιον. A meridie versus septentriones, a Maleae*

dum Aegium ¹ Corinthiaci sinus cxc. ² M. pass. patet. At in transuersum ab Elide Epidaurum x. cxxv. M. ab y. Olympia Argos per Arcadiam z. lxxviii. ³ mill. Ab eodem loco ad Phliunta dicta a. mensura est. Vniuersa autem, velut b. pensante aequorum incurfus natura in montes vl. atque lxx. extollitur ⁴.

XI. (VII.) Ab Isthmi angustiis Hellas d. incipit, nostris ⁵ Graecia appellata. In ea prima Attica, antiquitus Aete e. vocata. Attingit Isthmum parte sui,

1. Aegium. Rbegium. Ch. et M. Lechaem. Gr. et Al.
 2. CLX. Gr. et Al. 3. CLXIII. Gr. et Al. 4. at-
 tollitur. 5. a nostris. Vet.

leae promontorio per Arcadiam usque et Aegium. Tum vero denique id quod longe validissimum est, res ipsa clamat ira legendum esse: cum a Maleae promontorio ad Lechaem oppidum in Isthmo fere positum vix dimidia Peloponnesi latitudo colligi possit: eadem ab eo promontorio ad Aegium, in faucibus fere Corinthiaci sinus, sit maxima. Quod vero ad hanc latitudinis mensuram attinet, admonitu codicum proxime laudatorum, CLXXX rescriptissimus siue CXC cum prius perperam legeretur CLX. Quamquam et in numero nostro denarii fortassis nota redundat: cum id interuallum Strabo l. c. esse affereret stadiorum mille et CCCC quae passuum millia efficiunt omnino CLXXV. H.

x. Epidaurum) Illud Ae-

sculapii delubro celebre oppidum, de quo sect. 9. H. y. Ab Olympia) Pisa Olympia, de qua nos egimus ad sect. 6. H.

z. LXVIII. mill.) Ita Reg. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. non vt ediri LXIII. H.

a. Dicta mensura) sect. 6. H.

b. Velut pensante) Terrarum quam fecit iacturam, lacerata ora tot sinibus, ingressuque aequorum, multitudine montium compensante natura. H.

c. Ab isthmi) Haec totidem verbis Solinus, c. 7. p. 23. et Martianus, L. VI. c. de tert. Europae sinu, p. 210. H.

d. Hellas) Igitur Peloponnesus extra Helladis fines: alii etiam eo nomine Peloponnesum complexi. Helladis nomen vagum, certas sedes et fixas nullas habuit: modo

fui, quae appellatur Megaris f., a g. colonia Megara h.; e regione Pagarum. i. Duo haec oppida excurrente Peloponneso sita sunt, vtraque ex parte velut in humeris Helladis. Pagaei¹ et amplius Aego-

1. Pagaei CLII. passibus et. Vet.

modo angustis limitibus coarctatum, modo dilatatum longius. H.

e. *Acte vocata*) Ἀττική et Ἀττική teste Eustathio in Dion. v. 413. p. 60. Id nomen ei haesit, inquit, Harpocraton, quod maxima pars Atticae litoralis sit: est enim Ἀττική litus, et maritima regio. Harpocr. verbo, Ἀττική. Vide et Gellium, L. XIV. c. 6. p. 777. Stephanus ab Ἀτταίω quodam eam appellationem deriuatam nungatur. Hodie *le Duché de Serines*. H.

f. *Megaris*) Μεγαρίς τῆς Ἀττικῆς μέγρος, Strabo, L. IX. p. 392. H.

g. *A colonia Megara*) Athenienses vt aborigenes et indigenas sese ostenderent, congestos in conum capillos, aut mulieres vt Romanae loquebantur, in tutulum, quod ait Thucydides τεττίγων ἐνέρσει, aureis cicadis, loco fibulae, adstringebant: ac in viris quidem corymbos et κρωβύλη id vocabatur: in mulieribus corymbos et κορύμβη: in pueris scorpios. Nonnus: καὶ πολὺς ἀγγέλλων,

Vol. II.

προτέρην αὐτοχθόνα Φύτην χρύσεος ἀμπλεκτήσι κόμῳις ἐσφίγγετο τέττιξ. Virg. *Aurea sblenni comptum quem fibula riuu Corinopiae tereti necebat dente cicadae.* Et interpr. Aristoph. ἰππεύσιν p. 256. ἔθος ἦν τοῖς Ἀθηναίοις τὸ πάλαι τέττιξ χρυσοῖς ἀναδέσθαι τὴν κόμην. ὡς Θεκυδιδῆς. εἶπε οἱ εὐγενεῖς ἐφύργον παῖδες καὶ ἀνδρες πλέκοντες τὴν κεφαλὴν. Dalec.

h. *Colonia Megara*) Nunc etiam retinet nomen, Megara. Nummus cum clypeo et amphora apud Goltzium, Tab. XVII. 3. qua parte amphora siue cantharus est. Hinc HIC inde MEN sic interpretamur: Ἡρακλεία Ἰσχυὶ Μεγαρεῖς Νικήται. *Hercules robore Megarenses sunt victores: vel Μεγαρεῖς ἘΝίκησαν.* H.

i. *Pagarum*) Quas in intimo recessu sinus Corinthiaci prope Isthmum positas vidimus, sect. 4. Παγαὶ Μεγαρικαὶ Straboni in Epit. L. VII. H.

D

Aegosthenienses k. contributi Megariensibus. In l. ora autem portus Schoenûs. Oppida: Sidûs m., n. Cremmyon ¹, Scironia o. saxa vi. ² mill. longitudine,

1. Cremmyon. Gr. et Al. 2. Sic et Ch. III. M. Gr. et Al.

k. Aegosthenienses) Stephanus: Αἰγόςθυνα, πόλις Μεγαρίδος. τὸ ἑθνικόν, Αἰγόςθενυς, etc. Pagaei, inquit Plinius, et praeterea Aegosthenienses additi Megarensibus, Megaridem regionem constituunt. Ita Pausan. L. I. Attic. p. 82. H.

1. In ora autem) Saronici finus litore, prope Isthmum, Corinthum, et Cenchreas. Σχοινῶς λιμὴν, Straboni, L. VIII. p. 369. H.

m. Sidûs) Σιδῶς Megarensium navale. Vide Not. et Em. N. XXIX. (hic pos.) Oppida: Sidûs, Cremmyon) Salmasius in Solin. p. 142. Siduntem expungit: Sidûs enim, inquit, ibi non est. At est profecto tum in vetustis exemplaribus, Reg. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. in quibus legitur, corrupte quidem, sed ita nihilominus, ut vestigia appareant non obscura sinceræ lectionis: Oppida duo Cremmyon. Est etiam apud Scylacem, p. 20. Ἐστὶ δὲ καὶ ἔξω τῆς ἰσθμῆς χώρα Κορινθίῳ, καὶ τείχος Σιδῶς, καὶ ἕτερον τείχος Κρεμμύων. Quid potuit excogitari, quod descriptioni, Plinianae appo-

sitate magis congrueret? Stephano quoque Σιδῶς Μεγαρίδος ἐπιπέδιον dicitur. H.

n. Cremmyon) Τείχος Κρεμμύων, oppidum, Scylaci, p. 20. H.

o. Scironia saxa) Mela, L. II. c. 3. Scironia saxa, seu quondam Scironis hospitio etiam nunc infamia. Quod hanc regionem montanam latrociniis infestam praedo habuerit, cui Σκείρων nomen fuit, teste Strabone, L. IX. p. 391. et Ouidio Metam. L. VII. v. 445. aliisque: inde Σκείρωνίδες πύργου, Zephyrique inde spirantes, Σκείρωνες appellati sunt. Hodie Cakiscala locus adhuc infestus praedonibus. Vide Not. et Em. N. XXX. (hic adi.) Scironia saxa, VI. mill. longitudine) Ita cum Solino, c. 7. p. 23. reponimus, ex fide codicum R. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. et Chiff. Martianus L. VI. p. 210. corrupte pro VI. habet XXVI. In libris haecenus editis III. mill. prioris videlicet numeri notat u, in II. seu binarium diuisa. H.

dine. Geranea p., Megara q., Eleusin. r. Fuere et Oenoa s., Probalinthos¹: nunc sunt ab t. Isthmo LV. ² millia pass. Piraeus u., et Phalera x. portus, y. quinque ³ millia pass. muro recedentibus Athenis

D 2

iuncti.

1. et Probalinthos, quae nunc non sunt, etc. Vet. 2. IV.

Cb. quinquaginta duo M. Gr. et Al.

p. Geranea) Γερανεία Thucyd. L. I. p. 70. Inter Corinthum et Megara, μεταξύ Μεγαρέων καὶ Κορινθῶν, inquit Stephanus. H.

q. Megara) Paulo ante obiter memorata: nunc suo loco iterum reddita. H.

r. Eleusin) Ἐλευσίν πόλις, Straboni, L. IX. p. 395. vbi Cereris Eleusinae sanum. Rudera oppidi supersunt, quibus hodieque nomen est Elefsin. H.

s. Oenea etc.) Fuit Atticae pars Tetrapolis appellata, a quatuor urbibus, quarum haec nomina: Οἶνόν, Προβάλινθος, Τριπέριθος, Μαγαραδών. Auctor Strabo, L. VIII. p. 383. Fuit Oenoe praefertim bello Peloponnesiaco clara. Vide Thuc. L. VIII. p. 624. et L. II. p. 112. H.

t. Ab Isthmo LV.) Ita MSS. A Schoenunte tamen, vnde Isthmus inchoat, distat Piraeus Straboni, stadiis circiter CCCL. L. IX. p. 391. hoc est, pass. fere XLIV. mill. H.

u. Piraeus) Πειραιεύς Straboni l. c. Stadius Munychia,

et trepidis stabilem Piraeae nautis. Hodie Porto Draco incolis: Nautis Porto Leone: appellatione sumta ab eximia leonis effigie, quae in ipso portus aditu spectatur. H.

x. Phalera) Stephano, et Harpocr. Φαληρόν. Herod. Φαληρός, L. V. Terpsich. p. 315. Hinc Demetrio Phalereo cognomen. Hodie Tripirghi, quasi a turri ter gemina. H.

y. Quinque millia) Hicis hodie muris est nomen, Μακρά τειχη, μακρὰ τεῖχη. Vide Not. et Em. N. XXXI. (hic posit.) Quinque millia pass. muro) Ad stipulatur Strabo, L. IX. p. 395. qui de his muris agens Piraeo Athenas iungentibus, XL. stadiorum inquit, est eorum longitudo: ταῦτα δ' ἦν μακρὰ τεῖχη, τετραράκοντα σταδίων τὸ μῆκος. Martianus quoque L. VI. p. 210. agnuit quinque millia: etsi mensuram hanc interualli a Piraeo Athenas, perperam ille tribuerit saxorum Scironiorum latitudini. H.

iuncti. Libera 7. hæc ciuitas, nec indiga vllius praeconii amplius: tanta claritas superfluit. In Attica fontes, Cephissia a., Larine, Calirrhoe b. Eneacrunos 1: Montes: Brileffus c., Aegialeus, Ica-
rius,

1. *Eneacros. Cb.*

z. *Libera haec ciuitas*) Con-
cessum a Romanis vt suis le-
gibus vterentur, ac libertatis
ius datum, etiam Strabo pro-
didit, L. IX. p. 398. ἐΦυλα-
ξαν τὴν αὐτονομίαν αὐτοῖς,
καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Hodie
Atina, siue Ἀθῆνας incolis:
Nautis *Satines*, ex geminis vo-
cibus, εἰς Ἀθῆνας vna con-
flata. H.

a. *Cephissia*) Κηφισία
Laertio, in Platone: subin-
tellige κρήνη. Gellius L.
XVIII. c. 10. *In Herodis C.*
V. villam, quae est in agro
Attico, loco qui appellatur
Cephissia, aquis et lucis et ne-
moribus frequentem, aestu an-
ni medio concesseram. De La-
rine nihil compertum. H.

b. *Callirrhoe Eneacrunos*)
Καλλιρρόη ἐνεάκρυνος, ab a-
moenitate aquae nomine al-
tero ei fonti iuncto, altero
a fistulis siue siphonibus no-
vem aquam fundentibus. Vi-
de Not. et Em. N. XXXII.
(hic pos.) *Callirrhoe Eneac-*
runos) Haec diuulsa pepe-
ram a se inuicem vocabula
in libris ad hunc diem editis
leguntur, *Callirrhoe, Eneacru-*
nos: cum sit tamen geminum
vnius fontis nomen a scaturi-

ginibus nouem *Eneacrunos*
appellati. Neque enim Soli-
num moror, plenum nuga-
rum scriptorem, nec satis so-
lertem Plinii simiam, qui cum
haec transcriberet, duos pu-
tauit, c. 7. p. 23. *Callirrhoen*,
inquit, *fontem stupent: nec*
ideo Cruneson fontem alterum
nulli rei memorant. Magis Sui-
dam audio, p. 907. Ἐνεά-
κρυνον, κρήνη τις Ἀθῆνησι,
Καλλιρρόη καλεμένη πρότε-
ρον. Placidumque Lactantium,
in Statii, L. XII. v. 629. p.
422. *Callirhoe fons nouem ca-*
pitibus means. Immo et duo-
denis: vnde et δωδεκάκρυνος
ab aliis est appellatus. Sui-
das ipse testis, verbo Δωδε-
κάκρυνος, κρήνη, inquit, Ἀ-
θῆνησιν, ἣν Θεκυδίδης ἐνεά-
κρυνον. Quod iterum repetit
in Ἐνεάκρυνος. Helychius
quoque: et Tzetzes, Chil.
8. hist. 154. v. 259. longe
disertius: Ἡ Καλλιρρόη τις
κρήνης τυγχάνει ταῖς Ἀθῆ-
ναις, Ἡπερ καὶ ἐνεάκρυνος
τὸ πρῶτον ἐκαλεῖτο. Ἐγὼ δὲ
Δωδεκάκρυνον ἕτως εἰρηκεῖν
σῶμα, καθὼς τοῖς παλαι.
H.

c. *Brileffus* etc.) Ex his
ii Straboni memorantur, L.
IX.

rius: Hymettus, Lycabetus: d. locus ¹ Ilifos.
 A Pyraeo XLV. ² mill. pass. Sunium e. promonto-
 D 3 rium,

1. lacus Selinos. V. M. locus. Ch. annis. Gr. et Al. 2.
 Sic et Ch. XLII. Gr. et Al.

IX. p. 399. Βριλησσός, Ὑ-
 μηττός, vnde mel Hymet-
 tium, et Λυκαβηττός. Hy-
 metto nomen hodie *Lampro-*
bouni, quasi Λαμπρός Βουνός.
 Sunt et qui corrupte vocent
Monte-Matto, pro *Monte*
Hymetto Lycabettum a Lupo-
 rum multitudine appellatum
 putat Hesych. De Aegialeo
 et Icario, vid. Not. et Em.
 N. XXXIII. (hic pos.) *Bri-*
lessus, *Aegialeus*, *Icarius*) So-
 linus quoque c. 7. p. 23. Ae-
 gialeum et Icarium nominat.
 Sunt qui Aegialeum malunt.
 Sunt sane apud Steph. Αἰγι-
 λία, et Ἰκαρία, inter Atti-
 cae pagos: a quibus vicino-
 rum montium deriuari ap-
 pellatio potuit. Si quid con-
 iecturae indulgendum est,
 legi etiam forsan possit, pro
Aegialeus, *Encaleus*. Nam
 Tzerzes Chil. I. v. 978. Ἐγ-
 καλέιον ὄρος Atticae montem
 laudat, e regione Salaminis
 insulae positum. Sed indico
 tantum, non iudico. H.

d. *Annis Ilifos*) Codex
 vterque, *Locus filifos*, vt for-
 te legendum sit, *locus Ilifos*,
 ex Stephano, cui est *Ilifos*
 vrbs Atticae, vbi colerentur
 Musae cognomento *Ilifides*,
 Apollodoro auctore. *Pint.*

Locus Ilifos) Ἰλισσὸν οπ-
 pidum dirutum ait, rudera
 tantum et vestigia superesse.
 Vide Not. et Em. N. XXXIV.
 (hic adi.) *Locus Ilifos*) Sic
 MSS. omnes R. I. 2. Colb.
 I. 2. Paris. Chiff. et quos
 Pintianus vidit, Tolet. et Sal-
 mant. Parm. edit. corrupte
lacus Selinos: nec minus vi-
 tiose Barbarus, *annis Ilifos*
 reposuit. Ilifos Atticae op-
 pidi nomen fuit, teste Steph.
 vnde Musae Ilifides cogno-
 minatae: Ἰλισσός, πόλις τῆς
 Ἀττικῆς, ἐν ᾧ τιμῶνται αἱ
 Μῦσαι Ἰλισσίδες. Est tamen
 in eadem Attica, et Εἰλις-
 σός annis, cuius in ripa ara
 fuit Musarum Ilifiadum, te-
 ste Pausania, L. I. in Attic.
 p. 33. Dionysio item v. 424.
 Straboni L. IX. p. 400. aliis-
 que: vnde et anni et finiti-
 mo oppido communis esse
 ea appellatio potuit. Sic e-
 nim Suidas admonet: Ἰλις-
 σός, ὄνομα τόπων, καὶ ποτα-
 μῶν. H.

e. *Sunium*) Σύνιον ἄκρον,
 Ptol. L. III. c. 15. Scymno,
 p. 23. aliisque. Nunc *le Cap-*
des Colonnes: Graecis, *Caño*
Colonnais. H.

rium, f. Thoricos¹ promontorium. g. Potamos², Steria, Brauron h., quondam oppida. Rhamnûs i. pagus, locus³ Marathon k., campus Thriafius l., oppi-

1. *Doriscos. Ch. Doriscum. Gr. et Al. 2. leg. ex Strab. Potamos, Sterea, Brauron, Ion. etc. ubi edit. Potamos, Brauron, Gr. et Al. 3. In M. et Vet. deletur.*

f. *Thoricos*) Θόριμος. Vide Not. et Em. N XXXV. (hic consp.) *Thoricos promontorium*. In libris haecenus impressis *Doriscum promontorium*. In MSS. Rég. I. 2. Colb. I. 2. Paris. et Chiff. *Doriscos*. Nos intrepide *Thoricos* rescribimus, tum quia Dorisci Atticae promontorii, lociue, nulla usquam se mentio adhuc obtulit: Thorici vero oppidi, populiue post Sunium promontorium meminere complures, Strabo, L. IX. p. 398. Σένιον· εἶτα Θόριμος· εἶτα Ποταμὸς δῆμος etc. quem Graeci scriptoris locum Plinium modo credas exscripsisse. Stephanus quoque, Θόριμος δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος Φυλῆς. Mela denique, L. II. c. 3. p. 33. *Thoricos et Brauronia olim urbes, iam tantum nomina*. De Dorisco Thraciae Plinius Libri huius sect. 18. de Thorico vero in gemmis, L. XXXVII. sect. 18. in loco qui *Thoricos* vocatur. H.

g. *Potamos*) Ποταμὸς δῆμος, Strabo L. IX. p. 399.

Diogenis Laertii patria, Hodie *Porto de Rafty*: inter Sunium et Euripum. Sequitur apud Strabonem Στερέια, cuius et Stephanus meminit: eam hoc loco restitimus, cum in MSS. legatur, *Stere-brauron*. In libris haecenus vulgatis desideratur. H.

h. *Brauron*) Βραῦρων, vbi Dianae Brauroniae sacellum Strabo, L. IX. p. 399. Mela, L. II. c. 33. *Thoricos et Brauronia, olim urbes, nunc tantum nomina*. Hodie *Vrana* Ibi sepulcrum Iphigeniae, inquit Nonnus, L. XIII. Dion. p. 362. H.

i. *Rhamnûs*) Ραμνῆς; Straboni, l. c. ad Euripi oram De eo rursus L. XXXVI. sect. 4. Hodie *Tauracastro*, vel *Ebreo-castro*. H.

k. *Marathon*) Μαραθὸν Persica maxime classe pernotus, inquit Mela, L. II. c. 3. p. 33. Contigit ea, duce Miltiade, anno tertio Olymp. 72. H.

l. *Thriafius*) Θριάσιον πέδιον, Stephano et Straboni, L. IX. p. 395. H.

oppidum m. Melita¹, et Oropus n., in confinio Boeotiae.

XII. Cuius Anthedon o., Onchestos p¹, Thespiae q. liberum oppidum, Lebadea r.: nec cedentes Athenis claritate, quae cognominantur Boeotiae Thebae s., duorum numinum Liberi atque Herculis

D 4

culis

1. Miletum. V.

m. Melita) Sic MSS. omnes, editionesque castigatissimae. Μελίτη Ἀττικῆς, vnde Gelades oriundus, Phidiae Magister, apud Ioh. Tzetzes, Chil. VIII. histor. 102. v. 326. Frustra Miletum hoc loco Sponius obtrudit, hoc est, Athenarum urbis regionem, pro Atticae oppido. Signat hunc Atticae locum et vetus inscriptio ab eodem Sponio relata, p. 107. ΑΕΟΝΙΔΗΣ ΑΕΟΝΙΔΟΥ ΜΕΛΙΤΗΣ. H.

n. Oropus) Ὀρωπός, Boeotiae a Stephano adiudicatur. Hodie Ρορο. Distat a mari duobus mill. De eo Livius L. XLV. p. 580. H.

o. Anthedon) Ἀνθηδών, πόλις Βοιωτίας, Stephano: in Boeotico litore contra Euboeam, Straboni, L. IX. p. 404. H.

p. Onchestos) Ὀγχησός Homero, in Cat. v. 13. Ὀγχησός, Strab. L. IX. p. 410. Nunc Diminia, Διμηνία, quod ibi sementes bimestri spatio vix tellus ferat: nam ob exundantes aquas vicini lacus,

ante Aprilis exitum fieri factio non potest. H.

q. Thespiae) Θεσπιά Strab. L. IX. p. 409. sub Helicone monte: vbi rudera oppidi superesse modo iam tum aevo suo ipse prodidit: testantur etiam inscriptiones ibi repertae nuper a vico Neochori pass. mille Homero, in Catal. v. 5. Θεσπια. H.

r. Lebadea) Λεβαδία Straboni p. 414. Λεβαδεία Pausaniae, L. IX. Boeot. p. 601. Λεμβαδεία Harpocrati p. 185. In inscriptione nuper reperta: sed forte recente ΛΕΒΑΔΕΙΕΩΝ, Hodie Livadia. Hic Iouis Trophonii fanum, de quo Livius, L. XLV. p. 580. H.

s. Thebae, duorum) Exscripsit haec Solinus, c. 7. p. 23. Θήβας Βοιωτίας. Incolis Tiva, non vt vulgo esseruat, Siiva, vel Siives: dictione ab his vocibus conflata εἰς Θήβας. In nummis antiquis est ΘΕ. Θήβα Ἑπταπύλος, Thebe septemportis, et ΘΕΒΗ Θήβα Ἑπταπύλος, Βοιωτῶν ἤβα, Thebe septemportis,

culis (vt volunt) patria. Et Musis natale in nemo-
re Heliconis assignant. Datur et his Thebis saltus
Cithaeron t., amnis Ismenus. u. Praeterea x. fon-
tes in Boeotia, Oedipodia, Psamathe 1, Dircē, Epi-
crane 2, Arethusa, Hippocrene, Aganippe, Gar-
gaphie. Montes, extra y. praedictos, Mycalessus z.,
a. Hadylius 3, Acontius. b. Reliqua oppida, inter
Mega-

1. *Psamathe. Gr.* 2. *Epigranea. Gr. et Al.* 3. *Ady-
lisus. Gr. et Al.*

tis, Boeotorum flos et decus et
robur est. Et in alio pariter
ē Gaza regia KABI. Καδμεί-
ων Ἄγυ, Βοιωτῶν Ἴσχυς, Ci-
uitas Cadmeorum, robur Boeo-
torum. Cadmei, Thebani:
quoniam Thebae sunt a Cad-
mo conditae. Et HIKE, Ἡ-
ρακλεία Ἴσχυς Καδμείοι Ἐ-
πιφανεῖς, Herculeo robore
Cranei percelebres. H.

t. *Cithaeron*) Κιθαίων
Straboni, p. 409. iuxta The-
bas. H.

u. *Ismenus*) Ἴσμηνός, πο-
ταμός Βοιωτίας, Stephano
Ἴσμηνός Dicaearcho, p. 167.
Ἴσμηνός Pausaniae L. IX. p.
556. H.

x. *Praeterea fontes*) Oedi-
podiam, Psamathē, Arethu-
sam, Dircen, Hippocrenē,
et Aganippen Solinus appel-
lat, c. 7. p. 23. Scholiastes
Nicandri in Theriac. p. 40.
Υαμάθη, κρήνη ἐν Βοιωτίᾳ.
Pausaniae hi memorantur,
L. IX. Boeot. Οἰδιποδία
κρήνη, p. 569. sic nuncupa-
to fonte, quod in eo pater-

nae caedis crurorem Oedipus
abluerit. Δίρα p. 758. a Ly-
ci vxore. Schol. Pindari p.
104, Δίρα, πηγή ἐν Θήβαις,
Ἀγανίπη in Helicone mon-
te, p. 584. Γαργαφία κρή-
νη, p. 548. De Gargaphie,
Herod. L. IX. Calliope n.
19. et Ouid. Metam L. III.
v. 155. Ἐπικρήνη, Dorice Ἐ-
πιγράνα, a Capella memora-
tur, L. VI. c. de tercio sinu
Europae p. 210. In Plinia-
nis libris haecenus edicis per-
peram Epigranea. H.

y. *Extra praedictos*) Prae-
ter Heliconem, et Cithae-
ronem. H.

z. *Mycalessus*) Μυκαλη-
σός, ab vrbe cognomine, de
qua mox. H.

a. *Hadylius*) Ἀδύλιος Do-
rica lingua, pro Ἡδύλιος
Vide Not. et Em. N. XXXVI.
(hic adi.) Hadylius) Ἀδύλι-
ος vt diximus, Dorica dia-
lecto pro Ἡδύλιος. Sic enim
reponendum censuimus, cum
prius corrupte legeretur, Ἀ-
δύλιος. Hadylii certē mon-
tis,

Megaram et Thebas Eleutheræ c., Haliartus, Plataeae, Pherae, Aspledon, Hyle¹, Thisbe, Erythrae, Glissas, Copae: iuxta Cephissum amnem d. Larymna² et Anchoa: Medeon e., Phlygone, D. 5 Acrae-

1. *Hilae.* 2. *Lamia, et Anichia Gr. et Al.*

tis, siue Hedylii meminere complures, Harpocraton, p. 137. ex Demosthene, et Theopompo: Ἡδύλειον ὄρος ἐν Βοιωτίᾳ, ὡς καὶ Θεοπομπός, etc. Suidas, p. 1169. Ἡδύλειον ὄρος, ὅπερ ἐστὶν ἐν Βοιωτίᾳ. H.

b. *Acontius*) Ἀκόντιον ὄρος, Straboni, L. IX. p. 416. et Plutarcho in Sylla, p. 464. H.

c. *Eleutheræ, etc.*) Ἐλευθεραὶ Stephano. Ἀλιάετος Paul. L. IX. Boeot. p. 590. Πλαταία Homero, Iliad. β. in Catal. v. II. vbi Didymus Scholiastes τὰς Πλαταίας vocat: incolas Πλαταιεῖς Pausan. initio L. IX. Φερραὶ Straboni in Tanagrica Boeotiae regione, prope Mycaestum L. IX. p. 405. Ἀσπληδῶν Stephano, et Straboni, p. 414. Ἴλη Homero, in Catalogo, v. 7. et Straboni p. 407. Θίσβη Stephano et Hom. v. 9. Ἐρυθραὶ Homero, v. 6. et Strabo p. 409. Γλίσσας Homero v. II. vbi Eustathius p. 269. Γλίσσαντος. Κῶπαι Stephano, et Dicaearcho, p. 166. Hodie *Topoglia*, iuxta Copaidem lacum, quem alli Cephif-

sidem vocant, cum Strabone p. 406. quod Cephissus amnis hunc impleat: cui lacui nomen hodie est, non *Lago Stiuo*, vt quibusdam creditum, sed *Limni tis Liuadias*, Λίμνη τῆς Λιβυαδίας, et *Lago di Topoglia*. H.

d. *Larymna et Anchoa*) Λαρυμναὶ et Ἀγχόνη, iuxta Cephissum amnem, Straboni, L. IX. p. 406. Vide Not. et Em. N. XXXVII. (hic pos.) *Larymna et Anchoa*) Ita reposuimus, tum ex vestigiis codicum Reg. I. et Paris. tum ex re ipsa et situ oppidorum, iuxta Cephissum amnem, quorum nomina Λαρυμναῶν et Ἀγχόνων Strabo refert, L. IX. p. 406. vbi Cephissus exit in mare. Larymnam enim ibi geminam distinguit: Locridis alteram, de qua postea Plinius, alteram Boeotiae. *Lamia* autem et *Anichia*, (sic enim libri haecenus editi prae se ferunt) nec Graecorum vlli, nec Latinis scriptoribus memorantur: etsi iis nominibus The-saurum suum Ortelius locupletavit. Paulo superius *Hyle* pro *Hilae* etiam rescripsimus, cum Homero, et Strabone. H.

f. Acraephia¹, Coronea g., Chaeronea. In ora autem infra Thebas h., Ocalee i., Heleon², Scolos, Schoenos, Peteon³, Hyrie⁴, Mycaleffus, Hilefion,

1. Grepbis Gr. et Al. 2. Ocale, Elacon, Gr. et Al. 3. Schoenos. Gr. et Al. 4. Hyriae. Gr.

e. Medeon etc.) Μεδεων Stephano, et Hom. II. β. v. 7. Φλύγενιον in Phocide, Steph. et Paul. L. X. Phoc. p. 613. H.

f. Acraephia) Ἀκραίφια. Vide Not. et Em. N. XXXVIII. (hic adsp.) Acraephia) In libris impressis Grepbis. In MSS. R. 1. 2. etc. Graepbis. Sylburg. in Paul. et eum secutus Ortelius Cirphis, quae Straboni Κίρφης, L. IX. p. 416. Phocidis vrbs mediterranea, iuxta Delphos: perperam, vt apparet. Nos indubitata coniectura Acraephia, cum Stephano reposuimus: Ἀκραίφια, inquit, πόλις Βοιωτίας· οἱ δὲ Ἀκραίφιον, etc. Pausan. L. IX. Boeot. Ἀκραίφιον dicitur: Ptolem. L. III. c. 15. in oppidis Boeotiae mediterraneis Ἀκραίφια pro Ἀκραίφια: Straboni Ἀκραίφια, L. IX. p. 410. quas cum Coronea, Onchesto, Haliartoque copulat. Denique Ἀκραίφια πόλις Herodoto L. VIII. Vran. p. 507. n. 135. haud procul palude Copaide. H.

g. Coronea) Κορώνεια, et Χαιρώνεια, in oppidis Boeotiae mediterraneis, a pud

Ptol. L. III. c. 15. Haec Plutarchi natalibus clara. H.

h. Infra Thebas) An infra Boeotias Thebas? an vero etiam illud infra Thebas, nomen oppidi est in ora positi, quod Ὑποθήβας Homerus vocat, Iliad. β. in Catal. v. 12. "Οἴτε Πλαταιαν ἔχον, ἢ δ' οἱ Γλίσσαν ἐνέμοντο. "Οἶδ' Ὑποθήβας εἶχον ἐν-κτίμενον πτολίεθρον. H.

i. Ocalee, etc.) Ὠκαλέη Homero, II. β. in Catal. v. 8. vbi Didymus postea vocatam ait Ὠκαλείαν, Ἐλεων pagus Tanagricus, Straboni L. IX. p. 404. cui a paludibus nomen est. Homerus v. 4. Σχοῖνον τε Σικῶλον τε laudat. Σχοῖνος Thebis distat stadiis L. vi auctor est Strabo, L. IX. p. 408. Σικῶλος sub Cithaerone est. Πετewων agri Thebani pagus, prope viam quae ducit Anthedona, εἰς τὸν Ἀνθηδόνα, Strabo, p. 410. Τείη Homero, v. 3. et Suidae: Stephano, Τεία, πρὸς τὸν Εὐριπον: Eaedem Hysiae Ὑσία appellatae a Pausan. L. IX. Boeot. p. 545. et Strabone, p. 404. vbi Μυκαλησσός pagus Tanagricus dici-

fion k.¹, Pteleon l., Olyros², Tanagra m. liber populus: et in ipsis faucibus Euripi, quem facit obiectu³ insulae Euboeae, Aulis n. capaci nobilis portu. Boeotos Hyantas o. antiquitus dixere. Locri deinde Epicnemidii cognominantur, olim p. Leleges

1. *Hyrescon. Gr. et Al.* 2. *Ollarum. Ch.* 3. *obiecta insula Euboea. M.*

dicitur, in via qua Thebis Chalcidem Euboeae itur. H.

k. *Hilesion*) *Εἰλέσιον*. Vide Not. et Em. N. XXXIX. (hic adi.) *Hilesion*) *Εἰλέσιον* cui ab ἔλος, hoc est a palude circum iacente factum nomen esse testatur Strabo, L. IX. p. 406. Meminit eius oppidi Homerus, II. β. in Catal. v. 6. Nonnus quoque, L. XIII. Dionys. p. 354. cum Scolo, Thisbe, ceterisque, quae hic appellantur: *Εἰλέσιον, καὶ Σαῶλον, ἀλιμηπίδα τε Θέσβην* etc. Quibus adducti testimoniis *Hilesion* hoc loco scripsimus cum prius *Hyrescon* legeretur: quae vox nihili est. H.

l. *Pteleon, Olyros*) In MSS. *Pteleon, ollarum*. H.

m. *Tanagra liber populus*) Scribend. *Tanagra liber populus*, et in ipsis faucibus Euripi quem facit obiecta insula Euboea, etc. Tanagram et Aulida in ora ponit, ubi Oropum pro Tanagra debuit. *Salmas.* pag. 148. b.

Tanagra) Ab Aulide stadiis 30 distitum *Ταναγραίων*

πελίχμιον, Straboni, L. IX. p. 403. H.

n. *Aulis*) *Αὔλις* portus inclytus statione quondam mille nauium Agamemnoniae classis, inquit Liu. L. XLV. p. 580. et Mela, L. II. c. 3. Ne rudera quidem hodie Aulidis supersunt. Solinus, c. 7. p. 23. *Euboea insula laterum obiectu efficit Aulidis portum*. H.

o. *Hyantas*) *Ἵαντας*, Strabo, L. IX. p. 401. idem et Leleges olim appellati, ex eodem Strabone, Scymno, p. 24, et Solino, c. 7. p. 23. De Hyantibus multa Pindari Schol. p. 56. et 155. H.

p. *Olim Leleges*) Testis Hesiodi versus, quem Strabo recitat L. VII. p. 322. *Ἦτοι γὰρ Λοκρὸς Λελέγων ἠγήσατο λαῶν*. Pars hi fuere Boeotiae: Solinus l. c. *Boeoti iidem sunt qui Leleges fuerunt, per quos defluens Cephissos amnis in maria conditur*. *Ἐπικνημιδίοι* porro a Cnemide monte oppidoque eius orae cognominantur: Strabo, L. IX. p. 425. H.

leges appellati, per quos amnis Cephissus q. defer-
tur in mare. Oppida: Opūs r., vnde¹ et finus
Opuntius, Cynos, Phocidis in litore vnum Daph-
nūs. s. Introrsus in Locris, Elatea t., et in ripa
Cephissi (vt u. diximus) Lilaea: Delphosque versus,
Cnemis x. et Hyampolis. Rursus Locrorum ora,
in qua Larymna y., Thronium z., iuxta quod Boa-
grius amnis deferretur in mare. Oppida: Narycion a.,
Alope, Scarphia. Postea Maliacus finus ab b. in-
colis

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. Opus, vnde Opun-
tius finus Gr.

q. Cephissus) De quo di-
ctum est, sect. 4. H.

r. Opūs) Ὀπῦς, Ὀπῦν-
τος Straboni p. 425. vbi et
Ὀπῦντιος κόλπος, et Κύνος
Opuntiorum nauale, Κύνος
Homero in Catal. v. 38. Cy-
num Locridis, emporium
Opuntiorum vocat Liu. L.
XXVIII. p. 321. H.

s. Daphnūs) Δαφνῦς Stra-
boni, p. 416. et 424. H.

t. Elatea) Ἐλάτεια Ste-
phano et Appiano in Syriac.
p. 98. Straboni p. 407. et
Ptolem. L. III. c. 15. H.

u. Vt diximus) sect. 4. H.

x. Cnemis) Κνημίδες χω-
ρίον ἐρυμνόν, munitum oppi-
dum ap. Strabon. p. 226.
Ἰάμπολις Hom. in Catal.
v. 28. et Pausan. L. X. Pho-
ciæ. p. 609. Straboni p. 416.
Liuio quoque L. XXXII. p.
388. Vtraque versus Opun-
tem et Euboeam posita, pro-
cul et Delphis. Quamobrem

haec verba, versusque Del-
phos, ad Lilaeam, mutata in-
terpunctione, retulimus. H.

y. Larymna) Haec Locri-
dis Larymna, inferior ap-
pellata, ad ostia Cephissi a-
mnis. Strabo p. 405. Λάρυ-
μνα. H.

z. Thronium) Id acceptum
ex Homero, II. β. in Cat.
v. 40. Θρόνιον τε Βοαργίς
ἀμφὶ ῥέεθρα. H.

a. Narycion) Νάρυξ et Να-
ρύκιον Stephano. Ἄλωπη de-
inde Straboni, p. 426. et
Diod. Siculo, L. XII. Bibl.
p. 101. Ἄλωπη Thuc. L. II.
p. 117. Denique Σπάρφεια
Λοκρίδος prope Thermopy-
las, Stephano et Appiano in
Syriac. p. 98. H.

b. Ab incolis) Ab incolis,
inquit, finus hic nomen tra-
xit. Ii Straboni Μαλιεῖς ap-
pellantur, L. IX. p. 416. H.

colis dictus: in quo oppida, Halcyone c., Econia, Phalara. d.

XIII. Doris deinde, in qua Sperchios e., Erineon f., Boion, Pindus, Cytinum. Doridis a tergo mons est Oeta. g.

XIV. Sequitur gg. mutatis saepe nominibus Aemonia: Eadem Pelasgicum Argos, Hellas, eadem Thessalia, et Dryopis, semper a regibus cognominata.

c. *Halcyone, Econia*) Halcyonensium vnicum, quod quidem sciam, monumentum existat in nummo Senneri Imp. ex aere minore, qui in Parisiensi nostro Cimelio asseruatur, cuius epigraphae ΑΛΚΥΟΝΙΩΝ. De Econia nihil compertum. At qui pro vtraque voce *Alalcomenen*, *Ioniamque* substituunt, confidenter nimium libris derogant fidem, vt indulgeant coniecturae. H.

d. *Phalara*) Φάλαρα Stephano, πόλις Θεσσαλίας dicitur: cuius in confinio posita. In sinu Maliaco a Licio collocatur L. XXXVI. prope Lamiam, Phthioticae Thessaliae oppidum, de quo mox. Φαλωριάς Lycophr. v. 1147. H.

e. *Sperchios*) Ab amne cognomine, de quo statim dicemus. Σπέρχεια Ptol. L. III. c. 13. inter Echinum et Sperchii amnis ostia, in Phthiotide. H.

f. *Erineon*, etc.) Dorienteses, inquit Strabo L. IX. p. 427.

regionem incolere, a quatuor urbibus Tetrapolim appellatam. Urbium haec nomina Ερίσσορ, Βόττωρ, Πάδος, Κυτινίωρ. H.

g. *Oeta*) Mela L. II. c. 3. *Nonissime calcaturum Graio Herculi solum, Octaeus salus.* A Thermopylis et ortu Solis, ad occasum Ambraciumque sinum porrigitur. H.

gg. *Sequitur*) Transcripsit haec Solinus c. 8. p. 24. et Martianus, L. VI. cap. de Thessalia, p. 210. Αίμωνίαν ab Aemone rege Thessaliam appellatam esse, Strabo docet, L. IX. p. 443. et Dion. Halic. L. I. p. 49. et Hesych. et Steph. Πελασγίαν idem Stephanus, et Eustathius in Dion. v. 427. p. 61. Hellas, teste Pausania, L. III. Lacon. p. 201, ab Helene rege dicta est; a Thessalo, Thessalia, ex eodem Strabone, et ex Velleio, L. I. p. 3. Δρυοπίς Herodoto, L. I. Clío, n. 56. p. 21. De Dryope, vide Strabonem, L. VIII. p. 373. H.

nata. Ibi genitus Rex nomine Graecus, a h. quo Graecia: ibi Hellen i., a quo Hellenes. Hos eodem Homerus k. tribus nominibus appellavit, Myrmidonas, et Hellenas, et Achaeos. Ex his Phthiotae l. nominantur Dorida accolentes. Eorum oppida, Echinus m. in faucibus Sperchii n. fluminis. Ther-

h. *A quo Graecia*) Stephanus: Γραικός, ὁ Ἕλληνα, ὁ Θεσσαλῆ υἱός, ἀφ' ἧς Γραικοί, οἱ Ἕλληνας. Vide Not. et Em. N. XL. (hic adi.) *Graecus, a quo Graecia: ibi Hellen, a quo Hellenes*) Haud obscure innuit Graecorum nomen, quam Hellenum, esse aliquanto antiquius. Consuetudinem habet Apollodorum, L. I. de Diis, p. 27. Ἕλληνα μὲν, inquit, ἀφ' αὐτῆς, τῆς καλεσμένης Γραικῆς, προσηγόρευσεν Ἕλληνας. Vbi interpret Latinus: *Hellen de se Hellenas, qui postea Graeci vocati sunt, nominavit. Debit sic potius reddere, qui prius Graeci vocabantur.* Hoc Tanaq. Faber, qui versionem recensuit, praetermisit. Quod porro ad vocem Γραικός attinet, Hesych. Ραῖνος prius dictum opinatur, mox a Romanis addita litera Graecos nuncupatos: Ραῖνος, inquit, Ἕλληνα. Ρωμαῖοι δὲ τὸ γρηγοσθέντες, Γραικὸν Φάσι. H. i. *Hellen*) De Hellene, Thessaliae rege Pausanias, in Achaic. L. VII. p. 396. Deucalionis filium facit Thu-

cyd. L. I. p. 3. et Strabo, L. III. p. 432. Euseb. quoque in Chronico p. 96 Ἕλληνα υἱός Δευκαλίωνος, ἀφ' ἧς Ἕλληνας οἱ Γραικοὶ μετεκλήθησαν. H.

k. *Homerus*) Iliad. β. in Catal. v. 191. vbi de Phthiae et Helladis incolis: Μυρμιδόνες δὲ καλεῖνται, καὶ Ἕλληνας, καὶ Ἀχαιοί. Vide etiam Strabonem, p. 433. H.

l. *Phthiotae*) Φθιώται, regioque ipsa Φθιώτις Straboni, p. 433. Hos Thessaliae contributos esse iussit Augustus ut refert Pausan. in Phocic. L. X. p. 622. H.

m. *Echinus*) Ἐχῖνος Phthioticae dititionis, apud Strab. l. c. in intimo Maliaci sinus recessu, apud Scymnum, p. 25. Κόλπος δὲ καίεται Μαλιακός, ἐν τῷ μυχῶ Ἐχῖνος. In Conc. Chalced. Petrus Echinienfis. H.

n. *Sperchii*) Σπερχειός Straboni, l. c. et Ptol. L. III. c. 13. H.

Thermopylarum o. angustiae: p. quo^r argumento
 iv. millia pass. inde Heraclea, Trachin dicta est.
 Mons ibi Callidromus: oppida q. celebra, Hellas,
 Halos, Lamia, Phthia, Arne.

XV.

1. Aquarum argumento.

o. Thermopylarum) Liu. L. XXXVI. p. 441. Extremos ad orientem montes Oetam vocant: quorum quod altissimum est, Callidromon appellatur: in cuius valle ad Maliacum sinum vergente iter est non latius quam sexaginta passus: haec vna militaris via, qua traduci exercitus, si non prohibeantur, possunt. Ideo Pylae, et ab aliis, quia calidae aquae in ipsis faucibus sunt, Thermopylae locus appellatur: nobilis Lacedaemoniorum adversus Persas morte magis memorabilis quam pugna. Vide etiam Strabon. p. 428. H.

p. Quo argumento) Ob viarum asperitatem: est enim τραχύς asper. Hinc Ἡράκλειαν Τραχῖνα dixerunt. Strabo, p. 429. Ab Hercule conditam Steph. ait, et Eustath. in Iliad. β. p. 320. H.

q. Oppida celebra Hellas, Halos) Male: iam enim a multo saeculorum numero desierat esse Hellas vrbs, et Plinius de oppidis, quae non amplius exstant, nunquam loquitur in praesenti, sed semper ait, interit vel fuit: ergo legatur: oppida celebra, Hallos, Halos: quod quidam

non concoquens mutavit in Hellas. Palmer.

Oppida celebra) Fuere, inquit, haec oppida quondam celebra, Ἑλλάς, Ἄλος, Λαμία, Φθία, Ἄγη. Vide Nor. et Em. N. XLI. (paulo post) Φθία porro non regionis modo Phthioidis nomen est, sed et oppidi: Eustath. in Il. β. p. 320. Φθία πόλις καὶ μοῖρα Θετταλίας. Ita etiam Stephanus. At non est regionis, sed reginae nomen illud in nummo, quem Seguinus vulgavit p. 85. secundae editionis. Caput est muliebre velatum. ΦΘΙΑΣ)(ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΥΡΡΟΤ. Fulmen. Extincto rege Pyrrho, vidua eius regnum suscepit administrandum, pupilli tutrix (vt videtur) a marito constituta. Nam vt Plotina Traiani, Sabina Hadriani, similiaque cum dicuntur, non mater, sed coniux intelligitur: sic Phthia non Pyrrhi mater, sed coniux agnoscenda est: et vidua quidem, quod caput velatum docet. Λαμία Straboni, L. IX. p. 433. vnde Lamiaco bello nomen impositum est, quod anno proximo ab Alexandri obitu

XV. (VIII. *) In Thessalia autem Orchomenus, r. Mynyeus¹ antea dictus: et oppidum Almon s., ab

1. *Mynilus, Cb. Minyeus, Gr.*

bitu coeptum. In Notitia Ecclesiastica Prou. Thessalonicae, p. 23. Λαμία. Lamiam Liu. vocat, L. XXVII. p. 310. "Αρνη denique Stephano Thessaliae vrbs dicitur, Boeotorum colonia, "Αρνη πόλις Θεσσαλίας, ἀποικος τῆς Βοιωτίας. Oppida celebria, Hellas, Halos, Lamia, Etbia, Arne) Ita libri omnes tum impressi, tum manu exarati. Palmerius tamen in Exercitationibus, p. 321. *Hallos, Halos* legi oportere omni ope contendit, non *Hellas, Halos*. At praeter consensum exemplarium, perspicua res est ea nunc oppida commemorari a Plinio, quae Homerus ipse belli Troiani tempore claruisse scribit: e quibus Hellas, Halos, Phthia locum praecipuum obtinent: Nam Iliad. β. in Catal. v. 189. Οἱ δ' Ἄλον, οἱ τ' Ἄλοπην οἱ τε Τρηχῖν' ἐνέμοντο, Οἱ τ' εἶχον Φθίην, ἥδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα. Vbi Eustath. p. 320. Helladem ait ab Hellene conditam: Ἄλον a quibusdam tenui spiritu signari, ab aliis denso: Ἑλλάς δὲ ὑπὸ Ἑλληνοσ ἐπίσθη -- τινὲς δὲ οἴονται δασύνεσθαι τὸν Ἄλον. Ac rursum p. 332. Strabonem ait

duos in Thessalia fontes agnoscere, Mellēida et Hyperiam, prope Hellada et Pharsala, πλησίον τῆς πολέως Ἑλλάδος, καὶ Φαρσάλων. H.

* *Thessalia*) Gerbel. descrip. Graec. lib. II. pag. 41. Pancirol. super notic. lib. I. cap. 137. Dalec. v. Ind. Libror. r. *Minyeus*) Ὀρχομένος Μινυεύς, oppidum, de quo Pausan. in Boeot. L. IX. p. 597. ab Orchomeno Minyae filio, vnde Minyae Orchomeni appellati ciues, vt ab Orchomeniis Arcadicis distinguerentur. Thucyd. L. IV. p. 303. Ὀρχομένον τὸν Μινυεῖον πρότερον καλούμενον, νῦν δὲ Βοιωτικόν. De oppido loquitur. Vide Not. et Em. N. XLII. (hic pos.) *In Thessalia autem Orchomenus, Minyeus antea dictus, et oppidum Almon*) Ita MSS. At Parm. editio. *In Thessalia autem amnis Orchomenus, etc.* Vt et amni et oppido commune id nomen esse existimetur, legique deinde oporteat, *et oppidum: Almon, etc.* Cui lectio adstipulari videtur Homerus. Ἐστὶ δὲ τις ποταμός Μινυήιος εἰς ἅλα βάλλων. H.

s. *Almon*) Est et Almon Romae

ab aliis Salmon¹, Atrax t., Pelinna u.: fons. x. Hyperia.

1. Ab aliis Elmon, Gr. et Al.

Romae fluuiolus, quo mater Deūm 6. Kal. April. lauatur. Lucanus I. *Et lotum paruo reuocant Alnone Cybelem.* Claudianus in bello Gildonico: *Praelatoque lanas Phrygios Alnone leones.* Brod. cap. 26. lib. II. Steph. Bœotiae urbem esse ait Hellenicum laudans auctorem, qui tamen perperam Salmonem etiam dici velit. Dalec.

Almon) Eadem Μιννα dicta quondam, si Stephano fides, Μιννα, inquit, πόλις Θεσσαλίας, ἢ πρότερον Ἀλμωνία. Vide Not. et Em. N. XLIII. (hic adi.) *Almon*, ab aliis Salmon) Ita MSS. omnes Reg. I. 2. Colb. I. 2. Paris. non, vt editi, ab aliis Elmon. Confirmat veterem scripturam Stephanus: Ἀλμων, inquit, πόλις Βοιωτίας, ὡς Ἐλλάδος, καὶ Σάλμων αὐτὴν Φησί. Etsi reprehenditur a Stephano Hellenicus. H.

t. *Atrax*) Ἀτραξ, et Ἀτραξία, πόλις Θεσσαλίας, Stephano. Vicina Peneo amni, apud Strab. L. IX. p. 440. H.

u. *Pelinna*) Περίνναιον Straboni, L. IX. p. 438. Pelinaeum Liu. L. XXXVI. p. 439. Vide Not. et Em. N. XLIV. (hic ext.) *Pelinna*) Cum Pelinna reposuit Her-

molaus, ait Pelicerius in Not. MSS. eum fecisse, contra librorum omnium fidem, vetustarumque editionum, Parm. Venet. etc. in quibus *Palanna*, pro *Phalanna* legitur: atque adeo contra ipsum Strabonem, qui L. IX. p. 440. iuxta Peneum flumen citata Artace: *Phalanna*, inquit, *Perrhaeborum oppidum, haud procul Tempe, Peneo et ipsa affidet:* ἢ δὲ Φαλάννα Περγαίβικη πόλις πρὸς τῷ Πηνειῷ πλησίον τῶν Τεμπῶν. At certe ea quae a Strabone Phalanna describitur, ipsa est quae a Plinio sect. 16. Magnesiae adiudicatur, vt suo loco ostendimus. Quamobrem locum hic habere Phalanna non potest, sed Liuii, Strabonisque Pelinnaeum, vt diximus: quod illi quidem circa Atracem, Larissam, Triccamque constituunt. Stephanus vero aliquanto disertius quam cereri in Phthiotide: Περίννα, πόλις Θεσσαλίας, ἐν τῷ Φθιώτιδι. H.

x. *Hyperia*) Ὑπέρεια, Straboni L. IX. p. 432. in media Pheraeorum ciuitate, ex eodem, p. 439. atque ex Eustath. in II. β. p. 332. Falli Hesychem putamus, qui Ὑπέρειαν ait esse τῶν Φαιάκων πόλιν καὶ κρήνην, cum

ria. x. Oppida y., Pherae, quarum a tergo z. Pieris¹ ad Macedoniam protenditur, Larissa a., Gomphi b. Thebae c. Theſſaliae, nemus d. Pteleon: ſinus Pagaeicus. Oppidum Pagaeae e., idem poſtea Demetrias f. dictum, Tricca g., Phariſalici campi cum h. ciuitate libera, Cranon i., Iletia. k. Montes

1. *Pierus. Gr.*

nemo alius eius oppidi meminert in eo tractu, ac Φερῶν κρηνην dicere tantummodo debuisse videatur. H.

y. *Oppida Pherae, quarum a tergo Pierus, etc.*) Lege: *Oppida Pherae, quarum a tergo Pieris ad Maced. etc.* Salmast. pag. 152. b.

Pherae) Φερῶν, in mediterraneo Theſſaliae, ἐν μεσογείᾳ Θετταλίᾳ, p. 24. Horum meminit etiam Pausan. L. II. Corinth. p. 127. Φερῶν τῶν ἐν Θετταλίᾳ. H.

z. *Pieris*) Vel Pieria regio, de qua ſect. 17. Male in libris editis: *Pierus*, quod montis nomen, de quo mox Plinius. H.

a. *Larissa, etc.*) Λάριſſα, Theſſaliae oppidum, iuxta Peneum, Stephano, *Larissa Theſſalia*, Solino, c. 8. p. 24. H.

b. *Gomphi*) Γόμφοι, in Eſſiotis Theſſaliae gente apud Ptol. III. c. 13. et in Notit. Ecclef. p. 32. Apud Scylacem, p. 24. Ἀμφίφαιοι, pro Γόμφοι νέον. H.

c. *Thebae*) Θήβη Θεσσα-

λίας τῆς Φθιώτιδος, Stephano et Scylaci p. 24. In Conc. Sardic. *Modestus a Theſſalia de Thebis*. Maritimum emporium Theſſalorum Liuius vocat, L. XXXIX. p. 495. H.

d. *Nemus Pteleon*) Iuxta urbem cognominem, quae Straboni L. IX. p. 433. et 435. Πτελεῶν dicitur. H.

e. *Pagaeae*) Παγασαι Straboni Pheraeorum nauale. L. IX. p. 436. a Pheris diſſitae ſtadiis XC. ſeu paſſ. XI. M. CCL. Sintui hodie nomen eſt *Golfe d' Armiro*. H.

f. *Demetrias dictum*) Exhausta ciuibus vrbe Pagaeica, et Demetriadem tranſductis, a noui oppidi conditore Demetrio Poliorceta: Pagaeorum nomen antiquatum, Demetriadis appellatio inualuit. Strabo l. c. H.

g. *Tricca*) Τρίκκη Ptolem. L. III. c. 13. in Eſſiotis, Theſſaliae gente, Τρίκκη Homero in Catal. v. 236. et Hefychio. H.

h. *Cum ciuitate*) Φάρσαλος Scylaci, p. 24. inter vrbes Theſſaliae. mediterraneas.

Hanc

tes Phthiotidis, Nymphaeus l, quodam topiario naturae opere spectabilis: Buzygaeus, Donacesa, Bermius, Daphissa, Chimerion, Athamas, Stephane. In Thessalia sunt quatuor atque triginta: quorum nobilissimi, m. Cerceti¹, |Olympus n., o. Pieris², Ossa: cuius p. ex aduerso Pindus et Othrys, Lapitharum sedes: hi ad occasum vergentes: ad Ortus³. Pelios: omnes theatri modo inflexi, q. caueatis⁴

E 2

ante

1. Ceraci. Ch. 2. Pierus. Gr. 3. Ortum. 4. Sic quoque M. V. C. cuneatis Gr. et Al.

Hanc Enipeus amnis praeterlabitur, ut auctor est Strabo, L. IX. p. 432. H.

i. Cranon) Κραωνών Straboni, p. 441. et Stephano in iis campis, qui Tempe nominantur. H.

k. Pelia) Ptol. L. III. c. 13. in Pelasgiotide, Thessaliae regione, Ἰλέγιον, pro Ἰλέτιον. H.

l. Nymphaeus) Ἄν Τιμ-Φροσφηςός Thessaliae mons, cuius Strabo meminit L. IX. p. 433. Βέσφης όρος; meminere Ptolem. L. III. c. 13. et Strabo, L. VII. p. 338. Pro Daphissa, forte Delphusa legendum. De ceteris adhuc nihil compertum. H.

m. Cerceri) Qui Ptol. L. III. c. 13. Κερκετήσιος dicitur: Liuius Cercetius in Thessalia, L. XXXII. p. 387. Hinc corrigendus Liber Misforum Theodosii, qui Cercerium vocat: Epirus, Achaia, Arica, Thessalia: Hae finiuntur ab oriente, mari Ae-

gæo: ab occidente, mari Adriatico: a septentrione, montibus Cercerio, Olympo, Pelio, etc. H.

n. Olympus, etc.) Mela, L. II. c. 3. Olympus, Pelion, Ossa, montes gigantum fama belloque memorati. Hac Musarum parens domusque Pieria, etc. H.

o. Pieris) Πίερος et Πίεριον όρος Scholiastae Thucydidis, ad L. V. p. 352. H.

p. Cuius ex aduerso) Hic Plinium pro suo more transcribunt, Solin. c. 8. p. 24. et Capella, L. VI. c. de Thessalia, p. 211. Πίνδος et Όθρος simul ab Herodoto quoque copulantur L. VII. Polym. n. 129. De Lapithis, vid. Diod. Sic L. IV. Bibl. p. 271. H.

q. Caueatis ante eos) Hoc est, in interiacente campo clausis. A theatri cauea, metaphora sumpta. Vide Not. et Em. N. XLV. (hic pos.) Caueatis ante eos, - - urbibus)

Haec

ante eos septuaginta quinque vrbibus. Flumina Thessaliae, Apidanus r., Phoenix, Enipeus, Onochonus, Pamifus¹. Fons s. Messeis². Lacus t. Boebeis. Et ante cunctos claritate Peneus u., ortus iuxta Gomphos: interque x. Olfam et Olympum nemorosa y. conualle defluens quingentis stadiis, dimidio³ eius spatii nauigabilis. In eo cursu Tempe z. vocantur⁴ quinque mill. passuum longitudine, et

1. *Lammissus. M. et Ch.* 2. *Nesson. V.* 3. *dimidio nauigabilis, Spatia eius in eo. M.* 4. *vocant. M.*

Haec sincera lectio est tum codicum MSS. Reg. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. tum vetustarum editionum, quas Frobenius prior interpolauit, vt *cuneatis* referiberet. H.

1. *Apidanus, etc.*) Ἀπιδανός, Φοίνιξ, Stephano: Ἐνιπέως Straboni, p. 432. Pharsalum praeterlabitur: in Apidanum influit: Apidanus in Peneum. Ὀνόχωνος, Tzetzae, Chil. 9. v. 706. Herodoto, L. VII. Polymn. p. 423. n. 129. Ἀπιδανός, Ὀνόχωνος, Ἐνιπέως, καὶ Πάμισος. Phoenicem in Apidanum fluere, ait Vibius Sequester, p. 336. Ex Olympo labi Enipeum, Liu. L. XLIV. p. 559. Horum plerosque carmine complexus Ouid. Metam. L. I. v. 579. *Populifer Sperchios, et irrequietus Enipeus, Apidanusque Jenex etc.* H.

s. *Messeis etc.*) Μεσσηίς, Straboni, L. IX. p. 434. Val. Flacc. L. IV. *Fleuit Amymo-*

ne, flerunt Messeides undae: Fleuit et effusis reuocans Hyperia lacris. De Hyperia diximus initio huius sectionis. H.

t. *Boebeis*) Βοιβηίς palus Straboni, p. 436. Pheris vicina et oppidulo, cui Βοιβη nomen fuit. Meminit oppidi lacusque, Stephan. Ouid. Metam. L. VII. *Iuncofaque litora Boebes.* H.

u. *Peneus*) Πηνειός Graecis: Hodie *Salampria.* H.

x. *Interque Olfam*) Ita Strabo, p. 430. H.

y. *Nemorosa conualle defluens*) Aulona vocat Herodotus libro VII. nempe angustum, oblongum, depressum locum. Rhod. cap. 5. 12. *Dalec.*

z. *Tempe*) A religione loci nomen hoc primum inditum est. Τέμπρος Aeolibus idem est quod τέμενος, et lucum sanumque significat. Vnde Mela, L. II. c. 3. *Hic sacro nemore nobilia Tempe, Sequior*

et ferme sesquiugeri latitudine, ultra visum hominis attollentibus se dextera laeuaque leniter conuenis iugis ¹. Intus a. sua luce viridante allabitur Peneus, viridis calculo, amoenus circa ripas gramine, canorus auium concentu. Accipit b. amnem

E 3

Orcon,

1. iugis, intusue.

Sequior deinde aetas amoenam quaelibet loca Tempe appellauit. H.

a. Intus sua luce viridante, allabitur Peneus viridis calculo) Archetypum Tolet. Intus vero luce viridante. Allabitur Peneus vitreus calculo. Codex Salmant. Hac labitur Peneus, etc. Pint. Legendum: intus sub luce viridante adlabitur Peneus vitreis calculis, amoenus circa ripas gramine, etc. Salmas. p. 153. a.

Sua luce viridante) Ita MSS. Alii residente malunt. Pintianus, Peneus vero luce viridante: Salmas. p. 153. sub luce viridante. H.

b. Accipit amnem Euroton) Sic quidem Hermolaus legit ex auctoritate Strabonis. Ceterum in Strabone ego non Euroton inuenio, sed Eurotam, eodem quo ille Lacedaemonius nomine. Innominatus autem scriptor apud Graecos, qui Strabonis Chrestomathias, hoc est, collectanea siue selecta composuit, vir doctus et accuratus, non Euroton in Strabone, neque Euroton legit, sed Europos,

a quo magis sto: nam oppidum etiam est in Macedonia Europos ad Axum amnem, de quo paulo post cap. 10. Pliinius, item Ptolemaeus et Stephanus. Titaresius hic ab Homero primo Iliados vocatur. Lucanus quoque noster in sexto: Solus in alterius nomen cum venerit vadae Custodit Titaresius aquas. Quo loco Hermolaus et Lucani interpretes fraudato fluminis nomine vna syllaba, Titaresum perperam legunt, non aduertentes, rationem versus defendi Synizesi, figura apud poetas vltimatissima. Pintian.

Accipit amnem Orcon) Quem alii Titaresium, alii Eurotam vocant, Vide Not. et Em. N. XLVI. (hic pos.) Accipit amnem Orcon) Barbarus Euroton reposuit, cum vbique prius constanter legitur Orcon: tum in MSS. Reg. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. tum in edit. Parm. aliisque; quo nomine Plutonium inferumque amnem, quia per hunc Dii iurare consueuerint (ὄρνων enim Graeci iusiurandum appellant) indicari modo

c. Orcon¹, nec recipit; sed olei modo supernatantem (vt dictum est Homero d.) breui spatio portatum abdicat; poenales aquas dirisque genitas, argenteis suis misceri recusans.

XVI. (IX.) Thessaliae annexa Magnesia est, cuius fons Libethra. dd. Oppida: Iolcus e., Hormenium, Pyrrha,

i. *Alias, Eurotam, vt apud Strabonem. Horcon. Ch. ex Al. Eurozum. Strab. epit. vide Delv. super Sen. trag. par. ult. pag. 469. Eurozon Gr. et Al.*

modo nullus dubito: alioqui, vndenam poenales eius aquae sint, quod mox subiicitur, dirisque genitae, non apparebit. De hoc ipso fluuio Homer. Iliad. β. in Cat. v. 262. vbi proprio eum nomine Τιταρησιον vocat "Ὁς ἔς Πηγεῖον προΐει καλίστηρον ὕδωρ, Οὐ δὲ ὄγε Πηγεῖῶν συμμίγεται ἀργυροδίμη. Ἀλλὰ τὸ μιν καδύπτει ἐπιρρέσει, ἢ τ' ἔλαιον." Οὐκ ἐστὶν δὲ αἰὲν, Στυγὸς ὕδατος, ἐστὶν ἀπόρροη. Nam aquae Stygis, inquit, horrendique Orci, cuius est graue iuramentum, riuus est, Lucanus ex eodem Homeri loco, L. VI. v. 375. *Solus in alterius nomen cum uenerit, undae defendit Titaresus aquas, lapsusque superne Gurgis Penei proficis vitur aruis. Hunc fama est Stygis manare paludibus amnem, Et capitis enemorem, fluii contagia vilis Nolle pati, superumque sibi seruare timorem. Εὐρώταν* alioqui hunc amnem, et Τιταρησιον ap-

pellauit Strabo, L. IX. p. 440. et post illum Eustath. in II. β. p. 336. *Eurozon* nemo. H.

c. *Eurozon*) Τιταρησιον vocat Strabo, et λιπαρὸν εἶναι scribit, ἐκ τιγὸς ἰλυσ, ὡς εἰ συμμίγεται. Bituminosus is liquor est, cuius pinguedine innatat, Homero I. Iliad. Titaresius etiam dicitur, vt et Lucano lib. VI. fontem hunc auctor vocat lib. LVII. cap. 2. *Dalec.*

d. *Homero*) Iliad. β. in Catal. v. 262. H.

(dd. *Libethra*) Fons Libethrius, Magnesiae est, inquit Solinus, c. 8. p. 24. Τὰ Λιβηθρα Conoui apud Photium in Bibl. cod. 186. p. 452. Martiano, L. VI. p. 211. *Libetris*. Melae, L. II. c. 3. p. 32. *Hic Libethra, earumque fontes. Λειβηθρας* ἡμ. Φαί hinc dictae Straboni, L. IX. p. 410. H.

e. *Iolcus, etc.*) Ἰολκός Straboni, p. 436. Οἰμένιον eidem, et Οἰμίνιον, p. 438. Hely-

Pyrrha, Methone, Olizon. Promontorium f., Sepias. g. Oppida, h. Casthanaca¹, Spalathra i.: Promontorium Aecantium. k. Oppida; Meliboea¹ l., Rhizus², Erymnae: Ostium m. Penei, Oppida,

E 4

Homo-

v. *Castana Gr. et Al. Castanea. V. Castana. M. 2.*

Rhifus, Erymne Gr. et Al.

Hesychio Ὀγγυρος. Πύρρα. Phrithotidis promontorium est, p. 435. An pro Pyrrha, Πειρεσίων locum hic habere possit, quam πόλιν Μαγνησίας vocat Scholiast. Apollonii ad librum II. Argon. v. 584; amplius considerandum. Μηθώνη Hom. II. β. in Catal. v. 223. Ὀλίζων Straboni, p. 436. vnus e pagis Demetriadi contribuit. H.

f. *Promontorium Sepias*) In eo promontorio Peleum cum Thetide, semel concubuisse, Achillemque genuisse tradit Euripides. Inde nata fabula est Apollodoro, Peleum cum ea in sepiam mutata rem habuisse. Rhodig. cap. 6. lib. XXIV. In mei Apollodori Biblioth. lib. III. non nisi in varias formas mutatae, ignis, aquae aut ferae cuiuspiam mentio fit. Dal.

g. *Sepias*) Σηπιάς ἀίρα Ptolem. L. III. c. 13. Eustathio in Iliad. β. p. 327. Σηπιάς ἀιρωτήριον ἐν τῷ Ἰωλκῷ. H.

h. *Casthanaca*) Ita scripsi pro *Castana*. Κασθανάια. Herodoto L. VII. Polymn.

p. 444. n. 173. Κασθανάια, Straboni, L. IX. p. 443. Lycophroni tamen Κασαναία, et Stephano et Melae, L. II. c. 3. *Castanaca*. Sub Pelio monte. H.

i. *Spalathra*) Vrbs maritima Magnesiae Σπάλαθρα Scylaci, p. 24. Stephanus, Σπαλέθη, πόλις Θεσσαλίας, Ἐθάνιος δὲ Σπαλάθραν αὐτὴν Φησί. H.

k. *Aecantium*) Αἰάντιον, Ptol. L. III. c. 13. H.

l. *Meliboea*) Μελίβοια, πόλις Θετταλίας, Stephano. Ρίξας, πόλις Θετταλίας, eidem: Ἐρυμναί, Straboni, L. IX. p. 443. quae Scylaci p. 24. et Stephano Εὐρυμναί. In radicibus Ossaë montis sitam, ac super Demetriadem imminere Meliboeam auctor est Liu. L. XLIV. p. 561. Item L. CCCXCV. Eurymenam alteram vocat. H.

m. *Ostium Penei*) In Thermaicum sinum excurrentis. Mela, L. II. c. 3. H.

Homolium n., Orthe o., Thespiæ p., q Phalanna¹,
r. Thaumaciæ², Gyrtou s., Cranon, Acharne t.,
Dotion³, Melitæa, Phylacæ⁴. Porro u. Epiri, A-
chaiaæ,

1. *Palinna. Cb. Thome. V. addit.* 2. *Thaumaciæ Gr.*

3. *Dorion. Cb.* 4. *Phylacæ Potniæ, Epiri Gr. et Al.*

n. *Homolium*) Ὁμόλιον
Straboni l. c. ad Olfam, siue
ad Olfæ montis partem quam
Ὁμόλιον vocat: Scholiastes
Theocriti, Idyll. 6. v. 103.
Dicaearchus p. 164. Ὁμόλην.
Ultra Peneum a Scylacæ quo-
que locatur: Ὁμόλις Μαγνη-
τικῆς πόλεως, ἢ ἐστὶ παρα-
ποταμῖον. H.

o. *Orthe*) Ὀρθην Home-
rus vocat Iliad. β. in Catal.
v. 246. et Strabo, p. 440.
H.

p. *Thespiæ*) Thespiarum
Thessaliæ (nam et Boeotiae
fuerunt) meminit Stephanus.
At MSS. non *Thespiæ*, sed
Irespiæ habent. H.

q. *Phalanna*) Orthen i-
psam, inquit Strabo l. c. qui-
dam pro Phalannæorum arce
accipiunt. Est autem Φαλαννα
vrbs ad Peneum prope Tem-
pe, Perrhaebicæ quondam
ditionis: sed inde ad Dolo-
pas Athamanasque, Perrhae-
bī a Lapithis relēgati. Haec
Phalanna est, quam prope
Gyrronem Lilius collocat,
L. XLII. p. 546. H.

r. *Thaumaciæ*) Θαυμακιῶς
Straboni, p. 434. Θαυμακία
Stephano. Homero in Catal.
v. 123. Θαυμακίη. Situm vi-

bis, causanque nominis Li-
uius eleganter describit, L.
XXXII. p. 384. H.

s. *Gyrtou, Cranon*) De
Cranoniis Gyrtouisque
Thucydides, L. II. p. 115.
Γυρτώνιοι, Κρανώνιοι. Oppi-
da, Γυρτών, Κρανών, Stra-
boni, p. 442. H.

t. *Acharne, etc.*) Ita MSS.
Ἀχάρενη Graecis. Δωριον Ste-
phano, Thessaliæ vrbs dici-
tur: Μελίταια quoque, quam
et Μελίταιαν a Theopompō
appellari ait. Denique et
Φυλακῆ, πόλις Θετταλίας,
quam Thebis Phthioticis pro-
ximam Strabo, p. 435. in
ipso Othrye monte positam,
auctor est Theocriti Schol.
Idyll. 3. ad v. 45. H.

u. *Porro Epiri, Achaiæ*)
Vide Not. et Em. N. XLVII.
(hic consp.) *Porro Epiri*,
etc.) In editione Parm. *Po-
nio Epiri*, etc. *Potniæ* repo-
suit Barbarus, etsi in Boeō-
tia a Stephano collocantur.
Nos *porro* legimus, vt sit il-
lud periodi sequentis initium.
Porro Epiri etc. Quod vero
ad latitudinem spectat, quæ
CCLXXXVII. mill. passuum
obtinere dicitur, Martianus,
L. IX. cap. de Thessalia p.

chaiae, Atticae, Thessaliae in porrectum longitudo quadringentorum octoginta mill. pass. traditur: latitudo ducentorum octoginta septem millium.

XVII. (X.x.) Macedonia y. postea centum quinquaginta populorum; duobus z. inclyta regibus, quondamque terrarum imperio, Emathia a. antea

E 5

dicta,

211. habet CCLXXXVII. ac soli Thessaliae hanc mensuram adiudicat: sed Plinium non intellexit: neque nunc aut primum, aut semel *Longitudo*, inquit, *Thessaliae habet millia CCCCLXXX. Latitudo CCXXXVII.* In deprauatos Plinii codices incidere Missi Theodosii, ut praefixa ei libro praefatio qualiscunque testatur, cum aliam longitudinis latitudinisque mensuram ex eo referunt: *Epirus*, inquit, *Achaia, Attica, Thessalia*, - - *parent in longitudinem M.P. CCCCX. in latitudinem CCCLXXV. iuxta Plinium Secundum in quinto* (Quartum dici certe oportuit) *in longitudinem CCCCLXXX* (pro CCCCLXXX) *in latitudinem CCCLXXXVIII.* (pro CCLXXXVII.) Sic ipse Plinius L. II. f. 3. descriptioni Boeticae subiungit, *Porro longitudinem uniuersam eius, etc.* H.

x. *Macedonia*) De hac Nic. Gerbel. descrip. Graec. lib. II. Sigon. de ant. iur. provinc. lib. II. c. 8. et Pancir. super notit. lib. I. c. 135. et

Onuph. Panuin. de Imp. Rom. pag. 775. Dalec. vide Indic. Libr.

y. *Macedonia*) Hic pro suo more Plinium Solinus et Capella transcribunt: ille c. 9. p. 25. iste L. VI. c. de Macedonia, p. 211. Sic Mela, L. II. c. 3. p. 31. Macedoniam in quatuor prouincias fuisse diuisam nummi testantur inscripti, ΠΡΩΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ: ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ, et ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. *Macedonum primae, secundae, et quartae prouinciae, cum claua Herculis.* (Herculis caput in altera nummorum parte est. Primus est apud Goltzium, Tab. XXII. Alter apud D. de Boze, vnam ex Academia Gallica, eundemque Academiae Inscriptionum Secretarium perpetuum. Tertius apud D. Sherard, qui fuit Smyrnae Consul Anglicus. H.

z. *Duobus*) Philippo Graeciae domitore, et Alexandro etiam Asiae, Mela, l. c. H.

a. *Emathia*) Stephanus: Ἐμαθία, - - ἡ νῦν Μακεδονία. H.

dicta. Haec ad Epiroticas gentes in Solis occasum recedens post terga Magnesiae atque Thessaliae, infestatur a Dardanis. Partem eius septentrionalem Paeonia ac Pelagonia¹ protegunt a Triballis. b. Oppida: c. Aege², in quo mos³ sepeliri reges: Beroea d.: et⁴ in regione quae Pieria appellatur a e. nemore, Aeginium. f. In ora Heraclea g., flumen Apilas. Oppida: h. Pydna⁵, Aloros. Annis
Alia-

1. Paflagonia. M. 2. Aegia. Cb. 3. sic ex MSS. Hard. conf. Cb. sepelire Gr. et Al. 4. et, in M. del. 5. Cinna. Eloros. V. Pbina Oloros Gr. et Al.

b. Triballis) Moesiae populis, de quibus libro sup. sect. 29. H.

c. Aege) Solinus quoque c. 9. p. 26. Urbem quoque condidit, quam dixit Aegan, in qua sepeliri reges mos erat. De hoc more Athen. L. IV. p. 155. Diodorus in Excerpt. p. 267. Justinus L. VII. c. 1. 2. aliique. Oppidum Αἰγαί, Athenaeo et Stephano appellatur. In MSS. Aegia, Αἰγία quoque Theophrasto. L. de Ventis. Αἰγαία Ptol. L. III. c. 13. H.

d. Beroea) Βέρροια, Ptolem. in Emathia, L. III. c. 13. Stephano, Βέρροια. In Notitia Eccles. p. 21. Βέρροια, pro Βέρροια, vel Βέρροια potius. In radicibus Bermii montis a Strabone collocatur, L. VII. p. 330. H.

e. A nemore) De Pieria filia, in quam Perseus a Paulo vicus aufugit, Liu. L. XLIV. p. 571. H.

f. Aeginium) Meminere huius oppidi Liu. L. XXXII. p. 387. et Strabo, L. VII. p. 327. Αἰγίνιον. H.

g. Heraclea) Ἡρακλεία Μακεδονίας, Stephano, Scylaci, p. 25. Ἡρακλείον. Fuit haec olim iaris Aetolici. Describitur a Liuio, L. XXXVI. p. 443. Sita est Heraclea, inquit, in radicibus Oezae montis: ipsa in campo, etc. Flumine Asopo allui deinde subiungit, quem Plinii esse Apilam credimus. H.

h. Pydna) Πύδνα. Vide Not. et Em. N. XLVIII. (paulo post) Ἀλωρος deinde Stephano, πόλις Μακεδονίας. Oppida: Pydna, Aloros) In MSS. Reg. 1. 2. etc. Pygna, Doros. In editis, Pbina, Oloros. Sed de Oloro, postea. Interim Pydna priore loco legi oportere perspicuum est ex eo, quod ipsa a Ptolemaeo prope Αλιακίονος annis ostia, perinde atque

Aliacmon. i. Intus k. Aloritae, Vallaei l., Phylacaei, Cyrrehae m., Tyriffiei. Pella n. colonia. Oppidum Stobi o. ciujum Rom. Mox p. Antigonea^l, Euro-

1. *Antigone. V. Antigonía. Gr.*

que a Plinio collocatur, L. III. c. 13. In Pieriae quoque regionis ora miritima, etiam et a Strabone in Excerpt. I. VII. p. 330. ἡ μὲν ἐν Πυδνα Πιερικῇ ἐστὶ πόλις. Eadem quoque Κύδνα appellatur a Theagene in Macedonicis, vt Stephanus auctor est: vnde et Mela L. II. c. 3. hunc tractum describens, *Inter Penenum, inquit, et Axium Cydne, Aloros.* De Aloro quoque, quam pro Oloro restituimus, adstipulatur emendationi nostrae Scylax, p. 25. Ἀλιακρῶν ποταμός, inquit, Ἀλωρίς πόλις, etc. H.

i. *Aliacmon*) Ἀλιακμων Herod. L. VII. Polymn. n. 127. et Ptolem. L. III. c. 13. in Pieria. H.

k. *Intus Aloritae, etc.*) Ab oppido, vt quidem videtur, Aloro, de quo modo dictum est: horum regione, a mari introrsum recedente, atque in pagos aliquot distributa. H.

l. *Vallaei et Phylacaei*) A gemino Pieriae regionis oppido hi nomen habent: alterum Φυλακῆ, Ptol. L. III. c. 13. Οὐάλλα alterum appellatur. H.

m. *Cyrrehae, Tyriffiei*) Et his, nomen dedere oppida

duo Emathiae regionis apud Ptol. l. c. Κυρίδος, (pro Κυρρός,) et Τυρρῖσσα. Κυρρός est Thucyd. L. II. p. 169. A Cyrrho Syriae oppido, eiusdem nominis cum hoc Macedonico, Cyrrehae quoque derivantur. H.

n. *Pella colonia*) In nummo Hadriani apud Patin. p. 195 COL. IVL. AVG. PELL. Colonia Iulia Augusta Pella. Verus fuit Macedonum regia, vbi Philippus et Alexander, nati et educati. Huius situm describit accurate Liu. L. XLIV. p. 571. Hodie τὰ Παλατίσια, hoc est, *parua Palatia*, Beroensium ditionis. H.

o. *Stobi*) Στόβοι Ptol. L. III. c. 13. in Pelagonia. Stobos Pelagoniae Linius quoque nuncupat, L. XXXIII. p. 396. In Vespasiani nummo, ap. Patin. p. 142. MVNICIPI. STOBENSIVM. Vlpianus L. L. Dig. tit. 15. de Censibus, *Stobenses iuris Italici sunt.* H.

p. *Antigonea*) Stephanus quoque Ἀντιγόνειαν Macedoniae adiudicat, atque ab Antigono Gonatae F. conditam. In Mygdonia a Ptol. collocatur, L. III. c. 13. H.

Europus q. ad Axium amnem, eodemque r. nomine, per¹ quod Rhoedias s. fluit. t. Eordeae², Scydra u., Mieza x., Gordyniae. y. Mox in ora Ichnae z., fluuius Axius. a. Ad hunc finem Dardani b., Treres c., Pieres, Macedoniam accolunt. Ab hoc amne Paconiae d., gentes: e. Paroraei³, Eordenfes,

1. Aliud per, etc. V. 2. Phorbae. V. 3. Paroeci. Ch.

q. Europus) Ευρωπος Ptol. I. c. in Matia, siue Macetia: et Stephano. H.

r. Eodemque nomine) Hoc est, eodem aliud nomine, scilicet Europus, in Almopibrum regione, ap. Ptol. L. III. c. 13. H.

s. Rhoedias) MSS. Rhoedias. An Ρηδίας, Ludias, quem Strabo L. VII. p. 330. ex palude fluere ait, quam Axius amnis implet, iuxta Pellam? Et Ρηδίαν prope Axium Ptolemaeus agnoscit. H.

t. Eordeae) Εορδαία geminae sunt Stephano, ambae Mygdoniae regionis, quae Macedoniae pars fuit. Eordeam urbem appellat Livius, L. XLII. p. 545. In Notitia Eccl. p. 21. Εορδαία. H.

u. Scydra) Σκυδρα Μκεδονική πόλις, Stephano et Ptolemaeo, L. III. c. 13. in Emathia. H.

x. Mieza) Μιζα Stephano, ubi Aristotelis ludus philosophicus, teste Plutarcho, in Alex. p. 608. Apud Ptol. in Emathia, Μιζα, pro Μιζα. H.

y. Gordyniae) Γορδυνία, Stephano vrbs Macedoniae. Ptolem. Γορδυνία, Thuc. L. II. p. 169. Γορτυνία. Vtrique corrupte. H.

z. Ichnae) Ίχνα, πόλις Μακεδονίας, Stephano. Ίχνα Herodoto, L. VII. Polymn. p. 421. n. 123. H.

a. Axius) Αξιός ποταμός Straboni L. VII. p. 330. In Thermaicum sinum exit. H.

b. Dardani) Etiam Dardanorum vrbs in Macedonia positae meminit Liu. L. XXVI. p. 288. H.

c. Treres) Τρῆρες Thucydidi L. II. p. 166. et Πίερες, p. 168. Herodoto quoque Πίερες memorantur, L. VII. Polymn. n. 112. Scomium Treres incolunt, quo de monte dicemus inferius. H.

d. Paconiae gentes) Quorum nomina mox recensentur. Regio haec latissime patuit, contigitque Moesiam et Triballos, ubi nunc Bulgaria est: quamobrem et pro Bulgariae nonnumquam accepti: Παίονες καὶ οἱ Βύλγαροι, inquit Tzerzes, Chil. 10. v. 186. H.

fes f. Almopii g., Pelagones h., Mygdones. Montes i., Rhodope, Scopius k., Orbelus. l. Dein m. praeiacente gremio terrarum, Arethufii n., Antiochiienses o., Idomenenses p. q. Doberi¹, Aestraeen-
ses

i. *Doberes, Estrienses. V. Herm. Doberiensis Gr. et Al.*

e. *Paroraei*) Παρωραῖοι Straboni L. VII. p. 326. Παρωραία et Παρωραία Stephano, Macedoniae vrbs. H.

f. *Eordenses*) Ἐορδοὶ Herodoto, L. VII. Polymn. n. 185. p. 445. Ἐορδοὶ ἐκ τῆς Ἐορδίας, καὶ ἐξ Ἀλμωπίας Ἀλμωπεῖς, Thucydidi appellantur, L. II. p. 168. H.

g. *Almopii*) Ita MSS. omnes, non *Armopii*. Stephanus quoque Ἀλμωπία, χώρα τῆς Μακεδονίας etc. cuius incolae Ἀλμωπεῖς et Ἀλμωπιοί. Et in Notit. Eccl. Prou. Macedoniae primae, Ἀλμοιπία, pro Ἀλμωπία, p. 21. H.

h. *Pelagones, etc.*) Πελαγονεῖς, quorum regio Πελαγονία, et Mygdonum Μυγδονία. De priore Liu. L. XLV. p. 582. *Quartam Macedoniae regionem Eordei et Lyncestae, et Pelagones incolunt: iuncta his Arintania, et Stymphalis, etc.* Eadem Tripolis est appellata, a tribus oppidis, Azoro, Pythoo, Doliche. Idem Livijs, L. XLII. p. 545. De posteriore Stephan. Μυγδονία, μοῖρα Μακεδονίας. Mygdonum ditionis fuit Antigonea, de qua supra. H.

i. *Montes*) Ῥοδόπη τὸ ὄρος, Ptol. L. III. c. 11. H. k. *Scopius*) Scodium Thucydides vocat, L. II. p. 166. et est monti Rhodopae adnexus: Σκόμιον ὄρος, ἔρημον καὶ μέγα, ἐχόμενον τῆς Ῥεδοπης. Hic Treeres habitant, de quibus supra. H.

l. *Orbelus*) Ὀρβηλος Macedoniae mons, Tzerzae, Chil. II. v. 905. et Straboni in Epitome L. VII. p. 329. H.

m. *Dein praeiacente*) In meditullio Macedoniae ab ortu versus occasum fusi. H.

u. *Arethufii*) Ab Arethusia dicti, de qua inferius hac sect. H.

o. *Antiochiienses*) Ab vrbe Mygdoniae Antiochia, ad cuius similitudinem in Adiabene Nisibin Macedones, Mygdoniae quoque Antiochiam cognominarunt, vt dicetur L. VI. sect. 16. H.

p. *Idomenenses*) Stephanus: Εἰδομένη, πόλις Μακεδονίας, In Notit. Eccl. Prou. Maced. p. 21. Ἰδομένη. H.

q. *Doberi, Estraeenfes*) Ab oppidis, quae Δόβηρος et Αἰστραῖον Graecis. Vide Not. et Em. N. XLIX. (hic pos.)

Doberi,

ses ¹, Allantenses r., Andaristenses s., Morylli ss.,
t. Garesci ², Lyncestae u., x. Othryonei ³ et liberi
Amantini y. atque Orestae z.; coloniae, Bulliden-
ses,

1. Trienses. 2. Garesti. Ch. 3. Othryonei. Gr.

Doberi, Aestraenses) In li-
bris editis Doberiensis, Trien-
ses. In MSS. Reg. 1. 2. Colb.
1. 2. et Paris. Doberies, Trien-
ses. Nos fere cum Hermo-
lao Doberi, Aestraenses, Δε-
βήρες Herodoto non semel
appellantur, L. V. Terpsi-
chore, p. 294. n. 16. et L.
VII. Polymn. p. 418 n. 113.
Horum oppidum in Paeonia
Thucydides collocat L. II. p.
167. Δόβηρον τὴν Παιονίαν.
Stephanus quoque p. 241.
Apud Ptol. L. III. c. 13, in
Paeonia pariter Δόβηρος. In
Notit. Eccl. Prou. Maced. pri-
mae p. 21. Δόβηρος. Vtro-
bique nomen in mendo iacet,
pro Δόβηρος. Aestriensium
vero, quos Ptol. l. c. Αἰ-
στραίαι vocat, oppidum ipsum
Αἰστραίων ait nuncupari, de
gentis nomine. Hadrianus
apud Steph. verbo Ἀστραία;
Οἱ τ' ἔχον Ἀστραίαν τε, Δό-
βηρά τε. In Notit. Eccl. Prou.
Maced. 2. p. 23. Εὐστράτιον
pro Αἰστραίων. H.

r. Allantenses) Ἀλλάντη
Stephano vrbs Macedoniae,
cuius ciues Ἀλλάντιοι. H.

s. Andaristenses) MSS. R.
1. 2. Colb. 1. 2. etc. Adari-
stenses. Ptol. L. III. c. 13. in
Pelagonia, prope Stobos, Ἀν-
δάρηρον oppidum collocat. H.

ss. Morylli) Ab oppido
Paraxiae regionis in Mace-
donia, apud Ptol. L. III. c.
13. quod Μορύλλος dicitur.
H.

t. Garesci) Quorum oppi-
dum in Orbelia Macedoniae
regione, apud Ptol. l. c. Γα-
ρίσιος. H.

u. Lyncestae) Quorum re-
gio Λυγκηστὶς Ptol. l. c. ἰπὶ
Λυγκισαί Straboni, L. VII.
p. 323. et Stephano appella-
ti: Pelagonibus proximi. Λυγ-
κισαί Diod. Sic. L. XVII.
Bibl. p. 533. Λυγκηστὶς Thu-
cydidi L. II. p. 168. et eo-
rum oppidum Λύγκος, L. IV.
p. 307. H.

x. Othryonei) Forte ii qui
montis Ὀθρυος, de quo sect.
14. auersa, seu partem bo-
realem incolerent, ita nun-
cupati. H.

y. Amantini) Siue Aman-
tes, siue Amantiani, vt Cae-
sar appellat L. III. Bell. ciuil.
De his egimus L. III. sect. 26.
Amantiam urbem Orestiadī
regioni Ptolemaeus attribuit.
H.

z. Orestae) Proxime hi E-
pirum contingunt, Molossis
etiam gentis Epiroticae a Ste-
phano contributi: Ὀρέσαι,
Μολοσσικὸν ἔθνος. Mace-
doniae, a Liuiο, L. XXXIII.

ses a., et Dieneses b.: c. Xylopolitae¹, Scotuffaei d. liberi, Heraclea Sintica, e. Tymphaei², Toronaei f. In g. ora finus Macedonici³ oppida Chalastra h.,

1. Xilopolitae Gr. 2. Tympei. Gr. 3. Sic ex MSS. em. Hard. Macedonica oppida. Tol. oppidum Gr. et Al.

p. 400. vbi de liberrate iis a T. Quinctio Flaminio concessiae: *Orestis*, inquit, *Macedonum* ea gens est, quod primi ab rege Philippo defecissent, suae leges redditae. Ab Oreste matricida nomen Orestyadi regioni factum ait Strabo, L. VII. p. 326. Horum praecipuum oppidum *Λαοδίκεον* vocat Thucyd. L. IV. p. 342. H.

a. *Bullidenses*) Βυλλίδες Ptolemaeo, in Elimiotarum regione, prope Dyrrhachium: maritimum oppidum est in Macedoniae finibus, quamobrem Illyrico plerumque accensetur: Stephanus Βυλλίς, πόλις Ἰλλυρίδος παρά-θαλασσία. Vide quae diximus L. III. sect. 26. H.

b. *Dieneses*) Δίων κορώνια Ptol. L. III. c. 13. in Pieria Macedoniae regione. Item Stephano. Vlpianus, L. L. Digest. tit. 15. de censibus: *Dieneses iuris Italici sunt.* H.

c. *Xylopolitae*) Ξυλόπολις in Mygdonia, Ptol. l. c. H.

d. *Scotuffaei*) Σκοτούσσα Ptol. L. III. c. 13. prope Ἡράκλειαν Σιντικήν, a regione in qua posita est, sic cognominatam. Haud procul

amne Strymone collocatur Heraclea Sintice a Liuvio, L. XLV. p. 581. Quamobrem in Notit. Eccles. p. 21. Ἡρακλεία Στρυμὸν vocatur. Incolae Σίντις ἄνδρες Homero, ut refert Strabo in Epit. L. VII. p. 331. H.

e. *Tymphaei*) Diuersi hi plane a Tymphaeis Aetolorum populis, de quibus dictum est sect. 3. in Bisaltarum regione, aut certe inter Strymonem et Axium sedes hi habuerunt. H.

f. *Toronaei*) A Torone oppido, de quo inferius hac sect. Sic populos gentesque vno veluti orationis ductu perstringit, quorum deinde oppida fingillatim, suo quaeque situ, appellat. Vide Not. et Em. N. L. (hic pos.) *Toronaei*) Ita rescripsimus admonitu codicum Reg. I. 2. Colb. I. 2. Paris. in quibus *Toronaei* scribitur, non ut in editis perperam *Coronaei*, quos in hoc terrarum tractu nemo vetustiorum scriptorum agnoscit. H.

g. *In ora finus Macedonici oppidum Chalastra*) Legendum ex apographo Tolet. *In ora finus, Macedonica oppida Chala-*

et intus i. Phileros, Lete k.: medioque flexu litoris Thessalonica l., liberae conditionis. Ad hanc a Dyrrachio cxiv. m. millia passuum Therme. n. In Thermaico finu oppida, Dicaea o., Pydna p., q. Derrha,

Chalastra, etc. Nec temere additum *Macedonica*, ob vicinitatem Thraciae et Macedoniae. Nam Stephanus Chalastram Thraciae contribuit non Macedoniae. *Pinz.*

Sinus Macedonici) Antonomasticῶς hic finus Macedonicus appellatur, quoniam e Macedonico mari effluit, ut ait Strabo, L. VII. p. 323. Eum alii et ipse Plinius alias, ac plane modo, Thermaicum nominat, a Therme oppido: nunc vocant *le Golfe de Salonichi*. H.

h. *Chalastra*) Stephanus, Χαλαστρα πόλις Θερμαϊκῆς περὶ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, in Thermaico finu. H.

i. *Et intus Phileros*) Hoc est, longius a mari. MSS. Reg. I. 2. etc. *Pyloros*, quod multo sincerius videtur, Πυλωρός. H.

k. *Lete*) Stephano, Λήτη, πόλις Μακεδονίας. Harpocrati, Λιτή. Plin. L. XXXI. 46. *Litae*. H.

l. *Thessalonica*) Hodie *Saloniki*. H.

m. CXIV.) Polyb. ap. Strabon. L. VII. p. 323. CCLXVII. per diuerticula, ut opinor, et anfractus viarum. H.

n. *Therme*) Θέρμη *Ste-*

phano, vnde Thermaico finui nomen. Ab hac ducti ciues fuere Thessalonica, vnde a quibusdam ipsa Therme Thessalonica credita, ut a Strabone, L. VII. in Excerptis, p. 330. Tzetzes, Chil. 10. v. 175. vicum fuisse Thermen putat, ex quo deinde Thessalonica creuerit. H.

o. *Dicaea, Pydna*) Vide Not. et Em. N. LI. (hic pos.) *Dicaea, Pydna, Derrha*) In MSS. proxime appellatis, *Diceapadina*, quae Hermolaus in *Dicaea, Pydna* conuertit. Verum ut ut est de *Dicaea*, locum hic habere certe *Pydna* non potest, quam procul a Thermaico finu in Pieria Macedoniae regione sitam esse superius vidimus, ex Ptolemaeo ceterisque. H.

p. *Pydna, Derrha, Scione*) Paulo post in mentione *Palenes* reddetur *Scione*. Hic non *Derrha, Scione*, sed *Crestone* legendum puto, ex Herodoto in Polymnia. Meminit etiam Stephanus. *Pinz.*

q. *Derrha, Scione*) Ira libri omnes. In Notitia Ecclesiastica Prou. primae Macedoniae, p. 21. Σέρραι προΔεσρῶν. Incolae apud Thucydi-

rha ¹, Scione ². Promontorium Canastraeum. ¹.
Oppida: Pallene s., Phlegra. Quat. in regione mon-
tes, Hypfizorus, Epitus, Halcyone, Leomne ³.
Oppida tt.: Nyffos u., Phinelon ⁴, Mendae x.: et
in

1. *Deris. V.* 2. *Craftone.* 3. *Sic ex MSS. H. Albione*
Leromme Gr. et Al. 4. *Nyffos, Brygion, Eleon, Men-*
de Gr. et Al. Phrix. Ch.

eydidem, L. II. p. 169. Δεγ-
σαϊος. Forte huc pertinet et
promontorium eiusdem no-
minis, quod prope Toronem,
et Canastraeum a Ptolemaeo
collocatur, L. III. c. 13. Δεγ-
εἰς ἀκρᾶ. De Scione in hoc
tractu Mela, L. II. c. 2. Σκιώ-
νῃ a Stephano Thraciae ad-
figuatur, quemadmodum et
ipsa Therme, et Pallene, de
qua mox: quod ea loca diu
Thraces tenuerint. In Pal-
lenensi Isthmo, cum Poti-
daea Scione locatur a Thu-
cydide, L. IV. p. 334. H.

r. *Canastraeum*) Κανᾶ-
στραϊον ἀκρον Ptolem. I. c.
et Herodoto, L. VII. n. 123. H.

s. *Pallene, Phlegra*) In
Phlegrae locum Pallene suc-
cessit: quare a multis pro
eadem habita. Herodot. L.

VII. Polymn. n. 123. τὴν
νῦν Παλλήνην, πρότερον δὲ
Φλέγην καλεσμένην. Ea-
dem habet et Stephanus. H.

t. *Qua in regione*) In ora
sinus Macedonici. H.

tt. *Oppida, Nifos, Brygion,*
Eleon, Mende) Locus est cor-
ruptissimus, non minus in
scriptis quam impressis codi-
cibus. Diximus in Pompo-

nium videri nobis legendum,
Sane, Aphizis, Scione, Mende,
ex Herodoto et Strabone in
collectaneis. *Pinx.*

u. *Nyffos, Phinelon*) Vide
Not. et Em. N. LII. (hic
consp.) *Nyffos; Phinelon,*
Mende.) Sinceram codicum
MSS. Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. et
Parif. scripturam exhibemus,
quamquam nihilo sanio-
rem, quam quae ab Hermolao ex-
cogitata est, nec villo sat ido-
neo argumento constabilita,
Nisso, Brygion, Eleon. Quam-
quam scio Βρυγιον a Step-
hano Μακεδονίας πόλιν appel-
lari: sed neque situm com-
monstrat eius oppidi, neque
quae sunt hoc tractu posita,
vt Mende, Therme, Palle-
ne, ceteraque eiusmodi, Ma-
cedoniae solet assignare, sed
Thraciae. Quam ob causam
Nyffos pro *Nissos* edi curavi-
mus: quod Hefychius, p.
672. Νύσσων et Νύσιον, si-
ve Νύσιον montem Thra-
ciae vocat, cui cognominis
esse ciuitas ea potuerit. Ae-
stimandum porro aliis relin-
quimus, num locum hic ha-
bere possit *Eion*, Thraciae
ciuitas, colonia Mendaeo-

in Pallenenſi ¹ Iſthmo quondam Potidaea y., nunc
Caffandria colonia: Anthemus yy., z. Olophyxos ²: z. l.
finus

1. *Pallenes. Pinz.* 2. *Holophyxos finus, Mecyberna Gr. et Al.*
rum, cuius meminit Harpocration, p. 141. Ἡσίων, πόλις Θροάκης, Μενδαίων ἀποικία, ex Thucydide. H.
x. *Mendae*) Μένδη, πόλις Θροάκης, Stephano. Thucyd. quoque L. IV. p. 334. Incolae Μενδαῖοι apud Athen. L. I. p. 29. et vinum Mendacum. Melae, L. II. c. 2. *Mende.* At Pausaniae L. V. Eliac. prior. p. 334. Μένδα, in Thracia. H.
y. *Potidaea*) Strabo in Excerpt. L. VII. p. 330. ἡ πρῶτη μὲν Ποτιδαία, νῦν δὲ Κασσανδρεία. A Cassandro Antipatri F. Nummus Neronis apud Patin. p. 115. COL. IV. L. AVG. CASSANDRENS. VIPIAN L. L. Digest. tit. 15. de Censibus. *Cassandrenses iuris Italici sunt.* De Pallenenſi Iſthmo, Mela eleganter admodum, L. II. c. 2. *Pallene,* inquit, *soli tam potensis, ut quinque urbium sedes sit atque ager, Tora in altum abit: angusta satis unde incipit. Ibi est Potidaea. At ubi laxius patet, Mende Scioneque referendae.* H.
yy. *Anthemus*) Harpocration, p. 28. Ἀνθεμῆς, πόλις Μακεδονική, καὶ οἱ ἀπ' αὐτῆς, Ἀνθεμῆντιοι. Item Stephano, et prius Herodoto L. V. Terpsich. n. 94. p. 325. H.
z. *Olophyxos*) Ὀλόφυξος πόλις ἐν Θροάκη, circa montem Athon, Steph. et Thuc. L. IV. p. 325. H.
zz. *Sinus Mecybernaeus*) Item postea Toronicus, a Torone oppido, appellatus: hodie *le Golfe d' Aiomana.* Vide Not. et Em. N. LIII. (paulo post) *Μεκυβέρην* oppidum fuit, Scymno, p. 25. et Herodot. L. VII. p. 421. *Olophyxos, finus Mecybernaeus. Oppida*) Ita sane legendum: non ut vulgo in libris ad hunc diem editis, *Olophryxos finus, Mecyberna:* cum neque Olophyxos cuiuspiam finus appellatio sit: et sequens vox, *oppida,* id quod proxime antecedit, non esse oppidum, abunde declarat. Est autem *Mecybernaeus finus,* qui postea *Mecyberna excisa* Toronicus a Torone est cognominatus. Testis Mela L. II. c. 3. p. 31. *In litore,* inquit, *flexus Mecybernaeus inter promontoria Derrim, et portum, qui Κωφὸς dicitur: urbes, Toronen et Physcellam: atque unde ipsi nomen est, Mecybernam incingit.* Et paulo post expressius Scymnus Chius, p. 26. Εἶτ' ἐσὶ κόλπος λεγόμενος Τορωνικός, οὐ πρότερον ἢν τις Μηκυβέρην κειμένη.

nus Mecybernaeus. Oppida: a. Phiscella¹, Ampelos b., Torone, Singos²: fretum, quo montem Athon Xerxes c. rex Persarum continenti abscidit, in longitudine passuum m. d. Mons ipse a planitie excurrit in mare LXXV. mill. pass. Ambitus radicis centum quinquaginta mill. colligit. Oppidum d. in cacumine fuit Acrothou³: nunc sunt Vranopolis,

F 2

lis,

1. Phiscella - Sirone Gr. et Al. Mycella. Cb. 2. Soggestedes. V. Siggostolos. Cb. 3. Acroarhon Pomponio, *Quidam leg. Acrothou, cuius incolae Macrobbii cognominantur. Nunc sunt Vranopolis, Palaeo. Tbyf. Cleo Oppida Cas.*

μὲνη. Ἐξὸς Τορώνη τοῖς τόποις ὁμώνυμος. Quae sic latinus interpres edidit: *Deinde finis est, Toronicum quem nominant, Vbi antea quae Mecyberna constitit, Ex quo Torona, quae loci est cognominis.* Haec cum sint adeo luce clariora, miror a recentioribus Geographis confidenter esse pronunciatum, diuersum plane a Toronico esse Mecybernaeum sinum. H.

a. Phiscella) Haec Melae pariter memorata, L. II. c. 3. p. 31. H.

b. Ampelos) Eodem prorsus ordine Herodotus, L. VII. Polymn. n. 22. p. 421. "Ἀμπελος, Τορώνη, Σίγγος, in Singitico sinu, qui hodie *le Golfe de Contessa*. Sic etiam Ptol. L. III. c. 13. Huius Singi incolae Σίγγαιοι apud Thucyd. L. V. p. 356. H.

c. Xerxes) Haec Solinus a Plinio, c. 9. p. 25. Plinius ab Herodoto L. VII. Polymn.

n. 24. p. 394. a quo et Mela, L. II. c. 2. *Qua continenti Athos adhaeret. Xerxe in Graios tendente, perfossus transiugarutque est, factus fretum navigabili peruius.* Fossam qua montem a continenti se iunxit, fretum vocant, quoniam ibi immissum mare ferveat. Athon hodie *Monte Santo* nominant. H.

d. Oppidum in cacumine fuit Acrothou) Notandum, post haec verba subsequi debere illa, quae per errorem paulo post ab imperitis librariis posita sunt: *cuius incolae Macrobbii cognominantur*, ex Pomponio, Luciano, Solino. *Fint.*

Oppidum fuit) Interiisse significat, atque in eius locum Apolloniam esse suffestam, cuius incolae, ut prius Acrothoi, Macrobbii cognominarentur. Mela l. c. *In summo fuit oppidum Acroarthon: in quo, ut ferunt, dimidio longior, quam in aliis*

lise., Palaeotrium f., Thyffus g., Cleone, Apollonia h., cuius incolae Macrobbii cognominantur. Oppidum Cassera, faucesque alterae Isthmi i., k. Acanthus ¹, Stagira, l. Sithone ², Heraclea m., et regio Mygdoniae subiacens: in qua recedentes a mari, Apollonia n., Arethusa ³. In ora rursus, o. Possidium,

1. Acanthus, Singus, Suagya, Sitone; Quidam legunt.

2. Sithonia. Pin. 3. Erechisa. Cb.

terris aetas habitantium erat.

Acrothron contracte pro Acroathron dicitur: ciues Ἀκρόθρων, aut ipsum etiam oppidum a Thucydide appellatur, L. IV. p. 325. Acrothron Solino, c. 11. p. 31. Herod. L. VII. Polymn. n. 22. p. 394. Ἀκρόθρον, Θύσος, Κλεωναί. H.

e. Vranopolis) Ab Alexarcho condita, Cassandri Macedoniae regis fratre, ut refert Heraclides Lembus, apud Athen. L. III. p. 98. H.

f. Palaeotrium) In MSS. Palaeorium, Παλαιώριον, rectius. H.

g. Thyffus, Cleonae) Habet haec oppida praeter Herod. l. c. Thucyd. L. IV. p. 325. Θύσσον, καὶ Κλεωνάς, καὶ Ἀκροθώξ, etc. Cleonas in Atho monte conditas a Chalcidensibus refert Heraclides in Polit. Chalcid. In nummo argenteo Alexandri M. eoque maximi moduli apud D. de Broze scriptum est ΚΛΕ. Κλεωναίων. H.

h. Apollonia) Quae, ut di-

ximus, e ruinis Acrothoi crevit. H.

i. Isthmi) Quem duo sinus efficiunt, Singiticus, et Strymonicus, in radicibus montis Atho. H.

k. Acanthus, Stagira) Ἀκανθος καὶ Στάγειρος, Herod. L. VII. Polymn. n. 115. p. 419. et Thucyd. L. V. p. 356. Ἀκανθος καὶ Στάγειρα, Stephano, et Eusebio in Chronico ad Olymp. 31. Acanthos a fossa montis Atho stadiis septem distita, teste Scymno, p. 27. Στάγειρα Philosophi patria. H.

l. Sithone) Circumiecta regio Σιθωνίη appellata, Mecybernam quoque, Olynthum, Toronenque complexa, ut auctor est Herodot. L. VII. Polymn. n. 123. H.

m. Heraclea) Diuersa, credo, ab ea quae superius Sinitica appellata est. H.

n. Apollonia) Recedens a mari, sinuque Thermaico, versus occasum Ἀπολλωνία, et Ἀρέθουσα, πόλεις ἑλληνίδες, apud Scylacem, p. 25.

Stepha-

dium, et sinus p. cum oppido Cermoro q., Amphipolis r. liberum¹, gens Bisaltae. Dein Macedoniae s. terminus amnis Strymon, ortus in Haemo. Memorandum, in septem lacus eum fundi, priusquam dirigat cursum. Haec est Macedonia, terrarum imperio potita quondam: haec Asiam, Armeniam, Iberiam, Albaniam, Cappadociam, Syriam, Aegyptum, Taurum, Caucasum transgressa: haec in Bactris, Medis, Persis dominata, toto Oriente possessio: haec etiam Indiae victrix, per vestigia Liberi patris atque Herculis vagata: haec eadem est Macedonia, cuius vno die Paulus t. Aemilius

F 3

lius

1. Libera gens. V.

Stephano, Ἀπολλωνία Μακεδονίας et Ἀρσέθρσα Θρακίας. Hinc Arethusii superioris memorati. In Amphaxitide, hoc est, in regione circa Axium amnem Ἀρσέθρσα collocatur. H.

o. *Posidium*) Ποσειδηΐον, Neptuni fanum. H.

p. *Et sinus*) Qui ab influente amni olim Strymonicus apud Strabon. L. VII. p. 331. a vicino monte Atho, nunc *Golfo di monte Santo* dicitur: aliis tamen Saronicus, *Golfo di Conzessa* dicitur. Singiticus ei proximus, *Golfo di monte Santo*. H.

q. *Cermoro*) Ita libri omnes. H.

r. *Amphipolis liberum*) Subintellige oppidum. Circumiacentis agri incolae Bisaltae appellati. Hinc apud Athenaeum L. III. p. 77. in co-

dicibus emendatis legitur, περὶ τὴν Βισαλτίαν Ἀμφίπολιν. Diodoro, L. XII. Bibl. p. 118. Βισσαλτικοί. In museo nostro Parisiensi nummus ex aere: ΘΕΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΚΤΟΣ. In auersa parte Europa tauro infidet, vt vulgo creditur, cum epigraphe, ΑΜΦΙΠΟΛΙΤ. H.

s. *Macedoniae terminus*) Ita Scylax, p. 26. et Martial. L. VI. cap. de Macedonia, p. 211. Στρυμών, Στρυμόνος Graece. H.

t. *Paulus*) Deuicto Perseo Macedoniae rege. Vide Liu. L. XLIV. sub finem, et initio L. XLV. A Paulo Aemilio has vrbes vna hora direptas ait Plutarchus in eius vita p. 271. Ἐν ὧρα μιᾷ—ἐβδομήμοντα πόλεις πορῆθησαν. H.

lius Imperator noster septuaginta duas vrbes directas vendidit. Tantam differentiam sortis praestitere duo u. homines.

XVIII. (XI. *) Thracia sequitur, inter validissimas Europae gentes, in x. strategias L diuisa. Populorum eius, quos nominare non pigeat, annum Strymonem accolunt dextro y. latere Denselatae z. et Medi, ad Bisaltas¹ usque supra dictos: laeuo, Digeri a., Bessorumque b. multa nomina ad Nestum c. annum Pangaei² montis³ ima ambientem, inter

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. Medi, Bisaltas usque Gr. et Al. 2. ima. Pang. mont. Cb. 3. Orbeliae. Ver. ad.

u. Duo homines) Alexander M. et Paul. Aemilius. H. * Thracia) Pancirolus super Notit. lib. I. c. 132. Onuph. Panuin. Imp. Rom. p. 783. Dalec.

x. In strategias) Στρατηγίας, Praefecturae. H.

y. Dextro latere) Meridionali. H.

z. Denselatae, et Medi) De his egimus, sect. I. Plinius hic de more transcribunt Solinus, c. 10. p. 27. et Martianus, L. VI. c. de Thracia, p. 211. H.

a. Digeri) Stephano, Δίγηροι, ἑθνος Θρακίων, ex Polybii L. XIII. H.

b. Bessorumque) Βεσσική στρατηγία. Bessica Thraciae praefectura, supra Maedicam, apud Ptol. L. III. c. 11. Horum vrbs primaria Philippopolis: alias Coeletis, quae gens Bessorum fuit, attributa. Eadem Bessa fortassis ve-

tusta nomenclatione appellata: Bessae enim in Thracia mentio, non in Itinerario modo Antonini, sed et in lege 30. de Decurion. Cod. Theod. H.

c. Ad Nestum) Νεσός, Νεσσός, Μεσσός. Vide Not. et Em. N. LIV. (hic pos.) Graecis hodie *Mestro* appellatur. Ad Nestum annum) In magno nominum ambitu annum hunc esse oportuit, quem Νεσόν a Scymno Chio, p. 28. Pausan. in Eliac. post. L. VI. p. 352. et Scylace, p. 26. Nestum a Martiano: ab Aristotele hist. anim. L. VI. c. 31. p. 776. et L. VIII. p. 985. Νεσσόν: Nessum quoque a Livio, L. XLV. p. 581. In MSS. omnibus Plinianis, Reg. 1. 2. Colb. et Paris. *Mestum* appellari video. In nummo Caracallae, ΟΥΛΠ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΟC ΠΡΟC ΜΕCΤΩ, H.

inter Elethos d., Diobessos¹, Carbilefos: inde e. Brysas, Sapaeos f, Odomantes. g. Odryfarum² gens fundit³ Hebrum h., accolentibus Cabyletis i.,
 F 4 Pyro-

1. Diobessos Gr. et Al. 2. Odryfarum. V. 3. infundit. Gr.

d. Elethos, etc.) Λεθίου videtur hos appellasse Thucydides, L. I. p. 166. Diobessos vero Δίσης, p. 165. qui Diobessi nunc cognominantur, quoniam Bessorum, ut dictum est, plura sunt nomina. Carbilesi qui fuerint, non liquet. Nisi Κάβησος, quam Thraciae urbem fuisse Hefychius prodidit, locum hic habere possit. H.

e. Inde Brysas, Sapaeos, Odomantes, Odryfarum, etc.) Lege: Inde Brysas, Sapaeos, Odomantes. Odryfarum gens fundit Hebrum, accolentibus Carbiletis, Pyrogeris, etc. Salm. p. 158. b. Gr.

Inde Brysas) Qui Stephano Βρύσαι, ἔθνος Θρακίας. Vide Not. et Em. N. LV. (hic adi.) Inde Brysas) Ita MSS. etiam ipsi. Sed Brygas forte rectius tum ex Strabone L. VII. p. 295. tum ex ipso Plinio, L. VI. f. 41. qui Phrygas Thracium genus esse prodiderunt, Brygas appellatos. Brysas tamen etiam Heraclides laudat, in Polit. Coorum: et ab iis mellificii rationem inuentam tradidit. H.

f. Sapaeos) Qui Σάπαι, et Σάπαιος Stephano. Horum

urbes Aenos, Cypsela, Bisfanthe, etc. Σαπαιοί Appiano, L. IV. bel. Ciu. p. 650. H.

g. Odomantes) Οδομάντιοι, ἔθνος Θρακίας, Stephano. Ὀδρυσσαι quoque, quorum et Dio meminit, L. II. p. 462. Martianus, p. 212. Hebrum Odrysiac niues complevit. Odomanticae regioni Amphipolim Ptolem. assignat, L. III. c. 13. quam Bisalticae ditionis esse diximus: Bisaltiae eidem Odrysas Tzetzes adscribit, Chil. I. v. 303. ἐξ Ὀδρυσσῶν πατριδος Βισαλτίας. H.

h. Hebrum) Ἐβρος amnis, Ptol. L. III. c. 11. Nunc Mariza. H.

i. Cabyletis, Pyrogeris) Vide Not. et Em. N. LVI. (hic consp.) Pyrogeris) Et si vulgatam scripturam intactam exhibemus, quam MSS. codices tueri videntur, haud leuis tamen suspicio est Pyrogeris legi oportere. Seu permutatis syllabis, quod eodem recidit, Cereopyrgis. Est enim inter Episcopatus Provinciae Rhodopes in Notit. Eccl. p. 21. Κερεόπυργος. Sed adhuc certior forte coniectura videtur de Cabyletis, (hactenus Carbiletis legebatur)

Pyrogeris, Drugeris, Caenicis k., Hypsaltis l., Benis m., Corpillis n., Bottiaeis o., Edonis. p. Eodem q. sunt in tractu Selletae r., Priantae s., Doloncae t., Thyni tt., Coeletae u. maiores Haemo-

mino-
tur) nam Cabylen oppidum inter Bessos Danubiumque, cepisse Lucullus dicitur, ab Eutropio, L. VI. p. 788. Κάβυλα est Phauorino. H.

k. *Caenicis*) Quorum Καενική στρατηγία, Caenica Thraciae praefectura, apud Ptol. L. III. c. 11. Oppidum Bizya, de quo inferius. Stephanus ex Apollodoro, Καενοί, ἔθνος Θρακίων, Caeni Liuius, L. XXXVIII. p. 481. H.

l. *Hypsaltis*) Qui Stephanus Ὑψηλίται, κατοικία Θρακίας, Thraciae praefectura, verbo Ὑψηλῆς. H.

m. *Benis*) Horum Βεννική στρατηγία, Bennica Thraciae praefectura, Ptol. l. c. Oppidum Βέννα, siue Βένα Stephanus. H.

n. *Corpillis*) Κορπιλλική praefectura Thraciae, apud Ptol. l. c. Vide Not. et Em. N. LVII. (paulo post.) Horum vrbs Perinthus fuit, et Ganos, et Apros. *Corpillis*) Apud Appian. L. IV. de bell. Ciuil. p. 650. Τεπιλλοί pro Κορπιλλοί corrupte legitur, Apud Stephanum quoque mendose ΚΟΛΠΗΛΟΙ. H.

o. *Bottiaeis*) Βοττιαίοι dicuntur Herod. L. VII. Polymn. n. 185. p. 445. et Thucyd. L. I. p. 38. Laudatur

Aristotelis opus de Politia Βοττιαίων, a Plutarcho in Theseo, p. 6. H.

p. *Edonis*) Ἠδωνοί Stephanus, ἔθνος Θρακίας. Regio Ἠδωνική, oppidum Δράβησκος Thuc. L. I. p. 66. Horum vrbes apud Ptolem. L. III. c. 13. Oesyma, et Neapolis, de quibus inferius. H.

q. *Eodem sunt in tractu*) Hoc est, Hebrum perinde accolunt. H.

r. *Selletae*) Praefectura Σελληνική Ptol. L. III. c. 11. Horum oppidum fuit colonia Deultrum, de qua inferius. Neque Dionis Σιαλέται, L. LIV. p. 545. neque Stephani Σουαλίται, huc pertinent, sed supra Byzantium reiciendi. H.

s. *Priantae*) Solino quoque Priantae dicti. Haec Βριαντική regio appellata ab Herod. L. VII. Polymn. p. 418. vbi Xerxis iter a campo Dorisco, de quo mox, describitur. H.

t. *Doloncae*) Δολογμοί Stephanus, Solino *Dolonci*, c. 10. p. 27. A Dolonco rege nomen factum ait Eustathius, in Dionys. v. 323. p. 46. h. H.

tt. *Thyni*) De his dicemus, L. VI. f. 41. H.

u. *Coeletae*) Coeletae quo-

minores Rhodopae subditi. Inter quos Hebrus amnis: Oppidum v. sub Rhodope Poneropolis x. antea, mox a conditore Philippopolis, nunc a situ Trimontium ¹ dicta. Haemi y. excelsitas sex mill. passuum subitur. Auerfa z. eius et in Istrum deue- xa Moesi, Getae, Aorfi ², Gaudae a., Clariaeque: et sub iis Arraei b. Sarmatae ³, quos Areatas c. vo- cant, Scythaeque: et circa Ponti litora Moriseni d.,

F 5

Sitho-

1. *Trimontium. V.* 2. *Aorfi. Gr.* 3. *Arraei, Sarmatae, distinctim. Gr.*

quoque Liuius appellati, L. XXXVIII. p. 481. Idem *Coelatae*, Tacito Annal. L. III. p. 82. sed corrupte. Κοι- λητικὴ στρατηγία, seu prae- fedura, Ptolemaeo, L. III. c. II. H.

v. *Oppidum*) Coelatarum scilicet. H.

x. *Poneropolis* etc.) Sic an- te Plinium Theopompus L. XIII. Philippic. teste Suida, verbo Δελων πόλις. Sic ap- pellata, quod pessimi quique (πονηρὸς Graeci dicunt) in eam transducti. A Philippo Macedone nomen habet, vt auctor est Stephanus: non a Philipbo Imper. vt quibus- dam visum est. Commodi nummus in Museo Parisien- si ΦΙΛΙΠΠΟ ΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nunc *Philippopoli*. A tripli- ci monte cui insidet, etiam Ptolemaeo, L. III. c. II. Τρι- μόντιον. H.

y. *Haemi excelsitas*) Hae- mus hodie Turcis Balkam, Sclauonibus Konnuila, Ku- noviza, Ortel. vbi. plura. D.

Haemi) Αἷμος Ptolem. L. V. c. II. aliis Αἷμος. Pa- rem ei monti excelsitatem tribuit Solinus, c. IO. p. 27. et Martianus, L. VI. c. de Thracia, p. 212. Vide quae diximus L. VI. f. 65. Pleris- que nunc *Cadena del mondo* nuncupatur. H.

z. *Auerfa eius*) Terga di- xit Martianus, hoc est, par- tem montis borealem, et quae ad Istrum vergit. De Moesis diximus L. III. f. 29. De Getis et Aorfi dicemus libri huius f. 25. H.

a. *Gaudae, Clariaeque*) MSS. omnes, *Dariaeque*. H.

b. *Arraei, Sarmatae*) Vbi nunc Bulgaria esse creditur. H.

c. *Areatas*) Forte pro *A- reotas*, Ἀρειώτας, Martios, bellicosos: vel potius Arote- res, vt sit illud Scytharum genus, quod Tomos olim Ca- latimque tenuisse paulo post dicitur. H.

d. *Moriseni*) In Notitia Eccl. Hieroclis, vt appellant, inter

Sithoniique e. Orphei f. vatis genitores obtinent. Ita g. finit lster a septentrione: ab ortu Pontus ac Propontis: a meridie Aegaeum mare: cuius in ora a Strymone, Apollonia h., Oesyra i., Neapolis, ¹Datos. k. Intus Philippi l. colonia: abfunt a Dyr-rachio

i. *Batos. Cb Pastos Gr. et Al.*

inter ciuitates episcopales Thraciae Μόριζος scribitur. H.

e. *Sithoniique*) Regio Σι-θωνία Stephano. Sed longe haec disiuncta a Sithonia Herodoti, de qua superius diximus. Haec in qua versatur montuosa, et Ponto proxima, ostiique Danubii, in Bulgariae finibus. De hac cecinit Virgil. Ecl. X. v. 66. *Nec si frigoribus mediis Hebrumque bibamus, Sidoniasque niues bicinis subeamus aquosae.* H.

f. *Orphei vatis*) Quem Ciconum regem, Rhodopesque montis incolam fuisse ferunt, circa Hebrum amnem. Plinium Solinus hoc etiam loco, et Capella describunt. H.

g. *Ita finis*) Hi Thraciae limites, inquit. Nunc enim, perstricis antea cursim raptimque populis ac gentibus, singula deinceps oppida designare aggreditur. H.

h. *Apollonia*) Inter annes Neston et Strymona positam fuisse in ora, Mela prodit L. II. c. 2. Haec Apollonia Ionum in Thracia videtur esse, quam Stephanus appellat A-

πολωνίαν τῶν ἐπὶ Θράκης Ἰώνων. H.

i. *Oesyra*) Οἰσύρη ἐν Θράκη πόλις, Scylaci, p. 26. et Harpocratiōni, ex Antiphonte. Νέαν πόλιν haud procul Philippis sitam agnoscit Dio, L. XLVII. p. 348. Vtranque locat in Edonide, quam Macedoniae adscribit, Ptol. L. III. c. 13. Notit. Eccl. antiqua in prouincia primae Macedoniae, p. 21. Νέα πόλις. Memoratur in Act. c. XVI. II. H.

k. *Datos*) Vide Not. et Em. N. LVIII. (hic pos.) *Oesyra, Neapolis, Datos*) In MSS. omnibus et ed. Parmensi *Batos*. Nos *Datos* cum Hermolao: sed certioribus, quam ille habuerit, argumentis ducti. Nam praeter Herodot. qui L. IX. Δάτον ait esse oppidum Edonidis regionis, praeter Suidam et Harpocratiōnem, qui Δάτον Thraciae adiudicant: Scylax in Periplo p. 26. hunc ipsum terrarum tractum, atque haec ipsa oppida persecutus, eodem habet ordine: Νέα-πολις, Δάτον πόλις ἑλληνισ, καὶ ποταμὸς Νεσός, Ἀβδη-

rachio cccxxv. mill. pass. m. Scotusa¹, Topiris n.,
Nesti annis ostium. Mons Pangaeus. o. Heraclea p.,
Olyn-

1. Ciuitas. Vet. addit.

α πάλις, etc. Placuerat nihilominus quibusdam *Pastos* hoc loco substituere: et quoniam apud Ptolem. L. III. c. II. inter Thraciae praefecturas, Ἀσική, hoc est, *Urbana* numeratur, ut coniecturae suae suffragatorem haberent, addita literula corruperunt, et Πασική commenti sunt, otiose an malitiose? De Astice regione, hac ipsa sectione Plinius. H.

1. *Philippi colonia*) *Philippos*, quae est primae partis Macedoniae ciuitas, colonia, dixit Lucas in Aët. c. XVI. 12. Hi sunt Philippenses, Pauli epistola nobilitati. Hic campi Philippici, vbi Cassius et Brutus deuicti. Dio, L. XLVII. Virg. L. I. Georg. v. 489. Ergo inter sese paribus concurrere telis Romanas acies iterum, videre Philippi. Hoc est, secundo eas Philippi configere viderunt, vti iam viderat eas inter sese concurrere primum Pharsalia. Pergit enim idem: Nec fuit indignum superis, bis sanguine nostro Emathiam et laetos Haemi pinguescere campos. Hoc est, semel Emathiam, siue Macedoniam, vbi Pharsalia est: semel Thraciam, vbi campi montis Haemi et Phi-

lippi. Easdem enim Tabulas Geographicas Virgilius et Plinius vbique sequuntur: et Philippos Thraciae ambo adferibunt. Lucas autem in Macedonia, sed extrema, quae prius Thraciae fuit, vsque ad amnem Strymonem: et vnde iter Apostolo fuit Amphipolim et Apolloniam, et inde Thessalonicam, Aët. c. XVII. quod cum Pliniana descriptione mirifice conuenit. Celsus, L. L. Dig. tit. 15. de censibus: *Colonia Philippensis iuris Italici est*. Nummus Claudii apud Patin. p. 99. COL. AVG. IVL. PHILIP. DIVVS AVG. H.

m. *Scotusa*). Ab eo diuersam esse necesse est, de qua diximus sect. sup. H.

n. *Topiris*) Τοπιρίς Ptol. L. III. c. 11. Aliis Τοπηρός: in nummis quos citat Holsten. p. 114. ΤΟΠΗΡΟΥ et ΤΟΠΕΙΡΟΥ. In Notit. Eccl. Prou. Rhodopes, p. 21. Τὸ πηγὸς, (diuisa perperam voce, pro Τοπηρός,) ὄν Πέσιον. H.

o. *Pangaeus*) Παγγαῖον ὄρος. H.

p. *Heraclea*). Sinica appellata sup. sect. sub monte Pangaeo. H.

Olynthos. q. Abdera r. libera ciuitas, stagnum Bistonum s. et gens. Oppidum fuit t. Tirida¹, Diomedis equorum stabulis dirum. Nunc sunt u. Dicaea², Ismaron x.: locus Parthenion y., Phalesina, Maro-

1. Tyrida. Cb. Tinda Gr. et Al. 2. Dicaeae Gr. et Al.

q. Olynthos) Ὀλυνθος Graecis ad Sithoniam regionem pertinens, de qua egimus sup. sect. Herod. L. VII. Polymn. n. 123. H.

r. Abdera) Ἄβδηρα, ad Nestum amnem, Herod. L. VII. Polym. p. 422. Democriti patria. Incolae stupori mentis obnoxii, locum dedere paroemiae, *Abderitica mens*. Vnde Martialis: *Abderitanae pectora plebis habes*. Libertatem Abderitis restitutam narrat Linius, L. XLIII. p. 551. H.

s. Bistonum) Βισωνίσι μνη Ptol. L. III. c. 11. Accolae Βίstones Stephano, et Herod. L. VII. Polym. p. 418. n. 110. H.

t. Fuit Tirida) Interiisse id oppidum hac loquendi forma innuit. Vide Not. et Em. N. LIX. (hic pos.) Fuit Tirida) Ita rescripsimus admonitu codicum Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. et Chiff. vetustiorumque editionum ante Hermolaum, qui Tinda rescripsit ex Steph. Is enim Τίνδη, inquit, Θεσσαλίας Χαλκιδιανή πόλις. Verum est haec Chalcidice Macedoniae regio, quae quicquid est ter-

rarium, circa montem Athon, Singon, Achantonque complectitur, teste Ptol. L. III. c. 13. quo in tractu Tinda à Stephano collocatur, hoc est, a Diomede, et equorum stabulis longissime, vt nihil cum iis potuerit habere commune. Et Hermolaum tamen Salmasius sequitur: nec veteretur Solinum, Capellamque erroris arguere, qui et ipsi a Plinio Tirida accepere. Me-la L. II. c. 2. turrim ibi solum superesse prodidit: *Regio ulterior*, inquit, *Diomedem tulit, immanibus equis mandendos solitum obiectare aduenas, et iisdem ab Hercule obiectum*. Turris quam Diomedis vocant, signum fabulae remanet, et urbs quam soror eius suo nomine nominauit, Abdera. H.

u. Dicaea) Δίκαια, πόλις Θεσσαλίας, Stephano. Δικαιό-πολις dicitur ab Harpocrate prope Abdera. H.

x. Ismaron) Ἴσμαρος Thraciae oppidum in Ciconum regione, Scymno teste et Stephano. Ibi et mons oppido cognomine, de quo Virg. Georg. L. II. *Iuuat Ismara Baccho Conserere*. H.

Maronea z., prius Ortagurea a. dicta. Mons, Serriumb., et Zone c., tum d. locus Doriscus decem mill.

1. Centum viginti. V.

y. Parthenion) Stephanus: Παρθένιον, πόλις Θράκης. H.

z. Maronea) Μαρόνεα, Thraciae oppidum Harpocrati. Mela, L. II. c. 2. p. 30. Tum Nestos fluvius, et ripis eius adiacens Maronea. Hinc vinum Maroneum, de quo L. XIV. sect. 6. H.

a. Ortagurea) Forte Orthagorea, ab Ὀρθαγόρας Baccii comite, quem Arist. appellat in Ἐκκλησίᾳ. p. 751. H.

b. Serrium) Σέρρειον ὄρος Appiano, L. IV. bell. Ciu. p. 648. Σέρρειον ἄνην Herod. L. VII. Polymn. p. 406. et Steph. Hic Ciconas idem Herodotus, Serrheum castellum Liu. statuit, L. XXXI. p. 372. H.

c. Zone) Ζώνη, Ciconum oppidum, Stephano. Mela, L. II. c. 2. Serrium, et quo canentem Orphea secuta narrantur nemora, Zone. H.

d. Tum locus Doriscus, cxx. millia hominum capax) Sic legunt alii, sed vtrumque exemplar rectius, decem millia hominum capax. Nota est apud Herodotum historia dinumerati a Xerxe, apud Doriscum Thraciae, exercitus per myriadas, hoc est x. m.

Ammianus quoque Marcellinus libro duodevigesimo: Quousque nobis Doriscum Thraciae oppidum, et agminatim intra conscripta exercitus recensitos Graecia fabulosa numerabis? Pint.

Doriscus) Δορίσκος, Herodoto l. c. et Harpocrat. Mela, l. c. Trans Hebrum Doriscos, ubi Xerxes copias suas, quia numero non poterat, spatio mensum ferunt. Vide Nor. et Em. N. LX. (hic colloc.) Doriscus decem millium hominum capax) Animaduertit Pelicerius in Not. MSS. codices manu exaratos ita prae se ferre: Doriscus X. hominum, quod ipse supposita denarii notae lineola, decies centena millia significare ait, quot Xerxes in suo exercitu habuisse traditur. At neque hanc lineolam superpositam MSS. exhibent: et si exhiberent, temere ab Amanuensis adiectam putarem. Nam decem millia tantummodo hominum ea campi planitie continebantur: sed singulas eo cogens, aduocansque myriadas, hoc est, hominum decem millia, totum ita recensuit exercitum. Ita Herod. L. VII. Polymn. p. 406. n. 59. H.

mill. hominum capax. Ita Xerxes ibi dinumeravit e. exercitum. Os f. Hebri. Portus g. Stentoris. Oppidum Aenos h. liberum cum Polydori tumulo, Ciconum i. quondam regio. A Dorisco incuruatur

ora

e. *Dinumeravit exercitum*) In eum locum singulas myriadas aduocans, ut ea ratione tam numerosum exercitum recenseret, nec falleretur. *Dal.*

f. *Os Hebri*) Iuxta Aenum urbem, de qua mox. Sic Herod. L. IV. Melp. p. 254. n. 90. Ἐβρος ἐς θάλασσαν τὴν παρ' Αἴω πόλιν. H.

g. *Portus Stentoris*) Vetus lectio, *Portus tentoris*. Hermolaus castigavit, *Portus Stentoris*. probe, sed castigationis confirmatio non probat: quia Herodorus, inquit, lacum in Thracia *Stentoridem* appellat; quasi innuat et lacum et portum cognomines esse, et Stentoris hoc loco rectum esse. Nos contra, *Stentoris*, patrium esse casum arbitramur: et dici a Plinio *Portus Stentoris*, ut a Virgilio urbem *Pataui*. Liquet id ex Ouidio primo Tristium: *Saltus ab hac terra brevis est Stentora petenti*. A quo loco, non aliunde, petenda fuit Hermolao, castigationis suae probatio. Hoc autem Hermolai erratum, Ouidianum etiam interpretem in errorem traxit, qui *Stentora* illic pro *Stentorida* positum ait. Nam rationem

syllabae vis immutabilis sequentis tuetur. *Pinc.*

Stentoris) Στέντορος. Quare apud Ouid. L. I. Trist. El. 9. perperam reponunt: *Saltus ab hac terra brevis est Stentora petenti*. Pro *Tempyra*. Et Στεντορίδα λίμνην prope Aenum habet Herod. L. VII. Polymn. n. 58. H.

h. *Aenos*) Crediderim Aenea, quam Dionysius in Cherronneso Pallene scribit ab Aenea fuisse conditam: ab ea vero Aeneadas vocatos, Stephanus tradit: Aeneatas autem Livijs et Dionysius. Turn. c. 6. lib. XVII. *Dalec.*

Aenos) Αἴως Straboni, L. VII. p. 319. et Scylaci, p. 26. Mela, L. II. c. 2. *Eximia est Aenos, ab Aenea profugo condita. Circa Hebrum Cicones*, etc. Prius idcirco Αἴετων dictam Conon ait apud Phot. in Bibl. c. 186. p. 453. Negant alii ab Aenea id oppidum potuisse conditum Aenum et Maroneam liberarum civitates appellat Livijs, L. XXXIX. p. 495. De Polydori tumulo Solinus, c. 10. p. 28. H.

i. *Ciconum*) Κίκονας Graeci vocant. Herodot. L. VII. aliique. H.

ora ad Macron Tichos centum viginti duorum mill. pass. Circa quem locum fluuius k. Melas, a quo sinus appellatur. Oppida: Cypsella l., Bisanthem., Macron Tichos dictum, qua a Propontide ad Melanem¹ sinum inter duo maria n. porrectus² murus, procurrentem excludit Cherronesum. o. Iamque³ Thracia altero latere a Pontico litore incipiens, vbi

1. *Meleam. Ob.* 2. *Sic ex MSS. em. H. conf. Ch. porrectis muris. Gr.* 3. *Namque Gr. et Al.*

k. *Fluuius Melas, etc.*) Haec totidem verbis Pomponius, L. II. c. 2. Μέλας κόλπος, sic appellatus, teste Oppiano, L. IV. Halieut. v. 517. quia profundissimus. Μέλας nigrum sonat. Huic sinui nomen est hodie ab Aeno oppido, *Golfe d' Eno*. Μέλανος ποταμοῦ καὶ κόλπου meminit Herod. L. VII. Polymn. p. 405. H.

l. *Cypsella*) Κύψελλα, Ptol. L. III. c. II. Τὰ Κύψελα: Thucyd. L. V. p. 367. Stephano, et Appiano in Mithrid. p. 207. Cypsela Liu. L. XXXI. p. 372. Mela, L. II. c. 2. p. 29. *Tum Bisantibe Samiorum, et ingens aliquando Cypsela. Post locum quem Graeci Μακρὸν τείχος appellant, et in radice magnae peninsulae sedens Lyfimachia.* H.

m. *Bisanthe*) Βισάνθη Ptol. L. III. c. II. et Plut. in Alcib. p. 211. H.

n. *Porrectus murus*) Porrectus per totam Isthmi lon-

gitudinem murus a reliqua Thracia separat ingentem peninsulam, quam Thraciae Cherronesum appellant, longissime procurrentem in mare. H.

o. *Namque Thracia altero latere a Pontico litore incipiens, etc.*) Lege: *Namque Thracia altero latere a Pontico litore incipiens, vbi Ister amnis immergitur, tres pulcherrimas in ea parte urbes habet, Isthopolim Milesiorum, Tomos, Calatinque quae antea Ceraftis vocabatur.* Vide H. Vossium in Melam, pag. 125.

Iamque Thracia) Vide Not. et Em. N. LXI. (hic consp.) *Iamque Thracia*) Rectius id, quam quod antea legebatur *Namque*. Nam quae reddatur illo *namque* ratio, nulla prorsus apparet. Nunc vero declarat se perlustrato latere Thraciae meridionali, usque ad Cherronesum, ea praetermissa, ad alterum latus transire, quod Solis ex-

ortum

vbi Ister annis immergitur, vel p. pulcherrimas in ea parte vrbes habet, Istropolin q. Milesiorum, Tomos r., Calatinque s., quae antea Aceruetis t. vocabatur. Heracleam habuit, et Bizonen u. terrae hiatu raptam: nunc habet Dionysopolin, x. Crunos¹ antea dictam. Alluit Ziras annis. Totum eum

1. Crunon. V. Cb.

ortum spectat, et a litore Ponti Euxini, Danubique ostiis incipit. H.

p. *Vel pulcherrimas*) In Thracia vniuersa, Vossius in Melam p. 125. *tres pulcherrimas* inuitis MSS. reponit. H.

q. *Istropolin Milesiorum*) A Milesiis conditam, Ἰστρον πόλιν Μιλήσιοι κτίζουσιν. Auctor Peripli Ponti Euxini, p. 11. H.

r. *Tomos*) Tomi, Ouidii exsilio celebrati. Vnde L. III. Trist. eleg. 9. *Inde Tomos dictus locus hic, quia fertur in illo Membra soror fratris consecuisse sui*, Et Trist. L. IV. el. 10. v. 97. *Cum maris Euxini positos ad laeua Tomitas Quaeere melaei Principis ira iubet*. In Notitia Eccl. Prou. Scythiae adscribitur. Nummus Caracallae in Museo nostro Paris. ΜΗΤΡΟΠ. ΠΟΝΤΟΥ. ΤΟΜΕΩΣ. H.

s. *Calatinque*) Κάλατις in ipso Ponti litore, ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Πόντου, Steph. Scylaci, p. 26. et aliis, Κάλατις, geminato λ. Et in nummo Gordiani Pii, apud Pa-

tin. p. 372. ΚΑΛΛΑΤΙΝΩΝ, Heracleotarum colonia dicitur Memnoni, in Bibl. Photii, cod. 224. p. 721. H.

t. *Aceruetis*) MSS. *quae antea Cerbaris*. Vossius in Melam, p. 125. Ceraftis, a loco sacro qui Miletis fuit, Κεραστός appellatus, vt auctor Etymologici prodidit, quod ibi fixa arietum cornua ab Apolline fuissent. H.

u. *Bizonen*) Βιζώνη, cuius pars maxima terrae motu hausta, teste Strabone, L. VII. p. 319. Pagos super fuit, Βιζώνη πολίγχιον apud Auct. Peripli Ponti Euxini p. 12. Mela, L. II. c. 2. p. 9. *Fuit hic Bizone: motu terrae intercidit: est portus Crunos: vrbes, Dionysopolis*, etc. H.

x. *Crunos antea*) Ob fontes in agro circumiacente scaturientes. Auctor Peripli l. c. Διονυσόπολις πρῶτον ὀνομάζετο Κρουνοί, διὰ τὰς τῶν ἐγγύς ὑδάτων ἐκρῦσεις. Eadem et Stephanus habet. In Notit. Eccl. Prou. Scythiae tribuitur. H.

eum tractum Scythae Aroteres y. cognominati ¹ tenere. Eorum oppida: ; Aphrodisias z., Libistos, Zigere, Borcobe ², Eumenia, Parthenopolis a., Gerania b., vbi Pygmaeorum gens fuisse proditur, c. Cattuzos ³ Barbari vocant, creduntque a gruibus fugatos. In ora a Dionysopoli est Odeffus d. Milesiorum. Flumen e. Panyfus. 4. Oppidum Tetra-
naulo-

1. Dicti. V. 2. Rocobe. V. 3. quos Catizos Gr. et Al.
4. Pamifus Gr. et Al.

y. Aroteres) Ἀροτῆρες, hoc est, aratores. H.

z. Aphrodisias) Scythiae quoque accensetur a Stephano in Ponti litore: Ἀφροδισίας Σκυθίας, παραλία, etc. Not. Eccles. antiqua, in Provincia Thraciae Europae, p. 21. Ἀφροδισία. Cetera oppida, vel nomina potius Scytica ceteris neglecta scriptoribus, ipsaque etiam Εὐμένεια, quamquam graeca appellatione gaudet. H.

a. Parthenopolis) Inter devicta a Lucullo oppida in hac parte terrarum ab Eutropio memoratur, L. VI. p. 788. Inde multas, inquit, super Pontum positas ciuitates aggressus est. Illic Apolloniam evertit, Calatim, Parthenopolim, Tomos, Istrum, Bizyam omnem cepit. H.

b. Gerania) Γεράνεια. Solinus, c. 10. p. 28. Quondam urbem Geraniam, Cattuzam barbari vocant, unde a gruibus Pygmaeos ferunt pulsos. Manifestum sane in septem-
Vol. II.

trionalem plagam bieme grues frequentissime conuolare. Factum nomen inde oppido: sunt enim αἱ γέρανοι grues. H.

c. Cattuzos) Vide Not. et Em. N. LXII. (hic adi.) Cattuzos) Ita MSS. omnes, et quod est haud paulo certius, Stephanus ipse: Καττουζα, inquit, πόλις Θρακίας, ἐν ἣ κατώκειν οἱ Πυγμαῖοι οἱ οἰκήτορες Κατταζοί. ὅθεν δὲ τὰς γέρανας ὀνομάζον, etc. Sic enim MSS. Graeci legunt. Prius in libris Plinii editis Catizos legebatur. H.

d. Odeffus Milesiorum) Α Milesiis conditum, Ὀδησσὸν κτίξοσι Μιλήσιοι, inquit Auctor Periplus Ponti Euxini p. 12. Strabo quoque L. VII. p. 319. Inter Calatim et Apolloniam. Antonini Seueri nummus, apud Patin. p. 304. ΟΔΗCCEΙΤΩΝ. H.

e. Panyfus) Πανύσος. Vide Not. et Em. N. LXIII. (hic pos.) Panyfus) Antea Pamifus, perperam. Nos Pany-

naulochus. f. Mons Haemus vasto iugo procumbens in Pontum, oppidum habuit in vertice Aristaeum. g. Nunc in ora Mesembria h., Anchialum, vbi Messa fuerat. Astice i. regio habuit

oppi-

i. Sic ex MSS. Hard. regio. Fuit op. Gr.

Panysus cum Ptol. L. III. c. 10. prope Odellum etiam hunc ipsum locante. MSS. Pannisis. H.

f. *Terranaulochus*) Ναύλοχος idem a Strabone appellatur, l. c. Mesembrianorum oppidum, iuxta montem Haemum, ibi incumbentem mari. Τίτραναύλοχος ei a quatergemina statione navium nomen est. Locum hic Terra non habet, etsi habere oportere censuit Hermolaus: cum sit id oppidum Thraciae mediterraneum Ptolem. L. III. c. 11. H.

g. *Aristaeum*) Ab Aristaeo Apollinis F. conditum, cum in montem Haemum ad Bachum ibi degentem se contulit, Diodor. Sic. L. IV. Bibl. p. 282. H.

h. *Mesembria*) Μεσημβρία Scylaci, p. 27. ceterisque Geographis. Olim Menembria quasi Menae oppidum, ut ait Strabo, L. VII. p. 319. Ἀγχιάλος deinde Ptolem. L. III. c. 11. et Melae, L. II. c. 2.

Hic obiter exponendus est ludus Martialis in verbo simili, L. XI. Epig. 95. Ecce negas, iurasque mihi per templa Tonantis: non credo: iura, verpe, per ANCHIALVM.

Vel, ut alii libri habent, per Anchialem. Cur iuras, inquit, Iudae Hierosolymitane, per Templum Dei? Non sic impetrabis fidem: quippe scio te nihil a templo timere, etiam si peieres. (Mth. XXIII. *Vae vobis, duces caeci, qui dicitis: Quicumque iurauerit PER TEMPLVM nihil est.*) Iura, Iudae, Hebraeo tuo idiomate, quod ego quoque calleo. Iura, Per Deum ipsum. Vtere hac formula **אֲנִי-יְהוָה**: *Strangulet me Deus*, iustum patraui scelus quod obiiicis: certe non ausis. Iuras per templa Tonantis; iura, sodes, per Tonantem ipsum. Ex his hebraeis literis fictum nomen a Martiale *Anchialus* est; siue *Anchial*, *Anchialis*. Aiebat Scaliger, sed infelici coniectura, esse hic *Anchialum* ab **אֲנִי-יְהוָה**: quod est ut quidem interpretatur, *Certe vivit Deus*. An vero etiam *Anchialum* vates scripisset, pro *Anchialum*? H.

i. *Astice Regio*) Quae Ptolem. l. c. Ἀστική ὑπαρχία, Astica seu Urbana Praefectura, quae ab Apollonia ad Perinthum vsque pertinuit. Ἀπολλωνία quoque post Mes-

sem.

oppidum¹ Anthium: nunc est Apollonia. Flumina: Panissa k., Rira, Tearus l., Orofines. Oppida m.; Thynias², Halmydessos n., Deultum cum stagno, quod nunc Deultum vocatur, veteranorum o.: Phinopolis p., iuxta quam Bosphorus. Ab

G 2

Istri

1. Fuit opp. Anz. Gr. et Al. 2. Thynnias, Almedeffos Gr. et Al.

sembriam a Scylace nominatur, p. 27. Mela, l. c. *Mesembria, Anchialos, et in summo in sinu (Ponti Euxini) atque ubi Pontus alterum sui flexum angulo finit magno, Apollonia.* Anthium vero Ἀνθία Stephano dicitur: Apollonia Milesiorum, Rhodiorumque colonia. H.

(k. Panissa, Rira) MSS. Reg. I. 2. Colb. I. 2. etc. *Panyssas, Rysas.* Panysum, credo, adhuc intelligit, de quo proxime antea dictum est. H.

l. Tearus) Τέαρως Herodoto, L. IV. Melp. n. 90. vbi de eo amne multa. H.

m. Oppida, Thynnias, Almedeffos) Vetus lectio, Halmydessos. Hermolaus Salmydessos emendat ex Stephano et Strabone. Sed habet prior lectio suos etiam assertores, Ptolemaeum et Pomponium, item Sophoclis enarratorem in Oedipo tyranno: qui (quod notandum est) cum i, in penultima, Halmydiffos profert, quod et ipsum facit etiam Xenophon sexto ascensus Cyri. Pint.

Thynias) Θυνιάς Graecis, in Astice praefectura,

prope Apolloniam, et Halmydesson, Scymnus Chius, p. 30. Θυνιάς. Τῆς Ἀσικῆς Θρακικῆς ὑπάρχουσα ἑσχάτη, Μεθ' ἣν πόλις ἐστὶν σύνορος ἡ Ἀπολλωνία. Et Auct. Peripli Ponti Eux. p. 14. Θυνιάς εὐλίμενος ἀκρὰ τῆς Ἀσικῆς Θρακικῆς ὑπάρχουσα, ἀπὸ δὲ Θυνιάδος εἰς Ἀλμυδησοῦν, etc. Describit huius orae oppida Ouid. Trist. L. I. El. 9. v. 35. H.

n. Halmydessos) Ἀλμυδησοῦς plerisque Graecorum: Herodoto, L. IV. Melpom. n. 90. et Steph. Σαλμυδησοῦς. H.

o. Veteranorum) Subintellige, colonia. Ptol. L. III. c. 13. in mediterraneis Thraciae ciuitatibus, Δεούελτος κελωνία. Antonini Seueri nummus, apud Patin. p. 301. et Mamaeae, p. 343. COL. FL. PAC. DEULT. Colonia Flauia Placensis Deultum. non Pacifera, ut Patinus interpretatur. Ad Panysum amnem. In Nouella Leonis, Δέβελτος. H.

p. Phinopolis) Φινόπολις, πόλις πρὸς τῷ Πόντῳ Stephano et Ptol. L. III. c. 11. in ipso ore Ponti. H.

Istri ostio ad os Ponti pass. DLV. mill. alii fecere. Agrippa adiecit q. LX. ¹. Inde ad r. murum supra dictum centum quinquaginta: ab s. eo Cherronesus

1. LX. Gr. et Al.

q. Adiecit LX.) Ita MSS. at editi, XL. H.

r. Ad murum) Μακρόν τείχος. H.

s. Ab eo Cherronesus CXXVI. M. pass.) Ita Hermolaus, cum antea, *cerron est*, non Cherronesus scriptum esset. Ceterum Hermolai castigatio nullo modo tolerari potest. Nam si Macrontichos inde appellatus est, quod (vt paulo ante dixit) porrectis muris a Propontide ad Melana finum, procurrentem excludit Cherronesum, necesse est vt Macrontichos prope ipsam sit Cherronesum, vel in ipsa potius Cherroneso. Vellem igitur dicat mihi Hermolaus, si hoc datur, quomodo possit Cherronesus a Macrontichos tot millium interuallo submota esse? Quod si non regionem Hermolaus, sed urbem Cherronesum accipit, par ratio est. Nam quum Cherronesus vrbs in ipso sita sit Cherronesi regionis Isthmo, auctore Stephano, et itidem Macrontichos sit in ipso Isthmo, si longo muro Macrontichos excludit Cherronesum, qua (obsecro) parte exclusio illa fit? nem-

pe in ipso Isthmo. Cum igitur in confesso sit et Macrontichos et Cherronesum urbem in eodem Isthmo esse, et angustiae huius Isthmi sint eiusdem spatii cum Isthmo Peloponnesi, vt mox subiunget, et latitudo Isthmi Peloponnesi sit V. M. pass. vt supra retulit hoc volumine, capite quarto, consequitur vt nullo modo Macrontichos abesse a Cherroneso queat (siue regionem Cherronesum siue urbem accipias) CXXVI. M. pass. Quapropter expensis ad amussim, vt aiunt supradict. Plin. locis, et item veteris vtriusque codicis lectione, in qua habetur, *ab eo cerron est*, adducor vt putem non *cerron* hic, sed *Serrium* legendum esse. Regreditur enim hic Plinius ad initium septemtrionale Thraciae, quod est Istri ostium, vt ab eo dinumeret locorum in ora insignium distantias, exclusa Cherroneso. Distare igitur tradit ab ostio Istri fluvii, os Ponti DLV. M. et ab ore Ponti vsque ad Macrontichos, hoc est Isthmum Cherronesi, esse CL. M. ei ab Isthmo per oram ipsam, exclusa Cherroneso, Serrium vsque

sus CXXVI. mill. Sed a Bosphoro, finus t. Costhenes¹. Portus Senum²: et alter, qui Mulierum
G 3 cogno-

1. *Leosthenes. V. Gasthenes. Gr. Casthenes Alii.* 2. *Ceron. Tol. Serium. Pint.*

vsque promontorium CXXVI. M. Quod mire quadrat cum praecedentibus Plinii verbis, hoc capite non multo ante: *A Dorisco incuruatur ora ad Macrontichos,*

CXXII. Nam Doriscus locus propinquus admodum est Serrio promontorio, inter ipsum positus et Cherronesum, et ob id minus distans a Longo muro quam Serrion. Doriscus enim abest a Macrontichos, seu Longo muro, CXXII. M. passuum, ut dixit: Serrium autem, IV. M. amplius. Unde liquet Serrion a Dorisco quatuor tantum millibus pass. distare. Quod autem tenui interuallo submota a se inuicem sunt Serrion et Doriscus, patet, tum ex Plinio, qui hoc capite post Serrium et Zonem subiicit statim Doriscum, tum etiam ex Herodoto in Polymnia, unde mutuatus est omnia haec Plinius. Cuius verba etsi alioqui (nisi summa necessitate cogente) perquam inuitus id faciam, fastidio lectorum parcens, libuit hic subtexere ad maiorem rei confirmationem: *Naues quidem omnes, quae ad Doriscum appulsae*

fuerant, nauarchi Xerxis iussu ad littus applicuerunt Dorisco contiguum, in quo Sale urbs Samothracum et Zone, et vltimum eius orae promontorium Serrium. Pint.

s. CXXVI.) Hoc est a muro longo procurrit in mare Cherronesus, per CXXVI. millia passuum, quae Cherronesi longitudo est. In MSS. Reg. I. 2. Colb. I. 2. Paris. CXXV. H.

t. *Costhenes*) Ita constanter libri omnes, *Casthenes*. Nos olim cum eruditis viris *Lasthenes* suspicabamur satius fore, ut esset pro *Λεωσθένης*, vel *Λεωσθένιος*. *Sosthenes* rescribere contra fidem codicum MSS, non audemus: tametsi meminit portus Sosthenii prope Byzantium Nicephorus CP. in historiae breuiario, ad annum DCCXVII. *Ὁ δὲ λοιπὸς ἅπας στόλος τῶ Θρακικῶ προσπλεύσας Βοσπόρῳ, τῶ λιμένῃ τῶ καλουμένῳ Σωσθενείῳ προσορμίζεται, καὶ αὐτῆ διεχειμάσεν.* *Ceterae naues ad Thracium Bosphorum aduecta ad Sosthenium portum applicant et ibidem hibernant.* Exstat et in Anthologia Graeca, L. IV. c. 25. Leontii

cognominatur. Promontorium u. Chryfoceras, in quo oppidum Byzantium liberae conditionis, antea x. Lygos¹ dictum. Abest y. a Dyrrachio septingentis vndecim millibus passuum. Tantum patet longitudo terrarum inter Adriaticum mare et Propontidem. Annes: Bathynias z., Pydaras², siue Atyras.

1. Longos. V. 2. Pidas et Atyras, siue Thydas. V.

tii Scholaſtici Epigramma in imaginem saltatricis stantis in Sosthenio: Λεοντίξ Σχολαστικῆ εἰς εἰκόνα ὀρχηστρίδος ἰσαμένης ἐν τῷ Σωσθενίῳ. Ἐμὶ μὲν Ἑλλάδι Βυζαντίας, ἐνθάδε δ' ἔσθην Ἦχι χοροσατῆν εἶαρι δῆμος ἄγει. Ὀππόθι πορθμῷ γὰρ μερίζεται. ἀμφοτέρω γὰρ Ἄντυγες ὀρχηθμῆς ἦνεσαν ἡμετέρους. Hella die dicor Byzantia: visor ibidem Succiit ubi populus ducere vere choros: Terrarum facit aequor ubi diuortia: quippe laudabat numeros orbis uterque meos. H.

u. Promontorium Chryso-ceras) Scribe Chryseon Ceras. Salmaf. pag. 165. b.

Chryfoceras) χρυσῶν κέρατος promontorium, hoc est aurei cornu, de quo L. IX. sect. 20. Plinium Solinus, c. 10. p. 28. et Capella L. VI. de Thracia, p. 212. de more transcribunt; et Missi Theodofii, quorum verba recitamus in Not. et Em. N. LXIV. (hic pos.) Antea Lygos) sunt qui Longos hic legant, ex MSS. quibusdam. Perperam.

Vulgatam scripturam defendit Ausonius, Epigr. 1. de claris Urbib. p. 69. vbi de Constantinopoli et Carthagine: Ite pares tandem memores: quod aumine Divum Augustas mutastis opes, et nomina: tu quum Byzantina Lygos, tu Punica Byrsa fuisti. Hinc codicem Missorum Theodofii emendabis: Promontorium Chryfone aeras (lege Chryfoceras) in quo oppidum Byzantium, liberae conditionis, antea Logos dictum, (scribe Lygos) Abest a Dyrrachio DCCXI. mill. pass. Tantum patet longitudo terrarum inter Adriaticum mare et Propontidem. Quae verbis totidem Plinius. H.

x. Antea Lygos) Vide Not. et Em. N. LXIV. (v. sup. annot.) H.

y. Abest, etc.) Ita Solinus et Martian. ll. cc. H.

z. Bathynias) Βαθυνίας pariter et Ἀθύρας, inter Byzantium et Selymbriam, apud Ptol. L. III. c. 11. Ἀθύρας quoque Stephano memoratur. H.

ras. Oppida: Selymbria a., Perinthus b. latitudi-
ne ducentorum c. passuum¹ continenti adnexa.
Intus d. Bizya², arx regum Thraciae, a e. Terei
nefasto crimine inuisa hirundinibus. Regio Caenica
f., colonia Flauipolis g., vbi antea Zela oppi-
dum³ vocabatur. Et a Bizya quinquaginta millia

G 4

pas-

1. *Pedum. Cl.* 2. *Byzia Gr.* 3. *in Man. del.*

a. *Selymbria*) Σηλυμβρία
Steph: a Selye sic appellata:
Βρία enim, inquit, Thraci-
bus oppidum sonat: vt Se-
lymbria vel Σηλυμβρία, (sic
enim Ptolem. scribit l. c.)
sit quasi Selyos oppidum.
De vi vocis Βρία, eadem
tradidere Strabo l. VII. p.
319. et Nicol. Damasc. in
Exc. p. 494. H.

b. *Perinthus*) Eadem He-
raclea Thraciae Perinthus
cognominata. Sozomenus, l.
IV. c. 7. Hypatianum He-
racleae Perinthis Episcopum
vocat. Procop. l. IV. de ae-
dific. Justin. vicinam Byzanti-
o Heracleam Perinthus
Ἡράκλειαν Πέρινθον, olim
Prouinciae Europae metro-
polin ait fuisse: tunc vero
locum post Constantinopo-
lim proximum obtinere.
Hodie *Pantiro*. H.

c. *CC. passuum*) MSS. omnes
CC. pedum. H.

d. *Intus Bizya*) In Aftice
regione siue praefectura, arx
regum Astarum. Stephanus:
Βίζυη, πόλις Θρακίης, τὸ
τῶν Ἀστῶν βασιλείου. Haec

a Plinio Solinus exscripsit,
c. 10. p. 28. H.

e. *A Terei*) Nota fabula,
de qua consulendus Ouid.
Metam. l. VI. v. 647. maxi-
me vero Hyginus fab. 45.
Philomela. Vide Not. et Em.
N. LXV. (paulo post) Ne-
que nullo habenda in pretio,
quae de hac re tota habet
Aldrouandus, l. XVII. Or-
nith. c. 6. p. 684. vbi hunc lo-
cum auersari hirundines pu-
tat, ob eam potius causam,
quod Boreae magis violen-
tiae pateat, cuius venti fla-
tum perhorrescere id auium
genus constat. *A Terei nefas-
to crimine*) A MSS. Reg. I.
2. Colb. 1. 2. vox *crimine*
abest: vnde scribendum for-
tassis *a Terei incesto*. H.

f. *Caenica*) Vbi Caeni in-
colae appellati, vel Caenici,
de quibus dictum est initio
huius sectionis. H.

g. *Flauipolis*) Colonia
quoque dicitur l. c. Et in
Thes. Goltzii, p. 239. Num-
mus Titi Imp. COL. FLA-
VIOPOLIS. H.

passuum Apros h. colonia, quae a Philippis abest centum octoginta octo mill. p. At in ora amnis i. Erginus ¹, k. Oppidum ² fuit Ganos: deferitur et Lysimachia iam in Cherroneso. Alius l. namque ibi Isthmos angustia simili ³ est, eodem nomine et pari latitudine. Illustrant duae vrbes vtrunque littora,

1. Eginus. 2. oppidum Ganos. Fuisse fertur et Lysimachia in V. Gonos. Gr. 3. similis. Ch.

h. Apros colonia) Ptolemaeo inter vrbes Thraciae mediterraneas, "Ἀπρος κολωνία. Et Stephano, "Ἀπρος, et in Notit. Eccl. p. 21. H.

i. Erginus) Meminit huius amnis Mela, I. II. c. 2. H.

k. Oppidum Gonos) Vtrumque exemplar scriptum, Ganos legit. Hermolaus Gonos substituit. Nos antiquam lectionem defendimus, tum ex Xenophonte, septimo ascensus Cyri, Ganos eam nominante. Tradam, inquit, ei Bisanthem, et Ganos, et nouum murum. Pinzian.

Fuit Ganos, etc.) Hoc est, defecit iam Ganos: deficit vero et Lysimachia, quae in Cherroneso est: huius enim, vt nondum dirutae ac deletae meminit Plinio recentior Ptolem. L. III. c. 11. Λυσίμαχία. Γάνος vero, (sic enim habent MSS. non Gonos) Scylaci memoratur inter Thraciae oppida, p. 27. Γάνος iuxta Bisanthem apud

Xenoph. de exped. Cyri, L. VII. p. 411. H.

1. Alius namque ibi Isthmos angustia simili est, etc.) Legend. Alius namque ibi Isthmos angustia similis, eodem nomine est: Pari latitudine illustrant duae vrbes vtrunque littora: haud dissimili modo tenuere, Pactye a Propontide, Cardia a Melane sinu. mox sequitur: vtraeque comprehensae postea Lysimachia quinque millibus passuum longis muris. Dicit Cardiam et Pactyen Lysimachia comprehensas fuisse muris longis quinque millibus passuum. Salmaf. p. 167. a.

Alius namque) Hinc Cherronesi descriptionem auspicatur: Alterum ait esse in Cherronesi angustis Isthmon Corinthiaco similem et nomine, Isthmos enim appellatur: et latitudine pari, intervallo nempe quinque millium passuum, vt dictum est sect. 5. Transcribit haec Solinus iisdem fere verbis c. 10. p. 28. H.

tora, quae haud dissimili m. modo tenere: n. Pa-
ctye¹ a Propontide, Cardia a Melane sinu²: haec
ex o. facie loci nomine accepto: vtraeque p. compre-

G 5

hen-

1. Pactiae. Gr. 2. sinu. Haec. V.

m. Haud dissimili modo)
Vt Coriuthiacarum angustia-
rum termini sunt Lecheae
hinc; illinc Cencreae: sic
Propontidi Pactye, Melani
sinui Cardia insidet, Isthmi-
que latera duo obfident. H.

n. Pactiae a Propontide,
Cardia a Melane sinu. Haec
ex facie loci nomine accepto,
vtraeque compressae) Scriben-
dum, Pactye, numero vnita-
tis, ex omnibus agminatim
geographis. Verba autem
postrema vtraeque compressae,
mendosissima esse arbitror,
quicquid sentiat hoc loco
Hermolaus: quod (pax sit
dixisse) et friuolum est, et
nihil colligens. Ego autem
non dubitabo sententiam hic
meam aperte dicere: appel-
lent me diuinum, siue quo
magis nomine libuerit, mo-
do sciant in rerum omnium
cognitione, maiorem partem
coniectatione diuinationeque
constare. Puto igitur verbis
illis, causam assignari, cur
Pactye vrbs sic dicta sit, quod
idem in Cardia vrbe fecerat,
scribendumque, altera a com-
pressu, siue quod ob angus-
tias loci, domus ipsae inter
se essent compressae et stipa-
tae (vt de Arado insula Stra-
bo et Pomponius tradunt.

Quantum patet, totam esse
oppidum, tantamque esse
habitatorum multitudinem,
vt domos multis tabularis
sublimes inhabitent, et su-
per aliena tecta sedem pone-
re liceat) seu quod in ipsis
Isthmi faucibus sita, com-
pressa quodam modo et ar-
ctata sit, a verbo Graeco
πάκτας. Pintian.

Pactye) Παιτύη Pausa-
niae, L. I. Attic. p. 19 ce-
terisque Geographis. Καρδία
quoque eidem, p. 17. De
vtraque Strabo, L. VII. p.
331. H.

o. Ex facie loci) Quod in
cordis faciem sita sit, inquit,
Solinus l. c. dicta Cardia est.
Alias huius appellationis cau-
sas affert Strabo, verbo Καρ-
δία. H.

p. Vtraeque) Cum euersa
deletaque Cardia, pro ea Ly-
simachiam, de qua iam di-
ctum est, condidit Lysima-
chus, vt Pausanias refert, L.
I. Attic. p. 17. Pactyen simi-
liter exhaustam vicinitate Ly-
simachiae, Plinius quoque
nunc auctor est. Λυσισαχία
fuit in Cherroneso, a Lon-
go Muro, quinque millibus
passuum, quanta istius Isth-
mi longitudo est, distita. H.

hensae postea Lyfimachia quinque mill. pass. a Longis muris. Cherronesos a Propontide habuit q. Tiristasin, Crithoten r.: s. Cissam¹ flumini Aegos² appositam: nunc habet³ a colonia Apro t. XXII. 4 mill. pass., Resiston u. ex aduerso coloniae Parianae. x.

Et

1. *Cissam et V.* 2. *Aego. V.* 3. *abest.* 4. *XXXII.*
Gr. et Al.

q. *Tiristasin*) Τειρίσασσις Scylaci, p. 27. H.

r. *Crithoten*) Κριθωτή Scymno Chio, p. 29. vrbs Cherronesi Hellanico, apud Harpocrat. p. 178. Scylaci l. c. Κριθωτή. H.

s. *Cissam*) Cissam, vel Cressam potius, iuxta aliud oppidum, cuius Aegos fluminis nomen fuit, positam: quo de oppido egimus pluribus, L. II. sect. 59. Scylax, in Periplo, p. 27. haec oppida sic enumerat: ἐντὰ δὲ Αἰγὸς ποταμὸς, Κρήσσα, Κριθωτή, Παντύη. Quae omnia Plinius interiisse significat. Nummus est perrarus ex aere mediocri, in cimelio P. Chamillart; cuius nummi pars antica Cereris caput exhibet, canistro frugibus pleno onustum: in altera superficie scriptum est, literis aetatem Alexandri M. referentibus ΑΙΓΟΠΟ. hoc est, Αἰγοποταμιτῶν: cum effigie caprae, quae Graece est αἶξ, αἰγὸς, vnde vrbi nomen. H.

t. XXII. millium.) Ita MSS.

forte pro XXV. Nam ab Apro Resiston distare XXVI. mill. pass. auctor est Antoninus, quem vnum ex omnibus scriptoribus inuenio huius oppidi fecisse mentionem, in itinere ab Apollonia per Macedoniam vsque Constantinopolim. Nam quod Rhaedeston Ptolemaei existimat Pintianus locum hic habere oportere, errat sane grauiter, cum Rhaedestos extra Cherronesum sit, ac pro ipsa Bisanthe habeatur: Resistos in meditullio regionis sit posita. H.

u. *Resiston ex aduerso coloniae Parianae*) Rbedeston forte potius quam Resiston legi debet, ex Ptolemaeo: qui Bisantem sic quoque cognominatam tradit, vt in Pompeium meminimus. Nam auctori, qui Antonini nomine vulgo circumfertur, quantum fidei haberi debeat alio loco commodius disputabitur. *Pintian.*

x. *Parianae*) De qua L. V. sect. 40. H.

Et y. Hellespontus, septem (vt z. diximus) stadiis Europam ab Asia diuidens, quatuor illic¹ inter se contrarias vrbes habet: in Europa Callipolin a. et Seston, et in Asia Lampfacum et Abydon. Dein promontorium Cherronesi Mastusia b. aduersum Sigeo: cuius in fronte obliqua Cynossema c., ita appellatur Hecubae d. tumulus, statio Achaeorum. Turris et delubrum Protefilai e. Et in extrema Cherronesi fronte, quae vocatur Aeolium f.: oppidum Elaeûs. g. Dein petenti Melanem sinum, portus

1. Sic ex MSS. Hard. in M. et Ch. deletur vox illic.

y. Et Hellespontus) Solin. c. 10. p. 28 Hodie le *De-stroit de Gallipoli*. H.

z. Vt diximus) L. II. sect. 92. Stadia septem sunt passus DCCCLXXV. Consentit Strabo, L. II. H.

a. Callipolin) Hodie *Callipoli*, freto nomen dedit. Σηδός Straboni, praecipua urbium dicitur, quae sunt in Cherroneso: Abydo apposita, quae in Asiae litore est: L. XIII. p. 591. H.

b. Mastusia) Μαστύσια ἀκρᾶ, Ptol. L. III. c. 12. Hic rursum Solinus, c. 10. p. 28. et Capella, L. VI. c. de Thracia, p. 212. Plinium de more transcribunt. H.

c. Cynossema) Κυνὸς σῆμα. Mela, L. II. c. 2. Est *Cynossema*, tumulus Hecubae, siue ex figura canis, in quam conuersa traditur, siue ex fortuna in quam deciderat, bu-mili nomine accepto. Pollux L.

I. c. 5. non Hecubae, sed insignis: cuiuspiam canis sepulcrum eo nomine indigitari ait. Vide Ouid. Metam. L. XIII. v. 569. H.

d. Hecubae tumulus, etc.) Lege: *Hecubae tumulus, Statio Achaeorum, et turris delubrum Protefilai*. Salm. ibid. *Pintian*.

e. Protefilai) Mela, l. c. *Sunt Protefilai ossa consecrata delubro*. H.

f. Aeolium) Stephanus ex Theopompo, Αἰόλιον, τῆς Θρακίης Χερρόνησος πόλις, *Thraciae Cherronesi oppidum*. H.

g. Elaeûs) Ἐλαιῦς, apud Ptol. L. III. c. 12. et Harpocr. p. 98. Straboni, L. VII. p. 331. Ἐλεῦς, et Scylaci, p. 27. Elaeunta in Cherroneso etiam agnoscit Linius, L. XXXI. p. 372. H.

tus Coelos h., et Panhormus i., et supra dicta Cardia. Tertius Europae sinus ad hunc modum clauditur. Montes extra k. praedictos Thraciae Edonus l., Gigemoros, Meritus, Melamphyllus¹. Flumina in Hebrum cadentia Bargus, Suemus. m. Macedoniae, Thraciae, Hellepontii longitudo² est supra dicta. Quidam septingentorum viginti mil. faciunt. Latitudo o. cclxxxiv. 3 mill. est. Aegeo mari nomen dedit scopulus p. inter 4 Tenum et

1. Melamphyllon. Gr. 2. longitudo est supra. Ch. 3. CCCLXXXIII. Gr. et Al. 4. inter Tenedum et Chium. Gr. et Al.

h. Coelos) Κοῖλος λιμὴν Mela L. III. c. 2. Est et portus Coelos, Atheniensibus et Lacedaemoniis nauali acie discernentibus, Laconicae classis signatus excidio. H.

i. Panhormus) Portum haec vox sonat omnibus nauibus excipiendis aptum: Πάνορμος. H.

k. Extra praedictos) Hoc est, praeter Haemum, Rhodopen, Pangaeum. H.

l. Edonus) Pars Haemi, Edonis Thraciae populis vicina. H.

m. Suemus) Colb. 1. Syrmus. Colb. 2. Sermus. H.

n. Supra dicta) Hac ipsa sectione, vbi Byzantium dixit abesse a Dyrrachio septingentis vndecim millibus passuum. Missi Theodosii: Macedonia, Thracia, Hellepontus, et pars sinistror Pontii. Haec finiuntur ab Oriente, mari Pontico: ab occidente desertis Dardaniae: (Canda-

viae, credo, voluere dicere, de quibus actum est, L. III. sect. 26.) a septentrione flumine Istro. Patent in longitudinem, ML. passuum DCCXX. in latitudinem CCCLXXXI. iuxta Plinium Secundum in eodem. H.

o. CCLXXXIV.) Ita MSS. omnes: editi, CCCLXXXIII. Missi Theod. CCCLXXXI. H.

p. Inter Tenedum et Chium) Vetus vterque codex, Inter Tenum et Chium. quae lectio placet magis quam prior. Nec me mouet Solini auctoritas, qua Hermolaus innititur. Cuius scriptis (nisi Plinium transcriberet) tam parum deferrem, vt minus nequirem. Pintian.

Inter Tenum et Chium) Vide Not. et Em. N. LXVI. (hic adi.) Inter Tenum et Chium) Ita restituimus admonitu codicum, quos proxime laudauimus, atque etiam

et Chium verius quam insula, Aex q. nomine a specie caprae, quae ita Graecis appellatur, repente e medio ¹ mari exsiliens. Cernunt eum a dextra parte Andrum nauigantes ab Achaia, dirum ac pestiferum. Aegaei pars r. Myrtoo ² datur: appellatur ab insula parua, quae cernitur Macedoniam a s. Geraesto ³ petentibus, haud procul Euboeae Carysto.

1. Sic et Ch. in Gr. et Al. item supra c. 5.

2. Myrtoom appellatur. Vet.

3. Geraesto Gr.

iam ex re ipsa: Est enim Tenos insula Delo et Andro proxima: atque idcirco, vt statim subiungit Plinius, cernunt eum scopulum Aega, a dextra parte Andrum nauigantes ab Achaia: vnde longissime Tenedos abest, quam nobis libri vulgati hoc loco pro Teno obtrudunt. Nec Solinum Martianumque moror, qui cum hunc locum excruberent, ille cap. 11. p. 29. iste L. VI. p. 212. Tenedum legisse videntur: nam in vitiosos codices vtrumque incidisse, vel eorum certe alterum, qui alteri praeiuit, res ipsa clamat, consensusque MSS. exemplarium; in quibus et *Tenum* et *Andrum* legitur: non vt isti exhibent *Tenedum* et *Antandrum*: a quibus errorem in Plinii contextum transfundere Salmasius conatur, in Solin. p. 168. H. q. *Aex* nomine a specie caprae, etc.) Legend. Et *Aex* nomine a specie caprae, quae

ita Graecis appellatur e medio mari exsiliens, cernunt eum a dextera parte *Antandron* nauigantes ab Achaia, etc. Vide Salmas. pag. 168.

Aex nomine) Αἴξ, quae vox capram sonat, Plinio ad stipulatur Apollonii Scholiastes, ad L. I. Argon. v. 831. Τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἐκλήθη ἀπὸ νῆσος Αἰγῶν καλεμένης. Aliter Festus: *Aegeum* mare appellatur, quod crebrae in eo sint insulae, vt procul aspicientibus species caprarum videantur: siue, quod in ea *Aegaea* Amazonum regina perierit, siue quod in eo *Aegeus* pater *Thesei* se praecipitauerit. Suidas ab *Aegeo* *Thesei* patre appellationis causam petit. Vide Eustath. in *Iliad.* β. v. 41. H.

r. *Myrtoo* datur) Hoc est Aegaei pars quaedam est Myrtoom mare. H.

s. *Geraesto*) Euboeae sunt haec oppida, de quibus sect. 21. H.

rysto ¹. Romani omnia haec maria duobus nominibus appellant: Macedonicum, quacumque ² Macedoniam aut Thraciam attingit: Graeciense, quae Graeciam alluit. Nam Graeci et Ionium diuidunt in Siculum, ac Creticum, ab insulis. Item Icarium, quod est inter Samum, et Myconum ³. Cetera nomina finus dedere, quos t. diximus. Et maria quidem gentesque in tertio Europae finu ad hunc modum se habent.

XIX. (XII.) Insulae autem ex aduerso Thesprotiae ⁴, a Buthroto duodecim mill. pass. eadem ab Acrocerauniis quinquaginta mill. cum vrbe eiusdem nominis Corcyra u.; liberae x. ciuitatis ⁵, et oppido y. Cassiope ⁶, temploque Cassii ⁷ Iouis, passuum

- ¹. Charysto Gr. ². Sic ex MSS. emend. Hard. conf. Ch. quodcumque. Gr. et Al. ³. Myconem. V. ⁴. Sic ex MSS. em. Hard. Thesprotiae, Corcyra, a Buthr. Gr. ⁵. conditionis. Cuiacius c. 35. lib. X. Obseru. ut et postea. ⁶. Cassope. Strabo. Steph. ⁷. Cassiopaei Iouis.

t. Quos diximus) Vt Corinthiacus, Saronicus, Laconicus, ceterique. H.

u. Corcyrae) Corfou, ab arce quae Κορυφώ apud Nicetam, L. III. ἀπὸ τῆς κορυφῆς, est enim in loco perquam edito. H.

x. Liberae ciuitatis) Ita libri omnes: hoc est, cuius ciues liberae conditionis sunt. Refert Strabo L. VII. p. 329. venisse in paroemiam sane perridiculam Corcyraeorum libertatem, ὑπὸ Ῥωμαίων ἐλευθέρωθαι, inquit, ἐκ ἐπὶ νῆσθι· ἀλλ' ἐπὶ λαιδορίᾳ, παροιμίαν ἔλαβεν.

Ἐλευθέρω Κορκυρα, χεῖρ ὄπρ. θελεις. H.

y. Et oppido Cassiope, temploque Cassii Iouis) Legendum forte, temploque Cassiopaei Iouis. Nam Cassiope Ptolemaeo et oppidum et promontorium est, in quo fortasse templum erat Cassiopaei Iouis. Porro Strabo et Stephanus Cassope enunciant, non Cassiope. Pint. Et oppido Cassiope, temploque Cassii Iouis) Illic nunc existat templum diuae Mariae in Cassiopo, aedificatum ex ruinis Cassiopes. Dalec.

Cassiope) Gellio, L. XIX.

suum nonaginta septem mill. in longitudinem patens: Homero 7. dicta Scheria et Phaeacia, Callimacho etiam Drepane. Circa eam aliquot, sed ad Italiam vergens Thoronos a.: ad Leucadiam b. Paxoe¹ duae, quinque M. discretae a Corcyra. Nec procul ab iis ante Corcyram Ericusa c., Marathe², Elaphusa, Malthace, Trachie, Pythionia³, Ptychia, Tara-

1. Paxae Gr. Paxoae. V. 2. Marate, Gr. et Al. 3. Pythionia, Gr. et Al.

c. I. p. 1051. *Cassiopeia*. Hodie *S. Maria di Cassiope*. A Ioue Cassio nomen ille portus accepit, *Κασσιόπειη*, seu Cassii Iouis foramen. Meminit eius fani Suetonius in Nerone, c. 22. In nummis quos refert Andr. Marmorata, L. I. hist. Corcyr. ex vna parte ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ, ex auersa ΖΕΥΣ ΚΑΙΟC. Nummi sunt ii ficti, vel adulterini. H.

2. Homero) Odyss. ε. v. 34. *Σχερίην ἐρίβωλον ἴκοιτο Φαιήκων ἐς γαίαν*. Vbi Didymus Scholiastes: *Σχερία ἐκαλεῖτο ἡ νῆσος τῶν Φαιήκων, τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἐκλήθη Κόρκυρα· τὸ δὲ ἀρχαιότατον ἐκαλεῖτο Δρεπάνη*. Scheriam, et Drepanen, Stephanus quoque appellat. Cur Drepane sit vocata varias causas affert Scholiast. Apollon. ad L. IV. Argon. v. 983. ex Aristotele et Timaeo petitas. H.

a. *Thoronos*) Hodie *Isola Melere*. Vide Not. et Em. N.

LXVII. (hic coll.) *Toronos* In MSS. 1. 2. etc. *Athoronos*. Alibi *Othoronos*. Ὀθρωνος Stephano infula est, Siciliae, Melitaeue ad Austrum obiacens. An fuerit haec illi cognominis, considerandum. H.

b. *Paxoe duae*) Πάξοι Dionni, L. L. p. 546. Πάξοι Polybio, L. II. p. 136. Hodie *Paxo*, et *Antipaxo*. Leucadia est *Leucada*, vt diximus sect. 2. H.

c. *Ericusa*. etc.) Nomine proprio nunc eae carent. *Ἐρικῆσσα νῆσος* nota etiam Ptol. L. III. c. 14. *Μαράθη, Ἐλαφῆσσα, Μάλθακη, Τραχία, Πιτυωνία, vel Πυθωνία, Ταραχία*, ceteris scriptoribus incognitae. *Πτυχία* Stephano memoratur, prope Corcyram, *παρὰ τῆς Κερκύρας*. Pro *Μαράθη* rectius forte *Μαράθησσα* a feniculis, vt ab erice *Ericusa*. Et pro *Trachie* forsitan *Ταρίχισσι* vel *Ταρίχισσι*, a cetariis, et ab iis, qui illic condirentur, piscibus. H.

Tarachie ¹. Et a d. Phalacro ² Corcyrae promontorio scopulus, in quem mutatam Vlyffis nauem a simili specie fabula est. Ante e. Leucimnam ³, Sybota. Inter Leucadiam autem et Achaiam permultae, quarum Teleboides f., eademque Taphiae ⁴: ab incolis ante Leucadiam appellantur, g. Taphias ⁵, Oxiae, Prinoessa: et ante Aetoliam Echínades,

1. *Tarachia. Ch.* 2. *Phalario. Ch.* 3. *Ante Leucadiam Sybota Gr. et Al.* 4. *Taphiae ab incolis appellantur. Ante Leucadiam Taphias (Taphiosis M.) Sifarna Oxiae. Pint. eademque Taphiae. Gr.* 5. *Zaphiotis, Arnoxia. Ch.*

d. *Phalacro*) Ptol. L. III. c. 14. et ex Artemidoro Steph. *Φάλακρον, ἀροστήριον Κερκύρας. H.*

e. *Ante Leucimnam*) *Λεύκιμνα ἄκρα* Corcyrae promontorium orientale est Ptolemaeo, l. c. Hodie *Cabo bianco*. Contra id promontorium *Σύβοτα νῆσος* Straboni L. VII. p. 324. et Stephano. Vide Not. et Em. N. LXVIII. (hic consp.) *Anie Leucimnam Sybota*) Abest id membrum a codicibus MSS. In libris vulgatis, *ante Leucadiam* legitur, insigni errore. Nam ex Strabone, L. VII. p. 327. iuxta Buthrotum sunt Sybota, insulae perexiguae, paululum ab Epiro distantes, pone orientale Corcyrae promontorium, quod Leucimna vocatur: *εἰσὶ δὲ νησίδες τὰ Σύβοτα, τὸ μὲν Ἠπειρὸς μικρὸν ἀπέχουσι. Κατὰ δὲ τὸ εἶδος ἄκρον τῆς Κερκύρας τὴν Λευ-*

κίμνην κείμενα. Meminit huius promontorii Ptolem. ut diximus: praeterea que Thucyd. L. III. p. 225. H.

f. *Teleboides, eademque*) Quare totus ille numerus insularum, qui sequitur, Echínadibus etiam comprehensis, Teleboum ditio appellata, contributaque Acarnaniae est, quae in continente ex aduerso obiacet. Stephanus: *Τηλεβοίς, μοῖρα Ἀκαρνανίας, ἢ προτερον Ταφίων ἐκαλεῖτο.* Scholiast. Apollon. ad L. I. Argonaut. v. 750. *Τηλεβοίαι, οἱ Τάφιοι.* Tzetzes in Lycophr. v. 134. *Τηλεβοίαι καὶ Τάφιοι οἱ ἐν ταῖς Ἐχινάσι νήσοις.* Teleboae appellati, inquit, Eustath. in L. I. Odyss. quod boues furto sublatos procul abigerent: *διότι ληξόμενοι τῆς λε τὰς βοῆς ἀπήγον.* H.

g. *Taphias, etc.*) E Teleboidibus, Taphiisue insulis, hae tres ante Leucadiam iacent:

nades, Aegialia i., Cotonis, Thyatira, Geoaris, Dionysia, Cynus, Chalcis, Pinara, Mystus¹. Antea² eas in alto Cephalenia k., Zacynthus, utraque 3 libera: Ithaca l., Dulichium m., Same n., 4 Crocylea.

1. Nystrus. M. 2. Ante eas in alto Cephalenia, quae et ab oppido Same dicta: Zachyntus, utraque libera Ithaca, Dulichium; Crocylea, Paxos, Corcyra quondam Melaena dicta. In Cephalenia Same diruta a Rom. sic legendum. 3. Sic ex MSS. em. Hard. utraque liberae Gr. et Al. 4. Crocylea, Paxos, Cephalenia Gr. et Al.

cent: ceterae ante Aetoliam, etsi Teleboidibus pariter accensendae, communiore vocabulo Echinades appellantur. Ταφιάς a Cephalenia distat omnino stadiis XXX. auctore Stephano. Ταφος est Schol. Apoll. l. c. aliisque. Ταφιάς Straboni, L. X. p. 456. Sequuntur Ὀξείαι, et Πρωτόσσα. Ὀξείων, hoc est acutarum, meminit Stephanus, verbo, Ἀρτέμιτα. Eaedem Θουά appellatae ab Homero, Strabone teste, L. X. p. 458. H.

h. Echinades) Desertae insulae, quarum pleraeque annexae iam continenti, aggerentelimum Acheloo amne, ut ait Strabo, L. XVIII. p. 458. et Thuc. L. II. p. 170. Ceterae fere sine nomine, praeter quinque, quibus est commune vocabulum, Curzolari. Ἐχινάδες ἑρημοὶ νῆσοι, Scylaci, p. 13. Nobis, les Curzolaires. H.

i. Aegialia) Vide Not. et Em. N. LXIX. (hic adi.) Aegialia, Cotonis, Thyatira, Vol. II.

Geoaris, Dionysia, Cynus, Chalcis, Pinara, Mystus) In R. 1. 2. Colb. 1. 2. etc. Mystrus: in aliis Nystrus. Videntur mihi sane Echinades eae ab aliis Aegaei maris insulis nomina esse mutuatae, sed ea a librariis deformata sic restitui oportere: Aegialia, Corbon, Ios, Thia, Thera, Gyaros, Dionysia, Cynus, Chalcis, Pinaria, Nisyros: quae a Pomponio Mela recensentur, L. II. c. 7. p. 44. et nos de iis suo loco dicturi sumus. Pinaria eadem quae Πρωτόσσα. H.

k. Cephalenia) Cefalogna: Zacynthus: Zante. H.

l. Ithaca) Vlyffe alumno incluta. Nunc Thiachi: Nau-tis, Cefalogna piccola. H.

m. Dulichium, Same) Sic Maro, Aen. L. III. Dulichiumque, Sameque, et Neritos ardua saxis. Sic Pomponio Melae, L. II. c. 7. p. 44. Dulichium, Cephalenia, Neritos, Same, diuersae sunt insulae. Praeuiuit illis Home-

H

rus,

cylea. o. A Paxo Cephalenia quondam Melaena dicta, vndecim millibus pass. abest, circuitu patet p. XLIV. Same diruta a Romanis, adhuc tamen oppida

i. XCIII. Cb.

rus, qui Σάμος insulam II. β. v. 141. et in Odysea interdum, vocat: quam ipsam esse Cephaleniam a quibusdam existimatum Eustathius ibidem refert, p. 407. Errare Hesychius videtur, qui Δελικιον, πόλιν Κεφαλληνίας vocet. H.

n. Same) Ab hac Samei dicuntur, vt a Samo Samii. Straboni Same ciuitas est Cephaleniae. Apud Melam lib. II. c. 7. Same et Cephalenia magno errore, vt insulae duae diuersae recensentur, ac item Nerius et Ithaca, cum Nerius sit Ithacae mons: vt patet ex hoc capite. Dalec.

o. Crocylea) Τα Κροκυλεια plurium numero, apud Homerum II. β. v. 139. Οἱ εἰς Ἰθάκην εἶχον, καὶ Νηριτοῦ εἰνος Ἰουδῶν, καὶ Κροκυλεια ἐπέμεινον, καὶ Αἰγολίπια τραχεῖαν. Vt Ithacam sic etiam Crocylea apud Homerum insulae nomen esse visum est Plinio: Stephano quoque, ex Thucydide, quem intellexisse non videtur: Est enim Crocylion Thucydidi Aetoliae oppidum, non insula. Contra vero Straboni, L. VIII. p. 376. Crocylia Homeri oppidum, esse, Acarna-

niae continentis existimatum est. Heracleon vero apud Steph. verbo Κροκυλεια, quadrifariam diuisa Ithaca, tertiam eius partem Crocylion appellauit. Vide Not. et Em. N. LXX. (hic pos.) Crocylea. A Paxo Cephalenia, quondam Melaena dicta, vndecim M. pass. abest) In R. 1. 2. Colb. I. 2. Paris. etc. Crocylea Paxo Cephalenia etc. Libri vulgari, Crocylea, Paxos, Cephalenia, etc. At si caelestio steterit, et Paxos alia a duabus superius iam appellatis diuersa, ceteris ignota Geographis, importune nobis obtruditur: et quod grauius est, desideratur haud dubie locus, a quo illae vndecim millibus Cephalenia absit. Proinde scripsi confidenter, Crocylea, vel Crocyle. Deinde nouam periodum auspicatus. A Paxo Cephalenia, etc. Paxi enim satis superque meminit in Paxorum duarum mentione Plinius, H. (p. Patet XLIV.) R. I. XLIII. Straboni, L. X. p. 456. Cephaleniae ambitus est stadiorum prope CCC. hoc est, XXXVII. M. D. pass. H.

pida q. tria habet. Inter hanc et Achaiam, cum r. oppido magna et fertilitate praecipua, Zacynthus, aliquando appellata s. Hyrie, Cephalleniae a meridiana parte t. xxv.¹ millibus abest. Mons u. Elatus ibi nobilis. Ipsa circuitu colligit xxxvi.² millia. Ab ea Ithaca xv.³ millibus distat, in qua mons x. Neritus. Tota vero circuitu patet y. xxv. mill. pass. Ab ea Araxum z. Peloponnesi promontorium. xii. millib. pass. Ante a. hanc in alto Aste-

H 2

ris,

1. Sic ex MSS. Ch. xxii. millia Gr. 2. xxxv. M.

3. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. et Ch. xii. mill. Gr.

q. *Oppida tria*) Cum olim haberet quaterna: vnde Τετραπόλις Eustathio, p. 307. et Strab. p. 455. appellata est. Horum quatuor oppidorum ciues a Liviio nominantur Nesiotae, Cranonii, Palenses, Samaei: L. XXXVIII. p. 477. atque ita fere a Thucydide, L. II. p. 119. Direpta Same a Romanis, M. Fulvio Cos. Imperatore, Samaeos omnes sub corona venisse, idem est auctor, p. 478. Contigit haec clades A. V. C. DLXV. H.

r. *Cum oppido magnifica*) Libentius agnouerim, cum oppido magnifico, vel oppido magnifica. H.

s. *Appellata Hyrie*) Vide Not. et Em. N. LXXI. (hic pos.) *Zacynthus*, aliquando *Hyrie* appellata) Ex hoc Plinii loco Pomponium Melam emendabis, (id quod Vossius praetermisit:) qui Hyriam, Cephalleniam, Neriton,

Samem, Zacynthum, seorsim in Ionio mari nominavit, ceu forent Hyria Zacynthusque diuersae inter se insulae. H.

t. XXV. millia) Strabo L. X. p. 458. stadiis LX. tantum insulae ambitum circumscribit, quae sunt VII. M. D. pass. sed manifesto errore. H.

u. *Mons Elatus*) Ab abietibus inditum monti nomen: cui monti nunc arx praecipua cum oppido infidet. H.

x. *Mons Neritus*) Hom. Il. β', v. 139. proxime a nobis citato: quem ad locum Eustathius, p. 307. Νηριτον, inquit, ὄρος ἐστὶν ἐπιφανὲς ἐν Ἰθάκῃ. H.

y. *Pater XXV. mill.*) Diffidet rursus a Strabone, qui Ithacae ambitum stadia colligere LXXX. ait, hoc est, X. mill. pass. H.

z. *Araxum*) De quo sect. 6. H.

a. *Ante hanc*) Ante Ithacam. Ἀστῆρις Homero nota,

ris, Prote: ante Zacynthum xxxv. mill. pass. in Eurum ventum Strophades b. duae, ab aliis Plotae dictae. Ante Cephaleniam Letoia. c. Ante Pylum tres Sphagiae d.: et totidem ¹ ante Messenen Oenussae. e. In Asinaeo sinu tres Thyrides f.: in Laconico Teganusa g., Cothon, Cythera ² cum oppido, antea Porphyris appellata. Haec h. sita est a Maleae promontorio V. millibus ³ passuum ancipiti propter angustias ibi nauium ambitu. In Argolico, Pityu-

1. Totidem in latere septentrionali: dextera in Messenen Oenussa. V. 2. Cythera Gr. 3. millia Gr.

Odyss. δ. v. 484. Stephano, Πρωτή, insula prope Sphagiam et Pylum. Prote nunc Prodeno, dicitur. H.

b. Strophades) Hodie Strophadi, et Siriuoli: olim Στροφάδες, quasi eae circumagi aliquando, ac circumverti visae fuerint: et Πλωταί, ut Mela ait, L. II. c. 7. siue fluctuantes. Στροφάδες νῆσοι πρὸς τῇ Ζακύνθῳ, Steph. Antonin. in Itiner. Marit. et Strophadas eas, et Plotas vocat. H.

c. Letoia) Ptolem. L. III. c. 14. Λωτῶα νῆσος. H.

d. Sphagiae) Quarum maxima Σφαγία, et Σφακτιγία dicitur, Pausan. L. III. Lacon. p. 167. et Straboni L. VIII. p. 359. Προσκειμένη πλησίον τῆ Πύλου. Hodie Sapienza: reliquae scopulis, quam insulis propiores. H.

e. Oenussae) Οινῶσαι Pausaniae, L. IV. Messen. p. 282. Harum maximae Caprera nomen est: ceterae sco-

puli. A vini fertilitate vetus perita appellatio est. H.

f. Thyrides) Θυρίδες, Strab. L. VIII. p. 360. in Asinaeo pariter sinu. Nunc Venetico communi nomenclatione eae appellantur, a promontorio Acrita, quod in continenti obiacet, Capo Venetico. De Asinaeo sinu diximus f. 7. H.

g. Teganusa) Θηγανῶσα Pausaniae, l. c. Nunc Isola di Cerui. Κωθῶν haud procul Cytheris, Stephano: nunc sine nomine. Κύθηρα denique omnium maxima, ante Tenarum promontorium, Strab. L. VIII. p. 363. nunc Cerigo. Olim etiam Πορφύρις Solino, c. 11. p. 29. et Πορφύρεσσα dicta, Eustathio in Dion. v. 500. p. 71. a copia quae ibi est, praestantiaque purpurarum. H.

h. Haec sita est, etc.) Solinus c. 11. p. 29. H.

Pityusa i., Irine, Ephyre: contra Hermionium agrum Tipareus k., Aperopia ¹, Colonis, Aristera: contra Troezenium l. Calauria, m. quingentos ² passus distans: Plateis n., Belbina ³, Lafia, Baucidas. Contra Epidaurum Cecryphalos o., p. Pityonesos

H 3

nesos

1. *Eperopia. Cb. Epiropia. Gr. 2. quinquaginta millia pass. distans a Plataeis. V. distans Plateis. Gr. 3. Belbina. Cb.*

i. *Pityusa*) Hoc est, pinaria, *πιτυσσα*, a pinuum copia. *Ἰρίνη* deinde fit, an *Εἰρήνη*, quo nomine et ipsam Calauriam, quae haud procul hinc abest, inuenio nominatam apud Plutarch. in quaest. Gr. p. 295. obscurum est. *ἘΦύρη* Stephano inter insulas haud procul Melo memoratur. Tres illae mihi esse videntur, quas hodie nautae appellant *Falionera, Carai, Bella pola.* H.

k. *Tipareus*, etc.) De Tipareno et Colonide ceteri silent, *Ἀπεροπία* et *Ἀριστεράς* Pausaniae memoratur, L. II. Corinth p. 150. Haec etiamnum *Aristeri* nomen habet. H.

l. *Calauria*) *Καλαύρεια* Stephano, nunc *Sidra*. Alii tamen *Poros* vocant. Mela L. II. c. 7. *Calauria inter ignobiles, alias leto Demosthenis nobilis.* H.

m. *Quingentos passus distans*) Ab agro Troezenio. Vide Not. et Em. N. LXXII. (hic consp.) *Quingentos passus distans: Plateis, Belbina,*

etc.) Prius legebatur, *quingentos passus distans Plataeis.* At Plataeae vrbs Boeotiae est, longe ab hoc tractu semora, non D. modo pass. sed multis millibus: et in regionis medietate posita, non in litore, vnde insularum interualla petuntur. A continente dispesci Calauriam exiguo freto IV. stad. hoc est, D. pass. auctor est Strabo, L. VIII. p. 369. H.

n. *Plateis*, etc.) Ex his sola Belbina Scylaci nota, p. 19. *Κατὰ δὲ τὸ Σκύλλαιον ἀκρωτήριον τῆς Τροιζηνίας ἐστὶ νῆσος Βέλβινα, καὶ πόλις*, contra Scyllaeum Troezenii agri promontorium. Straboni quoque L. VIII. p. 375. et Stephano. H.

o. *Cecryphalos*) *Κεκρυφαλίς* Aristidi, apud Photium in Bibl. cod. 246. p. 1221. prope Aeginam: hodie *Schilla*. Diodoro quoque, L. XI. Bibl. p. 59. et Thucyd. L. I. p. 70. H.

p. *Pityonesos*) *Πιτυόνησος* insula pinaria. In MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. *Scimbionesos.* Hodie,

nesos¹ vi. mill. pass. a continente. Ab hac Aegina q. liberae conditionis xvii. millibus pass. cuius xx.² mill. pass. praeternaugatio est. Eadem autem a Piraeo Atheniensium portu xx. 3 mill. pass. abest, ante r. Oenone⁴ vocitata. Spiraeco s. promontorio

1. *Sitiennesos*. V. 2. XIX. *Ch.* 3. Sic ex MSS. em. H. conf. *Ch.* XII. *Gr. et Al.* 4. *Oenopia*. V. *Pin.*

Hodie, vt ex situ liquet, *Damala*. H.

q. *Aegina*) Eam Pericles et Pemades dicebant esse Peiraei *λήμνη*, non vt interpret legit apud Plutarchum *λιμένα*: Samum vero, ciuitatis *ἀπόρρωγα*: Fossam, vallum, munimentum. Rhodig. c. 6. lib XII. *Dalec.*

Aegina) *Αἴγινα*, hodieque *Egina*, non *Engia*, vt vulgus Geographorum existimat. Ab ea sinui Saronico nomen. Pauli Medici Aeginetae patria. Hanc Agathemerus L. I. Geogr. c. 5. porrectam ait esse stadiis CLX. hoc est, XX. mill. pass. vt recte Plinius. H.

r. *Oenone*) Ab Oenone Asopi filia, vt ab eius sorore Corcyra, Corcyra, quae antea Scheria vocabatur. Dicta est et Oenone Oinopia. Ouidius: *Oinopiam Minos perit Aeacideia regna*. Pindarus. *σέ δ' ἐς νᾶσον Οἰνοπίαν ἠνεγνον κύματα*. Aeacum *Οἰνώνης βασιλέα* in Nemaeis. Euripides in Iphigenia: *Οἰνώνης πρόμον*, id est, *πρόμαχον, προγωνίστην, προ-*

σώτην, προηγμένον. Ζεὺς (inquit) *Αἰκίον δ' ἔφυσεν Οἰνώνης πρόμον*. Leopard. c. 8. 3. *Dalec.*

Oenone) *Οἰνώνη* Stephano, Scymno Chio, p. 23. Eustathio in Dion. v. 512. p. 73. Tzerzae in Lycophr. v. 175. p. 36. Apollodoro L. III. de Diis, p. 229. et ante eos Herodoto, L. VIII. Vran. p. 477. n. 46. H.

s. *Spiraeco*) De quo sect. 9. Ex his insulis *Ἐλεῖσσα* Straboni memoratur, L. IX. p. 398. *Ἄσπις* Stephano. De ceteris auctores desidero. Scopulos modo ignobiles in hoc tractu maris, Tabulae Nauticae, et qui ea maria perlustrarunt, nobis repraesentant. Vide Not. et Em. N. LXXIII. (hic coll.) *Spiraeco* — — *Eleüsa*, *Dendros* — *Aspis*) Rectius fortassis *Adendros*, literula ex superiore vocabula repetita: quoniam quemadmodum mox citata *Aspis*, teste Stephano, caret arboribus: *Ἄσπις, νῆσος ἀδενδρος ἔσσα*. In R. I. *Adendros* legitur. H.

tio obiacent Eleufa, Dendros, Craugiae duae, Caeciae¹ duae, Selachufa, Cenchreis, Afpis. Sunt et t. in Megarico finu Methurides² quatuor: u. Aegila

H 4

1. *Acacciae. Ch.* 2. *Eiburides. Mezburidades. Sz.*

t. *Et in Megarico finu Mezburides* IV.) Stephano *Mezburidades* sunt, non *Mezburides*: statuitque eas prope Troezenem inter Africam et Aeginam. Ceterum quoniam Aginae mentio occurrit, non fit mihi fraudi, opera Nafoni periclitanti ferri contra Hermolai auctoritatem, depravare illum volentis. Nam Hermolaus, vbi paulo ante Plinius huius insulae meminit, castigare volens Ouidianum illum versum sexti transformationum: *Oenopiam veteres appellauere, sed ipse Aeaacus Aeginam; etc.* *Oenonem* dicit in Ouidio legendum, non *Oenopiam*. Nos ei damus, *Aeginam* appellatam esse *Oenonem*, passim id scriptorum magna afferente caterua, sed non ideo concedemus *Oenopiam* appellatam non esse. Potest enim locus vnus, quod frequentissime contingit duo et plura habere nomina. *Aeginam* autem appellatam esse *Oenopiam*, auctor est Pindarus, sic *Aeginam* alloquens vltimo Isthmiorum eidyllio: *Te autem in insulam Oenopiam ducens cognouit, vbi peperisti diuinum Aeaicum grauitonanti patri,*

praestantissimum omnium mortalium. Lapso etiam in eundem errorem Ouidii enarratore. *Pintia.*

Mezburides) Quarum, vt quidem videtur, maxima *Μεθουρία* Stephano appellata est, inter Aeginam et Atticam, iuxta Troezenem: *νησος μεταξύ Αιγίνης και Αττικῆς, πλησίον Τροιζηνος.* H.

u. *Aegila*) Quae Herodoto L. VI. Erato, p. 366. n. 97. *Αιγίλιη* vel *Αιγίλεια*, variant enim ibi codices. Hodie *Cerigotto*. Vide Not. et Em. N. LXXIV. (hic coll.) *Aegila*) Ita MSS. omnes R. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. vbi perperam libri vulgati *Aeglia*. Neque ipse Stephanus forte mendo caret, qui hanc insulam *Αιγιάλειαν*, pro *Αιγίλειαν* vocet: nam de hac nostrā eam agere, vel ipso situ, quod suspicatus est etiam Barbarus, satis admonemur, cum inter Cretam et Peloponnesum iacere dicat, quo situ est *Aegila* haec a Phalafarna Cretae distans XXV. M. P. *Αιγιάλεια*, inquit, *νησος μεταξύ Κρήτης και Πελοποννήσου. ο οικητωρ Αιγίλιος.* Quae vox postre-

gila¹ autem xv. mill. pass. a Cythera, eadem a Cretae Phalafarna oppido xxv. mill. pass.

XX. Ipsa Creta altero latere ad austrum, altero ad septentrionem versa, inter ortum occasumque porrigitur, centum x. urbium clara fama. Dosiades y. eam a Crete nymp̄ha: Hesperidis filia, Anaximander

1. *Aegialia. Aegila. V. Aegialum. Cb. Aeglia. Gr.*

postrema suadet *Αἰγίλα* prius, vel *Αἰγίλια* scribi oportuisse. H.

x. *Centum urbium*) Maro Aen. l. III. v. 106. *Centum urbes habitant magnas.* Et Horat. l. III. Od. 27. *Centum tetigit potentem oppidis Creten.* Belli Troiani temporibus urbes nonaginta dumtaxat ibi fuisse prodit Vlysses, Odyss. τ. 174. At aetate sua centum fuisse refert Homerus, Il. β. 649. Nunc vero quae sint alicuius nominis, vix quatuor omnino existant: *Castro*, metropolis, quae Italis *Candia* dicitur: *Canéa*, *Rétimo*, *Sitia*. H.

y. *Dosiades eam a Crete Nymp̄ha Hesperidis filia; etc.*) Lege ac interpunge, *Dosiades eam a Crete Nymp̄ha, Hesperidis filiae Anaximander, a rege Curetum Philistides Mallozes: Crates Aeriam primum dictam, etc.* Dosiades, qui *Κρητινά* scripserat, Cretam a Crete Nymp̄ha indigena scil. vocatam dixerat. Anaximander a Crete Hesperidis

filia, alii a Crete Iouis et Idaeae Nymp̄hae filio. Vide *Salmas.* pag. 169. b.

Dosiades eam etc.) Haec Solinus c. II. p. 29. et Martianus l. VI. p. 212. iisdem fere verbis a Plinio. Vide Not. et Em. N. LXXV. (paulo post) *Hodie l' Isle de Candie*) *Dosiades eam a Crete nymp̄ha: Hesperidis filia Anaximander: a rege Curetum, Philistides Mallozes: Crates primum Aeriam dictam: deinde postea Curetin, etc.*) Perturbata haec interpunctione praepostera ita sanauimus. Nihil iuuat Solinus, c. II. p. 29. qui miscere omnia videtur: nihil Martianus l. VI. c. de Thracia, p. 212. qui auctorum nomina praetermisit: *Creta*, inquit, cui nomen suum *Hesperidis Nymp̄harum pulchra concessit, aut Curetum rex Cretes, a quo Creta primum, mox Curetis appellata: deinde propter caeli temperiem Macaronnesos est appellata.* Cretam *Hesperidos* filiam pariter vocat Solinus: *Apollo-*

ximander: a rege Curetum, Philistides Mallotes: Crates primum Aeriam z. dictam: deinde postea Curetin, et Macaron a. nonnulli a temperie caeli appellatam ¹ existimauere. Latitudine nusquam quinquaginta millia passuum excedens, et circa mediam sui partem maxime patens, longitudinem ² implet cclxx. ³ millium passuum, circuitum ⁴ dlxxxix. ⁵ flectensque se in Creticum pelagus ab ea dictum, qua longissima est ad orientem Sammonium b. promontorium aduersum Rhodo: ad occidentem Criu-metopon bb. Cyrenas versus expellit. Oppida eius

H 5

infi-

1. Appellauere. V. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. longitudine Gr. et Al. 3. cclxxxvii. et octauas quatuor. ex Apollodoro. 4. Sic ex MSS. em. Hard. circuitu Gr. et Al. 5. mille quingentos lxxxix. M. ex recentiorib. dxx.

Iodorus, L. III. de Diis, p. 163. Ἀερίξ, nisi mendum sit pro Ἐσπέριξ. Cretem Curetum regem, Iouis et Idaeae Nymphae filium Stephanus auctor est fuisse: Meminit eius et Scymnus Chius, p. 23. Vnde in suspicionem venio nec posteriorem huius sententiae partem a virio penitus immunem esse: nam ea vox dictam plane superuacanea est: nec illud deinde postea Plinianam elegantiam sapit. Quid si legas igitur: Crates primum Ceriam, Idaeam deinde, nempe ab Idaea Nympha, postea Curetim, etc. Adeo non haec nostra nobis coniectura displicet, ut si librorum vllus faueret, in

textum inferere nulla religio foret. H.

z. Aeriam) Ἀερία, Stephano: Gellio quoque L. XIV. c. 6. p. 777. H.

a. Macaron) Hoc est τῶν Μανιάρων, subintellige insulam. Solinus et Martianus, Μανιάρων νῆσον, insulam beatorum. H.

b. Sammonium) In Tabulis Nauticis Capo Salamon. In Act. Apost. c. 27. Salmon. Ptolemaeo, L. III. c. 17. Σαμμώνιον ἄγρον. H.

bb. Criu-metopon) Κρίου μέτωπον ἄγρον Ptol. l. c. cen Frons Arietis. Nunc Capo Crio: iuxta pagus est, S. Zuan di Capo Crio. H.

insignia, Phalasarne c., Etea d., Cifamum e., Pergamum f., Cydon g., Minoum h., Apterion i., Pantomatrium k., Amphimalla, Rhithymna, Panhormum,

c. *Phalasarne*) Φαλάσαρνα, Scylaci, p. 17. Ptolemaeo, et Stephano. H.

d. *Etea*) Ἠτεία. Vide Not. et Em. N. LXXVI. (hic adi.) *Etea*) Ἠάτενυς *Elea* vel *Elaca* legebatur, quam in Creta nemo vnus scriptorum agnoscit. At Eteam plures: Stephanus: Ἠτεία — τῆς Κρήτης πόλις, ὅθεν ἦν Μύσων, εἰς τῶν ἐπτά σοφῶν. Diog. Laert. in Myfone, L. I. Ἠτείαν γὰρ πόλιν εἶναι Κρήτης. H.

e. *Cifamum*) Κίσαμος Ptolemaeo, l. c. Apterion oppidi nauale, Ἀπτέρως ἐπιγυεῖον ἐστὶ Κίσαμος, inquit Strabo, L. X. p. 479. In Notitia Ecclesiastica Hieroclis, p. 25. sedes Episcopalis. Hodie *Chisamo*. H.

f. *Pergamum*) Pergameam Maro appellauit Aen. L. III. v. 133. Et tandem antiquis *Curetum* allabimur oris. Ergo *quidus* muros optatae molior *urbis Pergameamque* uoco. Scylaci quoque, Περγαμίας, in Κρήτη. H.

g. *Cydon*) Straboni l. c. Κυδωνία. Italis *Canea*: Nobis, *la Canée*. H.

h. *Minoum*) Μινώα Ptol. l. c. Nunc *Minolo*. H.

i. *Apterion*) Inter Apterion

et mare *μεσείον* locus fuit, in quo Sirenae cum Musis contenderunt, quae a Musis victae, doloris impatientia ab humeris alis remotis, et abiectis, in mare dederunt praecipites, vnde ἀπτέρου nomen, vti refert Stephanus. Vnde et Aufonius in Grypho seu Eidyll. II. vers. 21. *Tres dolucres, tres semideae, tres semipuellae, Ter tribus ad palmam iussa certare Camoenis, Ore, manu, flatu, buxo, fide, voce canentes.* Eademque de re Eustath. super Il. α. p. 64. Paulo aliter tamen Pausan. Boeot. p. 308. *Dalec.*

Apterion) Ἀπτέρα Stephano, πλῆσιον τῆς θαλάττης, Nomen, si fabulis fides, ex eo datum oppido, quod Sirenes ibi a Musis victae, τὰ πτερά, hoc est, alas abiecerint, Stephanus, Suidas et Etymologici auctor. H.

k. *Pantomatrium* etc.) Παντομάτριον Ptol. et Steph. Ἀμφιμάλλα et Ἀμφιμάλλιο Stephano: nunc *la Suda*: hinc Ἀμφιμαλῆς κόλπος ap. Ptol. L. VII. c. 17. *Golfo de la Suda*. Πιθόρμια Stephano, Ptolemaeo Πίθυρμα, hodie *Rétimo*. Πάνορμος Ptol. nunc etiam *Panormo*.

num, Cytaeum, Apollonia l., Matium m., Hera-
clea n., Miletos o., Ampelos p., Hierapytna q.,
Lebena r., Hierapolis s.: et in mediterraneo, Gor-
tyna,

normo, in territorio, vt lo-
quuntur, Sitiae. Nam Κύ-
ταιον, vt Stephanus habet,
vel Κυτάϊον, vt Ptolem. Si-
tia nunc dicitur, circumie-
ctus ager, *il territorio di Si-
tiae*. In Leonis Nouella, se-
des Episcopalis, Σίτεια, a-
pud Leuclanium, p. 96. H.

l. *Apollonia*) Stephanus
iuxta Gnoſſum locat: Ἀπολ-
λωνία ἐν Κρήτῃ πρὸς τῇ
Κνώσσῳ. H.

m. *Matium*) Matium paul-
lo post a Plinio contra Diam
insulam statuitur, quae *Stan-
dia* hodie appellatur, septem-
trionali Cretae lateri oppo-
sita: quamobrem ex eo situ
intelligimus Matium esse ho-
dierno die totius insulae pri-
marium oppidum, *Candie*. H.

n. *Heraclaea*) Ἡράκλεια
Κρήτης, Stephano: Gnoſſio-
rum nauale Straboni, L. X.
p. 476. ἔχει δὲ ἐπίνειον τὸ
Ἡράκλειον ἢ Γνωσσός. H.

o. *Miletos*) Μίλητος, quae
Ionicae Mileto ortum dedit.
Strabo, L. XIV. p. 634. et
L. X. p. 479. Μίλυτος pro
Μίλητος, Homerus in Ca-
tal. II. β. v. 154. Λύκτον,
Μίλητόν, τε ἀργινόεντα Λύ-
κασον, Φαισόν τε, Ρύτιόν τε.
Nonnus L. XIII. Dionys. p.
364. Μιλήτης στρατήσι συνή-
λωδες. H.

p. *Ampelos*) Ἀμπελος ἄ-
κρη Ptolemaeo promonto-
rium est, vnde iam ad oppi-
da australi latere posita, cur-
sum Plinius orationemque
flectit. H.

q. *Hierapytna*) Ἱερά Πύ-
τνα, πόλις Κρήτης Step-
hano. Τὰ Ἱεραπυτνα Dioni
L. XXXVI. p. 8. Apud Gru-
ter. p. 595. Ἱερά Πύτνα.
Hodie *Giera Petra*. In No-
tit. Eccles. Hieroclis, sedes
Episcopalis. H.

r. *Lebena*) Λεβήν Strabo-
ni, L. X. p. 478. Gortynae
nauale, a qua diffidet stadiis
XC. Nunc *Lionda*. H.

s. *Hierapolis* etc.) Ἱερά
πόλις Κρήτης, Stephano. In
Nouella Leonis, sedes Epi-
scopalis. Gortyna quoque,
Γορτύνα μητρόπολις, hodie
Cbetina. Φαισός πόλις Κρή-
της Stephano agnita: Γνωσ-
σός fere omnibus. Πολυρ-
ρήνιοι Cydoniatarum vicini
dicuntur apud Strabonem, p.
479. ab ouium, quas alunt,
numero appellati, vt auctor
est Stephanus. In nummo
vetere apud Spanhemium p.
902. ΠΟΔΥΡΗΝΙΩΝ. De
Myrina vide Not. et Em. N.
LXXVII. (hic posit.) *Myri-
na* — *Rhamnús*) Ita libri
omnes. At de Cretensi My-
rina, altum tamen vbique
filen-

tyna¹, Phaestum, Gnoſſus, Polyrhhenium, Myrina, Lycastus g., Rhamnûs, Lyctus h., Dium, i. Afum², k. Pyloros³, Rhytion, Elatos⁴, Pharael. Holo-

1. Cortyna. Gr. 2. Afum. Vet. M. 3. Phileros. V.
4. Sic et Cb. Clatos. Gr. et Al.

ſilentium. Velleius, L. I. *Rex Regum Agamemnon tempeſtate in Cretam inſulam reiectus, tres ibi vrbes ſtatuit: duas a patriae nomine, unam a victoriae memoria: Mycenae, Tegeam, Pergamum.* Quo Velleii teſtimonio adductus, nullus fere dubito, quin *Myrcenae* hoc loco pro *Myrina* legi multo ſatius ſit. Rhamnûs quoque ne temere huc nobis a coniectore aliquo obtrufa obieſtaque ſit, valde vereor: eſt enim Παμνοῦς λιμὴν inter vrbes littori adiacentes apud Ptol. L. III. c. 17. cum portu haud ignobili; haec modo a Plinio mediterraneis oppidis accenſetur. Quamobrem ſuſpicor haud immerito *Rhaucus*, pro *Rhamnûs* ſcribi oportere: eſt enim Stephano Παῦνος, πόλις ἐν μεσογειῶ τῆς Κρήτης. H.

g. *Lycastus*) Homero ſuperius laudato, et Stephano aliisque Λύκαςος. De Rhamnunte quid ſentiamus, in Not. et Em. dicemus, num. cit. H.

h. *Lyctus*, etc.) Λύκτος Stephano: Scylaci, ἐν μεσογειῶ Λύκτος, p. 18. Dium

in mediterraneis inſulae vr-
bibus qui ſtatuerit, auctorem
adhuc requiro. H.

i. *Afum*) Ἄφος Stephano,
vnde Iupiter Afius appella-
tus. H.

k. *Pyloros* etc.) Forte *Elyros*, Vide Not. et Em. LXXXVIII. (paulo poſt) Πύριον Homero l. c. Stephanoque: Πύριον Suidae eſt. Rhytion cum Rhytymna confundit Ferrarius in Lexico. De Elato dicemus in Not. et Em. num. cit. *Pyloros*, *Rhytium*, *Elatos*) *Pyloros* quidem libri omnes, etiam MSS. exhibent: ſed vitiato, vt apparet vocabulo: cum de Pyloro Cretae ceteris ſcriptoribus ſilentium ſit. *Elyros* potius agnouerim: nam Stephano Ἐλυρος, πόλις Κρήτης, quae mendose vt arbitror, Scylaci Σάλυρος vocatur. Aut certe Ὠλερος, quae Κρητικὴ πόλις Stephano pariter appellatur. Aut denique *Aloros*, quod apud Gruterum, p. 505. foedus recitatur inter Ἀλαριώτας et Παρίες, Cretenſes. Elatos vero (ſic enim admonitu codicum R. I. 2. Pariſ. et Chiſſi. reſcripſimus, pro *Clatos*, quam vocem

Holopyxos, Lafos¹, Eleuthernae m., Therapnae, Cyliffos²: et n. aliorum circiter LX. oppidorum memoria exstat. Montes o., Cadistus³, Idaeus, p. Dictynnaeus⁴, Corycus. Ipsa abest promontorio

1. Alos. V. 2. Gylyfos. Ch. Myrinos. Gr. et A. 3. Sic et M. Cadiscus, Idaeus, Dictaeus, Gr. et Al. Sed Dictynnaeus ex MSS. dat Hard. 4. Dictinaeus. V.

vocem nihili prorsus vulgati libri exhibent:) Elaros, inquam, haud dubie ea est, quae Stephano Ἰλαττία πόλις Κρήτης dicitur: Exstat apud Reines. p. 501. marmorea inscriptio complexa foedus inter Olontios, Latiosque, Cretenses populos, quos eosdem esse cum Elatiis arbitramur. H.

1. Pharae etc.) Φαράϊ colonia Messeniorum est, Stephano teste. Holopyxos etiam Melae cognita L. II. c. 7. Lafos ignota omnibus. H.

m. Eleuthernae etc.) Ἐλευθερνα Stephano: Scylaci Ἐλευθερνα, in Κρήτη. Est in Thesaurō Regio argenteus nummus aere mixtus, cum epigraphē ΕΛΕΥΘΕΡ... Therapnes etiam meminit Solinus Marathusae, Mela, L. II. c. 7. p. 44. Cyliffi, Solinus. Vide Not et Em. N. LXXIX. (hic coll.) Cyliffos) Editio Dalecampii, Myrinos Parmensis Gylyfos. Hermolaus et eum consecuti Frobenius, Gelenius, aliique. Cyzinos: sed Dorienfis vrbs ea est, apud Strabon. L. X.

p. 476. non Cretica. MSS. Reg. 1. 2. et Chiffi. Gylyfos. Colb. 1. 2. Gylyfos. At Solinus ex Plinio Cyliffon habet, c. 11. p. 29. quem secuti sumus. H.

n. Et aliorum) Quorum nomina Meurfius recitat in libro de Creta insula. H.

o. Montes) Solinus c. 11. p. 29. Albet Creta iugis montium Dictynnaei et Cadisti: qui ita excandescunt, ut eminus nauigantes magis putent nubila. Albos montes Plinius vocat, L. XVI. f. 60. et L. XXXI. f. 26. Item Ptol. L. III. c. 17. quod eorum iuga niuibz semper albet. H.

p. Dictynnaeus, etc.) Idem qui Dictaeus Callimacho: sed id Strabo negat L. XVIII. p. 479. Dictynnaeum hoc loco habent MSS. Pliniani omnes, Solinus quoque et Martianus: nomen ex ea re habet, quod Dictynna inde se, vt aiunt, praecipitem egit. Ptol. tamen loco cit. ἡ Δίκτη ὄρος, et Κώρυκος ἀκρᾶ, quae nauis hodie Punta di Coraca. Caue interim huc referas nummum argenteum a Seguino

rio suo, quod vocatur Criumetopon, vt prodit Agrip-
pa,

guino delineatum, p. 126. secundae editionis, IMP. CAES. NERVAE TRAIANO OPTIMO AVG. GER. DAC. PARTH: *Augusto Germanico Dacico Parthico*. Caput laureatum. Femina rupibus seu petris infidet; dextra pateram tenet, laeuo brachio gestat infantem: hinc et inde stat miles armatus. Supra ΔΙΚΤΥΝΝΑ. Infra, ΚΡΗΤ. Caue, inquam, hic te *Dictynnam* videre et *Cretam* putes; quamuis hic sit communis error, non facit ius. Nullus Curetibus, aut Pyrrhicae saltationi, aut Dianae Dictynnae hic locus est. Voluit ingeniosus et eruditus nummi huius opifex, vno verbo, quod Latinum Graecumue esset, hanc exprimere sententiam: *Bis Caesar Traianus subegit Nomadas Arabiae*: vno, inquam, verbo, quod ex primis singularum vocum literis constaret, si fieri posset. Cum illa autem BCTSNA non satisfaceret, quoniam vox nihili est, ad Graecam *dis* se conuertit, et occurrit illi Dictynnaeus mons in Creta apud Plinium: statuitque Graecam sententiam conficere: quoniam *dis* commode hanc inchoaret, nec Latina vox vlla sit, quae incipiat a litera *Υ*. Scripsit, ergo ΔΙΚΤΥΝΝΑ:

inuenitque ex singulis ferme literis existere hanc sententiam picturae et argumento eximie congruentem: *Δις Κόμισας Τραιανός Υπέταξε Νόμαδας Αραβίας*. *Bis Caesar Traianus subiecit Nomadas Arabiae*: primum Consulatu suo quinto, cum ARABIA ADQVISITA in nummis scriptum est. Deinde in expeditione Parthica: nam in nummis Traiani iam Optimi et Parthici, et Consulis VI. legitur apud Occonem, ARABIA CAPTA. Ad hanc geminam expeditionem Arabicam significandam et geminus miles armatus in hoc nummo pingitur, et ipsa Arabia Petraea, quippe in petris infidens et eadem Nomadum regio, vbi vagae cum viris feminae puerulos gestare coguntur: et viri se telo defendunt. Nihil est in pictura superfluum, nihil quod non bis captam castigatamue Arabiam Petraeam significet. Litera N geminatur ob numerum pluralem, *Νόμαδας*. Eius moris sexcenta sunt in nummis exempla. Addidit ingeniosus opifex in imo numismate syllabam ΚΡΗΤ: vbi ΚΡΗΤΗ certe scriberet integre, si Cretam vellet intelligi. Sed vidit acute scribi posse ΚΡΗΤ. in hanc sententiam: Κράτι-

pa. a Cyrenarum promontorio Phycunte, q. cxxv.¹ millibus passuum. Item Cadisto. A Malea Peloponnesi LXXV.² A Carpatho infula, promontorio Sammonio. LX. mill. in Fauonium r. ventum. Haec inter eam et Rhodum interiacet. Reliquae circa eam: ante Peloponnesum duae Corycae s., totidem Mylae: et latere septentrionali, dextra Cretam habenti contra t. Cydoniam Leuce, et duae Budroae 3. Contra Matium u. Dia 4. Contra x. Itanum promonto-

1. Sic et Cb. CLXXV. Gr. et Al. 2. LXX. Ch. LXXII. Gr. et Al. 3. Sic et V. aliis Buto. sic Steph. Budorae Gr. et Al. 4. Dria. Vet. Cia Gr. et Al.

5ος Πρωταίων Ἡγεμῶν Τραϊανός; *Fortissimus Romanorum Imperator Traianus*. Nihil certius. Profus absurde vel ipse opifex hic KPHTH scriberet, vel alii in KPHT Cretam intelligerent. H.

q. CXXV. millia) Vide Not. et Em. N. LXXX (hic adsp.) CXXV. millia) Ita MSS. omnes, Reg. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. tum hoc loco, tum L. V. f. 5. ubi eadem repetuntur: sic etiam vetustae editiones ante Frobenium, qui prior centum millia passuum addidit. Atque ei sane adstipulari Strabonem intelleximus, qui L. X. p. 475. a Cyrenaica regione, ubi Phycus promontorium est, ad Criumetopon, ἀπὸ τῆς Κυρηναίας, ἐπὶ τὸ Κρεῖα μέτωπον, interuallum ait esse ex Eratosthenis sententia, stadiorum bis mille, quae passuum efficiunt CCL.

millia. Sed quamnam Plinius Agrippae sententiam esse dixerit, non qualem esse oportuerit, inquirimus. H.

r. *In Fauonium*) Occasus versus, inquit, a Carpatho Creta recedit, LX. millibus passuum. H.

s. *Corycae — Mylae*) De his ceteri scriptores silent. Scopuli verius, quam insulae. H.

t. *Contra Cydoniam*) Sive Cydonem, de qua paulo ante. Nam et Cydonia Latinis interdum, vt Solino: Graecis semper est appellata. Ipsa vero Leuce hodie est *Scoglia di S. Theodoro*, cum arce minutissima. Budroae, (sic enim MSS. habent, non Budorae,) nunc *Turluru*. H.

u. *Dia*) Ita R. I. etc. non Cia. Et Ptol. L. III. c. 17. ac Straboni, L. X. p. 484. Δία νῆσος, nunc *Standia*, conflata appellatione prauo harum vocum

montorium y. Onisia¹, Leuce: contra Hierapytnam, Chrysa z., Gaudos. Eodem a. tractu Ophiussa, Butoa, b. Aradus²: cirmuectisque Criumetopon, tres c. Musagores³ appellatae. Ante Sammonium promontorium, Phoce d., Platiae⁴, Sirnides, Nau-
lochos,

1. Onisia. M. Ch. 2. Rhamnus. 3. Musagorae. V.
4. Plachiae. Syrnides. vet. M.

vocum sono, εἰς τὴν Δίαν.
H.

x. Contra Itanum) Orientale Cretae promontorium illud est, vbi se insula in austrum flectere incipit: hodie Capo Xacro nautis. Ibi et oppidum Ἰτανός fuit, cuius Ptolemaeus meminit, L. III. c. 17. et Notit. Eccles. Hieroclis: at non est *Paleocastro*, prope Candiam positum, vt visum est erudito virō: cum hae ciuitates in media fere orae illius parte sint, quae Boreae obuertitur. H.

y. Onisia, Leuce) Prior *Cosonisi*: altera sine nomine est: eius tamen meminit Antonin. in Itiner. Marit. H.

z. Chrysa, Gaudos) Vtriusque Mela meminit, L. II. c. 7. p. 44. Posterior Ptolemaeo dicta est, vt arbitror, Κλάυδος νῆσος, L. III. c. 17. adiacens Cretae, παραίνεται τῇ Κρήτῃ: et in Notit. Eccl. Hieroclis, p. 25. Harum maior hodie *Gaidurognissa*. H.

a. Eodem tractu Ophiussa, Butoa, Rhamnus) Verus lectio, Ophiussa, Buzo, Ara-

nus, lego *Aradus*, non *Aranus*, ex Stephano, qui tres celebrat *Arados* insulas: Phoenices, vnam de quasupra. Alteram in mari rubro. Tertiam prope Cretam. *Pint.*
b. *Aradus*) Ἀραδος circa Cretam insulam Stephano. In MSS. et edit. Parm. *Aranus*, Libri vulgati perperam, auctore Frobenio, *Rhamnus*. H.

c. *Tres Musagores appellatae*) Legendum, *tres Musagorae appellatae* aut certe, vt verus fere habet lectio, *tres Musagorus appellant*, vt fit *Musagorus* accusandi casus Graecus. Nam in Pomponio etiam libentius legerem, *Et quas Musagorus numero tres vno tantum vocabulo appellant*. Hoc enim melius quam quod Hermolaus ait. *Pintian.*

Musagores) Mela, L. I. c. 7. p. 44. *Et quas Musagoras numero tres, vno tamen vocabulo appellant*. H.

d. *Phoce*, etc.) De Phoce Antonin. in Itin. Marit. Πλατεία insula Libyae a Stephano adscribitur. Sirnides, vel vt MSS. *Syrnides* nusquam com-

lochos, Armendon, Zephyre. At in Hellade, etiamnum in Aegaeo, Lichades e., Scarphia, Carefa I, Phocaria, compluresque aliae ex aduerso Atticae sine oppidis, et ideo ignobiles. Sed contra f. Eleufina, clara Salamis: ante eam Pfyitalia: a g. Sunio vero Helene quinque mill. pass. distans. Dein Ceos h. ab ea totidem, quam nostri quidam dixere Ceam,

i. Sic ex MSS. em. Hard. Maresa. Gr. et Al.

compertae nobis: at Σύρι-
θος Stephano vrbs Cretae
dicitur, forte pro insula Cre-
ticae dititionis. Naulochios, ea
est quae Naumachos a Mela,
vna cum Zephyre appellatur,
l. c. *Armedon* (sic enim MSS.)
vel *Armendon*, quae fit, pe-
nitus obscurum. Et scopulis
omnes, quam insulis, pro-
piores. H.

e. *Lichades*) De his Stra-
bo, L. IX. p. 426. *Ἐνταύ-
θα καὶ αἱ Λιχάδες καλεμέ-
ναι τρεῖς νῆσοι*, etc. Harum
complures idem Strabo re-
fert, L. I. p. 60. terrae mo-
tu esse demersas. *Σκάρφεια*
ex aduerso in continente vr-
bem habet cognominem, in
Locrorum ora, de qua f. 12.
diximus. Carefa, in MSS.
Corefa. Phocaria aphocis seu
vitulis marinis accepisse no-
men videtur. In MSS. *Pho-
casia*. H.

f. *Contra Eleufina*) De
qua egimus sect. II. Ipsam
vero *Σαλαμίνα* hodie *Coluri*,
in Saronico sinu: Pfyitalia,
Lypfocouralia incolae vocant.
Vol. II.

De hac Pausan. L. I. Attic.
p. 67. *Νῆσος δὲ πρὸ Σαλα-
μίνος ἐστὶ καλεσμένη Ψυττά-
λαια*, etc. H.

g. *A Sunio*) De Sunio, f.
II. De Helene, Mela L. II.
c. 4. p. 43. *In Attide Helē-
ne est, nota stupro Helenae:
et Salamis excidio classis Per-
sicae notior*. Helene, vt olim
Μακρῆς, Stephano teste dice-
batur, quod est in longum
porrecta, sic hodie *Macronisē*,
hoc est, *μακρὰ νῆσος*, voca-
tur. H.

h. *Ceos*) In hac insula
Strabo refert, vetusta con-
suetudine, sexagenarios po-
tos et coronatos, spectanti-
bus necessariis sacro peracto,
cicuta hausta, *κονιασμένους*,
quam a necandi celeritate
quidam *ἑφήμερον* vocant,
mortem sibi consciscere. Rhodig. cap. 31. lib. XVIII. Me-
nander, *καλὸν τὸ κείνων νό-
μιμον ἐστὶ Φανία, ὃ μὴ δύνα-
μενός ἔην καλῶς, ἔξῃ κακῶς*.
Meminit et Aelianus lib. III.
Hist. et Stephanus in dictione
ἰαλῆς. Idem fere mos se-
nes

Ceam, Graeci et Hydrussam 1. Auulsa Euboeae, quingentis i. longa stadiis fuit quondam: mox quatuor fere partibus, quae ad Boeotiam vergebant, eodem mari deuoratis, oppida habet reliqua, k. Iulida 2, Carthaeam: intercidere Coreffus 3, Pooeessa 4. Ex l. hac profectam delictatiorem 5 feminis vestem, auctor est Varro.

XXI. Euboea m. et ipsa auulsa Boeotiae, tam n. modico interfluente Euripo, vt nn. ponte iungatur: a me-

1. Hydrussam auulsam Euboeae. Quinquaginta, etc. V.

2. Iulide. Strab. 3. Coriffia. Strab. 4. Pooeessa. Id.

5. delectationis. M.

nes sexagenarios Tiberino e ponte deturbandi apud pricos Romanos olim quorundam de sententia obtinuit. vnde et Depontani vocati sunt. Vide apud Fest. Sexagenar. Nonium dictionem *Casnares*, pro qua corrupte legitur *Carnales*. De Ceo insula haec leguntur apud Strab. lib. IX. *Ceos quaternas continet vrbes, inde Tetrapolis vocitata. Duae vero restant, Carthaea scilicet, et quam Iulidem appellant: ad quas reliquarum habitatores concurrerunt: Carthaeam quidem a Pooeessa, Iulidem vero e Coriffia.* Ex Iulide oriundus fuit Simonides primus auctor condendorum carminum. Dalec.

Ceos ab ea) Ab Helene totidem, hoc est, quinque millium pass. distans. *Kéws* Straboni L. X. p. 486. aliisque. *Kía vñσος* Ptol. L. V. c. 15. Hydrussae cognomen

a copia aquarum petitorum, Heraclides cap. de politia Coorum, insulae Coor attribuit, non Ceae: sed Ceon et Coon ab ipso confundi, sequentia eius verba declarant. Nunc *Cia*, vel *Zeu*. H. i. *Quingentis*) LXII. M. D. pass. H.

k. *Iulida*, etc.) *Ἰελίς, Καρθαία, Ποιησσα, Κορησσία*, Straboni L. X. p. 486. *Κορησσός* Ptol. L. III. c. 15. De Carthaea Ouid. Metam. L. VII. v. 369. *Transit et antiquae Carthaeia moenia Ceae*. H.

1. *Ex hac profectam*) Haec iisdem verbis Solinus, c. 7. p. 23. Vide quae dicturi sumus in Not. et Em. ad L. XI. N. XLII. H.

m. *Euboea*) Nostri *Negropont*: *Egrippos* olim, voce ab *Euripos*, vt arbitror, deslexa. Nunc porro Plinii locum de more transcribunt Solin. c.

a^r meridie promontoriis duobus, Geraesto o. ad Atticam vergente, ad Hellepontum Caphareo insignis: a septentrione, Cenaeo: nusquam² latitudinem ultra XL. millia passuum extendit, nusquam intrap. duo millia contrahit: sed in longitudinem vniuersae³ Boeotiae, ab Attica Thessaliam vsque praetenta q. in CL. 4 mill. pass. circuitu vero trecenta sexaginta quinque. Abest ab Helleponto parte Capharei, CCXXV. mill. passuum, vrbibus clara quondam, Pyrrha r., Porthmo, Neso⁵, Cerintho,

I 2

tho,

- i. Sic V. quoque ad meridiem Gr. et Al. 2. Nusquam latitudinem ultra XX. m. pass. extendit, nusquam intra II. m. contrahit. Vet. ad stipulantibus Strabone et Pomponio. M. legit, nusquam infra, etc. non intra. XX. Gr. et Al. 3. vniuersa Boeotia. 4. CX. m. ex recentioribus. 5. Neside, V. Meso Gr. et Al.

¶ I. p. 30. et Martian. L. VI. c. de Thracia, p. 213. Vide Pompon. L. II. c. 7. p. 43. H.

n. Tam modico interfluente euripo, vt ponte iungatur) Vterque codex, et tam modico. Toletanus vero ponto legit, non ponte: vt non absurde legi queat, ita modico interfluente euripo, vt ponto iungat. Pinzian.

nn. Vt ponte) Qui pons hodieque exstat, longitudine CCL. pass. H.

o. Geraesto ad Atticam vergente et ad Hellepontum Caphareo insignis, a septentr. Cenaeo) Puto erratum esse in ordine verborum concipiendaque esse ad hunc modum, partim ex vetustis codicibus, partim ex coniectu-

ra: Geraesto ad Atticam vergente; ad Hellepontum Caphareo: a septentrione Cenaeo insignis. Pinzian.

Geraesto, etc.) Γερασίων, Καφάρειος, Κηναίων, promontoria Euboeae terna, Straboni L. X. p. 444. et Ptolem. L. III. c. 15. H.

p. Intra duo millia) Vide Not. et Em. N. LXXXI. (hic consp.) Intra duo mill.) Sic Martian. L. VI. p. 213. Sic MSS. Reg. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. sic denique Mela qui Martiano praecit. Vulgati libri perperam hactenus, intra XX. millia. H.

q. Praetenta in CL.) In longitudinem CL. mill. pass. toti Boeotiae apposita. H.

r. Pyrrha, etc.) Pyrrhae meminit Mela, l. c. Πορθημα Suidas.

Bochart. I, 13.

tho¹, Oreō, Dio, Aedepso, Ocha, Oechalia: nunc s. Chalcide, cuius ex aduerso in continenti Aulis est: Geraesto t., Eretria, Carysto, Oritano², Artemisio, fonte u. Arethusa, flumine Lelanto x., aquisque calidis, quae y. Ellopieae vocantur, nobilis: notior tamen

1. Ceritho. V. 2. Orostane. V.

Suidas. De Neso, (sic enim ex MSS. Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. pro *Meso* rescriptimus,) idem Mela: hodieque *Neso* vocatur, in parte insulae boreali. *Κηρινθος*, Homero cognita Il. β'. in Catal. v. 45. et Ptol. L. III. c. 15. *Ἐρεός: πόλις Εὐβοίας*, Stephano. Hinc Oritae populi, quos Dalec. in Athen. L. I. p. 14. ad Indos Oritas perperam refert. *Δίον* Homero rursus l. c. et Straboni L. X. p. 446. *Αἰδηψος* eidem Straboni, p. 445. cum thermis Herculeis, aquisque calidis. *Ὀχη* Eustathio in Il. p. 297. et montis nomen, et vetust. Euboeae totius appellatio fuit, ab oppido, ut apparet, cognomine. *Οιχαλία* denique et apud Stephanum Euboeae oppidum est. H.

s. *Nunc Chalcide*) *Χαλκίς* Eustathio l. c. aliisque. Hodie ab Euripo affluente *Νεγρέποντ*, quasi *ἐν Εὐρίπω*, quam vocem sequior vsus in *Νεγρίπο* primum transformauit. De Aulide diximus, s. 12. H.

t. *Geraesto, etc.*) *Γεραεστός κώμη*, contra Sunium, Atticae promontorium, ut auctor est Strabo, L. X. p. 446. Hodie *Iastura*. *Ἐγετρία* Straboni quoque l. c. nunc *Trocco*. *Κάρυσος* Stephano, de quo oppido ille multa: nunc *Castel Rosso*. *Opulentissimae Carystos et Chalcis*, inquit Mela L. II. c. 7. p. 43. De Oritano nihil compertum. De Artemisio Ptolemaeus, L. III. c. 15. *Ἀρτεμίδος ἱερόν*, Stephano, *Ἀρτεμισίων*. H.

u. *Fonte Arethusa*) De quo Strabo consulendus, L. I. p. 58. H.

x. *Lelanto*) Fluium igniti luti terrae hiatu erupisse in Lelanto campo idem Strabo narrat l. c. Et prope Oreum *Κάλλαντα ποταμόν* idem collocat, L. X. p. 445. quem pro Plinii Lelanto accipi si quis velit, non admodum reluctabor. H.

y. *Quae Ellopieae*) Ab Ellopia Euboeae regione, de qua Stephanus, p. 446. H.

tamen marmore Carysio. Antea vocitata est *z*. Chalcodotis ¹, aut Macris, vt Dionysius et Ephorus tradunt: vt Aristides, Macra: vt Callidemus, Chalcis, aere ibi primum reperto: vt Menaechmus, Abantias: vt Poetae vulgo, Afopis.

XXII. Extra eam in a. Myrtoo multae, sed maxime illustres Glauconnesos b., et Aegilia ². Et a promontorio Geraesto, circa Delum in orbem sitae

I 3

(vnde

1. *Chalcodontis*. Gr. et Al. 2. *Aegilia*. Ch. *Aegialis*
Ptolemaeo.

z. *Chalcodoris*) Quod aes prima dederit, aere ibi, vt mox subiicitur, primum reperto. Ita scribi porro id vocabulum, tum MSS. moment Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. etc. tum Graeci sermonis proprietates exigit: non vt hactenus editum, *Chalcodontis*. Sic *Μακρίς* a longitudine, Stephano dicta est vel *Μακρη*. Ab Abantibus qui eam diu tenuere, *Αβαντίας*, *Αβαντίς* Pausan. L. V. Eliac. pr. p. 332. Vnde *ισερὸν ἔδος Αβαντων* a Nonno appellatur, L. XIII. Dionys. p. 361. Nomen vtrumque hymno in Delum, Callimachus v. 20. complexus, *Μακρίς Αβαντίας Ἐλλοπιηων*; et Dion. Perieg. v. 520. Ab Afopide deinde, hoc est, a Danae, vel Aegina Afopi filia postremum ei nomen est inditum: Scymnus Chius, p. 23. de variis Euboeae appellationibus: *Διὰ τὴν Φύσιν, τὸ πρότερον, ὡς Φησὶν, Μακρίς*

κρίς, Ἐπειτεν ἀπὸ τῆς λεγομένης Ἀσώπιδος, Χρῶμα λαβῆσα τοῦνομα, Εὐβοία πάλιν. Η.

a. In Myrtoo) Deceptus est Pintianus ancipiti ac gemina Myrtoi maris appellatione. Aliud enim est Myrtoum pelagus Plinio, Straboni, Pausaniae, Melae: aliud Ptolemaeo. Huic circa Cariam est: illis a Creta ad Atticam. Vide Strabo, L. II. p. 124. Η.

b. *Glauconnesos*) *Γλαυκωνήσος* Pausaniae, L. VI. Eliac. post. Aegiliam Plinii cum Aegiali Ptolemaei, eodem errore Pintianus, aliique, eandem esse existimarunt: quo is putauit idem esse Ptolemaeo, Plinioque, Myrtoum mare. Illa *Pondico* hodie: ista *Spitilus*: reliquae *Μικρονήσια*, hoc est, paruae insulae, communi vocabulo nuncupantur. Η.

Πηγὴ. Βικῶν, οὕτως ἢ Μάκρης ἠνομήσατο

(vnde c. et nomen traxere) Cyclades. Prima earum Andrus d. cum oppido, abest a Geraesto x. mill. pass. a Ceo xxxix. mill. Ipsam Myrsilus Cauron, deinde Antandron cognominatam tradit: Callimachus Lasiam, alii Nonagriam, Hydrussam, Epagrin. Patet circuitu xvi. ¹ mill. pass. Ab eadem Andro passus mille, et a Delo quindecim ² mill. Tenos e., cum oppido xv. ³ mill. pass. porrecta, quam, propter aquarum abundantiam, Aristoteles f. Hydrussam appellatam ait, aliqui Ophiussam. Ceterae: g. Myconos ⁴ cum monte Dimasto: a Delo quindecim ⁵ mill. pass. (Scyros h.) Siphnus i., ante

1. Sic em. ex MSS. Hard. conf. Ch. ex recentiorib. xc. sed
 xciij. Gr. et Al. 2. x. ex recentioribus. 3. in xv.

Ch. 4. Mycone. V. 5. xvii. V. aliis x.

c. Vnde et nomen) Orbem enim κύκλον, inquit Solinus c. ii. p. 30. Graii loquuntur. Expressit id Graeco carmine Dion. Perieg. ἄλλον ἐκυκλώσαντο, καὶ τὸ νομα Κυκλάδες εἰσίν. H.

d. Andrus) Andro. H.

e. Tenos) Τήνος. Nunc Teno. H.

f. Aristoteles) Et ex Aristotele, vel quisquis is est auctor lib. de Mirab. Auscult. Stephanus, verbo Τήνος ἐκλήθη δὲ Τδεσσα, quod nempe irrigetur aquis, καὶ Ὀφισσα, quod anguibus scateat. Aristoph. Schol. in Plut. ἐχίδνα ἐν τῇ Τήνω καὶ τῶν Κυκλάδων νήσω ὄφεις καὶ σκορπίοι δεινοὶ εἰνόντο. Ac forte etiam inde Hydrussa ab hydri, non ab aquis est vocitata. Quin et vox

ipsa Τήνια Hesychio ἐχίδνα est, hoc est, vipera: ut eodem spectare nomina haec omnia videantur. H.

g. Myconos) Μυκόνος μία τῶν Κυκλάδων Stephano. Mons ibi Διμάσος appellatus, quod duarum instar mammarum gemino vertice eminet. In Itinerario Georgii Wheelerii, p. 191. dicitur Myconos a Delo non abesse amplius tribus passuum millibus. Nunc Turcis parèt. H.

h. Scyros) A Scyro vate nominata fuit, qui ad Eleusinos cum Erechtheo bellum gerentes ex Dodone profectus in praelio occidit, cum in Phalaro Palladis Scyradis facellum aedificasset. Rhod. cap. 23. XXVIII. Dalec. Scyros abest prorsus apud Harduinum.

ante ¹ Meropia, et Acis appellata, circuitu viginti² octo mill. pass. Seriphus k. duodecim, Prepesinthus l., Cythnos. Ipsaque longe clarissima, et Cycladum ³ media, ac templo Apollinis et mercatu celebrata, Delos m.: quae n. diu fluctuata, vt proditur,

I 4

ditur,

1. aurea. Ch. 2. XL. m. quibusdam. 3. et Cycladium media, ac templo, etc. Ch.

i. Siphnus, etc.) Σίφνος Stephano, et eadem Μερόπην prius, vt auctor est etiam Nicol. Damascenus in Excerpt. p. 494. appellata. Vide Not. et Em. N. LXXXII. hodie Siffano (hic adi.) Siphnus etc.) Hic libri vulgati Scyron Siphno praefigunt, et alieno prorsus obtrudunt loco: nam et abest ea vox Scyros a MSS. omnibus Reg. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. etc. nec vero in Cycladum albo censeri ea potest, tam prope a Delo: cum ne inter Sporadas quidem, ne dum inter Cycladas, reponi posse, quidam merito censuerint: Contra Euboeam enim iacet, κατ' Εὐβοίαν, vt ait Dicaearchus, p. 181. in descript. Graeciae. Nam quod Scylax, p. 21. inter Cycladas Σύρον recenset, error librorum est, pro Σύρον: cum idem rursus c. 19. Σύρον appellet: in Aegeo mari. Et Eustathius certe Cycladas recensens, in Dionys. v. 526. p. 76. Σύρον nominat: Σύρον non habet. Strabo quoque,

L. X. p. 485. ceterique Geographi. H.

k. Seriphus) Σέριφος Straboni, L. X. p. 487. Nunc Serpho. Deserta insula, quo fontes Romani relegabant. Tacit. Annal. L. IV. de Cassio Seuero: In Seriphio saxo consenuit. Iuuenalis Sat. 6. v. 562. Et parua tandem caruisse Seripho. H.

l. Prepesinthus, etc.) Πρεπέσιθος, et Κυθνος, Straboni, L. X. p. 485. Haec hodie Fermina dici existimatur. H. m. Delos) Delos Apollinis et Dianae natalis, quos Latona Titani filia ex Ioue peperit. Manilius apud Varonem: Deli gemellos Creta Titano Deos Latona peperit casto complexu Iouis: Διὶ Φιλότητι μιγῆσαι. Scal. Illic fuit ara Cornea, quam inter septem orbis miracula recenset Martial. lib. I. c. 1. Dissimulatque Deum cornibus ora frequens. Vide Politian. c. 52. Miscell. et Callimach. hymno Apoll. vers. 62. et Diog. Laërt. lib. VIII. pag. 313. et ibi Hortibon. Dalec. Delos)

ditur, sola o. motum terrae non sensit¹. Ad M. Varro-

1. *Sensit. At M. Varronis aetate Mutianus. Tol. Motum terrae non sensit qd M. Varronis aetatem. Gr. et Al.*

Delos) Δῆλος. Nobis, les *Sdilles*, a corrupta voce Graeca, εἰς Δῆλος. Incolae *Megadili* vocant. Adiacet ei *Rhene*, de qua mox Plinius, et minor *Delos* a ciuibus appellatur, non *Fermina*, vt quibusdam visum est, quae longe hinc abest. H.

n. *Quae diu fluctuata, vt proditur, sola motum terrae non sensit ad M. Varronis aetatem. Mutianus prodidit bis concussam*) *Delum* immobilem mansisse, ex quo *Apollo* et *Diana* in ea nati sunt, omnibus compertum est, vulgaris etiam de ea re *Maronis* versibus: *Quam pius arcitenens, oras et littora circum Errantem, Mycone celsa Gyaroque revinxit, Immotamque coli dedit et contemnere ventos.* Quo in loco multa *Seruius*. Longa idem eiusce rei commentaria apud *Herodotum* in libro cui *Titulus Erato*, citato oraculi versu: *Mouebo Delum, immobilem quamquam, Et longior apud Senecam sexto Naturalium quaestionum.* His praedictis, videntur mihi *Pliniana* verba h. scribenda: *Quae diu fluctuata, vt proditur, sola terrae motum non sensit. At M. Varronis aetate Mutianus prodidit*

dit bis concussam. stipulante etiam *Toletano* archetypo, in quo *At* legitur, non *Ad*. Nam si accipiamus *Delum*, a quo tempore immobilitate donata fertur, immunem terrae motus vsque ad *M. Varronis* aetatem durasse, necesse habebimus crimen falsi intendere, tum *Herodoto*, qui allegato libro scribit, quo tempore *Datis* exercitum duxit aduersus *Graeciam*, *Delum* concussam esse, praesagium videlicet futurarum *Graeciae* calamitatum (*Datin* vero multa ante *M. Varronis* tempora fuisse, nemo est qui ignoret) tum etiam *Thucydidi*, qui secundo belli *Peloponnesiaci*, *Delum* ait circa eius belli tempora tremuisse. Item *Calistheni* philosopho, qui inter multa prodigia quibus denunciata est duarum urbium *Helices* et *Burae* euerfio, maxime notabilia fuisse prodidit columnam immensi ignis, et *Delon* agitatam. *Pinianus.*

o. *Sola motum*) *Seneca* L. VI. Nat. Qu. c. 26. p. 912. *Sed mouetur et Aegyptus, et Delos, quam Virgilius stare iussit. Immotamque coli dedit, et contemnere ventos. Hanc philosophi quoque, credula ratio,*

Varronis aetatem, Mutianus prodidit bis concussam. Hanc Aristoteles ita appellatam prodidit; quoniam repente apparuerit p. enata. Aeglostheneſ Cynthiam q., alii Ortygiam r., Asteriam s., Lagiam 1, Chlamydiam, Cynaethum 2, Pyrpilem 3 igne ibi primum reperto. Cingitur quinque mill. pass.: affurgit t. Cyntho 4 monte. Proxima ei Rhene u.,

I 5

quam

1. Pelasgiam. V. 2. Cynthum. Steph. et M. 3. Pyrpilon. V. 4. Cynthio monte. Ch.

zio, dixerunt non moueri, auctore Pindaro, Thucydides ait antea quidem immoram fuisse: sed circa Peloponnesiacum bellum tremuisse. Callisthenes et alio tempore ait hoc accidisse, etc. En quod Mutianus prodidit, bis ante Varronis aetatem terrae motu Delon concussam. Vide Callini. hymn. in Delum. Thucyd. L. II. p. 104. bello Peloponnesiaci anno primo tremuisse ait, Olympiad. LXXXVIII. Ante Marathoniam pugnam, Herodotus, L. VI. Erato, n. 98. p. 366. H.

p. Apparuerit) Παρά τὸ δῆλον, Seru. ad Aen. L. III. v. 76. Delos dicitur, quia diu latuit, et postea apparuit. Nam δῆλον Graeci manifestum dicunt. Vel quod verius est, quia cum ubique Apollinis responsa obscura sint, manifesta illic dabantur oracula. H.

q. Cynthiam) A Cyntho monte, de quo mox Stephanus: verbo Δῆλος ἐκαλεῖτο δὲ Κύνθος — καὶ Ἀστ-

ρία, καὶ Πελασγία, καὶ Χλαμυδία. H.

r. Ortygiam) A copia coturnicum, τῶν Ὀρτύγων, quae illic sunt, ut auctor est Phanodemus, L. II. rerum Atticar. apud Athen. L. IX. p. 392. Aliam causam affert Schol. Apollonii, ad Argon. L. I. v. 308. H.

s. Asteriam, etc.) Solinus c. II. p. 30. de Delo: Eadem est Ortygia, inquit, — nunc Asteria, a cultura Apollinis: nunc a venatibus Lagia, vel Cynaethus: Pyrpile etiam, quoniam et ignitabula ibi, et ignis inuenta sunt: In hac primum visae coturnices aues, quas ὀρτυγᾶς Graeci vocant. Lagia, seu leporaria, a leporum frequentia, λαγῆς Graeci nuncupant: Cynaethus ab ardore canum venaticorum dicta est, ἀπὸ τῆς κυνός et αἵθω. H.

t. Cyntho monte) Κύνθος ὄρος τῆς Δήλε, Schol. Callim. p. 9. Nunc monte Cynthio, Non ille quidem excelsus, ut

Strabo

quam Anticlides Celaduffam x. vocat: item Artemin¹ Hellanicus. y. Syros² quam circuitu patere viginti mill. pass. prodidere veteres, Mutianus centum sexaginta. Oliaros z. Paros a. cum oppido, ab Delo xxxviii. mill. marmore nobilis, quam b. primo

1. Arromitica Gr. et Al. 2. Scyros V.

Strabo mentitur, sed vix altior Capitolino Romae, teste αὐτόπτη Georgio Whelero in Itiner. p. 176. H.

u. Rhene) Ῥήνη, νῆσος μακρὰ, πλησίον Δήλου, exigit a maiore Delo freto dispescitur. Plutarch. in Nicia, p. 525. Ῥηναίη νῆσος Herod. L. VI. Erato, p. 366. n. 97. H.

x. Celaduffam) A strepitu vndarum, id enim est proprie κελადέν. A Dianae nomine Ἀρτεμιν. H.

y. Syros) Σύρος Straboni L. X. p. 486. aliisque. Iuxta Delum: ἡ Σύρα νῆσος μία τῶν Κυκλάδων πλησίον Δήλου. Suidas verbo Φερεικῆς. Fuit enim Pherecydes Syrius. Nunc Sira. Meminit Homerus insulae huius in Odyssaea, libro ó v. 402. Νῆσός τις Σύριη κικλήσεται, εἶπω ἀνδρες, Ὀρτυγίης καθύπερθε, ὅθι τροπαὶ ἡελίοιο. Suarius Vlyssis, qui erat in Ithaca, nihil aliud his verbis significat, quam Syron insulam ultra Orthygiam, siue Delum esse: et quando in ea insula sol exoritur, tunc

reueri eum simul ad Ithacam illustrandam: siue mox cum Ithacensibus apparere. Syros ad Eurum Peloponnesi est, ad occasum Ithaca. Non plus sapere certe Suarius potuit. H.

z. Oliaros) Et haec inter Cycladas Stephano, Ὀλιάρως νῆσος τῶν Κυκλάδων μία, quam et a Paro distare ait ex Heraclide, stadiis LVIII. seu VII. M. CCL. P. Nunc Rocchi. Straboni, L. X. p. 485. Ὀλιάρως. H.

a. Paros) Πάρος, quae et Μινώα Stephano: Solino, c. II. p. 31. et Isidoro Orig. L. XIV. c. 6. Minoia: quod a Minoe subacta. Hodie Paris. H.

b. Quam primo Platean) Hoc est, Πλατεῖαν, a planitie. Vide Not. et Em. N. LXXXIII. (hic adi.) Quam primo Pl.) Ita restituimus admonitu codicum Reg. I. 2. Colb. I. 2. Paris. et ver. Dalec. Parmensis quoque, vetustioramque editionum: quarum neglecta fide Frobenius Pactiam, auctore nescio quo, inculcauit. H.

primo Platean¹, postea Minoida² vocarunt. Ab ea septem mill. quingentis Naxus c., a Delo xviii. cum oppido, quam Strongylen d., dein Dian, mox Dionysiada a e. vinearum fertilitate, alii Siciliam f. minorem, aut Callipolin appellarunt. Patet circuitu septuaginta³ quinque mill. pass. dimidioque maior est quam Paros.

XXIII. Et haec tenus quidem Cycladas seruant: ceteras, quae sequuntur, Sporadas. g. Sunt autem Helene h., Phacussa⁴, Nicasia⁵, Schinussa,

1. *Plataeam. M. Paetiam Gr. et Al.* 2. *Minoam. Steph.*
3. *LXXX M.* 4. *Phacussa, a lente. Phocussa, Phae-*
castia — Phalegandros Gr. et Al. 5. *Hecaria. V. Haec-*
cosia. V.

c. *Naxus, a Delo, etc.*) Ita Solinus, c. II. p. 31. Sed corruptus tamen numerus, ut omnia rite perspicienti constabit. (Νάξος olim, hodie Naxi. H.

d. *Strongylen*) A rotunditate: nec tamen est absolute rotunda, sed vitis folio similis, ut ait Eustathius. Δίον quoque appellatam esse tradunt Diod. Sicul. Bibl. L. IV. p. 264. et ex Callimacho Schol. Apollonii, ad L. IV. Argon. v. 426. Haec Dia est, de qua Ouid. Metam. L. VIII. v. 174. Strongylen oppidum in Naxo falso credit Solinus, l. c. Nam ipsa Naxos Strongyle est. H.

e. *A vinearum*) Vel quod hospita fuerit Liberō Patri, ut ait Solinus. H.

f. *Siciliam*) Quod pari cum Sicilia fertilitate sit: vel ut

Agathemerus ait Geogr. L. I. c. 5. quod inter Cycladas magnitudine praecipua. H. g. *Sporadas*) Σποράδες Diacaercho, p. 181. aliisque: ita dictae quod sparsim iaceant ac veluti temere dissipatae. H.

h. *Phocussa, Phaeastia*) Potest quidem defendi *Phocussa*, ut denominata sit a Phocis, sicut et Phocaea Ioniae vrbs, auctore Stephano. Sed magis est, ut legatur *Phacussa* a lente, quasi lentaria, ut in fine quinti *Erebinthos*, hoc est ciceraria. Agnoscit etiam *Phacussas* insulas Stephanus. *Pintian.*

Helene, Phacusa, Nicasia, etc.) Ἑλένη, Φακούσα, Νικασία, Σχινέσσα. Vide Not. et Em. N. LXXXIV. (paulo post) *Helene* nunc *Pira*. *Nicasia* *Rachia*. *Phacusa*

fa i., k. Pholegandros¹; et a Naxo decem et septem mill. pass., Icaros l., quae nomen mari dedit, tantumdem m. ipsa in longitudinem patens, cum n. oppidis duobus, tertio amisso: ante vocata Doliche, et Macris, et Ichtyoessa. Sita est ab exortu solstitiali o., Deli², quinquaginta mill. pass. Eadem a Sa-

1. Polegrads. Ch. 2. a Delo Gr. et Al.

cusa *Fecussa* est, Marco Boschini. *Phacussa*, *Nicasia*.) Prius legebatur *Phocussa*, *Phaecasia*. In MSS. *Hecasia*. Nos ex Stephano et Suida utramque vocem sanauimus. Stephanus: *Φαιξοσσα νήσοι*, a lente nomen traxerunt. Et alibi *Νικασία, νησιδιον μικρον πλησιον Νάξου*, quae Suidas quoque habet verbo *Νικασία*. H.

i. *Schinussa*) Cui est a lentifico nomen *Σχινύσσα* Hesychio, *νήσος ἐς τὸ Φωκίδος*. Hodieque *Schinussa* dicitur, et Naxo ad Boream adiacet. H. k. *Pholegandros*.) Stephanus: *Φολέγανδρος, νήσος τῶν Σποραδίων, ἀπὸ Φολέγανδρου τῆς Μίνως*, etc. Haec Stephanus ex Strabone, L. X. p. 484. Ptol. L. III. 15. est *Φολέγανδρος*. Hesychio, *Φλέγανδρος*. Hodie *Policandro*, ad ortum Melo, Sicinoque opposita. H.

l. *Icaros*.) Straboni et Ptolemaeo *Ικαρία*: vnde nunc *Nicaria* dicitur, factitia voce ex duabus ἐν *Ικαρία*. Eadem *Μακρίς*, et *Δολιχή*, a lon-

gitudine: eadem a piscium copia *Ἰχθυόσσα* Stephano, Heraclidi, Lib. de Politis *Ἰχθυόσσα* appellatur. *Μακρίς* rursum Schol. Aristoph. in Nubib. p. 135. *Ἰχθυόσσα* et Eustathio p. 306. Vtroque nomine ab Agathemero Geogr. L. I. c. 5. agnominatur. H.

m. *Tantumdem ipsa in longitudinem patens*) Recentiores parere xxx. miliarium longitudine affirmant: et circuitu lxxx. *Dalec*. *Tantumdem*) Hoc est, XVII. M. P. Circuitus vero, Strabone teste, L. XIV. p. 639. stadia trecenta complectitur, hoc est, XXXVII. M. D. P. H.

n. *Cum oppidis*) Vnde Scylaci vocatur *Ἰκαρος ἑμπολις*, p. 22. Horum alterum *Οινάη* Athenaeo, L. I. p. 30. H.

o. *Solstitiali Deli*) Abest Icarus ab ea Deli parte quae ad exortum solstialem vergit. Vide Not. et Em. N. LXXXIV. (hic pos.) *Ab exortu solstitiali Deli*) Sic multo sincerius codices manu exara-

mo triginta quinque mill. Inter Euboeam et Andrum decem¹ mill. pass. freto. Ab p. ea Geraestum centum duodecim mill. quingenti pass. Nec deinde seruari potest ordo. Aceruatim ergo ponentur reliquae². Scyros q. Ios r. a Naxo viginti³ quatuor mill. pass. Homeri sepulcro veneranda, longitu-

1. XX. Ch. 2. reliquae. Scyros: Ios a Naxo. Tol. et Ch.
3. XVIII. Ch.

exarati, quam libri editi a *Deso*. Cuiusmodi superius illud est, sect. 19. *Zacynthus Cephaleniae a meridiana parte XXV. millibus abest*. H.

p. *Ab eae Geraestum*) Ab Icaro scilicet, Geraestum Euboeae promontorium insulam Andrum respiciens, CXII. M. D. pass. medio inter Andrum et Geraestum freto, quod non ultra decem millia passuum se porrigit, comprehenso. H.

q. *Scyros*) Hodie *S. Georgio di Scyro*. *Σύρος* olim, Neoptolemi Achillis F. natalibus clara. Vide Not. et Em. N. LXXXVI. (hic pos.) *Scyros: Ios*) Scyron hinc sustulit Hermolaus, haud sane satis considerate: cum eam vocem hoc loco MSS. omnes exhibeant: R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. et Tolet. et vetustiores editiones, ac Plinius ipse paulo post factam iam a se huius mentionem haud obscure significet, scribens, *Et Scyrum supra dictam*. Quod quidem ab ipso prae-

stitum hoc loco exemplaria nunclaudata admonent: quibus nisi mos gerendus esset, post aliquot versus dilatatum putarem, vbi Plinius a Gyare Syron distare ait octoginta passuum millibus: *Ab ea Syros*, inquit, LXXX. mil. pass. Syrum enim cum veterum scriptorum nemo vnus agnouerit, Scyrum ibi percommode locari posse arbitrarer. H.

r, *Ios a Naxo XXIV. millia passuum*) Omissa est hoc loco, incuria libroriorum, *Scyros* insula: quae res Hermolao causa allucinandi fuit. Scribendum igitur *Scyros, Ios, etc.* ex utroque antiquo exemplari. Alioquin infra, vbi in sinu Pagasico Plinius memorat eam, male subiecisset, *Cycinethum et Scyrum supra dictam*, cum antea nulla eius praecessisset mentio. *Pint.*

Ios) Hanc Cycladibus Stephanus adiudicat: hodie *Nio*, ex gemina voce *Ἐν Ἴω*. Homeri manibus illustrata. *Scylax p. 21. Ἴος ἐν ταύτη Ὀ-*

gitudinis viginti quinque mill. ante s. Phoenice appellata. Odia t., Letandros ¹, Gyaros u. cum oppido, circuitu duodecim ² mill. passuum. Abest ab Andro ³ sexaginta duobus mill. pass. Ab x. ea Syrnos octoginta mill. pass. y. Cynaethus ⁴, Telos z. vnguento nobilis, a Callimacho Agathussa a. appellata. b. Donusa ⁵, c. Patmos ⁶ circuitu triginta ⁷ mill.

1. Telandros. V. 2. circuitu xv. m. p. prope. M. xxv. Ch. 3. Andro. Vet. M. quoque. 4. Cynaethus. M. Cynaethussa Gr. et Al. 5. Dionysa. Gr. 6. Patmos. V. 7. L. quibusdum.

μηρος τῆς ἀπτομ. Strabo similiter L. X. p. 484 et oraculum vetus apud Steph. H. s. Ante Phoenice) Quod ea palmifera sit, Ποινίχη Stephano. H.

t. Odia, Letandros) MSS. Odia, Olenrandos: quae mihi nomina alibi nusquam audita. H.

u. Gyaros) Γύαρος Straboni L. X. p. 485. Huc Romani noxios ablegabant. Iuvenal. Sat. I. v. 73. Aude aliquid breuibus Gyaris, ver carcere dignum. Et Sat. 10. v. 170. Vt Gyari clausus scopulis, paruaque Seripho. Holstenius nunc putat esse Calairo vel Caloiera: Verius alii Ioura, inter Andrum et Ceam insulam. Apud Philostrat. L. VII. de Vita Apollonii c. 8. p. 341. Τύαγα pro Γύαγα. H.

x. Ab ea Syrnos) Vide Not. et Em. Num. cit. H.

y. Cynaethus) Quo nomi-

ne Delon ipsam olim nuncupatam diximus, sect. 22. H.

z. Telos) Τῆλος, Stephanono, ἀπὸ τῆς τήλεως, a fenī Graeci copia, quod in τηλίαν μύθε compositione partes praecipuas obtinet, vt diximus L. XIII. f. 2. Hodie Piscopia. H.

a. Agathussa) Stephano quoque, Τῆλος, quam inter Cycladas reponit, ἐκαλείτο δὲ καὶ Ἀγάθυσσα. Et Hesychio, apud quem Δήλος pro Τῆλος legitur. H.

b. Donusa) Ita libri omnes. Melae L. II. c. 7. Donyssa, Stephano Δονυσία, et a Dionysio, Διονυσία. Viridi marmore nobilis: vnde viridem Donusam appellat Virgilius. Vt Gyaros, reorum olim exilio infamis. Vide Tacit. Annal. L. IV. p. 108. H.

c. Patmos) Straboni, L. X. p. 488. Πάτμος. Hodie Palmosa. H.

mill. pass. Corasiae d., Lebinthus e., Leros, Cinarra, f. Scinius 1, quae antea Oenoe g.: Hieracia 2 quae Onus: h. Casus 3, quae Astrabe: Cimolus i. quae Echinussa 4, Melos k. cum oppido, quam Aristides Byblida 5 appellat, Aristoteles Zephyriam, Callimachus Mimallida, Heraclides l. Siphnum, et Acy-

1. Sicens Straboni, Ptolemaeo Sicinus. 2. Sic ex MSS. em. Hard. ibi enim Ἱεραιία. Heracia Gr. et Al. 3. Casos, quae Astrabe. 4. Chinussa. M. 5. Mimblada. Mymbliida. Ch.

d. Corasiae) Straboni l. c. Κορασσία, ab Icaria versus occasum paulum disiunctae. Scopuli sunt, quos hodie *Dragonisi* vocant, teste Marco Boschini. H.

e. Lebinthos etc.) Λέβινθος Straboni, L. X. p. 487. Ouid. Metam. L. VIII. v. 222. *Dextra Lebinthos erat, fecundaque melle Calymne.* Hodie *Leuita*, mox Leros eidem Straboni: p. 488. Λέρος. Κίναρα Athenaeo memoratur; L. II. p. 71. H.

f. Scinius, etc.) Iuxta Pholegandrum, auctore Strabone, L. X. p. 484. apud quem Σίνιος, pro Σίνιος perperam appellatur. Hunc *Sicino*. De ea Solon apud Laert. Εἶην δὴ τέτ' ἐγὼ Φολεγάνδριος, ἢ Σικινιτῆς, etc. H. g. Oenoe) Οἰνὴ Stephano, et Etymologici auctori, quia consita vitibus est, διὰ τὸ εἶναι ἀμπελοφύτον. Item Scholiastae Apollonii ad Aragon. L. I. v. 623. H.

h. Casus) Stephanus, in-

ter Cycladas: Κάσος, μία τῶν Κυκλάδων· ἐκαλεῖτο δ' Ἄμφη καὶ Ἀστράβη. Nunc *Casso*, auctore M. Boschini. Diversa ab altera, quae Achene cognominatur, L. V. f. 36. H.

i. Cimolus) Κίμωλος Straboni, L. X. p. 484. Incolis hodieque *Kimolo*: Venetis *Argentiera*: non *Sicandro*, vt vulgo Geographi putant. H.

k. Melos) Μῆλος Straboni, l. c. A Melo duce Phoenicum nomen accepisse Festus existimat: alii a rotunditate mali. A Bybliis Phoenicibus Βύβλον appellatam esse auctor est etiam Stephanus: et Ζεφυρίαν. Eadem *Μέμαλις* et *Μεμβλις*, Hefychio nominatur, p. 630. et 642. Pro *Byblida*, MSS. *Memblida*. In Gaza Regia nummus est ex aere mediocri, habens ΜΗΛΙΩΝ in corona laurea. H.

l. Heraclides Siphnum) MSS. *Siphin*: quos libenter sequimur: ne Siphnum inter Cycladas

Acyton. Haec m. insularum rotunditissima est. Post n. Machia: o. Hypere¹, quondam Patage; vt alii, Platage, nunc Amorgos: Polyaegos p., Phyle q., Thera r., cum primum emerfit, Calliste dicta. Ex ea auulsa postea Therasia s.; atque inter duas enata mox Automate, eade Hierā; et in nostro aeuo Thia iuxta eandem Hieram nata. Distat Ios a Thera viginti quinque mill. pass. Sequuntur t. Lea, Ascania,

1. Hypene, quondam Pancale, et vt. Vet.

eladas supra citatum, cum Mela confundat eadem nomenclatura. Ab altero nomine eiusdem insulae, Graecis scriptoribus, Theophani et Cedreno, de funere Anastasii Augusti, est marmor Ἀκυτανόν. H.

m. Haec insularum) Solinus, c. II. p. 31. H.

n. Post Machia) In MSS. Buporihmachia, R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. H.

o. Hypere, etc.) Haec varia videntur esse insulae Amorgi nomina: Ἀμοργος Straboni, L. X. p. 487. inter Sporadas. Nunc Morgo. Quondam et Παργιάλη vocitata, Stephano teste. H.

p. Polyaegos) A Mela quoque agnoscitur, L. II. c. 7. In Thesauro Goltzii nummus exstat, cum epigraphe ΠΟΛΥΑΙΓΩΝ. Nunc est Polegasa, iuxta Diam, quam Standiam esse diximus. H.

q. Phyle) In MSS. Saphyle, vel Aphile. H.

r. Thera) Callimach. apud

Strabonem lib. XVII. Καλλίστη προπάροιθε, τὸ δ' ὕστερον ἄνομα Θήρα; μητὴρ εὐπίπτης πατρίδος ἡμοτέρη. Dalec.

Thera) Hesych. p. 486. Καλλίστη ἢ Θήρα τὸ πρότερον. Contra Scholiastes Apoll. ad Argon. L. IV. v. 1763. vetustius Callistae nomen esse existimat: ἡλλάξε τὸ ὄνομα ἢ Καλλίστη νήσος, καὶ ὄνομασθη Θήρα. Cui et Herodotus concinit, L. IV. Melpom. p. 271. et Pausan. Lacon. L. III. p. 159. Forte quae aliis scriptoribus Θήρα, eadem Plinio Philethera dicitur. Hodie Santerini, siue Santorin. H.

s. Therasia) Θερασία Ptolemaeo, L. III. c. 15. Nunc quoque Tirefia. De Hierā L. II. f. 89. Hodie Cammeni, vt ab iis accepimus, qui ea loca nuper contemplati sunt. Thia vero ignobilis est sine nomine scopulus. H.

t. Sequuntur Lea etc.) Λαία, nunc Piana, et Pianosa. Ἀνάφη

nia, Anaphe ¹, u. Hippuris ². Astypalaea x. liberae ciuitatis ³, circuitu LXXXVIII. mill. passuum: abest a Cadisto ⁴ Cretae cxxv. mill. Ab y. ea Platea sexaginta mill. Vnde Camina ⁵ triginta octo mill. Azibintha, Lanise, Tragia, Pharmacusa, Tchedia, Chalcia: Calydna z., in ⁶ qua oppidum Coos:

1. Canaphe. Cb. 2. Hippurissusa hic inseritur in Gr. et aliis edd. 3. Conditionis. 4. Cisto. Cb. 5. Caminia V. 6. in qua oppida tria duae Calymnae et Olymnos. V.

νάφη, πλῆσιον Θήρας, inquit Steph. (de qua iam diximus, L. II. f. 89.) Hodie Namfio, ad exortum solstitialem Therae, siue Santerini. Ascania, quantum coniiere licet, Anaphae ad ortum obiecta, Giera. H.

u. Hippuris) Ἰππυρίδες νῆσος πλῆσιον Θήρας, inquit Schol. Apollon. ad L. IV. Argon. v. 1712. Vide Not. et Em. N. LXXXVII. (hic consp.) Hippuris) Addunt libri vulgati, Hippurissusa: sed geminato perperam, vt per se liquet, vnus eiusdemque insulae nomine: quamobrem posterius expunximus. H.

x. Astypalaea liberae ciuitatis) Sic idem fecit. 19. Coryram esse liberae ciuitatis dixit, hoc est, ciuibus constare qui suis libere, non alienis legibus viuant. Ἀστυπάλαια Straboni, L. X. p. 488. Hodie Stampalia. H.

y. Ab ea Platea, etc.) Hae fere deinceps ab aliis scriptoribus praetermissae. Χαλκίαις
Vol. II.

tamen meminuit Strabo, l. c. Τραγίας inter Cycladas, quo nomine etiam Sporadas comprehendit, Stephanus: apud quem et Φαρμακισσα supra Miletum insula legitur, vbi a praedonibus captum Caesarem Dictatorem narrat Sueton. in Iul. c. 4. Illam vero priorem, Τραγίαν vocat Plutarchus in Pericle, p. 166. H.

z. Calydna, etc.) Καλύδνα. Vide Not. et Em. N. LXXXVIII. (hic pos.) Calydna, in qua oppidum Coos, Calymna, a qua Carpathum, etc.) MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. totidem ferme literis ac syllabis. Libri vulgati a Frobenio, Calydna, in qua oppida tria: Calymnae duae: Olymnos, a qua, etc. Satis confidenter id sane. Nam quis Olymnium insulam nouit? cur uocula Coos expuncta? cur terna pro vnico inculcata oppido? Nos uetustae scripturae uestigia summa fide secuti, integram eam
K lectio-

Coos ¹: Calymna a., a qua Carpathum, quae nomen Carpathio mari dedit, xxv. mill. passuum. Inde Rhodum Africo vento quinquaginta M. pass. A Carpatho Cason ² VII. M. A Caso Samonium Cretae promontorium xxx. mill. In Euripo autem Euboico, primo fere introitu, Petaliae b. quatuor insulae, et in exitu Atalante. c. Cyclades, et Sporades, ab oriente litoribus Icariis Asiae, ab occidente Myrtois Atticae, a septemtrione Aegaeo mari, a meridie Cretico et Carpathio inclusae: per d. DCC.

1. Coos, et Olymna. A qua etc. Gr. et Al. 2. Sic ex MSS. em. Hard. a Carpatho ad Cason Gr. et Al.

lectionem defendimus. Agnoscimus enim cum Eustathio in Dion. v. 530. p. 77. ex Lycophrone, Calydnae plures fuisse: quarum vna peculiari nomine Calydna fit appellata: vniuersae simul Calymnae, vel Calydnae. Ex harum illae numero sunt, quas Plinius in Asiae insulis commemorat, L. V. f. 36. a quibus hae differunt, in quibus describendis nunc sumus: Illarum singulis sua sunt peculiaria oppida: huic Calydnae primarium Coos, ab insula cognomine, quae Hippocratem tulit, diuersum: sic enim illud Hesychii accipiendum puto, Κῶς, μὴ τῶν Καλυδνῶν, p. 578. Plinio, L. XI. f. 13. quae Calydna insula dicitur, ex ea Strabo, L. X. p. 489. mel Calymnium commendat in primis. H.

a. Calymna, etc.) E Calydna, seu Calymnis insulis vna, commune ceteris nomen peculiari sibi iure vindicans. Haec fecunda est melle Calymne, vt Ouid. cecinit Met. L. VIII. v. 222. H.

b. Petaliae) Traxere nomen ii scopuli, insulaeue, ex oppido in continenti Euboeae opposito, contra Sunium promontorium: Πεταλία Straboni dicitur, L. X. p. 444. H.

c. Atalante) Hodie Talanra. De ea egimus L. II. f. 90. H.

d. Per DCC. M.) Vide Not. et Em. N. LXXXIX. (hic consp.) Per DCC. mill. in longitudinem, et per CC in latitudinem iacent) Mutila haec sententia est, omissa latitudinis mentione in plerisque libris vulgatis: Integram repraesentamus, tum ope

ccc. ¹ mill. in longitudinem et per cc. in latitudinem ² iacent. Pagasicus e. finus ante se habet Euty-
tchiam, Cicynethum ³, et Scyrum f. supradictam;
sed Cycladum et Sporadum extimam: Gerontiam,
g. Scandilam⁴: Thermaeus h., Irrhesiam, Solimniam i.,
Eudemiam, Neam k., quae Mineruae sacra est.

K 2

Athos

1. Sic quoque in M. Tol. Ch. 2. et per cc. in latit. de-
sunt haec verba ap. Gr. et Al. 3. Tinetum. M. 4.
Scadiram, Thermeusim, Irrhesiam, Gr. et Al. 5. Ely-
mniam, Eudeipnam. V.

ope codicum R. 1. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. Tolet. tum Parmensis editionis, tum denique Martiani scribentis, L. VI. c. de Thracia, p. 213. Per septuaginta, (lege septingenta, ex fide codicum MSS. omnium, atque ex re ipsa:) longitudinem: et per ducenta latitudinem ducunt. H.

e. Pagasicus finus) De quo f. 15. Mela L. II. c. 7. p. 43. Pagasaeus finus Scyron prospicit: Cicynethum amplectitur. Et Scylax, p. 24. ἐν δὲ τῷ Παγασητικῷ κόλπῳ ἐστὶ νῆσος Κικύνθηδος, καὶ πόλις. De Eutychia, nihil dum comperi. MSS. Eurbiam habent, Εὐδείαν. H.

f. Scyrum supradictam) Hac ipsa sectione his verbis, Scyros, Ios, etc. eademque Cycladum ac Sporadum postrema versus septemtrionem, novissimaque est: ceterae deinceps extra eum ordinem ac nomen illud censentur. De

Gerontia ceteri scriptores silent. H.

g. Scandilam) Ita Mela, L. II. c. 7. p. 43. Hodie Scandole. H. h. Thermaeus) Sinus scilicet: ut supra Pagasicus. Θεγμαῖος κόλπος Stephano. De Thermaeo egimus, sect. 17. Vide Not. et Em. N. XC. (hic pos.) Thermaeus, Irrhesiam, etc.) Prius legabatur, Thermeusim, ceu nomen id insulae foret, quod Ortellius quidem arbitratus est, qui eo vocabulo Thefaurum suum locupletavit. At praeter codicum MSS. fidem, in quibus Thermaeus legitur, ipsa res ita scribi plane postulat. H.

i. Solimniam, Eudemiam) Maller Hermolaus Ἐλύμνιον et Εὐδείπνην, quae insularum nomina apud Stephanum exstant: sed sunt illae alterius longe situs ac loci, non huius, in quo versamur. H.

k. Neam) Νεαὶ numero multi-

Athos ante se quatuor: Peparethum kk. cum oppido, quondam Euoenum l dictum ¹; nouem mill. passuum. Sciathum m. xv. mill. ². Imbrum n. cum oppido LXXXVIII. millibus ³ passuum. Eadem abest a Mastusia Cherronesi, xxv. ⁴ mill. pass. Ipsa circuitu LXXII. mill. pass. perfunditur amne Ilisso. Ab ea Lemnos o. viginti duo mill. quae ab Atho LXXXVII. p. mill. passuum. Circuitu patet q. CXII. ⁵ M. D. pass. Oppida qq. habet, Hephæstiam,

1. dicto. M. 2. XII. M. p. M. 3. millia. Gr. 4. Sic et Ch. LXXV. Gr. et Al. 5. Sic et Tol. V. XXII. M. Gr. et Al.

multitudinis, insula Stephano dicitur haud procul Lemno, νῆσος πλεσιόν Λήμνυ. Meminit et Antoninus Liberalis insularum Lemnicae ditionis, quae Neae vocantur. H.

kk. *Peparethum*) Inde vinum *Peparethium* apud antiquos nobile. Athen. *Dalec.* l. *Euoenum*) Εὐοίων, vino fertilem. Heraclides de Polit. Πεπάρηθος — — "Αυτη ἡ νῆσος εὐοιός ἐστι, καὶ εὐδενδρος, etc. Ouidius et ab oliuae fertilitate commendat, *Metam.* L. VII *Nitidaeque ferax Peparethos oliuae.* Hodie *Piperi.* H.

m. *Sciathum*) *Scymnus* Chius eodem ordine p. 24. Κεῖνται δὲ καὶ νησιδες, Σκυθρος, Πεπάρηθος, Σκύσθος, scribe Σκιάθος, cum Strabone, L. IX. p. 436. Schol. Apoll. ad L. I. Argon. v. 583. Σκιάθος νῆσος τῆς Θεσσαλίας, ἐγγὺς Εὐβοίας. H.

n. *Imbrum*) Ἴμβρος Straboni, L. X. p. 457. Hodie *Lembro.* H.

o. *Lemnos*) Vulcano sacra *Papinius*: — — *Aegaeo promittur circumflua Nero Lemnos, ubi ignifera fessus respirat ab Aetna Mulciber.* De fumantibus eius collibus *Flaccus* *Ventum erat ad rupem, cuius pendentia nigris Saxa iugis fumant, coquiturque vaporibus aër.* *Dionysius*: *Et celsa Scyros, Peparethus, sacraeque Lemnos: Fertilis atque Thafos, simul Imbros: post Corybantum Moenibus antiquis Samothracia cernitur alta.* *Dal.*

Lemnos) Λήμνος, hodie *Stalimene*, voce conflata ex iis tribus, εἰς τὴν Λήμνον. H.

p. LXXXVII.) *Solinus*, c. II. p. 31. *Arbos a Lemno sex et LXXX. millibus passuum separatur.* H.

q. CXII. mill. pass.) Ita rescripsimus ex MSS. omnium fide,

ftiam, et Myrinam, in r. cuius forum solstitio Athos eiaculatur vmbram. Ab ea Thassos libera quinque mill. passuum, olim s. Aeria¹ vel Aethria dicta. Inde t. Abdera continentis, xxii.² mill. passuum. Athos sexaginta duo mill. Tantumdem u. insula³ Samothrace, quae libera, ante x. Hebrum, ab Imbro triginta⁴ duo mill. a Lemno viginti duo M. d. a Thraciae ora triginta octo mill. circuitu triginta duo mill. attollitur monte y. Saoce⁵ decem mill.

K 3

passuum

1. Aeraria. M. 2. Sic et M. Ch. xx. Gr. et Al. 3. ad insulam Samothracen. V. 4. xx. quibusdam. Ch. xxxv. 5. Sao. V.

fide, pro XXII. Est enim ampla et populosa. H.

qq. *Oppida habet, etc.*) Ἡ-Φασιζία et Μύρινα Stephano, et Ptol. L. III. c. 13. H.

r. *In cuius forum*) Solinus, l. c. quo pertinet et illud Sophoclis, quod refert Scholiastes Theocriti, Idyll. 6. v. 76. Ἄθως σκιάζει νῶτα Δημνίας ἁλός. H.

s. *Olim Aeria*) Stephanus: ὅτε δὲ καὶ Ἀερίᾳ ἢ Θάσσος δῆλον, idque ex vetere oraculo confirmat: Νῆσω ἐν Ἡερίῃ κτίζειν εὐδείελον ἄζυ. Ἀερίᾳ — — Θάσσον δὲ τὴν νῆσον ἔτως ἐκαλεῖν. Hodie *Thaso*. In nummis antiquis ΘΑΣΙΩΝ. H.

t. *Inde Abdera*) Abest, inquit, Thassos ab Abderis, quod est in continente, seu litore opposito oppidum, XXII. M. P. Ab Athó monte LXII. De Abderis diximus, f. 18. H.

u. *Tantumdem*) A Thasso abest LXII. M. P. Σαμόθρακη, nunc *Samandrachi*. Σαμόθρακη porro insulam sacram Graece sonare scribit Diod. Sic. Bibl. L. III. p. 189. et L. V. p. 322. H.

x. *Ante Hebrum*) Thraciae amnem, de quo f. 18. H.

y. *Saoce*) Σαώκη Vide Not. et Em. N. XCI. *Monte Nettuno* (hic pos.) *Attollitur monte Saoce*) Ita libri omnes. Hermolaus tamen libentius *Sao* agnoscit, ex Nicandro, qui p. 35. in Theriac. Σάξ meminuit, quem Samothraces insulae montem esse Scholiastes Graecus in eum locum prodidit, p. 24. At receptam lectionem defendit Hesychius, qui et ipsam insulam eo nomine quondam appellatam tradit, ex monte haud dubie cognomine: Σαώκισ, inquit, ἢ Σαμωθράκη ἔτως ἐκαλεῖτο πρότερον.

passuum altitudinis, vel importuosissima ¹ omnium. Callimachus eam antiquo nomine Dardaniam ² vocat ². Inter Cherronesum et Samothracen, vtrunque fere quindecim mill. Halonesos a.: ultra Gethone, Lamponia b., c. Alopeconnesus ³, haud procul a Coelo, Cherronesi portu, et quaedam ignobiles. Desertis ⁴ quoque reddantur in d. hoc sinu, quarum modo inueniri potuerunt ⁴ nomina: e. Desticos,

1. Sic et Tol. et Cb. passuum portuosissima Gr. et Al. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. nominat Gr. et Al. 3. Alope, Connesus. M. 4. Desertae. Pint. 5. potuere. Cb.

gov. Didymus vero et montem ipsum nominat, in Iliad. v. v. 12. p. 387. Τῆς Σαμοθράκης. Τὸ μὲν τοι ἐν αὐτῇ ὄρος, Σαωκη καλεῖται. Item Geopon. auct. L. II. c. 5. p. 38. Camporro in MSS. omnibus, R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. Tolet. diserte legatur, *Attollitur monte Saocce decem mill. pass. altitudinis, vel importuosissima omnium*: quo fato, quoue consilio factum sit, vt in libris vulgatis *decem millia pass. portuosissima omnium*, ceteris vocibus expunctis, legatur, non satis intelligo. H.

2. *Dardaniam*) Dardania Leucadia quoque vocata fuit, quod procul intuentibus albicet: deinde Thracia ab incolis Thracibus, ac tandem Samothracia: quoniam post Thraces Samii in ea habitare. Vide Rhodig. c. 48. 21. et Ortel. onomast. seu thes. Samos. Dalec.

Dardaniam) Δαρδανία quoque Stephano dicitur, et Straboni in Epit. L. VII. p. 331. a Dardano Iasonis fratre: Pausaniae denique L. VII. Achaic. p. 403, H.

a. *Halonesos*) Ἀλόνησος Harpocrati exiguam dicitur. Aegaei maris insula. Alia est Straboni Ἀλόνησος, L. IX. p. 436. H.

b. *Lamponia*) Λαμπώνεια, quo nomine urbem in Troade Stephanus agnoscit. H.

c. *Alopeconnesus*) Ἀλωπεκόννησος Stephano. Meminit et Liu. L. XXXI. p. 372. In Melane sinu, hoc est, eodem quo a Plinio statuitur situ, a Pomponio quoque collocatur, L. II. c. 2. De portu Coelo diximus, f. 18. H.

d. *In hoc sinu*) Hoc est, in tertio Europae sinu, qui Ionium mare, Aegaeumque complectitur. H.

e. *Desticos, etc.*) Forte *Distichos. Larnos*, in MSS. Sar-

eos, Larnos ¹, Cyffiros, Carbrusa, Calathusa ², Scylla, Draconon, Arconefus, Diethusa, Scapos, Capheris, Mesate ³, Aeantion, Pateronnesos ⁴, Pateria, Calate ⁵, Neriphus, Polendos.

XXIV. Quartus f. e magnis Europae finus ⁶ ab Helleponto incipiens, Maeotidis ⁷ ostio finitur. Sed totius Ponti forma breuiter ⁸ amplectenda est, vt facilius partes noscantur. Vastum mare praeiacens Asiae, et ab Europa porrecto Cherronesi litore expulsum, angusto meatu irrumpit in terras, septem stadiorum, vt g. dictum est, interuallo Europam auferens Asiae. Primas angustias Hellepontum h. vocant. Hac i. Xerxes Persarum rex k. con-

K 4

strato

1. Sarnos. M. Ch. 2. Calathusa, Dialeon, dicta Melantia, Draconon (aliis Dreconon.) V. Calate Gr. et Al. 3. Mesataca, Cantiron, Pateronnesos, vel Paterion. Pint. 4. Sic ex MSS. em. Hard. Πατέρων νῆσος. Ex iisdem Calathe. Pateronnesos Gr. et Al. 5. Calathe. Ch. 6. sinibus. V. 7. Sic ex MSS. em. Hard. Maeotis Gr. et Al. 8. quam breuiter complectenda. M.

nos: forte Κάρος, quae Stephano est Acarnaniae insula. Pro Ciffiros, an Cifferos? vt ea vox insulam pumicosam significet. Καλάθουσα cognominem habet urbem in Ponto, cuius est apud Stephanum mentio: Δρακονον, oppidum in insula Icaria, apud Strabonem, L. XIV. p. 693. Arconefus, siue Arctonesus, quae vox vrforum insulam sonat, cognominem alteram in Asia contra Halicarnassum, de qua L. V. f. 36. Aeantion, Αἰάντειον ab Aiace nomen habet. Μεσατή a situ, quoniam inter alias media: etc.

Pateronnesus; haud dubie Πατέρων νῆσος. H.

f. Quartus) Solinus, c. 12. p. 31. et Martianus, L. VI. c. de quarto sinu Europae, p. 213. iisdem vterque verbis. H.

g. Vt dictum est) Sect. 18. H.

h. Hellepontum) Le détroit de Gallipoli. H.

i. Hac Xerxes) Herod. L. VII. Polymn. p. 397. num. 36. et seq. Solinus et Capella, ll. cc. H.

k. Constrato in nauibus ponte) Sic quidem habet omnis scripta et excusa lectio. Sed

strato¹ in nauibus ponte, duxit exercitum. Porrigitur l. inde tenuis Euripus LXXXVI. mill. pass. spatio ad Priapum urbem Asiae, qua m. Magnus Alexander transcendit. Inde exspatiatur aequor, rursusque in arctum coit: laxitas Propontis n. appellatur: angustiae, Thracius Bosphorus o., latitudine d. p. passuum, qua Darius pater Xerxis copias ponte transvexit. Tota ab Hellesponto longitudo q. CCXXXIX. ² M. pass. Dein r. vastum mare, Pontus

1. *constrato nauibus Ponto. Cb. contracto. M.* 2. CCXXXV. ex Herodoto in Melpomene. Pint.

vix possim verbis exprimere, quam a meo abhorret animo hic in Plinio loquendi modus, vulgaris adeo et plebeius. Proinde scriberetur fortasse magis e dignitate et grauitate Pliniana, *Constrato nauibus ponto*, vt Iuuenalis illud: *Constrato classibus iisdem Suppositumque rotis solidum mare credimus. Pintian.*

Constrato in nauibus ponte) Sic etiam MSS. non vt Pintianus excogitauit *constrato nauibus Ponto.* H.

1. *Porrigitur inde tenuis Euripus LXXXVI. M. pass. spatio ad Priapum, etc.*) Lege: *Porrigitur inde tenuis Euripus CXXXVI. M. pass. ad Priapum urbem Asiae, qua magnus Alexander, etc.* Nec enim urbem Priapum transcendit, sed mare ad illam urbem *Salmaf.* 184. b.

Porrigitur) Solinus l. c. et Martianus. H.

m. *Qua Magnus*) Arrianus

L. I. de Exped. Alex. p. 32. H.

n. *Propontis*) *Mer di Marmora.* H.

o. *Bosphorus*) *Le Déroit de Constantinople, ou le Canal de la Mer Noire.* H.

p. *D. passuum*) Agathemerus, L. I. Geogr. c. 3. Bosphori Thracii fretum, quo Darius subitario ponte confecto, transmisit exercitum, DCCL. pass. seu stadiorum sex esse ait: ὁ δὲ Θράκιος Βόσπορος, τὰ στενὰ, ἔπη Δάρειος ἐξέυξεν ἐπὶ Σκύθας τὴν σκέδιαν, σαδίων 5'. De hac Darii expeditione aduersus Scythas Herodotum vide, L. IV. Melpom. p. 253. n. 88. Polyb. L. IV. p. 432. H.

q. CCXXXIX. M. P.) Ita libri omnes, R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. atque ipse etiam Martianus, l. c. H.

r. *Dein vastum*) Sic etiam Mela, L. I. c. 19. p. 22. Hic

tus Euxinus, qui quondam Axenus, longe refugientes occupat terras, magnoque litorum flexu, retro curuatus in cornua, ab his vtrimque porrigitur, vt sit plane arcus s. Scythici forma. Medio flexu iungitur ostio Maeotii¹ lacus. Cimmericus t.

K 5

Bospho-

1. Moeotis. Tol. Moeotum. Sal. Moeotii lacui. Pint.

Hic iam sese ingens Pontus aperit, — olim ex colentium saeuo admodum ingenio Axenus, (hoc est inhospitalis) post commercio aliarum gentium mollitis aliquantum moribus dictus Euxinus. H.

s. Arcus Scythici) Sic Strabo L. II. p. 125. Agathemerus Geogr. L. II. c. 14. aliique. Sic arcus Scythici effigiem Pontus exhibet, vt latus Australe, a Chalcedone ad Phasin vsque, neruum repraesentet: boreale, geminum cornu, geminumque flexum, quem duo illius maris sinus efficiunt: prorsus vt Scythici arcus forma fuerit, cuiusmodi literae maiusculae Graecorum Σίγμα esse notissimum est. Nametsi vetustam eius literae formam olim fuisse constat, qualis est C. Latinorum: vetustiorum tamen alteram esse, tum ex Athenaeo liquet, Sigma veterum affirmante simile esse arcui Scythico: tum ex antiquo Schin Chananaeorum, W. vnde Graecorum Sigma prodiisse dicitur. Hanc nostram interpretationem, si

tibi, lector, satis est otii, haustam intelliges, tum ex Agathemero, l. c. tum ex Mela, L. I. c. 19. tum vero maxime ex Dionysio Perieg. v. 158. et sqq. H.

t. Cimmericus Bosphorus idos vocatur, M. M. D. passuum latitudine) Hermolaus, III. M. D. ex Polybio legendum censet. Sed habet impressa lectio suos assertores: Strabo libro septimo, *A Myrmecio autem stadiis bis totidem vicus abest Parthenium, qua ingressus est angustissimus stadiorum xx. Cui opponitur vicus Achilleius nominatus in Asia.* Adstipulatur etiam apographon Toletanum, in quo II. M. D. propalam habetur, non aliter. *Pintian.*

Cimmericus) *Le Détroit de Caffa.* Haec quoque Martianus L. VI. p. 213. Strabo pariter L. VII. p. 310. vicenum circiter stadiorum freti huius angustias esse ait, quae sunt MM. D. pass. Polybius tamen circiter tricenum, L. IV. p. 427. hoc est, III. M. DCCL. pass. H.

Bosphorus id os vocatur, MM. D. pass. latitudine. At u. inter duos Bosphoros Thracium et Cimmericum directo cursu, vt auctor est Polybius, D. M. pass. intersunt. Circuitu vero totius Ponti x. vices ¹ semel centena quinquaginta M. vt auctor est Varro, et fere veteres. Nepos Cornelius trecenta millia quinquaginta adiicit. Artemidorus vices nouies centena XIX. M. facit: Agrippa y. XXIII. ² sexaginta mill. Mutianus z. XXIV. ³ XXV. mill. Simili modo ⁴ Europae latere, mensuram a. alii quatuordecies centena LXXVIII. M. D. determinauere: alij vndecies centena ⁵ septuaginta duo mill. M. Varro ad hunc modum metitur. Ab b. ostio Ponti Apolloniam c. CLXXXVII. ⁶ M. D. pass. Calatin tantumdem.

1. vices semel. M. vt auctor est Varro. vt fere veteres semel quinquaginta. M. Tol. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. XXIII. Gr. et Al. 3. sic ex MSS. em. Hard. XXVIII. LXV. Gr. et Al. 4. modo de Europ. M. 5. in M. desunt haec duo vocabula: centena, et duo. 6. CLXXXVII. Tol

u. At inter duos) Martianus, l. c. H.

x. Vices semel, etc.) Martian. l. c. H.

y. Agrippa XXIV.) Hoc est vices et quater centena, et sexaginta mill. pass. H.

z. Mutianus XXIV. XXV.) Ita MSS. non XXVIII. LXV. vt libri vulgati mendose habent. H.

a. Mensuram) Ponti Euxini, eo latere quo Europam alluit. H.

b. Ab ostio Ponti Apolloniam, CLXXX. VIII. M. d.) Corrigi CLXXXVII. M. d.

ex vtroque exemplari nec aliter constaret ratio calculi infra scriptorum numerorum. Pari ratione quod sequitur paulo post. Pintian.

c. CLXXXVII. M. D. Pass.) Vide Not. et Em. N. XCII. (hic consp.) Ab ostio Ponti Apolloniam CLXXXVII. M.) Libri vulgati, CLXXXVIII. Et mox ad Panticapaeum, CCXXII. vbi nos cum Pintiano, CCXII. ex MSS. Reg. 1. 2. Paris. et Tolet. summa fide restituimus, ita exigente inprimis summa vniuersa, quae ex singularibus interuallo-

dem. Ad ostium Istri cxxv. Ad Borysthenem
 ccl. Cherronesum d. Heracleotarum¹ oppidum
 ccclxxv. M. pass. Ad e. Panticapaeum, quod ali-
 qui

1. Sic ex MSS. Hard. Heracleatarum. Gr.

vallorum mensuris colligitur:
 nempe XIII. XXXVII. D.
 pass. hoc est, ter et decies
 centena, et triginta septem
 millia pass. cum quingentis:
 cui summae aut Martianus
 ipse, L. VI. c. de quarto fi-
 nu Europae, p. 214. aut a-
 manuentes, quinquagenarii
 notam incaute praefixere, et
 Europae rotius mensuram
 hanc esse ipse existimavit:
 non Ponti tantum, ab eo la-
 tere, quo Europam alluit:
*Varro dicit, inquit, Europae io-
 zius longitudinem habere LXIII.
 XXXVII. M. D. pass. H.*

d. Cherronesum) De eo
 oppido dicemus, f. 26. H.

e. Ad Panticapaeum extre-
 mum in Europae ora, CCXXII.
 M. d.) Corrigendus ex eis-
 dem exemplaribus, CCXII.
 M. d. Ceterum res est ae-
 stimatione digna, cur Plinius
 dicat Panticapaeum extre-
 mum esse in Europae ora.
 Nam cum Europae ora pro-
 tendatur ad Tanais vsque o-
 stia, qui duas continentes
 disternat, Asiam ab Euro-
 pa, Panticapaeum extremum
 esse in Europae ora falso fal-
 sius est: monstrante id vel
 Ptolemaeo libro tertio, qui
 post Panticapaeon septem-

trionem versus statuit in ipsa
 ora, Myrmecion, Parthenium,
 Zenonis Cherronesum, He-
 raction, Noua moenia, Lia-
 num, Acram, Hygrin, et
 postremo Cardeam prope Ta-
 nais occidentale ostium. Qua-
 propter non *Europae ora* pu-
 to hic legendum, sed *Euripi
 ore*; appellat enim Bosphori
 longitudinem Euripum, vt
 supra de Bosphoro Thraciae
 hoc ipso capite, *Porrigitur
 inde tenuis Euripus LXXXVI.
 M. pass. ad urbem Priapum.*
 Quod autem Panticapaeum
 situm sit in ore ipso adituque
 Bosphori, praeter Ptole-
 maeum docet Plinius in se-
 quentibus. *Restat, inquit, in
 ipso Bosphori introitu Panti-
 capaeum.* et Strabo in septi-
 mo: *Tellus alia deinceps ferti-
 litate conspicua est, vsque ad
 Panticapaeum Bosphoranorum
 metropolim. Ea vero in ostio
 Maeotidis sita est.* et paulo
 post idem Strabo: *Os ipsum
 Maeotis Bosphorus appellatur
 Cimmerius: eius vero initium
 ab ampliore latitudine ad sta-
 dia LXV. ubi ex Panticapaeis
 locis ad Phanagoriam propin-
 quissimam Asiae ciuitatem in-
 choauit, terminatur autem ad
 angustissimum Euripum.* Haec

Str-

qui Bosphorum f. vocant, extremum¹ in Europae ora, CCXII. M. D. quae summa efficit XIII.² XXXVII. M. D. Agrippa a Byzantio ad flumen Istrum, DEX. Inde³ Panticapaeum DCXXX. 4 Lacus ipse Maeotis, Tanain amnem ex g. Riphaeis montibus defluentem accipiens, nouissimum inter Europam Asiamque finem XIV. h. VI.⁵ M. circuitu patere traditur. Ab hh. aliis XI. XXV. M. Abi. ostio eius, ad Tanais ostium⁶ directo cursu CCCLXXXV. 7 M. pass. esse constat. Accolae sinus eius, in mentione Thraciae dicti k. sunt Istropolim vsque. Inde ostia Istri. Ortus hic in Germaniae iugis montis l. Abnobae,

1. Sic ex MSS. em. Hard. extremum in Euripi ora. (ore Pint.) CCXII. M. D. Tol. M. in Europae ora CCXXII. Gr. et Al. 2. quibusdam XIV. VI. M. 3. Sic ex MSS. em. Hard. qui in textum antea DCXXXV. receperat In Panticapaeum DCXXX. Inde lacus Gr. et Al. 4. DCXXXV. Ch. 5. sic ex MSS. em. Hard. XIII. vt M. Gr. et Al. 6. portum. V. 7. sic et M. CCCLXXXV. Gr. et Al.

Strabo. Appellat autem Panticapaeum extremum Ponti oppidum: de Ponto enim et eius mensura hic agitur. Maeotis vero non continetur Ponti nomine. Pint.

f. Bosphorum) Principem Bosporianorum ciuitatem, μητρόπολιν τῶν Βοσποριανῶν appellat Strabo, L. VII. p. 309. H.

g. Ex Riphaeis) Mela L. I. c. 19. p. 24. H.

h. XIV. VI. M. circuitu) Hoc est, quater et decies centena, ac sex passuum millia cursu, quem in circuitum fere agit, complectitur. H.

hh. Ab aliis XI. XXV.) Hoc est, vndecies centena, XXV. millia. Strabo, L. VII. p. 310. Maeotidis ambitum ait complecti millia stadiorum octo: hoc est, decies centena millia pass. H.

i. Ab ostio eius) Maeotidis paludis. H.

k. Dicti sunt) Sect. 18. H.

l. Abnobae) MSS. Arnoba. Abnobii montes, Hercinae pars. Das Hessische Gebirge. Arnoba conuenit magis loco scaturiginis, quem vocant *uff der Ear*. Fons eius non procul abest ab *Eschingen* pago. Mox ab origine recipit riuos duos,

bae ¹, ex aduerso m. Raurici ² Galliae oppidi, multis ultra Alpes millibus, ac n. per innumeras lapsus gentes Danubii ³ nomine, immenso aquarum auctu,

1. montis Nouae M. 2. Saurici. M. 3. Danubii nomine, et vnde pr. Illyr. alluit. Ister app. immenso aquarum auctu LX. annibus, etc. ita quidam leg.

duos, alterum die Prigen, a quo vicinus tractus Pre-gena dicitur: alterum die Bregen. Herodotus scripsit, eum ἀρξασθαι ἐκ Κελτῶν, καὶ Πυρρήνης πόλεως, vbi fortasse legendum πυρρήνης χώρας. Dalec.

Abnobaes) Tacit. L. de moribus Germ. p. 123. Danubius molli et clementer edito montis Abnobaes iugo effusus, etc. Vide Not. et Em. N. XCIII. (hic adi.) Abnobaes) Veram huiusce montis, vnde Danubius oritur, appellationem, non Tacitus modo, quem laudauimus, sed et Festus Rufus Auienus confirmat in descript. orbis, v. 437. Abnoba mons Istro pater est: cadit Abnobaes biatu Flumen: in Eoos autem conuertitur axes, Euxinique salo prouoluitur: ora per aequor Quinque vomunt amnem. Ptol. L. II. c. 11. τὰ Αὐνοβα ὄρη, Marciano Heracleotae, p. 82. corrupte admodum Ἀδελας nominatur. H.

m. Raurici) Vel Rauraci: quo etiam modo Massiliam, et Massaliam dicimus. Agemus de eo oppido, l. 31. Inde Rau-

raci montes, apud Ammian. L. XXII. p. 217. Annis vero Danubius, inquit, oriens prope Rauracos montes, confines limitibus Rhaeticis per latiore orbem protentus, ac sexaginta nauigabiles paene recipiens fluuius, septem ostiis per Scythicum Ponti latus erumpit in mare. Solinus c. 13. p. 33. Ister Germanicis iugis oritur, effusus monte qui Rauracos Galliae adspectat. H.

n. Ac per innumeras lapsus gentes Danubii nomine, immenso aquarum auctu. et vnde primum Illyricum alluit, Ister appellatur, LX. annibus receptis, etc.) Cui non subolet haec verba a proprio et vero reuulsa ordine, in insulsum ineptumque discessisse? Nam comparēs materiae separantur, coniunguntur dispares, Danubii nomen cum auctu aquarum, Istri appellatio cum annibus receptis. Legatur igitur meo periculo sic: Ac per innumeras lapsus gentes Danubii nomine, et vnde primum Illyricum alluit, Ister appellatur, immenso aquarum auctu, sexaginta annibus receptum, etc. Pint.

Et, et vnde primum Illyricum alluit. Ister o. appellatus, sexaginta annibus receptis, medio ferme numero eorum nauigabili, in Pontum vastis p. sex¹ fluminibus euoluitur. Primum ostium Peuces: mox ipsa Peuce q. insula, a qua proximus alueus appellatus²; XIX. 3 millia pass. magna palude forbetur. Ex eodem alueo et super Istropolim lacus gignitur LXIII. M. pass. ambitu: Halmyrin r. vocant.

1. septem Bonfinius qui 6. vocat Stenostomum. 2. appellatur. M. 3. et XI. M. p. magna palus oritur ex eodem alueo. M.

o. Ister appellatus) Agathemerus, L. II. Geogr. c. 4. Vindobonam vsque, hoc est, Austriae Viennam, Danubium appellari ait: *μέγεις Οὐνδοβάνης πόλεως Δανύβιον καλεῖσιν*, etc. DANUVIUS scribitur in nummo Traiani Augusti: scilicet ob Daciam anni ei praetentam, et tunc recens captam: quo in tractu Germanice Danubio nomen est *Donau*: vnde Danuuium Monetarii Narbonenses tunc effecere: non quod literae B. et V. permutatatae vnquam fuerint in nummis antiquis. At Romani illud W. Germanicum, aequae ut *β* Graecum, cum in suam linguam ex alterutra nomina transfulerunt, in latinum B. commutarunt. H.

p. Sex fluminibus) Quinque, si Dionysio Periegetae credimus, v. 301. et Festo Auieno, v. 441. Mela, L. II. c. 7. p. 42. Sex sunt insu-

lae inter Istri ostia. Septem igitur ostia necesse est esse, quot nimirum Ammianus agnouit. Et idem Mela, L. II. c. 1. totidem Istro, quot Nilo, assignat ora. H.

q. Peuce insula) Sic vocata a Basternis Peucinorum montium accolis, qui eam occuparunt. Dalecamp.

Ipsa Peuce) Omnium notissima et maxima, inquit Mela, l. c. Inde nomen ei, quod multas *πέυκας* arbores ferat. Magnitudo par Rhodo. Ita auctor Periplus Ponti Euxini, p. II. Stephano quoque nota, *Πεύκη νῆσος ἐν τῷ Ἴσθμῳ*. H.

r. Halmyrin) *Ἁλμυριν* Graeci saluginem vocant Auctor est Philostorgius, L. X. c. 6. Eunomium Arianae factionis antesignanum, Halmyrida in exilium pulsus esse, eumque Mysiae locum ad Istrum fuisse, quod ait etiam Nicephorus, Eccl. Hist.

cant. Secundum ostium Naracustoma s. appellatur. Tertium t. Calostoma¹, iuxta insulam Sarmaticam. Quartum Pseudostomon², et u. in insula Conopon x. diabasis: postea y. Boreostoma³ et

1. Sic ex MSS. em Hard. Calastoma Gr. et Al. 2. sic ex M. Cb. ut etiam hoc, eod. c. sequitur. Pseudostoma, et insula Conopon diabasis Gr. et Al. 3. Boriostoma, et Stenostoma. V.

L. XII. c. 29. Aut ab oppido lacum, aut a lacu potius oppidum id nomen esse sortitum apparet. In Notitia Hieroclis, Prou. Scythiae, "Αλμυγίς, p. 21. H.

s. Naracustoma) A congelatis et stupidis piscibus, quorum ibi capitur maxima copia. Arecostoma legendum ait Hartung. decur. 2. num. 2. Dalec.

Naracustoma) Sic Ammian. L. XXII. p. 218. Apollon, Rhod. Argon. L. IV. v. 312. duo Istri ostia referens, alterum Καλόν ζόμεα, alterum inquit, καλέσει Νάρηκος, ubi Scholiastes legisse videtur, καλέσει Ἀρηκος. At Νάρηκος ζόμεα dicitur ab Auctore Peripli Ponti Euxini. Forte rectius Narcustoma, hoc est, os pigrum ac stupidum, ob quamdam paludis immobilitatem. H.

t. Tertium Calostoma) Lege Tertium Calostoma iuxta insulam. Et paulo post, lege: Boreostoma, et Spilonstoma, id Pylonstoma. Et paulo post, pro dulcemque intelligi hau-

stam, scribe: dulceque intelligi haustu. Salmi p. 186. a. b. Calostoma) Καλόν ζόμεα, Ptol. L. III. c. 10, et Ammiano, l. c. qui Pseudostoma ambo agnoscunt cum Solino, c. 13. p. 33. Nos ex MSS. Pseudostomon scripsimus. H.

u. Et in insula Conopon diabasis) Locus est corruptissimus, et tantum non conclamatus. Auguror tamen mentionem fieri Cones insulae ad Istri ostia, de qua in tertio Lucanus: — — Et barbara Cone Sarmaticas ubi perdit aquas. Pintian.

Et in insula) Ita MSS. omnes Reg. I. 2. Colb. etc. Vulgari perperam, et insula. H.

x. Conopon Diabasis) Κωνώπων διαβάσις, hoc est eulicum transitus ab ea insula certo anni tempore fieri consuetus, ad paludis Maeoticæ locum, ut quidem auguror, Κωνώπων inde appellatum, cuius Stephanus meminit: ubi lupi a piscatoribus alimenta sumentes, captos custodi-

et Spireostoma. Singula z. autem ora tanta sunt, vt prodatur in quadraginta millia passuum longitudinis vinci mare, dulcemque a. intelligi haustum.

XXV. Ab b. eo in ¹ plenum quidem omnes Scytharum sunt gentes: variae tamen litori apposita tenuere: alias Getae, Daci c. Romanis dicti: alias Sar-

1. in plano. M.

stodire pisces traduntur. Huius vero insulae, in qua versamur, mutilum nomen poetica licentia Lucanus expressit, L. III. v. 200. — *Et Barbara Cone, Sarmaticas ubi perdit aquas, sparsamque profundo Multifidi Peucen unum caput alluit Istri.* H.

y. Boreostoma) Boreostoma et Stenostoma habet Ammianus l. c. Βόρειον ζόμα, hoc est, boreale, et Ψιδόν ζόμα, hoc est, tenue, Ptol. L. III. c. 10. et Auctor Periplus Ponti Euxini. MSS. tamen *Spireostoma*, forte pro *Spiraeostoma*, cuiusmodi et Σπειραειον ἀγρον in Saronico sinu a Plinio superius vidimus s. 9. Ptolemaeoque appellari. H.

z. Singula autem) Solinus iisdem verbis, c. 13. p. 33. H.

a. Dulcemque) Idque ex dulci haustu aquae intelligi. H.

b. Ab eo in plenum) Ab ortibus Danubii planitiem omnem versus occasum late diffusam, utroque amnis la-

tere Scythae tenuerunt. Loca tamen ripae proxima variae subinde Scytharum gentes, primum Getae, quos Romani Dacos appellant: hos pepulere deinde Sarmatae, etc. Vide Dion. Perieg. v. 302. H.

c. Daci Romanis dicti) Eroneam hanc opinionem ostendere conatur Delr. super Sen. trag. par. vlt. pag. 332. et 384. Discrimen inter Dacos et Danos explicat. Dal.

Daci) Vide Not. et Em. N. XCIV. (hic adi.) *Getae, Daci Romanis dicti*) Sunt qui Plinium hoc loco erroris insimulent, perinde, ac si temere Getas cum Dacis confuderit. At eandem Scytharum gentem utraque appellatione promiscue Romanis appellatam, auctor est luculentus Dio, L. LI. p. 460. Οἱ δὲ ἐπέκεινα Δακοὶ κέκληνται, εἴτε δὴ Γέται τινές, εἴτε καὶ Θράκες, τῶν Δακικῶν γένος τῶν τὴν Ῥοδόπην ποτὲ ἐνοικήσαντες, ὄντες. *Qui Daci postea vocati sunt, siue Getae si fuerint, siue Thracas orti*

Sarmatae d., Graecis Sauromatae, eorumque Hamaxobii e. aut Aorfi¹: alias Scythae degeneres et a ser-

1. Corfi. Cb. 2. Sindi. V. Strab.

orti ab iis Dacis, qui Rhodopea quondam incoluerunt etc. Nec vero cum Dacos Plinius nunc appellat, et Sarmatas, et Aorfos, id agit, vt certas singulorum sedes assignet, quas, cum ille haec scriberet nondum ii forte habebant: sed quam fuerint earum gentium migrationes variae, quae diuersis temporibus pulsis prioribus incolis, eandem Danubii ripam tenuerint, id cursim raptimque perstrin- git. H.

d. Sarmatae) Straboni Ge- tae ad Pontum, orientem ver- sus, circa ostium Danubii se- des habent: Daci vero ad Istri fontem in Germania vs- que ad eius praecipites de- curfus siue cataractas. Vtrius- que tamen gentis sermo idem est. Vide supra cap. 26. lib. II. Sarmatae in Europa, Po- loni. Sarmatae Asiatici inter Tanaim hodie Tana, et Co- racem, hodie Copra, fluuios fiti, hodie, Abgasti. Dalec.

e. Hamaxobii) Δακοί, Α- μαξόβιοι, "Αορσοί, "Αλαυνοί, Σκύθαι, Ρωξολάνοι, supra Danubium a Prol. recte col- locantur, L. III. c. 5. vbi nunc Bessarabia est, Molda- via, Valachia, et pars regio- nis, quam Transylvaniam vo-

cant. Τρωγλοδύται vero c. 10. sub ostio Peuce, vbi I- stropolis ciuitas est, latere amnis australi, quae nunc Bulgariae pars est maxime orientalis. Κροβύζης Τρω- γλοδύτας appellat Strabo, L. VII. p. 318. Admonent Alani a Plinio deinde com- memorati, vt huic loco adii- ciam, quae sit gens Alana in carmine 2. L. V. Michaelis Hospitalii, olim clare laude Poeseos, clarioris multo po- stea insigni magistratu Cancellarii Francia. Sic enim ille cecinit eleganter, dum iter suum describeret, tran- situmque per Auenionem, vbi Iudaeis certa regio vrbis est assignata: Nam neque Iu- daeos visum est in laude colo- nos Ponere: nec vero commer- cia gentis ALANAE: Impia quam dicunt tacitis praecepta fouere Mentibus, errores et adbucretinere parentum. Fami- liarissimum semper fuit lin- guam Hebraeam calentibus doctrinae suae praebere spe- cimen, siue fidei, siue deri- vatis ex ea lingua vocabulis: quae sic aliud significarent, quam quod iisdem vulgo in- telligitur: vel Christum Do- minum, scilicet, maxime Iu- daeos in supremo iudicio pu- nitu-

a feruis orti, aut Troglodytae: mox Alani et Rho-
xalani. Superiora f. autem inter Danubium et Her-
cynium g. saltum, vsque ad Pannonica hiberna
Carnunti h., Germanorumque ibi confinium, cam-
pos, et plana Iazyges i. Sarmatae¹: montes ii. ve-
ro et

1. *Iazyges, Sarmatae distinctim Gr.*

niturum, vel Iudaeum Chri-
sto inimicum. Et mos iste
quidem ab annis ante Hospi-
taliū fere trecentis inua-
luerat apud eruditos: depre-
hensus a nobis innumerisque
comprobatu exemplis. Ergo
ingeniose ille similiter Iudai-
cam gentem ALANAM ap-
pellauit: quippe אֱל־עֲנָה:
Deum, hoc est, Christum
afflixit, dum affixit cruci.
Haec eadem est commerciis
famosa; et in Christum Do-
minum ex patrum suorum
institutione blasphemis:
quas ii tamen, qui inter
Christianos degunt, supplicii
metu animo continent. H.

f. *Superiora autem*) Vbi
nunc Transylvania est, et
Hungariae pars, supra latus
Danubii boreale. H.

g. *Hercynium*) *Hercynia sil-
ua*, inquit Mela, L. III. c. 3.
dierum sexaginta iter occupans.
Nunc multis locis excisa,
vbi Germaniae vrbes multae
et pagi sunt. H.

h. *Carnunti*) Subintellige
hiberna ibi constituta de mo-
re a Romanis, munimento
aduersus Quados opposita.

Oppidum nunc Carnuntum
est, contra Danubii et Mari
confluentem, vulgo *Haim-
bourg*, paucis ultra Viennam,
quae in Austria est, millibus
passuum. De Carnunto Pan-
noniae, Liu. L. XLIII. et
vetus inscriptio apud Grut.
p. 1032. Ortelius cum Car-
nuto Galliarum oppido con-
fundit. H.

i. *Iazyges*) Hungarorum
vulgus adhuc hodie eos ap-
pellat *Iaz* voce decurtata.
Dalec.

Iazyges Sarmatae) Sunt ea
sic coniunctim legenda: *Ία-
ζυγες Σαρμάται* Straboni L.
VII. p. 306. et Tacito, L.
XII. Annal. p. 180. a quo et
Iazyges, *Vagi per campos*
appellantur. Hos ad Tibis-
cum annem pertinere simi-
liter Ptolem. docet L. III. c.
7. vbi *Ίαζυγας Μετόνας*
vocat, et Agathem. L. II.
Geogr. c. 4. qui Dacis confi-
nes ait fuisse. H.

ii. *Montes vero*) Ea mon-
tium iuga intelligit, quae
Hungari *Crapack* vocant: quo
Daci e campis pulsi a Iazy-
gibus profugere. *Καρπάτης
ὄρος*

ro et saltus pulsi ab his Daci ad k. Pathissum
 amnem. A l. Maro 2, siue Duria est, a ll. Sueuis re-
 L 2 gnoque

i. hodie, Tiza. Ptolemaeo, Tibiscum. Pathyffum Gr.

2. Amoros. V. amnem, a Moro, siue is Dacia est Gr.
 et Al.

ἔπος dicitur Ptol. L. III. c. 7.
 et 8. Daci, vt mox Plinius
 addit, a Sarmatis ad Pathif-
 sum amnem pulsi, regionem

eam Daciam cognominauere;
 quam postea Traianus Imp.
 Romano adiecit imperio, vt
 nummi eius testantur in-
 numeri; praesertim qui sunt in-
 scripti, DACIA CAPTA, DA-
 CIA AVGVSTI PROVIN-
 CIA. In his autem plane sin-
 gularis est eiusdem Imp.
 Traiani nummus, ex auro,
 qui depictus est inter Arfcho-
 tanos, Tab. 36. n. 3. cui si-
 milem alterum ex aere mi-
 nimo commemorat Patinus
 in Indice p. 10. et D. de
 Peirese in collectione MSS.
 p. 232. cum hac epigraphe:
 IMP. CAES. NERVA TRA-
 IAN AVG. GERM. capite
 laureato. In auersa parte
 Deae effigies est, pileo Da-
 cico testa, quae lauri ramum
 dextra ostentat. Inscriptio:
 DARDANICI: vbi Dardani-
 cos nescio quos quaerunt im-
 periti: cum re ipsa non ibi
 Dardanici sint, sed senten-
 tiae vnus exitimiae, priores
 dumtaxat literae: huius ni-
 mium.

D A R D

Daciam a Romanis deficientem
 A N I C I
 adiunxit nuper Imperio Caesar
 Imperator.

Hoc illud ipsum est, quod
 gemina illa in nummis eius-
 dem Traiani inscriptione pro-
 ditur, DACIA CAPTA, et
 DACIA AVGVSTI PRO-
 VINCIA. Cum Imperium
 dicitur, Romanam intelligen-
 tur, ac propterea Romani
 praemittuntur, ob Romam
 Imperii caput. Sic in num-
 mo scribitur, qui Galbae et
 Vitellii principatu percussus
 est, ROMAE ET IMPERIO.
 Nuper ab opifice nummi po-
 situm est perquam ingeniose.
 Etenim hoc fuit dicere, re-
 centem eam esse victoriam,
 sed dignam titulo Dacici, qui
 nondum adscribebatur in
 nummis Traiani. Admoni-
 tio igitur haec fuit Senatui,
 vt ipsius edicto deinceps Tra-
 ianus DACICVS scriberetur.
 H.

k. Ad Pathissum) Parthi-
 scum vocat Ammian. L. XVII.
 p. 108. Τίβισκου Ptol. L. III.
 c. 7. nunc Teissa, et le Tibise.
 H.

l. A Maro) Marum quo-
 que Tacitus vocat, L. II.
 Annal. p. 62. Μάρτων Stra-
 bo,

gnoque m. Vanniano dirimens eos, aduersa n. Basternae tenent, aliique o. inde Germani. Agrippa totum eum tractum ab Istro ad Oceanum bis p. ad decies centena mill. pass. in longitudinem, quatuor q. milli-

- i. *Quidam legunt, Ab bis decies centum M. pass. in longitudinem, IV. M. minus: cccc. in latitudinem ad flumen Vistulam, etc. (Istulam Pomp) b. habet, Oceanum bis decies centum M. p. in longitudinem, quatuor M. quadringentis in lat. ad flumen Vistiam, etc.*

bo, L. VII. p. 404. quem per Getas ait in Danubium labi. Hodie *Mark, Maros*, et *Moraua*, vnde Moraviae nomen. H.

ii. *A Sueuis*) Non a gente tota Sueuorum, sed ab iis qui Drusi iussu et imperio, *Danubium ultra, intra flumina Murum et Cusum locati sunt, dato rege Vannio, gentis Quadorum*, inquit Tacitus l. c. Vide Not. et Em. N. XCV. (hic consp.) *A Sueuis, regnoque Vanniano*) Conuellit egregie interpretatio nostra, Taciti auctoritate stabilita, eruditi Cluverii coniecturam, in libro de ant. Germ. a *Quadis*, non a *Sueuis* legendum esse pronunciantis. Nec minor eiusdem hallucinatio est, dum ultra Carpathios montes Bastarnas ablegat, quos inter Tibiscum et Marum Plinius diserte locat: nec dignus venia contemptus codicum omnium quorum est in hoc loco mira consensus, cum a *Quadis*, non a *Sueuis*, auersa, non aduersa legitur. H.

m. *Regnoque Vanniano*) Vbi nunc Moravia est. H.

n. *Auersa*) Partem montium supradictorum Austro obuersam, regionemque inde ad Danubium Austrumque recedentem, a Maro amne ad Tibiscum: nunc Hungaria superior appellatur: *la haute Hongrie*: incolae quondam Basternae siue Bastarnae, *Бастарновы*, Ptol. E. III. c. 5. et Stephano: Livio quoque, L. XL. p. 541. H.

o. *Aliique inde*) Citra Moraviam, versus occasum. H.

p. *Bis ad decies*) Ita libri omnes, Martianus L. VI. p. 214. *Bis decies*: quod pro duodecies potius quam pro vicies acceperim. H.

q. *Quatuor millibus*) Vide Not. et Em. N. XCVI. (hic adi.) *Quatuor millibus, et quadringentis*) Ita restituimus ex fide codicum Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. editionumque vetustiorum, Paris. etc. quas Frobenius corruptit, ut quantum minus quadringentis scriberet. Martianus

millibus¹ et quadringentis in latitudinem, ad flumen Vistulam a desertis Sarmatiae, prodidit. Scytharum nomen vsque quaque transit in Sarmatas atque Germanos. Nec aliis prisca illa duravit appellatio, quam qui extremi gentium harum ignoti prope ceteris mortalibus degunt.

XXVI. Verum ab r. Istro oppida, Cremniscos², Aepolium: montes Macrocremni, clarus amnis s. Tyra, oppido nomen imponens, vbi antea Ophiussa dicebatur. In eodem insulam spatiosam incolunt Tyragetae. t. Abest a Pseudoostomo Istri ostio centum u. triginta millibus passuum. Mox Axiacae x. cognomines³ flumini, vltra quos Crobyzi y.: flu-

L 3

men

1. quantum minus quadringentis Gr. 2. Cremense, Obolium, V. 3. legendum censeo, cognomine fluminis, sic M.

L. VI. p. 214. millia quadringenta agnoscit. H.

r. Ab Istro) Versus Maeotium lacum litus Euxini Ponti legentibus. De Aepolio nihil compertum. Κρημίσκος meminit Auctor Periplus Ponti Euxini, p. 9. Κρημνοί πόλις est Ptol. L. III. c. 5. Ab eo oppido montibus Macrocremniis nomen inditum. H.

s. Amnis Tyra) Nuester Moldaviae qua mare ingreditur; supra Turia. Dalec.

Amnis Tyra) Mela, L. II. c. 1. Axiacas, inquit, ab Istriacis Tyras separat: surgit in Neuris: qua exit, sui nominis oppidum attingit. Stephanus: Τύρας, πόλις καὶ ποταμὸς ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ — — ἐκαλεῖτο δ' Ὀφίσσα. Scythiaci quoque p. 28. in Scy-

thia Ὀφίσσα πόλις. Ouid. de Ponto, L. IV. Eleg. 10. v. 50. Et nullo tardior amne Tyras. Hodie Niester. H.

t. Tyragetae) Ex Tyra fluvio et Getis insulae huius incolis efficto nomine. Τυρῆνηται Straboni L. VII. p. 306. Insulae hodie nomen est Tandra. H.

u. Centum triginta) Strabo, L. VII. p. 305. octingentorum tantum stadiorum interuallum id esse ait, hoc est, CXII. M. D. pass. H.

x. Axiacae) Mela, l. c. Axiaces amnis proximus inter Callipidas Axiacasque descendit. Ἀξιάκων ποταμὸς Ptol. L. III. c. 10. Hodie Bog. H.

y. Crobyzi) Κροβυζοί Stephano, supra Istrum ad boieam. H.

men Rhode, finus z. Sagarius 1, portus Ordesus a, Et a Tyra centum 2 viginti millibus pass. flumen Borysthenes b., lacusque et gens eodem nomine, et c. oppidum a 3 mari recedens quindecim d. millibus pass. Olbiopolis et Miletopolis, antiquis nominibus. Rursusque 4 in litore portus Achaeorum. Insula f. Achillis, tumulo g. eius viri clara. Et ab ea h.

CXXV.

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. Sagarius Gr. et Al.
 2. CCXX. Ch. 3. ab mari. M. 4. que in M. del. ex
 V. omnib.

z. Sagarius) A Sagari flu-
 vio influente, cuius cum Hy-
 pani infra citato Ovidius me-
 minit, de Ponto L. IV. "A-
 γαρὸς ποταμὸς Ptol. L. III.
 c. 5. idem opinor, qui Plin-
 io fluuius Rhode nuncupa-
 tur. H.

a. Ordesus) Ὀρδυσσός
 Ptolem. L. III. c. 5. supra
 Axiacen fluvium. H.

b. Borysthenes) Martianus,
 L. VI. c. de quarto sinu Eu-
 ropae, p. 214. Hodie Nieper.
 H.

c. Et oppidum) Olim Ὀλ-
 βία appellatam, a Milesiis
 conditum, vnde et Mileto-
 polis nomen, mox et Borys-
 thenis ab amne praeter-
 fluente. Ita Strabo, L. VII.
 p. 306. Ptol. l. c. Μητρόπο-
 λιν eadem mendose, pro Μι-
 λητοπόλιν. H.

d. XV. millibus pass.) Ita
 libri omnes. At Strabo, l.
 c. stadiis ducentis, hoc est,
 XXV. mill. pass. H.

e. Olbiopolis, etc.) Haec

prisca Borysthenis oppidi no-
 mina. Ὀλβία, vt diximus,
 Straboni, et Auctori Periplus
 Ponti Euxini, p. 8. H.

f. Insula Achillis, etc.)
 Martianus, l. c. Eadem Leuce
 appellata, vt dicitur sect.
 sq. Scylax, p. 28. νῆσος ἐγγύ-
 μῃ, ἢ ὄνομα Λευκή, ἵερὰ
 τῷ Ἀχιλλεύῳ. Et Ptol. me-
 minit L. III. c. 10. Mela,
 L. II. c. 7. Leuce Borysthenis
 ostio obiecta, parua admodum,
 et quia Achilles ibi situs est,
 Achillea cognomine. Hodie
 Ficonisi, vt plerique aiunt,
 H.

g. Tumulo eius viri clara)
 Translato in eam herois cor-
 pore, a matre Thetide. Ea-
 dem et Phaenna dicitur, qua-
 si Φαεινή, et Alba, ardea-
 rum albarum multitudine;
 nec vt quidam censent, alia
 est quam Achillis Drōmos.
 Vide Rhod. c. 4. XIV. et
 Melam lib. II. cap. 1. Dalec.

h. Et ab ea CXXV.) Ita
 libri omnes, ante Dalecam-
 pium

cxxv. millibus passuum peninsula, ad hh. formam gladii in transuersum porrecta, exercitatione eiusdem cognominata Dromos Achilleos: cuius longitudinem octoginta i. millium passuum tradit Agrippa. Totum eum tractum k. Tauri² Scythae, et

L 4

Sira-

i. Sic quoque M. et V. Cb. cxxv. Gr. et Al. 2. Taurisci. V. Sardi, Scybae, et Siraci tenent. Tol. de Siracis lege Strab. lib. I. Scybae et Sarmatae Gr.

pium, qui CXXXV. edidit. H.

hh. Ad formam gladii) Eleganter, ut solet, Mela, L. I. c. i. Terra, tunc longe distenta excedens, tenui radice litore adnectitur. Post spatiosa modice, paulatim se ipsa fastigat, et quasi in micronem longa colligens latera, facie positi ensis allecta est. Achilles infesta classe mare Ponticum ingressus, ibi ludico certamine celebrasse victoriam, et cum ab armis quies erat, se ac suos cursus exercitauisse memoratur. Ideo dicta est δρόμος Ἀχιλλέως. H.

i. Octoginta millia) Tzetzes in Lycophr. p. 41. et Strabo L. VII. p. 307. stadiorum mille, hoc est, CXXV. M. P. Auctor Periplus Ponti Euxini, p. 7. stadiorum mille ac ducentorum, hoc est CL. M. P. H.

k. Tauri Scybae, et Siraci tenent) Hoc est Scytharum populi, qui Tauri vocantur, et Siraci. Ταύροι, et Σιρακοί. Vide Not. et Em. N.

XCVII. (paulo post.) Nunc Bessarabi et Tartari minores vocantur, Podoliae et Vkrinae confines, quarum partem aliquam Siraci quondam tenuere. Tauri Scybae, et Siraci tenent) Pro Siraci Barbarus Sarmatae reposuit. Sinceram lectionem tum ex codd. MSS. Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Tolet. etc. tum ex Strabone restituimus, qui L. X. p. 492. et 506. Σιρακῶν meminuit, prope Maeotin, in Asia quidem, sed vna tamen cum Aorhis supra quoque citatis a Plinio. Ad Tauros Scythas autem quod attinet, seu Tauroscyphas vnico vocabulo malis appellare, Achillei dromi incolas Dionysius Periegetes ait fuisse, et Tauros vocat, v. 301. Alanis, Dacisque conterminos: Eustathius, ad eum locum, Scythas: Ταύροι δ' οἱ ναίοντες, Ἀχιλλέως δρόμον ἀπὸν, etc. Taurici litoris incolas Scythas, Festus Auienus, v. 444. Tamen MSS. quidam satis probatae fidei, pro Tauri, Sardi,

Siraci tenent. Inde l. filuestris regio Hylaeum mare, quo alluitur, cognominavit. Enaecadloae m. vocantur incolae. Ultra Panticapes n. amnis, qui Nomadas et Georgos determinat: Mox Acesinus. o. Quidam Panticapen confluere infra p. Olbiam cum Borysthene tradunt: diligentiores Hypanin: tanto errore eorum, qui illum in Asiae parte prodidere. Mare q. subit vasto recessu¹, donec quinque milium pass. interuallo absit a Maeotide, vasta ambiens spatia, multasque gentes. Sinus Carcinites² appella-

1. Magno recessu. M. et Ch.

2. Carcinites. V. et M.

Sardi hic exhibent, qui alibi nusquam reperti. H.

l. Inde filuestris) Mela l. c. Silvae deinde sunt, quas maximas hae terrae ferunt: et Panticapes Nomadas Georgosque determinans. Hylaeae regionis meminit Herod. L. IV. Melpom. p. 231. n. 18. et Auctor Periplus Ponti Euxini, p. 2. ultra Borysthenem, versus orientem: Πρὸς ἀνατολὰς ἐμβάντι τὴν Βόρυσθενήν, τὰς λεγομένην Ἰλλαιαν οἰκέντας Σκύθας. H.

m. Enaecadloae vocantur incolae.) Est vocabulum Graecum ab ἐν, id est, in, οἶκος domus, καὶ ἄλλων vagari, quod domibus curru imponitis oberrerent, et vagentur. Dalec. Enaecadloae.) Haec vero gens est alibi nusquam reperta. Quid filegas Inde Hylaei? Nam de Hylaeis mox iterum. H.

n. Panticapes) Παντικαπῆς Herod. l. c. a quo haec

Mela, et Plinius. Scythae Nomades, seu vagi, a Georgis, hoc est aratoribus eo amne determinantur. Vtrique communi minorum Tartarorum appellatione censentur. H.

o. Acesinus) Valerius Flaccus, Acesinum quoque L. VI. Argon. v. 69. Priscian. in Perieg. p. 372. Aldescum vocat. H.

p. Infra Olbiam) Sive Olbiopolim, hoc est Borysthenitarum oppidum, de quo paulo ante diximus. Herodotum fugisset, qui L. IV. Melpom. n. 53. et 54. Panticapen et Hypanin influere in Borysthenem prodidit. H.

q. Mare subit) Euxini Ponti sinus, qui Carcinites mox appellatur. Καρρινίτης κόλπος, Straboni L. VII. p. 308. ad mille porrectus stadia, hoc est, ad CXXV. M. P. Hodie Golfe di Negropoli. H.

pellatur, flumen Pacyris. r. Oppida: s. Naubarum, Carcine: A tergo lacus t. Buges fossa emissus in mare. Ipse Buges a Coreto, Maeotis lacus sinu, petrosocluditur dorso. Recipit u. amnes Bugem, Gerrhum, Hypanin, ex diuerso venientes tractu. Nam Gerrhus Basilidas x., et Nomadas separat. Hypanis per Nomadas et Hylaeos fluit manu facto alueo in Bugem, naturaliter in Coretum. Regio, y. Scythia? Sendica nominatur. Sed a Carcinite Taurica z. incipit,

L. 5 quon-

1. *Nauarum*. V. M. 2. *A tergo lacus Buges a Coreto Moeotae lacus sinu petroso, etc.* Tol. 22. *Scythiae*. Gr.

4. *sic et M. sed in Car. Gr.* 22. 4. 1. 1010

r. *Pacyris*) Herod. l. c. p. 240. n. 47. *Ἰπάνυρις*. Ptol. L. III. c. 5. ab oppido quod praeterlabitur, *Καρκινίτης*. H.

s. *Naubarum*, etc.) MSS. *Nauarum*, Ptol. l. c. *Ναύβαρον*, et *Κάρκιννα*, πόλεις. Carcina hodie nomen retinet, situm mutauit. H.

t. *Lacus Buges*) *Βύκη λίμνη* Ptolemaeo, L. III. c. 5. nec semel Pomponio Melae, *Buces*. Flacco L. VI. Argon. *Byce*. H.

u. *Recipit*) Nempe Buges lacus Mela, L. II. c. 1. *Duo flumina, Gerrhos et Hypacaris, vno ostio effluentia: verum diuersis fontibus, et aliunde delapsi. Nam Gerrhos inter Basilidas et Nomadas: Hypacaris per Nomadas euoluitur. Vnde liquet amnem eum qui Plinio nunc Hypanis dicitur, et a superiori Hypani*

diuersum esse, qui non alio, quam quo Borysthenes ostio in Pontum influit, et Hypacaris Melae esse. Alter *Γέρρος* Stephano. H. *Βασίλειος* Basilidas) Qui *Βασίλειοι Σαυρομάται*, Appiano in Mithrid. p. 217. et Straboni, L. VII. p. 306. Haec Plinius tum a Mela, tum ab Herod. II. cc. H.

y. *Scythia Sendica*) Quod Sindi, Sindonesue, gens Scythica illum tenuere. Nam Pomponio L. I. c. vlt. *Sindones*, iidem *Σινδοί*, regio *Σινδική* Straboni, L. XI. p. 492. H.

z. *Taurica*) Aliis Taurica, Pontica aliis, aliis Scythica Chersonesus dicta, Incolae *Ταύροι* Straboni, L. VII. p. 308. et mox ipsi Plinio. Et ipsa hodie Tartariae minoris pars est, l' *Isle de Cassa*, a primario oppido, quod Theodosiam veteres dixerunt. H.

quondam mari circumfusa et ipsa, quae nunc iacent campi. Deinde vastis attollitur iugis. Triginta sunt eorum populi. Ex iis mediterranei a. xxiv. 2. Sex b. oppida: Orgocyni, Characeni 3, Lagyrani, Tractari 4, Archilachitae, Caliodi. Iugum c. ipsum Scythotauri tenent. Clauduntur d. ab occidente Cherroneso, ab ortu Scythis Satarchis. e. 2. In ora a Carcinite oppida: Taphrae f,

in

1. quaque. Ch. 2. xxvii. Vet. 2. Sic quoque V. Caraseni, Assyriani Gr. et Al. 4. Staetari. Ch. 5. In

ore Carcinite oppidum. Tagre, etc. M.

a. xxiv.) MSS. R. 1. 2. d. Clauduntur ab occidente Colb. 1. 2. xxvii. H.

b. Sex oppida Charaseni, Assyriani) Scribe, Characeni, Lagyrani, a Charace et Lagyra oppidis, quae Ptolemaeus simul memorat in ora Taurica Chersonesi. Pint.

Sex oppida) Vide Not. et Em. N. xcviij. (hic adi.)

Sex oppida: Orgocyni, Characeni, Lagyrani, Tractari, Archilachitae, etc.) In ed. Parmensi et MSS. Caraceni, Assyriani. Nos ex Ptol. L. III. c. 6. Characeni et Lagyrani

rescripsimus: quoniam in Taurica oppida sunt apud eum ista, Χαραξ and Λαγυρα. Pro Orgocyni, forte Argode- ni rectius, ab Ἀργωδα eiusdem Tauricae mediterraneo oppido. Pro Tractari, MSS. Staetari habent. In libris ha-

ctenus vulgatis, Caraseni, Assyriani. H.

c. Iugum ipsum) Montes, qui in Taurica Chersoneso eminent. H.

Sic quoque V. Caraseni, Assyriani Gr. et Al. 4. Staetari. Ch. 5. In

ore Carcinite oppidum. Tagre, etc. M.

d. Clauduntur ab occidente Cherroneso, ab ortu Scythis

Satarchis) Vtrumque exemplar, Clauduntur ab occidente

Cherroneso nec ab ortu Scythis

Sataucis. Lego, Cluduntur ab occidente Cherroneso.

Ea habitatur Scythis Satarchis. Quo de loco plura diximus in Pomponium. Pint.

e. Satarchis) Quorum oppidum in Taurica Chersoneso mediterraneum Σαταρχη,

apud Ptol. L. III. c. 6. incolae Pomponio Satarchae dicti. De his Solinus c. 15. p.

35. Satarchae usu auri argentine damnato, in aeternum

se a publica auaritia vindicant. Hi sunt quos Plinius,

L. VI. f. 7. Satarcheos vocat. H.

f. Taphrae) Mela L. III. c. 1. Quod inter paludem Maeotim, et sinum Carcinitem est,

Taphrae nominatur. Ptol. l. c. Τάφρος

Hodie Precops, seu Precop. H.

in ipsis angustiis peninsulae: mox Heraclea g. Cherronesos, libertate a h. Romanis donatum. Megarice vocabatur antea: praecipui nitoris in toto eo tractu, custoditis Graeciae moribus, quinque milia pass. ambiente muro. Inde Parthenium i. promontorium, Taurorum ciuitas, k. Placia¹. Symbolon l. portus. Promontorium Criumetopon m., aduersum Carambi² Asiae promontorio, per medium Euxinum procurrens cLXX. M. pass. interuallo, quae maxime ratio Scythici n. arcus formam efficit. Ab eo Taurorum o. portus multi, et lacus.

Oppi-

1. Palacia. V. 2. Carambico. V. Charambi. Gr.

g. Heraclea Cherronesos) Sunt enim ista coniunctim legenda: vnde superius s. 24. dicitur Cherronesus Heracleotarum oppidum Strabo, L. VII. p. 308. πόλις Ἡρακλεωτῶν καλεμένη Χερρόνησος, Mela, loc. Oppidum adiacet Cherronesus, a Diana sacra dicitur, conditum, et Nymphaeo specu, quod in arce ei sacratum est, maxime illustre.

H. h. A Romanis) Cum debellato Mithridate tota regio in Romanorum potestatem venit. H.

i. Parthenium) In Taurica Cherroneso, sinus portuosus, inquit Mela, L. II. c. 1. et ideo Καλὸς λιμὴν appellatus, promontoriis duobus includitur: Alterum, Κριζ μέτωπον vocant, Carambico quod in Asia diximus, par et aduersum: Parthenion vocant. Vnde ma-

nifestum est Καλὸν λιμὴν eundem esse, qui mox Symbolon portus appellatur. Et Παρθενίε ἀρξ meminit Ptol. L. III. c. 6. Hodie Rosaphar. H.

k. Placia) Ita libri omnes. Sed ipsum est Strabonis Πλάκιον in Cherroneso, L. VII. p. 312. H.

l. Symbolon) Συμβόλων λιμὴν, Ptol. l. c. Συμβόλου λιμὴν, auctori Periplus Ponti Euxini, p. 6. Nunc Sibula. H.

m. Criumetopon) Κριζ μέτωπον, hoc est, Frons arietis: Hodie Famar. De Carambi dicemus L. VI. s. 2. H.

n. Scythici arcus) De eo egimus, s. 2. H.

o. Taurorum portus) Tauricae ora maritima a Symbolorum portu, mille fere stadiis, hoc est. CXXV. M. P.

ad

Oppidum Theodosia p. a Criumetopo cxxv. ¹ M. pass. A Cherroneso cXLV. ² M. pass. Ultra fuere oppida: 1. Cytæ 3. Zephyrium, Acrae s., Nymphaenam t. Dia. u. Restat longe validissimum in ipso Bosphori introitu, Panticapaeum x. Milesiorum, a Theodosia LXXXVII. y. M. pass. a z. Cim-
merio

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. Cb. cxxv. Gr. et Al. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. V. CLVI. Gr. et Al. 3. Cytæ, Zephyrium, Acre Gr. et Al. 4. sic et M. LXXXVI. M. D. p. Cb. a Theodosia M. xxxv. Gr. et Al.

ad Theodosiam vsque porre-
cta, ut auctor est Strabo, L.
VII. p. 309. H.

p. Theodosia) Θεοδοσία,
Ταυρικὴ πόλις, Stephano
et Scylaci p. 28. Hodie Cassa
MSS. quoque Theodosia. H.

q. A Cherroneso) Oppido
Heracleotarum, de quo su-
pra. H.

r. Cytæ, etc.) Κυτταίον,
Ptol. L. III. c. 6. in oppidis
Chersonesi Tauricae medi-
terraneis: Κυδαία Scylaci,
p. 28. pro Κυτταία, Κυττας
πόλιν vocat auctor Periplus
Ponti Euxini, p. 4. H.

s. Acrae) Ἀκρὰ κώμιον,
exiguus Panticapaeorum vi-
cus, apud Strab. L. XI. p.
494. In Notitia Eccl. Hiero-
clis p. 21. Prou. Scythiae,
Ἀκρὰ, Steph. Ἀκρὰ Σκυθί-
ας. H.

t. Nymphaeum) Νυμφαίον,
πόλις Ταυρικὴ, inter Panti-
capaeum et Theodosiam,
Stephano ex Strabone. Me-
minit et Scylax, p. 28. et

Harpocr. et ipse Ptol. l. c.
H.

u. Dia) Longius Δίαν
Stephanus ablegat, cum vr-
bem Scythiae ait esse circa
Phasin: Σκυθίας, περὶ τῶν
Φάσιδι. H.

x. Panticapaeum Milesio-
rum a Theodosia, M. xxxv.)
Foeda numeri deprauatio.
Nam Strabone auctore in
VII. Panticapaeum circiter
DXXX. stadia distat a Theo-
dosia, quae colligunt LXXVI.
M. CCL. pass. Toletanum
apographon, LXXXVII. D.
Pint.

Milesiorum) Hoc est, a
Milesiis Ioniae conditum,
Παντικάπαιον — — κτίσμα
δ' ἐστὶ Μιλησίων, inquit
Strabo, L. VII. p. 310. H.

y. LXXXVII. M. P.) Vi-
de Not. et Em. N. XCIX. (hic
consp.) a Theodosia LXXXVII,
M.) Ita R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris.
Chiff. et Tolet. vbi foeda
deprauatione vulgati libri
habent tantummodo XXXV.

M. At

merio vero oppido trans fretum sito ¹ MM. a. D. (vt diximus) pass. Haec ibi latitudo Asiam ab Europa separat, eaque ² ipsa pedibus plerumque peruia glaciato freto. Bosphori b. Cimmerici latitudo

1. *Vet. et M. prius M. expungunt. MD. vt diximus Gr. et Al. 2. eaque ipsa, in Cb. non leg.*

M. At Strabo, L. VII. p. 309. stadia numerat circiter DXXX. hoc est fere LXVII. M. P. H.

2. *A Cimmerico vero oppido trans fretum sito, II. M. D. vt diximus passuum*) Miretur quis magno iure, qua ratione hic Plinius opponat Panticapaeum Cimmerico, cum Panticapaeum sit in introitu ipso et initio Bosphori, vt paulo ante ex Strabone et Plinio probauimus, Cimmericum autem in parte Asiae, in summa ostii parte quod libro sexto, capite sexto Plinius docet his verbis: *Plinioque in ostio Cimmericum, quod antea Cerberion vocabatur.* Nam Panticapaeum Hermonassae opponi debuit, secundum Plinium eodem libro et capite, et Ptolemaeum libro quinto: secundum Strabonem vero libro septimo, Phanagoriae. Deinde inter Panticapaeon et Phanagoriam LXX. stadia esse prodit idem Strabo eodem libro: hoc est M. passuum VIII. DCC. deambularique id fretum plaustris nimio rigore, vsque adeo vt coenum fiat

et via, quod Plinius statim etiam affirmat: *Haec ibi, inquit, latitudo Asiam ab Europa separat eaque ipsa pedibus plerumque peruia, glaciato freto.* Angustissimum autem Euripum esse Strabo ait, xx. stadiorum inter Parthenium Europae vicum, et Achilleum Asiae etiam vicum. Quare verba haec Plinii magna et audaci curatione indigent. Nam et permutanda sunt verba, et corrigenda. Non omnino itaque male legi ad hunc modum possit, *Ab Hermonassa vero oppido, vt dicemus, trans fretum Cimmericum sito, IX. M. pass.* vt verba illa, vt dicemus, referantur ad librum sextum, et caput item sextum, vbi de Hermonassa Asiae oppido trans fretum sito fit mentio. *Pint.*

a. MM. D. *vt diximus*) Sect. nimirum 24. vbi Cimmericum Bosphorum MM. D. pass. latitudine esse dixit. H.

b. *Bosphori Cimmerici latitudo, XII. M. D. passuum*) Scribendum videtur, *Bosphori Cimmerici longitudo, XII. M. D. pass.* Sic enim lego, non *latitudo.* De qua cum statim

doⁱ XII. M. pass. Oppida habet, Hermisium c., Myrmecium: intus insulam Alopecen². Per Maeotin autem ab extremo Isthmo, qui locus Taphrae vocatur, ad os Bosphori cclx. M. pass. longitudo colligitur. A Taphris per d. continentem introrsus

1. lat. longitudo vero xxvii. Pint. latitudo XII. M. D. pass. Gr. 2. Aloperiam. V.

statim ante dictum sit: consequens erat ut longitudinem indicaret. Sed adhuc longitudinis numerum non puto vacare errore. Nam teste Strabone vndecimo, et Ptolemaeo quinto, itemque Stephano, alterum Bosphori aditum, hoc est septemtrionalem vicus obtinet Achilleum nomine, alterum vero a meridie Coricondame vicus. Porro ab Achilleo (ex eodem Strabone) usque ad Satyri monumentum, stadia sunt xc. cui proximus est vicus Patreus, a quo ad Coricondamen stadia sunt cxxx. Colliguntur igitur stadia omnia ab Achilleo ad Coricondamen circiter ccxxx. quae ad passus redacta fiunt xxvii. M. D. longitudo videlicet Bosphori Cimmericii. Ex supputatione autem Ptolemaei colliguntur stadia ccclxxv. nam inter parallelas utriusque loci lineas, intersunt partis unius magni circuli quadrantes tres. Pint.

Bosphori Cimmericii) Non id modo freti nomen est, ut visum est Pintiano, sed Cher-

ronesi minoris, in ipsa Tauro Cherroneso positae, ad ripam Cimmericii freti, Europae latere, quo in tractu Panticapaeum et Myrmecium oppida collocantur a Ptol. L. III. c. 6. Quam ob rem non hunc modo tractum univrsum, sed et Panticapaeum ipsum ab aliquibus Bosphorum vocari superius animadvertum est a Plinio. H.

c. Hermisium, etc.) Mela, L. II. c. 1. In Bosphorum vergentia Cimmerica oppida, Myrmecion, Panticapaeum, Theodosia, Hermisium. Stephano Μυρμηκίον πελάγιον τῆς Ταυρικῆς. Denique Ἀλωπεκίαν insulam contra Tanaeis ostia collocat Ptol. L. III. c. 5. H.

d. Per continentem) Vbi nunc Ukraina est, Polonici regni pars ea quae maxime vergit in exortum Solis: ibi olim Auchetae, Αὐχάται Herodoto, L. IV. Melpom. p. 226. n. 6. circa Borysthenem: Νευροὶ quoque, quorum regio Νευρίς appellata, latere amnis eius occidentali, p. 241. n. 51. quae

nunc

sus tenent Auchetae, apud quos Hypanis oritur, Neuri¹ apud quos Borysthenes, Geloni e., Thussagetae, Budini, Basilidae, et caeruleo capillo Agathyrsi. Super f. eos Nomades: dein Anthropophagi. A² Buge super Maeotin Sauromatae et Euffedones. g. At per oram ad Tanaim vsque Maeotae, a quibus lacus nomen accepit: vltimique a tergo eorum Arimaspi. Mox Riphaei h. montes, et assiduo niuis casu pinnarum similitudine, Pterophoros i. appel-

1. Neuroae. V. 2. A Buge vero super M.

nunc pars maxime orientalis Lithuaniae est. H.

e. Geloni) Geloni arcu praeliari solebant. Statius in Achillem: *Quo Magetae sua gaesa cident, quo turbine caestum Sauromates falcemque Getae, arcumque Gelonus Tenderet.* Had. Iun. cap. 2. I. Dalec.

Geloni) Γελωνοί, quos Pictos Virgilius appellauit, nunc Lithuani sunt. ΟυσΣΑΥΓΕΤΑΙ, Βαδωνοί, Βασίλειοι, eam quae nunc Moscouia dicitur, tenuerunt, quae Borysthenis orientale latus contingit: Ἀγάθυρσοι Maeotidis paludis flexum ambiunt, inquit Mela L. II. c. 1. Hos tamen longius submouere Plinius videtur. Vnde nomen Basilidae traxerint, disces ab Herod. L. IV. Melpom. n. 20. H.

f. Super eos) Vbi nunc Lithuaniae pars borealis: ibi Νομάδες et Ἀνθροποφάγοι, quos Ἀνδροφάγας vocat au-

stor Peripli Ponti Euxini, p. 3. et Herod. L. IV. Melpom. n. 18. p. 231. H.

g. Et Euffedones) Moscouitici meridionales. Ἴσσεδόνες Stephano dicti Ἀριμασποῖ εἶδος Ὑπερβορέων, Hyperboreorum gens, tota in Moscouiam orientalem ableganda. H.

h. Riphaei montes) Moschovitae hodie vocant *Semnoi Poyas*, id est, mundi cingulum. Dalec.

Riphaei) *Vltra quos iacet ora, quae spectat Oceanum septemtrionalem*, inquit Mela in fine libri I. et initio libri II. Totidem verbis a Plinio ea transcribere Solinus, c. 15. p. 35. et Capella, L. VI. de quarto Europae sinu. p. 214. H.

i. Pterophoros) Πτεροφόρος, quasi pennarum ferax, seu niuis pennarum instar decidentis. Hinc fabulae data occasio, quam refert Ouid. Metam. L. XV. v. 356. *Esse viros*

appellata regio: pars mundi damnata a rerum natura¹, et densa merfa caligine: neque² in alio quam rigoris opere, gelidisque Aquilonis conceptaculis. k. Pone³ eos montes, vltraque Aquilonem, gens felix (si credimus) quos Hyperboreos l. appellauere, annofo degit aeuo, fabulofis celebrata miraculis. Ibi m. creduntur effe cardines mundi, extreme

mique

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. a natura rerum Gr. et Al. 2. neque in aliud quam in rigoris opera, gelidique Aquilonis conceptacula. alii in rigore operata. 3. Post eos. M.

viros fama est in Hyperborea Pallene, Qui soleant leuibus velari corpora plumis, cum Tritoniacam nouies subiere paludem. H.

k. Pone eos montes) Haec a Plinio Solinus exscripsit, c. 16. p. 36. Plinius ex Hecataeo, vt ipse innuit L. VI. feft. 10. Hecataeus ex Ariftea Proconnefio, vt Herodotus docet, L. IV. Melpom. p. 229. n. 13. qui ab ifto conficta omnia arbitratur, licentia poetica. H.

l. Hyperboreos) Inugros et Vogolicos hodie vocari multi credunt. Permiis, Pecerris, Pinnagis ii contermini funt. Annofum degunt aeuum, hoc est, ex Strabonis fententia, mille annos viuunt. Antimachos Hyperboreos eodẽ effe putat cum Arimaspiis monoculis Herodoti. Strabo credit ex hiftoria Scythica. Homeram Cyclopaſ induxiſſe. Damastes

libro de Gentibus, vltra Scythas Iſedonas effe tradit: poſt hos Arimaſpos: ac deinde Riphaeos montes, vltra quos, Hyperboreos, quae mari vicina funt tenere, et ab eorum tractu flare Boream. Math. a Michavv omnia haec fabuloſa effe teſtatur, ipſe oculatus teſtis. Dalec.

m. Ibi creduntur effe cardines mundi, extremeque ſiderum ambitus) Hic locus ita diſtinguendus: Ibi creduntur effe cardines mundi, extremeque ſiderum ambitus, ſemeftri luce; et vna die Solis aduerſi, non vt imperiti dixere, ab aequinoctio verno in autumnum; ſemel in anno ſolſtitio oriuntur in his Soles, brumaeque ſemel occidunt. Semeftris lux illis vna dies eſt, ſolemque aduerſum habebant, vt Pomponius ſcribit, quem Plinius reprehendit, ab aequinoctio verno in autumnum: vt ipſe Plinius mauult, ab ſolſtitio

mique siderum ambitus, semestri¹ luce, et vna die n. Solis auerfi: non o., vt imperiti dixere, ab aequinoctio

1. et vna die ab aequinoctio verno in autumnum: non vt imperiti dixere, solis auerfi. Rhodig. xvi. cap. 22. Vide Bud. 1. de Aff. aliis, semestri luce et vna nocte, non vt etc.

in brumam. Vide Salmaf. Plin. exercit. pag. 207.

n. Solis auerfi) Semestri illa luce, inquit, illa tantummodo continua constituitur, efficiturque dies: Sole, dum occidit, per exiguum temporis spatium auerso, siue abdito: nihil vt tenebrarum inter exortum et occasum Solis senis illis mensibus intercedat. Auctor libri de mensura orbis terrae: Trigesimus nunc annus est, a quo nunciauerunt mihi Clerici, qui a Kal. Februarii vsque ad Kal. Augusti, in illa insula (Thule) manserunt: quod non solum in aestiuo solstitio, sed in diebus circa illud in vespertina hora occidens sol abscondit se quasi trans parvulum tumulum: ita vt nihil tenebrarum in minimo spatio ipso fiat: sed quidquid homo operari voluerit, vel pedunculos de camisia abstrahere, tanquam in praesentia Solis potest: Et si in altitudine montium eius fuissent, forsitan numquam Sol absconderetur ab illis. In medio illius minimi temporis medium noctis fit in medio orbis terrae. Et idcirco mentientes falluntur, qui

Vol. II.

mare scripserunt: et qui a vernali aequinoctio vsque ad autumnale continuam diem sine nocte, atque ab autumnali versa vice vsque ad vernale aequinoctium, assiduam quidem noctem, etc. Auersum pariter vna luce Solem Solinus dixit, l. c. nec visus tamen quid diceret intellexisse. H.

o. Non vt imperiti) Tamen certissima sphaerae probatione constat, non solstitio illic Soles oriri, brumaeque semel occidere: sed ab aequinoctio verno ad autumnale, semestrem illam lucem, vti que si semestris esset, adesse. Peritissime certe de iis gentibus Mela, L. III. c. 5. p. 53. In Asiatico litore, inquit, Hyperborei super Aquilonem Riphaeosque montes, sub ipso siderum cardine iacent, vbi Sol non quotidie vt nobis, sed primum verno aequinoctio exortus, autumnali demum occidit: et ideo sex mensibus dies, et totidem aliis nox vsque continua est. Terra angusta, aprica, per se fertilis, etc. Vide Not. et Em. N. C. (hic consp.) Non vt imperiti dixere) Vt ea esse vera existimem, quae in hunc locum sunt a me prolata, in

M

priori-

noctio verno in autumnum. Semel in anno solstitio oriuntur iis Soles, brumaeque semel occidunt. Regio p. aprica, felici temperie, omni¹ afflatu noxio carens. Domus q. iis nemora, lucique, et deorum cultus viritim gregatimque, discordia ignota et aegritudo omnis. Mors qq. non nisi satietate vitae, epulatis r. delibutoque² senio luxu, ex quadam rupe in mare salientibus. Hoc genus sepulturae beatissimum.

1. omni flatu. Cb. 2. sic et Cb. dilibutisque senibus Gr. et Al.

prioribus Notis, alienum tamen a Plinii ingenio, ac modestia videtur, ut imperitum appellasset Pomponium Melam, virum omnis elegantiae atque eruditionis, vel hac maxime in parte, plenissimum: qui ab eo vix toto de Geographicis rebus opere latum vinguem discedit: quem denique hoc ipso in loco vulgo creditur transcripsisse. Venit igitur aliquando in mentem, leui traiectione vocalae molliri, seu resungi eam commode sententiam posse: *Vt non imperiti dixere.* Moxque verborum sequentium, *semel in anno solstitio oriuntur iis Soles, brumaeque semel occidunt,* hic erit intellectus semel in anno oriri iis Soles, atque id illis esse solstitium, Sole ab eorum oculis nunquam abscedente: semel occidere, eamque brumam esse iis, sole abdito. Nec coniecturae tamen ipse meae plusquam par est, faueo: nisi eruditi viri faueant. H.

p. Regio aprica, felici temperie, omni afflatu noxio carens) Lege: Regio aprica, felici a se temperie, omni flatu noxio carens. multae autem regiones per se, situque ipso satis temperatae, quae tamen noxiis afflatibus instantur. Hyperboreorum vero regionem, tum a se felici esse temperiae et fertilem; tum omni noxio flatu carere. *Salmas.*

q. Domus iis, etc.) Mela, L. III. c. 5. A Plinio Solinus, c. 16. p. 36. et 37. H.

qq. Mors non nisi satietate vitae, epulatis, delibutisque, etc.) Legend. Mors non nisi satietate vitae, epulatis delibutisque, serio luxu, ex quadam rupe in mare, etc. *serium luxum* quare appellet, vide *Salmas.* pag. 208. b.

r. Delibutoque senio) MSS. omnes: editi, *delibutisque senibus.* Mela id tantum, l. c. *bilares, redimiti fertis.* Solinus, *epulari delibutisque.* H.

num. Quidam s. eos in prima parte Asiae litorum posuere, non in Europa, t. quia¹ sunt ibi simili consuetudine, et situ, Attacorum nomine. Alii u. medios fecere eos inter vtrumque Solem, Antipodum x. occasum exorientemque nostrum: quod fieri nullo modo potest, tam vasto mari interueniente. Qui y. non² alibi quam in semestri luce constitue- re eos, ferere z. matutinis, meridie metere, occi- dente Sole fetus arborum decerpere, noctibus in specus condi tradiderunt. Nec a. libet³ dubitare

M 2

de

1. Sic quoque M. qui sunt ibi similitudine et situs Ataco- rum nomine Gr. et Al. 2. non, in M. Ch. et V. dele- omnib. 3. sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. Nec licet Gr. et Al.

s. Quidam eos in prima par- te Asiae litorum posuere, non in Europa, qui sunt ibi simi- litudine et situs, Atacorum nomine) Quae sunt turpiter inquinata, scribe: quia sunt ibi simili habitudine et situ gens, Attacorum nomine. quidam leg. simili consuetudine. Salmas.

Quidam) Sic Mela Pomp. l. c. H.

t. Quia sunt ibi) Ita recte vet. Dal. cod. et Paris. cum Pintiano. Ratio, inquit, Pli- nius, cur quidam Hyperbo- reos in prima parte Asiae li- torum posuerint, ea est, quo- niam Attacori ibi degentes, similem viuendi moriendi- que consuetudinem, cum haud ab simili quoque situ, teneant. De Attacoris dice- mus, L. VI. f. 20. H.

u. Alii medios) Solinus, c. 16. p. 36. H.

x. Antipodum) Vnde a nobis Sol occidens pergit ad Antipodas. H.

y. Qui alibi quam in seme- stri luce constituere eos) Sic legend. tollendo non. Salmas. Pintian.

Qui non alibi) Iocus est: ferunt matutinis, cum primo mense vnicae diei illius se- mestris id agunt: metunt meridie, cum exacto iam ter- tio: occidente Sole, decer- punt fetus, cum sexto. H.

z. Serere matutinis, meri- die metere) Per iocum hoc dictum est. Nam cum seme- stris eis lux fit vnica dies, matutinum primos duos men- ses intelligimus, Meridiem, extremam partem sequen- tium duorum: vesperam au- tem vltimos reliquos. Dalec.

a. Nec liber) Mela haec quoque L. III. c. 5. Ex Pli- nio

de gente ea, cum tot auctores prodant frugum primitias solitos Delon mittere Apollini, quem praecipue colunt. Virgines ferebant eas, hospitibus gentium per annos aliquot venerabiles: donec violata b. fide, in proximis accolarum finibus deponere sacra ea instituere, hique¹ ad conterminos deferre, atque ita Delon vsque. Mox et hoc ipsum exoleuit. Sarmatiae c., Scythiae, Tauricae, omnisque a Borysthene amne tractus longitudo DCCCLXXX.² M. latitudo DCCXVII. d. M. a M. Agrippa tradita est. Ego incertam in hac terrarum parte mensuram arbitror.

XXVII. Verum instituto ordine, reliqua³ huius finis dicantur, et maria quidem eius e. nuncupauimus⁴. (XIII.) Hellepontus insulas non habet in Europa dicendas. In Ponto duae, M. D. pass. ab Europa, XIV. M. ab ostio, Cyanaeae f., ab aliis Symplega-

1. *Indeque. M. V.* 2. *DCCCLXXX. Ch.* 3. *reliquiae M.* 4. *nuncupabimus. M. et V.*

nio Solinus accepit, c. 16. p. 37. Omnes ex Herodoto, in Melpomene, seu L. IV. p. 235. De cultu Apollinis apud Hyperboreos, Diod. Bibl. L. II. p. 130. H.

b. *Violata fide*) Solini paraphrasis: *Quoniam hae virgines perfidia hospitem non illibatae reuenissent.* H.

c. *Sarmatiae, etc.*) Martianus iisdem fere verbis, L. VI. cap. de quarto Europae finu, p. 214. H.

d. DCCXVII.) Martianus, *septingenta decem:* lege ex Plinio *septingenta et septemdecim.* H.

e. *Nuncupauimus*) Maria

ante, inquit, ea indicauius, quae hoc finu comprehenduntur: nunc insulas per singulas sparsas persequemur. H.

f. *Cyanaeae*) *Κυανέαι*, Diod. L. V. Bibl. p. 322. et Straboni L. VII. p. 319. A colore sic appellatas auctor est Schol. Apollonii ad L. II. Argon. Eaedem *συμπλήγαδες* et *συνδρομάδες πέτραι*, a concursu appellatae: vnde a Iuuenali *Concurrentia saxa*. De ea fabula vide Apollodorum, L. I. de Diis, p. 61. et auctorem Peripli Ponti Euxini, p. 15. et Melam, L. II. c. 7. H.

plegades appellatae, traditaeque fabulis inter se concurrisse: quoniam paruo discretæ interuallo, ex aduerso intransibus geminae cernebantur, paulumque deflexa acie, coeuntium speciem praebebant. Citra g. Istrum, Apolloniatarum vna, LXXX. M. a Bosphoro Thracio, ex h. qua M. Lucullus Capitolinum Apollinem aduexit. Inter ostia Istrum quae essent, diximus. i. Ante Borysthenem Achillea est supra k. dicta, eadem Leuce, et l. Macaron appellata. Hanc temporum horum demonstratio a Borysthene cXL. M. ponit, a Tyra cXX. M. a Peuce insula quinquaginta M. Cingitur m. circiter decem M. pass. Reliquae in Carcinite sinu, n. Cephalonne-

M 3

fos,

g. Circa Istrum Apolloniatarum vna LXXX. M. a Bosphoro Thracio ex qua M. Lucullus Capitolinum Apollinem aduexit) Ita loquitur quasi plures sint insulae Apolloniatarum. Ex Apollonia Ponti vrbe simulacrum illud siue colossus Apollinis Capitolini a Lucullo translatus fuisse, idem Plin. alio loco memorat. *Salmast.*

Apolloniatarum vna) In Ponto, inquit, infra Danubii ostia, insula est, Apolloniatarum dicta, quoniam in ea vrbs ipsa Apollonia est, vt docet Strabo, l. c. Haec illa est Apollonia, de qua egimus, sect. 18. H.

h. Ex qua M. Lucullus) Solinus, c. 19. p. 38. ac Plinius ipse, L. XXXIV. f. 18. Apollo Capitolinus dictus est, quoniam in Capitolio dedi-

catus a Lucullo. P. Victor in descr. Romae, regione octava: Apollo translatus ex Apollonia a Lucullo, triginta cubitum. H.

i. Diximus) Sect. 24. H. k. Supra dicta) Sect. 26. H.

l. Et Macaron) Μακάρων, hoc est, Beatorum: quod fama esset Achillis ibi heroumque animas vagari per montium caua: quamobrem et Ηρώων quoque νῆσος appellata. Ita Eustath. ad Dion. Perieg. v. 545. H.

m. Cingitur) Ambitus eius insulae complectitur X. M. P. H.

n. Cephalonesus, Rhosphodusa) Scribendum cum duplici n, Cephalonesus, vt notatum est: et Rhodussa lego potius quam Rosphodusa, ex Stephano in dictione Schimifsa.

fos, Rhosphodusa¹, Macra. Non o. est omittenda multorum opinio. priusquam digrediamur a Ponto, qui maria p. omnia interiora² illo capite nasci, non Gaditano freto, existinauere, haud improbabili argumento: quoniam aestus semper e Ponto profluens, numquam q. reciprocetur. r. Exeundum

1. Rhodussa. Stephano. 2. inferiora apud Senecam, qui hunc locum explicat.

sa. Est etiam eodem nomine insula prope Caenum urbem Cariae Plinio, ut postea constabit, et item urbs Argiuae regionis Stephano. Pintian.

Rosphodusa) Ita libri omnes, etiam MSS. Libentius tamen Rhodussa agnouerim cum Pintiano. Macrae autem haud dubie nomen ipsa longitudo fecit. H.

o. Non est omittenda) Transcribit haec de more Solinus, c. 18. p. 38. H.

p. Maria omnia interiora) Mediterranea, inquit Solinus. Vide Not. et Em. N. CI. (hic pos.) Maria omnia interiora) Solinus recte interpretatur mediterranea maria: nam Internum mare Latini, Pliniusque ipse, L. III. f. 1. τὴν ἐντὸς θαλάσσαν Graeci, mediterraneum vocauerunt: ut frustra sint, qui inferiora hic nobis inculcant, reclamantibus omnibus libris. Macrobius in hoc ipse argumento accurate versatus, quamquam a Plinio diuersus

abit quadam ex parte, nostra maria reddidit L. VII. Saturn. c. 12. p. 622. Quod si in Pontum, inquit, vel paleas, vel ligna, seu quaecumque alia nautantia proieceris, foras extra Pontum feruntur in Proponzidem, atque ita in mare, quod alluit Asiae oram: cum constet in Pontum effluere maris aquam, non effluere de Ponto. Mearus enim qui solus de Oceano receptas aquas in maria nostra transmittit, in freto est Gaditano, quod Hispaniam Africanamque interiacet: Et sine dubio inundatio ipsa per Hispaniense et Gallicanum litora in Tyrrhenum prodit: inde Adriaticum mare facit, ex quo in Aegaeum pergit, atque ita ingreditur in Pontum. H.

q. Numquam reciprocetur) Ita Solinus: hoc est, numquam ex interno mari vicissim aqua in Pontum refluat. Vide quae diximus, L. II. f. 100. H.

r. Exeundum) Exire interiore hoc e mari oportet, inquit, ut quae ambitur oceano,

dum¹ deinde est, vt extera² Europae dicantur, transgressisque Riphaeos montes, litus Oceani septentrionalis in laeua, donec perueniatur Gades, legendum. Insulae complures sine nominibus eo situ traduntur. Ex quibus ante Scythiam, quae s. appellatur Raunonia, vnam³ abesse a Scythia diei cursu, in quam veris tempore⁴ fluctibus electrum eiiciatur, Timaeus prodidit. Reliqua litora incerta signata fama. Septentrionalis t. Oceanus: Amalchium u. eum Hecataeus appellat, a Paropamisso x. amne,

M 4

qua

1. Ad eundem. V. 2. cetera. M. 3. Baunomanna, abesse a Sc. d. c. Gr. et Al. Infra lib. XXXVII. cap. 2. eandem hanc insulam ex eiusdem Timaei sententia Baltiam nominat. Baunonia vnam abesse. Ch. M. Vet. 4. sic et M. Ch. veris temperie Gr. et Al.

ceano, Europa orae iustretur, et insulae. H.

s. Quae appellatur Raunonia) Id Scythicae illius plagae nomen, cui obiacet insula, non insulae ipsius, quam ex eodem Timaeo Baltiam appellari Plinius prodit, L. XXXVII. f. II. vbi de eius situ dicemus. Vide Not. et Em. N. CII. (hic pos.) Ante Scythiam, quae appellatur Raunonia, vnam abesse diei cursu) Ita MSS. omnes, R. I. 2. Colb. 1. 2. et ferme Parm. ed. In libris ceteris haecenus editis, quae appellatur Bannomanna abesse a Scythia, dici cursu. Miror viris doctis, Pelicerioque in primis, in Notis MSS. facile persuasum ibi insulae nomen latere, non continentis Scythiae, quae ex aduerso est:

neque animaduersum illud a Scythia, glossema esse, quo carent MSS. H.

t. Septentrionalis oceanus, Amalchium eum Hecataeus appellat) Vacillat haec sententia ob inuersum, ni fallor, verborum ordinem. Puto sic scribendum, Septentrionalis oceanus a Paropamisso amne, qua Scythiam alluit. Amalchium eum Hecataeus appellat, quod nomen eius gentis lingua, etc. Pintian.

Septentrionalis Oceanus) Frustra has voces suis sedibus mouent Pintianus et Pelicerius in notis MSS. H.

u. Amalchium) Haec denique Solinus iisdem verbis, c. 19. p. 38. et auctor libri de mensura orbis terrae. H.

x. Paropamisso) Obium, credo, amnem Hecataeus intelle-

qua Scythiam alluit, quod nomen eius gentis lingua significat congelatum. Philemon Morimarufam a y. Cimbris vocari, hoc est, mortuum z. mare, vsque¹ ad promontorium Rubeas: ultra deinde Cronium. a. Xenophon b. Lampfacenus, a litore Scytha-

1. *Inde vsque. M.*

intellexit, *Oby*, in Tartariae Moscouiticae finibus. H.

y. *A Cimbris*) Hoc est, a Cimbrorum peninsula, et a faucibus Codani finus, vsque ad promontorium Rubeas, quod nunc vulgo dicitur, *Noart Kyn*, vel *Nort Cap*, in extrema Noruegia versus septentrionem positum, Morimarufam Philemon ait id mare vocari: quod ultra Rubeas est, Cronium nominari. Id fere Solinus, l. c. Promontorio huic ab amne Rhubone forte nomen est, in Oceanum influente, cuius meminit Ptolemaeus in Sarmatia, L. III. c. 5. H.

z. *Mortuum mare*) Apud Senecam epistola 68. Demetrius Stoicus vitam securam, et sine vllis fortunae incursionibus festiue et eleganter mare mortuum vocat. *Dalecamp.*

a. *Cronium*) Cronii maris meminit Eustathius. *Post Scythas*, inquit, *qui mari Cronio vicini Caspium accolunt, Vni sunt quos Sinocatus historiographus Turcas a Persis vocari tradit, ad orientem ver-*

num spectantes. Cronium dictum putat Rhodiginus cap. 6. XII. a frigoris inhumanitate, cui praestitit Κρόνος, id est, Saturnus. Ego vero a Cronlandia, prouinciarum vltima in eo tractu, voce illis nationibus vsitata, sed a Graecis deprauata. Cronium mare dictum etiam Hadriaticum. vel a Sarurno, qui in Italia regnauit, vel a Chrono insula, Apollonius 4. Argon. ostendit. Lycophonis interpretis Ionium finum, et Cronicum vocatum fuisse, id est, Saturnium, tradit. *Dalec.*

a. *Cronium*) Quid si Cronium, ab ea orbis parte, quae septentrioni proxima est, quam *Groenland* vocant? Certe non ἀπὸ τῆς Κρόνος, vt nugantur veteres, hoc est, a Saturni frigido sidere, Sed potius ἀπὸ τῆς Κρόνος ποταμῆς, cuius in Sarmatia meminit Ptolem. L. III. c. 5. deducta haec appellatio est: nam is in eum Oceanum irrumpit. H.

b. *Xenophon, etc.*) Solinus, c. 19. p. 39. Auctor libri de mensura orbis terrae, toti-

Scytharum tridui c. navigatione, insulam esse immensae magnitudinis, Baltiam tradit. Eandem Pytheas Basiliam nominat. Feruntur d. et Oonae, in quibus ovis auium ¹ et auenis incolae viuant. Aliae e., in quibus equinis pedibus homines nascantur, Hippopodes appellati: f. Fanefiorum ² aliae, in

M 5

quibus

1. auium aduenae et incolae. V. aduenis. M. 2. Pano-
riorum. Tut.

totidem verbis ac syllabis: Xenophon Lampfacenus a litore Scytharum tridui navigatione insulam esse immensae magnitudinis Baltiam tradit: eandem Pytheas Basiliam nominat. Non longe feruntur et Oeocnae, (lege Oonaeae) insulae quarum ovis auium marinarum et auenis vulgo nascentibus incolae viuunt. Plinius Secundus, in libro de septentrionali Oceano Scythiae insulisque illius. H.

c. Tridui) Quam diei tantum vnus cursu distare a continenti Timaeus superius paulo prodidit. H.

d. Feruntur) Incerta haec fama signari innuit, incerta haec insularum nomina, incertumque firum. Oonae, siue manis Oonae vel Oaeonaeae, Plinio insulae sunt, Solinoque Plinium secuto. At Pomponio Melae, L. III. c. 6. ob alternos accessus, recursusque pelagi, et quod spatia quae distant, modo operiuntur vndis, modo nuda sunt, alias insulae videntur, Sarma-

ris aduersae, alias una et continens terra. H.

e. Aliae in quibus; Mela et Solinus, l. c. De Hippopodibus vide August. de ciuit. Dei, L. XVI. c. 8. H.

f. Fanefiorum aliae) Fanefios et Sarmalos Pomponius vocat: Strabo: ἐνωτοκόοντες, quod dormituri auribus, vt lecto, incubent. Panotii (inquit Iliodorus) apud Scythas esse feruntur, tam diffusa aurium magnitudine, vt eorum totum corpus contegant. Panotii dicti sunt a πάντων ὀφθαλμοῖς. Turn. c. 19. lib. VI. aduers. Vide de his Rhod. c. 29. III. Horum etiam mentio fit postea cap. 2. lib. VII. Dalec.

Fanefiorum) Vide Not. et Em. N. CIII. (paulo post) Fanefios eiusmodi vilos esse versus Californiam Americae regionem, monet Euseb. Nieremb. Hist. Nat. L. VIII. c. 1. Iconem exhibet Aldrovand. L. de monstris, p. 10. Fanefianorum) Ita MSS. quoque ipsi, et sic in Solino etiam legitur: sed rectius v-
trobi-

quibus nuda alioquin corpora praegrandes ipforum aures tota contegant. Incipit g. inde clarior aperiri fama ab gente h. Ingaeuonum¹, quae est prima² inde

1. *Vigaeuonum. Rhen.* 2. *prima. Inde Germania. Mons Seuo, etc. Rhenanus. M.*

trobique, cum Pintiano, *Panotiorum* legas. Sicuti enim superiores Oonae, ab ouis quibus aluntur, sunt appellati: Hippopodes mox ab equinis pedibus: ita hos, quoniam auribus toti fere constare viderentur, Graeca voce Πανωτίδες dictos, a πάν et ὄτα credere liber; Isidorus praesertim adstipulante, qui non aliunde hausisse quam ex Plinio videtur, L. XI. Etymol. c. 3. *Panotii*, inquit, „apud Scythiam esse feruntur, tam diffusa aurium magnitudine, ut eis omne corpus contegant. Πάν enim Graeco sermone omne, ὄτια aures dicuntur.“ *Ενωτικοίτες* appellauit Strabo, L. XV. p. 711. *Ἐτοκλίνας* non semel appellat Tzetzes, chil. 7. v. 633. ἰσ. Μεγάλα δ' οἱ Ἐτοκλίνοι τὰ ὄτα κερτημένοι. Ὁμοίως σκέπεσιν αὐτὰς τρόπῳ τῶν σκιαδείων. In priore versu ὄτοκλίνοι legitur. Quo minus tamen in Pliniano contextu quidquam immutem, facit Ptol. L. II. c. II. qui Scandiae in Germanico oceano gentem quandam *Φιγαίως* appellat, forte pro *Φανήσως*. H.

g. *Incipit deinde*) Iam certiore, inquit, fama prodantur gentes deinceps appellandae. Solinus, c. 20. p. 40. *Seuonem montem*, inquit, *Ingaeuones tenent, a quibus primis post Scythas nomen Germanicum consurgit.* Auctor libri de mensura orbis terrae hunc locum paulo aliter ex suis eodicebus legit: *Plinius Secundus de insulis Germaniae: Incipit deinde clariore aperiri fama ab gente Ingaeuonum, quae est prima in Germania, mons Seuo ibi immensus: nec Riphacis iugis minor, immanem ad Cimbrorum usque promontorium efficit sinum, qui Codanus vocatur, refertus insulis, etc.* H.

h. *Ingaeuonum*) Lege: *Ingaeuones.* Vide *Salmas.* p. 229. b. *Ab gente Ingaeuonum, quae est prima inde Germaniae, Seuo mons*) Et hic rursus idem erratum esse puto, praeposteri verborum situs. Scribendum arbitror, *Ab gente Ingaeuonum, quae est prima Germaniae. Inde Seuo mons. De Ingaeuonibus, capite sequente. Pintian. Ingaeuonum*) Beatus Rhenanus hanc vocem interpretatur dicens, *Wic,* aut

inde Germaniae. Seuo i. mons ibi immensus, nec Riphæis iugis minor, immanem ad Cimbrorum¹ vsque promontorium efficit sinum, qui k. Codanus vocatur, refertus insulis: quarum clarissima Scandinavia l. est, incompertae magnitudinis, portionem tantum eius, quod sit notum, Hilleuionum m. gente D. incolente pagis, quae alterum orbem terrarum eam appellat. Nec est minor opinione Eningia. n. Quidam haec² habitari ad Vistulam³ vsque fluuium,

1. Cimbro^s vsque promontorium sin. Ch. 2. hant. 3. *Visulam. Ch. Istulam. Pomp.*

aut *Vig*, Saxonum lingua, et eorum qui mare accolunt sonare maris aut fluvii sinum: *Wonen* seu *Wohnen* vero (vt et germanica communi lingua) habitare. Vnde *Wigwoner*, seu vt Belgae enunciant *Wigwoners*, Wigæuones maris accolae, quos Ingæuones Latini vocauerunt. Hanc opinionem quoque Beuther. in sua commentat. super Tacit. de mor. German. transtulit. Sed erroneam esse iudicat doctiss. Hadr. Iun. hist. Bat. pag. 337. dictosque fuisse Istæuones ab Germanico *Ost* seu *Estwoner*s; hoc est, ad orram incolentes. Sed et de seq. cap. mendo quodam, quod nos sustulimus, commonuit. *Dalec.*

i. *Seuo mons*) Is a mari Albo et extremis Lappiae finibus lunato cursu ad fauces vsque sinus Codani, versus Cimbrorum promontorium, CCC. circiter passuum mill. praecurrit, variis nominibus. H.

k. *Qui Codanus*) Ac deinde Balticus, ab insula Baltia, est cognominatus. H.

1. *Scandinavia*) Quae hodie Suecia Noruegiaque dicitur. Insulam veteres credere: sinum Codanum rati cum Oceano septentrionali, siue Hyperboreo connecti, ad finem Sueuonis montis, qua Russis nunc accolis Album mare, et alio nomine Granwicus sinus appellatur: qua ratione insulae duae efficiebantur, praecipua magnitudine, Scandinavia atque Finningia. H.

m. *Hilleuionum*) (Proximam hanc fuisse Scandinaviae partem vel ex eo liquet, quod primam eam Romani nosse potuerunt. Ii *Λευωιοι* voce, vt apparet, capite diminuta, pro *Ἰλλευωιοι* a Ptolemaeo nominantur, in Scandiae media regione, L. II. c. 11. H.

n. *Eningia*) In MSS. *Epi-gia*: atque ita similiter Auditor

fluuium, a o. Sarmatis, Venedis¹, Sciris, Hiris tradunt. Sinum p. Cylipenum² vocari: et in ostio eius insulam Latrin. Mox alterum finem Lagnum q., conterminum Cimbris. Promontorium r. Cimbri- rum excurrens in maria longe peninsulam efficit, quae s. Cartris³ appellatur. XXIII. inde insulae Ro- mano-

1. Venetis, Sciris Gr. et Al. 2. Sic et Ch. Cylipenum Gr. et Al. 3. Cartris appellatur XXIII. M. p. Inde, etc. V.

Ab libri de Mensura orbis terrae. Nec minor est opinio- ne Epigia. Sed ut ut est, Fin- ningiam intelligit, inter Scan- dinauiam et Venedos sitam: ingens hodie peninsula, la Finlande: vnde finui proximo nomen, qui Sueciam a Liuania determinat: le Golfe de Finnes, ou de Finlande. H.

o. A Sarmatis) A Sarmata- rum gentibus, quarum haec sunt nomina: Venedae, Sciri, Hirri. Ovsēda Ptol. L. III. c. 5. a quibus Venedicus sinus, le Golfe de Danzig, nomen olim habuit, Liou- niam tenuere: ac Lithuaniae partem occidentalem: Sciri, quos Sidonius Apollinaris Carm. 7. Seros, vel Sceros appellat, Hiri, Curiam le Duché de Curland, Samo- gitiamque, Venedorum nationes, inquit Tacit. L. de morib. Germ. p. 139 Germanis an Sarmatis adscribam, dubito, etc. Auctor libri de Mensura orbis terrae hunc Plinii locum exscribens, Hirus non

agnoscit. Quidam, inquit, haec habitari ad insulae usque ad fluuium (lege, ad Vistulam usque fluuium, siue Visulam) a Sarmatis, Venedis, Scirisque tradunt. Ac valde metu- o ne Hirri a repetitis teme- re Sciris accreuerint. H. p. Cylipenum): Ita MSS. at editi, Cylipenum. Nunc si- nus Liouonicus dicitur a celebri eius regionis emporio, le Golfe de Riga: quo in sinu antiquo vocabulo Latris insula, nunc Oesel vocatur. H. q. Lagnum) Is est qui Iutlandiam Holsatiam, Ducatum- que Mecheloburgensem al- luit. H.

r. Promontorium) Hodie Scagen Cap, in Iuttia septem- trionali Danici regni prouin- cia, ad fauces eas, vnde si- nus Codanus erumpit: ex O- ceano. H.

s. Cartris) Aliis Cimbrica Chersonesus: in tres praeci- pue regiones nunc diuisa: Holsatiam, Dithmarsiam, Iuttiamque, siue Iutlandiam, Daniae regi paret. H.

manorum t. armis cognitae. Earum nobilissimae, Burchana u., Fabaria ¹ nostris dicta, a frugis similitudine ² sponte prouenientis. Item x. Glessaria, a succino militiae appellata: a Barbaris Austrania ³, praeterque Actania.

XXVIII. Toto y. autem hoc mari ad Scaldim vsque fluuium, Germanicae accolunt gentes haud explicabili mensura, tam immodica prodentium ⁴ discordia est, Graeci et quidam nostri, xxv. z. M. pass. oram Germaniae tradiderunt. Agrippa cum Rhaetia et Norico longitudinem DCLXXXVI. millia passuum, latitudinem a. CXLVIII. ⁵ Millium. (XIV.) Rhetiae aa. prope vnus maiore latitudine, sane circa

1. Fabaria a nostris Gr. 2. multitudine sponte proueniente. M. 3. Austrania. Austraui. Ch. 4. tradentium. Rhenanus. 5. sic etiam Tol. CCLXVIII. Gr. et Al.

t. Romanorum) Druso Germanico in Germania bellum administrante. Strabo, L. VII. p. 291. H.

u. Burchana) Βυρχανίς Straboni, l. c. Stephano Βερχανίς in Celtica. Existimant eruditi esse insulam *Borcum*, in ostiis Amasii *Ems* amnis positam: aiuntque turrim etiamnum ibi exstare, quam *Het boon buys* incolae vocent: quae vox Germanica lingua *Fubarum domum* sonet. Vide quae dicenda sunt L. XVIII. f. 30. H.

x. Item Glessaria, a succino militiae appellata, Austrania) Legend. item Glesaria a succino militi appellata, barbaris Austrania. Genus loquendi Plinianum, militi ap-

pellata, id est, appellata a milite. *Salmaf.* p. 234. a.

Militiae) Non Romae, denique, sed foris ab exercitu, militibusque Romanis. Nam a domesticis vernaculisque, castrensia distingui uocabula, in praef. ad Vesp. iam dictum est. In MSS. *Austraui*. De Glessariis dicemus f. 30. H.

y. Toto autem hoc mari) Septentrionali, quod Europam alluit. H.

z. XXV. mill. P.) Lineata superposita vices quinque centena milia passuum significari admonet. H.

a. CXLVIII.) Ita MSS. omnes Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. etc. H.

aa. Rhetiae) Rhenanus dicit

b. circa ¹ excessum eius subactae. Nam Germania multis postea annis, nec tota, percognita est. Si c. con-

1. *citra. Rhens.*

cit haec non esse a superioribus distrahenda: siquidem cum iis necessario cohaereant vsque ad haec verba: Germanorum genera quinque. Atque his verbis incipit c. 14. *Dalecamp.*

Rhaetiae prope) Agrippam reprehendit, qui Germaniae Rhaetiaeque, et Norici latitudinem tam angustis definierit spatiis: cum Rhaetiae vnus prope maior sit, quam quantam tergeminae illi regioni assignauerit: saltem qualis quantaque Rhaetia cognita est, cum citra Agrippae obitum Romanorum armis est domita. Nam Germania, ne multis quidem post annis, nec tota etiam lustrari noscique potuit. Vide Not. et Em. N. CIV. (hic adi.) *Rhaetiae prope*) Auulfa male haec fuisse haecenus a praecedentibus, ante nos intellexit Rhenanus: euidentis inscitiae eorum argumentum, qui Plinii libros in capita distinxere: cum sine illis constare antecedentia minime possint. Ridenda quoque hic, vt multis aliis in locis. Gallici interpretis hallucinatio, qui verba haec paulo post sequentia, *circa excessum eius*, non ad Agrippae obitum, sed

ad exitum Germaniae nescio quem retulit. H.

b. *Circa excessum eius*) Excessit e viuis Agrippa, Valerio Messala Barbato, P. Sulpicio Quirinio CoSS. A. V. C. DCCXLII. vt auctor est Dio, L. LIV. p. 541. Subacta per Drusum Tiberiumque, quos exercitui Augustus praefecerat, Rhaetia, M. Druso Libone, L. Calpurnio Pisone CoSS. anno DCCXXXIX. vt idem refert, p. 335. H.

c. *Si coniectare*) Si coniecturae locus datur, inquit, minor paulo erit, quam opinati sunt Graeci, Germaniae ora, vicies quinquies centena M. pass. vt paulo ante diximus, colligere ab his credita: nec multo etiam brevior, quam Agrippa prodidit, qua DCLXXXVI. millibus passuum omnino definiit, Germaniae cum Rhaetia et Norico longitudo. Insignis autem ideo est vtriusque mensurae discrimen, quoniam per anfractus sinusque Germanici Oceani prior illa Graecorum excurrit: sequens vero Agrippae, cuncta Germania nondum explorata, mediterraneam tantum eius cognitae partem, tractu diuerso metitur. H.

coniectare permittitur, haud multum orae deerit Graecorum opinione¹, et longitudini² ab Agrippa proditae³. Germanorum genera v. d. Vindili⁴: quorum pars Burgundiones e., f. Varini⁵, Carini g., Gutto-

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. opinioni Gr. et Al.

2. sic ex MSS. em. Hard. conf. M. longitudinis Gr. et Al. 3. traditae. M. 4. Vandili. Rben. Vandilici. Cb.

5. Avarini. Io. Go.

d. *Vindili*) Siue Vandali, a vocabulo Germanico *Wandeln*, quod peregrinari, Inde Vandali aduenae, peregrini homines. Eorum sedes in Polonia ad caput Vistulae Megalburgenses, Pomerani, Pruteni, Marchia, Saxoniae pars. Dalec.

Vindili) Ita R. I. At Reg. 2. Colb. 1. 2. Chiff. et Paris. *Vandili*. Tacitus *Vandalios* vocat, L. de mor. Germ. p. 123. In Notit. Dignit. Imp. Rom. sect. 18. Ala *Vandilorum*. Ex Vandalicis montibus Albion amnem effluere, et in Oceanum effundi, auctor est Dio, L. LV. p. 548. Vandali, inquit Mariana, L. V. hist. Hisp. c. 1. p. 185. quibus ferme locis nunc Meckelburgenses sunt et Pomerani. H.

e. *Burgundiones*) Burgundiones pars Vandalorum, a burgis, hoc est, pagis, in quos dissipati erant, appellationem sortiti sunt: et cum in Heduis confedissent, ut creditur, ei Galliae prouinciae, Burgundiae nomen fecerunt. Partem Poloniae te-

nuere, vbi nunc Gnesna. H.

f. *Varini*). Varini Tacito, L. de mor. Germ. p. 136. Ptolemaeo sunt Auarini, L. III. c. 5. in Sarmatia Europaea, ad Vistulae fontes, vbi nunc Craccouia Poloniae caput. Φεργυνδίωνες, inquit, (pro Φεργυνδίωνες) εἶτα Αὐαρηνοί, (forte pro Οὐαρηνοί) παρὰ τὴν κεφαλὴν τῆς Οὐισέλα ποταμῆς. Non hoc viderunt Cluuerius, aliique, qui aliter statuunt: a quibus dissidere me saepissime, sed certis adductum argumentis, profiteor. H.

g. *Carini*) Καριτνοί hi Ptolemaei esse vixi sunt Hermolao: frustra, cum ii Heluetiorum genti confines esse a Ptolemaeo dicantur, L. III. c. 11. in Germania. Nisi ex incanta superioris vocis *Varini* repetitione nata, constataque ista sit, Vistulae accolae necesse est fuisse Carinos, perinde ac ceteras Vandalorum gentes, Burgundiones, Varinos, Guttones. H.

h. Guttones ¹. Alterum genus i. Ingaeuones ²: quorum pars Cimbri k., Teutoni, ac Chaucorum ³ gentes. Proximi autem Rheno Istaeuones l., quorum

1. *Gottones.* 2. *Vuigaeuones. Rh.* 3. *Baugorum. Ch. Cauchorum. Gr. et Al.*

h. *Guttones*) *Gottones* vocat Tacit. Annal. L. II. p. 61. *Gothones*, L. de mor. Germ. p. 13. Ptol. L. III. c. 5. Γότῳνες ad Vistulam positi sub Venedis: quo ex situ colligimus ibi fuisse, vbi Mazoviae Palatinatus, vt appellant, Polonici regni, Varsoviaque est, et vtraque Prussia, quam Regalem, et quam Ducalem vocant. Fuit horum oppidum primum Gytonium primo, mox a Getis Danisque Gedanum, a situ Codanum, *Danzig*. Inde *Gothones*, siue Gothi profecti, qui totam Europam exagitarunt armis, ac ditione diu tenuerunt. Vide Aegid. Laccary, e societate nostra, L. I. de coloniis Gallorum, c. 9. p. 69. H.

i. *Ingaeuones*) Indigenae, aborigenes, autochthones, *Innwobners*. Hodie Frisii, Dani, Hollati, Ditmarsii, Westvali, Saxoniae pars maxima. Vide cap. praeced. *Dalec.*

Ingaeuones) Ab extremo septentrionalis Oceani litore, ad amnis Amisii ostia, quidquid terrarum interiaret, Ingaeuones dicti tenere Norvegiam, Sueciam, Daniam,

Finlandiam, Saxoniam, Frisiamque orientalem. H.

k. *Cimbri*) *Hollatiam* illi, vt diximus, Iuttiamque tenere. Mox Teutoni inferiorem Saxoniam: Brema ciuitate primaria: denique gentes Chaucorum duae, maiores atque minores, Καὺνοι οἱ μεῖζες, καὶ οἱ μικροί, Onabrugensem ditonem isti ad Visurgim fluiuium: illi Lunenburgensem Ducatum, ad Albim: ex Ptol. L. II. c. 11. Tacit. L. de mor. Germ. p. 135. de Chaucorum situ: *Ac primo*, inquit, *statim Chaucorum gens, quamquam incipiat a Frisii, ac partem litoris occupet, omnium quas exposui gentium lateribus obtenditur, donec in Cattos vsque sinuetur*, etc. H.

l. *Istaeuones*) Qui ad Istrum habitant. *Westwoner*, occidentales. Ii sunt Sicambri, Bataui, Mattiaci, Tenteri, Brueteri, Vspetes, Chamani, Angriuatii, Tubantes, Bosactori, Vangiones, Nemetes, Vbii pars Saxoniae, Franci, Sueui, Danubii, et Rheni accolae. *Dalec.*

Istaeuones) A Rheni ostiis ad

rum pars m. Cimbri^r mediterranei; Hermiones n.:
 quorum o. Sueui, Hermunduri, Chatti p., Cherufci.
 Quin-

r pars Cimbri, et Mediterranei. Herm.

ad Coloniam Vbiorum annis
 eius accellae, cum Frifis oc-
 cidentalibus, Istaeuones ap-
 pellati. H.

m. Cimbri) Vide Not. et
 Em. N. CV. (paulo post) Ho-
 rum regio ibi fuit, vbi nunc
 Comitatus Marchiae, Ber-
 gensis Ducatus, et Cliuien-
 sis pars transhenana. *Istae-
 vones, quorum pars Cimbri.
 Mediterranei, Hermiones:
 quorum Sueui, etc.*) Est ita
 legendum: non, *Istaeuones,
 quorum pars Cimbri mediter-
 ranei. Hermiones, quorum
 etc.* Erunt enim etiam Her-
 miones Rheno proximi? E-
 runt mediterranei Cimbri,
 quorum nullum vsquam ve-
 stigium est? Quanto commo-
 dius cadunt omnia emenda-
 tione nostra, cum apposite
 Hermiones mediterranei, hoc
 est, in media Germania po-
 siti, et Ingaeuonibus, qui
 oceano, et Istaeuonibus qui
 Rheno sunt proximi, oppo-
 nentur? Sic enim Tacit. L.
 de mor. Germ. p. 123. *Pro-
 ximi oceano Ingaeuones: medii
 Hermiones: ceteri Istaenones
 vocantur.* Sicigitur manifeste
 hic locus interpungendus est.
 At non propterea inferendi
 huc sunt Sicambri, inuis
 acrepugnantibus libris omni-

bus, tum editis, tum manu
 exaratis; cum sententia hu-
 ius loci sit, tam inter Ista-
 vones, quam inter Ingaeuo-
 nes, habitasse Cimbros, qui
 tractus vtriusque partem oc-
 cuparint. Nihil planius. H.

n. *Hermiones*) Bellatores.
 Horum sedes incolunt Turin-
 gi, Misnenses, Boiemi, Lu-
 latii, Silefii, Morau, pars
 Polonorum. Hermiones, o-
 lim Herrwoners, ab *herz* seu
Erdt, terra, propinqui Da-
 nubio. Had. Inn. supra a no-
 bis adducto in loco dictos
 putat *iber-mied-woners*, hoc
 est, in medio incolentes seu
Herrdmirwoners, hoc est, tel-
 luris meditullium insidentes.
Dalec.

Hermiones) In media Ger-
 mania positi, vltima Rheni
 Oceanique ripas. In Germa-
 niae populis medii a Tacito
 appellati, L. de mor. Germ.
 p. 123. H.

o. *Quorum Sueui*) Hermio-
 num gentes ex ordine per-
 quam accurate describit, ab
 iis exorsus, qui sunt ortui
 Solis ptopiores, mox cursu
 inde versus occasum institu-
 to. Horum igitur Sueui ii
 sunt, quos hodie Morauis
 appellamus, *la Morauie*, vt
 iam superius monuitus, s.

Quinta pars Peucini q., Basternae r., supra dictis contermini Dacis. Amnes clari in Oceanum defluunt, Guttalus s., Vistillus¹ siue Vistula t., Albis,

1. *Vistillus, Sueuus, Albis. Rhen.*

25. Neque enim Sueuos ab istis alios Plinius agnouit, aut Ptolem. qui L. II. c. 11. ultra Albim Sueuos summo-
vet, versus ortum. Postea ad Danubii caput commigrarunt. Hermonduri fuere, qui nunc Bohemi, populi-
que ab his fusi vsque ad Danubii ripam. *In Hermunduris*, inquit Tac. l. c. p. 137. *Albis oritur flumen inclytum: Iuxta Hermundurios Marcomanni et Quadi agunt* — — *Eaque Germaniae veluti frons est, quatenus Danubio praetexitur.* Sentio conuelli a me recentiorum Geographorum placita: sed hos nihil in praesenti moror. H.

p. *Chatti*) Ad hos addendi sunt ex sententia Melanchton. Narisci, Marcomanni, Ligii, Arii, Elifi, Quadi. *Dalec.*

Chatti, etc.) Chattis Franconiam, Brunsvicensem Ducatum, circumiacentemque late regionem a Franconia ad Chaucorum fines. Cheruscis adscribimus: hi enim inter Chattos Chaucosque medii, Tacito teste L. de mor. Germ. p. 135. H.

q. *Peucini, Basternae*) Peucini, quos quidam Bastarnas vocant, inquit Tacitus, l. c.

p. 138. Strabo tamen Bastarnarum partem esse Peucinos putat, L. VII. p. 306. De horum situ diximus, sect. 25. Gallos Licius semper appellat L. XLIV. Gruteri inscript. p. 453. BASTARNAE. H.

r. *Basternae*) Bastarnarum et Iazygum nomine comprehenduntur Walachi, Litواني, Ruteni, Westernae occidentales aratores, coloni, agricolae. Peucini, ii dicti sunt quia Peucen insulam ad ostia Danubii positam occupassent. Melanch. 4. Chronicorum. *Dalec.*

s. *Guttalus*) Guttalus Ptolemaeo Viadrus, Odera die Oder. Vifurgis, *Weser* Alluit is ciuitatem Saxoniae Hamelen. Labitur in *Aller* flunium, ad oppidum *Verden*, supra *Bremen*. *Dalec.* Quod *Dalech.* Guttalum ait Viadrum dici, erroneum asserit Ortel. Viadumque, seu *Віадум* dici.

Guttalus) Hunc eundem esse, qui Prol. L. II. c. 11. *Ουίδοος*, aliis *Odera*, *Oder*, erudite probat Clauerius, aduersus Iunium, L. III. Germ. antiq. c. 49. Solino c. 20. p. 40. *Gozbalus* est. H.

t. *Vistula, etc.*) *Ουίστελα*, *Αλβις*, *Ουίσοσσηγίς*, *Αυξ-*

bis, Visurgis, Amisus, Rhenus, Mosam Introrsus vero, nullo¹ inferius nobilitate, Hercynium uigum praetenditur.

XXIX. (XV.) In Rheno ipso, prope centum M. pass. in longitudinem, nobilissima Batavorum insula, et x. Cannenufatum²: et y. aliae Frisiorum,

N 2

Chau-

1. nullo. Rhen. 2. Caninefarum. Canenefacium. M. par-
ticula copulatiua et omiffa est in Gr. et Al.

cios. Ptol. l. c. Nostris, *le Weiffel, ou la Vistule, l' Elbe, le Vesel, l' Ems.* H.

u. *Hercynium iugum*) Quem Hercynium saltum appellauit, s. 25. *Ἠρκύνιον δρυμόν*, Ptol. L. II. c. 11. Livius, L. IX. p. 165. Germanicos saltus Dion. Perieg. v. 286. *Ἠρκύνιον δρυμόν.* H.

x. *Et Cannenufatum*) Ea insula a Batavis et Canenufatibus colebatur: illi quoniam maiorem insulae partem tenuere, nomen ei suum dederunt, dictaque insula Batavorum, siue Batavia est. In Tab. Peutingeri *Batavia.* Isti apud Gruter. p. 385. CANNANEFATES, apud Tacit. L. IV. hist. p. 103. et apud Vellei. L. II. n. 105. *Caninefates* appellati. Hodie *le Betuwe.* Vide Not. et Em. N. CVI. (hic consp.) *Batavorum insula et Canenufatium*) Voculam et, quam Dalecampius expunxerat, tum ex MSS. librorum, tum ex priorum editionum fide restituumus: ne Batavorum in-

fulam, et Cannenufatum, geminam esse ac diuersam, quisquam existimaret. Vide Cluver. L. II. Germ. ant. c. 33. H.

y. *Et aliae*) Quas cum sterani Plinius asseuerat inter Helium ac Eleutum, mari quod *Zuyderzee* nuncupant, ab ortu, ab occasu Zelandia claudi omnes necesse est: Eo ordine a Plinio eae recensentur, vt ab ortu et septentrione auspiciatus, progrediarur in occasum. A populis in eas a continente progressis, nomen habent ex iis aliquae: a Frisiis certe, Chaucisque duae priores, quos ultra Rhenum sedes habuisse constat. Frisios in hoc tractu Tacitus quoque agnoscit, quos cum Caninefatibus copulat, L. IV. hist. p. 103. Chaucos e patriis sedibus commigrantes, ac duces natione Caninefaten secutos, inferiorem Germaniam incursumisse Claudii Imp. temporibus, idem auctor est, L. XI. Annal. p. 160. De Frisiorum et Chau-

corum

7. Chaucorum 1, Frisiabonum a, Sturiorum b., c. Marfaciorum 2., quae sternuntur inter d. Helium ac Fleuum. Ita appellantur ostia e., inf. quae effusus Rhenus, ab septemtrione in g. lacus, ab occidente

1. *Cauchorum Gr. et Al.*

corum insulis, quae recedente maris aestu continenti ne-
 cterentur, Dio, L. LIV. p. 544. Nunc esse videtur *Nord-Hollandia*. Atque hunc quidem situm Chaucis praesertim adiudicant ea quae Plinius de iisdem affert, L. XVI. f. 1. H.

2. *Cauchorum*) *Cauchi*, aliis *Cadfant*: aliis *Walcheren*, prope Meydelburgum. *Meiancht*, *Cauchos* minores esse tradit ad Bremam et Wisurgim: maiores, ad Lunenburgum et veterem Marchiam. *Dalec.*

a. *Frisiabonum*) In MSS. *Frisiaonum*. Hos illic confedisse arbitror, ubi nunc *le Veluwe*, pars Geldrensis Ducatus, e Belgica Gallia huc transgressos. H.

b. *Sturiorum, etc.*) His vero meridionalem Hollandiam, *la Sud-Hollande*, Marfacis insulam assignamus, quam Mosa cum Rheno efficit, ubi Dordracum est in Zelandiae confinio: Marfacios pro Mosatiis credas appellatos. Marfacos Tacitus vocat, iungitque Caninesatibus, L. IV. hist. p. 103. *Μαυροσίς*, ut puto, Dio, L. LX. p. 670:

2. *Mattiacorum.*

pro *Ματταίης*. In MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. etc. *Tusiorum, Marfaciorumque*. H.

c. *Marfaciorum*) Seelandos vocant, quasi maritimos homines. *Sturii, Staueren*, aliis *Snitbewt*. *Frisiabones, Fredeborchland, Dalec.*

d. *Inter Helium, etc.*) Helium Zelandiae vicinum, ubi nunc castellum *Briel*. Fleuum vero Frisiae, ubi nunc insula est, quae priscum nomen retinet, *het Vlie*, siue *Flie*. H.

e. *Ostia*) Et castella quoque ostiis imposita. Tac. Annal. L. IV. p. 125. H.

f. *In quae effusus*) Per fossam a Druso in Salam *Issel*: alteramque ex parte laeva a Ciuili, in Leccam, *le Leck*, Mosamque, deductum olim esse Rhenum sciunt eruditi. Vahalem hunc Rheni alueum accolae nominant, qui mox id quoque vocabulum mutat Mosa flumine, cuius immenso ore in Oceanum effunditur. H.

g. *In lacus*) Hi frequenti elunione aquarum, in unum maris sinum abierant, ea magnitudine, quae Maris Australis, *Zuyderzee*, nomen hodie

dente in amnem Mosam se spargit; medio h. inter haec ore, modicum i. nomini suo custodiens alveum.

XXX. (XVI. *) Ex aduerso huius situs Britannia infula, clara k. Graecis nostrisque monumentis, inter septentrionem et occidentem iacet: Germaniae l., Galliae, Hispaniae, multo maximis Europae partibus m. magno² interuallo aduersa. Albion n. ipsi nomen fuit, cum Britanniae vocarentur

N 3

tur

1. *sita est. Pint.* 2. *haud magno. V.*

hodie sustineat. Lacu nomen olim Fleuo fuit, vt auctor est Mela, L. III. c. 2. H.

h. *Medio*) Quod a Schenckii, vt vocant, monumento, Arenacum delapsus, Vitraiectum et Lugdunum aluit. H.

i. *Modicum nomini suo custodiens alveum*) Mallem scriberes, *nominis sui*, Scindum tamen in Apographo Tolerano omnia supra scripta verba minime legi *Pint.*

* *Britannia*) A *Brith*, vetusta gentis lingua quicquid depictum coloratumque est, significante: et *tania* regio. Ita vt sint *Brithania* *Βριτανία*, seu vt Graeci perperam *Βρετανία*, *Brithonum*; hoc est, pictorum regio. Notus autem eruditus ex Caes. Mela, auctore nostro aliisque scriptoribus mos veteribus huius vicinarumque insularum cultoribus receptus corpora glasto depingendi, vt multis inculcetur non est ne-

cessse, videatur tamen *Camdem. Britan. p. 7. Tribuni cohortis III. Britonum mentio fit sub Duce Rhætiae in notit. Imp. vti Pancirol. restituit. Dalec. v. Ind. LL.*

k. *Clara Graecis*) Hanc ceteris orbis totius insulis Graeci praerulere: Dion. Perieg. v. 568. de Britannicis insulis: *Τάων τοι μέγας περιώσιον ἔδός τις ἄλλη Νήσοις ἐν πάσησι Βρετανίσιον ἰσοφασίει.* H.

l. *Germaniae, etc.*) Verius Strabo, L. IV. p. 199. soli Galliae praetendi dixit. Plinio tamen Tacitus subscribit, in vita Agricolae, p. 142. H.

m. *Magno interuallo*) Spatium intelligit, quo ab oriente in occasum porrigitur: Maximam spatio ac coelo Tacitus dixit, l. c. H.

n. *Albion*) *Ἀλβίων*, Ptol. L. II. c. 3. Angliam, Scotiamque complectitur; Scottorum etiam tunc cum Bri-

tannia

tur omnes: de quibus mox paulo dicemus. Haec abest a Gessoriaci o. Morinorum gentis litore, proximo traiectu quinquaginta M. ¹ circuitu p. vero patere tricies octies centena viginti quinque M. Pytheas et Isidorus tradunt: triginta prope iam annis notitiam eius Romanis armis non ultra vicinitatem siluae Caledoniae q. propagantibus. ² Agrippa

1. millia minimum: circuitu Gr. et Al. passuum. Nam minimum, neque est in Vet. neque in Cb. legitur. 2. Agrippa longitudinem DCCC. M. p. credit: latitudinem CCC. Eandem credidit. Hyber. Pinian. Cb. ex. legit, credidit. Eandem Hiberniae, sed longitudinem, etc.

tannia diceretur, aequae atque Anglorum ignoto nomine. Britanniae dicebantur, Hibernia adiuncta, cum ceteris adjacentibus insulis. H.

o. Gessoriaci) Ptol. L. II. c. 9. Γησογγίακον ἐπίγειον Μορίνων, Morinorum nauale. Plinio ipsi, sect. 37. huius libri, *Portus Morinorum Britannicus*, quod ex eo Gallicis Romanisque usitatus erat in Britannos traiectus. Tab. Peut. *Gessoriaci, quod nunc Bononia*. Nostri *Boulogne sur mer*. Ager circumiectus, *le Boulenois*, vel ut alii, *le Boulonois*. Vide Not. et Em. N. CVII. (hic pos.) *Gessoriaci* — — *traiectu quinquaginta millium*) In Parm. editione, *quinquaginta millia millium*. Hermolaus *milliaminimum* rescripsit. Nos hanc posteriorem vocem, cen. spuriam, expunximus: abest enim a MSS. omnibus, Reg. 1. 2.

Colb. I. 2. Paris. Chiff. etc. atque ex praecedenti *vocula millium* ea prodiit. Straboni porro, L. IV. p. 199. ab Icio Morinorum, vnde soluit in Britanniam Caesar, traiectus est CCCXX. stad. hoc est, LX. mill. pass. non L. H.

p. *Circuitu vero*) Sic Martianus, a Plinio mutuatus, L. VI. c. *Alia dimensio Europae*, p. 215. H.

q. *Caledoniae*) Floro *Salutis Caledoniae* appellatus: *Grampio monte*, *Grampizbaine*, diuiditur: in Scotia, vbi et Caledonia regio, quam Julius Agricola Domitiani temporibus primum subegit. Καλδονίος δρυμός est Ptol. L. II. c. 3. At significare Plinius videtur, haud longe progressa fuisse arma Romana, si spectetur spatium annorum triginta, ex quo bella ibi geri coepta sunt. Quamobrem *annon Caledonia sil-*

par. longitudinem DCCC. M. pass. esse: latitudinem CCC. M. credit. Eandem Hiberniae latitudinem; sed longitudinem CC. mill. pass. minorem. Super eam haec sita abest breuissimo transitu a s. Silurum gente xxx. M. pass. Reliquarum nulla CXXV. mill. circuitu amplior proditur. Sunt t. autem XL.² Orcades, modicis inter se discretæ spatii. Septem u. Acmodæ 3, et xxx. x. Haebudes 4: et inter Hi-

N 4

ber-

1. Sic et M. et Ch. XX. Gr. et Al. 2. XL. M. p. Orc. V. 3. Haemodes. 4. Hebrides. V.

va verius fuerit in Comitatu quem vocant Efflexiae, quinque aut sex Leucis supra Tamemim, ab amne Laea vsque ad mare, amplius confiderandum. H.

r. Agrippa, etc.) Sic quoque Martianus, l. c. et Solin. c. 22. p. 41. et 42. H.

s. A Silurum gente) Silurorum oppidum Ptolemaeo, Bulaeum: nunc *Wirksam*. Fuit et Siluriae pars Caricta, nunc Gallonidiae pars. Boet. idem Coil et Gunigamam Siluriae partes fuisse tradit. Dalec.

A Silurum gente) Σίλυρες a Ptol. appellantur, L. II. c. 3. Silurum Tacitus meminit, Annal. L. XII. p. 181. et 183. Vide Not. et Em. N. CVIII. (paulo post) Oram hi occiduum tenuere Valliae principatus, cum Demetis, qui Silurum pars fuere. A Silurum gente, XXX. mill. pass.) Solinus, c. 22. p. 42. Silurum gentem sitam in Britanniae ora, contra Hiber-

niam, dum hunc Plinii locum transcripsit, insulam male credidit. Nec freti, quod interiaceret, spatium summa fide retulit, cum latitudinem eius scripsit in CXX. M. spatium diffundi, pro XXX. sic enim MSS. omnes habent R. 1. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. libri editi perperam XX. H.

t. Sunt autem XL.) Totidem Martino, l. c. Pomponio, L. III. c. 6. triginta, Iornandi XXXV. Ptol. L. II. c. 3. πρεσβ. τριάνοντα. Sunt eae supra Scotiam positae, modico ab ea freto disiunctae. Earum maxima Pomona, *Mainland*. H.

u. Acmodæ) MSS. Haemodæ. Vulgo *Hezland* et *Schetland*, in commune appellantur: Orcadibus proximæ, sed in boream longius submotæ. H.

x. Haebudes) Solino, c. 22. p. 42. et Ptol. L. II. c. 2. quinque tantum Εβεδαι numerantur: Martino quoque

in

berniam ac Britanniam, Mona y., Monapia, Ricina ¹, Vectis, Limnus ², Andros ³. Infra vero z. Siambis ⁴, et Axantos. Et a. ab aduerso in Germanicum mare sparfae Glessariae, quas Electridas Graeci recentiores appellauere, quod ibi electrum nasceretur. Vltima b. omnium, quae memorantur,

1. Sic V. Ricina Gr. et Al. 2. sic quoque V. Silinnus Gr. et Al. 3. Edros. V. 4. Samnis. V. M.

in Periplo, apud Steph. Αἰβῆσαι νῆσοι πέντε τῆς Βρεταννικῆς. Omnium verissime Plinius, sunt enim eae paene innumerae haud procul Orcadibus supra Hiberniam, Scotiamque, vt docet Cluuer. L. III. Germ. antiq. c. 40. H.

y. *Mona, etc.*) Mona Valliae litori adiacet: Μόνα νῆσος Ptol. l. c. nunc *Anglesey*. Monapia, Ptol. Μονάπειδα, l. c. Bedae *Menapia*, nunc *Man* et *Moyneitha*, contra Cumberlandiam. Ricina, Ptol. Ρικίνα, l. c. Vectim hanc, quae in freto est quod inter Hiberniam Britanniamque interfluit, caue cum altera confundas, quae contra id Angliae latus est, quod Galliae obuertitur. Limnus, Ptol. Λίμνος, Andros Ἐδρος dicitur. H.

z. *Siambis*) MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. *Amnis*, non *Siambis*. H.

a. *Et ab aduerso*) Superius memoratae insulae contra occidentale Britanniae latus sunt positae: haec ex aduerso, nempe versus ortum, nec iam in

in eo mari, in quo Britannia est, sed in Germanico, seu parte illa sinus Baltici, quae Germaniam alluit, supra Dantiscum vbi insulae sunt *Oeland*, et *Gotland*, Glessariae dictae a succino, quod Germanis *Gless* diceretur: id enim tum in iis insulis, tum in opposito Gutonum litore, vbi Dantiscum est, legebatur, vt Plinius docet L. XXXVII. f. 11. Hae duae Glessariae superius sect. 27. Astrania, Actaniaque appellatae. H.

b. *Vltima*) Haec iisdem verbis Martianus, l. c. et Solinus, c. 22. p. 42. Thule Islandia nunc appellatur, vt recte Cluuerius animadverrit, L. III. Germ. antiq. c. 39. Schetlandiam vult esse Cambdenus, p. 850. at haec non quinque dierum navigatione a Britannia, vt vult Solinus, imo vix vnus abest: nec senis mensibus dies ibi, vt in Islandia, et nox vices habent. Neque eos audimus qui ante annum Christi 874. vlli cognitam Islandiam negant: Fuerit sane haecenus incul-

tur, Thule: in qua solstitio nullas esse noctes indicauimus c., Cancrī¹ signum Sole transeunte, nullosque contra per brumam dies. d. Hoc² quidam senis mensibus continuis fieri arbitrantur. Timaeus e. historicus a Britannia introrsus sex dierum navigatione abesse dicit insulam Mictim f., in qua candidum plumbum proueniat. Ad eam Britannos g. vitilibus³ nauigiis corio circumfritis nauigare. Sunt h. qui et alias prodant, Scandiam, Dumnā i., Bergos: maximamque omnium Nerigon, ex qua in Thulen nauigetur. A k. Thule vnus diei nauiga-

N 5

tione

1. ad Cancrī signum. 2. sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. Haec siquidem Rhod. cap. 22. xvi. haec quidam Gr. et Al. 3. vilibus. M.

inculta: incognitam fuisse negamus. Partibus 63. seu Gradibus ab Aequatore distare Thulen ait Agathemerus, L. III. Geogr. c. 5. H. c. Indicauimus) L. II. f. 77. H. d. Hoc quidam) Quos inter Pompon. Mela; vt diximus, f. 26. H.

e. Timaeus historicus) Hoc loco non Timaeus, sed Pytheas, legit auctor libri de Mensura orbis terrae: Plinius Secundus, inquit, in quarto libro edocet, quod Pytheas Massiliensis sex dierum navigatione in septentrionem a Britannia Thulen, distantem narrat. Sic Plinius ipse L. II. f. 77. p. 229. H.

f. Mictim) Quae sit haec Timaei Mictis in Germanico mari sex dierum navigatione a Britannia distans, statui certo non potest. H.

g. Vitilibus) Vide quae de iis dicturi sumus, L. VII. f. 57. H.

h. Sunt qui) Aliorum sententiam prodit, non suam. Scandia certe a Scandinauia, de qua supra; nihil differt. Δῆμυρον insulam iuxta Orcadādas habet Ptol. L. II. c. 3. Si Nerigon, et Bergos, insulas esse, aut a Noruegiae, celebrique eius orae emporio quod Berghen vocamus, differre arbitrati sunt, quod ii voluerint, adhuc obscurum est. H.

i. Dumnā) Quibusdam Dumna, Dumo, Nerigon, Nordera, Istandiae vicinae insulae. Est autem Nordera maxima ex aliquot insulis, quas Patras vocant, proxime Islandiam sitas. Dalec.

k. A Thule) Solinus, c. 22. p. 43. et Martianus, l. c. H.

tione mare concretum, a nonnullis Cronium appellatur.

XXXI. (XVII.) Gallia l. omnis Comata vno nomine appellata; in tria populorum genera diuiditur,

1. *Gallia omnis Comata*) Gallia omnis Italis vel Cisalpina est, quam togatam ideo vocarunt, quod vt scribit Dion lib. XLVI. placidior esset, ac Romano vestitu vteretur: vel Transalpina: ac rursum Cisalpina, vel Cispadana est, vel Transpadana: incipit haec ab Ancone, terminatur Alpihus. Ad mare superum finis Rubico, ad inferum Arnus. Transalpina circumscribitur Oceano, Rheno, Alpihus, mari mediterraneo, montibus Pyrenaeis. Diuiditur haec in Comatam, sic appellatam, quod incolae studiosius comam alerent et summitterent; ac in Brachatam siue Narbonensem, a brachis nuncupatam, nempe tunica, quae sago imponebatur, et qua in curia deposita latum clauum Gallos sumpfisse, Suetonius in Caio Caesare tradit, nimirum senatoriam tunicam. Prouincia Romana priuatim quoque dicta haec est, quod prius a Romanis superata, et in prouinciam redacta leges Romanas, moresque accepisset. Comata siue capillata in Celticam, quam et Lugdunensem nominarunt; diuiditur

in Belgicam et Aremoricam seu Aquitaniam. De Comata Catullus: *Quis hoc potest videre, quis potest pari? Mamurram habere quod comata Gallia Habebat omnis, vltima et Britannia?* Pomp. Melae Carni et Veneti Galliam togatam incolunt. Vide Comment. Caesar. initio lib. I. de bello Gal. vbi eandem Galliae diuisionem cum nostro auctore tradit. Dalec. Imo vero confundit hic Plin. quae erant discernenda. Iulius namque in tres partes diuisit Galliam: Comatam, Celticam, Belgium et Aquitaniam: at vero Augustus in 1 v. adiecta prioribus Lugdunensi, finibusque nonnihil mutatis: quam diuisionem secutus est Strabo et Aethic. pag. 42. vtramque viua delineatione expressit in suo theatro elegantiss. aevi nostri Geographus Abraham Ortel. Videatur et Carol. Sigon. de ant. iur. It. lib. I. c. 24. et de ant. iur. prou. lib. I. cap. 6. et Onuph. Panuin. Imp. Rom. pag. 791. De posterioribus autem diuisionibus Onuph. d. lib. pag. 885. etc. Pancirol. super notit. lib. II. cap. 3. et 68. et 90.

Gallia

tur, omnibus maxime distincta. A Scalde¹ ad Sequanam Belgica. Ab eo ad m. Garunnam² Celtica, eademque Lugdunensis. Inde ad Pyrenaei mon-

1. Sic et Ch. a Scaldi Gr. et Al. 2. Garunnam Gr. et Al.

Gallia omnis) Extra Provinciam Narbonensem Galbae nummus, TRES GALLIAE. H.

m. Ad Garunnam) Eandem Galliae diuisionem seruat Mela, sed Garunnam vocat, L. III. c. 2. Regio, inquit, quam incolunt omnis Conuata Gallia; populorum tria summa nomina sunt; terminanturque fluuiis ingentibus. Nam a Pyrenaeo ad Garunnam, Aquitania: ab eo ad Sequanam, Celtae: inde ad Rhenum pertinent Belgae. Ammianus Marcellinus expressius adhuc, atque eo audacius. L. XV. p. 53. Temporibus priscis cum laterent hae partes ut barbarae, tripartitae fuisse creduntur; in Celtas eodemque Gallos diuisae, et Aquitanos et Belgas — et Gallos quidem, qui Celtae sunt, et ab Aquitanis Garunna disperminat flumen, a Pyrenaeis oriens collibus, postque oppida multa transcursa in Oceano delitescens. A Belgis vero eandem gentem Marrona discernit et Sequana, amnes magnitudinis geminae. Tamen ex nominibus et situ Aquitaniae populorum, quos Plinius paulo post ea enumerat, s. 33.

Garunnam (sic enim habent MSS. quos vidimus, et alius e Bibliotheca Diuio-Benigniana, et veteres editiones omnes a Romana anni 1470. vsque ad Frobenianam: quae prima Garunnam edidit:) Garunnam, inquam, appellasse Plinius videtur ipsum amnem Ligerim, ab Andegauensi regione: vbi iam multis auctis magnisque fluminibus, deinceps solus in mare deuoluitur, nullo alicuius nominis amne recepto. Nouerat is haud dubie, Garunnam similiter, qui Garunna est in decursu, eundem per leucas quindeciem, antequam se in mare exoneret, Garunnam desinere appellari, et Girundam vocari, ex quo Dordoniam non imparem sibi amnem recepit, et vno decurrere alueo ambo coeperunt. Non hunc igitur intellexit, cum Garunnam dixit; siquidem Girunda esset accolis, ut etiamnum est, non Garunna. Sic Danubius longe ante ostia, non Danubius, sed Ister fuit. Sic igitur teste Plinius innuit, Ligerim circa ostia sua Garunnam fuisse olim ab accolis vocitatum. Nam ab vnus fluminis ostio
ad

montis excursum n. Aquitanaica¹, o. Arémorica²
 antea³ dicta. p. Vniuersam⁴ oram XVIII. M. pass.
 Agrippa: Galliarum inter Rhenum et Pyrenaeum,
 atque Oceanum, ac montes Gebennam et Iuram,
 quibus q. Narbonensem Galliam excludit, longitu-
 dinem

1. Sic et Ch. sic initium c. 19. Aquitania Gr. et Al. 2.
 Arémorica. V. sed perperam. Veteribus namque Gallis
 Ar-emor ad mare significat teste Camdeno Britan. pag.
 20. Vide et Pancirol. super notit. lib. II. cap. 86. 3.
 sic et Ch. ante Gr. et Al. 4. Agrippa vniuersarum
 Galliarum Gr. et Al. Agrippa in Ch. non leg. Tol. leg.
 vniuersam oram Gall. etc.

ad aliud ducit mensuras, et
 fines populorum determinat.
 H.

n. Aquitanaica) Ita MSS.
 omnes: vt Belgica, Celtica.
 Sic paulo ante, A Scalde, non
 a Scaldi: mox tamen etiam
 a Scaldi. H.

o. Arémorica) Vox ea ve-
 terum Celtarum idiomate
 maritimam plagam sonat. Est
 enim hodieque Britonibus
 Galliae populis ar mor, ma-
 re. Vide Cambdenum, p.
 14. H.

p. Vniuersam oram XVIII.)
 Hoc est, decies octies cen-
 tena millia passuum patere.
 Vide Not. et Em. N. CIX.
 (hic pos.) Vniuersam oram
 XVIII. M. P. Agrippa, Gal-
 liarum inter Rhenum, etc.)
 Libri haecenus editi hoc tan-
 tum, Agrippa vniuersarum
 Galliarum inter, etc. Verum
 ex MSS. R. I. 2. Colb. I. 2.
 Paris. et Tolet. lectione,

quam secuti fumus tres omni-
 no apposite reddi mensurae
 videntur, ex commentariis
 Agrippae decerptae: adna-
 vigationis primum Gallicae
 orae totius, per Oceanum a
 Scalde flunio vsque ad Py-
 renaeum, quae colligat
 XVIII. hoc est, decies octies
 centena millia pass. Mediter-
 ranae deinde longitudinis:
 et latitudinis denique earum-
 dem Galliarum. Sic paulo
 post, vbi Gebennam et Iu-
 ram libri impressi habent, Iu-
 ras multitudinis numero MSS.
 iidem repraesentant: quem-
 admodum L. III. f. 5. moni-
 bus Gebenna et Iaribus dixit.
 H.

q. Quibus Narbonensem
 Galliam excludit) Excludit,
 tanquam iam antea in pro-
 vinciae formam redactam,
 quam reliquam vicissent aut
 subegissent Romani, ac ideo
 seiunctam. Dalec.

dinem r. ccccxx. ¹ M. pass., latitudinem cccxviii. ² computauit. A Scaldi incolunt s. extera ³ Toxandri t. pluribus tt. nominibus. Deinde u. Menapii, Morini x., Oromanfaci y. iuncti pago, qui Gessoriacus

1. ccccxxx. Ch. 2. sic ex MSS. em. Hard. cccxxiv. Ch. cccxiii. Gr. ccxiii. Al. 3. Externi. M. Vet.

r. ccccxx.) MSS. omnes. cccxx. Missi Theodosii: Gallia Comata — — iuxta Plinium Secundum in quarto libro, in longitudinem Dccccxx. in latitudinem CCCVIII. H.

s. Incolunt extera) Hoc est, regionem ultra Scaldim, extraque Gallias positam, ad Mosam vsque, vbi Anruerpia, Brabantiaque vniuersa: vbi oppida Breda, et S. Gertrudis, vt recte vidit P. Aegid. Laccary, Soc. Iesu, L. V. de colon. Gallor. c. 5. p. 259. H.

t. Toxandri) In Eburonibus Talandrum ciuitas nunc etiam celebris est, quam vulgus appellat *Saint Truden*, quam Toxandrorum caput fuisse volunt. De Toxandria Marcellinus lib. XII. *Quibus paratis, petit primos omnium Francos, eos videlicet, quos consuetudo Salios appellauit, ausos olim in Romano solo apud Toxandriam locum habitacula sibi praelicenter fingere. Dalec.*

tt. Pluribus nom.) Hoc est, gens vna illa Toxandrica plures populos complexa est. H.

u. Deinde Menapii) Iam hi deinceps citra Scaldim. Et Menapii quidem Morinis confines, iuxta mare, non Plinio modo, sed etiam Straboni, L. IV. p. 194. τοῖς Μενάπιοις δ' εἰς τὸν ἕνεκα ἐπὶ τῆς θαλάττης Μορίνοι. Tacitus quoque, L. IV. hist. p. 94. *A Rheno venientes transire Mosam iubet, vt Menapios, et Morinos, et extrema Galliarum quaterent.* Menapii igitur ibi fuere (etsi aliter alios sentire scio) vbi nunc Flandria est, oppida Brugae, Gandauum, Iprae. H.

x. Morini) *Extremique hominum Morini.* Virgilio appellati. Vt Armorici, ita et Morini a voce Celtica *Mor*, quae mare significat, quasi Maritimi, nomen habuere: Menapius, vt vidimus, ab ortu confines: Ambianis, ab occasu, apud Ptol. L. II. c. 9. qui Morinorum ciuitatem mediterraneam ait fuisse Ταρζανναί, olim Terouanne: nauale, Gessoriacum, vt vidimus sup. sect. Bologne. H.

y. Oromanfaci) Ex oratione eiusmodi colligi potest aut Oromanfacos clientes, partemque

riacus yy. vocatur: z. Britanni¹, Ambiani a., Bel-
lovaci b., (c. Hassi².) Introrsus d. Castologi e.,
Atre-

1. quidam legunt Brinanni. 2. Bassi. Cb. Hassi et Bassi non
leguntur in edit. Hard. unde a nobis uncinis inclusa sunt.

temque Morinorum, proximos fuisse pago Gesoriaco: aut certe potius eos ac Gesoriacenses vnum eundemque pagum, nimirum Gesoriacensem, constituisse: *le Boule-
nois*. In MSS. *Oromarsaci*. Audax coniectura illius qui legendum suspicabatur, *Prom.
Iccii, iunctum pago*, etc.

yy. *Gessoriacus*) Scaliger in *Ausonium*, pagis olim habitatam fuisse totam Galliam putat, vt *Vellaunio*, *Gebalo*, etc. fuisseque illas totas praeposituras prouinciarum, et amplos tractus, etiam oppidis frequentes, vt nunc apud Helueticos, qua ratione Galli etiam nunc vocant *pays*. Itaque Gessoriacum pagum fuisse tractum, qui porrigitur a Northmanis Belgis vsque ad Borioniam, in quo oppidum Gisors vetustam adhuc appellationem seruat. *Dalec.*

z. *Britanni*) Ita libri omnes. Hi inter Gessoriacenses Ambianosque medii, in ora similiter positi, ea loca tenere certe, vbi nunc oppida *Stapulae*, *Monstrolium*, *Hesdinium*, et adiacentem agrum *Ponticum*, *le Ponsbieu*, ad *Somonam* amnem. Quam-

obrem et hi pars Morinorum fuerint sanè, si fides habenda Auctori libelli *Prouinciarum Romanarum*, apud quem legitur, *Ciuitas Morinam, id est, Ponticum*. Sed recentem fetum esse nugatoris alicuius, qui vetustum scriptorem inepte infimulet, egregie docuit P. Philib. Monetus in *Geogr. Gall.* p. 421. Cluërius, L. II. *Germ. ant.* c. 27. hic *Briannos* legi mauult. H.

a. *Ambiani*) *Aquis Somonae* clari amnis abluuntur: habent oppida, *Ambianum* et *Abbatis-villam*. H.

b. *Bellouaci*) Horum late quondam regio paruit, ab oppido vsque mediterraneo *Beluaco*, *Beauvais*, ad oceanum litus, vbi *Auoun*, *Eu*, et *Deppae*, *Diepe*. Vide *Not.* et *Em. N.* CX. (hic pos.) *Bellouaci*) In *Edit. Parmensi*, *Bellouaci*, *Bassi*. *Frobenius*, *Bellouaci*, *Hassi*. MSS. R. 1. *Bellouasi* tantum. R. 2. *Colb.* I. 2. *Parif. Chiff.* *Bellobasi*. Ex quibus *Bellouaci* solum exscripsimus, expuncta voce *Bassi*, vel *Hassi*, quos in hoc terrarum tractu nullus agnoscit. H.

c. *Hassi*) *Hem*, oppidum et *arx S. Quintino* vicina:
aliis

Atrebates f., Neruii g. liberi, Veromandui h. Sueconi i., Sueffiones k. liberi, l. Vlmanetes ¹ liberi; Tun-

1. *Vlbanectes Gr. et Al.*

aliis *Henaur.* Vide Turn. c. 21. VIII. Aduersf. *Dalec.*

d. *Inrorfus*) Haecenus igitur recensiti populi oram tenuere: mediterranea, qui deinceps appellandi sunt. H.

e: *Castologi*) MSS. omnes *Cazushugi*. Libentius *Catalauni* agnouerim, *Chaalons sur Marne*: quos in Belgica merito collocat Antoninus, et Durocarelaunos vocat. H.

f. *Atrebates*) *L'Arrois*. H.

g. *Neruii*) Caesari B. G. L. II. p. 25. Neruii dicuntur Atrebaribus Veromanduisque finitimi. Vnde colligas pagi Neruiorum locum praecipuum fuisse, non Tornacum, ut vulgus putat, sed Cameracum, quod ab Atrebarum Nemetaco, XIV. M. P. ab Augusta Veromandorum abest XVIII. M. Liberi porro dicuntur, hoc est, non, ut ceteri, vectigales: et suis, non Romanis vtentes legibus. H.

h. *Veromandui*) Quorum sedes Augusta Veromandorum, apud Ptol. L. II. c. 9. nunc Fanum S. Quintini, uti ex Sigeberti aliorumque indubitatis testimoniis colligit Cl. Hemeraeus in libro, cui titulus, Augusta Veromandorum, L. I. c. 12. etsi aliter Clauerio visum est. No-

men tamen retinet circumiectus ager, *le Vermandois*. H.

i. *Sueconi*) Ita libri quidem omnes: at sequentis vocis corrupta quaedam repetitio ea esse videtur, cum de Sueconis ceteri fileant. H.

k. *Sueffiones*) *Le Soissonois*. H.

l. *Vlmanetes*) Eorum vrbs praecipua Siluanectum, *Senlis*. Vide Not. et Em. N. CXI. (hic adi.) *Vlmanetes*) Ita MSS. omnes, et libri editi ante Hermolaum, qui *Vlbanectes* ex Antonino rescripsit. *Συμανεῖται* Ptolemaeo dicuntur, in Codice MS. Collegii nostri Parisiensis, atque eorum oppidum Ratomagus, in Belgica, ultra Sequanam, ad ortum. Eisdem esse sane arbitror, qui Antonino *Vlbanectes*, *Siluanectes*que postea sunt appellati: quo plane modo qui *Sueffiones* dicuntur, iidem sibi demto *Ουέσσορες*, et *Senones* *Έννοες* in cod. MS. Collegii Parisiensis a Ptolemaeo vocantur. In libris quibusdam editis, ante *Vlmanetes* adduntur *Veruni liberi*, quos nec MSS. codicum, nec scriptorum veterum ullus agnoscit. *Virodunos* noui, quorum ager, *le Verdunois*, oppidum *Verdun*. *Verunos* non noui. H.

Tungri m., n Sunuci¹, Frisiabones, Betafi, Leuci o. liberi, Treueri p. liberi antea, et Lingones q. foederati, Remi r. foederati, s. Mediomatrici², Sequani,

¹ n. *Runici*. male apud Tacitum. *Sunici*. *Rinuci* Gr. et Al.

² *Mediomatrices*.

m. *Tungri*) Vbi nunc Leodium; Namurcum; Limburgum; et ipsa quae nomen hodieque retinet, Tungrorum ciuitas. H.

n. *Sunuci*, etc.) Ita MSS. omnes, non *Runici* Qui porro Sunucorum, Frisiabonum, Betaforumque sedes ultra Rhenum quaerunt, ii qui Belgicae Galliae fines fuerint, quibus hi omnes continebantur, ignorant. Nervios Petasiosque Tacitus simul iungit, L. IV. hist. p. 103. et 108. *Occupatis*, inquit, *Sunicis*, *Claudius Labeo Betaforum*, *Tungrorumque*, *et Nerviorum tumultuaria manu resistit, fretus loco, quia pontem fluminis anteceperat.* Quo ex loco Sunucis, Luciliburgensem, seu Lucemburgensem: Betafis, Iuliacensem: Frisiabonibus, qui medii interiacent, Limburgensem Ducatum fideliter adscribimus. Apud Grut. p. 520. reperta Moguntiae inscriptio, **BETASII CIVES.** H.

n. *Rinuci*) Melanchthon lib. IV. Chronicon legit, *Runici*, Belgis, *Das Runckerland*, et apud Tacitum male scribi, *Sunici*, putat. Siti sunt inter Batauos et Phrisios. Ri-

nuci aliis dicti *Roermonde*, aliis *Ravenstein*. *Dalec.*

o. *Leuci*) Oppidum habuere Tullum, Τῦλλον Ptol. L. II. c. 9. hodie *Toul*. Est apud Tristanum, T. III. p. 143. Postumi Augusti nummus, in quo Hercules stans clauam demissam dextra tenet, sinistra, oleam elatam, brachio eodem gestat leonis exuias. Inscriptio: **HERCVLEM.** Nulli dubitamus, quin sententia sit: *HERCULI Consecratam Voluit Leucorum Esse Metropolim*: nempe Postumus Augustus in priore nummi area pictus. Vnde intelligitur, quam Galliae Belgicae partem in primis administrandam Postumus a Senatu acceperit. H.

p. *Treueri liberi antea*) Qui liberi antea, inquit, iidem nunc sunt, vt et Lingones foederati. A Diocletiani principatu crebra sunt Augustorum nominibus percussa Treueris numismata. H.

q. *Lingones*) Tacit. L. I. hist. p. 27. *Orbo Caesar Lingonibus vniuersis ciuitatem Romanam dedit. Les Langrois. Oppidum Langres.* H.

r. *Remi*) *Les Remois.* Oppidum, *Reims.* Foederatorum

quani t., Raurici u., Heluetii. x. Coloniae: Eque-
stris y., et Rauriaca. z. Rhenum autem accolentes,
Ger-

rum porro populorum potior,
quam liberorum conditio
fuit: neque enim qui liberi
erant, iidem continuo foe-
derati. H.

s. *Mediomatrici*) Ptol. L.
II. c. 9. *Μεδιωματρικες*.
Tacito, L. I. hist. p. 23. et
L. IV. p. 108. *Mediomatrici*. *Le*
pais Messin. Oppidum, *Meis*. H.

t. *Sequani*) Quorum oppi-
dum apud Ptol. c. 9. L. II.
Ουισοντιον, *Besançon*: di-
ctio ad Basileam vsque appo-
sitam Rheno pertinuit. H.

u. *Raurici*) Quorum mox
dicenda Colonia Rauriaca:
iidem Raurici alias appellati.
Inscriptio Gruteri, p. 339.
L. MVNATIVS. L. F.
PLANCVS. COS. — — IN
GALLIA. COLONIAS. DE-
DVXIT. LVGDVNVM. ET
RAURICAM. Nunc vicus
ignobilis, *Augst*, a Basilea
VI. M. P. non ipsa Basilea,
vt quibusdam visum. Ciui-
tatem Basileensium a Castro
Rauracensi distinguit Libellus
Prouinciarum Galliarum. H.

x. *Heluetii*) Qui Caesari,
Plinio, ceterisque vetustio-
ris aevi scriptoribus Helue-
tii vocitantur, hos posterior
aetas Sequanos appellauit.
Tenuere ii quidquid fere a
Dola Lugdunum vsque, in-
ter Ararim Rhodanumque
terrarum interiaceret. Quos

Galli *Suiffes* appellant, vl-
tra Iuram montem, Belgi-
caeque Galliae limites posi-
tos, ii sibi quidem Heluetio-
rum nomen adsciscunt: ve-
terum sedes non habent. Eu-
tropius, L. VI. p. 392. de
Caesare: *Is primo vicit Hel-*
vetios, qui nunc Sequani ap-
pellantur. Vid. Nic. Chorier,
L. I. hist. Delphin. p. 10. H.

y. *Equestris*) Alii dicunt
esse Lausannensem, alii vero
Neocommensensem. *Dal*.

Equestris) Ptolemaeo quo-
que *Ενεσεγίς* in Sequanis
collocatur, L. II. c. 9. Id
nomen habet fortassis ab E-
quitibus Limitaneis eo de-
ductis. Apud Gruter. p. 468.
reperta inscriptio in pago
Versoye agri Geneuatis, COL.
EQ. In libello Prouinc.
Gall. *Ciuitas Equestrium, id*
est, Nouiduno. Vnde *Nion*
esse colligunt, Guillimannus,
Cluuerius, Monetius, ad Le-
mannum lacum. Nummus
argenteus apud *D. de Broze*
hanc habet epigraphen: †
SEDES LAUSANE. Tem-
plum.) (CIVITAS EQVE-
STRI. Crux aream implet.
Cusus hic nummus est post
annum 1536. et pullos e ci-
uitate Lausana Catholicos. H.

z. *Rauriaca*) Hanc Caes-
sar in Commentariis suis vo-
cat Sequaniam, vt est Basilea,

Germaniae gentium in a. eadem prouincia, Nemetes b., c. Tribocchi¹, Vangiones d.: hinc e. Vbii, Colonia Agrippinensis, Guberni f., Bataui, et g. quos in infulis diximus Rheni.

XXXII. (XVIII.) Lugdunensis Gallia h. habet Lexouios i., k. Vellocaffes², l. Galletos³, Venetos m., Abrin-

1. Tribocci. Elsatia hodie. 2. Bellocassios. 3. Calletes.

Porrentraucum, Mompelgardum, etc Dalec.

a. In eadem) Galliae Belgicae contributi. H.

b. Nemetes) Νέμητες Ptolemaeo L. II. c. 9. In libello Prou. Ciuitas Nemetum Spira, Spire. H.

c. Tribocci) Τριβουχοι Straboni L. IV. p. 194. Ptol. l. c. Τριβουχοι. Tacito, L. IV. hist. p. 108. Tribocci. Inter Vangiones et Rauracos a Ptolemaeo positi, atque adeo in superiori Alsatia, vbi nunc Colmaria est: non ad Moguntiam, vt aliis visum: quod oppidum longe ab hoc tractu summouet Ptolemaeus. H.

d. Vangiones) Quorum vrbs praecipua apud Ptol. l. c. Argentoratum. De his Lucanus, L. I. v. 430. Et qui re laxis imitantur, Sarmata, braccis Vangiones. H.

e. Hinc Vbii) Rheni fontibus, inquit, superius memorati: hi deinceps ostiis propiores, quorum primi Vbii, et in iis colonia Agrippinensis: de qua Tacit. Annal. L. XII. p. 179. Agrippina

coniux Claudii, Neronis mater, quo vim suam sociis quoque rationibus ostentaret, in quo genita erat, Veteranos, coloniamque deduci imperat, cui nomen inditum ex vocabulo ipsius. Verius arbitramur ab Agrippina priore, Germanici Caesaris coniuge, datum id ei coloniae nomen esse; quoniam veluti Mater Castrorum, procurabat ex eo tractu annonam militibus, qui merebant in exercitu mariti sui: quamobrem et laureato capite pingitur in Achate Tiberiano. Verus inscriptio in Orthogr. Aldi: COL. CLAUD. AVG. AGRIPPINENSIVM. Falsa. H.

f. Guberni) Inter Vbios, Batauosque: igitur ii sunt, qui Cliuienses hodie appellantur. Tacitos hos Cugernos vocat, L. V. hist. p. 119. et 120. quos pariter cum Batauis iungit. H.

g. Et quos — — diximus) Sect. 29. H.

h. Gallia habet) In ora primum positas gentes enumerat: mox mediterraneas. H.

i. Lexouios) Λεξουιοι Ptol. L. II.

n. Abrincatuos ¹, o. Osismios ²: flumen clarum Ligerim. Sed p. peninsulam spectatiorem excurrentem in Oceanum a q. fine Osismiorum ³ circuitu DCXXXV. M. pass. ceruice r. in latitudinem CXXXV. M.

O 2

Vltra

1. *Ambilades. Caes.* 2. *Osismos. Cb.* 3. *Osismiorum. Cb.* L. II. c. 8. *Lisieux*, in Neustria. H.

k. *Vellocasses*) Ptol. I. c. Οὐνελονασίοι μέχρι τῆς Σηκοάνα, vsque ad Sequanam, quorum oppidum *Ρωτόμαγος*, vel vt in MS. nostri Paris. Collégii, *Ρατόμαγος*, *Rouen* Neustriae nunc caput. Frustra sunt Pithoeus, Scaliger, aliique qui Baiocasses hic signari putant. Caletos iungit cum Vellocassibus Caesar, L. II. Bell. Gall. p. 21. H.

l. *Galletos*) Italibri omnes. *Καλσταί* a Ptolemaeo appellantur, l. c. cum oppido *Ιερίβονα*, citra Sequanam, ad oram oceani positi. Oppidum tamen ipsum in vltiore Sequanae ripa situm est, vnde et Caletensium nomen vltra eum amnem posterior aetas transtulit. Nam Sigebertus ad annum 1163. *Iulia-bona*, inquit, *in Caletensi pago, iuxta Sequanam est, L' Islebenne.* H.

m. *Venetos*) *Les Vannois.* Oppidum, *Vannes*, in minore Britannia. Ab his profectos, qui Venetias in Italia condiderunt, Strabo existimat, L. IV. p. 195. H.

n. *Abrincatuos*) Hos a Bri-

tonum finibus amnis Coetnus, *Coefnon*, determinat. Oppidum Abrincae, *Abrancbes.* H.

o. *Osismios*) MSS. *Osismos.* A Ptol. I. c. *Οσίσμοι.* Oram omnem Aremoricae septentrionalem ii tenuere. Post arctioribus clausi limitibus: vbi S. Pauli Leonensis oppidum. In Parlamento Alani Ducis, anno 1088. *Osismii, sive Leonia.* H.

p. *Sed peninsulam spectatiorem excurrentem in Oceanum a fine Osismiorum circuitu DCXXXV. etc.*) *Lege: Sed peninsulam spectatiorem excurrentem in Oceanum a fine Osismiorum circuitu DCXX. M. pass. ceruice in lat. etc. Ceruicem vocat Isthmon, quae insula, seu caput, continenti seu corpori adhaeret. Gelen. Sed peninsulam, etc.*) Peninsula ea continet ciuitates indigenarum dictas *Brest, le Conquet, Sainr Mabe, le Four, Saint Paul. Dalc.*

q. *A fine*) Vbi nunc S. Maclouii oppidum: inde enim circuitus initium ducitur: hic finis Osismiorum fuit. H.

r. *Ceruice*) Sic isthmum vocat, quae capitis instar reliquae continenti Galliae, ceu

Ultra eam Nannetes. s. Intus t. autem u. Hedui¹
foede-

1. *Esui. V.*

ceu corpori, adhaeret, atque annectitur. Ita sect. 5. *Angusta ceruice Peloponnesum continet Hellas.* H.

s. *Nannetes*) *Les Nantois*, Oppidum, *Nantes.* H.

t. *Intus autem*) Iam hi Galliae Lugdunensis mediterranea obtinent, quorum alii aliis longius a mari fecedunt. H.

u. *Hedui foederati*) Sic in nummo argenteo saeculi XII. apud Paulum Petauium: † HEDVA XPI CIVITAS. *Hedua Christi ciuitas.* In auersa parte: † MONETA SCI NAZARII. *Moneta Sancti Nazarii.* Ex ea causa in nummis antiquioribus sub Principibus Christianis THEVP et ΘΥΠΟΛ: hoc est, *Theopolis*, Θεῶν πόλις scribitur. In nummis priorum temporum id nomen semper scribitur per E. In nummo aureo e Cimelio Serenissimae Ducifsa Aurelianensis; DIVI IULI F. PER III VIR RPC. caput Octauii Caesaris laureatum cum Solis fidere. In alio similiter aureo, Romae, e cimelio Cardinalis Dania, DIVI IULI F. TER III VIR. RPC. In auersa vtriusque area, mediam traiciente titulo, M. AGRIPPA COS. DESIG. In priore lege, *Di-*

vi Iulii filius Protector Eduae Restitutae, Triumuir reipublicae constituendae. In altero, *Tutor Eduae Restitutae.* In argenteo nummo Carausii Augusti, VICT. CEA VICTORI Carausio *Edua Augusta*, subintellige trophaeum erexit, quod pictum in area nummi est. Caue credas D. Bandurio, ex falsa alterius relatione aienti, scriptum esse in hoc numismate, VICTORIA CEA, Oxonii asseruatur, in Bibliotheca Bodleiana. In nummo singulari e cimelio quondam Reginae Christinae: D. N. PLA. VALENTINIANVS SPE AVG. *Dominus noster Placidus Valentinianus Senator perpetuus Eduae Augustae.* Caput tectum pileo, cum veste Senatoria. (PLACEAS PETRI. *Hydraulus*, ex quo aquae effluunt, apposita iuxta statua Apollinis, *Placidus Caesar Eduensi Apollini Sonorum Posuit Effluuium, Tutori Romani Imperii.* De templo Apollinis in ciuitate Edua, vide Eumenium in oratione pro scholis instaurandis, et in Panegyrico. Non est hic Valentinianus Constantii et Placidiae filius: Sed ab eo alius, quae in Opere, de Numismatibus Saeculi

foederati, x. Carnuti¹ foederati, Boii y., Senones z.,
Aulerci, qui² cognominantur Eburouices, et qui
Cenomanni, Meldi liberi, Parisii, Trecaſſes, An-
degau, Viducaſſes, a. Bodiocaſſes 3, Vnelli b., Ca-
riofue-

O 3

riofue-

1. *Carnutes. V.* 2. *et qui nominantur. V.* 3. *Vadio-
caſſes. Cb. Vadicafſes Gr. et Al.*

culi Theodoſiani nondum e-
dito indicamus. Nummi ſunt
alii Eduae percuſſi, plusquam
trecenti. In vetere codice
Dalecampius ſe legiſſe dicit:
Eſui, haud dubie pro *Edui*.
Ptol. L. II. c. 8. Αἰδοῖ. Et
inſcriptio apud Grut. p. 371.
ΑΕΔΥΙ. Straboni tamen, L.
IV. p. 192. Ἑδῶι. Hedui
Caefari, L. VII. p. 103. Ta-
citus, Annal. L. XI. p. 164.
*Primi Edui Senatorum in vr-
be ius adepti ſunt. Datum id
foederi antiquo: et quia ſoli
Gallorum fraternitatis nomen
cum populo Rom. uſurpant.*
Poſtea fuit Auguſtodunum,
nunc *Aulun.* H.

x. *Carnuti*) *Carnuteni*,
MSS. Reg. 1. 2. Colb. I. 2.
etc. *le pais Chartrain.* H.

y. *Boii*) Boii hodie Bor-
bonienſes, a Borbonio Ar-
chembaldi caſtello. Sunt et
Molinae Borbonienſium,
Moulins. H.

z. *Senones etc.*) Nota ho-
rum deinceps oppida: Seno-
num, *Sen's*: Eburouicum
Evreux: Cenomanorum, *Κε-
νομανῶν Αὐλιεζίων*, Ptol. L.
II. c. 8. *le Mans.* Aulerci
Eburouices apud Caefarem,

L. III. Bell. Gall. p. 36. et
in nummo Gallorum vetere,
tum in Muſeo noſtro, tum
apud D. de Bouteroue, Lib.
de Monet. Gall. p. 41.
AVLERCO EBVROVI-
CES. Deinde Meldorum ci-
vitas, *Meaux.* Pariſiorum
ea aetate *oppidum Lutetia*, vt
Caefar loquitur, L. VII. Bell.
Gall. p. 96. *poſtrum in inſula
fluminis Sequanae*: nunc Gal-
lici imperii caput Trecaſſium,
ſeu Tricaffinorum, Trecae,
Troyes en Champagne. An-
degauorum, *Angers.* Vidu-
caſſium, Βιδυκαῖσιων, quos
inter Vnellos et Oſimios
Ptol. collocat, (ſi tamen ii-
dem ſunt,) Dinantum in mi-
nore Britannia. H.

a. *Bodiocaſſes*) Ptol. L. II.
c. 8. Οὐαδικαῖσσιοι, poſt
Meldas, verſus Belgicam,
πρὸς τῇ Βελγικῇ, vbi nunc
Theodorici caſtrum, *Chateau
Thierry.* Vide Not. et Em.
N. CXII. (hic conſp.) *Vidu-
caſſes, Bodiocaſſes*) Ita qui-
dem MSS. omnes: ſed vox
ea prior inepta quaedam po-
ſterioris repetitio nobis vi-
detur: quam qui confiden-
ter

riosuelides c., Diablindi d., Rhedones, Turones, e. Atesui¹, Secusiani f. liberi, in quorum agro colonia g. Lugdunum.

XXXIII.

1. *Itesui. Gr.*

ter expunxerit, etsi de Viducassibus antea statuerim, quod timide feci, non ei dicam impingam. In libris post Hermolaum editis, pro *Bodiocasses*, *Vadicasses* legitur, Ptolemaei Βιδυκάσιον, qui cum Viducassibus Plinii habere nominis affinitatem videantur, in inferiorem Britanniam prope Osismios, fanumque S. Brioci ablegandi sunt. H.

b. *Vneli*) Ptol. I. c. Ουέ-
νελλοι, haud procul Osismiis collocantur. Caes. L. II. Bell. Gall. p. 30. *Crassum*, inquit, miserat ad Venetos, *Vnellos*, *Osismios*, *Cariosolitas*. Quibus ex verbis minori Britanniae Vnellos esse accensendos liquet. H.

c. *Cariosvelites*) Caesari l. c. *Cariosolites*: quorum oppidum, vnde nos sumus, Corisopitum *Quimper*: quae vox Britannica lingua oppidum muris circumdatum significat. Dioecesis, *Cornouaille*: hoc est, Cornu Galliae. H.

d. *Diablindi*) Libellus Provinc. *Civitas Osismiorum. Civitas Diablintum*, in Prou. Lugd. tertia. Διαβλίντων Ptolemaeo dicuntur, L. II. c. 8. in mediterraneo Galliae Lugd.

multo Venetis orientales, ut habet codex Palatinus, at vetustissimus codex Collegii nostri Paris. δυσμικώτεροι occidentales, habet, ut et vulgari libri. Quare de eorum fede ampliandum censeo. Rhedones, Turonesque sat cogniti. H.

e. *Atesui*) Sic MSS. habent omnes, non *Itesui*. Sed neutram vocem, nusquam reperiens, probo. Quid si scribatur, *Item Secusiani liberi*, quasi reuocans orationem ad Secusianos nunc commemorandos, quos suo loco et ordine praetermiserat? Segusianos hodie *Forestiens*, vulgo appellant: oppidum, Forum Segusianorum, *Feurs*: agrum circumiectum, *le pais de Forest*, *le Lyonnais*. H.

f. *Secusiani*) Secusiani *Forestis*. In ea regione est arx dominorum de Cuzieu, quae vetustatem nominis et originis testatur. Forum Setusianorum *Fours*. In eius oppidulo legitur inscript. DEO. SYLEIANO. FABRI TINGNARI. QVI FOR. SEC. CONSISTVNT. D. S. P. R. (id est, de sua pecunia restituerunt.) Alii sunt Sebusiani,

XXXIII. (XIX.) Aquitanicae sunt h. Ambilatri ¹,
Anagnutes ², Pictones i., Santones k. liberi ³, Bi-
O 4 turi-

2. *Lege Ambilates. putoque vocem hanc tractam e' superi-
riori capite huic insertam imprudentia.* 2. *Aginnates*
3. *liberi, Beturi cognomine, etc. Ch. Santones liberi,*
cognomine Vbisci Gr. et Al.

ni, Buzei, et Bressae. Fo-
rum Sebusianorum *Bourg en
bresse.* Sebusianorum caput,
Beley. Dalec.

g. *Colonia Lugdunum*) Of-
ficia monetaria Romanorum
Imperatorum, celebre et cla-
rum. Alex. ab Alexand. cap.
23. IV. Sed et olim hac ea-
dem in vrbe ad communem
aram Caesaris sexaginta quot-
annis populi, ingenti coacta
manu conueniebant, et per-
acto sacro, de maximis rebus
publico concilio decerne-
bant. Idem cap. 2. lib. V.
In auersa parte antiqui de-
narii cui a quodam ex An-
toniorum stirpe Leo signatus
est, eius coloniae insigne,
cum his literis infra supra-
que scriptis: LVGV DVNI,
et hisce ad latera, A. XL.
quae annos significant dedu-
ctae coloniae post aedificatam
ciuitatem Dion. lib. XLVI.
scribit *Λγυδών* postea *Λγυ-
δών* vocatam fuisse. De
quibus omnibus Fulv. Vrsin.
fam. Rom. pag. 23. At omnes
antiquitus inscripti lapides,
qui inuenti sunt et quotidie
inueniuntur, habent LV-
GV DVNVM. III. GALL.

PROVINCIA. *Dal.* Non om-
nes habere discas ex d.
Fulv. lib. pag. 168. et inscript.
ant. Lipsii et Goltzii Thes.
ant.

Lugdunum) *Lion.* Nic.
Chorrier, L. II. hist. Del-
phin. p. 96. a *Lut.* quod po-
pulum Celtarum lingua fo-
nat, et *Dun* montem, vocis
Lugduni originem repetit:
quasi montis incolas ea vox
significet. Aliam eius nominis
originem ridet, quam
apud Plutarchum. Clitophon
affert. Neutra nobis placet.
Verius arbitramur *Lugdunum*
emollitam vocem esse pro
Lucudunum: quod *lucum*
montis significat. Propterea
enim in nummo vetere Ro-
dulphi regis LVCVDVNVS
scribitur. Nam quod in num-
mo M. Antonii legitur LVG-
DVNI, non ibi vrbs Lug-
dunum est, sed primae sunt
literae totidem vocum, a no-
bis superius explicatae, L.
III. f. 23. H.

h. *Ambilatri*) *Ambilates*
iungit cum *Nannetibus* Cae-
sar L. III. Bell. Gall. p. 34.
Anagnutes ii esse videntur,
qui *Artemidoro* apud Ste-
pha-

turiges l. liberi cognomine Vbisci: Aquitani m., unde nomen prouinciae, Sediboniades. Mox in oppidum contributi Conuenae n., Begerri o., p. Tarbelli

phanum dicuntur Ἀγνώτες ἔθνος Κελτικῆς παρὰ Ωκεανόν. Ambo inter Nannetes, et Pictones, sedes habuere. Notabile interim est, quod cum in Belgica f. 31. tres sint populi foederati, Lingones, Remi, Treueri: in Lugdunensi duo, f. 32. Carnuti, et Hedui: in Aquitania, nulli sint. H.

i. Pictones, etc.) les Poitevins, oppidum Poitiers. Santonum, Saintes: incolae, les Saintongeois. Priores pariter liberos fuisse Lucanus innuit, L. IV. v. 436. Pictones immunes subigunt sua rura. H.

k. Santones liberi cognomine Vbisci) Lego, Santones, Bituriges cognomine Vibisci, seu Viuisci, seu Bibisci: tot enim modis olim scripserunt. Porro sic Burdegalenses vocati sunt ad aliorum differentiam. Burdegalae nunc existat inscriptio haec: AVGVSTO SACRVM, ET GENIO CIVITATIS BIT. VIV. Dalec. Cum nullis in exemplaribus τὸ liberi omnifsum notetur, vtique retinendum, ac si omnino cum Dalecampio quippiam mutandum fuerit, hoc modo legendum censuerim; Santones liberi, Beturi, (seu Bituriges) cognomine, etc. No-

tare namque solere auctorem, quinam liberi fuerint, ex superioribus notum est. Ceterum de mutua functione lit. b et v possemus innumera loca exempla adducere, sed sufficiant quae apud elegantissimum Merulam existant super Ennium pagina 60. et 187.

l. Bituriges, etc.) Les Bourdelois: oppidum Bourdeaux. Ptol. L. II. c. 7. Βιτῦργες οἱ Οὐβισκοί. Gruteri inscriptio p. 227. AVGVSTO SACRVM. ET GENIO CIVITATIS. BIT. VIV. Falsa. H.

m. Aquitani) Ab aquis salubribus, quibus ea regio scatet, vbi vbi cae fuerint, unde haec primum appellatio coepit, et Aquitanorum istorum cognomen. Fuere ii vbi nunc est Vasconia peculiaris dicta, la Gascogne particuliere, vbi Aturentium civitas, Arie en Gascogne. H.

n. Conuenae) Ex eorum oppidi ruinis excitatum, S. Bertrandi fanum, S. Bertrand de Cominges. H.

o. Begerri) Bigerriones Caesar L. III. Bell. Gall. p. 38. Les Bigarrats. Oppidum, Tarbe: quod Tarbellorum esse, de quibus mox dicemus, caue existimes. H.

belli ¹ Quatuorſignani, Cocoffates ² Sexſignani, Venami, Onobriſates ³, Belendi q., faltus Pyrenaeus. Inſraque Moneſi ^{r.}, Ofquidates s. montani, t. Sibyllates ⁴, Camponi u., Bercorcates x., Bipedimni ^s, Saſſumini ⁶, Vellates y., Tornates, Conſoranni, Aufci,
O 5

1. *Tarbeli.* Gr. 2. *Cocoffates, Sexſignani, diſtinctim* Gr. 3. *Olobriſates.* V. 4. *Sibusates.* Caesar. 5. *Pinpedunni.* Ch. 6. *Laffunni.* Ch.

p. *Tarbelli*) Videntur hi a Romanis Quatuorſignani cognominati, vt et Cocoffares Sexſignani, quod hi ſex ſigna militum apud ſe haberent in praefidio, illi quatuor. Horum oppidum Aquae Tarbellicae, *Acqs*, ſive *Dax*. Vide inferius L. XXXI. ſ. 2. Cocofatum apud Caefarem mentio, l. c. Venamorum, Onobriſatumque nuſquam: omnium perinde fitus incertus. H.

q. *Belendi*) Superſt eius nominis veſtigium in pago *Belin*, ad amnem Leriam in agro Boiorum, cui agro nomen eſt hodie *le Buch*. Ita Valeſ. in Notit. Gall. p. 524. H.

r. *Moneſi*) *Moneins*, inquit idem Valeſius, locus eſt hodieque non ignobilis in Benearnenſi agro: cuius forte incolae Moneſi dicti. H.

s. *Ofquidates*) Hi montani, mox etiam alii dicti campeſtres, a ſitu diſpari. Forte ſunt *Δατιοι* Ptol. L. II. c. 7. inter Gabalos, et Auſcitanos.

In MSS. Reg. et Colb. *Ofci-*
dates. H.

t. *Sibyllates*) Ita libri omnes, Caesar L. III. Bell. Gall. p. 38. inter Garumnos et Cocofates, Sibutzates locat: quos Valeſius in Notit. Gall. p. 514. inter Aquas Tarbellicas, et Baienam, ait ſedes olim habuiſſe, vbi nunc locus retinet nomen *Saubuſe*, ad Aturum amnem. H.

u. *Camponi*) Locus *Campan* in Bigerrionibus quod a Papirio Maſſono deſcribitur, in Geogr. Franc. p. 513. vt ſimilitudinem vocis, ſic veterum incolarum ſedem forte refert. H.

x. *Bercorcates, etc.*) Prorſus ignotae gentes. In MSS. R. Colb. et Chiff. *Pimpedunni, Laffunni.* H.

y. *Vellates*) Ptol. L. II. c. 7. *Οὐέλωνοι*, inter Auſcios et Ruthenos. Tornates eius loci incolas ait fuiſſe Valeſius, cui loco nomen hodieque *Tournay*, in Bigerrionibus. Conſorannorum oppidum,

Aufci, Elufates, Sottiates z., Ofquidates campe-
fres, Succaffes a., b. Tarufates¹, Bafabocates c.,
Vaffei d., Sennates, Cambolētri e. Agefinates²
Pictoni-

1. *Larufates. Gr. et Al.* 2. *Cambolētri, Agefinates. di-
stinctim Gr.*

dum, *Conferans.* Aufcorum
vt Caefar, fiue Aufciorum,
vt Ptolemaeus maluit, Au-
guftae, *Aufcb.* Elufatium,
Elufa, *Eufe*, vel *Eaufe*, in
Comitatu Armoniacenfi. In-
fcriptio apud Gruter. p. 708.
CIVI. ELVSENSI. Apud
Caefarem, L. III. Bell. Gall.
p. 38. *Flufates*, pro *Elufa-
tes*, vt alii ante nos viderunt.
In concilio Arelatenfi I. *Ma-
mertinus Epifcopus, de ciuitate
Elofatum.* In Agathenfi *Clau-
rus Epifcopus de ciuitate Elufa.
H.*

z. *Sorriates*) Ita libri om-
nes. Caefari, L. III. p. 37.
Sonziates. Nunc eft Soz in
Nouempopulania, et Aufco-
rum diocefi. Cihenart in
Notit. Valcon. p. 446. H.

a. *Succaffes, etc.*) Succaf-
fium appellationem feruat
pagus *Secas*, inter Garunnam
Leriamque amnes, leucis ab
vrbe Burdigaleni tribus. Au-
ctor Valfius, p. 524. H.

b. *Tarufates*) Vide Not.
et Em. N. CXIII. (hic conſp.)
Tarufates, Bafabocates) Prius
Larufates corrupte legebatur.
Tarufatium meminit Caefar,
L. III. Bell. Gall. p. 38. *Vo-
cates*, inquit, *Tarufates, E-*

lufates. Pagum hi tenuere,
cui nomen hodieque priſcum,
le Turfan, vt quidem existi-
mat Mariana, L. III. hiſt.
Hiſp. c. 18. p. 118. Qui mox
pro *Bafabocates, Bafatae,*
Boates legi putant oportere,
Boatiumque ciuitatem olim
Boium fuiſſe ex libello Pro-
vinciarum Rom. afferunt,
teſte vtuntur dubiae admo-
dum fidei, ſua ſomnia ſaepe
pro vero obrudente, cuius
mendacium hac in parte de-
tegit Valfius in Notit. Gall.
p. 329. H.

c. *Bafabocates*) Ita libri
omnes. Hi Caefari L. III. p.
38. *Vocates* dicti. *Vocates*,
inquit, *Tarufates, Elufates.*
Mox *Vafatae, Bafataeque,*
iidem appellati, *Bazas.* Vi-
de Not. et Em. Num. cit. H.

d. *Vaffei, Sennates*) Forte
Vaffarii, *Ὠσαράριοι*, Ptole-
maei, L. III. c. 7. Gabalis
proximi. H.

e. *Cambolētri*) Hi cogno-
mine Agefinatum, ab aliis
Cambolētris diſtinguuntur,
qui Atlantici cognominantur,
in Narbonenſi, vt diximus,
L. III. ſ. 5. Hos eſſe Incolis-
menſes credimus, *les Angou-
moifins.* H.

Pictonibus iuncti. Hinc f. Bituriges liberi, qui Cubi appellantur. Dein ff. Lemouices, Aruerni g. liberi, h. Gabales ¹. Rursus Narbonensi prouinciae contermini i. Ruteni ², k. Cadurci ³, Antobroges l., Tarneque m. amni discreti a Tolofanis Petrocori. Maria

1. Gabali. vide cap. 42. lib. XI. 2. Rutbeni Gr. 3. Cadurci: Ninobriges Tarne amne discreti a Tolofanis. Petrocorii Ios. Scalig. Cathurci - Petrogori Gr. et Al.

f. Hinc Bituriges) Nam et gentes eae quae Ligeri amne et Garumna, oceanoque clauduntur, debent Aquitanicae accenseri. Horum nobilissimi Bituriges, *les Berruyers*: Βιτρυγες οἱ Κἄβοι. Ptol. L. III. c. 7. Ager *le Berri*: oppidum Auaricum, *Bourges*. H.

ff. Dein Lemouices) *Les Limosins*: oppidum, *Limoges*. H.

g. Aruerni liberi) Lucanus, L. I. v. 427. *Aruernique aussi Latio se dicere fratres*. Hodie *les Auvergnats*. Oppidum *Clermont en Auvergne*. Clarus mons, qui prius Nemoillus appellabatur. Vide Sirmond. in Not. ad Goffrid. H.

h. Gabales) Sic libri omnes. *Le Gioaudan*. In nummo Iustini Augusti apud Paul. Petauiam, GABALORVM. Ciuitas Gabalorum in eo stetit loco, vbi nunc oppidum *laveux*, a Mimatē, *Mande*, leucis quatuor distitum. Ita G. de Catel, L. II. hist. p. 306. H.

i. Ruteni) De his egimus L. III. f. 5. Strabo, L. IV.

p. 191. Περτηνοὶ δὲ καὶ Γαβαλεῖς τῆ Ναρβονίτιδι πλησιάζουσι. H.

k. Cadurci) *Les Quercinois*. Ager, *le Quercy*. Oppidum *Cabors*. H.

l. Antobroges) Sic libri omnes, a quibus discedere mihi religio est: Nitiobriges signari puto, quorum oppidum apud Ptol. L. III. c. 7. Aginnum est, *Agen*: regio circumiacens, *l' Agennois*. H.

m. Tarneque) *Tarnis le Tar*. Celebres in ea prouincia fluiui, *Tarnis Duranius*, *la Dordonne*, *Olda*, *Loda*, *Aturrus*, vel *Atyr*, *Tarbellam* praeterfluens, *l' Ador*; Lucanus: — — *et ripas Atyri, quem litore curuo. Moliter admissum claudit Tarbellicus Ancon. Dalec.*

Tarneque) *Tolofanos*, inquit, a *Petrocoris*, *Tarnis* annis determinat, *Petrocoris* *Cadurcos*, *Agennenses*, et *Albienses*, vsque ad *Tarnem* amnem, armis et vi sibi subiicientibus. Nomen amni, *le Tarn*. *Petrocoris*,

Peri-

Maria n. circa oram: ad Rhenum septentrionalis Oceanus, inter Rhenum et Sequanam Britannicus, inter eum et Pyrenaeum Gallicus. Insulae o. complures Venetorum, quae et Veneticae appellantur, et in Aquitanico sinu p. Vliarus ¹.

XXXIV. (XX. *) A Pyrenaei promontorio Hispania incipit, angustior non Gallia modo, verum q. etiam semetipsa, vt diximus, immensum quantum hinc Oceano, illinc Iberico mari comprimentibus. Ipsa r. Pyrenaei iuga ab exortu aequinoctiali fusa in occa-

1. *Vlarus. M. et Fuxense exemp. l' Isle d' Oleron.*

Perigourdins. Agro, Perigort. cuneatur angustis inter duo
Oppido, Perigueux. H. maria. Pint.

n. *Maria circa) Maria*
quibus ora Galliarum allui-
tur. H.

o. *Insulae complures) Sunt*
ferme ducentae, desertae et
incultae. Praestantissima in
alto Calonesus, Καλώνησος,
Belle-Isle. Describitur a Pa-
pirio Maffono, p. 139. H.

p. *Vliarus) A Sidonio, L.*
VIII. ep. 6. ad Nammac. O-
larionensis insula. Oleron. H.

* *Citerior Hispania) De*
Hisp. Sigon. de ant. iur. prou.
libro I. c. 5. Onuphr. Imp.
Rom. p. 768. et 884. et 891.
Pancirol. lib. II. cap. 3. no-
tit. Dalec.

q. *Verum etiam semetipsa*
vt diximus, immensum quan-
tum) Dispiciat hic curiosus
lector, an scribi debeat non
quantum (vt omnia praefe-
runt exemplaria) sed cunea-
ra, vt libro tertio capite ter-
tio, Eradicibus Pyrenaei, vbi

Semetipsa) Nempe vbi cu-
neatur angustis inter duo
maria, vnde deinde paula-
tim se pandit versus vltio-
rem Hispaniam, vt dictum
est L. III. f. 3. Adeo vt di-
midio minor sit, qua Gal-
liam tangit, quam vbi ad oc-
cidentem litus exporrigit, vt
recte Mela, L. III. c. I. p.
49. H.

r. *Ipsa Pyrenaei iuga ab ex-*
ortu aequinoctiali fusa in oc-
casum brumalem, breuiores la-
tere septentrionali quam me-
ridiano Hispanias faciunt)
Lectio ridicula, secum pug-
nans, falsissima, contra Stra-
bonem, Ptolemaeum, Pom-
ponium, Plinium: ex qua
etiam multa consequerentur
absurda: denique contra vul-
gatum experimentum, coti-
dianamque et oculatam fi-
dem. Ante omnia illud mi-
hi dari peto, si Pyrenaei iu-
ga

occafum brumalem, breuiores latere feptemtrionali

ga ab oriente aequinoctiali in occafum brumalem porrigantur, vt hic verborum oftendit contextus, orientalem Pyrenaeorum extremitatem magis ad feptemtrionem accelfuram quam occiduam. Nam exortus aequinoctialis magis in feptemtrionem inclinat, quam occafus brumalis. Hoc concesso, quod nemo diffiteri potest, fequeretur Oeafonem promontorium in feptemtrionali Pyrenaeorum extremitate fitum, cum illa fit etiam ex hypothefi orientalis, maiorem habiturum longitudinem, quam templum Veneris fitum in extremitate occidua: magis enim distabit ab occidente, et meridiano per infulas fortunatas. Quod est manifeſte aduerfus Ptolemaeum, tradentem libro ſecundo, Oeafonis longitudinem eſſe partium xv. templi autem Veneris xx. et amplius. Cuius veridicum documentum incolis eius tractus, aſſiduis itineribus, crebrisque nauigationibus vltro citroque commeantibus, exploratiſſimum eſt, Strabo praeterea libro tertio, Pyrenaeos ab Auftro in Boream protendi tradit, hoc eſt, a meridie in feptemtrionem, non ab ortu in occafum. Pomponius quoque libro ſecun-

do, Pyrenaeos a templo Veneris et Ceruaria ſine Gallicae orae, qua interno mari alluitur, ad oceanum Britannicum porrigi ſcribit. Ad haec ſi templum Veneris minoris eſſet longitudinis quam Oeaſo, quis non videt, quum templum ipſum ſinis ſit Galliae et initium Hispaniae, meridianum Hispaniae latus breuius futurum quam feptemtrionale? quod eſt contra Plinium, qui ſtatim ſubiungit, *Breuiores latere feptemtrionali quam meridiano Hispanias faciunt.* Sed ne in re comperta amplius tuncdam, opinor oſcitantem ſomniculoſum librarium, verborum ordine mutato, vitiarisque ſyllabis ſcripſiſſe, *Ab exortu aequinoctiali in occafum brumalem;* cum e contrario ſcribendum eſſet, *Ab exortu brumali in occafum aequinoctialem.* Quam lectionem, ſi forte Pliniana non eſt, ad veram ſaltem propius accedere, rationique et experimento magis conſentaneam, nemo puto inſiciabitur. *Fint.*

Ab exortu) A Ruſcinone vsque Gades. Vide Not. et Em. N. CXIV. (hic adi.) *Ipſa Pyrenaei iuga ab exortu aequinoctiali fuſa in occafum brumalem)* Ipſa, inquit, Pyrenaei iuga Hispaniam ſecun-

rum-

nali s. quam meridiauo Hispanias faciunt. Proxima
ma

rumpunt, vt ab ortu aequinoctiali quasi coepto cursu, per totam prouinciam longa serie immissa, perueniant demum in occasum brumalem, et ad ea Baeticae prouinciae litora, quae occidenti sunt aduersa: atque ita Hispaniae partem quae a Ruscinone Gades euntibus dextera est ac septemtrionalis, faciunt breuiorem, ac angustior, quam meridiana est. Hanc esse scriptoris sententiam prodit apertissime tum ipsa oratio, tum Mela Pomponius, L. II. c. 6. p. 40. *Pyrenaeus primohinc (ab Eliberi et Ruscinone) in Britannicum procurrit oceanum: tum in terras fronte conuersus, Hispaniam irrupit, et minore eius parte (nempe quae septemtrionem respicit) ad dexteram exclusa, trahit perpetua latera continuus, donec per omnem prouinciam longo limite immissus, in ea litora, quae occidenti sunt aduersa, perueniat.* Haecenus Mela: cuius ex oratione intelligitur non de tota ista montis Pyrenaei latitudine ac serie nunc agi, quae ab Oceano Cantabrisque, ad Ibericum mare pertinet, qua in Gallias ab Hispania iter est: sed de eorundem montium per mediam Hispaniam ductu ac veluti cursu in oceanum vs-

que Gaditanum. Hoc verum cum minime peruiderint viri alias eruditi Pintianus et Sepulveda, mirum quantas inter se lites de vero huius loci intellectu mouerint: quem aliter assequi se non posse ambo confessi sunt, quam Plinii verbis immutatis, atque in contrariam plane sententiam detortis: dum ille in Plinianis obseruationibus, *ab exortu brumali in occasum aequinoctialem*: iste L. III. ep. 46. p. 184. *ab exortu aequinoctiali in occasum aestiuum.* censet legi oportere, reclamantibus libris omnibus, tum editis, tum manu exaratis: atque adeo ipso reclamante Plinio, cuius mentem Mela planam facit. H.

s. *Latere septemtrionali*) Perpetuo montium tractu a Ruscinone ducto vsque Gades bifariam diuisa Hispania, latere septemtrionali, quod oceano alluitur, angustior ea est, quam meridiano, quae Iberico mari. Vide Not. et Em. N. CXV. (hic adi.) *Breuiores latere septemtrionali, quam meridiano*) abest ea vox *septemtrionali* a Reg. codd. Sed incuria amanuensium, vt arbitror, praetermissa: nam et orationis series id postulat signari, quod meridiano aduersum sit: et ipse

ma ora citerioris t. est, eiusdemque¹ Tarraconensis situs²: a Pyrenaeo per³ oceanum u., Vasconum saltus: Olarso x.: Vardulorum y. oppida: Morosgi, Menosca, Vesperies, Amanum portus, vbi nunc Flauiobriga z. colonia. Ciuitatum a. ix. regio

1. eius quoque. M. 2. situs consistit a. 3. prope. M-

ipse Mela, a quo creditur haec Plinius mutuatus, loco proxime citato, geminum illud latus agnoscit: *Tarraconensis*, inquit, *altero capite Gallias*, altero *Baericam Lusitaniamque contingens*, mari latera obiiicit nostro, qua meridiem, qua septentrionem oceano. H.

t. *Citerioris*) Nunc incipit Hispania citerior, eademque Tarraconensis, vbi Aquitania Gallia desinit, ad proximam Aquitaniae oram oceani. H.

u. *Per oceanum*) Per oceani oram ducto itinere, occurrunt Vasconum saltus, quae hodie regio *Guipuscoa* nominatur. H.

x. *Olarso*) Οἰασὼ πόλις est Ptol. L. II. c. 6. in Vasconum oppidis maritimis: nunc pago *Oiarço*, leucis a Fontarabia duabus. Martiano *Iarso* dicitur. Et promontorii nomen est Olarso in oceanum profecti, quo finitur Hispania, inquit Mariana, L. I. hist. c. 2. p. 3. H.

y. *Vardulorum*) Οὐάρδουλοι Ptol. l. c. His hodie *Ipu-*

scoates dicti respondent. Morosgi, quantum ex situ conuicimus, fanum S. Sebastiani est. Μύροσκα (sic enim scribit Ptol. in Vardulis) *Orio*: vtrumque in Guipuscoa. *Vesperies*, *Deua*, ad ostium amnis cognominis Δηῶα ποταμῶ, apud Ptolem. in Caristis, qui Alauenses hodie nuncupantur. H.

z. *Flauiobriga*) A Flauio Vespasiano Imp. cognominatam putant. Vide Garibay, L. VII. c. 10. Φλαυιόβριγα. Ptol. L. II. c. 6. in confinio Autrigonum, Caristorumque. Nunc *Vermeo* est, non *Bilbao*: ad oceani oram, leucis quatuor a *Leyquetio*. Sic Mariana, L. IV. hist. Hisp. c. 4. p. 143. et Oihenart. in Notit. Vascon. p. 153. H.

a. *Ciuitatum IX.*) Ait esse in Cantabris ciuitates nouem. Vide Not. et Em. N. CXVI. (paulo post.) Regioni hodie nomen *Asturias de Santillana*. *Flauiobriga colonia*. *Ciuitatum IX. regio Cantabrorum*. Praepostera interpunctio prius omnia miscebat. *Flauiobriga, colonia IX. ciuitatum*,

gio ¹ Cantabrorum, flumen b. Sanda ², portus c. Victoriae Iuliobrigensium. Ab eo loco fontes Iberi quadraginta millia passuum. Portus d. Blendium ³, Orgenomesci ⁴ e Cantabris. e. Portus f. eorum Verasue-

1. Flauiobriga, colonia ciuitatum IX. Regio Cantabrorum Gr. et Al. 2. Sanga. V. M. 3. Biendium. Gr. 4. Origeni, Corisci, Cantabri. ex Strab. l. III. Origeni mixtis Cantabris Gr. et Al.

rum, Regio Cantabrorum. Quis coloniam nouem ciuitatum vnquam inaudiuit? Ipsam regionem Cantabrorum ciuitatibus nouem constare ait: Sic L. III. f. 3. In Autrigonum decem ciuitatibus: Carietes et Vennenses quinque ciuitatibus: etc. In Vaccaeorum XVIII. ciuitatibus, etc. Et libri huius sect. 7. similiter, Regio Messenia duodeuiginti montium. H.

b. Sanda) In MSS. R. Sanga. Colb. I. 2. et Parm. ed. Sanga. Nunc est Neruo: Ptol. L. III. c. 6. Νεργέα in finibus Cantabrorum. Bilbaum alluit. Eum esse, qui Melae Salia, nunc Rio de Sella dicitur, male Pintianus existimauit. H.

c. Portus Victoriae) Recte Oihenartus in Notit. vtriusque Vasconiae p. II. ait esse Santandero: quem S. Emederii portum appellat Mariana. H.

d. Blendium) Sic MSS. non Biendium. Nauale fuit eius urbis, quam nunc Santillanam vocant. H.

e. Orgenomesci e Cantabris) E Cantabrorum populis. Oran ii tenuere a Santillana ad amnem Astario, qui Ouetum alluit. Vide Not. et Em. N. CXVII. (hic consp.) Orgenomesci e Cantabris) In MSS. R. I. Origenonensi e Cantabris. Colb. 1. Orgenomisci. Colb. 2. Origenomisci. Plinii editores inde nobis Origenos commenti sunt, Origenis mistis Cantabris, quos nec libri, nec auctores vlli agnoscunt. Fuit aliquando, cum scribendum putarem, Curgionii mistis Cantabris: quoniam Curgionios a Cantabris fatigatos crebros incursionibus scribit Florus, L. IV. c. 12. p. 198. Sed indubitata deinde visa est emendatio, Orgenomesci e Cantabris, quam totidem paene apicibus libri omnes conditiui exhibent, firmatque egregie Ptol. L. II. c. 6. vbi in oppidis Cantabrorum mediterraneis prope Astures, Ἀργενόμεσκον appellat, haud dubie pro Ὀργενόμεσκον. H. f. Portus eorum Vesci, Vescia)

raſueca. 1 ee. Regio f. Aſtutum, Noëga g. oppidum: In h. peninſula, Paefici 2. Et i. deinde 3 conuentus Lucenſis, a flumine Nauilubione, Cibarci, Ego varri 4 cognomine Namarini, Iadoni, Arrotrebaek, pro-

1. *Vefci, Veca Gr. et Al.* 2. *Pefici, Gr.* 3. *Et inde. V.*
4. *Aeguiarri. Ch.*

ca) Scribe coniunctim, *Vefciueſca*, tum ex antiquis codicibus, tum etiam quod celebretur in Hiſpania *Virueſca* Ptolemaeo ſecundo, aut *Virouefca* Plinio tertio. *Pint.*

ee. *Vereaſueca*) Ita MSS. non *Vefci, Veca*. Hodie *Villa vicioſa*: ad confluentem amnis *Aſtario*, alteriusque ignobilis, in ora Aſtutum. H.

f. *Regio Aſtutum*) *Aſturias de Ouiedo*. H.

g. *Noëga*) *Noſyca* in Cantabris, apud Ptol. L. II. c. 6. *Noëga Melae*, L. III. c. I. in Aſtutum litore. Hodie *Nauia*. H.

h. *In peninſula*) Cui nomen eſt *Coruna*, in ora ſeptentrionali Gallaeciae. *Παιſιμοι* incolae Ptol. appellati. l. c. H.

i. *Et deinde*) Deinde, inquit, ad conuentum Lucenſem, cuius oppidum praecipuum *Lugo*, paulo a mari recedit, pertinent populi in ea ora fuſi vsque ad promontorium Celticum, a flumine Nauilubione: Ptol. *Ναξιλοίων* eſt; L. II. c. 6. in Callaiciſ, ſiue Gallaeciſ Lucenſibus, hodie *Rio de Miran-*

Vol. II.

da: ad oppidum *Ribadeo* in mare deuoluitur. Vide Not. et Em. N. CXVIII. (hic poſ.) *Et deinde* — — a flumine *Nauilubione*) Ita quidem *Barbarus* reſoſuit, ex Ptol. L. II. c. 6. apud quem *Ναξιλοίωνος* amnis mentio. At idem et *Ναβίς* quoque *ποτάμυς* meminit iuxta *Nauilubionem*: vnde forte defendenda vetuſ lectio codicum R. 1. 2. Colb. 1. 2. et Parm. ed. *A flumine Nauia, Albiones*: vnde vnde tandem *Albiones* ii appellationem ſortiantur. Ceterorum quoque populorum obſcura nomina, ſitus incertus. Id vnum liquet, a flumine mox appellato, ad promontorium Celticum, *Cap de Fineterre*, oram omnem tenuiſſe. In MSS. mox appellatis, legi, *Aeguiarri cognomine Narini, Iadoni, Arroni, Arrotrebae*. H.

k. *Arrotrebae*) Quos et *Ἀρτάβερες* et *Ἀγορῆβας* appellatos aetate ſua *Strabo* prodidit, L. III. p. 154. Habet iuxta *Nerium* promontorium *Ἀρταβρωῶν λιμένα*, Ptol. L. II. c. 6. H.

promontorium I. Celticum. Amnes: Florius m.,
Nelo,

1. Promontorium Celticum. Amnes Florius) Barathrum hic occurrit ingens, et librarium altissimus sonus, vel lethargus potius, illo Epimenidis multo monstrosior. Nam quae hic subiicienda erant, in proximum et tertium ab hoc caput reiecerunt, permixtis omnibus et confusis in vnum veluti cyceona. Sequatur igitur diligens lector tractatus seriem, contextumque verborum sequent. Promontorium Celticum, quod alii Artabrum appellauerunt, terras, maria, caelum determinans. Illo finitur Hispaniae latus, et a circuitu eius incipit frons: Septentrio hinc Oceanusque Gallicus, Occasus illinc et oceanus Atlanticus. Promontorii excursus LX. M. prodidit: alii XC. Ad Pyrenaeum inde non pauci XII. L. et ibi gentem Artabrum, quae numquam fuit manifesto errore. Arotrebas enim, quos ante Celticum diximus promontorium, hoc in loco posuere, literis permutatis. Amnes Florius, Nelo, Celtici cognomine Neriae, superque Tamarici, quorum in peninsula tres arae Sestianae Augusto, dicatae, Cepori, oppidum Noela, Celtici cognomine Praesamarci, Cilenti. Ex insulis nominandae, Corricata, et Annios. A Cilenis conuenit Bra-

carum, Heleni, Grauii, Castellum Tyde, Graecorum solibus omnia. Insulae Cicae. Insigne oppidum Abobrica. Minus annis IV. M. pass. ore spatiosus, Leani, Seurbi, Bracarum oppidum Augusta: quos supra Gallacia, flumen Limia. Durius annis ex maximis Hispaniae, ortus in Peldonibus et iuxta Numantiam, lapsus deinde per Arenacos, Vaccacos, determinatis ab Asturia Vectonibus, a Lusitania Gallacis, ibi quoque Turdulos a Bracarum arcens. Erratum et in annibus inclytis. Ab Minio quem supra diximus CC. M. passuum, ut auctor est Varro, abest Aeminius, quem alibi quidam intelligunt, et Limeam vocant, Oblivionis antiquis dictus. Omnisque dicta regio a Pyrenae metallis referta auri, argenti, ferri, plumbi, nigri albi que. A Durio Lusitania incipit. Turduli veteres, Pesuri, flumen Vacca, Oppidum Vacca, Oppidum Talabrica. Oppidum et flumen Minium. Oppida Conibrica, Collippo, Eburo, Britius. Excurrit deinde in aliud vasto cornu promontorium, quod alii magnum appellauerunt, multi Olisipponense ab oppido. Ab Durio Tagus CC. M. passuum interueniente Munda, et reliqua usque ad finem capitis XXII. Et hic quidem ordo est,

Nelo. Celtici cognomine Neriae n., superque o. Tamarici, quorum in peninsula tres arae Sextianae p. Augusto dicatae: q. Capori¹, oppidum Noëla. r.

P 2

Celti-

1. Caepori. Gr.

est, conceptusque verborum Plinii, ut res ipsa situsque locorum veluti intento digito monstrare videtur. Nunc quaedam ex antedictis quae censura indigent, repetemus. (*Pint. Annes Florius, etc.*) Multa ex hoc loco in proximum et tertium caput perperam videntur traiecta, ex rerum serie, locorumque ipsorum situ municipiis suis restituenda. *Daléc.*

Celticum) *Cap de Finetérre*, siue S. Mariae in finibus terrae. *Νέγιον ἀγορον* Ptol. L. II. c. 6. a quo Neriae mox appellandi. H.

m. *Florius*) Hic modo *Río Lezaro*: Nelo, *Vlla* dicitur. H.

n. *Neriae*) Hic apud Melam, in eo tractu pariter ultimi: accolae nempe promontorii, quod diximus, *Cabo de Finis terrae*. H.

o. *Superque*) Et supra Nerias in mediterraneo positi Tamarici, per quos Tamaris fluuius labitur, qui inter *Lezaro*, et *Vlla* in mare se demittit. *Τάμαρις* Ptol. vnde hodieque regioni nomen est, *Trastamara*: amni, *Tambre*. De Tamaricis, Mela, L. III. c. 1. H.

p. *Aræ Sextianae*) *Mariana*, L. III. hist. Hisp. c. 25. p. 133. vbi de Augusti Caesaris in Hispaniam aduersus Cantabros expeditione verba facit: *Aræ Sextianae*, inquit, *Melae*, Plinii, ac *Ptolemaei* literis celebratae, atque in honorem Augusti constitutae in peninsula, pyramidum forma, cochlea ab imo ad summum pertinente, creditae sunt a nonnullis, huius belli monumenta fuisse, (vestigia earum ad oppidum *Gegionem*, ab *Oueto* XX. mill. pass. exstare affirmant:) coniectura neque contemnenda prorsus, neque prorsus constanti: cum alii *Aras Sextianas* a *Sexto Apuleio* excitatas malint, eo quem per hosce annos, de Hispania triumphasse *Tabulae Capitolinae* docent. Ita vir illesane pereruditus: cui quidem de *Ararum* causa assentior, de situ non item: cum ex *Pliniana* serie haud procul *Celtico Nerione* promontorio statuae videantur. H.

q. *Capori*) Ptol. L. II. c. 6. *Καπόρι*, quorum oppidum mediterraneum *Iria Flauia*, hodie ut a nonnullis, *Compostella*, quas vox conflata e

Anabus,

Celtici cognomine Praesamarci, Cileni. s. Ex insulis nominandae, t. Corticata, et Aunios. A u. Cilenis, conuentus Bracarum, Heleni, x. Grauii¹, castellum Tyde, Graecorum sobolis omnia. Insulae y. Cicae. Insigne oppidum Abobrica. z. Minius a. annis

1. Gronii. Vet.

duabus, *Iacomo Apostolo*, S. Iacobi Apostoli fanum sonat. H.

r. *Noela*) In MSS. Reg. et Colb. *Noela*, *Noya*, ad amnem Tamarim *Tambre*, cuius vtramque ripam tenere Celtici Praesamarci: sic enim habet Mela L. III. c. I. librique Pliniani vulgo editi: at MSS. et Parm. editio *Praesamartii*. H.

s. *Cileni*) Ptol. L. II. c. 6. *Κίλινοι*, quorum oppidum *Ἰδατα θερμά*, Aquae calidae, quae Antonino *Aquae Celiniae* appellantur. In Conc. Tolet. I. apud Loaisam, p. 38. *Exuperantius Ep. de Galicia*, *Lucensis conuentus*, *municipii Cilenis*. Tenuisse Cileni videntur ab amne Tamari, ad amnem seu *Rio Loriz*, qui urbem *Pontevedra* alluit, inter Compostellam et Tyden. H.

t. *Corticata*, etc.) Quantum ex situ coniectamus, ambarum haec hodie nomina, *Salicora* et *Blydones*: illa ad amnis Villae, haec ad *Rio Loriz* ostia posita. H.

u. *A Cilenis*) Post Cilenos, inquit, pertinent iam ad con-

uentum Bracarensem, de quo diximus L. III. f. 4. Helleni: quorum oppidum in Gallacia apud Strabonem, L. III. p. 157. *Ἐλλήνες* appellatum esse, quoniam a Graecis conditum erat, auctor est Asclepiades Myrleanus. Hodie *Pontevedra*, teste Mariana, in hist. Hisp. hoc est, Pons vetus. H.

x. *Grauii*) Quasi Graii dicti. Sil. Ital. L. III. *Et quos nunc Grauios violato numine Graium Oeneae misere domus, Aetolaeque Tyde*. Ptolemaeo sunt *Γεούσιοι*, L. III. c. 6. quorum oppidum *Ἰδατα*. Melae, ceterisque Tyde, hodie *Tuy*. In MSS. Reg. et Colb. *Grouii*. H.

y. *Insulae Cicae*) Abest id nomen *Cicae* a codd. Reg. In quibusdam *Siccae* legas. Deorum insulae alias a nonnullis appellatae: hodie *les Isles de Baionne*. H.

z. *Abobrica*) Nunc *Baiona*, supra ostia Minii, oppidum munitissimam. H.

a. *Minius*) Accolis *Minbo*: nomen si Iustino credimus, a minio, quod in ripa profert. At minium amnis Sil, qui

amnis, iv. M. pass. ore spatiosus. b. Leuni¹, Seurbi. Bracarum c. oppidum Augusta, quos supra Gallaecia. Flumen, Limia d.: Durius e. amnis ex maximis Hispaniae, ortus in² Pelendonibus, et iuxta Numantiam lapsus, dein per Areuacos Vaccaeosque, determinatis ab Asturia Vettonibus³, a Lusitania Gallaecis, ibi quoque Turdulos a Bracaris arcens. Omnisque dicta regio a Pyrenaeo metallis referta, auri, argenti, ferri, plumbi nigri albique.

XXXV. (XXI.) A f. Durio Lusitania incipit: Turduli g. veteres, h. Paefuri⁴: flumen i. Vacca⁵. Oppidum

P 3

pidum

1. Lebuni. Vet. 2. Pelondonibus. V. et Ch. 3. Vectonib.

V. 4. Pefuri Gr. 5. Baccia. Ort. Vagia. M. Ch.

qui in Minium labitur, aquarum copia eo maior, solus edit. H.

b. Leuni, Seurbi) Ita libri omnes. Tractum eum tenere ii cum Braccaribus, qui inter Durium, Miniumque patet: quem ab utroque amne quo ea regio clauditur, *Antredoramino* appellant. H.

c. Bracarum) Et Bracares, inquit, ad oram vsque pertinent: oppidum a mari semotum Augustam habent: hodie *Brague*, ad *Cavado* fl. Apud Gruter. Insc. p. 324. BRACARAVGVSTANI. H.

d. Limia) *Λιμίας* Ptol. L. II. c. 6. iuxta Minii amnis ostia. Mela, L. III. c. I. *Et cui obliuionis cognomen est Minia*. Sed falli Melam, quod ad obliuionis cognomen attinet, infra discemus ex Plinio. Hodie *Lima*. H.

e. Durius) *Accolis Douro*, De his qui mox appellantur, populis, quos Durius alluit, ac determinat, egimus superiore libro. Praeter Numantiam labi auctor est etiam Strabo, L. III. p. 153. H.

f. A Durio Lusitania incipit) Vbi se in mare Durius *Douro* exonerat, ad oppidum *Porto*: ex quo cum aduerso ei ad Austrum *Cale*, factum est *Portucalliae* nomen: quod recentiores euphoniae causa in Portugalliam mutaverunt: non a Gallis, ex Terrae sanctae peregrinatione appellentibus, ut fabula refert: nam neque illac ad nos ex oriente reditur: neque tunc Galli appellabantur, sed Franci. H.

g. Turduli veteres) Ab his prodiisse significat eos qui eodem nomine in ulteriore Hispa-

Hispa-

pidum Talabrica. Oppidum, et flumen k. Aemini-
 nium¹. Oppida: l. Conimbrica², m. Collippo³,
 n. Eburobritium⁴. Excurrit deinde in altum vasto
 cornu promontorium o. quod alii Artabrum appel-
 lauere,

1. Eumenium. Tol. M. Minium. Gr. et Al. Aeminium. V.
 2. Cinumbriga. M. Tol. 3. Olisippo. V. 4. sic etiam
 uno vocabulo. Ortel. Ebuuro, Britium, Gr. et Al. Bri-
 taleum. V. Britticum, M.

Hispania superius sunt appel-
 lati, L. III. f. 3. H.

h. Paesuri) Gruteri inscrip-
 tio p. 162. PAESVRES. Hi
 cum Turdulis a Durio ad Vac-
 cam tenuere, vbi nunc op-
 pida *Lamego et Arouca*. H.

i. Vacca) MSS. Reg. et
 Colb. *Vagia*. Marcianus He-
 racl. p. 74. Οὐανέα ποταμός,
 Nunc Lusitanis *Vouga et Cou-
 ga*. Ad Alueirum oppidum,
Aveiro, e Talabricae ruder-
 bus excitatum, in mare de-
 voluitur. Τα Ταλαβρυα Ap-
 piano, in Iber. p. 295. et
 Ptol. I. II. c. 5. H.

k. Aeminium) Hodie *Ague-
 da* nomen est oppido anni-
 que commune. Vide Not. et
 Em. N. CXIX. (hic extt.)
Oppidum et flumen Aeminium)
 Prius *Minium* legebatur. At
 et Αιμίνιον oppidum Lusita-
 niae Ptolemaeo, L. II. c. 5.
 item Antonino, Et in Conc.
 Tolet. III. apud Loaisam, p.
 228. Possidonius Eminiensis
 ecclesiae episcopus subscrip-
 sit. In MSS. Reg. et Colb.
 et in ed. Parmensi *Eumenium*.
 H.

l. Conimbrica) MSS. Reg.
 et Colb. *Cinumbriga*. Oppi-
 dum fuit, nunc dirutum;
Condeja la Veja, Condexa
 vetus. Tribus ab ea leucis,
 ex illius ruderibus excitata
 noua Conimbrica, *Coimbra*:
 vel *Coimbre*. H.

m. Colippo) Ex eius rui-
 nis creuit ciuitas Leirienfis
Leiria, quae Colippo noua
 dici potest, inter Olisipo-
 nem, et Conimbricam, in
 ea Lusitaniae parte, quam
 Estremaduram vocant. Inscr-
 ptio Gruteri, p. 323. COL-
 LIPONENSIVM. Etp. 1155.
 EX. LVSITANIA. MVNI-
 CIPI. COLLIPPONENSI.
 H.

n. Eburobritium) Hodie
Ebora de Alcobaca, haud pro-
 cul Leiria, super Olisiponem.
 H.

o. Promontorium) Hodie
Capo di Rocca Sintra. Vide
 Not. et Em. N. CXX. (hic
 pos.) *Promontorium, quod alii
 Artabrum*) Pelicerius in not.
 MSS. cum Pintiano, Casau-
 bono, Resendio, Salmasio-
 que in Solinum, p. 276. in-
 signi

lauere, alii Magnum, multi Olisipponense^r, ab oppido, terras p., maria, caelum determinans.

P 4

Illo

1. *Olyssipponense Gr. et Al.*

signi nunc errore Plinium, et illum secutos Solinum Martianumque, Magnum promontorium, siue Olisipponense, idem cum Artabro existimasse aiunt: quamquam si error est, non in Plinium ipsum; sed in eos conici potius oportuit, quos eius sententiae appellat auctores. Est tamen simile veri, etsi id nullus veterum prodatur, esse Artabrum promontorium, sumto ab incolis Artabris, aut dato his nomine, illud quod Celticum sect. sup. Plinius, Pomponiusque: Nerium Strabo, ac Ptolemaeus vocarunt. Verum isto determinari, caelum, terras, maria, non Olisipponensi, atque adeo defendi a culpa Plinium minime posse, ut Pelicerius alique contendunt, tam falsum est, quam quod falsissimum. Quid Hispaniae latus esset, quid frons nesciisse ii videntur: Nos suo loco aperuimus, interpretationemque hanc nostram Plinii Pomponique loca egregie constabunt. Ille enim de hoc ipso promontorio Olisipponensi, L. II. s. 112. *Promontorium Artabrum*, inquit, *quo longissime frons procurrit Hispaniae*. Et hac ipsa libri hu-

ius sectione, *Promontorium Sacrum e media prope Hispaniae fonte profilit*. Quibus verbis prodit apertissime tribus omnino frontem eam effici promontoriis: A Iunonio: quod est circa Gaditanum fretum, incipere: in Sacro, quod S. Vincentii vocant, esse mediam, vbi caput Europae statuitur a Dionys. Perieg. v. 562. ad Artabrum denique longissime procurrere, in quo desinat. Inde versus Gallaeciam facto circuitu, latus incipere septemtrionale Hispaniae Lusitaniaeque. Namque ut Pomponius tradit, L. II. c. 6. *Lusitania oceano tantummodo abiecta est: sed latere ad septemtrionem, fronte ad occasum*. H.

p. *Terras*, etc.) Ad terras certe quod pertinet, citra id promontorium est pars Lusitaniae haecenus descripta, quod est Hispaniae latus, et Lusitaniae, septemtrionale: ultra, occidentalis ora. Ad caelum, hinc ipse septemtrio, inde occasus. Ad maria, Gallicus, vel si mauis, Callaicus ab eo latere oceanus: ab illo Atlanticus. H.

Illo q. finitur Hispaniae latus, et a circuitu eius incipit qq. frons¹: (XXII.) Septemtrio r. hinc, oceanusque s. Gallicus², occasus illinc, et oceanus Atlanticus. Promontorii excursus LX. 3 M. prodire, alii xc. M. pass. Ad Pyrenaeum inde non pauci XII. t. quinquaginta millia, et ibi gentem Artabrum,

1. frons septemtrionis. Hinc Oceanus, etc. M. ita ut septemtrionis vox ad c. praecedens pertineat. 2. Calaicus. Cb. 3. XL. V.

q. Illo finitur Hispaniae latus, etc.) Lege: Illo finitur Hispaniae latus et a circuitu eius incipit frons. Sequitur deinde aliud caput cum hoc titulo: *Insulae in Oceano, caput ita incipit: Septemtrio hinc, etc.* quae ita disiecta sunt ac dissipata, ut integri corporis umbra vix appareat: sic ergo reconcinnanda sunt: *Illo finitur Hispaniae latus, et circuitu eius hinc incipit frons. Septemtrionis, Oceanusque Gallicus: occasus illinc et Oceanus Atlanticus.* Titulus autem supra scriptus: *Insulae in Oceano Atlantico.* ita enim integre legi debet, reponendus est infra ante illa verba: *Ex aduerso Celtiberiae complures sunt insulae.* inde novum caput auspicandum est. Vide *Salmas.* pag. 275. b.

Hispaniae latus) A promontorio Celtico ad Artabrum, siue Olisiponense. H. qq. *Incip. fr.*) Ab Olisiponensi promontorio ad Gaditanum fretum. H.

r. *Septemtrio hinc oceanusque Gallicus*) Gallicus ocea-

nus, ut superius ostensum est, inter Sequanam Galliae fluvium, et Pyrenaeum statuitur. Quapropter non Gallicus scribendum contenderim. De quo inter alios Martialis poeta libro X. ad Maternum Iurisconsultum. *Municipi, Materne, tuo, veterique sodali, Calaicum mandas si quid ad Oceanum. Pintian.*

s. *Oceanusque Gallicus*) Vide Not. et Em. N. CXXI. (hic consp.) *Oceanusque Gall.*) In Chiffi. cod. *Calaicus*, seu potius *Callaicus*, a gente Callica, hoc est, Gallaeis. At vulgatam scripturam defendunt codd. R. et Colb. Martianus quoque L. VI. cap. de Hispania, p. 202. Quin ipse Plinius L. IX. f. 3. oceanum hunc Gallicum vocat, ut suo loco monebimus. H.

t. XII. *quinquag.*) Hoc est, duodecies centena et quinquaginta millia pass. Mensura enim haec est adnavigationis per sinus, recessusque sinuum, a promontorio isto ad Pyrenaeum. H.

tabrum, quae numquam fuit, manifesto u. errore. Arrotrebas enim, quos ante Celticum diximus promontorium, hoc in loco posuere literis permutatis. Erratum et in omnibus inclytis. Ab Minio, quem x. supra diximus, cc. M. pass. (vt auctor est Varro) abest Aeminius y., quem z. alibi quidam intelligunt, et a. Limaeam¹ vocant, Obliuionis antiquis dictus, multumque fabulosus. b. Ab Durio Tagus cc. M.

P 5

pas-

1. *Letbaeum vocant ab obliuione antiquis dictum, multumque fabulosum.*

u. *Manifesto errore*) Qui tamen aeuo Strabonis inualuerat, vt diximus sup. sect. H.

x. *Quem supra*) Sect. sup. H.

y. *Aeminius*) De quo hac sect. diximus: ad ea verba: *Oppidum, et flumen Aeminium.* H.

z. *Quem alibi quidam*) In his est Mela, vt indicauimus, sect. sup. ad ea verba, *Flumen, Limia.* Is enim Limiam cum Aeminio, qui Obliuionis amnis est appellatus, confundit: recte distinguit Appian. in Iber. p. 295. H.

a. *Limaeam*) Limia Melae l. c. Straboni, L. III. p. 153. ὁ τῆς Λήθης, ὃν τινας Λιμαίων καλεῖσιν. *Obliuionis fluuius, quem quidam Limaeam vocant.* H.

b. *Fabulosus*) Origo eafabulae fuit. Lusitani Celtici, qui Anam seu Guadianam fluuium accolebant, inita cum antiquis Turdulis ami-

cia, copias iunxere paribus in eandem expeditionem armis. Transvecti amnem, siue Limiam, siue Aeminium, orta ibi seditione, communi amifere ducem. Tum vero et simultatum obliti, et soli amoenitati illecti, suas ibidem sedes posuere. Imperitum vulgus deinde credidit, insita aquis illis ea virtute, et expeditionis susceptae, et patriae obliuionem potasse. Ea vero fama in posteros sic inualuit, vt annis postea voluentibus, cum Decius Iunius Brutus, Romani exercitus Imperator, ad eum amnem venisset, nullo posset imperio milites Romanos adigere, vt fluuium transmitterent: cum id esset animis omnium persuasum: se patriae suae aeterna statim obliuia subiruros. Vide Flor. L. II. c. 17. p. 91. Strabon. L. III. p. 153. Plutarch. in Qu. Rom. p. 272. Appian. in Iberic. p. 294. A. V. C.

DCXVIII.

passuum, interueniente Munda. c. Tagus d. auriferis arenis celebratur. Ab eo CLX. M. pass. promontorium. Sacrum e. e media prope Hispaniae fronte profilit: XIV. f. M. pass. Inde ad¹ Pyrenaeum, medium colligi Varro tradit. g. Ad² Anam vero, quo Lusitaniam a Baetica discreuimus h., CXXVI. ³ M. pass. a Gadibus CII. i. M. pass. additis. Gentes k.: Celtici, Turduli⁴, et circa Tagum l. Vetto-

1. et ad Pyrenaeum medium colligit, ut Varro tradit. V.

2. sic ex MSS. em. Hard. conf. M. Tol. Ab Ana² vero — CCXXVI. Gr. et Al. 3. CXXI. Tol. Ch. 4. Sic ex MSS. em. Hard. conf. V. Varduli Gr. et Al.

DCXVIII. Brutus ibi Proconsul fuit. H.

c. Munda) Inter Durium et Tagum fluens amnis, *Mondego*, Conimbricam alluit: aurifer ipse perinde ac *Tagus*. Ptol. L. II. c. 5. *Móvδα*. H.

d. *Tagus auriferis*) Vide quae dicemus, L. XXXIII. f. 21. H.

e. *Sacrum*) Nunc S. Vincentii, *Cabo de S. Vincente*. De fronte Hispaniae superius egimus, hac sect. H.

f. XIV. M. pass.) Hoc est, quatuordecies centena mill. pass. per mediam Hispaniam facto itinere, a promontorio Sacro ad medium Pyrenaeum. H.

g. *Ad Anam*) Ab Ana fluuio, inquit, distat Sacrum promontorium CXXVI. M. pass. Sic MSS. Reg. et Colb. etc. non CCXXVI. H.

h. *Discreuimus*) L. III. f. 3. H.

i. CII. M. pass.) Sic erunt omnino a promontorio Sacro ad Gades, CCXXVIII. M. P. H.

k. *Gentes*) Ultra Tagum positae, versus Austrum, supra Algarbiae, ut vocant, regnum: Celtici, Turdulique: de quibus egimus L. III. f. 3. cognomines, fintimi, affines. Turdulorum ciuitas Emerita fuit, de qua inferius, teste Strabone, L. III. p. 151. Vnde colligas Vettonum Turdulos clientes fuisse. Celticorum, Pax Iulia fuit, aliaeque, ut mox dicemus. H.

l. *Circa Tagum*) Nam utramque Tagi ripam, omnemque circum regionem late Vettes, siue Vettes tenere: oppida habuere insignia, citra Tagum Salmanticam, apud Ptol. L. II. c. 5. ultra, Augustam Emeritam, quam *claram Vettoniae coloniam* Prudentius vocat, hymno

Vettones. Ab Ana ad Sacrum, Lusitani m. Oppida memorabilia a Tago in ora, n. Olisipo¹ equarum o. e Fauonio vento conceptu nobile: Salacia p. cognominata vrbs Imperatoria: Merobrica q.: Promontorium Sacrum: et alterum r. Cuneus². Oppida:

1. *Olyseppo. Gr. et Al.* 2. *Cacneus. M. Ch.*

mno g. in Eulaliam, v. 186. Nunc locus Emerita est iunulo Clara colonia Vetoniae, Quam memorabilis annis Ana, Praeterit etc. Supra Anam Vettones habitasse etiam auctor est Strabo, L. III. p. 139. Inscriptio Gruteri, p. 591. PROVINC. VETTONIAE, H.

m. *Lusitani*) Vbi fere Algarbia est, les Algarbes. H.

n. *Olisipo*) Vlyssim venisse in Hispaniam, atque in Lusitaniae litore urbem Vlyssiponem condidisse, Strabo, Solinus, Martianusque censent, ipsoque ex nomine coniectura ducta confirmant. Refellunt quidam tum nominis argumento: nam Olisipo ex antiquis monumentis, et lapidum inscriptionibus nominari, scribique debet: et quoniam Vlyssis arae supra mare Armoricum in Belgis non vno loco exstant. Nempe ex Graeca vanitate, quem in Deorum numero habebant, ei templa atque oppida consecrabant: quod Hispanis contigisse etiam non inepte profus arbitrantur. Ita fere Ma-

riana, L. I. c. 12. sub finem p. 22. Apud Gruter. inscriptio p. 252. 261. et 273. FELICITAS. IVLIA. OLISIPO. Ptol. L. II. c. 5. ὈΛΙΣΣΕΪΠΩΝ. Nunc *Lisbonne*. Altitudine Poli grad. 38. 45. 25". ex D. Couplet, in Historia Acad. anni 1700, p. 127. H.

o. *Equarum*) Dicemus ea de re L. VIII. f. 67. H.

p. *Salacia*) Hodie *Alcacer do Sal*, inter Eboram et oceanum, medio ferme intervallo. Inscriptio Gruteri, p. 13. MUNICIPI. SALACIEN. H.

q. *Merobrica*) Gruteri inscriptio, p. 242. ORDO. MEROBRIC. sed suspecta mihi. Oppidum interiit, e rudibus proxime excitatum alterum, cui nomen est, *Santiago de Cacem*: medio ferme itinere inter Olisiponem, et promontorium Sacrum, *Cabo S. Vincente*. H.

r. *Cuneus*) Hodie *Cabo de S. Maria*. Ager inter Anam et Sacrum promontorium, Cuneus a Mela vocatur, L. III. c. I. interiacente eo promontorio, quod a Plinio, de agri

pida s.; Ossonoba, Balsa, Myrtilis. Vniuersa provincia diuiditur in conuentus tres, Emeritensem, Pacensem, Scalabitanum. Tota populorum XLVI.¹ in quibus coloniæ sunt quinque, municipium ciuium Rom. vnum: Latii antiqui tria: stipendiaria, XXXVI. Coloniae: Augusta t. Emerita, Anae fluuii apposita: Metallinensis u., Pacensis x., Norbensis y., Caesa-

1. XLV. Gr. et Al.

agri nomine, Cuneus similiter appellatur. H.

s. *Oppida*) Pomp. Mela, l. c. in *Cuneo agro*, inquit, sunt *Myrtilis, Balsa, Ossonoba*. Eodem ordine Marcianus Heracl. p. 73. ἀπὸ τῶν ἐμβολῶν τῆς Ἀνα ἐπὶ Βάλσα — ἀπὸ δὲ Βάλσων εἰς Ὀσσόνοβα — ἀπὸ δὲ Ὀσσόνοβα ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἀκρωτήριον. Sic enim hic locus legendus, Ossonoba *Estombar*, Roderico Caro, L. III. Antiq. Lusit. c. 75. Balsa, Resendio auctore, L. IV. Ant. Lusitan. *Tavira* est: vtraque Algarbicae ditionis: ista metropolis, Myrtilis, Ptolemaeo, L. II. c. 5. ex MS. nostro Ἰουλία Μυρτιλῆς, hodie *Mertola*, ad Anam, in consinio Algarbiae, Lusitaniaeque. H.

t. *Augusta Emerita*) Vestigia tantum supersunt: loco nomen est *Merida*, ad Anam. Veteranos milites eo deductos Augusti iussu, auctor est Dio, L. LIII. p. 514. Nummos duos profert Patinus in familia Carisia, p. 65. huius deductae coloniæ indices ac

testes. Gruterus, inscriptionem, p. 13. COLONIAE EMERITENSIS H.

u. *Metallinensis*) Metallinum, hodie *Medelin*, in Estremadura ad Anam fluuium, vbi falso creditus, post leucarum aliquot occultationem, amnis emergere. Antonino in itinere a Corduba Emeritam, Metellinum ab Emerita, M. P. XXIV. distare prodidit. H.

x. *Pacensis*) Ciuitas olim Pax Iulia, Παξιελία Ptol. L. II. c. 5. in Turdulis, siue Turdetanis: eadem Augusta cognominata: Παξιαυγέσσα Straboni, L. III. p. 151. in Celticis Lusitanis, Nunc *Beja*: in cuius oppidi foro cippum esse Gruterus ait, p. 261. cum inscript. COL. PAX. IVL. Pacis Augustae deinde nomen ad Badiocenses transiit, quorum oppidum in Turdulis fuit. Vide Resendium in Epist. de Colonia Pacensi. Vlpian. L. L. Digest. tit. 15. de censibus: *In Lusitania Pacenses, sed Emeritenses iuris Italici sunt.* H.

Caesariana ¹ cognomine. Contributa ^{z.} sunt in eam Castra Iulia, Castra Caecilia. Quinta est a Scalabis ², quae Praesidium Iulium vocatur. Municipium ciuium Rom. Olisipo, Felicitas b. Iulia cognominatum. Oppida veteris Latii: Eborac, quod item Liberalitas Iulia: et Myrtilis ac Salacia, quae c. diximus. Stipendiariorum, quos nominare non pigeat, d. praeter ³ iam dictos in Baeticae cognominibus,

1. Caesarina. Ch. 2. Sallabis. Ch. 3. praeter iam dictos in Baetica cognomines. supra lib. III. cap. 1.

y. Norbensis) Νόρβια Καίσαρεια. Ptol. L. II. c. 5. Hodie *Alcantara*, Lusitaniae quondam, nunc Castellae veteris oppidum ad Tagum, ponte ibi Traiani nobile: aut certe ex Norbensis rudibus haud procul id conditum. H.

z. Contributa) Norbenfi iurisdictioni obnoxia, seu iura Norbam petere coacta. Castra Iulia, nunc *Truxillo*, quasi *Turris Iulia*: in dioecesi Placentina, Castellae novae, inter Emeritam, Placentiamque, medio ferme intervallo: haud procul a castris Caeciliis, quibus nomen est *Caceres*: non vt quibusdam visum est, *S. Maria de Guadalupe*. Pro *Castra Iulia*, MSS. Reg. et Colb. *Castra Seruilia*. Caecilia Ptolemaeo memorantur, L. II. c. 5. Antonio Caeciliana dicta, in Lusitania, itinere ab Olisippo Emeritam, quod per viarum anfractus plurimos agebatur. H.

a. Scalabis) A Diua Irene virgine, nomen habet hodie *Santarena*: apud Prol. L. II. c. 5. Σκαλαβισκος, Τανυβις, etc. forte pro Σκαλαβις κολ. hoc est κολωνία. H.

b. Felicitas) De eo cognomine paulo ante egimus. H.

c. Eborac) *Euora*, inter Anam et Tagum. Apud Rensend. de Antiq. Eborae, inscript. quam Gruter. refert p. 489. LIB. IVL. EBORA: Hoc est, *Liberalitas Iulia Eborac*: non *Libertas*, vt Scaligero visum in Indice Gruteri. H.

cc. Quae diximus) Plane modo, hac sect. H.

d. Praeter iam dictos) Praeter eorum oppidorum ciues, quos in Baetica Lusitanis esse cognomines diximus, L. III. f. 3. iis verbis: *Celticos a Celtiberis ex Lusitania aduenisse manifestum est: sacris lingua, oppidorum vocabulis: quae cognominibus in Baetica distinguuntur.* H.

Contributa
Hinc, Cantor
p. 432 Wg

nibus, Augustobrigenses e., f. Ammienses ¹, g. Aranditani ², h. Arabricenses ³, i. Balsenses ⁴, Caesarobricenses ⁵, Caperenses, Caurenenses k., Colatni, Cibilitani l., Concordienses m., Elbocorii n., Interannien-

1. *Eminenses. M.* 2. *Aranditani. V. Pranditani. M. Araditani Gr. et Al.* 3. *Taxabricenses. Arabricenses Gr. et Al.* 4. *Blacenses. V.* 5. *Caesarobricenses. M. Ch.*

e. *Augustobrigenses*) Augustobriga Antonini, ab aliis hodie *Villar del Pedroso*, ad Tagum: ab aliis *Ponte del Arçobispo* esse existimatur. H.

f. *Ammienses*) Ptol. L. II. c. 5. in Lusitania, *Αμμία*. MSS. *Αμμια*. Nunc *Portalegre*, in Lusitaniae finibus inter Heluas et Tagum amnem: quo in oppido reperi inscriptionis, M^VNICIP. AMMAL. hoc est Aminaitanum, quod refert Gruterus, p. 257. ex Schotti schedis. H.

g. *Aranditani*) *Αρανδις* Ptolemaeo, L. II. c. 5. in Celticis Lusitanis, Arannin Antoninus, in itinere de E-furi Pacem Juliam, pro Arandi habet. Situs horum incertus, ut et proxime sequentium. H.

h. *Arabricenses*) Ab Arandiga Ptolemaei, L. II. c. 5. iuxta Scalabim sita. Apud Gruter. inscriptio, p. 162. ARABRICENSIS. H.

i. *Balsenses, etc.*) Hi ab oppido Balsa supra dicto: *Caesarobricenses*, ab oppido, ut

pater, cognomine, sed incerti admodum situs: *Caperenses*, a Cappara cuius meminit in Lusitania Antoninus, itinere ab Emerita Caesar-Augustam. Ptolemaeo L. II. c. 5. *Καπαρα*: nunc *Las Ventas de Capara*, inter Alcantara et Coriam. H.

k. *Caurenenses, etc.*) Horum oppidum *Καυρειον*, Ptol. L. II. c. 5. in mediterraneis Lusitaniae civitatibus: nunc *Coria*, in Castella nova: Colarnorum, *Κολαρνον*, Apud Gruter. p. 162. COLARNI. H.

l. *Cibilitani*) Apud Gruter. p. 362. M^VNICIP. CIVILITAN. ad hunc locum non pertinet. H.

m. *Concordienses*) Horum oppidum *Κονκορδια*, apud Ptol. l. c. Nunc *Tomar*, aiunt appellari. H.

n. *Elbocorii*) Ab oppido Elbocori. Vide Not. et Em. N. CXXII. (hic adi.) *Concordienses, Elbocori, Interannien-ses*) In MSS. Reg. Colb. etc. et in ed. Parm. *Concordienses*, et *Boccori*. Ipso elementorum ordine admonitus Hermolaus repo-

nienfes¹ o. p. Lancienfes, Mirobrigenfes, qui q. Celtici cognominantur: r. Medubrigenfes², qui Plumbarii: Ocelenfes s., qui³ et Lancienfes: Turduli qui t. Barduli, et Taporu. u. Lusitaniam cum Astu-

1. *Interanfenses. M. Ch. Concordienses, qui et Boccori, Interanfenses Gr. et Al.* 2. *Medubricenses. Gr. et Al.* 3. *haec duo vocabula, qui et, in M. non habentur.*

reposit, *Concordienses qui et Boccori*: ratus hoc loco Boccoros per se non posse nominari. Ego vero sinceram loci huius arbitror lectionem, quam attuli. Nam apud Ptol. in oppidis Lusitaniae mediterraneis, L. II. c. 5. Ἐλκοβορις recensetur, literis permutatatis haud dubie pro Ἐλβοκορις. H.

o. *Interrannienses*) Oppidum Ἰντερρανῆσια. Vide Not. et Em. N. CXXIII. (hic adi) *Interrannienses*) In MSS. Reg. Colb. Chiff. Paris. etc. *Interanfenses*. Editi libri *Interanfenses*. Nostram interpretationem defendit Gruteri vetus inscriptio, p. 162. INTERANNIENSÉS. Et multo etiam magis Phlegon Tral-lianus, L. de Longaenis, c. 1. p. 113. scribens, Ἰντερρανῆσια πόλις Λεσιτανίας. H.

p. *Lancienfes*) LANCIENSES, apud Gruter. p. 160. et 199. apud Ptol. L. II. c. 5. Λαγκία ὀπίδανα. H.

q. *Qui Celtici*) Vt eo cognomine a Mirobricensibus Turdulis, de quibus dictum est L. III. f. 3. Celtici fecer-

nantur. Alii *Ciudad Rodrigo* esse volunt, urbem Castellae veteris, in Portugalliae confinio. Ambrosius Morales locum esse ait, cui hodieque nomen est *Malabriga*, prope eam Rodericopolim H.

r. *Medubrigenfes*) Medobregam in Lusitania oppidum, prope montem Herminium, quo Medobregenses confugerant, habet Hirtius in commento de bello Alex. p. 217. Olim oppido nomen *Aramenba*: nunc iacet: rudera teste Resendio, L. Antiq. apud Maruanum castrum visantur, prope Amaeam, quae Portus alacer, ut diximus, appellatur. Plumbarii a plumbo, quod ibi effoditur, cognominati. H.

s. *Ocelenses*) Ουελλον Ptol. L. II. c. 3. iuxta Capara. H.

t. *Qui Barduli*) Turduli Tarraconensem attingunt, ut dictum est L. III. f. 3. qua in provincia et Vardulos sive Bardulos Ptol. agnoscit L. II. c. 6. H.

u. *Taporu*) Gens est a Turdulis diuersa. In libris omnibus *Taporu*. At in inscriptione

ne

Asturia et Gallaecia¹ patere longitudine **DXL**. M. pass. latitudine **x**. **DXXXVI**. M. Agrippa prodidit. Omnes autem Hispaniae, a duobus Pyrenaei promontoriis per maria, totius orae circuitu pass. **y. XXIX**.² **XXII**.³ M. colligere existimantur, ab **z**. aliis **XXVI**.⁴ mill.

XXXVI. Ex a. aduerso Celtiberiae complures sunt insulae, Cassiterides b. dictae Graecis, a fertilita-

1. *Gallicia. Ch.* 2. **XXXIX**. M. duodecies colligere. *V. XXIX. M. XXII. colligere. et Ch.* 3. **XXII**. deest ap. *Gr. et Al.* 4. *sic et V. XXVII. Gr. et Al.*

ne Gruteri p. 162. nisi vitium marmorarii sit, cum Medubricensibus **TALORI** iunguntur. **H**.

x. *Latitudine DXXXVI.*) Latitudinis haec mensura iusto sane amplior videtur, atque longitudini ipsi fere par. **H**.

y. **XXIX**. **XXII**. M.) Ita **MSS. Reg. Colb. Chiff.** etc. Hoc est, vigesies nouies centena, et viginti duo millia passuum. **H**.

z. *Ab aliis XXVI.*) Vigesies sexies centena millia. **H**.

a. *Ex aduerso Celtiberiae complures sunt insulae Cassiterides dictae, etc.*) Cassiterides insulae in oceano occiduo statuuntur a Ptolemaeo secundo, et Strabone tertio, et reliquis geographis. Non intelligo igitur quò pacto esse possint ex aduerso Celtiberiae, quae in continenti sit introrsus, longe ab ora in mediterraneo Hispaniae. Pro-

inde re diligenter animaduersa, venio in eam coniecturam, vt putem, non *Celtiberiae* legendum hic, sed *Celticorum Neriaram*. Etenim sciolus quispiam, quantum assequi possum, nesciens quanam essent *Celtici Neriae*, oblitusque supra a Plinio indicatos capite **XX**. pro *Celticorum Neriaram*, *Celtiberiae*, quod ad manum habebat, substituit: et praecipue, si per compendium, vt fieri consuevit; *Celti*, *Neri*. scriptum inuenit. Sunt autem *Cassiterides* Ptolemaeo, e regione extimi Hispaniae promontorii, a quo initium sumunt duo eius latera, septentrionale, et occiduum. Promontorium Ptolemaeus *Nerium* appellat, item Strabo tertio. Plinius tum *Celticum*, tum *Artabrum*, Pomponius *Celticum*: qui etiam *Cassiteridas* insulas in *Celticis* locat. *Pintian*.

tilitate plumbi: et e regione Arrotrebarum c. promontorii, Deorum d. sex, quas aliqui Fortunatas appellauere. In ipso vero capite Baeticae ¹, ab e. ostio freti pass. xxv. ² mill. Gadir, longa (vt Polybius scribit) xii. mill. lata iii. mill. passuum. Abest f. a continente proxima parte minus pedes ³ DCC.

1. Baeticae, mox ab, etc. Vet. 2. sic ex MSS. em. Hard. LXXV. M. Gadii Gr. et Al. 3. sic ex Ch. passus Gr. et Al.

b. Cassiterides) E regione Celiberorum, siue Celticorum Lusitaniae, positas esse Cassiteridas insulas decem, vnde stannum, quod *κασσιτερον* Graeci vocant, ad nos adueheretur, communis veterum error fuit: quem et Ptol. sequitur L. II. c. 6. Strabo L. II. c. 3. aliique. Caute admodum Herodotus, cuius verba recitat Eustathius in Dion. v. 563. p. 81. negat sibi Cassiteridas esse notas: et merito sane: quod eae nusquam fuere. Fabulis Plinius ipse eas accenset, L. XXXV. f. 47. H.

c. Arrotrebarum prom.) Quod Celticum promontorium appellauit, f. 34. H.

d. Deorum sex) Duae Ptolemaeo, L. II. c. 6. si tamen eadem. H.

e. Ab ostio freti) Gaditani. H.

f. Abest a continente proxima parte minus passus DCC.) Legend. abest a continente proxima parte minus pedes septin-
Vol. II.

gentos. ibid. paulo post: Erythea dicta est, quoniam Tyrii aborigenes earum orti ab Erythraeo mari ferebantur. Tyrii auctores ac conditores tant Gadium quam Erythaeae. Ideo Erytheam nominatam dicit, quod earum insularum aborigines ab Erythraeo mari orti: vocem aborigines heic vsurpauit pro conditoribus et originis auctoribus, *πρωτόγονοι* sunt vel *γενεάρχαι*. Salm. pag. 284. Et ibidem paulo ante lege, oppidum ciuium Romanorum, appellatum Augustam siue Iuliam Gaditanam. Quod Iulius Caesar et Augustus coloniam eam diuersis temporibus deduxissent, ab aliis Iulia Gaditana; ab aliis Augusta Gaditana vocabatur. Pintian.

Abest a continente) Vide Not. et Em. N. CXXIV. (hic adi.) Abest a continente — minus pedes DCC.) Sincera haec omnium codicum lectio est, R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. et Parm. ed. Frobenius.

dcc. reliquag. plus septem M. passuum¹. Ipsius h. spatium² xv. M. pass. est. Habet oppidum ciuium i. Romanorum, quod k. appellatur Augusta³ vrbs Iulia Gaditana. Ab eo latere, quo Hispaniam spectat, passibus fere centum, altera l. insula est longa m. iii. M. pass. lata, in qua prius oppidum Gadium fuit. Vocatur ab Ephoro et Philistide, Erythia⁴: a Timaeo et Sileno, Aphrodisias n.: ab indige-

1. Passuum deest ap. Gr. et Al. 2. xxv. Pinc. 3. Augustana. V. 4. Erythria. V.

benius prior, quem secuti deinde sunt cereri, passus DCC. reposuit. Verum a continente angusto spatio, et veluti flumine abscissam Gadium insulam auctor est Mela: Polybius, et Solinus, c. 23. p. 44. cum Plinio, pedibus septingentis: Strabo, L. III. p. 167. stadio definit, hoc est, CXXV. passibus, pedibus vero DCCXX. H.

g. Reliqua plus septem) Nempe septem millibus, et D. pass. vt dictum est L. II. f. 112. H.

h. Ipsius spatium XV.) Vide Not. et Em. N. CXXV. (hic adi.) Ipsius Sp. XV. m. p.) Ita quidem libri omnes: at, longitudine insulae Gadium, et latitudine iam signata, reliquis tantum videtur esse ambitus: qui, si longitudo est XII. M. pass. fieri non potest, quin fere XXX. passuum millia colligat. H.

i. Ciuium Romanorum) Gaditanum oppidum ciuitatis iure donatum, a Iulio Cae-

sare, tum Hispaniam subegit, auctor est Dio, L. XLI. p. 164. Inscriptio Gruteri, p. 258. Gadibus reperta, MVN. AVG. GAD. H.

k. Quod appellatur) MSS. Reg. et Colb. sincerius, qui appellantur Augustani vrbe Iulia Gaditana. H.

l. Altera insula) Ege¹ Strabonj, L. III. p. 167. a Gadium insula vnus stadii, seu passuum CXXV. freto diuisa: nunc hausta mari, vt ne vestigium exstet, vt Mariana prodit, L. I. hist. Hisp. c. 21. p. 39. Salazar tamen, L. I. de Antiq. Gadit. c. 4. vocari etiamnum *Isla de Leon*, asseuerat, ipse patria Gaditanus. H.

m. Longa III. M.) Sincerius codd. Reg. in longum mille passibus lata: vt latitudo paene par longitudini intelligatur: aut latitudinis certe mensura deest. H.

n. Aphrodisias) Ceu Veneri sacra. Stephanus: Ἀφροδισίας, ἡ ἴσος, πρὸς τὸν Ἐγε¹.

digenis, Iunonis. Maiorem o. Timaeus p. Cotinuffam
 Q 2 apud

1. Potinuffam. Cb. alii Putinuffam a puteis vocatam.

θεῖα, μεταξὺ Ἰβηρίας καὶ
 Γαδεῖρων, inter Hispaniam
 et Gades. H.

o. Maiorem Timaeus Co-
 rinuffam apud eos vocatam ait.)
 Prior lectio, a puteis vocatam
 ait. Hermolaus, apud eos,
 correxit, emendatione, ut
 mihi videtur, parum apta.
 Concinniorem lectionem pu-
 tare, si ab oleis, pro a pu-
 teis scriberetur, dictamque
 esse Cotinufam accipiamus a
 cotinis, hoc est oleastris, ut
 ex Eustathio, Dionysii Byzan-
 tii interprete, Hermolaus ipse
 offendit. Et ut colligi posse
 video ex eodem Dionysio et
 Ruffo Festo, crediderim an-
 tiquo nomine Continufam in
 vniuersum dictam, deinde a
 Tyriis Tartesson, postea a
 Poënis Gadir appellatam.
 Quare etsi videri possim au-
 dacter facere, pro illa dictio-
 ne quae sequitur, nostri,
 legerem libenter, mox Tyrii,
 seu post Tyrii. Nam Hermo-
 lai castigatio Tarteron non
 Tartesson legentis, iam pri-
 dem confutata est a Baptista
 Egnatio, viro in omni disci-
 plinarum genere eminentis-
 simo, et nunc in his studiis
 primi nominis. Pinzian.

Maiorem) Hoc est, Ga-
 dium insulam, cui Erythia
 proxima fuit. H.

p. Cotinuffam) Ab olea-
 stris quos Graeci κοτινῆς vo-
 cant. Vide Not. et Em. N.
 CXXVI. (hic coll.) Cotinus-
 sam apud eos vocatam) Ve-
 reor ut illud apud eos Plinia-
 num sit. Certe in libris ma-
 nu exaratis Reg. I. 2. Colb.
 I. 2. Paris. Chiff. et Parm.
 ed. legitur Potinuffam a pu-
 teis. Et de puteis quidem in
 Gadium insula frequentibus,
 prolixam concertationem
 Strabo instituit, ex Polybio,
 L. III. p. 173. Quamobrem
 a vetere scriptura discedere
 Hermolaum fortasse non o-
 portuit: quamquam ei scri-
 ptores nec paucifauent, nec
 ignobiles. Nam Festus Auie-
 nus in descriptione orbis, v.
 611. Gadir prima fretum so-
 lida supereminet arce: Haec
 Cotinussa prius fuerat sub no-
 mine prisco; Tartessonumque de-
 hinc Tyrii dixerunt coloni: Bar-
 bara quoniam etiam Gades hanc
 lingua frequentat. Poenus qui-
 pe locum Gadir vocat undique
 septium Aggere praeducto. Dio-
 nysium Festus expressit, qui
 v. 456. Κληζομένην Κοτινῆ-
 σαν, ἐφημιζαντο Γαδεῖρα,
 Apud Tzerzen, Chil. 8. hist.
 216. v. 687. Ἡ ὕδρ νῆσος ἢ
 Γαδεῖρα τὴν κλησιν καλεῖται
 νη. Τὸ πρῶτον ὠνομάζετο τὴν
 κλησιν Κοτινῆσα. H.

apud eos vocatam ait: nostri¹ Tardeffon q. appellat, r. Poeni² Gadir, ita Punica lingua sepem significante. s. Erythia³ dicta est, quoniam Tyrii t. Aborigines⁴ eorum orti ab u. Erythraeo mari ferebantur. In x. hac Geryones⁵ habitasse a quibusdam

1. Post Tyrii Tardeffon appellauere. V. 2. Poeni Gadiram. Nam Gadir Punica lingua sepem significat. Baptista Egnatius c. 15. Racem. 3. Erythria. V. 4. sic et Pint. Tyrii ab origine eorum Gr. et Al. 5. Geryones habitasse — existimatur, cuius armenta, Gr. et Al.

q. Tardeffon) Sic Arrianus, L. II. de expeditione Alexandri, p. 126. H.

r. Poeni Gadir, etc.) Leg. Poeni Gadir ita Punica lingua sepe significante et fortasse, hoc sepe veteres dixerint, vt hoc praesepe quod inde compositum est. Salmas. pag. 284. b.

Poeni Gadir) Quod vt Hispaniae sepes, septumue, (id enim Hebraeis etiam גְּבֵדֵר Gbeder est:) obiecta marinis fluctibus esset. Haec Solinus iisdem verbis, c. 23. p. 44. Helych. p. 207. Γάδεις, τὰ περιφράγματα, Φοίνιες. H.

s. Erythia) De maiore haetenus: nunc de altera insula, quae minor est. H.

t. Aborigines eorum) Hoc est, Poenorum conditores, ac velut parentes: sic enim Dion. Halic. Aborigines interpretatur γενεάρχας ἢ πρωτογόνους. Aborigines, vt Festus indicat, sunt proprie qui

ab origine, seu patriis sedibus profecti, exteris regiones occupauerunt. Origines eos appellare Sallustius videtur in bello Iugurth. p. 67. vbi de Phoenicibus: Vrbes, inquit, in ora maritima condidere: haecque breui multum auctae, pars originibus suis praesidio, aliae decori fuere. Aborigines hoc Plinii loco, pro ab origine, primus restituit Pintianus. A Tyria classe Gadium oppidum conditum fuisse auctor est Velleius, L. I. p. 3. H.

u. Ab Erythraeo mari ferebantur) Vide Strabonem lib. XVI. Dionysium in Periplo. Dalec.

x. In hac Geryones) Multitudinis numero protulit Geryones, ob tres fratres: vnde tricorporis Geryonis fabula apud poetas. Vide Not. et Em. N. CXXVII. (paulo post.) De ipsa re Paulanias consulendus, L. I. Attic. p. 67. et Mythologi omnes.

busdam existimantur, quorum armenta Hercules abduxerit. Sunt y. qui aliam esse eam, et contra Lusitaniam arbitrentur, eodemque nomine quondam ibi appellatam.

XXXVII. (XXIII.) Peracto ambitu Europae, reddenda consummatio est, ne quid non in expedito sit, noscere volentibus. Longitudinem eius Artemidorus atque Isidorus a Tanai usque Gades **LXXXII.**¹ **XIV.** M. prodiderunt. Polybius a. la-

Q 3

titu-

1. Sic et Ch. **LXXIV.** Gr. et Al.

omnes. In hac Geryones habitasse a quibusdam existimantur, quorum armenta Hercules abduxerit) Sic libri omnes incredibili consensu, tum manu exarati, tum etiam editi ante Frobenium, qui numero singulari legit existimatur, cuius armenta etc. Satis audacter id quidem, libris refragantibus. Nec tamen sum nescius a Graecis dici promiscue Γηρωῶν Γηρωόνος, et Γηρωόνης Γηρωόνος. Et Tzetz. Chil. 4. v. 351. Ὁ Γηρωόνης βασιλεύς ὑπέρχεν Ἐρυθραίας, etc. H.

y. Sunt qui aliam) Solinus iisdem verbis l. c. Pomponium Plinius modo signat, qui insulam in qua Geryones habitavit, contra Lusitaniam posuit, Erythiamque item vocavit, **L. III.** c. 6. H.

z. **LXXXII.** **XIV.**) Hoc est, bis et octuagies centena et quatuordecim millia pass. Vide Not. et Em. **CXXVIII.**

(hic app.) A Tanai usque Gades **LXXXII.** **XIV.** M.) Ita libri omnes. At si octuagies quinquies centena et sexaginta octo millia pass. auctore Artemidoro patet longitudo ipsa totius terrae, ab ortu ad occasum, hoc est, ab India ad Herculis columnas Gadibus sacratas, ut **L. II.** f. 112. Plinius prodidit: quo pacto Europae unius longitudini octuagies et bis centena et quatuordecim millia idem assignare potuerit Artemidorus, non sane video: nisi si haec adnavigacionis per sinus omnes, intimosque sinuum recessus a Tanai Gades usque instituta mensura est. H.

a. Polybius longitudinem Europae ab Italia ad oceanum scribit **XI.** M. L. esse) Scribendum videtur non **XI.** sed **XX.** Quia si ab alpibus ad portum Morinorum sunt **XIII.** centum **XVIII.** M. sicuti ex auctoritate Polybii lique-

titudinem Europae ab Italia ad Oceanum scripsit b. XI M. quinquaginta millia esse, etiam c. tum incomperta magnitudine eius. Est d. autem ipsius Italiae (vt e. diximus) XI.¹ XX. M. ad Alpes. Unde per Lugdunum ad portum Morinorum Britannicum, qua videtur mensuram agere Polybius XIII. ee. M. XVIII.² Sed certior mensura³ ac longior ad

1. XI. c. LXVIII. V. XXII. XX. M. Gr. et Al. 2. XI. M. LXVIII. Gr. et Al. 3. mensura ccc. long. Salm.

liquebit statim, quo pacto potuit Polybius latitudinem Europae ab Italia ad oceanum facere XI. L. quasi Italia nihil adiceret latitudini Europae, vel detraheret potius? *Pintian.*

b. *Scripsit XI. L. mill.*) Ita libri omnes: hoc est, undecies centena et quinquaginta millia. H.

c. *Etiam tum incomperta*) Nunc autem cum est comperta diligentius, inquit, magnitudo terrarum, est ipsius Italiae longitudo XI. XX. mox Galliae. XI. L. H.

d. *Est autem ipsius Italiae vt diximus, XII. M. ad Alpes*) Verus lectio partim XI. partim XII. sed vitiose; scribendum enim X. ex Plinio supra libro III. cap. 5. item Martiano ac Solino. *Pint.*

e. *Vt diximus XI. XX.*) Hoc est, undecies centena et viginti millia pass. Vide Not. et Em. N. CXXIX. (hic consp.) *Est autem ipsius Ita-*

liae vt diximus, XI. XX.) Ita libri omnes manu exarati, Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. Vulgati XII. XX. Pelicerius in Not. MSS. et Pintianus X. XX. quoniam Plinius ipse eo loco quem nunc spectat, L. III. f. 6. *Patet Italia, inquit, longitudine ab Alpino sine Praetoriae Augustae per Vrbem Capuamque cursu meaeue Rbegium oppidum, in humera eius situm, a quo veluti cervicis incipit flexus, decies centena et viginti millia passuum. Verum cum idem his verbis statim ista subiungat: multoque amplior mensura ferret, Lacinium usque, ni talis obliquitas in larus digredi videretur: hanc ipsam mensuram ampliorem superiori adiaci modo perspicuum est, quam centum millium passuum esse, tum ex fest. 10. tum ex 15. eiusdem libri colligimus. H.*

ee. XIII. M. XVIII.) Ita libri omnes MSS. editique ante

occasum Solis aestiui ostiumque Rheni per castra legionum Germaniae ab f. iisdem dirigitur Alpibus XV. g. XLIII. M. passuum. Hinc deinde Africa atque Asia dicentur.

I. XII. XLIII. M. Gr. et Al.

ante Frobenium, qui XI. M. ab alpibus ad portum Morinorum, addantur CCC. qui LXVIII. nullo auctore suffragante, reposuit. H. certiozem effecerunt mensuram, conflabitur praedicta summa. Dalec.

f. Ab iisdem dirigitur alpi-
bus XII. M. XLIII.) Scri-
bendum reor XVI. M. g. XV. XLIII.) Quin de-
XVIII. Nam si ad Polybii cics centena, Prius XII. hoc
mensuram, quae erat, ut di- est, duodecies legebatur. H.
ctum est, XIII. M. XVIII.

C. PLINII SECVNDI
NATVRAE HISTORIAE

LIBER V.

Africam Graeci a Libyam appellauere, qua^r mare ante eam Libycum incipiens Aegyptio finitur. Nec alia pars terrarum pauciores recipit finus, b. longe² ab occidente litorum obliquo spatio. Populorum eius, oppidorumque nomina, vel maxime sunt ineffabilia praeterquam ipsorum linguis, et alias castella c. ferme inhabitant. (I.) Principio d. terrarum Mauritaniae appellantur, vsque ad e. C. Caesarem Germanici filium regna, saeuitia eius

1. et mare ante eam Libycum: Aegypto (Aegyptio Ch.) finitur. 2. longe ab occid. haec videntur superuacua.

a. Graeci Libyam) Ab Afro Libye Herculis filio, inquit Martianus, L. VI. c. de Africa, p. 215. vel a Libya femina, Epaphi filia, vt ait Dionys. in Eustath. H.

b. Longe ab occidente) Longo admodum spatio ab occasu fretoque Gaditano Aegyptum vsque incuruantibus sese molliter litoribus. H.

c. Castella ferme) Non cincta moenibus oppida. H.

d. Principio) Vel Principia terrarum, vt habet Pomponius: cuius haec verba, L. I. c. 4. Nunc exactius oras finisque dicturo, inde est commodissimum incipere, vnde terras oceanus ingreditur: et ab his potissimum quae influenti

dextrae sunt. Et c. 5. Hinc in nostrum mare pergentibus laeua Hispania, Mauritania dextra est: Idcirco Melae Plinioque principia terrarum Hispaniae Mauritaniaeque appellantur. H.

e. Ad C. Caesarem) Cognomento Caligulam, qui Ptolemaeo Rege confobrino suo interemto Mauritaniam in prouinciae formam redegit, biperritoque diuisit; quam hic auctor merito taxat saeuitiam. Ea de re autem adeatur Onuph. Panuin. Imp. Rom. pag. 820. De administratione vero sub posterioribus Imp. pag. 890. et 894. et Pancirol. super not. Imp. Rom. lib. II. c. 65 et 78. Dal.

Ad

eius in f. duas diuifae prouincias. Promontorium
oceanum g. extimum Ampelusia nominatur a Graecis.

Q 5

Oppi-

Ad C. Caesarem) Germanici filium. At Dio, L. LX. p. 671. Claudium Caesarem huius diuisionis auctorem facit: ὁ Κλαύδιος διχῆ τὰς Μαυροὺς τὰς ὑπερῶς ἐνεύειεν, ἔς τε τὰ περὶ Τίγγιν, καὶ ἔς τὰ περὶ Καισαρείαν ἀφ' ὧν περὶ καὶ ὀνομάζονται. Claudius Mauros dupliciter diuifit: in eos qui ad Tingin, et qui ad Caesaream: unde et nomen habent. A Caio forte constituta, ac deliberata: perfecta postmodum a Claudio est. Ptolemaeum enim Iubae filium Mauritaniae regem Caius interemit, quare saeuitiam eius Plinius nunc incusat. Vide Dionem, L. LIX. p. 659. H.

f. In duas) Tingitanam, et Caesariensem. Tingitana pertinet a freto Gaditano, ad fines usque Marocani regni. De Caesariensi inferius. In nummis semper MAURITANIA est. H.

g. Oceani extimum) Vltimum, in ipso freti aditu positum, qua in mediterraneum finem oceanus influit. Cabo Despartel vulgo dicimus, inquit Mariana, L. I. hist. Hisp. c. 22. p. 41. Ptol. L. IV. c. I. est Κώττης ἀκρὸν. Mela, L. I. c. 5. Africae, inquit, caput atque exordium est promontorium, quod Graeci Ampelusia,

Afri aliter, sed idem significante vocabulo appellant.

Ἀμπέλος Graecis vitem sonat: Vitium feracem hanc oram utroque litore fuisse significat nummus Coloniae Iuliae Traductae, de quo dicitur in Not. et Em. N. I. (hic coll.) Postea a Claudio Caesare, cum coloniam faceret, appellatum Traducta Iulia) Quot in hac vna sententia voces occurrunt, tot paene scopuli sunt, ad quos summa ingenia offenderunt. A. C. I. Caesare, non a Claudio, coloniam esse deductam inuitis libris omnibus legi, credique Vossius praecipit, L. I. Obseruat. in Melam, p. 168. quoniam Iuliae Iozae Strabo meminerit, qui Tiberio imperante, multo ante Claudii principatum, obiit. Obscure Plinium, ac fortassean false locutum esse Salmasius asseuerat in Solin. p. 288. cum Traductam in Baetica, non in Mauritania fuisse constet. Patinus in Sueton. p. 115. ipsis Augusti temporibus Iuliae Traductae nomen Tingitanae ciuitati haesisse ex nummis probat: Pliniumque erroris infimulat. Ego vero sic cenfeo, huius mentem eorum neminem esse affectum: neminem non ei cul-pae affinem, quam confert

in

Oppida fuere, h. Lissa¹, et Cotta² vltra columinias Herculis: nunc est Tingiⁱ, quondam ab k. Antaeo

1. *Lixa. Vet.* 2. *sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. Lissa, Cores Gr. et Al.*

in Plinium. Fuit enim vero id primum quidem alteri concessum oppido nomen, in opposita Hispaniae Baeticae ripa posito, cui, ut Strabo narrat, Tingitanis eo Zelitaniisque transductis ex Africa, Augusti temporibus, Iuliae quoque Transductae facta ex re appellatio est. Ea postmodum Claudio Caesare principe transductis iterum, seu retiocatis (incertum qua causa) ex eo oppido Tingitanis, in auitas sedes, vnde commigrarant, additisque novis colonis, Transducta Iulia Tingis est nuncupata, prioris oppidi nomenclatione in Africam transuecta cum ciuibus. Argumento est, quod Iuliam Iozam, quam in Baetica Strabo agnoscit. l. III. p. 140. Ptolemaeus similiter in descriptione eius orae, et Martianus Heracleota p. 70. vetustos scil. securi auctores, *Τρανσδύκτα* appellant, Plinius in recensendis alioqui Baeticae oppidis, ad fastidium prope diligens, praetermisit: quod nulla tunc istic, praeter tenue forte vestigium, omnis in Africam Transducta Iulia commeasset. De Baeticae Hispaniae Tra-

ducta Iulia accipiendi numeri illi, quos Patinus exhibet, loco mox cit. tum Augusti, tum C. Caesaris Augusti F. nomine ac vultu insigniti: quibus insculpta ex aduersa parte racemi vna est, cum epigrapha *IUL. TRA.* neque ad Tingin hi pertinent, ut Patinus putat. Oram vini feracem haec nota declarat: vnde et in opposito litore ea re factum promontorio nomen a Graecis *Ἀυπελασία*. H.

h. *Lissa et Cotta*) Fuere, inquit, haec olim oppida: nunc bellis attrita, nomen tantum et locum seruant. Idem Plinius, l. XXXII. f. 6. *In oceano, inquit, ad locum Mauritaniae, qui Cotta vocatur, non procul Lixo flumine.* H.

i. *Nunc est Tingi*) Ptol. l. IV. c. 1. *Τίγγις ἢ Καισάρεια.* Hodie *Tanger*. H.

k. *Ab Antaeo*) Ita Solinus, c. 24. p. 45. Non ab Antaeo modo id conditum, sed et conditum ibi Antaeum auctor est Plutarchus in vita Sertorii, p. 572. a quo refoffum tumulum scribit, corpus repperitum LX cubitorum, quam fabulam a Gabinio primum diffemi-

taeo conditum: postea a Claudio Caesare, cum I. colouiam faceret, appellatum Traducta m. Iulia. Abest a Belone oppido Baeticae, proximo traiectu¹ xxx. n. M. pass. Ab eo xxv. M. pass. in o. ora oceani, colonia Augusti Iulia Constantia oo. Zilis², regum ditioni exempta, et p. iura³ Baeticam petere iussa: et ab ea xxxii. M. pass. colonia a Claudio Caesare facta Lixos q., vel fabulosissime antiquis⁴ narra-

1. in Ch. non legitur. 2. Zubil. V. Zulis. M. Iulia Constantia, Zilis, distinctim Gr. et Al. 3. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. iura in Baeticam Gr. et Al. 4. sic ex MSS. H. conf. Ch. fab. ab ant. Gr. et Al.

disseminatam in vulgus, Romanarum rerum scriptore, admonet Strabo, L. XVII. p. 829. H.

l. Cum coloniam faceret, appellatum Iulia Traducta) Obscure haec Plinius, et fortassean false, nec enim Traducta in Mauritania fuit, sed in Hispania Baetica. Vide Salmas. pag. 288. b.

Cum coloniam faceret) Tingitanis olim ab Augusto ciuitatis tantum iure donatis, vt auctor est Dio, L. XLVIII. p. 384. H.

m. Traducta Iulia) Vide Not. et Em. N. I. H. supra l. g.

n. XXX. M. pass.) Solinus c. 24. p. 45. et Martianus, L. VI. cap. Alia diuisio Europae, p. 215. XXXIII. M. pass. Spatium Strabo non definit, L. III. p. 140. sed a Belone Tingin proximum esse traiectum ait. H.

o. In ora oceani) Qua se a freti angustiis flectit in occasum oceanus, et vergit in meridiem. H.

oo. Iulia Constantia Zilis) Sunt enim haec coniunctim legenda, non diuisim, vt prius, Iulia Constantia, Zilis: ne duo diuersa existimentur oppida. Vt Tingis Traducta Iulia, ita Iulia Constantia Zilis est cognominata. Ζυλις est Straboni, L. XVII. p. 827. Antonino, Zilis. Ficta inscriptio in Thesauro Goltzii, COL. CONSTANTIA ZILII AVGVSTA. Vetustum retinet nomen, praefixo Arabum articulo, Arzilla, in regno Fez. H.

p. Et iura) Baeticae iurisdictioni adscripta et contributa Zilis est, ditioni Mauritaniae regum exempta. H.

e. Lixos) Hodie Larache, teste I. B. Gramaye, L. IV. Africae illustr. c. I. p. 96.

narrata. Ibi r. regia Antaei, certamenque s. cum Hercule: et t. Hesperidum horti. Affunditur u. aestuarium ¹ e mari flexuoso meatu, in x. quo draconis ² custodiae instar fuisse nunc interpretantur. Amplectitur intra se insulam, quam solam e vicino tractu aliquanto excelliore, non y. tamen aestus maris

1. Sic ex MSS. em. Hard. Affunditur etiam aest. M. aff. autem huic aest. Gr. et Al. 2. dracones. Cb.

Αἴξα Ptol. l. IV. c. 1. Αἴγξ Straboni, l. c. H.

r. Ibi regia Antaei, certamenque cum Hercule, etc.) Vide Salmas. Plinium falsi convincentem, pag. 373. a.

Ibi regia Antaei) Haec Martianus iisdem fere verbis, l. VI. de Africa, p. 215. et Solinus, c. 24. p. 45. Lixon Coloniam appellat etiam Antonini Itinerarium. Describitur ea regia a Lucano, l. IV. v. 590. *Inde petit tumulos, excelsasque undique rupes, Antaei quae regna vocat non vana verustas. Haec illi spelunca domus: latuisse sub alta Rupe ferunt, epulas raptos habuisse leones, etc.* H.

s. Certamenque) De quo poetice multa Lucanus, l. c. et fabulosissime Apollodorus, l. de Diis, p. 129. seu quisquis alius huius libri auctor existit. H.

t. Hesperidum horti) De his dicemus, l. 5. Horum situm indicat expressius ipse, l. XIX. l. 21. H.

u. Affunditur autem huic

aestuarium e mari flexuoso meatu, etc.) Legend. Affunditur aestuarium e mari flexuoso meatu, in quo draconis custodiae instar fuisse, etc. in eo aestuario flexuosis meatibus recurrente draconis custodiae instar fuisse interpretabantur. Salmas. p. 292. a.

Affunditur) Martianus, l. c. H.

x. In quo draconis) In flexuoso aestuarii huius meatu, inquit, species quaedam cernitur, et similitudo draconis: hinc locus fabulae datus, auriferi Hesperidum nemoris aurea mala a dracone pervigili custodiri. Solini paraphrasis, l. c. *Flexuoso meatu aestuarium e mari fertur, adeo sinuosis lateribus torruosum, ut visentibus procul lapsus angueos fracta vertigine mentiat: idque quod hortos appellauere, circumdat: unde pomorum custodem interpretantes, struxerunt iter ad mendacium fabulandi.* H.

y. Non tamen aestus) Solinus, l. c. *Planities manet sicca,*

maris inundat¹. Exstat z. in ea et ara Herculis, nec praeter oleastros aliud, ex narrato illo aurifero nemore. Minus profecto mirentur portentosa Graeciae mendacia, de iis et amne a. Lixō prodita, qui cogitent nostros b. nuper paulo minus monstifica quaedam de iisdem tradidisse. Praeualidam hanc urbem maioremque Carthagine magna: praeterea ex aduerso eius sitam, et prope immenso tractu ab Tingi: quaeque alia Cornelius Nepos auidissime a creditit. Ab Lixō xl. M. in mediterraneo altera Augusti colonia est Babba c., Iulia Campestris appellata: et tertia Banasa d., lxxv. M. Valentia cognominata. Ab ea xxxv. M. pass. Volubile e. oppidum,

1. inundant. V. et M. 2. audacissime. V.

ficca, quamuis prona superueniat aequora, etc. Fabulis id Strabo accenset, L. XVII. p. 826. H.

z. Exstat in ea) Solinus: Sed haec insula sinubus aluei recurrentis, et in quibusdam aequoris spiris sita, praeter arbores oleastri similes, et aram sacram Herculi, aliud nihil praefert, quo propaget uerustatis memoriam. De ara Herculis, Strabo, l. c. H.

a. Amne Lixō) Hodie Lucens, cuius in ostio situm Lixos oppidum. Ποταμός μέγα Λίξος, καὶ πόλις Φοίνικων Λίξος, Scylaci, p. 50. H.

b. Nostros nuper) Gabinium, credo, sugillat, Romanarum rerum scriptorem, quem annalibus suis, quos de Mauritania condidit, fabulosa intexuisse, auctor est Strabo, l. XVII. p. 829. H.

c. Babba) Βάβα Ptol. l. IV. c. I. Stephano, Βάβας, πόλις Λιβύης, ex Martiano in Periplo; ciues Βαβαῖοι. In nummo Vespasiani, quem vidi C. I. C. B. hoc est, Colonia Iulia Campestris Babba. H.

d. Banasa) Tertia Augusti colonia ab Lixō LXXV. mill. pass. distans, ad amnem Subur. Βάνασσα Ptol. l. c. Panasam corrupte vocat Antoninus, siue ut volunt, Aethicus in Itiner. H.

e. Volubile) Volubilim coloniam appellat Anton. in Itin. Ουλοβίλις est Ptol. l. IV. c. I. Nunc regni cognominis caput Fez esse Geographorum vulgus existimat: cum tamen disertis verbis Plinius asseueret ab utroque mari, Atlantico et Interno, non amplius XXXV. passuum milibus

pidum, tantumdem a mari utroque distans. At in ora a Lixo quinquaginta M. amnis f. Subur¹, praeter Banasam coloniam defluens, magnificus² et navigabilis. Ab eo totidem M. pass. oppidum g. Sala, eiusdem nominis fluuio impositum, iam solitudinibus vicinum, elephantorumque gregibus infestum; multo tamen magis Autololum h. gente, per quam iter est ad montem Africae vel fabulosissimum Atlantem. E i. mediis hunc arenis in caelum attolli prodiderunt, asperum, squalentem, qua vergat ad littora oceani, cui cognomen imposuit: eundem opacum, nemorosumque, et scatebris fontium riguum, qua k. spectat³ Africam, fructibus omnium generum sponte ita subnascentibus, ut numquam satietas⁴ voluptatibus desit. Incolarum neminem interdum cerni: silere omnia, haud alio, quam solitudinum horrore: subire tacitam religionem animos propius accedentium, l. praeterque⁵ horrorem

1. *Sububa. V. et M. Sububus. Ch.* 2. *munificus. V.* 3. *spectet. Ch.* 4. *sazias Ch.* 5. *praeterque terrorem. Ch.*

libus distare Volubilim: Fesam amplius centum XX. distitam omnes consentiant. H.

f. *Annis Subur*) Σούβουρ ποταμός Ptol. L. IV. c. I. proxime post Lixum amnis

occurrens, Mauritaniae oram legentibus: hodie *Subu*, teste I. B. Gramaye, L. IV. Africae illustr. c. I. p. 96. H.

g. *Oppidum Sala*) Quod nunc *Salé* esse credimus, inquit Mariana, L. I. hist. Hisp. c. 20. p. 41. Σάλα πόλις Ptol. l. c. et Σάλα ποταμός. Σάλη Philostrato, L. V. de vita Apollonii, c. I.

p. 209. At anni nunc nomen est *Buragrag*, teste Mar-molio, et Gramaye, l. c. H.

h. *Aurololum*) De his inferius. Habet haec quoque Solinus, c. 24. p. 45. H.

i. *E mediis*) Haec pariter Martianus, L. VI. cap. de Africa, p. 215. et Solinus, l. c. p. 46. H.

k. *Qua spectat Africam*) Quae proprie nimirum Africa vocetur, de qua sect. 3. H.

l. *Praeterque*) Praeterea-que. Vox Plinio perquam familiaris. H.

rem elati II. super nūbila, atque in¹ viciniam lunaris circuli. m. Eundem² noctibus micare crebris ignibus, Aegipanum Satyrorumque lasciuia impleri, tiliarum ac fistulae cantu, tympanorumque et cymbalorum fonitu strepere. Haec celebrati auctores prodidere, praeter n. Herculi³ et Perseo laborata ibi. Spatium ad eum immensum incertumque. Fuere et Hannonis Carthaginensium ducis commentarii, Punicis rebus florentissimis explorare ambitum Africae iussi: quem secuti plerique e Graecis nostrisque, et⁴ alia quidam fabulosa, et vrbes multas ab eo conditas ibi prodidere, quarum nec memoria vlla, nec vestigium existat. Scipione Aemiliano res in Africa gerente, Polybius Annalium conditor, ab eo accepta classe, scrutandi illius orbis gratia circumuectus, prodidit a monte eo ad occasum versus, saltus plenos feris, quas generat Africa, ad q. flumen Anatin CCCCLXXXV. 5 M. pass. Ab

- i. vicina. Cb. 2. sic ex MSS. em. Hard. eundemque Gr. et Al. que in Man. veteri et Cb. del. etiam. 3. Herculis et Persei. M. 4. sic ex MSS. em. Hard. conf. M. V. Cb. ad alia quaedam, Gr. et Al. 5. CCCCLXVI. Sal. M. Martianus. Cb.

II. Elati) Subintellige, montis, qui caput ultra nūbila condit, atque ad ipsum Lunae circulum accedere videatur. Quod alius quam conspici potest, vsque in nūbila erigitur, caelum et sidera non modo tangere vertice, sed sustinere quoque dictus est, inquit Mela, L. III. c. 10. H. m. Eundem noctibus) Solinus et Martianus, l. c. De Aegipanibus Satyrisque dicemus, f. 8. H.

n. Herculi et Perseo) Solinus, c. 24. p. 46. vbi de Atlante monte: Apex, inquit, Perseo et Herculi peruius, ceteris inaccessus: ita fides ararum inscriptio palam facit. H.

o. Hannonis) Diximus de eo in Auctorum Indice. H. p. Ab eo conditus) Quorum Hanno ipse meminit, statim Peripli initio, cuius fragmentum hodieque existat. H. q. Ad flumen Anatin CCCCLXXXV.

Ab eo Lixum ccv. r. M. pass. 1. a Gaditano freto
 cxii. M. pass. abesse. Inde finum qui s. vocetur
 Saguti 2. Oppidum in promontorio Mulelacha.
 Flumina, Subur 3, et Salam. Portum t. Rutubis
 a Lixo u. ccxiii. 4 M. pass. Inde promontorium So-
 lis x.: portum Rifardir y.: Gaetulos z. Autololes 5:
 flumen

1. Lixum ccv. M. pass. Agrippa Lixum a Gadir. Gr. et
 Al. sed cum haec duo vocabula Agrippa Lixum in MSS.
 non legantur, Harduini lectio praeferenda. 2. Saga-
 ci. M. Ch. 3. Sububum et Salat. Ch. 4. sic et Ch.
 CCCXIII. Gr. et Al. 5. Autoteles. M.

ccccclxxxv. M. pass. Ab eo Lixum, etc.) Ad flumen
 Anatin cccccclxxxv. M. pass. Ab eo Lixum ccv. A
 Gaditano freto cxii. M. ab-
 esse. Ita legimus expuncto
 Agrippae nomine, quod per-
 peram insultum est. Salmas.
 pag. 304. a.

ccccclxxxv.) Solinus,
 l. c. cccccclxxxvi. Qua
 spectat mons Atlas occasum,
 inquit, inter ipsum et flumen
 Anatin, per quadringenta no-
 naginta sex millia passuum in-
 fames bestiis silvae obsident.
 Ita etiam Martianus, L. VI.
 cap. de Arica. p. 216. Ta-
 men cum editis MSS. codi-
 ces concinunt. H.

r. CCV. mil. pass.) Ita So-
 linus, l. c. Vide Not. et Em.
 N. II. (hic adi.) CCV. mil.
 pass. a Gaditano freto, etc.)
 Libri editi voces hoc loco
 duas inserunt, quas nulli
 MSS. agnoscunt: CCV. mil.

pass. Agrippa Lixum a Gadi-
 zano freto, etc. H.

s. Qui vocetur Saguti) In
 Reg. I. Saguci. Videtur esse
 Ptol. L. IV. cap. I. et Strab.
 L. XVII. p. 825. Ἐμπωρι-
 κὸς καλεῖται ἡ πόλις, qui
 nauigantibus a Lixo in Au-
 stram occurrit. H.

t. Porrus Rutubis) Ῥούτιβις
 λιμὴν Ptol. L. IV. c. I. post
 Salam oppidum, amnem-
 que. H.

u. CCXXIII) Ita R. I. 2.
 Colb. I. 2. et Paris. Cente-
 narii notam adiiciunt prae-
 terea libri typis excusi. H.

x. Solis) Ἡλίας ὄρος, So-
 lis mons, Ptol. L. IV. c. I. H.

y. Rifardir) Nomen id in
 hac terrarum plaga foli Poly-
 bio cognitum. Existimo esse
 Γανναρίαν ἀγρῶν Ptol. L. IV.
 c. 16. Nunc Azaamurum,
 in regno Marocchano. H.

z. Gaetulos) Gaetulicarum
 gentium populi numerosissi-
 mi:

Humen a. Cofenum ¹: gentes, Scelatitos ², et Masafatos. Flumen b. Masafat: flumen c. Darat, in quo crocodilos gigni. Deinde finum DCXVI. M. pass. includi montis Barce promontorio excurrente in occasum, quod d. appellat ³ Surrentium. Postea flumen e. Palsum ⁴, ultra quod Aethiopas Perorsos f., quorum a tergo ff. Pharusios ⁵. Iis iungi mediterraneos Gaetulos Daras. At in ora Aethiopas Daratitas g., flumen Bambotum h., crocodilis et i. hippo-

1. *Vosenum. V. Ch.* 2. *sic ex MSS. em Hard. Salatitos (a fluuio paulo ante memorato.) Pint. Gentem Scelatitos et Masafatos Gr. et Al.* 3. *sic em. Hard. ex MSS. conf. Tol. (sub Polyb.) appellatur Gr. et Al.* 4. *Palsum. Al.* 5. *sic ex Ch. Pharusios Gr. et Al.*

mi: Autololos, Darae, etc. H.

a. *Cofenum*) MSS. omnes, *Vosenum*. Est Ptolemaeo Χζσάριος ποταμός iuxta Γανναρίαν promontorium. H.

b. *Flumen Masafat*) Μασσα ποταμός Ptol. l. c. H.

c. *Flumen Darat*) Δάρατος ποταμός Ptolemaeus quoque meminit, l. c. cui mox subiungit μέγαν λιμένα Portum magnum, quem finus is viderur efficere, de quo statim Plinius. H.

d. *Quod appellat*) Subintellige, Polybius, ex superioribus. Hanc orae Libycae, qua spectat oceanum, Polybianam descriptionem haud se praestare velle, satis aperte significat. H.

e. *Palsum*) MSS. omnes R. 1. 2. Colb. I. 2. Paris, etc. *Salsum*. H.

Vol. II

f. *Perorsos*) Stephanus Πέρορσοι, inquit, Λιβύης ἔθνος μέγα καὶ πολυάνθρωπον. Agathemerus, l. II. Geogr. c. 5. Περόρρως vocat. Uterque mendose, Περόρρως recte Ptol. l. IV. c. 6. H.

ff. *Pharusios*) Φαρησιοί, ἔθνος Λιβυκόν, Steph. p. 691. De Perorsorum et Pharusiorum situ dicemus inferius sectione 8. H.

g. *Daratitas*) A flumine Darat, de quo superius dictum est, sic cognominatos. Δάραδος appellat Agathemerus, l. c. et Ptol. l. IV. c. 6. H.

h. *Bamborum*) Meminit huius amnis, tacito tamen nomine Hanno, in Periplo, p. 39. H.

i. *Hippopotamis*) Vide de hoc animali quod auctor tradit lib. VIII. c. 25. *Dales*.

R

popotamis refertum. Ab eo montes k. perpetuos vsque ad eum, quem Theon l. ochema m. dicemus¹. Inde ad promontorium Hesperium² navigatione dierum ac noctium x., in medio eo spatio Atlantem locauit, a ceteris omnibus in extremis Mauritaniae proditum. Romana arma primum, Claudio principe in Mauritania bellauere, Ptolemaeum regem a n. C. Caesare interemptum vlciscente liberto o. Aedemone, refugientibusque³ barbaris, ventum constat ad montem Atlantem. Nec solum consulatu perfunciis. atque e Senatu ducibus; qui tum res gessere, sed Equitibus quoque Rom. qui ex eo praefuere ibi, Atlantem penetrasse in gloria fuit. Quinque p. sunt (vt diximus) Rom. coloniae in ea prouincia, q. peruiumque⁴ fama videri potest. Sed id plerumque fallacissimum experimento deprehenditur: quia dignitates r., cum indagare

vera

1. dicimus. Ch. 2. Hesperu. Pint. 3. profugientibus.

4. sic quoque M. peruiumque famae Gr. et Al.

k. Montes perpetuos) Quos Hispani Sierra Liona vocant. H.

l. Theon ochema) Θεών ὀχημα. Deorum vehiculum, currus. Dalec.

m. Dicemus) L. VI. f. 35. vbi et de Hesperio dicturum. H.

n. A C. Caesare) Germanici filio, quem Caligulam vocant, vt dictum est paulo ante. H.

o. Liberto) Ptolemaei Regis Mauritaniarum. H.

p. Quinque sunt vt diximus, Romanae coloniae in ea prouincia) Haec verba ex alio domicilio in hunc locum im-

portunissime translata sunt. Propriam enim sedem habent in initio capitis sequentis, vt liquebit. Pintian.

Quinque sunt) En quid Romana arma perfecerint: deductae scilicet coloniae quinque: Augusti tres: Iulia Constantia Zilis: Iulia Campestris Babba: Iulia Valentia Banasa. Claudii duae: Traducta Iulia Tingis, et Lixos. H.

q. Peruiumque) Subintellige Atlantem. Ultra montem, inquit, progredi fas est in interiora Libyae, videri iam potest fama ipsa et auctorum fide certum. H.

r. Dignitates) Magistratus, Con-

vera pigeat, ignorantiae pudore mentiri non piget: hæud alio fidei proniore lapsu, quam vbi ¹ falsæ rei grauis auctor existit. Et s. quidem minus miror incompeterta quaedam esse equestris ordinis viris, iam vero et Senatū t. inde intrantibus, quam luxuriæ; cuius efficacissima vis sentitur atque maxima; cum ebori citroque siluæ exquirantur, omnes scopuli Gaetuli muricibus ac purpuris. Indegenae tamen tradunt in ora ab Sala centum quinquaginta

R 2

mil.

1. ore. Ch. 2. sic quoque Ch. senatorii, nil demirantibus quam luxuriam Gr. et Al.

Consules, Praetores, quibus est administrandi belli, provinciaeque simul lustrandae cura demandata. H.

s. *Et equidem minus miror incompeterta quaedam esse equestris ordinis, etc.* Legend. *Et quidem minus miror incompeterta quaedam esse equestris ordinis viris, iam vero et senatū inde intrantibus, quam luxuriæ cuius efficacissimæ vis sentitur atque maxima, cum ebori citroque siluæ exquirantur, etc.* Minus mirari se dicit incompeterta quaedam esse equestris ordinis viris, iam et ex eo ordine senatū intrantibus, id est, senatoribus, quam luxuriæ aliquid esse incompetertum, cuius potissima vis et maxima in exquirendis siluis ebori et citro: littoribus murici et purpuræ; multo magis mirandum esse aliquid inexploratum reliquisse luxuriam illam, cuius tanta vis est in scrutandis et

indagandis quæ ad rem suam faciunt. *Salmas.* p. 295. b.

t. *Et Senatū inde intrantibus*) Minus equidem miror, inquit, incompeterta quaedam esse equestris ordinis viris, aut etiam iis qui ex equestri in senatoriū ordinem cooptantur, quam luxuriæ aliquid esse adhuc imperuium: cuius sagacitas est eximia, tum in exquirendis siluis, vnde et arbores citri et elephantorum ebur aduehitur: tum in litoribus obeundis, scopulisque maris Gaetuli, vnde purpuræ et murices asportantur. Vide Not. et Em. N. III. (hic adi.) *Et Senatū inde intrantibus*) Locum hunc Plinii editores, contra omnium MSS. fidem, R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. et Chiffi. sic interpolant: *Et senatorii, nil demirantibus quam luxuriam etc.* quibus verbis nec factis, nec rationis probabilisue sententiæ, mica vlla subest. H.

mill. pass: flumen u. Asanam¹ marino haustu, sed portu spectabile: mox amnem quem vocant x. Fut²: ab eo ad Dyrin (hoc y. enim Atlanti nomen esse eorum lingua conuenit) ducenta mill. pass. interueniente flumine, cui nomen est Vior. z. Ibi a. fama, exstare³ circa 4 vestigia habitati quondam soli, vinearum palmetorumque reliquias. Suetonius b. Paulinus (quem Consulem vidimus) primus Romanorum ducum transgressus quoque Atlantem aliquot millium spatio, prodidit de excelitate quidem eius, quae ceteri: imas c. radices densis altisque reple-

1. *Asanam. V.* 2. *Phbut. Vet.* 3. *conf. Ch. fama existere Gr. et Al.* 4. *certa vestigia.*

u. *Asanam*) Ita libri omnes. Ἀσάμα ποταμός Ptol. L. IV. c. 1. Quantum licet ex situ et interuallo facere coniecturam, is est, quem Tabulae *Ommirabibus* vocant, cuius in ostio Rifardir est, siue *Azamarum*, sic enim Mauri dicunt, alludente etiamnum oppidi nomine ad vetustam amnis Ἀσάμα appellationem. Marocchanum is amnis a Fefano regno determinat. H. x. *Fut*) Siue *Phuth*. Ptol. l. c. Δῆτ, mendose, vt arbitror, pro Θῆτ, vel potius Φθῆτ. In ostio huius fluminis nunc *Azasia* oppidum. Marocchanum regnum fere medium permeat. H.

y. *Hoc enim Atlanti*) Martianus L. VI. c. de Africa, p. 215. *Adirin*, male cursumque lecto Plinii codice, scripsit. Strabo L. XVII. p. 825.

Ἐλληνες Ἀτλαντα καλεῖσιν· οἱ βαρβαροὶ δὲ Δυριν. H. z. *Vior*) Δίση Ptol. l. c. forte pro Βίση. Nunc *Sus*, in finibus regni Marocchani. H. a. *Ibi fama*) In Atlante monte. Solinus, c. 24. p. 46. *Habitatus ante mons Atlas, vt indicat loci facies, quondam cultu exercita, in qua vsque adhuc vitis et palmae exstat vestigium.* H.

b. *Suetonius*) De eo egimus in Auctorum syllabo. Habet haec Solinus iisdem fere verbis, L. XXIV. c. 46. et Dio Cass. L. LX. p. 670. qui haec ad annum primum Claudii Imp. refert V. C. DCCXCV. Gessit Consulatum XII. Neronis anno L. Pontio Telesino collega, vt quidem est auctor Tacit. *Annal.* L. VI. p. 270. H.

c. *Imas radices, etc.*) Haec Martia-

repletas filuis incognito d. genere arborum, proceritate spectabilem esse¹ enodi nitore, frondes cypressis similes, praeterque grauitatem odoris, tenui eas obduci lanugine: quibus e. addita arte, posse, quales e bombyce, vestes confici. Verticem f. altis etiam aestate operiri niuibus. Decumis g. se eo peruenisse castris, et h. vltra ad fluuium, qui i. Ger

R 3

voca-

i. esse in *M* non legitur, nec in *Ch*.

Martianus quoque, L. VI. cap. de Africa, p. 215. H.

d. *Incognito*) Incognitum sibi genus illud arborum Paulinus Suetonius memorabat, qui citrum arborem numquam viderat, quam Maurae filuae filiam vocat Martialis, ex qua Atlantica munera, mensas citreas fieri idem docet, vt suo loco dicturi sumus, L. XIII. f. 23. H.

e. *Quibus addita arte*) Frondibus scilicet obductis lanugine, vel ipsi potius per se lanugini arte addita: qua de arte rursus L. VI. f. 20. et L. XII. f. 23. H.

f. *Verticem*) At si altior est eius vertex, quam vnde nives et imbres cadunt, quomodo idem niuibus obsitus dici potest? Virgilius humeros idcirco, non verticem, niuibus operiri cecinit: *Nix humeros infusa regit*. Sed piniferum quoque caput ventis et imbribus pulsari canit, poetica nimirum licentia. Non omnium altissimum verticem attingisse Suetonius videtur. H.

g. *Decumis se eo*) Decima locatione, seu meratione castrorum. Hinc subducto calculo, montis altitudo colligitur esse amplius quindecim milliarium, etiam computatis anfractibus. H.

h. *Et vltra ad fluuium qui Niger vocatur*) Niger Plinio dicitur, qui Ptolemaeo *Nίγηρ*, aliis Graecis *Nίγης*, quibusdam *Nίγηρς*, a quo *Nίγηρτες* qui aliis *Nίγηρται*. Plin. lib. V. cap. 4. *tota Gertulia ad flumen Nigrum*, ita libri, non *Nigrin*. *Salmas.* pag. 304. b.

i. *Qui Ger*) *Γεῖρ* Ptolemaeo maximus Libyae interioris fluuius, qui Garamantas alluit. Vide Not. et Em. N. IV. (hic pos.) *Qui Ger vocaretur*) Istud amnis nomen tum ex codicibus MSS. Reg. 1. 2. et Paris tum ex Ptolemaeo restituumus, cum prius perperam *qui Niger* legeretur. *Niger* tamen legisse in Plinianis libris Solinus videtur, qui fluuium ea appellatione donatum putauit, quod atrii coloris aquas voveret,

vocaretur¹, per solitudines nigri pulueris eminentibus interdum velut exustis cautibus, loca inhabitabilia feruere, quamquam hiberno tempore, expertum². Qui proximos inhabitent saltus, refertos elephantorum, ferarumque, et serpentium omni genere, Canarios appellari. Quippe victum eius k. animalis promiscuum his esse, et diuidua³ ferarum viscera⁴. Iunctam Aethiopum gentem, quos Perorsos vocant, satis constat. Iuba Ptolemaei pater, qui primus⁵ vtrique l. Mauritaniae imperauit, studiorum claritate memorabilior etiam, quam regno, similia prodidit de Atlante: praeterque m. gigni ibi herbam euphorbiam nomine ab inuentore medico suo appellatam. Cuius lacteum succum miris laudibus celebrat in claritate visus, contraque serpentes, et venena omnia, priuatim dicato volumine. Et satis superque de Atlante. (II. *) Tingitaniae n. pro-

1. Sic quoque Ch. qui Niger vocatur Gr. et Al. 2. sic quoque M. V. et ex MSS. sic em. Hard. experto Gr. et Al. 3. diuisa. Vet. 4. viscera iuncta Aethiopum gente. Ch. 5. prius. Gr.

veret, quo nihil esse aut dici absurdus potest. H.

k. *Eius animalis*) Nempe caninae carnis, vnde Canarii, siue ΚνωΦάγοι appellati sunt. H.

l. *Vtrique Mauritaniae*) Mauritanias omnes obtinuit Iuba Ptolemaei pater, alterius Iubae filius Caesariensem, quae Bocchi, et Tingitanam, quae Bogudis fuerat: praeter Numidicam, quam haereditario a patrio iure obtinebat. Ita Strabo, L. XVII. p. 828. De Iuba di-

ximus in Auctorum syllabo. H.

m. *Praeterque*) Praeterea que. Refert haec et Solinus, c. 24. p. 46. De euphorbia dicitur oportunius, L. XXV. f. 38. H.

* *Tingitania provincia*) Vulgo et apud Ptol. *Tingitana*. Sed Plinio consentiunt ea quae in suo antiq. Thes. enotauit Goltz. pag. 146. et Iust. Lips. ant. inscript. sp. 161. num. 7. et not. Rom. de Comite Tingitaniae. et Onuph. Panuin. Imp. Rom.

provinciae longitudo CLXX. M. pass. est. Gentes ¹ in ea, quondam praecipua Maurorum, vnde o. nomen ², quos plerique Maurusios p. dixerunt. Attenuata bellis ad paucas recidit ³ familias. Proxima illi q. Massaesylorum ⁴ fuerat, sed simili modo

R 4

extin-

1. et gens in ea quondam praecipua Maurorum. Ex antiq.

Cod. 2. Vnde nomen provinciae, quos Gr. et Al. 3.

redit. V. 4. Massiliorum. M. V.

p. 894. provincia Tingitania praesid. sub Vicario. Eam prius Sitifensem dictam fuisse, ait Pancirol. super notit. lib. II. c. 65. Vide et Onuph. d. lib. pag. 890. Dalec. Vide Indic. LL.

n. *Tingitaniae provinciae longitudo, etc.*) Post haec verba, quantum conicio, subsequi debent illa quae paulo ante notavi posita esse in alieno loco: *Quinque sunt, ut diximus, Romanae coloniae in ea provincia.* Patet hoc a simili ordine, ac modo dicendi, quem observat alias Plinius, ut infra capite IV. peracta Africa proprie dicta, quae procedit a fluvio Ampsaga vsque ad Cyrenaicam, subdit: *Ad hunc finem Africa a fluvio Ampsaga, populos XXVI. habet, qui Romano parent imperio. In his colonias habet VI. Pinnian.*

Tingitaniae) Sic editiones vetustae. MSS. tamen R. I. etc. *Tingitanae* Prolemaeus quoque L. IV. c. 1. Τριγγιτανην vocat. Eadem porro et inferior et citerior Mau-

ritaniae appellata: non item Sitifensis, ut quidam volunt. De Tingitanae longitudine concisit Plinio Martianus L. VI. c. de Africa, p. 216. H.

o. *Vnde nomen*) Vtrique provinciae, Tingitaniae ac Caesariensi. Libri haecenus editi, vnde nomen *Provinciae*, manifesto glossemate, quod abest a MSS. codicibus octo saltem, quos vidimus. H.

p. *Maurusios*) Μαυρῆσιοι μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων λέγομενοι, Μαῦροι δ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. A Graecis *Maurusii*, *Mauri* a Romanis vocati, inquit Strabo, L. XVII. p. 825. H.

q. *Massaesylorum*) Μασσαισυλίων Straboni p. 827. In ora interni seu mediterranei maris, vsque ad Mulucham amnem. Diversi a Massaesylis Massyli, de quibus diceretur sect. 4. Priscianus in Periegesi, p. 368. *Post hos immensae Nomandum de semine gentes Atque Massaesylis, nec non Massylia proles.* H.

extincta est. Gaetulae nunc r. tenent gentes, s. Baniurae¹, multoque validissimi Autololes t.: et horum pars quondam Vesuni u.: qui auulsi his propriam fecere gentem, versi x. ad Aethiopas. Ipsa y. provincia ab oriente z. montuosa², fert elephantos. a. In³ Abila

1. Banurri Gr. et Al. 2. montosa Gr. et Al. 3. In Abila monte, et iis quoque septem. V.

r. Nunc tenent) Prouinciam obtinent, habitantque, Tingitanam; e Caesariensi Mauritania huc profectae. Vide L. XXI. f. 45. H.

s. Baniurae) Βανίυρα. Vide. Not. et Em. N. V. (hic pos.) Baniurae) Ita emendauimus ex R. 1. 2. Colb. 1. 2. Parisi. Prius Banurri legabatur Apud Ptol. L. IV. c. 1. BANIOTYBAI pro BANIOTYPAI, vt quidem merito suspicamur. H.

t. Autololes) Αὐτολάτης Ptol. L. IV. c. 6. Autololes, Lucano. L. IV. v. 677. H.

u. Vesuni) Nesuni R. 1. 2. Colb. 1. 2. et Parisi. H.

x. Versi ad) Post Tingitanam positi, vergentesque ad Aethiopias. H.

y. Ipsa provincia) Tingitana. H.

z. Montosa, fert elephantos. In Abila quoque monte, etc.) Lege: montuosa, fert elephantos, in Abila quoque ex quo Septem fratres a simili altitudine appellati fretum imminuent. Si qua ab Oriente montuosa est, fert elephantos:

in illis nempe montibus qui ad Orientem sunt. Addit, in Abila quoque etc. id est, in Abila quoque et septem fratribus iunctis Abilae montuosam esse. Vide Salmas. pag. 305. a. Fert elephantos. In Abila quoque monte, etc.) Lege: Fert elephantos in Abila quoque monte, et quos septem fratres a simili altitudine appellant: fretum imminuent hi iuncti Abilae. lectionem hanc oppugnat Salm. Vide Is. Voss. in Melam. p. 21.

a. In Abyla) Sunt in Abyla quoque, inquit, Tingitanae monte septemtrionali, et in iis montibus, quos septem fratres vocant, frequentes elephanti: vt in parte prouinciae quae ab oriente montuosa est. Solini paraphrasis c. 25. p. 46. de Tingitana: Exsurgit montibus septem, qui a similitudine fratres appellati, fretum imminuent: hi montes elephantis frequentissimi etc. Habere eadem Martianus, L. VI. c. de Africa, p. 216. Quare hanc lectionem, quam codices omnes con-

Abila quoque monte, et b. quos Septem fratres a simili altitudine appellant: ii freto¹ imminent iuncti Abilae. Ab c. his ora interni maris. Flumen Tamuda d. nauigabile, quondam et oppidum. Flumen e. Laud², et ipsum nauigiorum capax. f. Rufadir³ oppidum et portus, Maluana g. fluuius nauigabilis.

R 5

gabilis.

1. freto imminenti iuncti Abylae. Cb. 2. Laurb. Tol. M.
3. Rufadir. Gr. et Al.

constabiliunt, frustra impugnat Salmasius in Solin. p. 305. Abila altera Herculis laborum in Africa, meta, Calpae in Europa positae respondet: in extremis est freti angustiis, versus ortum, vnde aperiri se mare internum, seu mediterraneum incipit. Ἀβυλῆνα Strabo vocat L. III. p. 170. H.

b. Et quos septem) Ἑπταδελφῆς Ptolemaeus pariter vocat L. IV. c. I. Mela, L. I. c. 5. Montes sunt alti, qui continenter, et quasi de industria in ordinem expositi, ob numerum, septem: ob similitudinem, fratres vocantur. H.

c. Ab his) Post Septem fratres Abilamque montem, iam internum, seu mediterraneum, freti angustiis pone relictis, liberius exspatiatur aequor. Deinde excurrit in ipsa ora flumen Tamuda, etc. H.

d. Tamuda) Sic Mela l. c. a Vossio emendatus. Sic Pliniani codices. Ptolemaeus

Ταλῆδα corrupte, pro Ταυῆδα. H.

e. Laud) Ex situ coniecimus esse amnem eum, quem Gomera Tabulae vocant. H.

f. Rufadir oppidum et portus) Lege: Rhyfadir oppidum et portus, Maluae fluuius nauigabilis, Siga oppidum ex aduerso Malacae, etc. Vide reliqua apud Isac. Vossium in Melam. p. 21.

Rufadir) Ptol. L. IV. c. I. Ρυσσάδιγον, in Tingitana. Antonino in Itinerario Rufadder colonia. In Notitia Africae, inter Episcopos Mauritaniae Caesariensis, cuius in vicinio Rufadir est, I-donius Rufaditanus legitur. H.

g. Maluana) Ita libri omnes. Antonino tamen flumen Malua. Ptolemaeo L. IV. c. I. Μαλῆα. Hodie Mulvya, inquit Gramaye L. IV. Africae illustr. c. I. p. 97. Regnum Algerianum a Fessano, hoc est, Caesariensem a Tingitana dirimit. Verius videtur esse Rio Cherfera. H.

gabilis. Siga h. oppidum ex i. aduerso Malachae¹
in

1. Maleae. Ch.

h. Siga oppidum ex aduerso Malachae in Hispania sitae, Syphacis regia, alterius iam Mauritaniae. Numque diu regum nomina obtinuerunt, ut Bogudiana appellaretur extrema, itemque Bocchi quae nunc Caesariensis. Ab ea Portus magnus a spatio appellatus, civium Romanorum oppidum Annis Mulucha Bocchi Massaesylorumque finis. Si oppidum Siga pertinet ad alteram Mauritaniam, hoc est Caesariensem, quae diu Bocchi dicta est, quod hic tradit Plinius, et Mulucha fluuius, ut mox sequitur, Bocchi est Massaesylorumque finis, quod Strabo etiam ultimo geographiae ostendit, hoc est terminus inter duas Mauritantias, quo pacto in ordine et serie locorum huius orae, quae orientem versus procedit, potest Siga oppidum esse ante Mulucha fluuium, seu, ut Strabo appellat, Molocath? Item cum sit officium huius coniunctionis, namque, causam reddere ante dictorum, qua ratione constare potest sensus illorum verborum, Namque diu regum nomina obtinuerunt, ut Bogudiana appellaretur, et reliqua cum nulla praerit mentio Bogudis Bocchiue regum? Haec duae rationes, praetereaue Stra-

bonis et Ptolemaei auctoritas, a quibus ordo Plinianus in hoc oppidorum amniumque situ desciscit, trahunt me in eam sententiam, ut mutato verborum situ legendum putem ad hunc modum: Rusadir oppidum ex portus. Annis Mulucha, Bocchi, Massaesylorumque finis. Namque diu regum nomina obtinuerunt, ut Bogudiana appellaretur extrema, itemque Bocchi quae nunc Caesariensis. Malua fluuius nauigabilis. Siga oppidum ex aduerso Malacae in Hispania sitae, Syphacis regia, alterius iam Mauritaniae. Ab ea Portus magnus a spatio appellatus, civium Romanorum oppidum. Quiza Xenitana, et reliqua. Nam Ptolemaeus post Magnum portum, Quizam statim locat, quamuis in Ptolemaei Graecis codicibus Byzza pro Quiza perperam scriptum sit. Nec ignoro Melam Pomponium libro primo post Sigam Mulucham fluuium statuere. Sed is auctor, ut digniora prius memoret, solet interdum locorum ordine abuti. Illud non praeterierim, ante verba illa, annis Mulucha, praefigi debere lemma: Caesariensis prouinciae. Pint.

Siga) Hodie Aresgol esse putatur, inquit Mariana, L. II. hist. Hisp. c. 23. p. 80. colo-

in Hispania sitae, Syphacis k. regia, alterius l. iam Mauritaniae. Namque m. diu regum nomina obtinuerunt, ut Bogudiana appellaretur extrema: itemque Bocchi, quae nunc Caesariensis. Ab ea portus mm. Magnus a spatio appellatus, civium Romanorum oppidum. Amnis n. Mulucha¹, Bocchi o. Massae-

1. *Molocath. Vet. Strab.*

coloniam vocat. Ptol. L. IV. c. 2. Mauritaniae Caesariensis caput. Potius hodie *Velez* est. H.

i. *Ex aduerso Malacha*) Ita Solinus c. 25. p. 48. et Martianus, L. VI. p. 216. Μαλαχα Straboni, L. III. p. 156. Hispanis hodie *Malaga*, nostris *Malgues*, commercio celebris: cuius vina generositate superant reliqua omnium ferme regionum. In Chiff. codice *Maleae*, inepte. H.

k. *Syphacis regia*) Σίγα βασιλειον Σίφακος, inquit Strabo, L. XVII. p. 829. in Mauritania scilicet, quae Syphaci paruit. In ea vero Numidiae parte, quam occupavit, Circa eiusdem βασιλειον fuit. Liuius, L. XXX. Circa caput regni Syphacis erat. Sic Iubae regia triplex fuit, Circa, Siga, Caesarea. H.

l. *Alterius iam*) Caesariensis Mauritaniae, quae nunc Regnum Algerianum dicitur, le Royaume d'Alger. H.

m. *Namque diu*) Non alio, inquit, Mauritania utraque nunc dudum est agnita, quam

regum, quibus paruit: Extrema quidem, seu propior Oceano, hoc est Tingitana, Bogudis: Caesariensis, Bocchi. Tingitanae, Caesariensisque appellationes, Caio vel Claudio principe primum auditaе. H.

mm. *Portus magnus*) Mela, L. I. c. 5. *Portus cui Magnus est cognomen ob spatium.* Πόρτος Μάγνος Ptol. L. IV. c. 2. Nunc *Melilla*. H.

n. *Amnis Mulucha*) Muluchae meminit Sallust. in Iugurth. fol. 67. *Dalec.*

Amnis Mulucha) Quem Ptolemaeus Χυλημάδ ποταμόν vocat, L. IV. c. 2. forte pro Μηλυχάδ, inter Portum Magnum, Quizamque coloniam, quo pariter ordine a Plinio ista collocantur. Hodie *Muluia* et *Mulubia*. H.

o. *Bocchi*, etc.) Mela L. I. c. 5. *Mulucha ille quem diximus amnis est, nunc gentium, olim regnorum quoque terminus, Bocchi, Iugurthaeque.* Ab Malua amne superius memorato, vsque ad Mulucham, Massaesyli, Maurique incolebant, Boccho rege, Iugur-

Massaefylorumque finis. Quiza p. Xenitana peregrinorum oppidum, Arsennaria q. Latinorum, tribus millibus passuum a mari. Cartenna¹ colonia Augusti, legio s. secunda. Item colonia eiusdem, deducta cohorte t. Praetoria, Gunugi. u. Promontorium Apollinis x.: Oppidumque ibi celeberrimum Caesarea y., antea vocitatum Iol, Iubae regia.

1. *Carceñna. V.*

gurthae genero. Hic igitur fluvius Massaefylorum finis: sed et idem initium regni Iubae, ad Ampfagam amnem versus ortum. H.

p. *Quiza Xenitana*) Nomen alterum habet a Mauris: a peregrinis, qui urbem condiderunt, Graecum alterum. Ξένος enim hospitem et peregrinum sonat. Quiza eastellum Melae, L. I. c. 6. Municipium Antonino, in Itiner. Colonia Ptolem. L. IV. c. 2. Hodie videtur esse *Aresgol*: aut in vicino certe tractu. H.

q. *Arsennaria*) Arsinna Melae, l. c. Ptol. L. IV. c. 2. Ἀρσενναρία πόλις. Nunc *Marsalquibir*, aut non inde procul. H.

r. *Cartenna*) Καρτέννα Ptol. l. c. Cartennas coloniam vocat Antonin. in Itiner. In Notitia Africae inter Episcopos Mauritaniae Caesar. *Lucidus Cartennitanus*. Hodie, ut videtur, *Mesgraim*. H.

s. *Legio secunda*) Hoc est,

legionis secundae colonia, vel colonia Secundanorum. Vide quae diximus L. III. f. 5. H.

t. *Cohorte Praetoria*) Festus: *Praetoria cohors est dicta, quae a Praetore non discedebat. Scipio enim Africanus primus fortissimum quemque delegit, qui ab eo in bello non discederent, et cetero munere militiae vacarent, et sesquiple x stipendium acciperent.* Ex ea igitur colonia deducti Gunugin coloni. Cohors Praetoria Gallis vocatur, *le Regiment des Gardes*. H.

u. *Gunugi*) Gunugus Anton. in Itin. a Caesarea, de qua mox, XII. mill. pass. Nunc *Mestagan*. H.

x. *Apollinis*) Ἀπόλλωνος ἄνερον Ptol. L. IV. c. 2. H.

y. *Caesarea*) Ἰὼλ Καίσαρεια, Ptol. l. c. Caesarea colonia, Antonino in Itin. Melae, L. I. c. 6. *Iol ad mare aliquando ignobilis, nunc quia Iubae regia fuit, et quod Caesarea vocitatur, illustris.* In nummo Claudii, teste Goltzio

gia, a Diuo Claudio coloniae iure donata: eiusdem z. iussu deductis veteranis, Oppidum nouum: et a Latio ¹ dato, Tipasa. b. Itemque a Vespasiano Imperatore eodem munere donatum Icosion. c. Colonia

1. Latio donatum.

tzio in Thesauro, COL. IOL. CAESAREA. IVBAE. REG. sed suspecta mihi viri est pariter ac nummi fides. Hodie vel ipsa ciuitas Tenez est, aut ex ruderibus Caesareae condita. H.

z. *Eiusdem iussu*) Augusti pariter iussu, inquit, deductis veteranis militibus instituta colonia Oppidum Nouum fuit. Ὀππιδόνειον κολωνία, Ptol. L. IV. c. 2. *Oppidum nouum coloniam*, Antoninus a Tigauis, de quibus inferioris, XXXIII. M. pass. Vide Not. et Em. N. VI. (hic coll.) *Item Igilgili. Oppidum Tucca, etc.*) Prius legebatur, *Igilgili oppidum. Tucca* etc. Nos addita vocula *item* ex MSS. R. I. 2. et ceterorum admonitu, ac mutata interpunctione, Igilgili coloniam fuisse indicamus, quod et Antoninus in Itinerario admonet. Sic paulo ante, vbi praepostera loci distinctio, e duobus oppidis vnum conflarat, in hunc modum: *Caesarea — — a Diuo Claudio coloniae iure donata, eiusdem iussu deductis veteranis. Oppidum nouum, et Latio dato Tipasa*: nos geminum latere agnouimus,

locumque ita distinximus: *A Diuo Claudio coloniae iure donata: Eiusdem iussu deductis veteranis, Oppidum Nouum: et Latio data Tipasa*. Nam *Oppidum Nouum*, proprium loci, coloniaeque nomen esse, abunde ex Ptolemaeo et Antonino docuimus. H.

a. *Et Latio dato*) De iure Latii diximus, L. III. f. 4. H.

b. *Tipasa*) Inter Episcopos Mauritaniae Caesar in Notitia Africae, *Reparatus Tipasitanus*. Τίπασσα quoque Ptol. l. c. *Tipasam coloniam* vocat Antoninus. Nunc *Sercelle*. H.

c. *Icosion*) Ἰκόσιον Ptol. L. IV. c. 2. *Icosium colonia*, Antonino et Martiano, L. VI. c. de Africa, p. 216. In Cod. Can. Eccl. Afric. subscribit *Laurentius Icositanus, legatus prouinciae Caesariensis*. In Notitia Africae, inter Episcopos Maurit. Caesar. *Victor Leositanus*: scribe *Icositanus*. De vocis originatione Solinus, c. 25. p. 48. *Nec ab Icosio, inquit, taciti recedamus. Herculi enim illuc transfereunte, viginti qui a comitatu eius descuerant, locum deliquit,*

lonia d. Augusti Rusconiae. e. Rufucurium¹ ciuitate honoratum a Claudio. f. Rufazus² colonia Augusti. Salde g. colonia eiusdem. Item h. Igilgili³. Oppidum Tuca i. impositum mari, et flumini Ampsagae. Intus colonia Augusta, quae item Succabar;

1. *Ruscūrium*, Gr. 2. *Rufarus*, Vet. 3. *Item Ig. Cb. Gilgili*, M.

gunt, iaciunt moenia, ac ne quis impositio a se nomine gloriaretur, condentium numero urbi nomen datum. "Εικοσι Graece viginti significat. Solinianum tamen id figmentum puto. Nunc est *Alger*, aut locus ei vicinus. H.

d. *Colonia Augusti Rusconiae*) Ita Martianus l. c. et MSS. omnes. Antonin. in Itin. *Rusgunias* coloniam. Parm. ed. *Rusguniae*. In Notit. Africae, inter Episcopos Mauritaniae Caesar. *Bonifacius Rusguniensis*. Ptol. l. IV. c. 2. mendose *Ρεσόνιον*, pro *Ρεσκόνιον*. Et in Conc. Carth. *Numerianus Rungoniensis*, pro *Rusguniensis*. Hodie *Tadeles*. H.

e. *Rufucurium*) Sic recte *Parmensis* editio. Ptol. l. IV. c. 2. *Ρεσκούρα*. Antoninus, *Rufuccurum* coloniam. Inter Episcopos Mauritaniae Caesariensis, in Notit. Africae, *Mercur Rufuccuritanus*. Nunc est *Carbona*, haud procul Bugiensi sinu et oppido. H.

f. *Rufazus*) *Rufazis municipium*, Antonino. *Ρεζαζς* Ptol. l. c. H.

g. *Salde*) Vel forte potius *Saldae*, cum Martiano, l. VI. p. 216. Ptol. item *Σάλδα*, *κολωνία*. Antoninus, *Saldas* coloniam vocat. Inter episcopos Mauritaniae Sitifensis, in Notitia Africae. *Paschasius Salditanus*. Hodie *Bugie*, in regno Algeriano, prouinciae cognominis caput: quae ab hoc oppido ad Ampsagam amnem pertinet, dicta olim Mauritania Sitifensis, vt creditur. H.

h. *Igilgili*) *Gigeri*, nupera Francorum expeditione nobile *Ιγιλγέλει* Ptolemaeo. *Igilgili* coloniam vocat Antonin. Vide Not. et Em. N. VI. H. supra. l. z.

i. *Tuca*) Nunc intercidit. Diuersa est Ptolemaei *Τάκκα*, l. IV. c. 2. Nam in mediterraneis Mauritaniae Caesariensis urbibus censetur: Pliniana haec maritima est, in ipso Ampsagae fluminis ostio: Mauritaniae Sitifensis nouissima, quam proxime Numidia sequitur. H.

bar k.: item Tubufuptus. l. Ciuitates: Timici m., Tigauae. n. Flumina: o. Sardabal¹, Aues², Nabar: gens p. Macurebi³: flumen Vfar q.: gens Nabades

1. Sardabala, Ancus, Nabar. Pint. 2. Aues d. ap. Gr.
3. Macurebi. Ptol.

k. Succabar) Ita MSS. omnes: non vt editi *Succubar*. Inscriptio, in Thef. Goltzii, p. 238. COL. AVG. SVCCVBAR. Ammian. L. XXIX. p. 402. *Municipium Sugabaritanum, Transcellensi monti adcliue*. Mediterraneum oppidum fuit, quod ea vox Pliniana declarat, *Intus*: quae et sequentibus oppidis accommodanda est. Ptol. L. IV. c. 2. Ζεχαββασι inter mediterranea Mauritaniae Caesariensis oppida. H.

l. Tubufuptus) Τυβύπτου Ptol. L. IV. c. 2. in mediterraneis Caesariensis Mauritaniae oppidis. *Tubufuprium* Antonino, a Saldis XVIII. mill. pass. Ammiano, L. XXIX. p. 400. *Tubufuprium oppidum Ferrato contiguum monti*. In Notit. Prou. inter limitaneos, recensetur Praepositus limitis Tubufubditani, sect. 20. p. 96. H.

m. Timici) Τιμίκη Ptol. L. IV. c. 2. inter mediterranea Mauritaniae Caesar. oppida. In Collat. Carthag. p. 138. *Victor Episcopus plebis Timicitensis*. Et in Notit. Africae, inter Episcopos Mau-

rit. Caes. *Honoratus Timicitanus*. H.

n. Tigauae) Tigauas *Municipium*, vocat Anton. in Itiner Τρυαυα, Ptolemaeo, in mediterraneis ciuitatibus Maurit. Caes. Inter Episcopos Maurit. Caes. in Notitia Africae *Crescens Tigabitanus*. H.

o. Sardabal) Legitima serie haec flumina recensentur a Plinio: diuersis paulo nominibus a Ptol. L. IV. c. 2. Sardabal enim ἡ ΧίναΦαλ. est, cuius ostia iuxta Caesaream sunt, siue *Tenez*: anni hodie nomen *Sefaja*, Aues, quo nomine a Mela agnoscitur, L. I. c. 6. a nobis hoc loco restitutus admonitu codicum Colb. 1. 2. etc. Σαῶνης Ptolem est, iuxta Icosium. Nabar deinde Νασαῶνα, cuius in ostio Saldae colonia condita, hoc est *Bugia*: ei anni nunc nomen est, *Rio Major*. H.

p. Macurebi) Μαχουρηβοι, Ptol. l. c. H.

q. Vfar) Σίσαρ est Ptol. l. c. inter Saldas, siue *Bugiam* et *Igilgilin*. H.

bades r. Flumen Ampsaga s., abest t. a Caesarea u. CCCXXII. ¹. millibus pass. Vtriusque Mauritaniae longitudo x. decies. ² triginta nouem mill. Latitudo quadringentorum sexaginta septem mill. pass.

II.

1. CCCXXXIII. Gr. et Al. 2. decies. m. XXXVII. Idem.
Cb. octingentorum tr. Gr. 3. CCCLXXVII. Tol. M. Cb.

r. Nabades) Νάσαβοι,
Ptol. l. c. H.

s. Ampsaga) Ptolemaeo Ἀμψάγας. Ampsagam fluvium Cirtensem faecilosum vocat Victor Vitenfis, L. II. de persecut. Afr. p. 21. Cirtentem quidem, a Cirta Iulia, Numidiae metropoli, de qua mox dicitur, prope ripas Ampsagae posita. Hodie Suffegmar, aliquot millibus pass. a Gigeriano oppido versus ortum. H.

t. Abest a Caesarea) Tenez.
H.

u. CCCXXII.) Ita Reg. Colb. 1. 2. Chiff. et Martianus ipse. In libris editis male, CCXXXIII. H.

x. Decies) Hoc est, decies centenarium, et triginta novem millium pass. Vide Not. et Em. N. VII. (hic coll.) Vtriusque Mauritaniae longitudo decies triginta nouem mill.) Ita Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. Denique ipse Martianus, L. VI. c. de duabus Mauritanis, p. 216. ut mirari subeat, cur Plinii editores, octingentorum triginta

nouem mill. tantum scripserint: cum vel ab Ampelusia promontorio, ad amnem Mulucham, quem Massaesylorum finem esse superius diximus, stadiorum quinque millia interesset Strabo sit auctor, L. XVII. p. 327. cum tamen nec Tingitanae fere partem ullam, nec Caesariensem totam eo spatio completatur. Missi Theodosii: Gaudia (lege Gaetulia) et Mauritania finiuntur ab oriente flumine Ampsaga: ab occidente, oceano Atlantico; a septentrione, mari Africo: a meridie, mari oceano Aethiopico, in longitudinem M. pass. CCCLXXII. in latitudinem duodecies XXX. iuxta Plinium Secundum. Vbi mensurae longitudinis latitudinisque exscriptorum vitio, haud dubie sunt permutatae. Quod vero statim in eodem exemplari subditur: Vtriusque Mauritaniae longitudo CCCLXXX. latitudo, CCCLXVIII. aut vitiosum esse, aut adiectum et spurium arbitror, certe falsum. H.

II. (III.) Ab Ampfaga Numidia y. est, Massiniffae z. clara nomine, Metagonitis a. terra a Graecis appellata: Numidae b. vero Nomades c. a permu-

tandis

y. *Numidia est*) Ita Solinus, c. 26. p. 48. Numidia scilicet noua, quam sub Africae proprie dictae nomine Mela describit, L. I. c. 7. cum Numidia, cuius Mela meminit, a Mulucha amne ad Ampfagam vsque pertineat: quam sub Mauritaniae Caesariensis nomine Plinius complexus est: Verba haec Pomponii sunt: *Regio quae sequitur a promontorio Metagonio ad aras Philaenorum, proprie nomen Africae usurpat. In ea sunt oppida, Hippo Regius, et Rusicade, et Tabraca.* H.

z. *Massiniffae*) Odio primum, mox amicitia populi Rom. et fide clarus fuit. Numidiam, ante sua tempora plane sterilem, omni frugum fructuumque genere fertilem cultu reddidit. Vide de eo plura apud Polyb. in Excerpt. p. 174: et Appian. in Punic p. 63. Graecis *Μασσαβίσσας* dicitur. H.

a. *Metagonitis*) *Μεταγωνίτις* a Metagonio promontorio, de quo Mela proxime laudatus, quantumlibet Vossius refragetur, Obs. in Melam, p. 27. Hipponi Regio finitimum illud est: geminumque illi nomen: nam *Τρίτον* vocatur a Strabone et Massiliae oppositum, dici-

tur: hodie *Capo di Ferro*. Ptolem. L. IV. c. 3. *Τρητὸν ἄγρον*. Diuersum plane a Metagonio Ptolemaei et Strabonis, quod est in regno *Fez*, iuxta montem Abilam, eique nomen *Capo de tres Forcas*. H.

b. *Numidae vero Nomades*) Sallust. in Iugurth. de Medis, Persis, Armenis, Getulisque Africae populis: *Et quia saepe tentantes agros, alia atque alia loca petiuerant, semetipsi Numidas appellauere. Ceterum adhuc aedificia Numidarum agrestium, quae mapalia illi vocant, oblonga incuruis lateribus recta, quasi nauium carinae sunt.* Vide bestum in voce Numidas. Solin. *Haec gens plaustris inuecta pabula passim sequitur. Dalec.*

Numidae) Solinus et Martianus, l. c. Sallustius in bello Iugurthino, p. 66. de Africae incolis: *Hi quia saepe tentantes agros alia deinde atque alia loca petiuerant, semetipsi Numidas appellauere. Ceterum adhuc aedificia Numidarum agrestium, quae mapalia illi vocant, oblonga, incuruis lateribus recta, quasi nauium carinae sunt.* H.

c. *Nomades*) *Νομάδες*. Sic dictos Festus existimat, quod id genus hominum pecoribus

tandis pabulis¹, mapalia sua, hoc d. est, domus e.,
plaustris circumferentes. Oppida: Cullu f., g. Ruscade²,
et ab ea quadraginta octo M. pass. in mediterraneo
colonia Cirta h., Sittianorum i. cognomine:

1. *Papilionib. V.* 2. *Ruscade. Ab ea Ver.*

negotiat: siue quod herbis, ut pecora, aluntur. Dicti potius, quod permutant pabulum, Graece νομήν. Vide Not. et Em. N. VIII. (hic consp.) *Nomades, a permutandis pabulis*) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. librique recentius editi. At Parmensis editio, *a permutandis papilionibus*, legit: quae lectio etiam tolerabilis est. Sunt enim papiliones τὰ σκηνώματα castraria tabernacula, siue tentoria, ut docet vetus Gloss. unde vox Gallica *Pavillon*. Hac usus Ael. Spartianus in Pescennio, p. 78. *In omni expeditione ante omnes militarem cibum sumsit, ante papilionem: nec sibi umquam vel contra Solem, vel contra imbres quaesivit lecta suffragium.* Sic Nomadum tabernacula papiliones rite vocaueris. H.

d. *Hoc est, domus*) Horat. L. III. Carm. ode 24. de Nomadibus Scythis: *Quorum plaustra vagas rite trabunt domos.* De Africis Lucan. L. IV. v. 684. *Et solius vacuis errare mapalibus Afer Venator.* Idque etiamnum in usu est apud interiores Mauros, qui

in Atlante viuunt. Vbi pabulum gregibus deficit, mapalia plaustris imposita alio transferunt, ac statuminant, suffulciuntque palis. H.

e. *Domus plaustris circumferentes*) Hoc Scythis tribuit Strabo, ἀμφοτέρως ideo eos vocans. Horatius lib. III. Carminum od. 24. — *Camppestres melius Scythae Quorum plaustra vagas rite trabunt domos.* Dal.

f. *Cullu*) Chulli Municipium, Antonino in Itin. ab Igilgili XLIX. M. P. Κέλλε Ptol. L. IV. c. 3. Hodieque vetusto nomine *Chollum* vocatur. In Collat. Carthag. p. 107. *Victor Cullitensis.* H.

g. *Ruscade*) Ruscade Anton. a Chulli LX. pass. mill. Ρεσίναδα Ptol. l. c. In Collat. Carthag. *Junior Ruscaediensis.* H.

h. *Cirta*) Κίρτα Ἰσλία Ptolem. L. IV. c. 3. in mediterraneis oppidis, inter Ampagam fluiuium, et oppidum Tabracam. *Cirtam coloniam* pariter vocat Antonin. in Itiner. Ab ea Cirtensem Ampagam dictum esse superius vidimus Constantinam deinde appellatam, auctor est Aurelius

mine: et k. alia intus Sicca: liberumque oppidum Bulla l. Regia. At in ora Tacatua m., n. Hippo¹ S 2 Regius,

i. Hippos. Ch.

ius Victor, hodieque appellari aiunt, *Caguntina*. Huius sedis Episcopus Petilianus Donatista, aduersus quem Augustinus librum inscripsit. H.

i. *Sittianorum*) Deductis eo militibus, qui cum P. Sittio in bello contra Iubam Caesari adfuerant. Potiorem enim regni Massinissae partem a Caesare Sittius beneficii et gratiae loco accepit. Is eam inter milites partitus est. Appian. L. IV. Bell. Ciu. p. 621. Dio, L. XLIII. p. 214. Mela, E. I. c. 6. *Circa procul a mari, nunc Sittianorum colonia: quondam regum domus: sed cum Syphacis foret, opulentissima.* H.

k. *Et alia intus Sicca*) Alia colonia in mediterraneo Siccam Veneriam Antoninus appellat, et Ptol. L. IV. c. 3. inter mediterraneas Numidiae nouae cinitates. *Paulus Siccensis*, in Coll. Carth. p. 181. H.

l. *Bulla Regia*) Βυλλαγια Ptol. L. IV. c. 3. inter oppida Numidiae mediterranea. Bullam Regiam pariter in Numidia collocat. Anton. in Collat. Carth. *Episcopus plebis Bullensium Regiorum*, num. 135. H.

m. *Tacatua*) Τακατουη

Ptol. L. IV. c. 3. in ora, inter Rusicaden et Hipponem Regium. Hodie *Mabra*. H.

n. *Hippo Regius*) Sic appellatus, quia sub Numidiae regum ditione, quorum haec etiam regia fuit. Silius Italicus, L. III. *Tum vaga, et antiquis dilectus Regibus Hippo.* In Collat. Carth. n. 138. p. 141. *Augustinus Episcopus Eccl. Hipponensium Regiorum.* Hodie *Bonne en Afrique*, ad discrimen Colonienis Bonnae in Vbiis. Nummus est singularis ex aere minimo, quem Seguinus edidit, p. 13. ed. 2. Pars anterior Deae effigiem exhibet, quae rosam sinistra tenet: deinde epigraphe, dextrorsum quidem HIPPO: sinistrorsum autem ad pedes, NE. Postica superficies vultum matronae exhibet, capite velato, quod est indicium libertatis. Epigraphe idcirco adiecta est ibi, LIBERA. Legendum itaque, vt iam dudum monuimus, HIPPO ciuitas *Neronis Edicto Libera*. Confer Nummum inscriptum PAVLLIN. de quo iam diximus ad L. III. f. 10. et alterum KALENT: de quo dicemus inferius. H.

Regius, flumen Armua. o. Oppidum p. Tabraca
ciuium Romanorum. Tusca q. fluius, Numidiae
finis: nec r. praeter marmoris Numidici, ferarum-
que prouentum aliud inligne.

III. (IV.) A Tusca, Zeugitana s. regio, et quae t.
proprie vocetur Africa, est. Tria u. promontoria;
Candidum x.: mox Apollinis, aduersum Sardiniae;
Mercurii y., aduersum Siciliae, in altum procur-
rentia,

1. Tacabracha. Tol. Tabracha. Ptol. Iuuen. Trabracha
Gr. et Al.

o. Armua) Ρουβρίκατος
ποταμός, Ptol. L. IV. c. 3.
cuius ostia inter Hipponem
Regium et Tabracam locat.
Ledog hodie aiunt vocari. H.

p. Trabracha) Iuuenalis;
Quales umbriferos ubi pandit
Trabracha saltus. Dal.

Tabraca) Θάβρακα πολω-
νία Ptol. l. c. Nunc quoque
Tabraca. In Collat. Carth.
p. 171. Clarentius Tabracen-
sis. H.

q. Tusca) Hodie *Quadil-
barbarus*, amnis Numidiam
ab Africa proprie dicta di-
sterminans: ynde nunc Tu-
netense regnum incipit: le
Royaume de Tunis. H.

r. Nec praeter) Solinus
haec quoque c. 26. p. 48. H.

s. Zeugitana) Zeugis non
vnius loci cognomentum, in-
quit Aethicus in Cosmogr.
sed potius prouinciae fuit, vel
ut in hodiernum diem ita a
prudenzibus accipitur. Ac pau-
lo post: Zeugis est, ubi Car-
thago ciuitas constituta est. Isi-

dor. L. XIV. Orig. c. 5. Zeu-
gis, ubi Carthago magna est:
ipsa est et vera Africa, inter
Byzantium, et Numidiam si-
ta. H.

t. Et quae proprie) Hoc
est, eademque proprie Afri-
ca vocitata: quamquam et
eo nomine ipsa quoque Nu-
midia comprehenditur, ut
dicemus sect. seq. H.

u. Tria promontoria etc.)
Haec quoque Solinus, c. 27.
p. 49. et Martianus L. VI.
c. de duabus Mauris. p. 216.
Illi ex Plinio hausere. Ha-
bet eadem et Mela, L. I. c.
7. totidem fere verbis. H.

x. Candidum) In Tabulis
Nauticis, *Capo Mabra*, quod
cum altero Apollinis pro-
montorio, quod *Capo Negro*
nominant, efficit Hipponen-
sem sinum, *Baia di Bona*. H.

y. Mercurii) Ἐρμῆα ἀ-
κρᾶ, ἢ προτεινὴ ὡς πρὸς τὴν
Σμελίαν, inquit Polyb. L. I.
p. 42. Nunc *Capo Bona*,
quod cum promontorio A-
polli-

rentia, duos z. efficiunt finus: Hipponensem a, proximum ab oppido, quod Hipponem b. dirutum

S 3

pollinis finum efficit, *le Golfe de Tunis*. H.

z. Duos efficiunt finus: Hipponensem, proximum ab oppido quod Hipponem dirutum vocant, Diarrhython a Graecis dictum propter aquarum irrigua, cui finitimum Theudalis) Videntur nonnulla hoc loco verba deesse, et rursus in sequentibus alia superflueret. Quapropter si fiat permutatio, et reuocetur huc, quod illic redundat, omnia bene habebunt. Proposuit Plinius, tria illa promontoria, Candidum, Apellinis, Mercurii, duos efficere finus. Ex quibus proximus dictus sit Hipponensis, ab Hippone diarrhyto. Quod autem orationis ordo deponerebat, subiungi videlicet sequentem finum, hoc auctor omisit: idque est, quod coniecto hoc loco desiderari. Verba autem quae infra manifeste superuacanea sunt, videntur mihi illa, *Inter Africanum sequentem et reges*. Ea si prius castigata huc transferamus, omnia facta tecta erunt, reddeturque sensus integer, nulla ex parte claudicans. Opinor autem legendum esse, non *inter Africanum sequentem et reges*, ex quibus verbis nullum sensum elicias: sed, *Item Afri-*

canum sequentem a regione, ut continuato verborum contextu ordineque differendi, sic scribendum videatur: *duos efficiunt finus, Hipponensem proximum ab oppido quod Hipponem vocant, Diarrhython a Graecis dictum, propter aquarum irrigua. Item Africanum sequentem a regione*. Nec mihi persuadebit Hermolaus recipiendam esse dictionem, *dilutum*, quam ego adulterinam puto, et expositionem verbi Graeci διαρρηυτος. Nam libro nono, capite octavo, de delphinis agens, non dilutum Hipponem, humectumue Latine, sed Graeco et a Latinis recepto nomine *Diarrhython* appellat. *Alius*, inquit, *inter hos annos in Africo littore Hipponis Diarrhyti simili modo ex hominis manu vescens, etc.* Pint.

a. Hipponensem proximum ab oppido, etc.) Lege: Hipponensem proximum ab oppido, quod Hipponem Diarrutum vocant, διαρρηυτος Graecis dictum propter aquarum irrigua. Hipponem hunc Diarrutum Latini vocabant voce Graeca, ad discrimen Hipponis Regii. *Salmas. p. 321. a. b*

b. Hipponem dirutum) Describit hoc oppidum eleganter Plinius alter, L. IX. ep. 33. Vide Not. et Em. N. IX.

(pau-

tum ¹ vocant., Diarrhytum c. a Graecis dictum, propter aquarum irrigua. Cui finitimum Theudalis d. immune oppidum, longius a litore. Dein promontorium Apollinis, et in altero e. sinu Vtica f. ciuium Romanorum, Catonis g. morte nobilis:

1. *Alii dilutum, sed Pintiano expungitur.*

(paulo post) Plane id oppidum intercidit. Ruderum locus nunc *Tamaclati*, vel ut alii efferunt, *Tamacrata* appellatur. *Hipponem dirutum vocant*) *Incolae*, inquit, cum Graece nesciant, *dirutum vocant*, pro *Diarrhytum*. Hanc vocem *dirutum* libri omnes miro consensu exhibent. *Zaryium* vocat Antoninus in *Itinerar.* Salmasius in *Solin.* p. 321. ineptam tautologiam affingit erudito scriptori, cum scripserit autumat, *Quod Hipponem Diarrutum vocant, Diarrhytum a Graecis dictum.* Nec *Surita* felicior in coniciendo, cum *dilutum* reponit. H.

c. *Diarrhytum*) *Hipponis* *Diarrhyti* meminit auctor infra capitibus 7. et 9. *Dal.*

Diarrhytum) *Διαρρητόν*, hoc est irriguum, propter aquarum irrigua. Paludem *Hipponensem* describit *Plinius* *Iun.* L. IX. ep. ad *Canninum*: vbi insignis historia, de *Delphino* incolas loci dorso gestare solito. H.

d. *Theudalis*) *Θευδαλη* *Ptol.* L. IV. c. 3. in mediterraneis *Africae* oppidis, inter *Tabracam* ciuitatem et

Bagradam fluuium. Vide *Not. et Em. N. X.* (hic consp.) *Theudalis* In *Notitia Africae* proxima laudata inter *episcopos* provinciae *Proconsularis*, *Victor Eudalensis*, idem ibi ac *Theudalensis*. *Inscriptio* vetus apud *Gruterum* p. 512. *Teudalenses*. In *Collat. Carth.* p. 109. *Vrbanus episcopus plebis Theudalensis*. H.

e. *In altero sinu*) Cui nomen, ut diximus, a *Tuneto* oppido, *le Golfe de Tunis*. H.

f. *Vtica*) Nunc *Biserte* dicitur. De ea eleganter *Mela*, L. I. c. 7. „*Vrbes, Vtica, et Carthago: ambae inclytiae: ambae a Phoenicibus conditae: illa fato Catonis insignis: haec suo: etc.*“ Datum porro *Vticensibus* ius ciuitatis ab *Ostauio Caesare A. V. C. DCCXVIII.* *L. Gellio*, *Cocceio Nerua CoSS.* auctor est *Dio*, L. XLIX. p. 401. H.

g. *Catonis*) *Vticensis* ea re dicti. Vide *Florum*, L. IV. c. 2. p. 166. et *Plutarch.* in *Catone minore*, p. 792. H.

lis: flumen Bagrada. h. Locus i., Castra Cornelia:
S 4 colo-

h. *Bagrada*) Βαγράδας, Ptol. reliquisque serme scriptoribus. Hodie *Megarada*: vel vt alii scribunt, *Magrada*. H.

i. *Locus, Castra Cornelia*) Locus inquit, vbi castra Scipio maior Africanus, cui nomen Cornelio fuit, cum Africam petiit, primum metatus est. Κορνελίς παρεμβολή, *Cornelii castrametatio*, Ptol. L. IV. c. 3. Melae, L. I. c. 7. *Castra Cornelia; Cornelianana*. Caesari L. II. de Bello Ciu. Vide Not. et Em. N. XI. (hic pos.) *Locus, Castra Cornelia*) Praemissa hac voce, *locus*, oppidum, pagumve, aut castra, quibus de agitur, interiisse, vix superesse rudera, ac locum dumtaxat notari, tralatitium loquendi genus est, et familiare Plinio. Quamobrem in eam mentem venio haud aegre, vt suspicer, absorpta haec aliquando castra Cornelia fuisse, subito terrarum hiatus: atque adeo hanc Tertulliani mentem esse, L. de pallio c. 3. p. 113. cum ait: *Hactenus Sodoma, et nulla Gommorra, et cinis omnia — Utinam et Asia secura iam sit de soli ingluvie: Utinam et Africa semel voraginem paue- rit, unicus CASTRIS fraudaris expiatu. Multa et alia huiusmodi derrimenta habitum*

orbis mutauere, situsque mouere. Ita ille: quibus sane verbis CASTRA in Africa hiata terrae absorpta haud obscure significat, clademque similem illius, qua duodecim in Asia ciuitates subuersas esse diximus, L. II. f. 86. Plane vt Salmasti coniectura in eum Tertulliani locum nulla est videatur: dum confidenter pronunciat, non posse ambigi, quin ista sint accipienda de Cambyssae exercitu in Libycis Syrtibus, immensis arenarum cumulis cooperto atque obruto. Perinde quasi exempla Tertullianus hoc loco aliunde repetat, quam ex Romanis annualibus: aut de hominum clade, non de terrarum iactura agat, et murato situ: aut tam vetustam historiam, tamque a proposito suo alienam, cum tam recente componat; aut denique non lucrum fecisse Africam putet, sed dispendium esse passam, hostili Cambyssae exercitu arenarum vi obruto. Porro castra Cornelia, quod mihi paene exciderat, describit eleganter Lucanus, L. IV. v. 585. vbi de Curione agens, in eum Africae locum appellente, sic canit: *Inter semirutas magnae Carthaginiis arces, Et Clupeam, tenuit stationis litora notae: Primaque castra*

colonia k. Carthago ¹ magnae in vestigiis Carthaginis:

1. Carthago magna: et in vestigiis. Cb.

castrae locat cano procul aequore, qua se Bagrada lenrus agit siccae sulcator arenae. Et mox, v. 655. de Scipione: Sed maiora dedit cognomina collibus istis, Poenum qui Latiiis reuocauit ab arcibus hostem Scipio: nam sedes Libyco tellure potito Haec fuit: En veteris cernis vestigia VALLI? Romana hos primum tenuit victoria campos. Appianus L. II. Belli Ciuil. v. 455. Χαγανα Σκιπίωνος vocat, Castra Scipionis. H.

k. Colonia Carthago) Nunc populi Romani colonia, inquit Mela, L. I. c. 7. olim imperii eius pertinax aemula: iam quidem iterum opulenta: etiam nunc tamen priorum excidio rerum, quam ope praesentium, clarior. Deductam a Caesare Dictatore, altero suo Consulatu, auctor est Dio, L. XLIII. p. 239. Vide et Plutarch. in Caesare, p. 734. Appian. in Libyc. p. 85. et Strabo, L. XVII. p. 833. Etiam prius a C. Graccho deductos colonos, sed mox maiore fama a Caesare, scribit Solinus, c. 27. p. 49. Sumfit a Liuius, L. LX. Carthaginis portum etiam nunc *Marsa* vocant: ex vrbis ruderibus Tunetum iuxta conditum, Nummus est ex auro et argen-

to in familia Fufia et Mucia ab Vrsino, Patino et aliis, sed male collocatus. Est idem argenteus in Museo nostro. Parte priore capita duo exhibet, alterum alteri applicitum: hinc HO. Honor: inde VIR. Virtus, infra, * KALENI. Stellula hic praefixa priorem hanc esse nummi aream et epigraphen admonet, posteriorem alteram. KALENI autem sic interpretare: *Carthago Africae Libera Edicto Neronis Imperatoris. Carthaginem Africae* scribi oportuit, vti a Plinio appellatur, L. XXXVI. f. 48. ne Carthago Hispaniae, vt ab eodem alibi vocatur, hic intelligeretur. Sic in nummo inscripto HIPPO NE LIBERA legendum esse proxime monuimus, HIPPO *Neronis Edicto* ciuitas LIBERA. Vide et nummum inscriptum PAVLLIN. de quo diximus ad L. III. f. 10.). (In huius vero nummi aduersa superficie, dextro latere stat Italia, quae sinistro brachio cornu copiae tenet: retro caduceus est: sinistro Roma stat, quae sinistra sceptrum gerit, dextro pede calcatur orbem Romanum. Hanc IA- Italia: inde RO. Roma. Infra, CORDI: Hoc est, *Concordia Orbis*

ginis: colonia Maxulla. m. Oppida: Carpi n., Misua o., et liberum Clupea p. in promontorio Mercurii. q. Item libera Curubis r.. Neapolis. s. Mox

S 5

Afri-

bis Romani, Decus Italiae. Cufus hic nummus est temporibus Vitellii et Galbae, Est apud Plinium, L. XXVIII. f. 4. *Olenus Calenus:* at ex patria, non ex cognomine gentilitio nouimus sic esse appellatum. H.

m. *Maxulla*) Etiam Antonino colonia Maxulla, in Zeugitana. Ptol. L. IV. c. 3. Μαξύλλα, pro Μαξύλλα. In Notitia Africae inter Episcopos prouinciae Proconsularis, *Carcadius Maxulitanus.* Tunoeto proxima fuit. H.

n. *Carpi*) Post Maxulam Καρπίς sequitur apud Ptol. Hinc *Felix Carpitanus,* inter Episcopos Prouinciae proconsularis, in Notitia Africae. *Secundinus a Carpi,* in Conc. S. Cypriani. H.

o. *Misua*) In Graeco Ptolemaei codice, Καρπίς, Νίσα scribe Μίσα. Apud Victorem Vitensem, inter Episcopos Prou. Proconsularis, *Hirundinus Misuensis.* Et in Conc. Carth. Bonifacii, *Seruus-Dei Missuensis.* H.

p. *Clupea*) Ciuitas Clypea, Floro, L. II. c. I. Clupea Liuio, L. XXVII. p. 310. Inter episcopos prouinciae mox laudatae, *Aurelius Clypiensis,* Nunc *Zafaran,* vt reete Marmolius. Vide Not. et

Em. N. XII. (hic pos.) *Clypeum*) Κλυπέαν Ptol. L. IV. c. 3. et Ἀσπίδα, ceu duo oppida separatim describit, insigni errore: nam quae Graecis Ἀσπίς dicta est, vt Polybio, L. I. p. 42. et Appiano in Punic. p. 3. Agathemero L. I. Geogr. c. 5. aliisque, eadem Latinis Clypea fuit. Solinus, c. 27. p. 49. *Clypeam ciuitatem Siculi adstruunt, et Aspida primum nominant.* A forma scilicet nomen accepit: Silius Italicus, L. I. *Tam quae Sicanio praecinxit litora muro, In clypei speciem curuatis turribus Aspis.* H.

q. *Mercurii*) *Capo Bona,* vt supra monuimus. H.

r. *Curubis*) Ptol. L. IV. c. 3. Κερύβις, inter Clypeam et Neapolim, exilio S. Cypriani clara: cuius in Aedis ciuitas *Curubitana* dicitur. Curubiam Antoninus pariter in Zeugitana locat, a Clypea, XXX. mill. pass. a Neapoli XII. H.

s. *Neapolis*) Νεάπολις κολωνία, Ptol. I. c. iuxta Curubim. Inter Curubim et Clypeam, Antonino. Inter episcopos prouinciae Proconsularis, apud Victorem Vitensem, *Clementinus Neapolitanus.* H.

Africae ipsius alia distinctio. Libyphoenices t. vocantur, qui Byzacium u. incolunt. Ita appellatur regio CCL. x. M. pass. per^r circuitum, fertilitatis eximiae, cum y. centesima fruge agricolis foenus reddente terra. Hic oppida libera, Leptis z., Adrumetum a., Ruspina b., Thapsus. c. Inde d. The-
nae,

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. P. circuitu Gr. et Al.

t. *Libyphoenices*) Λιβυφοίνικες, quasi ex Phoenicibus aduenis, indigenisque Afris mixti. Transcripsere haec totidem fere verbis, Solinus, L. XXVII. c. 49. et Martianus, L. VI. c. de secundo sinu Africae, p. 216. H.

u. *Byzacium*) Vnde Byzacena prouincia, Ecclesiasticis scriptoribus nota. Graece Βυζάντιον, et Βύζαντες populi. H.

x. CCL. M. pass.) Ita Martianus. Solinus CC. *amplius mill. pass.* H.

y. *Cum centesima*) Plinius ipse L. XVII. f. 3. *In Byzacio Africae, illum centena quinquagena fruge fertilem campum, etc.* H.

z. *Leptis*) Λεπτις μικρά, iuxta Adrumetum, Ptol. L. IV. c. 3. *Leptim minorem civitatem* in Byzacena locat Antoninus, ab Adrumeto, M. P. XVIII. Apud Victorem Virensensem, inter episcopos prouinciae Byzacenaе, *Fortunatianus Leptimienfis.* H.

a. *Adrumetum*) Stephano, Ἀδρῦμη. Martiano, *Adrumetus.* Nunc *Mahometa.* H.

b. *Ruspina*) Ῥόσπινα Dionni prope Adrumetum, L. XLII. p. 215. et Ptol. L. IV. c. 3. De ea Silius Italicus, L. III. *Quaeque procul cernit non aequos Ruspina fluctus.* De Ruspinae agri fertilitate Plin. L. XV. f. 21. Nunc est Susa. Vide Not. et Em. N. XIII. (hic adi.) *Ruspina*) Martianus L. VI. c. de secundo sinu Africae, p. 216. *Ruspae*, inquit, *Thapsus*, etc. Ruspas a Ruspina haud diuersas esse non obscure significans. Fulgentium sane Ruspensem episcopum nouimus. In Notitia Africae inter episcopos prouinciae Byzacenaе, *Stephanus Ruspensis*, Ruspinae ecclesiae ibi nulla mentio. Nec vero magni est apud me auctoritas Ptolemaei vnus, qui L. IV. c. 3. Ruspinae a Ruspis in eadem prouincia, et nomine et situ disiungit: qui Ἀσπίδα et Κλυπείαν, vt proxime diximus, diuersas esse existimauit. Nam ceterorum scriptorum, qui Ruspas laudant, ii Ruspinae silent: qui hanc appellant, illam omittunt. H.

nae¹, Macomades e., Tacape. f. g. Sabrata² contingens Syrtim minorem, ad h. quam Numidiae et Africae ab Ampsaga longitudo DLXXX. mill. pass.: lati,

1. *Thene, Aues, Macomades. Ch.* 2. *Sabatra. Ch.*

c. *Thapsus*) Θάψος Ptol. l. c. Hinc inter episcopos Byzacena, *Virgilius Tapsitanus*, qui et *Tapsensis*. Peninsulae similem ait fuisse Dio, L. XLIII. Incolis nunc, *Comingeros*, in peninsula, vt olim, sita. H.

d. *Inde Thenae*) Nunc alterius iuris, inquit, sequuntur oppida, Thenae etc. *Thenas coloniam* in Byzacena vocat Antoninus. Apud Gruter. p. 363. COL. AEL. AVG. MERCVRIAL. THAENIT. Inter episcopos prouinciae Byzacena, apud Victorem Vitensem, *Paschasius Thenianus*. Nunc, vt videtur, *Caesar*. H.

e. *Macomades*) Macomades Municipium Antonino, in Byzacena. Ptol. L. IV. c. 3. ad Syrtim minorem, iuxta Thenas, *Μακόμεδα*, pro *Μακόμεδα*. Fuit et altera Macomada in Numidia. Vnde in Notit. Africae, inter eius Prouinciae Episcopos, *Pardalius Macomadiensis*. Fuisse vero eo nomine et alteram in Byzacena praeter Antoninum, Ptolemaeum, Plinium docet Collat. Carth. n. 197. vbi *Proficentius Macomazensis* legitur: et mox rogarus

idem, *De qua Macomedia? Rusticiana*, inquit. Nunc est oppidum in peninsula munitum, *Africa*. H.

f. *Tacape*) Τανάπη Ptol. l. c. prope Tritonis ostia. Tacapas coloniam in Tripolitana locat Antoninus. Et inter episcopos prou. Tripolitanae, in Notit. *Seruilus Tacapitanus*. Nunc est *Capulia*, in ostiis fluminis cognominis, iuxta Syrtim minorem. H.

g. *Sabrata*) Ptol. L. IV. c. 3. ad Syrtim minorem. *Σαβράτα*. Sabratam coloniam Antoninus in Tripolitana. Et inter episcopos prouinciae Tripolitanae, *Leo Sabraten-sis*. Incolis nunc *Afacus* vocatur. H.

h. *Ad quam Numidiae etc.*) Hoc totidem verbis Martianus L. VI. cap. de secundo Africae sinu, p. 216. et Mis-si Theodosii: *Numidia et Africa Carthaginensis finiuntur ab oriente, Syrti minore: ab occidente, flumine Ampsaga: a septentrione, mari Africo: a meridie, oceano: Longitudo, DLXXX. latitudo CC. Iuxta Plinium Secundum eadem mensura est.* H.

latitudo, qua cognitum est, cc. mill. Ea pars, quam i. Africam appellauimus, diuiditur in duas prouincias, veterem et nouam, discretas fossa inter ¹ Africanum k. sequentem et l. reges, Thenas vsque perducta, quod oppidum a Carthagine abest m. ccxvi. ² mill. pass.

IV. Tertius n. sinus diuiditur in geminos, duarum o. Syrtium vadoso ac reciproco mari diros. Ad proximam, quae p. minor est, a Carthagine
ccc.

1. inter Africanum sinum et regias Thenas. 2. sic et Cb.
ccxvii. Gr. et Al.

i. *Quam Africam*) Proprie dictam, seu Zeugitanam. H. k. *Africanum sequentem*) Hoc est, posteriorem Africanum, qui Paulli Aemilii gener, ab Aemilia coniuge dictus est Aemilianus, vt Domitianus a Domitia. H.

l. *Et reges*) Massanissae filios, vt opinor, intelligit: in quos patris regnum Scipio Africanus diuisit, vt scribit Eutropius, L. IV. Obiit enim Massanissa, XLIV. filiis relictis: Micipsae natu maximo Scipio Cirtam Numidiamque assignauit. Ab amne Tusca, qui Numidiae finis, ad Thenas vsque veterem Africam, populi Rom. geminam prouinciam, Carthagine excisa, fecit: Proconsularem scilicet, et Byzacenam. Reges aut ceteros omnes, aut certe plerosque, Massanissae filios, vltra Thenas, fossa discretos a Byzacena dimouit. Nunc

omnia haec obtinet a Tusca flumine ad Syrtim minorem, Tunetense regnum. H.

m. CCXVI.) Ita MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. Antonin. in Itiner. *A Carthagine Thenas*, M. P. CCXVII. H.

n. *Tertius sinus*) Iisdem verbis haec Martianus, L. VI. c. de tertio sinu Africae, p. 217. H.

o. *Duarum Syrtium*) Salust. in Iugurtha tradit oppidum a Sidoniis conditum, situm inter duas Syrtis, quibus nomen ex re inditum. *Nam duo sunt sinus*, inquit, *prope in extrema Africa, impares magnitudine, pares natura: quorum proxima terrae praealtae sunt: cetera, vti fors tulit, alia: alia in tempestate vadosa, etc.* pag. 114. Dalec.

p. *Quae minor est*) Nunc vulgo, *le Golfes de Capes*: aliis *le petit Banc*. H.

ccc. M. pass. Polybius tradit: ipsam centum¹ mill. pass. aditu q., ccc. mill. ambitu. r. Et² terra autem, siderum obseruatione, ad³ eam per deserta arenis, perque serpentes iter est. Excipiunt s. saltus repleti ferarum multitudine; et introrsus elephantorum solitudines, mox deserta vasta⁴, vltraque Garamantes t., ab Augylis dierum xii. itinere distantes. Super u. illos fuere gens Pfylli, super quos lacus Lycomedis x., desertis circumdatus. Augylae y. ipsi medio fere spatio locantur ab Aethiopia, quae ad occidentem vergit, et a z. regione quae duas Syrtes interiacet, pari vtrimque intervallo. Sed litore a. inter duas Syrtes, ccl. M. pass.

1. fere centum. Mela. Strabo vero lib. vlt. aditu LXXV. ambitu cc. M. pass. 2. Est terra haec obseruatione siderum nobilis. V. lego, meabilis. 3. Ad eam per deserta barenas. 4. Vasta vtrimque. V.

q. Aditu) Faucibus, qua mare in sinum influit. De eius aditu ambituque, vide Strabonem, L. XVII. p. 834. et Melam, L. I. c. 7. H.

r. Et terra autem) Ab interiore Africa, inquit, ad Syrtim terrestre iter est per deserta et arenarum cumulos, nullis viarum aut collium indiciis, turbante flatu vestigia: sed sola siderum, vt in mari, obseruatione. Haec Martianus, l. c. et Solinus, c. 27. p. 52. H.

s. Excipiunt saltus) Vbi nunc regio Biledulgerid, Tunetenſi regno ad austrum subiecta. H.

t. Garamantes) Ad Bagradae, et Cyniphis fontes,

Ptol. L. IV. c. 6. vbi nunc regiones Guargala, Gademis, et Eessen. H.

u. Super illos) Solinus c. 27. p. 52. Supra Garamantas Pfylli fuerunt, etc. De Pfyllis dicemus, L. VII. f. 2. H.

x. Lycomedis) Λυκομηδης λιμνη, Ptol. L. IV. c. 5. sed alieno, vt videtur, situ. H.

y. Augylae) Αὐγύλαι Ptol. L. IV. c. 5. Ibi nunc Biledulgerid desertum, qua regioni subiacet, quae est inter vtramque Syrtim. H.

z. A regione quae duas Syrtes) Nunc est regnum Tripolitanum, le Royaume de Tripoli. H.

a. Sed litore) Solini paraphrasis, c. 27. p. 52. Vtraque

pass. Ibi¹ ciuitas Oeensis b., Cinyps c. fluuius²
ac regio. Oppida: Neapolis d., e. Gaphara³,
Abrotonum f., Leptis g. altera, quae cognomina-
tur

1. Ibis ciuitas Ooassensis. Man. Oeensis. 2. Cinyps Gr.
et Al. 3. Taphra Gr. et Al.

que Syrtes ducentis quingua-
ginta millibus passuum sepa-
rantur. Litori nomen la côte
de Tripoli. H.

b. Oeensis) Censeo legen-
dum Oaseasis, nempe vastis
desertis circumdata. Oasena
Theodosio, in Codice lib.
IX. tit. de Nili aggeribus non
rumpend. vide annotationes
cap. 9. Dalec.

Oeensis) Ita Reg. 1. 2. Colb.
1. 2. et Oeam. coloniam in
Tripolitana Prouincia, pro
Oeam, vocat Anton. Ptol. L.
IV. c. 3. est Έδα. In nummo
Antonini Pii, e Cimelio no-
stro Paris. minoris formae ex
aere. C. A. O. A. F. hoc est,
Colonia Antoniniana Oea Au-
gusta Felix. Vnum e tribus
oppidis est, ex quibus omni-
bus conflata Vetus Tripolis:
quae hodie, Tripoli vecchio.
Solinus, c. 27. p. 49. Achaei
Tripolin lingua sua signant,
de trium urbium numero, Oeae,
Sabrae, Leptis magnae. H.

c. Cinyps) Κίνυψ et amnis,
et circumiacientis regionis
nomen est Herodoto, Lib.
Melpom. p. 280 et 287. Κί-
νυψος ποταμός Ptol. I. c.
nunc Tripolitanus amnis.
Mela, L. I. c. 7. Ultra est
Oea oppidum, et Cinyps flu-

uius per oberrima arua deci-
dens. H.

d. Neapolis) Quae nunc
Tripolis dicitur, Tripoli de
Barbatae, regni cognominis
caput. Caue hanc Neapolim
cum altera confundas, de
qua sup. sect. diximus in Prou.
Proconfulari, seu Zeugitana.
H.

e. Gaphara) Haec fortassis
Γαφαρα λιμνη dicitur Ptol.
inter Neapolim et Oeam, L.
IV. c. 3. Vide Not. et Em.
N. XIV. (paulo post) Nunc
est Tesura. Taphra) In libris
omnibus sic Taphra legitur:
Gaphara habet Ptolem. Scy-
lax, p. 46. situm huius orae
describens: Από δε Νεαπό-
λεως της Καρχηδονίων χώ-
ρας Γαφαρα πόλις. Ταύτη
παράπλευς ημέρας μιας από
Νέας πόλεως. Από δε Γρα-
φάρων Αβρότονον πόλις
και λιμνη: Sed Γαφαρα Scy-
lax pro Γαφαρα videtur scri-
psisse. H.

f. Abrotonum) Scylaci et
Stephano, Αβρότονον. Sed
ille cum Neapoli eandem fa-
cit: diuersam ille, cum Pli-
nio, Pomponioque. Nunc
Tesura. H.

g. Leptis altera) Hodie Le-
bida. Hanc Strabo L. XVII

tur magna. Inde Syrtis h. maior, circuitu DCXXV. i. aditu autem k. CCCXII. ¹ mill. pass. Inde accollit gens Cispadum. l. In m. intimo sinu fuit ora n. Lotophagi.

i. CCCXIII. Gr.

p. 835. et Ptol. L. IV. c. 3. eandem esse cum Neapoli arbitrantur. Rectius cum Pomponio Plinius differant; quod et ipse situs comprobat. Inter episcopos Prou. Tripolitanae, apud Victorem, *Callipides Leptimagnensis*. H.

h. *Syrtis maior circuitu DCXXV.*) Confirmat hanc lectionem Martianus libro sexto. Cui tamen quantum fidei haberi debeat, haud sane mihi constat. Pomponius altero fere spatio qua dehisceat, quaque flexum agit, ampliore; maiorem Syrtim minore tradit. In Strabone numerus stadiorum aditus et circuitus insanabiliter depravatus est, consulto etiam a me frustra Lascari Rhyndaceno, Graece ac Latine doctissimo, quo tempore legatus Leonis Pontificis maximi venit in Hispaniam; ferebat enim secum inter alios codices Strabonem antiquum, et ut ipse iactabat, emendatissimum. Cuius tamen hac in parte conditio communis erat cum ceteris vulgatis codicibus. *Pintian*,

Syrtis maior) Gallis, *les Seches de Barbarie*, Italis *Golfo de Sidra*. Nautis; *il Golfo di Zuloche*. H.

i. DCXXV. *mill.*) Ita Martianus, L. VI. de tercio Africae sinu, p. 227. H.

k. CCCXII. *mill.*) Vide Not. et Em. N. XV. (hic consp.) CCCXII. *mill.*) Ita sane libri omnes. Verum cum Mela L. VI. c. 7. de Syrti maiore agens, et qua dehisceat, et qua flexum agit, altero tanto spatio doceat esse ampliore, quam sit Syrtis minor: haec autem qua mare accipit, centum fere millia passuum, auctore Plinio Pomponioque pateat: superfluere hoc loco centenarii notam, perspicuum est, scribique oportere CCXII. H.

l. *Cispadum*) Hi Syrtium oram occidentalem accollere olim: quae orienti obuertitur; Lotophagi, a promontorio Boriq, usque ad Phycunta, de quo lect. sq. Mela, L. I. c. 7. H.

m. *In intimo sinu fuit ora Lotophagôn, etc.*) Lege: *In intimo sinu fuit ora Lotophagôn, quos quidam Machryas dixere, etc.* Vide *Is. Voss.* in Melam. 31.

n. *Lotophagon*) Λωτοφάγοι Λίβυες Scylaci, p. 45. qui loto vescebantur: quo de cibo dicemus, L. XIII. s. 32. H.

trophagôn, quos quidam Alachroas o. dixere, ad Philaenorum p. aras: ex arena sunt eae. Ab his non procul a continente palus vasta amnem q. Tritonem nomenque ab eo accipit, r. Pallantias¹ appellata Callimacho, et citra minorem Syrtim esse dicta:

1. *Pallanteas. Cb.*

o. *Alachroas*) Alochroas a glauco maris colore. *Dalec.* *Alachroas dixere*) Quasi marini coloris viros. Vide Not. et Em. N. XVI. (hic pos.) *Alachroas dixere*) Machryas forte rectius agnoueris: Sunt enim *Μάχρυες* Ptol. L. IV. c. 3. et Stephano, quos Herodotus, L. IV. Melpom. p. 231. n. 178. *Μάχλυας* appellat, ipseque Plinius L. VII. f. 2. supra *Nafamonas* locat. Hos ad mare vsque pertinere Herodotus affeuerat, Lotophagis esse confines, et loto pariter vesci, ac Tritonis amnis ripam accolere: *Λωτοφάγων δὲ τὰ παρά θάλασσαν ἔχοντων Μάχλυες, λωτῶ μὲν καὶ ἔτοι χρεώμενοι — κατήκει δ' ἐπὶ ποταμὸν μέγαν, τῷ ἔνομα Τριτωνῶν ἐστίν.* Sed libri omnes *Alachroas* exhibent, Reg. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. H.

p. *Philaenorum aras*) Vide Sallust. in Iugurth. p. 114. *Dalec.*

Ad Philaenorum) Vbi Philaeni fratres viui sponte obrui se passi sunt. Rem narrant eleganter Mela L. I. c. 7. Valerius Max. L. V. c. 6.

p. 278. Sallustius, bello Iugurth. p. 116. H.

q. *Amnem Tritonem*) *Λίμνην Τριτωνίδα*, et *ποταμὸν μέγαν Τριτωνῶν* hoc tractu agnoscunt Herodot. L. IV. Melp. n. 179. p. 281. et Ptol. L. IV. c. 3. Hodie nomen amni, *Melelus*, ultra regni Tripolitani fines, vnde regnum Barcaë incipit. H.

r. *Pallantias*) *Παλλαντίας* Mineruæ epitheton est in Epigram. Id paludi inditum nomen, quod in amne cognomine, inquit Solinus, c. 27. p. 52. *speculatam se artium Deam crediderunt.* Ab eo vicissim ipsa Tritoniae nomen recepit: Festus. *Tritonia Minerua, a ripa Tritonis fluminis dicta, quod ibi primitus sit visa.* Alia est Mineruæ appellatio, qua *Τριτογένεια*, aliaque vocis originationo: qua de Eusebium consule, L. III. praep. p. 89. et Apologiam Homeri a nobis editam. Veremur etiam valde, vt a Pallade *Pallantias amnis* rite deducatur. Hic tamen genitam Mineruam Mela ait, L. I. c. 7. H.

dicta: a multis vero inter duas Syrtes. Promontorium, quod maiorem includit, Borion s. appellatur. Ultra Cyrenaica ¹ prouincia. Ad hunc finem Africa t. a fluuio Ampsaga populos u. XXVI. ² habet, qui Romano parent imperio. In his colonias x. vi. praeter iam supradictas, Vthinam y., Tuburbin. z. Oppida ciuium Romanorum xv. ex quibus in mediterraneo dicenda a. Azuritanum ³, b. Abutucense ⁴, Aboriense c., Canopicum d., Chilmanen-

1. Cyren. promontoria prouincia. Ch. 2. DXVI. Sal. Ch. 3. Assuritanum. V. 4. Abiracense, Apariense (ab oppido Apari.) V.

s. Borion) Borion quoque Melae, L. I. c. 7. Straboni, L. XVII. p. 836. *μικρὸν ἀκρωτήριον Βόρειον*, citra Berenicen. Nunc est *Capo di Teionnes*. H.

t. Africa) Non ea iam quae proprie dicta, sed quae latius sumta, Numidiam quoque complectitur: quo plane modo Africae proprie appellatae nomen a Mela accipitur, L. I. c. 7 a promontorio Metagonio ad Philaeorum aras. H.

u. Populos XXVI.) At codices omnes MSS. Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. etc. habent *populos* DXVI. qui numerus fidem omnem superat. H.

x. Colonias VI.) In quibus sunt Vthina, et Tuburbis, inquit, praeter iam supra dictas quatuor, Cirtam, Siccam, Carthaginem, et Maxullam. H.

Vol. II.

y. Vthinam) Οὐθίνων Ptol. L. IV. c. 3. inter mediterraneas Africae ciuitates, inter Tabracam oppidum, et Bagradam amnem, Proconsularis prouinciae. In Collat. Carth. p. 119. *Isaac Episcopus plebis Vthinensis*. Et in concilio S. Cypriani de haeret. bapt. *Felix ab Vthina*. H.

z. Tuburbin) In eadem Zeugitana seu Proconsulari, *Tuburbo minus*, a Carthagine M. P. XLVI. *Θεβερβών*, Ptol. l. c. Inter episcopos Prou. Proconsularis, apud Victor. Vitenf. *Benenatus Tuburbitenfis*. H.

a. Azuritanum) In R. 1. 2. Colb. 1. 2. et Paris. *Absuritanum*. Est haec *Ἀσσυριανή* Ptol. L. IV. c. 2. inter mediterraneas ciuitates Numidiae Nouae, prope Siccam Veneriam. H.

b. Abutucense, Aboriense) Scribo, *Apariense*, ab oppido

T

do

manense e., Simittuense f., Thunusidense g., Tuburnicense h., Tynidrumense i., k. Tibigense¹, Vcitanana l. duo, maius, et minus²: Vagenense m. Oppidum Latinum vnum Vsalitanum. n. Oppidum stipen-

1. Tichicense. V. 2. minus. Vagense oppidum. V.

do Apari, Ptolemaeo, quarto. Nec obstat corrigi infra ab Hermolao *Aparitanum* pro *Acharitanum*, non aduertente indicari illic mediterranea, quae intetiacent Castra Cornelia et Borion promontorium: Aparin vero statui a Ptolemaeo inter Ampsagam fluium et Tabracam, quae tanto ante praecedit Castra Cornelia. *Pintian.*

c. *Aboriense*) In Collat. Carth. p. 121. *Trifolius episcopus plebis Aborensis*. Huc forte Suidae illud pertinet. "Αβωρα ὄνομα τόπος. H.

d. *Canopicum*) *Καννώπισσα* Ptol. L. IV. c. 3. oppidum est mediterraneum Africae proprie dictae, inter Tabracam ciuitatem, et Bagradam fluium. Stephanus *ἐστὶ καὶ Λιβύης τόπος Κάνναβος*. H.

e. *Chilmanense*) *Κίλμα* mediterraneum Africae propriae oppidum, post Bagradam amnem, sub Carthagine, auctore Ptolemaeo, L. IV. c. 3. H.

f. *Simittuense*) *Σιμίτθ* oppidum mediterraneum Numidiae nouae, inter Ampsa-

gam fl. et Tabracam oppidum. Ptolemaeo l. c. *Simittu colonia* est in Numidia Antonio, a Bulla Regia, de qua supra, VII. mill. pass. H.

g. *Thunusidense*) *Θύνουσιδα* Ptol. l. c. prope Madauram. H.

h. *Tuburnicense*) *Θυβέρνικα κολωνία* Ptol. l. c. Sed idem Tuburficam ab ea diuersam facit, quod vereor, vt iure faciat. H.

i. *Tynidrumense*) Ptolemaeo rursum inter oppida Numidiae nouae mediterranea, *Θύνιδρομον κολωνία*, L. IV. c. 3. H.

k. *Tibigense*) Ita libri omnes, etiam MSS. ex quibus Ptol. est emendandus, qui l. c. permutatis syllabis, pro *Τιβίγνα*, scribit *Θιγίβα κολωνία*. H.

l. *Vcitanana duo*) Horum alterum *Ούνισβι* Ptol. l. c. In Collat. Carth. p. 131. *Octavianus episcopus plebis Vcimanus*. H.

m. *Vagense*) *Ουάγα* Ptol. L. IV. c. 3. prope Cirtam. H.

n. *Vsalitanum*) Diuersa ab ista Vzala est, vnde Euodius Vzalen-

stipendiarium vnum¹, Castris o. Cornelii. Oppida libera triginta: ex quibus dicenda intus p. Acolitanum, q. Acharitanum², Auinenser., Abziritanum s., Canopitanum t., u. Melzitanum³, x. Materense⁴,

T 2

Sala-

1. vnum. A castris Cornelii opp. V. 2. Aparitanum. M. Auittense. V. Arrizitanum. 3. Melditanum. V. Melizitanum. Ch. 4. Madaurense Gr. et Al. Madurense. V.

Vzalensis Episcopus, Augustino per familiaris, Epist. 147. et Serm. 33. de diuersis. Et inter episcopos Prouinciae Proconsularis in Notit. Africae Sacconius Vzalensis. Coloniam Vticae vicinam vocat Augustin. L. XXII. de Ciuit. c. 8. H.

o. Castris Cornelii) Opinior addendam praepositionem a, vt legatur a Castris Cornelii, hoc sensu: Oppida superius monstrata, esse in mediterraneo sita, ab Ampsaga fluuio ad Castra Cornel. quem locum post Bragadam flumen locat capite proximo in Africa proprie dicta, nunc vero indicari loca quae sunt a Castris Cornelii ad Borion vsque promontorium maiorem claudens Syrtin. Dalec.

Castris Cornelii) Hoc est, iuxta castra Cornelia, vel appositum oppidum castris Cornelii, de quibus f. 3. Aduersatur MSS. codicibus Pintianus, orationemque Plinianam labefactat, cum A castris Cornelii, legi putat oportere. H.

p. Acolitanum) In Notit.

Africae, inter episcopos prou. Byzacenae, Restitutus Acolitanus. Straboni, L. XVII. p. 831. Ἀχόλλια ἐλευθέρα πόλις. In vet. inscr. apud Grut. p. 512. AQVILITANI, cum Leptitanis, Vfallinatisque iunguntur Hirtio, L. de bello Afric. passim Acilla vocatur libera ciuitas. H.

q. Acharitanum) In R. I. Accharitanum R. 2. Accaritanum. H.

r. Auinense) Ita libri omnes. Id oppidum esse arbitror, quod alii Vinense vocant. Nam Vina Ciuitatem in Zeugitana Antoninus agnoscit. Hermolaus mauult Avitense ab Ἀουίττα mediterraneo oppido, inter Tabracam oppidum, et Bagradam amnem, apud Ptol. L. IV. c. 3. H.

s. Abziritanum) In Coll. Carth. p. 112. Fructuosus Abzirirensis. H.

t. Canopitanum) In Coll. Carth. n. 133. Felix episcopus Canopitanorum. H.

u. Melzitanum) In R. I. 2. et Chiff. Melizitanum. In Coll. Carth. p. 99. Titus

episco-

Salaphitanum y., Tusdritanum z., ¹ Tiphicense a.,
Tuni-

1. *Tiricense inseritur in ed. Gr. et Al. Thificense ap. Ch.*

episcopus plebis Melzirensis.
H.

x. *Materense*) Inter episcopos prouinciae Byzaceniae, in Notit. Victoris, *Adelfus Mattaritanus*. Vide Not. et Em. N. XVII. (hic coll.) *Materense*) Hanc lectionem, quam summa fide, ac miro consensu codices omnes MSS. exhibent, R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. ipsaque Parmensis editio, primus induxit Hermolaus, ut *Madaurense* nobis oppidum obtruderet. Celebratum illud quidem, Apuleii Philosophi natalibus, et D. Augustini palaestra: sed non huius loci: quo Byzaceniae fere mediterranea censentur oppida: cum Madaurense Numidiae fuerit, ut ipse testatur Apuleius, Victorque Vitenfis, cuius in Notitia, inter episcopos Numidiae *Prudentius Madaurenfis* laudatur. H.

y. *Salaphitanum*) Vide Not. et Em. N. XVIII. (hic consp.) *Salaphitanum*) Ita libri omnes huius tamen oppidi vestigium vllum vsquam deprehendere nondum licuit. Forte *Sataphitanum* scripsit: nam in Collat. Carth. p. 167. *Vrbannus Satafensis* legitur. Forte *Salaritanum*: quod in eadem Collat. p. 139. *Procu-*

lus episcopus plebis Ginesitensis Salariae. Vel denique permutatis tantum syllabis, *Sufetulanum*: est enim inter episcopos prou. Byzaceniae, in Notit. Victoris, *Praesidius Sufetulensis*. Sed in tam multiplicibus coniecturis ne mihi quidem ipse satisfacio. H.

z. *Tusdritanum*) Nomen oppido *Θυσδριος* apud Ptol. L. IV. c. 3. sub Adrumeto. Tusdrum Antonino, in Byzacena. H.

a. *Tiphicense*) Vide Not. et Em. N. XIX. (hic adi.) *Tiphicense*) Libri editi ad hunc diem exhibent, *Tiricense*, *Tiphicense*: sed prioris nomenclaturae oppidum, nulli MSS. codices Pliniani, nulla Notitia Africae agnoscit. Neque vero exploratae fatis fidei alterum quoque nomen *Tiphicense* est: ut venire in dubium iure videatur, an huc referri possit *Pascasius Tijucensis*, ex Collat. Carth. p. 109. An *Solemmius Tigisitensis* e p. 140. ac denique *Tigicense* scribi oporteat, a Tigisi oppido, quod a Procopio describitur, L. II. Vandal. MSS. certe Reg. 2. et Chiffi. legunt *Thificense*. H.

Tunicense b., Theudense c., d. Tagestense¹, Tigense e., Vlusubritanum f., Vagense g. aliud, Visense h., i. Zamenſe². Ex reliquo numero non ciuitates tantum, ſed pleraeque etiam nationes iure

T 3

dici

1. *Tagaſtenſe. V.* 2. *Zyamenſe. Cb.*

b. *Tunicenſe*) In MSS. R. I. etc. *Thunienſe*. Oppida modo mediterranea cenſentur: quamobrem Tunetum, litoralem ciuitatem, quam *Tunis* vocamus, caue hic a Plinio appellari putes. H.

c. *Theudenſe*) Inter episcopos prouinciae Byzacenaе, in Notitia Victoris, *Decimus Theuzitanus*, ſiue *Theuditanius*: nam Theuza et Theuda promiſcuae ſcribitur, vt Quiza et Quida, quod ante monuimus, literis D et Z in hiſce nominibus permutari inuicem ſolitis, vt vulgo creditur. H.

d. *Tageſtenſe*) In MSS. omnibus R. 1. 2. etc. *Tageſenſe*. Nec Tagaſta porro, nec Teueſte, locum habere hic poteſt: tribuitur enim vtraque Numidiaе Prouincia: neutra Byzacenaе, cuius nunc luſtrantur oppida. H.

e. *Tigenſe*) In Collat. Carth. p. 98. *Aprus episcopus plebis Tigiensis*, fortassis huic pertinet. H.

f. *Vluſubritanum*) Οὐλὺ-βζιγῆα Ptol. L. IV. c. 3. inter oppida Africae mediter-

ranea, in Byzacena, ſub Adrumeto. H.

g. *Vagenſe aliud*) Aliud nimirum a ſuperiori Vagenſi, quod in Numidia poſitum circa Cirtam diximus: iſtud, in Byzacena. Vnicum Collatio Carthaginienſis agnoſcit p. 211. *Accedente Ampelio Vagenſi*, inquit. Et mox *accedente Primulio episcopo Vagenſe*. H.

h. *Viſenſe*) In Collat. Carth. p. 178. *Darius episcopus Viſienſis*. Vide Not. et Em. N. XX. (hic adi.) *Viſenſe*) Libri MSS. omnes R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. *Siense*. Ab V. litera duci vocis huius initium vidit Hermolaus. Frobenius *Vigenſe* commentus eſt. Nos *Viſenſe* reponimus, ex Collat. Carth. H.

i. *Zamenſe*) In Collat. Carth. p. 101. *Dialogus Zamenſis*. Hae Iubae regia fuit, Hirtio teſte, Vitruuioque. Arcem regni Salluſtius vocat, in bello Iugurth. p. 99. Liuius L. XXX. p. 362. *Zama quinque dierum iter a Carthagine abeſt*. H.

dici possunt, vt k. Natabudes¹, Capfitani l., m. Misulani², Sabarbares n., Massyli o., Nisives p., Vamacures q., Ethini r., Muffini t.: t. Marchubii³, et tota Gaetulia ad flumen Nigrin, qui Africam ab Aethiopia dirimit.

V.

1. Nazabutae. Caspitani. V. 2. Misulani, Sababares.
Cb. 3. Macrobbii.

k. *Nazabudes*) Ita libri omnes, etiam MSS. Ptolemaeo L. IV. c. 3. *Ναζαβυτες* vocantur. H.

l. *Casfitani*) Sallustius, in bello Iugurth. p. 127. *Erat inter ingentes solitudines, oppidum magnum atque valens, nomine Capsa, cuius conditor Hercules Libys memoratur, etc.* Ibi de huius urbis obsidione prolixè et eleganter. *Κάψα* Ptol. L. IV. c. 3. inter Bagradam et Tritonem amnes. Ciues Sallustio *Capsenses*. H.

m. *Misulani*) In R. I. 2. Colb. I. 2. et Chiffi. *Misulani*. Ptol. L. IV. c. 3. *Μισυλαμοι*, Cirtae ad austrum subiecti: quibus vicini *Natabutes* proxime appellati, Tacit. Annal. L. II. p. 57. *Misulanorum valida gens, et solitudinibus Africae propinqua.* H.

n. *Sabarbares*) Ita R. I. 2. Chiffi. *Sababares*. Ptol. L. IV. c. 3. *Σαββββρες*. H.

o. *Massyli*) Caue hos cum Massaesylis confundas, de quibus actum est superius,

sect I. *Massyla* Numidiae gens altera a Liuiò appellatur, L. XXIV. p. 26. H.

p. *Nisives*) *Νισιβες* Ptol. l. c. Iidem forte, qui *Nisuetae* Liuiò, L. XXXIII. p. 396. H.

q. *Vamacures*) Ita libri omnes. Forte ii sunt qui Ptol. l. c. *Αμακυρες* appellantur: vel ii potius, qui in orientali parte Mauritaniae Caesariensis positi, *Μακυρες*, vel ii qui in eodem fere tractu *Μακυρες* vocantur, apud eundem Ptol. L. IV. c. 3. H.

r. *Ethini*) Eos esse suspicor, qui Ptolem L. IV. c. 3. *Κυθιοι*, *Cinithiorum haud speruenda natio*, Tacito dicitur, iuxta Misulanos, Annal. L. II. p. 57. H.

s. *Muffini*) Qui Ptolemaeo *Μουφιοι*, l. c. H.

t. *Marchubii*) Qui in orientali Mauritaniae Caesariensis parte positi, iuxta Numidiam, *Μαρχυβιοι* a Ptol. appellantur, L. IV. 2. H.

V. Cyrenaica u., eadem Pentapolitana regio illustratur Hammonis x. oraculo, quod a Cyrenis abest cccc. M. passuum; fonte y. Solis: vrbibus maxime quinque, Berenice, Arfinoë, Ptolemaide, Apollonia, ipsa Cyrene. z. Berenice a., in b. Syrtis

T 4

tis

u. *Cyrenaica*) Haec deinceps iisdem verbis Martianus, L. VI. c. de tertio finu Africae, p. 217. et Solinus, c. 27. p. 52. A Cyrene vrbe prouinciae nomen: vrbi a Cyre fonte ἀπὸ Κυρήνης πηγῆς, vt Callimachus ait, in Hymno Apollinis: vel a Cyra monte, vnde fons oritur, vt Iustino visum L. XIII. c. 7. p. 136. Hodie, *le Royaume de Barca*. H.

x. *Hammonis oraculo*) Describitur a Curtio, L. IV. c. 28. [et sq. Iouis Hammonis porro simulacrum arietino vultu fuisse omnes sciunt: confirmat Athanasius, Λίβυες πρόβατον ὃ καλεῖσιν Ἀμμωνά θεὸν ἔχουσι, καὶ τῶτο πολλοῖς παρ' ἐτέρων εἰς θυσίαν σφάζεσθαι. Vide Plin. L. XXXVII. f. 60. n. 7. Ceterum Hammonem Aegyptii Iouem appellant, teste Herod. L. II. n. 42. p. 206. Ἀρμῆν γὰρ Αἰγύπτιοι καλεῖσσι τὸν Δία. H.

y. *Fonte Solis*) Supra lib. II. cap. 103. Fontem Solis Troglodytis assignat, vt hic locus ex illo videatur emendandus, vel contra. *Dalec.*

Fonte Solis) De eo dixi-

mus, L. II. f. 6. Mela quoque de situ Plinio suffragatur: *Sunt*, inquit, L. I. c. 8. *in Cyrenaica Hammonis oraculum, fidei inclytrae: et fons, quem Solis appellant*, etc. H.

z. *Cyrene*) Cyrene est colonia Thereon: ac deinceps duae Syrtes, interque eas Leptis: deinde arae Philendon, quem locum Aegyptum versus finem imperii habuere Carthaginenses: Salust. pag. 67. Cyrenes, seu Zoës potius, quae Cyrene postea est nuncupata, Battus ἰσχνόφωνος καὶ τραυλός, conditor fuit, post diuturnos labores illic positus sedibus. Ouid. in Ibin. *Conditor ut tarde blasus cognomine Cyrbae Orbis in innumeris inueniunt locis*. Leopardus cap. II. III. *Dalec.*

a. *Berenice in Syrtis extimo cornu est, quondam vocata Hesperidum*, etc.) Vide *Salmas.* Plinium conuincentem falsi, pag. 373. a.

b. *Syrtis*) De vtraque Syrti maiore et minore vide Strab. lib. XVII. fol. 792. *Dalecamp.*

In Syrtis extimo cornu) *Circa extimum Syrtis cornu*, inquit

tis extimo cornu est, quondam vocata Hesperidum c. supradictarum, vagantibus Graeciae fabulis. Nec procul ante oppidum fluuius d. Lethon¹, lucus facer, vbi Hesperidum horti memorantur. Abest a Lepti e. CCCLXXV.² M. passuum. Ab ea Arfinoë f., Teuchira³ vocitata, XLIII. M. passuum. Et deinde

1. *Lethe. V.* 2. *sic et M. V. Marcian. et Ch. CCCLXXXV. Gr. et Al.* 3. *Tauchera. V.*

quit Solin. c. 27. p. 53. nempe Syrtis maioris. Borion, credo, promontorium intelligit, de quo sect. sup. quo Syrtium maior includitur, seu terminatur ab orientali parte. Oppido nunc vetusti nominis vestigia non obscura, *Bernichio. H.*

c. *Hesperidum*) Vt vagantur fabulae, inquit, alibi aliis Hesperidum hortos statuentibus, aliis quidem in Magnesia, aliis ad fretum Herculis: in oceano aliis: hic quoque nonnulli collocarunt Hesperidas, quas f. I. ad Atlantem montem posuimus. Ptol. L. IV. c. 4. *Βερενίη, ἢ δὲ Ἑσπερίδες.* Ammian. L. XXII. p. 233. *Berenice, quas Hesperidas appellant.* Hesperis prius dicta est, quae mox Berenice ab vxore Ptolemaei Evergetae. Stephanus: *Ἑσπερίς, πόλις Λιβύης, ἢ νῦν Βερενίη.* Mela, L. I. c. 8. p. 110. non alio nomine, quam Hesperidem vocat. *H.*

d. *Lethon*) Ita Solinus, et Martian. ll. cc. *Λήθων* est Ptol. l. c. iuxta Berenicen. *Ληθαῖος* Straboni, L. XIV. p. 647. *ἐν Ἑσπερίταις Λίβυσι*, vbi Casaubonus, qui sint Hesperidae Libyes, Berenices nimirum incolae, quae Hesperidum dicta est regio, videtur nesciisse. Ptolemaeus alter Aegypti rex, L. II. Comm. ap. Athen. L. II. p. 71. *Λήθωνα* cum Plinio vocat. Et hic quoque, ob similitudinem cum infernali Lethe, creditus obliuionem parere, teste Lucano, L. IX. v. 355. *H.*

e. CCCLXXV.) Sic rescriptus ex MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Chiff. Paris. atque ex Martiano, L. VI. p. 217. Prius legebatur CCCLXXXV. *H.*

f. *Arfinoe*) *Ἀρσινόη, ἢ καὶ Τεύχερα*, Ptol. L. IV. c. 4. et Straboni, L. XVII. p. 837. *Τεύχερα*, Stephano, p. 115. et Scylaci, p. 44. Nunc *Trochara. H.*

de Ptolemaeis g., antiquo nomine Barce, xxii. h. M. passuum. Moxi. xl. ¹ M. pass. promontorium Phycus k. per Creticum mare excurrit, distans ccl. l. M. passuum a Taenaro Laconicae promontorio. A Creta vero ipsa m. cxxv. ² M. Post id Cyrene n., a mari vndecim M. passuum. A Phycunte o. Apolloniam

T 5

loniam

1. ccl. Gr. et Al. 2. ccxxv. M. ipso etiam Plinio teste, supra lib. iv. cap. 12.

g. Ptolemais) Strabo, l. c. ἡ Βάρκη πρότερον ὕν δὲ Πτολεμαίς. Ita et Stephanus, verbo Βάρκη. Ptol. tamen l. IV. c. 4. Πτολεμαίς et Βάρκη duae sunt ciuitates: haec mediterranea, illa litoralis. Scylaci quoque l. c. Ptolemais igitur condita, non eo loco, quo Barce fuit, sed quo Barcaeorum portus. Inter Poenorum hostes, a Marone, Aen. l. IV. censentur lateque furentes Barcaei. Nunc quoque interius oppidum retinet nomen et moenia, Barca: vnde regni appellatio: litorale, *Tolemera*, nuncupatur. H.

h. XII. mill. pass.) A Teuchira Ptolemaidem, Anton. in Itin. XXVI. mill. pass. interuallum facit. H.

i. Mox XL. mill. pass.) Vide Not. et Em. N. XXI. (hic adi.) Mox XL. M.) Sic restituiimus ex MSS. R. I. 2. etc. cum prius perperam legeretur in editis, CCL. Sententia loci est, a Ptolemaide distare XL. millibus pass. promontorium, Phycuntem

appellatum: quod interuallum tabulae omnes Geographicae approbant: alterum non ferunt. H.

k. Phycus) Φυκᾶς ἀίρον Ptol. l. IV. c. 4. Ibi regio Cyrenaica ab occasu incipit flectere se in exortum Solis. Nautis dicitur *Capo Rusato*. H.

l. CCCL. M. pass.) Sine bis mille et octingentis stadiis, ut ait Strabo, l. XVII. p. 837. quae mensura cum Pliniana congruit. H.

m. CXXV.) Ita libri omnes, etiam MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. etc. tum hoc loco, tum l. IV. f. 20. H.

n. Cyrene) Κυρήνη, de qua multa vide ap. Strab. l. c. Nunc esse *Cairoan* a quibusdam falso creditur: cum sit ab Arabibus conditum recens oppidum. Sed est *Ceyrer*, nunc pagus. H.

o. Apolloniam) Ἀπολλωνία Ptol. l. IV. c. 4. At Straboni, l. c. Ἀπολλωνίας Κυρηναίων ἐπίγειον, Cyrenensium nauale. Hodie *Bondar*: Geographo Nubiensi, *Bondarca*. H.

loniam xxiv. mill. pass. Ad p. Chersonesum^r lxxxviii. mill. passuum. Vnde² Catabathmum q. ccxvi.³ mill. passuum. Accolunt r. Marmaridae, a Paraetoni ferme regione ad Syrtin vsque maiorem porrecti. Post eos Ararauceles s., et iam in ora Syrtis Nasamones t., quos antea Mesammones u. Graeci⁴ appellauere, ab argumento loci, medios⁵ inter

1. a Cherroneso. 2. Inde Catabathmus. 3. ccvi. Ch.
4. Grai. Ch. 5. medio. Ch.

p. Ad Chersonesum) Χερσονήσος μεγάλη Ptol. L. IV. c. 5. inter Marmaricae nomos, siue Praefecturas. Vbi nunc *Capo di Roxatim*, finisque cognominis, *Golfo di Roxatim*: alii *Raxiltim* scribunt. Straboni, L. XVII. p. 838. "Ἀρὰ Χερρόνησος λιμένα ἔχουσα. Promontorium cum portu. Stephano vrbs est, cui nomen et Κέρρονια fuit: gentile, Κερρόρειος, vt a Ταυχέρια, de qua paulo ante, Ταυχέρειος. H.

q. Catabathmum) Lege Salust. in Iugurtha pag. 65. in diuisione orbis: *Ab ortu, soli decliuis latitudo, quem locum Catabathmon incolae appellant.* et pag. 67. *Vbi ad Catabathmum, qui locus Aegyptum ab Africa diuidit, etc. Dalec.*

Catabathmum) De Catabathmo, et Paraetonio sect. seq. H.

r. Accolunt Marmaridae) Μαρμαρίδαί Straboni, l. c. H.

s. Ararauceles) Post Marmaridas, versus occasum Solis, Syrtimque maiorem. Ἀραυραυκίδες Ptol. L. IV. c. 4: quorum magis ad ortum Solis regio vergit, quam Barchitarum. H.

t. Nasamones) Νασάμωνες, Syrti maiori confines, apud Strabonem, L. XVII. p. 838. Gentis mores ac situm Lucanus perelegantè describit, L. IX. v. 439 *Quas Nasamon gens dura legit, qui proxima pomo Nudus rura tenet: quem mundi barbara damnis Syrtis alit: nam litoreis populator arenis Imminet, et nulla portus tangente carina Nouit opes. Sic cum toto commercia mundo Naufragiis Nasamones habent.* H.

u. Mesammones) Voce conflata ex μέσος, quod medium, et ἄμμος, quod arenam sonat. Ex Hebraica originatione vocem deriuat Bochart. Geogr. P. I. L. IV. c. 30. p. 322. quasi Viros Hammonis vox ea significet. H.

inter x. arenas sitos. Cyrenaicus y. ager xv. M. passuum latitudine a litore, et¹ arboribus fertilis z. habetur. Intus eodem spatio frugibus tantum: mox triginta mill. passuum latitudine, et ccl. mill. passuum longitudine, lasere a. modo. Post Nasamonas, b. Asbystae² et Macae c. viuunt. Ultra eos Hammanientes d. duodecim³ dierum itinere a Syrtibus

1. et, in Man. et V. et H. delet. 2. Abytae. V. Hasbitae Gr. et Al. 3. sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. xi. dier. Gr. et Al.

x. Inter arenas) Lucanus hanc oram describens, l. c. v. 454. Patet amne solum, liberque meatu Aeoliam rabiem totis exercet arenis. Et mox: Regna videt pauper Nasamon errantia vento. H.

y. Cyrenaicus ager) Accepta haec sunt ab Hierodoto, l. IV. Melpom. N. 199. p. 287. H.

z. Ferrilis habetur. Intus eodem spatio, etc.) Legend. Ferrilis habetur, etc. et ccl. M. passuum longitudine, lasere modo. Post Nasamonas Asbystae et Macae viuunt. Quae ergo lasere modo fertilis est. Post Nasamonas Asbystae et Macae viuunt, id est, degunt, non autem lasere viuunt, vt inepte accepit Solinus. Salmas. 381. b. 382. a.

a. Lasere modo) De lasere, l. XIX. f. 15. H.

b. Asbystae) Ἀσβύσαι. Vide Not. et Em. XXII. (hic pos.) Asbystae) In libris hactenus editis Hasbytae legitur, sed mendose. Ἀσβύ-

σαι enim vocantur primo ab Herodoto, l. IV. Melpom. n. 170. p. 279. Ἀσβύσαι, οὗτοι τὸ ὑπὲρ Κυρήνης οἰεῖσσι ἐπὶ θάλασσαν δ' ἔκατ' ἤκισιν Ἀσβύσαι. Hi supra Cyrenem habitant: ad mare autem non perungunt Asbystae: Ἀσβύσαι pariter Stephano, et Dionysio, v. 211. quem laudat Tzetzes in Lycophr. p. 122. Ptol. l. IV. c. 4. perperam Ἀσβύται pro Ἀσβύσαι. Hinc Ioui ipsi nomen, apud Nonnum, l. XIII. p. 372. Καὶ Διὸς Ἀσβύσαι μεσημβρίζοντας ἐν αὐλῆς. H.

c. Et Macae viuunt) Hoc est, degunt, siue habitant. Μακαροὶ Συρτίται Ptol. l. IV. c. 3. Μακαί Herodoto, l. IV. Melpom. n. 175. p. 280. et Scylaci, p. 45. et Diodoro, l. III. Bibl. p. 178. Solinus haec transcribens Asbystas lasere pariter viuere inepte pronunciat. H.

d. Hammanientes) Vel Ammanientes, vt ab ἀμμῶ ἀρέ-
na,

tibus maioribus ad occidentem, et ipsi quaque versus arenis circumdati: puteos tamen haud difficiles binum ferme cubitorum inueniunt altitudine, ibi restagnantibus Mauritaniae aquis. Domos e. sale montibus suis exciso, ceu¹ lapide, construunt. Ab his ad f. Troglodytas hiberni occasus plaga dierum g. iv.² iter, cum quibus commercium gemmae tantum, quam carbunculum vocamus, ex Aethiopia inuectae³. Interuenit h. ad solitudines Africae, supra minorem Syrtin dictas⁴, versa⁵ Phazania i. j. vbi

1. seu Gr. 2. VII. itinere. M. Ch. 3. sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. vectae Gr. et Al. 4. dictam. Ch. 5. vrbs. V. na, traxisse et illi nomen videri possint. Ii plane sunt, quos Solinus, c. 28. p. 54. Amantes vocat: quos cum Hammonis Iouis accolis Ortelius male confundit: et Borchartus eum secutus loco mox citato. Nam quod de domibus sale ceu lapide structis mox narratur a Plinio, id Amantibus a Solino arrogatur: situsque item inter Nafamonas et Troglodytas. Pars est deserti, quod nunc *Biledulgerid* vocant. H.
- e. Domos sale) Accepta haec ab Herodoto L. IV. Melp. n. 185. p. 284. H.
- f. Ad Troglodytas) Non vna modo in parte terrarum Troglodytae sunt: nam praeter eos, qui finum Arabicum accolunt, sunt et in Africae paene umbilico, a Syrtibus maioribus sedecim dierum itinere diffiti, versus occasum: vbi nunc *Techortina* re-
- gio. Τρωγλοδυτῶν Αἰθίοπες hi vocantur ab Herodoto, L. IV. Melpom. n. 185. p. 283. H.
- g. Dierum IV. iter) MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. Chiffi, *Dierum VII. itinere*. De carbunculorum commercio eadem habet Solinus: de his dicemus, L. XXXVII. f. 25. H.
- h. Interuenit) In ea via, inquit, quae est ab Hamniantibus ad Troglodytas occurrit Phazania regio, vergens ad eas solitudines, quas paulo ante diximus supra minorem Syrtin esse positas: initio nimirum superioris sectionis. H.
- i. Phazania) Φαζανία regionis nomen est, apud Agathem. Geogr. L. II. c. 5. Pars est deserti *Biledulgerid*, cum parte Tunetensis regni, quae maxime in austrum vergit. H.

vbi gentem Phazaniorum, vrbesque Alelen et Cillabam subegimus. Item Cydamum e k. regione Sabratae. Ab his mons longo spatio in occasum ab ortu tendit, Ater nostris dictus a natura adusto similis, aut ¹ Solis repercussu accenso. Ultra l. eum deserta: m. Matelgae ² oppidum Garamantum: itemque Debris n., o. affuso ³ fonte, a medio die ad mediam noctem aquis feruentibus, totidemque horis ad medium diem rigentibus: clarissimumque oppidum p. Garama ⁴ caput Garamantum q.: omnia armis

1. *velut solis repercussu accensus.* 2. *Mox Talgae. Cb.*
 3. *effuso.* 4. *Garamana. V.*

k. *E regione Sabratae*) Quam f. 3. sitam esse diximus in ipso Syris minoris cornu, qua spectat Africam proprie dictam. H.

l. *Ultra eum*) Versus austrum, vbi desertum vastissimum est, Biledulgerid. H.

m. *Matelgae*) Forte rectius, *Mox Talgae*, vt in Chiff. cod. R. 1. Colb. 1. 2. etc. H.

n. *Debris*) Meminit huius oppidi Priscianus in Periegesi, p. 369. *Continuo post hos sequitur Phaurusia tellus: Hanc habitant iuxta Garamantes Debride clari.* Βεδειρον est Ptolemaei, L. IV. c. 6. circa fontes Cinyphis amnis: nec procul a Garama metropoli. H.

o. *Affuso fonte*) De hoc fonte eadem Augustinus, L. XXI. de ciuit. c. 5. Solinus, c. 29. p. 54. Breuiter Isidorus, L. XIII. c. 13. ex Au-

gust. *Apud Garamantes fontem esse aiunt ita argentem diu, vt non bibatur: ita ardentem nocte, vt non tangatur.* Causam huius miraculi Lucretius inuestigat, L. VI. Ad ignes subterraneos nocturnumque frigus causam refert Licetus, L. V. de quaesitis per epist. p. 256. quem vide, si tanti id esse putas. H.

p. *Garama*) Γαράμη μητροπολις, Ptol. L. IV. c. 6. Videtur esse *Gademes* regionis hodieque cognominis caput. Ipsa Garamantum tellus regiones tres, vt diximus complectitur: *Fessen*, quae nempe ortui propior, *Guargala*, quae occidenti Soli: *Gademes*, quae inter vtramque media. Hos Strabo, L. XVII. p. 835. ait esse confines iis gentibus, vnde Carchedonii lapilli afferuntur: Troglodytis scilicet, (quae Techorina nunc regio est,) cum

armis Rom. superata, et r. a Cornelio Balbo triumphata: s. vni¹ huic omnium externo curru et Quiritium iure donato: quippe Gadibus² genito³ ciuitas Romana cum Balbo maiore patruo data est. Et hoc mirum, supradicta oppida ab eo capta, auctores nostros prodidisse: Ipsum in triumpho, praeter Cidamum et Garamam, omnium aliarum gentium urbiumque nomina ac simulacra duxisse, quae iere hoc ordine. t. Tabidium⁴ oppidum, Niteris u. natio, Negli-

1. vni omnium. V. aliis: vno omnium externorum. vnius Gr. et Al. 2. sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. 3. nato. Gr. et Al. 4. Thabudis. Ptol. Tabudium. Ch.

cum quibus commercium eius gemmae esse paulo ante diximus, quam carbunculum vocamus. H.

q. Garamantum) Strabo: *Vlra Getuliam est Garamantum regio, quae cum illa pariter progreditur, unde Carhedonii lapilli afferuntur. Dalec.*

r. Et a Cornelio Balbo triumphata, etc.) Lege: et a Corn. Balbo triumphata, vnius omnium curru externi, et Quiritium iure donati. Currus hic pro triumpho: dicit ergo triumphum Balbi externi hominis fuisse et ciuitate donati, vnius ex omnibus. Vide *Salmaf. p. 383. a. Cornelio Balbo*) De isto Cornelio multa posthac cap. 43. lib. VII. *Dalec.*

Cornelio Balbo) De hoc Balbo altero, siue iuniore, Cicero L. XI. ad Atticum, ep. 12. p. 341. De maiore, qui alterius, patruus fuit, idem

L. VIII. ad Attic. ep. 9. p. 236. H.

s. Vni huic omnium) Vni illi omnium externorum et triumphum honos et ciuitas est donata. Triumphauit et P. Ventidius: at non externus ille, sed Italus. Solinus, c. 29. p. 54. de Balbo: *Primus saue de externis, vrpore Gadibus genitus, accessit ad gloriam nominis triumphalis.* Verum non modo primus is externi sanguinis eum honorem est adeptus, sed et priuatorum postremus: Nam Romae consequenti tempore de victis gentibus soli Imperatores triumpharunt. In libris haetenus editis perperam, vnius omnium. *Salmaf. p. 483.* in Solin. spreta omnium librorum fide locum pro arbitrio mutat. H.

t. Tabidium) *Θαβουδις* Ptol. L. IV. c. 6. circa Bagrae fontes. H.

Negligemela oppidum, Bubeium natio, vel oppidum; Enipi natio, Thuben x. oppidum: mons nomine Niger: Nitibrium, Rapsa, oppida 1: Discera 2 natio, Debris oppidum, flumen Nathabur, Thapsagum oppidum, y. Nannagi 3 natio, Boin oppidum, Pege oppidum, flumen Dafibari. Mox z. oppida continua, Baracum, Buluba 4, Alafi, Balla 5, Galla 6, Maxala 7, Zizama 8. Mons Gyri, in quo gemmas nasci a. titulus 9 praecessit. Ad Garamantas iter inexplicabile adhuc fuit, latronibus gentis eius puteos (qui sunt non alte fodiendi, si locorum notitia adsit) arenis operientibus. Proximo b. bello, quod 10 cum c. Oensibus Romani gessere

1. oppidum. Ch. 2. Viscera. Ch. 3. Dannagi. Ch. 4. Bulba. Ch. 5. Galsa. 6. Balla. V. 7. Mazalla. 8. Cyzama. M. 9. Titus prodidit. V. M. 10. quod cum Oensibus Romani gessere initiis Vespasiani. Gr. et Al.

u. Nizeris) Colb. 1. 2. Nisiebres. Et mox Viscera pro Discera. Quibus et R. 1. et Chiffi. suffragatur. H.

x. Thuben) Huc, credo spectat Praepositus limitis Tubuniensis, inter Limitaneos, sub dispositione Comitum Africae, in Notit. Imp. Rom. f. 50. H.

y. Nannagi) Chiffi. Dannagi. R. 1. Colb. 1. 2. Tamagi. H.

z. Mox oppida) Horum deinde oppidorum, inquit, in triumpho imagines secutae sunt. MSS. paulo aliter haec nomina repraesentant: Baracum, Halasigalsa, Balla, Mazalla, Cizama. H.

a. Titulus praecessit) Singulis triumpho simulacris ti-

tulus affigebatur, cui inscripta gentium oppidorumque devictorum nomina. In MSS. R. 1. 2. et Colb. 2. titulus praecessit. In Colb. 2. titulus prodidit. H.

b. Proximo bello quod cum Oensibus gessere initiis Vespasiani Imperatoris) Circa initia Imperii Vespasiani, bellum illud gestum innuit a Romanis. Et proximum bellum vocat, quia proxime gestum, quum illa scriberet. Salmas. pag. 383. a.

c. Cum Oensibus) Ab Oea oppido, de quo dictum est f. 4. Solini paraphrasis, c. 29. p. 54. Sub Vespasiano principe, bello quodcum Oensibus gestum est, difficultas baud dissoluta est compendio spatii

fere auspiciis Vespasiani Imperatoris, compendium viae quatruidi deprehensum est. Hoc iter vocatur Praeter caput saxi. Finis Cyrenaicus Catabathmos d. appellatur, oppidum, et vallis repente conuexa. Ad e. eum terminum Cyrenaica Africa a f. Syrta minore decies centena LX. M. pass. in longitudine patet: in g. latitudine, qua cognitum est, DCCC. ¹

VI. Quae² sequitur regio Mareotis h. Libya appellatur, Aegypto contermina. Tenent Marmari-
dae

1. DCCCX. Cb. 2. sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. Ea
quae sq. Gr. et Al.

spatii breuioris inuento. Plinius proximum bellum dixit, quia proxime gestum, cum haec scriberet. Proximum Solinus nec dixit, nec vero integra fide potuit dicere, tanto nimirum Plinio recentior, quantum vel vnus hic locus abunde declarat. H.

d. *Catabathmos*) Mela, L. I. c. 8. *Catabathmos vallis de-
vexa in Aegyptium, fuit Africanam.* Ita et Sallust. bello Iuguth. p. 65. *Καταβαθμός* Graecis, descensum, deue-
xatatem, accliuatatemque loci significat. H.

e. *Ad eum terminum Cyrenaica Africa a Syrta minore decies CLX. M. pass.*) Scribo a Syrta maiore: non a Syrta minore. Nam a Syrtis maioris fine, hoc est a Boreo promontorio, incipit Africa Cyrenaica, cuius longitudinem ac latitudinem ostendit hoc loco Plinius. Liquet id tum ex Plinio supra capite quar-

to, non longe a fine, cum dicit: *Promontorium quod maiorem includit, Boreum appellatur. Ultra, Cyrenaica provincia.* Tum ex Ptolemaeo, IV. his verbis: *Cyrenaica provincia limites habet ab occasu Syrtin magnam. Pintian. f. A Syrta minore*) Ita libri omnes Cyrenaica provincia a maiore quidem Syrta incipit. At Cyrenaica Africa latius patet: a minore enim Syrta, vbi Africa proprie dicta desinit, ipsa initium ducit. H.

g. *In latitudine qua cognitum est, DCCC.*) Duo illa verba, in latitudine, non leguntur in antiquis codicibus. Quod si recipitur, permu-
tandi, vt sentio, erunt numeri, scribendumque, DCCC. M. pass. in longitudine. *Qua cognitum est, decies centena LX. M. Pintian.*

h. *Mareotis Libya*) Eius regionis vinum Mareoticum celebre

dae, Adyrmachidae i.: dein Mareotae. k. Menfura a Catabathmo ad Paraetonium kk. LXXXVI. M. pass. In l. eo tractu vicus Apis interest, nobilis m. religione Aegypti locus. Ab n. eo Paraetonium o. LXII. ¹M. pass. Inde Alexandriam, cc. ² millia passuum: latitudo CLXIX. est. Eratosthenes a Cyrenis Alexandriam terrestri itinere DXXV. M. prodidit. Agrippa totius Africae a mari Atlantico cum infe-

1. Sic quoque M. Cb. Paraetonium XII. mill. Gr. et Al.
2. sic ex verust. cod. et Martian. Alexandriam c. M. Gr. et Al.

celebre fuit. Plautus in Ca-
fina Libycum florem appella-
vit. Nisi (inquit) haec mira-
culose vspsiam percussit flore
Libyco. Turnebus cap. 12.
libro VIII. Aduers. Dalec.

Mareotis Libya) Μαρεώ-
της, quae Ptol. L. IV. c. 5.
Marmarica dicitur, inter Pen-
tapolim, siue Cyrenaicam,
et Alexandriam Aegypti.
Pars maxime orientalis regni
Barca. H.

1. Adyrmachidae) Ἀδυρμα-
χίδαί, ἔθνος Λιβύων, Scy-
laci p. 42. Πρώτοι Λιβύων.
Herod. L. IV. Melpom. n.
167. p. 279. Ἀδυρμαχίται
Ptol. l. c. Apud Stephanum,
Ἀδαρχίδαί, mendose. H.

k. Mareotae) A quibus regio-
ni nomen, Μαρεώτης νομός,
Mareotis praefectura, apud
Ptol. l. c. H.

kk. Paraetonium) Parthenio
ciuitas ab Aethico (ni men-
dum fit) dicitur pag. 33. et
pag. 46. Parthenium. Dalec.

Vol. II.

1. In eo tractu) Libyae Ma-
reotidis, Scylaci, p. 42. Ἀ-
πὶς πόλις, et Ptol. quoque
l. c. H.

m. Nobilis religione) De
cultu bouis Apis dicemas, L.
VIII. f. 71. H.

n. A beo Paraetonium) Πα-
ραιτόνιον inter oppida huius
Libyae, apud Ptol. L. IV. c.
5. In Conc. Nic. I. Titus Pa-
raetonii, in prouincia Libyae
inferioris. Nunc Raxa. H.

o. LXII. M. pass.) Vide
Not. et Em. N. XXIII. (hic
adi.) LXII. M. P. Inde Ale-
xandriam CC. mill.) Vterque
numerus, in libris impressis
corruptus, a nobis restitutus
est, tum ope codicum. R. 1.

2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff.
tum ipsius Martiani admoni-
tu, quem secuti, pro XIII.
M. rescriptimus LXII. ac pro
C. mill. restituta centenarii
nota, quae facili lapsu ama-
nuensibus excidit, CC. mill.
H.

V

inferiore Aegypto xxx. p. xl. ¹ mill. pass. longitudinem ². Polybius et Eratosthenes diligentissimi existimati, ab oceano ad Carthaginem magnam q. xi. ³ mill. passuum ⁴: ab ea Canopicum Nili proximum ostium xv. r. xxviii. ⁵ mill. passuum fecerunt. Isidorus a Tingi Canopum xxxv. s. xcix. mill. passuum. Artemidorus xl. t. minus quam Isidorus.

VII. Insulas u. non ita multas complectuntur haec maria. Clarissima x. est Meninx, y. longitudine

1. LXXX. M. V. et Cb. 2. longitudinem posuit. Vet. ad. 3. Vet. cod. quoque xi. M. pass. ad stipulante Martiano. xvi. mill. p. Gr. et Al. 4. passuum. Ab ea ad Canopicum, vel ab ea ad Canopicum Nili proximum ostio. 5. LXXVIII. V. xvi. mill. p. xxx. Gr. et Al.

p. XXX. XL.) Hoc est, tricicies centena, et quadraginta millia passuum, ut recte Martianus interpretatur, L. VI. c. de tertio Africae sinu, p. 217. apud quem tamen *quadringenta* perperam, pro *quadringenta* scribitur. Neque enim Latine dicimus tricicies quadringenta: sed si is numerus exprimi debet, *tricicies quater*, subintelligendo centena. H.

q. XI mill.) Hoc est, ut Martianus ait, undecies centena millia. Ita libri omnes. Editi vitiose, XVI. H.

r. XV XXVIII.) Quindecies centena, et viginti octo mill. pass. Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. etc. H.

s. XXXV. XCIX.) Tricicies et quinquescentena, et quadraginta nouem millia passuum. H.

t. XL. minus) Detrahit Artemidorus de Isidori summa, XL. millia. H.

u. Insulas) Vide Not. et Em. N. XXIV. (hic pos.) *Insulas*) Huic capiti lemma istud Plinii editores ex Indice huius libri petitum praefixere: *Insulae circa Africam, et ex aduerso Africae*: cum tamen nullae hoc loco memorentur insulae, quam quae contra Africam in mediterraneo mari sunt posita. Verum, ut in Indice monuimus, non *ex aduerso Africae* Plinius, sed *auersa* scripsit, Aethiopiā intelligens, quae auersa, hoc est, post Africam retro posita est: de ea enim peracta insularum mentione statim seq. sectione agitur. H.

x. Clarissima est Meninx, longitudine xxxv. M. passuum

dine ¹ xxv. mill. passuum, latitudine xxii. ab Eratosthene Lotophagitis z. appellata. Oppida habet duo, Meningem ab Africae latere: et a. altero Thoar ²: ipsa b. a dextro Syrtis minoris promontorio passibus cc. ³ sita. Ab ea centum mill. pass. contra c. laeuum, Cercina, cum vrbe eiusdem nominis

V 2

minis

1. sic et Ch. Longitudine xxxv. M. latitudine xxv.

Gr. et Al. 2. Thorar. M. 3. mille quingentis. Tol.

Man. Strab. hanc continenti iunxit.

suum, latitudine xxv.) Vetus lectio castissima, longitudine xxv. latitudine xxii. Nam Meninx insula, et altera e regione eius non longe distans, Cercina nomine, aequali sunt magnitudine, auctore Strabone libro ultimo. Cercinae vero longitudinem esse xxv. mox paulo Plinius docet. Ipsa a dextro Syrtis minoris promontorio p. cc. sita. Vetus lectio, mille quingentis. Porro duas has insulas continenti adhaerescere, auctor est Strabo ultimo libro. Pint.

Meninx) Μήνινξ Graecis. Nunc Gerbi et Zarbi. Quae appellatio haud recens est: nam Antonino Girba vocatur. Et Sexr. Aur. Vict. in Vita Vibii Galli Imp. Crearus, inquit, in insula Meninge, quae nunc Girba dicitur. Hinc in Africae notitia inter episcopos prou. Tripolitanae, cui ex aduerso haec insula obiacet, Faustinus Girbitanus. In ea vrbe C. Mario latebra fuit, inquit Solin. c. 27. p. 52. H.

y. Longitudine XXV.) Ita MSS. omnes: non vt editi, XXXV. Et mox, XXII. non XXV. H.

z. Lotophagitis) Et Ptol. quoque Λοτοφάγῆτις, L. IV. c. 3. et Polyb. L. I. p. 55. Λωτοφάγων νῆσος, ἢ καλεῖται Μήνινξ. Quoniam in aduersa continentis ripa Lotophagi fuerunt. Vide Strabon. L. XVII. p. 834. H.

a. Et altero) Altero latere, quod septemtrionali obuertitur. Sed oppido nomen apud Ptol. L. IV. c. 3. Γεργεα. H.

b. Ipsa a dextro) Quod est austro propius, et Tripolitano regno: cui promontorio nomen est ab ipsa insula, Capo di Zerbi. H.

c. Contra laeuum) Subintellige promontorium, vbi Africa proprie dicta deficit, vbi Sabrata oppidum Syrtim contingit: contra id litus Cercina est, Κέρκινα νῆσος καὶ πόλις, Ptol. l. c. aliisque. Nunc Gameleza. H.

minis libera, longa xxv. mill. pass. lata dimidium eius, vbi plurimum: at¹ in extremo non d. plus quinque mill. pass. Huic perparua, Carthaginem versus, Cercinitis e. ponte iungitur. Ab his quinquaginta mill. fere passuum f. Lopadusa², longa vi. mill. passuum. Mox Gaulos et Galata, cuius terra scorpionem, dirum animal Africae, necat. Dicuntur et in Clupea emori: cuius ex aduerso g. Cosyra³ cum oppido. At h. contra Carthaginis sinum duae⁴ Aegimori i. arae, scopuli verius, quam insulae, inter

1. sic et in *Vet. M. ac Gr. et Al.* 2. *Lipadusa. Cb.* 3. *Cossyria. V. Cossoracum oppidum. Cb.* 4. *duo, Aegemo, Aerea. M. alii, Aerea, vel Arae. alii, Agatae et Torichiae. alii Egimori et Arae. Aegimori a re Gr. et Al.*

d. *Non plus quinque*) Sic Agathem. L. I. Geogr. c. 5. H.

e. *Cercinitis*) Κερκινίτις Straboni, L. XVII. p. 834. Nunc *Cbercana.* H.

f. *Lopadusa*) Λοπαδέσσα Ptol. l. c. Nunc *Lampedosa.* De Lopadusa, Gaulo et Galata, L. III. f. 14. H.

g. *Cosyra*) De ea Ouid. Fast. L. III. v. 167. *Fertilis est Melitae sterili vicina Cosyrae Insula quum Libyci verberat vnda freti.* Vide quae de eadem diximus L. III. f. 14. H.

h. *At contra Carthaginis sinum duo Aegimori a re*) Archetypum Toletanum, *At contra Carthaginis sinum duae Aegimerae Carae.* vt fortasse scribi possit *duae Aegimurus*

et Arae. De Aegimuro constat apud omnes. De Aris Virgilius intellexit noto versu: *Saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus Aras.* Nam quas Virgilius saxa, Plinius statim scopulos dicit. *Pint.* Vide Seruium in illum locum, et Obseruat Schott. p. 228. *Aegimori*) Ptolemaeo Aegimus vel Aegimonis hodie *Isola di Trabacha*, sita inter Galatam insulam, hodie Garitam, et Trabracham oppidum Africae. Ad Aegimurum M. Fab. Buteo conf. Rom. nauali praelio Carthaginenses vicit. *Dalec.*

i. *Aegimori arae*) Scopuli sunt, de quibus Virgil. Aen. L. I. v. 113. *Saxa vocant Itali, mediis quae in fluctibus Aras.* Vbi Seruius: *In saxa latentia propter tempestatem:*
Haec

ter Siciliam maxime et Sardiniam. Auctores sunt, et has quondam habitatas subsedisse.

VIII. Interiori k. autem ambitu Africae ad meridiem, versus superque Gaetulos, interuenientibus desertis, primi omnium l. Libyaegyptii, deinde m. Leucaethiopes^r habitant. Super n. eos Aethiopum gentes Nigritae o., a p. quo² dictum est flu-

V 3

mine:

1. *Leucac Aethiopes. Ch.* 2. *a quibus dictum est. M. supra c. 1. sub finem fluium legit, non flumen.*

Haec saxa inter Africam et Sardiniam sunt: quae saxa ob hoc Itali Aras vocant, quod ibi et Afri et Romani foedus iniervunt. *Αἰγυπτῶς ἤσος* dicitur Straboni, L. XVII. p. 834. *Αἰγυπτῶς, ἤσος Λιβύης*, Stephano: cuius saxi geminus vertex, intercurrente forte freto disiunctus, duarum ararum, ob causam a Seruio allatam, nomen inuenit. Sinum ab alio claudere, in quo sita Carthago est, a Liuio dicitur, L. XXX. p. 360. Prius in libris editis legebatur, duo Aegimori a re: quod plane absurdum. H.

k. Interiori) Qui intus, et in mediterraneo, Africae partem hactenus descriptam ambiunt, includuntque, post deserta, quae interueniunt, sunt Libyaegyptii, etc. Mela, L. I. c. 4. *Super ea, quae Libyco mari alluuntur, Libyaegyptii sunt, et Leucaethiopes, et natio frequens, multiplexque Gaetuli. Deinde late vacat regio, perpetuo tractu*

inhabitabilis. Tum primos ab oriente Garamantas, etc. Descripsit haec a Plinio Martianus L. VI. p. 217. H.

l. *Libyaegyptii*) Quasi mixti Aegyptiis Libyes: ad occasum Thebaidis positi, vbi nunc deserta Barcae et Libyae. H.

m. *Leucaethiopes*) *Λευκαίθιοπες*, albi Aethiopes, Ptol. L. IV. c. 6. et Agathem. Geogr. L. I. c. 5. nempe quia ceteris candidiores sunt. Nunc est desertum Saarra. H.

n. *Super eos Aethiopum*, etc.) In vetustis Cod. hic incipit cap. 8. Vt et in manuscripto Dalec.

o. *Nigritae*) Qui vtramque Nigris amnis ripam nunc accolunt. *Les pais des Negres*. H.

p. *A quo dictum*) Ita MSS. omnes. Nomen, inquit, Nigritae habent, ab eo amne, de quo iam diximus, in fine scilicet sectionis 4. et ab eo vsque, ad Leucaethiops tractum ingentem terrarum occupant. H.

mine: Gymnetes q. r. Pharusii¹, iam oceanum attingentes, et quos in Mauritaniae fine diximus, Perorfi. s. Ab his omnibus vastae solitudines orientem versus, usque Garamantes, Augylasque et Troglodytas: verissima opinione eorum, qui desertis t. Africae duas Aethiopias superponunt, et ante omnes Homeri u., qui bipertitos² tradit Aethiopas x., ad orientem occasumque versos³. Nigri y. fluuio eadem

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. adstipulatur Pinz. Pharusi, et iam oc. at. quos — diximus. Gr. et Al. 2. bipartitos. 3. versus. Tol.

q. Gymnetes, etc.) Γυμνητες, a nuditate corporis nomen fortiti. Vbi nunc regna Agades et Tombut, cis Nigrim amnem. H.

r. Pharusii) Φαίρσιοι Ptol. L. IV. c. 6. Nunc Zenebora et Gualata, in ora oceani Atlantici, a Nigris ostio septentrionali. De his rursum in fine huius sect. H.

s. Perorfi) De quibus diximus, sect. I. Nunc sunt regna Zankada et Tefset, inter Marocchi regnum a septentrione, Gualata ab austro, oceanum Atlanticum ab occasu. H.

t. Desertis Africae) Ultra deserta, Africae, versus Austrum. H.

u. Homeri) Odyss. L. I. v. 23. Αἰθίοπας τοὶ δίχθα δεδαίταται, ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσόμεναι ὑπερίονος, οἱ δὲ ἀνίοντος. Extremos hominum Aethiopas, quorum altera Solem Nascentem hinc regio

videt, altera et inde cadentem. Non vidit Plinius Aethiopas illos, ad quos Homerus mari diuertisse fingit Vlysem, fabulosos esse; nihil aliud ibi significante vate, quam Vlysem eo navigationis suae tempore inculpatam duxisse vitam, qualem agere negat homines, nisi extra hunc pae-ne orbem, aut in extremo isto certe positos, quos Aethiopas orientales et occidentales vocat. H.

x. Aethiopas) De iis Aeschylus, χαλκικέραυνόν τε παρ' ὠκεανῶ λίμναν παντοτροφῶν Αἰθιοπῶν, ἣν ὁ παντ' ἐπόπτας ἡέλιος αἰεὶ χρωτ', ἀθάνατον κήματον θ' ἰππων θερμαῖς ὕδατος μαλακῆ προχοῆς ἀναπαύει. Leopardus cap. 17. lib. V. Dal.

y. Nigri fluuio) Haec totidem verbis Solinus c. 30. p. 55. et Martianus, L. VI. c. I. de interiori Africa, p. 217. H.

dem natura, quae Nilo: calamum, et papyrus, et easdem gignit animantes, iisdem temporibus augetur. Oritur inter Tareleos Aethiopus, et Oecalicas. z. Horum a. oppidum b. Mauin¹ quidam solitudinibus imposuerunt², Atlantas c. iuxta³ eos, Aegypanas semiferos, et Blemmyas, et Gamphasantas, et Satyros, et Himantopodas. Atlantes d. degeneres sunt humani ritus, si credimus. Nam neque nominum e. vllorum inter eos appellatio est, et Solem f. orientem occidentemque dira imprecatione g. contuentur⁴, vt exitialem ipsis agrisque:

V 4

neque

1. Magium. Ch. 2. interposuerunt. Pint. 3. iuxtaque
eos. Ch. 4. intuentur. M.

z. Oecalicas) Ἀκαλικαίς vocat Ptol. L. IV. c. 6. inter Aethiopus orientales, vbi nunc regna Zanzara et Gargara, Nigritarum regione: ibi Talerei olim et Oecalicae fuerunt: illi in vteriore Nigris ripa positi, isti in interiore. H.

a. Horum oppidum) Oecalicarum, inquit, oppidum nonnulli statim post Africae solitudines, de quibus proxime dictum est, collocant. H.

b. Mauin) R. I. 2. Colb. I. 2. Parif. Chiff. Magium. H.

c. Atlantas) Herodotus in Melpomene. Dalec.

Atlantas iuxta eos) Subintellige, quidam posuerunt. Neque enim fidem hic ipse suam obligat, sed ad eos reuocit auctores qui prodiderunt: apud Pomp. Melam, eadem haec ad verbum legas, L. I.

c. 8. p. 10. et II. Transcripserunt eadem a Plinio, Solinus, c. 31. p. 58. et Martianus, l. c. H.

d. Atlantes) Vltimos ad occasum Atlantes vocat Me-la, l. e. H.

e. Nominum vllorum) Solini paraphrasis: Nulli proprium vocabulum, nulli speciale nomen. H.

f. Solem orientem occidentemque dira imprecatione contuentur) Legend. solem orientem occidentemque dira imprecatione comitantur, id est, prosequuntur. Salmaf. 411. b.

Solem) Solinus: Diris Solis ortus excipiunt, diris occasus prosequuntur: vstique vndique torrentis plagae fidere, oderunt Deum lucis. H.

g. Contuentur) Ita libri omnes, etiam MSS. quibus inuitis Salmaf. p. 411. in Solinum legit; comitantur. H.

neque h. infomnia¹ visunt, qualia reliqui mortales. Troglodytae i. specus excauant. Hae illis domus,

1. In somno. M.

h. *Neque infomnia visunt*) Scribit Marcellinus, cum Romae delatorum pestis faevius grassaretur, ne somnia quidem citra vitae discrimen ausam quemquam patefacere: ideoque nonnullos moeruisse, quod apud Atlanteos nati non fuissent, vbi nulla videntur somnia. Rhodig. cap. 16. lib. XXVII. De Atlantibus idem etiam scribit Terullianus libro de Anima. et Solin. Polyhist. c. 54. et Me-la lib. I. cap. 8. *Dalec.*

Neque infomnia) Refert id quoque de Atlantibus Rhianus apud Steph. verbo Ἀτλαντες, praeter auctores proxime laudatos. Martianus, l. c. *Hi numquam somniare videntur.* Hoc est, nulla signa edunt, risus, pavoris, ceterorumque affectuum, quales reliqui mortales, quos signis eiusmodi somniare intelligimus. Vide quae de Cleone refert Plut. L. de def. oracul. H.

i. *Troglodytae specus excauant. Hae illis domus. Victus, serpentium carnes: stridorque, non vox, adeo sermonis commercio carent*) Ex Herodoti hoc Melpomene desumptum, ut quod praecessit de Atlantibus. Pomponius quoque

primo, ex eodem bibens faliante. *Troglodytae*, inquit, *nullarum opum domini, strident magis quam loquuntur.* Idipsum et Solinus cap. XXXIII. Ceterum postrema illa verba, *Adeo sermonis commercio carent*, quid attinebat adiici, cum dixisset ante, stridorem eis esse, non vocem. Non sane magis quam si de muribus aut vespertilionibus locutus esset. Quapropter constanter asseuerarem, ad Gamphasantas, qui statim redduntur, ea, non ad Troglodytas attinere, et illinc librariorum negligentia in alienam sedem transiecta esse. Ut verba quae de Gamphasantibus confestim subtexuntur; ad hunc modum concipienda putem: *Gamphasantes nudi praeliorumque expertes. Ideo sermonis commercio carent. Nulli externo congregantur, etc. Ideo*, inquam lego, non adeo. Approbabit, puto, hoc nostrum commentum, qui diligentius expendit contuleritque verba auctorum quos subiungam. Herodotus in Melpomene ita ait: *In tractu venenatis animalibus infesto Gamphasantes habitant, omnes mortales fugientes, omneque colloquium: nullum-*

mus, victus serpentium carnes, stridorque k., non vox: adeo sermonis commercio carent: Garamantes l. matrimoniorum exsortes, passim cum feminis degunt. Augylae m. inferos tantum colunt. Gamphasantes nudi, praeliorumque expertes², nulli externo congregantur. Blemmyis n. traduntur

V 5

capita

1. adeo commercio. etc. haec transposita infra reponenda.

2. expertes. Ideo sermonis commercio carent. Nullo externo. Pint. ex Herodoto, Pomponio, Solino.

nullumque armorum genus, si-
ve ad inferendam seu ad propul-
sandam iniuriam, norunt. Pomponius Mela libro primo: *Nudi sunt Gamphasantes, armorumque omnium ignari, nec vitare sciunt tela, nec iacere: ideoque obuios fugiunt, neque aliorum, quam quibus idem ingenium est, aut congressus aut colloquia patiuntur.*

Viden' optime lector, Herodotum, et qui ab Herodoto hausit Pomponium, hanc colloquii auerfationem non Troglodytis tribuere, sed Gamphasantibus? Solinus item, qui Plinium transcripsit, ob id a quibusdam parvus Plinius cognominatus, ordinem ipsam Plinianorum verborum, imo ipsummet verbum, quo Plinius vitur, non modo sensum nobis repraesentat capite XXXIII. his verbis: *Gamphasantes abstinent praeliis, fugiunt commercia. Nulli se externo misceri sinunt.* Adhaec falsum esset Troglodytas, etsi strideant magis

quam loquantur, ideo sermo-
nis carere commercio, nul-
lique externo se congregare,
nam Plinio auctore libro
quinto, capite 5. cum Tro-
glodytis commercium est
gemmae, quam appellant
Carbunculum, ex Aethiopia
aduectae: quod Solinus quo-
que repetit capite XXX.
Pintian.

Specus excavant) Et inde
nomen, a subeundis cauer-
nis. Est enim τρωγλη cauer-
na, specus: δύνω subeo. H.

k. *Stridorque*) Solini pa-
raphrasis: *Ignarique sermonis,
strident potius, quam loquun-
tur.* H.

l. *Garamantes*) Mela, So-
linus, Martianus, ll. cc. ea
plane de Garamantibus, Au-
gylis, Gamphasantibusque
commemorant. H.

m. *Augylae inferos*) Hoc
est, Deos inferos, Melae,
*Augylae manes tantum Deos
putant.* H.

n. *Blemmyis traduntur*)
Traduntur, inquit: neque e-
nim

capita abesse, ore et oculis pectori affixis. Satyris o., praeter figuram, nihil moris humani, Aegipanum, qualis p. vulgo pingitur, forma. Himantopodes q. loripedes quidam, quibus serpendo ingredi natura est. r. Pharusii quondam Persae, comi-

i. Sic etiam Steph. Pharusi Gr. et Al.

nim fidem obstringit suam. August. de Ciuit. Dei, L. XVI. c. 8. id esse verum putat posse: neque mirum videri oportere, si quemadmodum in singulis quibusque hominum gentibus quaedam monstra sunt hominum, ita in vniuerso genere humano quaedam monstra sint gentium. Aiunt hodieque genus id hominum conspici in occidentali India, rerum Indicarum scriptores. Breuissimo ii collo fortassis, vnde thoraci caput iungi creditum. Singulare quiddam sane in eorum hominum specie fuisse certum est ex Vopisco, in Probo, p. 239. *Blemmyas*, inquit, *etiam subegit, quorum captiuos Romam transmisit: qui mirabilem sui visum stupente populo Romano praebeuerunt.* Fabulam alii volunt esse: dictosque sine capite, qui sine cerebro ac sensu forent. H.

o. *Satyris*) Melal. c. *Intra, si credere libet, vix iam homines, magisque semiferi: Aegipanes, et Blemmyes, et Satyri,* etc. H.

p. *Qualis vulgo pingitur*)

Vultu caprino, hircinis cruribus. Herod. *Γράφεισι καὶ γλύφεισιν οἱ ζωγράφοι καὶ οἱ ἀγαλματοποιοὶ τὸ Πανός τῷ γάλμα ἀίγοπρόσωπον καὶ τραγοσινελέα.* L. II. Euterpe, n. 46. p. 108. Vnde Ouid. *Metam.* L. XIV. v. 515. *Semicaper Pan.* H.

q. *Himantopodes*) De his auctores iam laudati, *Ἰμαντόπης* Graecis loripes dicitur, qui pedem in modum lori tortum habet. *Ἰμας lorum* est. H.

r. *Pharusii quondam Persae, comites fuisse dicuntur Herculis, etc.*) Lege: *Pharusii quondam per se comites fuere Herculis ad Hesperidas tendentis, Per se, id est, sponte sua.* Salmaf. pag. 415. *Pharusii quondam Persae comites fuisse dicuntur Herculis*) Pharusios Martianus et Solinus comites fuisse Herculis scribunt, Persas fuisse non scribunt. Proinde nonnulli legendum hic autumant, nec omnino absurde, *Pharusii quondam pars a comitibus, siue comitatu fuisse dicuntur Herculis.* quibus neque omnino fidem habeo, neque omnino abrogo.

comites fuisse dicuntur Herculis ad Hesperidas tendentis. Nec de Africa plura quae memorentur, occurrunt.

IX. Adhaeret s. Asia, quam patere a Canopico ostio ad Ponti ostium¹ Timosthenes, t. XXVI. XXXIX. M. passuum tradidit. Ab ore² autem Ponti ad os Maeotis Eratosthenes u. XVI.³ XLV. M. passuum. Vni-

1. os. Pint. 2. Sic legendum, non ora. ex V. M. et Ch. ora Gr. et Al. 3. Sic ex MSS. em. Hard. XVI. centum LXXV. M. pass. Martianus. XV. XLV. Gr. et Al.

go. In causa Strabo est septimo decimo volumine prodens, esse quosdam qui putent Mauros Indos esse, qui cum Hercule in hunc locum descenderunt. Quod videtur antiquae lectioni patrocinari: ut sicuti a principio Mauri fuere Indi, sic Pharusii fuerint. Scribendum item Pharusii quatuor syllabarum, non Pharusi trium. Sic Stephanus, sic Dionysius: sic ceteri. *Pintian.*

Pharusii) Solin. et Martian. ll. cc. Vide Not. et Em. N. XXV. (hic consp.) Pharusii quendam Persae) Salmalius in Solin. p. 415. legit, quondam per se comites, hoc est, sponte sua, refragantibus MSS. omnibus R. 1. 2. Colb. 2. etc. in quibus Persae diferte scribitur: refragante, quod maius est, veritate ipsa: nam Pharusios a Persis oriundos, et Sallust. quoque prodidit, L. de bello Jugurth. p. 66. Sed postquam

in Hispania, inquit, Hercules (sicuti Afri putant) interit, exercitus eius compositus ex variis gentibus, amisso duce, ac passim multis sibi imperium perentibus, breui dilabitur. Ex eo numero Medi, Persae et Armenii, nauibus in Africam transfuecti, proximos nostro mari, (mediterraneo scilicet) locos occupauere: sed Persae intra oceanum magis; ubi Pli-nius nimirum Pharusios locat, quos hac ipsa sectione oceanum dixit attingere. Refert eadem ex Sallustio Isidorus Orig. L. IX. c. 2. H.

s. Adhaeret Asia) Asiaeque prima pars Aegyptus, ut ait Mela. L. I. c. 9. H.

t. XXVI. XXIX.) Vicies sexies centena et triginta novem millia passuum. Ita MSS. omnes. Numerus posterior apud Martianum corruptus, L. VI. c. de Aegypto, quae est Asiae caput, p. 218. H.

u. XVI. XLV.) Marti-
nus: Ab ore autem Ponti ad

Vniuersam vero cum Aegypto ad Tanain, Artemidorus et Isidorus *x. LXIII. LXXV. M. pass.* Maria eius complura ab accolis traxere nomina: quare simul indicabun-

1. LXXXVIII. DCC. L. M. pass. V. LXXXVIII. M. p. Gr. et Al. LXIII. CCCL. M. Ch. XIII. M. pass. Tol. et Salm. Isidorus in Ch. non legitur.

os Maeoris sedecies centena septuaginta quinque millia passuum. Legit igitur LXXV. non XXXXV. Sed insigni, ut videtur, errore, numerum interualli sequentis huc transtulit. H.

x. LXIII. LXXV.) Ter est sexages centena, septuaginta quinque millia. Vide Not. et Em. N. XXVI. (hic adi.) LXXV. M. pass.) In MSS. omnibus, R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. tum hoc loco, tum L. VI. f. 38. ubi haec rursus Asiae longitudo repetitur, miro consensu scriptum vidimus LXIII. DCCL. Et Parmensis editio ita fere utrobique exhibet. Cum vero hunc numerum explicare et concoquere Frobenius non posset, expuncto posteriore, nempe DCC. minuit: nodumque, cum soluendo non esset par, abscidit. Sane sexages ter centena et septingenta millia nemo Latine dixerit: cum enim ter centena et septingenta sint decies, breuius atque apertius septuages dixeris. Sed haec nimirum erroris occasio, haec hallucinationis ansa oblata a

manuensibus est. Cum scriptum viderent in Plinianis codicibus LXIII. *sept. quinq.* Martianum secuti, *septingenta quinquaginta*, pro *septuaginta quinque* posuere. Quid quod Agathemerus, qui Artemidori epitomen fecit, eius nimirum quem hoc loco Plinius laudat auctorem, L. I. Geogr. c. 3. multo breuiorem facit mensuram huius longitudinis, cum Asiam a Canopico Nili ostio ad Tanais ostia patere scribit stadiis XL. M. CXI. nec recta via, sed litoribus omnibus etiam, sinuumque anfractibus comprehensis? τῆς δὲ Ἀσίας ἀπὸ Κανώπτε ἕως Ταναϊδος ποταμοῦ μετὰ τῶν Κόλπων, ὁ παράπλους σάδιων μυριάδων δ' ἑξήκοντα. Efficit haec summa quinquages centena, et quatuordecim millia passuum. Cui spatium ut Aegypti etiam mensuram addas, tamen Pliniana summa LXIII. LXXXV. millibus amplius septingentis hanc superabit. Similem isti amanuensium errorem detegemus inferius, N. XXXV. et allibi passim. H.

cabuntur. Proxima y. Africae incolitur Aegyptus, introrsus ad meridiem recedens, donec z. a tergo praetendantur Aethiopes. Inferiorem eius partem Nilus, dextra laeuaque diuisus, amplexu suo determinat¹, Canopico ostio ab Africa, ab Asia Pelusiaco, CLXX. a. M. passuum interuallo. Quam b. ob causam inter insulas quidam Aegyptum retulere: ita se findente Nilo, vt triquetram terrae figuram efficiat. Ideo² multi Graecae literae vocabulo, Delta c. appellauerunt Aegyptum. Mensura d. ab vnitae aluei, vnde se primum findit³ in latera, ad e. Canopicum ostium, CXLVI. M. ad Pelusiacum CCLVI. M. est.

Sum-

1. determinat. 2. ideoque. M. 3. fundit. Ch.

y. Proxima Africae) Me-
la, L. I. c. 9. Asiae prima
pars Aegyptus, ab hoc litore
penitus immissa, donec Aethio-
pian dorso contingat, ad me-
ridiem refugit. Martianus l.
c. eadem hausit a Plinio: et
Missi Theodosii, totidem
verbis. H.

z. Donec a tergo praeten-
dantur Aethiopes) Lege: do-
nec a tergo praetendant Ae-
thiopes. Est et verbum ca-
strorum. praetenta castra di-
cuntur, homines vero ipsi
praetendere; hinc et praeten-
turae, παρεμβολαί. praetende-
re et praetendi proprie de his
dicitur, quae ad frontem ob-
iecta sunt, καὶ προβεβλημέ-
να. Salmastius pag. 415. b. a.

a. CLXX.) Diodorus, L.
I. Bibl. p. 30. stadia assignat
mille ac trecenta: quae sunt

passuum millia fere CLXIII.
Missi Theodosii, male
CCLXX. H.

b. Quam ob causam) Haec
totidem verbis Missi Theo-
dosii. H.

c. Delta) Eius meminit
Theoph. c. 15. lib. hist. Dal.

c. Delta appellauerunt) Ae-
gypti nomine Thebaidem,
quae Nili ripam vtramque
accolit, veterum nemo com-
prehendit: sed solum Delta.
Herod. L. II. Euterpe, n. 15.
p. 95. H.

d. Mensura) Martianus,
l. c. Mensura a principio fis-
surae ipsius fluminalis, etc. H.

e. Ad Canopicum ostium
CXLVI.) Similem et ad Ca-
nopicum et ad Pelusiacum
ostium mensuram statuunt
Missi Theodosii, nempe
CLXVI. sed mendose. H.

Summa f. pars contermina Aethiopiae, Thebais vocatur. Diuiditur in praefecturas oppidorum, quas g. Nomos¹ vocant: h. Ombiten², Apollopoliten, Hermonthiten³, Thiniten, i. Phaturiten⁴, Coptiten,

1. Nomus. Graec. accusatiuo. Tol. 2. Ombiten, Pharnitzen, Apoll. Gr. et Al. 3. Hermonthiten. 4. Phaturiten. Gr.

f. Summa pars) Martianus l. c. Summam porro Aegypti partem vocat, ab Aethiopiae finibus, ad Libyaemontes, qui Thebaidem finiunt, vt dicetur f. II. longe supra Deltam Aegyptium. H.

g. Nomos) Νομός. Id oppidis praecipuis nomen fuit, cum circumiacente et contributo agro. Cyrill. Alex. in Comm. ad Isai. c. 19. Νομός δὲ λέγεται παρὰ τοῖς τὴν Αἰγυπτίων οἰκοῦσι χώραν, ἐκαστὴ πόλις, καὶ αἱ περιουκίδες αὐτῆς, καὶ αἱ ὑπ' αὐτῇ κώμαι. Herod. in Thalia νομός quoque Satrapias Perfarum appellat. Has praefecturas Aegypti nunc *Cassifs* vocant. - H.

h. Ombitem) In Itiner. Anton. *Contra Ombos*, quod oppidum ibi Arabiae latere a Syene M. P. XXIII. statuitur, vbi et a Ptolemaeo, L. IV. c. 5. "Ομβροί corrupte pro "Ομβροί scribitur. In Notit. Imp. Rom. f. 20. sub Dispositione Ducis Thebaidos, *Ambo* pro *Ombo* legitur, vt ante nos alii adnotarunt. Reliquarum Thebaidis praefecturarum in primis

hae cognitae. Ἀπολλωπολίτης νομός, ab Apollinis ciuitate magna in latere Africae, quam Ptol. in nomo Hermonthite collocat. Ἐρμωνδίτης, cuius Ἐρμωνδία πόλις Αἰγύπτου Stephano: Ptol. Ἐρμωνδία Africae latere. Θινίτης, cuius metropolis Πτολεμαίς Ἐρμιά, Ptol. Steph. Θίς, πόλις Αἰγυπτία, πλῆσιον Ἀβύδου ὁ πολίτης Θινίτης. H.

i. Phaturiten) Terra Phathures vel Phatures dicta, in sacris paginis, Ier. XLIV. v. 1. 15. Ez. XXIX. etc. Euseb. de locis Hebr. Φαθωρί, χώρα Αἰγύπτου, etc. Vide Not. et Em. N. XXVII. (hic coll.) *Phaturiten*) Ita restituumus, tum ope codicum R. 1. 2. C. 1. 2. Paris. et Chiff. tum sacrarum literarum admonitu, in quibus terra Phatures, siue Phathures, portio Aegypti nominatur: etiam et Aegypti metropolis, ab Hieron. in Ez. XXIX. Euf. de loc. Hebr. Φαθωρί χώρα Αἰγύπτου, ὡς ἐν Ἰεζεχιήλ, καὶ ἐν Ἰερραμί, ἐνθα κατώκησαν οἱ Ἰεδαῖοι. *Phatori regio Aegypti, vt est in Ezechiele et Iere-*

ten k., l. Tentyriten ¹, Diospolitēn ², m. Antaeopoliten, Aphroditopoliten, Lycopoliten. Quae n. iuxta Pelu-

1. *Tentyriten. M.* 2. *Diospolitēn. M.*

Ieremia, ubi habitaverunt Iudaei. In libris haecenus editis, quos Ortelius secutus est, *Phanturiten.* Eademque vox ab editoribus Pliniani operis rursus temere post Ombiten nomen in Parmensi editione repetita, negotium eruditissimè faceffuit, ut ex ea voce Phatniten, seu novam aliam praefecturam excuderent, numerumque augerent. At post Ombiten in MSS. R. I. 2. aliisque, Apolopolites sequitur: nec de Phatnite nomen in Thebaidē iuxta Aethiopiā vel leuis apud ceteros scriptores suspicio est. Sic paulo inferius ex Hermopolite post Panopoliten repetito, Thermopoliten confixerunt, cuius nullum vestigium aut in MSS. exstat, aut in aliis scriptoribus. H.

k. *Coptiten*) Κοπτίτης, cuius metropolis Coptos, de qua s. II. *Kebth* et *Kibth*, et *Al-Kibth* Aegyptum Arabes appellant: Aegyptium hominem, *Kebthi*, *Kibthi*, et *Kobthi*, vnde Coptorum esse et linguae Copticae appellatio creditur: detrita, ut apparet, ex veteri appellatione, *Aegyptus*, priore syllaba. At Coptorum nomine soli intelliguntur indigenae,

qui et Christiani. Natos enim in Aegypto Arabas Mahometanos, vel Iudaeos, *Misvri* ac *Misfrain* vocant. H.

1. *Tentyriten*) De Tentyra, et Diospoli, non illa centum portarum urbe, sed altera, quae Iouis dicta est, s. II, H.

m. *Antaeopoliten*, etc.) In Conc. Eph. I. act. I. p. 500. *Macarius Antei episcopus.* His praefecturis sua quaeque civitates nomina dedere: Ἀνταίς Antaei, Ἀφροδίτης Veneris, Λύκων *Luporum.* In Thebaide Agatharcides apud Phot. cod. 250. p. 1340. collocat primo Λύκων πόλιν. Dein Ἀφροδίτης αἰλήν, Πανῶν, Διὸς πόλιν, ἣν καὶ καλεῖσιν μικρὰν, Τεντυρίτην νομόν, Ἀπόλωνος πόλιν, ἧς ἐπάνω μὲν Κόπτος, ἔπειτα Ἐλεφαντίνη, εἶτα Αἰθιοπῶν χώρα. Plinius contratrio ordine ab Aethiopum finibus exorsus, Nomos Thebaidis est profecutus. H.

n. *Quae iuxta Pelusium*) Tum inter Nili ostia duo, quae magis versus orientem vergunt: tum extra ea, Arabiae latere: Φαρβαυθίτης a Φάρβαυθος metropoli: Βαβαυθίτης a Βάβαυθος: Τάνιτης a Τάνις, nomen habent apud

Pelufium est regio, nomos habet, Pharbaetiten ¹, Bubastiten, Sethroiten, Taniten. Reliqua o. autem Arabicum oo., Hammoniacum tendentem ad Hammonis Iouis oraculum, Oxyrynchiten p., Leontopoliten, Atharrhabiten q., Cynopoliten r., s. Hermopo-

1. *Barberhiten. V.*

apud Ptol. L. IV. c. 5. Σε-
θρωίτζ νομῆς metropolis est
Heraclea minor, Ἡρακλέες
μικρὰ πόλις. H.

o. *Reliqua*) Subintellige,
reliqua pars Aegypti, tam
quae Delta continetur, quam
quae extra Thebaidem est.
H.

oo. *Arabicum*) Qui maxi-
me tendit in Arabiam: vt
Ἀμμωνιακός ad Hammonem.
Ptol. L. IV. c. 5. Ibi Arabes
Antei, vt dicetur libro sq. f.
33. H.

p. *Oxyrynchiten*) Ὀξύρυγ-
χος oppidum, latere Nili oc-
cidentalī. In nummo vetere
Antonini Pii ΟΞΥΡΥΓΧΙ-
ΤΩΝ. IH. Nummus *Oxyrin-
chitarum*, anno XVIII. Leontopolites, cuius metropolis
Λεόντων πόλις, inter Nili
ostia, et iam in ipso Delta.
Leones ibi studiose ali, au-
tor est Aelianus, L. XII.
hist. animal. c. 7. In Nummo
Iuliae Domnae, ΛΕΟΝΤΟ-
ΠΟΛΕΙΤΩΝ. Prisci nominis
vestigia retinet hodieque op-
pidulum, *Leonton*. H.

q. *Atharrhabiten*) Vel
Athribiten, inter Nili ostia.
Vide Not. et Em. N. XXVIII.

(hic adi.) *Atharrabiten*) Cod.
R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris.
habent *Athribiten*, quemad-
modum et Ptol. L. IV. c. 5.
Ἀθριβίτης νομός, καὶ μη-
τρόπολις Ἀθριβίς. Nihil ta-
men necesse est immutari:
nam Stephanus: Ἀθάρρα-
βίς, inquit, πόλις Αἰγύπτου,
ὡς καὶ Ἡρωδιανὸς ἐν τρίτῳ.
Ἀθάρραβίτης νομός ἐν Αἰγύ-
πτῳ, etc. Addit ex Heca-
reo scribi etiam Ἀθάρραβί-
της νομός. H.

r. *Cynopoliten*) Ab vrbe
quae in ipso Delta est, cui
Κυνῶν, seu *canum* nomen:
quod ibi Anubis colebatur,
cui caninum caput: vnde a
Marone appellatur *Larrator
Anubis*, Aen. L. VIII. In No-
tit. Hieroclis, p. 55. Prouin-
ciae Aegypti secundae vrbs
est et Κύνω, cuius prouin-
ciae est et Σεβέννυτος, et
Ξόις, et Βάσιρις. H.

s. *Hermopoliten*) Νομός
Ἑρμοπολίτης, ab Ἑρμειπό-
λει μεγάλῃ; est enim et al-
tera eiusdem nominis, sed
parua, in Alexandrinorum
nomo. Haec ab latere est oc-
cidentalī Nili. Hodie *Beni-
suaif* vocari aiunt. Nummus
anno

mopoliten, Xoiten t., Mendesium u., Sebennyten, x. Cabasiten ¹, y. Latopoliten ², Heliopoliten z., Profopiten a., b. Panopoliten ³, Busfiriten c., Onuphi-

1. *Capastitem* Gr. et Al. 2. *Leopoliten*. 3. *Panopoliten*, *Thermopoliten*, *Busf. Gr. et Al.*

anno Hadriani undecimo cufus, EPMO L. IA. hoc est, Ἐρμοπολιτῶν. Λυκάβαντος ια. anno undecimo. H.

t. *Xoiten*) In ipso quoque Delta Ἰός μητρόπολις, Ptol. l. c. Stephano, et Straboni. H.

u. *Mendesium*) Dedit ei praefecturae nomen Μένδης πόλις Αἰγύπτου, περὶ τὴν Λύκων πόλιν, Straboni, L. XVII. p. 802. et Stephano, p. 457. De Sebennyto oppido, unde nomo appellatio obtigit, dicemus f. II. H.

x. *Cabasiten*) Καβασίτης Ptol. L. IV. c. 5. in ipso Delta, καὶ μητρόπολις Κάβασα. Vide Not. et Em. N. XXIX. (paulo post.) Nummus Hadriano Principe cufus, KABAC. L. IA. Καβασιτῶν. Λυκάβαντος ια. anno undecimo. *Cabasiten*) Haecenus in libris editis legebatur, *Capastiten*. In MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. et Paris. *Cabastiten*. Mendum admonitu Ptolemaei sustulimus, et Aetorum Concilii Ephes. I. in quibus act. I. p. 485. Theopemptus Cabasorum episcopus interloquitur. H.

y. *Latopoliten*) Aut si mavis, *Leopoliten*. Est enim Λη-

ταπολίτης νομός Ptol. l. c. et Λητῆς πόλις, hoc est Latonae ciuitas, latere Nili occidentali, Ptolemaeo et Stephano: Alii sunt Latopolitae dicti ab vrbe Latorum; πόλις Λάτων quam Ptolem. in Hermonthite nomo collocat; quod ibi Λάτων Nili piscem colerent, sic appellatam, ut docet Strabo, L. XVII. p. 812. H.

z. *Heliopoliten*) Ἡλιοπολίτης νομός, ipsaque adeo Heliopolis, quo Phoenix nidum suum deferre credebatur, a quibusdam Aegypto, Arabiae a nonnullis attributa est. Hinc Stephani error, duas esse Heliopoles existimantis: quoniam in Arabiae Aegyptique confinio fuit, ut docet Plinius, f. II. Hodie *Belbesa*, in Cassifatu seu Praefectura de *Mansoura*. H.

a. *Profopiten*) Orientali Nili latere, iuxta ipsum Delta, Προσωπίτης νομός, Ptol. L. IV. c. 5. Stephano, Προσωπίς, πόλις Αἰγύπτου. τὸ ἔθνηκον Προσωπίτης. In insula cognomine ponitur ab Herodoto, L. II. Euterpe, n. 165. p. 154. H.

b. *Panopoliten*) Hinc Nonnus vates oriundus, paraphrasi

phitcn d., Saiten e., f. Ptenethu ¹, g. Phthemphu ²,
Nau-

1. *Ptenethum*. V. *Prenethu* Gr. et Al. aliis, *Ptenethrum*
2. *Phthemphum*. M. aliis, *Pthemphu*.

phrafi in Iohannem, et Dionysiacis notus. Vrbs ipsa Ptol. I. c. Πάνοπολις, Antonino, *Panu*, a Thebis CXXXVIII. Copto CXIV. in Thebaide, latere Nili orientali. Venerem coluisse Aphroditenses, de quibus Plinius inferius, f. II. nomen ipsum declarat: sed et Panopolitis eorum vicinis eandem fuisse superstitionem docet ex aere nummus inscriptus: ΘΕΟΥ ΠΑΝΟΣ: picta feminei vultus effigie, pectore tenus, cum loto in vertice: in altera parte gammarus est tripodi impositus, et L. E. *Annus quintus*, scilicet Hadriani Augusti: nam cuius alterius potest esse? Ergo cum vultus femineus sit, hic Sabina Hadriani pingitur, et appellatur: et sententia sub istis literis later ista ΘΕΑ ὈΥΡΑΝΙΑ ΠΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ Καβαίνα: *Dea caelestis Panopolitarum Sabina*. Ea est quae *Venus Caelestis* apud Herodotum appellatur, Οὐρανίη Ἀφροδίτη. Caeleste sidus Veneris est, de quo Plinius multa dicit L. II. f. 6. Itaque Sabinam Hadriani Venerem caelestem alteram beneficentia sua sibi esse Panopolitae praedicant. Ante Sabinam Hadriani Iuliam Augusti filiam

in nummo Graeco appellatam nouimus ΙΟΥΛΙΑΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ, *Iuliam Venerem*; sed eo nomine posito pro comitate et affabilitate. H.

c. *Busiriten*) In medio Aegypti Delta posita ciuitas, teste Herodoto, l. c. n. 29. p. 100. Βύσειρις πόλις ἐν τῷ Βύσειρίτη νομῷ, Straboni, L. XVII. p. 802. Hic arae Busiridis poetarum fabulis decantatae. In nummo Hadriani ΒΟΥΚΙ. L. I. A. H.

d. *Onyphiten*) Ὀνυφίτις πόλις et Ὀνυφίτης νομός Ptolemaeo, L. IV. c. 5. inter Phthemphuti, et Athribiten: Herodoto quoque L. II. Euterpe, n. 166. p. 154. H.

e. *Saiten*) Prope Sebennyticam praefecturam Σάις a Strabone, L. XVII. p. 802. inter Cabasiticam et Prosopiticam a Ptol. I. c. collocatur in ipso Delta. Ibi Psammitichi regis tumulus fuit: Amasis cunae. In veteri nummo, CAITΩΝ. H.

f. *Phthenetu*) In Concilio Chalcedonenfi *Heraclius Ptenethensis*. Is ipse nummus est, quem Ptolem. Φθενότην vocat, cuius metropolis Βῆτος, de qua f. II. dicitur: quamquam diuersos Ortelius facit. H.

Naucratischen h., i. Meteliten¹, k. Gynaecopoliten², Menelaiten l., Alexandriae regione. Item m. Libyae Mareotis: Heracleopolites n. est in insula Nili, longa passuum quinquaginta M. in qua et oppidum

X 2

dum

1. Nitriten Gr. et Al. 2. Gymnopoliten.

g. *Phthembu*) Φθερβερθι, siue Φθερβερθι νομός Ptol. l. c. intra ipsum Delta. Metropolis Ταξα. Stephano Ταύα. Antonino Tafa. H.

h. *Naucratischen*) Naucratis Athenaei Dipnosophistae patria intra Delta fuit. Naucratico Nili ostio inde nomen, uti dicemus, s. II. Saiticae praefecturae quidam adscribunt. Apud D. Sherard, nuper Consulem Anglum Smyrnae, nummus Traiani Imp. est, inscriptus ΝΑΥΚΡΑΤΙΣ. H.

i. *Meteliten*) Μετηλίτης νομός, et Μέτηλις μητρόπολις Ptol. l. c. in ipso Delta. Vide Not. et Em. N. XXX. (hic pos.) *Meteliten*) In R. I. Colb. I. 2. et Parm. ed. *Melenziten* R. 2. et Paris. *Mezelliten*. Et in Concil. Ephes. I. act. I. p. 488. *Macarius Metelitarum Aegypti* episcopus. Sed ingenti sane fiducia Frobenius *Nitriten* substituit, cuius fidem deinde ceteri editores secuti, neglecta veterum exemplarium auctoritate, in eundem errorem impeerunt: cum *Νιτριώτις νομός*, non *Nitritis*, auctore Strabone, L. XVII. p. 807. aliisque, scribi oportet.

tuisset. Nitria mons et urbs fuit iuxta Alexandriam, ex Palladio in Lausiac. sacris Monachorum agminibus celebratissimus. A Nitri copia ei nomen, ut refert Sæzom. L. VI. c. 30. H.

k. *Gynaecopoliten*) Γυναικόπολις, urbs mulierum, et Γυναικοπολίτης νομός, Straboni, L. XVII. p. 803. et Stephano. Latere Africae extra Delta praefectura haec fuit. H.

l. *Menelaiten*) Eodem Africae latere, in regione Alexandrinorum, prope Nitriam urbs est Μενέλαιος, inquit Strabo, l. c. et post eum Steph. In nummo vet. ΜΕΝΕΛΑΙΩΤΩΝ. H.

m. *Item Libyae*) Libyae, inquit, regioni praefectura adiacet Mareotis dicta. Μερωώτης νομός Ptol. L. IV. c. 5. H.

n. *Heracleopolites*) Oppidi ac praefecturae Strabo meminit L. XVII. p. 809. Hanc ille ceteris omnibus nomis anteponebat. In insula est, quem Nilus ante efficit, quam ad Memphin et Delta perveniat. Oppidum Ptol. dicitur *Ἡρακλέως πόλις μεγάλη*. H.

dum Herculis appellatum. Arfinoitae o. duo sunt: hi et Memphites, vsque ad summum Delta perueniunt. Cui sunt contermini ex Africa duo p. Oasitae ¹. Quidam ex his aliqua nomina permutant, et substituunt q. alios ² nomos, vt Heroopoliten r., Cro-

1. Oacitae. V. Oeasitae Gr. et Al. 2. alias. Ch.

o. Arfinoitae duo) Maior et minor, vt Oasitae, de quibus mox dicetur. Arfinoen ab occafu infulae Nili, de qua proxime dictum est, collocat Ptolemaeus. Arfinoen hoc loco caue credas esse eam quae Arabico finu adiacet, de qua dicturi sumus, L. VI. f. 37. Haec qua de nunc agitur, Memphi multo propior fuit, et Africae latere. H.

p. Oeasitae) Ouasis siue Oafis, vnde Oasitae, Straboni lib. XVII. οἰκισμένη χωρὰ περιεχομένη κύκλω μεγάλας ἐρημίαις, ὡς ἂν νῆσος τις πελάγια. Historiae Eccles. Socratis cap. 28. lib. II. Georgius Arrianus quosdam catholicos relegauit in magnam Oasim cap. 7. lib. I. eiusdem historiae Eugarii, Nestorius haereticus edicto Theodosii in Oasim, quam et Ibim vocant, relegatus est. Apud Vlpianum cap. 4. De interdictis et relegatis in prouincia Aegypti in Oasim relegare, genus quoddam est quasi in insulam relegationis. Duar. c. 39. l. II. Anniuer. Vide et Ortel. Onomast. Dalec.

Duo Oasitae) Οἱ δύο Οασίται. Ptol. l. c. "Οασίς μικρά, et "Οασίς μεγάλη. In Notit. Imp. f. 20. Oasis maior et minor. Tres Oases distinguit Olympiodorus ap. Phot. in Bibl. cod. 8. p. 192. Straboni L. II. p. 130. Αὐάσεις appellatur, quae vox, inquit, Aegyptiis incultam, siticulofam, desertamque regionem sonat. Oasis maior haud multum ab Alexandria distita. Minor, iuxta Moeridis lacum. Vtrique nunc nomen est Agazar. H.

q. Alios nomos) In R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. alias nomos. Sic muliebri genere Νιτριῶτιν νόμον Strabo extulit L. XVII. p. 807. H.

r. Heroopoliten, etc.) Heroopoliten quidem Arabiae latere, ab Heroum vrbe, Ἡρωῶν πόλις, quae nunc Suez vel Herou potius esse existimatur: Crocodilopoliten, Africae latere, in ipsa Moeride palude, Κροκοδείλων πόλις, inquit Stephanus, ἐν τῇ Μοίριδι τῇ λίμνῃ ἐν Αἰγύπτῳ. H.

Crocodilopoliten. Inter Arsinoiten autem ac Memphiten lacus fuit, circuitu ccl. M. pass. aut, vt Mucianus tradit, ccccl. s. M. et altitudinis quinquaginta t. passuum, manu factus: a rege, qui fecerat, u. Moeridis ¹ appellatus. Inde Lxxii. M. passuum, abest Memphis x., quondam y. arx Aegypti regum: vnde ad Hammonis oraculum xii. dierum iter est. Ad scissuram autem Nili, quod appellauimus Delta, xv. z. M. passuum.

X 3

X.

i. Myridis. V.

s. CCCCL.) Mela, L. I. c. 9. *quingenta ipsa millia*, Muciano tamen subscribit planissime Herodotus, L. II. Euterpe, n. 149. p. 148. cum lacus ambitum ait esse stadiorum ter mille, et LX. H.

t. *Quinquaginta pass.*) Sic Herodot. l. c. *πεντηκοντοργον* vocat, Orgyam pro passu accipi oportere, ex sequentibus Herodoti verbis liquet. Vide quae dicturi sumus in Not. et Em. ad L. VIII. N. XXXVII. Diodor. item, L. I. Bibl. p. 48. *τὸ δὲ βάθος — ὄργων πενήκοντα*. H.

u. *Moeridis*) *Μοίριδος*, siue *Μύριδος*: utroque enim modo id nomen apud Herodot. scribitur, L. II. Euterpe, n. 13. et 68. Sic Mysiam et Moesiam dicimus. Vide quae dicturi sumus, L. XXXVI. f. 16. H.

x. *Memphis*) Cuius nunc ipsae periere ruinae: loco tamen superesse nomen. *Memphis* Postellus ait. Nunc ex

aduerso, in altera Nili ripa, hoc est, orientali, excitata Cairus est; vulgo *Alcairo*, *le Caire*, ex Bablionis ruinis: quam falso Babylonem, *Βαβυλῶνα* quidam vocarunt. *Bablion*, hoc est, parua Babel, vocabulo diminuentis formae, verum ei priscum nomen fuit. Hanc designabat Ludouicus XII. Francorum Neapoleosque Rex, in nummo alias a nobis explanato, inscripto scilicet, *PERDAM BABILLONIS NOMEN*. H.

y. *Quondam arx*) Vsque ad conditam Alexandriam, Diodor. L. I. Bibl. p. 47. H.

z. *XV. mill. pass.*) Strabo, L. XVII. p. 807. distare Memphim a Delta scribit, tribus schoenis. Schoenus porro Eratosthenis ratione, vt Plinius ait, L. XII. f. 31. patet stadia XL, hoc est, passuum quinque millia. Strabonis igitur mensura omnino cum Pliniana congruit. H.

X. Nilus a. incertis ortus fontibus, it per deserta et ardentia: et immenso longitudinis spatio ambulans, fama^que tantum inermi quaesitu cognitus, sine bellis, quae ceteras omnes terras inuenero, Originem (vt Iuba rex potuit exquirere) in b. monte

i. fama^que tantum quaesitus sine bellis. V. fama^que tantum inermi quaesitus sine armis. M.

a. Nilus incertis ortus fontibus, it per deserta et ardentia: et immenso longitudinis spatio ambulans, etc.) Legendum: Nilus incertis ortus fontibus, vt per deserta et ardentia, et immenso longitudinis spatio ambulans, et quia fama tantum inermi quaesitus sine bellis quae ceteras omnes terras inuenero, originem, vt Iuba, etc. Rationes reddit, cur incerti sint fontes Nili: primum quia per deserta et ardentia, immenso longitudinis spatio ambulet, vt necesse sit longe submotos eius esse fontes, ideoque ignotos, deinde quia inermi tantum fama quaesitus, quum bellis ceterae omnes terrae inuentae sint. Et paulo post lege: lacu protinus stagnante, quem vocant Nilidem, ibi pisces reperiuntur alabetae, coracini Siluri, crocodilus quoque inde ob argumentum hoc Caesareae in Iseo dicatur ab eo spectatur hodie. Ait Nilidem lacum Caesareae in Iseo ab Iuba dedicatum fuisse, ob hoc argumentum quod Nili origo credatur esse, intelligit picturam illius lacus a Iu-

ba fuisse dicatam in templo Ifidis, apud Caesaream urbem Mauritaniae. Statim quod sequitur ita legend. prout Mauritania viues imbresue satiauerint, id est, prout in Mauritania imbres niuesque abundauerint et eam impleuerint. Salmaf. 415. b. 416.

Nilus incertus) At ii fontes nostra demum aetate feliciter deprehensi sunt. Nam testis *αὐτόπτης* P. Hieronym, Lobo, e Societate nostra, referente P. Balth. Tellez, in hist. Aethiopic. ait oriri in regno Goyam, Aethiopiae siue Abyssinorum ditionis, mundi parte, seu latitudinis, vt vocant, gradu duodecimo, cis Aequatorem: quod Geographicarum Tabularum concinnatores hactenus latuit, qui Nili fontes, tantum ultra Aequatorem promouent, quantum hi citra reuocant. H.

b. In monte) Vide Not. et Em. N. XXXI. (hic pos.) In monte inferioris Mauritaniae) Ita Solinus, c. 32. p. 59, et Martian. l. VI. c. de Aegypto, p. 218. Ita etiam

te¹ inferioris Mauritaniae, non procul Oceano habet, lacu protinus stagnante, quem vocant Nili- dem. Ibi c. pisces reperiuntur alabetae², coraci- ni³, filuri. Crocodilus d. quoque inde ob argu-

X 4

men-

1. fonte. Ch. 2. alaberes ex Strabone et Athenaeo. 3. Coracini, filuri, crocodilus quoque: Inde ob argumen- tum hoc Nili ortus creditus. Caesareae in Iseo dicatus ab eo spectatur hodie Gr. et Al.

Reg. I. cod. At R. 2. et Chiff. in fonte, minus recte. Am- mianus enim L. XXII. p. 229. Rex autem Iuba, in- quit, Punicorum confusus tex- tu librorum, a monte quodam oriri eum exponit, qui situs in Mauritania despectat oceanum: hisque indicis hoc praditum ait, quod pisces et herbae, et belluae similes, per eas paludes gignun- tur. Ita etiam Xiphilinus in Seuero, aliique, Nilum eli- ciunt ex Atlante monte. H. c. Ibi pisces) De quibus suis locis dicturi sumus, L. IX. et XXXII. De alabete pri- vatim, et coracino, Nili pi- scibus, Strabo, L. XVII. p. 323. H.

d. Crocodilus quoque. Inde ob argumentum hoc Nili ortus creditus Caesareae in Iseo dica- tus spectatur hodie) Ante om- nia non Theseo, vt Hermo- laus vocat in dubium, sed Iseo nostra habent exemplaria, vt ambigendum amplius de Pliniana lectione non sit. Deinde tria illa verba, Nili ortus creditus, superfluunt ex eisdem. Postremo in intelle-

ctu horum verborum dissen- timus longe ab Hermolao. Ipse enim accipit lacum illum, vnde oritur Nilus, dicatum esse a Iuba in templo Ifidis. Nos non ita: sed Crocodi- lum ex ipso lacu, ob id ar- gumentum, dicatum esse pu- tamus. Quam obrem verbum Crocodilus, cum maiore lite- ra scribendum censemus: et verbum inde, e contrario cum minore. Pintianus.

Crocodilus quoque inde) Crocodilus quoque idcirco, inquit, ad indicium huius rei praebendum, repertus in eo lacu, a Iuba rege dicatus est in Ifidis templo, et consecra- tus, Caesareae. Vide Not. et Em. N. XXXII. (hic adi.) Crocodilus quoque, inde ob ar- gumentum hoc Caesareae in I- seo dicatus est ab eo spectatur hodie) Miras huic loco tene- bras offudit, tum interpola- torum audacia, tum etiam interpretum nimia subtilitas. Sic enim in editis libris legi- tur, interpunctione etiam praepostere collocata: Ibi pi- sces reperiuntur alabetae, co- racini,

mentum ¹, e. Caesareae ² in f. Iseo dicatus ab eo spectatur hodie. Praeterea obseruatum est, prout in Mauritania niues imbresue g. satiauerint ³, ita Nilum increfcere. Ex hoc lacu profusus indignatur fluere per arenosa et squalentia, conditque se aliquot dierum itinere. Mox alio lacu maiore, in Caesariensis Mauritaniae ⁴ gente Massaefylûm erumpit, et hominum coetus veluti circumspicit ⁵, iisdem h. anima-

1. hic Gr. et alii verba: Nili ortus creditur; inserunt, quae in M. et V. non leguntur Tol. Salm. superuacua meriam esse censent. 2. Mauritaniae Theseo. V. 3. sauciauerint. 4. Mauretaniae per e, semper habet Ch. 5. circuit. M.

racini, siluri, crocodilus quoque. Inde ob argumentum hoc Nili ortus creditus, Caesareae in Iseo dicatus ab eo spectatur hodie. Addidere interpolatores haec verba, Nili ortus creditus, atque e margine glossema importunum in perspicuam per se planissimamque orationis seriem transfuerunt; quod nusquam in MSS. comperet, nec R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. quos vidi, neque in Tolet, et Salmantic. quos Pintianus; neque in aliis quos Salmasius laudat in Solin. p. 415. Sed et interpretes haud sane feliciter in hoc loco versatos esse intelligo, cum ipsius lacus picturam Salmasius in eo templo dedicatam esse, Hermolaum secutus affirmat; quod de vero crocodilo ibidem reperto, ac postmodum in Ifidis aede appenso, ad memoriam rei

sempiternam accipi, dicique oportuit. H.

e. Caesareae in Iseo dicatus) Iuliam Caesarem quidam intelligunt, quam nunc Alger vocant. Dalec. Caesareae in Iseo) Hoc est, in Ifidis fano, cuius numen initio ab Aegyptiis orto, tota Africa religiose colebat. Gelen. Caesareae) Quae nunc Tenez, vt diximus. H.

f. In Iseo) Ἴσεϊον Ifidis fanum vocari ait Plutarchus, L. de Ifide, p. 352. Fuit et Iseum Romae, et Serapeum, Vrbis regione nona, apud P. Victorem, in descriptione Romae. H.

g. Satiauerint) Hoc est, abundauerint. Ita libri omnes. Refert haec quoque Solinus, c. 32. p. 59. H.

h. Iisdem animalium) Eodem, inquit, argumento indicioque intelligimus, ipsum esse

animalium argumentis : iterum arenis receptus conditur rursus xx. dierum desertis ad proximos Aethiopas : atque vbi iterum senserit hominem ¹, profilit, fonte (vt verisimile est) illo, quem Nigrin ² vocauerunt. Inde Africam ab Aethiopia dispescens, etiam si non protinus populis, feris tamen et belluis frequens, siluarumque opifex, medios Aethiopas secat, cognominatus Astapus i. ; quod illarum gentium lingua significat aquam k. e tenebris profluentem. Insulas ita innumeras spargit, quasdamque tam vastae magnitudinis, vt quamquam rapida celeritate, tamen dierum quinque cursu non breuio-

X 5

re

1. homines. 2. Nigrum, M.

esse Nilum, qui has terras alluat, qui subinde se condat, emergatque, quod eadem animalia, quae superius censuimus, hic quoque reperiantur. Solinus, l. c. H.

i. *Astapus*, etc.) Transcribit haec quoque Solinus, l. c. Eandem ob causam huic amni, ex Atlante monte prorumpenti, nomen primum fuisse Dyrin; mox Melan, hoc est, Nigrum, Vitruvius scripsit: ratus nimirum Nigrin amnem, a quo Nigritae, Nilum ipsum esse. H.

k. *Aquam e tenebris profluentem*) Seruius Grammaticus eadem etymologia, *μῆλονα* vocari tradit, quasi atrum, et Atlanta montem *τελάμονα*, quod laboris multum ferat in sustinendo cae-

lo, Rhodig. cap. 4. lib. X. Nilum in Alexandria Lycophron Tritona vocavit, quod tribus nominibus appellatus fuisset. Primum enim dictus Oceanus, mox Aetos, postea Aegyptus, et postremo Nilus, a limo. Idem auctor c. 13. l. XX. *διίπετη* Nilum vocari tanquam a Ioue fluentem, aut imbris augescentem. Idem auctor scribit cap. 10. lib. I. quasi *νεόν ἰλόν* novum limum dictum vult, quoniam quotannis limo novo agros Aegypti oblinat. Festus in Alimento *Melo* pro Nilo vocatum fuisse scribit a priscis Romanis, nondum assuetis Graecae linguae, vt pleraque alia. Prope fontem a Barbaris Dara. Nuchul vero ab reliquis accolis vocari auctor est Ethic. cosmogr. pag. 37. Dal,

re transuolet: circa clarissimam earum Meroen l., Astabores m. laeuo alueo dictus; hoc est, ramus aquae venientis e tenebris: dextro vero Astusapes¹, quod n. latentis significationem adiicit: nec ante Nilus, quam se totum aquis concordibus rursus iunxit: Sic quoque etiamnum o. Siris², vt ante, nominatus

1. *Astufabas Straboni.* 2. *Giris ante nominatus. M.*

1. *Meroen*) Quam insulam esse veteres credidere, peninsula esse euincunt accuratissimae recentiorum Tabulae Geographicae, quarum exemplar excudi diligenter in Itinerario suo, V. Cl. Thevenotus curauit. Huius peninsulae latus orientale alluit Nilus amnis ipse, quem Astusapem, seu Nili ramum dexterum veteres appellarunt; occidentale alter amnis, *Rio Maleg*, qui circa mundi partem, seu latitudinis gradum XV. cis Aequatorem, Nilo committitur, et cum eo peninsula facit longissimam a gradu fere decimo. Hunc Astaborem esse, seu laeuum Nili alueum, Plinius credit, et Mela, L. I. c. 9. H.

m. *Astabores*) Permutat haec Nili ramorum nomina Eratosthenes apud Eustath. in Dion. p. 93. Ptolemaeo vero L. IV. c. 8. Astabores est, quem Nilum esse diximus, Plinii Astusapes: Astapus a Nilo et Astabore diuersus, et ipse in Nilum influens, circa orbis seu latitudinis gra-

dum 20. quem *Rio Tacaze* appellant recentiores Tabulae. Vide praeterea Dissertationem D. Delisle in Historia Academiae Regiae Scientiarum, anni 1708. p. 365. de situ insulae Meroes. Ceterum pro *Astusapes*, libentius *Astusapes*, literis permutatis agnoverim: quoniam in similibus vocibus, *Astabores*, et *Astapus*: vox *Asta* iis gentibus a quam sonare videatur. H.

n. *Quod latentis*) In R. 1. 2. etc. *lateris*: quasi vox ea significet latus aquae venientis e tenebris. Id vero vix placet. H.

o. *Siris*) Festus Auienus, in Descr. orbis, v. 336. *Hic qua secretis incidit flexibus agras Aethiopum in lingua Syris ruit: utque Syene Caerulus accedens diri loca flumine adulat, Nomine se clarum Nilum trahit* etc. Dionysii Periegetae carmen illud expressit, v. 223. *Σίρις ὑπ' Αἰθιοπῶν κινῆσεται· οἱ δὲ Συήτης Ἐνωάεται σφερόντι μετ' οὐνομα Νεῖλον ἔθεντο.* Vbi Eustathius ait esse barbaram vocem

tus per aliquot millia, et in totum Homero p. Aegyptus, aliisque q. Triton: subinde insulis impa-
ctus, totidem incitatus irritamentis: postremo inclu-
sus montibus, nec ¹ aliunde torrentior, vectus aquis
properantibus ad r. locum Aethiopum, qui s. Cata-
dupi

1. sic ex MSS. em. Hard. conf. M. Tol. alibi Gr. et Al.

cem Sirin, cuius proinde & *χρηζητέιν ἐλληνικὴν ἐτυμολογίαν*. Vide etiam Steph. verbo *Συήνη*. H.

p. Homero Aegyptus) Odyf-
seae, L. IV. v. 477. Hesy-
chio pariter *Αἴγυπτος, ὁ Νεῖ-
λος ὁ ποταμὸς, ἀφ' ἧς καὶ ἡ
χώρα ὑπὸ τῶν νεωτέρων Αἴ-
γυπτος ἐκλήθη*. Aegyptus, Ni-
lus fluvius, a quo regio a re-
centioribus Aegyptus est appel-
lata. H.

q. Aliisque Triton) Lycophroni in Cassandra, p. 25. *Τρίτωνος ἐμβολαῖσιν*. Vbi Tzetzes: *Τρίτων ὁ Νεῖλος, ὅτι τρεῖς μετωνομάσθη*, etc. propterea quia ter nomen mutauerit: primum enim Oceanus: deinde Aetus, siue Aquila, innox Aegyptus appellatus est. Nili nomenclationem recentissimam putat. H.

r. Ad locum Aethiopum qui Catadupi vocantur) Scribendum reor, *Ad locum Aethiopum qui Catadupa vocatur*, ex Cicerone, vi. de Republica, et Macrobio in eum, et Aristidis oratione Aegyptia, itemque Herodoto secundo historiarum, et Seneca quar-

to Naturalium quaestionum. Est autem *Catadupa*, extrema pars minoris, siue vt aliqui vocant, nouissimi Cataractae ad Syenem urbem, et insulam Elephantinam praecipis quidam locus, vnde in inferiora praecipitatus Nilus ingenti fragore circumiacentia loca exfurdatur, vnde nomen inuenit. Liquet hoc tam ex allegato Senecae loco quam ex Strabone nouissimo libro. Nam quae Seneca de Catadupis, eadem refert de nouissimo cataracte. Nec oblitus sum infra sexto volumine, capite xxix. gentem prope Syenem monstrari nomine Catadupos, quorum mentio etiam fit a Philostrato in vita Apollonii: placet nihilominus legatur hic omnino, *Catadupa* pro loco, *Pinxian*.

s. Qui Catadupi) Sic populi cataractarum accolae vocitantur Amnianus, L. XXII. p. 228. *Aegyptia gens, inquit, qua orientem prospicit, Elephantinam, et Meroen, vrbes Aethiopum, et Catadupos, rubrumque pelagus*, etc. Ipsi etiam Nili cataractae, *Κατάδουπα* vocantur, quod ibi aqua

dupi vocantur ¹, nouissimo cataracte inter occurfantes scopulos non fluere immenso fragore creditur, sed ruere. Postea lenis et contractis aquis, domitaque ² violentia, aliquid et spatio fessius, multis t. quamuis faucibus in Aegyptium mare se euomit. Certis tamen diebus auctu magno per u. totam spatiatum Aegyptum, x. fecundus ³ innatat terrae. Causas y. huius incrementi varias prodidere: sed maxime z. probabiles, Etesiarum a. eo tempore ex aduer-

1. vocatur. Ch. 2. domitaque alioqui violentia. Et quamuis spatio fessius, multis faucibus, etc. Pint. 3. secundus. M.

qua cum sonitu cadat; a δειπέω, cado. H.

t. Multis quamuis) Ita libri omnes. Sensus est; *Quamuis*, vt ait Mela, L. I. c. 9. *septem in ora se scindat, singulis tamen grandis euoluitur.* Et vt Seneca, Nat. Qu. L. IV. c. 2. *quodcumque elegeris ex his, mare est.* H.

u. Per totam spatiatum Aegyptum) Inde Byzantio Parmenoni Αἰγυπτίος Ζεύς Nilus dicitur, quod aquis suis Aegyptum riget ac fecundet, vt alias terras imbre Iupiter. Eadem ratione *κερονίδην* appellat Pindarus in Pythiis, et *Chrysorrhoan* alii. Rhod. cap. 6. lib. XXVII. Euripides in Prologo Helenae *ὅς ἀντί διας ψευάδες Αἰγύπτου πέδα λευκῆς τανείσης χιόνος ὑγραίνει ἕβας.* Dalec.

x. Fecundus) Atque idcirco *Χρυσορροίας* ab Epiphanio, Cedrenoque vocatur, ob di-

uitias, quas importat agris. H.

y. Causas) Quas Plinius nunc causas affert, has Mela habet, qui eleganter admodum breuiterque complexus, L. I. c. 9. *Siue quod per ea tempora, inquit, flantes Etesiae, aut actas a septentrione in meridiem nubes super principia eius imbre praecipitant; aut venienti obuii aduerso spiritu cursum descendens impediunt; aut arenis, quas cum fluctibus litori applicant, ostia obducunt; fitque maior, vel quod nihil ex semet amittit, vel quod plus quam solet accipit, vel quod minus quam debet emittit.* H.

z. Maxime probabiles) Pomponius Mela: *Aut Etesiae per ea tempora flantes venienti obuii, aduerso spiritu cursum descendens impediunt, aut arenis, quas cum fluctibus litori applicant, ostia obducunt.* Vide Senecam Quaest. Nat. lib.

aduerso flantium repercussum, b. ultra¹ in ora acto mari: aut c. imbres Aethiopiae aestiuos, iisdem Etesiiis nubila illo ferentibus e reliquo orbe. Timaeus Mathematicus occultam protulit rationem: Phialam d. appellari fontem eius, mergique in cuniculos ipsum amnem, vapore e. anhelantem fumidis cautibus vbi conditur. Verum Sole per eos dies cominus facto, extrahi ardoris vi, et f. suspensum abun-

abun-

1. sic et M. Cb. aliis, flantium repercussu vitro.

lib. IV. cap. 2. et Solin. c. 35. Iulian. apost. epist. p. 329. Dalec.

a. Etesiarum eo tempore ex aduerso flantium repercussum vitro in ora acto mari) Tolletanum Archetypum, ultra legit, non vitro. Itaque commodius scribetur, Etesiarum ex aduerso flantium repercussu ultra ora acto amne. posset etiam legi, oram. Nec absurde mutato loco praepositionis, in, scriberes, in interiora acto amne. ex Seneca Naturalium quaestionum libro IV. et Aristide in oratione Aegyptia, et Diodoro in primo. Pintian.

Etesiarum) Thaletis haec sententia fuit, Laertio teste in eius vita, p. 9. quam refellit Seneca, L. IV. Qui. Nat. c. 2. p. 886. et Herod. L. II. Euterpe, n. 19. p. 97. H.

b. Ultra in ora) Ita libri omnes MSS. Hoc est, vltorius in ipsa Nili ostia reiecto mari, Etesiarum ventorum

impellentium vi. Seneca, L. c. acto contra ostia mari. Legi tamen et vitro potest: quod et procul sonat. Plautus in Calin. Vitro te amator: apage te a me. In Capt. Vitro istum a me. H.

c. Aut imbres Aethiopiae) Haec Democriti Abderitae opinio, et Agatharcidae Cnidii, quam pluribus coarguit Diodor. Sicul. Bibl. L. I. p. 36. H.

d. Phialam) Sic et fontem Iordanis Φιάλην appellari Iosephus est auctor, L. III. Bell. Iud. c. 18. p. 860. idque ei nomen esse ex rotunditate, quod sinuatus in orbem eius ambitus visatur. H.

e. Vapore) Calore Solis, vt monuimus, L. II. f. 40. Refert quoque Solinus, c. 32. p. 59. H.

f. Et suspensum abundare) Exundare. Hanc eandem ob causam oceanum intumescere veterum nonnulli credidere: extractum nempe solariibus radiis, et erectum suspen-

spen-

abundare, ac g. ne¹ deuoretur, abscondi. Id euenire a Canis ortu, per introitum Solis in Leonem, contra perpendicularum fontis fidere stante, cum gg. in eo tractu absumantur umbrae. Plerisque h. e² diuerso opinatis largiorem fluere, ad septemtrionem Sole discedente, quod in Cancro et Leone euenit; ideoque tunc minus sicari. Rursus in Capricornum et austrinum polum reuerso sorberi: et ob id parcius fluere. Sed i. Timaeo si quis extrahi posse credat, umbrarum defectus iis diebus

1. ac rursus ne. 2. e in Ch. deletur et M.

spensumque vi caelestis ardoris terras inundare. Sic Lucanus cecinit, causam vestigans marini aestus, L. I. v. 415. *Flammiger an Titan, ut alentes hauriat undas, Erigat oceanum, fluctusque ad sidera rollat.* H.

g. *Ac ne deuoretur*) Nec Solis ardore absumatur, iterum terris se condere. H.

gg. *Cum in eo tractu*) Cum in eo tractu terrarum, Sole fonti ad perpendicularum, *εἰς καθερὸν*, imminente, hora diei sexta, siue meridiana, umbrae illi nullae sint. Nili fontem igitur Timaeus citra Aequatorem quintadecima fere mundi parte, siue gradu latitudinis collocauit. H.

h. *Plerisque e diuerso*) Quibus ad stipulatur Herodotus, L. II. Euterpe, n. 24. p. 98. Id vero quomodo accipiendum sit, planissime Pomponius aperit L. I. c. 9. collatamque simul a Salmasio in

Solin. Exerc. p. 426. criminationem omnem in Plinium eluit: *Sive quod Sol hicme, inquit, in Capricornum scilicet austrinumque polum regressus, terris propior, et ob id fontem eius (Nili) in aestate tunc altius abit, discedens a fonte longissime, quod fit in Cancro et Leone, finitque integrum fontem, et ut plenissimus est, surgere: quem illi fontem Capricorni Tropico subiectum esse suspicabantur.* H.

i. *Sed Timaeo*) Si quis Timaeo credat aienti extrahi sublimem suspensumque aënem ardoris vi, aduersatur ei defectus umbrarum assiduus in eo tractu terrarum, iis diebus, quibus etiam austrinum polum lustrat: intumescere enim anno toto Nilum oportet. H.

k. *Incipit crescere*) Ab incrementi causa, quam assequi posse desperat, ad tempus modum-

diebus et locis sine fine abest. Incipit k. crescere Luna noua, quaecumque post solstitium est, sensim modiceque Cancrum Sole transeunte; abundantissime autem Leonem. l. Et m. residit in Virgine, iisdem, quibus accreuit, modis. In totum autem reuocatur intra ripas in Libra, vt tradit Herodotus n., centesimo die. Cum crescit, reges aut praefectos nauigare eo, nefas iudicatum est. Auctus o. per ¹ puteos mensurae notis deprehenduntur: Iustum incrementum est cubitorum p. xvi. Mino-

res

i. eius inserit Gr. et Al. At in Tol. exempl. del. et in M.

modumque transfert orationem. Hanc Solinus quoque exscripsit, c. 32. p. 59. et Missi Theodosii totidem verbis. Excogitauit V. Cl. Della-Chambre, Med. Gallus, nouam Niliaci incrementi causam, quam in lutum eius amnis nitrosum coniecit, opere singulari et erudito. H. l. Leonem) Id simulacris ostenditur, quae cum Aegyptio capitis ornatu anteriore parte virginis effigiem, posteriore Leonis monstrant. Talia multis in locis visuntur, et Sphinges a multis esse creduntur. Dalec.

m. Et residit in Virgine) Non hoc ex Herodoto Plinius refert, vt putat Salmastus in Solin. p. 436. Nam is etiam, cum est in Virgine Sol, crescere Nilum ad aequinoctium vsque autumnus censet. H.

n. Herodotus) L. II. Euterpe, n. 19. p. 97. et n. 27. p. 99. Plinio, de incrementi

initio: de fine, Herodoto Lucanus subscribit, L. X. v. 225. — Nilus neque suscitatur undas Ante Canis radios, nec ripas alligat amnem, Ante sparem nocti Libra sub iudice Phoebum. H.

o. Auctus) Incrementi. Puteus est, inquit Strabo, L. XVII. p. 817. in ripa Nili ex integro lapide structus: in quo et maxima, et minima, et mediocria Nili incrementa notantur: nam putei aqua cum Nilo pariter crescit ac decrescit. Suntque in putei pariete notae quaedam insculptae incrementorum, etc. Νειλομέτριον e re ipsa huiusmodi puteis factum nomen est. H.

p. Cubitorum XVI.) Id quoque Solinus, l. c. Idcirco nimirum a Vespasiano Augusto in templo Pacis dicata Nili imago est, cum sedecim liberis, quibus incrementi Niliaci cubita sedecim signific-

res aquae non omnia rigant: ampliores detinent, tardius recedendo. Hae ferendi tempora absumunt solo madente: illae non dant sitiente. Vtrumque reputat prouincia. In q. duodecim cubitis famem sentit, in tredecim etiamnum esurit: quatuordecim cubita hilaritatem afferunt: quindecim securitatem: sedecim delicias. Maximum incrementum ad hoc aeuo fuit cubitorum r. decem et octo Claudio s. principe: t. minimum¹ quinque, Pharsalico bello, veluti necem

1. Sic et M. V. Cb. minimumque Gr. et Al.

gnificarentur, vt auctor est Plinius, L. XXXVI. f. II. His adde ea quae dicenda sunt, L. XVIII. f. 47. H.

q. In duodecim) Solinus, l. c. Dissentit Strabo, L. XVII. p. 788. H.

r. Cubitorum decem) Male apud Plutarchum lib. de Iside et Osiride *μεγίστην ἀνάβασιον περὶ τὴν Ἐλεφαντίνην ὀκτώ γίνεσθαι καὶ εἰκοσιπηχέων* pro ὀκτώ καὶ δέκα. Brod. c. 22. lib. VI. Dalec.

s. Claudio principe: minimumque Pharsalico bello veluti) Legend. Claudio principe: minimum quinque Pharsalico bello, veluti necem Magni, etc. quinque cubiti et quinque vlnae, idem sunt apud Plin. *Salmas.* 437. a. Et paulo post lege: ditionis Aegypti esse incipit a fine Aethiopiae Syene: ita vocatur peninsula X. millium passuum ambitu, in qua castra sunt latere Arabiae, et ex aduerso insulae quatuor

Philae. Sensus Plinii est: Syenem peninsulam decem millia passuum in ambitu habere, et ex aduerso insulam Philas quatuor, scilicet quatuor millium ambitu esse, vel duum et triginta stadium. *Salmas.* pag. 437. b.

Claudio) Solinus, l. c. H.

t. Minimum quinque) Ita Solinus et MSS. omnes, non Plinii modo, sed et Misrorum Theodosii: In duodecim cubitis famem sentit: in XIII. esurit: XIV. cubiti hilaritatem afferunt: XV. securitatem: XVI. delicias. Maximum incrementum ab hoc aeuo fuit cubitorum XVII. Claudio principe: minimum, V. Pharsalico bello, etc. Perperam in editis haecenus, minimumque. Hic adde et quae Seneca refert Nat. Qu. L. IV. c. 2. p. 886. Bicanio continuo, regnante Cleopatra, non ascendisse Nilum, decimo regni anno et undecimo constat. Significatum aiunt duobus rerum potientibus defectio-

nem.

necem Magni prodigio quodam flumine auersante. Cum u. steteret aquae, apertis molibus x. admittuntur¹. Vt quaeque liberata est terra, feritur. Idem amnis vnus omnium nullas y. exspirat auras. Dictionis

1. *emittuntur. Ch.*

nem. Antonii enim Cleopatraeque defecit imperium. H.

u. *Cum steteret aquae aperitis molibus admittuntur*) Legendum videtur, *emittuntur*, potius quam *admittuntur*, unde dicuntur Emissaria, fossae, incilesue, per quas superfluentes aquae emittuntur. Cicero postremo epistolarum: *Nullo emissario, nulla mace-ria. Suetonius in Claudio: Fecit et emissarium Fucini lacus. Pinrian.*

x. *Molibus*) Perforatis aggeribus, quibus inhihentur aquae, admittuntur eae in agros arte et industria, cum vltro ac sponte non increfcit Nilus. H.

y. *Nullas exspirat auras*) Affirmat idem et Heliodorus in Aethiopum historia. Anatron tamen in Thessalia ac Syria fluuium, ideo dictum, notauit Lipsius, cap. vii. lib. II. auram nullam emittere. Quin et auctor cap. 5. libro XXXI. Borysthenem scribit omnium aquarum tenuissimum, nullum halitum reddere, nedum nebulam. Videtur cum hoc loco pugnare quod auctor scripsit cap. 7. lib. XXI. in Aegypto minime

Vol. II.

flores odoratos esse, quia nebulosus et roscidus aër est a Nilo flumine. Vide locum. De Nilo idem Herodotus in Euterpe, addita ratione, *ως κάρτα ἀπὸ θερμῶν χωρίων ἐκ ἐμὸς ἐσιν ἄδεν ἀποπνεῖν. αὐρὴ δ' ἀπὸ ψυχρῶ τινὸς Φίλεσι ἀποπνεῖν περὶ τῶν ἀνέμων*, scribit a Nilo ἐκ ἀποπνεῖν ἢ αὐρας ἐλαχίστας ὅτι θερμὸς ὁ τόπος καὶ ἐξ ἑ, καὶ εἰς ὃ ῥεῖ· αἱ δ' αὐραὶ πυνεμένε τῷ ὑγρῷ εἰσι: idque commune esse cunctis Libyae fl. Brod. c. 30. lib. III. Hircius in bello Alexand. Nili aquam limosam et turbidam, multos variosque morbos efficere tradit. Aëtius prauas esse fluuiatiles et paustres omnes, praeter Niliacam, quae *πάσαις ταῖς ἀρεταῖς νεκρόσηται*. Spartianus in Pescennio, tantam eius dulcedinem ac suauitatem esse, vt accolae vinum non quaerant. Gal. in Simpl. hoc explicat, et Comment. in 6. Epid. vt salubris sit, bis vel ter colandam esse per vasa fictilia, donec, subsistente limo defaecata prorsus sit et limpida. Brod. cap. 28. lib. IV. *Dal.*

Nullas exspirat) Id quoque

Y

Soli-

tionis z. Aegypti¹ esse incipit a a. sine Aethiopiae Syene:

1. Aegyptiae.

Solinus a Plinio, l. c. Plinius ab Herodoto, L. II. Euterpe, n. 19. p. 97. Ab utroque Ammianus, L. XXII. p. 228. et alii. Auras autem crassiores intellige nebulas, nec tenues exclude halitus: qua laude Borysthenes Nilo antecellit, ut dicemus, L. XXXI. s. 30. H.

z. Ditionis) Solinus, c. 32. p. 60. H.

a. A sine Aethiopiae Syene, ita vocatur peninsula centum mill. passuum ambitu) Hermodolus etsi veterem lectionem peninsulam habere fatetur, ut et nostri codices praefereunt, ipse tamen, *insula*, defendit, et ad Syenem refert, magno errore. Nam si unquam inventus fuerit auctor Latinus Graecusque, qui Syenem urbem in confinio Aegypti et Aethiopiae sitam insulam esse scribat, habear ego omnium hominum inscientissimus. Nam Strabo, cuius testimonium aduocat, nihil ei opitulatur. Quod ut constet, eius verba subtexam ex libro XVII. quae videntur hominem in hanc opinionem impulisse: *Deinde Apollinis ciuitas, quae etiam crocodilis est inimica, Syene vero et Elephantine altera in finibus est Aethiopiae, altera est insula spatio semistadii, in qua est ciuitas,*

quae Cuphidis templum habet. Haec Strabo. In quibus verbis ubi quaeso Syenem insulam esse asseritur? Nam verba illa, *altera est insula, etc.* quis non videt ad Syenem non esse referenda, sed ad Elephantinam? Ad Syenem enim attinent prima illa verba, *in finibus est Aethiopiae.* Nam Syenem in finibus esse Aethiopiae ad collimitium Aegypti, et Plinius hic ostendit, et reliqui passim, non minus geographi quam historici. Quam ob rem verba illa, *Ita vocatur C. m. passuum ambitu*, non esse huius loci arbitratur, neque ad Syenem ullo modo pertinere, sed ad Philas. Itaque tantisper seponantur, quoad eis proprium locum assignemus. *Pintianus.* Syene) Syene Thebaidis oppidum, sub tropico Cancri positum, in qua cum Sol eius signi eam partem ingreditur, in qua solstitium efficit, nullam umbram corpora faciunt hora diei sexta. Lucan. II. *Atque umbras nusquam flectente Syene.* Macrobius peruerse nunquam legit. Seneca in Herc. *turente; Et qua Sol medium tenens umbras corporibus negat.* Brod. cap. 17. lib. V. Unde et Eratosthenes observatis eius temporis horologio-

Syene: ita vocatur peninsula¹ mille passuum ambitu, in b. qua Castra sunt, latere Arabiae: et c.

Y 2

ex

1. Sic quoque M. peninsula centum mille passuum ambitu, in qua Ceraestae sunt, latere Arabiae, et in aduerso insulae Philae Gr. et Al. Pilae M.

rum Alexandrinorum umbris, interualloque harum urbium, vniuersi terrarum orbis indidem collegit ambitum. Testis Cleomed. Cyclic. lib. I. p. 402. Dalec.

Syene) Hodie Asua, ad Nilum, sub Cancri Tropico, sub mundi parte, seu latitudinis gradu 23. 50. min. vt Ptol. habet, L. IV. c. 5. Huc Iuuenalis ablegatus specie honorificae militiae, nam tres cohortes Romanae ibi praesidii causa excubabant, teste Strabone, L. XVII. p. 797. quae mox Castra Plinius appellat. Ibi et obiit: hoc ei Satyrae profuerunt. De Syene diximus iam L. II. f. 75. H.

b. In qua Ceraestae sunt latere Arabiae) Scribendum, castra non ceraestae, ex utroque antiquo exemplari: quibus subscribit Strabo libro XVII. de administratione Aegypti differens in haec verba: *Sunt tres militum legiones, quarum una circa urbem sedet, aliae in reliqua sunt regione. Praeter has nouem cohortes Romanae. Tres in orbe, tres in finibus Aethiopiae praesidio circa Syenem collocatae, et reli-*

quae tres in cetera regione. Et rursus de Syene agens: *Hoc in loco tres Romanorum cohortes collocatae sunt praesidii gratia. Item non multo post: Ingruentes in Thebaidem, et in tres cohortes quae Syenes praesidio erant, Syenem et Elephantinam et Philas repente impetu ceperunt. Pintian.*

In qua Castra) Vide Not. et Em. N. XXXIII. (hic confp.) In qua Castra) Ceraestae, non Castra exhibent libri omnes impressi, contra fidem omnium plane codicum MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Tolet. et Salmant. vt Pintianus ipse testatur. Sic paulo post eorundem exemplarium admonitu, *peninsula mille passuum ambitu scripsimus, non centum mill. pass. vt haecenus legebatur. H.*

c. Et in aduerso insulae IV. Philae) Scribendum, Et ex aduerso IV. M. pass. Philae. Nam dictionem, *insulae*, expositionem fuisse supra dictionem *Philae* positam, et postea lectioni per errorem insertam. Erit ergo sensus: Ex aduerso castrorum Syenes meridiem versus esse Philas, IV. M. passuum a castris motas.

Cete-

ex aduerso infula d. iv. Philae e. dc. M. pass. a Nili fissura, vnde appellari diximus Delta. Hoc spatium edidit Artemidorus, et in eo ccl. oppida fuisse. Iuba cccc. M. pass. Aristocreon ab Elephantide 1 ad f. mare dccc. M. pass. Elephantis g. infula 2 intra

1. *Elephantine.* 2. *sic et Ch. infra Gr. et Al.*

Ceterum hoc loco intercalanda sunt verba paulo ante a me iussa seponi. Ea sunt: *Ita vocatur infula, C. M. passuum ambitu.* Quae verba, vt dixi, ad Philas, non ad Syenem accommodanda sunt. Porro in apographo Toletano elementum, C. non legitur. Totus ergo hic Plinianus locus mendis frequens, sic, meo iudicio, scribendus est: *Ditionis Aegypti esse incipit a fine Aethiopiae Syene, in qua castra Aethiopiae sunt latere Arabiae, et ex aduerso, iv. M. passuum Philae. Ita vocatur infula, mille passuum ambitu. Pint. Seneca c. 2. lib. IV. natural. quae est. Nunc vero magnas solitudines peruagatus, et in paludes diffusus, gentesque sparsus, circa Philas primum ex vago et errante colligitur, etc. ac rursus: Primum incrementum Nili, circa insulam quam modo retuli, Philas, noscitur, forsitan illic legend. insulas quas. Inde eisdem Senecae ad finem epistulae 2. Philistae latrones et praedones, quales fuere earum 4. insularum incolae. In*

his accipiter numinis instar colebatur. *Dalec.*

Et ex aduerso) Hoc est, ex aduerso Africae latere. Sententia enim huius loci est, Nilum ditionis Aegyptiae censerit, latere quidem Arabiae, a Syene: aduerso Africae latere, a Philis infula, Africae contributa: Nili alveo qui Philas circumit, eas ex aduerso continentis, in qua Syene est, collocante. Quamobrem eo latere Regni claustra Philas Lucanus appellat, L. X. v. 313. *Quae dirimunt Arabum populis Aegyptia rura. H. d. Infula IV.)* Hoc est, infula quatuor millium passuum ambitu, vti Syene peninsula mille tantum. H.

e. Philae) In Notit. Imp. f. 20. *Filae. Τὰς Φιλὰς* appellat Strabo, L. XVII. p. 818. Paruam eam insulam fuisse testis *ἄπόπτῆς* Aristides, qui fere totam vrbe ipsa ait occupari: quod et Seneca asseverat, L. IV. Nat. Quu. c. 2. p. 885. H.

f. Ad mare) Mediterraneum. H.

g. Elephantis infula infra nouis-

tra h. nouissimum catarracten iv. M. pass. et i.
 Y 3 supra

i. sic et tria Gr. et Al.

nouissimum catarracten, CCCC. M. pass.) Legend. *Elephantine*, non *Elephantis*, contra omnes Latinos codices, vt diximus in Pomponium: nec *Infra* scribendum, sed *Intra*, nec, CCCC. sed iv. M. passuum. ex archetypo Toletano vtrumque. Nam Catarractes hic nouissimus, inter Elephantinam est ad Aegyptum versam, et Philas ad Aethiopiam, exiguo spatio ab vtraque submotus, Strabone auctore libro xvii. *Pinzian*

Elephantis) Quae ceteris *Ἐλεφαντίνῃ*, ea Melae L. I. c. 9. et Parthenio apud Steph. p. 258. *Ἐλεφαντίς*. H.

h. *Intra nouissimum*) Hoc est, infra, citra. Nam supra Elephantinam insulam, siue vterius versus austrum, est catarractes. Strabo, L. XVII. p. 817. *Μικρόν δ' ὑπὲρ τῆς Ἐλεφαντίνης ἐστὶν ὁ μικρὸς καταρράκτης*, etc. H.

i. *Et supra Syenen*, xvi. M. habitatur) Erratum rursus est in numero passuum. Nam quomodo Elephantine distare potest a Syene, xvi. M. passuum? cum ab eadem Syene vsque ad Philas intersint C. stadia, quae agant xii. millia passuum, et longius Philae distent a Syene quam Elephantine, vt ex Strabone

et Ptolemaeo colligitur. Abesse vero Philas a Syene, xii. m. passus, Strabo testatur his verbis: *Nos Philas ex Syene plaustro venimus per campum valde planum C. stadiorum spatio*. De reliquo Strabo idem, dimidium stadium, abesse Elephantinam a Syene prodit, si quis ex exemplari Graeco, non Latino hauriat. Nam Latinus interpres ineptissime eum locum vertit, scribens semistadii spatio esse insulam Elephantinam. Quomodo enim in tanta insulae paruitate poterat esse vrbs, et in ea templum Cnuphidis, et Nilometrium, vt in Memphi, quod Strabo de ea prodit? *Pinzian*.

Et supra Syenen) Hoc est, etiam supra Syenen habitatur. Nam cum Syene sit sub parte mundi, seu gradu 23. 50. min. Elephantines autem insulae oppidum, sub 23. 56. min. teste Ptol. L. IV. c. 5. reliqua insulae pars vltra Syenem versus austrum protenditur, ad 23. 30. min. Inde iter est per catarractem ad insulam Philas, quae est sub gradu 25. 6. eodem Ptolemaeo adnotante. Strabonis locum, L. XVII. p. 817. de Elephantines situ, constat esse vitiatum. Caue autem Salmasio

supra Syenen xvi. ¹ M. habitatur, nauigationis k. Aegyptiae finis, Ab Alexandria l. DLXXX. ² M. pass. In tantum errauere m. suprascripti. Ibi Aethiopiae conueniunt naues. Namque eas plicatiles n. humeris transferunt, quoties ad catarractas ventum est.

XI. Aegyptus o. super ceteram antiquitatis gloriam xx. p. M. urbium sibi ³ Amase q. regnante habitata praefert: nunc quoque multis, etiam si ⁴ ignobilibus, frequens. Celebratur ⁵ tamen r. Apollinis:

1. XII. ex Strabane. 2. DLXXXV. Cb. DCXXXVI. Gr. et Al. 3. ibi. Ver. 4. etiam non. Tol. 5. Celebrantur. M.

masio credas aienti, p. 437. in Solin. Elephantinen pro Philis a Plinio acceptam esse, topographiamque ab eo inuersam. H.

k. *Nauigationis Aegyptiae finis*) Philas enim, quae a Syene centum stadiorum itinere disiunctae, supra catarracten sitae sunt, plaustro iter est, non amne, vt docet Strabo, L. XVII. p. 818. H.

l. DLXXX.) Ita R. r. 2. Colb. r. 2. At - Chiff. DLXXXV. H.

in *Suprascripti*) Artemidorus, Iuba, et Aristocreon. H.

n. *Plicatiles*) Quoniam fiebant fortassis ex pellibus. Eiusmodi erant nauigia Babyloniorum coriacea πλοῖα πάντα σκύτνια, quae Herodotus describit, L. I. Clio, n. 194. p. 87. neque enim ex

lignis fiebant, sed ex pellibus: ἐκ ἐξ ἑύλων ποιεῦνται τὰ πλοῖα, ἀλλ' ἐκ διφθερέων. Forte etiam ex papyro plicabilia fieri potuerunt. H.

o. *Aegyptus*) Habet haec eadem Mela, L. I. c. 9. p. 13. H.

p. XX. *M. urbium*) Amplius XXXIII. urbium millibus habitata fuisse Ptolemaeo Lagida regnante, scribit Tzetzes, Chil. 3. hist. 67. v. 72. Amplius XVIII. millibus, Diodor. L. I. Bibl. p. 27. H.

q. *Amase regnante*) Olympiade LVI. amplius decennio ante Cyri Persarum regis tempora. H.

r. *Apollinis*) Ἀπόλλωνος πόλις μεγάλη, quam Antonin. in Itin. Thebaidis, Apollonos superioris vocat, citra Syenen passuum millibus

linis: moxs. Leucotheae¹: Diospolis t. magna, eadem Thebe portarum u. centum nobilis fama: Coptos x. Indicarum Arabicarumque mercium Nilo proximum emporium. Mox y. Veneris oppidum, et z. iterum Iouis, ac Tentyris: infra a. quod Abydus,

Y 4

Men-

1. *Leucotheae, et Diosp. Gr.*

LXXII. Africae latere. Ab ea nomen Apollopoliten nomen esse sortitum diximus f. 9. H.

s. *Leucotheae*) Hoc credo Lucinae fuisse nomen inditum a candore, qualis in luce cernitur. Sane Ouid. L. II. Fastorum a luce nomen Lucinae deriuat: *Gratia Lucinae: dedit haec tibi nomina lucas: Aut quia principium tu Dea lucis habes.* Lucinae porro oppidum, *Εἰληθυσίας πόλις* inter Thebas et Syenen Ptol. agnoscit, L. IV. c. 5. H.

t. *Diospolis*) *Διὸς πόλις μεγάλη, αἱ Θῆβαι*, Ptol. l. c. Vnde regioni Thebaidis nomen. Arabiae latere posita ciuitas fuit, a Copto M. P. XLIV. apud Anton. Nunc *Minis* vocari aiunt. H.

u. *Portarum centum*) Vnde *Ἑκατόμυλος* ab Homero primum, Iliad. L. I. et a Steph. cognominata, verbo *Διὸς πόλις*, Mela, L. I. c. 9. p. 13. *Thebae, quae ut Homero dictum est, centum portas, siue ut alii aiunt, centum aulas habent, totidem olim principum domos, solitasque singulas, ubi negotium exigeret, dena armorum millia effundere.* Sic ex

vna ciuitate exhibant armatorum militum centum myriades: Galli dicunt, *un million.* H.

x. *Coptos*) A quo Copticae praefecturae nomen, de qua f. 9. Hodie *Cana*, teste Rhamnusio. H.

y. *Mox Veneris*) Illud ipsum, a quo Aphroditopolites nomos nomen habet, de quo f. 9. H.

z. *Et iterum Iouis*) Hoc est, alia Diospolis: *Διὸς πόλις μικρά*, Ptol. L. IV. c. 5. Diospolis parua, a qua Diospoliticae praefecturae nomen, de qua f. 9. Proxima ei est *Τέντυρα*, vnde Tentyrites nomos dictus: vtraque Africae latere, siue ad Nili ripam occidentalem posita, in Thebaide. Tentyra versus austrum recedit a Diospoli, M. P. XXVII. ex Antonino. Diospolis rursus ab Abydo, de qua mox, M. P. XXVIII. H.

a. *Infra quod*) Infra Diospolim et Tentyram, secundo Nili flumine, Aegypto, quod Delta vocant, propius Abydon porro *Ἀβυδον*, Memnonis regia, et Osiridis fano inclutum fuisse, tradit quoque

Mennonis regia, et b. Ofiris templo inclytum, vii. M. d. pass. in c. Libyam remotum a flumine. Dein d. Ptolemais, et Panopolis e., ac Veneris iterum. Et in f. Libyco Lycon, vbi montes finiunt Thebaidem. Ab g. iis oppida Mercurii h., i. Alabastron¹, Canum,

1. *Alabastrôn. gen. plur. Graeca forma.*

quoque Strabo, L. XVII. p. 813. et Solinus, c. 32. p. 61. Hodie *Aburich*. Sed *Menno-*
nis legi hic oportere, non *Memnonis*, quamquam sic habent éditiones vetustae, dicemus ad L. VI. f. 35. H.

b. *Et Ofiris*) Ofiris quem Aegyptii colunt, Bacchum esse aiunt, inquit Herod. L. II. Euterpe, n. 42. p. 106. H.

c. *In Libyam*) In eam Africae partem, quam Libyês Aegyptii obtinent. H.

d. *Dein Ptolemais*) Ab Abydô versus septemtrionem, et Delta Aegyptiacum refugiens, M. P. XXII. eodem Africae latere, in Thebaide, ap. Anton. Vrbs haud Memphi minor, teste Strabone, l. c. H.

e. *Et Panopolis*) Haec eodem ordine Strabo, l. c. Πανῶν πόλις, καὶ Ἀφροδίτης, καὶ Λυκίων πόλις. Hoc Veneris oppidum, multo magis ad Boream et Delta Aegyptiacum accedit, quam supradictum. De Panopoli diximus, f. g. Luporum urbem in Thebaide Africae latere collocat Antoninus, a Ptolemaide LXIII. M. P. Ab his oppi-

dis nomi Lycopolites, Panopolites, et Aphroditopolites nomen accepere. H.

f. *In Libyco*) A Nili fissura, quae Delta efficit, vsque ad fines Thebaidis, quidquid terrarum interiacet, comprehensa etiam regione Alexandriae et Mareotidi proxima, Libyam appellabant: quod aduerso Nili latere, Arabiam, Strabo, L. XVII. p. 806. H.

g. *Ab iis*) Ab iis montibus. H.

h. *Mercurii*) Hermupolim intelligit, Ἐρμῆ πόλιν, iam extra Thebaidem in Aegypto positam, a Lycôn oppido Thebaidis, M. P. LIX. distitam; versus septemtrionem, Africae latere, teste Anton. in Itin. Ab hac Hermopolitae nomen facta appellatio est, quo de nomen f. 9. H.

i. *Alabastron*, etc.) Graece dixeris, Ἀλαβαστρῶν, Κυνῶν, Ἡρακλέους. In his enim vox *oppida* subintelligi debet. Ptol. L. IV. c. 5. Ἀλαβαστρῶν πόλις, in Cynopolite nomen: cui ad septemtrionem Κυνῶν πόλις imponitur: quo situ et a Plinio collocatur, Africae latere. H.

Canum, et k. supra dictum Herculis. Deinde Arfinoe l., et iam dicta Memphis: inter quam et Arfinoiten nomon, in m. Libyco, turrets, quae pyramides n. vocantur: Labyrinthus o. in ¹ Moeridis lacu nullo addito ligno exaedificatus: et oppidum Crialon. p. Vnum praeterea intus et Arabiae conterminum claritatis magnae, Solis q. oppidum. (X.) Sed r. iure laudetur in litore Aegyptii maris Alexandria, a Magno Alexandro condita, in Africae parte, ab ostio Canopico XII. mill. pass. iuxta s.

Y 5

Mareo-

1. ad Moeridis lacum. ex Her. Pint.

k. Et supradictum) S. 9. in Heracleopolite nomo. H.

l. Arfinoe) Eodem Africae latere, haud procul Memphi. Ab ea nomos Arfinoites, de quo f. 9. H.

m. In Libyco) Africae latere. H.

n. Pyramides) De his dicemus L. XXXVI. f. 16. De Labyrintho dicemus eodem L. f. 19. H.

o. In Moeridis lacu) In R. 1. et 2. et Moeridis lacu. Forte pro ad Moeridis lacum. Nam Herod. L. II. Euterpe, n. 149. p. 147. παρά Μοίρειος λίμνην, et n. 148. ἐλίγον ὑπὲρ τῆς λίμνης τῆς Μοίρειος. H.

p. Crialon) Ita libri omnes R. 1. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. An pro Crocodilôn, Κροκοδείλων πόλις, quam in Moeride palude sitam esse ex Stephano superius diximus, f. 9. confirmatque He-

rodotus, L. II. Euterpe, n. 147. vbi Labyrinthum ait exstructum esse supra stagnum Moerios, versus urbem Crocodilôn. H.

q. Solis oppidum) Heliopolis, de qua diximus f. 9. in Heliopolite nomo, Arabiae confini. H.

r. Sed iure) Transcribit haec Martianus, L. VI. cap. de Aegypto, p. 219. In Comment. Acad. Reg. Sc. anni 1716. p. 298. dicitur altitudo Alexandriae esse graduum 31. 11". H.

s. Iuxta Mareotin lacum, qui lacus antea Arapotes nominabatur) Legendum, qui locus ante Rhacores nominabatur, ex Stephano et Strabone XVII. Hoc enim nomen prius Alexandriae fuit, vt ait Stephanus, seu partis Alexandriae, vt Strabo. Hanc emendationem debes Iano Parrhasio, Claudiani enarratori,

Mareotim lacum, qui t. locus ¹ antea Rhacotes nominabatur. Metatus est eam u. Dinechares ² architectus pluribus modis memorabili ingenio, xv. x. M.

1. qui lacus antea Arapotes Gr. et Al. 2. Dinocrates. M. et Vet. vt et c. 37. VII. item 14. XXXIV. Vitruuius 1. lib. II.

tori, sed in eo is deceptus est, quod legit non locus (vt nos legendum censemus) sed lacus, quasi lacus Mareotis dictus fuerit alio nomine Rhacotes, quod neque ipse, neque alius vsquam legit. Pint.

t. *Qui locus*) Vide Not. et Em. N. XXXIV. (hic appof.) *Qui locus antea Rhacotes*) Hanc lectionem egregie constabiliunt Stephanus, et Strabo, L. XVII. p. 797. Ille enim tum p. 572. Πανώτης, ἔ- τως ἢ Ἀλεξάνδρεια πρότερον ἐκαλεῖτο: Rhacotes, sic Alexandria prius vocabatur. Tum verbo Ἀλεξάνδρεια: ἐκλήθη δὲ Πανώτης, καὶ Φάρος, etc. Iste partem Alexandriae ait fuisse ita vocatam, quae naualibus immi- neret. Vitium receptae lectionis in Plinianis libris odoratus est ante nos Pintianus, cum sic legi videret, *Qui locus antea Arapotes nominabatur*. Meminit huius vocis ac loci, Rhacotes, praeterea Pausan. in Eliae. Tacit. item Hist. L. IV. H.

u. *Dinechares*) Ita libri omnes, tum hoc loco, tum L. XXXIV. f. 42. Et si Solinus, c. 32. p. 62. *Dinocrates*

legisse videatur. Valerius item Maximus, L. I. c. 4. *Cum rex Alexander urbem in Aegypto constituere vellet, architectas Dinocrates, cum cretam non haberet, potentiae futurae urbis lineamenta duxisset, etc.* Vide etiam Ammian. L. XXII. p. 233. Δεινοκράτης est Straboni, L. XIV. p. 641. H.

x *Quindecim M. passuum laxitate*) Castigandum quidam hunc locum arbitrantur ex Curtio, qui ambitum Alexandriae, LXXX. stadiorum esse tradit, et pro xv. M. pass. substituendum putant, X. M. tot enim supradicta colligunt stadia. Sed falluntur. Nam Stephanus Alexandriae circuitum, cx. stadiorum fuisse ait: hoc est XIII. M. DCC. pass. quae summa propius ad Plinianam accedit. Sed Curtii mentio paulo ante habita, nos admonet, vt locum restituamus facundissimi scriptoris, in omnibus quae haecenus nobis videre contigit exemplaribus corruptissimum. Eius verba, cum de Alexandria disserit, sunt: *Fama est, cum rex urbis futuris muris potentiam (vt Macedo-*

M. pass. laxitate y. infessa¹, ad effigiem Macedonicae yy. chlamydis orbe gyrato lacinosam, dextra laeuaque anguloso procurfu, iam z. tum tamen quinta² situs parte regiae dicata. Mareotis a. laeus a meridiana vrbs parte³, euripø e Canopico ostio mittitur mediterraneo commercio, insulas b. quoque

1. immensa M. infesta. V. 2. quarta situs parte regis dic. Strab. 2. ad meridianam vrbs partem. M. parte Euripo in Canopicum ostium. Vcr. parte Euripo Canopico ostio committitur. Pint. ex Strabone.

Macedonum mos est) destinas- ser. Corrige: Fama est, cum rex vrbs futuros muros polentae (vt Macedonum mos est) designasset. ex Strabone, Plutarcho, Stephano, Arriano. P.

XV. mill. pass.) Strabo longitudinem ait fuisse stadiorum XXXIV. latitudinem, octo: circuitum centum et decem stad. hoc est XIII. M. DCCL. pass. quae mensura Pliniana affinis est. H.

y. Laxitate infessa) Occupato telluris laxissimo spatio. Sic Statius, L. I. Sylu. 1. v. 56. infessam pondere humum dixit, hoc est, occupatam, pressam. H.

yy. Macedonicae chlamydis) Ea forma Chlamys Macedonica fuit, vt non totum ambitet corpus, sed posteriora fere tantum, praeterquam ad pectus et humeros, ad quos nodo colligabatur; anteriore parte eius aperta. Non Alexandriae modo Strabo, L. XVII. p. 793. sed et habitabili terrae, Macedonicae chla-

mydis speciem veteres tribuerunt, χλαμυδοειδὲς σχῆμα, cuiusmodi forma orbis Tabula exhibetur a Brietio nostro, I. Part. Parall. Geogr. L. V. c. 5. Paludamentum Imperatorum idem fuit, cum chlamyde. Chlamys igitur humi extenta, ac tota quanta quanta est porrecta, speciem exhibuit et Alexandriae, et τῆς οὐρανίου, qualem veteres agnouerunt. Similes fere sunt, quae in sacris ritibus Trabeae induuntur, les Chapes. Sed in chlamyde humi extenta, dextra laeuaque sunt angulosae incisurae duae, quibus illae carent. H.

z. Iam tum quinta) Quarta etiam, tertiae, inquit, Strabo, L. XVII. p. 793. H.

a. Mareotis) Graecis Μαρεῖα, Μαρεία, et Μαρεῶπις. A circumiacente agro vinum Mareoticum appellatum, L. XIV. f. 4. H.

b. Insulas quoque) Octo omnino, ex Strabone, L. XVII. p. 799. H.

quoque plures amplexus, triginta c. mill. pass. traiectu, d. CL. ¹ ambitu, vt tradit Claud. Caesar. Alii e. schoenos in longitudinem patere XL. faciunt, schoenumque stadia triginta: ita f. fieri longitudinis CL. mill. pass. tantumdem et latitudinis. Sunt in honore et intra decursus Nili multa oppida, praecipue quae ² nomina dedere ostiis, non ³ omnibus, (XII enim reperiuntur, superque quatuor, quae ipsi falsa g. ora appellant) sed celeberrimis septem,

pro-

1. cCL. Tol. DC. Gr. et Al. 2. qui, in Gr. ed. mendose, forte operarum errore. 3. non omnibus (nunc n. XI.) Tol. XI. quoque Gr.

c. XXX. M. pass. traiectu, DC. ambitu) Fieri quidem posset, vt lacus cuius traiectus XXX. M. pass. fit, ambitum habeat DC. millium, verisimile tamen non est. Proinde vetus lectio videtur mihi sincerior, cCL. ambitu: etiamsi in libris scriptis vitiose legatur, CD. confusis duobus elementis *cl*, in vnum *d*, vt fieri a librariis consuevit, quae illorum est diligentia, et infra constabit capite XII. Strabo Mariam lacum latitudinem habere supra CL. stadia, longitudinem citra CCC. tradit. *Pint.*

Triginta mill.) Strabo l. c. lacus longitudinem intra stadia trecenta definit, quae sunt passuum millia XXXVII. H.

d. CL. ambitu) Vide Not. et Em. N. XXXV. (hic adi.) CL. ambitu) Amanuentes in primitiuis Plinii exemplari-

bus scriptum repererunt, centum quin. Si quingenta rati hoc loco significari CD. primum, (sic enim exhibent MSS. quos terimus, omnes: R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc.) mox permutatis numeris, DC. scripserunt. At Strabo, L. XVII. p. 799. cum lacus huiusce latitudinem circumscribebat stadiis centum et quinquaginta, longitudinem trecentis, ambitus ex eo vniuersus existere non potest, nisi mille circiter stadiorum, quae efficiunt CXXV. mill. pass. quibus Claudius Caesar millia quinque et XX. adiecit. H.

e. *Alii schoenos*) De schoenis agemus, L. sq. s. 30. H.

f. *Ita fieri*) Martianus, L. VI. c. de Aegypto, p. 219. H.

g. *Falsa ora*) *Ψευδοσόματα*, peruia tantum scaphis, non vero maioribus nauigiis, propter breuia et paludes.

Strabo,

proximo Alexandriae Canopico h., deinde Bolbitino i., k. Sebennityco¹, Phatnitico l., Mendefico m., Tanitico n., vltimoque o. Pelusiaco. Praeterea Butos p., q. Pharbaethos², Leontopolis, Athribis³, Ifidis

1. *Sebennitico Gr.* 2. *Buros, Pharbaetos Gr. et Al.* 3. *Atheribis. Strabo. Athlibis. Stephan.*

Strabo, L. XVII. p. 801. Seneca Nat. Qu. L. IV. c. 2. ignobiles ramos appellat. H.

h. *Canopico*) Sive Canobico, a Canobo, siue Canopo, Menelai naus rectore, a quo et Canopum oppidum, vbi sepultus. At Canopum oppidum Plinius nusquam appellat: adeo vt an ab oppido, an ab homine, vel aliunde, dato sit Canopico ostio nomen, nobis adhuc incompertum sit. H.

i. *Bolbitino*) Βολβιτινον ὄμα Ptol. L. IV. c. 5. Aliis Βολβιτιτικόν, a Bolbitine oppido, de quo Stephanus. Nunc vocant, *Bras de Raschit, ou de Rossette*, ab oppido cognomine. H.

k. *Sebennytico*) Per medium Delta decurrit in mare, teste Herodoto, L. II. Euterpe, n. 17. p. 96. Nomen ei a Sebennytico oppido, nomoque. Oppidi rudera vetus nomen seruant, *Sebenit*. H.

l. *Phatnitico*) Φατνιτικόν ὄμα, Straboni, L. XVII. p. 802. Πατμητικόν, Ptol. l. c. Hodie, *Bras de Migny*. H.

m. *Mendefico*) Vel vt alii, *Mendefio*, ab oppido, nomo-

que cognomine. Hodie *Bras de Baraugner*. H.

n. *Tanitico*) Tanicum Me-la vocat, L. I. c. 9. Nonnulli et Saiticum, apud Strabonem, L. XVII. p. 802. Proximum est Pelusiaco, iuxta urbem, quam veteres Τάνιν appellauere. Falluntur enim ii qui Damiatam Pelusium interpretantur, cum vltimo Nili ostio Pelusium olim infederit, Arabiae, Syriaeque latere, extra Delta: Damiatam intus, non nouissimo, sed anteriori ostio inposita sit, hoc est, Tanitico: cui a Tanite nomo, de quo egimus, sect. 9. nomen fuit. Hodie *Bras de Tacari*. H.

o. *Vltimoque*) Quod maxime vergit in orientem, le *Bras de Peluse*. H.

p. *Buros*) Βῦρος Ptol. L. IV. c. 5. metropolis νομῶ Φθενότρε, prope Sebennyticum ostium Straboni, L. XVII. p. 802. H.

q. *Pharbaethos*) Φάρβαεθος Ptol. l. c. Φαρβετίτης νομῶς Straboni, inter Mendesium Taniticumque ostium, l. c. Cui nomo et Leontopolin quoque vicinam facit, ceteras-

Ifidis r. oppidum, Busiris, Cynopolis, Aphrodites, Sais, Naucratis s.: vnde ostium quidam Naucraticum¹ nominant, quod t. alii Heracleoticum², Canopico, cui³ proximum est, praeferentes. u.

XII.

1. *Naucraticum Salm. Naucraticum Gr. et Al.* 2. *Ceramicum. Athen.* 3. *cui VI. M. p. M. et Vet. addunt.*

terasque praefecturas, quae nunc recensentur, Athribiten, siue vt diximus, s. g. Atharrabiten, Busiriten, Cynopoliten, Prosopiten, in quo Ἀφροδίτης, hoc est, Veneris oppidum fuit, teste eodem Strabone, L. XVII. p. 802. Saiten et Naucraticum. Notitia Eccles. Hieroclis, in prou. Augustamnica secundo, p. 55. Καρθεδος, pro Φάρβαδος. Item Ἀθηνης, pro Ἀθριβις. H.

r. *Ifidis oppidum*) Stephano, Ἰσίδιον, πόλις Αἰγύπτου. Hoc vero cum intra Nili decursus, hoc est, in ipso Delta contineatur, Plinio teste, diuersum esse necesse est, ab *Ifiu* Antonini, quae mediterranea ciuitas est, longe supra Memphin. Isis porro Ceres est, vt omnibus notum. H.

s. *Naucratis: vnde ostium quidam Naucraticum, etc.*) Legend. *Naucraticum*, vel *Naucraticum*. Vide *Salm. a. f.* pag. 476. a. b. *Naucraticum*) Athenaeus lib. XI. p. 237. vers. 3. πολλοὶ δ' ἐν τῇ ναυκράτει κεραμῆς ἀφ' ὧν καὶ ἡ πλεσιόντων κεραμῶν πύ-

λη κεραμῆς καλεῖται. Sunt autem Naucratici figuli multi, a quibus proximum Nili ostium Ceramicum appellatur. Dalec.

t. *Quod alii Heracleoticum Canopico, cui proximum est, praeferentes*) Verba vt reor malo ordine locat, redigendaque ad pristinum statum, hoc (ni fallor) pacto: *Canopico quod alii Heracleoticum vocant, cui proximum est, praeferentes.* Nam Canopicum ostium, Heracleoticum etiam nominatum esse Ptolemaeus satis docet: non Canopicum illud, sed Heracleoticum appellans a ciuitate Heracleopoli prope Canopum, auctore Stephano. Accedit Strabonis testimonium libro XI. *Necessarium est, inquit, ad Canopi, et Alexandriae loca reuerti: hic est enim vltimum ostium, quod Canopicum Heracleoticumque vocant.* Pint.

u. *Praeferentes*) Sic Ptolemaeus, Canopico praetermisso, Heracleoticum nominat, quod Canopico proximum fuit, vt Dionysius Periegetes censuit, teste Eustathio ad illius versum 13. et

Taci-

XII. (XI. *) Ultra Pelusiacum Arabia est, ad x. Rubrum mare pertinens, et odoriferam illam, ac divitem et beatæ cognomine inclytam. Haec y. 7. Catabanum ¹ et Esbonitarum a., et Scenitarum b. Arabum vocatur, sterilis, præterquam vbi Syriæ confinia attingit, nec nisi Casio c. monte nobilis. His Arabes junguntur, ab oriente Canchlei d., a meri-

1. *Cabanum. V.*

Tacitus L. II. Annal. p. 61. Quare nihil hic mutandum, quantumlibet Pintianus inclamet, in tanto præfertim, tamque conspirantè codicum scriptorumque consensu. H. * Arabia) Solinus paulo plura c. 36. congerit huc facientia. Legito et Onuph. Panuin. Imp. Rom. pag. 843. Dalec. v. Inscr. in Ind. LL.

x. *Ad Rubrum mare*) Ad Arabicum finum, vnde fere odorifera illa, et Felix appellata Arabia incipit. H.

y. *Haec Catabanum*) Non illa odorifera et Felix dicta, vt hallucinatus credidit Solinus, c. 33. p. 62. sed illa Arabia, quæ a Pelusiaco incipit ostio, deserta et sterilis. H.

z. *Catabanum, etc.*) Hi Catabanes Arabiae sterilis et Petraeae incolae, a Catabanis illis diuersissimi sunt, quos ad Rubrum seu meridianum mare, in Arabia felice ac penitiorè positos dicemus, L. VI. f. 32. H.

a. *Esbonitarum*) Quorum

regia Essebom, de qua Hieronymus in locis Hebr. post Eusebium: *Essebom*, inquit, *ciuitas Sebon regis Amorrhæorum* — — nunc vocatur *Esbûs* (Εσβέζ Eusebio) *vrbs insignis Arabiae in montibus qui sunt contra Iericho, etc.* H.

b. *Scenitarum*) Commune id multis Arabum populis nomen fuit, vt dicemus L. VI. f. 30. et 32. Hi Aegypto confines, alias Saraceni appellati, vt Ptolemaeus admonet, L. V. c. 17. in Arabia Petraea. De his Ammianus, L. XXII. p. 228. *Aegyptus*, inquit, *vsque ad Scenitas præerenditur Arabas, quos Saracenos appellamus.* Idem in sacris paginis Ismaelitæ dicti. H.

c. *Casio monte*) De quo sect. 14. H.

d. *Canchlei*) Qui in sacris literis Amalecitarum dicti videntur. Nec Bocharto assentior, Chaulaeos nunc significari, qui erant Babyloniae proximi. H.

meridie Cedrei e., qui deinde ambo f. Nabataeis i. Heroopoliticus g. vocatur, alterque Aelaniticus finus Rubri maris in Aegyptum vergentis, CL. h. mill. pass. interuallo inter duo oppida, Aelana, et in nostro mari Gazam. Agrippa a Pelusio Arfinoen i. Rubri maris oppidum, per deserta cxxv. M. passuum tradit: tam paruo distat ibi tanta rerum naturae diuersitas.

XIII. (XII.) Iuxta Syria k. litus occupat, quondam terrarum maxima, et pluribus distincta nominibus.

1. Nabathaeis. Gr.

e. Cedrei) Habitantes Cedar, Ps. CXIX. Hieronymus in loc. Hebr. Cedar — — est regio in eremo Saracenorum, a filio Ismaelis ita cognominata. H.

f. Nabataeis) Quorum oppidum Petra. De his dicemus L. VI. f. 32. H.

g. Heroopoliticus) Ab Heroum oppido, vt dicemus L. VI. f. 33. De Aelanitico, e iustdem libri f. 32. H.

h. CL. mill.) Strabo L. XVI. p. 759. stadia numerat mille ducenta et sexaginta, quae passuum efficiunt CLVII. millia. H.

i. Arfinoen) De ea L. VI. f. 33. H.

k. Syria) ארם, Aram, Hebraeis dicta, seu Ἀραμαία, quo et Strabo vtitur. Ceterum de ipsius latitudine et regionibus Mela lib. I. cap. 11. et Aeth. cosmograph. pag. 35. Strabo lib. XVI. et Car.

Sigon. de antiq. iur. prou. lib. I. cap. 12. Onuph. Imp. Rom. pag. 788. cap. 37. et Adricho in descript. terr. Sep. 95. et Bertram. Gram. Ebr. vbi hoc modo recenset regiones. 1. Aram κατ' ἐξοχήν dicta, seu Paddam Aram, Suria iugata, seu concise Paddan, hoc est, iugum seu Aram Necharaiim Suria, interamnis Μεσοποτάμια. 2. Aram Zobah, seu Zonah, fortean Sophene. 3. Aram Beth, Rechob. 4. Aram Mabbachab. 5. Aram Dameschek, Suria Damascena, quae et Cana seu Caelesyria. 6. Aram Chamat, Suria Comagena seu Antiochena. Dalec.

Iuxta Syria) Haec totidem verbis ac paene syllabis Martianus, L. VI. c. de Arabia et Syria, p. 219. a Plinio expressit. Sic et Mela, L. I. c. 11. p. 14. H.

nibus. Namque Palaestina vocabatur, qua contin-
git Arabas l., et Iudaea, et Coele, dein¹ Phoenice:
et qua recedit intus, Damascena: ac magis etiam-
num meridiana, Babylonia. Et² eadem Mesopo-
tania inter Euphratem et Tigrin: quaque transit
Taurum Sophene: citra vero etiam Comagene. Et
ultra Armeniam, Adiabene, Assyria m. ante³ dicta:
et vbi Ciliciam attingit, Antiochia. n. Longitudo eius
inter Ciliciam et o. Arabiam, CCCCLXX. M. pass. est.
Latitudo a Seleucia Pieria, ad oppidum in Euphra-
te Zeugma, CLXXV. p. M. pass. Qui subtilius di-
vidunt,

1. exin. Cb. 3. Exinde Mesopotamia. Ex eadem. M. et
Cb. Lego, haec eadem. 3. antea. Cb.

l. Arabas) Non eos qui
Arabiam peninsulam inco-
lunt, sed qui ab Arabia Pe-
traea post Iordanem amnem
ad Libanum vsque montem
penetrant, vt Plin. ait L. VI.
f. 32. H.

m. Assyria ante) Ammia-
nus, L. XXIII. p. 251. Iux-
ta hunc circuitum Adiabene est,
Assyria prisca temporibus vo-
citata, longaque assuetudine ad
hoc translata vocabulum, ea
re quod inter Oenam et Tigri-
dem sita, nauigeros fluuios, ad-
iri vado numquam potuit.
Transire enim διαβαίνωv dici-
mus Graeci. Et veteres quidem
hoc arbitrantur. Nos autem
dicimus, quod in his terris a-
mnes sunt duo perpetui, quo-
et transuimus, Diauas et A-
diauas, iuncti naualibus par-
tibus, ideoque intelligi Adia-
wenam cognominatam. Assyriae
videlicet pars nobilissima A-

Vol. II.

diabene fuit, in qua Ninus,
Arbela et Gaugamela: de
quibus L. VI. f. 16. H.

n. Antiochia) Non id op-
pidi modo nomen, sed regio-
nis est, quae Syria Antiochia
dicebatur, non vt nunc vul-
gus Geographorum loquitur,
Ita f. 18. Promontorium Syriae
Antiochiae: sic enim libri ve-
teres habent. Mela, L. I. c.
12. Reliqua pars Syriae, cui
Antiochiae cognomen additur:
H.

o. Et Arabiam) Siue Ostra-
citen, vbi finitur Arabia, vt
mox dicetur. H.

p. CLXXV. M.) Vide Not.
et Em. N. XXXVI. (hic coll.)
CLXXV. mill.) Hanc Syriae
latitudinem arrogant libri om-
nes editi, manuque exarati.
Et Missi Theodosii: Syria
finitur ab oriente, flumine Eu-
phrate: ab occidente, mari Ae-
gyptio, a septentrione, mari

Z

quod

vidunt, q. circumfundi¹ Syria Phoenicen volunt: et² esse oram maritimam Syriae, cuius pars fit Idumaea et Iudaea, deinde Phoenice, deinde Syria³. Id quod praeiacet mare totum, Phoenicium appellatur. Ipsa gens Phoenicum in magna r. gloria⁴ literarum inuentionis, et s. fiderum, naualiumque t. ac bellicarum artium.

XIV.

1. *Euphraten Syriam, Phoenicen esse. volunt oram, ex manuscript.* 2. *lege ex Bud.* 4. *de Affe. et vetust. ex-emp.* Esse enim primum oram maritimam Syriae ab Arabia, cuius pars sit Idumaea et Iudaea: deinde Phoenicen. Deinde rursus Syriam. Intra versus autem Syria Damaschi claudi Phoenicen. 3. *Affyria. V.* 4. *Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. gloria magna Gr. et Al.*

est inter mare Rubrum et sinum Arabicum: huius spatium patet in longitudine CCCCLXX. in latitudine CLXXV. Martianus vero, L. VI. c. de Arabia et Syria, p. 219. hunc Plinii locum transcribens, DXXV. pro CLXXV. manifesto errore expressit: alioqui lator multo, quam longior, Syria foret: cum ea parte angustissimam esse situs ipse regionum, Tabalaeque significent. H.

q. *Circumfundi*) Qui subtilius diuidunt, inquit, Phoenicen vnde quaque Syria includi aiunt: et eam esse Syriae oram maritimam, cuius Syriae pars Idumaea fit, et Iudaea; deinde sequi Phoenicen: mox Syriam rursus proprie appellatam, et quae Coele, et quae Antiochia dicitur quod inter Cyprum et Syriam est: a meridie, Arabia quae

cebatur. Locum hunc frustra sollicitant Schofferus, L. I. de militia nauali, c. 2. p. 16. aliique. H.

r. *Literarum*) Vide quae dicturi fumus, L. VII. f. 57. Sic et Mela Pomponius, L. I. c. 12. H.

s. *Et fiderum*) Tum ad viam mari regendam contemplatione fiderum, tum ad praesignificandum ex iisdem quae sint futura hominibus. Propert L. II. v. 989. *Quaeritis et caelo Phoenicum inuenta sereno, Quae sit stella homini commoda, quaeque mala.* H.

t. *Naualiumque ac bellicarum artium*) Ciceroni apud Nonium de Repub. Phoenices primum mercaturis et mercibus suis auaritiam et magnificentiam et inexplibiles cupiditates omnium rerum importauerunt in Graeciam. Victorius c. 4. lib. XII. *Dal.*

Naua-

XIV. A Pelusio Chabriae u. castra, Casius x. mons, delubrum y. Iouis Casii, tumulus Magni Pompeii z., a. Ostracine¹ Arabia finitur, a Pelusio LXV. b. mill. passuum. (XIII.) Mox Idumaea incipit, et Palaestina,

Z 2

stina,

1. *Trachine. M. V. Ostracine. Arabia finitur a Pel. etc. Gron.*

Navaliumque) Maria navibus adire, inquit Mela, classe configere, imperitare gentibus, regnum praeliumque comment. H.

u. *Chabriae castra)* In via quae a Syria et Casio monte Pelusium ducit, Chabriae castra locat et Strabo, L. XVI. p. 760. ὁ Χαβρίας λεγόμενος χαραξ. Videtur a Chabria Atheniensi dicta, de cuius expeditione in Aegyptum, multa Diodor. Sicul. Bibl. L. XV. p. 400. H.

x. *Casius mons)* De monte Casio lege Strab. lib. XVI. pag. 721. ex quo loco videntur haec desumpta, et ad verbum fere descripta. Vide et Solinum c. 37. *Dalec.*

Casius) Montem hunc Κάσιον πρὸς Αἰγύπτῳ, et Κάσιον πρὸς τῷ Πηλυσίῳ, a locorum vicinio appellat Strabo: ut ab altero eiusdem nominis fecernatur, de quo f. 18. Errant qui montem hunc Sinai esse arbitrantur. H.

y. *Delubrum)* Cum oppido, quod Antoninus et Ammianus Cassium vocant, Διὸς ἱερὸν Κασίῳ, Straboni, l. c. H.

z. *Pompeii)* Dio, L. XLII.

p. 138. ad Casium montem interfectum ait ea ipsa die, qua quondam de Mitridate et piratis triumphum egerat. Quin et ipso suo die natali, inquit Plutarchus, in Camillo, p. 138. qui et idem dies triumphus fuit. Eum alii pridie, alii ipso die natalis sui aiunt obiisse, ut idem monet, L. VIII. Symp. c. 1. p. 717. Sed nodum fortasse solvunt Fasti Capitolini, ex Verrii Fragmentis, in quibus legitur per biduum triumphus pompam esse protractam. At vnicum diem triumpho Plinius assignat, L. XXXVII. f. 6. H.

a. *Ostracine)* Ὀστράκινη Ptol. L. IV. c. 5. oppidum est, unde *Abraamius Ostracinenis* episcopus in Conc. Chalced. Ostracina dicitur Antonino, inter Casium montem, et Rhinocorura, medio intervallo posita, utrimque M. P. XXVI. Regionem Ostracinen Solinus nugando comminiscitur. H.

b. *LXV. mill.)* Martiantus l. c. LXVI. Antoninus item in Itiner. *Ostracina Cassium, xxvi. Pentaschoënon, xx. Pelusium, xx.* H.

stina ab emerfu Sirbonis c. lacus, quem quidam cl. M. pass. circuitu tradidere: Herodotus d. Casio monti applicuit: nunc est palus modica. Oppida: Rhinocolura e.¹, et intus f. Rhapsa²: Gaza g., et intus

1. *Rhinocera*. Ptol. 2. *Raphea* Gr.

c. *Sirbonis lacus*) Ptol. L. IV. c. 5. in Casiotide, ἐρηγυμα Σερβωνίδος λίμνης, e-rupcio paludis Sirbonidis. Siccitatem hanc hodie paludem aiunt. Sirbonidem lacum cum Asphaltite magno errore confundit Strabo, L. XVI. p. 762. H.

d. *Herodotus*) L. III. Thalia, n. 5. p. 163. Σερβωνίς λίμνη, παρ' ἣν δὴ τὸ Κάσιον ὄρος. H.

e. *Rhinocolura*) Rhinocera Diodor. in Bibliotheca cap. 1. lib. II. in Aegypti et Arabiae confinio sita, haud procul a mari, dicta a narium mutilatione. Nam Actisanes Aethiopum rex superato Amaside Aegypti crudelissimo rege, Aegyptoque subacta, latrones omnes excisis nariibus, in vltimum desertum abire coëgit, et eam illic civitatem condere, quod et Strabo refert lib. XVI. quamvis lib. de ira Seneca factum id a rege Perfarum in Syria scripserit. Hadr. Iun. cap. 3. lib. V. Dalec.

e. *Rhinocolura*) Rhinocolura quoque Liu. L. XLV. p. 575. et Straboni, L. XVI. p. 759. Ρινοκόλζρα. Seneca, L.

III. de Ira, c. 20. p. 549. Rex Perfarum totius populi nares recidit in Syria: inde Rhinocolura loci nomen est. At saepiuscule Seneca in historia nominibusque sublabitur. Diod. Sic. Bibl. L. I. p. 55. hoc Aethiopiae regi adscribit, idque a diuersa valde causa: benignitas enim et miseratio fuit. Is Aegypto subacta, latrones quos ceperat, acerbius ratus omnes neci dare, quod magno numero erant: iniquius impune dimittere: ita mediam viam legit, vt resectis nariibus, quo dignoscerentur, in desertis Aegypti finibus colere iusserit, vrbe ibi structa, cui a re et facie nomen esset, Graeci enim ρίνα nasum, κόλζρον curtatum dicunt. Ptolemaeus tamen et Stephanus scribunt Ρινοκόρζρα. H.

f. *Rhapsa*) Stephanus, Ράφεια, πόλις Συρίας. Strabo, L. XVI. p. 759. Ράφεια, μετὰ Γάζαν, post Gazam sequitur Rhapsa. Distat a Gaza et Rhinocolura, pari intervallo, xxii. mill. pass. apud Antonin. H.

g. *Gaza*) Sic Persae aerarium vocant, inquit Mela, et inde

tus Anthedon h.: mons Angaris. i. Regio per oram Samaria. Oppidum Afcalo k. liberum, l. Azotus i:

Z 3

Iamneae

i. Azotus. Cb.

inde nomen est, quod cum Cambyfes armis Aegyptum peteret, huc belli et opes et pecuniam intulerat. Distat ab Afcalone Gaza, litore maris mediterranei, xvi. mill. pass. Hodie Gazara. Gazae fuisse Stephanus ait Iouis Cretaei templum, quem (inquit,) Κρηταγενῆ vocant. Festiuo sane errore, si vel ipse, vel alius qui ei praeiuerit, in Creta genitum esse idcirco finxit, quia in nummo Titī Imp. legit, ΖΕΤΣ ΚΡΗΤΑΓΕΝΗΣ. Est nummus ille singularis, nunc in Museo nostro, ex aere magno. Prior aera habet ΑΤΤΟ. ΤΙΤΩ. Imperatori Titō: capite ipsius laureato. Altera Iouem, virili aetate, et fulmen dextra vibrantem, inter septem sidera, exhibet: qui habitus situsue in Creta genitum nihilo magis, quam apud Antipodas, denotat. Praeterea in nummis Cretenfium rarius multo, quam in plurimorum Asiae oppidorum numismatibus occurrit Iouis effigies: semel tantum vidimus, in nummo scilicet Hadriano inscripto, ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ: et ibi sedet aquilam dextra tenens. Quod si ΚΡΗΤΑΓΕΝΗΣ in Creta natum significaret, fortassis

vt Αἰθιογενῆς, sic Κρητηγενῆς scribi oporteret. At est hic ista, opinor, sententia, quae egregie conuenit cum argumento in aera nummi picto: ΖΕΤΣ Κατασήσας Ῥωμαίων Ἡγεμόνα Τίτον, Ἀνδρώπων Γένει Ἐνεμῆν Ὀγδοὺν Σέλας. Iuppiter constituens Romanorum Rectorem Titum, Humano Generi dedit octauum lumen, vel fidus. Est enim ibi posterior litera pro numero octonario. H.

h. Anthedon) Ἀνθηδῶν Ptol. L. IV. c. 5. in Cassiotide. Palaestinae ab Hesychio accensetur, p. 103. H.

i. Angaris) Vide Not. et Em. N. xxxvii. (hic coll.) Angaris) Ita libri omnes, Ariolantur, qui permutatis syllabis legi putant oportere Garizam, vel Garizim, qui mons Samariae celeberrimus, prope Neapolim, quae prius Sichima dicebatur: vt scimus ex L. IV. Iudic. c. 9. Is enim ab Antedone et Afcalone, quo in tractu describendo Plinius nunc habitat, multis passuum millibus disiungitur. H.

k. Afcalo) Graecis Ἀσκάλων, atque ita nummi Augusti, Titi, et Antonini. Hodie Scalona. H.

Iamniae m. duae ¹, altera intus ². Ioppe n. Phoenicum, antiquior terrarum inundatione, vt ferunt. o. Insidet ³ collem praeiacente saxo, in quo vinculorum Andromedae p. vestigia ostendunt. Colitur illic fabulosa q. Ceto ⁴. Inde r. Apollonia: Stratōnis

1. *Iamnes duae*, Gr. et vulg. 2. *vicus V.* 3. *Insidet colli. V.* 4. *Ceto. Ch. Derceto Gr. et Al.*

l. *Azotus*) Ἀζωτός, πόντος Παλαιστίνης, Steph. et Ptol. L. V. c. 16. Distat a Iamnia litorali, xx. mill. pass. si Antonino credimus: si Straboni, L. VI. p. 759. xxv. hoc est Cl. stadiis. Hodie *Alcette*. H.

m. *Iamnes duae*) Lege: *Iamneae duae*. Vide *Salmas.* p. 569. a.

Iamniae duae) Quarum altera Iamnitarum portus ad mare, Ἰαμνιτῶν λιμὴν. Ptol. L. V. c. 16. altera vrbs ipsa paululum a mari semota. Ἰαμνεία Straboni, L. XVI. p. 759. Stephano Ἰάμνια. Ipsi Ptolemaeo in vrbbus mediterraneis Ἰάμνεια; cui hodieque vetustum nomen manet. *Zenia*. H.

n. *Ioppe*) Ἰόππη, nunc *Iassa*. Mela similiter, L. I. c. 11. Est *Ioppe*, inquit, ante diluuium, vt ferunt, condita. H.

o. *Insidet collem*) Colli imponitur adeo edito, vt inde conspici Hierosolyma, Iudaeorum metropolis possit. Strabo, L. XVI. p. 159. H.

p. *Andromedae*) Quam ibi

ceto a matre expositam, mox a Perseo ereptam fabulantur. Vifa ibi haec vincula testis est quoque Iosephus, L. III. Belli Iud. c. 15. Vide Apollodorum L. II. de Diis, p. 95. H.

q. *Ceto*) Quae Neredos ferre forma pingebatur, figura ex pisce feminaque composita: cuiusmodi in vetustis Syriae ac Mesopotamiae nummis conspici creditur. Idcirco fabulosam vocat, Ciceronis illud eo forte pertinet, *Piscem Syri veneramur*, L. III. de N. D. Vide Not. et Em. N. xxxviii. (hic pos.) *Ceto*) Pro *Ceto* Frobenius *Derceto*, ex f. 19. huc transtulit. Certe *Ceto* hoc loco Pliniana omnia exemplaria repraesentant R. 1. 2. Colb. 1. 2. Parlf. Chiffi, Libri quoque editi. Parm. Venet. Brixienf. ceterique ante Frobenium. H.

r. *Inde Apollonia*) De qua Quid. iv. *Metamorph.* et auctor infra cap. 23, et vide Lil, Gyrard. syntag. p. 60. *Dal. Apollonia*) Stephano, Ἀπολλωνία κατὰ Ἰόππη, Nunc *Alzusa*. H.

nis s. turris, eadem Caesarea, ab Herode rege condita: nunc t. colonia prima Flauia, a u. Vespasiano

Z 4

Impe-

s. Stratonis) Στρατωνος πύργος Straboni, l. XVI. p. 788. Eadem Καισάρεια Στρατωνος Ptol. l. V. c. 16. et Caesarea Palaestinae vulgo appellata: quam cum Caesarea Philippi, siue Paneade dicta, perperam Surita confundit in Itinerar. Anton. Hieron. in Chron. p. 155. an. 4. Olymp. 191. *Herodes Caesarem in nomine Caesaris condidit, quae prius Turris Stratonis vocabatur.* Nunc est *Casair*, prouinciae caput, la *Pincipauré de l'Hezir de Casair*. Herodes rex cum a Plinio dicitur, is designatur, quem Romani et nummi veteres regem appellauerunt; ac proinde is, qui prius tetrarcha Galilaeae, deinde et rex fuit: in nummis ΗΡΩΔΗΣ ΒΑCΙΑΕΤΣ. Ab eo condita, cincta muris Caesarea dicitur. Prior Herodes ΕΘΝΑΡΧΗΣ tantum, non ΒΑCΙΑΕΤΣ fuit. H.

t. Nunc colonia) Musei nostri Parisiensis nummus aereus formae mediocris, M. Aurelio principe cusus, cum Serapidis effigie, et epigraphe eiusdemodi, COL. PRIM. FL. AVG. CAESAREA. Prima Flauia vocatur, quod prima omnium coloniarum dicta sit Flauia a Vespasiani nomine

Vlpianus, L. L. Digest. tit. 15. de Censibus. *Diuus Vespasianus Caesarienses colonos fecit, non adiecto ut et iuris Italici essent, sed tributum his remisit capitis, etc.* Est in Museo nostro nummus perrarus, argenteus, in quo solis vultus radiatus, idemque iuuenilis, ut orientem significet, aream vnam implet. In altera Vespasianus stans, capite nudo, dextra elata, imperanti ac iura danti similis, sinistra bacillum imperatorium tenet. In media area scriptum est, hinc VESPASIA inde NVS. Docet ille Vespasianum, priusquam declararetur Augustus, Imperatorem siue Ducem Exercituum in Oriente fuisse. Tunc est deducta colonia Caesarea a *Vespasiano Imperatore*, ut ait Plinius, anno Christi LXX. statim a captis Hierosolymis. Nec multo postea cusus hic nummus argenteus est, quem Patinus exhibet in Famil. p. 265. Caput Neptuni, retro tridens, symbolum maritimarum urbium)(C. Ciuis togatus, capite nudo, dextro genu flexo, dextra tangit trophaeum, victoriae symbolum: stante ex aduerso Imperatore, et trophaeum idem similiter manu apprehendente. Infra MVR-

CVS

Imperatore deducta: Finis x. Palaestines centum octoginta nouem millium passuum, a confinio Arabiae: deinde Phoenice. Intus autem Samariae¹ oppida: Neapolis y., quod antea Maimortha² dicebatur.

1. Samaria. Oppida. Ch. 2. Iosephus lib. V. Bel. Iudaic. Maimortham nominat.

CVS IMP. Quibus literis non Murcus aliquis, sed sententia haec continetur: *Maritimae Vrbes Restitutae Caesarem Vespasianum Saluant Imperatorem.* H.

u. *A Vespasiano Imperatore deducta*) Colonia Flauia Vespasiani Imperatoris beneficio immunis fuit. Remisit enim iis tributum capitis, Titus vero etiam foli. Cuiacius e. 35. X. obseruat. Dalec.

x. *Finis Palaestines*) Id quoque Martianus habet L. VI. c. de Arabia et Syria, p. 219. H.

y. *Neapolis*) Νεάπολις in Samaria, Ptol. L. V. c. 16. Schem Christi Domini temporibus dicta, teste Beniamino in Itin. p. 38. Indigenis *Maimortha*, auctore Iosepho, L. V. Bell. Iud. c. 4. quamquam Plinio *Maimortha* dicitur. Hodie *Naplosa* Nummus Faustinae iunioris, ex aere, forma mediocri, in Museo nostro Paris. ΦΛ. ΝΕΑC. ΠΟΛ. CΤΡ. ΠΑΛΕCΤΙ. Φλαστίας Νέας Πόλεως Συρίας Παλαιστίνης. Est nummus ex aere mediocri, in

Gaza regia; in quo mons Garizim pingitur, cum templo gemino in vertice: infra, Aquila est alis expansis. In ambitu ΦΛ. ΝΕΑC ΠΟΛΕΩC. vbi caue legas scribasue cum imperitis ΝΕΑΠΟΛΕΩC. In parte nummi priore legitur, ΑΤΤ. ΚΑΙ ΓΟΥ. C. ΤΡΕ. ΓΑΛΛΟC. Caput laureatum: haec verba sic D. Bandurius interpretatur: *Imp. Caesar Caius Vibius Cεβασδς Augustus Trebonianus Gallus.* Prave. Nam *Augusti* titulus, cum officium denotet, magistratumque summum in prouincia vice Senatus, quamuis sit haereditarius, tamen nonnisi post nomina et cognomina ponitur. Lege, *Imperator Caesar Caius Vibius Sulpicius Trebonianus Gallus.* Ibi C. Cεβασδς est, non Cεβασδς. Galli cognomen proprium esse Sulpiciae gentis, docet ipse Plinius, L. II. f. 9. ex eaque prodiisse Gallum Augustum alibi ostendimus. Nummi ipsius ceteri Graeci in fine habent CEB. ΑΤΤ. Vnus singularis ex aere mediocri, apud D. Foucault, habet

cebatur: z. Sebaſte^I, in monte, et altiore Gamala a.
XV.

1. Sic et AD. Non recte meo animo. Gamala namque ultra Iordanem. Sebaſte, in monte altiore Gamala. Gr. et Al.

habet ET. CEB. hoc eſt, Εὐσεβῆς Σεβαστῶς, Pius Auguſtus. H.

z. Sebaſte in monte altiore Gamala) Scripta exemplaria, Sebaſten in monte et altiore Gamala, vt ſit ſenſus, Sebaſten in monte ſitam eſſe, et in altiore monte alio Gamalam. Nam Iosephus in primo, caſtellum validiſſimum ſcribit eſſe Gamalam, et initio quarti: Gamala vero ei non cedebat, freta locorum difficultate amplius quam Iotapaza. Iugum namque aſperum ex alto monte deductum, mediam ceruicem erigit: et vbi ſupereminet, in longitudinem tenditur, tantum contra decliue, quantum a tergo, vt cameli ſimilitudinem praeferat, vnde nomen etiam duxit, niſi quod expreſſam vocabuli ſignificationem indigenae ſeruare non poſſunt. Pintian.

Sebaſte) In gratiam Auguſti, ſic appellata vrbs ea eſt. Vide Benjamin. l. c. Σεβαστή, ἐν τῇ Σαμαρειτικῇ πόλει. Stephano in Conc. Nic. I. et CP. I. ſubſcribunt epiſcopi Sebaſtenſes, vel Sebaſteni; ex Proù. Palaestinae. Hodie Sebaſtia. Vide Not. et Em. N. xxxix. (hic poſ.)

Sebaſte in monte, et altiore Gamala) Prius legebatur Sebaſte, in monte altiore Gamala, Plinii ſententia et oratione deminuta, qui Sebaſten quoque ipſam in monte ſitam ſignificare voluit, vt ſinceri codices admonent, R. I. 2. Colb. I. 2. Pariſ. Chiff. Huiusmodi ſane fuiſſe Samariae ſitum haud obſcure ſignificant ſacrae paginae, Mich. I. v. 6. et ad eum locum Hieronymus. De Gamala diximus ſuo loco. Quod porro Samariam Stephanus, cum Neapoli, quae Sichem dicta eſt, temere miſceat, alii ante nos adnotarunt. H.

a. Gamala) Diuerſum hoc Samariae oppidum, ab altero eiusdem nominis ultra Iordanem poſito, quam Iudaeae urbem validiſſimam Suetonius appellat in Tito. Quamquam eadem vtriusque vocis originatione eſt: Sic enim dicta videtur, ab Hebraeo גמלא quaſi Camela, quod dorſo montis inſidens, cameli dorſum referre credatur. Illam certe quae Iudaeae eſt, iugo montis aſpero editoque impoſitam docet Iosephus, L. IV. Bell. Iud. c. I. Hanc idem L. III. c. 2. p. 832. Γαμάλα πόλιν Ἰππέων,

XV. (XIV.) Supra b. Idumaeam et Samariam Iudaea longe lateque funditur. Pars e. eius Syriae iuncta, Galilaea d. vocatur: Arabiae vero et Aegypto

Ἰερπείων, ciuitatem Equitum quos eo colonos duxit Herodes, appellatam ait: Carnuelo monti insidentem. H.

b. *Supra Idumaeam et Samariam*) In manuscripto haec, *Supra Idumaeam et Samariam* annectuntur praecedenti capiti, sequensque incipit, *Iudaea longe, etc. Dalec.*

c. *Pars eius Syriae iuncta, Galilaea vocatur, etc.*) Legend. *Pars eius Syriae iuncta Galilaea vocatur, Arabiae vero et Aegypto proxima Petraea asperis dispersa montibus.* Petraeam illam partem Iudaeae dictam intelligit, ab asperis faxis quibus montuosa est. *Salmaf. 470. a.*

Syriae) Hoc est, Syriae Antiochiae, vt diximus, s. 13. Iudaea hic appellatur, quae in libris sacris *terra Chanaan* saepe dicitur, eo quod filii Chanaan eam inter se sibi diuiserunt, in ortu Phaleg, et Hebraeam ibi linguam integram seruauere, immo a confusione, quae in Babylonia post annos quinquaginta pluresue contigit. Hic enim sensus verborum illorum est, Gen. X, 25. *Nomen vni Phaleg, eo quod in diebus eius diuisa sit terra: Gallice vere ac recte dixeris: Le pays fut*

alors partagé entre les enfans de Canaan. H.

d. *Galilaea vocatur*) Etiam Aureliani Imperatoris temporibus altera alteri paruisse principi videtur: quorum vnus nomen haecenus arbitramur fuisse ignotum, nunc demum proferendum. Est nummus singularis ex aere mediocri, apud D. de Boze sic inscriptus ΑΥΡΗΑΙΑΝΟC. ΑΘΗΝΟΔΩΡΟC. Capita duo aduersa: Aureliani laureatum, diadematam Athenodori.)(L. A. L. Δ, in corona laurea, quae coniunctis copiis ac viribus victorem vtrumque fuisse demonstrat: in Syria certe: quoniam extra Syriam et Aegyptum non fuit mos scribendi L. pro ET sub Augustis. At in nummis Iudaeae et Herodis ac Philippi tetrarcharum in Galilaea reperitur. Annus Athenodori, vt in aliis nummis annus Vaballathi quartus incidere hic indicatur in annum Aureliani Imp. primum. Vnde suspicatur in Galilaea Athenodorum, vbi olim Zenodorum tetrarcham fuisse nummi testantur, Vaballathum in Iudaea gessisse principatum: et cum vtroque Aurelianum Imperatorem foedus

pto proxima e. Peraea ¹, asperis dispersa montibus, et a ceteris Iudaeis Iordane amne discreta. Reliqua Iudaea diuiditur in toparchias decem ², quo dicemus ordine: Hiericuntem f. palmetis confitam, font-

¹. *Petraea. Vet. lego Arabiae vero Petraeae et Aegypto altera proxima. AD. Imo vero πηραια, quia πέραν seu ultra Iordanem sita. Vnde et Oliuar. super Mel. lib. L. c. 11. recte vocat regionem trans Iordanem. Videatur et Ioseph. de bell. Iud. lib. III. cap. 14. 2. XII. M.*

foedus iniisse aduersus Arabes. Propterea Aurelianus in nummis PACATOR ORBIS scribitur. Vaballathus, inquam, in Iudaea fuit, genus fortasse ducens ex Sannaballat Horonite, hoc est Moabita; qui in Samaria constituisse narratur, 2. Esdr. II. 10, 19. Non est vtrumque nomen certe Hebraeum, sed Moabiticæ linguae, ab Hebraea diuersae, ex 2. Esdr. XIII. 23. 24. H.

e *Peraea*) Περαια, hoc est, vltior, siue trans Iordanem posita. Vide Not. et Em. N. XL. (hic pos.) *Peraea*) Nugas agere Salinasius ait, in Solin. p. 460. eos qui *Peraea* hoc loco defendunt, Ipse *Petraea* legi contendit oportere, ab asperis faxis, quibus montuosa est. Ego vero qui Iudaeae partem aliquam *Petraeam* appellaerint, adhuc auctores desidero: qui *Peraeam*, occurrunt plurimi, et quidem fidei exploratae. Nam praeter consensus codicum omnium

MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. etc. partem Iudaeae transannanam, hoc est, vt sacrae paginae loquuntur, quae est trans Iordanem: vt Plinius, quae a ceteris Iudaeis Iordane amne discreta est: Περαιων Iosephus vocat, L. II. Bell. Iud. c. 2. p. 778. καὶ τῆς ὑπὲρ Ἰορδάνην Περαιας, et L. III. c. 1. p. 831. Nigrum quondam Περαιτην appellat, quod ex regione trans Iordanem posita ortum duceret. Ipse et regionis huius fines describit, L. III. c. 2. p. 833. Et ex eodem Iosepho apud Photium, cod. 238. p. 973. Ἡρώδης ὁ τετραρχὸς Γαλιλαίας καὶ Περαιας vocatur. Et *Perae*, quod Constantinopoleos suburbium, seu altera ciuitas est, factum inde nomen crediderim. Ἐν τῇ Περαια conditum oppidum Iuliadis nomine Ioseph. ait, L. III. Bell. Iud. c. 8. p. 789. hoc est, vltra Iordanem, siue, vt Plinius mox ait, ab oriente lacus Genesareth. H. f. *Hiericuntem*) Ἱερικοῦς Stra-

fontibus irriguam: Emmaum g., Lyddam h., Ioppicam i., k. Acrabatanam¹, Gophniticam², Thamniticam l., m. Bethleptephenen³, Orinen n., in qua

1. *Acrebitenam*. Ch. ἀκραβατταῖ Ἰοσ. 2. *Zophaniticam*.
Ch. 3. *Betholenen*, *Tephenen* Gr. et Al.

Straboni, L. xvii. p. 763. De huius agri palmetis dicemus, L. xiii. f. 9. Vide Not. et Em. N. xli. (hic consp.) *Hiericuntem palmetis consitam, fontibus irriguam: Emmaum*) Praepostera interpunctione, non Hiericuntis, vt decuit, sed Emmauntis agrum, aquis riguum Pliniana haec editiones praesentant: *Fontibus irriguam Emmaum*. Cum ea dos propria sit Hiericuntini agri, teste Strabone, L. xvii. p. 763. vbi de Hiericunte agens, ἐν ταῦτα δ' ἐστὶν ὁ Φοινῶν, — διαρέντος ἄπας, etc. *Ibi palmerum est, — locusque totus irriguus* etc. H. g. *Emmaum*) Ἐμμαῦς sive Ἀμαῦς a Tito captis Hierosolymis Nicopolis appellata, vna e Iudaeae toparchiis Iosepho, L. III. Bell. Iud. c. 2. p. 833. *Emaus*, Neutrum indeclinabile *Emmaum*, I. Mach. III. et IV. vt apud Plinium. H.

h. *Lyddam*) Λυδδα vna ex toparchiis Iudaeae, apud Ios. I. c. Diospolis postmodum appellata. Vnde in Conc. CP. I. Dionysius Diospolitani, Prou. Palaestinae. H.

i. *Ioppicam*) A Ioppe, de qua scilicet sup. H.

k. *Acrabatanam*) Ἀκραβατταῖ, et Ἀκραβατηνῶν τοπαρχία, ap. Ios. I. c. in sacris paginis, I Mach. v. *Acrabatane*. H.

l. *Thamniticam*) Ἡ Θαμνῆ τοπαρχία Iudaeae, apud Ios. L. V. Bell. Iud. c. 4. p. 890. H.

m. *Bethleptephenen*) Τὴν Βεθλεπτηφῶν τοπαρχίαν Iosephus vocat loco proxime citato. Vide Not. et Em. N. xlii. (hic consp.) *Bethleptephenen*) Cum decem modis Iudaeae toparchias Plinius pollicitus sit, ex iis vnam in duas difsecuere interpolatores: cumque in MSS. legent *Bethleptephenen* (sic enim R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. exhibent;) ipsi *Betholenen*, *Tephenen*, commenti sunt, quos sequitur Ortelius rogat, an a Bethlethemo Betholemen legi oporteat. Sed nec Betholenen, nec Tephenen ceterorum scriptorum quisquam agnouerit: Bethleptephenam vero toparchiam Iosephus appellat, vt diximus, L. V. Bell. Iud. c. 4. p. 890. quae haec ipsa est, quam Plinius

qua fuere Hierosolyma o., longe clarissima urbium
Orientis, non p. Iudaeae modo: Herodium q. cum oppi-

Plinius modo commemorat. Hae porro decem toparchiae, *decem cornua*, siue *decem illi reges sunt, qui potestatem tamquam reges accepisse dicuntur*, Apoc. XVII. 1. 2. ut in eum locum Commentarii nostri nondum editi, sed praelo iam dudum parati docent. H.

n. Orinen) Graeci Ὀρεινήν vocant. De Virgine Deipara facer codex, Luc. I. ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπυδαῖς, *abiit in montana Iudaeae cum festinatione*. Pars Iudaeae plurimum montuosa, in qua fuere Hierosolyma, Rama, Bethlehem. Lapidosum hunc tractum ad LX. stadia esse Strabo est auctor L. XVI. p. 761. H.

o. Hierosolyma) De vrbe satis multa alii. De urbis nomine recte admonet Hieronymus, ep. 126. ad Euagr. *Non ut Iosephus, et nostri omnes arbitrantur, Hierusalem nomen est ex Graeco Hebraicoque compositum: id enim absurdum esse peregrinae linguae mixtura demonstrat. Ex Hebraeo tota conflata vox est, et contracte dictum ירושלים arbitramur pro ירושהלים Possessio pacificorum, siue quiete degentium. Nam visio pacis vulgo definitur,*

contra leges Hebraicarum originationum est. At istiusmodi contracta nomina quaedam ibi reperimus, ut est Iordanis ירדן contractum pro ירדן-אור-ערן *fluvius voluptatis, et similia. H.*

p. Non Iudaeae modo. Herodium cum oppido illustri eiusdem nominis) Exemplar Salmant. Nomen Iudaeae modo: Toletanum, non Iudaeae modo Herodium oppidum illustrissimum eiusdem nominis. Excusso igitur diligenter loco, puto scribendum: *Non Iudaeae modo Herodium oppidum illustrissimum est, Herodis nomine. hoc sensu, Hierosolyma fuisse longe clarissimam urbium orientis, non tantum Iudaeae. Nunc autem iis eversis, successisse in locum eorum Herodium, etc. vel si vis retinere lectionem impressam, intellige Norinem praefecturam appellatam, postea Herodium cum oppido illustri eiusdem nominis. Pintian.*

Non Iudaeae modo) Hanc vocem non modo aduersatiuae orationis parti postponere, familiare ac solenne Plinio est. Sic L. VI. 1. 22. *Omnium in India prope, non modo in hoc tractu, claritatem antecedunt Praesi, etc. H.*

oppido illustri eiusdem nominis. (XV.) r. Iordanis ¹ amnis oritur e fonte Paneade, qui cognomen dedit Caesareae, de s. qua dicemus: amnis amoenus, et quatenus t. locorum situs patitur, ambitiosus, accolisque se u. praebens, velut inuitus Asphaltiten lacum dirum natura petit, a quo postremo ebibitur, aquasque laudatas perdit pestilentibus mixtas. Ergo vbi prima conuallium fuit ² occasio, in lacum se fundit, quem plures Genesaram x. vocant, y. xvi. ³ mill. pass. longitudinis, vi. mill. latitudi-

1. Iordanes. Ch. 2. fr. Salm. 3. xv. Ch.

q. Herodium) Nomen vnius est e Iudaeae toparchiis apud Ios. L. III. Bell. Iud. c. 2. p. 833. Ἡρώδειον. H.

r. Iordanis amnis oritur e fonte Paneade) Marcianus, et aliquando Stephanus, et exemplaria nonnulla, Paneade. Solinus c. 36. Peneade Vtrumque antiquum exemplar, Paniade, quibus fauet Iosephus secundo Iudaici belli Stephanus quoque Panion vocari tradit specum, vnde Iordanis erumpit. Nec non Hegesippus et Iosephus multis id locis confirmant. Ptolemaeus etiam Caesaream, cui Plinius inditum tradit ab hoc fonte cognomen. Caesaream Paniae vocat. *Pinian.*

Iordanis amnis etc.) Describit haec Martian. L. VI. c. de Syria, p. 219. H.

s. De qua dicemus) Sect. 16. H.

t. Et quatenus locorum situs patitur, ambitiosus, etc.) Legend. Et quatenus locorum si-

tus patitur, ambitiosus accolisque se praebens, velut inuitus Asphaltiten lacum natura dirum potat, a quo postremo ebibitur, elegantissime dicit Iordanem non recto cursu petere lacum Asphaltiten a quo ebibitur; sed ambitiosum esse et accolis praebentem se et insinuantem, moras quaerere, veluti inuitus petat lacum illum natura dirum, quo laudatas suas aquas perdit pestilentibus mixtas. *Salmas.* pag. 577. a. Sequitur amoenis circumseptum oppidis lege: *circumseffus.* Idem 578. a.

u. Se praebens) Veluti moras nectat, inuitusque lacum petat. H.

x. Genesaram) Γεννησαρίτης λίμνη Straboni, L. XVI. p. 755. In sacris paginis, *Lacus Genesareth*, et mare Tiberiadis, et mare Galilaeae. Hodie *Mer de Tabarie.* H.

y. XVI. mill. pass.) Ita Solinus, c. 35. p. 64. H.

titudinis, amoenis circumseptum ¹ oppidis: ab oriente, Iuliade ², et Hippos, a meridie, b. Tarichea ³, quo nomine aliqui et c. lacum appellant: ab occidente Tiberiade ⁴, aquis e. calidis salubri. (XVI.) Asphaltites nihil praeter bitumen gignit: unde f. et nomen. Nullum corpus g. animalium

reci-

1. circumseptus. M. circumspectus. V. 2. Trachaea. V. Tarichia. Strabo.

z. Iuliade) Ἰουλιὰς Ptol. L. V. c. 16. in Galilaea. Hanc Philippus Tetrarcha in Golanitide condidit: et Iuliam, in gratiam Iuliae, quae Tiberii coniux, voluit appellari. Ioseph. L. II. Bell. Iud. c. 8. p. 789. in Peraea, hoc est, ultra Iordanem sitam dicit, hoc est, ut Plinius ait, ab oriente Genesarae lacus. H.

a. Hippos) A quo Ἰππηνή regio cognominata, apud Ioseph. L. III. Bell. Iud. c. 2. p. 832. H.

b. Tarichea) Ταριχέα Stephano. Iosepho, L. III. Bell. Iud. c. 16. p. 857. Ταριχάσιον Urbem Iudaeae validissimam Tarichaeam vocat Suetonius in Tito. H.

c. Et lacum) Genesaram scilicet, quam Tarichaeum aliqui vocabant, et Tiberiades, a vicinis urbibus: ut Geneuae dicimus et Lausannae, et Lemantum lacum. A Tarichaea nomen quoque invenisse lacum eum innuit Strabo, L. XVI. p. 764. ut inanis iam sit Drusii coniectura, locum

hunc pro arbitrio immutantis, in Comm. ad voces Hebraic. Novi Test. c. 24. p. 41. H.

d. Tiberiade) Τιβερίαις, πόλις τῆς Ἰουδαίας, πρὸς τῇ Γεννησερίτιδι λίμνῃ. Steph. In gratiam Tiberii ab Herode tetrarcha sic appellata, quae prius *Cēnereib* dicebatur. H.

e. Aquis calidis) Ios. L. XVIII. Antiq. Iud. c. 3. p. 619. H.

f. Unde et nomen) Ἀσφαλτός enim Graecis bitumen est. H.

g. Corpus) Vium. Nam aqua bitumine spissa, non admittit corpora viva et spiritibus repleta. Dalec.

Nullum corpus) Vium scilicet: qua de re vide Philosophum, L. II. Meteorol. c. 3. p. 557. et Strabon. L. XVI. p. 763. Id vero expertum esse Vespasianum Augustum proiectis in lacum hominibus nandi imperitis, vincisque post terga manibus, auctor est Iosephus, L. V. Bell. Iud. c. 5. p. 891. H.

recipit: tauri h. camelique fluitant. Inde fama, nihil in eo mergi. Longitudine excedit centum M. passuum, latitudine maxima i. xxv. ¹ implet, minima sex. Prospicit eum ab oriente Arabia k. Nomadum, a meridie l. Machaerûs ², secunda quondam arx Iudaeae, ab Hierosolymis. Eodem m. latere est calidus fons medicae salubritatis Callirrhoe n., aquarum gloriam ipso nomine praeferens ³, (XVII. *) Ab ⁴ occidente o. litora Esseni fugiunt,

1. LXXV. Cb. 2. Macherûs, Gr. 3. prae se ferens.
4. sic ex MSS. em. Hard. fugitant Gr. et Al. Ab occidente littora Esseni habitant. Hos fugitant usquequaque nocentes. V. ita leg. et Rhodig. lego, Ab occidente littora Esseni habitant usquequaque, Gens, etc.

h. Tauri, etc.) Solinus c. 35. p. 64. Aliud est quod Iosephus ait loco cit. lacum eum plurimis locis vomere bituminis glebas; quae super vndam et facie et mole tauris assimilés natent. H.

i. XXV.) Vide Not. et Em. N. XLIII. (hic adi.) xxv. implet.) R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiffi. LXXV. quod fidem superat, et a ceterorum sc̄ iptorum consensu abhorret. Isidorus, L. XIII. Orig. c. 19. latitudinem stadiis centum et quinquagenis circumferibit, quae sunt millia passuum fere XIX. Haufit Isidorus a Iosepho, vt quidem videtur, L. v. Bell. Iud. c. 5. p. 892. H.

k. Arabia Nomadum) Quae a Palmirenis solitudinibus, vnde initium duçunt, ad me-

ridiem descendit, vltra Asphaltiten lacum. H.

l. Machaerûs) Μαχαερῶς Stephano et Iosepho, qui L. XVIII. Antiq. Iud. c. 7. p. 626. ibi necatum ab Herode Christi Domini Praecursorem refert. Id Peraeae regionis Iudaeae parte meridionali a Iosepho locatur, L. III. c. 2. p. 833. H.

m. Eodem latere) Latere Asphaltitae lacus meridionali. H.

n. Callirrhoe) Καλλιρρόη Ptol. L. v. c. 16. Καλλιρρόη Iosepho, L. XVII. Antiq. Iud. c. 8. p. 598. cuius fontes calidos, praeter vim medicam, potui quoque iucundos esse asseuerat Solini halucinationem; c. 35. p. 65. hunc fontem Hierosolymis proximum statuentis, Plinii loco

fugiunt, vsque qua nocent: gens sola p., et in toto orbe

loco perperam intellecto, iam pridem Salmasius insectatus est, p. 579. H.

* *Gens Effenorum*) Effenos Iosephus lib. XVIII. antiquit. Iudaeor. Philosophos vt et Sadducaeos et Pharisaeos ἀπὸ τῆς ὀσιότητος dictos vult. Rhodig. c. 9. V. Alii vocem eam significare putant τὰς θεωρητιμὰς. Illorum placita Philo longa oratione recitat libello, Omnes studiosos liberos esse. Dalec.

o. *Ab occidente litore Effeni fugitant, etc.*) Legend. *Ab occidente litora Hesseni fugiunt vsque qua nocent, gens sola et praeter ceteras mira.* Fugiebant littora Hesseni, vt interiora Iudaeae habitarent, ne puritati ac tranquillitati vitae quam sectabantur, maritima commercia nocerent. *Salmas.* p. 612. b. 613. a. Sequentia sic lege: *quos vita fessos ad eorum mores fluctibus agitata eiicit vel agitata iacit, etc.* Mare fluctibus agitatum plerumque nauigantes ad aliquod littus eiicit, etc. *Salmas.* 616. a. Praecessit *socia palmarum.* Mira loquutio, an quod inter Palmeta viuerent? imo et absurda. Puto scripisse: *esu palmarum.* *Salmas.* ibid.

Ab occidente) Ab occidente, inquit, littora Asphalt.

Vol. II.

titae lacus Effeni refugiunt, siue tantum ab eo lacu recedunt, quoad vis illius malefica pertingit. Nam letales exspirat auras, vicinumque aerem inficit. Vide Not. et Em. N. XLIV. (hic adi.) *Ab occidente litora*) Asphaltitae videlicet lacus, vt diximus, non ipsius mediterranei maris, vt Salmasius intellexit, p. 612. et 613. in Solin. vbi et illa Plinii verba subsequencia, *vsque qua nocent*, sic explicat: Quatenus ea littora, maritimaque commercia nocent agri colendi studio tantum additis. Atqui neque eo mari, quod Mortuum appellabant, vlla commercia, neque agriculturam, artemque vllam exercebant Effeni Theoretici, de quibus hic Plinius: sed diem totum in sacrorum librorum meditatione transgebant, neque limen egrediebantur. Non igitur merciorum frequentia nocere poterant Effenis haec littora, sed vi malefica, et letali aura. Grauitate enim odoris, vt ait Tacitus, L. V. hist. accolis pestifer hic lacus fuit. *Natura dirum* idcirco Plinius proxime antea appellauit. H.

p. *Gens sola*) Hoc est, solitaria, et a populorum frequentia seiancta. De Theoreticis

Aa

reticis

orbe praeter ceteras mira, sine vlla femina, omni Venere abdicata, sine pecunia, socia palmarum *q.* In diem ex aequo conuenarum turba renascitur, large frequentantibus, ¹ quos vita fessos ad mores eorum fortunae ² fluctus agitat. Ita per seculorum millia (incredibile dictu) gens aeterna est, in qua nemo nascitur. Tam fecunda illis aliorum vitae poenitentia est. Infra hos *r.* Engadda oppidum fuit, fecun-

1. Quos vita fessos fortunae fluctus ad mores eorum agit.
Pint. 2. fluctib. *Ch. Tol.*

reticis Effenis haec accipi debere, qui in sola sacrorum codicum meditatione diem totum transigebant, neque artem exercebant vllam, tum verba haec suadent, tum quod mox addit, gentem eam sociam esse palmarum, hoc est, in palmetis, adeoque desertis locis aetatem degere. De Practicis, quod alterum genus est Effenorum, (quamquam et ii diuisi bifariam, nam alii ἀγαμοι et coelibes fuerunt, alii nuptiis implicati:) refert Iosephus eos in vrbibus degere, L. II. Bell. Iud. c. 7. p. 785. vbi ceteros Effenorum mores describit. H.

q. Socia palmarum) Vide Not. et Em. N. XLV. (hic adi.) *Socia palmarum*) Displicet Salmasio, in Solin. p. 616. ea locutio: scribi iubet, *Esu palmarum*, quoniam Solinus, c. 35. p. 65. *palms victitare* dixit. Sam. Petitus, Var. Lect. L. II. c. 7. p. 134.

legendum coniicit, *Sacias palmarum*: hoc est, palmis victitabant, eoque se cibo explebant. Vtraque correctio abruptam et inconditam lectionem facit: cum vulgata scriptura, et a scriptis codicibus R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. ceterisque, et ab ipsa sententia auctoritatem habeat. *Socia palmarum* gens dicitur, quae in palmetis procul ab hominum strepitu et frequentia degit: et quidem perbene latine. Sic L. XII. f. 5. *platamus in Lycia dicitur gelidi fontis socia amoenitate.* H.

r. Infra hos) Solinus, c. 35. p. 65. *Infra Effenos Engadda oppidum fuit, sed excisum est.* Πολίχνη Engaddi Iosepho, L. V. Bell. Iud. c. 3. *Inde opobalsamum venit*, inquit Hieron. L. de Loc. Hebr. *quas vineas Engaddi Salomon nuncupat: Vicus est praegrans Iudaeorum iuxta mare mortuum.* H.

eundem ab Hierosolymis fertilitate, plametorum-
que nemoribus: nunc alterum bustum. Inde s. Ma-
fada castellum in rupe, et ipsum haud procul ¹ Asphal-
tite. Et haec tenus Iudaea est.

XVI. (XVIII.) Iungitur ei latere Syriae t. Deca-
politana regio, a numero oppidorum, in quo non
omnes eadem obseruant. Plurimi ² tamen ³ Damascum
ex epoto riguis u. amne Chrysoorhoa fertilem: x.

A a 2

Phila-

1. ab Asphal. 2. Plurimum. Cb. 3. Sic partim
ex MSS. partim ex coniectura em. Hard. Damascum
et Oporon riguis amne Chrysoorhoa fertilem. Gr. et Al.

s. Masfada) Solin. l. c. Iu-
daeae terminus Massada castel-
lum. Ita et Martian. L. VI.
p. 219. Μασάδα Iof. L. V.
Bell. Iud. c. 3. p. 837. cas-
tellum validissimum haud
procul Hierosolymis, ἡ πόλις
Ἰεροσολύμων. Straboni,
L. XVI. p. 764. Μασάδα.
H.

1. Latere Syriae) Qua ver-
git in Syriam Coelen et Li-
banum montem. Oppida
habuit Decapolitana regio
celebriora ultra Iordanem,
atque vt Plinius ait, in Ara-
biam recedentia. Arabiae
enim Nomadum appellatio-
ne fere censetur, quidquid
ultra Iordanem est. Tamen
etiam cis Iordanem habuit
nonnulla. Nam et Christus
a finibus Tyrriorum ad mare
Gallilaeae perrexisset dicitur
per fines Decapoleos. H.

u. Plurimi tamen Dama-
scum et Oporon riguis, etc.)
Lege: plurimi tamen Dama-
scum, et Oporon riguis ex a-

amne Chrysoorhoa fertilem,
Philadelphiam, Raphaneam.
Vel etiam: riguis amnis Chry-
soorhoeae fertilem. Nihil ve-
rius. Rigua Plinio sunt ὄχρα
τέρας. Sequitur, omnia in
Arabiam reincidentia. Malo
tamen credere Plinium scri-
psisse: Damascum Euporion
riguis, etc. cum adiuncto e-
pitheto ad discrimen alterius
cuiusdam Damasci. Hoc in-
dubitatum, atqui εὐποτός
idem quod εὐπότιστος, irri-
gua et riuis bene satura. Se-
quitur Pella, Gerasa, Ca-
natha. Male Galasa. Vide
Salmas. p. 617. a. b. Plurimi
tamen Damasc. et Oporon, etc.)
Lege: Plurimi tamen Dama-
scum ex epoto riguis amne
Chrysoorhoa fertilem, etc.
Urbs Damascus fertilis est,
quia crebris suis riguis totum
epotat Chrysoorhoam. No-
tum est vniuersum amnem
istum in crebros dispersum
riuos emori. Vide Isac. Vos-
sum in Melam pag. 28.

Dama-

Philadelphiam, Rhabhanam γ , omnia in Arabiam recedentia. α . Scythopolin¹, (antea Nysam a . a Libe-

1. Scythopolin deductis Scythis, antea Nysam, a Libero patre sepulta nutrice ibi.

Damascum ex epoto riguis) Fertilem ait esse Damascenum agrum, quia totum epotat Chrysothoam amnem, dum ad rigua distrahitur. Testatur id etiam Strabo, L. XVI. p. 755. Ὁ μὲν Χρυσόθροας ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν Δαμασκηῶν, πόλεως καὶ χώρας, εἰς τὰς ὀχρεῖστας ἀναλίσκεται, etc. Hodie Damas. Chrysothoam sic distrahi, vt singulae aedes et horti fontem ex eo derivatum habeant in vrbe, auctor est Bellonius, Obs. L. II. c. 91. Volusiani nummus aereus minoris formae in Cimetio nostro Parisiensi: COL. DAMAS. METR. H.

x. Philadelphiam) Φιλαδέλφια Ptol. L. V. c. 15. in Decapolitana regione. Stephanus a Ptol. Philadelpho nomen inuenisse ait. A Iosepho, L. III. Bell. Iud. c. 2. p. 833. in Peraea collocatur. In Arabiae confinio, a Plinio. Unde circumiectus ager, Ἀραβία τῆς Φιλαδέλφιας dicitur Epiphanio in Ἀνακεφαλ. p. 145. In nummis ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ ΚΟΙΑ. CTP. Κοίλης Συρίας. H.

γ . Rhabhanam) Ῥαφανεῖα Stephano: Iosepho L. VII.

Bell. Iud. c. 19. Ῥαφανεῖα. In Conc. Nic. Bassianus Rhabhaneensis, ex prouinc. Syriae Coeles. Insignis est Rhabhae nummus percussus, Anniae Aureliae Faustinae nomine, quae soror fuit M. Aurelii Seueri Alexandri Imp. ANNIA ΑΥΡΗΛΙΑ ΦΛΥΣΤΕΙΝΑ C. hoc est, Σεβαστή, Augusta.)(EΠΙ CTP. ΚΥΡΙΝΟΥ. Sub Praetore Cyrino. ΡΑΦΑΝΕΩΤΩΝ. Nummus Rhabhaneotarum. AOC. A. CCLXXI. aerae Caesarianae. Egimus de hoc nummo fufius in Diario Treuoltiano, et alibi. H.

z. Scythopolin) Cis Iordanem haec sita, nec iam in Arabiam recedens, vt superior memoratae vrbes. Ciuitatem Decapoleos maximam, et Tiberiadi vicinam facit Iosephus, L. III. Belli Iudaei, c. 16. p. 856. Galilaeae Strabo, L. XVI. p. 763. Meminere Ptolem. Steph. et alii. Antoninus a Gadara, de qua statim dicemus, distare ait M. P. XVI. H.

a. Antea Nysam, etc) Ita Stephanus: Νύσα κοίλης Συρίας, Σκυθῶν πόλις. Haec porro parenthesi inclusimus, ne forte cum Solino existimares Scythas a Libero Pa-

tre

Libero Patre, sepulta nutrice ibi) Scythis deduc-
tis. Gadara *b.*, *c.* Hieromiace¹ praefluente, *d.* et
iam dictum² Hippon: Dion *e.*, Pellam *f.* aquis di-
uitem, *g.* Galasam³, Canatham *h.*. Intercursant
cinguntque has vrbes tetrarchiae *i.*, 4 regionum in-

A a 3

star

1. Gaddara Hieromiace coniunctim. Gr. Hieromice Cb.
2. Hippodion. Cb. Hippon Dion coniunctim Gr. 3.
Gadaram.
4. regnorum. M. V. et Cb.

tre deductos. Scytharum
excursionis meminit Euse-
bius in Chron. qui eisdem ait
suum huic vrbi nomen indi-
disse, quae prius Βεθσάνη,
καλεμένη πρὸς Ἑλλήνων
Σκυθόπολις, inquit Ioseph.
L. XII. Ant. Iud. c. 12. p.
418. H.

b. Gadara) Γάδαρα Ste-
phano, qui Coeles Syriae
urbem esse ait. Ptol. L. V.
c. 15. Decapolitanae; (sic
enim habet Paris. codex) ad-
iudicat. Τὰ Γάδαρα, et Ἰπ-
πον et Γαυλανίτιδα regio-
nem, ceu loca inter se vici-
na admodum coniungit Iose-
phus, L. II. Bell. Iud. c. 19.
p. 813. H.

c. Hieromiace) Amne. MSS.
Hieromice. Iarmoch, e mon-
tibus Galaad fluens, in re-
gione Gergessaeorum, quo-
rum fuit regio Gadarena. H.

d. Et iam dictum) Sect. sup.
Palaestinae vrbs a Stephano
appellatur. H.

e. Dion) Δῖον Ptol. L. V.
c. 15. in Decapolitana, Pel-
lam inter et Gadara. H.

f. Pellam) Πέλλα Ptol. I.

c. Steph. Πέλλα, κοίλης
Συρίας ἢ Βούτις λεγόμενη.
A Iosepho L. III. Bell. Iud.
c. 2. p. 833. in Peraea col-
locatur. H.

g. Galasam) Vide Not. et
Em. N. XLVI. (hic posit.)
Galasam) ita libri, quos vidē
manu exaratos, typisue edi-
tos. Tamen Gerasam scri-
bi oportere paene persuadet
hic Iosephi locus, haec quae
modo a Plinio commemo-
rantur oppida, eodem fer-
me ordine recensentis, L.
II. Bell. Iud. c. 19. p. 813.
Φιλαδέλφειάν τε, καὶ Γε-
ρασσαν, καὶ Πέλλαν, καὶ
Σκυθόπολιν· ἔπειτα Γαδά-
ροις καὶ Ἰππω, καὶ τῇ Γαυ-
λανίτιδι, etc. H.

h. Canatham) Τὰ Κανάθα
τῆς κοίλης Συρίας. Iosepho
L. II. Bell. Iud. c. 14. p. 742.
Ptolemaeo item et Step-
hano. H.

i. Tetrarchiae) Tetrarchia
non modo pars regni quartā
appellatur, sed et mediocris
quaelibet ditio; ita vt singu-
lae fere vrbes tetrarchiae
fuerint, cum circumiacente
agro:

star singulae, et in regna contribuuntur *k.*, Trachonitis *l.*, Paneas *m.*, in qua Caesarea cum suprascripto fonte: Abila *n.*, Arca *o.*, Ampeloëssa *p.*, ¹ Gabe *q.*.

XVII.

i. Gabala. V.

agro: Plures etiam quandoque tetrarchiae in vnum tetrarcham Augustorum beneficio ac iussu collatae. H.

k. Et in regna.) Totidemque regna censentur. Sic Abilenen Lyfaniae regnum, *Λυσανίου βασιλείαν* Iosephus appellat, L. II. Bell. Iud. c. 11. p. 796. H.

l. Trachonitis) Trachonitidis regionis tetrarcha Philippus, apud Lucam, c. III. H.

m. Paneas, in qua Caesarea) Legendum, vt ante dixi, *Panias*, Iosepho auctore, lib. secundo Iudaici belli multis locis, confirmante id etiam Hegefippo. Ptolemaeus quoque libro quinto: *Phoenices*, inquit, *mediterraneae ciuitates*, *Arca*, *Palaeobiblos*, *Gabacla*, *Caesarea*, *Panias*. Stephanus in mentione Caesareae: *Paneas*: sed opinor vitio exemplaris. *Pintian*.

Paneas) *Πανεύς* regionis nomen, in qua condita Caesarea Philippi dicta, tetrarchae nomine, qui Herodis frater. Eadem quoque a vicino fonte, Caesarea Paneas appellata. In nummo M. Aurelii KAIC. CEB. IEP. KAI ACT. TII. ΠΑΝΕΙΩ

hoc est, *Καίσαρεια σεβασή* *ἰσραὴ καὶ ἄσυλος ὑπὸ Πανεύω*. Sic et a fonte nomen accepisse videtur, vt Plinio et Stephano creditum: et a monte vnde fons manat, quod *Πανεύου ὄρεος* Eusebio dicitur, L. VII. hist. eccl. c. 17. H.

n. Abila) Hinc Lyfaniae *Ἀβιληνῆς* tetrarcha, Luc. III. oppidum *Ἀβίλη* Iosepho, L. IV. Ant. Iud. c. 7. p. 118. in loco palmetis confito ad Iordanem. In Coelesyria collocatur ab Antonino in Itin. a Damasco, M. P. XVIII. Hodie *Bellinas* H.

o. Arca) *Ἀρκαίας* et *Ἐπιφανίας* regni Agrippae ciuitates duas appellat Ioseph. L. VII. Bell. Iud. c. 24. p. 976. Phoeniciae a Ptolemaeo describitur *Ἄρκα*, L. V. c. 15. inter oppida mediterranea. A Stephano quoque, *Ἄρκη πόλις Φοινίκης*, etc. est Stephani interpretes cum Ace, hoc est cum Ptolemaide confundit. Fuit Arca scilicet in confinio Phoenices et Decapoleos. H.

p. Ampeloëssa) *Ἀμπελόεσσα*. Vitibus confitam regionem ea vox sonat: vt vel Arcae potius, vel Gabes cogn-

XVII. (XIX.) Hinc redeundum *r.* est ad oram,
 1 atque Phoenicen. Fuit *s.* oppidum Crocodilon,
 2 est flumen *t.*: memoria urbium, Dorum *u.*, 3 Sycami-
 Aa 4 num

1. ac Phoenicem in qua fuit oppidum. V. 2. et M.
 3. Sycaminon, promont. Gr.

gnomen, quam oppidi alterius nomen id esse videatur. H.

q. Gabe) Ita libri omnes. Γάββαν appellat Iosephus L. II. Bell. Iud. c. 19. p. 814. Gabbam Plin. L. XII. f. 41. et Stephanus Γάββα, πόλις Συρίας ἧς τὸ ἐθνικὸν Γαβνηός. Petri Episc. Gabbi mentio in Epist. Synodali primae Syriae ad Leonem Imp. in Conc. Chalced. In vetere nummo Musei nostri Paris. GABHNON. H.

r. Hinc redeundum) Vnde oratio deflexerat, f. 14. ab his verbis: *Finis Palaestinae* — — *Deinde Phoenice.* H.

s. Fuit oppidum) Nihil eius supereffe innuit praeter nomen: quod et Strabo significat his verbis, L. XVI. p. 758. Καὶ πολιχνίων ὀνομα-
 τα, πλέον δ' ἔδεν. Συκαμί-
 νων πόλις, Βυκέλων, καὶ
 Κροκοδείλων πόλις, καὶ ἀλ-
 λα τοιαῦτα. H.

t. Est flumen) Quo vero id nomine? An eodem, quo oppidum? ποταμὸς κροκο-
 δείλων. An potius eum, cuius ostia Ptol. L. V. c. 15. prope Dora collocat. Χερ-
 σέου ποταμοῖς ἐμβολαί. V-

trouis nomine idem annis designatur. H.

u. Dorum, Sycaminum, Promontorium Carmelum) Ptolemaeus, *Dora*: Stephanus, *Dorus*. Par varietas in urbe sequente. Stephanus neutra terminatione in recto *Sycaminon* nominat: Ptolemaeus et Strabo genitiui pluralis desinentia, *Sicaminων*, hoc est, mororum ciuitas, sicut paulo ante Crocodilon, hoc est, crocodilorum. Et ita interpretes Ptolemaei et Strabonis verterunt, ille Graeco genitiuo vsus *Sycaminων*, hic Latino *Sycaminorum* et *Crocodilorum*. Quapropter Hermolai sententia non placet, qui in Strabone legit in recto singulari *Sycaminon*. Cuius erroris potuissent eum admonere duo plurales genitiui sequentes, *Bucolων* et *Crocodilων*, ut supra *Alabastrων*, et *Lycων*, et infra hoc ipso capite, *Ornitων*, et rursus sequente *Leontων*: hoc est, alabastrorum, luporum, avium, leonum vrbes. Corrigendus igitur Ptolemaeus Graecus, in quo *Sycaminos* scriptum est, pro *Sycaminon*.

Prae-

num *x.*. Promontorium Carmelum *y.*, et in monte oppidum, eodem nomine, quondam Ecbatana *z.* dictum. Iuxta Getta *a.*, Iebba: riuus *b.* Pagida *i.*, siue

i. *Pagida* ἀπὸ τῶν πηγῶν. *Pacida. Cb.*

Praeterea *Carmelus* in recto omnes proferunt, nemo *Carmelum*. Nota res, nec confirmanda verbosius. *Pint.*

Dorum) Fuit cum *Dorón* scribi mallet et *Sycaminón*, quia sic *Crocodilón* dixisse videtur, patrio casu. Nam Graece *Δῶρα* Ptol. l. c. in ora Phoeniciae. Scylaci, p. 40. *Δῶρος, πόλις Σιδωνίων*. Meminere Eusebius et Hieron. de loc. Hebr. At libros veteres sequimur probatioris. H.

x. *Sycaminum*) *Συκαμίνων* Straboni, l. c. a recto *Συκάμινον*, ut docet Stephanus. H.

y. *Carmelum*) *Κάρμηλος τὸ ὄρος* Straboni l. c. Vide Not. et Em. N. XLVII. (hic est) *Carmelum, et in monte oppidum eodem nomine*) Dum haec scriberem, venit in mentem illius loci apud Iosephum, L. III. Bell. Iud. c. 2. p. 832. *Κάρμηλος τὸ πάλαι μὲν Γαλιλαίων, νῦν δὲ Τυρίων ὄρος ᾧ προσίσχαι Γάμαλα πόλις Ἰαπέων*, etc. *Carmelus mons, quondam Galilaeorum, nunc autem Tyrionum: cui coniuncta est Gamala civitas Equitum*, etc. Suborta-

que suspicio est, significari hoc loco illud ipsum oppidum, quod eiusdem nominis fuisse cum monte Plinius asseuerat: legique oportere: *τῷ προσίσχαι Κάρμηλα*, etc. Moneo tamen modo, non definitio. H.

z. *Ecbatana*) In MSS. *Acbetana*. Steph. p. 12. *Ἀγβάτανα, πόλις χυιον Συρίας*. Per *a* et *e* scribi a priscis auctoribus promiscue monet. Et p. 255. *Ἐμβάτανα, Συρίας πόλις*. In hac vrbe Cyri F. Cambyfes obiit, oraculo delusus, cum in Ecbatanis Mediae decessurum se speraret. Herod. L. III. Thalia, p. 186. et 187. H.

a. *Getta*) Forte *Γίττα*, quam *πόλιν Παλαιστίνης* Polybius vocat in Excerpt. e Libro XVI. Non est Gith vel Geth, de quo Euseb. et Hieron. in loc. Hebr. De Iebba scriptores ceteri silent. H.

b. *Pagida*) MSS. *Pacida*. Reg. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. Qui *Pagida* scripserunt, ἀπὸ τῶν πηγῶν deduci nomen Syrum voluerunt. H.

sive Belus *c.*, vitri fertiles arenas ¹ paruo littori miscens. Ipse e palude *d.* Cendeuia ² a radicibus Carmeli profluit. Iuxta colonia Claudii Cæsaris Ptolemais *e.*, quae quondam *f.* Ace ³. Oppidum Ecdippa *g.* Promontorium Album *h.*, Tyrus *i.* quondam

A a 5

1. in Man. deest. 2. Candelabra *V.* 3. Acon. *V. M.*

c. Belus) Vide cap. 26. lib. XXXVI. Dalec.

Belus) Stephano, Βήλος, verbo "Ακη, Iosepho, L. II. Bell. Iud. c. 9. p. 790. Βήλεος ποταμός παντάπασιν ὀλίγος, stadiis a Ptolemaide duobus, hoc est, pass. CCL. vallem praeterfluens, atque arenam voluens secum perpetuo, vitreis operibus conficiendis aptam. De eo amne rursus L. XXXVI. f. 65. De arenis litoris huiusce vitrariis vide etiam Strabonem, L. XVI. p. 758. H.

d. Cendeuia) MSS. omnes *Cendebria*. An a Κενδεβείω duce nomen, quem ab Antiocho missum ad vastandam Iudaeam refert Iosephus, L. XIII. Antiq. c. 13. p. 447. Libr. XXXVI. f. 65. MSS. *Candebea*. H.

e. Ptolemais) Huc pertinent nummi Antonini et Getae, apud Patinum, p. 299. et 317. COL. PTOL. ille praesertim Antonini, qui Serapidis effigiem habet: cuius cultum in Syria familiarem fuisse, ex Caesareae nummo a nobis antea laudato, per-

spicuum est. Frustra igitur haeret Patinus, quo sui illi nummi spectent. H.

f. Ace) Strabo, L. XVI. p. 758. ἢν "Ακην ὠνόμαζον πρότερον. Ex Strabone Stephanus: "Ακη, πόλις Φοινίκης — — αὕτη Πτολεμαίς ἐκαλεῖτο. Demetrius apud Harpocrat. verbo "Ακη, id nominis arci Ptolemaidis fuisse ait. Causam appellationis huius vide apud Steph. verbo Πτολεμαίς. Hodie *S. Jean d' Acre*. H.

g. Ecdippa) Ἐκδίππα Ptol. L. V. c. 15. inter Ptolemaida et Tyrum. Iosepho L. I. Belli Iudaici c. 11. Ἐκδίππος. H.

h. Album) Hi Tyrii montes, Christianis in his oris bello notissimi: quorum promontorium hodie *le Cap Blanc*. H.

i. Tyrus) טיר seu טיר, Tfor Ebraeis dicia. Vnde et Sarram suam mutuati sunt scriptores Latini. Quae de P. Merula super Ennium p. 393. Dalec.

Tyrus) Hodie *Sour*: vt apud Hebraeos olim טיר, *Tfour*,

dam insula, praealto mari septingentis passibus diuisa, nunc vero Alexandri *k.* oppugnantis operibus continens, olim partu clara, vrbibus genitis; Lepti *l.*, Utica, et illa Romani ¹ imperii aemula, terrarum

1. Rom. Imp. aemula; haec in Tol. exemplari non leguntur nec in Cb.

Tyros, quae vox munitum oppidum sonat. Est nummus Antonini Soaemiadis filii, inscriptus, TYRIORVM, superne: infra ΔΕΙΔΩΝ. At caue ibi Didonem cogites, vt nobis olim alios secutis incaute excidit: cum viri potius nomen foret Δείδων, vt Πλάτων, Ἀρίστων, et similia, quam feminae. Dea quae ibi pingitur stolata, ipsa Tyros est: et literis illis subest haec sententia: ΔΕΙΜῶΝ Δόμους Ὀρα Νέσς, Nunc tempus est nouas aedificare domos. Quoniam videlicet sub Seuero Imp. diruta ab Arabibus vel Parthis Tyro, colonia eo missa Latina fuerat: vnde nummi Latine deinceps inscripti leguntur, COL. etc. adscitis etiam Graecis hominibus, in ciuitatem: quam ob causam et ΗΡΑΚΛΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ certamina in vno TYRIORVM nummo Graece scribuntur. Itaque sub Antonino Soaemiadis filio aiunt incolae, quiete a bellis data, tempus esse, vt nouae ciuibus aedificantur domus. Propterea pictus est in eo nummo ad Tyri pedes

operarius, qui ligone domorum fundamenta fodit: et alter tecto domus tegulas disponit. H.

k. Alexandri oppugnantis operibus continens) Vide Quint. Curt. de reb. gestis Alexandri Magni libro IV. et Arrian. lib. II. Diod. Sicul. lib. XVII. Dalec.

Continens) Hoc est continenti adhaerens, illo ipso, quem Alexander struxerat, aggere, Strabo, L. XVI. p. 757. H.

1. Lepti, etc.) Isidorus, L. XV. Orig. c. 1. Phoenices a Rubro mari profecti, Sidonem urbem opulentissimam condiderunt. — Ipsi etiam Tyrum in Syria: ipsi Uticam in Africa, Hipponem, Leptim, aliasque vrbes in ora maritima condiderunt: ipsi Thebas in Boeotia duce Cadmo, etc. Curtius, L. IV. c. 19, de Tyro: Coloniae certe eius paene orbe toto diffusae sunt: Carthago in Africa, in Boeotia Thebe, Gades in oceano. A Tyriis Thebas esse conditas asseuerat, quas Plinius Sidoniis adscribit: vt vicissim Tyrionum partum Leptim Plinius esse statuit,

rarum orbis auida, Carthagine: etiam Gadibus extra orbem conditis. Nunc omnis eius nobilitas conchylio atque purpura constat. Circuitus XIX. mill. pass. est, intra Palaetyro *m.* inclusa. Oppidum ipsum XXII. stadia obtinet. *n.* Inde ¹ Sarepta ², et Ornithon *nn.* oppida: et Sidon *o.* artifex vitri, Thebarumque Boeotiarum parens. (XX.) A tergo *oo.* eius mons Libanus orfus, mille quingentis stadiis Simyram vsque porrigitur *p.*, qua Coele Syria cognominatur. Huic

1. *Inde Eubhydra, Sarepta. Gr. Enbydra. V.* 2. *Sarepta. V.*

statuit, quam a Sidoniis conditam Sallustius pronunciauit, L. de Bello Iugurth. p. 115. Sed ab iisdem nimirum orti parentibus, Phoenicibus scilicet, Tyrii Sidoniique. Vticam a Tyriis conditam Velleius quoque affirmat L. I. p. 3. Quo vero id anno contigerit, dicemus L. XVI. f. 79. H.

m. Palaetyro) Παλαιτυρος, (ea vox antiquam Tyrum sonat) quam a Tyro nova distare stadiis XXX. hoc est, pass. ter mille, DCCL. auctor est Strabo, L. XVI. p. 758. H.

n. Inde Sarepta) Σαρεπτά Iosepho, L. VIII. Antiq. c. 7. p. 285. medio Tyrum inter, et Sidonem interuallo. Hinc Sareptana, vidua, 3. Reg. XVII. Haecenus editum sic est: *Inde Eubhydra, Sarepta.* Sed *Eubhydra* nulli MSS. agnoscunt. "Ευυδρα Strabo-

nis, L. XVI. p. 753. ultra Aradum sita, non est huius loci. H.

nn. Ornithón) Medio quoque interuallo Tyrum inter et Sidonem, hoc est, centum vtrimque stadiis, siue pass. XII. M. D. Ὀρνιθῶν πόλις λεγομένη, Auium, seu maus Gallinarum oppidum, a Strabone collocatur, L. XVI. p. 758. H.

o. Es Sidon artifex) Quoniam arenae vitrariae, de quibus superius, dictum, Sidonem deferuntur, vbi fornaces officinaeque vitrariae, arenarum fusioni aptae. Strabo l. c. Hodie Sayd. H.

oo. A tergo eius) Sidonis. H.

p. Porrigitur) A Sidone Simyram vsque, versus septentrionem: quae pars Syriae, Coele dicitur, hoc est Caua. H.

Huic par *q.*, interueniente¹ valle, mons aduersus Antilibanus obtenditur quondam muro coniunctus. Post eum *r.* introrsus, Decapolitana regio est, praedictaeque cum ea tetrarchiae, et Palaestinae tota latitas. ² At in ora etiamnum subiecta Libano, fluius Magoras s.: Berytus colonia, quae Felix *t. Iulia*

1. interiacente. Gr.

2. In ora autem subiecta Lib. fl.

Magoras. Ob.

q. Interueniente valle) In Amphitheatri formam: claudente vallem a septentrione, et ab occasu, Libano monte, quem nunc populi incolunt, noua appellatione dicti, *les Druses*: ab meridie, et oriente, Antilibano, *l' Antiliban.* H.

r. Post eum) Post Antilibanum, versus ortum Solis, Damascus occurrit, et Decapolitana: versus meridiem, iakissimus, hoc est vastissimus Palaestinae tractus. H.

s. Magoras) Qui Straboni L. XVI. p. 756, medio spatium inter Sidonem, et Berytum. Nunc vocant incolae, patria lingua, *la riviére d'Amour.* H.

t. Felix Iulia) Nummus aereus formae mediocris Traiano Imp. cusus, in Cimelio nostro Parisiensi asseruatur, cuius epigraphe COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Iulia Augusta Felix Berytus* Est vnus singularis ex aere magno in Museo D. Abbatis de Fontenu, sic inscriptus: IMP. C. M. OP. SEV. MA-

CRINO. Imperatori Caesari Marco Opelio Seuero Macrino. Caput laureatum)(Lupa cum gemellis. Supra, BOS: infra, FEL. sic interpretatur: *Berytus Opeliis Saluis FELIX.* Fuere Macrinus et Diadumenianus ex gente Opelia: vtrique obtigerat turanda Phoenice. Idcirco alludens ad suum cognomen *Berytus* colonia, *saluis Opeliis Felicem* se esse ac fore praedicat. Sic in Diocletiani et Maximiani Augustorum nummis, et Constantii et Maximiani Caesarum legimus, SALVIS. AVGG. ET CAESS. FELIX KARTHAGO. *Opelios* scripsit Berytus, non Macrinum; vt *Opelios* aequae Diadumenianos complecteretur, ac Macrinos: quae sunt duo *Opeliorum* cognomina: Quemadmodum si *saluis Borbonis* dixerem, omnes ex ea gente, cum ipso Rege, Aurelianenses, Condaeos, Contiosque eo nomine comprehendero. Sub effigie Imperatoris sunt literae quatuor ΔΕ SC. Δη-

lia appellatur. Leontos *u.* oppidum *x.*; flumen Lycos *y.*, Palaebulos; flumen Adonis. Oppida: Byblos *z.*, Botrys *a.*, *b.* Gigarta ¹, Trieris *c.*, Calamos

i. Sycarda. Cb.

μῆ Εὐχῆ, *Populi Rogatu, Senatus Consulto.* Ab Agrippa Augusti genero deductam coloniam auctor est Strabo l. c. Verius suspicamur a Lucio Sulla Felice collega Augusti Consulis duodecimum: vnde illi cognomina Felicis Iuliae Augustae, *Berytensis colonia Augusti beneficiis gratiosa*, inquit Vlpianus, L. L. Digest. tit. 15. de censibus. Βηρυτὸς Graecis dicitur, producta penultima Syllaba: nobis *Barut*, indigenis *Birout*. Olim binominis fuit: nam et Beroeam appellatam esse auctor est Euseb. in Chron. H.

u. Leontos) Λέοντος, vel vt Scylax, p. 40. et Strabo vocat, L. XVI. p. 756. Λέοντων, hoc est, Leonum oppidum. H.

x. Leontos oppidum) Scribendum, vt admonui, *Leontown*, id est, leonum, ex Strabone XVI. male eius interprete transferente *leonum. Pintian.*

y. Lycos) Straboni, p. 755. Λύκος ποταμός inter Byblum et Berytum: Mox Byblum sequi deinde dicit "Αδωνιν ποταμόν, ac postea Παλαιβυβλον, quo ordine a Plinio nunc commemoran-

tur. Canis nomen ei anni fecere nunc indigenae, *la riviere du Chien.* Adonidi vero Abrahae, *la Riviere d'Abraham.* H.

z. Byblos) Hesiodus: Βίβλου τ' ἀρχίαλον καὶ σιδῶν ἀνθεμόεσσαν. Sic dictam volunt, quod e Byblo compositi libri in ea repositi non corrumpentur. Idem poeta diebus feruidis, umbrosa, saxosa, cauernosa quæri iubet, et vinum byblinum bibi, celebratum ab Achaeo tragico, et Theocrito. Interpres Hesiodi exponit aquosum et tenue. Guillardinus in XIII. Plinii multa plura. Vide eius scripta. Vt et etymolog. magnum. Βίβλιος οἶνος et Steph. de urb. *Dalecamp.*

Byblos) Βύβλος Stephano, cuius vocis originationem pluribus idem inuestigat. Hodie *Gebail.* H.

a. Botrys) Βότρυς πόλις Φωνίης, Stephano. Indigenis, *El Barron.* Hinc Diagoras Botryensis, de quo diximus in Auctorum syllabo. H.

b. Gigarta) Strabo, L. XVI. p. 755. Βόστρα (lego Βότρυν,) καὶ Γίγαρτον, inter oppida numerat, quae sunt

mos *d.*; Tripolis *e.*, quam Tyrii et Sidonii et Arad-
dii obtinent. Orthosia *f.*, Eleutheros flumen. Op-
pida: Simyra *g.*, Marathos *h.*, *i.* contraque Arados ⁷
septem

i. Contraque Arados septem stadiorum oppidum, etc. ex
M. Vet. Cb. et Strab. Aradum Antarados septem Gr.
et Al.

sunt subiecta Libano. In No-
tit. Eccl. Prou. Phoeniciae,
Γήγαρτα κώμη. H.

c. Trieris) Τριήρης χωρίον
τι Straboni, p. 754. πόλις
est Stephano, p. 664. Hinc
sunt Trieres appellati a Da-
niele propheta, c. XI. 30- vt
acute vidit Vulgatus Inter-
pres. H.

d. Calamos) Has eodem
ordine appellat Polybius, L.
V. p. 574. Βηρυτόν, Βότρυν,
Τριήρη, καὶ Κάλαιμον. H.

e. Tripolis) Mela concise,
L. II. c. 12. Tria oppida fue-
runt, singulis inter se stadiis
distantia: locus ex numero Tri-
polis dicitur. Plinio Strabo suf-
fragatur l. c. Nunc Tripoli
de Sourie. H.

f. Orthosia) Ὀρθωσία
Straboni, p. 753. iuxta Ἐ-
λεύθερον amnem quem ho-
die aiunt Sanctum vocari, le
Fleuve Saint. Urbem Ortho-
sida sacram appellat Priscia-
nus in Periegesi, p. 389. In
nummis, ΟΡΘΩΣΙΩΝ. H.

g. Simyra) Σίμυρος, τὰ
Σίμυρα, Stephano, et Stra-
boni, L. XVI. p. 753. Simy-
ra castellum, Melae, l. c.
H.

h. Marathos) Μάρθαθος
πόλις ἀρχαία Φοινίκων κα-
τεσπασμένη, vetus Phoenicium
ciuitas, nunc diruta, inquit
Strabo, l. c. Restituta pos-
teriori, hodie Torrosa dici-
tur. H.

i. Contraque Aradum An-
tarados) Exemplaria du o,
magno consensu: Contraque
Arados septem stadiorum oppi-
dum et insula, etc. vt fit sen-
sus: Contra Marathon urbem
in continente sitam opposi-
tam esse in mari, cc. pass.
submotam a continente, A-
radum insulam cum oppido
eiusdem nominis, septem
stadiorum. Quae lectio mul-
to rectior est ea quam hic
Hermolaus agnoscit, parum
(vt mihi videtur) aptam.
Quod vt fit perspicuum, Stra-
bonis verba subiiciam libro
XVI. In fronte, inquit, iu-
gosae cuiusdam et importuosae
orae Arados iacet, inter eius
portum scilicet arque Mara-
thum, distans a terra stadiis
viginti. Ea est petra quaedam
mari circumfusa, septem sta-
diorum ambitu. Ex quibus
Strabonis verbis apparet scri-
bendum esse in Plinio, non

septem stadiorum ii. oppidum et insula, *h.* ducentos
passus

i. ducentis passibus. Ch. ii. M. D. ex Strabone.

cc. pass. sed II. M. D. pass.
aut si mauis, xx. stadiis.
Pinian.

Contraque Arados) Hoc est,
ex aduerso Marathi oppidi
Arados insula in alto obiacet
cum oppido. Vide Not. et
Em. N. XLVIII. (hic adi.)
Marathos, contraque Arados
septem stadiorum oppidum et
insula) Sic R. I. 2. Colb. I.
2. Parisi. Chiff. vet. Dalec.
etc. Sic ed. Parm. aliaeque
vetustiores ante Hermolaum
Barbarum, cui visum est sic
emendare, *Contraque Aradum*
Antarados. Atqui et vulgatae
scripturae conciliat aucto-
ritatem, tum consensus codi-
cum: tum situs ipse locorum,
tum Arriani testimonium, L.
II. de Exped. Alex. p. 119.
statuentis ex aduerso Ma-
rathi, non alterius cuius-
piam oppidi, Aradum esse:
τὴν τε Ἀραδὸν τὴν νῆσον,
καὶ τὴν Μαραθὸν τὴν κα-
παντικρὺ τὴν Ἀράδε ἐν τῇ
ἡπείρῳ ὠκισμένην, πόλιν
μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, etc.
Inde factum Maratho alte-
rum cognomen Antaradi. Et
Melae quidem L. II. c. 7. et
Straboni, vt diximus, in prio-
ribus Notis, Arados insula
est, oppidumque, eius ampli-
tudinis, quanta nunc a
Plinio assignatur: neutri lau-
data Antarados. Antaradi

qui meminit Antoninus, nec
Aradi is mentionem fecit,
quod terrestri via iter com-
monstraret, nec Marathi,
quod eius oppidi cognomen
alterum esse Antaradum in-
telligeret. Vnus omnium
Ptolemaeus vtrumque sane
commemorat, Antaradum,
Marathumque: sed is est, vt
eruditi norunt, cuius fides
in Geographicis rebus est ad-
modum sublesta: tum certe
maxime cum nullius ei scri-
ptoris alterius patrocinator
auctoritas. Nam quis porro
miretur in Asia Antaradum
Marathumque in duo eum
oppida distruxisse, qui Clu-
peam Aspidemque in Africae
litore, ceu geminas ciuita-
tes, qui sexcenta errata simi-
lia passim a nobis in hoc o-
pere animaduersa, obruse-
rit? Esto igitur antiqua Ma-
rathos, eademque, quod con-
tra Aradum in continente
foret, Antarados olim cogno-
minata, quae hodie, vt a
viris accepimus, qui loca ea
diligentissime perlustrarunt,
Tortosa dicitur: deductis in
eam videlicet, vt quidem re-
mur, Orthosiae veteris, quae
haud procul fuit, ciuibus in-
colisque, cum ipsa Orthosiae
appellatione. H.

ii. Septem stadiorum) Hoc
ipsum de Arado insula oppi-
doque

passus a continente distans. Regio *l.* in qua supra-
dicti desinunt montes, et interiacentibus campis,
Bargylus mons incipit.

XVIII. Hinc *m.* rursus Syria, desinente Phoeni-
ce. Oppida: Carne, Balanea, Paltos, Gabale *n.*:
pro-

doque Strabo, L. XVI. p.
753. H.

k. Ducentos passus) Strabo,
stadia XX. quae efficiunt pas-
sus bis mille et ducentos.
H.

l. Regio in qua) Transcri-
bit haec Martian. L. VI. c.
de Arabia et Syria, p. 220.
H.

m. Hinc rursus) Hinc ap-
pellari rursus Syria incipit,
etiam in ora, ubi Phoenice
desinit. Phoeniciae tamen,
Carne, Balaneaue a Ste-
phano adscribuntur. Κάρη,
πόλις Φοινίκης. Et, Βαλα-
νεία, πόλις Φοινίκης, ἡ ὄν
Λευκάς. Vtraque Aradio-
rum ditiois est, cum Palto,
teste Strabone, L. XVI. p.
153. ἡ τῶν Ἀραδίῳν παλαιὰ
Πάλτος, καὶ Βαλεναία, καὶ
Καράνος τὸ ἐπίγειον τῆς Ἀ-
ραίδος, Aradorum nauale.
Syria haec maritima est, cu-
ius mentio est in nummis tri-
bus Egnatae gentis, perpe-
ram (opinor) haecenus in-
tellectis. Sunt ii argentei
in Museo nostra, et apud
Patin. in Famil. p. 103. Pri-
mus exhibet Cupidinis caput
alatum, cum pharetra et ar-
cu; symbolum Principis a-

mici ac foederati, pro sociis
bellum gerentis. Epigra-
phe retro; MAXSVMVS.)(.
Templum in quo Iuppiter
stat, supra templum posito
fulmine parte dextra, qua
stat ille: et e regione, Asta-
roth dea Sidoniorum, vti ap-
pellatur 4 Reg. XXIII. 13.
cum pileo, indice libertatis,
supra templum similiter posi-
to, parte sinistra, ita ut Deae
vertici immineat. Infra C.
EGNATIVS CN. F. latere
sinistro CN. N. Cnei filius,
Cneinepos. Dextro denique,
XII. denarii pretium, quod
tunc fuit assium duodecim.
Alter habet caput Concor-
diae: retro, Cupido alatus,
veluti stringit deae monile,
son collier de perles. Retro,
MAXSVMVS.)(. Imperator
in curru biugo, Victoria su-
peruolitante, et coronam
porrigente. Infra C. EGNA-
TIVS CN. F. CN. N. Ter-
tius exhibet caput Libertatis:
retro, pileus est, libertatis in-
dex: retro, MAXSVMVS
)(. Inter duos temones, qui
sunt situs ad mare indices,
stant Iuppiter et Astaroth,
cum hastis, Ioue pedem pro-
rae nauis imponente; Victo-
ria

promontorium o., in quo Laodicea libera, ¹ Diospolis

1. *Dipolis. Ch.*

ria deam Astaroth coronante. Infra, C. EGNATIVS CN. F. latere sinistro, CN. N. Pro Ioue et Astaroth, quidam hic arbitrantur Honorem et Virtutem pingi; et MAXSVMVS scriptum esse pro MAXIMVS; atque istud cognomen fuisse gentis Egnatiae. Sententia his literis comprehensa, haec est MAXima Severi Victoria, Maritimae Vora Syriae. Haec illa est, quae in nummis Severi Imperatoris, VICT. PARTH. MAX. Victoria Parthica maxima inscribitur: quae pulsus nimirum Parthis vrbes Syriae maritimas, alioqui liberas, Romano reuinxit Imperio, atque, vt ita dicatur, Ioui Capitolino Astaroth Syrorum Deam reconciliauit. Nam id ea numina in nummis picta significant; vt temones et pro-rae nauium, vrbes maritimas denotant. Liberas eas fuisse pileus bis signatus admonet. Quam ob causam Virgilius cecinit in laudibus Augusti: *Victorque volentes per populos dat iura.* Egnatius Triumuir Monetalis fuit, et (vt gloriatur) filius ac nepos Triumviri. H.

n. Gabale) Oppidula Laodiceae proxima a Strabone haec numerantur, L. XVI. p. 753.

Vol. II.

Τῆ γὰρ Λαοδικείᾳ πλησιάζει πολίχνη, καὶ τὸ Ποσειδίων, καὶ τὸ Ἡρακλείον, καὶ τὰ Γάβαλα. Hinc Imperatori Elagabalo factum nomen, quae vox Gabalitarum Deam sonat: quod esset Solis sacerdote genitus, vt fabulantur. Hodie Iably. H.

o. Promontorium, in quo Laodicea libera, etc.) Legend. Promontorium in quo Laodicea libera, Diospolis, Heraclea, Charadrus, Posidion. Deinde promontorium Syriae Antiochiae: intrus ipsa Antiochia libera Epidaphnes cognominata. Perperam haec diuulsa sunt, et capitibus seclis diducta. Et Antiochia scribitur pro Antiochica vel Antiochena. Salmaf. 890. b.

Laodicea) Hi sunt Λαοδικεῖς οἱ παράλιοι, Laodices maritimi, apud Ios. L. I. Bell. Iud. c. 16. p. 748. Horum est nummus ille, apud D. Vaillant in histor. Reg. Syriae, p. 262. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΘΑΛΑССΑΝ, Laodicensium qui sunt ad mare. A Seleuco Nicatoris condita, ac de matris nomine appellata. Sic Antiochiam ἐπι Δάφνῃ, patris Antiochi: Seleuciam, suo: Apameam, matris nomine insigniuit. Strabo, L. XVI. p. 749. Vlpianus, L. L.

Bb

Dig.

spolis *p.*, Heraclea, Charadrus *q.*, Pofidium. (XXI.)
Deinde ¹ promontorium Syriae Antiochiae *r.* Intus
ipsa Antiochia libera, *s.* Epidaphnes ² cognomina-
ta,

1. Sic ex MSS. em. Hard. Deinde Syriae Antiochiae. nul-
la promontorii mentione. V. et M. Antiochenae. Gr.
2. Epiphanes. M.

Dig. tit. 15. de Censibus:
Laodicea in Syria iuris Italici
est, et solum earum. Hodie
Latakîé. H.

p. Diospolis) MSS. omnes
R. 1. 2. Coib. 1. 2. Paris.
Chiff. Dipolis. Caue enim
existimes hanc esse Diospo-
lin Palaestinae, cuius sedis
Episcopi in Conciliis saepe
subscribunt, cuius apud An-
toninum mentio, ceterosque:
haec enim haud procul A-
scalone, et Caesarea Palaes-
tinae fuit, Lydda prius, vt
sect. 15. monuimus, appel-
lata. De Heraclea diximus
in libro de Nummis antiquis
Populorum et Urbium. H.

q. Charadus) Quoniam id
oppidum in confinio Ciliciae
Syriaeque est, Ciliciae a Scy-
lace, p. 38. Stephanoque
adscribitur. Χαραδρος λι-
μην καὶ ἐπέκειον Κιλικίας. H.

r. Antiochia) Cognomen-
to etiam alio ἐπὶ τοῦ Ὄρον-
του ad Orontem dicta, Ptol.
L. V. c. 15. ab eo amne, qui
eam urbem praeterfluit. In-
colis nunc Antickîé. A mari
vnius diei navigatione aduer-
so flumine distare auctor est
Strabo, L. XVI. p. 751.

Liberam fuisse, id est, suis,
non Romanis, vixisse legibus,
docet nummus antiquus ap.
Spanh. p. 789. ANTIOXE-
ΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛ. ΑΤ-
ΤΟΝΟΜΟΤ. Η.

s. Epidaphnes) Ἐπὶ Δά-
φνης Straboni, L. XVI. p.
749. Ἀντιόχεια ἢ ἐπὶ Δά-
φνη. In nummo aereo mi-
noris formae, Musei nostri
Parisiensis, ANTIOXEΩΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΦΝΗΝ.
Est autem Daphne, inquit
Strabo, vicus modicus ab
Antiochia stadiis XL distans,
vbi sana Apollinis et Dianae,
cum alylo. Stephano subur-
bium est, ad orientem An-
tiochiae. Non est huic Da-
phnae locus in nummo Con-
stantini Maximi inscripto.
CONSTANTINI ANADA-
FNE. Est is ex aere mini-
mo perquam affabre factus
in Museo nostro: parte prio-
re CONSTANTINVS
MAX. AVG. capite cincto
lapillis. Parte altera Victo-
ria sedens, dextra lauri ra-
mum, sinistra palmam tenet:
e regione trophaeum, ad pe-
des miles prostratus, cum
allata inscriptione. Non est
hic

ta, Oronte *t.* anne diuiditur: In promontorio autem Seleucia *tt.* libera, Pieria appellata. (XXII.) Super eam mons eodem, quo alius *u.*, nomine, Casius. Cuius *x.* excelsa altitudo quarta *y.* vigilia orientem

Bb 2

tem

hic DAFNE pro δάφνη, laurus: cum neque Graeca vox iungi cum Latina debuerit, nec scribi per F: nec denique pro victoria scribi *laurus* Latine possit. Delineatur hic nummus in Constantinopoli Christ. Tab. III. et apud Patinum, p. 466. sed diuisis perperam ANA DAFNE: peius etiam in Thefauri Brandenburgico. p. 803. puncto inserto post ANA. cum in ipso numismate coniunctissimae literae sint, velut vnica voce, ANADAFNE: nimirum hac sententia; CONSTANTINI Augusti Nostri ADuentus Adiunxit Feliciter Narbonensibus Ebrodunenses: captis praedonibus, qui interiacentem regionem excursionibus infestam haberent. Infra CONS. Ciuitates Omnes Narbonensis Secundae: nempe vbi nunc est Delphinatus cum Prouincia. H.

i. Oronte) Ὀρόντης Straboni, L. XVI. p. 751. H.

tt. Seleucia) Nummus Seueri apud Patin. p. 282. CEΛEYKEΩN ΠIEPAC. Alter Antonini Seueri p. 304. CEΛEYKIAC ΠIEPAC. Alii item Traiani, p. 180. et Antonini, p. 228. in qui-

bus insculptus cernitur mons ipse Casius, vrbi proximus, quem Iouem Casium appellabant: CEΛEYKEΩN ΠI. CTPIAC. ZEYC KACIOC. Hoc est, Σελευκῶν Πιερίας Σουλίας. Ζεὺς Κάσιος. Porro Πιερία ὄρος mons est prope Casium, a quo Seleuciaepido ac regioni nomen. Ptol. L. V. c. 15. Straboni, mons Anticassius appellatur. Eiecto e Syria Tigraue, Seleuciam libertate Pompeius donauit, teste Strabone, L. XVI. p. 751. Testis et nummus apud Spanh. p. 789. CEΛEYKEΩN THC IEPA C KAI ATTONOMOT. H.

u. Quo alius) In confinio Aegypti et Syriae positus, de quo f. 14. H.

x. Cuius excelsa) Narrant id quoque Solinus iisdem verbis, c. 36. p. 65. et Martian. L. VI. p. 220. H.

y. Quarta vigilia) Ternis horis ante Solis exortum. Eadem ferme, non de Casio, sed de Caucauo monte refert Arist. L. I. Meteor. c. 16. p. 545. Ac de Caucauo quidem id vere a Philosopho dictum esse, probat egregie Cabeus, in L. I. Meteor. text. 63. p. 388. At Pompon. Mela L. I. c. 10. p. 14.

Casio

tem per tenebras Solem aspicit, breui circumactu & corporis, diem noctemque pariter ostendens. Ambitus ad cacumen xix. M. pass. est: altitudo per directum, iv. At in ora amnis Orontes, natus inter Libanum et Antilibanum iuxta Heliopolin *a.* Oppidum Rhofos *b.*: et a tergo Portae *c.*, quae Syriae appellantur, interuallo Rhofiorum montium et Tauri. In ora oppidum Myriandros *d.*: mons Amanus *e.*, in quo oppidum Bomitae. Ipse^r ab Syris Ciliciam separat.

XIX.

1. ab Assyriis. M.

Casio id quidem tribuit, non tamen Antiocheno, sed Aegyptio. Item Lucan. L. X. v. 434. *Lucifer a Casia prospexit rupe, diemque Misti in Aegyptum primo quoque Sole calentem.* H.

2. *Circumactu*) Globosi verticis parte altera lucem, altera tenebras ostendente. H.

a. Heliopolim) Ἡλιόπολις Ptol. L. V. c. 15. in Syria Coele, vel vt alii codices habent, in Decapolitana. Ab Antonino, medio ferme itinere ponitur, inter Laodiceam, et Damascum, vtrinque circiter mill. pass. LX. Haud procul Apamea, a Strabone, L. XVI. p. 752. H.

b. Rhofos) Ῥώσος Stephano: Straboni, L. XVI. p. 751. Ῥώσος inter Iffum

Ciliciae oppidum, et Seleuciam. H.

c. Portae, quae Syriae) Sic angustias vocat, inter Tauri montis partem, Rosicumque scopulum, de quo Ptol. L. V. c. 15. qua transitus aditusque est in Syriam a Cilicia, et Myriandro. Συρία πύλαι, Ptolemaeo, l. c. et Straboni, L. XIV. p. 676. H.

d. Myriandros) Μυριάδρος Scylaci, p. 38. in Syriae Ciliciaeque confinio. Hodie Candelona. H.

e. Amanus) Quo de monte Cicero multa L. V. ad Attic. ep. 20. p. 150. Hic enim castra posuit: hinc nomen Imperatoris obtinuit. *Amanus*, inquit, *Ciliciam a Syria aquarum diuortio diuidit.* H.

XIX. (XXIII.) Nunc interiora dicantur. Coeleſ. habet Apamiam *g.*, Marſya *h.* amne diuiſam a Nazerinorum *i.* tetrarchia: Bambycen *k.*, quae alio nomine Hierapolis vocatur, Syris vero Magog *l.* Ibi prodigioſa ¹ Atargatis *m.*, Graecis autem Derce-

Bb 3

to

1. *Atargatis. V. Ouid. † Metam.*

f. Coele) Syria Coele, Κοίλη Συρία: Syria Caua, quoniam inter editiſſimos montes, Libanum, Antilibanumque, depreſſa et humilis. H.

g. Apamiam) Ἀπάμεια Graecis, indigenis, *Haman*, ad Orontem ſita, Strabone teſte, L. XVI. p. 752. H.

b. Marſya amne) Hunc eſſe arbitror, quem Graeci ob ſimilitudinem aliquam cum amne Macedonico Axium appellarunt: vnde nummus exſtat apud D. Vaillant, L. de hiſt. reg. Syriae, p. 261. cum epigraphe: ΑΠΑΜΕΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΩ ΑΞΙΩ. H.

i. Nazarinorum) Quos, vt arbitror, Apamiensium ab ortu vicinos, iuxta Marſyam Strabo facit, p. 753. et Φυλάρχους Ἀραβας vocat. Ab his profeſſi qui verſus occaſum reſugientes, Marſyam Orontemque tranſgreſſi, inter Orontem amnem ab ortu, mare mediterraneum ab occaſu, Marathum *Tortoſe* a meridie, a ſeptemtrione Laodiceam, montes incolunt,

prifcumque retinent nomen, *les Naſſaries.* H.

k. Bambycen) Βαμβύκη, Straboni L. XVI. p. 751. Plut. in Anton. Ἰερὰν πόλιν, ἣν Βορβύκην (lege Βαμβύκην) προτέρων ἐκάλεν. A Seleuco Hierapolim eſſe appellatam, auctor eſt Aelian. Hiſt. Anim. L. XII. c. 2. H.

l. Magog) A filio Iapheth. Nomen id hodieque ſeruare dicitur. Vt autem apud Plinium ciuitas vna e primariis Syriae Coeles Magog appellata fuiſſe dicitur: ſic apud Ezech. c. XXXVIII. *Gog terra Magog* gens ipſa Coeles Syriae eſt, oriunda a Magog filio Iaphet: cuius gentis exercitus penitus interiſſe, Nabachodonofforis victoria, ab Ezechiele l. c. dicitur, anno ante Chriſtum 573. deſolationis templi quattodecimo: anno antequam Nabuchodonofor Tyrum expugnaret, vt Ezechielis capite ſequenti narratur. H.

m. Atargatis) Vetus legit *Atargatis.* Strabo de hoc nomine et ſimilib. lib. XVI. in fine. *Nominum mutationes*

to *n.* dicta, ¹ colitur: Chalcidem *o.* cognominatam ad Belum *p.*, vnde regio Chalcidene fertilissima Syriae. Et inde *q. r.* Cyrrestice ² Cyrrhum: ³ Ga-

zatas

1. colit. Cb.

2. Cyrrestica Gr. et Al.
zates. M.

3. Iruea-

nes permultae sunt praesertim Barbarorum: quemadmodum Dariacem Darium, Phazirin vero ipsam Parysatim, Atargatam, Atharam, quam Ctesias Derceto vocauit. Dalec.

Atargatis) Strabo, L. XVI. p. 748. de Hierapoli ἐν ἡ τιμῶσιν, inquit, τὴν Συρίαν θεὸν τὴν Ἀταργάτιν. Et p. 785. eandem appellatam esse a Ctesia Δερκετώ docet: ab aliis Ἀθάραν; forte pro Ἀσθάραν. Est enim id numen quod sacrae paginae Astaroth vocant. Prodigiosam appellat, quod facie hominis esset, reliquo corpore in piscem desinente. Ouid. Metam. L. IV. v. 44. — De te, Babylonia, narret, Derceti, quam versa squamis velantibus artus Stagna Palaestini credunt celebrasse figura. Alii Atargatim, siue Atargatin, muliebri plane forma fuisse aiunt, et Matrem esse Deum. Quo spectare creditur nummus aereus, mediae formae, Musei nostri Parisiensis, Antonino Pio Principe cusus, cum hac epigraphe ΘΕΑC CTPIAC ΙΕΡΟΠ. hoc est, Θεᾶς Συρίας Ἱεροπολειτῶν, quam Rheam esse Phurnutus

interpretatur, L. de Nat. Deor. p. 9. Sed praue: Νανὶ Θεᾷ Συρίας Ἱεροπολειτῶν, Latine verti debet, Praenobilis ciuitas Syriae, Hieropolitarum ciuitas. H.

n. Derceto) Ad Ascalonem templum eius fuisse scribit Rhodig. c. 5. XXIII. Prodigiosam auctor vocat, quod eius facies humana foret, cetera piscis. Semiramidis matrem fuisse narrant. Fabulosa de illa vide plurima apud Rhodig. et Lil. Gyrard. Syros et piscibus abstinere, et columbas tanquam sacras venerari, refert Victorius ex Xenophonte et Porphyrio c. 15. XII. vide et supra c. 13. huius libri. et Diod. Sic. lib. III. Dalec.

o. Chalciden) Χαλκίς Συρίας Stephano et Ptol. L. V. c. 15. A Beroea M. P. XVIII. apud Anton. Regio ipsa ἡ Χαλκιδική dicta Straboni L. XVI. p. 753. et Ptol. In Conc. CP. I. Eusebius Chalcidensis, ex prou. Coeles Syriae. H.

p. Ad Belum) πρὸς Βήλω. Montis id nomen esse videtur. H.

q. Et inde) Versus septentrionem, Amano monti et Com-

zatas, s. Gindarenos ¹, Gabenost.: tetrarchias duas, quae u. Granucomatae ² vocantur, ³ Emefenos x., Hylatas ⁴, Ituraeorum y. gentem, et qui ex iis

Bb 4

Bae-

1. Gindaneos. V. 2. Granocumatiae. Ch. 3. Hemi-
senos Gr. 4. Heliatas. V.

Commagenae contigua, Strabo, L. XVI. p. 751. Cicerone, L. V. ad Attic. ep. 18. p. 147. *Cyrrhestica Syriae pars proxima est prouinciae meae*, nempe Ciliciae. H.

r. *Cyrrhestice*) Κυρρῆστικη Ptol. L. V. c. 15. Κυρρῆστικη Straboni, L. XVI. p. 751. Nummus aereus mediocris formae, sub Antonino Pio cufus, in Museo nostro Parisiensi exstat, cum epigraphe ΚΤΡΡΗΚΤΟΝ. Videtur Cyrrhestice ea esse, quae Amos IX. 10. *Cyrène* vocatur, eademque Libya, Judith. III. 1. Regioni nomen ab oppido, quod Κύρρος Ptolemaeo: Tacito item L. II. Annal. p. 60. In Conc. Chalced. Κύρος. Theodoreti haec sedes fuit: qui bidui itinere distare illam ait ab Antiochia, in hist. eccles. A Beroea Antonin. XLII. M. P. Hodie *Kelles*. Vide Not. et Em. N. XLIX. (paulo post) et ad L. VI. Not. et Em. N. X. *Cyrrhum*, *Cazazas*) Pro his vocibus, MSS. Reg. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. et vet. Dalec. habent tantum *Yrieazetas*. Parm. ed. *Irneazetes*. Gazatas porro in hoc

tractu terrarum, ceterorum Geographorum nemo vnus agnoscit. H.

s. *Gindarenos*) Γίνδαρος ἀκρόπολις τῆς Κυρρῆστικῆς, arx Cyresticae regionis, Straboni L. XVI. p. 751. *Petrus Gindavensis*, ex Prou. Syriae Coeles in Conc. Nic. I. p. 51. H.

t. *Gabenos*) *Bassonus Gabenus*, ex prou. Syriae Coeles, in Conc. Nic. I. p. 52. H.

u. *Granucomatae*) Γράννα κωμῆται, quasi Grani pagani, siue e Grani pagis. H.

x. *Emefenos*) Ἐμεσηνῆς appellat Strabo, p. 753. ab Emefa oppido, de quo f. 21. De Hylatis, ceteri silent. Forte *Heliatas* ab Heliopoli legendum Barbarus suspicatur, cui vix assentimur. H.

y. *Ituraeorum*) Ἰτραπεαίων ὄρεων, montana Ituraeorum haud procul Chalcidene statuere Strabo videtur, p. 753. et 755. Tetrarcha Ituraeae Philippus, et Trachonitidis regionis: Luc. III. iuxta Trachonitas, ex eodem Strab. p. 753. et 756. Huius Philippi nummus est singularis ex aere minimo apud D. Abbatem de Fontenu, ex Regia Aca-

¹Baetarreni z. vocantur: a. Mariammitanos²: tetrarchiam, quae Mammifaea b. appellatur: Paradisum c., Pagras d., Pinaritas e., Seleucas³ praeter

1. *Betaceni. M. et V. Bethemi appellantur Ch. 2. Mariammitanos. Ch. 3. Seleuciam praeter iam dictas. Ch.*

Academia Inscriptionum Humaniorumque literarum. Ex vna parte caput Augusti laureatum exhibet ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΚΤΟΥ. Ex altera templum est, cuius inter columnas literae sunt Λ. ΑΓ: in ambitu ΦΙΑΙ . . . ΤΕΤΡΑΡΧΟΥ. Est annus ille XXXIII. post Asiam receptam, incidens in annum Christi tertium, vrbis Romae DCCLVI. vsque ad Septembrem: quo anno prior Herodes diem supremum obiit, vt ex Euangelio necesse est colligi. Is primus videtur Philippi Tetrarchae fuisse: quo propterea ad clientelam suam profitendam hunc nummum Augusti honori cudi fecit. Nullus certe ante hunc annum visus est Philippi nomine nummus percussus. H.

z. *Baetarreni*) Vide Not. et Em. N. L. (hic coll.) *Baetarreni*) Frobenius Barbari coniecturam amplexus, Baetarrenos huc transtulit, quam tertiae Palaestinae, hoc est, Arabiae Petraeae gentem fuisse ex Stephano constat: Βαιταρρῆς κώμη μεγάλη τρίτης Παλαιστίνης, οἱ κατοικῶντες, Βαιταρρῆνοι. At

vetusti codices longe aliter: nam R. I. z. Colb. 1. 2. Paris. *Baetocemi*. Reg 2. Chiff. vet. Dalec. et Parm. ed *Bethemi*. H.

a. *Mariammitanos*) In Notit. antiqua Eccl. prou. Syriae secundae, p. 58. Ἐπιφάνεια, Μαριάμμη, Σελευκόβηλος. In Conc. Chalc. p. 483. *Paulus Episcopus Mariamnae Syriae secundae*. H.

b. *Mammifaea*) Vide Not. et Em. N. LI: (hic coll.) *Mammifaea*) In MSS. *Mammifaea*. Haud dubie *Minnizea* scriptum oportuit: nam in Cyrrhestice Antoninus non semel *Minnizam* commemorat, a Cyrrho distitam M. P. XX. totidemque a Beroa, quae et ipsa Cyrrhesticae ab eodem adiudicatur, vt diximus. Namque in recensendis Cyrrhestices oppidis gentibusque, Plinius modo totus habitat. H.

c. *Paradisum*) Παράδεισος πόλις Σύριας Stephano. Laodicenae regioni a Prol. adscribitur L. V. c. 15. H.

d. *Pagras*) Iuxta Gindarum, de qua proxime dictum est, Strabo L. XVI. p. 751. Τῇ δὲ Γινδάρῳ συνάπτουσιν αἱ

ter *f.* iam dictam duas, quae ad Euphraten *g.*, et quae ad Belum *h.* vocantur, Cardytenfes *i.* Reliqua autem Syria habet, (exceptis quae cum Euphrate *k.* dicentur,) Arethufios *l.*, Beroeenfes *m.*, *n.* Epiphaneenfes *1.*

B b 5

Ad

1. Epiphanenfes. Gr.

α) Πάργου, prope Amani transitum, qua ex portis Amanidibus appellatis in Syriam itur. H.

e. Pinaritas) Πίναρα, iuxta Pagras in Pieria, apud Ptol. L. V. c. 15. vnde Πίναρίται. H.

f. Iam dictam) Sect. sup. H.

g. Ad Euphraten) Cuius sedis episcopus fuisse videtur Byzus Seleuciensis, cuius subscriptio legitur in Conc. CP. I. p. 955. inter Episcopos provinciae Syriae Coeles, cum Apameense, Epiphaniense, et Seleucobelitano. H.

b. Ad Belum) Montis id nomen, ut videtur. Σελευκείας πρὸς Βήλω, meminit Ptolemaeus, in Cassiotide L. V. c. 15. inter Antiochiam et Larissam. In Conc. CP. I. p. 955. Marcianus Seleucobelitanus. In Conc. Chalced. Act. 4. p. 487. Eusebius Episcopus Seleucobeli, Syriae secundae. Σελευκόβηλος Stephano, p. 592. H.

i. Cardytenfes) Ab oppido, de quo Stephanus, p. 356. Καρδυτός, πόλις Συρίων μεγάλη, ex Hecataei periegesi Asiae: τὸ ἔθνηκόν

Καρδυτίας. Tamen series literarum poscere videtur, ut legatur, Tardyrenfes. H. *k.* Dicentur) sect. seq. H.

l. Arethufios) In Notitia antiqua Ecclesiastica, provinciae Syriae secundae, oppida haec recensentur, Ἀπαμεία, Λαρίσσα, Ἐπιφάνεια, Ἀρεθῦσσα, etc. Antoninus, in itinere ab Antiochia Emesam, ab Epiphania Arethufam collocat, XVI. M. P. pari ab Emesa interuallo. H.

m. Beroeenfes) Ab urbe, quae Beroa Antonino, in Cyrrhestice. Graecis Βερόσια, Βερόσια, et Βερόη, teste Stephano. In Conc. Constantp., I. p. 955. Acacius Beroeenfis, ex provincia Syriae Coeles. Hodie, Alep, emporium orientis celeberrimum. Qui hodie Graeci episcopi Aleppi sedem habent, episcopi Beroeenfes subscribunt. Nicetas Chon. in Ioh. Comn. p. 19. Ἐπισκὸς δὲ τῆς Χάλεπ, τὸ δ' ἐστὶν ἡ πάλαι λεγομένη Βερόσια. Niceph. Callisth. L. XIV. c. 39. p. 526. ἀπὸ Βερόσιας, εἶη δ' ἂν αὐτὴ τὸ Χάλεπ. Sic etiam Zonaras et Cedrenus. Ad hanc Beroeam pertinet nummus Antonini Pii
ex

Ad Orientem Laodiceos, qui ad Libanum o. cognominantur, Leucadios p., Larissaeos q., praeter tetra-

ex aere magno apud Oisellium, Tab. LXV. n. 7. cuius in auersa parte stat Dea turrito capite, dextra canistrum tenens, sinistra cornucopiae; pede calcat hominem in fluvio natantem: id quod situm urbis ad amnem denotat. Inscriptio est, SYBELE. In area, hinc S. et inde C. *Senatusconsulto*. Hic Cybelem frustra quaerunt, siue Matrem Deum, cum nullus hic adsit leo, Matris Deum in nummis comes. Lege: *Syriaca Beroea Legionem Excepit*. Gallice: *La ville de Bérée en Syrie a reçu en garnison une Legion Romaine*. Syriaca Beroea vocatur, ad discrimen Beroeae alterius, quae est in Macedonia, apud Plin. L. IV. f. 17. Legionem Romanam excepisse dicitur, quae tutaretur ciues ac mercatores a Parthis et Arabibus eisdem Romanis subiectos contineret. Confer eiusdem Antonini Pii nummum inscriptum: SYRIACOS. II. Sunt eiusdem et Graeci nummi inscripti, ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ. Sed post eum nulli. Aleppi hodie amnis est exiguus, qui moenia praeterfluit: quem *Coic* incolae vocant. Hic in nummo priore designatur, cum vir natans pingitur: aut Beroea dici non debet esse

Aleppum, sed alia quae etiam ciuitas, quam fluuius eo paulo maior allueret. Neque enim de situ veteris Beroeae Geographi omnes consentiunt; tamen in eo tractu incolae Aleppum esse asseuerant. H.

n. *Epiphaneenses*) Larissam inter et Arethulam, pari vtrimque XVI. M. P. intervallo disuncta Epiphania collocatur ab Antonino in Itin. In Conc. Nic. I. p. 51. *Mauricius Epiphaneensis*, inter episcopos prouinciae Syriae Coeles. In Conc. CP. I. p. 955. *Eusebius Epiphaniensis*. H.

o. *Qui ad Libanum*) In nummis Antonini Seueri, ΛΑΟΔΙΚ. ΠΡΟΣ ΛΙΒΑΝ. A Laodicea libera, siue maritima, de qua diximus sect. sup. vt cognomine, ita et situ haec Laodicea diuersa. H.

p. *Leucadios*) De hac Leucade Asiatica ceteri scriptores silent. Sunt haec a Macedonibus, dum rerum in Asia potirentur, Graeca urbibus imposita nomina, quibus sua iam essent alia Syra et vernacula. Nam id de Larissa Stephanus docet, p. 410. *Λαρίσσα Συρίας, ἣν Σύροι Σισαρά καλεῖσιν*. H.

q. *Larissaeos*) Vicinam Apameae Larissam facit Strabo,

tetrarchias in regna descriptas barbaris nominibus XVII.

XX. (XXIV.) Et de Euphrate hoc in loco dixisse aptissimum fuerit. Oritur *r.* in praefectura Armeniae maioris Caranitide *s.*, vt prodidere ex iis, qui proxime ¹ viderant, Domitius Corbulo, in monte *t.*
² *Aba*: Licinius Mucianus sub radicibus montis, quem Capoten *u.* appellant, supra *uu.* Zimaram ¹,

XII

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. viderunt Gr. et Al.

2. Aga. Ch. 3. Simyram Gr. et Al. sic et paulo post.

bo, L. XVI. p. 752. Mediam inter Apameam et Epiphaniam, Antoninus. In Conc. Nic. I. p. 51. Leontius Larissaeus, inter episcopos provinciae Syriae Coeles. H.

r. Oritur in praefectura Armeniae maioris Caranitide, etc.) Vide ibi quae obseruat Cl. Salmasius pag. 620. a. b. etc. Sequentia sic legenda: Fluit Xerxenem primum, mox Anaiticam Armeniae regiones a Cappadocia excludens. Et pro Simyram lege Zimaram Vide Salmaf. 624. b. Sequitur: Ommam vocant irrumpentem; mox ubi perfregit Euphratem tum quoque saxosum et violentum. Sequitur, Arabiam inde laeva Oroeon dictam regionem, etc. vide lib. VI. cap. 9. Sequitur: apud Claudiopolim Cappadociae cursum ad occasum Solis agit primo. Hunc illic in pugna Taurus aufert, victusque ac abscissus sibi met, etc. Vide Salmaf. 626. a.

Oritur) Habet haec Solinus, c. 37. p. 66. H.

s. Caranitide) Ipsa est quam Καρηνίτιν Strabo vocat, L. XI. p. 528. minori Armeniae a quibusdam attributa: adiuncta deinde maiori est. H.

1. In monte *Aba*, Licinius Mutianus) Lege: in monte *Aca*, Lycinius Mutianus, etc. Salmaf. 194. a.

In monte *Aba*) Straboni, L. XI. p. 527. ac Ptolemaeo, L. V. c. 13. "Αβος appellatur, vnde Euphrates prolabitur, Araxelque. MSS. tamen R. I. 2. Colb. I. 2. Chiff. habent. In monte *Aga*: et Eustathio quidem in Dionys. p. 125. dicitur "Αξος ὄρος. H.

u. Capoten) Ita etiam Solinus, l. c. Capodem Martianus legit, L. VI. c. de Euphrate, p. 220. Caroten in libro de Mensura orbis terrae MS. legimus. H.

uu. Supra Zimaram) Quae Ptolemaeo Armeniae minoris ciuitas dicitur. Vide Not. et Em. N. LII. (hic pos.)

Supra

xii. M. pass. initio Pyxirates nominatus. Fluit Derxenem x. primum, mox y. Anaiticam¹, Armeniae z. regiones a Cappadocia excludens. Dascusa abest a Zimara, lxxv. M. passuum. Inde nauigatur a. Pastonam

1. Anaitiam. Io. Gorop. Anaetiam. Gr.

Supra Zimaram) Libri editi haecenus, *Supra Simyram*, insigni mendo: nam Simyra vrbs est Syriae, de qua diximus sect. 17. in ora mediterranei maris. At MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. *Supra Zimaram*: itemque inferius, *Dascusa abest a Zimara*, quemadmodum et in Parmensi editione legitur Ptol. L. V. c. 7. inter vrbes minoris Armeniae recensetur, *παρὰ τὴν Εὐφράτην, Ζιμάρα, Δάσκουσα*. Antonino pariter in Itiner. Zimara, dicitur in Armenia minore, itinere per Euphratis ripam, a Satala Melitenen:

Analiba Zimaram - M. P. XVI.
Teucilam - - - - M. P. XVI.
Sabus - - - - M. P. XXVIII.
Dascusam - - - - M. P. XVI.
 Et Tab. Peutingeriana, segmento septimo:

Zimara - - - - - XVIII.
Zenocopi - - - - - XVIII.
Verenso - - - - - XIII.
Saba - - - - - XVIII.
Dascusa - - - - - XVIII.

Sic ille Zimara Dascusam usque, LX. milia passuum: ista LXVII. colligit: Plinius LXXV. H.

x. *Derxenen*) Ita etiam

MSS. sed multo rectius arbitrator Xerxenen *Ἐσρξήνην*, vt Straboni L. XI. p. 528. Stephano *Ἐσρξήνη*, a Xerxe dicta regio, vt a Cambyse Cambyse: Armeniae minori contermina. *Ἐσρξήνη* — — *τῆ μιμρᾷ Ἀρμενία ὁμορος*. H. y. *Anaetiam*) In Anaetia fuit Anaitidis religiosissimum templum, cuius meminit Strabo lib. XII. et auctor cap. 4. lib. XXXIII. *Dalec.*

Anaiticam) A cultu Deae *Ἀναϊτιδος*, cui praecipue addictos fuisse Armenios docet Strabo, L. XI. p. 532. nomen regioni factum videtur, vel loco potius in quo eius deae fanum fuit: de quo rursus Plinius L. XXXIII. s. 24. *Templum Anaitidis, inquit, (quo sit situ terrarum nomen hoc significauimus) numine gentibus illis sacratissimo*. H.

z. *Armeniae*) Maioris scilicet Armeniae, a Cappadociae parte, quae minori Armeniae adscripta aliquando est, maiori praetenta, vt dicitur L. VI. s. 3. H.

a. *Pastonam*) R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. *Sarronam*. H.

stonam¹ quinquaginta M. passuum. Melitenen *b.* Cappadociae, ² xxiv. mill. passuum. *c.* Elegiam ³ Armeniae decem cc. mill. passuum, acceptis fluminibus Lyco *d.*, Arfania *e.*, Arfano. Apud Elegiam occurrit ei Taurus mons; nec *f.* resistit, ⁴ quamquam xii. mill. pass. latitudine praeualens. Omiram

1. *Sartonam. Cb.* 2. *LXXIV. Gr.* 3. *Elegeam. Cb.*
4. *tanquam XII. M. p. latitudine perforata praeualenti. Ver. alii, nec resistit aquae praeualenti.*

b. Melitenen) Ptolemaeus Armeniae minori assignat. *Dalec.*

Melitenen) Quae minoris Armeniae metropolis dicitur Procopio L. I. Belli Perfici Ammian. L. XIX. p. 144. *Exindeque Melitinam minoris Armeniae oppidum venimus:* quod iterum repetit L. XX. p. 172. Apud scriptores belli sacri, *Malozina* scribitur. De ea rursus L. VI. f. 3. Vide Not. et Em. N. LIII. (hic adi.) *Melitenen Cappadociae* XXIV.) Ita restitui-
mus librorum admonitu, R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. et Chiff. cum prius perperam scriberetur LXXIV. At ne tantumdem interualli a Dascusa quidem Melitenen vsque statuit Antoninus, aut Tab. Peut. Nam ille L. M. P. ista LXIII. omnino computat. H.

c. Elegiam Armeniae) Et idcirco trans Euphratem posita intelligitur, vt Melitene e contrario cis amnem eum,

quia Cappadociae ditionis. Stephanus, p. 257. Ἐλέγεια, χωρίον πέραν Εὐφράτης. H. cc. Decem mill.) Infra Melitenen, ad amnis ripam. H.

d. Lyco) De Lyco qui in Euphratem influat, nemo alius. Neque enim aut Ptolemaei Λευκός, aut Curtii Lycus huc pertinet, vt falso existimauit Ortelius: nam is Assyriae amnis est, in Tigrinque delabatur. H.

e. Arfania) Ἀρσανίας ποταμός Dioni L. LXII. p. 710. et Plut. in Lucullo p. 513. De Arfano ceteri scriptores silent. H.

f. Nec resistit) Nec mons, inquit, amni resistit, namque eum perfringit Euphrates, etsi latum ea parte XII. millibus pass. Siue, Taurum intrat Euphrates, penetratque, per latitudinem XII. mill. Solinus haec quoque iisdem verbis, c. 37. p. 66. H.

ram g. vocant irrumpentem: mox vbi ¹ perfregit, Euphraten: tum h. quoque ² saxosum ac violentum. Arabiam i. inde laeua, k. Oreôn ³ dictam regionem, tri-

1. *perfregit cornu Euphraten. Tol.* 2. *sic ex MSS. em. Hard. ultra quoque saxosum Gr. et Al. saxuosum Cb.* 3. *Moreon. Cb. Merorum Gr. et Al.*

g. Omiram) R. I. alique MSS. Ommam. Et mox *saxuosum*, pro *saxosum*. In libro Iudith, c. II. 12. dicitur Holofernes, *cum pertransisset fines Assyriorum venisse ad magnos montes Ange qui sunt a sinistro Ciliciae*. Hic est mons Taurus. Fines autem Assyriorum, ipse amnis Euphrates ibi est, vbi nondum Euphrates, sed Omiras vocabatur. Quam ob causam accuratus scriptor maluit *fines Assyriorum* dicere, quam Euphratem. Assyria eo aevo dicebatur, vt ostendimus in Tractatu de Situ Paradisi terrestri, quae nunc Mesopotamia est. Versu deinde 14. vbi legitur de eodem Holoferne: *et transiit Euphratem, et venit in Mesopotamiam Syriae, et fregit omnes ciuitates excelsas, quae erant ibi, a torrente Mambre, vsque quo perueniatur ad mare, mediterraneum scilicet: torrens Mambre videtur ipse Euphrates esse, vbi Taurum montem perfregit*, vt ait Plinius, *tum quoque et saxuosus et violentus*. H.

b. *Tum quoque saxosum ac violentum Arabiam inde laeua*)

Sic interpungendum, vt verbum *Arabiam* superioribus iungas. Significat ea vox apud Graecos sonorum, fragorem excitantem. Ita fit, vt ab Hermolao et eius Solino, ex diametro (vt dici solet) distemus. *Pinian.*

i. *Arabiam inde laeua*) Nemepe ab ortu. Arabiam veteres ad loca Armeniae finitima extendebant. Hinc Mesopotamiam accenset Arabiae Xenoph. *Αναβάσις*. L. I. Atque ita hoc loco Plinius Arabiam vocat, eam Mesopotamiae parrem, quae proxima Armeniae est. H.

k. *Oreôn*) *Ὀρείων*, Oreorum, hoc est, montanorum. De his iterum Plin. L. VI. s. 9. Vide Not. et Em. N. LIV. (hic adi.) *Oreôn dictam regionem*) Hoc est Oreorum *Ὀρείων*, siue montanorum, vt diximus. Haecenus editum fuerat, *Merorum*. At MSS. R. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. et Rigaitii teste Salmasio p. 625. in Solin. *Morocon*. Nos *Oreôn* scribimus, altero Plinii testimonio adducti, scribentis L. VI. s. 9. *Quod interest ibi, tenent Arabes Orei. Sic finem vsque*

trifchoena *l.* mensura, dextraque *m.* Comagenem disterminat; pontis tamen, etiam vbi Taurum expugnat, patiens. Apud Claudiopolin *n.* Cappadociae, cursum ad occasum Solis agit. *o.* Primum ¹ hunc illi in pugna Taurus aufert: victusque et abscissus sibimet, alio modo vincit, ac ² fractum expellit in meridiem. Ita naturae dimicatio illa aequatur, hoc *p.* eunte quo vult, illo prohibente ire qua velit.

1. Sic et M. et Ch. Ver. In Basiliensi C. legitur, primum hunc illi impugnatus Taurus aperit. Primo hunc illi impugnatus cursum Taurus aufert Gr. et Al. 2. ac fractum cursum, quidam leg.

vsque in Adiabenum perfert.
H.

l. Trifchoena) Amnem ibi latum esse schoenis tribus: qua de mensura dictum est superius, sect. II. H.

m. Dextraque) Occidentali latere fluvii. H.

n. Claudiopolin Cappadociae) Quam rursus minori Armeniae Ptol. adiudicat L. V. c. 7. in Cataonia praefectura, quae Commagenae praetenditur, vt ait Plin. L. VI. l. 3. H.

o. Primum hunc) Hunc, inquit, amnis cursum, quem versus occasum Solis ibi flectere incipit, Taurus abrumpit: atque haec prima veluti Tauri victoria, in ea pu-

gna, quam inuicem habent: victusque et abscissus sibimet, atque perfractus, alio modo vincit: cursu enim versus occasum Solis inhibito, fractum amnem expellit in meridiem, *ni Taurus obstat, in nostra maria, hoc est, mediterranea venturum,* inquit Mela L. III. c. 8. p. 61. Vide Not. et Em. N. LV. (hic col.) *Primum hunc illi impugna Taurus aufert.*) Hanc omnium codicum conditiuorum lectionem Pliniani editores sic interpolant: *Primo hunc illi impugnatus cursum Taurus aufert.* H.

p. Hoc eunte) Euphrate quidem in mare pergente, quo vult ire, sed non qua vult: auertente Tauro monte cursum, quem in occasum destinabat. H.

lit. A *q.* cataractis iterum nauigatur; *xl. r.* M. passuum inde Commagenes caput Samofata. *rr.*

XXI. Arabia supra dicta, habet oppida: Edeffam *s.*, quae quondam Antiochia dicebatur, Calirhoen *t.* a fonte nominatam: Carrhas *u.* clade Craffi

q. A cataractis) Ab eo loco ubi fractus a Tauro monte Euphrates expellitur in meridiem: non ab Elegia, ut Salm. credidit in Solin. p. 628. H.

r. *xl. M. Pass. inde*) A cataractis et Claudiopoli. A Melitene vero usque Samofata, per Euphratis ripam numerat Antonin. in Itiner. LXXXIV. M. P. H.

rr. Samofata) Hodie Scempfat, ad Euphratem. Nummus Hadriani, apud Patin. p. 201. ΦΛΑ. CAMO. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΜ. Hoc est, Φλαουίας Σαμοσάτης Μητροπόλεως Κομμαγενῆς. Commagenem posterior aetas Euphratesiam appellauit. Procop. L. Bell. Perf. p. 49. H.

s. Edeffam) Mesopotamiae ceteri vulgo adscribunt: Notitia antiqua Eccl. Edeffam et Carrhas, Osroenae. Nunc vulgo creditur esse Orpha, et alio rursus nomine Rhoa: sed verius citra Chaboram amnem, cui Orpha imposita est, fuisse veterem Edeffam putamus. H.

t. Calirhoen) Edeffae hoc cognomen alterum, ut Ste-

phanus indicat verbo Ἀντιόχεια: cum octauam eo nomine urbem ait esse ἐπὶ τῆς Καλλιρόης λίμνης. Multo vero apertius nummus Antiochi IV. cuius Ectypum exhibet D. Vaillant, Lib. de historia Regum Syriae, p. 199. cum hac epigraphe ANTIOXEON TΩN ΠΡΟC ΚΑΛΛΙΡΟΗΝ. Neque enim hic nummus ad Callirhoen illam pertinet, sitam in Palaestina ad Iordanem, de qua diximus s. 15. quamquam vir eruditus ita existimauit: Nam quis veterum Antiochiae nomen ei oppidulo dedit, quod Edeffae tot monumenta asserunt? H.

u. Carrhas) De vtriusque Craffi clade, M. patris, et S. filii, consulendi Romanorum rerum scriptores; Dio, L. XL. p. 132. Val. Max. L. I. c. 6. Florus, L. III. c. 11. p. 127. Ammian. L. XXIV. etc. Steph. Κάριαι, πόλις Μεσοποταμίας. Nunc Heren. Nummus Seueri Alexandri ex aere mediae formae, in Museo nostro Paris. ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Hoc est Metropolis colonia Carrhenorum. H.

si nobiles ¹. Iungitur praefectura Mesopotamiae, originem ² ab x. Assyriis trahens, in qua Anthemusia ^y. et Nicephorium ^z. oppida. Mox Arabes, qui Retavi ^a. vocantur: horum caput Singara. ^b. A Samofatis autem, latere Syriae, Marfyas ^c amnis influit. ^d. Cingilla ³ Commagenen finit, Imme ciuitas

1. nobile. Ch. 2. sic ex MSS. em. Hard. ab Assyriis originem trahens. Ch. A Syris trahens, Gr. 3. fluvius Singa Comag. etc. Pinet. Cingilla. Ch. Cingla Comagenem finit, Merorum ciuitas incipit Gr. et Al.

x. Originem a Syris trahens, in qua Anthemusia, etc.) Legend. Originem ab Assyriis trahens, in qua Anthemusia et Nicephorium oppida. Mox Arabes qui Pretavi vocantur. Horum caput Suigara. Sequentia longe corruptissima, lege: Gindara Commagenem finit, Imme incipit. nihil verius. Vide Salmas. 630. b. 631. a.

y. Anthemusia) Ἀνθεμουσία Straboni, L. XVI. p. 747. in Mesopotamia. Tacit. Annal. L. VI. p. 148. Nicephorium, et Anthemusiada, ceterasque vrbes, quae a Macedonibus sitae, Graeca vocabula usurpant. Indigenis Χάρανα Σίδε Anthemusiam appellatam esse, auctor est Hidorus Charac. ἐν Σταθμοῖς, p. 185. Nummum Auenione et Massiliae sibi visum esse ex aere minimo, scripsit ad nos amicus ex vrbe Roma, sub Antonino Seueri filio percussum, hoc titulo: ΑΥ. Κ. ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ. capite lau-
c. Vol. II.

reato.)(. Caput muliebre turritum ac velatum, symbolum liberae ciuitatis: epigraphe, ΑΝΘΕΜΟΥΣΙΩΝ. H.

z. Nicephorium) Νικηφόριον, ἢ περὶ Ἐδέσσαν πόλις, Stephano. H.

a. Retavi) R. 1. 2. Colb. 1. 2. Praetavi. H.

b. Singara) Stephanus: Σίγγαρα πόλις Ἀραβίας πρὸς τῇ Ἐδέσσαν. Ibi Singarensis pugna Constantii Imp. aduersus Cosroem regem Persarum, de qua nos egimus in Not. ad Themistium, orat. 1. H.

c. Marfyas amnis) De quo dictum est s. 19. Nunc Cingas vocant, Syrorum voce antiqua: nam et Σίγγας Ptol. dicitur L. V. c. 15. H.

d. Cingilla) Κενιλία Ptol. L. V. c. 15. Commagenes oppidum: Ἰμμα Seleucidis. Vide Not. et Em. N. LVI. (hic consp.) Cingilla Commagenen finit. Imme ciuitas incipit.) Hoc maxime omnium loco grassata interpolatorum
Cc auda-

vitas incipit. Oppida *e.* alluuntur Epiphania *f.* et Antiochia *g.*, quae ad Euphraten vocantur. Item *h.* Zeu-

audacia est, qui sic ediderunt: *Cingla Commagenen finit, Merorum ciuitas incipit.* Et iterum Merorum Arabum per summam vim obtrusa mentio. At MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. quin et Rigaltii codex, ita referente Salmasio, p. 630. in Solinum, sic exhibent: *Cingilla Commagenen finit, Imen ciuitas incipit.* Certe, quae Cingilla Plinio, ea est, quae Ptol. L. V. c. 15. vt diximus, *Κεκιλία* Cyrrhestices post Europum ad Euphratem ciuitas appellatur: sed verius a Plinio Commagenae adscribitur: Imma vero, seu Imme, Ptolemaeo eidem Seleucidis est, quae Commagenae proxima cum sit, ab nouissimo eius oppido Commagenen incipere, indubitata profecto coniectura est. Mentio eius oppidi est etiam in Hieronymi Chronico, Aureliani Imp. anno 2. *Zenobia apud Immas haud longe ab Antiochia vincitur.* Sic enim MS. codex noster exhibet: vbi corrupte libri vulgati, *apud Timas.* Immes, siue Immarum, meminit praeterea Hieronymus in Vita Malchi, c. 2. *Perueni tandem ad eremum Chalcidos, quae inter Immas et Beroeam*

magis ad Austrum sita est. Vbi Colon. editio, *inter Emam* habet. Quod autem Salmasius loco cit. *Guindarum* pro *Cingilla* reponit, et vim codicibus antiquis facit, et Plinii ipsius auctoritati ac diligentiae detrahit plurimum: si Gindarenos, quos proxime antea s. 19. Cyrrhesticae regioni attribuit, nunc sui immemor Commagenae adiudicat. H.

e. Oppida) In Commagene. H.

f. Epiphania) *Ἐπιφάνεια* altera ab ea, cuius ciues Epiphaneenses vocati sct. 19. Isti enim ab Euphrate seiuncti procul: haec eo amne alluitur, et ab eo cognominatur, *Ἐπιφάνεια παρ' Εὐφράτην*: nec de ea dicturum se Plinius pollicitus est ante, quam de Euphrate diceret. H.

g. Antiochia) Ipsa esse videtur *Ἀντιόχεια πρὸς Ταύρω ὄρει*, Antiochia ad montem Taurum, cuius vrbis ima allueret Euphrates. Hanc in Commagene quoque statuit Ptol. L. V. c. 15. et Stephanus: sed ab Euphrate ille, vt opinor, longiuscule sumouet. H.

h. Item Zeugma) Hac Parthi solent Euphratem transire. Dio L. XLIX. p. 403.

Huic

Zeugma, LXXII. mill. passuum a Samofatis, transitu Euphratis nobile. Ex *i.* aduerso Apamiam Seleucus, idem vtriusque *k.* conditor, ponte iunxerat. Qui cohaerent Mesopotamiae, Rhoali vocantur. At in Syria oppida, Europum *l.*, Thapsacum *m.* quondam, nunc Amphipolis *n.* Arabes *o.* Scenitae. Ita fertur vsque Vram *p.* locum, in quo con-

Cc 2

versus

Huic riparum iunctioni nomen suum Ζεύγμα debet. Hac Bacchus Indiam petiturus, hac Alexander Macedo transmisit Euphratem, vt ait Plinius, L. XXXIII. f. 43. et Strabo, L. XVI. p. 746. ponte videlicet ferreis catenis iuncto. Quare Zeugma Pel-laenum dicitur Lucano L. VIII. v. 237. a Pellaeo iuvene, hoc est, Alexandro. H.

i. Ex aduerso) Zeugmatis. Haec porro Apamia trans Euphratem sita ea est, de qua Stephanus, verbo Ἀπαμεια. Ἐστὶ καὶ τῆς Περσείας, Ἐδέσσης πρὸς ἀριστεύς, Est et alia, inquit, Persici iuris, quae Edessae ad septentrionem obiacet. Latuit hoc Stéphanii interpretem. Persis diu Mesopotamiam paruissè, exploratum est. H.

k. Vtriusque) Zeugmatis et Apameae. H.

l. Europum) Εὐρωπὸς Συρίας, Stephano, p. 280. Cyrrhesticae a Ptolemaeo adiudicatur, vbi et Zeugma ipsum inter oppida, quae Euphrati adiacent, παρὰ τὸν Εὐφράτην πόλεις. H.

m. Thapsacum) Θάψακος, πόλις Συρίας πρὸς Εὐφράτη Stephano. A Zeugmate Thapsacum duobus stadiorum millibus, hoc est, M. P. CCL. distare auctor est Strabo, L. XVI. p. 747. H.

n. Amphipolis) Ε Thapsaci ruinis excitata, ad Euphratem, a Seleuco. Indigenae Turmeda appellabant. Stephanus verbo Ἀμφίπολις. Ἐστὶ καὶ πόλις Συρίας, πρὸς τῷ Εὐφράτη, κτίσμα Σελεύκου. Καλεῖται δὲ ὑπὸ τῶν Σύρων Τέρμεδα. H.

o. Arabes Scenitae) Palmyrenarum solitudinum vicini. De his dicemus vberius, libro seq. f. 32. H.

p. Vram) Σῆρα latere Syriae ad Euphratem positum Palmyrenes oppidum, teste Ptol. L. V. c. 15. Vide Not. et Em. N. LVII. (paulo post) quibus adde ea quae mox addituri sumus, cum Suram iterum Plinius appellabit. Vram) Quae nunc Vra dicitur, eadem mox addito sibilo Sura vocatur: a Ptolemaeo quidem, vt monuimus, Σῆρα, cum latere Syriae et Palmyrenes

verfus ad Orientem relinquit Syriae Palmirenas folitudines, quae vſque ad Petram urbem, et regionem Arabiae Felicis appellatae, pertinent. (XXV.) Palmira *q.* vrbs nobilis fitu, diuitiis ſoli, et aquis amoenis, vaſto vndique ambitu ¹arenis ² includit agros, ac velut terris exempta a rerum natura, privata *r.* forte inter duo imperia ſumma, Romanorum Parthorumque, et prima in diſcordia ſemper vtrimque cura. Abest a Seleucia *s.* Parthorum, quae

1. Sic ex MSS. em. Hard. vaſto vndique ambitu Gr. et Al. 2. *harenofos.*

renes ea fit poſita, Plinio teſte et Ptolemaeo, ſive Vram, ſive Suram appellaueris, inanis eſt Bocharti coniectura, part. I. Geogr. L. II. c. 6. p. 87. exiſtimantis hanc eſſe Vr Chaldaeorum, ſeu Babyloniae, quae longo hinc terrarum eſt interuallo diſuncta, citra tamen vltiorem Euphratis ripam. At Vram Plinianam eam eſſe credimus, quae in Notit. Eccl. antiqua, p. 37. Σύριμα. In altera, p. 59. Ὀρίμων appellatur, in provincia Euphrateſiae. H.

q. Palmira) Nunc radera ſuperſunt, magnae olim vr- bis indicia, vt referunt ii, quorum tamen nolim fidem praefare. Quidam *Thamor* hodie appellari aſſeuerant, hoc vno ducti argumento, quod Palmiram ac Salomone aedificatam in terra ſolitudo- nis, vt dicitur 3. Reg. IX. 18. quae in Hebraeo *Thamor*

eſt, a palmetorum copia, ipſam hanc eſſe Plinii Palmiram arbitrati ſunt, magno et manifeſto errore, vt i alias oſtendimus, in interpretatione nummi antiqui Zenobiae Auguſtae. *Palmiram* autem, non *Palmyram*, exhibent codices Pliniani MSS. et vetuſtae editiones omnes: Graeci Πάλμυραν conſtanter ſcribunt. Plinianis codicibus ſuffragatur Vulgata editio, quae ciuitatem in Iudaea huic cognominem, vt videtur *Palmiram* ſcribit, non *Palmyram*. H.

r. Priuata forte) Sui iuris, nec Romanis ſubiecta, nec Parthis. H.

s. Seleucia) Ptolemaeus Seleuciam ad Tigrin Meſopotamiae adſcribit. *Dalcc.*

Seleucia) Σελεύκεια ἐπὶ τῆς Τίγρητος, Appiano in Syriacis, p. 125. De ea multa dicenda, L. VI. ſ. 30. H.

quae vocatur ad Tigrin, *t. cccxxxviii.* ¹ mill. pass. a proximo vero Syriae litore, *cciii.* ² millib. et a Damasco viginti *u.* septem propius. *x.* (XXVI.) Infra Palmirae solitudines, Stelendena *y.* regio est, ³ dictaeque *z.* iam Hierapolis, ac Beroea, et Chalcis. Ultra Palmiram quoque ex solitudinibus iis aliquid obtinet *a.* Emesa ⁴: item Elatium, dimidio propior Petrae, quam Damascus. *b.* A Sura ⁵ autem proxime

Cc 3

me

1. CCCXXXVII. *M. p. M. et Ch. DXXXVII. Gr. et Al.*

2. *sic et M. CLII. Gr. et Al.* 3. *est, dictaque iam Hierapolis. At vero ea et Calchis ultra Palmiram. M.*

4. *Hemesa. Gr.* 5. *Affur autem proxime est, Philiscum oppidum, Parthorumque. M. Ch. A Sura Gr. et Al.*

z. CCCXXXVII.) Ita R.

1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. DXXXVII. vt editi, et mox CCIII. non CCLII. H.

u. Viginzi septem propius) Igitur abest a Damasco CLXXVI. quod interuallum et nos esse accepimus ab iis qui viderunt. *H.*

x. Propius) In manuscripto vocabulum, *propius*, est initium capitis sequentis. *Dalec.*

y. Stelendena) Ceteris scriptoribus de ea regione silentium. *H.*

z. Dictaeque iam) sect. 19. H.

a. Emesa) *Εμισσα* Ptol. L. V. c. 15. in Apamene. Hinc Eusebius Emiffenus episcopus. Nummus Antonini apud Patin. p. 228. *EMICHNQN* Trebellius Pollio in Aureliano Emessam vo-

cat. In nummo Iuliae Domnae p. 290. *EMICQN KOΛΩNIAC.* Hodie *Hemz. H.*

b. A Sura) Siue *Vra*, de qua dictum est paulo ante. Est haec Flauia Firma Sura, de qua in Notit. Imp. R. f. 24. p. 41. sub dispositione Ducis Syriae et Euphratensis. Vide Not. et Em. N. LVIII. (hic adi.) *A Sura)* Hic Pliniani editores *Afura*, *Arura* alii, Dalecampius *Affur* reponit: cum perspicua admodum planaue scriptoris sententia sit, ab *Vra*, siue *Sura*, quod nouissime appellauit, ex iis oppidis, quae Euphrati confinia sunt, sequi proxime Philiscum, etc. Et Ortelius tamen Thesaurum suum locupletauit hac voce *Afura*, corrupti huius loci fide, vt numerus cresceret oppidorum. *H.*

me est Philiscum, oppidum Parthorum ad Euphratem. Ab *c.* eo Seleuciam dierum decem nauigatio, totidemque fere Babylonem. Scinditur¹ Euphrates a Zeugmate octoginta² tribus millibus passuum circa vicum Massicen: Et parte laeua in Mesopotamiam vadit per ipsam Seleuciam, *d.* circa³ eam praefluerenti infusus Tigri. Dexteriore *e.* autem alueo Babylonem, quondam Chaldaeae caput petit, mediamque permeans, item quam Otrin *f.* vocant, distrahitur *g.* in paludes. Increfcit *h.* autem et ipse Nili modo statis diebus, paulum differens, ac Mesopotamiam inundat. Sole obtinente vicesimam partem Cancrī: minui incipit *hh.* in⁴ Virgine,⁵ et Leone transgresso. In totum vero remeat in vicesima nona parte Virginis.

XXII. (XXVII.) Sed redeamus ad oram Syriae, cui proxima est Cilicia. Flumen Diaphanes, mons Crocodilus, *i.* portae⁶ Amani montis. Flumina:

An-

1. Scinditur enim. *Cb.* 2. DLXXXIII. *Cb.* 3. circaque. *Cb.* 4. in Virginem a Leone transgresso. 5. vox et deest ap. *Gr.* 6. parte. *M.*

c. Ab eo Seleuciam) Martianus, L. VI. c. de Euphrate, p. 220. H.

d. Circa eam) Est enim Seleucia in confluyente Euphratis fossa perducti, atque Tigris, vt dicitur, L. VI. s. 30. H.

e. Dexteriore) Occidentali. H.

f. Otrin) MSS. omnes, *Mozhi.* H.

g. Distrabitur) Vide Philostr. L. I. de Vita Apollon. c. 14. p. 29. H.

h. Increfcit autem) Solinus,

c. 37. p. 66. Auctor libri de Mensura orbis terrae, MSS. Strabo, L. XVI. p. 740. H.

hh. In Virgine) Forte, in Virginem e Leone. MSS. In Virgine et Leone transgresso. H.

i. Portae Amani) Angustiae sunt, qua ex Amano monte atque interiore Cilicia in Syriam est aditus. Ἀμανικαὶ πύλαι Ptol. L. V. c. 8. Ἀμανίδες πύλαι Straboni, L. XIV. p. 676. prope Aegaeas. H.

Andricus, Pinarus *k.*, Lycus: sinus *l.* Issicus. Oppidum Issos, inde ¹, Alexandria *m.*: flumen Chlorus, oppidum ² Aegae *n.* liberum, amnis Pyramus *o.*, portae *p.* Ciliciae: oppida, Mallos *q.*, *r.* Magarfos ³, et intus Tarfos. *s.* Campi *t.* Aleii:

Cc 4

oppi-

1. inde est. *M.* 2. Aegae Gr. et Al. 3. Margiffos. *M.*

k. Pinarus) Stephanus verbo Ἰσσοῦς: ἐκεῖ δὲ καὶ ποταμὸς Πινάρου ὀνομαζόμενος. Strabon. l. c. Ἰσσοῦς ποταμὸν καὶ ποταμὸς Πίνδος, scribo Πίναρος. *H.*

l. Sinus Issicus) Hodie Golfe de Laiazzo, id enim Issos hodie nomen est. Graecis Ἰσσοῦς. Mela de eo oppido, et sinu, L. I. c. 13. At in recessu intimo locus est magni aliquando discriminis, fusorum ab Alexandro Persarum, fugientisque Darii spectator, ac testis. Nunc ne minime quidem, tunc ingenti vrbe celebris Issos fuit, et hac re sinus Issicus dicitur. *H.*

m. Alexandria) Stephano, Ἀλεξάνδρεια Κιλικίας. In Conc. Nic. I. Hesychius Alexandriae minoris, ex prouincia Ciliciae. Nunc est Alesandrona. *H.*

n. Aegae) Αἰγαί Stephano et Ptol. L. V. c. 8. Philostrato quoque L. I. c. 5. Straboni, L. XIV. p. 676. Αἰγαίαι. In Conc. Nic. I. Tarcondimanzus Aegaeus, ex prou. Ciliciae. In Conc. Antioch. I. idem Aegeates appellatur. *H.*

o. Pyramus) Πύραμος, πο-

ταμὸς ἐν Μαιδίῳ τῆς Κιλικίας, Stephanus. Mela quoque L. I. c. 13. Pyramus Issos prior Mallon praeterfluit. Et Scylax, p. 38. *H.*

p. Portae Ciliciae) Per Tauri montis angustias in Ciliciam transitus. *H.*

q. Mallos) Μαλλὸς Ptolemaeo, aliisque. Incolae Μαλλῶται dicuntur. Hodie Malo. In libro Iudith, c. II. 13. videtur haec esse ciuitas opinatissima Meloribi, iuxta filios Tharsis. *H.*

r. Magarfos) Stephano Μέγαρος collis est iuxta Mallum, μέγιστος ὄχθος ἐν Κιλικίᾳ, πρὸς τῇ Μαλλῶ. Oppido a monte nomen inditum. Lycophon, v. 444. Μέγαρος. II. Tzetzae in Lycophr. p. 71. Μέγαρος πόλις καὶ τὰς πρὸς ταῖς ἐκχύσεις τῆς Πυραμῆς ποταμῆς, in aestuatione Pyrami amnis. *H.*

s. Tarfos) Nulla re clarior, quam quod Doctorem gentium orbi Paulum dedit. Describitur a Strabone, L. XIV. p. 673. Nunc quoque Tarso. Eadem Tharsis est, in libro Iudith, c. II. 13. At in libris Hebraice scriptis, proprie

oppida Cassipolis¹, Mopfos u. liberum, Pyramo
impo-

1. Cassiponis. Cb.

prie *Tharsis* regio est procul
diffita, ad quam mari itur,
vel ipsum etiam mare. Vnde
naues תרשׁוּ Ifai. II. 16. et
XXIII. 1. et 14. *naues maris
sunt*: et filia תרשׁוּ ibidem,
XXIII. 10. *filia maris est*, et
LXVI. 19. gentes תרשׁוּ
gentes in mare sunt, ex Vul-
gato interprete, viro supra
fidem erudito. Itaque non
repugnant inter se duo scri-
ptores facri; cum 3. Reg.
XXII. 49. Iosaphat rex fecit
se dicitur classes תרשׁוּ,
quae nauigarent in Ophir:
id quod idem Interpres ver-
tit *naues in mari, quae nauigarent
in Ophir*: secundo au-
tem libro Paralip. XX. 36.
dicitur idem Iosaphat praece-
pisse *ut facerent naues, quae
irent in Tharsis*, hoc est, in
regiones mari adeundas. Sic
accipe *Tharsis*, 2. Par. IX.
21. Ier. X. 1. Ion. I. 3. etc.
2. 4. ac fortassis Ps. XLVII.
8. LXXI. 10. nisi forte in
Psalmis, ut Ez. XXVII. 12.
תרשׁוּ Carthago est, ex eo-
dem Vulgato interprete. H.

1. *Campi Aleii*) Ἀλήια πε-
δία, ἀπό τῆ ἀλάσθαι aber-
rando, quoniam excussus Pe-
gaso Bellerophon per eos so-
lus oberrauerit. Quidam ab
oppido, quod Alas vocant,
dictos fuisse volunt, esseque
fitos inter Pinarum et Cyd-

non fluuios. Quidam inter-
pretantur ἐν ἔχοντα λήια,
τῆτ' ἐστὶν σιτοφύρα, καὶ χω-
ρὶς βοσκημάτων. Homerus:
Ἦτοι ὁ ναυπηδίων τὸ ἀλήιον
οἶος ἀλάτο. Ὀν θυμόνα-
τέδων, πάντων ἀνθρώπων
ἀλεείνων. Hos versus sic red-
didit Cicero: *Qui miser in
campis merens errabat Aleis,
Ipse suum cor edens, hominum
vestigia vitans*. Rhodig. c. 23.
XVII. Leopardus c. 20. VII.
Dal.

Aleii) Festus Auienus, in
descriptione Orbis, v. 1045.
*Clari post ultima Bellerophon-
tis. Hic caespes late producit
Aleius arua*. Dionysio Perie-
getae, quem Carmine Lati-
no Festus expressit v. 872.
πεδίων τὸ Ἀλήιον. Stephano
item, p. 58. et Straboni, p.
676. H.

u. *Mopfos*) Stephanus Mό-
ψε ἐσίαν vocat. D. Hiero-
nymus Mopfi viculum, ubi
supremum diem obiit Con-
stantius Imperator, a Mopso
vate dictus est, qui Chalcanti
mortis causam attulit. Cum
enim Chalcanti fata praedixis-
sent vita tum decessurum,
cum incidisset in vatem se
praestantiorem, occurrit is
Mopso, arte vaticinandi ce-
lebri, rogauitque, ut ait He-
siodus in caprifico quot ficus
essent? respondit ille decem
mil-

impositum, Thynos *x.*, Zephyrium *y.*, Anchiale. Amnes: Saros *z.*, *a.* Cyd nus [†] Tarsum *b.* liberam urbem procul a mari secans: Regio Celenderitis *c.* cum oppido. Locus Nymphaeum *d.*, Soloe *e.* Cilicij,

Cc 5

licij,

1. Sydnus Tarsum Gr. et Al.

millia, et vnam: vt vero ait Pherecydes, percunctatus est, sus praegnans obuia quot porcellos gestaret? respondit ille, tres, ac ex iis vnam feminam quod vbi verum esse deprehenderunt, moerore et tristitia vitam Chalcas finiuit. Rhodigin. c. 15. XXIX. Dal.

Mopsos) Ptolemaeus, alii- que Μόψα έσίαν, quasi Mop- si lares appellant, quae app- ellatio altera frequentior, notiorque est. Stephanus: Μό- ψα έσία Κιλικίας επί τῷ Πυ- ράμῳ ποτάμῳ. H.

x. Thynos) Ita libri qui- dem editi: at MSS. omnes, R. 1. 2. etc. Tyros. H.

y. Zephyrium) Ζεφυρίον et Αγχιάλην finitima oppida Strabo quoque facit, L. XIV. p. 671. et Steph. p. 19. In nummis antiquis Seueri, Ge- tae, et aliis, ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ. H.

z. Saros) Σαρός Ptol. L. V. c. 8. inter Pyramum et Cydnum. A Saro duce no- men accepisse, cum prius Κοίρανος diceretur, auctor est Stephanus, verbo "Αδανα. H.

a. Cyd nus) Κύδνος Strabo- ni, L. XIV. p. 672. Mela,

L. I. c. 13. Cyd nus per Tar- sum exit. Festus Auienus, v. 1041. Pyramus hic undas, hic voluit Pinarus aequor, Cyd- nus item mediae discernit moe- nia Tarfi. H.

b. Liberam urbem) Num- mus Antonini Seueri F. ΚΟΙ- ΝΟΒΟΤΑΙΟΝ ΕΛΕΥΘ. ΤΑΡΚΟΥ: Senatus liberae ciuitatis Tarfi, cum signo li- bertatis. H.

c. Celenderitis) Κελενδερίς πόλις, Scylaci, p. 38. in Ci- licia. Item Ptol. L. V. c. 8. Straboni, p. 670. Κελένδε- ρις πόλις λιμένα έχουσα, op- pidum cum portu. Et Mela huius meminit L. I. c. 13. et Tacit. L. II. Annal. p. 65. H.

d. Nymphaeum) Νυμφαί- ον Suidae, fanum est delu- brumue Nympharum. Alias Nymphaeum locus est bitu- minis ferax, qualis in Apol- loniatarum agro. H.

e. Soloe Cilicij) Σόλοι Κι- λίκιοι, vt discernantur a So- lis Cyprii. Soloecismo nomen ea vrbs dedit. Huius incolae Σολείς: Cypriae, Σολιοί, teste Laertio, in Solone, p. 13. A Pompeio decus ac no- men traxit, Πομπηίς πόλις, inquit Stephanus, p. 613.

Num-

licii, nunc Pompeiopolis: *f.* Adana¹, *g.* Cibyra²,
 Pinara *h.*, Pedalie *i.*,³ Ale, Selinûs *k.*, Arsinoe *l.* lo-
 tape,

1. *Addana. Ch.* 2. *Cibira Gr.* 3. *Halix, Clinus,*
Arsi, etc. M. Hal. Elini, Arsi. Ch. Pedalie Halix:
Arsinoe, Tabe, Doron. Gr. et Al.

Nummus Musei nostri Pari-
 siensis, in quo Arabi et Chry-
 sippi Solensium icones, vt
 vulgo creditur: cum epigra-
 phe ΠΟΜΠΗΙΟΠΟΛΕΙ-
 ΤΩΝ. In alio vetustiore e
 Museo P. Chamillart, Miner-
 vae caput siue Palladis est, et
 noctua, cum epigraphe ΣΟ-
 ΛΕΩΝ ΘΕ. Σολέων Θεά,
Solensium Dea. H.

f. Adana) Τὰ Ἀδανα Ap-
 piano in Mithrid. p. 237. Ste-
 phano, Ἀδανα, Κίλισσα πό-
 λης. In nummis, ΑΔΑ-
 ΝΕΩΝ. H.

g. Cibyra) Κίβυρα Ptol.
 L. V. c. 8. et Stephano, ver-
 bo Τάβοα. H.

h. Pinara) Crago Ciliciae
 monti imposita. Stephanus:
 Πίναρα, πόλις μεγίστη, ὑ-
 περκειμένη τῷ Κράγω τῆς
 Κιλικίας. De hoc Ciliciae
 promontorio Crago, Strabo-
 nem consule, libro XIV. p.
 669. H.

i. Pedalie) Forte, *Podal-*
lie, Ποδάλεια rectius. Nam
 in Conc. CP. I. *Callinicus Po-*
daliensis legitur, ex prou. Pi-
 fidiae, cui prouinciae attri-
 buta haec ora aliquando est.
 Ex *Ale* autem fit Ἀληνός. Vn-
 de nummus est perrarus, ex

aere mediocri, apud D. Abb.
de Fontenu, sic inscriptus:
 ΑΤ. ΚΑΙ ΑΔΡ. ΑΝΤΩΝΕΙ-
 ΝΟC. capite laureato. In a-
 versa parte, ΑΛΗΝΩΝ. Ε-
 ΠΙ ΔΗΜΟΝΙΚΟΥ ΔΙΩ-
 ΝΟΣ. Nummus *Alenorum.*
Sub Demonico Dionis F. Iupi-
 ter ibi stans, sinistra hastam,
 dextra tenet aquilam. In alio,
 qui est ex aere maximo a-
 pud eundem, hinc caput est
 Genii ciuitatis laureatum,
 ΔΗΜΟΣ ΑΛΗΝΩΝ. Inde
 Isis, cum modio in capite:
 dextra temonem tenens, si-
 nistra cornu copiae. Epigra-
 phe: ΕΠΙ ΑΛ. Μ. Κ. ΑΡ-
 ΧΟΝΤΟC Δ. Hoc est, ἐ-
 πί Ἀλεξάνδρου μάντιος καὶ
 ἀρχοντος δ. *sub Alexandro*
Augure, et Archonte quartum.
 H.

k. Selinûs) Σελινῶς, Ἀρ-
 σινόη, Ἰοτάπη. Ptol. L. V.
 c. 8. Caue autem existimes
 ciuitatem hanc designari in
 nummo Traiani Imp. sic in-
 scripto apud Occonem, p.
 215. IMP. CAES. NERVAE
 TRAIANO OPTIMO AVG.
 GER. DAC. PARTH. TR. P.
 COS. VI. P. P. capite laurea-
 to)(S. P. Q. R. OPTIMO
 PRINCIPI. Aedificium sphae-
 ricum,

tape, ¹Doron. *ll.* Iuxtaque mare Corycos *m.*, eodem nomi-

1. *Dorion. V. M. Cb.*

ricum, lapide quadrato, in portae peristylio, SELINUNTEM. Viso hoc numismate, fector carminum Sibyllinorum, et alii, Traianum Selinunte in Cilicia obiisse finxerunt: nec satis feliciter nos olim oppidum in Sicilia a Traiano amplificatum coniecimus: cum de sententiis, quae primis tantum singularum vocum literis exprimitur in nummis, nondum quantum oportuit, suspicamur. Murus hic et portae civitatis Narbonis est: supercriptionis haec sententia: *Salua Ebrodunensium Libertate Imperator Narbonem Voluit Narbonensis Totius Esse Metropolim.* Ebrodunenses postea noluit excipi Severus: vt docet nummus Iuliae Domnae, inscriptus: IVNONEM: hoc est: *Imperator Voluit Narbonem Omnium Narbonensium Esse Metropolim.* Sed iisdem postea libertatem suam recipientibus, vide quid acciderit ex eo, in nummo Constantini Max. CONSTANTINI ANADAFNE, de quo diximus ad sect. 18. libri huius quinti Vide Not. et Em. N. LIX. (hic adi.) *Selinus, Arsinoe, Iotape*) Parm. editio, *Pedalic, Hales, Arsinoe, Tabae.* Vet. Cod. Dalec. *Pedalic, Halis, Clinus, Arsinoe.* Chiffi. *Halis, Elini, Arsinoe.*

R. 1. 2. *Hales, Clinus, Arsinoe.* Nos priorem voculam *Hale*, seu *Ale* potius, oppidi nomen esse statuimus, a quo Aleii campi, de quibus suo loco diximus, cognominati sunt: cetera deinde refingimus in hunc modum: *Selenus, Arsinoe, Iotape*: nam *Tabae* non sunt huius loci, sed Lydiae, teste Strabone; nec Thebe Strabonis, L. XIV. p. 667. quae Pamphyliæ ditionis fuit. At Selinus Ciliciae oppidum est non ignobile, Σελινός Ptol. L. V. c. 8. vnde Selenitidi regioni nomen, sic enim legendum puto apud Ptol. non vt in vulgatis editionibus, Σελέπτιδος. Ad Selinuntem fluuium vrbi cognominem sita videtur, cuius amnis in hoc ipso tractu prope Cragum et Pinara, meminit Strabo, L. XIV. p. 669. In eadem Selenitide. *Ιοτάπη* collocatur a Ptolemaeo, l. c. In Notit. antiq. Eccles. *Ιοτάπη* perperam appellata, atque Isauriae, perinde atque ipsa Selinus, attributa. In Conc. CP. I. p. 956. *Neon Selenuntensis* subscribit inter episcopos prouinciae Isauriae. H.

1. *Arsinoe*) *Ἀρσινόη* Ptol. l. c. et Steph. *Ἀρσινόη Κιλικίας*, post Strabonem, L. XIV. p. 670. H.

ll. Doron) In MSS. *Dorio*. H.

nomine oppidum, et portus, et specus. *n.* Mox *o.* flumen Calycadnus. *p.* Promontorium Sarpedon *q.*: Oppida: *r.* Holmoe¹, Myle. *s.* Promontorium et oppidum Veneris *t*, a quo proxime Cyprus infula. Sed in continenti oppida, *u.* Myanda, *x.* Anemurium, *y.* Coracefium, finisque antiquus Ciliciae Melas

1. Olme Gr. et Al.

m. Corycos) Κώρυκος ἄ-
νηρα, et Κωρύκιον ἄντρον Stra-
boni L. XIV. p. 670. In Conc.
Constant. I. Germanus Co-
rycensis, ex prou. Ciliciae.
In nummis ΚΩΡΥΚΙΩΤΩΝ.
H.

n. Et specus) Mela, L. I.
c. 13. Non longe hinc Cory-
cos oppidum, portu saloque
incingitur, angusto tergoze con-
tinenti annexum. Supra spe-
cus est, nomine Corycius, sin-
gulari ingenio, et supra quam
describi facile sit, eximius.
Quae sequuntur, ita sunt ele-
ganter scripta, vt nihil con-
cinnius, nihil ornatius vspi-
am legi posse videatur. Hic
Corycium nemus, vbi cro-
cus optimus gignitur. H.

o. Mox flumen Calycadnus,
etc.) Lege: Mox flumen Ca-
lycadnus, promontorium Sar-
pedon: oppida Holmoe, My-
le, etc. Salmaf. 620. a.

p. Calycadnus) Ptol. Κα-
λύκαδνος, et Straboni, l. c.
Mediam Isauriam, inquit
Ammian. L. XIV. p. 19. na-
vigabile flumen Calycadnus
interfcindit. H.

q. Sarpedon) Σαρπηδών
ἄνηρα, iisdem auctoribus, Me-
la, l. c. Promontorium Sar-
pedon, finis aliquando regni
Sarpedonis. Et Σαρπηδών πό-
λις, Scylaci, p. 38. H.

r. Holmoe) Ὀλμοι, vt So-
loe Σόλοι. Stephanus: Ὀλ-
μοι, πόλις Τραχείας Κιλι-
κίας, etc. Eadem Holmia,
vetusque Seleucia, quae a
mari deinde, vt mox dice-
tur, in mediterraneum situm
retracta adductaque est. H.

s. Myle) Μύλη, vel Μύ-
λαι. Forte Moloë, Μωλών,
quae in Notit. Eccl. Isauriae
adscribitur. H.

t. Oppidum Veneris) Ἄ-
Φροδισιάς Ptol. l. c. Memi-
nit et Solin. c. 38. p. 68. H.

u. Myanda) In MSS. R.
1. et 2. etc. Mysanda. H.

x. Anemurium) Ἄνεμού-
ριον Straboni et Ptolemaeo,
oppidi ac promontorii no-
men. Mela, L. I. c. 13.
Quod Ciliciam a Pamphylia
distinguit, Anemurium. Num-
mi, ANEMOYPIEION, in
Museo nostro Parisiensi. H.

y. Coracefium) Κορακήσιον,
pri-

las 3 annis. Intus autem dicendi Anazarbenia., qui nunc ¹Caesarea *b.*: Augusta *c.*, ²Castabala *d.*; Epiphania,

1. Sic quoque *Cb. Caesaraugustani Gr. et Al.* 2. *Castabula. V. aliis Castabla.*

primum Ciliciae castellum, teste Strabone, L. XIV. p. 668. In Notit. Eccl. antiq. Coracesium Pamphyliae accensetur. Et in Conc. CP. I. *Theodulus Coracesiensis*, e prou. Pamphyliae. H.

z. *Melas*) Cautè finem antiquum Ciliciae dixit hunc annum esse: recentiores enim Pamphyliae adscripsere. *Mela*, L. I. c. 14. *In Pamphylia est Melas, nauigabilis fluius.* Item Strabo, p. 667 H.

a. *Anazarbeni*) *Ἀναζάρβος μητρόπολις*, in Not. ant. Eccl. Ciliciae secundae. Nummus est Alexandri Seueri, in Museo nostro Parisiensi, ex aere, maiori forma, cum epigraphe, ANAZAPBO. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Haec Dioscoridis patria. H.

b. *Qui nunc Caesarea*) Ptol. L. V. c. 8. *Καίσαρεια πρὸς Ἀναζάρβω*, Vide Not. et Em. N. LX. (hic pos.) *Anazarbeni, qui nunc Caesarea: Augusta, Castabala, etc.*) Ex duobus oppidis vnicum hoc loco conflatunt Plinii editores, dum scribi iusserunt: *qui nunc Caesaraugustani.* At neque id nomen Anazarbenis datum quisquam veterum vel leuiter indicauit, nec ipsi co-

dices MSS. ei scripturae fauent. Nam in R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. et Chiff. legitur, *qui nunc Caesarea Augusta.* Sed multo apertius Ptolemaeus diuersa duo esse oppida monet, qui in propria Cilicia, L. V. c. 8. *Καίσαρεια πρὸς Ἀναζάρβω* memorat: et proxime ante in Bryelice eiusdem Ciliciae regione, *Ἀυγέσαν*. Sed errat insigniter Suidas, qui vetustum urbis nomen Diocaesaream ait fuisse: recentius deinde Neruae temporibus, Anazarbum: cum Plinius multo ante Neruae principatum obierit, qui Anazarbenos olim vocitatos testatur, Sed neque vno errore contentus, geminos vno partu edit: qui ab Anazarba Senatore nomen oppido factum putat, quod ab vicino potius monte, vel colle, vel amne, tractum, Ptolemaei oratio indicat, *πρὸς Ἀναζάρβω*. Sic etiam *Σελυνεια πρὸς Βήλω* appellat, L. V. c. 15. ceteraque eiusmodi oppida ad montis radices sita. Tamen Suidae adstipulatur Ammian. L. XIV. p. 19. H.

c. *Augusta*) *Ἀυγέσα* Ptolemaeo, in Bryelice Ciliciae regione. H.

phaniae., quae antea ¹ Oeniandos; Eleusa f., Iconium g.: Seleucia h. supra annem ² Calycadnum, ³ Tracheotis i cognomine, a mari relata, vbi vocabatur

1. *Oeniandos Gr. et Al.* 2. *Caricadnum. Ch. Calicadnum Gr.* 3. *Tracheodes. M. Trachea Steph. Trachiotis Gr. et Al.*

d. *Castabala*) Καζάβαλα. Vide Not. et Em. N. LXI. (hic consp.) *Castabala*) Prius *Castabla* legebatur. Nos *Castabala* Καζάβαλα rescriptimus cum Stephano, et Ptolemaeo, L. V. c. 8. qui Ciliciae proprie dictae adiudicat. Not. Eccl. ant. Ciliciae secundae, Καζάβαλλα. In Conc. Nic. I. ex prou. Ciliciae, *Moses Castabalensis.* H.

e. *Epiphania*) Ἐπιφάνεια Κιλικίας, Stephano, et Ptolem. L. V. c. 8. et Appiano, in Mithrid. p. 237. Ammiano item, L. XXII. p. 223. Ciliciae secundae accensetur in Notit. Eccl. H.

f. *Eleusa*) Ἐλεῦσα Oppiano patriam suam describenti, L. III. Halieut. v. 209. Σεβασση Ptolemaeo est, L. V. c. 8. Et in Notit. Eccl. Ciliciae primae. Ioseph. Antiq. L. XVI. c. 8. p. 558. Κατὰ Κιλικίαν ἐν Ἐλεῦσῃ, τῆ μετωνομασμένη νῦν Σεβασση. H.

g. *Iconium*) MSS. R. I. 2. *Riconium.* H.

h. *Seleucia*) Σελεύκεια ἐπὶ τῷ Καλυκάδνῳ, Straboni, L. XIV. p. 670. Nummus Gordiani, apud Erizzo, p. 516. CEΛΕΥΚΕΩΝ ΤΩΝ

ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΚΑΔ. ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ. Η.

i. *Trachiotis cognomine a mari relata, vbi vocabatur Hormia*) Vetus lectio, *Tracheodes.* Stephanus, *Trachea.* Item Hermolaus ex Strabone *Olmos* aut *Olmiae* pro *Hormia* suffecit. Sed multum differt *Olmos*, quod scribit Strabo, ab *Olmia*. Itaque posset legi vel *Olbia* vel *Hydria*, ex eodem Stephano. Nam et vetus lectio *Ermia* praefert. *Pintian.*

Tracheotis) Τραχειώτις Straboni, L. XIV. p. 668. hoc est, aspera, Τραχεΐαν ceteri scriptores appellant eodem vocis significatu. Vide Not. et Em. N. LXII. (hic inf.) *Tracheotis*) MSS. habent *Tracheodis.* Ceteri cum Ptolemaeo, L. V. c. 8. Τραχεΐαν vocant. Stephanus, Σελεύκεια, πόλις ἐπὶ Κιλικία τραχεΐα — — Ὄνομασε δὲ Σελεύκεια ἀυτὴν Σέλευκος ὁ Νικάτωρ. . . Πρώτερον δὲ Ὀλβία ἐκαλεῖτο. Scribo Ὀλμία. Strabo enim, cuius e fontibus areolas suas Stephanus rigat. L. XIV. p. 670. Ὀλμον ait vocatum oppidum, ad Calycadnum, quod

batur *k. Holmia*¹. Praeterea intus flumina, Liparis *l.*, Bombos, *m. Paradisus*². Mons Imbarus³.

XXIII. Ciliciae Pamphyliam omnes iunxere, neglecta gente Isaurica. Oppida *n.* eius intus, Isaura *o.*, Clibanus, *p. Lalasis*⁴: decurrit *q.* autem ad mare

1. *Olmia. V. Hormia Gr. et Al.* 1. *Paradius. V.* 3.
Imbarista. Ch. 4. *Larissis fl. V. Lalassis Gr. et Al.*

quod ii incolerent, qui postea Seleuciam translati, Seleucenses dicti sunt. Quod et ipse Stephanus agnoscit, p. 513. "Ολμοι, πόλις τραχειάς Κιλικίας, ὅπερ πρότερον ὠκου οἱ νῦν Σελευκείς. H.

k. Holmia) Ita rescripsimus, pro *Hormia*. Vide Not. et Em. Num. cit. In MSS. tamen R. 1. 2. Colb. 1. 2. *Hermia* legitur. H.

l. Liparis) Amnis hic Ciliciae Solos alluit. Vitruuius L. VIII. c. 3. p. 159. *Solis quod oppidum est Ciliciae, flumen nomine Liparis, in quo natantes, aut lauantes, ab ipsa aqua vnguntur.* Idem narrat Antigonus Hist. Mirab. c. 150. *Λίπαρις*, quae vox pinguedinem sonat. H.

m. Paradisus) Meminit huius etiam Martianus, L. VI. c. de Euphrate, p. 220. H.

n. Oppida eius) Isauriae. H.

o. Isaura) Τὰ Ἰσαυρα Stephano et Straboni, L. XIV. p. 668. quibus expugnatis Seruilius Isauricus est appel-

latus. Est nummus ex aere magno perrarus, in Gaza Serenissimi Ducis Cenomannensis, nec aliubi adhuc visus: in quo pictus Heraclius vterque, pater et filius: in altera superficie, litera maiuscula M. cum cruce superposita; et infra ISAVR. quae Mercatores Narbonenses *Christianos* significant, in Isauria negotiantes, qua parte nimirum; vt hic Plinius prodidit, decurrit ad mare. H.

p. Lalassis decurrit) Est *Lalassis* oppidi nomen, teste Stephano. Ceterum *decurrit*, ad Isauriam referendum, quod decliuus sit, qua versus mare protenditur editiore situ mediterraneo. *Gelen.*

Lalasis) Ea est, quae Stephano *Λαλίζανδα πόλις Ἰσαυρικῆς*, quae deinde posteriore aeuo, vt idem monet, *Λαλίσανδα* est appellata. Sane in Notit. Eccl. antiqua *Λαλίσανδος* prouinciae Isauriae sedes episcopalis est. Et in Conc. CP. I. p. 956. inter Episcopos prou. Isauriae,
Mari-

mare Anemurii r. regione¹ supra dicti. Simili modo omnibus, qui eadem composuere, ignorata est contermina² illi gens Homonadum, quorum intus oppidum Homona. s. Cetera castella t. XLIV. inter asperas conualles latent.

XXIV. Infident u. verticem Pisidae, quondam Solymi x. appellati: quorum colonia y. Caesarea, eadem Antiochia. Oppida: Oroanda z., a. Sagaleffos³.

XXV.

1. e regione. Ch. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. Ch. et V. illi contermina gens Gr. et Al. 3. Agaleffos. V. et Ch.

Marinus Dalisandensis subscript. H.

q. *Decurrit autem*) Isaurica scilicet, quae decliuus est, qua versus mare protenditur, editiore situ mediterraneo, vt Gelenius animaduertit. H.

r. *Anemurii regione*) Circa Anemurium, de quo sect. sup. H.

s. *Homona*) Homonadenfes inde dicti Pisidis confines, Ὁμοναδεῖς συνάπτοντες τοῖς Πισιδαῖς, apud Strab. L. XIV. p. 679. De castellis Homonadenfium in Cilicia, Tac. Annal. L. III. p. 85. Lycaoniae accensetur in Conc. CP. I *Cyrillus Homonadenfis*. Notit. Eccl. p. 17. in prou. Lycaoniae ὁ Οὐμανάδων. P. 29. Οὐμάναδα. p. 51. Ὁνομανάδων. Leunclauus, p. 74. ὁ Μανάδων vbique mendo-se. H.

t. *Castella*) Homonadenfium. Tacit. l. c. H.

u. *Infident verticem*) Montium obtinent iuga. Πισίδααι ὄρειοι Straboni L. XII. p. 570. H.

x. *Solyimi*) Οἱ Πισίδααι πρότερον Σόλυμοι, Steph. p. 551. H.

y. *Colonia Caesarea*) Vlpianus, L. L. Dig. tit. 15. de Censibus: *In Pisidia iuris Italici est colonia Antiochenfium*. Nummus Seueri, COL. CAES. ANTIOCHIA. Stephano, p. 87. Ἀντιόχεια Πισιδίας. Item Ptolemaeo. In Conc. CP. I. p. 957. *Optimus Antiochenus*, prou. Pisidiae. H.

z. *Oroanda*) Oroanda quoque Liuius, L. XXXVIII. p. 480. et Oroandenses, p. 474. qui Ptolemaeo, L. V. c. 4. Ὁροανδοί, inter Pisidiam, et Isauriam positi. H.

a. *Sagaleffos*) Liu. L. XXXVIII. p. 473. *Agrum Sagalassenum, vberem fertilem-que*

XXV. Hos includit Lycaonia in Asiaticam *b.* iurisdictionem versa, cum qua conueniunt Philomelienses *c.*, Tymbriani *d.*, Leucolithi *e.*, Pelteni *f.*, Tyrienses *g.* Datur *h.* et tetrarchia ex Lycaonia, qua

I. sic et Ch. Hyrienses que — — colunt Pisidae. Σαγαλασσός Straboni, L. XII. p. 570. et Ptol. L. V. c. 3. In Conc. CP. l. p. 957. *Ionius Sagalassensis*, prou. Pisidiae. Nummi antiqui, ΚΑΓΑΛΑΚΚΕΩΝ. In Notit. Eccl. Ἀγαλασσός, et ita MSS. Pliniani quidam. H.

b. In Asiaticam) Ius coacta petere in Asiam proprie dictam de qua l. 28. in conuentum nempe Synnadicum, in maiorem Phrygiam, vt dicemus l. 29. cum recensitae haecenus gentes non sic e longinquo peterent, sed domesticos apud se iudices et Praetores haberent. H.

c. Philomelienses) In Conc. CP. I. p. 957. *Theosebius Philomeliensis*, e prou. Pisidiae. Phrygiae magnae Φιλομήλιον adiudicant Ptol. L. V. c. 2, et Stephanus. H.

d. Tymbriani) In MSS. *Timbriani*. Ab oppido, vt arbitrator, Τιβριὰς Tibriani appellandi. In Conc. CP. Gener. III. siue VI. Synodo, act. 18. p. 1068. subscribit Constantinus τῆς Τιβριαδέων πόλεως episcopus: Τιβριάδων scribitur, p. 1017. Addit Latina versio antiqua, Pisidiae prouinciae hanc sedem fuisse.

Vol. II.

Gr. et Al.

In Notit. Eccl. antiqua inter sedes episcopales prou. Pisidiae censetur Τιμβριάδων. At p. 19. altera Notitia, ὁ Τιμβριάδων. Tertia, p. 51. ὁ Τιβριάδων. Leunclauio, p. 96. mendose, vt remur, ὁ Τιμωμαριάδος. H.

e. Leucolithi) Ab albo saxo, quod incolerent, traxisse nomen videntur. H.

f. Pelteni) Qui Πελτινοί Ptol. I. V. c. 2. H.

g. Tyrienses) Τύριοι Pisidiae populi. Vide Not. et Em. N. LXIII. (hic consp.) *Tyrienses*) Prius *Hyrienses* legebatur, quos in hoc tractu terrarum nemo veterum agnouit. MSS. certe R. I. 2. Colb. 1. 2. Paris. et Chiffli. *Tyrienses* exhibent. Et olim, Stephano teste, p. 673. Τύρος Πισιδίας πόλις. Quare Hermolaum miror, a vetustorum exemplarium, et Parmensis, aliarumque editionum fide discesse, vt pro *Tyrienses*, *Hyrienses* rescriberet, cum Hyria Seleuciae ad Calycadnum nomen priscum fuerit, quae longo hinc spatio dissidet. In Notit. Eccl. ant. inter episcopos prouinciae Pisidiae, p. 19, censetur, ὁ Τυραέων. Leunclauius

D d

p. 29.

qua parte Galatiae contermina est, ciuitatum xiv. vrbe celeberrima Iconio *i.* Ipsius Lycaoniae celebrantur ¹Thebasa *k.* in Tauro: ²Hyde *l.* in confinio Galatiae atque Cappadociae, *m* A latere autem eius super Pamphyliam veniunt Thracum soboles, ³Milyaen., quorum ⁴Arycanda oppidum.

XXVI.

1. *Terbasa. V. Tembasa Gr. et Al. Sinda Gr. et Al.* 2. *Idaea Ch. Milienses. V. Myliae Gr.*
4. *Aricandra. Ch.*

p. 29. ὁ Τυβαίων. Notitia altera, p. 51. ὁ Τυβαύς. Tertia, p. 29. Τυβαίων. H.

b. Datur) Adiicitur, inquit, ei conuentui, seu iurisdictioni Asiaticae, etiam tetrarchia ex Lycaonia. H.

i. Iconio) Lycaoniae quondam metropolis Ἰκόνιον in Not. vet. Eccl. vnde Amphilochius Iconiensis. Nunc ingentis Asiae tractus caput, cui Caramaniae Turcae nomen fecere: oppido *Cogni.* H.

k. Thebasa) Thebasan in minore Asia non semel appellat Paul. Diac. hist. L. XXIV. p. 770. et 771. Vide Not. et Em. N. LXIV. (hic adi.) *Thebasa in Tauro*) Ita scripsimus, secuti R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. vetustasque editiones ante Frobenium, qui *Tembasa*, vnde libuit, obtulit. Forfan rectius *Tarbasa*, ex Strabone nobis obieciſſet: nam is Ταρβασαῶν inter Pisidiae ciuitates annumerat, ex Artemidoro, L. XII. p. 570. sed *Thebasa* fin-

cerior est, consentiensque omnium codicum scriptura: et Lycaoniae, non Pisidiae, oppidum quaerimus. H.

l. Hyde) Ἰδῆ, in Lycaonia. Vide Not. et Em. N. LXV. (hic pos.) *Hyde in confinio Galatiae* etc.) Libri omnes tum manu exarati R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. tum etiam typis excusi, ante Hermolaum, *Ide* vel *Idea* legunt. *Sinda* ille ex Strabone scripsit, qui Pisidarum oppidum, non Lycaonium, in quibus describendis Plinius nunc totus est, Sindam esse ait, L. XII. p. 570. Nos a codicum auctoritate atque consentiente scriptura quam minime aberrantes, *Hyde* restituimus, quae inter sedes Lycaoniae episcopales vndecima numeratur in Not. Eccl. antiqua. Vnde in Conc. CP. I. p. 956. *Theodosius Hydensis* e prou. Lycaoniae. H.

m. Alatere autem eius) Lycaoniae latere occidentali. H.

n. Milyae) Quorum regio

XXVI. Pamphylia o., ante Mopsopia appellata. Mare Pamphylium Cilicio iungitur. Oppida eius: Side p., et in monte ¹Aspendum q., Pletenissum r.,
Dd 2 Per-

1. *Aspendum, Platanistum. Cb. Platanistus Gr. ex Al. quoque.*

gio Μιλυάς appellata Herod. L. I. Clio n. 173. p. 72. Straboni, L. XII. p. 570. et Arriano, L. de exped. Alex. p. 69. Phrygiae quondam maioris pars, eadem ab Alexandro Lyciae contributa, inquit Arrianus. Quamobrem et eorum oppidum Ἀρριανῶν Lyciae accensetur a Stephano, p. 119. et ab Athenaeo. H.

o. Pamphylia) Nunc cum Cilicia, vno Caramaniae nomine censetur. Qua tamen ad mare vergit Scandalor appellatur. Mopsopiam veteres appellarunt, a Mopso, qui post bellum Troianum eam oram obtinuit, vt Strabo refert, L. XIV. p. 668. H.

p. Side) Σιδῆ Straboni, L. XIV. p. 667. Nunc Scandalor vocant. Incolae Σιδιται, Arriano, L. I. Exped. Alex. p. 73. Prope Eurymedontis ostia Σιδῆ locatur a Ptolemaeo, L. V. c. 5. Auieno, Prisca Side. In Conc. CP. VI. Gener. p. 1030. Σιδιτῶν μητροπολις Παμφυλίων. In nummis antiquis CIAHTON ΛΑΜΠΡΟΤΑΤHC ΕΝΔΟΞΟΥ: Sideia-

rum splendidissimae et clarissimae ciuitatis. H.

q. Aspendum) Ἀσπενδος, quam in ciuitatem aduerso amne Eurymedonte a mari nauigatur, per stadia LX. seu passus VII. M. D. teste Strabone, l. c. Hinc Domnus Aspendius e prou. Pamphyliae, in Conc. Nic. I. In edito colle posita ciuitas a Mela dicitur, L. I. c. 14. H.

r. Platanistús) Strabo Platanistum vocat quosdam scopulos in mari Cilicio vortiginosum mare reddentes. Dalecampius.

Pletenissum) Πλετενισσός Ptol. L. V. c. 5. Vide Not. et Em. N. LXVI. (hic pos.)

Pletenissum) In libris haecenus editis, Platanistus. In R. I. 2. et ed. Parm. Platanistum. In Chiff. Platanistum. Haud dubie Petnelesum Plinius intellexit, quam urbem in editissima Pamphyliae parte supra Aspendum sitam fuisse, auctor est Strabo, L. XIV. p. 667. ὑπέκεινται δὲ ταύτης (Ἀσπένδος) Πετνηλισσός. Haec Ptolemaeo, L. V. cap. 5. Πετνηλισσός dicitur. At in codice Palatino, nostroque Parisien-

Pergas. Promontorium Leucollat. Mons¹ Sardemifus u.:² Amnes: Eurymedon x. iuxta Aſpendum fluens: Catarractes y., iuxta quem Lyrneſſus z. et Olbia, vltimaque eius orae Phafelis a.

XXVII

1. Sarpessus. V. 2. Amnis, Eurymedon etc. Gr. et Al.

ſienſi, Πλετενιſſός ſcribitur, quam veram eſſe ac genuinam Plinii ſcripturam, conſenſio exemplarium ſuadet: prorſus vt binominis ea ciuitas fuiſſe videatur. Platanium certe in hoc tractu nemo, praeter Ortelium, agnoſcit: quem vitioſi Plinii codices ſaepe in fraudem impulerunt. In Notit. Eccl. ant. p. 19. et in altera rurfum, p. 51. inter epiſcopos prouinciae Pamphyliae cenſetur, ὁ Πελτινίſſος, literis videlicet permutatis, pro Πλετενίſſος. H.

s. Perga) Πέργη Straboni, p. 667. Hinc Apollonius Pergaeus, Conicorum auctor. Mela, L. I. c. 14. Inter eos amnes (Ceſtron, et Catarracten) Perga eſt oppidum, et Dianae, quam ab oppido Pergeam vocant, templum. Trans eodem mons Sardemifos, etc. Vidimus apud D. Abbatem de Fontenu, Neruae Auguſti nummum argenteum maioris moduli: IMP. NERVA CAES. AVG. P. M. TR. POT. P. P. Capite laureato.)(C O S. III. Cum templo duabus columnis, et gradibus tribus in-

ſigni: cuius in peristylio ſcriptum eſt DIANA PERG. hoc eſt, PERGAEA. Refertur et ab Occone, p. 190. inter picturas Alberti Principis. H.

t. Leucolla) Graecis Λευκόλλα. Salm. in Solin. p. 252. Λευκόλλαν in Cypro portum, cuius Strabo meminit L. XIV. p. 682. cum promontorio iſto Pamphyliae confundit. H.

u. Sardemifus) Sic Mela, l. c. Σάρδηſſος in hoc ipſo tractu iuxta Lyrneſſum, vrbs Lyciae Stephano appellatur, in qua Iuppiter Σαρδήſſιος colitur. Idem fortaliſſi monti nomen, vel geminum fuit. H.

x. Eurymedon) Dion. Perieg. v. 583. Ἀσπενδον, ποταμοῦ παρὰ ῥοὴν Εὐρυμέδοντος. Meminere Strabo, Ptol. Mela II. cc. et Philoſtr. L. I. de Vita Apollonii c. II. Ἀσπενδος, ἡ Παμφύλων, πρὸς Εὐρυμέδοντι etc. H.

y. Catarractes) Quia ſe praecipitat, ita dictus, inquit Mela, L. I. c. 14. Strabo, L. XIV. p. 667. Καταρράκτης λεγόμενος, ἀφ' ὑψηλῆς πέτρας

XXVII. Iunctum ei mare Lycium est, gensque Lycia b.: vnde ¹ vastum finum c. Taurus mons d.,
Dd 3 ab

1. sic ex MSS. em. Hard. Vnde vastus finus: Taurus mons etc. Gr. et Al.

πέτρας καταρράκτων ποταμὸς πολὺς. etc. H.

2. *Lyrnessus et Olbia*) Ληνησσοῦ καὶ Ὀλβία Straboni, l. c. inter Pamphyliae oppida. H.

a. *Phaselis*) Mela, l. I. c. 14. *Phaselis a Mopso condita, finis Pamphyliae.* Stephanus quoque, *Φασηλῖς, πόλις Παμφυλίας*, A Strabone, l. XIV. p. 666. et Scylace, p. 37. Lyciae adscribitur, cuius in confinio est. Liuius, l. XXXVII. p. 456. *In confinio Lyciae et Pamphyliae Phaselis est: prominet penitus in altum*, etc. Quoniam erat in ora posita Phaselis, ibi naues construebantur, sicut illa quae Domitianum vexit in orientem, ut mari vinceret, dum Vespasianus et Titus bellum terra gererent; nam id testatur nummi eius inscripti, VICTORIA NAVALIS. Naue[m] autem ipsius structam fuisse a Phaselitis, docet nummus singularis ex argento didrachmus, in Museo D. de Boze. Nam is nauim exhibet, cuius in vna parte puppis, prora est in altera. E prora effigies emicat radiata Solis orientis: puppi eminet haec epigraphe: NI-

ΚΑΝΔ ΦΑΣΗ, sententia est: ΝΙΚηφόρος Αρχιτέκτονες Ναὸς Δομιτιανῶ ΦΑΣΗ-λίται Victricis fabricatores nauis Domitiano fuere Phaselitae. Exaedificatam a se nauim fuisse, qua vicit Domitianus, sibi ipsi Phaselitae oblique gratulantur, cum Domitiani victoriam praedicant. H.

b. *Iunctum ei mare Lycium est, gensque Lycia, etc.*] Legend. *Iunctum mare, Lycium est, gensque Lycia.* Inde vastum finum Taurus mons ab Eois veniens litoribus, *Chelidoniōn promontorio determinat.* Promontoria, ut notum est, finus determinant et claudunt. Tauri promontorium quod est contra Chelidonias, finum vastum determinat a Lyciaco mari. *Chelidoniōn promontorium* heic vocat, quod si contra Chelidonias oppositum. Vide *Salmas.* pag. 779. a. *Iunctum ei mare Lycium est, gensque Lycia, etc.*] Locum hunc Plinii valde vexat *Salmasius.* Nihil mutandum: Ait enim, Phaselidi iunctum esse mare Lycium, gentem Lyciam et finum vastum ab ea denominatum. Omnia autem haec a Pamphylia et mari

ab Eois veniens litoribus, Chelidonio *e.* promontorio ¹ determinat. Immenſus ipſe, et innumera-
rum gentium arbiter, dextro latere ſeptemtriona-
lis, vbi primum ab Indico mari exſurgit, læuo me-
ridianus, et ad occaſum tendens: mediamque diſ-
trahens Aſiam, niſi opprimenti terras occurrerent
maria. Reſilit ergo a ² ſeptemtrione: flexuſque
immenſum iter quaerit, velut de induſtria rerum
natura ſubinde æquora opponente, hinc Phoeni-
cium, hinc Ponticum, illinc Caſpium et Hyrcani-
um, contraque *f.* Maeoticum ³ lacum. Torque-
tur itaque collisus inter hæc clauſtra, et tamen vi-
ctor, flexuoſus euadit vſque ad cognata *g.* Riphæo-
rum

1. determinatur. H. 2. ad Septentriones. Gr. 3. lacum
torquetur. Itaque. Vez. M.

mari Pamphylico, determi-
nare Chelidonium promon-
torium. Vide *Voffium* in *Me-*
lam, pag. 74. 75.

c. Vnde vaſtum ſinum)
Inde, inquit, mare Lycium
incipit, genſque Lycia, vbi
vaſtum ſinum Taurus mons
ſuo promontorio, quod Cheli-
donis inſulis opponitur, clau-
dit et terminat. *Lycia*, in-
quit *Mela*, L. I. c. 15. *Sidæ*
porzu (primum illud eſt
Pamphyliæ oppidum, ver-
ſus ortum) et *Tauri pro-*
montorio grandem ſinum clau-
dit. Sinui nomen eſt hodie
Attalico, *le Golfe de Sata-*
lia: Lyciæ prouinciæ, *Men-*
zeſia. H.

d. Taurus mons.) Habet
hæc eadem, tractatque to-
tidem ferme verbis *Mela*
Pompon L. I. c. 15. Ex *Pli-*

nio quoque *Solinus* hauſit,
c. 38. p. 58. et *Martian*. L.
VI. c. de *Euphrate*, p. 220. H.

e. Chelidonio) Sacrum ap-
pellat *Strabo*, L. XIV. p.
666. quod Chelidoniis in-
ſulis opponitur, de quibus
ſ. 35. Nunc *Capo Cameroſo*.
H.

f. Contraque) Ex aduerſo
Hyrcanii, ſeu Caſpii maris:
Solini paraphraſis: *Interdum*
Caspio vel Hyrcano mari in-
tercluditur: quibus venienti-
bus ſubinde fractus, contra
Maeoticum lacum ſectitur,
multisque difficultatibus *fari-*
gatus, Riphæis ſe iugis an-
nectit. Male *Plinii* verba
diſtinxit. H.

g. Riphæorum montium iu-
ga.] Fallitur *Plinius*: nulli
enim exiſtunt *Riphæi*. *Da-*
lecamp.

rum montium iuga, numerosis nominibus *h.* et novis, ¹ quacumque incedit, insignis: Imaus *i.* prima parte dictus, mox Emodus *k.*, Paropamisus *l.*, Circius *m.*, ² Chambades, ³ Paryadres *n.*, Choatras *o.* Oreges *p.*, Oroandes *q.*, Niphates *r.*, Taurus *s.*,

Dd 4

atque

i. quocumque tendit. *M.* *2.* Chambages. *Ch.* *3.* Paryadres. *M.* *Ch.* ex glossenate. *Parphariades Gr. et Al.*

b. Numerosis nominibus.] Strabo lib. XV. de diuersis nominibus Tauri, inquit: *Indigenae Taurum, alias Paropamissum, Emodum, Imaum, et aliis nominibus appellant, Macedones vero Caucasum vocant.* Idem.

i. *Imaus*) Qua primum parte attollitur, ab Eoo mari. *H.*

k. *Emodus*) Melae, *Emodes.* In India Straboni L. XV. p. 689. Ἐμωδός. *H.*

l. *Paropamisus*) In Bactriana. MSS. R. I. 2. etc. *Paropamisus.* Ptol. quoque L. VI. c. II. Παροπαμίσιος. At Straboni, I. c. Παροπαμίσιος. *H.*

m. *Circius.* etc.) MSS. *Cirtius, Campages.* *H.*

n. *Paryadres*) Παρυάδης Straboni, in Armenia. Vide Not. et Em. N. LXVII. (hic coll.) *Paryadres*) In MSS. R. I. 2. etc. *Paryadis.* In editis *Parphariades*, mendose. Nos, quod proximum antiquae scripturae fuit, *Paryadres.* Est enim Παρυάδης Straboni ac Plinio, mons Armeniae nobilissi-

mus. Nec mihi tamen coniectura plane satisfacit: Cum enim ex ordine iuga Tauri montis Plinius enumeret, pro regionum ipsarum situ, in quibus ea attolluntur, ab India primum exorsus, mox progressus ad Bactros, ceterasque gentes deinceps quae sunt occasui propiores, Armenia iuga appellare antea haud temere existimandus est, quam Parthicos, Medicosque montes nominauerit, qui mox sequuntur, Choatram scilicet, et Oroandem. Quamobrem scripsisse potius Plinium putauerim, *Parchoatram, Choatram,* quorum montium ille in Parthis a Solino, c. 38. p. 68. iste in Medis a Ptolemaeo collocatur, L. VI. c. I. *H.*

o. *Choatras*) Choatras apud Parthos, inquit Solin. c. 38. p. 88. *H.*

p. *Oreges*) MSS. *Oraeges.* *H.*

q. *Oroandes*) Ptol. L. VI. c. 2. Ὀρόντης Mediae mons: prope Ecbatana, Diodoro L. II. Bibl. p. 101. *H.*

r. *Niphates*) In maiore Armenia,

atque vbi se quoque *ff.* exsuperat, Caucasus: vbi brachia emittit, subinde tentanti maria similis, Sarpedon *t.*, ¹Coracesius *u.*, Cragus *x*; iterumque Taurus *y*: etiam vbi dehiscit, seque populis aperit, porta-

1. *Coracesius. V.*

menia, vnde Tigris oritur, Straboni, L. XI. p. 529. H.

s. Taurus) Apud Elegiam Armeniae, vt dictum est sect. 20. Ibi enim peculiari appellatione Taurus nuncupatur. H.

ff. Vbi se quoque) Vbi-cumque surgit in altissimum verticem. Ad hanc vocem *exsuperat*, redeunt in memoriam nummi duo Commodi Imperatoris, in quibus Ioui Exsuperatori legabamus ipsi olim, tum a Dione decepti, tum ab iis qui nobis praeiuerunt. Prior sic inscribitur: M. COMMODVS ANT. P. FEL. AVG. BRIT. Marcus Commodus, Antoninus Pius Felix Augustus Britannicus.)(I O V I EXSVP. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. Pontifex Maximus, Tribunitia Potestate duodecimum, Imperator octauum, Consul quintum, Pater Patriae. Nummus est argenteus apud D. Vaillant, p. 194. et apud Patinum in Thesauro, p. 194. Iuppiter sedens dextra fulmen tenet, sinistra hastam. Sed Patinus fallentibus oculis pro fulmine lauri ramum

exhibet. Fefellit omnes Dio, vt diximus, ex quo Xiphilinus in Commodio, p. 291. cognomen *Exsuperantis* perpetuo retinuisse Commodum refert, quasi omnes homines longe in rebus omnibus superaret. Τὸν Ὑπερ-αίροντα παγίως ἑαυτῷ ἔθετο, ὡς καὶ ἐν πᾶσιν ἀπλῶς πάντας ἀνθρώπους καὶ ὑπερβολὴν νικῶν. At vera huius inscriptionis sententia haud dubie haec est: I O V I EXtincta Seditione Urbis Pacatori. Idcirco sedens pingitur, quia Pacator, siue pacis auctor. Alter nummus est ex aere magno et mediocri, in Gaza Regia, priori similis, sed post biennium percussus, TR. POT. XIII. ET I O V I EXSVPER. Hoc est, I O V I EXtincta Seditione Urbis Pacatori, Exsules Reuocanti. H.

t. Sarpedon) In promontorio, Sarpedone dicto, de quo f. 22. H.

u. Coracesius) Ad urbem cognominem, de qua f. 22. H.

x. Cragus) In Lycia, vt dicitur, sect. sq. H.

y. Iterumque Taurus) Melia, L. I. c. 15. Et vbi iam nostra

portarum tamen nomine vnitatem sibi ² vindicans, quae alibi ^z. Armeniae, alibi Caspiae, alibi Ciliciae vocantur. Quin etiam confractus, effugiens ² quoque maria, plurimis se gentium nominibus hinc et illinc implet: a dextra ³ Hyrcanius, Caspius: a laeva Paryadres *a.*, Moschicus, Amazonicus, Coraxicus, Scythicus appellatus. In ⁴ vniuersum vero Graece *b.* Ceraunius.

XXVIII. In Lycia igitur, a promontorio eius *c.* oppidum Simena *d.*, mons Chimaera *e.* noctibus flagrans,

D d 5

1. *vendicans. Ch.* 2. *quaeque. M.* 3. *sic et Ch.*
Hyrcanus, — Pariedrus Gr. 4. *In vniuersa vero*
Graecia. M.

nostra maria contigit, hoc est, mediterranea, *Taurus iterum.* H.

z. Quae alibi) Armeniae portae eadem Caucasiae appellatae, L. VI. f. 12. De Caspiis eodem libro f. 16. De Ciliciis, hoc libro V. f. 22. H.

a. Paryadres) Vnde fundi Absarum amnem dicemus: L. sq. f. 9 Moschicus a Moschorum gente, de qua eodem libro f. 4. vbi et de Amazonico dicturi sumus, Coraxicus idem qui Heniochius, L. VI. f. 10. Scythicus a Scythis incolis nomen habet. H.

b. Ceraunius) Sic etiam Mela, L. I. c. 15. Strabo tamen peculiarem hanc appellationem esse existimat eorum montium, qui Caspio mari incumbunt, *ὄρη Κεραυνία*, in Albania et Ama-

zonum regione, L. XI. p. 504. Hunc Plinii locum, Solinus praepostere admodum accepit, vt Salmasius adnotauit in Solin. p. 800. H.

c. A promontorio eius) Nempe Tauri montis, quod promontorium Chelidonium appellari, paulo ante dixit. H.

d. Simena) Σίμωνα, πόλις Λυκίας, Stephano. H.

e. Chimaera) Χίμαιρα, vnus est ex octo Cragi montis verticibus, cum valle cognomine. Vide Strabonem L. XIV. p. 665. Melam, L. I. c. 15. Hic Chimaerae fabula ortum habet. Ouid. Metam L. IX. v. 647. *Iam Cragon, et Limyren, Xanthique reliquerat vndas, Quoque Chimaera iugum, mediis in partibus ignem Pectus et ora leae, caudam serpentis habebat.* H.

grans, Hephaestium *f.* ciuitas, et ipsa saepe flagrantibus iugis: Oppidum Olympus *g.* ibi fuit: nunc sunt montana, Gagae *h.*, Corydalla *i.*, Rhodiopolis. Iuxta mare, ¹Limyrak. cum amne, in quem Arycandus *l.* influit: et mons Massycites *m.*: ²Andriaca ciuitas, Myran. Oppida: Apyre *o.*, et Antiphellos,

1. *Lymira Gr. et Al.* 2. *Andria ciuitas mira. Cb.*

f. Hephaestium) Seneca, ep. 79. p. 346. *In Lycia regio notissima est, Hephaestion incolae vocant, perforatum pluribus locis solum, quod sine ullo nascentium damno ignis innoxius circuit. Laeta itaque regio est, et herbida, nil flammis adurentibus, etc. Hephaestion, Ἡφαίστειον, quasi Vulcanium, à re ipsa dictum. H.*

g. Olympus) Solin. c. 39. p. 69. *Olympus quoque inter alia ibi oppidum nobile fuit: sed intercidit: nunc castellum est.* Ὀλυμπος πόλις Ptolemaeo, in Lycia, L. V. c. 3. et Straboni, L. XIV. p. 665. In Conc. Chalced. *Aristocritus Olympuensis*, prou. Pamphyliae. Notit. Eccl. p. 15. et 47. et ap. Leunclauium, p. 93. inter episcopos prou. Lyciae, ὁ Ὀλύμπου. H.

b. Gagae) Stephano: Γάγα πόλις Λυκίας. Plin. L. XXXVI. l. 34. *Gagates lapis nomen habet loci et amnis Gaggis Lyciae.* In Notit. prou. Lyciae, Γάγα. H.

i. Corydalla etc.) Κορυδάλλου, et Ῥοδία. Ptol. L. V.

c. 3. inter oppida Lyciae mediterranea censetur, ad Massyciten montem. Ῥοδίας et Stephanus meminit. In Notit. ant. Eccl. inter episcopos prou. Lyciae, ὁ Ῥοδοπόλεως, καὶ ὁ Κορυδάλλων. Leunclauius habet, ὁ Ῥοδιαπόλεος, et ὁ Κορυδάλλον. Altera Notitia p. 15. Κυριδάλλων, et Ῥοδιαπλ. mendose. H.

k. Limyra) Λίμυρα πόλις, et Λίμυρος ποταμὸς iuxta Myram, apud Strab. L. XIV. p. 666. Apud Melam, et oppido, et amni nomen est Limyra. H.

l. Arycandus) A quo forte Arycanda oppidum appellatum l. 25. In Notit. Eccl. prou. Lyciae, Ἀρύκανδα, pro Ἀρύκανδα, p. 31. in altera, p. 47. Ὀρυκάνδων, pro Ἀρυκάνδων. H.

m. Massycites) Μασσίτυτος ὄρος, Ptolemaeo l. c. apud quem, et Ἀνδριάκη πόλις. Myrensiu nauale Ἀνδριάκη dicitur Appiano, L. IV. Bell. Ciu. p. 636. H.

n. Myra) S. Nicolai episcopa-

los, quae quondam ¹ Habessus: atque in ² recessu Phellus. Deinde Pyrrha, itemque Xanthus *p.* a mari xv. M. *p.* flumenque eodem nomine. Deinde Patara *q.*, quae prius Sataros: et in monte, ³ Sidyma *r.* Promontorium Cragus *s.* Ultra, par sinus *t* priori:

1. Habesos. *Cb.* 2. recessu, Dionysopolitis, Phellus.
M. 3. Strab. Solima. Sydima Gr. et Al.

scopali fede clara: vt Patara, natalibus. Μύρα. Nunc Strumita. H.

o. Apyre) Ptolemaeo Ἀπερραῖαι dicuntur, in Lycia, L. V. c. 3. In Notit. Eccl. prou. Lyciae hae sedes eo ordine numerantur, Ἀπερραῖαι, Φελλός, ἈντίΦελλος: haud dubie Ἀπερραῖαι, pro Ἀπερραῖαι. Phelli et Antiphelli meminere Strabo, p. 666. Stephanus, aliique. H.

p. Xanthus) Lyciae urbium maxima Ξανθός dicitur a Strabone l. c. Meminit oppidi cum amne cognomine Ptolem. L. V. c. 3. Stephanus. p. 502. Appian. Bell. Ciu. L. IV. p. 635. Videtur a mari Strabo remouere stadiis tantum LXX. quae passuum vix efficiant millia nouem. H.

q. Patara) Mela, L. I. c. 15. oram hanc Lyciae describens: *Atque vt multa oppida, inquit, sic, praeter Patara, non illustria. Illam nobilem facit delubrum Apollinis, quondam opibus et oraculi fide, Delphico simile.*

Hinc Apollo Patareus nomen accepit. Nunc Patara. H.

r. Sidyma) Σίδυμα, πόλις Λυκίας, Stephano: et Ptolemaeo, ad Cragum montem, L. V. c. 3. Vide Not. et Em. N. LXVIII. (hic consp.) *Et in monte, Sidyma*) Dalecampius, qui verba haec legenda coniunctim putauit, ac montis modo nomen indicari, Solyma Pifidiae montem ex Strabone, L. XIV. p. 666. huc transferendum monet in margine editionis suae. At urbem in edito colle positam hac oratione significari, tum per se, tum Stephani auctoritate plane constat, Ptolemaei-que inprimis ad Cragum montem Σίδυμα collocantis. In Conc. Quinisexto, p. 1197. Ζήμαρχος ἐπίσκοπος πόλεως Σιδύμων ἐπαρχίας Λυκαονίας: mendose videlicet, pro Λυκίας. Nam in Notit. Eccl. ant. p. 47. inter episcopos prouinciae Lyciae, ἐπαρχίας Λυκίας, cum Myris, Telmeffo, Corydallis, ceterisque, ὁ Σιτύμον legitur,

priori. Ibi Pinara u., et quae Lyciam finit Telmessus x. Lycia quondam y. LXX. ¹ oppida habuit, nunc xxxvi. habet. Ex his celeberrima praeter supra dicta, Canas z., ² Candybaa., vbi laudatur ³ Oenium b. nemus, ⁴ Podalia c., Choma d. praefluente ⁵ Adefa e.: ⁶ Cyaneae f., Ascandalis g., Amelas, ⁷ Noscopium, Tlos,

1. LXX. V. et Cb. 2. Con dica, aliis Geographis. 3. Oenias. Cb. 4. Podalaea. Pineus. 5. Edefa. V. 6. Ganea, Scari, Aelimala. Steph. Gane Gr. et Al. 7. Nisa. Prol.

tur; pro Σιδύμων, vti recte Leunclavius habet, p. 94. et altera Notitia, p. 15. H. s. Cragus) Κράγος ὄρος Λυκίας, Stephano: Scylaci, p. 37. ἀκρωτηρίου. Nunc Capo Serdeni, ὁ Sette Capi. H.

r. Ultra, par sinus) Ultra promontorium sinus est, nunc Golfo di Macari, par ingenti illi finui, de quo dictum est prius, f. 28. quem Taurus mons disternit Chelidonio promontorio, Golfo di Sattalia. H.

u. Ibi Pinara) Πίναρα Straboni, L. XIV. p. 665. et Prol. L. V. c. 3. H,

x. Telmessus) Iisdem verbis Mela, L. I. c. 15. Τελλμισσός est Ptolemaeo, Τελλμισσός, Straboni ll. cc. H.

y. Lycia quondam LXX.) Ita MSS. omnes, (non LX.) et Martianus, L. VI. c. de Euphrate, p. 220. H.

z. Canas) Κανάς in recto Graecis. In Notit. Eccl. ant.

inter episcopos provinciae Lyciae, p. 15. ὁ Κανῆ. Et p. 49. ὁ Κανῆ, ἦτοι τῆς Ἀκαλείας. Leunclavii Notit. p. 94. ὁ Καννῆ. H.

a. Candyba) In Notit. Eccl. ant. provinciae Lyciae, Κάνδυβα. Item Stephano. Ptolemaeo, L. V. c. 3. forte mendose, Κόνδυβα. H.

b. Oenium nemus) MSS. omnes, Eunias nemus. H.

c. Podalia) Ποδάλια in Not. Eccl. prou. Lyciae. Ptol. L. V. c. 3. Ποδαλλία. Stephano, Ποδαλεία, πόλις Λυδίας, lege Λυκίας. H.

d. Choma) Χῶμα inter Lyciae oppida mediterranea Ptolemaeo, l. c. et in Not. Eccl. ant. In Conc. Ephes. Eudoxius Chomatenus. H.

e. Adefa) In MSS. Adefsa ei omni nomen. H.

f. Cyaneae) Κυάνεαι, in Not. Eccl. ant. prou. Lyciae. Apud Ptolem. L. V. c. 3. Κύδνα, pro Κύανα. H. g. Ascandalis etc.) In MSS.

Tlos *h.*, **Telandrus** *i.* ¹Comprehendit in mediterraneis ²Cabaliam *h.*, cuius tres vrbes, ³Oenoanda, Balbura, ⁴Bubon. A Telmesso Asiaticum mare, siue Carpathium, et quae proprie vocatur Asia *l.* In duas eam partes Agrippa diuisit. Vnam includit

1. *Telanorus Gr. mendose ex operarum forte errore.* 2. *et Carbaliam. M.* 3. *Oenandra, Ptolemaeo. Oaeniandra. M.* 4. *Dubon. Ch.*

R. I. 2. etc. *Ascandiandalis, Amelas, Nofcopium.* Forte hic locum habere debet *Ἀκαλισσός* Lyciae prou. sedes episc. in Notit. Eccl. ant. Hieroclis, p. 15. 31. et 49. Item *Acanda.* Nam in ea ipsa Notitia inter episcopos prou. Lyciae p. 49. censetur *ὁ Ἀκάνδων*, qui p. 15. *ὁ Ἀυκάνδων* mendose nuncupatur: cum et apud Leunclauium, p. 94. pariter *ὁ Ἀκάνδων* existet. H.

h. Tlos) *Τλωῶς πόλις Λυκίας*, Stephano, p. 659. et Ptolem. L. V. c. 3. Et in Notit. Eccl. ant. *Τλωῶ*, p. 31. Et p. 15. *ὁ Τλωῶν* p. 47. *Ὁ ὄτλων*, pro *ὁ Τλωῶν*, qui error et apud Leunclauium ipsum irrepfit, p. 94. H.

i. Telandrus) *Τήλανδρος*, quam Stephanus Cariae adiudicat: quoniam est in confinio vtriusque prouinciae posita. H.

k. Cabaliam) *Καβαλίαν*, Strabo, L. XIV. p. 631. *Καβαλίδα* vocat. Id regimulac in Lycia nomen, etiam Ptol. L. V. c. 3. cuius vrbes eae tres, *Οἰνοάνδα, Βε-*

βων, Βαλβέρα, De his vide Strab. L. XIII. p. 631. In Not. Eccl. *Βῆβων, Ἡνοάνδα, Βαλβέρα*, pro *Βαλβέρα*, p. 31. At p. 17. et 49. *ὁ Βαββέρων*, vti et apud Leunclauium, p. 94. pro *ὁ Βαλβέρων*. In iisdem Notitiis p. 15. *ὁ Ἰνένδων*, et p. 94. *ὁ Ὀνένδων*, apud Leunclauium *ὁ Ὀνέρδων* l. c. vbi que mendose, pro *ὁ Οἰνωάνδων*. Item, p. 15. *ὁ Βόβητοι Σοφianoπόλεως*, et apud Leunclauium, *ὁ Βωβητοι Σωφianoπόλεως*, de Bubone accipienda sunt. Stephano *Βεβών*, et *τὰ Βάλβερα*, et *Οἰνόαν, πόλις Λυκίας*. In Conc. CP. I. p. 957. *Patricius Oenandensis, et Romanus Bibonensis*, pro *Bubonensis*. H.

l. Vocatur Asia) Hodie Natoliam vocant. Ciliciam tamen Bithyniamque, et Lyciam, Paphlagoniam, prouinciamque Ponticam; Phrygiam, Lycaoniam, Pamphyliamque, Plinius Agrippam securus eo Asiae proprie dictae nomine negat contineri. H.

fit *m.* ab oriente Phrygia et Lycaonia, ab occidente Aegaeo mari, a meridie Aegyptio, a septemtrione Paphlagonia. Huius longitudinem CCCCLXX. *M.* p. latitudinem ¹ CCCXX. mill. fecit. Alteram determinauit ab oriente, Armenia minore: ab occidente, Phrygia, Lycaonia, Pamphylia: a septemtrione, prouincia Pontica: a meridie, mari Pamphylia: longam DLXXV. *M.* pass. latam CCCXXV. mill.

XXIX. In proxima ora Caria *n.* est, mox Ionia: ultra eam ² Aeolis. Caria mediae Doridi circumfunditur, ad mare utroque latere ambiens *o.* In ea *oo.* promontorium Pedalium *p.* Amnis *q.* Glaucus

¹ CCCXX. fecit. *M.* *Ch.* ² Aeolis, media Doride.

Circumfunditur mari utroque latere ambiente.

m. Vnam inclusit) Exscribit haec a Plinio Martianus, L. VI. cap. de Euphrate, p. 220. Et Missi Theodosii: Et quae proprie vocatur Asia, in duas eam partes Agrippa diuisit: vnam inclusit ab oriente, Phrygia, Lycaonia: ab occidente, mari Aegaeo: Huius longitudinem CCCCLXX. latitudinem CCCXX. fecit. (Sic etiam Pliniani codices MSS. quos inspeximus, et vetus, Dalec. ac Chiff. etfi Martianus, cum Plinii typis tantum CCC. praeferat:) Alteram determinauit ab oriente, Armenia minore: ab occidente, Phrygia, Lycaonia, Pamphylia: a septemtrione, prouincia Pontica: a meridie, mari Pamphylia: longitudinem, DLXXV. latitudinem, CCCXXV. H.

n. Caria) Nunc Aidinelli,

et German. Doridem Caria includit a continente: reliqua sui parte mari Doris aluitur. H.

o. Caria mediae Doridi circumfunditur ad mare utroque latere ambiens.) Sic quidem vetera praeferunt exemplaria: sed hac in parte magis placet recentior lectio: Caria mediae Doridi circumfunditur mari utroque latere ambiente. Pintian.

oo. In ea) In Caria, vnde ipsa post Lyciam incipit. Mela, L. I. c. 15. Quae Lyciam finit, vrbs Telmessos. Mox c. 16. Caria sequitur, — — promontoria duo: Pedalion, et Crya. H.

p. Promontorium Pedalium.) Ptolemaeus has vrbes omnes Ciliciae assignat. Dalecamp.

q. Amnis Glaucus deferens Telmess-

cus deferens¹ Telmessum. Oppida: Daedala^{r.} ² Crya s. fugitiuorum. Flumen Axon, oppidum ³ Calyndat. (XXVIII.) Amnis ⁴ Indus u, in Cibyratarum u u iugis ortus,

1. *Telmedium. Tol. M.* 2. *Caroea. V. Carya. Ptol.*
Cyrcia. Ch. emend. 3. *Calyntha. V.M.* 4. *Ni-*
nus, ex Alex. et Hermol.

Telmessum.) Vetus lectio, *Telmedium.* Hermolaus *Telmessum* correxit, nescio qua ratione. Nam si *Telmessum* legas, quis rogo intellectus accommodari poterit verbis illis, *deferens Telmessum?* Quapropter etsi auctore caream, suspicor tamen *Temedium* nomen esse fluuii, qui in Glaucum influat, et in mare ab eo deferatur. Deferri enim dicuntur fluuii a maioribus, in quos exonerant, ut infra capite XXIX. *Alluitur Caystro Cilbianis iugis orto, multosque amnes deferente.* et saepe alias sic loquitur Plinius. *Pintian.*

Glaucus) Γλαῦκος, quem Q. Calaber L. IV. v. 6. et XI. in confinio Lyciae recte collocat, Λυκίης σχεδὸν αἰτῆς. In hunc exonerare se amnem alterum Plinius ait, quem *Telmedium* MSS. omnes, *Telmessum* maluit Barbarus appellare. H.

r. Daedala.) Ptolemaeus Daedala pro loco vsurpat. *Dalecamp.*

Daedala) Δαίδαλα Stephano, πόλις Λυκίης, et Straboni, L. XIV. p. 651. Ptolem. item L. V. c. 3.

Δαίδαλα pro Δαίδαλα, in Lycia, citra Telmessum oppidum, quod finem esse Lyciae proxime antea diximus. Cariae nimirum, Lyciaeque confinia saepe permixta. H.

s. Crya) Promontorii nomen est Melae, l. c. Stephano, Κρύα πόλις Λυκίας, in Lyciae nempe vicinio. Ptol. L. V. c. 3. *Καρυά*, mendose. *Κρυάσσαν* in Caria Plutarchus agnoscit, L. de virtut. mulier. p. 246. H.

t. Calynda) Κάλυνδα. Vide Not. et Em. N. LXIX. (hic adiecit.) *Calynda*) Hermolaus *Calydna* rescripsit, inuitis exemplaribus MSS. et vetustis editionibus, Parmensi ceterisque, inuito quoque Ptol. L. V. c. 3. *Κάλυνδα* scribente pro *Κάλυνδα*. Stephano item, cui *Κάλυνδα, πόλις Καρίας*. Denique Herodoto, L. VIII. vbi de Artemisia, Mausoli Cariae regis vxore agens, *Καλυνδίοις* eam imperitasse prodidit. *Κάλυμνα* tamen Straboni dicitur, L. XIV. p. 561. sed magno, ut puto, errore. H.

u. Amnis Indus) Καλ.βιν hunc

ortus, recipit lx. perennes fluuios, torrentes vero amplius centum. Oppidum Caunos liberum, deinde Pynos x. Portus Cressa y., a quo Rhodus insula xx. M. Locus Lorymaz. Oppida: ¹ Tisanusa a., ² Paridion, Larymna. Sinus Thymnias b. Promontorium Aphrodisias. Oppidum ³ Hyda c. Sinus Schoenus. Regio Bubassus d. Oppidum fuit ⁴ Acanthus

1. Tisanusa Gr. 2. Paridon. Ch. 3. Hyla. V.
4. Cynethon. V.

hunc vocat Strabo, L. XIV. p. 651. et Ptol. L. V. c. 2. Mela quoque L. I. c. 16. Secundum Calbin amnem, inquit, Caunus oppidum ualitudine habitantium infame. Fecit hoc alterum anni nomen Indus quidam in eum ab elephanto deiectus, ita prodente Liuius, L. XXXVIII. p. 472. Hinc ipsa Caria Indorum regio appellatur, I. Mach. VIII. 8. H.

uu. Cibyrtarum) Κιβυρτάται, quorum oppidum Κιβύρα μεγάλη Straboni, L. XIII. p. 630. quam in magnae Phrygiae ciuitatibus mediterraneis collocat Ptol. L. V. c. 2. quod et mox Plinius facit, his uerbis: *Ipsum oppidum Phrygiae est.* H.

x. Pynos) Πύνος πόλις Καρίας, Stephano. H.

y. Cressa) Κρήσσα λιμνήν, Ptol. L. V. c. 2. H.

z. Loryma) Λώρυμα Ptol. l. c. Litus esse asperum ait Strabo, L. XIV. p. 552. Stephano oppidum est, Λώρυμα, πόλις Καρίας. In

Concilio Quinifexto, p. 1199. Γεώργιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἰλαρίμων ἐπαρχίας Καρίας. Et in Notit. Eccl. ant. p. 43. inter episcopos prouinciae Cariae, ὁ Ἰλαρίμων. Vbi Leunclauius, p. 94. ὁ Λαρίμων. H.

a Tisanusa) Mela, L. I. c. 16. ubi de Caria: *Portus duo: Gelos, et cui ex urbe quam amplectitur, Tisanusa cognomen est. Inter eos oppidum Larymna, et Pandion collis in mare emissus.* An Mela ex Plinio emendandus? an ex Mela Plinius? MSS. Pliniani omnes, *Panydon:* Pomponiani, *Pandion.* H.

b. Thymnias) Pompon. Mela, L. I. c. 16. *Tum tres, inquit, ex ordine sinus: Thymnias, Schoenus, Bubessius. Thymniae promontorium Aphrodisium est. Schoenus ambit Hydram: Bubessius Acanthum: Gnidus in cornu peninsulae.* H.

c. Hyda) MSS. omnes, R. 1. 2. Colb. 1. 2. *Hydas.* H.

d. Regio Bubassus) Cui et urbs

canthus *e.*, alio nomine Dulopolis. Est in promontorio *f.* Gnidos *g.* libera, Triopia *h.*, dein ¹ Pegusa et ² Stadia appellata. Ab ea Doris incipit *i.* Sed prius terga, et mediterraneas iurisdictiones indicasse ³ conueniat. Vna appellatur Cibratica. Ipsum oppidum Phrygiae *k.* est. Conueniunt eo ^{1xxv.}

1. Pegusa. V. 2. Candia. Ch. emend. 3. Conueniet. M.

vrbs cognominis, Βύβεσσοσ, πόλις Καρίας, ap. Steph. H. *e.* Acanthus) Ἀκανθοῦ quoque in peninsula iuxta Cnidum Stephanus collocat, p. 49. H.

f. In promontorio) Quod nunc Capo Crio nautae vocitant. H.

g. Gnidos) Κνίδος Straboni; L. XIV. p. 656. et aliis. Hodie Gnido. Hinc Ctesias, Eudoxius, aliique, de quibus in Auctorum Indice. H.

h. Triopia) Varia haec sunt Gnidi, obsoletaque nomina. Triopiam a Triopa rege dictam significat Diod. Sic. L. V. Bibl. p. 331. Hinc Apollo Triopius, templumque Triopium, mare denique Triopium pariter, quo Gnidiorum ager pertingit, apud Herod. L. I. Clio, num. 144. et 174. p. 72. Stephano, aliisque, Τριόπιον πόλις Καρίας, quod Gnidum deinde translatum est. Scylaci, p. 36. ἀκρωτήριον, promontorium est iuxta Cnidum. H.

i. Ab ea Doris incipit, etc.)
Vol. II.

Lege: Ab ea Doris incipit. Sed prius terga et mediterraneas iurisdictiones indicasse conueniat. Vna appellatur Cibratica. Ipsum oppidum Phrygiae est. Conueniunt eo ^{xxv.} ciuit. celeberrima vrbe Laudicia. Imposita est Lycos flumini latera alluentibus. Asopo et Capro. Sic totus ille locus coniunctim legendus et continuandus, quem male editiones diuellunt capitulum sectione. Quo ex loco facile intelligis libros suos Plinium per capita non diuisisse: ex omnibus urbibus Cibratici conuentus celeberrimam esse dicit Laudiciam ad Lycum. Vide *Salmaf.* p. 828, a, b.

Ab ea) A Cnido. H.

k. Ipsum oppidum Phrygiae) Cibyra nimirum, de quo nos paulo ante egimus. Cariae tamen adscribitur in Notit. Eccl. episc. Et in Conc. CP. I. Leontius Cibyrensis subscribit, e prou. Cariae. Strabo, L. XIII. p. 631. inter ea oppida numerat, quae sunt iuris velut dubii, quod

Ee

incer-

XXV. ciuitates, (XXIX.) celeberrima² vrbe^l. Laodicea *m.* Imposita est Lyco flumini, latera alluentibus Asopo et Capro: appellata primo Diospolis *n.*, dein Rhoas. Reliqui in eo conuentu, quos nominare non pigeat, Hydrelitae *o.*, Themifones *p.*, Hierapolitae *q.* Alter conuentus a³ Synnada *r.* accipit

1. XXII. *Ch.* XXV. *ciuitates.* XXIX. *Celeberrima Gr. et Al.* 2. *Celeberrima vrbs Laodicea, imposita, etc. M.* 3. *Synnade. Ch.*

incerti fines essent, Lyciae, Phrygiae, Cariaeque. Vnam e maximis Asiae praefecturis, *διοικήσεις*, Cibyraticam fuisse, idem prodit. H.

l. *Celeberrima vrbe*) Ab his verbis noui capituli factum haecenus initium est: quam inepte, fat liquet. H.

m. *Laodicea*) Mediterranea ciuitas ea fuit, *Λαοδικεία πρὸς τῷ Λύκῳ*, Strab. L. XII. p. 578. et Philostr. L. I. de vit. Sophist. p. 530. Nunc excisa penitus: vix e ruderibus moletrina vna velari superstite. Loco tamen Turcae fecere nomen *Elkibissar*, hoc est, vetus castellum. Errant qui *Laudichia* dici adhuc putant. Phrygiae a Strabone adscribitur, l. c. vbi Capro et Lyco allui vrbem ait. Lycum porro Curtius temere confundit cum *Marsya*, de quo mox, vt Salmastius monuit p. 828. in Solin. alique. H.

n. *Diospolis*) Ceu ciuitas Iouis. *Rhoas*, a *ῥέω*, *fluo*, hoc est, ab amnum fluxu

vrbem circumambientium. H.

o. *Hydrelitae*) *Ἰδρηλατῆς Καρίας*, Stephano, p. 676. *Ἰδρηλος* Straboni, L. XIV. p. 650. Liuius, L. XXXVII. p. 466. *Cariam*, inquit, *quae Hydrela appellatur, agrumque Hydrelitanum, ad Phrygiam vergentem.* H.

p. *Themifones*) Et hi Phrygiae contributi. *Θεμισώνιον χωρίον Φρυγίας*, Stephano. Circa Laodiceam positum dicitur *Θεμισώνιον* oppidum, Straboni L. XII. p. 576. H.

q. *Hierapolitae*) Ab Hierapoli, Phrygiae magnae oppido, inter Cibyra et Apameam, apud Ptol. L. V. c. 2. Cariae a Stephano attribuitur, *Ἰερά πόλις Καρίας*. In Notit. Episcopatum prou. Phrygiae Capatiana, *Λαοδικεία, Ἰερά πόλις, Θεμισόνιος*, pro *Θεμισόνιος*. In concilio Generali VI. Sifinnius episcopus *τῆς Ἰεραπολιτῶν τῆς Φρυγῶν ἐπαρχίας*, p. 1031. H.

r. *A Synnada*) Synnadica Iuris

pit nomen. Conueniunt Lycaones s., Appiani t.,
 1 Eucarpeni u., Dorylaei uu., 2 Midaei, Iulienfes x.
 et reliqui ignobiles populi xv. Tertius y. Apa-
 miam

E e 2

1. Cercopeni. V. 2. Mudaei. V. Mydaci. Ch.

Iurisdictio, seu conuentus
 Synnadicus inde dictus. Ma-
 ioris Phrygiae mediterraneum oppidum Ptolem. L.
 V. c. 2. Σύνναδα Phrygiae
 Salutaris in Notit. Episcopa-
 tum, et in Conc. Gener.
 VI. p. 1031. Martiali, L. IX.
 Epigr. 76. Synnas Phrygia.
 H.

s. Lycaones) Vt dictum est
 sect. 25. H.

t. Appiani) In Conc. VI.
 Gen. p. 1039. Petrus epi-
 scopus πόλεως Ἀππίας,
 cum Ancyrano Phrygiae e-
 piscopo subscribit. In No-
 tit. Eccl. antiqua inter epi-
 scopales sedes Phrygiae Ca-
 patianae, Ἀπία. H.

u. Eucarpeni) Ab oppido
 Phrygiae, Εὐκαρπία Stra-
 boni L. XII. p. 576. Maio-
 ris Phrygiae, vt ipsa Syn-
 nada, Ptol. l. c. Phrygiae
 Salutaris, in Notit. episc. H.

uu. Dorylaei) Δορυλαίον,
 eiusdem Phrygiae maioris
 et Salutaris, iisdem auctori-
 bus, Μιδάϊον quoque: Ptole-
 maeo, Δορύλειον, Μιδάειον.
 Antonini Severi nummus
 apud Spanh. p. 905. MI-
 ΔΑΕΩΝ. De Dorylao rur-
 sum, s. 31. De Midaio, a
 quo Midaei, sect. 41. H.

x. Iulienfes) Quorum op-
 pido nomen Ἰελλίοπολις a-
 pud Ptol. L. V. c. 2. H.

y. Tertius) Apamenus
 conuentus ab Ἀπάμεια,
 quae prius Κελαίνας, vt re-
 fert Strabo, L. XII. p. 577.
 et Stephanus, p. 91. dein-
 de Κιβωτός, vt idem Stra-
 bo ait, p. 576. hoc est,
 Arca dicta est, quod in Ar-
 cae modum a tergemino
 amne illam ambientē clau-
 deretur. Κελαίνας, quod
 ab eo oppido Apameam ci-
 ues transducti. Magnae
 Phrygiae tum a Strabone ac-
 censetur, l. c. tum a Ptol.
 L. V. c. 2. Nummus anti-
 quus apud Spanh. p. 890.
 ΚΙΒΩΤΟΣ ΑΠΑΜΕΩΝ
 ΜΑΡΤΙΑΣ. Eorumdem
 autem Apamenorum, quos
 Marfyas amnis alluit, num-
 mi sunt insignes tres in Mu-
 seo nostro, ex aere medio-
 cri. Eorum fabrica ac me-
 talli genus aetatem omnino
 refert Galbae, Vitellii et
 Othonis: vt et litera Σ ve-
 tus in BIANOPOS. Ex vna
 parte caput est Romae ga-
 leatum, cum crista retro re-
 iecta. In altera est aquila,
 alis expansis inter SOLES
 TRES, quorum vnus supra
 caput,

caput, alii duo ad latera bina nummi, et ad pedes aquilae. Aquila ipsa Romani Imperii symbolum molis infisit, in qua sunt lineae multipliciter flexuosae, quod *opus* propterea *Maeandrum* vocant Antiquarii. Et symbolum quidem illud est Apameae Maeandro appositae: quae propterea in aliis nummis ΑΠΑΜΕΙΑ ΠΡΟΣ ΜΑΙΑΝΔΡΟΝ appellatur. Hinc et inde pileus est, index libertatis. Supra ΑΠΑΜΕΩΝ. Aut tres soles circa Romanam Aquilam totidem Imperii Romani Rectores significant, aequales inter se et diu saltem concordantes; aut exspecto dum quid illi denotent aliquis felicior in coniectando indicet. Nummi Latini sub illis tribus Principibus cusi, inscriptique hoc lemmate, LIBERTAS RESTITUTA, aequae atque pilei in istis Apamensibus, libertatem sub tribus illis restitutam praedicant, quam Nero scilicet Senatui populoque Romano ademerat. In imo margine nummi unius legitur, ΦΑΙΝΙΠΠΟΥ: quod nomen est unius e Magistratibus Apamenis. In altero est ΚΩΚΟΥ: quod nomen et in Apolloniatarum nummo legitur, e Gaza Regia, sub Augusto. In tertio denique ΑΤΤΑΛΟΥ ΒΙΑΝΟΡΟΣ: *Attali, qui Bia-*

noris filius: cuiusmodi nomen legitur in Ecloga Virgilii nona. Sunt hi tres iidem nummi probi et integri etiam in Museo D. de Boze: ac praeter illos alii tres eiusdem plane formae et fabricae, similitudine indiscreta, exceptis Magistratum nominibus; quae sunt in vno ΦΙΛΟΚΡΑΤΟΡ - - ΑΡΙΣΤΕΟ. Forte, Philocratoris Aristae filii: in altero ΑΝΤΙΦΩΝΟΣ, Antiphonis: in tertio demum, ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΡΑΚΙΩΝ - - Andronici Rhacionis filii, ut videtur: nam huius postremi nominis prior litera et posteriores duae obscuriores paulo sunt. Ergo tempus hi nummi sex fortassis indicant, quo fuerint hi tres Augusti simul, nimirum a Natali Urbis anni 821. usque ad Natalem anni 823. qui dies Natalis incidit in diem XI. Kal. Maii, ut Plinius docet L. XVIII. s. 66. Nam cum sint in nummis istis diuersi sex magistratus: ΦΑΙΝΙΠΠΟΣ, ΚΩΚΟΣ, ΑΤΤΑΛΟΣ ΒΙΑΝΟΡΟΣ, ΦΙΛΟΚΡΑΤΟΡ ΑΡΙΣΤΕΟΥ, ΑΝΤΙΦΩΝ, et ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ: qui duo primi ex his, quique illi fuerint, Magistratum, siue Duumviratum obtinuerunt, illi anno 821. part. Natalem Urbis percuti nummos curare potuerunt suis nominibus: alii duo, anno 822. duo denique postremi

stremi, anno 821. antediam XI. Kal. Maii. Neque enim aliis nominibus Magistratum inscripti hoc aeuo, vel hac forma nummi Apamenses occurrunt. Et sunt isti sex inter se, si nomina Magistratum exceperis, vt ouum ouo, simillimi. Libertatem autem suam iactant Apamenses in eo positam, quod licuit eis Duumuiros e suis ciuibus creare illo triennio: cum prius sub Nerone, vt postea sub Vespasiano, Romanos Latinosue habuerint. Itaque nunc illi se quidem foederatos esse cum Romanis profitentur, vultu Urbis Romae cum Aquila in suis nummis impresso, sed liberos tamen, gemino addito in altera parte pileo, in qua nomen ΑΠΑΜΕΩΝ est. Ceterae autem fere orbis Romani Graeciae ciuitates, si Cyprum insulam et Cretam exceperis, et cum Amiso Alexandriam, a foedere cum Romanis hoc triennio discessisse possunt videri: argumento eo, quod nulla ex iis vel Othonis, vel Vitellii, vel Galbae nomine nummum percusserit. Exstat eorundem Apamensium nummus, aeuo M. T. Ciceronis percussus, inscriptusque P. LENTVLVS IMPERATOR. ΑΠΑ. Ἀπαμείων ΜΥΙΣΚΟΥ, *Myisco Duumuiro*. Est apud Patinum, in Thes. Numism.

p. 43. Alius omnino similis est apud D. Abbatem de *Fontenu*: sed pro *Myisco Attalus Bianoris* filius est, abavus haud dubie illius Attali pariter Bianoris filii, qui sub Othone, Galba et Vitellio gessit Magistratum. Hoc illud tempus est, quo ciuitates liberae et foederatae adiectas se profitebantur esse Romae et Imperio. Sic enim in nummo coloniae Corinthii, apud Seguinum, p. 65. pingitur Victoria stans, dextra coronam ostentans, palmam sinistra: L. CAN. AGRIPPA. II. VIR. COR. *Lucio Caninio Agrippa Duumuiro. Corinthus*. Parte altera, caput est muliebre, coloniae vtique Corinthi, turritum: cum inscriptione magnifica: ROMAE ET IMPERIO. Tunc et ciuitas Massilia in prouincia Narbonensi, nummum argenteum cudit, quinarii mole, qui nunc est apud D. de *Cleues*, Parisiis. Exhibet is ab vna parte caput Romae galeatum, Aquilam ab altera, Imperii symbolum. Hoc vero fuit ingeniose idem praedicare per picturam, quod per voces significauit colonia Corinthus: ROMAE ET IMPERIO. Ad latus scriptum est ΜΑΣΣΑ, hoc est, *Μασσαλιωτῶν*: Graece quidem, ad suam originem ostentandam, quoniam fuit, vt Plinius ait, *Massilia*

miam z. vadit, ante appellatam Celaenas, dein Ciboton. Sita est in radice montis Signiæ a., circumfusa Marfya b., Obrima, ¹ Orga, fluminibus in Maeandrum cadentibus. Marfyas ibi c. redditur, ortus, ac paulo mox conditus, ² vbi certauit d. tiliarum cantu

1. Orba. Ch. 2. Lege, vbi Marfyas certauit.

liã Graccorum Phocaensium, eademque cum Roma et Imperio foederata. H.

z. Apamiam) Apamia dicta est ab Apama, Artabazi filia, quae Seleuco Nicanori nupsit, et mater Antiochi Soteris fuit, qui urbem Apamiam condidit. Vocata fuit et Cellaene a Cellaenis, oppido, ex quo traduci sunt incolae Apamiae. Hoc in loco est palus quaedam quae calamos gignit, ad tiliarum linguas idoneos, vnde nata fabula de Marfya cum Apolline contentione. Vide Strab. lib. XII. Dalecamp.

a. Sita est in radice montis Signiæ, etc.) Situm veterum Celaenarum confundere Plinius videtur cum situ nouae urbis. Vide Salmaf. p. 826.

b. Marfya) Μαρσύαν et Ὀργάνην Strabo quoque nominat, L. XII. p. 577. quos in Maeandrum labi ait. Obrimae fontium Liuius meminit. L. XXXVIII. p. 473. H.

c. Marfyas ibi redditur, etc.) Reddere hic pro tradere: et reddi flumina dicun-

tur, qui emergunt postquam aliquantisper latuerunt. Salmaf. 826. b. 827. a. Marfyas ibi redditur.) Vide fabulam apud Ouid. lib. VI. Metamorph. Dalecampius.

Marfyas ibi) Marfyas, inquit, ibi emergit amnis, qui post paulo quam ortus erat, sese in terram abdidit, in eo loco qui Aulocrene dictus est, αὐλοκρήνη, quasi fontem tiliarum, vel tibiae dixeris: a quo fonte, et monti deinde, et conualli, et regioni nomen idem est inditum. Ita Maximus Tyrius, diff. 38. p. 385. Vide Not. et Em. N. LXX. (hic consp.) Marfyas — — ac paulo mox conditus) Haec Plinii verba, de Marfya hominis natali ac sepulcro ridicule interpretatus est Marcianus, L. VI. cap. de Euphrate, p. 221. et eum, ut solet, securus Solinus, cap. 40. p. 70. cum de amne Apamenorum Marfya ea accipi oportere, res sit plane perspicua. H.

d. Vbi certauit) Marfyas nimirum, cuius e sanguine amnem exortum fabulae nar-

rant.

cantu cum Apolline, Aulocrenis *e.*: ita vocatur con-
vallis decem M. passuum ab Apamia, Phrygiam pe-
tentibus. Ex hoc conuentu *f.* deceat nominare
Metropolis *g.*, Dionysopolitas *h.*, Euphorbenos,
Acmonenses *i.*, Peltenos *k.* ² Silbianos. Reliqui

E e 4

igno-

1. Aenonienses. V. 2. Sylleanos. V.

rant. Vide Apollod. L. I. de Diis, p. 13. Diodor. Sic. L. III. Bibl. p. 192. Photium, in Bibl. cod. 190. p. 475. Hygin Fab. 165. Lium, L. XXXVIII. p. 472. Ouid. Metam. L. VI. v. 390. H.

e. Aulocrenis) Αὐλὸς κρη-
ναίς. Solinus et Martianus, Aulocrene. Salmasius frustra contra tot testes vnus, ἀ-
λοθρηγής, in Solin. p. 834. Plinius ipse, L. XVI. f. 89. regionem Aulocrenen vocat. H.

f. Ex hoc conuentu) Apa-
meno. H.

g. Metropolis) Μητρό-
πολις Φρυγίας, ἀπὸ τῆς μη-
τρὸς τῶν Θεῶν οἰκισθεῖσα,
inquit Stephanus, a Deum
Matre nomen accepit, quae
sedem ibi habuit. Vrbs est
Magnae Phrygiae, Ptol. L.
V. c. 2. Phrygiae Salutaris,
in Notit. episc. In nummis,
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. H.

h. Dionysopolitas) Ab vr-
be Dionysopoli Phrygiae,
quam Eumenes et Attalus
condidere. Auctor Step-
hanus, p. 239. Vide librum,
quem dudum edidimus, de

Nummis antiquis Populorum
et Urbium, verbo ΔΙΟ-
ΝΥΣΟΠΟΛΕΙΤΩΝ Phry-
giae. H.

i. Acmonenses) Oppidum
magnae Phrygiae Ἀκμονία.
Ptolemaeo, L. V. c. 2. et
Stephano Ἀκμῶνα Phrygiae
Capatianae, in Notit. episc.
Nummus Agrippinae Clau-
dii, apud Patin. p. 109.
ΑΚΜΩΝΕΩΝ. H.

k. Peltenos) Quorum op-
pidum Phrygiae magnae
Πέλτα, apud Strab. L. XII.
p. 576. et Ptol. I. c. vi Sil-
bianorum, Σιλβιον, In No-
titia episcopatum Phrygiae
Capatianae, Σιλβία. per-
mutatis literis, pro Σιλβία.
Peltenorum istorum num-
mus est ex aere apud D.
Sherardum Consulem An-
glum Smyrnae: ex vna par-
te caput velatum exhibet,
cum epigraphe, ΒΟΤΑΗ
ΠΕΛΤΗΝΩΝ, Curia Pelte-
norum. In altera superficie,
Mercurius alatus, cum dolio:
vini mercatores significat.
Inscriptio: ΠΕΛΤΗΝΩΝ
ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. Peltenorum
Macedonum, Macedones hi
cognominantur, vt ab aliis
Pelte-

ignobiles ix. Doridis in sinu, Leucopolis l., ¹ Hamaxitos m., ² Elaeus n., Euthene. Dein Cariae oppida, ³ Pitaium o., ⁴ Eutane p., Halicarnassus q. Sex oppida contributa r ei sunt a Magno Alexandro, Theangela s., Sibdet t., ⁵ Medmassa, Euranium, Pedasum,

1. Amaxitos. Gr. et Al. 2. Elaea. Ptol. 3. Pitaium. Ptol. Pitaium. Cb. 4. Eutaniae. Gr. et Al. 5. Mednassa. Cb.

Pelteniis discernantur superius positus, sect. 25. Fuere igitur in hoc tractu, ut in Ionia, Lydiaque, Macedones. H.

l. Leucopolis) Oppidum videtur in litore fuisse cognomine: Mela enim, L. I. c. 16. *Trans Halicarnassum illa sunt*, inquit, *Litus Leuca. Vrbes, Myndus etc.* H.

m. Hamaxitos) Et alia est eiusdem nominis in Troade. Ἀμαξιτός Hamaxitos orbitam Graece sonat, seu viam quae ad agendum curriculum patet. H.

n. Elaeus, Euthene) Illa Graecis Ἐλαίως, vel potius Ἐλεῖς haud procul Lorymis, apud Strab. L. XIV. p. 655. Haec vero Εὐθηναί. Stephanus: Εὐθηναί πόλις Καρίας. H.

o. Pitaium) Stephano, p. 552. Πιταῖον, πόλις Καρίας. H.

p. Eutane) Haec Pomponii Melae Euthane est, L. I. c. 16. inter Cnidum et Ceramicum sinum, in recessu posita. H.

q. Halicarnassus) Mela, L. I. c. 16. *Halicarnassos, Argiuorum colonia, et cur memoranda sit, praeter conditores, Mausoleum efficit, regis Mausoli monumentum, unum de miraculis septem, Artemisiae opus.* Nunc rudera vix supersunt huius civitatis in deserto loco, cui nomen Boudron, contra insulam Coam. Hinc Dionysius Halicarnassus rerum Romanarum scriptor, cui Aelius praenomen fuit, teste Eustathio in Iliad. β. p. 368. Haec pariter Herodoti patria. H.

r. Contributa) Iura petere Halicarnassum coacta: siue Halicarnassensi iurisdictioni subiecta. Aliud est quod Strabo refert, L. XIII. p. 611. a Mausolo Cariae rege sex oppidorum ciues Halicarnassum esse transductos. H.

s. Theangela) Θεάγγελα, πόλις Καρίας, Stephano. Apud Athen. L. VI. p. 271. Philippus Θεαγγελεύς historicus. Apud Plutarch. in Alex.

dafum *u.*, Telmissum *x.* Habitat *y.* inter duos finus, Ceramicum *z.* et Iasium. Inde Myndos *a.*, et ubi fuit Palaemyndus, Nariandus, Neapolis *b.*,¹ Caryanda *c.*, Termera *d.* libera, ² Bargyla *e.*, et a quo finus Iasius, oppidum Iasus *f.* Cariag. interiorum

E e 5

nomi

1. Arianda. V. Carianda. Gr. et Al.

2. Bargilia. V.

Alex. p. 691. Χάρης Εισαγγελεύς, pro Θεαγγελεύς. Et apud Strab. L. XIII. p. 611. Συναγέλα, pro Θεαγγέλα. H.

t. Sibde) Σίβδα, πόλις Καρίας. Et Μεδμάσος, πόλις Καρίας, Stephano. H.

u. Pedasum) Τὰ Πήδασσα Straboni, L. XIII. p. 611. vnde regioni nomen Πηδασις. Apud auctorem libri de mirab. auscult. Πηδασία τῆς Καρίας. Apud Herod. L. VI. Erato, p. 340. n. 20. Κάρες Πηδασις. H.

x. Telmissum) Forte rectius *Telmisum*, per vnicum σ. vt a Telmessio Lyciae hac nota dirimatur. Incolae Τελμισεῖς a Polemone vocitantur, apud Suidam: ab Halicarnasso stadiis LX. disiuncti, hoc est VII. M. D. pass. H.

y. Habitat) Halicarnassus nimirum. H.

z. Ceramicum) Ab oppido Ceramo: Κέραμος in Doride, Ptolemaeo, L. V. c. 2. Nunc Golfo di Castel Marmona. De Iasio mox. H.

a. Myndos) Stephanus; Μύνδος, πόλις Καρίας, ἐστὶ

καὶ πόλις ἄλλη Καρίας, παλαιὰ Μύνδος, hoc est, antiqua Myndos. In Not. Eccl. Ἀμύνδος. H.

b. Neapolis) Pomponio quoque, L. I. c. 6. et Ptolemaeo, L. V. c. 2. nota Cariae ciuitas: et in Notit. episcoporum prou. Cariae. H.

c. Caryanda) Καρύανδα Straboni, L. XIV. p. 658. et Harpocrat. p. 192. Hinc ortus Scylax Caryandenfis, scriptor rerum Geographicarum. H.

d. Termera) Τέρμερον Strabo vocat, p. 657. iuxta promontorium Myndiorum, cui nomen pariter Τερμεριον fuit. Stephano: Τελμέρα, πόλις Καρίας. H.

e. Bargyla) Stephanos, τὰ Βάργυλα, πόλις Καρίας, prope Iasum et Myndum. MSS. Pliniani, *Bargilia*. Straboni, L. XIV. p. 654. τὰ Βαργύλια. In nummis antiquis Seueri et Antonini ΒΑΡΓΥΛΙΑΝΩΝ. H.

f. Iasus) Ἴασος Straboni, L. XIV. p. 658. Ptolemaeo, L. V. c. 2. et Sephano. Melae, *Iasos*. In Notit. episc.

nominum fama praenitet: ¹ quippe ibi sunt oppida, Mylasa *h.* libera, Antiochia *i.*, vbi fuere ² Semine-
thos *k.* et Cranaos oppida: nunc eam circumfluunt
Maeander, et ³ Orfinus *l.* Fuit in eo tractu et Mae-
andropolis *m.* Est Eumenia *n.* Cludro flumini appo-
sita, Glaucus amnis, Lysias *o.* oppidum, et ⁴ Ortho-
fia,

1. Sic *M. et Ch. vbi Gr.* 2. *Simmethos, Ch.* 3. Sic
et *Ch. Mossinus Gr. et Al.* 4. *Orbrusa. Ch.*

episc. prou. Cariae, Ἰασός.
Nunc *Askem*, siue *Askem*
Kalesi: vt aiunt ii, qui haec
loca proxime viderunt. H.

g. *Caria*) Quae deinceps
recensentur, sunt Alaban-
dici conuentus. H.

b. *Mylasa*) Straboni, L.
XIV. p. 685. Ptol. L. V. c.
2. Dioni, L. XLVIII. p. 373.
Μύλασσα. Stephano Μύλα-
σα. Augusti nummus apud
Spanh. p. 905. CEBACTΩ.
ΜΥΛΑΚΕΩΝ. Hodie *Me-
lazzo*, vt recentiores volunt,
qui nuper hanc oram iustra-
runt: etsi id nomen Mileto
Ioniae oppido Geographo-
rum vulgus adiudicat. H.

i. *Antiochia*) Stephano, p.
87. Ἀντιόχεια τῆς Καρίας,
quam et ab Antiocho Se-
leuci F. conditam, et Pytho-
polim prius appellatam tra-
dit. Straboni L. XII. p. 630.
et Ptol. L. V. c. 2. Ἀντιό-
χεια πρὸς Μαιάνδρω, ab
amne quo alluitur. Num-

mus Traiani Decii, in Gaza
Regia ANTIOXEΩΝ ΜΑΙ-
ΑΝΔΡΟC. H.

k. *Seminethos*) MSS. R.
I. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff.
Simmethos. H.

l. *Mossinus*) Alius est Mos-
finus Thraciae apud Athen.
lib. VIII. pag. 172. ver. f. 18.
Dalecamp.

Orfinus) Ita MSS. proxi-
me laudati. Editi *Mossinus*.
H.

m. *Maeandropolis*) Step-
hano, Μαιανδρεπολις, Μα-
γνήσιας πόλις, hoc est Ma-
gnetum ditionis. H.

n. *Eumenia*) Ἐϋμενίαν
Stephanus: Ptolemaeus, L.
V. c. 2. Strabo, L. XII. p.
576. aliique Phrygiae ma-
gnae Ἐϋμενίαν adiudicant,
Phrygiae Capatianaes, Notit.
Episc. H.

o. *Lysias*) Λυσιὰς Strabo-
ni, L. XII. p. 576. et Ptol.
L. V. c. 2. in Phrygia ma-
gna. Phrygiae Salutaris, in
Notit. Episc. In nummis,
ΒΟΥΛΗ ΑΥΣΙΑΔΕΩΝ.
H.

fia p., Berecynthius q. tractus, ¹ Nysa r: Trallis, eadem Euanthia s., et Seleucia t. et Antiochia dicta. Alluitur Eudone amne, perfunditur ² Thebaide u. Quidam ibi Pygmaeos habitasse tradunt. Praeterea sunt Thydonos x., Pyrrha, - Eurome, Heraclea, ³ Amyzon, Alabanda y. libera, quae conuentum eum

1. Nysa. Strab. 2. i. e. lacu, fonte, amne. 3. Amyzon. Ch.

p. Orthosia) Ptol. L. V. c. 2. in Caria, Ὀρθωσία. In Not. episc. prou. Cariae, Ὀρθωσία. Straboni, L. XIV. p. 650. trans Maeandrum, circa Nysam posita, Ὀρθωσία. H.

q. Berecynthius) Nysae vrbi, Marfyaeque amni proximus, in Phrygia. Hesychius: Βερεκύνταμ, Φρυγῶν τι γένος. Straboni, L. X. p. 469. Βερέκυντες, Φρυγῶν τι Φύλον. Hinc Cybele Berecynthia mater appellata. H.

r. Nysa) Νύσα Straboni, L. XIV. p. 649. proxime Tralles. Ab Antiocho Seleuci F. de matris nomine Νύσαν appellatam esse, auctor est Stephanus, verbo Ἀντιόχεια. Nummus Antonini Soaemiadis F. Imp. mediae formae, ex aere, in Cimelio nostro Paris. ΝΥ-CAEΩΝ. H.

s. Euanthia) A copia scilicet florum, qui in agro Tralliano nascuntur Stephanus: Τράλλις, πόλις Λυδίας, πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ

ποταμῷ, ἡ πρότερον λεγομένη Ἀνθεια, διὰ τὸ πολλὰ ἀνθὴ ἐκεῖ πεφυκέναι. Cariae Ptolem. adscribit, L. V. c. 2. Stephanus, et Notit. ep. Nempe in eo tractu posita fuit, quem Lydi, Carēs, et Iones incolerent, vt Strabo monet, L. XIV. p. 648. Nummus L. Veri, ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. H.

t. Seleucia) Antiochus Seleuci F. et suum vrbi, et patris nomen imposuit. H.

u. Thebaide) Amne oppidum interfecante. Rectius, vt in MSS. quibusdam, Thebaide. H.

x. Thydonos) De hac ceteri silent. Πύρραν, in Caria Ptolemaeus agnoscit, L. V. c. 2. Εὐρώμων, Ἡράκλειαν, Αμύζονα, Strabo, L. XIV. p. 658. Stephanus, alii que. Ptolemaeo, haec Ἡράκλεια πρὸς Ἀλβάνω dicitur, a monte, vt arbitrator, proximo. H.

y. Alabanda) Vnde conuentus Alabandicus. Ἀλάβανδα Ptol. l. c. in Caria. In Not. ep. Ἀλάπανδα, mendo-

eum cognominavit: ¹ Stratonicea z. libera, Hynidos a., Ceramus b., Troezenec., Phorontis. Longinquiores eodem d. disceptant foro, ² Orthronienses e., Halydienses f., seu Hippini g., Xystiani h., Hy-

1. Stratonice, et Alinda libera ex Ptolem. 2. Sic et Ch. Orthronienses Gr. et Al.

mendose. In mediterraneis ciuitatibus, cum Stratonicea, apud Strab. l. c. Nummus Augusti apud Spanh. p. 644. ΑΛΑΒΑΝΔΕΩΝ. Est apud Occonem, p. 510. e Cime- lia Ferdinandi Archiducis nummus inscriptus, ΑΤ. Κ. ΟΠΕΛΙ. ΚΑΡΕΙΝΟC CΕ. Imperator Caesar Opelius Carinus Augustus. Haud dubie enim legit Occo ΟΠΕΝ pro ΟΠΕΛΙ, quo Opelius significatur: qua ex gente fuit etiam Macrinus vterque, et vterque Diadumenianus.)(Quadrigae disinctis dextrorsum et sinistrorsum bigis: inscriptio ΑΛΙΩΝ. ΔΝC. Hoc est, opinor, Αλαβανδείς Ιωνίας, Δία Νίκη, Σεβαστή. Alabandenses Ioniae, ob victoriam Augusti. Docet hic nummus, praeter nomen gentis, vnde Carinus prodiit, Parthos Persasque, quos Carinus et Carus vicerunt, haud procul Ionja et Alabandis deuietos fuisse. H.

z. Stratonicea) Στρατονί- κειz Strabo, l. c. Ptolem. L. V. c. 2. in Cariae mediterraneis vrbibus, Στρατο- νίκη. H.

a. Hynidos) Forte literis permutatis Ἰδυμός, quae vrbs Ptolemaco, l. c. in Cariae mediterraneis appellatur, cum Stratonicea, aliisque. Aut Hyniandos, Ἰνυανδός, quae prouinciae Lyciae ab aliis adiudicatur, vt in Conc. Quinisexto, p. 1197. H.

b. Ceramus) Haec vero cum mediterranea sit, ab ea situ dispar videtur, a qua Ceramicum finem paulo ante diximus appellari, inter Cnidum et Halicarnasum. H.

c. Troezenec) In Caria Troezenios olim habitasse, auctor est Strabo, L. XIV. p. 656. Cum autem, Stephano teste, Troezenis in Graecia Phorbantium mons fuerit, ab eo Φορβαντίδα urbem hic quoque in Caria cognominasse Troezenios putarim, non Phorontin. H.

d. Eodem — — foro) Nempe Alabandico. H.

e. Orthronienses) Ita MSS. omnes: non Orthronienses. H.

f. Halydienses) In MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. etc. Alidienses. Forte Alindienses, ab oppi-

oppi-

Hydrienses, Apolloniatae i., Trapezopolitae, Aphrodisienses liberi. Praeter haec sunt Coscinus k., Harpasa l. apposita fluuio Harpaso, quo et ¹ Trallicon cum fuit, alluebatur.

XXX. Lydia autem p̄rfulsa ² flexuosi amnis Maeandri recursibus, super Ioniam procedit, Phrygiae ab exortu Solis vicina, ad septemtrionem Mysiae, meridiana parte Cariam amplectens, Maeonia ante m. appel-

1. Tralle Ptol. 2. flexuosis. Ch.

oppido Cariae mediterraneo. "Αλινδα Ptol. L. V. c. 2. τὰ "Αλινδα Straboni, L. XIV. p. 657. et, qui Strabonem transcripsit, Arriano, L. I. de exped. Alex. p. 67. H.

g. Hippini) Forte Hipsini: est enim Ἴψος inter episcopales sedes Phrygiae Salutaris, in Notit. Eccl. ant. H.

b. Xystiani) Ξύσις et Ἰδισσός Cariae ciuitates, apud Stephanum. Ἰδισσα hoc dicitur Ptolemaeo, inter mediterranea oppida. H.

i. Apolloniatae) Et hae inter Cariae mediterraneas ciuitates a Ptol. recensentur, L. V. c. 2. Ἀπολλωνία πρὸς Λαμβάνω, Τραπεζόπολις, Ἀφροδισίας, provinciae Cariae: Τραπεζόπολις, Phrygiae Capatiana adscribitur. Et in Conc. Quinifexto, p. 1200. Eugenius episcopus πόλεως Τραπεζῶν Πακατιανῆς. Lydiam

inter et Cariam, sitam hanc Aphrodisiadem ait Stephanus, p. 144. H.

k. Coscinus) Pagus est trans Maeandrum positus, Κοσινία Straboni, L. XIV. p. 650. H.

l. Harpasa) Stephanus, Ἀρπασα, πόλις Καρίας, ἀπὸ Ἀρπασα ποταμῆ. In Cariae mediterraneis oppidis, Ptol. L. V. c. 2. Et in Not. episc. Ἀρπάσα. De fluuio Harpaso, Liu. L. XXXVIII. p. 472. H.

m. Maeonia ante.) Hesy chius: Μαιονία, ἢ Λυδία. Ab amne Maeone sic appellatam Stephanus prodidit, ἀπὸ Μαιονος ποταμῆ. A Maeone Rege, Diodor. L. III. Bibl. p. 191. A Lydo Atyis filio, qui Meon prius vocabatur, Herod. L. I. Clilo, n. 7. p. 4. Λυδός ὁ Ἄτυος, ἀπὸ τευ ὁ δημὸς Λυδῖος ἐκλήθη ὁ πᾶς ἔτος, πρότερον Μῆων καλούμενος. Homero in Catal. v. 373. Μήωνες Dion. Halic. L. I. Ant.

appellata. Celebratur maxime Sardibus *n.* in latere Timoli montis, qui antea Timolus *o.* appellabatur, vitibus *p.* confitus, et ex eo profluente *q.* Pactolo, eodemque Chrysoorrhoa, ac fonte Tarne: a Maeoniis ciuitas ipsa Hyde vocitata *r.* est, clara stagno Gygaeo *s.* Sardiana nunc appellatur ea iurisdictione. Conueniuntque in eam extra praedictos *t.*, Macedoniae

1. Sic ex MS. em. Hard. conf. Ch. ante Gr. et Al.

p. 21. Μηλιώα dicitur: nempe Ionico idiomate: nam communis lingua Μαίονας et Μαλιόνων effert. Vide Strabon. L. XIII. p. 625. In nummo Iuliae Mammaeae CAP. ΠΡΩ. ΜΑΙΟΝΩΝ. Σάρδεις Πρώτη Μαλιόνων. Sardes prima ciuitas Maeonium. H.

n. Sardibus) Σάρδεις Ptol. in Lydia, L. V. c. 2. Αἱ Σάρδεις Straboni, L. III. p. 625. et in Not. episc. prou. Lydiae, Nummius Musei Paris. ex aere mediocris formae, Hadriano Principe cusus, ΠΑΦΗΗ CΑΡΔΙΑΝΩΝ. Sardibus Timolus imminet, inquit Strabo, l. c. H.

o. Antea Timolus) Ouid. Metam. L. VI. v. 15. Deseruere sui Nymphae vineeta Timoli. Et L. XI. v. 86. Sui vineeta Timoli Pactolumque petit. H.

p. Vitibus) Ouid. de Ponto, Africa quot segetes, quot Timolia terra racemos. De

Timolite vino dicemus L. XIV. f. 9. H.

q. Ex eo profluente) Strabo, l. c. Chrysoorrhoam, ab auri ramentis, quae deuehebat olim, appellatum scribit, at aeuo suo ea defecisse. Vide et Plut. L. de fluuiis, p. 1153. H.

r. Hyde vocitata) Oppido ipsi alii, alii arci tantum id nomen inditum esse voluerunt, inquit Strabo, l. c. Hefych. Ὑδη, πόλις Λυδίας. H.

s. Gygaeo) Γυγαία λίμνη, a Sardibus stadiis XL. seu V. mill. pass. teste Strabone l. c. Γυγαία λίμνη, Eustathio in Il. β. p. 365. et Scholiastae Nicandr. in Theriac. p. 30. Circa hunc locum monumenta regum Lydiae fuisse posita, auctor est Strabo. H.

t. Extra praedictos) Orthronienses, Alindienses etc. quos Alabandici conuentus esse monuimus. H.

dones ¹Cadueni *u.*, Philadelpheni *x.*, et ipsi in radice Tmoli Cogamo flumini appositi Maeonii *y.*, Tripolitani: iidem et Antoniopolitae Maeandro alluuntur.

1. *Cadueni, Loreni, Philadelpheni. Gr. et Al.*

u. Cadueni) Vel *Cadieni*. Oppidum *Κάδοι*. Vide Not. et Em. n. LXXI. (paulo post.) Hi porro, aliique, quos Plinius pariter *Macedones* appellat, f. 31. et 32. *Macedones* ii sunt, qui commemorantur in epistola Artaxerxis, capite vlt. L. Esther. *Cadueni*) MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. *Cadieni*. Nummus antiquus Longinae Domitiae, quae Domitiani Imp. coniux fuit, apud Patin. p. 169. ΚΑΔΟΗΝΩΝ. Quamquam ipse perperam ΚΑΔΟΗΝΩΝ legit, refertque ex coniectura ad Coloen, quam noto ille errore urbem esse arbitratur Sardibus proximam: cum ipsa Gygaea palus sit Coloe a recentioribus appellata, teste Strab. L. XIII. p. 626. Ab oppido Cadueni nomen traxere, quod in Not. episc. *Κάδοι* dicitur, et Phrygiae Capatiana accensetur; Maeoniae siue Lydiae, in ipsis Phrygiae finibus, a Ptol. L. V. c. 2. Incolae *Καθηνοί* Stephano nuncupantur. In Conc. Quinifexto, p. 1199. Philippus episcopus *πόλεως*

Κάδων Παιοντιωνῆς. Porro post *Cadueni*, addunt libri editi *Loreni*, quos cum nec MSS. vlli, nec auctorum veterum quisquam agnoscat, idcirco expunximus. H.

x. Philadelpheni) Stephano, *Φιλαδέλφεια, πόλις Λυδίας*, Straboni quoque L. XIII. p. 628. Ptol. L. V. c. 2. et in Not. episc. prou. Lydiae. Graeci incolae nomen antiquum retinent: Turcae *Allascheyr*, hoc est, Dei civitatem vocant: ab Hebraeo, ut quibusdam videtur, *רעש-הן* Dei porta. H.

y. Maeonii) In Not. episc. prou. Lydiae, tertio loco *Τρίπολις*, sexto *Μεονία*, pro *Μαιονία*, vel *Μηονία* nominatur: In Conc. Quinifexto, p. 1194. *Ἀναστάσιος ἐπίσκοπος τῆς Μαιονιτοπόλεως τῆς Λυδῶν ἐπαρχίας*. Tripolin Cariae Ptolemaeus, et Stephanus accensent. Eam Maeandro allui, praeter Plinium, nummus testatur, apud Spanhemium p. 888. *ΤΡΙΠΟΛΙΤΩΝΜΑΙΑΝΔΡ*. H.

luuntur: ¹ Apollonoshieritae z., ² Mesotimolitae a.,
et alii ignobiles.

XXXI. Ionia ab Iasio sinu incipiens, ³ numerosiore
re ambitu b. litorum flectitur. In ea primus finus
Basi-

1. *Apollonishieritae*. Basil. *Apollonibieritae*. Ch. 2. *My-
formolitae* Al. *Myformolitae* Gr. procul dubio ex ope-
rarum lapsu. 3. *numerosae*. M. *numeroso*. V.

z. *Apollonoshieritae*) Op-
pido nomen Ἀπόλλωνος ἱε-
ρῶν, *Apollinis fanum*: in No-
tit. episc. prou. Lydiae. Vi-
de Not. et Em. N. LXXII.
(hic adp.) *Apollonoshieritae*)
Ἀπόλλωνος ἱερῶν, vt dixi-
mus, *Apollinis fanum* sonat:
quam vocem in Tullio con-
tra Verrem, non pro oppi-
di nomine, vti oportuit, sed
pro templo Apollinis, seu
delubro, Eminentiff. Anna-
lium scriptor perperam in-
terpretatus est, ad annum
Christi 57. n. 176. Atqui
nos Audomari fanum vsita-
to more, et S. Quintini, et
alia eiusmodi dicimus:
cum oppida Diuorum cui-
piam peculiari mancipata
cultu, nomen ab iis sortiun-
tur. In MSS. R. 1. 2. *Apol-
linibieritae*. In Chiffi. *Apol-
lonibieritae*. In nummis Α-
ΠΟΛΛΩΝΙΕΡΕΙΤΩΝ. In

Conc. Chalced. act. 3. p. 456.
Λεύκιος Ἀπόλλωνος ἱερῶν. H.

a. *Mesotimolitae*) Qui me-
dium Timolum, seu Tmo-
lum montem incolerent, sic
appellati. Vide Not. et Em.
N. XXXIII. (hic consp.)

Mesotimolitae) Qui μέσον
Τίμωλον siue Τμῶλον inco-
lerent: vtraque enim vox
scriptoribus antiquis promi-
scue familiaris est, vt suo
loco monuimus. In MSS.
R. 2. etc. *Mysozimolitae*. In
editis *Mysozimolitae*. Nos
Mesotimolitas restituimus,
tum ex animi coniectura;
tum ope Not. Episc. prou.
Lydiae, in qua septimum
decimum locum obtinet Με-
σοτόμελλος, pro Μεσοτί-
μωλος. Altera Notit. Ecclef.
p. 45. habet Μεσοτόμωλον,
pro Μεσοτίμωλον. Et in
Nouella Leonis, apud Leuncl.
inter episc. Lydiae p. 91.
ὁ Μεσοτιμῶλος. *Mysozimoli-
tas* nihilominus defendere
quis possit, vt ea vox e My-
fis Tmolitisque mixtos so-
net, ἐκ τῶν Μυσῶν καὶ Τμω-
λιτῶν. H.

b. *Numerosiore ambitu*)
Mela, L. I. c. 16. *Post Ba-
silicum sinum Ionia aliquot se-
ambagibus sinuat, et primum
a Posideo promontorio flexum
inchoans, etc.* Sinui ac pro-
montorio nomen est hodie
a Mylassis, *Golfo di Melaf-
so*,

Basilicus, Posideum promontorium et oppidum, oraculum Branchidarum *c.* appellatum, nunc Didymaei Apollinis *d.*, a litore ¹ stadiis viginti. Et inde centum octoginta, ² Miletus *e.* Ioniae caput, Lelegeis *f.* ante, et ³ Pityusa, et Anactoria nominata. super

1. Sic et M. V. C. stadiorum Gr. 2. Miletus. Gr.
3. Phityusa. V.

fo, Capo di Melasso. Ποσειδίων τὸ Μιλησίων a Strabone oppidum vocatur, L. XIV. p. 623. H.

c. Oraculum Branchidarum) Ptolemaeus Branchidas vsurpat pro ea parte montis Didus quae Orientem spectat. Dalec.

Branchidarum) Ita Melia, L. I. c. 17. A Brancho Apollinis sacerdote, posterii Branchidae, Βραγχίδαι sunt appellati; quos penes eius templi, quod Διδυμείως, vel Διδυμαίου Ἀπόλλωνος ἐν Βραγχίδαις dictum est, cura sacerdotiumque mansit. Strabo, L. IX. p. 421. et alibi passim. H.

d. Didymaei Apollinis) Didyma oraculum Mileto vicinum, Ioui sacrum et Apollini, quasi geminis diis (διδύμης καὶ διδυμάνας Graeci geminos vocant) unde Apollo Didymaeus appellatur. Papin. VIII. Theb. Nec Clarias hac luce fores, Didymiaque quisquam Limina, nec Lyciam supplex consultor adibit. Didymaei Apollinis fit et mentio lib. VI. cap. 16.

Vol. II.

Vide Rhodig. cap. 23. IV. Didymaeo Ioui cum res diuina fit, libant hederæ foliis. Inde κισσίβιον poculum dictum. Athen. p. 235. v. 14. Dalec.

Didymaei) A loco in quo oraculum fuit nomen id traxit. Stephanus: Δίδυμα, ἄδελφῶς, τόπος καὶ Μαντεῖον Μιλήτης, ἀφιερωμένον Δίῳ καὶ Ἀπόλλωνι. *Didyma*, neutro genere, locus et oraculum Mileti, Ioui sacrum et Apollini. H.

e. Miletus) Μίλητος Graecis. Hodie Palatschia, quod ex ingenti ciuitate, vix palatiorum, superbarumque aedium rudera nunc supersunt. Ibi repertam nuper aiunt veterem inscriptionem, in qua legeretur ΠΟΛΙΣ ΜΙΛΗΣΙΩΝ. H.

f. Lelegeis) Stephanus, de Mileto: Πρώτον Λελεγίης ἀκαλεῖτο ἀπὸ τῶν ἐνοικουμένων. A Lelegibus incolis id nomen traxit. A copia pinuum, Πιτύσσα. Ab Anactore rege, Ἀνακτορία. Ita cum Stephano, Eustath. in Dion. v. 825. p. 109. et v.

Ff

456.

super octoginta g. urbium per cuncta maria genitrix: *h.* nec fraudanda ciue Cadmo, qui primus profam *i.* orationem condere instituit. Amnis Maeander *k.* ortus e lacu in monte Aulocrene *l.*, plurimif-
que

i. septuaginta *Vet. et Basiliense exemp. LXXV. ex Senec.*
XC. M.

456. p. 65. Item Scholiast. Apollon. ad L. I. Argon. v. 186. Pausan. in Achaic. L. VII. p. 398. et Schol. Aristoph. in Pluto, p. 62. H.

g. Super octoginta urbium per cuncta maria genitrix) Verior lectio LXX. urbium, quam LXXX. Seneca in lib. de consolatione ad Heluiam matrem: *Miletus LXXV. urbium populum in diuersa effudit.* Qui locus ante nostras in eum auctorem castigationes corruptissime legabatur. *Pintian.*

Super octoginta) Vide Not. et Em. N. LXXIV. (hic pos. *Super octog.*) MSS. omnes. R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. vet. Dalec. etc. *Super XC.* Seneca tamen L. de Consol. ad Heluiam, c. 6. p. 807. *Atheniensis in Asia vrbs est Miletus, LXXV. urbium populum in diuersa effudit.* H.

h. Nec fraudanda ciue Cadmo, qui primus profam orationem condere instituit) Quod hic Cadmo Milesio, infra libro septimo cap. 66. Pherecydi Syrio tribuit Plinius. Quid igitur est? contradicit sibi Plinius? Mini-

me gentium. Nam Strabone auctore primo volumine, ante omnia apparatus ipsa poetica processit in medium et approbata complacuit. Dehinc illam imitari, cum metrum soluissent, reliquis poeticae seruatibus partibus, rem scriptis commendauerunt, Cadmus videlicet et Pherecydes et Hecataeus. Notandum vero, et hic infra lib. VII. ubi agit de inuentoribus rerum, non legi in archetypo Toletano *profam*, sed *profsam*. de Cadmo Milesio profae inuentore et Solinus. *Pint. Ciue Cadmo.*) Auctor lib. VII. cap. 56. dicit Pherecydem Syrium primum Cyri regis Persarum aetate, profam orationem instituisse: Historiam vero Cadmum Milesium. *Dalec.*

i. *Qui primus profam)* Id quoque Solinus habet, c. 40. p. 70. Vide quae dicturi sumus, L. VII. f. 57. H.

k. *Maeander)* Incolis *Mindre*: Turcis, *Boiouc - Mindre*, hoc est, maior *Maeander*: Caystrum enim, minorem Maeandrum vocant. H.

l. *Aulocrene)* De eo diximus

que affusus oppidis, et repletus fluminibus crebris, ita sinuosus flexibus, vt saepe credatur reuerti: Apamenam primum peruagatur regionem, mox Eumeneticam, ac dein¹ Bargylicos campos: postremo Cariam placidus *m.*, omnesque eos *n.* agros fertilissimo rigans limo, ad decimum a Mileto stadium lenis illabitur mari. Inde mons Latmus. Oppida, Heraclea montis eius cognominis *o.*: Carica, Ff 2 Myus,

1. Bargylicos. Gr.

mus f. 29. vbi et de Apamena regione, et de Eumenia, ac de Bargylis. H.

m. Postremo Cariam placidus omnesque, etc.) Leg. Postremo Cariam placidus, Ionnesque agros, vel Ionumque agros. Liuius, per Caras primum, deinde Ionas. Idque et Strabo confirmat. Salmaf. 836. b.

n. Omnesque eos) Ita libri omnes: neque necesse est Ionnes vel Ionum agros, inuitis iis supponere, quod Salmaf. facit, p. 836. in Solin. H.

o. Montis eius cognominis) Hoc est, eiusdem cum eo monte nominis, Latmos quoque et ipsa vocitata. Vide Not. et Em. N. LXXV. (paulo post.) Est autem mons Latmus, vt ait Mela, L. I. e. 17. Endymionis a Luna, vt ferunt, adamati fabula nobilis. Heraclea montis eius cognominis: Carica: Myus-Priene) Hic locus praeposteram interpunctione vitiatus sic ante nos edebatur: He-

raclea montis eius, cognominis Caricae: Myus etc. Quibus verbis haec suberat sententia: Heracleam hanc Ionicam, eodem cum Carica Heracleae nomine frui: quod et per se frigidum est, perinde ac si non aliis plurimis multo insignioribus ea appellatio communis foret; et est praetera a Plinii mente vehementer abhorrens. Ait enim hoc loco duo, quae sunt maxime obseruatu digna. Primum est, Heracleam esse monti Latmo cognominem: Docet id Strabo verbis disertis L. XIV. p. 635. Ἡρακλεία ἡ ὑπὸ Λατμῷ λεγομένη πόλις ἰονίαν ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Λατμός ὁμωνύμως τῷ ὑπερκειμένῳ ὄρει. Hinc Hesychius p. 588. Λατμός, πόλις καὶ ἥρως, vbi legendum est πόλις καὶ ὄρος. Alterum est, Carica deinde, seu Cariae quondam attributa oppida proxime sequi, Myntem, Prienem etc. Atque

Myûs *p.*, quod primo condidisse Iones narrantur, Athenis *q.* profecti: Naulochum *r.*, ¹Priene. In ora quae Trogilia *s.* appellata, Gessus *t.* amnis. Regio omnibus Ionibus sacra *u.*, et ideo Panionia appellata.

1. *Cadme. Straboni.*

id sane de his affeuerat Herodotus, L. I. Clío, n. 142. p. 60. Μυῦς τε καὶ Πριήνη αὐτὰ μὲν ἐν τῇ Καρίῃ κατοικητοῦνται, etc. Haec vero duo, quae sunt sane animaduersione digna, profligat atque peruertit interpretatio libris hactenus impressis recepta. Quod si vocem *Carica*, ad Heracleam nihilominus pertinere quis contendat, eamque originis Caricae esse velit, haud vehementer sane reluctabor: cum probe intelligam, Latium ipsum montem a nonnullis, atque adeo ab ipso Plinio, L. VIII. f. 84. Cariae adiudicari: quod eo magis verum esse necesse est, quo Myus et Priene, quae vltiora sunt, Caricae ditionis oppida censentur ab Herodoto. In Conc. Quinifexto, p. 1199. Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως Ἡρακλείας Λάτμου, ἐπαρχίας Καρίας. In Notit. Eccl. ant. inter episcopos Cariae censetur ὁ Λακύνων Idem apud Leuncl. p. 94. ὁ Ἡρακλείας Λακύνων vocatur: utrobique Λάτμων rescribi scito oportere. In altera

Notit. p. 17. hoc tantum, ὁ Ἡρακλείας Λα. H.

p. Myus) Μυῦς, πόλις Ἰωνίας Stephano: vna de duodecim Ioniae urbibus, Straboni, L. XIV. p. 636. Nec Myuntis, nec Prienes vlla hodie extant vestigia. Myuntem Iones deduxisse colonos, testis Pausan. in Achaic. L. VII. p. 400. H. *q. Athenis etc.*) Id quoque Vitruu. affirmat L. IV. c. 1. p. 60. H.

r. Naulochum, Priene) Ναύλοχος, Πριήνη. Haec Biantis patria: quam et Cadmen Strabo vocitatum ait, L. XIV. p. 636. H.

s. Trogilia) Τρογίλιον, Straboni l. c. H.

t. Gessus) Gaesus amnis Melae L. I. c. 17. Γαίσιων Ephoro, L. V. apud Athen. L. VII. p. 311. H.

u. Regio omnibus Ionibus sacra.) Asylon Ionium fuit in promontorio montis Icales. Dalecamp.

Regio) Iuxta Prienen est *Panionium*, inquit Mela, l. c. *sacra regio, et ob id eo nomine appellata, quod eam communiter Iones colunt.* Straboni, L. XIV. p. 639.

Παν-

pellata. Iuxta ¹a fugitiuis *x.* conditum (vti nomen indicio est) Phygela fuit, et Marathesium *y.* oppidum. Supra hæc Magnesia *z.* Maeandri cognomine insignis, a Thessalica Magnesia orta. Abest ab Epheso *xv.* mill. passuum: Trallibus eo amplius ²MMM. Antea Thessalocæ et Androlitia nominata: et litori apposita *a.* Derasidas insulas secum abstulit

Ff 3 mari.

1. Iuxta *a.* ob similitudinem duæ lit. in vnam coaluere.

2. CCC. M. V.

Πανώνιον. Ibi Iones solentem conuentum agere soliti, Neptunoque sacra facere Panionia dicta. Urbibus duodecim Panionion constabat, teste Herod. L. I. Clío, n. 143. p. 61. Certamina ad quæ admitterentur ex tota Ionia pugiles ΠΑΝΙΩΝΙΑ ΠΥΘΙΑ appellantur, in nummo vetere Saloninae Aug. a Milesiis percussio. Nummus alter ex vna parte caput Iouis exhibet, cum epigraphe ΖΕΥΣ ΑΚΡΑΙΟΣ: ex altera pugilem ΣΜΥΡΝ. ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ. Σμυρναίων Πανιώνιος subintellige *αγών.* H.

x. A fugitiuis) Mela per-eleganter: Ibi a fugitiuis, vt aiunt, condita, (nomen famæ annuit) Phygela. Strabo l. c. Stephanusque eum secutus, et Suidas Tom. II. p. 653. non a Φυγὰς quæ vox fugitium sonat, Φύγελα, sed Πύγελα scribunt. Suidas appellationis originem trahit a morbo, τῶν πυγῶν, quo socii Agamemnonis laborantes, ibi man-

serunt. Vinum Phygelites οἶνον Φυγελίτην, ab hoc loco commendat Diosc. L. V. c. 12. Hodie Figela. H.

y. Marathesium) Scylaci; p. 35. Μαραθήσιον inter Ephesum et Magnesium. Ephesiorum vrbs a Stephano appellatur, quod his parebat. H.

z. Magnesia) Magnesia quæ super Maeandrum, Livio, L. XXXVII. p. 462. Straboni, L. XIV. p. 636. Μαγνησία ἢ πρὸς Μαίανδρῶν, Μαγνητῶν ἀποικία τῆς ἐν Θετταλίας, καὶ Κρητῶν, Magnetum Thessaliae, Cretensiumque colonia. Idcirco πόλις ἑλληνίς, vrbs Graecanica a Scylace vocatur, p. 35. A Lacedaemoniis colonos eo missos scribit Velleius, L. I. p. 3. H.

a. Litori apposita) Cum in litore esset, plurimum limi deferente amne, iunctae sunt continenti, oppidoque ipsi, Derasidae insulae. Hoc antea Plinio iam memoratum, L. II. s. 91. H.

mari. Intus et ¹Thyatira *b.* alluitur Lyco, Pelopia aliquando, et ²Euhippa *c.* cognominata. In ora autem ³Manteium *d.*, Ephesus *e.* Amazonum *f.* opus, multis antea *g.* expetita nominibus: Alopes, cum pugna-

1. Tyana *V.* et *Cb.* 2. Eubippia. *M. V.* 3. Manti-
um. *V. Cb.* aliis Mantaeum.

b. Thyatira) Lydiae a Stephano accensetur: Θυατεια, πόλις Λυδίας, ἡ πρότερον Πελοπεία. A Ptolem. item, L. V. c. 2. et in Not. episc. In nummo Iuliae Titi, apud Patin. p. 155. ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. Turcis hodie Akbissar, hoc est, Castellum nouum. Quidam affinitate nominis decepti, Tiria esse putauerunt, quae urbs Epheso distat XXV. mill. pass. Sed hanc recentere esse conditam constat. H.

c. Euhippa) Εὐίππος, equitatu praestans: quod equos generosos aleret. MSS. Eubippia. Stephan. Εὐίππη ὄμιος Κερίας. H.

d. Manteium) Μαντείον, hoc est, oraculum. H.

e. Ephesus Amazonum opus, multis antea, etc.) Legend. Ephesos Amazonum opus, multis antea expetita nominibus, Alopes cum pugnarum apud Troiam est, mox Ortygiae, et Samornas vocatae, et Smyrnae cognomine Trachiae, et Samonide et Pteleae. Et paulo post pro Callipia, lege, Haliraea. Salmasius pagina 809. b. 810. b.

Ephesus) Nunc pagus est, Turcis, Aiasalouc: Italis, E-feso. In nummis, ΕΦΕCΙΩΝ. Prioris denique appellationis meminit Hyginus fab. Echion, inquit, Mercurii filius, ex urbe Alope, quae nunc vocatur Ephesus. H.

f. Amazonum) Vnius Amazonum nomine Ἐφεσον appellatam scribit Heraclides, L. de Politis, tit. Ἐφεσος Mela, L. I. c. 17. non ipsam Ephesum, sed templum eas struxisse scribit, Dionysium Perieg. et alios secutus. H.

g. Multis antea) Ex iis haec Stephanus habet: ἐκαλεῖτο δὲ Σμύρνα, a Smyrne Amazonum: ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Σάμορνα, καὶ Τραχία (lege Τραχῆα, ex Eustathio eadem referente, ad Dion. v. 827. p. 109.) καὶ Ὀρτυγία, καὶ Πτελεα. Hesychius: Σαμονία, ἢ δὲ Σαμορνία, ἢ Ἐφέσος. Smyrnae quoque nomen inditum Epheso auctor est Strabo, L. XIV. p. 633. Ab vltorum frequentia, Pteleae nomen traxit. H.

pugnatum apud Troiam est, mox ¹Ortygia, et Merges vocata est, et Smyrna cognomine ²Trachea, et Samornion, et Ptelea. Attollitur monte Pione *h.*, alluitur Caystro *i.* in Cilbianis ³iugis *k.* orto, multoque amnes deferente, et stagnum Pegaseum *l.*, quod Phyrites *m.* amnis expellit. Ab his multitudo limi est, qua terras propagat, mediisque iam campis Syrien insulam *n.* adiecit. Fons in vrbe *o.* ⁴Callipia *p.*,

Ff 4

pia *p.*,

1. Ortygia. Merges vocata et Smyrna est. *Ch.* 2. Tribchia. *M. et V.* 3. Cylibianis *Gr.* 4. Callipea (vel Callippe) templum Dianae complexa, e diuersis. *M. item V.*

h. Monte Pione) Τῆ Πίονος τῆ ὄρεος in Ephesio agro fertilitatem commendat Pausanias in Achaic. L. VII. p. 406. H.

i. Alluitur Caystro) Propertius cygnaeum Caystrum vocat, a cygnorum copia, qui in eo sunt fluuio. *Qua Cygnaei visenda est ora Caystri, Et qua septenas temperat vnda vias.* Lipsius cap. 2. I. Dalec.

Caystro) Amne, qui Καύσρος Graecis, accolis hodie Carasou: Turcae, vt diximus, Maeandrum minorem, seu nigrum vocant. H.

k. Cilbianis iugis) Sic iuga montium appellantur, quae Caystro sunt proxima: et circumiecto pariter agro id nomen fuit. Eustathius in Dionys. v. §37. p. III. ἀπὸ δὲ τῆ Καύσρου καλεῖται καὶ πεδίον Καύσριον, ὃ συνεχές τὸ Κιλβιανόν. H.

l. Pegaseum) Πηγῶσειον, cuius appellationis ratio eadem, quae fontis illius, quem vngulae ictu Pegasus aperuisse dicitur, vt ait Festus, verbo *Pegafides Musae.* H.

m. Quod Phyrites) MSS. R. I. 2. etc. *Pyrrhites*, quod sincerius videtur. H.

n. Syrien insulam) Et hoc iam dicere anteuertit, L. II. f. 91. H.

o. Fons in vrbe Callipia, templum Dianae complexa. E diuersis regionibus duo Selinuntes) Pausanias tria celebrat in Ephesia terra: Cenchrium fluuium, Pionis montis naturam (cuius ante Plinius meminit) et Halitaeam fontem. Nihil muto, aurem tantum securo lectori vello, vt aestimet an hic pro *Callipia* substitui debeat *Halitaea*. Item *Sellenuntes* lego, non *Selinuntes*. Neque lacus accipio cum Hermolao ex Strabone,

piap., et templum Dianae complexi e diuersis regionibus duo ¹Selenuntes q. Ab Epheso Manteium aliud Colophoniorum, et intus ipsa Colophon r, ²Haleso s. affluente. Inde Apollinis Clarii t. fanum, Lebedos u.: fuit et Notium x. oppidum. Promontorium

1. *Selinuntes. Gr.* 2. *Halete. cuius fluii hoc in tractu meminit et Pausanias.*

bone, sed fluuios cum Xenophonte libro quinto de ascensu Cyri. Et Ephesi, inquit, circa Ephesiae Dianae templum Sellenus fluuius labitur. Pint.

p. Callipia) Ita MSS. omnes. Rectius Calippia. Sed Aliteam non ausim reponere cum Pintiano, etsi id fonti nomen est apud Pausaniam, l. c. H.

q. Duo Selenuntes) Σελληνῆντες Xenophonti L. V. de Exped. Cyri, p. 350. Σελληνῆντες Laertio: in Xenophontis vita, p. 46. H.

r. Colophon) Κολοφῶν Graecis. Nunc diruta. H.

s. Haleso) Ἁλης Pausaniae dicitur, totius Ioniae annis frigidissimus, L. VII. in Achaic. p. 406. Et Schol. Lycophri. p. 125. Ἁλεντος ποταμῆς Κολοφῶνος. H.

t. Apollinis Clarii) Tacit. Annal. L. II. de Germanico: Appellit Colophona, ut Clarii Apollinis oraculo uteretur. Non femina illic, ut apud Delphos, sed ceteris e familiis, et ferme Mileto accitus sacerdos, etc. Pausaniae est Ἀπόλλωνος

ἱερόν ἐν Κλάρω l. c. An illud Apollinis fanum, aliudve, designet nummus ex aere maximo, apud D. Vailant, p. 232. amplius considerandum. Vtriusque Philippi capita exhibet, tertiumque Concordiae; titulus, CONCORDIA AVGVSTORVM. In pagina auersa templum est rotundum eximium, in quo stat effigies Apollinis: supra, Aquila Romana. In ambitu: EXORACVLO APOLLINIS. H.

u. Lebedos) Ptolemaei meum exemplar habet Lacerca. Dalec.

Lebedos) Λέβεδος, a Colophone distans stad. 120. hoc est, XV. M. P. Nummus in Museo Paris. ΛΕΒΕΔΙΩΝ: Antonini Seueri est. H.

x. Notium) Νότιον, iuxta Colophonem Stephano, Suidae Harpocrati, et Liuiio, L. XXXVII. p. 457. H.

torium Coryceon *y.*, mons Mimas *z.* ccl. mill. passuum excurrrens, atque in continentibus campis residens. Quo in loco Magnus Alexander intercidi planitiem eam iusserat vii. mill. ¹ d. passuum longitudine, vt duos sinus iungeret, Erythrasque *a.* cum Mimante circumfunderet. Iuxta *b.* eas ² fuere oppida

F f 5

da

1. in *Ch.* non leg. 2. fuerunt. *Ch.*

y. Promontorium Coryceon, mons Mimas ccl. M. passuum excurrrens atque in continentibus campis residens) Dicit Mimantem montem a mari incipere vbi promontorium Coryceon est, et excurrere in continentem vbi residet, per ccl. millia passuum. Sed hanc excurrerentiam aliter exhibent libri veteres et legunt clc. an legendum ccc. an potius cld. sed minus exiguus hic numerus. Iidem libri pro Coryceon habent Coryneon, et infra, vbi legitur, nunc est Aleon fluuius, Coryneon Mimantis promontorium, de eodem promontorio intelligendum. *Salm.* pagina 861. b. et 862. a. Et paulo post ibid. lege: Obiit et Archaeopolis substituta Sipylo, et inde illi Colpe, et huic Lebede. Dicit igitur substitutam Sipylo Archaeopolin, quae et ipsa obiit. Inde etiam Colpen similiter obiisse, quae in locum Archaeopolis successit. Vide *Salm.* p. 862. b. 863. a.

Coryceon) Κωρύκαιον,

aliud a Minantis montis promontorio, quod Corinaeum deinde vocatur. Stephanus: Κώρυκος ὄρος πλησίον Τέω τῆς Ἰωνίας. Iuxta Erythras Straboni L. XIV. p. 645. H.

z. Mimas) Μίμας pariter Straboni, L. XIV. p. 645. Ptol. L. V. c. 2. et Solino c. 40, p. 70. H.

a. Erythrasque) Straboni Gnopopolis. *Dalec.*

Erythrasque) Vt Erythras oppidum, Minantemque montem, circumfuso mari insulam faceret. De Erythris, Pausanias, L. VII. p. 401. Incolae Ἐρυθραῖοι Herod. L. I. Clio, n. 18. Hinc Sibylla creditur Erythraea dicta, teste Strabone, L. XIV. p. 645. Hodie pagas *Gesmé*, vt produnt ii, qui nuper has oras firusque vrbium contemplati sunt. H.

b. Iuxta eas fuerunt oppida Pteleon) Lego, Iuxta Teos. Fuerunt oppida Pteleon, etc. ex Ptolemaeo, cui post Erythras statim locantur Teos et Lebedos: notanda librariorum hallucinatione, qui pro Lebedos ibi Lesbos scripse-

da Pteleon *c.*, Helos, Dorion: nunc est Aleon fluvius *d.*, ¹ Corynaeum *e.* Mimantis promontorium, ² Clazomenae *f.*, Parthenie *g.* et ³ Hippi *h.*, ⁴ Chytrophoria

1. *Corinaeum Gr. et Al.*

2. *Glazomene Gr. et Al.*

3. *Chytrophoria. V.*

4. *Chytrophoria Gr. et Al.*

scripserunt. Porro Teos vna ex XII. Ioniae urbibus, media totius prouinciae, testibus Herodoto primo volumine, et Stephano, clara natalibus Anacreontis poëtae lyrici, Apeliconis, Hecataei historici, Protagorae philosophi, et Scithini iam-borum poëtae, adeo est apud cunctos auctores celebris, vt neque a Plinio fuerit praetermittenda, neque vlllo ampliore testimonio a me indicanda, tantum famae superfluit. *Pintian.*

Iuxta eas) Vide Not. et Em. N. LXXXVI. (hic pos.) *Iuxta eas*) Ita MSS. omnes: nec Pintiani coniectura placeat, sic legentis: *iuxta Teos: fuere oppida*, etc. Teos enim, Τέως, Anacreontis patria, multis nominibus adeo celebrata veteribus fuit, vt a Plinio quidem praetermittenda omnino fuisse non videatur: sed neque praetermissa fuit, cum perhonorificam illius mentionem faciat, f. 38. vt suo loco vidimus. H.

c. Pteleon) Graecanicis urbibus hae cognominis fuerunt, de quibus egimus libro superiore, f. 7. Πτέ-

λεον, "Ελος, Δώριον. Stephanus: Πτέλεον, πόλις Ἰωνίας. Item Thucydidi, L. VIII. p. 571. H.

d. Nunc est Aleon fluvius) L. XXXI. f. 10. *Erythris Aleos amnis*, etc. H.

e. Corynaeum) Κορυναῖον. Coryna oppidum in peninsula, prope Clazomenas, apud Melam, L. I. c. 17. H.

f. Clazomenae) Κλαζομενά, Graecis scriptoribus. Incolis hodie *Kelisman*, quae vox appellationis antiquae aliquod vestigium retinet. In Not. episc. Κλαζομενή. H.

g. Parthenie) Mons fuit, saxumue mari circumdatum, Vide Not. et Em. N. LXXVII. (hic adi.) *Parthenie*) Mons, vt dixi, mari circumdatus, Hoc montis iugum describit paulo obscurius Nicand. in Theriac. p. 44. Παρθένιον ναίουσι λέπας, τόδε κλέζος ἀεργοί Ἴπποι χιλευσαι, καὶ ἀνατολαὶ εἰςὶ Καύσρα. Quem locum Scholiastes non intellexit: sed refellere, nec otii nostri est, nec huius loci: errorem digito commonstrasse nunc abvnde est. H.

h. Hippi) Ἴπποι. Sic veteres

phoria *i.* appellatae cum insulae essent: Alexander idem per duo stadia continenti adnexuit. Interiere intus Daphnus et Hermesia, et Sipylum *k.*, quod ante Tantalus vocabatur, caput Maeoniae, vbi nunc est stagnum Sale: ¹ obiit *l.* et Archaeopolis substituta Sipylo *m.*, et inde illi Colpe, et huic Lebade. Regredientibus inde *n.* abest XII. mill. passuum ab Amazone *o.* condita, restituta ab Alexandro, in ora Smyrna, amne ² Melete *p.* gaudens, non procul or-
to.

1. *ob id et Archaeopolis Gr. et Al.* 2. *Meletae Gr.*

teres appellarunt insulas quatuor, contra portum Erythrarum positas, antequam continenti neferentur, ducto ad eas insulas aggere a Clazomenis. Pausan. L. VII. Achaic. p. 402. H.

i. Chytrophoria) Locum ipsam, vbi positae olim Clazomenae fuerunt, Χύτριοι appellabant, teste Strabone, L. XIV. p. 645. cuius vocis ad insulas, quae erant his aduersae, similitudo quaedam translata est. H.

k. Et Sipylum) Σίπυλον. Haec quoque Solinus, c. 40. Plin. ipse L. II. f. 91. *Devoravit terra Sipylum in Magnesia: et prius in eodem loco clarissimam urbem, quae Tantalus vocabatur.* Eversam terrae motu Sipylum et Strabo prodidit, L. XII. p. 579. Tantalus a Tantalio Niobae filio nomen traxit. H.

l. Obiit) Interiit et Archaeopolis, quae substituta Sipylo fuerat: Obiit et Col-

pe, quae in locum successerat Archaeopoleos: sed et Colpae substituta Lebade similiter periit. Sic loquitur iterum, f. 39. *Et Agamede obiit,* etc. Prius legebatur, *ob id.* H.

m. Substituta Sipylo) Μαγνήτες ὑπὸ Σίπυλῳ Straboni lib. XIII. Nam etiam fuerant Μαγνήτες ἐπὶ Μιάνδρῳ. Cicero ad Q. Fratrem. *De te a Magnetibus ab Sipylo mentio est honorifica facta, cum te unum dicerent postulationi L. Pansae restitisse.* Victor. cap. I. XXX. Dalec.

n. Regredientibus inde) A Clazomenis. H.

o. Ab Amazone) Ἀπὸ Σμύρνης Ἀμαζόνος, inquit Steph. voce Σμύρνα. Hodie nautis, Gallisque, *les Smyrnes.* H.

p. Melete) Μέλης Straboni dicitur L. XIV. p. 646. et Pausan. L. VII. Achaic. p. 407. cuius ad fontes antrum ait esse, in quo fama

ist

to. Montes Asiae nobilissimi in hoc tractu fere explicant se, Mastusia a tergo Smyrnae, et Termetis *q.*, Olympi radicibus iunctus. Is in Dracone definit, Draco in Tmololo, Tmolus in Cadmo *r.*, ille in Tauro. A Smyrna *s.* Hermus ¹ campos facit, et nomini suo adoptat. Oritur iuxta ² Doryleum *t.* Phrygiae ciuitatem, multosque colligit fluuios, inter quos Phrygem, qui nomine genti dato, a Caria

1. Sic ex MS. em. Hard. conf. Cb. Hermus amnis campos etc. Gr. et Al. 2. Dorylaeum. Pineus.

fit carmina sua Homerum scripsisse. Statius, L. III. Siluar. de Homero: *Smyrna tibi gentile solum, porusque verendo Fonte Meles.* Herod. L. de Vita Homeri, p. 559. Melesigenem inde Homerum appellatum tradit. In nummo Sabinae apud Spanhem. p. 891. MEΛHC. CMTP. In Smyrnaeis suburbiiis oriri Himerius scribit apud Photium, cod. 243. Nunc exiguus riuus est, vix versandis duabus molis, rigandisque hortis vicinis sufficiens, nisi cum increuit imbribus. Ad fontes amnis natum esse Homerum, docet nummus antiquus ex Gaza Regia, iamdudum laudatus a Spanhemio, p. 488. In parte antica, caput senile vitta cinctum pingitur, cum titulo: OMHPOC. In auersa pagina, fluuius decumbens vnam tenet, vnde aqua profluit: citharam dextra: infra, MEΛHC. supra, AMACTPIANQN. Amastriani glorian-

tur vfos se fuisse Homero hospite aliquamdiu: sed ne quis Amastrianum ortu dici eum aliquis existimaret, Meletem amnem pingi curarunt, cum cithara, vt ibi carmina sua scripsisse Homerus intelligeretur. Si CMTPNAION potius quam MEΛHC scriberetur, duarum potius ciuitatum *ὁμόνοια* designaretur, quam vatis patria. H.

q. Et Termetis) Id oppidi nomen interpretor: montis, Ortelius et Pinetus. H.

r. Cadmo) Κάδμος ὄρος, quem montem vrbi Laodice-nae imminere auctor est Strabo, L. XII. p. 578. H.

s. A Smyrna) Ἑρμος Smyrnensium passim amnis vocatur, quoniam Smyrnaeorum ditionem alluit, rigatque Cumanos, Phocacos, et Smyrnensium agros, qui Hermi inde appellabantur, τὸ τῆ Ἑρμῆ πῆδιον, Straboni, L. XIII. p. 626. H.

t. Dorylaeum) Δορύλειον

ria eam determinat: Hyllum *u.*, et Cryon *x.*, ¹ et ipsos Phrygiae, Mysiae, Lydiae amnibus repletos. Fuit ² in ore eius *y.* oppidum Temnos: nunc in extremo ³ sinu *z* Myrmeces scopuli, oppidum Leucea in promontorio, quod insula fuit, finisque Ioniae Phocaea. Smyrnaeum conuentum magna pars Aeoliae, quae mox dicetur, frequentat: praeterque, Macedones Hyrcani *b.* cognominati, et Magnetes a Sipylo *c.* Ephesum vero alterum lumen Asiae, remotio-

1. et Hippos Phrygiae. *Ch.* 2. in ora. *V.* 3. finus Smyrnae. *Chefeopolis. Sal. Stephanus. Chesium oppidum Ioniae. Pint.*

in Phrygia, Ptolemaeo, L. V. c. 2. Δορυλαίειον. Stephanus in nummis ΔΟΡΥΛΑΕΩΝ. MSS. *Dorylaum.* De eo egimus iam ante f. 29. H.

u. Hyllum) Quem in Herum delabi testatur quoque Herod. L. I. Clio, n. 80. p. 33. Strabo, L. XIII. p. 626. Et hunc Phrygium quoque Strabo, et Liuius vocant. H.

x. Cryon) Κρυός, a frigiditate summa nomen habet. H.

y. Fuit in ore eius — Temnos) In ore seu ostiis Hermi amnis posita Temnos fuit, sed iam Plinii aevo interierat. H.

z. In extremo sinu) Smyrnaeo, le Golfe des Smyrnes. H.

a. Leuce) Mela, L. I c. 17. In sinu Smyrnaeo est Hermus amnis, est vrbs Leuca. Extra, Phocaea Ioniae ultima. Φωνάια καὶ λιμὴν, vrbs cum portu, Scylaci, p. 35. Φω-

νάια πόλις Ἰωνίας, Stephanus. Nunc *Fogia Vecchia.* H.

b. Macedones Hyrcani cognominati) Mosteni et Mosteni, Prol. *Dal.*

Hyrcani) Meminit horum Tacit. Annal. L. II. p. 56. *quique Mosteni, aut Macedones Hyrcani vocantur:* nempe ab viribus Mostene et Hyrcania, quas aetate Tiberii nocturno terrae motu collapsas esse diximus, L. II. f. 86. Vide Not. et Em. N. LXXVIII. (hic consp.) *Hyrcani*) Ad hos nummi pertinent Philipporum Imp. patris, ac filii, quorum ectypa Patinus exhibet, p. 383. et 388. cum epigraphe ΤΡΚΑΝΩΝ. Hos ille nummos ad Hyrcanos Caspii maris accolae parum certe caute arbitratus est referri oportere. H.

c. Magnetes a Sipylo) A Sipylo monte cognomen ei Magne-

motiores conueniunt Caesarienses *d.*,¹ Metropolitae *e.*, Cilbiani² inferiores *f.* et superiores, Myfomaca-

1 *Caesarienses Metropolitae, coniunctim Gr.* 2. *Cylbiani inf. Gr.*

Magnesiae fuit, Μαγνησία προς Σιπύλω, Ptol. L. V. c. 2. inter Lydiae ciuitates. Straboni, L. XIII. p. 621. ἀπὸ Σιπύλω. Et in nummis apud Spanh. p. 894. ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΑΠΟ ΣΗΠΥΛΟΥ. Magnesia quae ad Sipyllum est, Liu. L. XXXVI. p. 448. H.

d. Caesarienses Metropolitae, Hierocaesarea, Ptolemaeo. Dal.

Caesarienses) Ptol. L. V. c. 2. Ἱεροκαισαρεία dicitur in Lydia oppidum, prope Thyatiram. Pausanias item Hierocaesaream coniungit Hypaepis, quae pariter ad hunc conuentum spectant: in Eliac. prior. siue L. V. Ἱεροκαισαρεία καλεζμένη πόλις, καὶ Ἰπαιπία. Hierocaesariensium nummus est insignis, a Seguino olim editus p. IO nunc in Thesauro Regio, ex aere minimo, sed exquisitae caelaturae. Diana ibi picta cum pharetra est, symbolum venationis in eo tractu opimae. Epigraphe: ΠΕΡΣΙΚΗ. In a uersa nummi area est ara cum igne, vt in nummis, quibus consecrati dicuntur Augusti, cum titulo, ΙΕΡΟ-

ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ. Nulla hic Diana Persica, nulla Amazon, nulli sunt hic Persici. Nummus hic Pertinacis est, cufus est post eius obitum; sic legendum, quod olim ipsi, alios scilicet secuti, non vidimus: ΠΕΡ ΤΙΝΑΝ ΣΕΒΑΣΩΝ Ἱερεῖς Καθιέρωσαν Ἡρακλῆς; *Pertinacem Augustum sacerdotes Herculis consecrarunt.* Nummus Hierocaesariensium. Consecrationem eam certe ara cum igne significat. Est autem Καθιέρωσις, consecratio, in nummo Graeco Cari Augusti, aliisque. H.

e. Metropolitae) In Ionia positi, quorum vrbs Μητροπόλις a Ptol. L. V. c. 2. Lydiae adscribitur: In Notitia episcopatum Asiae prouinciae. Nummus Gordiani III. apud Erizzo, p. 507. et alter Antonini Seueri, apud Patin. p. 304. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΙΟΝΙΑ. Vide Not. et Em. N. LXXIX. (hic adi.) *Caesarienses, Metropolitae*) Haec disiunctim legenda censuimus, cum editione Parmensi, aliisque vetustis ac probatissimis; consentientibus etiam MSS. codicibus, et ob nummos antiquos

macedones g., ¹Maftaurenfes h., Briullitae, ²Hypae-
peni i., Dioshieritae k.

XXXII.

1. *Metaurenfes. Cb.* 2. *Hypaepeni. Gr.*

riquos denique, quos indi-
cauimus, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙ-
ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑ. H.

f. *Cilbiani inferiores*) Qui
Cilbianum agrum incole-
bant, de quo paulo superius
dictum est. Vide Not. et
Em. N. LXXX. (hic consp.)
*Cilbiani inferiores et superio-
res, Mysomacedones*) In li-
bris haecenus editis locum
hunc sic interpunctum vidi-
mus: *Cilbiani, superiores et
inferiores Mysomacedones*, vt
hae voces *superiores et infe-
riores*, non iam ad Cilbianos
pertinerent, sed ad Myso-
macedonas. Errorem detegit
nummus Iuliae Domnae,
quem vidimus in Cimelio
Bibl. Regiae, cum epigraphe,
ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ ΤΩΝ ΑΝΩ,
hoc est, Cilbianorum superio-
rum. Ad inferiores spectat
alter, qui in Cimelio Pari-
sienfi nostro asseruatur, An-
tonino Seuero principe per-
cussus, forma mediocri, cum
hac epigraphe, ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ
ΝΙΚΑΕΩΝ: quo concordia,
ὁμόνοια, siue societas Cil-
bianorum et Nicaeensium
indicatur. H.

g. *Mysomacedones*) Hoc
est, Mysis permixti Mace-
dones. Hos maiori Phry-
giae accenser Ptol. L. V. c.
2. Tzetzae, Chil. XI. hist.

396. v. 978. Μυσοεμμαδό-
νες. H.

b. *Maftaurenfes*) Μασαύ-
ρα et Βιζλα Straboni, L. XIV.
p. 650. ultra Maeandrum op-
pida; sed mendose pro Βερί-
πλα. Vide Not. et Em. N.
LXXXI. (hic adi.) *Maftau-
renfes, Briullitae*) Vulgati li-
bri habent *Brullitae*. MSS.
R. 1. 2. Colb. 1. 2, et Paris.
Briullitae: recte. Nam in
Conc. Chalc. act. 3. p. 456.
alibique passim, Ρουφινος
Βερίλων subscribit, ex pro-
vinc. Asiae. Et in Notit.
episcop. eiusdem prouinciae,
p. 27. Περίπλα, Μάσαυρα
legitur, pro Βερίπλα. Nam
p. 43. legitur, ὁ Βερίλων.
Frustra Ortelius *Biulum*,
Briulum, et *Brullitas*, ceu
tria diuersa oppida diuersis
locis repraesentat, quo The-
saurum suum copia nomi-
num locupletet. H.

i. *Hypaepeni*) Ὑπαιπαι
Lydiae a Stephano tribuun-
tur, et a Ptolem. L. V. c. 2.
Ouidius, de Arachne, Metam.
L. VI. v. 13. *Orta domo par-
ua, paruis habitabat Hypae-
pis*. De his Tacit. L. IV.
Annal. p. 118. In Notit.
Episcop. Ὑπητα pro Ὑπαι-
παι. In Conc. CP. Gen. III.
p. 1035. Ἀντώνιος ἐπίσκο-
πος τῆς Ὑπαιπηνῶν πόλεως,
τῆς

XXXII. (XXX.) Aeolis *l.* proxima est, quondam Myfia appellata, et quae Hellesponto adiacet Troas. Ibi a Phocaea *m.*, Ascanius portus. Dein fuerat Lariffa *n.*: sunt Cyme *o.*, Myrina, quae Sebastopolim se vocat: intus Aegae *p.*, ² Attalia *q.*, Posidea, Neon-

1. *Ab ea. V. et M.* 2. *Satalia. Pineus. caput sc. Satalia.*

τῆς Ἀσιανῶν ἐπαρχίας. Nummus Iuliae Domnae in Parisiensi nostro Museo, ΤΙΠΑΙΠΗΝΩΝ. H.

k. Dioshieritae) Διὸς ἱερὸν Iouis fanum in Lydia, Ptol. L. V. c. 2. in Ionia, Stephano: prouinciae Asiae in Notit. episc. In Conc. CP. p. c. Ζωήτος ἐπίσκοπος Χρῆσου-πόλεως, ἦτοι Διὸς ἱερὸν τῆς Ἀσιανῶν ἐπαρχίας. Incolae Διοσιερίται, ex Phlegonte apud Steph. In nummo vetere Paris. nostri Musei ΔΙΟΚΙΕΡΕΙΤΩΝ. H.

l. Aeolis) Haec iisdem verbis Mela, L. I. c. 18. Proxima regio, ex quo ab Aeoliis incolae coepit, Aeolis facta: ante Myfia: et qua Hellespontum attingit, Troianis possidentibus, Troas fuit. H.

m. A Phocaea) Quae postrema Ionicarum urbium, ut dictum est sup. sect. vnde Aeolis incipit. H.

n. Lariffa) Stephanus: Λάρισσα Αἰολίδος περὶ Κόμην. Ab Illo distabat mille stadiorum interuallo, hoc est, CXXV. M. pass. Auctor Strabo, L. XIII. p. 620. H.

o. Cyme, Myrina) Mela,

1. c. *Primam urbium Aeolidis a Myrino conditore Myrinam vocant: sequentem Pelops statuit victo Oenomaio reversus ex Graecia: Cymen nominauit, pulsus qui habitabant, Dux Amazonum Cyme. Κόμη et Μυρίνα, Ptol. L. V. c. 2. Scylaci, p. 35. et Stephano. Cyme Ephorum tulit, de quo in Auctorum Indice. Nummus est Μυρινάων insignis ex aere magno, apud Seguinum, p. 18. secundae editionis sic inscriptus: ΑΤΤ. Κ. Τ. ΑΙΑ. ΑΔΡ. ΑΝΤΩΝΙΝΟC. Imp. Caesar Titus Aelius Hadrianus Antoninus. Capite laureato.) ΕΠΙΜΗΤΡΟΔΩΜΥΡΙΝΑΙΩΝ. Sub Metrodoro Archonte, nummus Myrinaeorum. Infra ΔΑΜΝΕΤC. Quod si interpretamur: Δῆμος Ἀνέθηκε Μυρινάων Νεακόρων ΕΤCεβέρ. Populus Myrinaeorum, cum essent Neocori, Pio posuit, hoc est, Antonino statuem ipsius equestrem, quae est in area nummi picta, Antonini capite galeato. H.*

p. Aegae) Αἶγα in Aeolide, Straboni L. XIII. p.

Neontichos r., Temnos s. In ora autem ¹ Titanus amnis, et ciuitas ab eo cognominata. Fuit et ² Grynia t., nunc tantum portus ³ soli u., insula apprehensa. Oppidum ⁴ Elaea x., et ex Mysia y. veniens Caicus amnis. Oppidum ⁵ Pitane, Canaius amnis. Inter-

1. Mitanus. V. Ptolemaeo, *Pitana*. 2. Grya. Ch.
3. solo insulae apprehenso. 4. Ialea. Pineus. portus Pergami. 5. Pyzane. Gr.

621. ἐν μεσογείᾳ, hoc est, in mediterraneo, Scylaci, p. 35. Αἶγαι. In nummo vet. apud Patin. p. 5. ΑΙΓΑΕΩΝ. Apud Herod. L. I. Clio. n. 149. Αἶγαίαι. H.

q. Attalia) Ἀτταλία Stephano, qui Lydiae accenser. Ab aliis eiusdem nominis diligenter fecernenda. In Notit. Eccl. ep. prou. Lydiae, p. 29. Ἀτταλία. H.

r. Neontichos) Νέον τῆ-
χος τῆς Αἰολίδος Stephano: haec vox oppidum nouum sonat. Distare ait a Larissa Strabo, L. XIII. p. 621. stadiis XXX. H.

s. Temnos) Τῆμος πόλις Αἰολίδος Stephano: et Straboni l. c. Prouin. Asiae in Not. ep. In nummis Philippi patris, apud Patin. p. 386. ΘΗΜΝΕΙΤΩΝ. Apud Herod. l. c. Τῆνος, pro Τῆμος. H.

t. Grynia) Stephano. Γρύνοι, et Γρύνεα, πολίχνιον
Vol. II.

Μυριναίων, Myrinaeorum oppidulum. Hinc Apollo Grynius, et Gryneus, diductus, Γρύνειος, et Γρύνεος Herod. L. I. Clio, n. 149. est Γρύνεα. H.

u. Portus soli) Hoc est, deserti ex utroque latere portus, annexa continenti insula, vel maris recessu, vel aggesto limo. Scylaci, p. 35, Γρύνειον, Ἀχαιῶν λιμῆν. H.

x. Elaea) Hanc oram similiter describit Scylax l. c. ἐπὶ θάλατταν λιμῆν Πιτάνη, καὶ ποταμὸς, Καίμος, μετὰ Πιτάνην Ἐλαία, Γρύνειον, etc. Ptolemaeus quoque, L. V. c. 2. et Strabo, L. XIII. p. 622. Elaea Pergamenorum nauale fuisse Stephano dicitur. H.

y. Ex Mysia) Hoc est, ex Mysia proprie dicta, siue Teuthrania, quae pars Aeolidis est, et Mysiae laxius acceptae, ut dicitur sect. sq. H.

Intercidere Canaez., Lyfimachia a., ¹ Atarneae b.,
² Carene c., Cisthene d., Cilla e., ³ Cocylum f., ⁴ The-
 beg., Aftyre h., Chrysa, Palaescopsis i., ⁵ Gergi-
 thos,

1. Atarneus ex Strab. lib. XIII. 2. Carenae Gr. et
 Al. 3. Cocillum. Gr. et Al. 4. Thebae. Gr.
 et Al. 5. Gergetha. Strabo lib. XIII.

z. Intercidere Canae etc.)
 Κάναι, πόλις Τρωάδος Ste-
 phano: vnde, vt videtur,
 amni Canaio nomen. In
 promontorio est Cana oppidum,
 inquit Mela, L. I. c. 18. Sed
 Canen a Canis diuersam fa-
 cit Strabo, L. XIII. p. 615.
 H.

a. Lyfimachia) Λυσιμα-
 χία, et Λυσιμάχεια, a Ly-
 fimacho Agathoclis F. H.

b. Atarneae) Ἀταρνεύς,
 oppidum contra Lesbou in-
 sulam positum dicitur Har-
 pocrationi, p. 53. Straboni,
 L. XIII. p. 614. prope Pita-
 nen. In Notit. Eccl. ant.
 prou. Hellepontii, Ἀρτέ-
 μεα, pro Ἀτάρνεα. Ste-
 phano, Ἀτάρνεα πόλις με-
 ταξὺ Μυσιάς καὶ Λυδίας.
 Plinio ipsi Atarne L.
 XXXVII. f. 56. Incolae, Ἀ-
 ταρνεῖται, Pausaniae, A-
 chaic. L. VII. p. 400. H.

c. Carene) Καρήνη, πόλις
 Μυσιάς, Stephano ex Herod.
 apud quem L. VII. Polym.
 p. 400 n. 42. Καρήνη per-
 peram pro Καρήνη scribitur.
 H.

d. Cisthene) Κισθήνη πό-
 λις ἔρημος Straboni, L. XIII.
 p. 604. H.

e. Cilla) Κίλλα, vnde
 Κιλλεύς et Κιλλαιός Apollo.
 Strabo, p. 612. H.

f. Cocylum) Κοκύλιον.
 Vide Not. et Em. N. LXXXII.
 (hic adi.) Cocylum, Nean-
 dros, etc.) Haftenus Cocil-
 lum mendose legebatur.
 Nos Cocylum ex Xenophon-
 te L. III. hist. Gr. p. 483.

huius orae populos recen-
 sente: Οἱ μὲν ἐν Νεανδρείῃ,
 καὶ Ἰλιῆς, καὶ Κοκυλίται ἐ-
 πείργοντο — — οἱ δὲ
 ἐν Κέβρητι, etc. H.

g. Thebe) Θήβη ἔρημος,
 et παλαιὰ Χρῦση apud Stra-
 bonem, p. 613. Θήβη, πλη-
 σίον τῆς Τροίας, iuxta Tro-
 iam, Stephano. Ab Eusta-
 thio ad Hom. v. 366. Iliad.
 α. Θήβη Ὑποπλαίος; qua-
 de appellatione vid. Strab.
 L. XIII. p. 614. Θήβης πε-
 δίων, Thebani campi in hoc
 tractu apud Herod. L. I. Clio,
 n. 42. H.

h. Aftyre) Αἰθυράμ et
 Chrysam vocat Mela, L. I.
 c. 18. Graeci, τὰ Ἄσυρα,
 vt Strabo, L. XIII. p. 591.
 Stephanus, Scylax, p. 35.
 etc. In nummis, ΑCΤΥΡΗ-
 ΝΕΙΩΝ. H.

i. Palaescopsis, Gergethos.)
 Gergi-

thosk., Neandros l.: nunc est Perperene m. ciuitas,
 Heracleotes n. tractus, Coryphas o. oppidum: ¹ a-
 Gg 2 mnes,

1. *Amnis Chryliosolius. Pint. et Al. Amnes Grylios, Solus: regio Aphrodisias, quae antea, Politice. Orgas regio., Scepsis. Man. vero, Amnis Grylios. Ollius Regio Aphrodisias, quae ante Politice. Orgas regio Scepsis. sic Ch.*

Gergitha non Gergythos uterque antiquus codex praefert, et ante Hermolaum ita legabatur, ipse Gergis seu Gergythos substituit. In quo quum Stephanum sequatur, lapsu memoriae Strabonem citat. Atqui Strabo lib. XIII. Gergetha nominat. In Lampfaceno locus est, inquit, vinearum ferax, qui Gergethium appellatur. Fuit etiam ciuitas Gergetha a Gergethibus, qui sunt in Cumano agro. et alibi: Prope eius orzum vicus est Gergetha, in quem Atzelus eos transtulit qui in Troade erant, quum locum eum cepisset. Itaque nihil ex priore antiquaque lectione mutandum. Pint.

Palae scepsis) Παλαισκηψις, hoc est, Vetus Scepsis, Ptol. L. V. c. 2. prope Adramyttion. Inde transfucti ciues ad nouam Σκηψιν, quae in Notit. episc. prou. Hellepontii Σκῆψις dicitur. H.

k. Gergithos) Athenaeus lib. VI. pag. 128. lib XXI. Gergina siue Gergitha, Aeolidis oppidum ab assentatoribus conditum. Vide lo-

cum. Γεργίς dicitur quoque Steph. Dalecamp.

Gergithos) Xenophonti L. III. hist. Gr. p. 482. τὸ Γεργιθα. Herod. L. V. Terps. p. 334. num. 122. τὰς Γεργιθας vocat. Γεργιθος est Plutarcho, in Phocione, p. 750. Stephano, Γεργις πόλις Τροίας, et ἡ Γεργιθος. Prope fontes Calci statuitur a Strabone, L. XIII. p. 616. Gergitum Livius vocat, L. XXXVIII. p. 480. H.

l. Neandros) Νεανδρεία Straboni, p. 604. cuius ciues Alexandriam translati. Νεανδρεία et Νεανδριον Stephano. H.

*m. Perperene) Περπερίνα, Straboni, p. 607. In Notit. eccl. p. 43. Θεοδοσιᾶ πολις ἦτοι Περπερίνη, prou. Asiae. In nummo Cimelii Paris. ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΠΕΡΠΕΡΗΝΩΝ. Apud Ptol. in Lydia, L. V. c. 2. Τερμέρη, pro Περπερίνη, vt recte monuit Sirmondus noster in eo libello, qui *Antirristanus II.* inscribitur, p. 27. H.*

n. Heracleotes) Ab Heraclea pago, quem Mityleneae

mnes, Grylios *p.*, Ollius. Regio Aphrodisias *q.*, quae antea Politice Orgas. Regio Scepsis *r.*, Flumen ¹Euenum *s.*, cuius in ripis intercidere Lyrneffos *t.*, et Miletos. In hoc tractu Ida mons *u.* Et in ora, quae sinum *x.* cognominauit et conuentum, Adramytteos *y.* olim Pedafus dicta *z.* Flumina: Afron,

1. Euenus. Strabo. L. XIII.

- naei condiderunt, inquit Strabo, L. XIII. p. 607. H. *o.* Coryphas) Κυρρυφάντις Straboni, l. c. H. *p.* Grylios, Ollius) Sic MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Chiffi. Editi, *Chryliosfolius*. H. *q.* Aphrodisias) Ἀφροδισιάς, seu Veneri sacra. H. *r.* Quae antea Politice Orgas, Regio Scepsis) Priori vtique regioni cognomen Politices adiectum remur, vt ab altera cognomine fecernatur, quae in Attica est, pariterque Ὀργάς a Pausania appellatur. Altera voce indicari agrum, in quo Palaescepsis fuit, nouaque deinde Scepsis vrbs, ex qua Demetrius Scepsius cognomen tulit. Plin. L. XI. f. 80. *Asiae regio Scepsis appellatur*, etc. H. *s.* Euenum) Ἐὐηνός ποταμός, ex quo ductam canalibus aquam sibi Adramytteni comparant. Strabo, L. XIII. p. 614. H. *t.* Lyrneffos) Λυρνησσός πόλις Τρωική, Stephano. Ex eius ruinis creuit Adramyttium. Notit. Eccl. p. 27. Ἀδραμύττιον, ἡ ποτὲ Λυρνησσός. H. *u.* Ida mons.) Idae ferarum latibula, νάπαι, θάμνοι, Φωλεοί, ὄργάδες. Rhodig. cap. vlt. XXVI. Ida, quibus mons excelsus, vnde circumiecta spectari possunt. Idem c. i. XXVIII. Dal. *x.* Quae sinum) Adramyttenum, le Golfe de Landimetri, vel vt alii loquuntur, del Andramitti. H. *y.* Adramytteos) Stephano Ἀδραμύττειον et Ἀδραμύττιον πόλις τῆς κατὰ Κάϊνον Μυσίας, vrbs Myfiae quae iuxta Caium amnem. Vide Not. et Em. N. LXXXIII. (hic coll.) *Adramytteos, quae olim Pedafus*) Refert hoc loco Dalecampius ex Herodoto, aliisque, vel ex Rhodigino potius, Pedasensium barbam crescere tum prolixè solitam, cum aduersi quidpiam ciuibus immineret. Verum, praeterquam onerare his nugis Plinianos commentarios haud operae primum erat, non de Adramyttenis Pedasii haec Herodotus refert,

Aftron, Cormalos, ¹Eryannos a., Alabastros, Hieros b. ex Ida. Intus mons Gargara c., eodemque nomine oppidum. Rurfus in litore Antandros d., Edonis prius vocata; deinde Cimmericis: ² et Affos e., eadem Apollonia. Fuit et Palamedium oppidum. Promontorium Lecton f. determinans Aeolida et Troada. Fuit et Polymedia g. ciuitas, et ² Crysa, G g 3 et

1. Cryanos. Ch. 2. Chryssa. Gr. et Al.

fert, sed de Pedasensibus qui supra Halicarnassum incolunt, οἱ δὲ Πηδασεῖς οἰέεσσι ὑπὲρ Ἀλικαρνασσοῦ, quorum oppidum Pedasium, de quo dictum est f. 29. Vide Herod. L. VIII. Vran. H.

z. Olim Pedasus dicta.) Pedasensibus mirum hoc contingere scribunt Herodotus, Aristoteles, Strabo, ut quoties aduersi quippiam illis, aut vicinis imminet, Antistiti Mineruae, quae illic est, proluxa barba nascatur. Rhodig. c. 21. XIV. Dal.

a. Eryannos) Alii codd. Cryanos, atque ita R. I. 2. Colb. I. 2. Chiff. Paris. H.

b. Hieros) Ex Ida is profuit: superiores non item. H.

c. Gargara) Multorum testimonio comprobatur Macrobius, L. V. Saturn. c. 20. p. 56. Gargara appellari, montis Idae verticem unum, et oppidum sub eodem monte positum. Hesychius, p. 210. Γάργαρον, ἀκρωτήριον ὄρεος Ἰδῆς, καὶ πόλις Τροίας πλησίον Ἀντανδρῶν.

Adi et Strabon. L. XIII. p. 583. qui Γάργαρα id oppidum vocat: et Stephanum: Γάργαρα πόλις, καὶ Γάργαρε ἄκρα. H.

d. Antandros) Stephanus: Ἀντανδρῶν πόλις ὑπὸ τὴν Ἰδην, πρὸς τὴν Μυσίαν τῆς Αἰολίδος — — Ἀριστοτέλης Φησὶ τὴν ἰωνομάσθαι Ἠδωνίδα, Κιμμερίων ἐνοικούντων ἑκατὸν ἔτη. Antandros urbs sub Ida, prope Mysiam Aeolidis — — Aristoteles ait hanc vocari Edonidem, Cimmericis eam per annos centum incolentibus. H.

e. Affos) Nunc quoque Assum Ἄσσον. Ptol. L. V. c. 2. In Notit. episc. prou. Asiae, Ἄσσοι. H.

f. Lecton) Λεκτὸν τῆς Τρωάδος. Plutarcho in Lucullo, p. 493. Λεκτὸν ἄκρον Ptol. iuxta Assum. Nunc Cabo Bababora, et S. Maria. H.

g. Polymedia) Πολυμήδιον pagus, Straboni, L. XIII. p. 606. H.

et Lariffa alia *h.* Smintheum templum *i.* durat. Intus Colone *k.* intercidit. ¹Deportant Adramytteum negotia *l.*, Apolloniatae a Rhyndaco amne, ²Erezii *m.*

1. Sic et Sal. et M. Deportata Adramytteum negotia Apolloniatae, etc. Gr. et Al. 2. Eresii. Gr. et Al.

h. Lariffa alia) Alia Chryssa, inquit, alia et Lariffa, ab iis de quibus ab initio huius sectionis diximus. Hanc Lariffam Strabo, L. XIII. p. 604. prope Χρῦσιν nouam, et Κολωνάς locat. Eadem. Λάρισσα ἢ καὶ Ἀμαξιτόν: illa prior Λάρισσα ἢ περὶ Κύμην, a vicinis oppidis appellantur, teste eodem Strabone, p. 620. Λάρισσα Τρωάδος Stephano dicitur haec quam modo tractamus. Τροίη Λάρισσα Athenaeo L. II. p. 47. H.

i. Smintheum templum durat, intus Colone intercidit.) Prior lectio, *colonia*, Hermolaus *colone* legit; quam recte nescio. Nam (vt conuicio) Plinius hic ora indicata regreditur more suo ad monstranda interiora. *Coloniam* vero hic accipio Sminthium, eodem quo templum nomine, quam Strabo Sminthium, Stephanus Sminthem nominat. *Pinzian.* *Smintheum templum durat.*) Quare Smintheus Apollo dictus fuerit, vide apud Strabonem lib. XIII. p. 576. *Dalecampius.*

Smintheum) Apollini Smintheo sacrum, cui nomen

factum aiunt a fugatis eius loci muribus: sunt enim *σμίθου* mures Cretenfium lingua. Vide Eustath. in Hom. Iliad. α. Scylaci, p. 34. Ἰερὸν Ἀπόλλωνος, ἢ καὶ Χρῦσος ἱερῶτο. In nummo vetere Troadis, Alexandriae dictae, ex argento, in Gaza Regia, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ, ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΟΥ. ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ. ΣΜΙΘΕΩΣ. Alexandrinorum magistratu *Pisistrato*, Apollinis *Smithei* effigies. Sic enim in eo numismate legitur, non *Σμίθως*. H.

k. Colone) Κολωνά) Straboni, l. c. et Xenoph. L. III. rer. Gr. p. 482. vbi Λάρισσαν, Ἀμαξιτόν, et Κολωνάς iungit, quod et Scylax facit, p. 34. H.

l. Deportata Adramytteum negotia.) Libentius legerim *deportant*, hoc est, iura petunt Adramytteum gentes, quas subiicit. et exemplar Salmanticense *deportant* legit. Sic supra, cum de Mileto et Smyrna, locisque circumiacentibus tractasset, subiungit: *Smyrnaeum conuictum magna pars Aeoliae, quae mox dicitur, frequentat.* *Pint.* *Deportant*) Adramytenae,

zii m., Miletopolitae n., Poemaneni o., Macedones p. Aschilacae, Polichnaei q., Pionitae r., Cilices

G g 4

ces

1. *Asculatae. M. Macedones, Aschilacae distinctim Gr.*

tenae, inquit, iurisdictioni subiiciuntur Apolloniatae, etc. Ἀπολλωνία πρὸς Πρυδάκω ποταμῶ, in Phrygiae maioris mediterraneis ciuitatibus, Ptol. L. V. c. 2. in nummo L. Veri apud Spanh. p. 889. ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ ΠΡΟΣ ΠΥΝΔΑΚΩ. Ἀπολλωνία ἐπὶ Πρυδάκω, Stephano. H.

m. *Erezii*) Vide Not. et Em. N. LXXXIV. (hic pos. *Erezii*) In libris omnibus MSS. impressisque, *Eresii*. At Eresios Lesbi insulae incolae locum hic habere non posse, res est plane perspicua. Erezios potius Plinium scripsisse remur, ab ipso oppido, vel ei cognomine, quod in Notit. episc. prou. Cariae p. 33. Ἐρεζος scribitur, alibi Ἐριζος. Indiscretos enim Cariae, Myliae, Lydiaeque fines fuisse, saepe est a nobis animaduersum in hoc Asiae describendo tractu. In Synodo Quinisexta, p. 1199. Μάγνος ἐπίσκοπος πόλεως τῶν Ἐριζων, καὶ Καρίας ἐπαρχίας. Et in Conc. Gen. CP. III. p. 1040. Ἰωάννης ἐπίσκοπος πόλεως Ἐριζων. Apud Ptol. L. V. c. 2. gens esse dicitur iuxta Phrygiam ΕΡΙΖΗΑΟΙ, haud dubie pro ΕΡΙΖΗ-

ΝΟΙ: vnde Erizena Asiae regio Plinio dicitur, L. X. f. 60. Circa Rhyndacum Myliae amnem positi hi videntur, perinde atque Apolloniatae et Miletopolitae. H.

n. *Miletopolitae*) Μιλετῶ-πολιν Strabo, L. XIV. p. 681. circa Cyzicum locat, et Stephanus eum secutus. In Notit. Eccl. p. 45. provinciae Hellepontii adscribitur. Ad hos spectat Commodi nummus apud Erizzo, p. 270. et alter Gordiani Pii, apud Patin. p. 373. ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΙΤΩΝ. De Miletopoli rursum f. 40. H.

o. *Poemaneni*) Ποιμάνινον oppidi nomen et loci prope Cyzicum, Stephano teste. In Notit. episc. prou. Hellepontii, p. 27. Ποιμάνεντος. In altera p. 45. ὁ Ποιμάνις. H.

p. *Macedones Aschilacae*) In MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. *Ausculacae*. Ut superius sect. 30. Macedones Cadueni, ita et hi Ausculacae cognominantur. An a Σκέλεντα oppido, cuius mentio est in Not. episc. prou. Hellepontii? H.

q. *Polichnaei*) Stephanus: Πολίχνα, πόλις τῆς Τρωάδος, οἱ πολῖται, Πολιχνάδιοι.

nl

ces ¹ Mandacadenis.; in Myfia Abrettini *t.*, et Hellepontii *u.* appellati, et alii ignobiles.

XXXIII. Troadis primus locus Hamaxitos *x.*: dein Cebrenia *y.*: ipsaque Troas *z.*, Antigonía dicta, nunc Alexandria, colonia Romana. Oppidum Neea.

Scaman-

1. Mandagandeni Gr. et Al.

In Notit. episc. Helleponti, *πόλιχνα*. Straboni quoque, L. XIII. p. 603. et Thucyd. L. VIII. p. 571. H.

r. Pionitae) Πιονία, Straboni, Scepsin et Gargara. Item in Not. episc. prou. Helleponti, Πιονία. H.

s. Mandacadeni) Μανδακαδηνοί. Vide Not. et Em. N. LXXXV. (paulo post.) Hi porro Cilicum, vt Macedonum Asculacae, coloni fuere. *Mandacadeni*) In libris haecenus editis *Mandagaden i.* In MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. *Mandacandeni*. At in Not. episc. prou. Helleponti, p. 27. *Μανδανάδα*, vigesimo octavo loco nominatur. H.

t. Abrettini) Stephanus: Ἀβρεττινή, χώρα Μυσίας, etc. Straboni, L. XII. p. 576. dicitur Ἀβέττηνη. Et MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. *Abrettini*, recte. H.

u. Hellepontii) Idem Olympii quoque appellati, teste Strabone, L. XII. p. 566. qui circa Olympum degabant Myfi, Bithynis ad austrum adiacentes. H.

x. Hamaxitos) Stephanus:

Ἀμαξιτός, πολίχμιον τῆς Τρωάδος, ex Strabone, L. XIII. p. 604. statim occurrit post Lecton promontorium, quo ab Aeolide determinatur. H.

y. Cebrenia) Κεβρηνία χώρα τῆς Τρωάδος, Stephano. Oppido nomen Κέβρηνην, apud Suidam, p. 1427. et Harpocrat. p. 166. Inter Scepsios et Cebrenios, Scamander medius labitur, Strabo, L. XIII. p. 569. H.

z. Troas) Ἀλεξάνδρεια Τρωάς Ptol. L. V. c. 2. et Liuius, L. XXXV. p. 433. et L. XXXVII. p. 460. Ab Antigonio, Ἀντιγόμεια, Ἀλεξάνδρεια appellata est ab Alexandro M. Vide nimum ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ a nobis proxime laudatum. Deinde et Romanos eo colonos deductos esse iam aeuo suo Strabo testatur, L. XIII. p. 593. Augusto nimirum Principe, vt nummus declarat Antonini Seueri ex aere, in Paris. nostro Cimelio asseruatus, COL. AVG. TROAS. H.

a. Neea) Νέα, vel Νέα, de qua iam L. II. f. 97. Straboni,

Scamander *b.* amnis nauigabilis, et in promontorio quondam Sigeum *c.* oppidum. Dein portus Achaeorum, in quem influit Xanthus Simoenti iunctus: stagnumque prius faciens Palaescamander. Ceteri Homero *d.* celebrati, Rhesus, Heptaporus, Carefus, Rhodius vestigia non habent. Granicus diuerso tractu in Propontida fluit. Est tamen et nunc Scamandria ciuitas parua, ac M. D. pass. remotum a portu Ilium immune *e.*, vnde omnis rerum claritas.

Gg 5

Extra

boni, L. XIII. p. 603. Νέα κώμη, inter Polichnam et Palaescepfin. H.

b. Scamander) Mela eleganter, L. I. c. 18. *Huc ab Idaeo monte demissus Scamander exit, et Simois; fama, quam natura, maiora flumina.* Idem etiam Xanthus appellatus, ex Homero, Iliad. v. 74. Ὁν Ξάνθον καλέσσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σιάμανδρον. H.

c. Sigeum) Σίγειον, Straboni L. XIII. p. 595. Et mox eidem λιμὴν Ἀχαιῶν, ita dictus, quod eo appulerint Graeci Troiam obfessuri, ad ostia Simoentis. H.

d. Homero) Iliad. μ. v. 20. Ῥησός θ', Ἑπτάπορος τε, Κάρησός τε, Ῥόδιός τε. De Granico, l. 40. H.

e. Remotum a portu Ilium immune.) Plenissima immunitate, omnium tributorum et munerum publicorum, militiae, meatui, etiam tutelarum, Callistratus in l.

non solum §. Iliensibus. D. de excusat. item, vt qui matre Iliensi esset, fieret eorum municeps, et vt Minerva Iliensis haeres institui posset l. I. D. ad municip. Data vero est primum decreto decem legatorum, isto foedere cum Antiocho, Rhoeteo et Gergitho insuper concessis. Liu. lib. XXXVIII. *Propter inchoitam nobilitatem ciuitatis et coniunctionem originis Romanae. Confirmat Claudius Caesar propter originis gloriam.* Tacit. lib. IV. Cuiac. c. 5. X. Obseruat. Turneb. cap. 21. VII. Ilium nouum a vetere distat xxx. stad. iuxta Strabonem. *Dalecamp.*

Ilium immune) A vetere Ilio Iliensium pagum aeno suo stadiis omnino XXX. hoc est III. M. DCCL. pass. distitum fuisse auctor est Strabo, L. XIII. p. 597. De Iliensium immunitate, Liu. L. XXXVIII. p. 480. Iliensium nummi Graeci praecipui

pui sunt isti, in quibus est EKTΩP ex vna parte, in altera ΙΑΙΕΩΝ scribitur, vel ΙΑΙΕΩΝ tantummodo legitur: vel denique, in quibus auersa nummi pars has habet voces duas, EKTΩP, ΙΑΙΕΩΝ. Primi generis est ille quem Seguinus edidit, p. 34. secundae editionis. Hinc EKTΩP est, et vir nudus ibi pingitur capite galeato, dextra sceptrum tenens oblongum, sinistra piscem. Est in Thesauro Regio. Ex tenuis fortunae hominibus, mare ad Iliam accolentibus, ortos esse dominatores orbis, Romanos scilicet, haec effigies cum superscripto lemmate, significat: Ἐκ Τρώων Ὀρμῶντο Ῥωμαῖοι; vt in Apologia Homeri diximus. In altera nummi superficie est ΙΑΙΕΩΝ, cum Palladis effigie: hoc est *Iliensium* tutatrix Dea Minerua. Vnde in nummo perpulcro argenteo, maximi moduli, apud D. Abbatem *de Fontenu*, nomen habet ΑΘΗΝΑΣ ΙΑΙΑΔΟΣ. Tertii generis sunt, M. Aurelii et Seueri, in quibus victor aliquis vectus bigis cernitur: item Commodi et Antonini Seueri; in quibus vehitur similiter victor quadrigis: supra, EKTΩP: infra, ΙΑΙΕΩΝ. In his insignis est ille ex aere maximo Seueri Imp. ex Gaza Regia, in quo Seuerus ipse

haud dubie capite galeato, et paludatus vehitur quadrigis; dextra habenas regit, sinistra tenet Victoriam Romanam, quae coronam Imperatori porrigit. Non ibi igitur Hector est, qui victus in bello occubuit, non victor discessit; sed Seuerus ipse, vt diximus, cuius nomen et vultus alteram nummi aream implet. Est enim vero idem EKTΩP ΙΑΙΕΩΝ: hoc est, *Conseruator*, siue *Propugnator Iliensium*: quo titulo et M. Aurelius, et Commodus, et Seuerus, et Seueri filius Antoninus insignitur. Cum autem praedicari idem non possit de feminis: propterea in nummis Faustinae M. Aurelii, et Iuliae Domnae Seueri, non EKTΩP ΙΑΙΕΩΝ, sed ΙΑΙΕΩΝ dumtaxat, cum Palladis effigie in isto; in illo equestri statua M. Aurelio ibi erecta. Et hoc alterum genus est nummorum Iliensium. Quod autem Ἐκτῶρ *Conseruatorem* significet, testis est Eustath. in Il. χ. p. 1283. v. 55. Propterea Ilienses satis argute EKTΩP scripsere, vbi Hectorem intellecturos esse minus sagaces praeuidebant, quamuis aliud ibi oporteret intelligi. Denique nummus est ex aere minimo, in Museo nostro, cuius in prior parte caput est Palladis galeatum: hinc I inde ΑΙ: hoc

Extra sinum *f.* sunt Rhoetea litora, Rhoeteo, et Dardanio, et Arisbe, oppidis habitata. Fuit et *g.* Achil-

hoc est, *ΙΑΙΣΩΝ*: in posteriore Mars nudus est, capite galeato, dextra hastam, bacillum imperatorium sinistra tenens; hinc E in K. *Ἐπιτωρ*, hoc est, *Propugnator Iliensium* Mars. Luserunt etiam Latini Monetarii in Hectoris nomine. Fuit enim in Cimelio San-Genouesano inter Seguini numismata, p. 330. secundae edit. nummus ex aere mediocri, in quo caput est conspicue Hadriani Augusti, sed nudum. Epigraphe, *HECTORI*, hac sententia: *Hadriano Exercitum Conscribente Traianus Optimus Requiem Impetravit*: id quod hos solutus in altera nummi area pictus significat. Nec inani propterea coniectura ducimur ad suspicandum, quamvis Traianus anno imperii sui XVII. quo et *Optimi* cognomen obtinuit, et percussus hic nummus est, *PROFECTIO AVG.* legatur ad bellum Parthicum, in nummo aureo e Gaza Regia; Traianum tamen, inquam, haud longe profectum fuisse suspicamur; sed per Hadrianum legatum Parthicam expeditionem confecisse: quandoquidem et hic *requiem* laborum a Senatu impetrasse dicitur; et post

mortem ipsius Hadrianus ipse statim Parthicus appellatur in nummo ex aere magno: *IMP. CAES. DIVI TRAIANI, AVG. F. TRAIAN. HADRIANO OPT. AVG. GER. DAC. PARTHICO P. M. TR. P. COSS. P. P. H.*

f. Extra sinum) Haec Mela totidem verbis L. I. c. 18. *Ροίτελον* et *Δαρδάνιον* vocat Herod. L. VII. Polym. p. 400. n. 43. *Δαρδάνιον* Strabo, L. XIII. p. 595. *Ἀρισβην πάλιν Τρωάδος*, Stephanus a Mitylenaeis conditam. H.

g. Fuit et Achilleon oppidum iuxta tumulum Achillis, conditum a Mitylenaeis et mox Atheniensibus, ubi classis eius steterat. In Sigeo fuit et Aeanthion, etc.) Duo illa verba in Sigeo, ad praecedentia pertinent, illisque adiungenda sunt. tum sequitur: *Fuit et Aeanthion in altero cornu*, hoc est, in Rhoeteo altero montis Idae promontorio: quod Pomponius tradit libro primo, et Strabo XIII. Quae vitiosa interpunctio, causam Solino erroris praebuit. Scribit enim c. XLII. in Rhoeteo promontorio Achilleon oppidum conditum esse, quod falsum est. Strabonis verba subieci ex libro

Achilleon, oppidum iuxta tumulum Achillis conditum a Mitylenaeis, et mox Atheniensibus, ⁱ vbi classis eius steterat in Sigeo *h.* Fuit et Aeantium *i.*, a Rhodiis conditum in altero cornu *k.*, Aiace ibi sepulto, xxx. stad. *l.* interuallo a Sigeo, et ipso *m.* statione

vbi classis eius steterat. In Sigeo fuit et Aeantium Gr. et Al. vbi classis eius steterat in Sigeo. fuit et Aeantion ex Basiliensi et Man. In Sigeo enim sepultum fuisse Achillem, in Rhoeteo autem Aiacem: ex Strab. Pomp. et Steph. notum est.

XIII. Huius orae spatium a Rhoeteo vsque Sigeum et Achillis tumulum recta navigantibus est stadiorum LXX. Hic Strabo Sigeum cum Achillis tumulo copulat. Item Achillis monumentum in oppido Achilleo esse, idem Strabo in eodem loco testatur: Achilleon, inquit, locus est in quo Achillis tumulus ostenditur, et paulo post: A priore autem aliis xxx. stadiis ad partem, quae est Idam versus, Achilles et templum habet et tumulum iuxta Sigeum. Et rursus: Demetrius, inquit, Timaeum mentiri ait, qui scribit e lapidibus Ilia Achilleon a Periandro munitum, dum Atheniensibus contra Pittacum auxiliaretur. Munitum quidem hunc locum a Mitylenaeis apud Sigeum contendit. Stephanus quoque in Sigeo Achilleum urbem statuit. Suffragatur Herodotus etiam in Terpsichore, Achilleon simul cum Sigeo memorans. Porro Sigeum scribendum si-

ne diphthongo in penultima, meminimus in Pomponium. Pint.

Fuit et Achilleon) Haec Solinus iisdem verbis c. 40. p. 70. Stephanus: ἔστι κρη πάλιν ἐν τῷ Σιγείῳ Ἀχιλλεῖον. H.

h. In Sigeo) Ita Stephanus mox citatus. Solinus haud leui errore, in Rhoeteo cornu. H.

i. Fuit et Aeantium) Transcripsit haec quoque Solinus l. c. H.

k. In altero cornu) Nempe in Rhoeteo. Αἰάντειον ibi locante Mela, L. I. c. 18. et Strabone, L. XIII. p. 595. H.

l. XXX. stad.) Ita MSS. Solinus XL. H.

m. Et ipso in statione classis suae.) Scribo, Et ipsum in statione classis suae. hoc sensu: Sicut Achilleum conditum fit in Sigeo a Mitylenaeis et Atheniensibus iuxta Achillis tumulum, vbi classis eius steterat, sic Aeantion

tionem classis suae Supra Aeolida n., et partem Troadis, in mediterraneo est, quae vocatur Teuthrania o., quam Mysi antiquitus tenuere. Ibi Caius amnis iam dictus p. oritur. Gens ampla per se, etiam cum totum q. Mysia appellaretur. In ea Pioniaer., Andera, Cale, Stabulum s., Conisium t., Tegium u., Balcea x., Tiare y., Teuthranie z., Sarnaca,

tionem conditum a Rhodiis in Rhoeteo iuxta tumulum Aiaceis, et ipsum in statione classis Aiaceis. Pinz.

Et ipso statione) Et in eodem ipso cornu classis Aiaceis stetit. Ita MSS. omnes. Editi tenebras huic loco offuderunt, vocula superaddita, Et ipso in statione. H.

n. Supra Aeolida) Habet haec quoque Solinus, c. 40. p. 71. H.

o. Teuthrania) Τευθρανία a Theutrante dicta, Pandionis filio, Mysiae rege, regio est inter Pergamum et Elaeam sita. Strabo L. XII. p. 571. Martianus, L. VI. cap. de Phrygia, p. 221. Supra Troadem in mediterraneo Teuthrania est, quae regio Mysorum fuit. Ita etiam Scylax, p. 35. et Scholiast. Pindari, p. 168. εἰς τὴν γῆν τῆς Τευθρανίας, ἢ γινεῖς εἰς τὴν Μυσίαν. Haec igitur proprie dicta Mysia est Plinio. H.

p. Iam dictus) Sect. 32. Ex Mysia veniens Caius amnis. H.

q. Cum totum) Tota Ae-

olis, cuius pars Teuthrania est. Plin. l. 32. Aeolis - quondam Mysia appellata. H. r. In ea Pioniae, etc.) Πιονία, vel Πιονοί, unde Pionitae appellati, sup. sect. Ἀνδέραι, Straboni, L. XIII. p. 610. iuxta Scephin, Pioniam et Gargara: Stephano quoque, p. 82. H.

s. Cale, Stabulum) In MSS. Tales, Tabulum. Forte hic locum habet Κάλση, cuius mentio in Not. episc. prou. Asiae, p. 43. cum Gargaris, et Pergamo. Eadem videtur esse, quae p. 27. Κολο-5η. H.

t. Conisium) In Notitia eccles. prou. Hellepontis, p. 27. Κοινισίνη. H.

u. Tegium) MSS. Τείιον. H.

x. Balcea) Βαλκεία, vrbs circa Propontidem, Stephano. H.

y. Tiare) Ita MSS. Hinc Tiareni, vel Tyareni incolae, paulo post appellandi. H.

z. Teuthranie) Τευθρανία Μυσίας πόλις, Stephano: ab ea datum regionis nomen.

naca, Haliferne *a.*, Lycide, Parthenium, ¹ Thymbre *b.*, Oxyopum *c.*, ² Lygdamum, Apollonia *d.*, longeque clarissimum Asiae Pergamum *e.*, quod intermeat Selinus *f.*, praefluit Cetius profusus Pindafo

1. Cambre. Cb. 2. Lygdanum Gr. et Al.

men. Martianus, l. c. *Civitas vero Teutbrania Caico flumine alluitur.* H.

a. Haliferne) Stephanus: Ἀλίσαρνος, πόλις Τρωάδος χώρας, ex Theopompo. Xenoph. l. VII. de Exp. Cyri, p. 426. meminit Ἐλισάρνης (lege Ἀλίσάρνης) καὶ Τευθρανίας. H.

b. Thymbre) Θύμβρα, πόλις Τρωάδος Stephano: vbi Apollinis Thymbraei fanum. Strabo, l. XIII. p. 598. H.

c. Oxyopum) Ὄξωπόν. In Not. episc. prou. Hellepontii p. 45. nominatur Ὀμη, cui forte locus hic debetur: Lygdamum vero, (sic enim MSS. legunt, non *Lygdanum*) a Lygdami Sardium expugnatore nomen traxisse videtur: de quo Strabo, l. I. p. 61. H.

d. Apollonia) Ex vrbibus eius nominis, quas Stephanus recenset, haec octava est, Ἀπολλωνία Μυσίας, ab Apollonia, quae prope Rhyndacum amnem est, diversa. Pergamo haec ad ortum obiacet, teste Strabone, l. XIII. p. 625. H.

e. Pergamum) Galeni patria: Attallicorum regum se-

des: τὸ Πέργαμον, Straboni, l. XIII. p. 623. H.

f. Selinus — Cetius) Σελευινός, Κήτειος. Potuit et Caicum addere, quem non procul inde fluere, auctor est Strabo, l. XIV. p. 624. campumque rigare, qui Κάϊκος vocetur. Vide Not. et Em. N. LXXXVI. (hic conspic.) *Selinus, — Cetius*) Ille Σελευινός, non Σελινώς, vt Ortelius existimavit: ille Κήτειος, cuius accolae Κήτσιοι appellati ab Homero, Odyss. λ. v. 520. vbi Eustath. monet Cetios a nonnullis dici Pergamenos, quod iuxta Pergamum amnis ille laberetur. Hesychius Myfos, in quibus Pergamum fuit, sic appellat: Κήτσιοι, γένος Μυσῶν, ἀπὸ τῆ παραρρέοντος ποταμῆ Κήτειος. Nummus M. Aurelii, apud Spanh. p. 485. fluvii nomen exhibet: cuius epigraphe huiusmodi est: ΕΠΙΣΤΡΑ. ΚΑΛΛΙΣΤΕΟ. ΣΕΛΕΙΝΟC ΚΗΤΕΙΟC ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ Β. ΝΕΩΚΩΡΩΝ. Hoc est, ἐπίστρατηγῆ Καλλιστέος, Σελευινός, Κήτειος, Πέργαμηνων δὲ Νεωκόρων. Sub Praetore Callisteo, Selinus, Cetius, Perga-

so monte. Abest haud procul¹ Elaea, quam in li-
tore diximus g. Pergamena vocatur eius tractus iu-
risdictio. Ad² eam conueniunt³ Thyatireni h., Myg-
dones i.,⁴ Mosyni h.,⁵ Bregmenteni l.,⁶ Hieracometae o.,
Perpereni p.,⁷ Tiareni q.,⁸ Hierolophien-
ses r.,⁸ Hermocapelitae s., Attalenses t., Pantaen-
ses,

1. Ialea. Pineus. 2. eandem. M. 3. Thyatireni Gr.
et Al. 4. Mossini Gr. et Al. 5. Bregmeni. Cb.
6. Hieracomitae Gr. et Al. 7. Hieropolitae. Her-
macopolitae. V. Hierapolenses Gr. et Al. 8. Har-
matopolitae Gr. et Al.

Pergamenorum bis Neocorum
nummus. H.

g. In litore diximus) Initio
sect. sup. H.

h. Thyatireni) A Thyati-
ra, quae alluitur Lyco, vt
dictum est l. 21. H.

i. Mygdones) Mygdonum,
Phrygum, Troumque fines,
inter se dirimere haud pro-
cliue esse Strabo fatetur, L.
XII. p. 564. Idem Olympi
Mythiae montis incolae Myg-
dones facit p. 575. Phrygiae
maiori Stephanus Μυγδοσίαν
adiudicat. H.

k. Mosyni) Ab oppido,
cuius mentio in Not. episc.
prou. Phrygiae Capatianae,
p. 27. Μόσυνα. Leunclanius,
p. 98. ὁ Μόσυνων. Ptole-
maeo, L. V. ΜΟΪΑΝΟΙ,
pro ΜΟΣΥΝΟΙ. H.

l. Bregmenteni) MSS.
omnes, Bregmeni. H.

o. Hieracometae) Ierager-
mae Ptolemaeo ciuitas eo-
rum dicitur. Dalec.

Hieracometae) Ἱερακομη-

των, Polyb. in Exc. p. 69.

ab Ἱερακομη, quae vox sa-
crum pagum sonat; sed Ca-
riae ab eodem adscribitur.
Ultra Maeandrum sita, apud
Liu. L. XXXVIII, p. 472. H.

p. Perpereni) Perpereni,
a Perperene, de qua sect.
sup. Tiareni, a Tiare, de
qua proxime dictum est. H.

q. Tiareni) A Thyati-
renis supra commemoratis
diuersi. Gron. dat Tyareni.

r. Hierolophiensis) Ἱερο-
λοφίεις, ab Ἱερός λόφος,
quae vox sacrum collem si-
gnificat. Vide Not. et Em.

N. LXXXVII. (hic pos.)

Hierolophiensis) Sic restitui-
mus admonitu codicum R.

1. 2. Paris. etc. In Parm.

ed. Hierapolenses. In reli-

quis, Hierapolenses: quae vox

nec Graecum idioma refert,

nec Latinum. Barbarus Hy-

dropolienses confinxit, quos

hoc loco nobis obijceret.

Accedit eo quod Hierapolis

non huius Pergameni con-

uentus

ses, Apollonidenses *u.*, aliaeque inhonoraе ciuitates. A Rhoeteo Dardanium *x.* oppidum paruum abest stadia ¹LXX. Inde xviii. M. promontorium Τραπεζα *y.*, vnde primum concitat se Hellepontus. Ex Asia interiisse gentes tradit Eratosthenes, Soly-morum *z.*, Lelegum, Bebrycum, Colycantiorum, Trepse-

1. LXX. M. Ver.

ventus sit, sed Cibyrici, vt dictum est f. 29. Id nomen ab oppido factum videtur, cuius mentio in Not. episc. prou. Bithyniae, p. 45. ὁ Γάλλος, ἡ τοὶ Λόφωv. Vox ea ἱερός λόφος *sacrum collem* sonat. H.

s. Hermocapelitae) Ἑρμοκαπηλίται, quasi Mercurii caurones. Vide Not. et Em. N. LXXXVIII. (hic coll.) *Hermocapelitae*) Eorundem codicum ope, et quod tutius est, adstipulante Not. vetere episc. prou. Lydiae, in qua ὁ Ἑρμοκαπηλίας legitur, p. 45. et p. 13. Ἑρμοκαπηλίας, hanc vocem sanauimus, quae in edit. Parm. in *Hermacopelitae*, auctore deinde Herm. Barbaro, in *Harmatopolitae* commutata erat. Quamquam Lydiae ea Notitia Hermocapelitas accenseret, Pergamenae tamen illi, vt et Thyatireni, iurisdictioni paruerunt. Neque huc pertinet Ἀρματῆς oppidum, cuius Thucydides meminit, L. VIII. p. 626. vt Ortelio

visum est: nam ex eo Hermatunopolitas dici oportuisset. H.

t. Attalenses) Ab Attalia, de qua f. 32. Pantaenses, in MSS. *Pataenses*. H.

u. Apollonidenses) Ἀπολλωνίς urbs est Straboni, L. XIII. p. 625. a Pergamo stadiis XXX. totidemque a Sardibus. H.

x. Dardanium) De quo proxime hac fecit. H.

y. Trapeza) Hodie, *Capo de Ianifferi*, vnde fit arctius mare, nec iam alluit terras, vt ait Mela, L. I. c. 18. sed rursus diuidens, angusto Helleponti freto litus obuium findit. In Conc. Quinisexto, p. 119. Εὐγένιος ἐπίσκοπος πολέως Τραπεζῶν Πακατιανῆς. H.

z. Soly-morum) Soly-mi olim Pisidae appellati, vt diximus f. 24. Leleges Λέλεγες Cariam tenuere, Strabo, L. XIII. p. 611. A Bebrycibus Bithynia olim Bebrycia appellata: idem, L. XII. p. 541. et Euseb. in Chron. p. 104. De Colycantiis, Trepse-

pedis-

Trepfedorum. Ifidorus ¹ Arimos *a.*: et Capretas, vbi fit Apamia *b.* condita a Seleuco rege, inter Ciliciam, Cappadociam, Cataoniam, Armeniam. Et quoniam ferocissimas gentes domuisset, initio Dameam *c.* vocatam

XXXIV. (XXXI.) Insularum ante Asiam prima est in Canopico ostio Nili, a Canopo *d.* Menelai gubernatore (vt ferunt) dicta. Altera iuncta ponte Alexandriae, colonia Caesaris Dictatoris, Pharos *e.*: quondam diei nauigatione distans ab Aegypto: nunc e turri nocturnis ignibus cursum nauium regens. Namque fallacibus vadis Alexandria, tribus omnino aditur alueis mari *f.*, ² Stegano *g.*, Posideo, Tauro.

ro.

1. Arimaeos. V. 2. maris, Tegamo. Gr. et Al.

psedisque, vel vt codd. MSS. Trypsedis, nihil competentum. H.

a. Arimos) Sedes horum incertas fuisse Strabo fateatur L. XIII. p. 627. a quibusdam in Phrygia collocatos, L. XII. p. 579. H.

b. Apamia) De qua sect. 29. A Seleuco Nicatore condita, et vxoris nomine appellata. H.

c. Dameam) Α δαμάω *subigo, perdomo.* Id vero nomen Asiae potius haesisse arbitramur, quae ferocissimarum gentium victrix fuit, quam Apameae, etsi aliter Ortelio visum, et auctorebus indicis Pliniani, ante hunc diem. H.

d. A Canopo) Tacitus, Ann. L. II. p. 61. *Condidere Canopum oppidum Spartani, ob sepulcrum illic rectorem na-*

Vol. II.

vis Canopum, qua tempestate Menelaus Graeciam repetens, diuersum ad mare, terramque Libyam est delatus. H.

e. Pharos quondam diei etc.) Vide quae diximus L. II. f. 37. Nunc annexa continenti est: eius portus gemina arce clauditur, vulgo *les Farillons.* De nummis ad Pharum pertinentibus dicemus in Not. et Em. N. LXXXVIII. H. Vide supra, l. f.

f. Tribus omnino aditur alueis maris, etc.) *Lege: tribus omnino aditur alueis mari Stegano, Posideo, Tauro.* Salmaf. pag. 479. b.

g. Stegano etc.) Στεγανῶ, clauso, siue munito: Ποσειδῶ, siue Neptunio: et Ταύρω. De Posideo, cui a Nepruni templo nomen est. inditum, Strabo L. XVII. p. 764. H.

Hh

ro. In Phoenicio *h.* deinde mari est ante Ioppen Paria *i.*, tota oppidum, in qua^r obiectam belluae Andro-

i. subiectam. V.

h. In Phoenicio deinde mari est ante Ioppen Paria, tota oppidum, in qua obiectam belluae Andromedam ferunt, et iam dicta Arados.) Familiarum librariorum errorem permutandorum verborum, hoc etiam loco admissum opinor. Nam quod hic Pariae tribuitur, totam esse oppidum, non Pariae ignobili alioqui insulae alii auctores assignant, sed Arado celebratissimae apud cunctos insulae maris Phoenicii, de qua Strabonis et Pomponii verba supra retulimus. Erit ergo hoc loco verborum contextus talis: *in Phoenicio deinde mari est ante Ioppen Paria, in qua obiectam belluae Andromedam ferunt, et iam dicta Arados.* Quid si non ante Ioppen, sed Antioppe, et non Paria, sed parua scribendum est? ut sit Antioppe nomen insulae, sic dictae quod contra Ioppen sita sit: ut in montibus et promontoriis, Antilibanus, Anticragus, Antitaurus, Antirrhium, quod sint opposita Libano, Crago, Tauro, Rhio: et in oppidis Antarados, Antiphelus, Anticino-
lis, et in insulis, Antissa, quod opposita esset Lesbo, quae quondam Ista dicta fuit,

auctore Myrsilo, referente in primo volumine Strabone, ut rursus in Plinio ad hunc posset modum legi, *In Phoenicio deinde mari est Antioppe, in qua obiectam belluae Andromedam ferunt, et iam dicta Arados, parua, tota oppidum.* quae lectio propius ad Pomponii verba accedit, a quo etsi exiguo, divite tamen penore, multa Plinium mutuatum, in confesso est. *Pivtian. In Phoenicio deinde mari est, ante Ioppen Paria, tota oppidum, etc.*) Nulla ad Ioppen est insula, neque unquam fuit. Vide Isaacum Vossium in Melam p. 201.

i. Ante Ioppen Paria) Unde Pariani dicti apud Ios. A. I. L. XIV. c. 17. p. 487. Paria porro id saxum est, quod Ioppae civitati proiacere ante dixit, f. 14. in quo viculorum Andromedae vestigia servari aiebant. Vide Not. et Em. N. LXXXIX. (hic adi.) *Ante Ioppen Paria*) Ita libri omnes, ex quibus emendandus Mela, L. II. c. 7. *Arados etiam in Phoenice est parua, quantum patet, tota oppidum.* Lege, *Arados etiam in Phoenice est, et Paria, quantum patet, tota oppidum.* Nec Vossio assentimur,

Andromedam ferunt: et iam dicta *k*. Arados: inter quam et continentem, quinquaginta cubita alto mari, (vt auctor est Mucianus *l*.) e fonte dulcis aqua tubo coriis facta, vsque ¹ a vado trahitur.

XXXV. Pamphylium mare, ignobiles insulas habet. Cilicium ex quinque maximis Cyprum *m*., ad

Hh 2

ortum

1. vsque ad vadum. *V*.

timur, aienti, Annot. in Melam, p. 202. ex eo Pomponii textu Plinium potius, quam ex Plinio Melam emendandum esse. Nam praeterquam, quod Iosephus, vt dixi, L. XIV. A. I. c. 17. p. 487. Παριανῶν prope Ioppen meminit, Notit. ant. eccl. p. 85. inter suffraganeos Archiepiscopi Tyrensis, Accanensem habet, Sidonensem, Berytensem, et quarto loco *Paris*. qua voce mutila, vt apparet, num Parisiensis pro Ioppenfi sedes intelligatur, aestimandum aliis relinquimus. H.

k. Et iam dicta) sect. 17. H.

l. Mucianus) Adde et Aristot. Hist. Anim. L. VIII. c. 3. p. 865. Strabonem, L. XVI. p. 753. et 754. et Aelian. Hist. Anim. L. IX. c. 64. De ratione ea eliciendae aquae dulcis ex ipso mari Plinius iterum infra, L. XXXI. f. 37. H.

m. Cilicium ex quinque maximis Cyprum) Legendum reor, ex VII. maximis Cyprum. Strabo libro XIV. Quidam post captam Troiam

dicunt insulas Gymnesias ab eis habitatas, quarum maiorem Timaeus ait maximam esse post VII. Sardiniam, Siciliam, Cyprum, Cretam, Euboeam, Cyrum, et Lesbum. Pint.

Ex quinque maximis) Interni maris septem insulas maximas Strabo numerat, L. XIV. p. 654. Sardiniam, Siciliam, Cyprum, Cretam, Euboeam, Corsicam, Lesbum. Plinius Euboeam et Lesbum accenset minoribus, quae Ptolemaei quoque sententia est. In his regionibus Hermiam regulum Plinius laudat, L. XXXVII. f. 17. Est et in Thesuro Regio nummi e plumbo antiquus, in quo caput est diadematum, ac barbatur, regis Euagorae: retro, in ambitu; ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΕΥΑΓΟΡΟΥ ΚΥΠΡΙΩΝ. Corona laurea, in medio aquila est, dextro pede fulmen, sinistro volucrem tenet. Titulus Βασιλέως, et tota forma nummi, post Alexandrum M. vixisse hunc Euagoram clamant; sed ante Ptolemaeum Philometo-

rem;

ortum occasumque Ciliciae, ac Syriae obiectam, quondam IX. regnorum *n.* fedem. Huius circuitum Timosthenes ¹ CCCXXVIII. *o.* M. D. prodidit. Isidorus CCCLXXV. M. Longitudinem inter duo promontoria, Dinaretum *p.* et Acamanta, quod est ad occasum, Artemidorus ² CLXII. *q.* D. ³ Timosthenes CC. Vocatam ante Acamantida *r.*, Philonides: Cerastin *s.*

Xena-

1. Sic ex MS. emend. Hard. consent. Pineus CCCXXIX.

Gr. et Al. *2.* Sic et M. Vet. CLX. *Gr. et Al.*

3. Timost. vocavit. V.

rem, cui Cyprus insula paruit, ac forte post ipsum. H. *n.* IX. regnorum) Mela, L. II. c. 7. Id quomodo accipiendum sit, ex Strabone liquet, aiente L. XIV. p. 684. singulas vrbes singulis olim tyrannis paruisse: praecipuas nimirum. H.

o. CCCXXVIII.) Strabo, L. XIV. p. 682. stadiis definit ambitum insulae ter mille et quadringentis, quae sunt omnino passuum millia CCCXXV. Dissentit ab aliis Isidorus, quod is sinuum lacinias omnes non ingreditur. H.

p. Dinaretum) Hodie Capo S. Andrea. Acamantidi, cui ab Acamante Thesei F. Hesychio teste, nomen est inditum, nunc nomen est, Capo S. Pifano, hoc est S. Epiphanii. Ἀκάμας ἀγρᾶ Prolemaeo, L. V. c. 14. et Straboni, l. c. Hesychio, p. 47. Ἀκαμαντὸν ὄρος ἐν Κύπρῳ. H.

q. Artemidorus CLXII.)

Vide Not. et Em. N. XC. (hic adi) Artemidorus CLXII.) Sic libri MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. et vet. Dalec. Adstipulatur Artemidorus ipse, qui in epitome, quam Agathemerus fecit, L. I. Geogr. c. 5. longitudinem Cypri ait esse stadiorum α. τ', MCCC. quae passuum omnino efficiunt, CLXII. M. D. In editis hactenus, CLX. M. D. H.

r. Acamantida) Vel ab Acamante promontorio, vel ab Acamante Thesei F. H.

s. Cerastin) Cerastiam vocari Xenagoras scripsit ὅτι πολλά κέρατα, τὰτ' ἐστὶ πολλὰς ἐξοχὰς ἔχει, multis promontoriis superciliofa est ac erecta: quamuis sint qui ideo sic dictam putent, quod aliquando in ea cornuti fuerint homines. Dicta et Sphecia ab incolis Spheciibus, vel a Vespis. Rhod. cap. I. XXX. Dal.

Cerastin) Κεραστὶς est Stephano, aliisque: Κεραστία Lyco-

Xenagoras, et Aspeliam *t.*, et Amathufiam, et Macariam *u.*: Astynomus Crypton *x.*, et Coliniam *y.* Oppida in ea xv. Nea *z.*, Paphos, Palaepaphos, Curias *a.*, Citium *b.*, Corineum *c.*, Salamis, Amathūs,

Hh 3

thūs,

1. Sic et Tol. Paphos Gr. et Al.

Lycophroni, p. 72. Quem in locum Tzetzes animadvertit duplicem esse huius nominis rationem: alteram ab Androcle excogitatam, quod essent cornuti incolae: quod secutus videtur Ouid. Metam. L. X. v. 223. *Atque illos, gemino quondam quibus aspera cornu Frons erat, unde etiam nomen traxere Cerafae.* Alteram a Xenagora, quem Plinius laudat, ob crebra promontoria, quae Graeci κέρατα appellant: *ὡς δὲ Ξεναγόρας ἐν τῷ Περὶ νήσων, διὰ τὸ ἔχειν πολλὰς ἐξοχὰς, ὡς κέρατα καλοῦσι, Κερασία ὠνομάσθη.* H.

1. Et Aspeliam) Forte, et Spbeciam, Σφήκειαν: sic enim a Lycophrone vocatur, l. c. et a Stephano. H.

u. Macariam) A felicitate, seu vbertate foli, caelique temperie. H.

x. Crypton) Stephanus: *Ἀσύννομος δὲ Φησι Κρύπτον κελῆσθαι, διὰ τὸ κρύπτεσθαι πολλὰς, ὑπὸ τῆς θαλάσσης, quod saepe a mari absconditur. Sic Eustath. in Dion. H.*

y. Coliniam) MSS. Coloniā. An Corineam, Co-

roneamue, a Corinaeo oppido, vel Corone, de quo mox vt ab Amathunte Amathufiam? An Κολωνία potius a crebris collibus et promontoriis? H.

z. Nea Paphos) Νέα Πάφος, καὶ ἡ παλαιὰ Πάφος; noua et antiqua Paphos. Vtriusque meminit Strabo, L. XIV. p. 683. Voculam Nea ex MSS. R. I. 2. Col. 1. 2. Paris. addidimus. A vetere noua distabat, stadiis LX. teste Strabone. Nunc iacet vtraque. Olim in occidentali latere insulae. H.

a. Curias) Stephano, Κερίον, πόλις Κυπρε, ἡ χώρα Κερίας. Ptol. L. V. c. 14. in latere est meridionali insulae. Nunc Audimo, iuxta promontorium, quod Ptolemaeo Κερίας ἀκρὰ dicitur, nunc est Capo delle Gatte. H.

b. Citium) Κίτιον πόλις, Ptol. l. c. in australi litore. Nunc Cbiti: et vicino promontorio nomen inde, Capo de Cbiti. Hinc Zeno Κίτιεύς, perperam aliter stante Cuiacio, L. III. Obs. c. 38. H.

c. Corineum, Salamis) In Notit. eccl. prou. Cypri insulae,

thūs d., Lapethos e., ¹Soloe f.: ²Tamaseus g., Epidarum h., Chytri i., Arfinoë k.: ³Carpasium l., Golgi m. Eūere et ibi Cinyria n., ⁴Marium o., Ida-

1. Solus. Pinetus. 2. Tamafus, Epidaurum. V. 3. Carpalium, Golgae. V. 4. Murium. V.

fulae, quinto loco Κόρην nominatur, p. 35. quod Plinii Corineum est. Decimo tertio, Κυρηνία quae Scylacis, p. 39. Κερύνεια est, Ptolemaei Κερωνία, Boreae obuersa, quae nunc Cerines. Plinii Corineum, austro: litus enim australe in praesenti legit: mox flectit cursum ad Solis exortum, vbi Salamis a Ptolemaeo collocatur, l. c. Haec postea Constantia Κωνσταντεία dicta, S. Epiphaniī sede clara. Ex eius deinde ruinis haud procul a vetere oppido, excitata Famagousta est. Non est autem Plinii Corineum, Stephani et Porphyrii Κορώνη, vt Meursio visum, in Cypro: cum Κορώνη verus ipsa Salamis sit. H.

d. Amathūs) Ἀμαθῦς, Ptol. in meridionali ora. Nunc Limisso. H.

e. Lapethos) Λάπηθος, πόλις Κύπρου, Stephano: in boreali insulae latere a Ptolemaeo collocatur, hodieque Lapitho dicitur. H.

f. Soloe) Σόλοι, Ptolemaeo l. c. contra Boream iacet. H.

g. Tamaseus) In mediter-

raneis Cypri oppidis, Ταμασσός Ptol. L. V. c. 14. et in Notit. eccl. Ouid. Met. L. X. v. 644. Est ager, indigenae Tamasenum nomine dicunt, Telluris Cypriae pars optima. H.

b. Epidarum) Lufignano, Pizarreuil. H.

i. Chytri) Χύτροι Stephano, et Harpocr. In Not. eccl. p. 35. Κύτροι. Ptolemaeo, Χύτρος, in ciuitatibus mediterraneis. H.

k. Arfinoe) Gemina eo nomine fuisse videtur in Cypro ciuitas: altera in Boreali ora, quae nunc Alexandretta, Ptolemaeo memorata L. V. c. 14. mediterranea altera, de qua nunc Plinius: incolis Arzes. Stephano, Μάριον vt mox dicemus. H.

l. Carpasium) Καρπασίος Stephano: Scylaci, p. 39. Καρπάσεια. In Not. eccl. Καρπασήν. Latere insulae orientali collocatur a Ptol. L. V. c. 14. H.

m. Golgi) Nomen habet a duce Golgo, inquit Stephanus. Veneri sacrum oppidum. Catullus, in Epithal. Quaeque regis Golgos, quae-

Idalium *p.* Abest ab Anemurio *q.* Ciliciae quinquaginta M. pass. Mare, quod praetenditur, vocant Aulona *r.* ¹ Cilicium. In eodem situ *s.* Eleusa insula est: et quatuor, ante ² promontorium *t.* ex aduerso Syriae, Clides *u.*: rursusque ab altero capite *x.* Stiria. Contra Neampaphum Hierocepia *y.* Contra

Hh 4

tra

1. Cilicum. Ch. 2. promontoria. Ex aduerso. Vet.

quaeque Idalium frondosum.

Incerti plane situs. H.

u. Cinyria) Cui nomen a Cinyra rege datum teste Nonno L. XIII. Dionys. p. 378. Non est Scylacis Κερύνεια, aut Κερωνία Prolemaei, ut visum est Spanhemio. H.

o. Marium) Scylaci p. 39. Μάριον πόλις ἑλληνίς. Ex ipsius ruinis creuisse mediterranean Arfinoen, ex Stephano colligimus: Μάριον, inquit, πόλις Κύπρου, ἡ μετονομασθεῖσα Ἀρσινόη. Et verbo Ἀρσινόη. Ἀρσινόη Κύπρου, ἡ πρότερον Μάριον λεγομένη. H.

p. Idalium) Ἰδάλιον, πόλις Κύπρου, Stephano, Veneri, ut diximus, sacrum. H.

q. Anemurio) De quo sect. 22. H.

r. Aulona) Αὐλώνη Κιλίκιον pariter id fretum Prolemaeus vocat, L. XV. c. 14. hoc est, *canalem Cilicium*: hodie *mer de Caramanie*. H.

s. In eodem situ) In Cilicio mari. Insulae nomen Ἐλεῦσα apud Strabonem,

L. XIV. p. 651. et alibi passim: a Rhodo dissidet stadiis CXX., hoc est passuum milia XV. Stephano eadem, ut videtur; Ἐλεῦσα, νῆσος Κιλικίας, nisi mendum sit librariorum. H.

t. Ante promontorium) Damaretum scilicet, quod Syriae obuertitur. H.

u. Clides) Κλειδες Ptol. L. V. c. 14. quasi clauēs. Straboni duae tantum exiguae insulae, L. XIV. p. 682. sed saxa verius appellaueris. Herodoto, L. V. Terpsichore, p. 330. n. 108. Κληίδες τῆς Κύπρου. H.

x. Ab altero capite) Altero videlicet promontorio, Acamante, quod occasum spectat. Aduersam huic interpretationem ab aliis allatam nil moror. Styriam porro intelligi arbitror, cuius incolae ab Herod. L. VIII. Vran. n. 1. p. 464. et n. 46. p. 477. Στυρῆες appellantur. H.

y. Hierocepia) Ἱεροκηπία, seu sacer hortus Straboni, iuxta Neam Paphum, L. XIV.

tra Salamina, ¹ Salaminiae z. In Lycio a. autem mari Illyris, ² Telendos, Attelebussa, Cypriae tres steriles, et Dionysia, prius Caretha dicta. Deinde contra Tauri promontorium pestiferae nauigantibus ³ Chelidoniae totidem b. Ab iis cum oppido Leucolla c., Paetyae: ⁴ Lafia d., Nymphais, Macris, ⁵ Megista e., cuius ciuitas interiit. Multae deinde ignobiles. Sed contra Chimaeram ⁶ Dolichiste f.,
¹ Chi-

1. Salaminiae Gr. et Al. 2. Tolandros. V. 3. Sic quoque Vet. Chelidoniae: totidem ab iis cum oppido Leucolla Paetyae, Gr. et Al. 4. Elysia, Nymphalis, Meris. V. 5. Maxima. Ptol. 6. Dolichae. V.

L. XIV. p. 684. sed nūm insula ea sit, non satis plane dicit. H.

z. Salaminiae) Contra Salamin, siue Famagustam, et Carpasium sitae: vnde et Καρπασία νῆσοι appellatae a Strabone, L. XIV. p. 682, et a Ptol. L. V. c. 14. H.

a. In Lycio) Ex iis haeceteris scriptoribus memoratae. Ἀττελέβουσα, sic appellata, a copia bruchorum: est enim Graecis ἀττελέβος bruchus. A Ptolemaeo, L. V. c. 5. inter Pamphylliae insulas collocatur. Διονυσίας vero νῆσος a Scylace p. 37. prope Chelidonias. Vide etiam Stephanum, verbo Δονυσία. H.

b. Chelidoniae totidem) Quot Cypriae, nempe tres. Χελιδονία, Straboni L. XIV. p. 666. Mela, L. II. c. 7. Quae contra Tauri promontorium importune nauigantibus obiacent, Chelidoniae no-

minantur. Festus Auienus, v. 694. Inde Chelidoniae tres sese gurgite tollunt. H.

c. Cum oppido Leucolla) Paetyas insulas pagis vicisque solum constare, non oppidis significat: oppidum aliud ibi nullum esse, quam quod in promontorio vicino Pamphylliae situm, cui Leucolla pariter nomen esse diximus, s. 26. H.

d. Lafia, etc.) Λασία, quod filuis agrestibus horrens et hirsuta: Νυμφαίς, quod Nymphis sacra: Μακρίς, quod in longum porrecta: Haec quatuor insularum nomina, quae Paetyae vocantur. Quarta enim Megiste est. H.

e. Megista) Ptol. L. V. c. 3. et Stephanus: Μεγίστη, πόλις καὶ νῆσος τῆς Λυκίας. Scylaci, p. 37. νῆσος Ῥοδίων, Rhodiorum iuris, Μεγίστη maximam sonat. H.

f. Dolichiste) Inter Lycii

¹Chirogylium *g.*, ²Crambuffa *h.*, ³Rhoge *i.*, Enagora VIII. mill. passuum, Daedaleôn duae *k.*, ⁴Cryeon tres, Strongyle, et contra ⁵Sidyma Antiochi, Glaucumque versus amnem Lagusa *l.*, Macris *m.*, Didymae, Helbo, Scope, Aspis *n.*: et in qua oppidum interiit, ⁶Telandria *o.*: proximaque *p.* Cauno Rhodussa *q.*

Hh 5

XXXVI.

1. Chirodybon. *Cb.* 2. Crambis. *V.* 3. Aroge. *V.*
4. Cryeon, tres Strongylae. *V. et M.* 5. Solima.
Strab. 6. Cyllandria. *V.*

cii maris insulas Δολιχίση Ptol. l. c. hoc est, in longum porrecta. H.

g. Chirogylium) Forte Chirodilion. Vide Not. et Em. N. XCI. (hic adi.) Chirogylium) MSS. proxime laudati, cum Chiff. Chirodilion, quod sincerius arbitrator: ut sit χειροδέλιον nomen insulae factum, ab incolarum timiditate et ignavia. H.

b. Crambusa) Stephano, Κραμβύσσα, νῆσος περὶ Σελουκίαν τῆς Ἰσαυρίας. Straboni, L. XIV. p. 680, iuxta Corycum promontorium, Κραμβύσσα νῆσος. H.

i. Rhoge) Ρώγη, νῆσος ἐπὶ τῇ Λυκίᾳ, Stephano. H.

k. Daedaleôn) Δαιδαλέων, hoc est, contra illud Cariae oppidum, quod Daedala diximus, f. 29. insulae duae Daedalemum appellatae in alto obiacent: contra Crya, Cryensium tres: contra Σίδυμα Lyciae, Antiochi no-

mine vna. Sic inferius, f. 38. Insulae quae Pisistrati vocantur. Tamen MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. pro Cryeon tres, habent Cypron tres. H.

l. Lagusa) Stephanus: Λαγύσσα, νῆσος περὶ Κρήτην, post Strabon. L. X. p. 484. A copia leporum nomen accepit. De Glauco amne diximus in Caria, f. 29. H.

m. Macris) Μακρίς, a longitudine: a numero, et paritate, Δίδυμαι. In MSS. deinde R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. vnica voce, Helboscope, forte pro Helioscope, Ἡλιοσκόπη. Sic enim Ἡλιοτρόπιον Thessaliae vrbem nouimus. H.

n. Aspis) Stephanus, verbo Ἀσπίς. Ἐστὶ καὶ νῆσος πρὸς τῇ Λυκίᾳ. H.

o. Telandria) Contra Telandrum Lyciae, Cariaeue oppidum, de quo f. 28. vnde et insulae nomen imperitum. H.

p. Pro-

XXXVI. Sed pulcherrima et libera Rhodos r., circuitu s. ¹cxxv. mill. pass. aut si potius Isidoro credimus;

1. Sic et Cb. CXXX. Gr. et Al.

p. *Proximaque Cauno Rhoduffa*.) Legebatur ante Hermodolaum, *Proximaque Cunorhodosa*, ipse *Cunorhodossa* correxit, non recte. Nos tum ex Stephano, tum ex vetere utroque codice sic scribimus, *Proximaque Cauno Rhoduffa*. Nam ambo exemplaria *Cauno* legunt non *Cuno*, et Caunus vrbs est Cariae, parum a Rhodo subimora, apud omnes decantata, vnde ficus illae Caeneae, quae Crasso in Parthos proficiscenti omen fecere. De Rhoduffa autem insula Stephanus: Schinuffa, vt Rhoduffa, Phocica insula. Est eidem Rhoduffa vrbs Argiuae regionis. *Pint.*

q. *Rhoduffa*) Ρόδουσα. H.

r. *Libera Rhodos*.) Rhodiis concessum, vt libertatem ac suas leges haberent, auctor est Strabo, L. XIV. p. 652. ἀπὸ Ρωμαίων αὐτόνομος διετελέσε. Suet. in Claudio, c. 25. *Libertatem Rhodiis ob poenitentiam veterum delictorum reddidit.* Quo αὐτονομίας beneficio vt fruerentur, pependisse didrachmon videntur: quod Iudaeos quidem fecisse vt eodem iure gauderent, scimus ex Dione, L. LX. Rhodiorum est,

praeter alios a nobis alibi memoratos, nummus ille aereus magnae molis e Gaza Regia, qui ex vna parte caput turritum, non Agrippinae Claudii certe, quod ridiculum est suspicari, sed Ioniae, vt titulus admonet; quae prouincia ciuitates complectitur ab Herodoto memoratas, L. I. n. 145. et in his Rhodum. Epigraphae sic est diuisa, vt sit dextrorsum ΚΑΑΤΔΙΟΤ Τ ΠΕΡ; sinistrorsum, ΙΩΝ ΣΕΒΑΣΤΟΤ. In parte auersa Solstans capite radiato, hoc est, Oriens trophaeo coronam imponit, adiecta tantum ea voce, ΔΙΔΡΑΧΜΟΝ: quae in nummis dumtaxat Rhodiorum legitur. Delineatus hic autem locus est Hyperioni, quod Solis nomen est apud Hom. *Odyss.* α. v. 24. Iam cur in contraria ipsius effigie parte scriberetur: et inter Κλαυδῖς ac Σεβαστῖ nomina? Sed legi oportet ΚΑΑΤΔΙΟΤ Τ ΠΕΡ ασπιςῖ ΙΩΝων ΣΕΒΑΣΤΟΤ. *Claudii Propugnatoris Ionum Augusti.* Nihil simplicius, aut verius. Est et ex aere maximae molis nummus eximius, qui Iouis vultum parte priore exhibet: altera titulum ΠΙΤΟΛΕΜΑΙΟΤ ΒΑΣΙ-

dimus, ciii. Habitata vrbibus, Lindo t., Camiro, Ialyfo, nunc Rhodo. Diffat ab Alexandria Aegypti ¹ DLXXVIII. mill. vt Ifidorus tradit: vt Eratosthenes, CCCCLXIX. mill. vt Mucianus u., d. a Cypro CLXVI. Vocitata est antea Ophiufa x., Asteria, Aethraea, Tri-

i. DLXXXIII. Ch.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ: cum aquila, quae fulmini infistit: et inter aquilae pedes est: quod ibi esse arbitramur: Χαλκός Ροδίων, Aes Rhodiorum. H.

s. *Circuru*) CXXV. Strabo, L. XIV. p. 655. stadia habet DCCCCXX. hoc est CXV. mill. pass. H.

t. *Lindo etc.*) Complexus est versiculo eas Hom. in Catal. v. 163. Λίνδον, Ἰηλύσσον τε, καὶ ἀργινόνε-
τα Κάμειρον. In vnam deinde coaluisse vrbem, Rhodum nomine, auctor est Conon apud Photium in Bibl. cod. 186. p. 456. Diodor. L. XIII. Bibl. p. 196. Strabo, l. c. H.

u. vt *Mucianus, D.*) Muciano Strabo suffragatur, L. II. p. 125. cum a Rhodo Alexandriam traiectum ait esse stadiorum quater mille. H.

x. *Ophiufa*) Dicta est a multitudine serpentum, quos ea tempestate delatus Phorbas Triobae filius occidit: Asteria ab Astri figura, Aethraea a serenitate, quia illic nunquam tantae nubes sunt, vt aliquando de die sol non

cernatur: Trinacria a tribus oppidis eminentibus: Corymbia a specie Corymborum hederarum: Poëssa ab herbido virore. Had. Jun. c. 115. III. Straboni vocata fuit et Stadia et Telchinia. Pontiam vocat Pindarus, vt Pelagiam Marcellinus lib. XVII. Pindarus Ialyfon, aureo imbres perfusam scribit ob diuitias et summas opes. ἔνθα πότε βρέξε θεῶν βασιλεὺς χρυσαῖς νιφάδεσσιν πέλιω. Dalecamp.

Ophiufa) Ὀφίσσα Straboni, p. 653. Ὀφίσσα Stephano, a copia serpentium, vt ait Heraclides, cap. de politia Rhodiorum, Ἀσεία, vel ab Asterio rege: vel quod a longe aspicientibus cerneretur, instar fide-
ris, ὡς ἀστὴρ, quod in simili alterius oppidi nomine Stephanus coniectat. Αἰθραία Stephano quoque Rhodus appellata, ob aeris serenitatem: Rhodi enim nunquam tanta nubila obduci, vt non aliqua hora sol cernatur, diximus L. II. f. 62. Τριωνεία, a forma, quae illi triquetra, teste Const. Por-

Trinacria, Corymbia, Pœcessa, Atabyria ab rege :
deinde ¹Macaria, et Oloëssa. Rhodiorum insulae *y.*,
Carpathus, quae mari *z.* nomen dedit : Casos,
²Achne olim *a.* : Nisyros distans ab Gnido XII. mill.
D. Porphyris *b.* antea dicta. Et eodem tractu me-
dia inter Rhodum Gnidumque Symec. Cingitur
³XXXVII. mill. D. Portus benigne praebet octo. Prae-
ter has circa Rhodum, Cyclopis *d.*, ⁴Steganos, Cor-
dylusa,

1. Sic et Pomp. Mela. Ex MSS. quoque em: Hard. Pœces-
sa — Macaria. Macria, Gr. 2. ac duae Calymmae,
Gyros. M. Suyrus. V. 3. XXX. ex recent. 4.
Torganon. V. Teganon Gr. et Al.

Porphyrog. L. I. Them. 14.
Κορυμβία, quod emineat:
vel quod ederae corymbos
referat. Ποιήεσσα, quod
herbosa fit et frugifera. Ἀ-
ταβυρία, vel a rege, vel a
monte, qui Rhodi celeberrimus.
Ἀταβυριον ὄρος Ῥό-
διον, apud Tzetz. Chil. IV.
hist. 138. v. 390. ubi Iouis
templum, qui Ἀταβυριος
inde et ipse dictus est. Τα-
βυρία Διὸς ἱερὸν in insula
Rhodo, apud Appian. in Mi-
thridat. p. 187. pro Ἀταβυ-
ρία. Μακαρία, ob caeli so-
lique temperiem, teste Me-
la, L. II. c. 7. et Diod. Sic.
L. V. Ὀλοέσσα denique,
hoc est, malefica, exitiosa,
ob serpentium, quibus sca-
tebat olim, venenum. H.

y. Rhodiorum insulae) Has
quoque complexus Home-
rus, II. β'. in Catal. v. 183.
Οἱ δ' ἄρα Νίσυρον τ' εἶχον,
Κράπαδόν τε, Κάσον τε. H.

z. Quae mari) Carpathio.
Ipsa nunc Scarpanto dicitur:
et ab ea mari nomen. H.

a. Achne olim) Ἀχνη Grae-
cis maris asperginem, spu-
mamque significat: atque id
insulae fortassis nomen in-
ditum, quod marinis flucti-
bus crebro illidatur. H.

b. Porphyris) A purpurarum
multitudine. Stephanus: Νί-
συρος, μία τῶν Κυκλάδων,
— ἐκαλεῖτο καὶ Πορφυρίς
ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ πορφυ-
ρῶν. Sic etiam Eustath. in
Iliad. β'. p. 318. H.

c. Syme) Straboni, L. XIV.
p. 656. Σύμη plane eodem
situ. Stephano quoque et
Scylaci, p. 38. et ante omnes
Herodoto, L. I. Clio, p. 72
n. 174. H.

d. Cyclopis etc.) Κυκλω-
πίς, Στεγανός, Κορδυλάσα.
Pamphylicae vrbs est Κορδυ-
λος apud Stephanum, sed
longe ea hinc distita. H.

dylusa, ¹Diabetae e. iv. ²Hymos f., Chalce g. cum oppido, ³Seutlusa h., ⁴Nartheclusa i., Dimastos, Progne: et a Gnido, ⁵Cifferussa, ⁶Therionarce: Calydne k. cum tribus oppidis, Notio, Nisyro, Mendetero: et in Arconneso l. oppidum Ceramus. In Cariae ora, quae ⁷vocantur Argiae, numero viginti, et ⁸Hyetussa m., Lepfia, Leros. Nobilissima autem

1. Diabete. Cb. 2. Hyrmos. Cb. 3. Teutlusa. Steph. 4. Nartheclusa. Cb. 5. Ciferusa Gr. 6. Terion, Archia. V. 7. vocatur. V. 8. Etheclusa. V. Havrusa. Cb.

e. Diabetae) Circa Symen positae. Stephanus: Διαβηται, νησοί περι Σύμην. τὸ ἐθνικὸν, Διαβητᾶϊος. H.

f. Hymos) - Ita R. i. 2. Colb. i. 2. etc. Chiff. Hyrmos. Forte Irmos, Εἰρμός. H.

g. Chalce) Inter insulas circa Rhodum habitatas a Scylacè haec numeratur: p. 37. Κατὰ δὲ τὴν Ρόδον αὐδὲ νησοί εἰσιν οἰκισμέναι, Χάλκεια, Τήλος, Κάσος. Thucydidi, l. VIII. p. 582. Χάλκη. Eadem Chalcia Plinio, l. XVII. f. 3. H.

h. Seutlusa) Attice Τεὐτλυσσα Stephano: Thucydidi, l. e. Τεὐγλυσσα mēdo-se. Insula Ioniae est, haud procul Halicarnasso. H.

i. Nartheclusa etc.) Ναρθηκώεσσα, a ferularum laeto proventu: Διαμασός, a duplici montis iugo. Πρὸκηνη, ab hirundinum copia. Κισσηρώεσσα; a pumicum mul-

titudine, Θηριοναρχη, ab infita terrae vi, serpentibus quae litus attigerint, torporem inferendi. H.

k. Calydne) Libentius Calydnae agnouerim, numero multitudinis; vides omnino fuisse videantur, et suum cuique oppidum assignetur. Et certe sunt, quas Homerus describit loco proxime citato: Οἱ δ' ἄρα Νίσυρον τ' εἶχον, Κραπαθόν τε, Κάσον τε, καὶ Κῶν Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας. Vide quae de Calydnis diximus l. sup. in Not. et Em. N. LXXXVIII. H.

l. In Arconneso) Ἀρμόννησος, contra Halicarnassum posita, Straboni, l. XIV. p. 656. H.

m. Hyetussa) Τετρώεσσα, obnoxia imbribus. Ληψία. Λέρως Straboni, l. XIV. p. 635. H.

autem in eo sinu Cos *n.*, ab Halicarnasso quindecim mill. pass. distans, circuitu centum: ut plures existimant, ¹ Merope *o.*, vocata: ² Cea, ut Staphylus *p.*: Meropis *q.*, ut Dionysius: dein Nymphaear. Mons ibi Prion *s.*: et Nisyron *t.* abruptam ³ illi putant, quae Porphyris antea dicta est. Hinc ⁴ Caryanda *u.* cum oppido. Nec procul ab Halicarnasso Pidofus. In Ceramico autem sinu Priaponefos *x.*, Hipponnefos, Psyra, Mya, Lampsemandus *y.* Passala,

1. Meropis vocata, ut Staphylus, Cos, Meropis. ut Dionys. Ex Strabon. et Higino. Pint. Cea. V. 2. Cos, ut Staphylus, Gr. et Al. 3. illinc putant. 4. Caryanda. Ch.

n. Cos) Κῶς, Hippocratis patria. Nautis Lango dicitur. Graecis Singo, derivata voce ab εἰς τὴν Κῶ. H.

o. Merope) A Merope quodam, qui eam insulam tenuerit: ab eius deinde filia, Coon appellatam, auctor est Hygin. L. II. Astron. Poet. c. de Aquila, p. 67. Coenses Homerus in hymno Apollinis, Μέροπες vocat. H.

p. Cea, ut Staphylus) Ita MSS. omnes, non Cos. H.

q. Meropis) Stephano quoque et Straboni, L. XV. p. 686. Μεροπίς. Vide et Eustath. in Il. β. p. 318. H.

r. Nymphaea) Ab uxore Meropis, cui nomen Ethe-mea: ortus a Nympharum genere. Hygin. l. c. H.

s. Prion) Πριών Graecis dicitur. H.

t. Et Nisyron) De quadri-

etum est proxime ante, haec sect. Hanc insulae Coe abruptam putauere, Apollodorus, L. I. de diis, p. 21. et Eustath. ad Dionys. v. 526.

p. 76. ὁ Νίσυρος -- οὕτω καλεσμένη ἀπὸ τῆς νέω καὶ τῶ σῦρω, διότι ἀποκοπέσθαι τῆς νήσου τῆς Κω -- ἐπέσθη τῶ Γίγαντι, etc. H.

u. Caryanda) MSS. Caryanda. H.

x. Priaponefos) Πριάπητος νήσος. Ἰππώνησος, πόλις Καρίας Stephano, qui πόλιν pro νήσω saepe usurpat. Ψόρα, νήσος μικρά, πλησίον Χίος, Stephano: Hesychio, Ψυρή, Homero, Ψυρία, L. III. Odyss. H.

y. Lampsemandus) In MSS. R. I. 2. Colb. 1. 2. et Lampsaemyndus. Forte Lampsis, Myndus: Λάμψις, Μύνδος. H.

Passala z., Crusa a., Pyrrheb., Sepiussa, Melano: paulumque a continente distans, quae vocata est Cinaedopolis, probrosis ibi relictis a rege Alexandro.

XXXVII. Ioniae ora ¹Tragias c., et Corseas d. habet, et Icaron, de qua e. dictum est: Laden f., quae prius Late vocabatur: atque inter ignobiles aliquot, duas Camelidas g. Mileto vicinas: ²Mycalae h., Trogilias tres: Pfilon, Argennon, ³Sandalion: Samon

1. *Aegeas Gr. et Al. Trageas, ex Strab. et Prol.* 2. *Mycalae Trogilian, Trogilias tres, Phyllion, Arch. etc. Cb. Mycalen, Trogilias, Trepssilion Gr. et Al. 3. cap. 7. III. Sardinia, Sandalioris, et Ichnusa dicitur.*
- z. *Passala*) Πάσσαλα, f. *Laden*) Λάδη, νῆσος Μυλαστέων ἐπίγειον, My- Αιολίδος, Stephano. Herod. lassensium nauale, Stephano. L. VI. Erato, p. 336. n. 7. H. ἡ δὲ Λάδη, ἐστὶ νῆσος μικρὴ ἐπὶ τῇ πόλει τῇ Μιλησίων κειμένη, contra Milerum obi- iacens. Herodot. sequitur Strabo, L. XIV. p. 653. et Paulsan., L. I. Attic. p. 66. H.
- a. *Crusa*) In MSS. *Crysa*. Forte pro *Crysa*, Χρύση. H.
- b. *Pyrrhe*) In MSS. *Pyrrhaeusa* Πυρρῆυσα. Μοx Σηπίυσα, a frequentibus in eo mari sepiis. Melano, vel Μέλαινα a nigredine, ut videtur. H.
- c. *Tragias*) Τρωγίας. Vide Not. et Em. N. XCII. (hic pos.) *Tragias*) Ita rescriptimus, pro *Aegeas*, quae in hoc tractu nullae fere fuerunt. At ibi Τρωγίαν agnoscit Thucydides, L. I. p. 75. H.
- d. *Corseas*) Κορσεαι, νῆσος τῆς Ἰωνίας, ἀντικρὺ Σάμου, ex eoducto insulae Sami posita, Stephano. Κορσίας appellat Strabo L. XIV. p. 636. H.
- e. *Icaron, de qua*) L. IV. f. 23. H.
- f. *Laden*) Λάδη, νῆσος Αἰολίδος, Stephano. Herod. L. VI. Erato, p. 336. n. 7. ἡ δὲ Λάδη, ἐστὶ νῆσος μικρὴ ἐπὶ τῇ πόλει τῇ Μιλησίων κειμένη, contra Milerum obi- iacens. Herodot. sequitur Strabo, L. XIV. p. 653. et Paulsan., L. I. Attic. p. 66. H.
- g. *Camelidas*) A protuberante, camelorum instar, dorso traxisse nomen videntur, καμηλίδες. H.
- h. *Mycalae*) Habet, inquit, Ioniae ora Mycalae vicinas insulas tres, Trogilias appellatas: quarum haec nomina: Ψιλός, id est, glabra, seu arboribus et fruticibus vacua. Ἀργεννός, id est, candida. Σανδαλιός, vel Σανδαλιώτης, a forma, qualem Sardiniae esse diximus libro superiore. Ante Τρωγίλιον promontorium, de quo sect. 31. Τρωγίλιον νῆσον agnoscit Strabo, L. XIV. p. 836. Est autem Μυκά-

Samon liberam *i.*, circuitu octoginta septem mill. passuum: aut, vt Isidorus, centum: ¹ Partheniam *k.* primum appellatam, Aristoteles tradit: postea ² Dryusam *l.*, deinde Anthemusam. Aristocritus adiicit Melam-

- i. Partheniam. V. Basil. Parthenum. Rhodig. 48. 2. Adriissam, Steph. Strabo haec nomina omnia tribuit Samo- thraciae, non Samo.*

Μυκάλη locus in continen- te Ioniae contra Samum, teste Herodoto, L. I. n. 148. et Strabone, L. XIV. p. 637. H.

i. Samon liberam) Samon insulam Apul. 2. Florid. Frumento pigram, aratro irritam, foecundam oliuetis, ait, nec a vitatore, nec ab oli- toire scalpi, sed totam eius quamuis frequentibus incolis, hospitibus celebris, culturam esse in furculo, et sarculo. Vide locum. *Dal.*

Samon liberam) Hieronym. in Chronic. ad Olymp. 190. an. 5. *Augustus Samiis libertatem dedit.* Vide Not. et Em. N. XCIII. (hic adi.) *Samon liberam, circuitu LXXXVII. M.*) Strabo, L. XIV. p. 637. ait esse ambitum stadiorum *ἑξακοσίων*, DC. quae passuum efficiunt LXXV. M. Addit Agathemerus, L. I. c. 5. stadia XXX. quae efficiunt fere M. P. LXXIX. Quamobrem aut denarii notam in Plinia- no numero abundare: aut, quod verius puto, apud Strabonem, *ἑπτακοσίων* legi o-

portere, censendum est. Proxime antea admonitu codicum R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. scripsimus: *Duas Camelidas Mileto vicinas: Mycalae, Trogilias tres: Ppsilon, Argennon, Sandalion:* cum prius legeretur, *Mycalen, Trogilias, Trepulsion, etc. H.*

k. Partheniam) Παρθενία Straboni, L. X. p. 457. a Parthenio amne: sic enim Imbracum Cares, cum ibi rerum potirentur, appella- verunt. Lactant L. I. Inst. c. 17. *Samum, inquit, insulam scribit Varro prius Partheniam nominatam, quod ibi Iuno adoleuerit, ibique etiam Ioui nupsit. H.*

l. Dryusam) A quercuum copia, Δρυόεσσα, et contra- ste, Δρύσσα, Stephanus, verbo Σάμος. Ἐκλήθη δὲ πρότερον Παρθενία, καὶ Ἀνθέμια, καὶ Μελάμ- φυλλος. Sic Eustath. quo- que ad Dionys. v. 534. p. 77. Apollon. vero Scholiast. ad L. II. v. 874. Μελάνθε- μος, Παρθένια, καὶ Ἀν- θεμια. Hesychius, p. 627. Μελάμφυλλος, ἡ Σά- μος,

Melamphyllum, dein Cyparissiam: alii¹ Parthenoarufam *m.*, Stephanen. Amnes in ea, Imbrafus *n.*, Chesius, Ibettes *o.* Fontes *p.*: Gigartha, Leucothea. Mons Cercetius *q.* Adiacent *r.* insulae, Rhypara, Nymphaea, Achillea.

XXXVIII. Par claritate ab ea distat *xcm.* M. passuum, cum oppido Chios libera *s.*, quam Aethaliam Ephorus *t.* prisco nomine appellat: Metrodorus et Cleobulus Chiam, a Chione *u.* nympha:

1. *Parthenorufam.* Pint. *Herofactiam* Strab. dictam. *Parthenarrufam.* Ch.

μος, Straboni, L. X. p. 457. Ανθεμός et Μελάμφυλλος. Cyparissiam a frequentibus cupressis dictam facile credimus. H.

m. Parthenoarufam) Vide Not. et Em. N. XCIV. (hic coll.) *Parthenoarufam*) Heraclides, Libro de Politis, cap. de Samiis: Παρθενία, inquit, ὕσερον δὲ Ἀρυξσα. Quo ex loco conflata e duabus vox ista Pliniana videri forsan possit, pro *Parthenon*, *Aryufam*. Sed in Heraclidis textu mendum latere suspicor: nec Ἀρυξσαν, sed Δρυξσαν, legi oportere. H.

n. Imbrafus) Ἰμβρασος, Χήσιος. Inde Χησιάδες Νύμφαι apud Nicandr. in Alexiph. p. 139. Inde Dianae cognomina, apud Callim. hymn. in Dianam, v. 228. p. 22. Χησιὰς, Ἰμβρασίη etc. ab utroque nimirum amne. Nam Scholiasten hallucinati arbitror, qui Χήσιον

Vol. II.

τῆς Σάμης ἀκρωτήριον interpretatur, cum ποταμὸν dicere satius fuisset. Eidem Sch. Ἰμβ. ποτ. τῆς Σάμης, Athenaeo quoque, L. VII. p. 283. H.

o. Ibettes) In MSS. quibusdam, *Hybettes*. H.

p. Fontes, etc.) Γίγαρθῶ, Λευκοθέα. H.

q. Cercetius) Cercetius Nicandro, l. c. amnis esse, et montis nomen videtur: Κερκετέω νιφθέντος ὑπὸ σχοινώδεσιν ὄχθαις. Iuxta Cercetii iuncofa fluentia nivosi. H.

r. Adiacent) Ρυπαρά, fordida, lutulenta, Νυμφαία, Ἀχιλλεία. H.

s. Chios libera) Nunc Scio. H.

t. Aethaliam Ephorus) Stephanus quoque, p. 40. Δύναται τὸ Αἰθαλίτης ἀπὸ τῆς Χίος. ἔτω γὰρ ἡ Χίος ἐλεγέτο. Potest accipi Aethalites, pro Chius: sic enim Chios insula dicebatur. H.

u. A Chione.) Stephanus li

p. 720.

pha: aliqui a niue: et Macrin x., et Pityufam. Montem habet Pellenaem y., marmor Chium. Circuitu¹ cxxv. mill. z. pass. colligit, vt veteres tradidere, Isidorus ix. millia adiicit. Posita est inter Samum, et Lesbum, ex aduerso maxime Erythrarum a. Finitimae sunt, Thallusa b., quam alii² Daphnufam scribunt: Oenuffa c., Elaphitis, Euryanassa, Arginusa cum oppido: 3 Iam haec d. circa Ephesum, et quae

1. CXII. M. D. ex recentiorib. 2. Daphnufam. Gr.
3. Iam haec. Basil.

p. 720. Χίος — — η ἀπό τῆς χιόνος τῆς ἐκεῖ γινόμενης πολλῆς ἢ ἀπὸ Νυμφῆς τῆς Χιόνος. H.

x. Et Macrin, etc.) Μακρίς, quod longa foret: Πιτυῆσσα, quod pinuum ferax. Mirum est existimasse Liuium, L. XXXVII. p. 453. et 458. Aethaliam, Chion, et Macrin, tres insulas, vt nomine, ita re ipsa dispares fuisset. H.

y. Pellenaem) Πελληναῖον ὄρος Χίω Stephano, verbo Πέλινα, et Dion. v. 535. Straboni, L. XIV. p. 645. Πεληναῖον ὄρος Hefychio, Πεληναῖος ὁ Ζεὺς ἐν Χίῳ. H.

z. CXXV. mill.) Strabo, L. XIV. p. 545. stadia DCCCC, hoc est, CXII. M. D. pass. H.

a. Erythrarum) De quibus sect. 31. H.

b. Tallusa.) Sic Hermolaus legit coniectura tantum ductus, cum prius scriptum

effet Tbellusa. Ceterum legentes meminerint, insulam nomine Pelus circa Chium a Stephano locari. Pintian. Tballusa) Stephano hic Pelus insula collocatur. Dal.

Tballusa) Θάλλυσα, hoc est, florens ac virescens. Ea forte est, quae Pelus a Stephano dicitur: Πηλοῦς, νῆσος περὶ Χίον. Nam in MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Tellusa scribitur. Δάφνησσα siue Δαφνήσσα, laurifera. H.

c. Oenuffa) Vini prouentu laeta. Οἰνῆσαι, νῆσος τῆ Χίῳ προσεχῆς, inquit Stephanus. Herod. quoque, L. I. Clio, n. 165. p. 68. Ἐλαφίτις, a ceruorum multitudine. Εὐρύανασσα, hoc est, late imperitans. Ἀργινῆσσα, hoc est, alba. H.

d. Iam haec) Proxime memoratae, Oenuffa, et reliquae. Ἀνθιναι, floridae: Μυόννησος, inquit Stephanus,

nus,

quae Pifistrati vocantur: Anthinae, Myonnesos,
 1 Diarrheusa. In vtraque oppida intercidero. Po-
 roselene. cum oppido: Cerciaef., Halone, Com-
 mone, Illetia, Lepria, et 2 Rhesperia, Proclusae,
 Bolbulae, Phanae, Priapos, Syce, Melane, 3 Ae-
 nare, Sidusa, Pela, 4 Drymusa, 5 Anhydros, Sco-
 pelos, Sycussa, Marathussa, 6 Pfile, Perirrheusa,
 multaeque ignobiles. Clara g. vero in alto 7 Teos h.

li 2

cum

1. *Clareusa. V. Diareusa. Gr.* 2. *Aetbraea, Hesperia.*
Pint. 3. *Coenare. V.* 4. *Dilemusa. V.* 5. *A-*
nhydros. Gr. 6. *Pfile. V.* 7. *Theas. M.*

nus, post Strabonem, p. 643. μεταξύ Τέω καὶ Λε-
 βέδω. Διαρρέεσσα, dilabens
 siue irrigua. Haec fuere
 duarum Anthinarum nomi-
 na. Teiorum ditionis My-
 onnesos fuit, teste Thucyd.
 L. III. p. 190. H.

e. *Poroselene*) Ποροσελή-
 νη, Straboni, L. XIII. p.
 69. quae prius, inquit, ob-
 sceno nomine Πορδοσελήνη.
 Ita post Strabonem, Step-
 hanus. Hesychius: Πορδοσε-
 λήνη, μεταξύ Μυσίας, καὶ
 Λέσβω, νῆσος. Scylaci, p.
 34. νῆσος, καὶ πόλις Πορδο-
 σελήνη. H.

f. *Cerciae, etc.*) Strabo,
 p. 618. ait Poroselenem in-
 sulam viginti, aut etiam
 XL. vt Timostheni placet,
 esse finitimam: quae Les-
 bum inter Asiamque inter-
 iacent. Ex his duarum et
 XX. nomina Plinius recitat.
 Κέρμια, Ἀλώνη, de qua
 L. II. f. 89. Λεπρία, aspera,

Προῦσσα, hinnulis aut da-
 mis referta. Σιδῶσα, πό-
 λις Ἰωνίας, Stephano: νῆ-
 στον voluit dicere. Πήλην,
 καὶ Μαραθῶσαν, καὶ Δρί-
 μυσσαν ἐπικειμένας ταῖς
 Κλαζομέναις νήσους, memo-
 rat Thucyd. L. VIII. p. 569.
 Rectius Stephanus Δρυμῶσαν
 vocat, ἀπο τῶν δρυῶν, a
 vepretis. De Drymusa Li-
 vius, L. XXXVIII p.
 480. Σύκη, et Σύνδεσσα,
 a ficubus nomen habent.
 Melane, a colore. Ἀνύδρος,
 ab aquarum penuria. Ψίλη,
 a nuditate seu sterilitate.
 Περιρρέεσσα, ab aquis cir-
 cumfluentibus. Pro *Lepria* et
Resperia, placet coniectura
 Pintiani legentis, *Aetbraea*,
Hesperia. H.

g. *Clara vero in alto Teos.*)
 Pro *Theos*, vt ante scriptum
 habebatur, Hermolaus *Teos*
 suffecit, et patriam Anacre-
 ontis accipit, procul, vt
 ego puto, a vero. Nam
 Teos

cum oppido, a Chio¹ LXXI. mill. d.² passuum, tantumdem ab Erythris. Iuxta Smyrnam sunt Peristerides *i.*, Carteria, Alopece, Elaeussa, Bachina, Pystira, Crommyonesos, Megale. Ante Troada, Afcaniae *k.*, Plateae *III.* Dein Lamiae, Plitaniae *l.* duae, Plate, Scopelos, Getone, ³ Arthedon, Coelae, Lagussae, Didymae.

XXXIX.

1. Sic et V. Basyl. LXXXI. Gr. et Al. mill passuum Gr. 2. Sic et Ch. 3. Artheidon Gr.

Teos Anacreontis patria, vrbs est continentis, vna ex XII. Ioniae vrribus, vt geographi omnes iuxta historicique testantur. In peninsula sitam esse Teon, Strabo Pomponiusque testantur, insulam esse, et praecipue in alto ab Erythris Ioniae vrbe, LXXI. M. pass. submotam, vt Plinius adicit, nec Strabo, nec Pomponius, nec omnino, quod sciam, alius. *Pint.*

b. Teos) Τέως, quam in peninsula positam Strabo, L. XIII. p. 644. ceterique scriptores docent: atque a deo continenti adnexam: sed ita vt aestuanti mari insulae in morem circum alueretur aquis. Haec Anacreontis patria. Incolae Teii appellati. H.

i. Peristerides) Περισεριδες, ob multitudinem columbarum ibi degentium: vt mox

Λαγῦσσα, ob leporum copiam sic appellatae: Ἄλωπειη, vulpium, Κρομμύονησος, caeparum. Καρτερία. arduam insulam, et munitam sonat: Μεγάλη magnam: Ἐλαιῦσα, oleae feracem. Elaeum, et Bacchium appellat istos Liuius, L. XXXVII. p. 456. Pystira, obscurae originis. In MSS. *Piscyra*. H.

k. Afcaniae, etc.) Ἄσκανία, Πλατεία, Λαμία. H.

l. Plitaniae) Forte Πλυθανία, quod lateris ibi οἱ πλίνθοι coquerentur. Mox Πλάτη, Σκόπελος, Γειτώνη, Ἀρθηδών, Κοίλαι, Λαγῦσσα, Δίδυμα, seu Gemellae. De Lagussis, Eustath in Iliad. β. p. 306. Νῆσοι Λαγῦσσα, ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ἐκεί λαγωῶν, etc. H.

XXXIX. Clarissima autem Lesbos *m.*, a Chio *n.* LXV. mill. passuum: ¹ Himerte *o.* et Lafia *p.*, Pelasgia, Aegira *q.*, Aethioper., ² Macaria *s.* appellata fuit, ³ nouem *t.* oppidis inelyta. Ex iis Pyrrha *u.* hausta est mari, Arisbe *x.* terrarum motu subuersa. Antissam *y.* Methymna traxit in seipsam: ⁴ nouem urbibus Asiae ⁵ in xxxvii. mill. passuum vicina. Et

Ii 3

Aga-

1. *Hemerte*, Gr. 2. *supra hoc eod. cap. legitur Macaria.* 3. *Sic et M. et V. octo Gr.* 4. *Sic ex MSS. em. Hard. VIII. urbibus Gr. haec verba supervacanea sunt.* 5. *particula, in, non leg. in V.*

m. Lesbos) Hodie *Metylin*, ab oppido, quod ibi maxime insigne est, *Mitylene*. H.

n. A Chio LXV.) A Chio, Lemno, Tenedo, aequali fere interuallo Lesbos distare Strabo prodidit, L. XIII. p. 619. stadiis nempe quingentis, hoc est LXII. M. D. pass. H.

o. Himerte) *Ἰμερτή* desiderabilis. Haecenus male, *Hemerte*. Fuit et *Ἰμέρα* nomen urbis in Lesbo, teste Stephano, verbo *Ἰσσα*: quae et Pelasgia deinde, ut ipsa Lesbos, cognominata fuit. H.

p. Et Lafia) *Λασία*, horrida siluis agrestibus. Forte rectius, *Et Issa*. Id enim Lesbo nomen fuit. H.

q. Aegira) *Αἰγείρα*. An idcirco id ei nomen inditum, quod arboris populeae ferax sit? *αἰγείρος* enim nigra populus est. Methymnaei agri

pagus fuit *Αἰγείρος*, teste Strabone, L. XIII. p. 617. H.

r. Aethiope) Hefychius. p. 39. *Αἰθιοψ, ὁ Λέσβιος*, H.

s. Macaria) A Pyrrha quae et *Μακάρια* nuncupata est, nomen id traxit. Huius filia Agamede, oppido nomen dedit. Stephanus, verbo *Ἀγαμήδη*. A Macarē, Criasii F., Macariam appellatam putat Dion. Halic. Ant. Rom. L. I. p. 15. H.

t. Nouem) Ita MSS. omnes: editi, *octo* tantum. At statim appellantur, nouem. H.

u. Ex iis Pyrrha) Strabo, L. XIII. p. 618. *ἡ δὲ Πύρρα κατέστραπται*. H.

x. Arisbe) *Ἀρίσβα* Straboni, *πόλις ἐν Λέσβῳ*, L. XIII. p. 590. H.

y. Antissam) *Ἀντισσαν* Thucyd. vocat, L. III. p. 183. Plin. L. II. l. 91. *Rarus*

Agamede 2. obiit, et Hiera. Restant Eresos *a.*, Pyrrha *b.*, et libera Mytilene *c.*, annis¹ M. D. cc. potens. Tota insula circuitur, vt Isidorus, ² CLXVIII. mill. *d.* pas-

1. Sic ex MSS. emend. Hard. annis D. potens Gr. 2.
Sic et Basfl. CLXXIII. Gr.

sus abstulit insulas mari, iunxitque terris: Antissam Lesbo, etc. Hodie Castel Petra. Antissa diruta transductos Methymnam Antissaeos, auctor est Liuius, L. XLV. p. 482. L. Aem. Paulo II. C. Licinio Crasso Cofl. A. V. C. DLXXXVI. H.

2. Agamede) Ἀγαμήδη, τόπος περὶ Πύργων τῆς Λέσβου, inquit Nic. Damasc. in Excerpt. p. 494. et Stephanus. H.

a. Eresos.) Eresos Theophrasti patria praestantissimo et candidissimo tritico nobilis; cuius pollinem Mercurius ad Deos ferret, si qua farina vesci cuperent. Archedstratus in Gastronomia, ἐν Λέσβῳ κλεινῆς Ἐρέσου περιούμονι μαζῶν λευκότερα χύονος; θεοὶ εἴπερ ἔδουσι ἀλφίτ' ἐκείθεν οἷον Ἐρεμῆς αὐτοῖς ἀγοράζει. Ea ratione Delphis olim Eresii statuum Cereris ἐρεμάχαι dice-runt. Hadrian. Iun. cap. 4. V. Infamis ea fuit infanda libidine, vnde λεσβιάζειν, vel ore morigari vel capiti illudere, vt Φοινιμίξιν, ἀρρήτων μίξιν μίγνυσθαι, a Phoenicum execrandis mo-

ribus. Brod. c. 21. II. Hier. Mercurial. var. 13. IV. Dalec.

Eresos.) Ἐρέσος, πόλις ἐν Λέσβῳ, Stephano: Straboni, L. XIV. p. 618. Ἐρέσσος. Theophrasti, vt volunt, patria; Hodie Geremia. H.

b. Pyrrha) Pyrrhae, quae hausta mari fuerat, suburbium. Strabo l. c. ἡ δὲ Πύργα κατέστραπται; τὸ δὲ προάσειον οἰκεῖται, καὶ ἔχει λειμένα, etc. H.

c. Libera Mytilene.) Mytilenacis libertas, in unius Theophanis gratiam, a Pompeio restituta est, inquit Velleius, L. II. n. 18. p. 10. et Plutarch. in Pompeio, p. 641. Nunc Metelino. In Nummis Musei nostri Paris. et apud Spanh. p. 350. et 901. ΜΥΤΙΛΙΝΑΙΩΝ. H.

cc. Annis MD.) Sic MSS. omnes R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. Editi solum D. H.

d. CLXVIII. mill.) Artemidorus apud Agathem. L. I. Geogr. c. 5. et Strabo, L. XIII. p. 616. stadiis centum supra mille ambitum insulae circumscribunt, quae sunt

passuum: vt veteres, cxcv. mill. Montes habet ¹Lepethymnum *e.*, ²Ordymnum *f.*, Macistum *g.*, Creonem, Olympum. A proxima continente abest vii. m. d. h. passuum. Insulae appositae, Sandaleon *i.*, Leucae *k.* quinque. Ex iis Cydonea, cum fonte calido. Argenussae *l.* ab ³Aege *m.* iv. mill. pass. distant. Dein ⁴Phellusa *n.*, Pedna. Extra Hellepontum aduersa Sigeo litori adiacet Tenedus *o.*, Leu-
 li 4 cophrys

1. Lepethymum Gr. 2. Ordynum apud Theoph. cap.
 vlt. lib. III. Histor. 3. in M. et Vet. deest.
 4. Pbesula. V.

sunt passuum millia CXXXVII et D. pass. H.

e. Lepethymnum) Antig. in Hist. mirab. Λεπέ-
 τυμνος. Hodie Leptimo, et
 le Mont S. Theodore. H.
 Locus est c. 17. ap. Antig.

f. Ordymnum) Ὀρδυνον
 vocat Theophr. L. III. hist.
 c. 18. H.

g. Macistus etc.) Μάκισ-
 σος. Mox Κεσόν, Aristoph.
 in Ranis, Λευκοί, περὶ τῶν
 Κεσόν. H.

b. VII. M. D.) Omnino
 haec mensura cum Strabone
 congruit, qui L. XIII. p.
 616. LX. stadiis interuallum
 id definit. H.

i. Sandaleon) MSS. libri,
 et verustae editiones habent,
 Sandalion. H

k. Leucae) Λευκοί albae.
 Κυδωνία, cotoneis malis
 abundans. H.

l. Argenussae) Ἀργινῶσσα
 Straboni, L. XII. p. 617.

tres exiguae insulae, litori
 proximae, iuxta Canas, de
 quibus s. 32. Nunc sunt duae
 tantum, nec vllius nominis.
 Harpocraton, p. 45. Ἀργι-
 νῶσσα, νῆσοι κειμεναὶ ἐναν-
 τι τῆς Λέσβου, ἀπὸ Ἀργί-
 νων τινός. Arginusas pariter
 vocat Valer. Max. L. III. c.
 vlt. p. 189. et Diod. L. XIII.
 Bibl. p. 217. H.

m. Ab Aege) Quae vna
 est e quinque iis, quas an-
 tea Leucas nominauit. H.

n. Phellusa) A subere,
 quod gignit, nomen inue-
 nit. Φελλός suber est Grae-
 cis. Πέδνα deinde, obscu-
 rae originis. H.

o. Tenedus) Tenny Cy-
 ni filium, Neptuni nepo-
 tem, cum nouerca Philono-
 me de stupro appellasset,
 recusantem apud patrem in-
 simulauit, tanquam vim af-
 ferre voluisset. Credulus
 is iuuenem capsa inclusum
 in mare abiecit, quae Ne-
 ptuno

cophrys dicta, et Phoenice, et Lyrnessos. Abest a Lesbo LVI. mill. passuum, a Sigeo XII. M. D.

XL. (XXXII.) Impetum deinde sumit Hellepontus, et mare incumbit, vorticibus limitem fodiens, donec Asiam abrumpat Europae. Promontorium id appellauimus *p.* Trapezam: ab eo decem mill. pass., Abydum *q.* oppidum, vbi angustiae septem *r.* stadiorum. Deinde Percote *s.* oppidum: et Lampfacum *t.*, antea Pityusa dictum. Parium colonia,

i. Troeziam. *Ch.*

ptuno innocenti, et nepoti propitio, cum Leucophrim delata fuisset, aperta illa, et re cognita, incolae regnum detulerunt, insulam de suo nomine appellarunt, mortuum pro Deo coluerunt. Muret. Var. cap. 12. I. Dalec.

Tenedus) Forte a Tene, qui apud Tenedios sanctissimus Deus habebatur, vt ait Cicero in Verrem. Hodie *Tenedo*, notissima fama insula, vt cecinit Maro, L. II. Aen. Λεύκοφρυς prius appellata, teste Stephano, Suida, et Hesychio, verbo Λεύκοφρυς. Deinde Φοινίκη et Λυρνησσός, eadem nuncupata. H.

p. Appellauimus) S. 33. H. *q.* Abydum) Ἀβυδος contra Seston Thraciae posita. Vtrique communis appellatio, les Dardanelles. H.

r. Septem stadior.) Siue quod idem est, passuum DCCCLXXV. H.

s. Percote) Περκώτη Hom. II. β. v. 835. Straboni, L. XIII. p. 590. Arriano, L. de exped. Alex. p. 34. Incolae Περκώσιοι. H.

t. Lampfacum) Hodie Lampfico. Graecis Λάμφακος, πόλις Πιτύσσα λεγόμενη, inquit Stephanus, vel ob pinuum, πιτύων, multitudinem, vt ait Schol. Arist. in Pluto, p. 62. vel ob thesaurum ibi a Phryxo defossam, vt Schol. Apoll. ad L. I. Argon. v. 933. Θρακιες γὰρ τὸν θησαυρὸν πιτύων λέγουσι. Πιτύοεσσαν vocat Plutarch. L. de virtut. mul. p. 255. Vide et Eustath. in Iliad β. p. 355. Distat ab Abydo stadiis CLXX. inquit Strabo, L. XIII. p. 589. hoc est, XXI. M. CCL. pass. Cur Lampfacum vocitatum sit, discas a Mela, L. I. c. 19. et a Plutarch. L. de virt. mul. H.

colonia *u.*, quam Homerus *x.* Adrastiam appellavit. Oppidum Priapos *y.*, amnis ¹ Aesepus *z.*: Zelia *a.*, Propontis *b.*: ita appellatur, vbi se dilatat mare. Flumen Granicum *c.*, Artace *d.* portus, vbi oppidum fuit. Ultra insula *e.*, quam continenti iunxit Alexander, in qua oppidum Milesiorum ² Cyzicum,

li 5

zicum,

1. *Aesepus. M. Aesopus. Strab.* 2. *duobus pontibus, ut ait Strabo, iuncta est continenti. In Priapeis Cyzicos ostreosa diuam Proserpinam frequentat, veneratur, colit, pro cunctis aliis numinibus.*

u. Parium colonia.) Παριον Straboni, L. III. p. 588. et Ptol. L. V. c. 2. Huius coloniae meminit etiam Vlpian. L. L. Dig. tit. 5. De Censibus: *In prouincia Asia*, inquit, *duae sunt iuris Italici: Troas, et Parium.* H.

x. Homerus.) In Catal. II. β. v. 335. Οἱ δ' Ἀδράσειον, τ' εἶχον. Vbi Eustathius, p. 355. adnotat Ἀδράσειον inter Parion et Priapum sitam fuisse: μεταξὺ Πριάπου καὶ Παρίου τοῦ κατὰ Προποντίδα. Ab Adraсто rege id factum nomen colligimus ex Harpocrat. p. 8. verbo Ἀδράς. H.

y. Priapos.) Habet a numine, quod ibi colitur, nomen: Πρίαπος. Thucyd. L. VIII. p. 629. et Strabo, L. XIII. p. 587. Ab ipso Priapo conditum esse ait Schol. Theocriti ad vers. 21. Idyll. α. H.

z. Aesepus.) Αἰσηπος, Straboni, l. c. Appiano in Mithrid. p. 222. et ante eos

Homero, in Catal. v. 331. Nunc *Spiga*, Lampfacum alluit. H.

a. Zelia.) Oppidi nomen. Homero, l. c. et Steph. Ζελεία, πόλις Τρωάδος. Cyzicenorum ditionis, ex Strabone, p. 583. H.

b. Propontis.) Hodie *Mer de Marmora.* H.

c. Granicum.) Γρανικὸς ex Ida monte profluens. Strabo, L. XIII. p. 602. Hodie *Lazzarra.* Hic *primum*, ut ait Mela, L. I. c. 19. *inter Persas et Alexandrum pugna fuit nobilis.* H.

d. Artace.) Ἀρτάκη Straboni, L. XIV. p. 635. post Herod. L. V. Terpsl. p. 344. n. 33. Artacii fontis prope Cyzicum, meminit Schol. Apoll. ad L. I. Argon. v. 957. H.

e. Ultra insula.) Cyzicorum insula dicitur Straboni, l. c. ipsaque Κύζικος Milesiorum colonia appellatur. Quare Miletum Cyzici solum

zicum, antea vocitatum ¹ Arctonnesos *f.*, et Dolionis *g.*, et ² Dindymis *h.*, cuius a vertice mons Dindymus. Mox oppida: Placia *i.*, Ariacos *k.*, Scylace, quorum a tergo mons Olympus, ³ Mysius *l.* dictus:

1. Arconnesos, Gr. 2. Didymis, cuius a vert. mons Didymus. Ch. 3. Sic et Mysus. Man. Moesius Gr.

solum genitale vocat Velleius, L. II. Continenti annexam gemino ponte Strabo prodidit, L. XII. p. 575. H. *f.* Arctonnesos) Hoc est, vrforum insula. Stephanus, verbo Κύζικος. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ἀριτων νῆσος. Et p. III. Ἀριτων νῆσος ἔτιως ἢ Κύζικος ἐκαλεῖτο. Mons imminebat oppido, in quo vr̄fi frequentes: vnde ipsi monti nomen: τὸ Ἀριτων ὄρος. Auctor Strabo, L. XII. p. 475. H.

g. Dolionis) Hinc Δολιόνες apud Strabonem, vocati, qui circa Cyzicum degebant, ab Aesepo amne vsque ad Rhyndacum, et Dascylitidem regionem: atque haec veluti praefectura Δολιόνις vocabatur. Δολιόνια Callimacho, apud Schol. Apoll. ad L. I. Argon. v. 957. Stephanus quoque: Δολιόνες, οἱ τὴν Κύζικον οἰκούντες, etc. H.

h. Dindymis) Ab altero monte qui vr̄bi proximus Δίνδυμος vocatur etiam a Strabone, p. 575. quo in monte fanum Dindymenes fuit Deorum Matris, ab Ar-

gonautis dicatum. Scholiastes Apollonii ad L. I. Argon. v. 985. Δίνδυμον, ὄρος Κυζικίου, ἱερόν τῆς Πέρας. Scholiastes Nicandri in Alexiph. p. 51. Δίνδυμον ὄρος ἐν Κύζικῳ vocat: sed negat ita recte vocari Strabo, l. c. H.

i. Placia) Mela, L. I. c. 19. Post Cyzicum Placia, et Scylace, paruae Pelasgorum coloniae: quibus a tergo imminet mons Olympus, ut incolae vocant, Mysus. Is flumen Rhyndacum, in ea, quae sequuntur, emittit: etc. Πλακίη Ionica dialecto, Herodoto, L. I. Clío Stephano, Πλάκη, πόλις Ἑλλησποντία. Incolae Πλακίανοι apud Dion. Halic. Ant. Rom. L. I. p. 23. H.

k. Ariacos, etc.) MSS. omnes, R. I. 2. Colb. I. 2. etc. Ariace, Scylace. Haec Melae memorata, l. c. Herodot. quoque Σκυλάκη, L. I. Clío, n. 57. p. 31. H.

l. Mysius) Ὀλυμπος Μύσιος, Herod. L. I. Clío, n. 36. p. 15. et Ptol. L. V. c. I. Potest et Moesius scribi, H.

Etus: ciuitas Olympena. Amnes: Horisus *m.*, et Rhyndacus, ante Lycus vocatus. Oritur in stagno Artynia iuxta Miletopolim *n.*: recipit Maceston *o.*, et plerisque alios, Asiam Bithyniamque distermians. Ea *p.* appellata est Cronia, dein Thessalis, dein Maliande, et Strymonis. Hos Homerus *q.* Halizonas dixit, quando praecingitur gens mari. Vrbs fuit immensa Attusa nomine: nunc sunt ⁱ XII. ciuitates, inter quas Gordiu-come *r.*, quae Iulio-polis

i. Sic et Cb. XV. Gr.

m. Horisus etc.) Ὀριζίος, Ῥύνδακος. Huius memine- re Mela, l. c. Scylax, p. 33. aliique. H.

n. Miletopolim) Vnde Miletopolitae dicti, de quibus f. 32. Stephanus: Μιλητοῦ-πολις, μετὰ τὸν Κυζίκον καὶ Βιθυνίας, περὶ τὸν Ῥύνδα-κον. H.

o. Maceston) Amnem Mά-κεσόν, Strabo vocat, L. XII. p. 576. aitque per Abrette- nam Mysiam fluere, de qua egimus f. 32. H.

p. Ea) Bithynia scilicet. Κρονία, quod se priscos iac- tarent, et quemadmodum Arcades, προσελήνης. Θεσ-σαλις, vel a Thessalo rege, vel quod ibi rerum potiti sint aliquando Thessali. Pro Ma- liande, forte Mariandyne re- scribendum, quae pars Bithy- niae fuit, de qua dicemus L. VI. f. 1. In Graeco Chro- nico ad an. 594. Βιθυνία ἐκ-τίσθη ὑπὸ Φοίνικος. ἢ τὸ πρὶν Μαριανδύνη καλουμένη, Στρυμονίς, denique ab ali-

quo insigniore amne, cui Thessali, dum ibi imperita- rent Strymonis Thessaliae a- mnis nomen dederint. Hesy- chius, Στρυμόνιοι, οἱ Βιθυ-νοὶ τὸ πρότερον. H.

q. Homerus) Il. β'. v. 856. Αὐτὰρ Ἀλιζώνων. Ephorus apud Steph. p. 63. auctor est Halizones eam regionem ob- tinuisse, quae inter Mysiam, Cariam, et Lydiam iacet. Paphlagoniae Hesy chius ad- iudicat: minus recte. H.

r. Gordiu - Come) Γορδίου κώμη. Ptol. L. V. c. 1. Ἰε-λιόπολις. Ex Gordo pago Cleo praedonum dux urbem condidit, et Iulio-polim no- minavit. Auctor Strabo, L. XII. p. 574. Liuius, L. XXXVIII. p. 472. est Gor- diu-tichos, Γορδίς τεῖχος. In Concilio Quinisexto, p. 1149. Ἰσίδωρος ἐπίσκοπος Γορδο-σέρβων τῆς Βιθυνῶν ἐπαρ-χίας. Isidorus Episcopus Gor- doseruorum ciuitatis, Bithy- norum prouinciae. H.

polis vocatur; et in ora Daschylos s. Deinde flumen Gebes t.: et intus Helgas oppidum, quae Germanicopolis u., alio nomine Booscoete: sicut ¹ Apamea x., quae nunc ² Myrlea Colophoniorum: flumen Etheleum, antiquus Troadis finis, et Mysiae initium. Postea sinus y., in quo flumen Ascanium z.: oppidum Bryllion a.: amnes, Hylas, et Cios, cum oppido b. eiusdem nominis, quod fuit emporium

non

1. Sic per e in Ch. perpetuo leg. Apamia Gr. 2. Myrtea. Ptol.

s. Daschylos) Ptolemaeo locus est dictus Dasyclaeum. Dalec.

Daschylos) Mela, L. I. c. 19. Trans Rhyndacum est Daschylos, et quam Colophonii collocauerunt, Myrlea. Δασκυλειον, Straboni, p. 575. Stephano: Δασκυλιον, προς Βιθυνίαν. Dion. Hal. Ant. L. I. p. 38. Γῆ Δασκυλίτης. In Conc. Quinis. p. 1194. Ἰωάννης ἐπίσκοπος πόλεως Δυσκολίας τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας. Corrige, Δασκυλίας. H.

t. Gebes) MSS. omnes, R. I. 2. Colb. I. 2. Gelbes. H.

u. Germanicopolis) Nummum vidi cum epigraphe. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ. Nomen alterum Helgas sermonis barbarici est: tertium Booscoete, Graecanici: Βοδς κοίτη, Bouis cubile. In Not. eccl. p. 37. prouinciae Isauriae attribuitur. H.

x. Apamea) Nomen haec habet ab vxore Prusiae regis, qui Hannibalem recepit. Au-

ctor Strabo, L. XII. p. 563. Stephanus, Μύρλεια, πόλις Βιθυνίας, ἡ νῦν καλεούμενη Ἀπάμεια. Colophoniorum coloniam Mela quoque appellat l. c. Cum Plinius sicut Apamea dicit, intus quoque positam innuit, vt Germanicopolim, hoc est, a mari seiunctam. H.

y. Postea sinus) Sine nomine. Mela, L. I. c. 19. Myrlea: Duo sunt inde modici sinus: alter sine nomine Cion, amplectitur, Phrygiae haud longe iacentis opportunissimum emporium: alter, Olbianus. H.

z. Ascanium) Ἀσκανίος ποταμός, et ab ea dicta Ἀσκανία Φρυγίας, Stephano, p. 122. H.

a. Bryllion) Βρύλλιον Stephano. H.

b. Cum oppido) Mela, l. c. Κίος, hodie incolis Chorasia. Turcis, Cheris, a cerasorum copia. Κίε ποταμῶ δμωνύμω meminit Schol. Apollonii, ad L. I. v. 1321.

Ἀσκα-

non procul accolentis Phrygiae, a Mileſiis quidem conditum, in loco tamen qui Aſcania Phrygiae vocabatur. Quapropter non alibi aptius de ea ¹dicatur.

XLI. Phrygia Troadi *c.* ſuperieſta, populisque a promontorio Lecto ad flumen Etheleum praedictis, ſeptemtrionali ſui parte Galatiae contermina: meridiana Lycaoniae, Piſidiae, Mygdoniaeque: ab oriente Cappadociam attingit. Oppida ibi celeberrima, praeter iam dicta *d.*, Ancyra *e.*, ² Andria *f.*, ³ Celaenae *g.*, Coloffae *h.*, Carina *i.*, ⁴ Cotyaion *k.*, Cera-

1. dicitur. *V.* 2. Andira. Steph. Andraca. Ptol. 3. Celenae. Gr. 4. Corion. Ob. Cotiaion. Gr.

Ἀσκανίη Φρυγῶν locus est Homero, Il. β'. v. 863. Nummus Seueri Imp. quem vidi in ap. D. Fontaine Eq. Anglam: ΑΥ. ΚΑΙC. CΕΟΤΗΡΟC. ΠΕ. Imp. Caesar Seuerus Perrinax. (. CΕΟΤΗΡΟΤ ΒΑCΙΛΕΤΟΝΤΟC ΟΚΟCΜΟC ΕΤΤΥΧΕΙ. Η ΑΦΑΡΓΟΤ ΚΙΑΝΟΙC. sic interpretati eſſumus: Σευήρξ βασιλεύοντος ὁ κόσμος εὐτυχεῖ. ἡ Ἀσκανία Φρυγίας ἀρχὴ γόνιμος ὑπάρχει Κιανοῖς. Seuero imperante felix est Orbis. Aſcania Phrygiae tellus fecunda Cianiſt. H.

c. Phrygia Troadi) Transcribunt haec Solinus c. 40. p. 70. et Capella, L. VI. c. de Phrygia, p. 221. H.

d. Praeter iam dicta) Sect. 29. et 30. H.

e. Ancyra) Haec Ancyra Phrygiae, a Galatica longe diuerſa, vt animaduertit

Strabo, L. XII. p. 567. etſi e duabus vna'm Stephanus temere conflare videtur. In Notit. epiſc. Phrygiae Capatianae, p. 2. "Αγκυρα, XXIV. locum obtinet. In prou. Galatiae, p. 33. "Αγκυρα μητρόπολις, primum. Haec Ptolemaeo, L. V. c. 2. "Αγκυρα Φρυγίας. H.

f. Andria) Ita libri omnes. Caue credas eſſe τὰ Ἄνδειςra Strabonis et Stephani. Haec enim Aeolidis ciuitas, iuxta Aſtyren et Pitaneſt. H. *g.* Celenae) Κελαιναί, vnde transducti Apameam ciues, vt dictum ſ. 29. De his Arrianus, L. I. de Exped. Alex. p. 79. H.

h. Coloffae) Κολοσσαί Straboni, L. XII. p. 567. Coloffenſes Diui Pauli epiſtola nobilitauit. H.

i. Carina) In Notit. Eccl. p. 49. inter epiſcopos Phrygiae Capatianae, cenſetur ὁ

Καρίας:

Ceranae l., ¹ Conium m., Midaion n. Sunt auctores o., tranfisse ex Europa Myfos, et Brygas, et Thynos, a quibus appellantur Myfi, Phryges, Bithyni.

XLII. Simul dicendum videtur et de Galatia, quae superposita, agros maiori ex parte Phrygiae tenet, caputque quondam eius Gordium p. Qui partem

1. Iconium. Gr.

Καρίας: vnde Caria forte legi apud Plinium praestabilius fuerit. H.

k. *Cotyaion*) *Κοτυαίειον πόλις Φρυγίας* Straboni, l. c. et Stephano, et Ptol. L. V. c. 2. In nummis est KOTIAEΩN et KOTIAEΙΣ. H.

l. *Ceranae*) An *Κοιρανή*? At in MSS. R. I. 2. etc. *Cera* tantum legitur. Arbitror esse *Κερατάπα*, cuius mentio in Not. episc. prou. Phrygiae Capatianae. H.

m. *Conium*) *Κονίον*. Vide Not. et Em. N. XCV. (hic adi.) *Conium*) Prius *Iconium* legebatur, quo nomine nulum in Phrygia oppidum apud ceteros scriptores occurrit. At Conii mentio est in Notit. episc. prou. Phrygiae Capatianae, p. 27. *Κονίου πόλις*. H.

n. *Midaion*) *Μιδαιείον, πόλις Φρυγίας*, Dioni, L. XLIX. p. 403. et Steph. et Ptol. L. V. c. 2. Straboni p. 576. *Μιδάϊον*. H.

o. *Sunt auctores*) Quorum, princeps Herod. L. VII. Po-

lym. p. 409. n. 73. Bryges olim Macedonibus finitimi: Thyni, Strymonis accolae fuere, et inde Strymonii appellati, teste eodem Herodoto. Scholiastes Apollonii ad L. II. Argon. v. 462. ait esse Thraciae partem, quae *Θυνίς* vocetur. Mida duce, eo videlicet cui asininas aures fabulae dederunt, Brygas in Mysiam transmeasse, atque exigua vocis immutatione Phrygas ibi esse appellatos, auctor est Canon, in Bibl. Photii, cod. CLXXXVI. p. 424. H.

p. *Gordium*) Haec Midae regia, Stephanus: *Γορδίειον, ἀπὸ Γορδία τῆ πατρὸς Μιδᾶ*, a Gordio Midae patre. Hic Alexander Gordium nodum soluit. Urbem Sangarius amnis alluebat, teste Arriano, L. I. Exp. p. 80. vbi *Γορδίον* oppidum appellat. In nummis, apud Spanh. p. 907. ΓΟΡΔΗΝΩΝ. Liu L. XXXVIII. p. 474. *Gordium baud magnum quidem oppidum est, sed plusquam*

partem eam infedere *q.* Gallorum, ¹ Tolistobogi *r.*,
et Voturi, ² et Ambitui *s.* vocantur: qui Maconiae
et

1. Tolistobogi. Ptol. Tolostobagi. Ch. Tolostobogi. Flor.

2. Ambiam. Vet. quid igitur si A.

quam mediterraneum, celebre
et frequens emporium: tria
maria pari ferme distantia
interuallo habet, etc. H.

q. Qui partem eam infedere.) Strabo refert Volscorum Tectosages, cum robore et multitudine hominum valerent, seditione quodam tempore inter eos orta, magnum numerum hominum e finibus suis eiecisse, qui post longos errores in Phrygiam Paphlagoniae et Cappadociae profecti, illis non inuitis, loca illa occuparunt lib. IV. et lib. XII. vbi etiam ducem ipsorum vocat Λσονόριον, quem alii Lomorium, Pausanias fortean Cerethrium, nos Germani, ni fallamur, Leonhardum dicimus. Gentes autem tres tantum numerat Trocmos et Tolistobogos a Ducibus, ac Tectosages ab natione Celtica denominatos, institutaeque reip. commemorat formam. Dal.

r. Tolistobogi) Solino, c. 41. p. 71. Tolistobogi. Floro, L. I. c. 11. Tolostobogi. Ptolemaeo quoque, L. V. c. 4. Τολισοβόγοι. Liu. L. XXXVIII. p. 473. Tolistobogi, cum Trocmis et Te-

ctosagis appellantur, vbi de Gallorum expeditione in Asiam prolixè differit. Strabo quoque, L. XII. p. 566. H.

s. Ambitui) Vide Not. et Em. N. XCVI. (hic adi.) Tectosagum, Ancyra, Trocmorum Tauium, Tolistobogorum Pefinās. Desinituit memoria Photium, vt arbitror, dum Memnonis scripta redigens in Epitomen, cod. 224. Bibl. p. 721. permutat horum oppidorum sedes: ε-δείμαντο δὲ πόλις, Τρωγμοί μὲν Ἀγκυραν, Τολισοβόγοι δὲ Ταβίαν, Τεκτόσαγες δὲ Πεσινῆντα. Nam Plinium vt omittam, ex Strabone et Ptolemaeo constat, vt vidimus, Ancyram esse Tectosagum: Tauium Trocmorum, Tolistobogorum Pefinuntem. Tectosages Ancyranos etiam commemorat nummus antiquus ex aere apud D. Scherard nuper Consulem Anglum Smyrnae: ANKYRANON TEKTONΣΑΓΩΝ. Quod porro ad haec Galaticarum gentium nomina attinet, solam Tectosagum appellationem a Celtica gente deriuatam esse, quae de egimus, L. V.

et Paphlagoniae regionem ¹ Trocmi t. Praetenditur Cappadocia, a septemtrione et Solis ortu, cuius vberriam partem occupauere Tectosages, ac Teutobodiaci. Et gentes quidem hae. Populi vero ac tetrarchiae omnes, numero cxcv. Oppida: Tectosagum, Ancyra u.: Trocmorum, Tauium x.: Tolistobogorum, Pefinûs y. Praeter hos celebres, Atta-

1. Troëmi. Ptol. Troemi. Strab.

f. 3. Strabo admonet, L. XII. p. 566. ceteras a ducibus suis nomen habuisse, cuiusmodi sunt Trocmorum gentes, et Tolistobogorum. Horum ego numero censendos puto, et Voturos, siue Veturos, et Ambituos, quos MSS. omnes R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. *Ambituros* appellant; vt a ducibus ad gentes eas translata sint ea nomina, nec Celticorum vnquam populorum propria fuerint. Incidimus tamen in MSS. aliquos, in quibus ea vox *Ambitunsi* ferme in litura esset; sic tamen vt fraus pateret: superiniectumque ei voci glossema, *Ambiani*. Sed id ab interpolatore aliquo, amore fortassis patriae, factum merito suspicamur; quamquam et in Gelenii editionem vox ea irrepsit. H.

t. Trocmi) Stephanus: Τρόκμοι, ἔθνος Γαλατικόν, ἐκαλέοντο δὲ καὶ Τρομμῆνοι.

Appian. in Syriac. p. 107. Τεκτοσαγάοι, Τρόκμοι, Τολισόβιοι. H.

u. Ancyra) Ἄγκυρα μητρόπολις, Ptol. L. V. c. 4. Tectosagum oppidum Straboni, L. XII. p. 567. Galatae metropolis, in Not. eccl. A Phrygiaca, de qua superius, diuersa. Ab Augusto Caesare conditam, Deiotaro rege deuicto, prodidit Tetztes Chil. I. v. 132. Nunc *Angouri*. Vide Not. et Em. N. XCVI. H. Vide supra, p. 511. l. s.

x. Tauium) Ταύιον in Trocmis, Ptol. L. V. c. 4. et Straboni, L. XII. p. 567. In Not. eccl. p. 33. Ταβία. Stephano, Ταυία. H.

y. Pefinûs) Πεσσινῶς in Tolistobogis, Ptol. l. c. In Not. eccl. prou. Galatae Salutaris, p. 33. Πισινῶς. De vocis originatione, vide Ammian. L. XXII. p. 219. H.

Attalenses z., ¹ Arafenses a., ² Comenses b., Dioshieronitae c., Lyftreni d., Neapolitani e., Oeandenses, Seleucenses f., Sebasteni g., Timoniacenses h.,
¹ The-

1. *Alassenses. Ch.* 2. *Commenses, Didyenses, Hieronenses. V. et M. et Ch.*

z. *Attalenses*) Forte *Adadenses*: ab Ἀδαδὰ Pisidiae mediterraneo oppido, ap. Ptol. L. V. c. 5. et in Not. eccl. p. 29. H.

a. *Arafenses*) Vel ab Ἀραζός, quae Stephano vrbs in Ponto dicitur: vel ab oppido, quod in Not. eccl. prou. Isauriae, p. 37. Δαζαζός perperam scribitur, pro Ἀραζός. Pisidiae tribui videtur ab Artemidoro, ap. Strab. L. XII. p. 570. H.

b. *Comenses*) Rectius *Chomenses*. A Choma mediterraneo Lyciae oppido, de quo egimus, f. 28. H.

c. *Dioshieronitae*) Vide Not. et Em. N. XCVII. (hic pol.) *Dioshieronitae*) Sic Froben. veterem lectionem pessumdedit, tum MSS. codicum, tum edit. Parmens. et ceterarum, in quibus legitur, *Didyenses, Hieronenses*. In R. I. *Hierorenses*. De *Didyensibus* nihil habemus sane comperti. Nisi forte *Dicienses* legi placet, quoniam Galatarum Tectosagum Δικτίς oppidum fuisse dicitur apud Ptol. L. V. c. 4. At pro *Hierorenses* scribi oportere *Aeorien-*
Vol. II.

ses, nihil propemodum dubitamus: quod in Not. eccl. prou. Galatiae Salutaris, p. 33. Αἰώριον legitur. Sane ἀναλογίας ratio Dioshieronitas dici non patitur, sed a Διός ἱερὸν, Dioshieritas, vt alibi vidimus. H.

d. *Lyftreni*) Ab oppido cuius meminit Paul. 2. Tim. III. 11. et saepius Lucas in Actis, qui et Lystrani, et plurali numero Lystris habet. H.

e. *Neapolitani*) Quorum oppidum Νεάπολις in Not. Eccl. prou. Isauriae, p. 37. Oenandenses pro Oenoandenses perperam scriptum existimo: est enim Oenoanda, vt diximus, f. 28. Cabaliae oppidum, quae Galatiae, vt mox diceretur, contributa fuit. H.

f. *Seleucenses*) A Seleucia Pisidiae, Phrygiae alias contributa, vt ait Ptol. L. V. c. 5. H.

g. *Sebasteni*) De quibus Gruteri inscriptio p. 427. si tamen est genuina: ΗΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΤΕΒΑΚΤΗΝΩΝ ΤΕΚΤΟΑΓΩΝ. H.

b. *Timoniacenses*) Τιμόνιον, Φραζίον Παφλαγονίας, K. k inquit,

1 Thebaseni *i.* Attingit Galatia et 2 Pamphyliæ
 3 Cabaliam *k.*: et Milyas *l.*, qui circa Barin sunt, et
 4 Cyllanticum *m.*, et 5 Oroandicum Pisidiæ tractum.
 Item Lycaoniae partem Obigenen. Flumina sunt
 in ea, praeter iam dicta *n.*, Sangarium, et Gallus *o.*,
 a quo nomen traxere Matris Deum sacerdotes.

XLIII. Nunc reliqua in ora, a Cio intus in Bi-
 thynia Prusa *p.*, ab Hannibale *q.* sub Olympo condi-
 ta:

1. *Tarbaseni. V. Tebaseni Gr.* 2. *Pamphilia. Ch.*
 3. *Sic Basl. et V. Gabaliam. Gr.* 4. *Cyllanicum.*
Ch. 5. *Crondicum. V.*

inquit Stephanus: nempe
 in ea Paphlagoniae parte,
 quam Bithyniae confinem
 esse ait Strabo, L. XII. p.
 562. et Τιμωνίτην vocat. H.

i. Thebaseni) Ab oppido
 Lycaoniae Θέβασσα, de quo
 diximus, f. 25. H.

k. Cabaliam) Quae Καρ-
 βαλία Pamphyliæ pars ap-
 pellatur a Ptolem. L. V. c. 5.
 H.

l. Et Milyas) De his egi-
 mus, f. 25. Βάρις est Pisi-
 diae oppidum mediterraneum,
 Galatiae vicinum,
 apud Ptol. l. c. et in Not.
 eccl. Prou. Pisidiæ, p. 29.
 H.

m. Cyllanticum) MSS.
 Cyllanicum. Oroandicum ve-
 ro tractum Isauriae Ptolem.
 adiudicat, L. V. c. 4. De
 oppido, vnde Oroandico
 tractui nomen, dictum est
 superius, f. 24. H.

n. Praeter iam dicta) Cay-
 strum, Rhyndacum, Cion,

etc. De Sangario dicemus,
 L. VI. c. 1. H.

o. Et Gallus, etc.) Ita Mar-
 tianus, L. IV. c. de Phrygia,
 p. 221. Galli qui vocantur
 Matris Magnae Comites, di-
 cti sunt a flumine, cui nomen
 est Gallo: quia qui ex eo bi-
 berint, in hoc furere incipiant,
 ut se priuent virilitatis parte
 etc. Vide etiam Stephanum,
 verbo Γαλλός. H.

p. Prusa) Πρῦσα ἢ πρὸς
 τῷ Ὀλύμπῳ, Ptol. L. V.
 c. 1. Nunc Bursa. H.

q. Ab Hannibale) Operi
 fortasse is praefuit, dum
 apud Prusiam regem versa-
 retur, qui eum patria pro-
 fugum excepit hospitio. A
 Prusia ipso Nicomedis filio
 conditam scribit Tzetzes,
 Chil. III. hist. 143. v. 963.
 Οὗτος ὁ τῶ μωνώδοιτος τῶ-
 τε πατρὸς Περσῶν τῶ κτή-
 τορος τῆς πόλεως Περσῶν,
 τῆς παρ' Ὀλύμπῳ Ὁ Νι-
 κομήδης, etc. H.

ta: inde Nicaeam r. xxv. mill. pass. interueniente
 Ascanio lacu. Deinde Nicaea in ultimo Ascanio si-
 nu, quae prius Olbia: et Prusae. item altera sub
¹Hypio ² monte. Fuere Pythopolis, Partheno-
 Kk 2 polis

1. Hippius, Gr. 2. Fluuio vel flumine. ex Ptol.

r. Inde Nicaeam) Hodie
Isnich. Νικαία Ptol. L. V. c.
 1. et Straboni, L. XII. p. 565.
 ad Ascaniam paludem, ἐπι
 τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ. Recte
 hic geminam a Plinio Nicae-
 am designari Surita vidit in
 Notis ad Anton. Altera se-
 mota a mari est, ad quam a
 Prusa XXV. pass. millia nu-
 merantur, Ascanio interue-
 niente lacu, quem ab ocu-
 latis testibus accepimus, to-
 to vnus diei itinere a mari
 abesse: hodie *Lago di Nicea*,
 Haec Concilio I. Generali
 notissima. Altera in ora, de
 qua deinde Plinius: Ptole-
 maeo, L. V. c. 1. Ὀλβία
 appellatur. Prioris Nicaeae
 nummi sunt plurimi, ab Au-
 gusto ad Gallienum. In nul-
 lo tamen metropolis appel-
 latur. Domitiani Imp. num-
 mus inscriptus, ΝΙΚΑΕΙΣ
 ΠΡΩΤΟΙ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ.
Niceenses primi prouin-
ciae, non primatum asserit
 Nicaeensibus, quamquam
 Dio Prusaeus sic intellexisse
 prae videtur: sed Nicaeën-
 ses docet, primos prouinciae
 Ioni litasse pro salute Domi-

tiani. Nam id docet adiecta
 in nummo ara, cum titulo:
 ΔΙΟΚ ΑΓΟΡΑΙΟΥ: est ex
 aere in Thesaurio Regio. Io-
 vis, qui Fori Custos et Prae-
 ses est. H.

s. Et Prusa item altera)
 Sicut gemina, inquit, ibi Ni-
 caea, sic et Prusa gemina.
 In nummo Diadumeni, e ci-
 melio nostro Parisiensi,
 ΠΡΟΥΣΙΩΝ ΠΡΟΣ Τ-
 ΗΠΙΩ. Montem Plinius vo-
 cat, amnem Ptolem. L. V.
 c. 1. Πρῶσα πρὸς τῷ Ὑπίῳ
 ποτ. falso: nisi forte ex eo
 monte amnis cognominis
 fluat. Sic in Actis Latinis
 Concil. Nic. p. 54. subscri-
 bit Hesy chius Prusensis, iuxta
Hypium fluuium. Haec Stra-
 boni, L. XII. p. 563. Πρῶ-
 σιῶς dicitur: in nummis an-
 tiquis etiam ΠΡΟΥΣΙΩΝ
 ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΘΑΛΛΑΣ-
 ΣΑΝ, Prusensium, qui sunt
 ad mare. H.

r. Pythopolis) Πυθόπολις,
 Menecrati, qui historiam
 Nicaeae Bithynicae scripsit,
 vt auctor est Plutarchus in
 Theseo, p. 12. H.

polis, Coryphanta. Sunt in ora amnes, Aesius *u.*, Bryazon, Plataneus, Areus, ¹Aesyros, Gendos, qui et Chrysoforhoas. Promontorium, in quo ²Megarice *x.* oppidum fuit. ³Vnde Craspedites *y.* sinus vocabatur, quoniam id oppidum velut in lacinia erat. Fuit et Astacum *z.*, vnde et ex eo Astacenus *a.* idem sinus. Fuit et Libyssa *b.* oppidum, vbi nunc Hannibalis *c.* tantum tumulus. Est in intimo sinu Nico-

Nico-

1. Sic Ch. Siros, Gr. 2. Megaricon. Steph. 3.
Sic Ch. Inde Gr.

u. Aesius, etc.) Αἴσιος, Βρύ-
αζών, Πλατανεύς, Ἀεσίος,
Αἰσυρος, etc. Bryazonti alte-
rum nomen Olachas dicebatur
fuisse, vt dicemus L. XXXI.
S. 18. H.

x. Megarice) Stephanus:
Μεγαρικὴν πολίχνην, ὁ συγ-
καταλέγεται ταῖς Βιθυνῶν
πόλεσιν, oppidulum, quod
inter Bithynorum vrbes nu-
meratur. Megarense certe
hanc oram tenuisse, testis est
Mela, L. I. c. 19. et Strabo,
L. XII. p. 563. Vt et que
enim Astacon ipsam a Mega-
rensis conditam scribit.
Promontorio nomen est ho-
die, *Capo Fagona*, vt aiunt. H.

y. Craspedites) Idem Ol-
bianus Melae dicitur, L. I.
c. 19. ab Olbia oppido, de
quo supra. Est autem Grae-
cis κρασπέδον, quod Latinis
fimbria, siue lacinia. Trans-
late vero tum litoris margo,
tum veluti limbi et extre-
mae montium orae ac radices
κρασπέδα appellantur: quod

laciniarum recessibus ac pro-
minentibus similitudinem re-
ferunt. H.

z. Astacum) Ἀστακός Stra-
boni, L. XII. p. 563. a Lyfi-
macho deleta. Vide et Pau-
san. in Eliac. prior. siue L.
V. p. 310. H.

a. Astacenus) Le Golfe de
Comidia, ab vrbe Nicomedi-
ensi. H.

b. Libyssa) Stephanus:
Λίβυσσα, Φρύγιον Βιθυνίας
ἐπιθαλάσσιον, castellum ma-
ritimum. Nunc *Gebise*, vt
credi vulgo Busbequius asse-
uerat, cap. I. p. 30. H.

c. Vbi nunc Hannibalis) Re-
ferunt id quoque Plutarch.
in Flaminio, p. 380. Appia-
nus, in Syriac. p. 92. Ammi-
an. L. XXII. p. 219. Eutro-
pius, L. II. p. 766. Martian.
L. VI. c. de Phrygia, p. 221.
et Solin. c. 42. p. 72. Etiam-
num superesse hunc Hanni-
balis tumulum, testis est ocu-
latus Petrus Bellonius, L. I.
de admir. oper. ant. c. 33 H.

Nicomedia d. Bithyniae praeclara. Leucatas e. promontorium, quo includitur Astacenus sinus, a Nicomedia ¹ xxxvii. m. d. Rursusque coeuntibus terris angustiae f. pertinentes usque ad Bosphorum Thracium. In iis Chalcedon g. libera, ² a Nicomedia h. LXII. d. Procerastis antea dicta; dein i. ³ Colpusa, Kk 3 postea

1. Sic ex MSS. em. Hard. LXII. Cb. XLII. Gr. 2. Man. leg. a Nicomedia. LXXII. M. D. pass. Cerastis antea dicta, dein Colpoessa. Cb. exemp. xxxvii. M. D. pass. Cerastis antea dicta; dein Colposa. LXXII. quoque Gr. et Al. 3. Compusa Gr. et Al.

d. Nicomedia) Νικομήδεια, hodieque Comidia. H.

e. Leucatas) Idem Prol. L. V. c. i. Ἀκρίτας. H.

f. Angustiae) Le Canal de la Mer Noire. H.

g. Chalcedon) Stephanus verbo Καρχηδών, Χαλκηδών τῆς Βιθυνίας δὲ τὸ λ. u. Tamen nummi veteres, cuiusmodi est eximius Caracallae, in Parisiensi nostro Museo, ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. Alteritem Traiani, apud Patin. p. 186. atque ita constanter omnia vetustiora paulo monumenta. Hodie Graecis Chalcedona: Turcis Kadiköi. A ciuitate Scutari, tribus passuum millibus distat. H.

b. A Nicomedia, LXXII. M. d. Procerastis antea dicta.) Legendum reor, A Nicomedia LXXII. M. d. pass. Cerastis antea dicta. Nam ut conicio, pro litera p. passus significante, imperiti librarii aut correctores pro scripserunt,

sequenti verbo Cerastis adiungentes. Dicta autem sic Chalcedon, forte propter frequentiam promontiorum, seu cubitorum in pontum excurrentium. Etenim Cyprum ob eandem causam Cerastin dictam esse a Philonide supra meminit hoc ipso volumine, cap. 31. Pin.

Procerastis) Προκεραστis, idcirco, opinor, quod ex aduerso sit posita illius promontorii, in quo Byzantium est conditum: cui promontorio Chrysoceras nomen fuit, ut dictum est L. IV. S. 18. H.

1. Dein Compusa) utrumque exemplar Colposa legit, non Compusa. Scribendum puto Colpoessa hoc est sinuosa: quod optime quadrat cum praecedenti nomine Cerastis, ad multa namque promontoria multi sinus consequantur necesse est, Pin.

Colpusa) Ita MSS. omnes: non Compusa. Κολπώεσσα,

postea ¹Coecorum *k.* oppidum; quod locum eligere nescissent, septem stadiis ² distante Byzantio, tanto feliciore omnibus modis sede. Ceterum intus in Bithynia colonia Apamena *l.*, Agrippenses, Iulio-politae, ³ Bithynion *m.* Flumina *n.*: Syrium, Lapsias, ⁴ Pharmacias, Alces, Crynis, ⁵ Lilaeus, Scopi-
pius, Hieras, qui Bithyniam et Galatiam distermi-
nat. Ultra Chalcedona Chryso-
polis *o.* fuit. Deinde Nicopolis, a qua nomen etiamnum finis retinet:

in
1. Coecorum Gr. 2. distans a. V. 3. Sic Ch.
4. Pharmicas Gr. 5. Lylaeus Gr.

contracte Κολπῆσα, sinuo-
sam significat, H. (sinuosa
k. Coecorum) Vide quae
dicturi sumus, L. IX. S. 20.
De egregio Byzantii situ,
multa Polybius, L. IV. p. 425
et 433. Tacit. quoque, Annal.
L. XII. p. 191. H. (sinuosa
l. Apamena) Siue Myrlea,
de qua superius S. 40. ubi et
de Iuliopoli egimus, vnde
Iulio-politae dicti. In num-
mis antiquis, ΙΟΥΛΙΟΠΟ-
ΛΕΙΤΩΝ. De Apamea, VI-
pian Dig. L. L. tit. 5. de
Censibus: Est et in Bithynia
colonia Apamena. H.

m. Bithynion) Βιθυνίων
Straboni, L. XII. p. 505. in
mediterraneis Bithyniae vr-
bibus. Ptol. L. V. c. I. Κλαυ-
διόπολις; καὶ Βιθυνίων,
Haec Antinoi patria qui Ha-
driani Aug. ex concubina
filius. Nummos ipsius hono-
ri percussos alibi exposui-
mus: sed ex his vnus est

diligentius explicandus, qui
est ex aere maximo in Gaza
Regia. ANTINOON ΘΕON
H ΠΑΤΡΙC Capite Antinoi
nudo. *Divum Antinoium sua
patria veneratur.* (BEI-
ΘΥΝΙΕΩΝ, ΑΔΡΙΑΝΕΩΝ.
*Bithyniensium, qui et Hadria-
nenses cognominantur, num-
mus. Bithyniensis capite
nudo, pateram tenet ante
palmam, indicemque victo-
riae ab Antinoo relatae. Post
Bithyniensem bos est, pro-
na ceruice, vt victima mox
immolanda animae Antinoi
fideribus (vt credi volebant)
receptae: id quod stella no-
tat superne fulgens. Me-
pudet eorum, qui hic Endy-
mionem cogitant, et fidus
pro Luna accipiunt. H.*

n. Flumina) Omnia ea ce-
teris scriptoribus cognita. H.
o. Chryso-
polis) Χρυσόπο-
λις, πλησίον Χαλκηδόνος
Stephano; apud quem et Ni-
κόπο-

in quo portus Amyci p.: ¹ deinde Naulochum q. promontorium: Estiaer. templum Neptuni. Bosphorus D. pass. interuallo Asiam Europae iterum auferens, abest a Chalcedone XII. mill. D. pass. Inde fauces primae VIII. mill. ² DCCL. pass., vbi ³ Phinopolis s. oppidum fuit. Tenent oram t. omnem Thyni, interiora Bithyni. Is finis Asiae est, populorumque CCLXXXII. qui ad eum locum a sinu ⁴ Lyciae u. numerantur. Spatium Hellepontii et Pro-

Kk 4

ponti-

1. Neulochos. Pint. ex Strab. lib. VII. 2. Sic ex MSS. emend. Hard. conf. Ch. CCL. Gr. 3. Sphyropolis. V. alii Bosphoropolis. 4. Sic ex MSS. em. Hard. conf. V. M. Lydiae Gr. et Al. A fine Lydiae, ed. Elzeu.

πόλις Βιθυνίας legitur, hodie Scutari. H.

p. In quo portus Amyci.) Is fuit Bebricum rex; pugil eximius a Polluce in eo certamine victus et occisus, cum Argonautas hospitio prohiberet. Gelen.

Portus Amyci) Bebricum Regis. Plin. L. XVI. f. 89. In Ponto portus est Amyci, Bebricum rege interfecto clarus: etc. Vide Seru. in illud Aen. L. V. v. 225. Qui se Bebricia veniens Amyci de gente ferebat. H.

q. Naulochum) Ναύλοχος, statio nauium est. H.

r. Estia) Ἐστία promontorii nomen esse videtur, quod simile ei sit, cui sedem in opposita Bosphori Thracii ripa statuit Polyb. L. IV. p. 433. τὰ περὶ τὰς Ἐστίας ἀκρὰ καλεῖμενα τῆς Εὐρώπης.

Ei loco nomen est hodie Algiro. Ibi templum Neptuno Timosthenes: ceteri scriptores, Diis duodecim dictum aiunt: Mela, L. I. c. 9. Ioui. H.

s. Phinopolis) A Phineo fabulis notissimo. At codd. MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. Spiropolis, multo sincerius: nam Phinopolin in Europa diximus, L. IV. f. 18. H.

t. Tenent oram, etc.) Consentit Eustath. fere, in Dionys. v. 795. p. 105. H.

u. A sinu Lyciae) De quo f. 28. Ultra, par sinus prior. Ibi Pinara, et quae Lyciam fuit, Telmessus — — A Telmesso Asiaticum mare, et quae proprie vocatur Asia. Neque enim Lycia, ut diximus, Ciliciae, aut Capadocia, Asiae propriae nomine censebatur. H.

pontidis ad Bosphorum¹ Thracium esse CCXXXVIII. mill. pass. diximus x. A Chalcedone Sigeum Isidorus² CCCXXII. M. D. p. tradit.

XLIV. Insulae in Propontide ante Cyzicum Elaphonnesus y., vnde Cyzicenum marmor: eadem Neuris

1. Thracium esse etc. Cb. Thracium CLXXXVIII. Gr. et Al. omisso esse. 2. Sic et Cb. CCCLXII. Gr. et Al.

x. Diximus) L. IV. f. 24. Vide Not. et Em. N. XCVIII. (hic adi.) CCXXXVIII. mill. pass. diximus) Libro nimirum quarto, vt monuimus, f. 24. his verbis: *Torza ab Hellesponto longitudo CCXXXIX. mill. passuum.* Sic enim eo loci animaduertimus maximo consensu codices omnes MSS. impresosque, Martianumque ipsam, Plinii transcriptorem, scribere. Quamobrem praepostera huius numeri lectio hoc loco, CLXXXIX. quae hactenus in libris impressis obtinuit, centenarii nota perperam in quinquagenarium detorta, a nobis merito animaduersa, emendataque est. H.

y. Elaphonnesus) Ἐλαφώνησος, Scylaci, p. 33. Vide Not. et Em. N. XCIX. (hic adi.) Elaphonnesus) Scylax, p. 33. a Plinio dissidere prima facie videntur: nam Proconnesum ab Elaphonneso diuersam facit. Circa Cyzicum, inquit, νῆσος ἐστὶ καὶ πόλις Προκόννησος, καὶ ἐτέ-

ρα νῆσος Ἐλαφώνησος - - γεωργῶσι δ' αὐτὴν Προκόννησιοι. Proconnesus insula cum oppido, aliaque praeterea insula Elaphonnesus, commodo instructa portu: huius agrum colunt Proconnesii. Sed nodum soluit Strabo, geminam Proconnesum agnoscens, L. XIII. p. 588. nouam ac veterem, modico forte euripo ambas inter se discretas: nomine alioqui similes: nam appellationis ratio par, πρῶξ enim et ἔλαφος, ceruini generis animalia significat, quibus ea insula videtur fuisse referta. Docet id pluribus Apollonii Scholastes, ad L. II. Argonaut. v. 279. cuius verbis huic libro coronidem imponere, operae sane pretium fuerit. Διονύσιος δὲ Φησὶν ὁ Ἀθηναῖος, inquit, ἐν ταῖς κητῶσι τὰς ἐλάφους λέγεσθαι πρόκας. ὅθεν καὶ Προκόννησος· ἐπεὶ καὶ ἐν ταύτῃ πληθύνουσιν ἔλαφοι - - οἱ δὲ Προκόννησόν ἐτυμολογῶσι, καθὼ πρότερον οὐσα νῆσος προσεχώθη. Cum prius esset

Neuris z. et Proconnesus dicta. Sequuntur Ophiu-
sa a., Acanthus, Phoebe, Scopelos, Porphyri-
one, Halone cum oppido. Delphacia, Polydora, Ar-
tacaenon cum oppido. Est et contra Nicomediam
Demonnesos b. Item ultra Heracleam bb. aduersa
Bithyniae 1 Thynias c., quam barbari Bithyniam vo-
cant. Est et 2 Antiochia; et contra fauces Rhyn-
daci 3 Besbicos d. decem et octo mil. circuitu. Est

Kk 5 et

1. Thynias Gr. et Al. 2. Antiochiae. M. V. 3.
Besbicos. Ch.

esset insula, aggesto solo al-
teri insulae, nempe Ela-
phonneso, annexa est: un-
de eadem Proconnesus qui-
busdam est, quae Elaphon-
nesus: ὑπὸ τινῶν δὲ Προ-
κόννησος καὶ Ἐλαφόννησος
ἐκλήθη. Φιλήτας δὲ Φησι,
Πρόνας λέγεσθαι τὰς ἐλα-
φες τὰς πρώτως τιπτεσας,
οἶον πρωτοτάνας. Sunt igitur
πρόνες, ceruae primi-
parae. Sed et cum eadem
Elaphonnesos et Neuris vo-
citata fuisse dicatur: apparet
Νεβρίς a Stephano scribi o-
portuisse, ab hinnulis: non
ut scripsit imperite, Νευρίς.
Est enim νεβρός hinnulus, ut
ἐλαφος ceruus. H.

z. Neuris) Νευρίς, et
Προκόννησος. Νευρίς et Προ-
χώνη apud Stephanum, co-
gnomina sunt Ἀλώνης insu-
lae: sed hallucinari probe
hominem puto. H.

a. Ophiusa etc.) Ὀφιοῦ-
σα, Ἀκανθος, Φοίβη, Σκό-

πέλος, Πορφυριώνη, Ἀ-
λώνη, Δελφασία, Πολυδώ-
ρα. De hac postrema Ste-
phanus: Πολυδώρα, νῆσος
πρὸς τῇ Κυζίκῳ. H.

b. Demonnesos) Step-
hanus: Δημόνησος, περὶ Χαλ-
κίδονα νῆσος, ἀπὸ Δημονή-
σε τινος. H.

bb. Ultra Heracleam) De
qua Libro sq. f. I. H.

c. Thynias) Stephanus:
Θυνίας, νῆσος, πρὸς τῷ Σό-
ματι τῆ Πόντου. De ea Schol.
Apollonii ad L. II. Argon.
v. 178. Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα Βι-
θυνία, νῆσος μετὰ τὸν Πόν-
τον, ἐν ἣ ἐστὶν Ἀπόλλωνος
ἱερόν. Et idcirco Apollonia
Thynias vocabatur, ut dice-
mus L. VI. f. 13. Mela, L.
II. c. 7. Thynias — —
quam quia Bithyni incolunt,
Bithynida appellant. H.

d. Besbicos) Straboni, L.
XII. p. 577. et Stephano:
Βέσβικος, νησίδιον περὶ Κυ-
ζικον. H.

et *Elaea* e., et duae ¹*Rhoduffae*, ²*Erebintodes*,
Megale, *Chalcitis*, *Pityodes*.

1. *Rhoduffae*. V. 2. *Erebintus*, *Megale*, *Gr.*
 et *Al.*

e. Est et *Elaea* et duae *Rho-*
duffae, *Erebintus*, *Megale*,
Chalcitis.) Scribendum, *Rho-*
duffae non *Rhoduffae*, vt ad-
 monuimus. Item *Erebintodes*
 ostentant duo scripta ex-
 emplaria ex imie, hoc est
Ciceraria, vt quod statim se-
 quitur, *Pityodes*, id est, *Pi-*
naria. Videatur quoque scri-
 bendum potius *Calceris*, quam
Chalcitis, ex Stephano in di-
 ctione *Chalcedon*. *Pintian*.

Elaea) *Ελαία*, ab *olea*:
Ροδούσσαι, a rosarum copia:

Ερεβινθώδης, a cicerum
 vberē prouentu: *Μέγλη*,
 magna: *Χαλιτεις*, cuius
 Stephanus meminit, aeraria:
Πιτυώδης, pinaria. Hesy-
 chio, p. 244. *Χαλιτεις* et
Πιτυσσα communi vocabu-
 lo *Δημόνησοι* appellantur.
 Num vero pro *Erebintus*,
 vel *Erebintodes*, legi oportet
Terebintus, quo nomi-
 ne insulam circa Byzantium
 agnoscunt Nicetas, Zonaras,
 alique, amplius consideran-
 dum. H.

C. PLINII SECUNDI
NATURALIS HISTORIAE

LIBER VI.

1. **P**ontus *a.* Euxinus, antea ab inhospitali feritate Axenos *b.* appellatus, peculiari invidia naturae sine ullo fine indulgentis *c.* auiditati maris, et ipse ² inter Europam Asiamque funditur. Non fuerat satis oceano ambisse terras, et partem earum *d.* aucta

1. appellatus est, pecul. Ch.

2. In Europam. Pint.

a. Pontus Euxinus antea ab inhospitali feritate Axenos appellatus est, etc.) Ex caelo vno, duo facta sunt, falsa interpositione substantiui verbi est, quod in neutro habetur scriptorum exemplarium. Legendum igitur: Pontus Euxinus, ante ab inhospitali feritate Axenos appellatus, peculiari invidia naturae, sine ullo fine indulgentis auiditati maris, et ipse in Europam Asiamque funditur. Pint.

b. Axenos) Auctor Periplus Ponti Euxini, p. 13. τὸν Πόντον τὸν πρὶν Ἀξένον λεγόμενον διὰ τὰς ἐπιθέσεις τῶν βαρβάρων, etc. Vide quae diximus, L. IV. f. 24. H.

c. Indulgentis) Rapacitati maris tanta subinde terra-

rum spatia absorbenda et obtegenda permittentis. H.

d. Et partem earum aucta immanitate abstulisse.) Exemplar Salmanticense et fere Toletanum, inanitate, legunt: non immanitate, quod et melius. Est enim familiare Plinio, quae non habitantur, inania appellare. Pint.

Aucta inanitate) Aucto vehementer eo spatio, quod incolae iam propter aquarum illuisionem non potest. Vide Not. et Em. N. 1. (hic pos.) Aucta inanitate.) Ita MSS. omnes: editi perperam, aucta immanitate: est enim familiare Plinio, ut observauit ante nos Pintianus, quae non habitentur, ea inania appellare. H.

aucta ¹ inanitate abstulisse: non irrupisse fractis montibus, Calpeque Africae auulsa *e.* tanto maiora absorbuisset, quam reliquerit, spatia: non per Hellespontum Propontida infudisse, iterum terris deuoratis: a Bosphoro quoque in aliam vastitatem *f.* panditur nulla satietate, donec exspatianti ² lacus Maeotii rapinam suam iungant *g.* Inuitis hoc accidisse terris, indicio sunt tot angustiae, atque tam parua naturae repugnantis interualla, ad Hellespontum octingentorum *h.* ³ septuaginta quinque passuum: ad Bosphoros *i.* duos, vel bubus meabili transitu: vnde nomen ambobus, ⁴ et iam quaedam in dissociatione germanitas concors. Alitum quippe cantus, canumque latratus inuicem audiuntur *k.*: vocis etiam humanae commercia, inter duos orbis ⁵ manente collo-

¹. Vide M. Turnebus c. 19. lib. XII. Aduers. immanitate Gr. et Al. ². Sic ex MSS. emend. Hard. lacus Maeotis rapinam suam iungat. Basil. lacus a Maeotii rapinam Gr. et Al. ³. XXV. Cb. ⁴. etiam quaedam. Cb. et tanquam Gr. et Al. ⁵. manante: alii meante, vt mox ante, vel bubus meabili transitu. Pint.

e. Calpeque Africae auulsa.) Legendum puto, Calpeque Abylae auulsa. Alioquin dicendum videbatur Europaque Africae auulsa. Pint.

f. In aliam vastitatem.) In vastissimum mare, quod Pontum Euxinum vocant. H.

g. Iungant.) Per fretum Cimmerium suas aquas miscant, quae terras sorbent. H.

h. Octingentorum, etc.) Siue, quod idem est, septem stadiorum interuallo, vt dictum est L. IV. s. 18. aliasque saepius. H.

i. Bosphoros.) Thracium, Cimmeriumque. Graecis Βόσπορος, a bouis transitu, propter freti angustias. H.

k. Inuicem audiuntur.) Ab utroque litore. H.

colloquio, nisi cum id ipsum auferunt venti. Mensuram Ponti a Bosphoro ad Maeotium lacum quidam fecere XIV triginta l. octo mill. ¹ passuum. Eratosthenes centum minorem *m.* Agrippa a Chalcedone ad Phasin X. mill. *n.* Inde Bosphorum Cimmericum trecenta sexaginta mill. Nos interualla generatim ponemus comperta in nostro saeculo, quando etiam in ipso ore *o.* Cimmerico pugnatum est. Ergo a faucibus *p.* Bosphori est amnis Rhebas *q.*, quem aliqui Rhefum *r.* dixerunt. Deinde ² Psyllis *s.*, portus

1. Sic et Ch. Gron. et Al. addunt D. 2. Syris Ch.

l. XIV. triginta) Hoc est, quatuordecies centenarium, ac triginta et octo mill. passuum. H.

m. Centum minorem) Hoc est centum millibus passuum minorem facit mensuram, ut sint tantum millia passuum omnino tredecies centena ac triginta octo. H.

n. X. mill.) Hoc est, decies centena passuum millia. Strabo enim L. XII. p. 548. a fano Chalcedonio, usque ad Phasin navigationem ait obtinere stadiorum millia octo, ἀπὸ τῆς ἰερῆς μέχρι Φάσιδος περί οὐτανισχιλίους σταδίους εἰσίν. Quamobrem Agrippae et Strabonis mensura fere cum Eratosthenica congruit. H.

o. In ipso ore) In mensura definienda angustiarum Cimmerici freti. H.

p. Ergo a faucibus) Haec Solinus, c. 43. p. 72. et Martian. L. VI. c. de Phrygia, p. 221. H.

q. Rhebas) Ῥήβας, Arriano in Periplo: Stephano, Scylaci, p. 32. Festus Auienus, in descript. orbis, v. 974. Rhebas, argento similem qui porrigit undam, Rhebas, cyanei qui disicit aquora Ponti. H.

r. Aliqui Rhefum) Ita Solinus et Martianus. Sed verior magnopere, ne ii qui Rhefum hunc vocarunt, Ῥήσον Homericum, de quo Strabo, L. XIII. p. 602. quem Ida mons effundit, affinitate vocis, cum Rheba confuderint. H.

s. Psyllis) Ψύλλις, Ptol. L. V. c. 1., Ψύλλις, Straboni, L. XII. p. 543. ceteris Ψύλλις. H.

tus Calpast., ¹ Sagaris fluuius u. ex inclytis: Oritur in Phrygia x., accipit vastos amnes, inter quos Tembrogium y. et Gallum z.: Idem Sangarius a plerisque ² dictus: a quo incipiunt a. ³ Mariandyni finus,

1. Sic ex MSS. emend. Hard. Ouid. IV. de Ponto: Huc Lycus, huc Sagaris, Peniusque, Hypanisque, Cratesque. Sagaris. Tol. Ch. Sangarius, Gr. et Al. 2. dictus Coralius: a quo etc. Al. dictus: Coralius, a quo etc. Gr. 3. Mariandrini. Ch. Maryandini finus, Gr. et Al.

z. Portus Calpas.) Stephano, p. 347. Καλπη λιμνη. Et Arriano item in Periplo ex Xenoph. A cognomine vt apparet, amne influente, portui nomen inditum. Meminit amnis illius Strabo, cum Pfillide et Sangario, l. c. Item Ptolemaeus. H.

u. Sangarius fluuius ex inclytis. Oritur in Phrygia, accipit, etc.) Legend. Sagaris fluuius ex inclytis oritur in Phrygia, accipit vastos amnes, inter quos Tembrogium et Gallum, idem Sangarius a plerisque dictus, a quo incipiunt Mariandinus finus, oppidumque Heraclea, Lyco flumini adpositum. Vide Salm. p. 880. b. et 881. a.

Sangarius) Solinus, l. c. Sagaris fluuius, dictusque a plerisque Sangarius. Strabo, l. c. Σαργάριος. Sagaris hodieque appellatio esse in vsu dicitur apud indigenas. H.

x. In Phrygia) Stadiis circiter CL. a Pefinunte. H.

y. Tembrogium) Qui Li-

vio Thymbres, L. XXXVIII. p. 474. Sangarius, inquit, ex Adoreo monte per Phrygiam fluens, miscetur ad Bithyniam Thymbreti fluuiio. Inde maior iam geminatis aquis per Bithyniam fertur, etc. Vide Not. et Em. N. II. (hic pos.) Tembrogium) Non is est Θύμβριος de quo Strabo, L. XIII. p. 598. vt perperam Ortelius censuit. Is enim Troianus amnis est in Scamandrum influens per campum sibi cognominem, a quo et Thymbraeus Apollo cognominatus est. Sed neque Coralius, de quo mox, cum amne Sangario commiscendus, vt idem Ortelius fecit. H.

z. Et Gallum) Γάλλος Straboni, l. c. Claudian. L. II. in Eutrop. v. 263. — Dindyma fundunt Sangarium, vitrei qui puro gurgite Galli Auctus Amazonii defertur ad aequora Ponti. H.

a. A quo incipiunt) A Sangario nimirum. Vide Not. et

sinus b., oppidumque Heraclea c. ¹ Lyco flumini d.
 apposi-
 1. Celeci fluu. appositum.

et Em. N. III. (hic adi.)
*A quo incipiunt Mariandyni
 sinus, oppidumque Heraclea*)
 His verbis voculam *Coralius*
 praefigunt libri plerique: ab
 iis haud dubie confictam,
 qui Sagarii nomen alterum
 quaerebant, cum illud alterum
 non esse quam Sagari-
 rim, perspicua res sit. Hanc
 certe vocem in sua paraphra-
 si non agnoscit Solinus, c.
 43. p. 72. *Sagariis fluuius*,
 inquit, *ortus in Phrygia, di-*
ctusque a plerisque Sangarius,
exordium facit Mariandyni
sinus, in quo oppidum Hera-
clea, etc. Neque Martianus,
 L. VI. c. de Phrygia, p. 221.
Annem Rhesum, Sagari-
que sinus Mariandyni etc.
 Horum auctoritati nisi con-
 cedendum aliquid putarem,
 locum hunc Plinianum in-
 terpungendum pronuncia-
 rem in hunc modum: *a quo*
incipiunt Mariandyni. Sinus,
oppidumque Heraclea, etc.
 H.

b. *Mariandyni sinus*) No-
 men ei sinui dedere finiti-
 mi Μαριανδύνοι, de quibus
 Pausan. L. I. Eliac. pr. p.
 340. Μαριανδύνα χωρα,
 Stephano, p. 444. *Hodie*
le Golfe de Sangari, cui no-
men oppidum fecit in ipso
ostio cognominis fluuii posi-
tum. H.

c. *Heraclea*) Ponti cogno-
 minata, a vicino mari, Pon-
 ticaque provincia. Marian-
 dynorum vrbs a Mela voca-
 tur, L. I. c. 19. *ab Argiuo,*
 inquit, *Hercule condita, cui*
fama et fidem adiecit, quae iuxta
est Acherusia palus, de qua
mox. Vetus Gordiani tertii
nummus, quem Occo per-
peram legit, ΗΡΑΚΛΕΩ-
ΤΩΝ ΠΟΝΤΩ, pro ΗΡΑ-
ΚΛΕΙΑΣ ΕΝ ΠΟΝΤ. Her-
 cules ibi effingitur canem
 ex antro extractum mactans.
Hodie Penderachi. Alius
 eiusdem oppidi nummus, ca-
 put Herculis exhibet laurea-
 tum: parte altera, clauam
 Herculis erectam: cum epi-
 graphe, ΗΡΑΚΛΕΟΣ ΣΩ-
 ΘΗΡΩΣ, latere sinistro:
 dextro: ΕΒ pro Ηρακλεία
 Βιθυνίας, vt nunc quidem
 videtur. Infra, ΤΡΑΚΩΝ.
 nomen magistratus. Est ex
 aere mediocri, apud D. Abb.
de Fontenu. H.

d. *Lyco flumini*) Solinus,
 l. c. Ouid. L. IV. de Ponto,
 El. 10. v. 47. *Huc Lycus, huc*
Sagariis etc. Vide Not. et
 Em. N. IV. (hic adi.) *Lyco*
flumini appositum) Ita MSS.
 omnes, et excusi libri ante
 Dalecampium, qui *oppositum*
 maluit. Quid vero sit *op-*
positum fluminis oppidum, fa-
 teor me non satis percipere.

Appo-

appositum. Abest *e.* a Ponti ore millibus ducentis: portus Acone *f.*, veneno Aconito dirus, specus Acherusia *g.* Flumina: ¹ Paedopides *h.*, ² Callichorum *i.*, Sonantes *k.* Oppidum Tium *l.*, ab Hera-
clea

1. Sic et Cb. Pedopyles Gr. et Al. 2. Callichaeum. V.

Appositum vero seu iuxta positum intelligo, quod modico a ripa fluminis distat intervallo: quemadmodum ipsis vicenis stadiis Hera- cleam a Lyco distitam esse scribit Arrianus in Periplo Ponti Euxini: ἀπὸ δὲ Λύ- κης εἰς Ἡρακλείαν πόλιν — — στάδιοι εἴκοσι. Imposi- tum vero amni oppidum di- cimus, quod est in ipsa ripa positum. H.

e. Abest) Abest Heraclea millibus pass. ducentis, ab ipsis Ponti angustiis. A fano Chalcedonio, in ipsi Bos- phori faucibus posito, Stra- bo distare ait stadiis circiter mille et quingentis, hoc est, passuum millibus cen- tum octoginta octo. H.

f. Acone) Acone Solino, et Martiano. Stephano, Ἀκόναι, πολίχμιον πλησίον Ἡρακλείας, vbi multa ille et de cotibus quas ἀκόναις vocant, et de aconito. H.

g. Acherusia) Mela, L. I. c. 19. Iuxta Heracleam spe- cus est Acherusia, ad Manes (ut aiunt) peruius: atque inde extractum Cerberum ex- stimant. Ita et Solinus, l. c. H.

h. Paedopides) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Chiff. et Pa- rif. Editi, Pedopyles. H.

i. Callichorum) Ποταμὸς Καλλιχόρος Paphlagoniae at- tributus a Scylace, p. 42. Martiano Heracl. p. 103. et Arriano in Periplo, Ὀξεί- νης. De eo Ammianus, L. XXII. p. 214. Flumina Cal- lichori, ex facto cognominati: quod superatis post triennium Indicis nationibus, ad eos tra- ctus Liber reuersus, circa hu- ius ripas virides et opacas, or- gia pristina reuocauit, et cho- ros, etc. H.

k. Sonantes) Contrafte di- ctum pro Sonantes. Ache- ronti flumini in Mariandy- nis id nomen dedisse, Σω- ναύτης, Nisaeos Megaren- ses, qui Heracleam condi- derunt, auctor est Apollon. Rhod. l. II. Argonaut. v. 748. Vocis etymon Scho- liastes explicat: ἐπεὶ δὴ πάν- τας τὰς ναυτιλλομένους δια- σώζειν, ἀπαθείς ἔχων καὶ ἡγεμαίς λιμέναις, quod nau- tis salutem portus sui oppor- tunitate afferat. H.

l. Tium) Ptol. L. V. c. I. Τίον. Hodie intercidit. Tios oppidum, inquit Me- la,

clea *m.* triginta octo mill. passuum. Fluvius ¹ Bil-
lis ^{no}

II. ² Ultra quem *o.* gens Paphlagonia, quam ³ Py-
laemeniam *p.* aliqui dixerunt, inclusam *q.* a tergo
Galatia. Oppidum Mastya *r.* Milesiorum, deinde
Cromna *s.* Quo loco ⁴ Henetos adiicit *t.* Nepos
Corne-

1. Aliis Bilis. 2. Ultra fluvium Billim gens est Paph-
lagonia. M. 3. Pylaemoniam. Ch. 4. Venetos. V.

la, l. c. Milesiorum quidem
colonia, sed iam soli gentis-
que Paphlagonum. Steph-
anus, p. 657. Τίος, πόλις
Παφλαγονίας. At Strabo-
ni, Τήιον, L. XII. p. 543.
Philetaeri patria, a quo Ar-
talici reges. H.

m. Ab Heraclea) Scribit
Menippus in Paphlagoniae
Periplo, ap. Steph. l. c. di-
stare Tium ab Heraclea sta-
diis CCCLXX. ἀπὸ Ἡρα-
κλείας ἐς Τίον πόλιν, καὶ
ποταμὸν Βίλαιον, ἑξήκοντα
τριᾶκόνσιοι ἐβδομήμοντα.
Haec milliaria efficiunt
XLVI. et ducentos passus.
H.

n. Fluvius Bilis.) Fluvius
Billis, ultra quem gens Pa-
phlagonia. Haec ita cum
capite sequenti continuanda.
Salm. p. 888. a.

Billis) Ita libri MSS. om-
nes. Steph. Βίλαιος. Scho-
liastes Apollonii, ad L. II.
Argon. v. 791. Βιλλᾶϊος
ποταμὸς Παφλαγονίας.
Martian. Heracl. p. 102.
Βιλλᾶϊος, ἕτος ποταμὸς ἐ-
ρίζει Βιθυνίαν. H.

Vol. II.

o. Ultra quem) Martian.
l. c. H.

p. Pylaemeniam) Vt Ae-
gypti Ptolemaei, Bithyniae
Nicomedes, sic Paphlago-
niae reges Pylaemenes vo-
cabantur, ab antiquo illo
Pylaemene, cuius Homerus
meminit in Boeotia, II. β.
Hinc regio ipsa Pylaemie-
nia dicta. Strabo, p. 543.
Vide et Liu. L. I. p. 2.
H.

q. Inclusam) Martian. l.
c. iisdem verbis. Sensus est,
Paphlagoniam ab ortu Gala-
tia, quam attingit, claudi.
H.

r. Mastya) Μαζύα a Mi-
lesis condita, ut Tium.
Forte Μόσον vel Μόσον Pto-
lemaei in Galatia, L. V. c.
6. H.

s. Cromna) Κρώμνα πό-
λις Παφλαγονίας, Steph.
p. 390. Κρώμνα χωρίον,
Martiano Heracl. p. 104.
H.

t. Henetos adiicit.) Ένα-
τοί — — ὄκην παρὰ Πα-
φλαγονίας, Steph. Prima-
riam Paphlagonum gentem

L1

Str-

Cornelius, a quibus in Italia ortos cognomines eorum *u.* Venetos ¹ credi postulat *x.* Sesamum oppidum, quod nunc Amastris *y.* Mons Cytorus *z.* a Tio ² LXIII. mill. passuum *a.* Oppida: Cimolis *b.*, Stephane *c.*: amnis Parthenius *d.* Promontorium Caram-

1. credere putat. Cb. 2. Sic ex MSS. em. Hard. LXIV. Gr. et Al.

Strabo appellat l. c. Vide Not. et Em. N. V. (hic pos.) *Henetos adiiicit*) Hunc locum dum raptim legit Martianus, neque intellexit, et foedum commentus est simul errorem: *Henetosa ciuitas*, inquit, *a cuius ciuibus in Italia ortos Venetos asserunt.* Haud fit hoc a Solino, qui c. 44. p. 72. Paphlagoniam ait insignem esse loco Heneto, a quo Paphlagones in Italiam transuecti, mox Veneti sunt nominati. H.

u. Cognomines eorum Venetos credi postulat.) Legend. *Cognomines eorum Venetos credi ea re putat.* Ea re putat credi Venetos Italiae ex Henetis Paphlagonia ortos, quod idem nomen habeant, ac sint eorum cognomines. Vide *Salmas.* p. 888. b.

x. Credi postulat.) Nepoti Strabo subscribit L. XII. p. 544. qui L. IV. abire in alias partes videbatur. Subscribit et Scymnus, p. 16. Curtius item, L. III. n. 3. Liniusque: et Solinus c. 44. p. 72. Alii a Venetis Galliae populis, quorum Caesar me-

minit, duci originem Venetorum Italiae malunt. H. *y. Amastris*) Dionysii Heraclae tyranni vxor Amastris suo nomine urbem insigniuit, e quatuor pagis conflata, Sesamo, Cytoro, Cromna, Tio. Strabo, L. XII. p. 544. Ipsa arx Sesamus Melae, L. I. c. 19. *Σήσαμος ἀκρόπολις* Straboni. Nummi veteres, AMACTRIANΩN. Hodie *Semastro*. H.

z. Cytorus) Cuius Virgil. meminit Georg. L. II. v. 437. *Et iuuat undantem buxo spectare Cytorum.* H.

a. LXIII. mill. pass.) Ita R. I. 2. etc. ac Solinus, c. 44. p. 72. H.

b. Cimolis) *Κίμωλις* Straboni, L. XII. p. 545. *Κίμωλις* Martiano Heracl. p. 105. H.

c. Stephane) *Στεφανή κώμη*, Martiano Heracl. l. c. *Στεφανίς, πόλις Μαριανδυνῶν*. Stephano, p. 617. H.

d. Parthenius) *Παρθένιος ποταμός ἐν μέσῳ τῆς Ἀμαστριανῶν πόλεως ῥέων*, Stephanus

Carambis *e*, vasto excursu, abest a Ponti ostio ¹ CCCXXV. mill. *f*. pass.: vel, vt aliis placuit, CCCL. mill. Tantundem *g*. a Cimmerio, aut vt aliqui maluere, CCCXII. M. D. Fuit et oppidum: eodem nomine *h*., et aliud inde ² Armene *i*.: nunc est, colonia ³ Sinope *k*., a Cytoro CLXIV. mill. Flumen ⁴ Euarchum *l*.:

L 1 2

Gens

1. CCCXV. Gr. et Al. 2. Armine Gr. et Al. 3.
Sinope Pteria, a, etc. vetust. Synope. Cyteros M. 4.
Varetum Gr. et Al.

phanus, p. 528. Strabo, p. 543. Mela, L. I. c. 19. Vide Not. et Em. N. VI. (hic adi.) *Parthenius*) Scylacem hic emendabis, qui Παροίνιον hunc amnem vocat, pro Παρθένιον, p. 32. vbi hanc oram describit: Μετὰ δὲ Ἀσσυρίαν Παφλαγονία ἔθνος ἔστι δὲ ἐν αὐτῇ Στεφάνη λιμὴν Κόλχισσα πόλις Ἑλληνίς. Κάραμβις πόλις Ἑλληνίς. Κύτωρος πόλις Ἑλληνίς. Σησαμὸς πόλις Ἑλληνίς, καὶ Παροίνιος (lege Παρθένιος) ποταμὸς. H.

c. Carambis) Κάραμβις Straboni, p. 545. Huic promōtorio alterum opponitur, versas boream, quod Κεῖς μέτωπον, ceu frontem Arietis vocant. His duobus Euxinum mare in duo veluti maria dispescitur. Carambis, *Capo Pisello*. H.

f. CCCXXV. mill.) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. etc. Martianus, L. VI. cap. de Phrygia, p. 221. legit, CCXX. tantum, sed vitiose, vt con-

stat, deficiente, vt minimum, centenarii nota. H. *g. Tantundem*) Martianus, l. c. H.

b. Eodem nomine) Κάραμβις, πόλις Ἑλληνίς, Scylaci, p. 32. H.

i. Armene) Ἀρμένη κώμη Martiano Heracl. p. 105. Ἀρμένη πόλις Ἑλληνίς καὶ λιμὴν, Scylaci p. 32. Sinopenesium pagus Straboni, p. 545. Armenen et Carambin intercidiisse iam inde ab aevo suo Plinius contestatur familiari illo suo, *Iuit*. Mela, L. I. c. 19. *Quae Paphlagoniam finit, Armene*. H.

k. Sinope) Σινώπη Diogenis Cynici patria: Mithridatis quoque Eupatoris appellati, ortu, regno, sepulcroque nobilis. Coloniae eo deductae testes sunt nummi veteres, Antonini Seueri: C. I. AV. SINOP. Colonia Iulia Augusta Sinopenesis, apud Patin. p. 299. et Getae, p. 317. C. I. F. SINOPES, Colonia Iulia Felix Sinope, vel

Gens Cappadocum, oppidum Gaziuram, et Gazelum n.: amnis Halys o., a radicibus Tauri per Cataoniam Cappadociamque decurrens. Oppida: Gangre p.: ¹Carusa q.: Amisum liberum r., a Sinope

1. Cariffa. Gr. et. Al.

vel Sinopenfis. Vlpianus item, L. L. Dig. tit. 15. de Censibus. H.

l. Euarchum) Εὐαρχος. Vide Not. et Em. N. VII. (hic pos.) Euarchum) Corruptum huius amnis nomen, quod editi haecenus libri sic repraesentant, *Flumen Varetium*, restituimus admonitu Martiani Heracleotae, in Periplo, p. 106. eum ipsum hoc terrarum tractu collocantis. Ἀπὸ Σιωώπης, inquit, εἰς Εὐαρχον ποταμὸν σταδία π'. Οὗτος ὁ ποταμὸς ὀρίζεται Παφλαγονίαν etc. Determinat hic amnis Paphlagones a Cappadocibus. Plinius sane similiter post Sinopen Euarchum, post hunc Cappadocum gentem, ceu amni proximam, appellat. Subscribit et Menippus apud Stephanum, verbo Καππαδοκία. Εὐαρχος ποταμὸς, inquit, ὃς ὀρίζεται Παφλαγονίαν καὶ Καππαδοκίαν. Quamobrem Varetum a suo Indice expungat Ortelius. H.

m. Gaziura) Τὰ Γαζίερα παλαιὸν βασίλειον, antiqua regia, Straboni, L. XII. p. 447. 547. Vide Not. et Em. N. VIII. (hic colloc.) Gaziu-

ra) Dio, I. XXXV, p. 5. ὁ μὲν Μιθριδάτης τὸ τριακίον πρὸς Γαζίερας ἀντεκένθητο, *Mithridates ad Gaziursa Triario castra opposuit*, Scribe Γαζίεροις, et Gaziura. H.

n. Gazelum) Γάλωρον, vt arbitror, Ptolemaei, L. V. c. 6. inter Sinopen et Halys fluminis ostia. H.

o. Halys) Gillio nunc, *Casilirmar*. Scholiast. Apollon. ad. L. II. Argon. v. 366. Ἄλυς ποταμὸς Παφλαγονίας. H.

p. Gangre) Γάγγρα Sefphano, p. 191. Hic Synodus Gangrensis habita. Postea Theodosiam Gangrorum aiunt appellatam, vnde detorta hodie nomenclatura *Toria* vocatur. H.

q. Carusa) Κάρεσσα πόλις ἐλληνίς Scylaci, p. 32. Καρῆσα Martiane Heracl. p. 106. Vide Not. et Em. N. IX. (hic consp.) Carusa) Ita R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. In editis perperam, *Cariffa*, quamquam ita Ptol. L. V. c. 6. Sed is ex Scylace, Martiano, Arriano, aliisque emendandus. H.

r. Amisum liberum.) Scribe, *Amisus*

pe cxxx. mill. passuum s. Eiusdemque nominis *t.* sinus tanti recessus, vt Asiam paene insulam faciat, cc. mill. passuum ¹ haud amplius per continentem ad Issicum Ciliciae sinum. Quo in omni tractu proditur, tres tantum gentes Graecas iure dici, Doricam, Ionicam, Aeolicam, ceteras Barbarorum *u.* esse. Amiso iunctum fuit oppidum Eupatoria *x.*,

Ll 3

a Mi-

i. aut. Cb.

Amifus libera, ex Stephano, Arriano in Periplo, et Strabone undecimo, apud quem tamen interdum *Aminsus est*. Cui orthographiae subscribit Suidas, per *i*, et item per *e*, in penultima scribi tradens *Aminsus et Amefus*, Ptolemaeus cum duplici *ss*, *Amiffus*. Pintian.

Amisum liberum) Ab Augusto Caesare post Aetiacam victoriam libertate donatum, vt auctor Strabo, L. XII. p. 547. Ἀμισός Ptolemaeo, L. V. c. 6. et Straboni, aliisque. Plinius de more dixit, quoniam *oppidum* subintellexit. Nummus Hadriani, AMICOT EAETΘEPAC. H.

s. A Sinope cxxx. M. pass.) Exemplar Salmant. vero proprius, *cxix. M. pass.* Nam Stephanus interuallum ab Amiso ad Sinopen, nongentorum stadiorum esse tradit, quae agunt passuum XII. M. D. Scripsit et ante Stephanum id quoque Strabo XII. volumine. *Pint.*

CXXX mill.) Vide Not. et

Em. N. X. (hic pos.) CXXX *m. p.*) Incuria librariorum irrepsisse hoc loco mendum suspicamur: qui cum in primitiuis codicibus scriptum offendissent, *centum tr. mill.* triginta pro *tredecim* posuerunt. Strabo enim L. XII. p. 547. distitam esse Sinopen ait ab Amiso stadiis omnino nongentis, περὶ ἑννεακισίης σταδίων. Strabonem sequitur Stephanus, p. 74. Efficit haec mensura passuum millia CXII. cum quingentis pass. H.

t. Eiusdemque nominis) Sinus Amisenus, tam vasto recessu in ortum secedens, et in meridiem reflexus, vt Asiam quam minorem vocamus (veteres Asiam intra Halym dixere) paene insulam faciat. H.

u. Ceteras Barbarorum) Cur Barbari dicantur vide apud Strabonem. *Dalec.*

Barbarorum) Vernaculo ac proprio, non Graeco fere sermone vtentium. H.

x. Eupatoria) A Mithridate

te

a Mithridate conditum. Victo eo y., ¹ Pompeiopolis vtrumque appellatum est.

III. Cappadocia z. intus habet coloniam Claudii Caesaris Archelaidem, quam praefuit Halys. Op-
pida:

1. vtrumque Pomp. Ch. transpositione.

te cui Eupatoris nomen fuit. Solin. c. 44. p. 72. Marti-
anus, L. VI. p. 222. H.

y. Victo eo) A Pompeio, Vide L. VII. f. 27. Igitur vrbes duae iunctae, Eupatoria et Amisos, in Pompeii nomen transfere. Eupatoria noua vrbs adtexta veteri fuit a Mithridate. Sic Appian. in Mithrid. Vtrumque Pompeiopo-
leos nomine appellatum Πομπηϊάπολις, πόλις Παφλαγονίας, ἡ Πομπηϊόπολις, Stephano, p. 558. Hodie Amid. H.

z. Cappadocia) Haec totidem verbis Solinus, c. 45. p. 73. Martianus, L. VI. c. de Cappadocia, p. 222. Nomen habet Ἀρχέλαις ab Archelao Cappadociae rege, cuius regnum Tiberius in prouinciae formam rededit, teste Suetonio in eius vita, c. 37. Alii porro sunt, qui in editione Vulgata, et in Graeco, Cappadoces appellantur, Hebraice כַּפְתָּרִים Caph-
torim. Isthmum illum olim ii tenuere, qui est inter duos sinus Arabici siue Rubri maris, Aelaniticum et Heroopoliticum, simul cum Philisthinis,

qui exinde egressi terram Chanaan de suo nomine terram Philisthim appellarunt, Gen. X. 13. 14. et 1. Paral. I. 12. At vero Mesraim genuit Ludim -- et Phetrusim, et Chastuim: de quibus egressi sunt PHILISTHIIM et CAPHTORIM. Mesraim

Aegyptios esse constat, quorum pars et soboles Philisthim et Caphtorim fuere: qui ex Aegypto egressi in vicino habitarunt tractu terrarum. Deutr. II. 23. Heu-
aeos quoque qui habitabant in Haserim usque Gazam, CAPPADOCES (Hebraice כַּפְתָּרִים) expulerunt: qui egressi de CAPPADOCIA deleuerunt eos et habitauerunt pro illis. Cappadocia Hebraice כַּפְתָּרִים est. Egressi

inde Cappadoces expulerunt et deleuerunt, hoc est, interfecerunt Heuaeos, illius regionis incolas, quae est ab Haserim vsque Gazam. Est autem חַצְרוֹם prope desertum Pharan, vt constat ex Num. XIII. I. Profectusque est populus de Haserorb, fixis tentoriis in deserto Pha-

ran. Nam siue femina de-
 clinatione **חצרות** dixeris,
 siue **חצרים** masculina, ni-
 hil interest. Hoc exemplo
 Israelitas suos Moses incita-
 bat ad expellendos, delen-
 dosque Chananaeos, sicut hi
 Cappadoces siue Caphtoraei
 deleuere, hoc est interficien-
 do expulere Heuaeos; et filii
 Esau Horraeos, Deutr. II.
 12. Iam Ier. XLVII. 4. *De-*
populatus est enim Dominus
Palaeustos reliquias insulae
Cappadociae. In Hebraeo, in-
*sulae **כפתר**. At insulae*
 profecto nomen omnino
 credi vocat, Cappadociam il-
 lam intelligi, quae a profa-
 nis scriptoribus, atque in
 ipsis etiam libris Noui Testa-
 menti Cappadocia nuncupa-
 tur: quam qui insulam ap-
 pellabit, aequè risum de se
 praebebit, ac si Persidem in-
 sulam velit esse. Neque enim
 aliter Cappadocia Asiatica
 mari, quam Persis, alluitur,
 aut ex Iudaea per mare pe-
 titur. At insulam nominari
 terrarum angustias inter duo
 maria, quem Isthmum dici-
 mus, sacris scriptoribus fa-
 miliare est. Vnde in insigni
 illo Isaiae vaticinio, de quo
 Christus dux gentium insti-
 tuitur, c. XLIX. I. *Audite*
insulae, et attendite populi de
longe: Dominus ab utero voca-
uit me etc. Insulae sunt prouin-
ciae populi Rom. in quibus
 erat praecipue futura sedes

religionis Christianae. Insu-
 lae autem idcirco pleraeque
 ex illis appellantur, quod
 fere mari cinguntur, aut ge-
 mino certe latere mari al-
 luuntur; vt Hispania, Italia,
 Graecia; praeter insulas pro-
 prie dictas; cuiusmodi sunt
 Anglia, Sicilia, Creta, Cyprus,
 Sardinia, Corsica. Et Gen.
 X. 5. post enumerationem
 filiorum Iapheth, de iis dici-
 tur: *Ab his diuisae sunt in-*
SVLAE gentium in regionibus
suis, vnusquisque secundum
linguam suam, et familias
suas in nationibus suis. De-
 nique Amos IX, 7. *Num-*
quid non Israel ASCENDE-
RE feci de terra Aegypti, et
Palaeustos de CAPPADO-
CIA, et Syros de Cyrene?
 Cappadocia ibi quoque
כפתר est, vnde Palaestini
 ascendisse dicuntur aequè ac
 Israelitae de terra Aegypti, ac
 Syri de Cyrene; hoc est, Pa-
 laestini siue Cappadoces à me-
 ridie, vbi mare Rubrum
 est; et Syri, hoc est, Da-
 masceni, ab Aquilone, vbi
 Cyrene illa nobis esse vide-
 tur. Nam Syri quidem Da-
 masceni sunt, II. VII. 4. 8.
 Cyrene, Cyrrhestice regio
 nobis videtur esse, Plinio
 memorata L. V. f. 19. longe
 supra Damascum et Antiochi-
 am, ad Boream. Et hic locus
 etiam collatus cum allato
 superius, Deutr. II. 23. do-
 cet esse eosdem Cappa-
 doces ac Philistiim, seu ve-

pida: Comana *a.*, quod Sarus: Neocaesaream *b.*,
quod Lycus *c.*: Amasiam *d.*, quod Iris in regione
Gaza-

teres Palaestinos, aut certe
coniunctissimos, sociosque:
siquidem egressi de Cappo-
docia Cappadoces alii esse
non possunt, quam quos
ascendere fecit Deus de
Cappadocia Palaestinos, ad
delendos Heuaeos, veteres
incolas terrae illius, quam
Palaestini deinde occupa-
runt. Gradationem etiam
in hac oratione seruari ap-
paret, ordinemque tempo-
ris, sed retrogradum: Sy-
ros nimirum egressos de Cy-
rene fuisse prius, quam
egrederentur Philistiim siue
Cappadoces de sua Cappa-
docia; et hos antequam
Israelitae egrederentur de
Aegypto. Itaque mari Ru-
bro egressi Israelitae in il-
lam ipsam primum intulere
pedem, quae veterum Cap-
padocum siue Palaestinatorum
sedes fuerat. Ex his mani-
festum est, in libris V. Te-
stamenti, ut Aethiopiam ab
Africana diuersam, sic et-
iam Cappadociam aliam lon-
ge esse ab Asiatica; quae
hoc nomen obtinuisse vide-
tur circa regum Medorum
initia, et ex illa aetate
apud omnes scriptores. Nec
alibi praeos illos Cappado-
ces posse collocari, quam
in illo, quem diximus,
Isthmo, qui nimirum inter
vtrumque intimum maris

Rubri sinum protenditur. Ge-
minum illum maris R. sinum
describit Plin. L. XI. f. 33. H.
a. Comana, quod Sarus.)
Hoc est, quod oppidum
Sarus amnis praefluit. Τα
Κομανα Straboni, L. XII.
p. 535. et Appiano in Mi-
thrid. p. 214. Δια μὲν ἐν
τῆς πόλεως ταύτης ὁ Σά-
ρος ἔστι ποταμὸς, inquit Stra-
bo, qui hanc Cataoniae vr-
bem adiudicat: alteram de-
inde eiusdem nominis ab ea
discriminat, quae Iji amni
erat imposita. De vocis
etymo multa ibi digna sciru:
et de Iphigeniae gladio,
quem penes se esse vtraque
vrbs gloriatur. Nummi ve-
teres KOMANEΩΝ. Colo-
nia eo missa est sub Seuero
Imp. et a coniuge Iulia Pia
Felice Aug. nomen accepit.
Vnde sunt nummi Antonini
Seueri, COL. IVL. AVG.
F. COMANORVM. H.

b. Neocaesaream) Georgii
Thaumaturgi episcopali sede
nobilem. Nunc esse *Tocat*
videtur, magnificum oppi-
dum, emporiumque eo tra-
ctu celebre: quod Lycus
amnis praefluit, a moeni-
bus vix passus quingentos
diffusus: aut e ruinis certe
Neocaesareae creuit. H.

c. Lycus) Fluvius, qui
in Irim amnem labitur, ut
dicetur initio sect. sq. H.

Gazacena e. In Colopena f. vero Sebastiam g. et Sebastopolin. Haec parua, sed paria supra dictis. Reliqua sui parte h. Melitam, a Semiramide conditam, haud procul Euphrate: Diocaesaream i. ¹Tyana k., ²Castabala l., Magnopolim m., Zelam n.:

L 5

et

1. Tyanam. hodie Tina.

2. Castabalam. V.

d. Amasiam) Strabonis haec patria, quam ille per-eleganter describit, L. XII. p. 561. Ἀμασεια — — δι' ἧς ὁ Ἴρις φέρεται ποταμός. Priscum retinet nomen, oppidum hodieque infigne. Describitur a Tauernerio, in Itin. T. I. p. 9. H.

b. Melitam) A qua Melitene, de qua mox. Ptolemaeo L. V. c. 7. Μελιτήνη. A Semiramide conditam auctor est quoque Martianus L. VI. p. 222. Solinus, c. 45. p. 73. et Strabo, L. XII. p. 573. Iuxta Euphratem positam, παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμόν, Prol. l. c. De ea diximus libro sup. f. 20. H.

e. Gazacena) Γαζακηνή regio Straboni L. XII. p. 553. qui hanc vocem Paphlagonicam esse, et barbaram ait. H.

i. Diocaesaream) Διοκαισαρεία in Garsauritide Capadociae praefectura, de qua mox dicetur, Ptolemaeo l. c. H.

f. In Colopena) Ab vrbe Χολόη regio nomen traxisse videtur: quae inter mediterranea oppida Ponti Galatici, vt et Sebastopolis, a Ptolemaeo describitur, L. V. c. 6. Sebastia vero, Σεβάσεια, inter ea quae Polemoniacy Ponti dicebantur. Haec hodie Siuas appellatur. Vide Tauernerium, Tom. I. Itiner. p. 11. In Notit. Eccl. Hieroclis, p. 15. inter episcopos primae Armeniae, ὁ Σεβασειᾶς, et Σεβασζπόλεως appellantur. Et p. 35. Σεβάσεια et Σεβασζπόλις. Sic etiam Leunclavius, p. 92. H.

k. Tyana) Τὰ Τύανα, Philostrato L. I. c. 4. de vita Apollonii, cui patria Tyanei nomen fecit. H.

l. Castabala) Τὰ Κασάβαλα Straboni, L. XII. p. 537. prope Tyana. H.

g. Sebastiam.) Ptolemaeo Augusti cinitas. Dalec.

m. Magnopolim) Haec Eupatoria primum est appellata, ab alia eiusdem nominis, de qua sup. sect. dictum est, diuersa: ad confluentes Lyci et Iris posita: quam imperfectam Mithridate relictam Pompeius agro et civibus additis, Magnopolim de suo nomine appellauit. Strabo, L. XII. p. 559. et

Appi-

et sub monte Argaeo o. Mazacam p., quae nunc Caesarea nominatur. Cappadociae pars praetenta Armeniae maiori, Melitene q. vocatur: Commagenae, Cataonia r.: Phrygiae, Garfauritidis, ¹ Sargaraufene r., ² Cammanene: Galatiae, Morimene: vbi dister-

1. *Sargaraufene Gr. et Al.* Appian. in Mithrid. p. 251. H.

n. *Zelam*) Armeniae locum hunc adiudicant Stephanus et Strabo. Ille, p. 289. Ζήλα τόπος Ἀρμενίας. Iste L. XII. p. 559. in Armenia, Ζηλήτις ἔχει πόλιν Ζηλά, ἐπὶ χώματι Σεμράμιδος τετειχισμένην, etc. H.

o. *Et sub monte Argaeo*) Martianus, L. VI. p. 222. et Solin. c. 45. p. 13. Ἀργαῖον ὄρος Straboni, p. 538 vnde in vtrumque mare prospectum esse aiunt, in Euxinum et Illicum. H.

p. *Mazacam.*) Τὰ Μάζακα, ἡ μητρόπολις, καλεῖται δ' Εὐσέβεια καὶ αὐτή, etc. Strabo, l. c. et Stephanus. Ptolemaeus, L. V. c. 6. Μάζακα ἡ καὶ Καισάρεια Basilii M. sedes episcopalis. Non a Claudio Caesare Caesarea dicta, vt ait Nicoph. Callist. L. X. eccl. hist. p. 15. sed a Tiberio potius, vt ait Suidas T. II. p. 903. Hieron. quoque in Chron. p. 157. *Tiberius multos Reges ad se per blanditias euocatos numquam remisit: in quibus et Archelaum Cappadocem, cu-*

2. *Quibusdam Comane.*

ius regno in prouinciam verso, Mazacam nobilissimam ciuitatem Caesaream appellari iussit. H.

q. *Melitene*) Hae quoque Cappadociae praefecturae Straboni memorantur, L. XII. p. 534. Μελιτηνή, καὶ Καταονία. Ἰσαυρίτις, (lego Γαρσαυρίτις) Καμμανηνή, vel vt p. 540. Κωμμανηνή, Μοραμνηνή, pro Μοριμνηνή. H.

r. *Cataonia*) Cuius oppidum Claudiopolin esse diximus, L. V. f. 20. H.

s. *Sargaraufene*) Σαργαρουσῆνη Straboni, p. 537. et Ptol. L. V. c. 6. Vide Not. et Em. N. XI. (hic pos.) *Sargaraufene*) In vnica voce bis peccarunt Plinii editores, qui sic curarunt scribi: (*Phrygiae, Garfauritidis: Subintellige, praetenditur, ex superioribus:*) *Sargaurasanae, Cammanene.* Nam et praefecturae nomen vitiatum est, pro Sargaraufene, vti ex Strabone discimus: et corrupta interpunctione perturbatus situs: est enim ipsa Sargaraufene e Cappadociae quoque praefecturis vna, cum Garfauritide et Cam-

determinat eos Cappadox *t.* amnis, a quo nomen traxere, antea Leucosyri *u.* dicti. A Neocaesarea supradicta minorem Armeniam Lycus amnis determinat. Est et Ceraunus *x.* intus clarus. In ora autem ab Amiso oppidum et flumen Chadisia *y.*, Lycastum *z.*, a quo ¹ Themiscyrena regio.

IV. Iris *a.* flumen deferens Lycum. Ciuitas Ziela *b.* intus, nobilis clade Triarii *c.*, et victoria C. Cae-

1. Sic ex MSS. emend. Hard. conf. M. Cb. et V. ut et infra. Themiscyra regio. Gr. et Al.

Cammanene: ut loci huius plane sententia fit, Phrygiae praetendi ex aequo tres illas, Garfauritidem, Sargaräusenem, Cammanenen. H.

t. Cappadox) Fluiolum esse satis indicat, qui in interiore Cappadocia fluat, atque in Halyn deinde labatur. H.

u. Leucosyri) Λευκοσύροι Straboni, p. 544. hoc est Syri albi. H.

x. Est et Ceraunus) Amnis id; non oppidi nomen, Κεραυνός. Id enim orationis textura postulat. Vide Not. et Em. N. XII. (hic pos.) Est et Ceraunus) In Reg. I. Coeranus, κοίρανος. Suspecta mihi vero pariter vox utraque: cum haud alibi, quod sciam, exstet. Caruanis forte legi satius fuerit, quo nomine oppidum appellatur in hoc ipso terrarum tractu, Ponti nempe Plemoniaci praefectura, Κερα-

υνός, a Ptol. L. V. c. 6. H.

y. Chadisia) Χαδισία, πόλις Λευκοσύρων, hoc est, Cappadocum, Steph. p. 708. ex Hecataeo, qui Themiscyrae inde regionis initium duxit, Martian. Heracl. p. 106. εἰς κόμην καὶ ποταμὸν Χαδέσιον. H.

z. Lycastum) Oppidum, Mela, L. I. c. 19. p. 22. Secundum Halyn urbs est Lycasto. Ad Thermodontia, campus: in eo fuit Themiscyrium oppidum etc. H.

a. Iris) Strabo, L. XII. p. 566. H.

b. Ziela) Ζίλα, quae a conditore Ziela Nicomedis F. nomen tulit. Steph. p. 289. Ζήλαν Plutarch. in Caes. p. 731. Ζέλειαν Dio vocat, L. XLII. p. 207. H.

c. Triarii) Romani ducis, qui cum Lucullo in Asia Mithridatico bello interfuit. Ingenti praelio a Mithridate victum referunt Dio, L. XXXV. p. 5. Plutarch. in

Lu-

C. Caesaris d.: in ora amnis ¹ Thermodon^e, ortus ad castellum, quod vocant ² Phanaeroeam, praeterque radices Amazonii montis lapsus. Fuit oppidum eodem nomine f., et alia quinque: ³ Amazonium g., Themiscyrah., Sotira, Amasia, Comana: nunc

1. *Thermoodon. Gr.* 2. *Pharnaciam. V.* 3. *Phamazonium, Gr. et Al.*

Lucullo, p. 515. Appian. in Mithrid. p. 249. Vide Not. et Em. N. XIII. (hic adi.) *Triarii*) Insigni hallucinatione Gallicu sinterpres Pinetus, editoresque Pliniabi, qui Indicem totius operis confecerunt, Triarium a Caesare superatum opinati sunt, hoc scripto lemmate, *Vbi Caesar Triarium superavit*, remisso ad hunc locum lectore. Hunc nos errorem in observationibus nostris abunde confutauimus. H.

d. C. Caesaris) Dictatoris, qui Pharnacem Mithridatis F. superavit, trophaeumque statuit ei aduersum: quod eo ipso in loco de Triario deuicto Mithridates fixerat: quoniam istud euertere, quod erat belli Diis dedicatum nefas putabatur. Dio, L. XLII. p. 207. H.

e. *Thermodon*) *Θερμόδων*, Straboni, L. XII. p. 547. *ῥέων ἐκ τῆς καλεσμένης Φαναροίας*. H.

f. *Eodem nomine*) Thermodontis nomine: sed fuit, hoc est, intercidit. Quare

apud ceteros scriptores nulla huius mentio. H.

g. *Amazonium*) Vide Not. et Em. N. XIV. (hic consp.) *Amazonium*) *Phamazonium* libri editi exhibent: at R. 1. et alii, *Amazonium*: atque hanc lectionem, quod multo certius est, Mela ipse constabilit, L. I. c. 19 *Ad Thermodontam*, inquit, *Themiscyrium oppidum: Fuere et Amazonum castra, et ideo Amazonium vocant*. Et vero Phamazonium, vt Stephanus quidem scribit, vel potius Phazemonium, vt Strabo, L. XII. p. 560. Phazemonitisque regio longo hinc interuallo fuit distita, trans Thermodontem et Irin. H.

b. *Themiscyra*) Straboni, p. 547. *ἡ Θεμισκυρα*. Reliquae, *Σώτεια*, *Ἀμασία*, *Κόμανα*, quae cum iam tum interierint, ab aliis scriptoribus praetermissae sunt: praeter *τὰ Κόμανα τὰ ἐν τῷ Πόντῳ* a Comanis Cappadocicis, de quibus supra, diuersa. De his Strabo multa, p. 557. H.

nunc ¹Manteium *hh.* (IV) Gentesi. Genetarum, Chalybum *k.* Oppidum Cotyorum *l.* Gentes: Tibareni, Mossyni *m.* notis signantes corpora. Gens, Macrocephali *n.*, oppidum Cerasus *o.*, portus ²Chordule *p.* Gentes Bechires *q.*, Buzeri. Flumen Melas.

1. Mantaeum. Pin.

2. Cordulae Gr. et Al.

hh. Nunc Mantaeium) Nunc, inquit, solum superest, *μανταῖον*, id est Oraculum. H.

i. Gentes Genetarum.) Quarum cap. in manuscripto incipit a duobus posterioribus vocabulis cap. praecedentis hoc modo, Nunc Mantium gentes, etc. Dal.

Genetarum) Id eis a cognomine promontorio nomen, *ὁ Γένετης* Straboni, L. XII. p. 548. vbi et porrus fluminisque cognominis, teste Stephano, p. 204. iuxta Tibarenorum gentes *Γενηταῖς Διὸς ἀκρην* locat Apollon. L. II. Argon. v. 1011. H.

k. Chalybum) *Χάλυβες περὶ τὸν Πόντον ἕθνος ἐπὶ τῷ ποταμῷ Θερωδῶντι.* Chaldaeos *Χαλδαίαις* vocat Plutarch. in Lucullo, p. 500 Lustrat hanc oram Festus Auienus in descr. orbis. v. 958. Inde Tibareni, Chalybes super, arua vbi ferri *Διττία* vulnifici crepitant *incudibus* altis. H.

l. Cotyorum) *Κοτύρορος* Straboni, L. XII. p. 548. *Κοτυῶρα* πρὸς τῷ Πόντῳ

Stephano, p. 381. et Arriano in Periplo Ponti. H *m.* Mossyni) *Μόσσυνοι* Nicol. Damasc. in Excerpt. p. 517. Idem *Μοσύνομοι* appellati a Strabone, L. XII. p. 549. et Diodoro, L. XIV. p. 260. hoc est turricolae. Mela, L. I. c. 19. p. 22. *Tibareni Chalybas attingunt, quibus in risu lusueque summum bonum est. Ultra Mossyni turree ligneas subeunt, notis corpus omne persignant, propatulo vescuntur, etc.* H.

n. Macrocephali) Mela, l. c. *Minus feri, verum et hi inconditis moribus, Macrocephali, Bechiri, Buzeri.* H.

o. Cerasus) *Κερασῆς* Straboni, L. XII. p. 548. vnde cognominata Cerasa, vt ait Ammianus, L. XXII. p. 213. Ergo vero de arbore magis patriam, quam de patria arborem nomen traxisse crediderim. Dicemus ea de re, L. XV. f. 30. H.

p. Chordule) Prius *Cordulae* scribebatur. At *Χορδύλη* est Ptol. L. V. c. 6. Arriano in Periplo, *Κορδύλη.* H.

Melas. Gens, Macrones *r.*: ¹ Sidene *s.*, flumenque Sidenum, quo alluitur oppidum ² Polemonium *t.* ab Amiso cxx. mill. pass. Inde flumina; Iasonium *u.*, Melanthium *x.*: et ab Amiso lxxx. mill. passuum, Pharnacea *y.* oppidum, Tripolis *z.* castellum et fluuius. Item ³ Philocalea *a.*, et sine fluuio Liuiopolis:

1. Sideni, Gr. et Al. 2. Palemonium. Ch. 3. Calicia. Vet. Philocalia Gr.

q. Bechires, Buzeri) Illi Scylaci, p. 31. Βέχειροι dicuntur, et Apollonio L. II. v. 395. Stephano Βέχειρες. Isti Straboni, L. XII. p. 549. Βύζηρες: Buzeres Prisciano in Perieg. p. 386. H.

r. Macrones) Μάκρωνες siue Σάιννοι, de quibus Strabo, p. 548. De his iterum sect. II. H.

s. Sidene) Σιδηνή regio, quae Themiscyrenae iungitur, auctore Strabone, l. c. Vide Not. et Em. N. XV. (hic pos.) Sidene) Ita rescripsi ex Strabone, atque ab ipso orationis contextu admonitus. Nam si Sideni, vti ante nos editum fuit, potius foret, Gentes: Macrones, Sideni, Plinius dixisset haud dubie, vt proxime antea, Gentes: Bechires, Buzeri: non gens. H.

t. Polemonium) Quod a Polemone rege nomen habet, ac Ponti certae parti dedit, Ponti Polemoniacy. Eius regis dirio Neronis tantum principatu in Roma-

norum ditionem venit. Πολεμώνιον, Stephano p. 557. In Notit, Eccl. p. 35. inter sedes Episcopales prouinciae Ponti Polemoniacy, Τολεμόνιον, pro Πολεμώνιον. Rectius apud Leunclauium, p. 94. ὁ τοῦ Πολεμωνείου H.

u. Iasonium) Straboni, p. 548. et Arriano in Periplo, Ιασόνιον promontorium est, cuius nominis et flumen fuisse conicitur: vt Heracleum in ea ora, et promontorii idem et amnis nomen fuit, vt mox dicitur. H.

x. Melanthium) Μελάνθιος ποταμός, Arriano in Periplo, a Coryoris, de quibus superius, stadiis diffitus LX. H.

y. Pharnacea) Φαρνακία Ptol. L. V. c. 6. et Straboni, p. 555. Φαρνάκεια Arriano. H.

z. Tripolis) Meminit huius loci Arrianus, quem a Philocalea distare centum ac decem stadiis ait. H.

a. Philocalea) Castellum, ac fluuius. Φιλοκάλεια Arriano,

lis: et a Pharnacea centum mill. passuum *b.*, Trapezûs *c.* liberum, vasto monte clausum. Ultra *d.* quod gens Armenochalybes, ¹ a maiore Armenia xxx. mill. passuum distans. In ora ante Trapezuntâ flumen ² Pyxites *e.*; ultra vero gens Sannorum *f.* Heniochorum. Flumen ³ Absarum *g.*, cum castello cognomine in faucibus, a Trapezunte ⁴ cxl. mill. passuum. Eius loci a tergo *h.* montium Iberia est: in

1. Sic ex MSS. em. Hard. et maior Armenia Gr. et Al.

2. Pyxites. V. 3. Absarus. Arrian. in Periplo. Absarus. Ptolemaeus.

4. Sic ex MSS. em. Hard. conf. et Ch. CL. Gr. et Al.

riano, in Periplo Ponti. Ptol. L. V. c. 6. περπεραμ Κωνάλια. H.

b. Centum mill. pass.) Ab Amiso autem Pharnacea distat LXXX. mill. Sunt omnino igitur CLXXX. mill. pass. terrestri scil. ac recto itinere: nam mari nauigatio, per sinuam anfractus, duum millium est stadiorum cum ducentis, ab Amiso Trapezuntam usque, ut Strabo monet, L. XII. p. 548. hoc est milliarium ducentorum et XXV. H.

c. Trapezûs liberum.) Vide Strabonem lib. XII. Dalec.

Trapezûs) Τραπεζοῦς Graecis. Nobis, Trebizonde. Graecorum imperii quondam sedes. Trapezunta insulam Ammianus vocat, L. XXII. p. 213. quoniam peninsulae cum insulis saepe confundi solitae. H.

d. Ultra quod) Versus orientem, a mari longius. H.

e. Pyxites) Πυξίτης Arriano in Periplo. H.

f. Sannorum Heniochorum) Ex Heniochis, Sannisque, qui et Macrones, mixti, ut Armenochalybes ex Armenis et Chalybibus. Σάννης et Λάζης, de quibus mox dicetur, etsi Romanis subactos armis, Romanis tamen vnquam legibus seruisse negat Theodoretus, serm. 9. de legibus. H.

g. Absarum) Ἀψαρος ποταμός Scylaci, p. 31. Ptol. L. V. c. 6. Ἀψαροῦς. Castellum vero Ἀψαρον vocat, Arrianus in Periplo Ponti, positum in ipsis fluvii faucibus. H.

h. A tergo) In mediterraneo, versus ortum a mari recedendo. H.

in ora vero Heniochi, ¹ Ampreutaei., Lazi. Flumina: ² Acampsis k., Isis, Mogrus, Bathys. Genes Colchorum. Oppidum l. Matium ³, flumen Heracleum m., ⁴ promontorium eodem nomine, clarissimusque Ponti Phasis n. Oritur o. in Moschis: nauiga-

1. Zidritae. Arrian. 2. Acampsonifis. M. legendum videtur, Acampsis, Acinasif, Mogros, Bathys ex Arriano in Periplo. Campsis, Nogrus Gr. 3. Marium Gr. et Al. 4. Et prom. Gr.

i. Ampreutae) Ampreutarum loco Zydretas habet Arrianus in Periplo, quos Heniochius inter et Lazos collocat. Ἡνιόχων ἐχόμενοι Ζυδρεῖται Ζυδρεῖτων δὲ Λαζοί. Hi Λαζαί Ptol. dicti, L. V. c. 10. maritima Colchidis obtinent, ad vtramque Phasidis ripam appositi, teste Procopio, L. II. belli Persici, c. 29. p. 164. Hodie, la Mingrelie. In Notit. Eccl. p. 19. et 51. Ἐπαρχία Λαζική· ὁ Φασίδος, ὁ Ῥοδάπιδος, ὁ Πετρῶν etc. H.

k. Acampsis, etc.) Vide Not. et Em. N. XVI. (hic adi.) Acampsis, Isis, Mogrus) Libri haecenus editi, Flumina: Campseonyfis: Nogrus. Errorem detexit, et emendationem nobis suggestit Arrianus in Periplo, horum fluminum nomina ita scribens, Ἀκαμψίς, Ἴσις, Βαθύς, Μῶγρος. Scylax hinc emendandus pariter, p. 31. apud quem Ἴσις amnis

in Colchis pro Ἴσις legitur. H.

l. Matium) Forte Μαδία Ptol. L. V. c. 30. in mediterraneis Colchidis ciuitatibus. H.

m. Heracleum) Aliud hoc promontorium est ab Heracleo, cuius Strabo meminit, L. XII. p. 548. quod oram maritimam ab Amiso legentibus, etiam ante Iasonium, de quo supra, primum occurrit: cum hoc Plinianum ab Amiso millibus pass. distet amplius trecentis et sexagenis. H.

n. Phasis) Argonautarum nauigatione celebratus. Nostris, le Phase. H.

o. Oritur in Moschis) Ita Solinus, c. 15. p. 35. Strabo, L. XI. p. 498. ἐξ Ἀρμενίας τὰς ἀρχαίς ἔχων, hoc est, ortum habet ex ea Moschicae regionis parte, quam Armeni obtinent. Est enim Moschica tripartita: pars Colchis, pars Iberis, pars Armenis cedit: ἡ δ' ἴν

naugatur' quamlibet magnis nauigiis xxxviii. mill. p. passuum. Inde minoribus longo spatio, pontibus cxx. peruius. Oppida in ripis habuit complura p.: celeberrima, ¹Tyndarida, Circaeum pp., Cygnum q., et in faucibus Phasin. Maxime autem inclaruit Aea r.,

¹xv.

1. Celeberrimum Tyndaridaceum. M. et Cb. Tyritacen, Cygnum Gr. et Al.

ἐν Μοσχική, inquit idem Strabo, p. 499. τριμερής ἐστὶ τὸ μὲν γὰρ ἔχουσιν αὐτῆς Κόλχοι, τὸ δὲ Ἴβηρες, τὸ δὲ Ἀρμένιοι. Sunt igitur hi Moschi, quos Georgos, les Georgiens, posterior aetas appellauit, vnde tandem petita haec recens appellatio est. Horum enim in agro, qua vergit in occasum, a montibus, quos Ptolemaeus Caucasios vocat, haud procul ab ipsis Euphratis fontibus, oritur Phasis. Ab iis quos Moscouitas nos appellamus, longa terrarum, vt apparet, intercapedine difuncti. H.

p. Habuit complura) Familiaris haec Plinio formula praeteriti temporis, habuit, inclaruit, defuisse iam tum oppida illa significat. H.

pp. Tyndarida, Circaeum) Vide Not. et Em. N. XVII. (hic adi.) Tyndarida, Circaeum) Prius Tyritacen legabatur, cuius vrbis in hoc tractu nullum apud ceteros scriptores vestigium: nisi cui Stephani Τυριτανίτη pertinere huc videatur. At MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris.

Vol. II,

Chiffi. vet. Dalec. etc. habent, Tyndaridaceum: vnde nos Tyndarida, Circaeum, effingi curauimus, Dionysii Periegetae admonitu persuasi, qui Tyndaridarum regionem, Circaeumque campum, ad Phasis ripas in intimo Ponti recessu, iuxta Colchos collocat, v. 688. H.

q. Cygnum, et in faucibus Phasin) De Cygno inferius. De Phasi Mela, L. I. c. 19. p. 23. Hic Phasis erumpit: hic eodem nomine, quo annis est, a Themistagora Milesio deductum oppidum. Stephanus: Φάσις, πόλις πρὸς τῷ Φάσιδι ποταμῷ ἐν Κόλχοις. Instaurata denuo, hodieque praecampa ciuitas est, le Phase. H.

r. Aea.) Plinio Aea et Dioscurias, ciuitates duae sunt diuersae, Stephano vero vna et eadem. Dal.

Aea) Αἶα Stephano, p. 30. sed paulo a mari remotius quam Plinius statuit: nempe CCC. ipsis stadiis, ἑκὰς τριακόσια, quae millia passuum efficiunt XXXVII. cum pass. quingentis. H.

Mm

1xv. mill. passuum a mari, vbi Hippos et ² Cyaneos s. vasti amnes e diuerso in eum confluunt. Nunc habet Surium t. tantum, et ipsum ab amne influente ibi cognominatum, vsquequo u. magnarum nauium capacem esse diximus. Et alios accipit fluuios, magnitudine numeroque mirabiles, inter quos Glaucum x. In ore eius y., insulae sine ³ nomine, ab ⁴ Absaro yy. ⁵ Lxx. M. Inde aliud flumen ⁶ Charien z. Gens Salae, antiquis Phthirophagi a. dicti, et Suani b. Flumen ⁷ Cobum c. e Caucaso per Suanos fluens.

1. Stephan. ccc, stadia (id est) xxxvii. m. d. pass. Pint.

2. Sic ex MSS. em. Hard. Cyanos Gr. et Al.

3. nomine, ab Asino. V. sic Ch. 4. Sic ex MSS.

em. Hard. nomine Abest Absaro Gr. et Al. 5. Sic

et Ch. Lxxv. Gr. et Al. 6. Charicis ex Arriano.

Charistus. Ptolemaeo.

7. Cobus Arriano.

s. Hippos et Cyaneos) Stephano, et Ptolemaeo, L. V.

Parif. Nonnulli alii, Lxxv. H.

c. 10. Ἴππος καὶ Κυάνεος, ille a celeritate, quod incitatissimi equi more fertur: a colore iste caeruleo, nomen inuenit. Vterque in Phasin influit. H.

z. Charien) Neutro id genere expressit, quia flumen praefatus. Arriano in Periplo, Χαρίεις ποταμός. Ptol. l. c. Χαρίσιος. Straboni p. 499. ὁ Χάρις. H.

t. Surium) Σέρριον in mediterraneis Colchorum oppidis Ptolemaeo, l. c. H.

a. Phthirophagi) Φθειροφάγοι Straboni l. c. quos ait a sordibus et squalore nomen habere. Horum et Mela meminit, L. I. c. 19. H.

u. Vsquequo) Hoc est, influente ibi Surio amne in Phasin, vbi, vel quo vsque magnis nauigiis Phasin diximus nauigari, hoc est, a mari, XXXVIII. mill. D. pass. H.

b. Suanii) Σόανες Straboni lib. XI. vbi tamen πόανες perperam legebatur: vt et apud Eustath. super Dionys. Φοῶνες, commonente Hartungo decur. 2. num. 6. Dal.

x. Glaucum) Γλαῦκος Straboni, L. XI. p. 489. H.

Et Suanii) Σάουοι Ptol. L. V. c. 9. Σόανες iidem Straboni l. c. et Stephano. H.

y. In ore eius) Vbi se Phasis in mare deuoluit. H.

c. Cobum) Arriano in Periplo, Κῶβος ποταμός. H.

yy. Ab Absaro Lxx. M.) Ita R. 1. 2. Colb. 1. 2. Chiff.

fluens. Dein Rhoas. Regio Ecrectice d. Amnes:
 1 Singames e., Tarsuras, Astelephas, Chryforrhoas.
 Gens 2 Abfilae f., castellum Sebastopolis, a Phaside g.
 centum mill. passuum. Gens 3 Sannigarum h., oppidum
 Cygnus i., flumen k. et oppidum 4 Pe-
 M m 2 nius.

1. Alias sic: Singames, Tapsuras, et Astelephas, ex Arriano et Ch. Sigania, Tersos, Azelpos, Gr. et Al.
2. Apfilae Arrian. 3. Sannigarum. V. 4. Pizys Gr.

d. Regio Ecrectice) Ptolemaeus, ut puto, appellat regionem hanc *Necreticen*: Arrianus *Niticen*. Ptolemaeus.

Ecrectice) Ptol. L. V. c. 10. ex Palatino cod. Ἐκρηκτικὴν χώραν appellat: quae germana vocis huiusce scriptura est. Inuenisse nomen ea regio videtur, vel quod abrupto salebrosoque solo est, vel quod frequentibus fluuiorum ac torrentium alveis excavato, vel denique crebris imbrium eruptionibus obnoxio, ταῖς συρροαῖς τῶν ποταμῶν, καὶ ἐκρηκτικῶν τῶν ὑδάτων, καὶ χαράδραις. Vnde et eius orae fluuii Ῥόας inditum nomen. Ecrectices et Mela meminit, L. I. c. 19. Pars est Mingreliae borealis. H.

e. Singames, etc.) Vide Not. et Em. N. XVIII. (hic adi.) Singames, Tarsuras Astelephas) Nomina haec amnium refinximus ex Arriano, ita ea repraesentante in Periplo Ponti: Σιγγάμης, Ταρσούρας, Ἀστέλεφος. In Plinianis libris ita hactenus

editum, Sigania, Tersos, Azelpos. In MSS. R. I. etc. Sigania, Tersos, Astelpus. H.

f. Abfilae) Ἀψίλαι Arriano in Periplo. Horum castellum Sebastopolis, in vrbis deinde amplitudinem creuit, hodieque *Sauatopoli*, retento utcunque vetusto nomine, appellatur. H.

g. A Phaside) Ab oppido scilicet, in ore amnis cognominis posito, distat id castellum, cui Sebastopoleos nomen fuit. H.

h. Sannigarum) Arriano Σανίγαμ, in Periplo Ponti. Stephano, Σαννίγαμ, ἔθνος Σινθίας. H.

i. Cygnus) Ab altero eiusdem nominis oppido, de quo superius, longe diuersum: etsi nomenclaturae par forte ratio. Illud enim in Phasidis ripa, istud a Phaside centum amplius passuum millibus disinctum: illud sua aetate interiisse, istud integrum superesse significat. De appellationis occasione Mela, L. I. c. 19. Oppidum est,

nius *l.* Deinde multis nominibus *m.* Heniochorum gentes.

V. Subiicitur *n.* Ponti regio ¹ Colicann., in qua iuga Caucaſi ad Riphæos montes torquentur, ut dictum

1. Obliqua ex Pompon. lib. I. Tolet. Collita. Salm. et Manusc. exemp. quoque Colica. Colchica Gr.

est, inquit, quod Graeci mercatores constituisse, et quia cum coeca tempestate agerentur, ignavis quae terra esset, cygni vox noxam dederat, Cygnum appellasse dicuntur. H.

k. Flumen et oppidum Piryus) Sic Hermolaus, cum tamen antiqua omnis et recentior lectio Penius habeat, non Piryus: quam lectionem approbare videtur poeta Ovidius, quarto libro de Ponto, Huc Lycus, buc Sagaris, Peniusque, Hypanisque, Cratesque. Itaque antiquam lectionem mutandam non censeo. Hanc castigationem debes Ouidiano enarratori. Pint.

l. Penius) Vide Not. et Em. N. XIX. (hic coll.) Penius) Sic antiqua omnis, recentiorque lectio ante Hermolaum, qui Piryus rescripsit: quamquam veterum codicum, quos secuti sumus, R. I. 2. Colb. I. 2. Parif. etc. auctoritatem constabit ipse Naso, L. IV. de Ponto, El. IO. v. 47. Huc Lycus, buc Sagaris, Peniusque, Hypanisque, Cratesque Influit, et crebro vertice tortus Halys.

Et vero sane de Piryunte dicitur suo loco inferius. H.

m. Multis nominibus) Ex his Sanni Heniochi superius memorati. H.

n. Subiicitur regio Ponti Colchica) Locus frequens erroribus. Nam et in capitulum distinctione erratum est, et in ordine verborum, et verba ipsa corrupta sunt. Aperiam igitur libere, ut soleo, sententiam meam, etiam si periculum adeam, audax, et temerarius, et quibusvis aliis probrosis nominibus appellari, qui res tot iam seculis veluti communi doctissimorum hominum consensu receptas et persancte habitas, conuellere coner. Affirmo igitur initium quinto Capiti assignandum esse, unde prius admonui, deinde processum continuationemque verborum sic concipiendam esse: Deinde multis nominibus Heniochorum gentes, vrbe Colchorum Dioscuriade iuxta fluvium Anthemunta, nunc deserta, quondam adeo clara, ut Timotheus in eam trecentas nationes, quae dissimilibus linguis videntur,

rentur, descendere prodiderit: et postea a nostris cxxx. interpretibus negotia ibi gesta. Sunt qui conditam eam ab Amphibito et Telchio Castoris ac Pollucis aurigis putant, a quibus ortam Heniochorum gentem feram constat. Reliqua littora ferae nationes tenent, Melanchlaeni, Coraxi, Achei, Mardi, Cercezae. Post eos Serri, Cephaloromi. Subiicitur Ponti regio Colchica, in qua iuga Caucasi ad Rhiphaeos montes torquentur, ut dictum est, altero latere in Euxinum et Maeotin deuexa, altero in Caspium et Hyrcanum mare. A Dioscuriade oppidum Heraclium, distat a Sebastopoli, LXXX. m. pass. In intimo eor tractu Pirys oppidum, et reliqua usque ad finem capitis quinti. Nunc ostenso verborum ordine, ex collatione Strabonis, Ptolemaei, Arriani, Pomponii, cum verbis Plinianis, reliquum est ut verba ipsa corrigamus. Subiicitur Ponti regio Colchica.) Neutrum ex nostris exemplaribus Colchica habet, sed alterum collita, alterum colica, ut putem scribendum esse, obliqua, et totum locum legendum esse sic: Subiicitur Ponti regio obliqua, etc. Mouet me tum Arriani in Periplo, qui enumeratis Heniochis et quibusdam aliis gentibus, quas hic refert Plinius, subdit: A Sigame fluuio defleximus in

latus sinistrum Ponti usque ad fluuium Hippum et ab Hippo ad Astlephum et Dioscuriada urbem vidimus Caucasum, altitudine Gallicarum Alpium. Apparebat autem et iugum quoddam Caucasi nomine Strobilus, unde fabulantur Prometheus Iouis imperio suspensum fuisse a Vulcano. Haecenus Arriani. Pomponius quoque primo libro, memoratis Melanchlaenis, Coraxis, Phthirophagis, Heniochis, Achaeis, Sindis, subiungit: In Heniochorum finibus Dioscurias a Castore et Polluce pontum cum Iasone ingressis, Sindos in Sindorum ab ipsis terrarum cultoribus condita est. Obliqua tunc regio et in latum modice patens, inter pontum paludemque in Bosphorum excurrit. Pintian.

m. Regio Colica) Κωλιμή Stephano, et Scylaci. Vide Not. et Em. N. XX. (paulo post) Subiicitur haec regio supradictae Ecrecticae versus meridiem, vbi Caucasi montes ad Boream flectuntur ac veluti resiliunt, usque ad Rhiphaeos. Hic igitur sese iuga findunt, serie eorum altera versus Euxinum, Maeotique deflexa, altera versus Hyrcanum mare abscedente, ut duo maria geminis veluti brachiis attingere videantur. Regio Colica) Ita diserte scriptum vidimus in R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. tum hoc loco, tum in In-

dictum est o., altero latere in Euxinum et Maeotin deuexa, altero in Caspium et Hyrcanium mare. Reliqua p. litorum ferae nationes tenent, Melanchlaeni q., Coraxi r, vrbe Colchorum Dioscuriade s., iuxta

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. reliqua litorum Gr. litora Al.

dice huius libri. Vidit et Pintianus in suis codd. quos ab eo neglectos miror, vt obliqua mallet rescribere. Editores Pliniani, quibus esset ignota regio Colica, Colchica posuerunt: cum de Colchis a Plinio nondum oratio instituat. Sane Colices in hoc tractu meminere Mela, L. I. c. 19. Reliquae, inquit, ferae incultaeque gentes, vasto mari adsidentes tenent, Melanchlaeni, Ecrectice, Colice, Coraxi etc. Stephanus ex Hecataeo in Asiae descriptione: Κῶλοι, ἔθνος πρὸς τῶν Κανκιάσω· αἱ δὲ ὑπὸ ρεία τῶν Κανκιάσου καλοῦνται Κῶλικα ὄρη, ἡ χώρα Κῶλική etc. Certe non alia Colice, praeter istam, nota Hecataeo fuit: nam is Alexandri tempora antecessit, cuius expeditione detecta primum ora Indiae est, quae Colias similiter est appellata. Hinc Scylacem emendabis, p. 30. μετὰ δὲ Ἡνιόχης Κοραξοὶ ἔθνος. Μετὰ δὲ Κοραξοῦς Κορικὴ (lege Κῶλική) ἔθνος. Μετὰ δὲ Κορικῆν (similiter Κῶλικήν). Μελαγγχλαῖνοι. Id

enim ipse situs locorum postulat. H.

o. Vt dictum est) Lib. sup. f. 27. H.

p. Reliqua) Sic et Pomp. Mela, L. I. c. 19. H.

q. Melanchlaeni) Μελαγγχλαῖνοι. Scylax p. 30. Μετὰ δὲ Κοραξοῦς Μελαγγχλαῖνοι· μετὰ δὲ τῶν Κολχοῦ ἔθνος, καὶ Διοσκουρίας πόλις, etc. His atra vestis, et ex ea nomen. Auctor Mela, L. I. c. 19. H.

r. Coraxi) In Colchis, inquit, Coraxi sunt, quorum oppidum Dioscurias. Stephanus: Κοραξοὶ, ἔθνος Κολχῶν. H.

s. Dioscuriade) Hodie Prozonde, vt Niger recte censuit: non *Sevastopoli*, vt aliis visum. Nummus antiquus ex aere minimo, cuius effigies est ad nos transmissa ex vrbe Roma, duos exhibet τῶν Διοσκουρων, hoc est, Castoris et Pollucis pileos: In altera parte clauam Herculis erectam, cum hac epigraphe ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΑΔΟΣ: vbi forma litterae Σ tempora denotat Caesaribus vetustiora. H.

iuxta fluuium Anthemunta *t.*, nunc deserta: quondam adeo clara, vt Timosthenes *u.* in eam ccc. nationes, dissimilibus linguis, descendere proderit. Et postea a nostris cxxx. interpretibus negotia ibi gesta. Sunt qui conditam *x.* eam ab Amphito et Telchio, Castoris ac Pollucis aurigis putent, a quibus ortam *y.* Heniochorum gentem feram constat.

Mm 4

stat.

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. nationes, quae dissimilibus linguis vterentur, descendere etc. Gr. et Al.

1. Anthemunta) Ab Ἀνθεμῦντα, Ἰωνοῦ. H.

u. Vt Timosthenes) Et Strabo quoque, L. XI. p. 498. H.

x. Sunt qui conditam eam ab Amphito et Telchio Castoris ac Pollucis aurigis putant.) Solinus deprauatam Plinii lectionem secutus, vt in ple-riusque omnibus solet, Amphito quoque et Telchio legit. Nos ad normam Graecorum scriptorum Plinii verba redigentes, non Amphito hic et Telchio, sed Amphistrato, et Rbeca scribendum asserimus. Strabo libro vndecimo: Tradunt Phthias Achaeos ex Iasonis exercitu Achaiam, quae hic est habitasse: Laconas vero Heniochiam, quorum duces Rbecas et Amphistratus fuerunt Castoris et Pollucis aurigae, vnde Heniochi, vt verisimile est, ab his fuerunt nominati. Pint.

Sunt qui conditam) Solinus, c. 15. p. 35. aliisque. Vide Not. et Em. N. XXI. (paulo post) Ab ipsis Ca-

store et Polluce, cum Iasone Pontum ingressis conditam esse Dioscuriadem, Mela est auctor L. I. c. 19. p. 23. Sunt qui conditam eam ab Amphito et Telchio) Pro Amphito et Telchio, Amphistratum et Rbecam, scribi putat oportere Pintianus, ex Strabone, L. XI. p. 496. cui addere etiam Eustathium potuit, qui Stephanum secutus est in Dionys. v. 685. p. 92. Verum Ammianus, L. XXII. p. 215. Solinus, c. 15. p. 35. et Isidor. ex Solin. L. XV. Originum, Amphitum et Cercium vocant: quamquam Ammianus, ex P. Castelli recensione, Telchium prae Cerchio mauult. H.

y. A quibus ortam Heniochorum gentem feram constat.) Pomponius in primo, feras incultasque gentes appellat omnes, quas hic Plinius memorat, Melanchlaenos, Coraxos, Phthiophagos, Heniochos, Achaeos, Cercetas. Itaque vbi omnes sunt ferae

stat. A Dioscuriade oppidum Heracleum: distat a Sebastopoli z. ¹ LXX. mill. passuum a. Achaei b., Mardi., Cercetae: post eos d. Serri, Cephalotomi. In intimo e. eo tractu Pityûs oppidum opulentissimum, ab Heniochis direptum est. A tergo eius f., Epage-

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. LXX. Gr. et Al.

ferae gentes, nihil attinebat Heniochos feros appellare. Quapropter probo magis veterem vtriusque codicis lectionem, in quibus non, *feram*: sed *ferre* legitur. Pint.

z. A Sebastopoli) Castello, de quo sup. sect. mox vrbe, *Sauatopoli*. Nunc aquis obruta interiit. Heracliei promontorii, a quo et oppido nomen, meminit Arrianus in Periplo. H.

a. LXX. mill. pass.) Ita R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. Alii quidam, LXXX. H.

b. Achaei etc.) Hos quoque Scylax enumerat, p. 30. Κερμέται, ἔθνος — — μετὰ δὲ Κερμέτας, Ἀχαιοὶ ἔθνος· μετὰ δὲ Ἀχαιῶν Ἡνιοχοὶ ἔθνος, etc. Tenuere hi olim intimum Ponti Euxini recessum, angulumque eum, qui maxime spectat ortum, et in boream flectitur. Hodie, l' *Avogafie*. H.

c. Mardi) Non vnus gentis haec propria appellatio est, sed communicatur cum pluribus, quibus eadem

feritas morum par nomen afferuit. Alios in hoc ipso libro Mardos offendemus. H.

d. Post eos) Hoc est, a tergo, versus ortum. Legendum porro forte coniunctim, *Serri Cephalotomi*, vt eo cognomine discriminentur hi Serri ab alia gente cognomine, cuius montes arduos ac inaccessos in Dacia memorat Ammianus, L. XXVII. p. 341. Hi vero ab ingenii feritate, quod captos hostes capite statim minuerent, Κεφαλοτόμοι dicti videntur. H.

e. In intimo) In recessu Ponti, sinuque maris eius vltimo, in Colchidis ora, ἐν τῇ Κολχίδος παραλίᾳ, Pityus est: Πιτυῦντα τὸν μέγαν Strabo vocat, L. XI. p. 496. a Dioscuriade stadiis CCCLX. hoc est mill. pass. LXV. Id oppidum est, quod in boreali ora Ponti Euxini a S. Sophia nomen habet. H.

f. A tergo eius) Versus ortum, et Caspium mare. H.

Epageritae g., Sarmatarum populus in Caucasi iugis: post quem Sauromatae. Ad hos ¹ profugerat h. Mithridates i. Claudio principe, narrauitque Thallos ² iis k. esse confines, qui ab oriente Caspii maris fauces attingerent: ficcari eas aestu recedente. In ora autem l. iuxta Cercetas, flumen ³ Icarusa, cum

M m 5

oppi-

1. Sic et Cb. confugerat Gr. et Al. em. Hard. Thallos Gr. et Al. 2. Sic ex MSS. Tarusa. M.

g. Epageritae) Ἐπαγερίται, sic appellati, quod vel ad arma, vel ad concionem vocati statim conuolarent, et congregarentur: ἐπαγεῖρω congreco: vel quod haec Sarmatarum portio in certos collecta pagos, non sparsa, vt ceteri, et vagafo- ret. H.

b. Ad hos confugerat Mithridates Claudio principe, narrauitque Thallos, etc.) Lege: Ad hos Sauromatas profugerat Mithridates Claudio principe, narrauitque Thallos his esse vicinos, qui ab oriente Caspii maris fauces attingerent. Thali vicini Sauromatis qui Thalii, Caspii maris fauces attingebant. Salmaf.

Ad hos) Ad Sauromatas. Hi Sarmatis supradictis ad orientem adjacent, versus Hyrcanum mare. De his, et de Thallis Solinus, c. 15. p. 35. Ultra Sauromatas, qui Mithridati latebram, et quibus originem Medi dederant, confines sunt Thalli his nationibus quas ab oriente contin-

gunt. Obtinere ii Sauromatae partem Georgiae borealem, qua in ortum inclinat. Ab aliis Sauromatis, qui vltra Tanaim panduntur in latitudinem, hos recte discriminat Ammianus, L. XXII. p. 215. H.

i. Mithridates) Non ille Ponti, quem Pompeius devicit, vt satis ipsa temporum diuersitas admonet, sed Iberiae rex, de quo Tacit. Annal. L. VI. p. 144. et alibi passim. H.

k. Thallos iis) Erant, inquit, Sauromatis Thalli confines, vltimique tractus illius populi, qui Caspii maris fauces attingerent, vnde a Scythico, (vt credebatur olim) irrumpit oceano. Hunc Plinii locum, vt alia multa, perperam Solinus accepit. Thallos nunc dici arbitror, qui regnum Astracani, vt appellant, obtinent. H.

l. In ora autem) In ora boreali Ponti, qua versus Bosphorum Cimmerium reflectitur: nam, vt Ammianus mon-

ner,

oppido Hiero *m.* et flumine, ab Heracleo *cxxxvi. n.* mill.¹ Inde promontorium *o.* Crunoe, ² a quo supercilium arduum tenent Toretæ. *p.* Ciuitas Sindica *q.*, ab

1. Sic et *Basil. exem. Cb. M. et Tol. κρήνοι. Graece.*
Cronea Gr. et Al. 2. cuius *V.*

net l. c. *Post terga Cercetarum Cimmerii agitant incolae Bosphori, ubi Milesiae sunt ciuitates, Panticapaeum, etc.* Pars haec est Auogasiae, vt vocant, occidentalior. H.

m. Oppido Hiero) Λιμὴν ἰερός Arriano in Periplo Ponti. H.

n. Ab Heracleo *CXXXVI. mill.*) Arrianus ibid. ab Heracleo ad Hierum stadia numerat omnino *MDCCCLXXX.* quae mensura efficit millia pass. *CXLVII.* cum quingentis pass. sed forte longiora quaerit nauigando sinuum diuerticula et anfractus. H.

o. Inde promontorium *Cronea, quo supercilium arduum, etc.*) Nostri exemplaria rectius: *Inde promonterium Crunoe, a quo supercilium, etc.* Nam et Dionysopolin urbem Thraciae Crunos ante dictam, siue maus Crunus, hoc est salientes, Plinius supra docuit, et Strabo ac Stephanus et reliqui tradunt. Erit ergo rectus pluralis, *Crunoe*, vt Soloe, et capite sequente Cepoe, et multa huius notae. *Pint.*

Crunoe) Ita R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiffi Graecis *Κρήνοι. H.*

p. Toretæ) Τορέται, ἔθνος Ποντικόν, Stephano. Idem Τορέται Straboni, inter Maeoticos populos, L. XI. p. 495. et Melae, L. I. c. 19. Vide Not. et Em. N. XXII. (hic adi.) Toretæ) Prisciano in Periegesi, p. 383. Oretæ mendose hi appellantur, pro Toretæ, vel Toreatae. Festus item Avienus similiter emendandus, in descript. orbis p. 877. — *Cercitia gens est atque Oretarum propter genus: indeque Achaei Ab Xanibi ripis, atque Idaeo Simoente Transuexere larem, etc.* Scribe, *Cerceria, et Toretarum.* H.

q. Sindica) Ciuitas Sindos Melae, L. I. c. 19. a quo et Sindones populi in confinio Maeotidis collocantur. Σίνδος hos Strabo vocat, L. XI. p. 495. A meridie paludi subiici eos scribit Stephanus, verbo Σίνδοι. Ptol. l. V. c. 9. Σίνδα κώμη. Arriano Σινδική, vt et Straboni. H.

ab Hiero r. LXVII. ¹ M. D. pass. Flumen ² Setheries s. (VI.) Inde ad Bosphori Cimmerici introitum t. LXXXVIII. mill. D. pass.

VI. Sed ipsius peninsulae inter Pontum et Maeotim lacum excurrentis, non amplior ³ LXVII. mill. D. pass. u. longitudo est: latitudo nusquam ⁴ infra duo iugera. ⁵ Eionem x. vocant. Ora ipsa Bosphori, vtrisque ex Asia atque Europa, curuatur in Maeotin. Oppida, in aditu y. Bosphori primo Hermo-
nassa z.,

1. Sic et Ch. M. pass. Gr. et Al. 2. Sceaceriges. Gr. 3.
Sic et Ch. LXXXVII. Gr. et Al. 4. Intra. V.
5. Eonem. Ch.

v. Ab Hiero LXVII. etc.) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Chiff. Paris. At Arrianus in Peri-
plo, Sindicae ab Hiero interuallum statuit dimidio fe-
re minus, stadiorum scilicet trecentorum: hoc est mil-
liarium XXXVII. D. pass. H.

s. Setheries) Vnde Sceace-
riges Plinii editores haue-
rint, aut qua vi ingenii ex-
cuderint, non video. MSS.
certe proxime appellati, Se-
theries legunt. H.

r. Introitum) Bosphori
angustias, seu fauces. H.

u. LXVII. mill. D. pass.)
Vide Not. et Em. N. XXIII.
(hic consp.) LXVII. mill.
D. pass.) In libris haecenus
editis, repetito perperam
superiore numero, hic rur-
sum legebatur, LXXXVII.
mill. D. passuum. Verum
R. I. 2. Colb. I. 2. Chiff.
Paris. aliorumque codicum

admonitu, LXVII. quae ve-
ra mensura est, restituimus:
Congruunt enim ea mirum in
modum cum Arriani mensu-
ra, qui stadiis omnino quin-
gentis et XL. spatium illud
definit, quod per totam pen-
insulam a Sindica ad Bospho-
rum excurrit: hoc est,
LXVII. mill. D. passuum.
H.

x. Eionem) 'Hίονα, quae
vox oram et litus sonat.
H.

y. In aditu) In ipsa pen-
insula, qua iter est ad Bos-
phorum. Mela L. I. c. 19.
obliqua tunc regio, et in la-
tum modice patens, inter Pon-
tum paludemque Maeotin,
ad Bosphorum excurrit: quae
duobus alueis in lacum et in
mare profluens, Coroconda-
mam peninsulam reddit. Qua-
tuor urbes ibi sunt, Hermo-
nassa, Cepoe, Phanagoria, et
in ipso ore Cimmericum. H.

nassa z., dein Capi Milesiorum. a. Mox Stratoelia b., et Phanagoria c., et paene desertum i Apaturus d., ultimoque in ostio Cimmericum e., quod antea Cerberion f. vocabatur. (VII.) Inde Maeotis lacus, in Europa dictus. g.

VII. A Cimmerico accolunt Maeotici h., Vali, Serbi, Arrechi, Zingi, Plesii. Dein Tanain amnem, gemino

1. Apaturon. Strab. Lib. XI. 2. Sic V. Archi Gr. et Al.

z. Hermonassa.) Ἑρμό-
νασσα Straboni, l. c. H.

a. Capi Milesiorum) Κή-
ποι, hoc est, Horti: ab
amoenitate loci nomen ef-
fectum. Phanagoriam, et
Hermonassam, colonias esse
Ionum, seu Milesiorum, au-
ctor est Dionysius Periege-
tes, v. 553. atque id de vi-
cinis Capis affirmat auctor
Peripli Ponti Euxini, p. 2.
Κήπος ἀποικισθεῖσα ὑπὸ
Μιλησίων. H.

b. Stratoelia) Στρατο-
κλεία. H.

c. Phanagoria) Φαναγόρια
Straboni: et Stephano: Φα-
ναγορία auctori Peripli Ponti
Euxini, p. 1. H.

d. Apaturus) Ἀπάτρερον
fanum fuit, vbi Venus Ἀ-
πάτρερος, hoc est Dolosa,
colebatur, ob interfectos do-
lo-gigantes. Strabo, L. XI.
p. 495. et ex Strabone Ste-
phanus. H.

e. Cimmericum) Κιμμερί-
α πόλις, auctori Peripli p. 2.
Ad hos Cimmericos densissi-
marum tenebrarum fama
pertinere credita, quae ve-

nit in adagium Ea de re
vide Bochart. in Geogr. par-
te II. L. I. p. 653. et Eüs-
tath. in Odyss. λ. v. 14. p.
1670. H.

f. Cerberion) Cimmericos
quidem Cerberios Crates ap-
pellabat, vt docet Eustath.
l. c. p. 1671. et Hesychius:
Κερβέριοι — — Φασὶ δὲ
τῆς Κιμμερίας Κερβερίας, καὶ
τὴν πόλιν οἱ μὲν Κερβερίαν
καλεῶσιν, οἱ δὲ Κιμμερίην.
H.

g. In Europa dictus) L.
IV. f. 24. H.

h. Maeotici) Vel Maeo-
tae, Μαιώται, quorum plu-
ra genera: Vali, Serbi
Σέρβοι Ptol. L. V. c. 9. Ar-
rechi Ἀρρήχοι ἔθνος Μαιω-
τῶν Stephano p. 114. ex
Strabone L. XI. p. 495.
Zingi, Plesii Ψησοῖ Ste-
phano p. 726. Vide Not. et
Em. N. XXIV. (paulo post)
Quam hi regionem obtinue-
re olim, nunc la Comman-
nie. Maeotici, Valli, Serbi,
Arrechi, Zingi, Plesii) Ex
his Maeotarum gentibus Ar-
rechis suum nomen restitui-
mus,

gemino ore *i.* influentem, colunt Sarmatae *k.*, Medorum (vt ferunt) soboles, et ipsi *l.* in multa genera diuisi. Primo Sauromatae *ll.* Gynaecocratumeni, ¹ Amazonum *m.* connubia. Dein Euazae *n.*,

¹ Cottae,

i. Amazonum regna. *V.* Gynaecocratumeni, vnde Amazonum. con. Gr. et Al.

mus, quod in *Archi* foede haecenus contractum fuerat. Zingos retinimus, quos cum Sindis, de quibus sect. 5. dictum est, Ortelius perperam confundit: Sindi enim Ponti, Zingi latus Maeotidis oram accolebant, versus boream, Tanaisque ostia. H.

i. Gemino ore) Strabo L. XI. p. 493. gemina Tanais ostia stadiis ait sexagenis inter se distare. H.

k. Sarmatae, Medorum) Sauromatas, quae Sarmatarum natio est, a Medis trahere originem auctor est Solinus, c. 15. p. 35. H.

l. Et ipsi) Vt Maeotae in plura genera nominaque gentium diuisi, sic et Sarmatae in Sauromatas, aliosque: Sauromatae rursus in Gynaecocratumenos, etc. Sic etiam Mela, L. I. c. 19. *Tanais ripas*, inquit, *Sauromatae*, et *ripis haerentia possident. Vna gens, aliquot populi, et aliquot nomina. Primi Maeotici γυναικοκρατῆμενοι, Amazonum regna.* Scylax quoque, p. 29. *Σαυρομάτων δέ εἰσι ἔθνος, Γυναικοκρατῆμενοι. Τῶν Γυναικοκρατῆμενων ἔχονται Μαιῶται*, etc. H.

ll. Primo Sauromatae Gynaecocratumeni, etc.) Leges: Primo Sauromatae Gynaecocratumeni Amazonum connubia. Vide Vossium in Melam pag. 107.

m. Amazonum connubia) Quibuscum coiere Amazones e praelio reduces ad Thermodontem amnem commisso: vnde *Γυναικοκρατῆμενοι* appellati, quod vitricibus obsequantur ad procreandam eis sobolem. Sic auctor Periplus Ponti Euxini p. 1. *Τέτοις δὲ ἐπιμεμίχθαι τὰς Ἀμάζονας τοῖς Σαυρομάταις λέγουσιν, ἐλθῆσας ποτὲ ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Θερμῶδοντα ποταμὸν γινομένης μάχης· ἐφ' οἷς ἐπεκλήθησαν οἱ Σαυρομάτων Γυναικοκρατῆμενοι.* Haec quoque Dionysius in Periegesi, v. 656. cuius mentem carmine Auienus expressit, v. 865. Sunt hi porro Sauromatae, qui nunc Tartari Pettigori vocantur in Tanais ripis, qua spectat Asiam, quoque proxime in Maeotin infunditur. Vide Not. et Em. N. XXV. (hic adi.) Vnde Amazonum.

zouitne

¹Cottae o., Cicimeni p., ²Messeniani q., Costoboci, Choatrae, Zigae r., Dandari s., Tuffagetae t., Tur-

1. Choatrae. V. Cottae Gr. Coritae Al. 2. Messeniani. V.

zonum connubia) Addidere voculam unde editiones antiquae, Romana, Parmensis, aliaeque, haud temere, vt arbitramur: quamuis eam nec R. l. 2. Colb. l. 2. Paris. aliiue MSS. quos vidimus, vlli agnoscunt, H.

n. *Euazae*) Forte ab εὐάζω dicti, quasi Bacchi orgia celebrantes, vel vt Maro canit, *Euantēs orgia*. In R. ramen l. 2. Colb. l. 2. Paris. etc. legitur *Dein naeuazae*, forte pro *Eunazae* ab εὐνή. H.

o. *Cottae*) In MSS. *Cotizae*. An a κοίτη, quae vox, vt εὐνή cubile et coitum sonat? H.

p. *Cicimeni*) Forte Ciccimeni, a κίκκη, quae συνστία. Vt vt est de voce, quotquot hic Tanais accolae nominantur, nunc vna fere censentur appellationē Moschouitarum, quorum in ditionem ac potestatem venerunt. H.

q. *Messeniani*.) Moschouitae, qui, vt Apollonius tradit, a Graecis Μοσχουμοί dicuntur. Modacas Ptolemaeus vocat. *Dalecamp.*

r. *Zigae*) Vide Nor. et Em. N. XXVI. (hic coll.) *Zigoe*) Neque sunt [hi] Stra-

boni Ζύγοι, L. XI. p. 495. nec Plinii Ptolemaeique Sinbi, vt Nicolosio visum: Herculis part. 3. p. 280. aliisque. Nam Zigae Tanais, Sindi, Zygiue Ponti oram accolunt: et a Zygis Ζυγόπολις appellata, a Stephano ex ipso Strabone, prope Trapezuntem esse dicitur, παρὰ Τραπεζέντα. H.

s. *Dandari*) Δανδαριοί Straboni, L. XI p. 495. inter Maeoticas gentes: Stephano item, p. 221. Vide Nor. et Em. N. XXVII. (hic post.) *Dandari*) Ex Plinio, Strabone ac Stephano, Plutarchi librariorum mendum agnoscimus, in Lucullo, p. 501. Γένος δ' εἰσὶν οἱ Δανδαριοὶ βαρβάρων τῶν περὶ τὴν Μαιώτιν οἰκούντων. Legendum Δανδαριοί. H.

t. *Tuffagetae, Turcae*) Thyflagetae Pomponio, et Turcae, prope Amazonum regna et Gelonos, vastas filuas occupare dicuntur, ali- que venatu. Tanais oram coluisse mihi videntur ii, in eo amnis flexu, qua maxime ad Volgam fluuium, et Caspium mare curuatur: vbi Astracani regnum. Hinc profecti qui nunc imperium Orientis tenent. H.

¹ Turcae, vsque ad solitudines saltuosas conuallibus asperas: ultra quas ² Arimphaei *u.*, qui ad Riphaeos pertinent montes. Tanain ipsum Scythae ³ Silin *x.* vocant, Maeotin Temerinda, quod significat matrem maris. *y.* Oppidum in Tanais *z.* quoque ostio fuit.

1. *Iyrcae, siue Iurcae. Pint.* 2. *Agrippaei. Pint.*

3. *Silyn. Gr.*

u. Ultra quas Arimphaei) Et hi quoque nunc Moscovitici iuris, Tanais olim riparum incolae, iuxta illius fontes: nam is ex Riphaeo monte deiicitur, vt Mela testatur L. I. c. 19. p. 24. quem ad montem vsque pertinent Arimphaei. H.

x. Silin vocant) Atque ad huius similitudinem id quoque nomen ad alios maiores amnes transtulerunt. Nam et Iaxartem iidem Selin vocauere, vt dicemus f. 18. De Tanai Eustath. in Dion: v. 17. Ἰσέον δὲ ὅτι ὁ ποταμὸς ἔπος, διὰ τὸ τεταμένως εἶναι Τανάϊς ἐλληνιστὶ καλεσμένος, Σίλις, ὡς Φασί τινες παρὰ τοῖς παρθοῖσι βαρβάροις ὠνόμασαν. H.

y. Matrem maris.) Sic et Dionys. μητέρα πόντου vocare: at reuera Scythicum Temerinda maris finem potius denotare auctor M. Anton. Delr. super Sen. trag. par. vlt. pag. 297. Fuerit itaque *Themers-end*, seu vt nos enunciamus, *Desf-moers-end*. Dal.

Matrem maris) Quoniam

aquas in Euxinum effundit, et perennes eidem sufficit, ipso paene mari haud minor lacus: idcirco ἡ Μαιώτις ἔστω πολὺ ἐλάττω τῆς Πόντου ἐστὶ λεγομένη καὶ μήτηρ τῆς Πόντου, inquit Eustath. in Dion. Perieg. v. 17. ex Herodoto. Temerinda Maris finem potius significare auctor est Delrio, in Com. ad Herc. Furent. καρπαλὲκ a Scythibus vocari, eaque voce Matrem intelligi ac veluti piscium obstetricem, quorum palus tota feracissima est, scribit Io. Tzetzes, Chil. VIII. hist. 224. v. 773. parem proinde vim esse Scythicae vocis καρπαλὲκ, et Graecae Μαιώτις, a Μαιόμα, quod est obstetricor, et μαιευτρία, obstetric. Μαιώτις δὲ παρ' Ἑλλήνων αὐτὴ πλεστὴ τὴν κλησίν, ὡς μήτηρ καὶ Μαιευτρία γένεσι παντός ἰχθύων. H.

z. In Tanais quoque ostio fuit) Et est hodieque ex integro instauratum: *Asof* Tabulae, vocant. Τανάϊς πόλις Ptolem. L. III. c. 5. μεταξὺ τῶν σομάτων. H.

fuit. Tenuere finitima *a.* primi Cares, dein Clazomenii et Maeones, postea ¹ Panticapenses. Sunt, qui *b.* circa Maeotin ad Ceraunios ² montes has tradant gentes: Alitore ³ Napitas: supraque Eshedones Colchis iunctos, ⁴ montium cacuminibus. Dein Carmacas *c.*, Oranos, ⁵ Autacas, Mazacas *d.*, ⁶ Cantoca-

1. Panticapenses. *Cb.* ex glossemate. 2. montes altiores *Gr.* et *Al.* altiores non legitur in *vetust. cod.* neque in *manusc.* nec in *Cb.* 3. Sic. *V.* Napaeas *Gr.* 4. ac montium *Gr.* ac, in *M. del.* 5. Sic *Cb.* Antacas *Gr.* 6. Ascanticos, Acapeatas, Agagammatas, Phycaros, Rhimosolos, *Gr.* et *Al.* Ascanticos, Agapetetas *V.*

a. Tenuere finitima) Paruere, inquit, diuersis subinde populis tractus hi terrarum, qui Tanais ostiis ripisque adiacent. De Carum migrationibus Strabo, L. I. p. 61. H.

b. Sunt qui) Quae circa Maeotin habitant gentes, inquit, ad Ceraunios vsque montes, supra Caspium mare, aliis alii distinguunt nominibus: ac primum quidem statim in ipso Maeotidis litore Napitas, etc. Vide Not. et Em. N. XXVIII. (hic adi.) Sunt qui — — ad Ceraunios montes has tradant gentes: Alitore Napitas etc.) Geminum hoc loco mendum curauimus: Altera uocula *altiores*, quam his uocibus ad Ceraunios montes subtexuerant, in uitis codd. omnibus MSS. interpolatores Pliniani, erasa: altera leuiter immutata, *Napitas*

pro *Napaeas*. Quoniam Stephano *Νάπις κώμη Σαυθίας* est: *ὁ οἰκίτωρ Νάπιατης ἢ Νάπιτης, καὶ Νάπιται ἐθνικόν.* H.

c. Dein Carmacas) Vide Not. et Em. N. XXIX. (hic consp.) Dein Carmacas, Oranos, Autacas, Mazacas, Cantocaptas, Agamathas, Picos, Rhymozolos, Ascomarcos, - - Ramos - - Aurbiandas) Aliter paulo libri hactenus editi: Dein Carmacas, Oranos, Antacas, Mazacas, Ascanticos, Acapeatas, Agagammatas, Phycaros, Rhimosolos - - Ranos - - Afuciandas. Ignota perinde fere ac barbara, fateor, vtrimque nomina: sed quae nos exhibemus, ea plane ex fide codicum R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. praesentamus. Inconsulti sane Plinii editores, Phycaros Indiae populos, de quibus L. XXXVII. f. 33. huc trans-

tocaptas, ¹ Agamathas, Picos, Rhymozolos, Ascomarcos: et ad iuga Caucasi Icatas, ² Imaduchos, ³ Ramos, Anclacas, Tydios, Carastaseos, ⁴ Authiandas. Lagoum amnem ex montibus Catheis, in quem defluit Opharus: ⁵ ibi gentes Caucadas, Opharitas: Amnes, ⁶ Menotharum e., Imityem ex monti-

1. *Agancimatas Ch.* 2. *Modacas. V.* 3. *Ranos Gr. et Al.* 4. *Antiandas. V. Afuciandas Gr. et Al.* 5. *Sicet in M. et Ch. ubi Gr.* 6. *amnem Menotharum, Imituenis ex montibus scissum, Gr. et Al.*

transuexerunt. Pro *Agamathas* rectius forsan *Agametos* scripseris, quasi connubia hae gentes nesciuerint, ἀγαμητος. Rhymozoli, quod fordes olerent, ῥυμοζόλοι vel ῥυμοζόλοι dici poterunt. Cetera, atque haec forte ipsa, Scythicae potius videntur esse nomina, quam Graecanicae originationis. H.

d. *Mazacas*) Alii sunt Mazaces Africae gens, quorum praecurrentium, ac iter explorantium comitatu nobiles Romani delectabantur. Suetonius in Nerone cap. 30. *Armillata et phalerata cum Mazacum turba et cursorum.* Claud. in Panegy. ad Stiliconem, *pavidus proiecit missile Mazax.* Id mirum est quod scribit Seneca epist. 124. lib. XXII. *Omnes iam sic peregrinantur, ut illos Numidarum praecurrat equitatus, ut agmen cursorum antecedit.* Mart. lib. X. epist. 13. *Cum cathedralitios portet tibi rheda ministros, Et Libys in longo*

pulvere sudet eques. Turneb. cap. 3. XXX. *Dal.*

e. *Annem Menotharum Imituenis ex montibus scissum*) Vetusta exemplaria castigatius, *Amnes, Menotharum, Imityem, ex montibus Cissis.* Unde et quod sequitur statim, *Circaque fontem Imityis,* emendandum erit, *Imityis,* a quo etiam *Imityi* populi dicti videntur. *Pintian.*

Amnes, Menotharum etc.) Vide Not. et Em. N. XXX. (hic adi.) *Amnes, Menotharum*) Certiora multo sinceræ lectionis vestigia secutus sumus, quae in laudatis proxime exemplaribus deprehendimus, quam quae libri haecenus editi repraesentarunt, nempe huiusmodi: *Amnem Menotharum, Imituenis ex montibus scissum, inter Agedos, Carnapas, Gardos, Accisos, Gabros, Gregaros. Circaque fontem Imityis Imityos, et Aparthenos. Alii influxisse eo Suitas, Achetas, Satarneos, Asamparas.*

montibus Ciffiis, inter¹ Acdeos, Carnas, Vscardeos, Accifos, Gabros, ² Gogaros. Circaque fontem ³ Imityis, Imityos, et Aparthenos. Alii influxisse eo ⁴ Scythas Auchetas, Atarneos, Asampatas. Ab his Tanaitas et ⁵ Inapaeos viritim deletos. Aliqui flumen ⁶ Ocharium labi per Cantecos et Sapeos: Tanain vero transisse ⁷ Phatareos, Herticeos, Spondolicos, Synhietas, Amassos, Iffos, Catazetos, Tagoros, ⁸ Catonos, Neripos, Agandeos, ⁹ Mandareos, ¹⁰ Satarcheos, Spaleos.

VIII. Peracta est interior ora, omnesque accollae: ¹¹ nunc reddatur ingens in mediterraneo sinus f. :
in

1. Agedos, Carnapas, Gardeos, Gr. et Al. 2. Sic Ch. Gregaros Gr. et Al. 3. fontem Imityssi, Imityos Gr. et Al. Imityis Al. 4. Sic ex MSS. em. Hard. Suitas, Auch. Gr. et Al. Satarneos Gr. 5. Sic ex MSS. em. Hard. Nepheonitas Gr. et Al. 6. Opharium. Gr. 7. Satareos. V. 8. Caronos. Ch. 9. Gandareos. V. 10. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. Saturcheos Gr. et Al. 11. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. et Ch. et Basl. nunc reddantur gentes in mediterraneo sinu: Gr. et Al.

tas. Ab his Tanaitas, et Nepheonitas viritim deletos. Nilominus, etsi Gogaros laudati mox codices exhibent, praeter Chiffletianum, qui Gogaros habet: huic vni magis tribuendum duximus, quoniam inter Colchos et Iberos orientales Γωγαρηνη regio a Stephano collocatur, p. 217. De Scythis vero Auchetis cognominatis dictum iam superius est, L. IV. f. 26. Cetera nihilo meliora sunt, quae retenta librorum publicorum scriptura edi-

mox fuimus, quam quae conditui habent, in hunc fere modum: Tanain vero transisse Satarcheos, Herticeos, Spondolicos, Synhietas, Anafos, Iffos, Catetistagoras, Caronos, Neripos, Agandeos, Meanduraeos, Satarchaeos, Spalaeos. Digna Cimмериis tenebris, quas prope affident, ista nomina. H.

f. Nunc reddantur gentes in mediterraneo sinus.) Castior lectio antiquorum codicum, Nunc reddatur ingens in mediterraneo sinus. Impressa quoque

in quo multa aliter, ac veteres, proditurum me non eo inficias, anxia perquisita cura, rebus nuper in eo situ gestis a Domitio g. Corbulone, regibusque inde missis supplicibus, aut regum liberis obsidibus. Ordinemur autem h. a Cappadocum gente. Longissime haec Ponticarum omnium introrsus i. recedens, minorem Armeniam, maioremque, et Commagenen laeua suo latere k. transit: ¹dextra vero omnes in Asia dictas l. gentes, plurimis superfusa populis; magnoque impetu scandens ad ortum Solis et Tauri iuga, transit Lycaoniam, Pisidiam, Ciliciam: vadit super Antiochiae m. tractum, et usque ad ²Cyrrhesticam eius regionem parte sua, quae vocatur Cataonia, contendit. Itaque ibi longitudo Asiae XII. ³quinquaginta n. mill. passuum efficit, latitudo, DCXL. mill.

Nn 2

IX.

1. dextro. 2. Cyrrhesticam Gr. et Al. 3. Martianus, undecies centena quadraginta. et sic Gr.

quoque omnis lectio ingens, agnoscit, non gentes. Appellat autem Plinius certos quosdam terrae tractus sinus, ut in mari fit, infra etiam cap. XI. Ita se habet, inquit, terrarum sinus e clarissimis. Pint.

g. A Domitio) Quem retinendae Armeniae Nero praefecerat. Vide Tacit. L. XIII. Annal. p. 199. et toto fere L. XIV. H.

h. Ordinemur autem) Haec totidem ferme verbis Martianus exscripsit, L. VI. c. de Cappadocia, p. 222. H.

i. Introrsus) In medias terras irrumpens, Ha Coro

versus Eurum, hoc est, ab Euxino Ponto ad Syriae limites. H.

k. Laeua suo latere) Qua spectat orientem. H.

l. In Asia dictas) Phrygiam, Pisidiam, Pamphylia, Ciliciam, etc. H.

m. Vadit super Antiochiae tractum, et usque ad Cyrrhesticam, etc.) Per Antiochiam non urbem intelligit, sed Syriam Antiochiam. Salmas. p. 627. a.

n. XII. quinquaginta) Hoc est, duodecies centena quinquaginta mill. passuum. Vide Not. et Em. N. XXXI. (hic adi.) XII. quinquaginta)

IX. Armenia autem o. maior incipiens a¹ Paryadris p. montibus, Euphrate amne (vt dictum est n.) aufertur Cappadociae: et qua discedit r. Euphrates, Mesopotamiae, haud minus claro amne Tigri. Vtrumque fundit ipsa, ² et initium Mesopotamiae facit, inter duos amnes iturae. Quod ³ iter est ibi, tenent Arabes Orei. Sic finem vsque in Adiabenen s. perfert. Ab ea transuersis iugis inclusa, latitudinem in laeua pandit ad Cyrum amnem ⁴ transuersa

Ara-

1. *Paryadris Gr. et Al.* 2. *Rectius vetustiff. cod. et initium Mesopotamiae facit inter duos amnes sitae. Terrae quod interest ibi, tenent Arabes, etc.* 3. *Interest ibi Gr. et Al.* 4. *transuersim. transuersa in Ar. Gr. et Al.*

za) Martianus L. VI. c. de Cappadocia, p. 222. vtrumque numerum minuit, scribens duntaxat, *undecies centena quadraginta*. Sed nostri nobis pluris sunt codices R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. etc. quam vnus Martianus. H.

o. *Armenia autem*) Martianus, l. c. Nunc *Armenie, Turcomanie*. H.

p. *A Paryadris*) Horum montium iuga eminent paulo supra Claudiopolim Cappadociae, vbi Euphrates sese flectens cursum ad occasum et meridiem agit. H.

q. *Vt dictum est*) Lib. V. f. 20. *Fluit Euphrates, inquit, Armeniae regiones a Cappadocia excludens, ab occasu nimirum*. H.

r. *Et qua discedit*) Qua parte maxime a Tigri occasum versus abscedit Euphra-

tes, ibi latius se extendens Armenia, atque vltra Tigrim in ortum prouecta, a Mesopotamia ipso amne Tigri dispescitur. Nam vtrumque amnem fundit ipsa, ac simul Mesopotamiae initium facit, iam tum a Tigri amnis fontibus: est enim *μεσοποταμία* spatium inter duo flumina. Quantum autem terrarum ibi primum interiacet, inter vtrumque amnem, Arabes Orei tenent, quorum vrbes Edessa, et Cartha, vt diximus L. sup. f. 20. H.

s. *In Adiabenen*) Assyriam attingunt Armeniae fines. Ab ea Niphatis montis iugis disclusa, latitudinem a meridie ad boream pandit vsque ad Cyrum amnem, qui in Caspium mare voluitur, trans ipsum Araxem fluium prouecta. H.

Araxem t.: longitudinem vero ad minorem vsque Armeniam, Absaro amne in Pontum defluente, et Paryadris montibus, qui fundunt Absarum, discreta ab illa.

X. Cyrus oritur in Heniochiis u. montibus, quos alii Coraxicos vocauerunt: Araxes x. eodem monte, quo Euphrates, vi. mill. passuum interuallo: auctusque amne ² Musi y., et ipse (vt plures existimauerunt.)

Nn 3

I a

1. *Pariedris Gr. verba: qui fundunt Absarum, uncis inclusa in ed. Gr.*

2. *Transuersa Araxem*) Ita MSS. omnes. Forte rectius, *Transuecta*: vel vt libri veteres editi, *transuersa in Araxem*. H.

u. *In Heniochiis*) Moschi ei iidem appellati, ea ex parte, vnde Phasis oritur, in Georgia, *le Gurgistan*. Amni vetustum hodieque nomen in tabulis, *Kori*. A Cyro rege nomen habere, auctor est Ammianus, L. XXIII. p. 254. abolito vetere, cum ereptum ire regna Scythica destinaret. Frustra sunt igitur, qui *Κυρῆον* vel *Κυρῆον* scribunt, vt Ptolemaeus, et Dio. H.

x. *Araxes*) *Ἀράξης*, ex eodem monte, quo Euphrates, profluens: Capoten, siue Abum diximus vocari, L. sup. sect. 20. Vide Not. et Em. N. XXXII. (paulo post.) Huius amnis cursus, mox placidus et silens, mox citus, eleganter a Mela describitur. L. III. c. 5. p. 54. Hodie *Araffow*, Vinc. le Blanc. in Itin. Virgilio, *Pon-*

2. *Vsi. Ch.*

tem indignatus Araxes. — *Araxes eodem monte*) Solinus haec raptim legens, de eo monte, de quo proxime sermo erat, accipienda haec verba ratus, *Heniochorum montes*, inquit, *Araxem fundunt* etc. At fallitur: eodem tamen quo Cyrus: sed Capote, vt dictum est, siue Abo, L. V. l. 20. quod et ipse Solinus agnoscit, c. 37. p. 66. Strabo, L. XI. p. 527. *ὁ Ἀβος, ὃφ' ἔχει ὁ Εὐφράτης ποταμὸς καὶ ὁ Ἀράξης*. H.

y. *Amne Musi*) MSS. omnes, *Amne Vsi*. H.

z. *Vt plures existimauerunt*) Strabo L. XI. p. 529. et Plutarch. in Pompeio, p. 637. receptum a Cyro Araxem in Caspium mare deuolui aiunt. Proprio se ore effundere Mela est auctor, l. c. scilicet proprio alueo fertur in mare, sed altero veluti brachio Cyrum petit, cum quo rursus coniunctis aquis idem mare petit. Ita Ptol. L. V. c. 13. H.

Tigranocerta: at in campis iuxta Araxem Artaxata. *g.* Vniuersae *h.* magnitudinem Aufidius quinquagies centena mill. prodidit. *ii* Claudius Caesar longitudinem *1* a Dascusa *i.* ad confinium Caspii maris, XIII. mill. passuum *k.*: latitudinem dimidium *2* eius, a Tigranocerta ad Iberiam. Diuiditur (quod certum est) in praefecturas, quas *3* *ἑρατηγίας* vocant, quasdam ex iis vel singula regna quondam, barbaris nominibus *l.* cxx. *4* Claudunt eam *m.* ab

Nn 4 orien-

1. Dascusa, Ptol. estque minoris Asiae vrbs. 2. eius.

A Tigraue ad Iberiam diuiditur, etc. M. Vet. 3. Sic

ex cod. Salm. et Tol. quas ii *ἑρ.* Gr. et Al. 4. Sic

M. et Cb. Cludunt Gr.

Et Hesych. p. 521. *Κέρτα*, πόλις ὑπὸ Ἀρμενίων. Nempe ab Hebraeo *קרת* a quo et Chaldaicum *קרת* ciuitas. Aliam eiusdem nominis versus Heriam et septemtrionem agnoscit Strabo, L. XI. p. 532. Haec ad austrum sita, vnde mox ad Iberiam vsque latitudo peratur totius Armeniae: quo in situ et ab ipso Ptol. locatur, L. V. c. 13. H.

g. Artaxata) *Ἀρταξάτα* Dioni, L. XXXVI. p. 25. Straboni, L. XI. p. 528. *Ἀρταξάτα*, eadem *Ἀρταξιάσατα* appellata Armeniae regia, ab Hannibale condita regis gratia, cui Artaxias nomen fuit, in campo cognomine, *πρὸς τῷ Ἀρταξηνῶ πεδίῳ* Steph. p. 117. Ingentis olim oppidi tenuemodo superesse vestigium, scribit Tauernérus Tom. I.

iiq

Itin. p. 33. testis *αὐτόπτης* H.

h. Vniuersae) Maioris ac minoris Armeniae ambitum. De Aufidio in Praef. ad Titum diximus. H.

i. A Dascusa) Cum sit haec vrbs posita ad Euphratis ripam, vt superiore libro vidimus, *f.* 20. Armeniae maioris dumtaxat inde ad Caspium mare longitudinem peti perspicua res est. H.

k. XIII. mill.) Hoc est ter et decies centena mill. pass. Iustinus, L. XLII. c. 2. p. 306. angustiore definit spatio: Armenia, inquit, a Cappadocia usque mare Caspium undecies centum millia paret: sed in latitudinem millia passuum septingenta porrigitur. H.

l. Barbaris nominibus) Huiusmodi haec sunt Armeniae prouinciarum nomina apud

oriente montes, sed non statim, Ceraunii, nec Adiabene¹ regio. Quod interest spatii, Sopheni tenent: ab his² iuga: ultra Adiabeni tenent. Per conualles autem proximi Armeniae sunt Menobardi, et Moscheni. Adiabenen Tigris, et³ montes in-vii n. cingunt. Ab laeua eius o. regio Medorum⁴ est, et prospectus Caspii maris. Ex oceano hoc (vt suo loco p. dicemus) infunditur, totumque Caucasii montibus cingitur. ⁵ Incolae q. per confinium Armeniae nunc dicentur.

XI. (X.)⁶ Planitiem omnem a Cyro vsque, Albanorum gens r. tenet: mox Iberum s., discreta ab iis

1. Regionis. M. 2. iuga Ceraunia. Vet. 3. montium sinus inuii cingunt: montes imperuui. M. aliis. sinus multi montes inuii. Ch. et montium sinus cingunt Gr. et Al. 4. est ad prospectum. Tol. 5. Sic ex MSS. em. Hard. Harum incolae Gr. et Al. 6. Per planitiem. Ch.

apud Strabonem, L. XI. p. 527. Σωφηνή, Ακλισηνή, Γεργοδουλινή, Σακασσηνή, Γωγαρηνή, Φανηνή, Κομισσηνή, Ωρχησενή, Χορσηνή, Καμβυσηνή, Οδεμαντις, etc. H.

m. Claudunt eam) Claudunt, inquit, Armeniam ab ortu aequinoctiali montes Ceraunii, (quae Caucasii pars est) et Adiabene a brumali ortu: non tamen Adiabenen Armenia statim attingit: sed spatium interest aliquod, vbi Sophene regio: deinde Ceraunia iuga sequuntur, ultra quae Adiabene, quae pars Assyriae, posita. In horum montium conuallibus, ab Armeniae

latere, Menobardi incolunt, et Moschieni. Assyrium hodie Arzerisim vocant: qua parte in Boream vergit, le pais des Curdes. H.

n. Et montes inuii) Ita R. I. 2. Paris. etc. H.

o. Ab laeua eius) Armeniae scilicet, (cui ab ortu Media annectitur. H.

p. Vt suo loco) Sect. 15. H.

q. Incolae) Regionum earum, inquit, quae Caspium inter mare et Caucasios montes interiacent, quibus illud cingitur, incolae nunc dicentur, ducto ab Armeniae limitibus initio. H.

r. Albanorum gens) Quos hodie Georgianos appellamus, et Zuirianos, qui Caspii

iis amne ¹Alazone t., in Cyrum e Caucasii montibus defluente. Praeualent oppida, Albaniae, ²Cabalaca u.: Iberiae, ³Harmastis x. iuxta flumen, Neoris y.: regio Thasie, et Triare vsque ad ⁴Paryadras z. montes. Ultra a. sunt Colchicae solitudines, quarum a latere ad Ceraunios b. verso, Armenochalybes habitant et Moschorum tractus ad Iberum amnem in Cyrum defluentem: et infra eos c. Sacassani, et deinde Macrones d. ad flumen Absarum.

Nn 5

Sic

1. Alagone. V. 2. Cbabala. V. hodie Cbilan. 3. Pharmasus. M. 4. Pariedros. Basiliense exemp. Partedoros. Ch. Partedoros Gr. et Al.

pii maris litus accolunt, et praeterea Georgiae illam partem obtinent, quae magis in Austrum vergit, Armeniamque contingit. Planities ea porro a Strabone describitur, L. XI. p. 500. H.

s. Mox Iberum) Ἰβηρες, ad Albaniae occasum: communi fere cum Albanis Georgianorum appellatione continentur. Vide quae de Moschis diximus s. 4. Vnde haec ei genti recens nomenclatio Georgianorum obrigerit, incompertum: a Georgis Plinii. Melaeque deducere imperitorum est: a S. Georgio Martyre, mendacium ac fabulorum. H.

t. Alazone) Ἀλαζώνιος Straboni, L. XI. p. 500. H. u. Cabalaca) Χαβαλα, Ptol. L. V. c. 12. Albaniae oppidum. H.

x. Harmastis) Inter Iberiae oppida Ἀρμαστία Ptol.

L. V. c. II. forte pro Ἀρμαστία. H.

y Neoris) Forte Οὐάριπυx Ptolemaei, inter Iberiae oppida, l. c. H.

z. Ad Paryadras) Vnde Absarum flumen prodit, ut diximus, quod in Pontum per Colchos labitur. MSS. tamen, R. I. 2. Colb. I. 2. Chiff. Partedoros hoc loco legunt. H.

a. Ultra) Versus occasum, et Pontum, ubi Colchidis ora est. H.

b. Ad Ceraunios) Ad Cerauniorum montium, hoc est, Caucasi partem illam quae Boream defendit ab Iberia. H.

c. Et infra eos) Meridiem versus. Σανασσηνή regio dicta Straboni, L. XI. p. 528. Albaniam attingit, et Cyrum amnem. H.

d. Et deinde Macrones) Archetypum Toletanum, Macra-

Sic plana e. ac deuexa obtinentur. Rursus ab Albania f. confinio, tota montium fronte gentes Siluorum ferae, et infra Lubienorum: mox Diduri et Sodii.

XII. (XI.) Ab ¹ his g. sunt portae Caesariae, magno errore gg. ² multis Caspiae dictae, ingens naturae opus montibus interruptis repente: ubi fores h. ³ obditae ferratis trabibus; subter medias ante ⁴ diri odoris fluente, citraque in rupe castello (quod vocatur Cumania) communito ad arcendas transitu gentes innumeras: ibi loci, terrarum orbe portis discluso, ex aduerso maxime ⁵ Hermastis oppidi Iberum.

1. Jis. Gr. 2. Sic Ch. errore a multis, Gr. 3. additae. Ch. 4. Sic ex MSS. em. Hard. Dyriodori fluente Gr. et Al. 5. Hermasti. M. et Ch. hodie, Dasandaran. Hermastica. Prol.

Macrones. Legendum forte, Macbelones. Sic enim eos appellat Arrianus in Periplo: ceteri fere omnes Macrones. Pint.

Macrones) Qui et Μακρωνες et Σάννοι dicti a Strabone, L. XII. p. 548. De Flumine Abfaro, cuius ad ripam regio illa Macronum pertinuit, dictum est superius. H.

e. Sic plana) Hae quas modo appellauimus, gentes, planitiem totam eam obtinent, quae Ceraunios siue Caucasios inter montes, et Caspium mare includitur. H.

f. Rursus ab Albania) Qua vero Iberiam contin-

git Albania, ibi series montium ab occasu in ortum obtenditur, quam veluti frontem obtinent primo Sylui, infra quos Lubieni: Syluos deinde sequuntur ad ortum Diduri, et Sodii. Διδυροι Ptolemaeo cogniti, L. V. c. 9. H.

g. Ab his) Post Diduros et Sodios. Haec iisdem ferme verbis Martianus, L. VI. c. de Assyria, p. 222. H.

gg. Magno errore) De quo dicitur Iberius, f. 15. Albaniae portae, Ptolemaeo dictae, L. V. c. 12. H.

b. Vbi fores) Hodieque exstare fores eas, recentiores historici aiunt. H.

rum. A portis Caucasii per montes ¹ Gordyaeos i., Valli, Suarni indomitae gentes, auri ² tamen metalla fodiunt. Ab iis ad ³ Pontum vsque Heniochorum plura genera, mox Achaeorum. Ita se habet terrarum ⁴ sinus l. e clarissimis. Aliqui inter Pontum et Caspium mare cccLxxv. mill. m. passuum, non amplius interesse tradiderunt: Cornelius Nepos; n. ccc. 5 mill. o. Tantis iterum p. angustiis infestatur

1. Gordynios. Ch. Ibi stetit Arca Noë. 2. tantum Gr.
3. portum. Ch. 4. situs. V. 5. Sic ex MSS.
em. Hard. CL. Gr. et Al.

i. Gordyaeos) Γορδυαῖα ὄρη Ptolemaeo L. V. c. 13. Sic iuga ea montium appellantur, in quibus sunt portae Caesariae. H.

k. Suarni) Haud dubie hi sunt Ptolemaei, L. V. c. 9. Σαρωνοὶ, Suanorum gens ea videlicet, quibus a metallis fodiendis cognomen fuit: Habent enim ii, vt Plinius animaduertit, a latere Pontum versus, Heniochos, et Achaeos, de quibus actum superius, s. 5. Hodie, les Circaffes. H.

l. Terrarum sinus) Longus ille terrarum in mediterraneo tractus, cuius descriptionem exorsus est iis verbis sect. 18. Nunc reddatur ingens in mediterraneo sinus, etc. H.

m. CCCLXXV. mill.) Siue, ter mille stadia, vt Strabo ait, L. XI. p. 491. quae mensura plane cum Pliniana congruit. H.

n. Cornelius Nepos CL. M. pass.) Concinnior lectio veterum codicum ccl. ne fit tanta in numero differentia inter Cornelium Nepotem et ceteros auctores. Pint. o. CCL. mill.) Vide Not. et Em. N. XXXIV. (hic adi.) CCL. mill.) Sic scripsimus pro CL. mill. admonitu Codicum R. 1. 2. Colb. 1. 2. et eorum quos Pintianus vidit, ne foret inter Cornel. Nepotem, ceterosque scriptores, sententiarum tanta dissensio. Nam et Posidonius Strabo ait, huius isthmi interuallum definiisse mille et quingentis stadiis, L. XI. p. 491. quae mensura efficit CLXXXVII. mill. D. pass. quamquam id breuius spatium Straboni et angustius videtur. H.

p. Tantis iterum) Arctatis iam semel pari modo terris, Asia paene insula facta, vix CC. millibus passuum a Pon-

festatur Asia. Claudius Caesar a Cimmerico Bosphoro ad Caspium mare cl. mill. prodidit *q.*: eaque perfodere ¹ cogitasse Nicatorem *r.* Seleucum, quo tempore a Ptolemaeo Cerauno sit interfectus. A portis *s.* Caucasii ad Pontum cc. mill. passuum esse constat fere.

XIII. (XII.) Insulae in Ponto ² Planctae *t.*, siue Cyaneae siue Symplegades. Deinde Apollonia, ³ Thynias *u.* dicta,

^{1.} Sic ex MSS. em. Hard. Nicanorem. M. excogitasse Gr. et Al. ^{2.} Planitiae. M. Planetae. Vet. Planctae.

Pint. in Pomp. ^{3.} Thynnias Gr. et Al.

to Euxino per continentem ad Issicum Ciliciae sinum relictis, ut dictum est, sect. 2. H.

q. CL. mill. prodidit) Centena modo quinquaginta millia passuum. H.

r. Nicatorem) A quo Seleucidae appellati Syriae reges. Hunc Ptolemaeus Ceraunus, Ptolemaei Lagidae Aegypti Regis F. Philadelphii frater, occidit per insidias. Qua de re videndus Memnon apud Photium in Bibl. cod. 224. c. 13. p. 715. H.

s. A porris) Haec Martianus ad verbum, L. VI. c. de Assyria, p. 223. H.

t. Insulae in Ponto Planctae, siue Cyaneae) Rectam hanc esse scripturam convincunt ea, quae nunquam satis laudata in Onomast. seu Thesaurio suo notavit Ortel. ex Strabon. ab Homero iam olim *πλάγκτας* (ita enim scribendum no-

runt vel pueri Grammatici) dictas puto, Od. μ. his versibus: "Ἐνθεν μὲν γὰρ πέτρα ἐπιρροφῆς, πρότε δ' αὐτὰς Κύμα μέγα ροχθεῖ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης. Πλάγκτας δὴ τοι τας γέ θεοὶ μάλα ῥεσ καλέεσι. Pindar. Pyth. 4. od. str. 10. συνδρομῆς πέτρας vocat. Ea autem quae de his insulis fabulati sunt veteres, cum passim sint obuia vulgoque protrita, uti hic inculcentur pluribus nil est necesse. Vnicum hoc tantum addere libuit; ortum id omne ex Opticis, uti elegantibus quidem, sed sectae suae consentaneis attingit versibus, Lucret. lib. IV. Exstantesque procul medio de gurgite montes, Classibus inter quos liber parer exitus. Idem: Apparent: et longe diuolsi licet absunt, Insula coniunctis tamen ex his una videtur. Dalecamp.

Planctae) Πλάγκται Homero dictae, quae aliis Κυαν

dicta, vt distingueretur ab ea x., quae est in Europa. Distat a ¹ continente passibus M.: cingitur z. tribus mill. Et contra Pharnaceam a. ² Chalceritis, quam Graeci Ariam b. dixerunt, sacraeque Marti, et in ea volucres cum aduenis pugnasse, ³ pennarum ictu. c.

XIV. (XIII.) Nunc omnibus, quae sunt interiora Asiae, dictis, Riphaeos montes d. transscendat

1. Sic M. continenti Gr. 2. Achalceritis. M. 3. Sic quoque M. iactu. Cb. pinnarum Gr.

νεαι et Συμπληγάδες, inquit Strabo, L. I. p. 21. De his egimus L. IV. f. 27. Vtrumque enim Ponti ostium obsident, et quod Europam alluit, et quod Asiam: vnde Europaeae aliae, aliae Asiaticae appellantur. H.

u. Apollonia Thynias) De qua dictum est L. sup. f. 44. H.

x. Ab ea, quae est in Europa) Ab ea scilicet Apolloniatarum insula, quam in Ponto pariter esse, sed circa Istrum, atque adeo in Europa, diximus L. IV. f. 27. H.

z. Cingitur) Circuitu colligit miliaria tria. H.

a. Et contra Pharnaceam) De qua dictum f. 4. H.

b. Ariam) De hac vide Theophrast. cap. 5. lib. IV. histor. Dal.

Ariam dixerunt) Haec "Aρεος νῆσος Stephani, p. 106. πρὸς τοῖς Κόλχοις ἐν τῷ

Πόντῳ, ex Scymno in Asiae Mela, L. II. c. 7. p. 42. Non longe a Colis Aria, quae Marti sacra, vt fabulis traditur, tulit aues cum summa clade aduenientium, pennas quasi tela iaculantes. Ea νῆσος ἀρητιῶς Apollonio dicitur, L. II. Argon. v. 1033. vbi hanc de auiibus fabulam, pennas ceu iacula mittentibus, fuse tractat. Ab auiibus, quas χαλκήρεις et σιδεροπτέρες fabulati sunt, χαλκηρίτιν insulam fuisse cognominatam, simile veri est. H.

c. Pennarum ictu) Ita R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. At Chiff. iactu. H.

d. Riphaeos montes) In Moscouiae fere umbilico, vt nunc res sunt, assurgunt ii, supra Tanais fontes: inter ipsum, et Rham siue Volgam amnem. Erumpit enim ex Riphaeo monte Tanais, teste Mela, L. I. c. 19. H.

dat animus, dextraque ¹ litori oceani *e.* incedat. Tribus hic e partibus caeli alluens Asiam: Scythicus a septemtrione, ab oriente Eous, a meridie Indicus vocatur, varietque per sinus et ² accolas in complura nomina diuiditur. Verum Asiae quoque magna portio apposita septemtrioni, iniuria fideris rigentis, vastas solitudines habet. Ab extremo Aquilone *f.* ad initium orientis aestiui, Scythae sunt. Extra eos ³ vltraque Aquilonis *g.* initia Hyperboreos aliqui posuere, pluribus in Europa dictos *h.* Primum inde *i.* ⁴ nascitur promontorium Celticae *k.* Lytarmis *l.*, fluius Carambucis *m.*, vbi lassata *n.* cum fiderum

¹ *Litora. Vet. litore Gr. et Al.*

² *ab accolis. M.*

³ *vltraque in man. non leg.*

⁴ *nascitur.*

e. Litori oceani) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. etc. non litore, vel litora. H.

f. Ab extremo Aquilone) Quem spirare diximus, L. II. s. 46. inter septemtrionem, et exortum Solis aestiuum. Hic Scytharum regio est: vbi nunc Moscouiae pars septemtrionalis. H.

g. Vltraque Aquilonis) Ad septemtrionem propius, inter Volgam, et mare quod nunc Album vocant: intra Moscouitici fines imperii. Haec Solinus iisdem cum Plinio verbis, c. 16 p. 36. H.

h. In Europa dictos) L. IV. s. 26. H.

i. Primum inde) Ab Hyperboreorum litore. H.

k. Celticae) Celticam τῆν Κελτικὴν veteres appella-

bant, totum illud terrarum spatium quod ab Herculis freto ad Scythicum vsque Oceanum continetur, adeoque Europam vniuersam. Ita Plutarch. in Mario, p. 411, et Strabo, L. XI. p. 507. H.

l. Lytarmis.) Id hodie Capo de Oby, hoc est, promontorium Obycum, ab Obyo fl. eo loci in mare sese exonerante dici videre est in Ortel. et Mercatoris tab. geograph. Dalec.

Lytarmis) Ad mare quod Album vocant, *la mer Blanche.* H.

m. Fluius Carambucis, vbi lassata cum fiderum vi Rhipaeorum montium deficiunt iuga, etc.) Intelligit vbi montium Rhipaeorum iuga deficiunt, ibi quoque vim fiderum rigent-

fiderum vi Riphaeorum montium deficiunt iuga. Ibiq̄ue Arimphaeos *o.* quosdam accepimus, haud dissimilem Hyperboreis gentem. Sedes illis nemora, alimenta baccae, capillus iuxta feminis virisque in probro existimatur: ritus clementes. Itaque sacros haberi narrant, inuiolatosque *p.* esse etiam feris accolarum populis: nec ipsos modo, sed illos ² quoque, qui ad eos ³ profugerint. Ultra *q.* eos plane iam Scythae, Cimmerii *r.*, ⁴ Cissianthi *s.*,
¹ Geor-

1. Considerere videntur vi Riphaeorum montium deficientia iuga. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. etiam Gr. et Al. 3. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. profugerint Gr. et Al. 4. Sic quoque Bas. Cicianthi Gr. et Al.

gentium lassari, et maiorem esse aëris temperiem. Sic paulo ante loquitur: *verum Asiae quoque magna portio appōsita septentrioni, iniuria fideris rigentis vastas solitudines habet.* Salmaf.

Carambucis) Qui nunc *Duina* in Moscouia: is in Album mare, ad S. Michaelis oppidum portumque devoluitur. H.

n. Vbi lassata) Ibi Riphaeorum montium, inquit, iuga deficiunt; ibi vis quoque lassatur ac deficit rigentium fiderum: molliore iam et clementiore caeli temperie. H.

o. Ibiq̄ue Arimphaeos) Haec quae deinceps de Arimphaeis dicuntur, et Hyperboreis, Solinus totidem verbis habet, c. 17. p. 37. et Martian. L. VI. p. 214. H.

p. Inuiolatosque esse etiam feris accolarum populis.) Legend. *inuiolatosque esse etiam feris accolarum populorum.* Graeca locutio est, τοῖς ἀγρίοις τῶν περιόκων ἄντων ἐθνῶν. Salmaf. pag. 209. b.

q. Ultra eos plane iam Scythae, Cimmerii, etc.) Legend. *Ultra eos plane iam Scythae, Cimmerii, Cissianti, Georgi et Amazonum gens.* Vid. *Isac. Vossium* in Melam, pag. 12.

Ultra eos) *Adjacent Arimphaeis, inquit, ad ortum Scythae iam supra memorati: deinde Cimmerii, etc.* Sic Martian. l. c. p. 215. H.

r. Cimmerii) Oceani Asiaeque oram ultimam occupabant, teste Plutarcho in Mario, p. 411. quo a Scythiis pulsi ex Maeotidis paludis litore migraverunt. Ab his

¹Georgi, et Amazonum gens. Haec vsque *t.* ad Caspium ² et Hyrcanium mare.

XV. ³Nam et irrupit *u.* Scythico oceano *x.* in aversa Asiae *y.*, pluribus nominibus accolarum appellatum, celeberrimis duobus, Caspio et Hyrcanio. Non minus hoc esse quam Pontum Euxinum, Clitarchus putat *z.* Eratosthenes *a.* ponit et

1. *Cberorgi. Ch.* 2. *Seu V. Hyrcanum Gr.* 3. *Sic ex MSS. em. Hard. Nam et erumpit e Scythico. V. lego.: Erumpit, id est, etc. Namque id erumpit Scythico Gr. et Al.*

his orti Cimbri, quos Marius profligavit. H.

s. Cissianthi) Mela, L. I. c. 2. *Super Amazonas, inquit, et Hyperboreos Cimmerii, Cissianthi, Achaei, Georgi. Cissianthos, Georgosque et Amazonas, arbitror tenuisse eas regiones, quibus nunc Bulgar regnum circumscribitur, in Moscouiae Tartariaeque confinio. In MSS. omnibus Gerorgi, legitur. H.*

t. Haec vsque ad Caspium et Hyrcanium mare, etc.) Leg. Haec vsque ad Caspium et Hyrcanium mare: nam id erumpit e Scythico Oceano in aversa Asiae, etc. Salmaf. p. 210.

u. Nam et irrupit) Fuit ea veterum sententia, vsque ad Ptolemaeum, si Herodotum, Anitotelem, et Diodorum excipias, Caspium mare angusto fluente connecti cum Scythico, seu septentrionali: quem fere ad modum ex meridiano oceano Perficus effluit. Dedit

huic errori ansam Patrocles, Macedoniae classis praefectus, qui Volgae fluminis ostium, fretum esse angustum credidit, quo se Scythicum mare, siue septentrionale, in Caspium effunderet. H.

x. Erumpit Scythico Oceano.) Errat Plinius: Caspium enim mare in continenti est velut lacus: nulloque ostio ex Oceano erumpit. Communem hunc veteribus errorem fuisse iam ante notavimus ad lib. II. cap. 67. Vide et infra cap. 17. Dal.

y. In aversa Asiae) A tergo Asiae illius, quae haecenus descripta est: quam priorem Asiae partem appellat Strabo, L. XI. p. 506. H.

z. Clitarchus putat) Et Patrocles apud Strab. L. XI. p. 508. H.

a. Eratosthenes) Hunc ipsum Eratosthenis locum recitat Strabo, L. XI. p. 507. H.

et mensuram: ab exortu ¹et meridie, per Cadusiae *b.* et Albaniae oram quinques mill. cccc. stad. Inde per ²Anariacas, Amardos *c.*, Hyrcanos, ad ostium ³Oxid. fluminis, quater mill. dccc. stad. Ab eo ad

1. Sic quoque Tol. et Man. ab exortu ad meridiem. Gr. et Al. 2. Aratiaticos, Amarbos, Gr. et Al. 3. Zoni Gr. et Al. 4. dcccc. Cb.

b. Ab exortu et meridie per Cadusiae) Ita R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Tolet. etc. A latere, meridionali, inquit, Caspii maris, qua spectat Solis exortum, ducta mensura per Cadusios Albanosque, spatium est quinque millium et cccc. stadiorum. Καδύσιοι oram Mediae montuosam tenent, fere per quinque stadiorum millia, inquit Patrocles apud Strabon. l. c. p. 508. quem locum Stephanus non intellexit, qui Cadusios inter Pontum et Caspium mare a Strabone locari existimavit. Mediae quoque a Ptolemaeo adiudicantur, L. VI. c. 2. H.

c. Inde per Aratiaticos, Amarbos, etc.) Leg. Inde per Anariacas, Amardos, Hyrcanos ad ostium Oxi fluminis quater mille octingenta stadia. Salmaf. pag. 210. a.

Inde) A Cadusiorum finibus: inde enim Anariacae incipiunt, mox Amardi, deinde Hyrcani, per meridionale Caspii maris latus, qua in ortum boreanque reflectitur. Vide Not. et Em. N.

Vol. II.

XXXV. (hic coll.) Inde per Anariacas, Amardos etc.) Depravata haec gentium nomina restituimus, ex Strabone, L. XI. p. 508. vbi Ἀμαρδῶς et Ἀναριανῶς Caspii maris accolae facit. Ptolemaeus, L. VI. c. 2. pro Ἀμαρδῶς, Μαρδῶς corrupte, et Ἀμαριανῶς pro Ἀναριανῶς habet. A cognomine fluviio, cuius meminit Ptolemaeus, nomen Amardi fortiti videntur. Mardi hinc longo terrarum spatio disiuncti. Librorum haecenus editorum vitiosa haec scriptura fuit, Inde per Aratiaticos, Amarbos, etc. H.

d. Ad ostium Oxi) Vide Not. et Em. N. XXXVI. (hic adi.) Ad ostium Oxi) Ad ostium Zoni perperam libri MSS. impressique exhibent: ac paulo post, ad ostium Iaxartis, mille cccc. pro bis millē. Quem errorem, non modo calculi ratio detegit, defuturis alioqui mille stadiis summae sequenti: sed et Strabo ipse, L. XI. p. 507. vbi haec plane Eratosthenica verba, qua-

O o

lia

ad ostium Iaxartis¹ MM. ²CCCC. Quae summa efficit quindecies centena 3 septuaginta e. quinque mill. pass. Artemidorus hinc detrahit viginti quinque M. passuum. Agrippa Caspium mare, gentesque quae circa sunt, et cum his Armeniam determinans, ab oriente oceano Serico, ab occidente Caucasi iugis, a meridie Tauri, a septentrione oceano Scythico, patere qua cognitum est, CCCXC. M. p., in longitudinem: CCXC. M. in latitudinem f. prodidit. Non desunt vero qui eius maris vniuersum circuitum a freto XXV. M. pass. g. tradunt. Irrumpit autem h. arctis faucibus, et in longitudinem spatiosus. At ubi coepit in latitudinem pandi, lunatis obliquatur corni-

1. *Melior haec vetusta lectio: M. M. CCCC. Ita exigente et calculi ratione, defuturis alioqui summae sequenti mille stadiis.* 2. *M. Gr. et alii.* 3. *quadraginta millia stadia. V.*

lia afferuntur a Plinio, idem recitat. Φησὶ δὲ Ἐρατοσθένης τὸν ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων γνώριμον περιέπλεν τῆς θαλάσσης ταύτης, τὸν μὲν παρὰ τὰς Ἀλβανὰς καὶ τὰς Καδυσίους ἑνὰ πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων· τὸν δὲ παρὰ τὴν Ἀγαριάκων καὶ Ἀμάρδων καὶ Ἰερικῶν, μετὰ τὴν Σόματος τὴν Ὀξοῦ ποταμῶν, τετρακισχιλίων καὶ ὀκτακοσίων. ἔνθεν δ' ἐπὶ τὴν Ἰαξαρτὴν δισχιλίων τετρακοσίων. H.

e. *Quindecies centena septuagint.*) Plane calculi ratio constat. H.

f. *CCCCXC. M. P. in longitudinem: CCXC. in latitudinem.*) Cum hunc lo-

cum exscriberent Missi Theodosii, excidit iis ab utroque hoc numero denarii nota: Sic enim illi: *Armenia maior, et mare Caspium, et quae circa gentes sunt ad oceanum, finiuntur ab oriente, oceano Serico: ab occidente iugis montis Caucasi, et mari Caspio: a septentrione, oceano: a meridie, monte Taurō: in longitudinem, M. passuum CCCCLXXX. in latitudinem, CCLXXX. H.*

g. *XXV. M. pass.*) Hoc est, vices et quinquies centenis millibus pass. H.

b. *Irrumpit autem*) Mela, L. III. c. 53. *Mare, inquit, Caspium, ut angusto, ita longe etiam freto primum terras, quasi*

cornibus: velut ad ¹ Maeotium lacum ab ore *hh*:
² descendens, ³ sicilis *i.* (vt auctor est M. Varro) si-
 militudine. Primus sinus *k.* appellatur Scythicus:
 O'o 2 vtrim-

1. *Maeotin.* Gr. et Al. 2. Sic ex MSS. em. Hard.
 conf. M. *discedens* Gr. et Al. 3. *Scythici arcus*, Gr.
 et Al.

quasi fluius, irrumpit: atque
 ubi recto alueo influxit, in
 tres sinus diffunditur: contra
 os ipsum, in Hyrcanium: ad
 sinistram, in Scythicum: ad
 dextram, in eum quem pro-
 prie et totius nomine Caspium
 appellant. H.

hh. Ab ore) Veluti ab eo
 freto, (qua irrumpere a Scy-
 thico mari in terras crede-
 batur,) hoc est, ab ostio Vol-
 gae fluminis, Maeotium la-
 cum petat mucrone. H.

i. *Scythici arcus*, vt auctor
 est M. Varro, similitudine.)
 Toleranum apographon non
Scythici arcus habet, sed *si-*
licis. Salmanticense commo-
 dius, et minore a vero di-
 stantia *sicilis*: legendum reor
sicilicis. Sextus Pompeius,
Sicilices, inquit, *bastarum*
spicula lata. Confirmare vi-
 dentur hanc lectionem ver-
 ba paulo post sequentia: *Ab*
introitu dextra mucronem
ipsum faucium tenent, etc.
 Pint.

Sicilis) In mucronis, seu
 spiculi similitudinem. Vide
 Not. et Em. N. XXXVII.
 (hic adi.) *Sicilis*) Hic in-

terpolatores Plinii, quibus
 haec vox haud familiaris
 fuit, pro *sicilis*, *felici*, vt
 quidem rebantur, coniecta-
 tione, *Scythici arcus* simili-
 tudinem ex Ponto Euxino
 ad Hyrcanium mare transfu-
 lerunt: Nos eam vocem
 admonitu codicum R. 1. 2.
 Colb. 1. 2. Paris. et Salmant.
 restituimus. Quae vis sit
 illius, Festus explicat: *Sicili-*
ces, inquit, (malim ego,
Siciles) *bastarum spicula la-*
ta. Ennius: *Incedit veles vol-*
go sicilibus *latis*. Sic enim
 MSS. habent, Vossio teste
 in Etymol. Et nostrorum
 nos fidem secuti sumus, cum
 extrema fere hac sect. scri-
 psimus: *Oram omnem a Ca-*
sio praealtis rupibus inaccess-
sam. Sic enim R. 1. 2.
 Colb. 1. 2. Paris. etc. situs-
 que huius orae postulat:
 Editores Plinii, *Oram om-*
niem a Caucaso praealtis ru-
pibus inaccesso. Sic enim R. 1.
 H.

k. *Primus sinus*) Qui ad
 sinistram, siue ad ortum cur-
 uatur. H.

vtrimque enim *l.* accolunt Scythae, et per angustias inter se commeant: hinc Nomades *m.*, et Sauromatae multis nominibus, illinc *n.* Abzoae non paucioribus. Ab introitu *o.* dextra, mucronem ipsum faucium tenent Vdini Scytharum populus. Dein per oram Albani *p.* (vt ferunt) ab Iasonē *r.* orti: ante quos mare quod est, Albanum nominatur. Haec gens superfusa montibus Caucasiis, ad Cyrum amnem, Armeniae confinium atque Iberiae, descendit, vt dictum est, *q.* ² Supra maritima eius *r.* Vdinorumque gentem, Sarmatae, Vtidorsi, Arotères *s.* praetenduntur: quorum a tergo indicatae *t.*

iam

1. Creti. *M.* 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. *Ch.*
super *Gr.* et *Al.*

1. *Vtrimque enim*) Ab utroque freti illius, finisque, et angustiarum latere. *H.*

m. *Hinc Nomades*) Ab occasu, et iuxta Rham siue Volgam amnem. Strabo, p. 507. Mela, L. III. c. 5. p. 53. *Ad introeuntium dextram Scythae Nomades freti litoribus insident.* Videntur ii esse, aut ex iis certe qui Thalli superius dicti sunt, f. 5. *H.*

n. *Illinc*) Ab ortu, trans fretum. *H.*

o. *Ab introitu.*) Qua se incipit mare in latitudinem pandere in ipso freti mucrone, ac promontorio. Non sunt hi *Vdini*, qui *Vidini* Ammiano, L. XXXI. p. 438. *H.*

p. *Dein per oram Albani* (vt ferunt) ab Iasonē *orti.*)

Per oram intelligit Plinius Caspii maris, cuius fauces ad mucronem ipsum Vdinos dicit tenere Scythiae populum, dein per oram Albanos: ante quos mare quod est, vocatur Albanum. Sed hoc minus bene. Vide *Salmas.* Plin. exerc. p. 189. 190.

Dein per oram) Occiduum scilicet, vbi Albania est. Solinus, c. 15. p. 34. *Albani in ora agentes, qui posteros se Iasonis credi volunt, albo crine nascuntur,* etc. *H.*

q. *Vt dictum est*) Sect. II. *H.*

r. *Supra maritima eius*) Supra maritimam Albaniae oram. *H.*

s. *Arotères*) Ἀροτῆρες Herodoto, L. IV. Melpom. p. 231. num 17. hoc est, aratores. *H.*

t. *Indicatae iam*) Sub finem

iam ¹ Amazones Sauromatides. Flumina per Albaniam decurrunt in mare, ² Casius et Albanus *u.*: deinde Cambyfes *x.* in Caucasii ortus montibus: mox Cyrus in Coraxicis, vt diximus *y.* Oram omnem a ³ Casio praealtis rupibus inaccessam *z.*, patere *ccccxv.* mill. pass. auctor est Agrippa. A Cyro *a.* Caspium mare vocari incipit: accolunt Caspii. Corrigendus est error *b.* in hoc loco multorum, ⁴ eorum etiam, qui in Armenia res proxime cum Corbulone gesserunt. Namque hi Caspias appellaere portas Iberiae *c.*, quas Caucasias diximus vocari: situsque depicti et inde missi, hoc nomen inscriptum habent. Et Neronis *d.* principis comminatio, ad Caspias portas tendere dicebatur: cum peteret

O o 3

teret

1. Amazones et Sauromatid. 2. Cassios et Albanos Gr.

et Al. 3. a Caucaaso - - inaccesso Gr. et Al. 4.

Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. Et eorum etiam Gr.

et Al.

nem sectionis superioris. Aliae sunt Amazones Sauromatides pariter nuncupatae ab Ephoro apud Steph. prope Thermodonta fluuium, de quibus alias egimus, f. 4. H.

u. Casius et Albanus) Κάσιος et Ἀλβανός Ptol. L. V. c. 12. H.

x. Et Cambyfes) Forte qui Σόαντας alio nomine in Albania locatur a Ptolem. l. c. H.

y. Vt diximus) Sect. 10. H.

z. Oram omnem a Caucaaso praealtis rupibus inaccesso.) Archetypum Toletanum non Caucaaso, sed raso praefert:

Salmant. Caso. Fortasse vera est lectio, Cassio. Flumine videlicet mox ante dicto. Et in eisdem exemplaribus inaccessam fere legitur, vt intelligas oram. Pintian.

Oram omnem) Albaniae. Vide Not. et Em. N. XXXVII. (Supra p. 579. l. 1.)

a. A Cyro) Ante Cyriofria, Albanum vocabatur, vt dictam est superius. H.

b. Corrigendus est error) Quo in errore et Strabo fuit, L. XI. p. 523. H.

c. Portas Iberiae) Quae et Albaniae portae: de his egimus sect. 12. H.

d. Et Neronis) Vide Sueton. in Nerone, c. 19. H.

teret illas, quae per Iberiam in Sarmatas tendunt, vix vllō propter appositos montes aditū ad Caspiū mare. Sunt autem aliae *e.*, Caspiis gentibus iunctae: ² quod dignosci non potest, nisi comitatu *f.* rerum Alexandri Magni.

XVI. Namque Persarum regna, quae nunc Parthorum intelligimus, inter duō maria, Persicum et ³Hyrcanium Caucasii iugis attolluntur *g.* Vtrimque per deuexa *h.* ⁴laterum Armeniae maiori, a frontis parte, quae vergit in Commagenen, Sophene (vt diximus) copulatur, eique Adiabene Assyriorum initium: cuius pars est *i.* Arbelitis, vbi Darium

1. Sic ex MSS. em. Hard. et quoque Man. sic legit mutata distinctione, etc. appositos non legit. Ch. Vix vllō propter appositos montes aditu. Ad Caspiū mare sunt aliae, Caspiis gentibus iunctae Gr. et Al. 2. quod cognosci non potuit, nisi in dominatu rerum etc. 3. Hyrcaniam. Ch. 4. laterum. Armeniae.

e. Sunt autem aliae) Sunt aliae portae, Caspiae verius appellandae. H.

f. Nisi comitatu) Nisi relatu eorum qui comites fuerunt expeditionum Alexandri. H.

g. Iugis attolluntur.) In Persarum regnis crebra occurrunt montium Caucasiorum iuga, quibus tota regio veluti sublimis attollitur. Strabo, de Media, L. XI. p. 525. ἡ πολλὴ μὲν ἐν ὄψι λή ἐστὶ, καὶ ψυχρά. Plinius L. V. s. 31. de Epheso: Attollitur monte Pione. H.

h. Vtrimque per deuexa) Eadem iuga, inquit; Caucasia pariter a quibusdam appellata, quae Tauri siue An-

titauri pars quaedam est, longa serie latus obuertunt Armeniae maiori, qua fronte, siue qua parte vergit illa in Commagenen Syriae. Deuexa siue conualles horum montium ex vtraque parte Sopheni tenent, vt dictum est s. IO. Sophenen attingit Adiabene, quae Assyriorum regio ibi primum sese offert, etc. Sophene Dioni L. XXXVI. p. 26. Σωφάνην χώρα τοῖς Ἀρμένιοις πρόσορος. De eius situ Strabo, L. XI. p. 527. H.

i. Cuius pars est) Haec iisdem verbis Solinus, c. 46. p. 74. Vide quae dicturi sumus, s. 30. Arbelitidis caput Ἀρβηλα, vicus, quem Perfi-

rium Alexander debellavit, ¹ proxima Syriae *k.* Totam eam *l.* Macedonens ² Mygdoniam cognominaverunt *ll.*, a similitudine *m.* Oppida: Alexandria *n.*, item Antiochia *o.*, quam Nisibin vocant. Abest ab Artaxatis DCCCL. M. p. Fuit et Ninus *p.* imposita
Oo 4 Tigri,

1. proxime. M. 2. Mygdaniam Gr. et Al.

Perfidi Stephanus attribuit. H.

k. Proxima Syriae.) Scribendum arbitror, *Affyriae*, hoc sensu: *Affyriae* initium esse *Adiabensem*, et eius partem, quae sit proxima *Affyriae* proprie dictae, nominari *Arbelitin.* *Pint.*

Proxima Syriae) *Ofroenae* nimirum, et *Mesopotamiae*, quae *Syriae* quondam attributa, ut dictum est L. V. f. 15. H.

l. Totam eam) *Adiabensem* videlicet. H.

ll. Mygdaniam cognominaverunt a similitudine.) Vide *Strabonem* lib. XVI. *Dal.*

m. A similitudine) Ad similitudinem *Macedonici* in *Europa* imperii, iisdem nominibus *provincias orientis* signabant, quae nota in *Europa* erant. De *Mygdonibus* *Macedoniae* dictum est, L. IV. f. 17. De *Affyriis* *Strabo*, L. XVI. p. 747. H.

n. Alexandria) De hac ceteri *scriptores* silent. Ibi condita, ubi *Darium* *Alexander* vicit, sane videtur. H.

o. Antiochia) *Plutarch.* in

Lucullo, p. 514. *Νισίβιν, οἱ δὲ Ἕλληνες Ἀντιόχειαν* *Μυγδορικὴν προσηγόρευον.* *Mesopotamiae* *Stephanus* adscribit: *Ἀντιόχεια* — *τρίτη, Μεσοποταμίας, Μυγδονία καλεμένη* — *ἣτις Νισίβη λέγεται, καὶ Νισίβις.* *Strabonem* videlicet secutus, L. XI. p. 527. Et L. XVI. p. 747. Hodie vetusto nomine servato, *Nisibin* vocant, et *Neshin*, insignis olim oppidi tenuis nunc vestigium. Vide *Tavernier.* *Itin.* L. II. p. 172. H.

p. Ninus.) *Mosul*, indeque *Affyria* vulgo dicitur *Mosul.* Eius *Metropolis* est *Niniue*, ubi *Jonas* *Propheta* praedicavit poenitentiam. *Dal.*

Fuit et Ninus) Quae et *Niniue*, *Herodoto* quoque *Νίνος.* *Excidium* urbis signat obiter *Plinius* suo illo familiari vocabulo, *Fuit.* *Instaurata* denuo tamen, quamquam non eodem fortassis loco, quo steterat primum, floruit *Ammiani* aeuo. *In Adiabena*, inquit, L. XXIII. p. 251. *Ninus est civitas,*

Tigriq., ad Solis occasum spectans, quondam clarissima. Reliqua vero fronte, qua tendit ad Caspium mare, Atropatener., ab ¹ Armeniae Otene regio-

1. Et ab Armenia Otene regio. M. alii opere.

vitas, quae olim Persidis regna possederat, nomen Nini potentissimi Regis quondam Semiramidis mariti, declarans, et Arbela, et Gaugamela etc. Stephanus: Νῖνος, πόλις Ἀσσυρίων. H.

q. Imposita Tigri) Herod. L. I. Cho, N. 102. et L. II. Euterpe N. 150. p. 148. Fallitar Diodorus, qui L. II. Bibl. p. 92. ad Euphratem locat, ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν. Diruta nunc et exhausta, vicinitate Mosal oppidi in parte fluminis opposita ad Solis exortum conditi, solo ponte intermedio, ut vulgo saasit Benjamin Iud. Inter Almosal et Niniuen pons tantum intercedit: haec denastata est: attamen multos pagos et vicos habet. Re ipsa tamen Moussul, (sic enim Fauernerius appellat, L. II. p. 173.) ad occasum Tigris amnis est, (atque adeo ubi olim Niniue fuit. Quod Plinius addit fuisse quondam clarissimam, confirmat Ionas c. III. 3. 4. Niniue erat, inquit, ciuitas magna itinere trium dierum. Et coepit Ionas introire in ciuitatem itinere diei vnus, etc. Erat Niniue ciuitas magna, inquit, cuius vicos omnes nemo

pererrare posset nisi itinere trium dierum. Neque enim murorum ambitum dicit esse itinere trium dierum, sed ciuitatem ipsam: in quam non perhibetur Ionas introisse nisi itinere vnus diei. Si murorum ambitus intelligeretur trium dierum esse, diametros vix esset itineris diei vnus; atque adeo ingressus Ionas per portam vniam, emensulque iter diei vnus; iam e ciuitate pedem extulisset per portam oppositam. Ergo iter trium dierum in ipsa ciuitate intelligendum est, et per vicos ciuitatis singulos ea mensura accipienda est. Clamauit Ionas per vicos, quot potuit deambulare itinere vnus diei: id quod tertiam vrbs parrem efficit. Inde rumor ad ceteros peruasit, ac postridie ad regem ipsum. H.

r. Atropatene) Subintellige ex superioribus, Armeniae maiori copulatur, a cuius parte orientali, quae Otene vocatur, solo amne Araxe dispescitur. Ὠτηνή Eusebio, L. VI. Praep. p. 277. Quadrato item, L. II. et III. Parthic. apud Steph. verbo Ὠτηνή. Apud Ptol. perperam scriptum Μωτηνή,

et

regione discreta s. Araxe. Oppidum eius t. Gazae, ab Artaxatis u. CCCCL. M. p.: Totidem ab Ecbatanis Medorum, quorum pars sunt Atropateni.

XVII. (XIV.) Ecbatana x. caput Mediae Seleucus y. rex condidit z.: a Seleucia magna DCCL. M. p.: a

O o 5

portis

et *Torene*. Atropatene vero Ἀτροπατηνῆ Mediae regio est, ab Atropato duce cognominata, qui ne pars ea in Macedonum potestatem veniret, Alexandro mortuo, arte effecit. Vide Strab. L. XI. p. 522. et Steph. p. 156. H.

s. *Discreta Araxe*) Strabo, p. 523. τῆ Ἀράξει ποταμῷ τῆ ὀρίζοντος τὴν τε Ἀρμενίαν καὶ τὴν Ἀτροπατηνῆν. Ptolemaeo mendose, Τροπατηνῆ, L. VI. c. 2. Huic regioni nunc nomen est *Servan*. Turcis paret. H.

r. *Oppidum eius*) Non Otenes regionis Armeniae, ut visum Ortelio, sed Atropatenes Mediae: ut ipsa orationis structura admonet, atque ipse etiam Strabo, L. XI. p. 523. cui haec Γάζα Atropatenes βασιλείου, seu Regia dicitur. Porro Gaza nomen oppido Parthi imponebant, in quo belli opes et pecuniam vellent afferuari. Nam Gaza pecunia regia est lingua Persarum, teste Curtio, L. III. Hodie Taurisium vocatur, *Tauris*. H.

n. *Ab Artaxatis CCCCL.*) Ab Araxe, cui Artaxata im-

posita sunt, stadiis bis mille CCCC. distare Strabo affirmat, l. c. hoc est, passuum dumtaxat trecentis millibus. H.

x. *Ecbatana*) Nunc *Casbin*, in ipso fere Mediae veteris meditullio posita. Graecis, τὰ Ἐκβάτανα. Fuit etiam Ecbatana montis nomen, multo citra oppidum istud: quo in monte posita fuit *Rages ciuitas* tunc ditioris *Medorum*, quatuor tantum dierum itinere distans a ciuitate Niniue: unde post triduanam quietem redux esset Tobias iunior *undecimo die*, Tob. V. 8. et XI. I. H.

y. *Seleucus*) Is qui Σέλευκος Νικάτωρ est cognominatus, primus Regum Syriae: tametsi auctor est Charax, apud Steph. verbo Ἀγβάτανα, Epiphaneam vocatam Ecbatanam fuisse a Seleuco Epiphane fortassis, Antiochi Magni filio. H.

z. *Condidit*) Cum aliquo bello dirutum illud oppidum fuisset, quod antea condiderat eo nomine Deioeces primus rex Medorum, Astyagis proauus, teste Herod.

L. I.

portis vero *a*. Caspii XX. M. Reliqua Medorum oppida, ¹ Phazaca *b.*, ² Aganzaga, Apamia *c.* Rhapsane cognominata. Causa portarum *d.* nominis eadem, quae supra, interruptis angusto transitu iugis, ita ut vix singula meent plaustra, longitudine VIII. mill. p., toto opere manu facto. Dextra laevaueque ambustis similes impendent scopuli, sitiente tractu per ³ XXVIII. dd. mill. p. Angustias impedit ⁴ corriua.

1. *Pbisanzaga. M. Ardonil. Phausia Gr. et Al.* 2. *Ptolemaeo Aganzagua. Aganzua Gr. et Al.* 3. *Sic quoque M. et Ch. XXXVIII. Gr. et Al.* 4. *Derivatus salis liquor e cautibus.*

L. I. Clio, N. 98. p. 43. et Euseb. in Chron. p. 119. ad Olymp. XVIII. Quin si Diodoro fides, qui Cresiam sequi se profiteretur, iam inde ab aeuo Semiramidis exstant Ecbatana. H.

a. A portis vero Caspiis) Sic vocantur interrupta angusto transitu iuga Caspii montis in confinio Parthiae Mediaeque XX. mill. hoc est, vicies centenis millibus passuum. H.

b. Phazaca, Aganzaga) Vide N. et Em. N. XXXVIII. (hicadi.) *Phazaca, Aganzaga*) Libri haecenus editi habent, *Phausia, Aganzua*. Tolerabilius vero iuisset, si *Phaunia* edidissent: quod oppidi esse potuit illius nomen, unde *Φαυνίτη* regio suum traxerit, quam Medis ereptam, et adiunctam Armeniae ab Artaxia rege, auctor est Strabo, L. XI. p. 528.

Sed coniecturae locus esse non debet, ubi severitas ipsa patefacit. In R. I. 2. Colb. I. 2. etc. legitur *Pbisanzaga*, vnico, ut perspicua res est, ex duobus conflato vocabulo. Laudantur a Ptol. L. VI. c. 2. hae Mediae civitates, *Φαζάνα* et *Άγανζαυά*, vel *Άγανζαυάα*. H.

c. Apamia) *Άπαμεία* Straboni, L. XI. p. 324. vna e Graecanicis urbibus, quas in Media Macedones condiderunt. H.

d. Causa portarum) Descripsit haec Solin. c. 47. p. 75. H.

dd. Per XXXVIII.) Solini paraphrasis: *In his angustis etiam illud asperum, quod praecisorum laterum saxa, liquoribus inter se salis venis, exundant humorem affluentissimum; qui constrictus vi caloris, velut in aestiuam glaciem incorporatur: ita labes inuia accessum*

riuatus falis e cautibus liquor, atque eadem emissus. Praeterea serpentium multitudo, nisi hieme, transitum non finit. (XV.) Adiabenis e. connectuntur Carduchi quondam dicti, nunc ¹ Cordueni, praefluente f. Tigri: his Pratitae g., ² Paredoni h. appellati, qui tenent Caspiae portas. Iis a latere i. altero occurrunt deserta Parthiae, et Citheni

1. Gordyeni. V. 2. Parodon. Tol. παρ' ὄδον.

cessum negat. Praeterea octo et XX millibus passuum tractus omnis, quo quo inde pergitur, nullis pateis vel fontibus sine praesidio fitit: tum serpentes undique gentium conuenae, verno statim die illuc confluunt. Ita periculi ac difficultatis concordia, ad Caspios, nisi hieme, accessus negatur. In Plinianis libris perperam editum, XXXVIII. MSS. inuitis, et Solino. H.

e. Adiabenis connectuntur Carduchi) Non Cadurci. nam Cadurci Galliae sunt prouinciae, non Parthorum regni. Et Carduchorum appellationem Macedones postea in mollius deflexerunt Corduenos vocantes. Geleu.

Carduchi) Καρδουαῖοι, quos Mediae Stephanus adiudicat, p. 356. Parthiae Strabo, L. XVI. p. 747. iidem appellatione in mollius deflexa a Macedonibus Γορδυαῖοι, a Gordye, vt volunt, Triptolemi F. appellati. Regionem ipsam Gorduenen vocat Ammianus, L. XVIII. p. 125. Κορδουηνήν Dio, L. XXXVII.

p. 31. de qua Tigrani cum Phraate, sub iudice Pompeio lis fuit. Igitur hi Adiabenis siue Assyriis, ab occasu aestiuo iunguntur. H.

f. Praefluente Tigri) Gordyenen Tigris praeterlabitur. Strabo, l. c. Haud sane procul a fontibus ipsius amnis, vt monet Prol. L. V. c. 13. H.

g. His Pratitae) Carduenis Pratitae connectuntur Πρατίται et Πρατίται, mercatores. Sunt ii e Medorum populis. H.

h. Paredoni) Ita libri omnes editi. Pintianus emendat παρ' ὄδον, voce hic nihil significante. Hi tenere Caspiae portas dicuntur, quamuis hinc longe positas: quoniam eorum custodiae a Medorum regibus commissae sunt hae portae. In quibusdam MSS. nostris legitur Paredôti. H.

i. Iis a latere altero) Portis Caspiis, inquit, a latere altero, hoc est, ab exortu brumali connectuntur deserta Parthorum, et longa Citheni

theni iuga. Mox eiusdem *k.* Parthiae amoenissimus sinus, qui vocatur Choara *l.* Duae vrbes ibi Parthorum, ¹ oppositae quondam Medis: Calliope *m.*, et alia in rupe Issatis quondam. Ipsius vero Parthiae caput ² Hecatompylos *n.* abest *o.* a portis cxxxiii. mill. p. Ita Parthorum quoque regna foribus discluduntur. Egressos portis excipit protinus

gens

1. *Appositae. Ch.*2. *Hecatompylos a centum portis.**Pineus.*

theni iuga. Huc enim vsque Parthia pertinet, quae ab occasu, vt dicitur *f.* 29. habet Pratitas Medos, vbi Parthia citerior, deserta et occidentalis vocatur. *H.*

k. Mox eiusdem Parthiae amoenissimus situs) Legendum amoenissimus sinus, vt supra cap. 8. huius lib. ostendi, fauente etiam antiqua lectione. *Pintian.*

Amoenissimus sinus) Sic longum terrarum in mediterraneo tractum passim appellat, vt diximus, *f.* 12. *H.*

l. *Choara*) Haec Χωρομηθρήνη Ptolemaei est, *L.* VI. c. 2. quam ille Mediae ad iudicat. Vide Not. et Em. N. XXXIX. (hic consp.) *Choara*) Non est haec regio vel Strabonis Χοαρινή, *L.* XV. p. 725. vel Χοροαρινή Ptol. *L.* VI. c. 5. vt Ortelio visum est: Haec enim ex omnibus prouinciis, quae sunt Parthicae ditionis, Indiae maxime finitima dicitur, ad Solis proinde exortum: *Choara* ab occasu Par-

thiae esse tum hoc loco dicitur, tum sect. 29. vbi eius regionis oppida, Issatis et Calliope, ab occasu Parthiae collocantur. *H.*

m. *Calliope*) Καλλιόπη, πόλις Παρθυσίων, Stephanus, p. 347. et Appiano in Syriac. p. 125. *H.*

n. *Hecatompylos*) Graeca appellatione, ob centum portas, ἑκατὸν πόλας. Parthorum haec Arfacidarum regia, Straboni, *L.* XI. p. 514. De ea rursus, *f.* 29. Aiunt nunc esse *Ispabam*: est enim in Parthia vetere, quae nunc *Erack*. *H.*

o. *Abest a portis*) Caspiis videlicet, quo eorum olim ditio pertinuit, inquit Strabo, *l.* c. De intervallo a Plinio diffidet Apollodorus apud eundem Strabonem, p. 514. qui spatium illud esse censet stadiorum M. CCLX. χίλιοι διακόσιοι ἑξήκοντα: quae millia passuum efficiunt CLVII. cum quingentis passibus. Brenius aliquanto facit Ammianus, *L.*

XXIII.

gens Caspia p., ad litora vsque, quae nomen portis et mari dedit. Laeva, ¹ montuosa. Ab ea genere retrorsus q. ad Cyrum amnem produntur ² cxxv. mill. p. Ab eodem amne si subeatur ad portas, dcc. mill. r. p. Hunc enim s. ³ cardinem Alexandri Magni itinera ⁴ fecere, ab iis portis ad Indiae principium, stadia quindecim t. millia sexcenta octoginta prodendo: ad Baetra oppidum, quod appellant Zaria spa u., mmm. septingenta. Inde ad x. laxartem amnem, v.

XVIII.

1. Montosa. Gr. 2. Sic ex MSS. em. Hard. cxx. Cb. ccxx. Gr. et Al. 3. Sic ex MSS. em. Hard. Hunc enim deinde cardinem Gr. et Al. 4. Fecere. Ab iis portis ad Indiae principium octoginta procedendo ad Baetra, etc. V.

XXIII. p. 254. mille dumtaxat, et XL. stadiorum, hoc est millium passuum CXXX, quod propius ad Plinianam mensuram accedit. Eratosthenis mensura apud Strabon. in mendo cubat, εννεακοσίους, pro επτακοσίους, manifesto errore scribens, quem prodit summa quae ex singulis interuallis colligitur. H.

p. Gens Caspia) Ad Caspium litus, in Armeniae confinio, Ptol. L. VI. c. 2. H.

q. Retrorsus) Versus septentrionem. H.

r. DCC. mill.) Eratosthenes apud Strabonem l. c. stadia numerat quinquies millia, et LX. από τῆς Κύρῃ ἐπὶ Κασπίας πύλης, πεντακισχιλίους ἑξακοσίους. Col.

ligit haec mensura millia passuum fere DCXXXIII. H.

s. Hunc enim cardinem) Hinc duci omnis mensurae initium, hinc interualla dignosci voluerunt vlteriorum regionum. H.

t. Stadia quindecim etc.) Eratostheni l. c. sunt tantum stadia quindecim millia cum quingentis, ὀμξ, μύριοι πεντακισχίλιοι Φ'. Sunt passuum millia amplius decies nouies centena. H.

u. Zaria spa) Strabo l. c. εἶτ' εἰς Βακτραν τὴν πόλιν, ἢ καὶ Ζαριάσπᾶ καλεῖται, τρισχίλιοι επτακόσιοι sic, enim legendum ex Plinio. Efficit haec summa fere CCCCLXIII. mill. pass. De Zaria spis etiam Stephanus. H.

XVIII. (XVI.) A Caspiis *y.* ad orientem versus regio est, ¹ Apauortene *z.* dicta, et in ea fertilitatis inclytæ locus ² Dareium *a.* Mox gentes Tapy-

1. Sic et Ch. Zapauortene Gr. et Al. 2. Dareium mons Gentes Tapyri, etc. Man. Vet. Ch. Darieum Gr. et Al.

x. Inde ad Iaxartem) Strabo ex MSS. l. c. εἰτ' ἐπὶ τὸν Ἰαξάρτην ποταμὸν ἐφ' ὃν Ἀλέξανδρος ἦκεν, ὡς πεντακισχιλίας, stadiorum quinque millia, efficiunt DCXXV. mill. pass. H.

y. A Caspiis) A Caspio- rum gente, et litore Caspio. Solinus hæc descripsit a Plinio, c. 48. p. 75. H.

z. Zapauortene dicta, et in ea fertilitatis inclytæ locus, Daraeon mons: gentes Tapyri Anariaci, Hyrcani.) Id est, τῶν Δαρηίων ὄρος. An Plinio Daritis eadem est? lib. VI. c. 23. Arianae partem aliqui Daritin esse volunt. Sed Daritis in ea Ariana non erat, quam Plinius eò capite descripsit. Vide Salmas. pag. 982. b.

Apauortene) Ita MSS. omnes. Isidorus Characenus in Σταθμοῖς, p. 188. Ἀπαυαρτικὴν et Ἀπαυαρτικὴν appellat ab vrbe cognomine. Iustinus mox laudandus, Zapauortene. H.

a. Dareium) Δαρηίων. Vide Not. et Em. N. XL. (hic adi.) Dareium, Versatus est in huius loci situ illustrando Salmasius satis infeliciter. Da-

reium, vt ex Plinii verbis apparet, vltra Caspiam gentem ad Solis exortum situm est, atque adeo supra Mediam, ad litus Hyrcanii maris, versus ipsam Hyrcaniam. At Salmas. in Solin. p. 982. Mesopotamiam eo transfert, cum Procopii Daras eundem existimat locum esse cum Plinii Dareio. Procopius enim L. I. Perfic. Daras ait, distare Nisibi stadiis XCVII. a Persarum vero finibus, octo et XX. Eua- grius, L. III. c. 37. disertis verbis affirmat, Daras locum esse Mesopotamiae, in finibus Romani imperii situm, et vtriusque ditionis velut limitem, quem ex agro oppidum fecerit Anastasius, et suo nomine Anastasiopolim appellarit. Dareium vero Plinii Iustinus describit, L. XLI. c. 5. p. 303. vbi de Arface Parthorum rege: *Vrbem*, inquit, *nomine Daram, in monte Zapauortenōy condit; cuius loci ea conditio est, vt neque munitius quidquam esse, neque amoenius possit. Ita enim et prae- ruptis rupibus vndique cingitur, vt tutela loci nullis defensoribus egeat.*

Tapyri *b.*, Anariacae, Stauri, Hyrcani, a quorum litoribus idem mare Hyrcanium vocari incipit, a flumine ¹ Sideri *c.* ² Citra *d.* id amnes ³ Maxeras, Stratos, omnia ex Caucaſo *e.* Sequitur regio *f.* ⁴ Margiane, apricitatis inclytæ, ſola in eo tractu vitifera, vndique incluſa montibus amoenis, ambitu

tu.

1. Syderi Gr. 2. Cira Ch. Circa Gr. et Al. 3.
Mazara quibusdam. 4. Margiana. Ch.

egeat: et ſoli circumiacentis tanta ubertas eſt, vt propriis opibus expleatur. Ab hac uerbo Dareium potius, quam Dariem, vt libri editi habent, circumiacenti agro nomen fuit. Et ſane Dareium, exhibent MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Pariſ. Chiff. etc. H.

b. Tapyri) Ταπύρους et Αναριάνας Strabo quoque cum Hyrcanis copulat, L. XI. p. 514. De Stauris apud ceteros ſilentium. De Anariaciſ ſuperius, ſ. 15. De Tapyris, Dion. in Perieg. v. 733. Hyrcaniae vicinos facit Polybius, L. V. p. 542. Alii ſunt Ptolemaei in Margiana Τάρογοι, L. VI. c. 10. Hyrcaniae regioni nomen hodie *Tabarestan*; Tapyrorum, et Anariacarum, *Gilan.* H.

c. A flumine Sideri) In extrema Hyrcania verſus ortum citra Oxum amnem. H.

d. Cirra id) Cirra id flumen, retrorſus verſus occiſum in eadem Hyrcania a-

mnes ſunt, Maxeras Μαξήρας Ptol. L. VI. c. 9. vnde et accolis nomen Μαξήρασι. Et Stratos, eidem Ptolemaeo Στρατών e Media per Anariacas in Caſpium fluens. Vide Not. et Em. N. XLI. (hic poſ.) *Citra id amnes, Maxeras*) *Citra* reſcripſimus, tum ex locorum ſitu ad Tabularum omnium fidem exacto, tum ex admonitu codicum proxime laudatorum: vbi editi mendose *circa* exhibebant. Et ſane qui poſſint intelligi *circa* flumen amnes, haud promptum eſt agnoſcere: at *citra* flumen alios amnes decurrere, reſ eſt in primis obuia. Maxeras item, non Mazeras ſcribi oportuit, vt praeter Ptolemaeum laudatum a nobis, teſtatur Ammianus, L. XXIII. p. 256. H.

e. Ex Caucaſo) Id nomen commune montibus iis quibus Perſarum regna omnia veluti praetexuntur. H.

f. Sequitur regio) Haec iſdem verbis Solinus c. 48.

tu g. stadiorum mille quingentorum, difficilis aditu propter arenosas solitudines per cxx. mill. passuum; et ipsa contra Parthiae tractum sita: In qua *h.* Alexander Alexandriam condiderat. Qua diruta *i.* a barbaris, Antiochus *k.* Seleuci filius, eodem loco restituit *l.* *1.* Nam interfluente Margo, qui cor-

- i.* Seleuciam. Nam interfluente Margo, qui corruatur in Zotale, malueram illam appellare Antiochiam. M. Ptolem. Stephanus Pint. qui corruatur. Maluerunt alii Antiochiam appellare. Syrianam interfluente Margo Gr. et Al.

p. 75. et Martianus, L. VI. c. de Assyria, p. 222. Sequitur porro Margiana Hyrcaniam ab oriente. H.

g. Ambitu stadiorum) Con-
sentit et Strabo, L. XI. p. 516, H.

h. In qua Alexander) In Margiana videlicet, ut Solinus recte intellexit, l. c. H.

i. Qua diruta a barbaris, etc.) Legend. Quam dirutam a barbaris Antiochus Seleuci filius eodem loco restituit. Syrii, a mne eam interfluente Margo, qui corruatur in Zothalicis, maluerunt illam Antiochiam appellari. Antiochus Alexandriam Margianae dirutam a barbaris eodem loco et nomine restituerat. Syri quos incolas dedit vrbi, maluerunt eam Antiochiam appellari de nomine conditoris siue restitutoris. Vel sic potius emendes: Qua diruta a barbaris Antiochus Seleuci

filius eodem loco restituit. Seleuciam, interfluente Margo qui corruatur ab incolis: maluerunt et illam Antiochiam appellari. Seleuciam in loco Alexandriae restituit Antiochus Seleuci filius, indito patris nomine. Eam interfuit Margus, qui corruatur ab incolis, hoc est, in riuos deducitur ad irrigandam regionem, εἰς τὰς ὀχρείας ἀνάλισκεται. Salmas.

k. Antiochus) Eius nominis primus, Seleuci Nicatoris F. Soter cognominatus, Strabo, l. c. H.

l. Restituit Syriam) Loci sententia haec est; Alexandria diruta a barbaris, eodem loco urbem Antiochus instaurauit, ac Syriam repraesentare voluit, hoc est, Syrio nomine insignire. Antiochiam igitur potius quam Alexandriam, iussit appellari, quod eam Margus amnis interfueret ad similitudinem An-

corriuatur in Zotale *m.*, is maluerat illam Antiochiam

Antiochiae Syriae, quae Oronte amne diuiditur, vt dictum est, L. V. f. 18. Vide Not. et Em. N. XLII. (hic adi.) *Restituit Syriam.* Nam *interfluente Margo*) Haec sincerissima lectio est codicum omnium, R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. quam interpolatores ita corrupebant: *restituit Syrianam interfluente Margo*, qua lectione stante tota loci sententia pessum datur. Sed foedius a Salmasio deformatur, ita legente in Exerc. in Solin. p. 983. *Quam dirutam a barbaris Antiochus Seleuci filius eodem loco restituit, Syrii amne eam interfluente Margo: — maluerunt illam Antiochiam appellari.* Vel sic potius: *Eodem loco restituit. Seleuciam, interfluente Margo, qui corriuatur ab incolis: maluere et illam Antiochiam appellari.* At tantam in permutandis verbis euertendisque scriptorum sententiis licentiam, quis porro ferat, aut patiatur? H.

m. In Zotale) Agri nomen id est, vbi Margus in riuos deducitur, ad irrigandam regionem. Atque hinc est, quod Isidorus Characenus, in Σταθμοίς p. 188. irriguam hanc Antiochiam vocat, ἐν Μαργιανῇ Ἀντιόχεια ἡ καλεσμένη ἐνυδρος. A Mar-
Vol. II.

go amne Margianae nomen. Hanc Antiochiam *ab interfluente Margo* sic appellatam, deductosque eo ab Orode Parthorum rege, vt Plinius mox refert, Romanos milites Crassiana in clade captos, totamque Margianam regionem, spectauit quoque Virgil. in Eclog. I. siue Tityro, v. 65. loco ab interpretibus saepe vexato, nec intellecto, sed hic demum exponendo occasione data: *At nos hinc alii sitientes ibimus Afros; Pars Scythiam, et rapidum Cretae veniemus Oaxem, Et penitus toto diuisos orbe Britannos. Meliboeus*, cuius ea oratio est, in Europa se no-uit esse: itaque cum sit conscriptus miles, coactus bella sequi, se, si capiatur in bello, exsulem fore dicit extra orbem Romanum: vel ad meridiem, in Africae solitudinibus scilicet: vel ad ortum Solis, in Asiatica Scythia et subiecta ei Margiana, vbi fluit Oxus amnis, *et quo deduxerat Orodes Parthorum rex Romanos Crassiana clade captos*, recenti memoria ante annos decem; vel denique ad Aquilonem, apud Britannos extra Romanam dititionem positos. *Oaxes*, Oxus amnis est, atque id nomen verius arbitramur graece Ὄξος scriptum fuisse, vt in eodem

chiam *n.* appellari. Verbis amplitudo ¹ circuitu LXX. stad. o. In hanc *p.* Orodes Romanos, Crassiana clade captos deduxit. Ab huius excelsis per iuga Caucaſi protenditur ad Baſtros vſque gens *q.* Mardorum,

1. Circuitur. Cb.

eodem tractu Ochus amnis est ² *Ὀχος*, quam ³ *Ὀξος*, vt in quibusdam libris Graecis legitur. Inde Poeta vocalem longam diremit in breves duas, et *Oaxem* pro *Oxum* scripsit. Vel in amne appellando aequè balbutiisse militem rusticantem credi voluit, quam in proferendo, vt mox videbimus, nomine prouinciae quam alluit Oxus amnis. Deuoluitur is in Caspium mare ab ortu Solis, et ibi Scythiam interfecat. Amnis *Cretae Oaxes* dicitur, non Europaeae, et Romanis subiectae, sed Asiaticae, hoc est, Margianae: cui nempe nomen vel datum, vel existimatum est esse *Marga*. Est autem *Marga* genus *Cretae*, qua laetificantur et aluntur agri ad pinguitudinem. Eius genera multa et varias dotes describit Plinius, L. XVII. c. 6. 7. 8. *Margam* vocant, inquit, — — *Duò genera fuerunt, Plura nuper exerceri coepta proficentibus ingeniis. Est enim alba, rufa, columbina, argentaria, tofacea, arenacea. — — Quae pingues esse sentiuntur, ex his praecipua alba. Plura*

eius genera. *Mordacissimum, quod supra diximus. Alterum genus ALBAE CRETAE argentaria est etc.* Miles vatesque rusticus inducitur, qui eruditus affectet videri; neque a verbo discedere, si vt versum rotundet, pro Margiana Cretam dixerit, siquidem Margam pro Cretae genere dici rustici nouerant. Genuinus, opinor, hic loci istius sensus est. H.

n. Antiochiam) *Ἀντιόχεια Μαργιανή* Ptolemaeo, L. VI. c. 10. et Stephano, p. 88. Martianus c. 1. vt furum dissimularet, et eum secutus Solinus, Seleuciam aiunt fuisse appellatam de familiae nomine. H.

o. LXX. Stad.) Ita libri omnes, etiam MSS. Martianus tamen, et Solinus quinque addunt stadia. Porro LXX. stadiis fere millia passuum nouem continentur. H.

p. In hanc) Solinus, c. 48. p. 75. De Orode Parthorum rege, et Crassi clade, Plutarchus in Crasso. H.

q. Gens Mardorum) In parte Margianae orientali, qua

dorum, fera, sui iuris. Ab eo tractu r. gentes O-
chani, Chomari s., Berdrigei, Harmatotrophit.,
Bomarei, ¹ Comani u., Marucaei, ² Mandrueni x.,
Iatii. y. Flumina: Mandrum, Gridinum: vltraque
Chorasmi z., ³ Candari a., Attasini b., Paricanic.,
Pp 2 Saran-

1. Coammani. V. Commani Gr. et Al. 2. Mandra-
dani, V. 3. Gaudari Gr. et Al.

qua Bactros contingit. Ab
Amardis, de quibus superius
f. 15. et appellatione et situ
diuerfi. H.

r. Ab eo tractu.) Versus
boream, et exortum Solis
aestiuum. Ex his Melahos
nominat, L. I. c. 2. Can-
darios, Parianos, Harmat-
otrophos, Comaros, Choam-
anos. H.

s. Chomari) Χόμαροι,
Ptolemaeo, in Bactriana, L.
VI. c. II. H.

t. Harmatotrophit.) Qui
curules equos alunt, vnde
ἀρματοτροφῶν, et ἀρμα-
τοτροφία. H.

u. Comani) Idem atque
Κῶμοι Ptolemaei, l. c. et
Melae Comari. Nisi forte
Thomanii satius legi fuerit,
Θωμάσιοι, quos Herodot.
L. III. Thalia, N. 117. cum
Chorasmiis, Hyrcanisque,
iungit. Forte haec Κομανία
Xenophontis est, L. VII.
Exped. Cyri, p. 426. H.

x. Mandrueni) Ab amne
Mandro. Μαρδυνοί, credo,
Ptolemaei, L. VI. c. 12. in
Sogdiana. H.

y. Iatii) Ἰάτιοι, Ptole-
maeo, l. c. H.

z. Chorasmi) Χωράσμοι.
Dion. Perieg. v. 746. Athe-
naeo, L. II. p. 70. aliisque.
Ptolemaeo l. c. in Sogdiana.
Hi patria pulsi in Syriam
penetrauerunt olim, vnde
Francos fugarunt, anno
1244. Vincent. Bellou. L.
XXIX. et XXXI. Straboni,
L. XI. p. 513. Χωρασμει-
νοί. H.

a. Candari) Et hi quoque
in Sogdiana Ptolemaeo,
Κάνδαροι. Alii sunt ab istis
Gandari Indiae populi: de
quibus Hesychius: Γάνδαρος
ὁ ταυροκράτης παρ' Ἰνδοίς,
a fortitudine sic appellari.
Salmasius, vt hos cornutos
faceret, legit ταυροκρά-
τος. H.

b. Attasini) Αττάσιοι
Straboni, L. XI. p. 513. H.

c. Paricani) Stephanus:
Παρκάνη, πόλις Περσική
— — — τὸ ἔθνημόν, Πα-
ρκάνιοι, καὶ Παρκίανοι.
Forte ii sunt quos Βαρηκα-
νίς vocat Ctesias apud Phot.
in Bibl. cod. 73, p. 109. Πα-
ρκάνιοι

Sarangae *d.*, Parrhasiniae, Maratiani *f.*, Nafotiani, ¹ Aorfig., Gelae, quos Graeci Cadusios *h.* appellavere, ² Matiani *i.* Oppidum Heraclea *k.*, ab Alexandro conditum: quod deinde subuersum ac restitutum, Antiochus *l.* Achaida *m.* appellauit: Derbices,

1. *Aflegi*, quos. *V. et M.* 2. *Materni. M.*

εμάνιοι Herod. L. III. Thalia, p. 200. N. 93. et L. VII. Polymn. p. 408. H.

d. Sarangae) Σαράγγαι Herod. loco posterius appellato. H.

e. Parrhasini) Solinus et Strabo Parrhasios vocant. H.

f. Maratiani) Vide Not. et Em. N. XLIII. (hic adi.) *Maratiani*) In R. 2. *Marotiani*. Verum haud dubie *Maruciani* scribi oportuit, ab oppido Μαρούνα, quod iuxta Oxum amnem in Sogdiana a Ptolemaeo collocatur, L. VI. c. 12. H.

g. Aorfi, Gelae) Gentes illis fortasse cognomines, quae alio in tractu terrarum nominantur. Namque sunt et Aorfi ad Tanaim, et Gelae ac Legae prope Albaniam et Amazones. Sunt et prope Iaxartem fluuium ¹ *Αορσοι* apud Ptol. L. VI. c. 14. de quibus modo Plinius. H.

h. Cadusios) Non illos quidem, quos Albanis esse confines diximus, s. 15. sed in Sogdiana sitos, ultra Caspium mare, Gelas cognominatos. H.

i. Matiani) Ματιανοί quos cum Καδδυσίοις coniungit Polyb. L. V. p. 542. H.

k. Oppidum Heraclea) Solin. c. 48. p. 75. Haec Stephani Ἡράκλεια, μεταξὺ Σκυθίας, καὶ Ἰνδικῆς. H.

l. Antiochus Achaida appellauit.) Ergo ab Achaeo aliquo condita, non ab Alexandro. De alio Achaeo non possumus intelligere, quam de illo, qui Antiochum Seleuci regis filium cognatione contingebat, et Asiam cis Taurum dynastae nomine, mox regis aliquamdiu tenuit. Vide *Salmas.* pag. 984. b.

Antiochus) Seleuci F. de quo supra. H.

m. Achaida) De Achaei fratris sui nomine, quem aliqui Syriae parti regio titulo praesse post obitum suum Seleucus pater iusserat: et vt Φιλάδελφον se Antiochus probaret, de eiusdem paulo postea defuncti nomine urbem Ἀχαιίδα nuncupauit. Exstat huius Achaei nummus eximus ex aere minimo in Thesauro Regio, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΧΑΙΟΤ. Aquila coronae laureae

ces n., quorum medios fines secat Oxus amnis o.,
 ortus in lacu ¹ Oxop.: Syrmatae q., ² Oxydracae r.,
 Heniochi, Bateni s., ³ Saraparae t., Baetri, quorum
 P p 3 oppi-

1. Oxia. V. Axo. Cb. Vide cap. seq. 2. Oxii, Tagae, Gr. et Al. 3. Saapare. Basfl.

laureae et fulmini insistit. In auersa parte caput Achaei est, tectum pelle leonina: quod tegmen extra Seleu- eum Nicatorem, Achaei pa- trem, nullus regum Syriae gestat in nummis. Hunc exhibet etiam D. Vaillant in hist. Reg. Syriae, p. 150. Diuersa porro haec Achais est ab Achaia Strabonis, L. XI. p. 516. quae vrbs Ariae, ad Margianae meridiem sitae: haec eidem Margianae prouinciae ad septentrionem superiacet, prope Oxum amnem. Tota adeo prouin- ciae vnus, aut alterius et- iam, latitudine ambae inter se diffident; nequicquam eas confundente Salmasio, in Solin. p. 984. H.

n. Derbices) Δέρβινες Straboni, L. XI. p. 514. in Hyrcania: in Margiana cir- ca Oxum iidem Δερβίνοι appellati a Ptol. L. VI. c. 10. H.

o. Oxus amnis) Ὄξος Graecis: quam Araxim alii appellarunt, et cum vero Araxe Armeniae saepe con- fuderunt: quod animad-

versum deinde a Viro Cl. Du - Cangio vidimus in Not. ad Niceph. Bryen. p. 301. Gibon et Gibon amnem eum Arabes vocant. vt recte monet Paulus Rhamnusius in Geogr. In latus orientale Caspii maris delabitur. In ostio vrbs est hodieque in- signis, Zabaspa, Auicennae Philosophi, vt creditur, pa- tria. H.

p. In lacu Oxos) Solin. c. 49. p. 76. Ὀξιανή λιμνὴ Ptol. L. VI. c. 12. H.

q. Syrmatae) Ibidem Συρ- μάται Stephano, qui Σαρ- ρομάται. H.

r. Oxydracae) Vide Not. et Em. N. XLIV. (hic adi.) Oxydracae) In libris editis, Oxii, Tagae. Solin. c. 49. p. 76. Oxistacae. Nos ex Ptol. L. VI. c. 12. Oxydra- cae, Ὀξυδράκαι. Plutar- cho, L. II. de fort. Alex. p. 343. Ὀξυδράκαι. H.

s. Bateni) Solinus, l. c. H.

t. Saraparae) Ita MSS. omnes. Forte Σαραπάρα Ptolemaei, L. VI. c. 11. qui Bactrianae septentrionalia, iuxta Oxum fluuium, tenere dicuntur. H.

oppidum Zariaspe *u.*, (quod postea Bactrum) a flumine *x.* appellatum est. Gens haec *y.* obtinet auersa montis Paropamisi, ¹ ex aduersus fontes *z.* Indi: includitur flumine Ocho *a.* Ultra Sogdiani *b.*, oppidum Panda *c.*, et in vltimis eorum finibus Alexandria *d.* ab Alexandro Magno ² conditum. Arae ibi sunt

1. Sic ex MSS. em. Hard. et aduersus fontes Indi. M. Vet. Ex aduerso fontis Indi, Gr. et Al. 2. Oppidum. M. et Vet.

u. Zariaspe.) De quo sup. sect. diximus. H.

x. A flumine.) Non Bactria a flumine, sed Zariaspis nomen scito traxisse. Idcirco haec verba, quod postea Bactrum, parenthesi inclusimus: ne te, vt Solinum, in fraudem impellerent. Ζαρίασπις, siue Ζαρίασπις, annis a Ptolemaeo memoratur, L. VI. c. II. H.

y. Gens haec obtinet auersa montis, etc.) Sic lege: Gens haec obtinet auersa montis Paropamisi, ex aduersus fontes Indi. Sic infra: Ex aduersum Bactrianos haec oppidum. Vide Saimas. p. 985. *b.* Infra ibid. legitur, Demonax, pro Demonas et hoc pro Demodamas. Vide Saimas. p. 948.

z. Gens haec.) Bactrian a regio, inquit, a tergo est Paropamisi montis, quo monte ea a meridie clauditur: nec toto tamen: sed ea iugorum parte dumtaxat, quae ex aduerso mittit Indum amnem. Haec omnia

mire perturbat Solinus, dum illustrare nititur. Auersa sunt latera montis, quae boream; aduersa, quae meridiem spectant. H.

z. Ex aduersus fontes.) Ita MSS. omnes, pro ex aduerso fontis. H.

a. Ocho.) Ωχος est, qui in Oxum influit, Bactrianamque claudit ab occasu. Ptol. L. VI. c. II. H.

b. Ultra Sogdiani.) Ultra hos, inquit Solinus, Bactros scilicet, Panda oppidum Sogdianorum, etc. Hodie Zagatay in Tartaria ultra Oxum amnem, qui Bactrios a Sogdiis diuidit, inquit Strabo, L. XI. p. 517. H.

c. Panda.) Ita MSS. cum Solino, l. c. et Martiano, L. VI. p. 223. Meminit Paracandae in Sogdiana Strabo, l. c. et Arrianus, L. III. Exped. Alex. Sed ab Alexandro ea euerfa dicitur: Panda stetit etiam tum videtur. H.

d. Alexandria.) Ἀλεξάνδρειαν ἐσχάτην appellat Ptol.

sunt ab Hercule *e.* ac Libero patre *f.* constitutae, item Cyro *g.*, et Semiramide *h.*, atque Alexandro *i.*: finis omnium eorum ductus ab illa parte terrarum, includente flumine Iaxarte *k.*, quod Scythae Silin *l.* vocant: Alexander militesque eius, Tanain *m.* pu-

P p 4

taue-

Ptol. L. VI. c. 12. quoniam in finibus Sogdianorum vltima. Appiano in Syriacis, p. 125. ἐν Σινύθαις Ἀλεξανδρῶσχατα. Stephano, ἐν τῇ Σογδιανῇ, παρὰ Παροπμισάδαις. H.

e. Ab Hercule) Solinus, l. c. Has aras Herculei itineris fines esse ea terrarum parte existimant, vt cum columnis, quae sunt ad Gades, simile quiddam habere videantur. H.

f. Ac Libero patre) Bacchi expeditiones in Indiam describit Lucianus in Bacco. Columnas ibi arasue statuissē, auctor est praeter ceteros Festus Auienus, in descr. Orbis, p. 835. quibus pares et in Sogdiana nunc positae dicuntur. *Hic adstare procul Bacchi fert fama columnas. Vltimus oceani qua terras alluit aestus, Indica qua rupes tumet extrema.* Et v. 1390. Oceani Eoi praetento denique Bacchus Litore, et extrema terrarum victor in ora Ducit laurigeros post Indica bella triumphos: Erigit et geminas telluris sine columnas, Inuisisque debinc Ismeni fluminis vndam. Ac-

cepit hoc a Dionysio Perieg. v. 624. et Apollod. L. III. de Diis, p. 175. H.

g. Item Cyro, etc.) Solinus, l. c. Vbi certe metam expeditionum suarum Cyrus posuit, ibi urbem suo nomine Κυρῶσχατα condidit, vt dicemus in Not. et Em. N. XCVII. H. Vide c. 31.

h. Et Semiramide) Semiramidis columnae appositam inscriptionem recitat Polyaeus, L. VIII. Strateg. p. 598. H.

i. Alexandro) Curtius, L. IX. Alexandri arae cuiusmodi fuerint, prolixè describit, c. 9. p. 361. Sed eae in India: in Sogdiana Pliniana. H.

k. Iaxarte) Ἰαξάρτης. In mare Caspium ab oriente aestiuo deuoluitur. H.

l. Scythae Silin) Quo nomine appellant et Tanain, vt dictum est l. 7. H.

m. Tanain putauere) Vnde Alexandriam, de qua proxime dictum est, ad Tanain conditam Arrianus ait, hoc est, ad Iaxartem, L. IV. Exped. Alex. Et Stephanus inter vrbes, quibus Alexandria nomen est, hanc

tauere esse. ¹ Transscendit eum amnem ² Demodamas *n.*, Seleuci et Antiochi regum dux, quem maxime sequimur in iis: arasque Apollini Didymaeo o. statuit.

XIX. (XVII.) Ultra sunt *p.* Scytharum populi Persae illos Sacas *q.* in vniuersum appellauere a proxima gente, antiqui Aramaeos. *r.* Scythae ipsi Persas, Chorfaros *s.*: et Caucasum montem, ³ Graucalum,

1. *Transgressus est. M. et Vet.* 2. *Demonax Gr. et Al.* 3. *Graucalum Gr.*

hanc decimam octauam appellat, ἐπὶ τῷ Τάναιδος. Deceptus hac nominum similitudine Ptolemaeus, Alexandri aras ad Tanaim Ponticum statuit, L. III. c. 5. Cautius Eustath. in Dionys. p. 10. ad Tanaim Scythicum, hoc est, ad Iaxartem. Suidas, p. 1212. Ἰαξάρτης, ὁ Τάναις ποταμός. Acesinen quoque Tanais nomine signatum in India, Stephanus prodidit, p. 633. H.

n. Demodamas) Vide Not. et Em. N. XLV. (hic adi.) *Demodamas*) Ita Martianus, L. VI. c. de Assyria, p. 223. Solinus, c. 49. p. 76. et quod his certius est, Index huius libri Demodamantem vocat. Perperam *Demonax* haecenus scribebatur. H.

o. Apollini Didymaeo.) De Didymaeo vide supra cap. 19. lib. V. *Dalec.*

p. Ultra sunt) Haec quoque Solinus, c. 49. p. 76. H.

q. Persae illos Sacas) Solinus, l. c. Herod. L. VII. Polymn. N. 64. p. 407. quem et Eustath. laudat in Dion. 8. 750. p. 99. H.

r. Aramaeos) Ceterorum scriptorum nemo, qui quidem occurrat, Scythas Aramaeos ait fuisse appellatos id vero Syris nomen fuisse omnes confitentur. Strabo, L. XVI. p. 785. sub libri finem: Σύρες οἱ Ἕλληνες Ἀραμαίως ἐκάλουν. MSS. omnes, *Aramos*. H.

s. Chorfaros) Vide Not. et Em. N. XLVI. (hic pos.) *Chorfaros*) Ita libri omnes, et Solinus, l. c. At Salmafius, *Chorfacos* mauult: in cuius vocis originatione demonstranda operam male ponit Bochartus, in Geogr. sacra, L. IV. c. 10. p. 254. cum Persas a Scythis sic appellatos per retaliationem, sic enim ait, hoc est, conuictii regerendi causa, conuicit: vt Chorfaci, vel Chorfae dicti videantur, quasi Φυγο-

casum *t.*, hoc est, niue candidum. Multitudo populorum innumera: et quae cum Parthis ex aequo u. degat. Celeberrimi eorum Sacae *x.*, Massagetae *y.*, Dahae *z.*, Effedones *a.*, Ariacae *b.*, Rhymmici *c.*,

Pp 5

Paesi-

1. Astocae. V. et M.

Φυγοσάναι, vel Σαπόφοβοι, ex quo Cyri contigit in Scythia clades. Id vero ariolari esse, neque aut ex Plinii, aut Solini verbis confici certo posse, haud leue argumentum est, quod sequitur, de Caucaſo, quem Groucasum Scythae dixerunt: an cuiusquam, amabo, contumeliae, irrisionis causa? Cur probri notam in priore voce latere, quam in posteriore verius suspicere, aut ex scriptorum verbis efficias? H.

t. Groucasum) Ita R. I. etc. Solinus, *Croucasum*. H.

u. Ex aequo) Paribus institutis ac legibus. Solinus, l. c. H.

x. Sacae) Strabo, L. XI. p. 511. Plerique Scytharum, inquit, qui a Caspio mari incipiunt, Dahae Δάαι appellantur: orienti viciniore Massagetae, et Sacae, Μασσαγέται καὶ Σάαι. Reliquos communi nomine Scythas dicunt: quamquam singuli populi sua nomina habent. Sacae Ptolemaeo supra Iaxartis fontes, atque

adeo in orientali parte regionis illius sedes habuere, quam nunc *Zagatay* et regnum *Samarcand* appellamus. Ceteri ad boream uergebant, ubi nunc deserta Tartaria est. H.

y. Massagetae.) Negotiatores qui mercium gratia Cambalum petunt prohibentur edicto magni Cham Massagetas transgredi. *Dalec.*

Massagetae) Quorum regina Tomyris Cyrum deuicit, Herod. L. I. sub finem. H.

z. Dahae) Δάαι, Σκυθικὸν ἔθνος, Stephano. Virg. Aen. L. VIII. v. 728. *Indomitique Dahae.* H.

a. Effedones) Ἴσσηδόνες Herodoto, L. I. Clio, n. 201. p. 84. Solino, *Effedones*. H.

b. Ariacae) Ptol. L. VI. c. 14. Ἀριαίαι παρά τὸν Ἰαξάρτην. H.

c. Rhymmici) Ῥύμμιοι, a Ῥύμμω amne cognominati, in Scythia, quae est intra Imaum montem, Ptol. L. VI. c. 14. H.

¹Paesicae d., Amardi, Histis e., Edones, Camae, Camacae, Euchatae, Cotieri, Antariani, Pialae, Arimaspi, antea Cacidari, Afaei, Oetei. Ibi Napaei interiisse dicuntur, et Apellaei. Nobilia apud eos flumina, ²Mandragaeum et Caspium. Nec in illa parte ³maior auctorum inconstantia: credo propter innumeras vagasque gentes. Haustum ipsius f. maris dulcem esse et Alexander Magnus prodidit: et M. Varro, talem perlatum Pompeio, iuxta res gerenti Mithridatico bello, magnitudine haud dubie influentium annuum victo sale. Adicit g. idem, Pompe-

1. Pefici, Amordi Gr. et Al. 2. Mandragaeum et Caspium. Cb. 3. maiorem auctorum inconstantiam. V. et Man.

d. Paesicae, Amardi) Et hos pariter Mela coniungit, L. III. c. 5. p. 54. Ptolemaeo, L. VI. c. 12. haud procul amne Iaxarte, et Oxo, Πάσιας locat, pro Πασίας, vt arbitror. Iidem Apasiacae nominati, vt Mardi Amardi quoque dicti sunt. Stephanus: Ἀπασιακῆ Μασσαγετῶν ἔθνος, ex Strab. L. XI. Et Polyb. L. X. οἱ δὲ Ἀπασιακῆ Νομάδες κατοικοῦσι μὲν ἀναρξσον Ὄξ, habitabant inter Oxum amnem. Mardorum autem appellationem latronibus omnibus, fugitiuisque montium incolis inditam a Per- sis fuisse iam ante monuimus, f. 5. H.

e. Histis) Forte Ἰασαί Ptolemaei, L. VI. c. 14. in Scythia, quae est intra Imaum montem, haud pro-

cula a Rhyemicis montibus, παρὰ τῆ Ἰασαί ποταμῆ, a fluuio cognomine appellati, qui Iaxarti est proximus. De Arimaspi nos alibi. Πιάλαι Ptolemaei in Serica sunt, L. VI. c. 16. a Pliniani remotissimi. H.

f. Haustum ipsum) Haec deinceps Solinus iisdem verbis, c. 19. p. 38. De haustu maris eius dulci, eadem Polyctetus apud Strabonem, L. XI. p. 509. H.

g. Adicit idem Pompeii ductu exploratum in Bactros septem diebus ex India perueniri ad Icarum flumen, quod in Oxum influat.) Lege: Perueniri ad Achrum flumen quod in Oxum (an Ochum) flumen influit. Mens Plinii est, cum Romani ductu Pompeii ibi locorum ad Caspium scilicet mare cum Mithridate vel Tigra-

Pompeii ductu exploratum, in Bactros *h.* septem diebus ex India perueniri ad Icarum *i.* flumen, quod in Oxum influat: et ex eo *h.* per Caspium in Cyrum subuectas, quinque non amplius ¹ dierum terreno itinere, ad Phasin in Pontum Indicas posse deuehi merces. Insulae toto eo mari multae, vulgata vna maxime ² Tazata. *l.*

XX. A Caspio mari *m.* Scythicoque oceano, in Eoum *n.* cursus inflectitur, ad orientem conuersa litorum

1. Diebus. V. 2. Talga, vel Talca. V. Tazata: a Caspio mari — — in eam cursus inflectitur. Gr. et Al. in Eoum Pint. et Ch. quoque i. e. orientalem oceanum.

Tigrane bellum gerent, exploratum illis esse septem diebus ex India Bactros vsque ad Icarum flumen perueniri posse. *Salmas. p. 216.*

h. In Bactros) Ex India Bactros vsque, vbi flumen Icarum in Oxum influit, septem diebus peruenire posse. Plinium Solinus non intellexit, qui Pompeium ipsum existimet in Bactros vsque penetrasse. *H.*

i. Ad Icarum) Septem omnium nomina, qui in Oxum delabuntur, recitat Ptol. *L. VI. c. 11.* hunc praetermisit: nisi eorum aliquis gemina donatus appellatione sit. *H.*

h. Et ex eo per Caspium in Cyrum, etc.) Plin. scribit ex flumine Dargilo, quod in Oxum influit, Indicas merces per Caspium mare subuehi posse in Cyrum amnem, qui fines Iberiae et Arme-

niae interluit: ex Cyro porro amne quinque dierum tantum iter esse terrenum vsque ad Phasin: inde in Pontum deuehi. *Salmas. pag. 216. b.*

Et ex eo) Ex Icaro ait in Oxum, ex eo in Caspium mare: inde in Cyrum amnem, qui Albaniae Armeniaeque fines interluit: ex Cyro deinde quinque dierum tantum iter esse terrenum ad Phasin, qui in Pontum decurrit. *Strabo, L. XI. p. 509. H.*

l. Tazata) In *R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. Zo-zata.* Sed ut ut est de nomine, eam esse insulam, quae Ptolem. *L. VI. c. 9.* contra litus Hyrcaniae *Tázaxa* appellatur, situs ipse declarat. *H.*

m. A Caspio mari) A Caspio mari, inquit, in Scythicum oceanum, per angustum

litorum fronte. Inhabitabilis eius prima pars *o.*, a Scythico promontorio, ob niues: proxima inculta, faeuitia gentium. Anthropophagi *p.* Scythae insident, humanis corporibus vescentes. Ideo iuxta vastae solitudines, ferarumque multitudo, ¹ haud dissimilem hominum immanitatem obsidens *q.* Iterum deinde Scythae. Iterumque deserta cum belluis, usque ad iugum ² incubans mari, quod vocant *Tabin.r.* Nec ante dimidiam ferme longitudinem eius orae quae spectat aestiuum orientem, inhabitatur illa regio. Primi sunt hominum *s.*, ³ qui noscan-

- 1. Haud dissimili homines immanitate occidens. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. incumbens Gr. et Al. 3. qui vocantur. M.*

gustum illud fluentum, de quo superius diximus: inde in Eoum mare cursus inflectitur, vbi litora ad orientem frontem obuertunt. H.

n. In Eoum) Ita MSS. omnes. Ipsa quoque oratio postulat hinc nouae sectionis initium duci. Libri haec tenus editi, *in eam.* H.

o. Eius prima pars) Sic etiam Mela, L. III. c. 7. Eius maris ora extrema, vbi Scythicum promontorium, ad illas freti angustias, vnde in Caspium erumpere Scythicus oceanus credebatur, versus septentrionem. Ibi nunc sunt deserta Tartariae, ultra amnem Obium. H.

p. Anthropophagi) Haec Solinus a Plinio mutuatur,

c. 15. p. 34. et Martianus, L. VI. c. de Perfide, p. 223. H.

q. Haud dissimilem hominum immanitate obsidens.)

Lege: *haud dissimilis hominum immanitari, obsidens.* Id est, iuxta solitudines et eas obsidens ferarum multitudo hominum immanitati haud dissimilis. *Salmaf.* p. 189. b.

r. Quod vocant Tabin)

Mela Pompon. L. III. c. 7. p. 58. Ipsius id oceani nomen esse Solinus putauit, cum sit ea iugi, seu montis appellatio, in vltimo mucrone Tartariae, quae spectat orientem aestiuum: *la vieille Tartarie.* H.

s. Primi sunt hominum)

Transcribit haec Solin. c. 50. p. 77. H.

noscantur, Seres *t.*, lanicio filuarum *u.* nobiles, perfusam aqua depectentes frondium canitiem: vnde geminus feminis nostris labor redordiendi fila, rursusque texendi. Tam multiplici opere, tam longinquo orbe petitur, vt in publico *x.* matrona transluceat. Seres mites *y.* quidem, sed et ipsi feris

t. Seres lanicio filuarum nobiles, etc. vnde geminus feminis nostris labor, redordiendi fila, rursusque texendi.) Hinc colligitur, Serica texta quae ex Seribus adferrebantur, quod pressius densata essent, filatim resoluta a mulieribus Europaeis, et rursus texti, tenuiore ac rariore textura, vt indefallicet vestes fierent, quae feminas tegendo nudarent, et per quas in publico totae tralucerent. Vide *Salmas.* in Tertull. de pall. pag. 246. 247. Seres, lanicio filuarum nobiles.) Virg. II. Georgicorum: *Velleraque vt folii depectant tenuia Seres.* Dalec.

Seres) Quorum regio Serica *Σηρικη* Ptolemaeo, L. VI. c. 16. Hodie *le Cathay*, et *la partie septentrionale de la Chine.* H.

u. Lanicio filuarum) Nobiles, inquit, sunt Serum filuae, quae lanicium praebent: sunt enim cuidam arborum generi lanata folia, eaque candida, quae primum perfunduntur aqua, mox depectuntur: tum ducuntur in fila, ac denique

nentur in subtegmina. Haec Serum texta, quod essent densata pressius, mulieres Europaeae soluebant, texebantque rursus: hic illis geminus labor. Florum meminit Virgil. Georg. L. II. *Velleraque vt foliis depectant tenuia Seres.* Ammianus item, L. XXIII. p. 258. vbi filuas sublucidas vocat. Vide quae dicturi sumus, L. XI. f. 26. et L. XII. f. 22. H.

x. *Vt in publico*) Solin. c. 50. p. 77. Seneca egregie; L. VII. de Benef. *Videofericas vestes, si vestes vocandae sunt, in quibus nihil est, quo defendi corpus, aut denique pudor possit: quibus sumtis, mulier parum liquido nudam se non esse iurabit: Haec ingenti summa ab ignotis etiam ad commercium gentibus accersuntur, vt matronae nostrae ne adulteris quidem plus sui in cubiculo, quam in publico ostendant.* Vide quae dicemus, L. XI. f. 26. H.

y. Seres mites quidem, sed et ipsi, etc.) Legend. Seres mites quidem, sed et ipsi feris similes, coetum reliquorum mortalium fugiunt, commercia despe-

feris z. perfimiles coetum a. reliquorum mortalium fugiunt, commercia ¹ expectant. b. Primum eorum noscitur flumen Pfitaras c., proximum ² Cambari d.: tertium Lanos, a quo promontorium ³ Chryse,

1. *Expectant. V. cum commercia expectent. Gr. et Al.* 2. *Cambari Gr. et Al.* 3. *promontorium: Chryse sinus, Cyrnaba flumen, Attanos sinus. Et gens hominum, Gr. et Al.*

despectant, id est, despiciunt, *Salmas. p. 989. a.*

Seres mites quidem, etc.) Claudianus: Stamine quod molli rudent de stipite Seres, Seneca Poëta: Qua fila ramis ultimis Seres legunt. Arrianus in Periplo, ἡμα σηρικόν vocat. Dionys. lib. μγ. σηρικόν ἤφασμαλλίδες Βαρβαρὲς ἔργον. Strab. l. XVIII. τοιαῦτα δὲ τὰ σηρικὰ ἐκ τινῶν Φύλλων (non Φλοιῶν) ξενομένης βύσσε. Dalec.

z. *Sed et ipsis feris) Si gentis animum, si mores contemplare, nihil neque mitius, neque cultius esse potest. Si legem sancitam, de non admittendis hospitibus, quorum commercia expectant, feri videri merito, ac dici possint. Martianus, l. VI. c. Ide Perside, p. 223. Seres aliarum gentium homines aspernantur, et appositione mercium sine colloquio gaudent implere contractum. Vide et Ammianum, l. c. H.*

a. *Coetum mortalium reliquorum fugiunt, cum com-*

mercias expectent.) Hodie ubi merces exposuere venales pretium in tabulis scribunt, in oraquæ dimittunt. Mercatores igitur mutata negotiatione euntes deponunt pretium et merces auferunt. *Dalec.*

b. *Commercias expectant.)* Ita R. I. Colb. 2. *Expectunt, Colb. I.* Contra fidem codicum, ac scriptorum veterum mentem Salmasius legit, *despectant: secutus, credo, Solinum, qui Plinii verba perperam intellecta, in alienam, ut solet, torquet sententiam. H.*

c. *Pfitaras) Is esse videtur, qui in regno Cathay, Tenduc urbem praeterfluit, et in Eoum mare deuoluitur. Ptolemaeo, l. VI. c. 16. Οἰχόρδας. H.*

d. *Cambari) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. Si quid affinitas nominis fauere nunc coniecturae potest, id anni nomen esse videbitur, qui urbem Cathai amplissimam Cambalu diuidit. H.*

fee., finus Cynaba: flumen¹ Atianos: sinus, et gens hominum Attacorûm f., apricis ab omni noxiô aflatu seclusa collibus, eadem, qua Hyperborei degunt, temperie. De iis priuatim condidit volumen Amometus, sicut Hecataeus de Hyperboreis. Ab Attacoris gentes g.² Phruri, et Tochari: et iam Indo-

1. Sic et Ch. Atanos Gr.

2. Thuni. M. Thyri Gr.

e. Promontorium Cryse) Vide Not. et Em. N. XLVII. (hic pos.) Promontorium Chryse: sinus Cynaba: flumen Atianos: sinus, et gens hominum Attacorûm) Hoc loco omnia susdeque vertit praepostera, quae recepta est haecenus, interpunctio, in hunc modum: Promontorium: Chryse sinus: Cynaba flumen, Atanos sinus. Et gens hominum Attacorûm. Quam lectionem secutus Ortelius, in Thesauro Geographico, multa peccauit. Chryse sane soli potius metallo fertilis nomen videtur esse, quam sali. Sinui vero posteriori, ita vt genti, Attacori nomen fuisse Martianus est auctor, L. VI. c. de Perside, c. 223. Hinc, inquit, Attacorus sinus, Hyperboreis bonitate consimilis, etc. quamquam Solinus, c. 51. p. 77. Plinium, Marrianumque deprauans, sinum Attacenum vocat. H.

f. Hominum Attacorûm) Hoc est, Attacorarum. Neque enim descendit hoc nomen a recto Attaci, sed ab

Ἀττανόρου, qui Ptolemaeo, L. VI. c. 16. in Serica, Ἡταρῶσι. Unde subiungit statim Plinius, Ab Attacoris, non ab Attacis. Haec porro de iis totidem verbis narrant Solinus, c. 51. p. 77. et Martianus L. VI. c. de Perside, p. 223. H.

g. Ab Attacoris, gentes Thyri et Tochari.) Inde Attacoros populos hic nobis reddiderunt, atqui legendum est: Ab Attacorûm gente, Thyni et Tochari.

h. Phruri, et Tochari) Φρῦροι et Τόχαροι. Vide Not. et Em. N. XLVIII. (hic pos.) Phruri et Tochari) Libri haecenus editi, Thyri et Tochari. R. I. et Colb. I. Thuni et Tochari Colb. 2. Thimi. Rigaltianus, teste Salmasio, in Solin. p. 989. Thyni et Phocari. Nos permutatis literis scribimus, Phruri, vel Phryni: et Tochari: Dionysii Periegetae auctoritate adducti, v. 752. Καὶ Τόχαροι, Φρῦροι τε, καὶ ἑθνεῖα βαρβάρη Σήρων. Et Tochari, Phrurique, et barbara nazio Serum. Vbi Eustathius

Indorum *i.* ¹Casiri; introrsus ad Scythas versi, humanis corporibus vescuntur. Nomades *k.* quoque Indiae vagantur. Sunt qui ab Aquilone *l.* contingi ab ipsis et Ciconas ²dixerem, et Brysanos.

XXI. ³Sed vnde plane *n.* constant gentes, Emodi montes assurgunt, Indorumque gens incipit,
non

1. Casibi. Pineus. 2. Cyconas Gr. 3. Sic et Tol.
Salm. et M. Sed inde (vt plane consentiunt omnes) Emodi etc. Gr. et Al.

stathius animaduertit Phruros a nonnullis Phrynos appellari. Priscianus in Perieg. p. 385. Et Tochari, Pbrurique, et plurima millia Serum. Adde et Ioh. Tzetz. Chil. XI. hist. 388. v. §41. H.

i. Et iam Indorum Casiri) Et Casiri, inquit, qui potius Indicae videntur ditioris esse, quam Serici iuris. Hi sunt quos Κασιγες Ptolemaeus vocat, L. VI. c. 15. et 16. et Κασιαν χωρην. Hi a mari semoti introrsus versus Scythias et occasum recedunt. H.

k. Nomades) Νομάδες vocantur pecuariae rei dediti, vbi cumque demum ii sint, gens vaga, et a pabulis mutandis nomen sortita. H.

l. Ab Aquilone) Inter exitum Solis aestiuum, et septentrionem. H.

m. Ciconas dixere, et Brysanos) Quasi Ciconum, Brysorumque Europaeorum colonos, de quibus egimus; L. IV. f. 18. H.

n. Sed inde, vt plane consentiunt omnes.) Lege: Sed inde vt plane constat inter omnes, etc. Salm. 991. a.

Sed vnde plane) Sed in ea parte terrarum, inde gentes, quae citimae sunt, plane sunt ac liquido exploratae, Emodi Ημωδοι montes assurgunt, et gens ibi Indorum incipit. Vide Not. et Em. N. XLIX. (hic consp.) Sed vnde plane constant gentes.) Terruit huiusmodi forma loquendi contracta et concisa Plinii editores, qui cum haud satis perciperent, quae vis subesseret his vocibus, sic interpolauerunt: Sed inde, (vt plane consentiunt omnes) etc. Salm. in Solin. p. 991. Sed inde, vt plane constat inter omnes. Nos fidem secuti, vt solemus, codicum primitiuorum R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Toler. et Salmant. Nec multo post, non Eoo tantum mari, rescripsimus, pro non eo. Nam quis eo mari adiacens, pro ei mari ferat, qui vel

non ¹Eoo tantum mari adiacens, verum et meridia-
no, quod Indicum appellauimus *o.*: quaeque pars *p.*
orienti aduersa recto praetenditur spatio, ²ad flexum
et initium Indici maris XVIII. XXXV. mill. passuum
colligit. Deinde qua flectitur *q.* in meridiem XXVI.
LXXV. mill. pass. vt Eratosthenes tradit, vsque ad
³Indum anem, qui est ab occidente finis Indiae.
Complures autem totam ipsius longitudinem XL.
dierum noctiumque velifico nauium cursu deter-
minauere: et a septentrione ad meridiem ⁴XXVIII.
quinquaginta *qq.* mill. passuum. Agrippa longitu-
dinis

1. Sic ex MSS. em. Hard. eo mari vulgg. 2. et Gr.
et Al. 3. Sic quoque Cb. Indum, qui Gr. et Al.
4. XXVII. Gr.

vel primoribus labris Latini
fermonis praecepta degusta-
rit? H.

o. Indicum appellauimus)
Sect. 14. H.

p. Quaeque pars.) Et quae
pars Indicae regionis orien-
ti obuertitur, rectoque ac lon-
go praetenditur spatio, vs-
que ad eum locum, vbi se
mare flectit, curuatque ad
meridiem, et incipit Indi-
cum appellari: id, inquam,
eius orae spatium colligit
XVIII. hoc est, decies et
octies centena septuaginta
quinque millia passuum.
Strabo, L. XV. p. 689. ait
esse *μυρίων ἑξήκοντα*
λίγων σταδίων, sedecim mil-
lium stadiorum, quae millia
passuum efficiunt omnino vi-
cies centena millia. H.

Vol. II.

q. Qua flectitur) Latere
meridiano obtinet vices et
quater centena LXXV. mil-
lia passuum. Strabo, l. c.
ex Eratosthene, nouem et
decem millia stadiorum,
quae efficiunt vices et ter
centena LXXV. millia pass.
vt in Pliniano contextu pro
XXIII. scribendum sit for-
tasse XXIII. H.

*qq. X. XVIII. quinquagin-
ta*) Hoc est, vices et octies
centena quinquaginta mill.
pass. Vide Strabo, L. XV.
p. 690. Sic Agrippae men-
sura accipienda est: longi-
tudinis quidem, tricies et
ter centenam millium pas-
suum: latitudinis, ter et
vices. H.

Qq

dinis ¹ XXXIII. prodidit. Posidonius *r.* ab aestiuo Solis ortu ad hibernum exortum metatus est eam, aduersam Galliae statuens, quam ab occidente aestiuo ad occidentem *s.* hibernum metabatur totam a Fauonio. *t.* Itaque ² aduersam *u.* eius venti afflatu iuuari Indiam, salubremque fieri, haud dubia ratione docuit. Alia illius caeli facies, alii siderum ortus: ³ binae aestates *x.* in anno, binae messes, media

1. XIII. *Ch.* 2. *aduersum eius venti afflatum iuuare Indiam. salubrem haud dubia ratione docuit Man. obuersam Gr. et Al.* 3. *Sic quoque Pint. binae messes in anno, binae aestates Gr. et Al.*

r. Posidonius) Haec similiter Solinus ex Posidonio, c. 52. p. 78. H.

s. Quam ab occidente aestiuo ad occidentem, etc.) Legend. *quam ab occidente aestiuo, ad occidentem hiberno metabatur totam. Fauonio itaque obuersam, eius venti afflatu iuuari Indiam, salubremque fieri ea ratione docuit.* Salmas. 991. a.

t. A Fauonio) Qui medius est inter vtrumque occasum, hibernum, et aestiuum: nam ab occidente aequinoctiali spirat, vt dictum est, L. II. f. 46. Inde igitur ad vtrumque occasum ducta mensura Posidonius Galliam metabatur. Vide Not. et Em. N. L. (hic app.) A Fauonio. Ita MSS. omnes. Non placet tamen Salmasio haec scriptura: sed expuncta litterula, interpunctionem, sententiamque peruertit. Sic

enim legendum monet: *Quam ab occidente aestiuo, ad occidentem hibernum metabatur totam. Fauonio itaque obuersam, eius venti afflatu iuuari Indiam, etc.* Fecunda errorum emendatio, vno partu geminos edit: Et litterulam enim expungit, quam et MSS. et orationis structura exigit: et Fauonio deinde Indiam facit esse obuersam, quod nec MSS. aiunt, nec veritas patitur, aut locorum situs. Spirat enim ab occidente aequinoctiali Fauonius: India ad ortum patet. H.

u. Itaque aduersam) Ita MSS. omnes, R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. Forte, *auerfam.* Spirat enim a tergo Indiae Fauonius, nempe ab occasu aequinoctiali. H.

x. Binae messes in anno, binae aestates, etc.) Leg. *binae aestates in anno, binae messes*

media inter illas hieme Etesiarum flatu: nostra ¹vero y. bruma lenes ibi aurae, mare nauigabile. ²Gentes ibi z. et vrbes innumerabiles, si quis omnes persequi velit. Etenim patefacta a. est non modo Alexandri Magni armis, regumque qui ei succedere, circumuectis etiam in ³Hyrceanum mare, et Caspium, Seleuco et Antiocho, praefectoque classis eorum Patrocle b. : verum et aliis auctoribus Graecis, qui cum regibus Indicis morati (sicut Megasthenes, et Dionysius a Philadelpho missus ex ea causa) vires quoque gentium prodidere. Non tamen ⁴est diligentiae locus c., adeo diuersa et incredibilia traduntur.

Qq 2

1. Sic ex MSS. em. Hard. Nostra vero brumali. Lenes ibi aurae Gr. et Al. 2. gentes ibi, vrbesque Ch. gentes et vrbes Gr. et Al. 3. Sic ex MSS. em. Hard. Hyrceanum Gr. et Al. 4. Sic et Tol. et Ch. deest dilig. Gr. et Al.

ses, media inter illas hieme Etesiarum flatu, nostra vero bruma. Salm. ibid.

Binae menses) Martiani paraphrasis, L. VI. de India, p. 223. Secunda aestate annis singulis vegetatur, bisque frugem mittit: pro hieme Etesias perferit. Diximus de Etesias, L. II. f. 48. H.

y. Nostra vero) Cum nobis bruma est. H.

z. Gentes ibi) Sic paulo post, Par labor montes enumerare. H. V. Em. N. LIII. p. 614. l. o.

a. Etenim patefacta) Exscripsit haec Solinus, c. 52. p. 78. H.

b. Patrocle) Quem Ptolemaei Lagidae triremium quoque praefectum appellat Pausanias, L. I. in Attic. p.

1. De Megasthene et Dionysio diximus in Auctorum Indice. H.

c. Non tamen deest diligentiae locus, etc.) Leg. Nec tamen est diligentiae locus, adeo diuersa, etc. Non esse diligentiae locum dicit, vbi tam diuersa et tam incredibilia narrantur. Salmas. p. 991. a.

Non tamen est) Ita MSS. omnes R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. Tolet. Quamvis, inquit, Alexandri, et aliorum postmodum regum diligentia peragrata India, penitus cognitioni nostrae addita videatur, (verbis Solini vtor:) nihilominus adeo sunt diuersa et incredibilia, quae inde ad nos perferuntur,

duntur. Alexandri Magni comites *d.* in eo tractu Indiae, ¹quem armis subegerant, scripserunt quinque millia *e.* oppidorum fuisse, ²nullum *Coo minus f.*; ³gentes *ix. g.* Indiamque *h.* tertiam partem esse terra-

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. *Cb. quem subegerant Gr. et Al.* 2. nullumque minus. *V. et M. nullum cogi minus. Cb. nullum cominus Gr. et Al.* 3. Gentium *Gr. et Al.*

tur, vt nulla extricari, illustrari, probariue diligentia nostra possint. *H.*

d. In eo tractu Indiae, quem subegerant, etc.) Leg. in eo tractu Indiae quem is subegerit. Et pro nullum *Cominus*, libri scribunt: *nullum cogi minus. tralaticia, nullum Coo minus*, pro *nullum Coo minus*. Puto itaque in libris Plinii scriptum esse: *scripserunt quinque millia oppidorum fuisse, nullum Coo minus, gent. ix.* hoc est, *gentes nouem*, vt subintelligatur, *millia*, ex superiore repetendum. Vide *Salmas. pag. 992. a.*

e. *Quinque millia*) Solinus, c. 52. p. 78. *H.*

f. *Nullum Coo minus*) Nullum ex iis oppidis circuitu minore fuit, quam eius insulae oppidum, quae *Cos* vocatur, Hippocrate alumno nobilis: cuius insulae ambitum diximus esse, vt plures quidem existimant, centum millium pass. *L. V. f. 36. H.*

g. *Gentium ix.*) Solinus cap. 53. *gentium ix. M. etc.*

Nouem enim, non plures, esse Indiae gentes, verisimile non est, cum mox paulo sequatur, Senecam duodeviginti centumque posuisse. *Pint.*

Gentes nouem) Vide *Nor. et Em. N. LI.* (hic adi.)

Gentes nouem) Habent libri omnes, *gentium nouem*: perinde, ac si subintelligi *millia* oporteat, ex superioribus repetenda. Quod quidem Solinus existimauit, locum hunc transcribens, c. 52. p. 78. *Tradunt ergo in India, inquit, fuisse quinque millia oppidorum praecipua capacitate, populorum nouem millia.* Quis credat plures in eo tractu non gentes modo, sed et populos fuisse, quam oppida? Non habuit vniuersa India gentes omnino plures, quam centum et octodecim, auctore Seneca, quem Plinius ipse in praesenti laudat: et quisquam putet in eo tractu, quem Alexander peragravit, millia gentium nouem fuisse? Detegit errorem Strabo, sub ipsum initium

terrarum omnium, multitudinem populorum innumeram, probabili sane ratione. Indi enim prope gentium soli numquam ¹ migrauerunt. finibus suis. Colliguntur *k.* a Libero patre ad Alexandrum Magnum reges eorum **CLIV.** ^{1.} ² annis **VI. M. CCCCLI.** adiiciunt et menses tres. Annium mira vastitas. Proditur Alexandrum nullo die minus ³ stadia sexcenta *ll.* nauigasse in Indo, nec potuisse ante menses quinque enauigare, adiectis paucis diebus: et tamen minorem Gange *m.* esse constat. Seneca etiam

Qq 3

iam

i. emigrare. Gr. ^{2.} Sic et *M. V. et Cb. annis V.*

M. CCCCLII. Gr. et Al. ^{3.} quam stadia.

tium *L. XV. Apollodorus, inquit, qui Parthica scripsit, affirmat Macedones sub se habuisse gentes, quae sunt numero nouem inter Hydaspem et Hypanin, atque urbium quinque millia, quarum nulla* *Κὼ τῆς Μεσσηπιδος Κο Μεροπιδε minor esset: αὐτὰ τὰ μεταξὺ Ἑθνη τοῦ τε Ὑδάσπου καὶ τῆ Ὑπάνιος τὸν ἀριθμόν ἐννέα, etc. H.*

b. Indiamque) Solinus ex Plinio *l. c.* Vide et Strab. *L. XV. p. 689. H.*

i. Nunquam migrare) Solinus, *l. c. H.*

k. Colliguntur a Libero patre, ad Alexandrum Magnum, etc.) Sic leg. Colliguntur a Libero patre ad Alexandrum Magnum reges eorum **CLIII.** annis sex millibus **CCCCLI.** adiiciunt et menses tres. Salm. *992. a.*

l. Reges eorum CLIV. etc.) Vide Not. et Em. *N. LII.*

(hic consp.) Reges eorum **CLIV. annis VI. M. CCCCLI.) R. 1. 2. Colb. 1. 2. et Paris. Reges eorum CLIII.** Totidem numerat Arrianus in Indicis, *p. 528.* a Libero patre ad Androcotum, quem Alexander uicit. Annorum numerum ex iisdem codicibus, atque ex Solino resinximus, ita scribente, *c. 52. p. 78. A Libero Patre ad Alexandrum Magnum numerantur annorum sex millia, quadringenti quinquaginta et unus, additis et amplius tribus mensibus. Annos numerat Arrianus tantum VI. M. XLII. δύο καὶ τεσσαράκοντα, καὶ ἑξακισχίλια. H.*

ll. Stadia sexcenta) **CLXXV. mill. pass. H.**

m. Minorem Gange) Arrianus in Indicis, *p. 514. H.*

iam *n.* ¹ apud nos tentata Indiae ² commentatione sexaginta amnes eius prodidit, gentes duodeviginti centumque. Par ³ labor sit *o.* montes enumerare. Iunguntur inter se Imaus *p.*, Emodus, Paropamisus, ⁴ Caucasus, a quibus tota *q.* decurrit in planitiem immensam, et Aegypto similem. Verum ut terrena *r.* ⁵ demonstratio intelligatur, Alexandri Magni vestigiis insistamus. Diognetus et Baeton itinerum eius mensores *s.*, scripsere, a portis Caspiis Hecatompy-

1. Apud nos (ut et Megasthenes) *M.* 2. commendatione. *M.* 3. labor *Ch.* 4. Sic ex MSS. em. *Hard.* Caucasus partes *Gr. et Al.* 5. demonstratione. *Tol.*

n. Seneca etiam) In iis libris, qui temporum iniuria interciderunt. Hauserat id a Megasthene, ut intelligimus ex Arriano in Indicis, p. 521. ita scribente: ἔθνεα δὲ Ἰνδικὰ εἰκοσι καὶ ἑκατὸν τὰ ἅπαντα λέγει Μεγασθένης δυοῖν δέοντα. *H.*

o. Par labor sit.) Vide Not. et Em. N. LIII. (hic adi) Par labor sit) Ut gentes ac vrbes, sic montes etiam enumerare par labor fuerit. Respondent haec superioribus illis huiusce sectionis verbis: Gentes et vrbes innumerabiles, si quis omnes persequi velit. Quae dum Salmasius in Solin. p. 991. sic immutat: Gentes est vrbesque numerare, si quis omnes persequi velit, nec Plinii stilum sapit, nec mentem capit. *H.*

p. Iunguntur inter se Imaus, Emodus, etc.) Lege: Iun-

guntur inter se Imaus, Paropamisus, Caucasus. Vide Salmasius p. 788. b.

Imaus) Cingitur fere montibus India: claudit Imaus ab Aquilone: Emodus, a septentrione: Paropamisus, a Coro: a Fauonio Caucasus. *H.*

q. A quibus tota) India. *H.*

r. Terrena) Itineris terrestris. *H.*

s. Diognetus et Baeton itinerum eius mensores, etc.) Legend. Diognetus et Baeton itinerum eius mensores scripsere a portis Caspiis Hecatompylon Parthorum quot diximus millia esse: inde Alexandriam Arion, quam urbem is rex condidit CCCCLXXV. inde ad Prothbasiam Drangarum CXCIX. Hinc ad Arachosorum oppidum CCCCLXXV. Hortospanum CLXXV. Inde ad Alexandri oppi-

tompylon Parthorum, quot diximus *t.* millia esse: inde Alexandriam Ariōn*u.*, quam urbem is rex condidit, ¹DLXVI. mill. *x.* Inde ad Prophthasiam *xx.* Drangarum *cxix.* M. Inde ad Arachosiorum *y.* oppidum *dxv.* mill. Inde Ortospanum *z.* ²CCL. mill. Inde Alexandri oppidum *a.* quinquaginta mill. In
Qq 4. quibus-

1. Sic ex MSS. em. Hard. DLXXV. Ch. DLXV. Gr.
et Al. 2. CLXXV. Ch.

oppidum quinquaginta. In quibusdam exemplaribus diuersi numeri reperiuntur. Hanc, etc. Vide Salmas. p. 792. a. *t.* Quot diximus) Sect. 17.

H. *u.* Alexandriam Ariōn) Hoc est in Aria conditam, τὴν ἐν Ἀρίοις. Dicemus de ea, sect. 25. ad ea verba; Arius amnis, qui praefluit Alexandriam, etc. H.

x. DLXVI. mill.) Vide Not. et Em. N. LIV. (hic app.) DLXVI. mill.) MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. DLXXV. Libri editi DLXV. Eratosthenis mensura, quam Plinius sequitur, apud Strabonem exstat, L. XI. p. 514. εἰς δ' Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἀρίοις, τετρακισχιλίους πεντακοσίους σταδίων. Stadiorum quatuor millia, cum quingentis et triginta, efficiunt millia passuum, DLXVI. cum CCL. pass. non vero, vt Salmasius ait, in Solin. p. 792. DLXI. mill. H.

xx. Inde ad Prophthasiam) De quo oppido f. 25. Mensura Eratosthenis stadiorum

est mille et DC. εἶτ' εἰς Προφθασίαν τὴν ἐν Δεζύγη, χιλίους χ'. hoc est, mill. pass. CC. Vno milliari minor est Pliniana. H.

y. Ad Arachosiorum) De hoc oppido, f. 25. ad ea verba, Arachosia cum oppido et flumine. Interuallum porro idem apud Strabonem, εἰς Ἀραχωτῆς τὴν πόλιν τετρακισχιλίους σταδίων. Quater millia stad. efficiunt plane millia pass. DXV. H.

z. Inde Ortospanum) Oppidum Paropamisadarum Ptolemaeo, L. VI. c. 18. in confinio Bactrianorum. Strabo, L. XI. p. 514. εἶτ' εἰς Ὀρτόσπανα, ἐπὶ τὴν ἐν Βακτρῶν τρίοδον, δισχιλίους. Inde ad Ortospana ad trivium e Bactricis. Stadia bis mille omnino sunt millia pass. CCL. H.

a. Inde Alexandri oppidum.) Quid sit aliud Alexandri oppidum, quam Alexandria, non video. Nec item intelligo qua ratione, si ab Alexandro conditum est, non sit Alexandria potius,

quibusdam exemplaribus diuersi numeri reperiuntur: hanc urbem sub ipso Caucaso esse positam. Ab ea ad flumen ¹ Copheta *b.*, et oppidum Indorum ² Peucolaitin *c.*, cccxxvii. mill. Inde ad flumen Indum et oppidum Taxila *d.*, sexaginta mill. Ad ³ Hydaspem *e.* fluuium clarum, cxx. mill. Ad Hypasin *f.*

non

1. Cbepta Gr. et Al.
2. Peucodatin cccxxvii. Cb.
3. Bidaspem, Ptolemaeo.

tius, aut Alexandropolis vocatum, vt haecenus visum est, quam Alexandri oppidum, insolita nominatione. Quapropter suspicio me tenet, non *Alexandri oppidum*, sed *Alexandriam* Opianes hic esse scribendum, ex Stephano, qui eam circa Indiam locat. *Pintian.*

Inde *Alexandri*) Oppidum illud intelligit, de quo sect. 25. *Ad Caucasum* — — oppidum ab *Alexandro* conditum. H.

b. Ab ea ad flumen Cbepta, et oppidum, etc.) Lege: Ab ea ad flumen Copheta, et oppidum Indorum Peucolaitin cccxxvii. *Salmas.* 795. a. Ab ea flumen Cbepta.) Scribo Copheta ex utroque exemplari. Fluuius est Cophes Indiae, celebratus ab omnibus Graecis iuxta ac Latinis: qui et Cophen etiam in recto dicitur. Plinius de eo infra capite xxiii. Flumen Cophes. Influxunt in eum navigabilia, Sadarus, Parospus, Sodinus. *Pintian.*

Ad flumen Copheta.)

Vide Not. et Em. N. LV. (paulo post) De eo amne dicemus, s. 24. *Ad flumen Copheta.*) Ita restituimus, pro *Flumen Cephra*, admonitu R. I. 2. *Colb.* I. 2. *Parif.* atque adeo *Tolet.* et *Salmant.* quos *Pintianus* vidit. H.

c. Peucolaitin) Πευκολαίτις *Arriano* in *Indicis*, p. 516. qua in regione oriri *Cophenem* scribit. H.

d. Taxila) Πόλιν Τάξιλα εὐμεγέθη appellat *Strabo*, L. XV. p. 691. Τὰ Τάξιλα *Philostrato*, L. II. de vita *Appollonii*, c. 9. p. 79. vbi eam prolixè describit: Τάξιλλαν idem vocat, c. 6. p. 69. Inter *Indum* pariter et *Hydaspem*, ab *Arriano* ponitur, L. V. de *Exped. Alex.* p. 328. H.

e. Ad *Hydaspem*) Ὑδάσπην, vbi *Pori* regio, ἢ Πῶρε χωρὰ. *Strabo*, l. c. In *Indum* amnem decurrit. H.

f. Ad *Hypasin*) Ita R. I. 2. *Hypanim* *Colb.* I. 2. cum *Strabone*, l. c. et *Diod. L. II.* *Bibl.* p. 122. Ὑφασιν vocat *Arrianus* in *Indicis* p.

non ignobiliorem, ¹ XXIX. CCCXC. g. mill. qui fuit *h.* Alexandri itinerum terminus, exsuperato tamen amne, arisque *i.* in aduersa ripa dicatis. Epistolae quoque regis ipsius consentiunt his. Reliqua inde *k.* Seleuco Nicatori peragrata sunt: ad Hefidrum, CLXVIII. mill. Iomanem amnem tantumdem. Exemplaria aliqua adiiciunt quinque millia passuum. Inde ad Gangem cxii. mill. Ad Rhodapham ² cxix. mill. Alii CCCXXV. mill. in hoc spatio produnt. Ad Calinipaxa oppidum, CLXVII. D. alii ³ CCLXV. mill. Inde ad confluentem Iomanis amnis, et Gangis, DCXXV. mill. plerique adiiciunt XIII. mill. ad oppidumque Palibothra CCCXXV. Ad ostium *l.* Gangis DCXXXVIII. mill. pass. Gentes, quas memorare non pigeat, a montibus Emodis, quorum promontorium *m.* Imaus vocatur, incolarum lingua niuosum significante, Isari, Cofyri, Izgi, et per iuga Chisiosagi, multarumque gentium cognomen ⁴ Brachmanae *n.*, quorum Maccocalingae. Flumina: Qq 5 Pri-

1. XXIX. CCCLXXX. Cb. XLIX. Gr. et Al. 2.
DLXIX. Cb. 3. CCXLV. Cb. 4. Brachmanae Gr.

515. et Philostratus, qui Danubio parem eum facit, L. III. de vita Apollonii c. I. p. 108. De eo rursus sect. sq. H.

g. XXIX. CCCXC.) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. Hoc est, nouem et viginti milliaria, cum trecentis et XC. pass. H.

b. Qui fuit Alexandri etc.) Haec quoque Solinus, c. 52. p. 78. H.

i. Arisque) De quibus et nos ex Curtio diximus, f. 18. et Philostratus agit pluribus,

L. II. de vita Apollonii, c. 14. p. 96. H.

k. Reliqua inde) Quae neque ab Alexandro M. peragrata, nec ab vlllo alio scriptore prodita. H.

l. Ad ostium Gangis DCXXXVIII. mill.) Strabo, L. XV. p. 689. stadiorum sex millia numerat: passuum haec efficiunt DCCL. millia. H.

m. Quorum promontorium) Pars in Aquilonem, et Eoum mare profiliens. H.

n. Brachmanae) Non Philo-

loso-

¹Prinas, et Cainas o. (quod in Gangem influit) ambo nauigabilia. Gentes: Calingae proximi mari, et supra Mandei, Mallip., quorum mons Mallus; ² finisque eius tractus est Ganges. q.

XXII. (XVIII) Hunc alii r. incertis fontibus, vt Nilum, rigantemque vicina eodem modo, alii in Scythicis montibus nasci dixerunt. Influire in eum XIX. annes. Ex iis nauigabiles, praeter iam s. dictos, ³ Condochatem t, Eranno-boam, Cosoagum, Sonum.

1. Sic et Ch. Pumas et Cainas Gr. et Al. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. tractusque eius finis Ganges. Gr. et Al. 3. Canucam, Vamam, Erranno-boam Gr. et Al. in M. et Vet. Con. et Vam. deest.

Iosoporum generis et sectae nomen id fuit, (cuiusmodi est hodie Bramarum, vel, vt alii vocant Braminorum:) sed gentis diffusissimae, cuius et Ptol. meminit L. VII. c. I. et Porphyrius L. IV. περι ἀποχῆς, vbi Brachmanum maximam partem degere in montibus ait, reliquos circa Gangem. H. o. Prinas et Cainas) Ita R. 1. 2. Colb. I. 2. Chiff. Paris. Arriano in Indicis, p. 514. Καίνας, in Gangem influit. H.

p. Malli) Μαλλοί Arriano, L. VI. de Exped. Alex. p. 387. H.

q. Tractusque eius finis Ganges) Haec verba huius capituli coniunge cum sequentibus. et lege: finisque eius tractus est Ganges. Hunc alii incertis fontibus, vt Nilum, etc. Quae verba sic conne-

tenda. Vide Salmas. pag. 992. a.

r. Hunc alii) Haec Solinus, iisdem verbis c. 52. p. 78. H.

s. Praeter iam dictos) Sect. praec. Cainan, et Iomanem. H.

t. Condochatem etc.) Κονδοχάτην, Ἐρᾶνναβόαν, Κοσσόανον, Σώνον. Arrianus in Indic. p. 514. Vide Not. et Em. N. LVI. (hic adi.) Condochatem) Libri hactenus editi, Canucam, Vamam. Sed posteriorem vculam manuscriptorum nullus agnoscit: ex vtraque constari oportere arbitratus sum Condochatem Κονδοχάτην, quem cum ceteris hoc loco commemoratis amnis influire in Gangem auctor est quoque Arrianus, in Indicis, p. 514. H.

Sonum. Alii cum magno fragore ¹ ipsius statim fontis erumpere, deiectumque per scopulosa et abrupta, vbi primum molles planities contingat, in quodam lacu hospitari: inde lenem fluere, vbi minimum *u.*, VIII. mill. pass. latitudine:, vbi modicum *x.*, stadiorum centum: ² altitudine nusquam minore ³ pass. xx. (XIX) nouissima *y.* gente Gan-

1. *Ipsis statim fontibus.*
u. Gr. et Al.

2. *Pass. XX. (XIX) Nouissi-*
ma. Gr. et Al.

3. *Altitudine. Cb.*

u. Vbi minimum) Conferri, haec possunt cum iis quae ex Megasthene eodem de argumento Strabo refert, L. XV. p. 702. Martianus, L. VI. c. de India p. 223. et Solinus, c. 52. p. 78. H.

x. Vbi modicum stadiorum C.) Persuasum habeo negligentia librarii praetermissa hoc loco verba. Ea sunt, *vbi maximum CLX.* ex Martiano et Solino, qui xx. M. pass. maximae latitudini tribuunt: ea faciunt stadia CLX. *Pintian.*

y. Nouissima gente Gangaridum, etc.) Lege: *Nouissima gente Gangaridum Calingarum regia Proclars.* Vide *Salmas.* p. 992. b. Mox lege: *Regi sexaginta millia peditum, equites mille, etc.* Idem. p. 994. Sequentia sic veteres libri leg. *merces alii suas euehant, res publicas optumi ditissimique curant.* *Salmas.* ib.

Nouissima gente) Quae gens postrema omnium occidentali latere Gangis ripas

insidet, in ipsis amnis faucibus, Gangaridum Calingarum vocatur. In vltiore ripa etiam Gangaridae sedes habuerunt, sed non iidem Calingae cognominati. De Gangaridum situ, caue credas Curtio, homini in Geographicis rebus haud satis perito. De nomine consentiunt praeter Virgilium Ptolemaeus, L. VII. c. 1. Γαγγαρίδας. Vibius Sequester, p. 346. aliique. Solus, opinor, Dionysius Perieg. v. 1144. Γαργαρίδας vocat. Diodorus Γανδαρίδας, L. II. Bibl. p. 122. Virgil. certe sic habet, L. III. Georg. v. 26. *In foribus pugnam ex auro, solidoque elephanto Gangaridum faciam.* Hoc est ex ebore Indico optimo, cuius copiam, subministrabunt elephanti, qui sunt apud Gangaridas maxime conspicui: quam ob causam septingenti excubare regi dicuntur hoc loco a Plinio. H.

¹Gangaridum Calingarum: regia z. ²Parthalis vocatur. Regi a. 3 LX. mill. peditum, equites mille, elephanti dcc. in procinctu bellorum excubant. Namque b. vita 4 mitioribus populis Indorum multipar-

1. Gandaridum. V. 2. Parthalis V. M. regio Gr.
3. LXX. V. et Gr. 4. Minoribus.

z. Regia Paribalis) Vide Not. et Em. N. LVII. (paulo post) Non est Bengala: haec enim ultra Gangem posita: Parthalis cis amnem fuit: etsi nunc quoque Bengalicae ditionis. Regia Paribalis) Sic MSS. fere omnes. Editi perperam, regio. Colb. I. Protalis. At caue Salmasium audias, qui in Solin. p. 992. et 993. contra omnium librorum fidem emendat, Regia Proclais, hoc Ptolemaei nixus testimonio, e L. VII. c. 1. Μεταξὺ δὲ Σουάσης καὶ τῆς Ἰνδοῦ Γανδάρας καὶ πόλεις αἱ δὲ Προκλαίς, Ναυλίβη. Nam Suastus Ptolemaei is est, quem ceteri Cophetem vocant, qui in Indiam progredientibus ante Indum ipsum occurrit: eo enim ordine a Ptolemaeo recensentur amnes, Σέαςος, Ἰνδός, Βιδάσπης. A Strabone, μετὰ τὸν Κώφην ὁ Ἰνδός, εἰς τὸ Ὑδάσπης. A Gangaridis igitur longa terrarum intercapedine Gandarae distant, nec magis nomine quam situ diffident. Et sane Ptolemaeus ipse, qui Gandaras inter

Suastum et Indum locat, idem mox eo ipso capite, Gangaridas ad Gangis ostia statuit, quorum regia Gange vocetur. Quamobrem neque huc referenda fuerunt priora illa Ptolemaei verba, quae pro se Salmasius attulit: neque praetermittendus error, qui in iisdem haerere mihi videtur. Cum enim Proclais inter Suastum et Indum, a quo deinde iter sit ad Hydaspem, a Ptolemaeo statuitur; quis non intelligit, Πρωκλαίς non Προκλαίς legi oportere, ipsamque esse civitatem eam, quam Plinius sect. sup. inter Cophetem et Indum locat, vnde ad Hydaspem deinde progreditur? H.

a. Regi LX. mill.) Ita MSS. omnes et Solinus, qui haec totidem deinceps verbis refert, c. 52. p. 78. Editi, LXX. mill. H.

b. Namque vita) Solinus, l. c. Apuleius, L. I. Florid. p. 7. Diodorus, L. II. Bibl. In septem omnino genera hominum describit ac digerit Arrianus in Indicis, p. 530. I. Sophistarum ac sapientum,

tipartita degitur. Alii tellurem exercent, militiam alii capeffunt, merces alii fuas euehunt: ¹ res publicas optimi ditiffimique temperant, iudicia reddunt, regibus affident. Quintum genus *c.* celebratae illic, et prope in religionem verfae fapientiae deditum, voluntaria femper morte vitam accenfo *d.* prius rogo finit. Vnum ² fuper haec eft femiferum, ac plenum laboris immenfi, ³ et quo fupra dicta *e.* continentur, venandi elephantes domandique. Iis ⁴ arant, iis ⁵ vehuntur, haec maxime nouere pecuaria: iis militant, dimicantque pro finibus. Delectum in ⁶ bella *f.*, vires et aetas, atque

1. Sic MSS. et Ch. vulgatae: Merces alii fuas euehunt, res externas inuehant, res p. etc. 2. fupereft Tol. et Ch. 3. a quo. Pineus: 4. arantes inueniuntur. M. lego, iis vehuntur. 5. inuehuntur. Gr. 6. Sic ex MSS. em. Hard. Ch. ex glöffemate. bellua Gr. et Al.
- tum, 2. Agricolarum, 3. Armentariorum. 4. Opificum et negotiarorum. 5. Militantium. 6. Inſpectorum. 7. Senatorum. Eadem haber Strabo, L. XV. p. 703. Haec porro de mitioribus populis accipienda, qui vitam bonis artibus excultam degunt. De femifero genere deinde feorfum. H.
- c.* Quintum genus celebratae illic) Nouo anno incipiente Philoſophi omnes Gymnoſophiſtae et Brachmanes in venationem cum rege exeunt, et quicquid quifque compoſuerit, vel annotauerit eo anno in medium proferunt. Ei, qui ter mendax fuerit tota vita reperitus, ex lege ſilentium indi-
- citur: qui autem vera dixerit, immunitatem omnium rerum tota vita obtinet; de iis vide Theoph. cap. 5. lib. IV. Hiſt. Dalec.
- d.* Accenſo prius rogo) Chegam In dum id feciſſe Strabo refert, L. XV. p. 720. Calanum Gymnoſophiſtam, Cicero L. I. de diuinatione, n. 47. et Arrianus, L. VII. de Exped. Alex. p. 444. H.
- e.* Et quo fupra dicta) Si ne quo ſtare ceterae Reip. partes nequeunt: nam et ad militiam, et ad vecturam, et ad arationem, elephatorum opera non modo perutilis, ſed neceſſaria eſt. H.
- f.* Delectum in bella) Reſtius quam in bellua. H.

atque magnitudo faciunt. Insula in Gange est ¹ magna amplitudinis *g.* gentem continens unam, ² Modogalingam *h.* nomine. Ultra siti sunt Modubae *i.*, Molindae *k.*, ³ Vberae *l.* cum oppido eiusdem nominis

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. amplae magnitudinis Gr. et Al. 2. nomine modo Galingam. Ch. Modogalicam Gr. et Al. 3. vberae Gr. et Al.

g. Insula in Gange est amplae magnitudinis, etc.) Veteres codd. sic legunt: Insula in Gange est magnae amplitudinis, gentem continens unam nomine Modogalingam. Vide Salmas. pag. 995. a.

Insula in Gange) Solinus l. c. H.

h. Modogalingam) Quasi Galingis proximam, vel Galingarum ditionis. Sunt enim, ut diximus, in ceteriore Gangis ripa Galingae. Vide Not. et Em. N. LVIII. (hic adi.) Modogalingam) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. ipsaque Galingarum vicinitas, ut diximus, ita scribi id nomen postulat: non, ut libri editi, Modogalicam. Mox vero, ubi iidem libri impressi vberae cum oppido eiusdem nominis magnifico, ex hibere haecenus, quod Latinae aures vix ferant, nos secuti codicum omnium fidem, in Vberae commutauimus, latere sub ea voce rati gentis nomen, cui oppidum eiusdem nominis magnificentum fuisse diceretur. Sed

Reinesio caue assentire, qui L. II. Var. lect. c. 7. p. 169. Umbras populos in hunc locum e fessione seq. hoc est, ab Indo ad Gangem transfert. H.

i. Ultra siti sunt Modubae, Molindae, vberae cum oppido, etc.) Voci adiectivae vberae nullus hic locus est, sed abiit in eam appellatio tertii populi, Umbrae vel Umbrizae, qui oppidum eodem nomine incoluerunt. Eos vero e capite sequente, quo nominantur, reduximus. Vide Reines. var. lect. lib. II. c. 7. pag. 169.

Ultra) Vtteriorem iam Gangis ripam strictim cursumque lustrat: ubi regnum, quod hodie Bengala vocant. H.

k. Molindae) Forte Modogalicae Ptolemaei, L. VII. c. 2. quos in India extra Gangem locat, et ad Gangaridas usque pertinere ait. H.

l. Vberae) Vide Not. et Em. N. LVIII. (supra lit. h.)

nis magnifico, Galmodroësi, Preti, Califfae, Sa-
furi, Passalae m., Colubae, Orxulae, Abali, Talu-
ctae. Rex horum n. peditum L. M. equitum ² IV.
mill. ³ Elephantorum cccc. in armis habet. Vali-
dior deinde gens Andarae o., plurimis vicis, xxx.
oppidis, quae muris turribusque muniuntur, regi
praebet peditum c. M. equitum MM. elephantos
M. Fertilissimi sunt auri Dardae p., Setae ⁴ vero
argenti. Sed omnium q. in India prope, non mo-
do in hoc tractu r., potentiam claritatemque ante-
cedunt Prasii s., amplissima vrbe ditissimaque Pali-
bothra:

n. *Aciffae. Ch.* ^{2.} *Sic et Man. et Ch. XII. Gr. et*
Al. ^{3.} *Sic et Ch. elephantos Gr. et Al.* ^{4.} *vero*
et arg. Ch.

m. *Passalae*) Πασσαλαί
Ptolem. l. c. extra Gangem,
parte Indiae boreali. Πασσα-
λαί Arriano, in Indicis, pag.
515. ad confluentem Oxy-
magis et Gangis. Cetera
genium portenta verius
quam nominis, nusquam
alibi adhuc a me comperta.
H.

n. *Rex borum*) Ad insu-
lae Gangeticae incolas per-
peram haec transfert Soli-
nus, c. 52. p. 79. quae ad
Taluctas pertinent. Hodie,
quantum ex situ licet conie-
ctare, le. *Royaume di Arra-*
can. H.

o. *Gens Andarae*) Le *Ro-*
yaume de Pegu, cui ad Solis
exorrum Tunkinum obiacet.
H.

p. *Dardae*) Stephano, Δάρ-
δαι, Ἰνδιὸν ἔθνος. Strabo-
ni, L. XV. p. 706. Δέρδαι,

quorum in agro formicae au-
rum egerunt e caavernis, te-
ste, praeter Strabonem, Pli-
nio, L. XI. f. 36. qui se-
ptemtrionales Indos hos ap-
pellant: Montaras, et ad or-
tum positos, προσεώς καὶ
ὄρεινός, Strabo. H.

q. *Sed omnium*) Haec So-
linus totidem ferme verbis,
c. 52. p. 79. et Strabo, p.
702. H.

r. *Non modo in hoc tractu*)
Indiae quae ad Gangem.
De hac voce non modo, vi-
de quae diximus, L. V. f. 15.
H.

s. *Prasii*) Πράσιον, Ste-
phano, p. 561. Horum re-
gio Gange claudebatur, et
ad Indum vsque pertinebat.
Eorum in finibus, hoc est,
ad Gangis ripam in conflu-
ente Erannoboae amnis, fi-
ta Παλιμβοθρα, vt scribit
Arria-

bothra: vnde quidam ipsam gentem Palibothros t. vocant, imo vero tractum vniuersum a Gange. u. Regi eorum peditum sexcenta M. x. equitum xxx. M. elephantorum ix. M. per omnes dies stipendiantur: vnde coniectatio ingens opum est. Ab iis in interiore situ Monedes et Suari y., quorum mons Malleus z., in quo vmbrae ad septemtrionem cadunt hieme,

1. Palibothros Gr. et sic ubique.

Arrianus in Indicis, p. 529. et Stephanus: siue Παλιβοθροσ, vt Strabo, L. XV. p. 689. a Gangis ostiis, fere DCC. mill. pass. Vrbis amplitudinem et Arrianus, et Strabo, describunt. Vide Not. et Em. N. LIX. (hic adi.) Prasi) Curtius, L. IX. c. 5. p. 356. manifesto errore vltiorem Gangis ripam colere dixit Parrhasios. Et Prasios dicere oportuit, et in citiore collocare, inter Indum et Gangem, vt ex Mela ceterisque docuimus. Salmas. in Solin. p. 494. qui Prasios cum Curtio vltra Gangem relegat, expedire se e Plinianis verbis nequit, quae sub finem sectionis huius leguntur: Indus statim a Prasiorum gente: nec Pomponiana, quem in sensum accipienda sint, vidit. H. r. Palibothros) Qui n et reges Palibothros communi appellatione, vt Aegypti Ptolemaeos, appellatos esse auctor est Strabo, L. XV. p. 702. H.

u. A Gange) Retrosus nimirum a Gange ad Indum. Mela Pomp. L. III. c. 7. p. 59. Oras tenent ab Indo ad Gangem Palibothri. Et Plinius ipse mox: Indus statim a Prasiorum gente. H.

x. Regi eorum peditum sexcenta millia) Solinus; l. c. sexaginta millia. Tamen MSS. DC mill. H.

y. Monedes et Suari) Vbi hodie regna Narvar, et Gualeor, et Agra, in vmbilico fere Mogolici Imperii, inter Indum et Gangem. Suari Ptol. L. VII. c. 11. Σαβαγοσ appellatur: Ζερασσηνοι Arriano, in Indicis, p. 523. H.

z. Mons Malleus) Haec verbis iisdem Martianus, L. VI. c. de India, p. 224. et Solin. c. 52. p. 79. Esse tamen id a veritate alienum sciunt ii, qui vel a limine sideralem scientiam salutarunt, terrarumque situs callent. Cum enim ipsa Gangis ostia Tropico Cancrisubiacent, hoc est, ab Aequinoctia-

hieme, aestate in austrum, per senos menses. Septemtriones eo tractu semel in anno apparere, nec nisi xv. diebus, ¹Baeton auctor est *a.*: hoc idem pluribus locis Indiae fieri, Megasthenes. Austrinum polum Indi Dramasa *b.* vocant. Annis Iomanes *c.* in Gangem per Palibothros decurrit inter oppida Methora et ²Clisobora. *d.* A Gange versa ad meridiem *e.* plaga, tinguntur Sole populi, iam quidem infecti, nondum tamen Aethiopum modo ex-
vlti:

1. *Beton Gr.* 2. *Chryfobon. Ch. Cyrifoborca Gr.*

noctiali linea partibus siue gradibus amplius tribus et vicenis: qui fieri de m u m potest, vt mons ille ab ipsis flauii ostiis versus septemtrionem distitissimus, mittat umbras aestate per senos menses versus austrum, cum in solis contingat terris, quae Solem habent a vertice, *diei noctisque pares cum diuidit umbras?* H.

a. Baeton auctor est) Sed fefellit Baetonem astronomica ratio: India enim fere tota circa Cancri Tropicum sita cum sit, totus ei circulus Arcticus perinde ac nobis apparet anno toto, et qui eo circulo continentur, septemtriones: Vulgus Plaustrum vocat, *le Charior.* H.

b. Dramasa) Mathematicis Canopus dicitur. *Dalac.* Distat Canopus seu Canobus vt vet. vocauerunt a polo austrino cir. 39. gr. veteribus, qui versus eam partem

orbis nauigauere, pro Cynosura fuit. Quod quidem velle arbitror Dalecampium: sed diuersum a priore nouerunt mathematici.

c. Iomanes) Forte is est, qui Arriano, in Indicis, p. 515. $\kappa\alpha\iota$ $\Omega\mu\alpha\lambda\iota\varsigma$ corrupte vocatur, pro $\kappa\alpha\iota$ $\text{I}\omega\mu\alpha\upsilon\iota\varsigma$: nam et is in Gangem decurrit. H.

d. Clisobora) Sic emendauimus ex Arriano, in Ind. p. 523. vbi duas magnas Surafenorum vrbes praedicat, $\delta\upsilon\omicron$ $\pi\acute{o}\lambda\iota\alpha\varsigma$ $\mu\epsilon\gamma\acute{\alpha}\lambda\alpha\varsigma$, *Mé-dorá τε καὶ Κλεισόβορα.* In MSS. *Carisobora.* Ex Ortelii Thesauro. dele nunc *Cyrifoborca.* H.

e. Versa ad meridiem) In peninsula Indiae, quae regna Golconde, Bisnagar, Narsinga, Decan, aliaque complectitur: vbi Goa et *Coromandel*, et ora Malabarica. H.

vsti: quantum ad Indum *f.* accedunt, tantum colore praeferunt fidus. Indus statim a Prasiorum *g.* gente, quorum in montanis Pygmaei *h.* traduntur. Artemidorus inter duos amnes XXI. *i.* M. pass. interesse tradit.

XXIII. (XX.) Indus, ¹ incolis Sindus *k.* appellatus, in iugo Caucasi montis, quod vocatur Paropamisus, aduersus Solis ortum effusus, et ipse *l.* vnde viginti recipit amnes. Sed clarissimos, Hydaspem, quatuor alios afferentem: Cantabram, tres. Per se vero nauigabiles Acesinem, et Hypasin *m.*:

qua-
i. Sic et *Cb. Sintbus. Salmas. Sandus ab incolis ap. Gr. et Al.*

f. Quantum ad Indum) Solini Paraphrasis, l. c. *Indo flumini proximantes, versa ad meridiem plaga, ultra alios torrentur calore; deinde vim sideris prodir hominum color.* Quo igitur austrum versus a Gange remotiores fiunt, eo sunt nigriores colore. H.

g. A Prasiorum gente) Quae a Gange, vt diximus, ad Indum pertinet. H.

h. Pygmaei) Solinus, et Martianus ll. cc. In multas orbis regiones, vt solent vagari fabulae, minutum hoc genus hominum disseminatum est. Dari tamen integras pumilionum gentes, tam falsum est, quam quod falsissimum. Brevis staturae causa aestus est, et frigus intensum: quamuis diuersa ratione. Nec tamen hoc in omni fetu euenit. Plurimi Aethiopes proceri sunt. Qui

pufilli ex iis, non Pygmaei tamen, siue cubitales sunt: ad ternos, vt minimum, cubitos excresecunt. H.

i. XXI.) Hoc est, semel et vices centena millia pass. Etiam vltra tricies centena millia hoc interuallum Theodosii Missi producunt, aliique de quibus sect. seq. H.

k. Incolis Sindus) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. At editi *Sandus. Forte, Sintbus.* Nam Auctor Peripli maris Erythraei: *Σίνθος,* inquit, *μέγιστος τῶν κατὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ποταμῶν.* H.

l. Et ipse) Vti de Gange dictum est, sect. sup. H.

m. Acesinem et Hypasin) *Ἀκεσίνης* Arriano, L. VI. Exped. Alex. p. 386. in Hydaspem influit: In Indum Hydaspes. De Hydaspide dictum est, sup. sect. Vide Not.

quadam tamen aquarum modestia nusquam latior n. quinquaginta stadiis, aut altior xv. pass.: amplissimam insulam efficiens, quae Prasiane o. nominatur: et

Rr 2

aliam

Not. et Em. N. LX. (hic pos.) *Acesinen*) Et hic alter Curtii error, qui L. VIII. c. 28. p. 329. in Gangem labi Acesinen tradit, ceteris plane omnibus scriptoribus vetustis dissentientibus. Nam praeter Arrianum a nobis iam laudatum, Festus Avienus in descriptione orbis, v. 1352 — *Vbi magnus sorbet Hydaspes Delapsus summa saxorum mole Acesinem.* Delabi vero in Indum Hydaspem Curtius ipse prodidit. H.

n. *Nusquam latior*) Contra Ctesias in Indicis, apud Photium, in Bibl. cod. 73. p. 144. amnem ait, qua parte angustissimus est, patere stadia XL., qua se latissime diffundit, ducenta: τὸ δὲ πλατύτερον, καὶ διακισίων. Stadia porro ducenta, sunt millia pass. XII. cum quingentis passibus. H.

o. *Prasiane*) A Prasias Indi amnis accolis, quorum ditionis ea fuit, nomen invenit. Haec illa regio est, quam *viridem Aegyptum* Virgilius appellat, illo celebratissimo loco, qui interpretes haec enus mire torfit, Georg. L. IV. v. 287. sqq. *Nam qua Pellaei gens fortunata Canopi Accoliz effuso*

*stagnantem flumine Nilum, Et circum pictis vehitur suarura phaselis: Quaque pharetratae vicinia Persidis urget, Et viridem Aegyptum nigra fecundat arena, Et diuersa ruens septem discurrit in ora, Usque coloratis annis deuexus ab Indis: Omnis in hac certana regio iacit arte salutem. Non sunt audiendi profecto illi, qui vnam hic eandemque regionem Aegypti, quam Delta vocant; septem ipsis versibus describi a vate haud certe loquace existimant, et vicinam ei Persidem dici: Nilumque somniant veteribus creditum, ipsique Virgilio, ab Indis per Persidem decurrere in Aegyptum, aut ab ortu Solis fluere: quam stoliditatem Pindaro, aliisque, nonnemo, sed falso, adscribit. Enimuero duos apertissime diuersosque ac disiectissimos tractus terrarum Virgilius distinguit, alterum, vbi ait: *Nam qua Pellaei gens fortunata Canopo: alterum ibi: Quaque pharetratae vicinia Persidis urget:* deinde tum illos tractus ambos, tum interiacentes regiones colligit vltimo versu, velut epiphonemate: *Omnis in hac certana regio iacit arte salutem.* Sed audaces*

ces ii vicissim, qui versum 291. loco mutant, praeponuntque versui 290. vt versus priores quatuor Nilum quidem, posteriores autem tres Indum describant: vel qui maiore audacia versum illum 291. prorsus expungunt, eo quod ante 290. esse non possit, quin dicatur gens fortunata Canopi, vt circum sua rura vebī pbase-*lis*: sic etiam Aegyptum fecundare nigra arena; quod est certe dictū perabsurdum. Vtrique tamen, viri alioqui docti, non animaduertunt, viridem Aegyptum dici perfrigide, si de Pellaea, hoc est, de Aegypto, quae Africae adiacet, intelligitur. Nam quis non omnino insulfus Poeta viridem Galliam dixerit, viridem Siciliam, vel Italiam, aliamue regionem. Viridem Aegyptum pereruditus ac perquam accuratus vates appellat insulam Prasiānen, quam Indus amnis in ostio efficit, vt Nilus Delta: sic enim illam Graeci appellauere, qui cum Alexandro M. ea loca iustrarunt; vt Europaei, Caput Viride, *le Cap Vert*. Et sic certe Virgilius Prasiānen intellexit, quoniam Graece *πράσιος* viridis est. Auctor Plin. Libro VI. s. 23. Indus, inquit, in iugo Caucasī montis — — aduersus Solis ortum effusus — — amplissimam insulam

efficiens, quae PRASIANE nominatur: alteram minorem, quae Patale. Non igitur exornauit epitheto, sed nomine proprio designauit Virgilius insulam, cum Viridem Aegyptum dixit: cum sit re ipsa Viridis insula Latine, Graece Πρασιανή. Idcirco enim Viridem Aegyptum acute ac ingeniose Pellaeae opponit, quod hanc Indus fecundat, vt Delta Nilus: et quod fuere olim septem Indi amnis aluei, vt Nili: quamuis oppleti limo plures fortassis hodie sunt, quemadmodum ipsiusmet Nili ostia vix hodie tria supersunt: Denique quia papyrus Indus, vt Nilus, suppeditat: ex qua papyraceae naues, et arma menta Nili, hoc est, Niliacis similia quondam fierent, teste eodem Plinio, s. 24. Adde etiam Patalen insulam, alueo disinctam a Prasiāne, in ipsis faucibus Indi, TRIQVETRA figura esse, eiusdemque Prasiānae gentis, vt idem docet. Vnde (vt quidem refert Arrianus, a nobis laudatus,) ob similitudinem Aegyptii Delta, cui magnitudine par est, Patale appellata est, hoc est, Delta, Indorum lingua. Non potuit igitur, vt Prasiānae gentis insulas designaret, quas Indus efficit, vti feliciore translatione aut circumlocutione vates, quam si Viridem Aegyptum diceret: inanes

aliam minorem, quae Patale. p. Ipse per XII. XL. q. M. p. (parcissimis auctoribus) nauigatus, et quodam Solis comitatu in occasum versus, oceano infunditur. Mensuram in ora ad eum ponam, ut in-

Rr 3

venio,

1. Paucissimis. M.

inanesque de hoc loco Criticorum concertationes sunt, qui secus accipiunt. Indus enim amnis et a coloratis vsque, hoc est, ab ea vsque regione, in qua sunt Indi nigri cursum, qui erat versus ortum, ut diximus, abruptit deuexus in Austrum: (siquidem, ut Plinius ait, s. 22. a Gange versa ad meridiem plaga, tinguntur Sole populi: et quantum ad Indum accedunt, tantum colore praeferrunt sidus:) vnde arenam quoque, quam voluit Indus, poeta nigram finxit, et viderem Aegyptum, hoc est, insulam Prasianen idem fluuius fecundat, et idem denique vicinia Persidis, hoc est, non vicinam Persidem, sed vicinam Persidi regionem vrget. Nam, ut Plinius ait, Plerique ab occidente Indiam non Indo amne determinant, sed adiiciunt quatuor satrapias, Persidi vtique vicinas, et inter Persidem Indumque positas. Ex eorum se numero vates esse ingeniose admonet. Alioqui si vicinia feminino genere in recto casu intelligitur; certe neque quid illa vrgeat coniectari

excogitando potest; neque vtra vicinia Persidis hic designetur, vtrum quae solem occiduum respicit, an quae exortiuum. Quid quod nec tellus vrgeret quidquam Latine dici potest, sed amnis rectissime. Itaque poetico vsu vicinia neutro genere dixit vates, ut Plin. L. V. s. 12. confinia. Quamuis ipsa illius aetas viciniam feminino quoque genere dixerit, teste Horatio, L. I. ep. 17. in ipsa clausula, vicinia rauca reclamatur. H.

p. Patale) Ipsa insula Παταληνη, oppidum Παταλα Straboni, L. XV. p. 701. Παταλα Ptolemaeo, L. VII. c. 1. Πατάλη Stephano, Aegyptio Delta magnitudine par, vnde et id insulae ei quoque nomen, Patala Indorum lingua Delta significante. Arrian. L. exp. Alex. p. 319. H.

q. Ipse per XII. XL.) Nauigatur, inquit, Indus, per duodecies centena quadraginta millia passuum; atque haec quidem breuissima omnium mensura est, quae apud auctores existet. H.

venio, generatim, quamquam inter se nullae ¹congruunt. Ab ostio Gangis ad promontorium Calingôn *r.*, et oppidum ²Dandagula ³DCXXV. M. pass. *s.* Ad Tropina XII. XXV. M. *t. p.* Ad Perimulae *u.* promontorium, vbi est celeberrimum Indiae emporium, DCCL. *x.* Ad oppidum in insula *y.*, quam supra

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. congruant Gr. et Al.

2. Dandaguda. Cb. 3. DCCXXV. Gr. et Al.

r. Calingôn) Hoc est, Calingarum, quos ad ostium occidentale Gangis positas esse diximus superiore sect. H.

s. DCXXV. mill. pass.) Vide Not. et Em. N. LXI. (hic consp.) DCXXV. M. pass. Ad Tropina XII. XXV. mill. pass.) Priorem numerum DCXXV. M. pass. restitui-
mus ex fide R. 1. 2. Colb. 1.

2. Paris. Posteriorem intactum reliquimus, etsi duodecies illa centena millia redundare fortassis cuius iam merito videantur: quandoquidem, ut illa penitus detrahantur, ex singularibus tamen summis quae reliquae erunt, plane summa illa vniuersa colligitur, semel et vicies centenum millium: quod spatium interesse Gangem inter et Indum, Artemidorus scripsit, ut dictum est in calce sectionis superioris. Laboramus tamen ut inducamus ei numero spongiam, tum quod exemplaria

omnia vno illum consensu exhibent, tum quod ipse Plinius admonet, nullas inter se duorum scriptorum in his terris mensuras congruere. Et sane Missi Theodofii id interuallum tricies centenis ac XXX. millibus metiuntur. Summa vero Pliniana erit, si valet is numerus, ter et tricies centenum, XXV. millium. H.

t. XII. XXV. mill.) Hoc est, duodecies centena XXV. mill. *p.* H.

u. Ad Perimulae promontorium) Quod cum interdum ambitur mari, insula fit. Tzetzes, Chil. XI. hist. 375. v. 459. Ἐν τῇ θαλάσῃ τῇ Ἰνδῶν, ἐν νήσῳ Περιμούδῃ. Περιμούδην quoque vocat Aelian. Hist. Anim. L. XV. c. 8. H

x. DCCL.) Subintellige, millia pass. H.

y. Ad oppidum in insula) Quam Indus facit, ut proxime ante diximus.

pra diximus Patalam, DCXX. M. p. Gentes montanae inter eum et Iomanem & Cefi, Cetriboni filueftres: deinde Megallae, quorum regi quingenti elephantum, ¹ peditum equitumque numerus incertus: Chryfei, Parafangae, Afangae a., tigri fera scatentes. Armant peditum xxx. mill. elephantos ccc. equites dccc. Hos includit Indus, montium corona circumdatos et folitudinibus per ² DCXXV. M. Infra folitudines, Dari, Surae, iterumque folitudines per ³ CLXXXVII. mill. paff. plerumque arenis ambientibus haud alio modo, quam infulas mari. Infra deferta haec Maltecorae, Singae, Marohae, Rarungae, ⁴ Moruni. Hi montium b. qui perpetuo tractu ⁵ oceani orae praetenti, incolae, liberi et

Rr 4

regum

1. *Peditum et equitum M.* 2. *Sic et Cb. DCXXXV. Gr. et Al.* 3. *Sic ex MSS. em. Hard. CLXXXVIII. Gr. et Al.* 4. *Sic ex MSS. em. Hard. Morunes, Masuae, Pagungae. Iam hi montium etc. Gr. et Al. Pagungiae, Laelii. Hi montium. V.* 5. *Sic ex MSS. em. Hard. oceani oram tenent incolae Gr. et Al.*

z. *Inter eum et Iomanem*) Inter Indum et Iomanem, versus septemtrionem, amplius duodecies centenibus millibus paffuum a mari, uti ex feft. fuper. colligitur. H.

a. *Afangae*) R. I. 2. Colb. I. 2. Parif. *Afmagi*. Gentium deinceps et nominum quae occurrent plurima, nec certa ftatui fcriptura potest, aliorumue fcriptorum fuffragio comprobati: nec proprius fingulorum defignari fitus: cum nulla fatis clara eius rei exftent veftigia vfpiam. H.

b. *Hi montium qui perpetuo tractu, &c.*) Lege: *Hi montium, qui perpetuo tractu Oceani orae praetenti, incolae, liberi et regum expertes.* Hi populi, quos ibi enumeravit, montium funt incolae, qui perpetuo tractu orae Oceani praetenti funt. *Salmaf.* 995. a.

Hi montium) Enumerati proxime populi, montium incolae funt, qui perpetuo tractu orae oceani meridionalis Indiae praetenti funt. Solinus: *Hi quibus est vicinus oceanus, sine regibus degunt.*

regum expertes, multis vrbibus montanos obtinent colles. Nareae deinde *c.*, quos claudit mons altissimus Indicorum Capitalia. Huius incolae, alio latere late auri et argenti metalla fodiunt. Ab iis Oraturae *d.*, quorum regi elephantum quidem decem, sed amplae vires peditum: ¹ Varetatae *e.*, qui sub rege elephantos non alunt, fiducia equitum peditumque. Odomboerae, Salabastrae. Horatae vrbe pulchra, fossis palustribus munita: per quas crocodili, humani corporis auidissimi, aditum nisi ponte non dant. Et aliud apud illos laudatur oppidum Automela *f.*, impositum litori, quinque annuum in vr. um confluente concursu, emporio nobili. Regi eorum elephantum M. DC. peditum CL. M. equitum quinque M. Pauperior Charmarum rex elephantos LX. paruasque reliquas vires habet. Ab iis gens Pandae *g.*, sola Indorum regnata feminis. Vnam Herculi sexus eius genitam ferunt, ob idque gratiorem, praecipuo regno donatam. Ab ea *h.* deducentes

1. *Suarataratae. Cb.*

c. Nareae deinde.) Qui mox enumerantur populi ad Indum vsque, obtinuisse arbitror peninsulam eam meridionalis Indiae, quae regna *Bisnagar, Decan, Calcut,* etiamque Coromandel Malabaricamque complectitur. H.

d. Oraturae.) R. I. 2. *Oratae.* H.

e. Varetatae.) Colb. I. 2. *Suarataratae.* Et qui Salabastrae mox vocantur, ii sunt, opinor, quos Diod. Sic. Bibl. L. XVII. p. 568. *Σαυβάσας* vocat. H.

f. Automela.) R. I. 2. Colb. I. 2. Par. Cambaya *Automula.* Hodie regni cognominis caput. H.

g. Ab iis gens Pandae.) Haec Solinus iisdem verbis, c. 52. p. 79. et Martian. L. VI. c. de India, p. 224. Arrianus item in Indicis, p. 524. *Πανδαίη χώρα.* Stephanus: *Πανδαί, ἑθνος Ἰνδικόν.* Sedes his olim, vbi nunc peninsula *Guzurate,* Cambayam inter et Indum amnem. H.

h. Ab ea deducentes originem imperitant ccc. oppidis,
pedi-

centes originem imperitant ccc. oppidis, peditum
 cl. mill. elephantis quingentis. Post hanc trecen-
 tarum vrbium Syrieni, Derangae, Posingae, Buzae,
 Gogiarei, Vmbrae, Nereae, Brancofi, Nobundae,
 Cocondae, Nefei, Pedatrirae i., Solobriasae, ¹ Olo-
 strae ² Patalen insulam k. attingentes: a cuius ex-
 tremo litore ad Caspias portas ³ XIX. XXV. l. M.
 produntur. ⁴ Hic deinde accolunt Indum m. ⁵ ad-
 versum euidenti demonstratione Amatae, Bolingaen.,
 Gallitalutae o., Dimuri, Megari, ⁶ Ordabae, Me-
 fae.

Rr 5

1. Orostrae. Ch. 2. aliis Petalem. 3. Sic em. Hard.
 XVIII. XXV. Gr. et Al. 4. Hinc Gr. 3. ad-
 versus eos euidenti. V. 6. Ardabae. Chiff.

peditum cl. m. Elephantis d) Scribendum, Ab ea ducentes originem imperitant ccc. oppidis, peditum cxxx. m. ex Arriano in Indica historia, vt constabit libro septimo capite tertio. Pint.

i. Pedatrirae) R. i. 2. Colb. i. 2. Palatirae, Salobriasae, Orostrae. Inter Indum et peninsulam proxime appellatam, hi sedes habuere. H.

k. Patalen insulam) In Indi ostiis, vt dictum est supra. H.

l. XIX. XXV.) Hoc est, decies ac nouies centena, et XXV. mill. p. H.

m. Accolunt Indum aduersum euidenti demonstratione.) Toletanum archetypum, Accolunt Indum aduersus eos cadente demonstratione. Minus corrupte legetur, Accolunt Indum aduersum scandentes.

vt vitiosum verbum, demonstratione, digerendum videatur in syllabas, quae cum sequentibus populos Indiae significant. Suffragantur huic lectioni verba illa quae paulo post subtexuntur, Transgressisq; Indum, et cum eo decurrentibus. Pint.

Indum aduersum) Aduersi fluminis ripas insident, orientali latere, versus Aquilonem et Eurum, populi, inquit, quorum iam proclivius multo est nomina situsque demonstrare. Haec Indo-Scythia Ptolemaei est, L. VII. c. i. H.

n. Bolingae) Stephanus, p. 189. Βολιγγαί, ἔθνος Ἰνδικόν, ex Dionysio, L. X. Bassaricorum. H.

o. Gallitalutae) Taluctae superiore sect. laudati. H.

fae. Ab his Vri *p.*, Sileni: mox deserta in ccl. mill. *p.* Quibus exsuperatis. Organagae, Abaortae, Sibarae *q.*, Suertae: et ab iis solitudines prioribus pares. Dein Sarophages, Sorgae, ¹ Baraomatae, ² Vmbrittaeque, quorum xii. nationes, singulisque binae vrbes. Afeni *r.* trium vrbium incolae. Caput eorum Bucephala *s.*, Alexandri regis equo (cui fuerat hoc nomen) ibi sepulto conditum. Montani super hos Caucaſo ſubiecti, Soleadae, Sondrae: tranſgreſſiſque Indum *t.*, et cum eo decurrentibus Samarabriae, Sambruceni, ³ Biſambritae, Ofii, Antixeni, Taxillae *u.*, cum vrbe celebri, iam in plana demifſo tractu, cui vniuerſo nomen Amandae. Populi quatuor, ⁴ Peucolaitae *x.*, Arſagalitae, Geretae,

1. Baragomatae, Vmbritae. V. 2. Gumbritae Gr. 3. Sic et Ch. Briſabritae Gr. et Al. 4. Peucolitae. Ch.

p. Ab his Vri) Ad eaſdem Indi ripas, aduerſo flumine, verſus amnis ortus, latere orientali. H.

q. Sibarae) Forte Σιβαι ἔθνος Ἰνδιῶν Stephani. H.

r. Aſeni) Non ſunt Arriani L. IV. de Exp. Alex. p. 311. Ἀσσηκανοί. Hi enim cis Indum amnem, iuxta Baſtrianos: Aſeni trans amnem ſiti. H.

s. Bucephala) Τὴν Βουκεφάλαν vocat Arrianus, L. V. de Exp. Alex. p. 351, trans Indum amnem, ad Hydaspis ripam, quem ſitum ei et Ptol. aſſignat, L. VII. c. 1. Haec referunt quoque Solinus, c. 45. p. 74. et Gellius, L. V. c. 2. Eadem Alexandria quoque appellata eſt, vt reſert Au-

ſtor Peripli maris Erythraei. H.

t. Tranſgreſſiſque Indum) Ad citeriorem ripam, quae ſpectat Solis occaſum: verſus mare ſecundo flumine occurrunt deinceps qui ripae infident, hoc ordine populi, Sambruceni etc. H.

u. Taxillae) Taxillae regis ditionem inter Cophenem et Indum pariter ſtatuit Arrianus, Exp. Al. L. IV. p. 291. quamquam primaria regni ſedes fuerit vltra Indum, vt diximus ſ. 21. ripae, vt credo, orientali impoſita. H.

x. Peucolitae) In R. I. 2. Colb. I. 2. Pariſ. Peucolitae, Arriano, l. c. Πευκελαῶτις χώρα, inter Indum pariter et Cophetem: quam iis ſedem

retae *y.*, Afoi. Etenim plerique ab occidente *z.* non Indo amne *a.* determinant, sed adiiciunt quatuor Satrapias, Gedrosos, Arachotas, Arios, ¹Paropamisadas, (XXI.) ultimo fine Cophete *b.* fluio: quae omnia Ariorum esse *c.*, aliis placet. Nec non et Nysam *d.* urbem plerique Indiae adscribunt, montem-

1. Paropamisadas. XXI. Ultimo etc. Gr. et Al.

dem Plinius quoque assignat.
H.

y. Geretae) Forte rectius Gereatae, de quibus Steph. p. 208. Γήραια πόλις Ἰνδικῆ — τὸ ἐθνικὸν, Γηραιάτης. H.

z. Etenim plerique ab occidente, etc.) Lege: Etenim plerique ab occidente non Indo amne determinant, sed adiiciunt quatuor Satrapias, Gedrosos, Arachotas, Arios, Paropamisadas, ultimo fine Cophete fluio; quae omnia Ariorum esse aliis placet. Sic ille locus continuatim legendus est. *Salmaf.* p. 794. b.

a. Non Indo amne) Non Indiam plerique, inquit, Indo amne claudunt, sed Cophete, qui ab Indo diffusus passuum millibus sexaginta, ut dictum est f. 21. adscribuntque praeterea Indiae satrapias quatuor, Gedrosos, Arachotas, Arios, et Paropamisadas. De his satrapiis inferius sect. 25. H.

b. Cophete) Κώφης est Straboni, L. XV. p. 697. ubi τὸν Κώφην vocat. Festo Avieno, v. 1354. Cophes. H.

c. Ariorum esse.) Laxiore nunc vocabulo utitur, pro *Arianorum*. Est enim Ariam inter et Arianam, Ariosque et Arianos discrimen. Aria strictius accepta habet ab ortu Paropamisadas, et Arachotas: a meridie Drangas et Gedrosos. Hi postquam ab Ariis subacti sunt, in communem omnes appellationem venere: et Ariorum satrapiae siue ditionis, Ariamque dici coeperunt Gedrosi, Arachotae, et Paropamisadae. Ut vero ab Ariis Ariani; sic etiam a Sogdiis Sogdiani, a Bactriis Bactriani, aliique cognominati sunt. H.

d. Nec non et Nysam) Sic etiam Mela Pomp., L. III. c. 7. p. 59. Accepit a Plinio Solinus, c. 52. p. 74. et Martianus, L. VI. p. 224. Pomponius eleganter: *Urbium*, inquit, *quas incolunt, Nysa est clarissima, et maxima: Montium, Meros, Ioui sacer. Famam hinc praecipuam habent, quod in illa genitum, in huius specu Liberum patrem esse arbitrantur nutritum: unde*

temque Merum, Libero patri sacrum: vnde origo fabulae, Iouis femine editum. ¹Item Astacanos e. gentem, vitis, et lauri, et buxi, pomorumque omnium in Graecia nascentium fertilem. Quae memoranda, et prope fabulosa, de fertilitate terrae, ac genere frugum arborumque, aut ferarum *f.*, aut volucrum, et aliorum animalium traduntur, suis quaeque locis in reliqua parte operis commemorabuntur. Quatuor vero satrapiae mox paulo, ad Taprobanen insulam festinante animo. Sed ante sunt aliae *g.*, Patiale, quam significauimus in ipsis faucibus Indi, triquetra *h.* figura, ²CCXX. i. M. passuum

1. Inde *Aspagonos*, *Cb. Aspagonas* Gr. et Al. 2. CXXX. V.

de Graecis auctoribus, ut femori Iouis insurum dicerent, aut materia ingessit, aut error. Μηρός Graecis femur est. Arriano, de Exp. Al. L. V. p. 313. Νύσσα πόλις, inter Cophenem et Indum, μεταξὺ τοῦ τε Κωφηνός καὶ Ἰνδοῦ. De ea fabula multi multa dixere, inprimisque Philostratus, de vita Apoll. L. II. c. 4. p. 65. Diodorus, Bibl. L. II. p. 123. Theophr. Hist. L. IV. c. 4. aliique. H.

e. Item *Astacanos*.) Vide Not. et Em. N. LXII. (hic adi.) Item *Astacanos*) R. I. 2. Colb. I. 2. Par. Chiff. *Aspagonos*. Editi, *Aspagonas*. Ex Strabone et Arriano *Astacanos* restituimus, quos illi inter Indum et Cophetem statuunt: quibus annibus comprehensae regiones Indiae, ut Plinius praemonet,

adscribebantur a plerisque. H.

f. Ac genere frugum arborumque aut ferarum.) Apographon Toletanum, non, aut ferarum legit, sed *auiferarum*: ut scribendum videatur *laniferarum*. Nam de Indicis arboribus lanam ferentibus frequens Plinio mentio. Tradit id quoque Strabo libro xv. ex relatione Nearchi. *Pintian*.

g. Sed ante sunt aliae) Aliae insulae prius memorandae. H.

b. *Triquetra*) Vnde et Delta ei nomen, ut diximus. H.

i. CXX. mill. pass. latitudine) Insulam facit amnis in ipso ostio in duos alueos diuisus: quos in ipsa basi figurae triquetrae quam exhibent, distare a se inuicem mille stadiis et octingentis

Near-

fuam latitudine. Extra ostium Indi, Chryse, et Argyre *k.*, fertiles metallis, vt credo. Nam quod aliqui tradidere *l.*, aureum argenteumque iis solum esse, haud facile crediderim. Ab iis *xx. M. p. m.*

Cro-

Nearchus aiebat apud Strabonem, L. XV. p. 701. hoc est, passuum millibus CCXXV. H.

k. Chryse et Argyre) De vtriusque insulae, et Chryses praesertim situ, discrepantes auctorum sententiae faciunt, vt vatum potius somnia quaedam esse, quam vera orbis loca videantur. Quin ipse Plinius aliorum relatu, ac fama vulgi, cuius nec haberi se sponforem cupit, non certis auctoribus ea nomina a se commemorari aperte satis significat. Plinium ad verbum hic transcribit auctor libri de Mensura orbis terrae. H.

l. Quod aliqui tradidere) Etiam Pomp. Mela, L. III. c. 7. p. 59. *Ad Tamum (promontorium est quod Taurus attollit,) insula est Chryse: ad Gangem, Argyre. Altera auri soli, (ita veteres tradidere:) altera argentei: atque ita, vt maxime videtur, aut ex re nomen, aut ex vocabulo ficta fabula est.* H.

m. Ab his xx. M. pass. Crocale. Ab ea XII. M. pass. Bibaga) Scribendum, Crocala neutro genere, non Crocale: et Bibacta, non Bibaga, ex Arriano vtrumque in Indica

historia, qui et Bibactam ait ostrearum fertilem esse: quod et hic Plinius. Non alienum fuerit commonere hoc loco lectores, hanc Arriani Nicomediensis Indicam historiam, cuius testimonio subinde vtor, pro adespota, hoc est incerti auctoris, citari ab Hermolao. In quo puto eum errare. Nam de opere altero eiusdem Arriani, quod Alexandri bellum aduersus Darium literis mandauit, neque Hermolaum, neque vllum omnino alium dubitare video. Atqui in hac ipsa Indica historia, cui nullum Hermolaus assignat dominum, non semel Arrianus prioris illius historiae tanquam a se compositae meminit. Quod si in antiquis aliquot codicibus titulo ea constructio careat, negligentiae id librariorum tribuendum est. Nam nos duos peculiare habemus Arriani codices scriptos et antiquissimos, quibus vtrumque opus continetur, cum titulo Arriani in vtroque opere. Itaque non est quod Hermolaus aliisue quispiam de auctore Indicae historiae ambigat. *Pint.*

Ab iis xx. M. pass. Crocala)

Crocala. Ab eâ XII. M. p. Bibaga *mm.*, ostreis et conchyliis referta. Deinde ¹ Toralliba *n.* IX. M. p. a supra dicta, multaeque ignobiles.

XXIV. (XXII.) Taprobanen *o.* alterum orbem terrarum esse, diu existimatum est, Antichthonum *p.* appellatione. Vt liqueret insulam esse, Alexandri Magni aetas resque praestitere. Onesicritus *q.* classis eius praefectus, elephantos ibi maiores bellicosioresque, quam in India, gigni scripsit: Megasthenes flumine diuidi, incolasque Palaeogonos *r.* appella-

1. Coralliba. *Ch.*

la) In MSS. Ab iis XX. M. pass. latitudinem Crocala: et Auctor libri de Mensura orbis terrae: Plinius Secundus in libro sexto in oceano Indico insulas fieri ita monet: - - Ab his XX. M. passuum latitudine Crocale, ab eaque XII. Bibaga, ostreis ac conchulis referta: deinde Oralliba, VIII. a supra dicta, multaeque ignobiles. Insulae nomen, Arriano, τὰ Κρόναλα, νῆσος ἀμμώδης, insula arenosa. Situs, contra Arabii fluminis ostia, ipsamque Carmaniam, atque adeo citra Indum amnem. Sic ille in Indicis, p. 551. H.

mm. Bibaga) Βίβακτα νῆσος Arriano, l. c. ostreis praecipuae magnitudinis referta insula. H.

n. Toralliba) R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. Coralliba. H.

o. Taprobanen.) Ταπρο-

βάνη, Straboni, L. XV. p. 690. Mela Pomp. L. III. c. 7. p. 59. Taprobane, inquit, aut grandis admodum insula, aut prima pars orbis alterius Hipparcho dicitur, etc. Cum orbem alterum audis, continentem terram intellige, non insulam. A Plinio Solinus haec descripsit, c. 53. p. 83. Ipsa porro Taprobane hodie Ceylan, in finu Gangetico, le Golfe de Bengala, contra Narsingae regnum: non ut quidam arbitrati sunt, Sumatra. H.

p. Antichthonum) Hoc est, Antipodum. H.

q. Onesicritus) Solinus, l. c. et Martianus, L. VI. c. de India, p. 224. Aelianus item, Hist. Anim. L. XVI. c. 18. H.

r. Palaeogonos) Hoc est, priscos: quo modo Arcades appellari se προσεληνους volebant. H.

pellari, auri margaritarumque grandium ¹ fertiliores, quam Indos. Eratosthenes et mensuram prodidit s., longitudinis VII. M. stad. t. latitudinis quinque M. nec vrbes esse, sed vicos septingentos. u. ² Incipit x. ab Eoo mari, inter ortum occasumque Solis Indiae praetenta, et quondam credita y. xx. dierum nauigatione a Prasiāna gente distare z.: mox quia

1. Fertiliorem quam India. 2. Ab his verbis in manuscripto incipit aliud caput.

s. Eratosthenes et mensuram prodidit longitudinis VII. M. stadiorum, latitudinis v.) Scribo latitudinis D. ex Stephano. Nec me fugit Martianum et Solinum, quinque millia, in Plinio legisse. Sed apud me pluris multo est Stephani auctoritas: immo, ut verum fatear, huius maxima est, illorum fere nulla. Pint.

t. Longitudinis VII. M. stad.) Hoc est, miliarium DCCCLXXV. Vide Not. et Em. N. LXIII. (hic coll.) Longitudinis VII. M. stad. latitudinis quinque) Sic libri omnes editi, et manu exarati. Sic ipse Solinus, c. 53. p. 83. et Martian. L. VI. c. de India, p. 224. Sic etiam Aelian. Hist. Anim. L. XVI. c. 18. Καὶ μῆκος μὲν ἔχειν σταδίων ζ', πλάτος δὲ ε'. Quamobrem qua fide Strabo, L. XV. p. 609. ex Eratosthene longitudinem eius octo millibus stadiorum cir-

cumscribat considerandum, μῆκος μὲν, ὡς ὀκτακισχίλιων σταδίων. H.

u. Vicos septingentos) Aelianus, l. c. DCCCL. κώμας πεντήκοντα καὶ ἑπτακοσίας. H.

x. Incipit) Haec iisdem verbis Solin. l. c. H.

y. Et quondam credita) Referenti Onesicrito id creditum testatur Strabo, L. XV. p. 691. H.

z. A Prasiāna gente distare, &c.) Leg. a Prasiāna gente distare, quia papyraceis nauibus, armamentisque Nili peteretur, mox ad nauium nostrarum cursus septem dierum interuallo taxata. nauigatione taxata septem dierum interuallo. An Papyraceas naues vocat Plinius, non ex papyro factas; sed quae vela ex libro papyri haberent? Salmaf. pag. 110. b.

A Prasiāna gente) Quae a Gange ad Indum vsque recto cursu protenditur. H.

quia papyraceis *a.* nauibus, armamentisque Nili peteretur, ad nostrarum nauium cursus, VII. dierum interuallo taxato. Mare interest *b.* vadofum, senis non amplius altitudinis passibus, sed certis *c.* canalibus ¹ ita profundum, vt nullae ancorae fidant *d.*: ob id nauibus vtrimque prorae *e.*, ² ne per angustias *f.* alvei circumagi sit ³ neceffe *g.*: Magnitudo *h.* ad terna millia

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. adeo Gr. et vulgg.

2. ne per angustias alucum (sub. nauium) circumagi. Pint. 3. neceffe: magnitudo autem ad nauium foros. Sid. ex Cb. sit neceffe. Siderum in nauigando etc. Gr. et Alii omiffis reliquis verbis.

a. Mox quia papyraceis nauibus armamentisque Nili peteretur ad nostrarum nauium, etc.) Sensus verborum manifeste proclamat particulam, mox non tenere suum locum. Legendum itaque sentio, quia papyraceis nauibus, armamentisque Nili peteretur. Mox ad nostrarum nauium, etc. Pint.

Quia papyraceis) Quia nauibus tantum ex papyro textis, armamentisque, siue funibus, ex libro papyri, qualem Nilus suppeditat, tunc ea insula petebatur, earum tarditas adeo nostrarum, inquit, nauium, hoc est, maiorum, quales sunt Romanae, celeritate vincitur, vt iam non XX. sed VII. dierum interuallo iter istud taxetur a Prasiana gente ad Taprobanen: quod Eratosthenes quidem, qui Ptolemaei tertii temporibus vixit, exploratum habuit, vt Strabo refert, p. 690. H.

b. Mare interest) Solin. et Mart. II. cc. H.

c. Sed certis canalibus adeo profundum, vt nullae anchorae fidant) Sidere anchorae dicuntur, quae in fundo fixae haerent, ita naues sidere dictae, quae in vadis haerent. Salmas.

d. Ancorae fidant) Ad profundi illius ima nequeunt pertinere, inquit Solin. l. c. H.

e. Ob id nauibus vtrimque prorae ne per angustias, &c.) Per alueum intelligit canallem profundum et angustum, qui certis locis illius maris occurrebant. Salm.

f. Ne per angustias) Propter canalium angustias certis in locis circumagi nauigia non poterant: idcirco ita aedificabantur, vt proras vtrimque haberent, quo possent vtraque fronde appellere. H.

g. Circumagi sit neceffe: magnitudo alterna millia ad forum)

millia amphorûm. Siderum *i.* in nauigando nulla obseruatio. Septemtrio *k.* non cernitur; sed volucres secum vehunt, emittentes saepius, meatumque earum *l.* ¹ terram petentium comitantur. Nec plus *m.* ² quaternis mensibus ³ anno nauigant. Ca-
vent

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. terrarum Tol. terras pet. Gr. et Al. 2. quam ternis Gr. et Al. 3. mensibus in anno Gr. et Al. Sed in, non legitur in M. neque in Ch.

forum.) Postrema verba quia nimis corrupta sunt, omittuntur in omnibus editis exempl. sed comparent in scriptis. Salmaſſus legit: *magnitudo alterna ilium ad forum.* Nugae. Plinius scripsit: *Magnitudo ad terna millia amphorûm.* Sic Cic. lib. III. epist. Lentulus facit mentionem nauium onerariarum, *quarum nulla minor erat duum millium amphorum.* Sic et apud Liu. nauis trecentarum amphorarum. Capacitatem enim nauium olim per amphoras aut per modios indicabant. Vide *Isaac. Vossium* in Melam, p. 280.

b. Magnitudo) Vide Not. et Emend. N. LXIV. (paulo post) Amphorûm pro Amphorarum, et Liuius dixit, teste Sosipatro, L. I. p. 41. et Cicero, Epist. L. III. *Magnitudo ad terna millia amphorûm*) Haec verba sic exhibent MSS. codd. R. I. 2. Colb. 1. 2. Paris, *Magnitudo alterna millia ad forum:* Eadem, quod nihil sanationis accipere posse viderentur. Vol. II.

tur, in omnibus editis libris praetermissa. Plana est et explicatu facilis nostra emendatio: nauigia eiusmodi non maioris ponderis capacia fuisse, quam trium millium pondo amphorarum. Sosipater Charisius, Instir. Gram. L. I. auctor est Plinium, libro sexto Dubii sermonis, *amphorûm* dixisse, pro *amphorarum*. Capacitatem nauium per modios et amphoras explorare, moris fuit olim, hodieque perseverat. H.

i. Siderum) Solin. et Martian: II. cc. H.

k. Septemtrio) Polus septentrionalis. Diod. Sic. Bibl. L. II. p. 141. praeterea laudatos. H.

l. Meatumque earum) Sciunt nautae aues volatu terram petere solere: quamobrem quo illae abeunt, in eam partem ipsi quoque cursum dirigunt, flectuntque nauigia. Martian. l. c. *Auium quas vehunt, volatus sequuntur.* H.

m. Nec plus, quam ternis mensibus, &c.) Sic legas: Ss Nec

vent a solstitio maxime centum dies, tum illo mari hiberno *n.* Haecenus *o.* a priscis ¹ memorata: nobis diligentior notitia Claudii principatu contigit, legatis etiam ex insula aduectis. Id accidit hoc modo: Annii Plocami, qui maris Rubri vectigal a fisco redemerat *p.*, libertus circa Arabiam nauigans, Aquilonibus *q.* raptus praeter Carmaniam, xv. die Hippuros portum eius *r.* inuectus, hospitali regis clementia sex mensium tempore imbutus alloquio *s.*,
per-

1. Memorata. Nobis diligentior notitia, etc. Ver. et M.

Nec plus quaternis mensibus in anno nauigant. Salmas. p. 116. 117. a.

Nec plus quaternis) Vide Not. et Em. N. LXV. (hic pos.) *Nec plus quaternis)* Ita Solinus, c. 53. p. 83. et Capella, L. VI. c. de India, p. 224. Codices quoque vetusti R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. etc. In libris editis haecenus perperam quam ternis. H.

n. Hiberno) Concitatum maxime tempestatibus mari, ut sit in nostro orbe iterumque per brumam. H.

o. Haecenus) Solinus haec totidem verbis, l. c. H.

p. A fisco redemerat.) Ab Imperatore, cuius pecunia Fiscus vocabatur: ut populi, aerarium. Fuit Arabia inter eas prouincias, quae Augusto sortito obtigerant, ut fere ceterae in limitibus imperii constitutae: permittit sae populo reliquae. Vide Suet. in Aug. c. 47. H.

q. Aquilonibus) Non Aquilone dixit, ne forte Aquil-

lonem proprie dictum intellexeret, qui inter septentrionem spirat, et exortum Solis aestiuum: sed Aquilonibus, hoc est, tempestatibus, quocum illae vento concitentur; quo sensu Maro cecinit, Aen. L. IV. *et mediis properas Aquilonibus ire per altum.* Non Aquilone sane ex Africa in Italiam, sed ex Italia potius in Africam opportuna nauigatio est: ex Arabia Taprobanen Coropos, siue Argeste, quam Aquilone, itur. Sed et hibernus Aquilo Corus dictus est, L. II. f. 47. H.

r. Hippuros portum eius.) Taprobanes nimirum, Ἰππυροῦς portum vocat: qua in voce superesse vestigia nominis Ophir, in Graecam speciem sic transformati, credit Bochartus, Geogr. S. L. l. c. 46. H.

s. Imbutus alloquio) Sermonem edoctus, inquit Solin. l. c. H.

percontanti postea ¹ narravit Romanos et ² Caesarem. Mirum in modum *t.* in auditis iustitiam ille suspexit, quod pares pondere denarii essent in captiua pecunia, cum diuersae imagines indicarent a pluribus factos. Et hoc maxime sollicitatus ad amicitiam, legatos quatuor misit, principe eorum Rachia. Ex iis cognitum *u. d.* esse oppida, portum contra meridiem, appositum oppido Palaesimundo *x.*, omnium

S s 2

ibi

1. Sic quoque *Ch. Enarravit Gr. et Al.* 2. *Caesarem. Rex autem mirum in modum inter audita iustitiam Romanorum suam suspexit. Longol. et V.*

t. Mirum in modum in auditis iustitiam ille suspexit, quod pares pondere denarii, etc.) Non in auditis iustitiam suspexit ille, sed in visis. Nam denarios illos in captiua pecunia vidit, qui pares erant pondere, licet diuersis vultibus signati. Vide *Salmas. p. 1117. b.*

In auditis') Ex iis quae audierat, id vnum maxime suspexit: quod nimirum pecunia, quae capta cum ipso erat, ut ait paraphraestes Solinus, tamen signata disparibus foret vultibus, parem tamen haberet modum ponderis. Quam haec praepostere *Salmasius* interpretetur, in *Solin. p. 1117.* si satis est otii, vide. Legis latae de probando denariorum pondere, *Plinius* meminit, *f. 46.* Nos quoque Romanos denarios plures appendimus, et plane pares pondere, ne leui quidem

vel vnus graui, ut vocant, discrimine, mirati sumus. *H.*

u. Ex iis cognitum d. esse oppida, portum contra meridiem adpositum oppido Palaesimundo omnium ibi clarissima ac regiae cc. plebis.) Cum linea supraducta ducenta millia plebis urbanae in eo oppido fuisse dicit. Longe maior numerus plebis fuit Seleuciaae Babyloniae, de qua idem *Plinius*; *ferunt et plebis urbanae dc. M. esse.* Sed nimium ingens hic numerus videtur. Scribunt libri; *ferunt et plebis urbanae cd. esse.* Lege: *ccl.* id est, ducenta quinquaginta millia. *Palaesimundo* igitur, τὸ βασιλειῶν in *Taprobane. Salmas. 1117. b. 1118. a.*

x. Appositum oppido Palaesimundo.) Scribendum cum diphthongo in secunda, *Palaesimundo*, ex *Stephano*: quem non vulgare erit operae

rae

ibi clarissimo, ac regia cc. y. mill. plebis. z. Stagnum intus Megisba, CCCCLXXV. mill. pass. ambitu, insulas pabuli tantum fertiles complexum. Ex eo duos amnes erumpere: Palaesimundum, iuxta oppidum eiusdem nominis, influentem in 2 portum tribus alueis, quinque stadiorum arctissimo, xv. amplissimo: alterum ad 3 septentriones Indiamque versum, Cydara nomine. Proximum esse Indiae promontorium, quod vocetur 4 Coliacum a., quadrui

1. Sic et Ch. CCLXXV. Gr. et Al. 2. Pontum. Ch.
3. Septentrionem. Gr. 4. Sic et Ch. Colaicum Gr. et Al.

rae pretium legere hoc loco: ut aestimetur a curiosis lectoribus an per errorem pro *Simundo* positum sit a Plinio *Palaesimundo*. Pintian.

Palaesimundo) Id antiquum insulae vniuersae nomen fuisse auctor est Martian. Heracl. in Periplo, p. 39. Πρώτη μὲν ἢ Ταπροβάνη, νῆσος ἢ Πάλαυ Σιμύνδης καλεμένη, νῦν δὲ Σαλική. Et p. 32. Τῆς δὲ Ταπροβάνης καλεμένης, τῆς Παλιγιμύνδης (forte Παλαισιμύνδης ut prius) καλεμένης πρότερον. Sic enim habet et auctor Periplus maris Erythraei. H.

y. Ac regia CC) In regia, τῷ βασιλείῳ, fuisse ait ducenta millia plebis: in toto igitur oppido, quanto plura? H.

z. cc. m. plebis.) Prior lectio cc. plebis. Scribendum heor cc. plebes, et sic fere legitur in antiquis codi-

cibus. Confirmat id Plin. ipse infra capite XXVI. de Seleucia Babylonia agens: *Exhausta*, inquit, vicinitate Seleucia ob id conditae a Nicatori intra nonagesimum lapidem in confluentem Euphratis fossa perducti atque Tigris, quae tamen Babylonia cognominatur, libera hodie ac sui iuris, Macedonumque moris. Feruntur ei plebes urbanae sexcentae esse. Pint.

a. Coliacum) Κωλὶς ἀκρᾶ, le Cap de Comorin, ad fretum Taprobanense, le détroit de Manar, entre la côte de la Pesscherie et l'Isle de Ceilan. Vide Not. et Em. LXVI. (hic adi.) Coliacum) Non recte haec impresse libri Coliacum ediderunt. Dionysio Periegetae, v. 593. est Κωλὶς ἀκρᾶ, et Κωλὶς κολώνη. Dionysium Festus expressit, in descript. orbis v. 783. Contemplator item qua se mare tendit in austrum, Inque Notum

tridui nauigatione, medio in cursu Solis insula *b.* occurrente. Mare id colore *c.* peruiridi, praeterea fruticosum arboribus, iubas earum *d.* gubernaculis deterentibus. Septemtriones *e.* Vergiliaeque apud nos, veluti nouo caelo, mirabantur. ¹ Ne Lunam quidem *f.* apud ipsos, nisi ab octaua ad xvi. supra terram aspici fatentes. Canopum lucere noctibus, fidus ingens et clarum. Sed maxime mirum iis erat, umbras suas in nostrum caelum cadere, non in suum: Solemque a laeua *g.* oriri, et in ² dexte-

Ss 3

ram

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. Lunam quidem apud ipsos, non nisi etc. Gr. et Al. 2. dextera. V.

Notum Oceanus freta ponti caerulea curuat, Altaque Coliadis mox hic tibi dorsa pate-scent Rupis, et intenti specta-bis cespitis arces: Pro quibus ingenti consistens mole per vn-das Insula Taprobane gignit tetros elephantes. Incolae inde Coliaci appellati apud Strabonem, L. XV. p. 690. Κωνιακοί perperam, pro Κωνιακί. H.

b. Solis in insula) Diuersa haec est ab altera eiusdem nominis, de qua dicitur sect. 26. ante Carmaniam, vt recte animaduertit Vossius in Melam, p. 281. Inter Indiam Taprobanamque, insulas alias agnoscit Strabo, L. XV. p. 690.

c. Mare id colore.) Solinus, c. 53. p. 84. H.

d. Iubas earum) Ramos ac frondes. H.

e. Septemtriones) Solinus, p. 83. H.

f. Ne Lunam quidem) Ita

MSS. omnes. Solinus, l. c. Sed purum id putumque commentum est hominum, de se suisque incredibilia venditantium: vt plane mirum videri debeat, si id vetustis Astrologis Taprobanae legati persuaferint: iis enim perinde ac nobis, tertio post nouilunium die, ac ceteris deinceps Luna apparet. H.

g. Solemque a laeua) Taprobanensium scilicet vertici Sol aequinoctii tempore incumbit: inde flectit se idem ad septemtriones, Tropicumque Cancrī: mox rursus ad Aequatorem, vnde deflexerat, regreditur: atque haec omnia senis mensibus peraguntur. Itaque per eos menses ad Solem meridianum obuerso vultu, oriri a dextera vident, a laeua occidere: contrariasque ob causas senis itidem mensibus, obuersa in austrum

ram occidere potius, quam e diuerso. Iidem narra-
 rauere, latus insulae *h.*, quod praetenderetur In-
 diae, x. mill. stad. *i.* esse ab oriente ¹ hiberno. *k.*
 Ultra montes Emodos *l.*, Seras quoque ab ipsis aspi-
 ci, notos etiam commercio: patrem Rachiae *m.*
 com-

1. Hiberno ultra Emodos. Seras Gr. et Al.

strum facie, e diuerso, ut
 nobis contingit, ceterisque
 citra lineam, ut aiunt, aequi-
 noctialem positus. H.

*b. Idem narrare, latus
 insulae, etc.)* Sic distingue:
*Idem narrare latus insulae
 quod praetenderetur Indiae
 x. m. stadiorum esse ab orien-
 te hiberno. Ultra montes Emo-
 dos Seras quoque ab ipsis aspi-
 ci, notos etiam commercio.* Le-
 gati erant Taprobanitarum
 regis, qui haec narrauerunt.
*Salmas. Idem narrare latus
 insulae, quod praetenderetur
 Indiae, etc.)* Prodigiosa haec
 sunt et inaudita, sed sane sic
 se res habet. Taprobanen-
 sium legati non de sua insula
 haec dixerunt, sed de Serica
 regione. Huius autem latus
 vnumquodque hanc mensu-
 ram proxime aequat. Sed et
 alia quae iidem legati narra-
 bant, de Taprobana accipi
 nequeunt. Vide *Isaac. Vos-
 sium* in *Melam.* pag. 278.

i. X. mill. stad.) Quae pas-
 suum efficiunt duodecies cen-
 tena quinquaginta millia. H.

k. Ab oriente hiberno) In-
 diae Taprobane praetendi-
 tur, qua parte Sol Indis ori-

ri hieme cernitur: haec In-
 diae latus obuerrit insula,
 decem millia stadiorum lon-
 gitudine porrectum. H.

l. Ultra montes Emodos)
 Commeantibus ultra montes
 Emodos Taprobanitis, ab iis
 aspici Seras quoque, qui ce-
 terorum hominum colloquia
 conspectumque fugerent, ut
 dictum est, s. 20. quin etiam
 inter eos esse commercia.
 Vide *Not. et Em. N. LXVII.*
 (hic pos.) *Ultra montes Emo-
 dos, Seras quoque ab ipsis
 aspici)* Hoc ita Solinus accep-
 tit, c. 53. p. 84. ut existima-
 rit Sericum latus e Taproba-
 nitarum collibus prospici.
*Cernunt, inquit, latus Seri-
 cum de montium suorum iugis.*
 Insigni oculorum acie fuisse
 necesse est, qui non Indiae
 latus, a quo septem dierum
 navigatione distarent, sed et
 ultra Gangis ortus, montes-
 que Emodos, Seras prospici-
 cerent. H.

*m, Patrem Rachiae com-
 measse eo, etc.)* Sic lege: *pa-
 trem Rachiae comeasse eo:
 aduenis sibi Seras occurfare.*
 Haec de se ac sua gente lo-
 quantur ibi Taprobanitae.

Seras

commeasse eo: aduenis sibi¹ Seras occurfare. *n.* Ipsos vero *o.* excedere hominum magnitudinem, rutilis comis, caeruleis oculis, oris sono truci,² nullo commercio linguae. Cetera eadem, quae nostri negotiatores. *p.* Fluminis vltiore ripa merces positas *q.* iuxta venalia tolli ab his, si placeat permutatio: non aliter odio *r.* ³ iustiore luxuriae, quam si perducta mens illuc vsque cogitet, quid, et quo petatur, et quare. Sed ne Taprobane *s.*

Ss 4

quidem,

1. *Feros. V. ibi feras Gr. et Al.* 2. *nulli Gr.* 3. *ristiore. M.*

Seras ab ipsis aspici, quae a ceteris nolunt. Notos etiam esse commercio: nam eo commeare solitos negotiandi causa. Aduenis sibi Seras occurfare, quum reliquos advenas auerferentur ac refugiant. Sequitur: *Ipsos vero excedere hominum magnitudinem.* nempe Seras ipsos. *Salm.*

n. Sibi Seras occurfare) Qui reliquos advenas auerferentur, ac refugerent. Prius legebatur, *Ibi feras occurfare.* H.

o. Ipsos vero) Seras nimirum: etsi Martian. L. VI. c. de India, p. 224. et Solinus, c. 53. p. 84. de Taprobanis haec inconsulte acceperunt. H.

p. Cetera eadem, quae nostri negotiatores.) Legati nempe Taprobanitae cetera eadem de his Seribus retulere, quae Romani negotiatores. *Salm.*

Cetera eadem) Cetera eadem de Seribus legati Taprobanenses retulere, quae Romani negotiatores. H.

q. Fluminis vltiore ripa merces positas, etc.) Ergo et cetera quae praecessere, de iisdem Seribus intelligenda. Nam hoc modo merces mutabant cum aliis gentibus Seres. *Salm.* p. 1121. a. b.

Fluminis vltiore) Ad Seras haec quoque pertinent, quae Mela breuiter, L. III. c. 7. p. 58. *Seres intersunt, genus plenum iustitiae, ex commercio, quod rebus in solitudine relictis, absens peragit, notissimum.* H.

r. Non aliter odio) Nemo luxuriam istius auerferetur, etc. Huc pertinent ea, quae Plinius de margaritarum luxuria scribit L. IX. c. 54. H.

s. Sed ne Taprobane.) Iam redit ad Taprobane, a qua discesserat, ut de Serum moribus ac ritu ageret. H.

quidem, quamuis extra orbem a natura relegata, nostris vitiis caret. Aurum argentumque *t.* et ibi in pretio. Marmor testudinis *u.* simile, gemmae margaritaeque in honore multo praestantiores: et totius luxuriae nostrae cumulus. Ipsorum opes maiores esse dicebant, sed apud nos opulentiae maiorem usum. Seruum nemini: non in diem *x.* aut interdiu somnum: aedificia modice ab humo exstantia, annonam numquam augeri, non fora litesque esse: coli Herculem: eligi regem a populo selecta clementiaque, liberos non habentem: et si postea gignat, abdicari, ne fiat hereditarium regnum. Rectores ei a populo *xxx.* dari *y.*: nec nisi plurimum sententia quemquam ⁱ capitis damnari: sic quoque appel-

i. Capite. M. et V.

t. Aurum argentumque et ibi in, etc.) Lege: *Aurum argentumque et ibi in pretio, marmor, testudines. Simili gemmae margaritaeque in pretio, multo praestantiores.* Aurum et argentum in pretio esse dicit Taprobanitis, item marmor et testudines, quae et ipsae inter instrumenta luxuriae, quibus in laminas sectis lecti ac repositoria operiebantur. *Salm. pag. 1122. b.*

Aurum, etc.) Haec deinceps Solin. iisdem verbis, *c. 53. p. 84. H.*

u. Marmor testudinis) Solini Paraphrasis: *Secant marmor testudinea varietate, hoc est, instar testudinis varia.* Vide Not. et Em. N. LXVIII. (hic adi.) *Marmor testudinis simile*) *Salm. in*

Solin. p. 1122. iam tum Solini aevo irrepsisse in Plinii verba mendam suspicatur, legique oportere, *Aurum argentumque et ibi in pretio, marmor, testudines. Simili gemmae margaritaeque in pretio, etc.* Sed rem cuius paulo attentius contemplanti, videbitur is omnino orationi Plinianae sententiaeque vim afferre, et auctoritatem omnium plane codicum, quos summa fide secuti sumus, aspernari. H.

x. Non in diem) Reliqua deinceps de Taprobanensium moribus exscripsere a Plinio Martianus et Solinus, ll. cc. H.

y. XXX. dari) Ita Capella, l. c. p. 225. At Solin. XXXX. H.

appellationem esse ad populum: LXX. iudices dari *z.*: si liberent ii reum, amplius triginta, iis nullam esse dignationem, grauiſſimo probro. *a.* Regi cultum *b.* Liberi patris, ceteris Arabum. Regem, si quid delinquat, morte multari, nullo interimente, ¹ auersantibus cunctis, et commercia etiam sermonis negantibus. Festa venatione absumi, gratissimam eam tigribus *c.* elephantisque constare. Agros diligenter coli: vitis vsum non esse, pomis abundare. Esse et in piscatu voluptatem, testudinum maxime, quarum superficie familias habitantium contegi: tanta reperiri magnitudine. Vitam hominum *d.* centum annis modicam. Haec comperta de Ta-probane.

XXV. Quatuor satrapiae, quas in hunc locum distulimus, ita se habent. (XXIII.) A proximis *e.*

Ss 5

Indo

1. Sed auersantibus. V.

z. LXX. iudices dari.) Puto legendum contra omnia exemplaria, LX. iudices. Sequitur enim, si liberent ii reum amplius xxx. Pintian.

a. Iis nullam esse dignationem grauiſſimo probro.) Scribo, Iis nullam esse, damnationem grauiſſimo probro. hoc sensu, liberatis absolutivae, nullum esse probrum: damnatis vero, grauiſſimo esse probro damnationem. Pint.

Iis nullam esse) Prioribus nempe rectoribus, qui damnarant nullum deinceps honorem haberi, sed grauiſſimum probrum inferri, exauctoratis nimirum, et de rectorum gradu deiectis. H.

b. Regi cultum) Solini

paraphrasis: Cultu rex dissimilis a ceteris: vestitur syrmatem, ut est habitus quo Liberum Parrem amiciri videmus. H. *c.* Tigribus, etc.) Idem

paraphrastes: Interdum venationibus indulgent: nec plebeias agunt praedas: quippe cum tigres aut elephanti tantum requirantur. H.

d. Vitam hominum) Diod. Sic. Bibl. L. II. p. 139. praeter Solin. et Martian. H.

e. A proximis Indo gentibus montana, etc.) Lege: A proximis Indo gentibus montana. Capisene habuit Capisam urbem, quam diruit Cyrus. Vide Salmaf. p. 1174. a.

A proximis Indo) Non qua se parte effundit in mare,

Indo gentibus, montana, ¹ Capissene habuit Capissam *f.* urbem, quam diruit Cyrus. Arachosia *g.* cum oppido *h.* et flumine eiusdem nominis, quod quidam ² Cophen *i.* dixere, a Semiramide conditum.

Amnis

1. Sic quoque *M. et Ch.* Capissenae habent Capissam urbem *Gr. et Al.* 2. *Cufin.* omnia *Man.* Quidam etiam veteres habent, *Pthoclin*, cui adstipulari videtur *Ptolem.* inter *Arachosiae* urbes *Pthoclin* referens.

re, sed ubi fere exoritur, priusquam vllum amnem excipiat paulo nobiliorem. Accolunt ibi Taxilae, ut dictum est *f.* 23. aliaeque gentes, quae montibus ab occasu clauduntur, et a Paropamisadibus Arachiisque determinantur. *H.*

f. Capissene habuit Capissam) Quae Ptolemaeo Καπίσσα in Paropamisadarum confinio, *L. VI. c. 18.* Vide *Not. et Em. N. LXIX.* (hic *pos.*) Capissene habuit) Ita *R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff.* et *vet. Dalec.* Perperam editi, Capissena habent. Deterius Solinus, *c. 54. p. 85.* Caphusam urbem appellat, et proximam Indo facit. *H.*

g. Arachosia) Ultima olim Persici imperii versus orientem satrapia, nunc Mogolici iuris, in duas diuisa partes: prior Candabar, posterior Haiacan appellatur, quae orienti propior. *H.*

b. Cum oppido et flumine eiusdem nominis, quod Cophen dixerunt.) Conuerte verba ex vtriusque exemplaris fide,

Cum flumine et oppido eiusdem nominis, quod quidam Cutim dixerunt. Cutim enim in ambebus codicibus scriptum est, non Cophen. Nam Cophes seu Cophen, utroque enim modo dicitur, Arianae regionis amnis est, ut paulo post. *Pinz.*

Cum oppido) Ἀραχωτός oppido et anni nomen est ap. *Protol. L. VI. c. 10.* oppido, Ἀραχωσία, apud *Steph.* Amnis in Indum fluit, uti ex Ptolemaeo colligitur. Vnde perspicuum est id oppidum esse quod nunc Charazan vocant, in regione Haiacan: non Candabar, ut quibusdam visum. Isidoro Characeno, in Σταθμοῖς, *p. 189.* Ἀλεξανδρόπολις, μητρόπολις Ἀραχωσίας, ἐστὶ δὲ ἑλληνὶς, καὶ παραρρέει αὐτὴν ποταμὸς Ἀραχωτός. Stephano est Ἀλεξάνδρεια ἐν Ἀραχωτοῖς. *H.*

i. Quod quidam Cophen.) Vide *Not. et Em. N. LXX.* (hic *adi.*) Quod quidam Cophen) Id certe oppido nomen fuisse *Steph.* auctor est,

Amnis ¹ Erymanthus *k.* praefluens ² Parabesten Arachosiorum. Proximos iis a meridie ad partem Arachotarum *l.* faciunt ³ Gedrosos *m.*, et a septemtrione

ne

1. *Erymadus. Cb. Hermandus Gr. et Al.* 2. *Pen Abesten Gr.* 3. *Dexendrusos. Cb.*

p. 98. Ἀραχωσία, πόλις ἐν ἁπώθεν Μασσαγετῶν Στραβῶν ἐν δεκάτῃ· ὑπὸ Σεμιράμειος κτισθεῖσα, ἣτις καὶ Κωφὴν ἐκαλεῖτο· οἱ πολῖται Ἀραχωσῖοι. τῆς δὲ Κωφῆνος Κωφῆνῖοι. MSS. tamen omnes, R. 1. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. *Cutin*, non *Cophen*, legunt: Fortasse pro *Cufin*, et id pro *Cofen* vel *Cophen*. Solinus hunc locum stricim praeteriens praeposteram codicum suorum interpunctione delusus, Erumando anni impositam Arachosiam scribit. H.

k. Annis Erymanthus) Vide Not. et Em. N. LXXI. (hic adi.) *Annis Erymanthus praefluens Parabesten*) Sic postremas voces exhibent plane totidem literis et apicibus R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. vt Parabeste nomen sit oppidi Arachosiorum. Male editi, *per Abesten*. Simili forma loquendi vsus mox paulo, *Arius amnis. qui praefluit Alexandriam*. Porro non is est Ἐρύμανθος Arriani, de Exp. Alex. L. IV. p. 253. qui per Euergetas in Ariae campis decurrit, ac demum se condit in Are-

nas, quamquam eundem esse Ortelius existimat, Salmasiusque in Sol. p. 1175. cum inter vtrumque amnem, et Paropamisi iuga interfinit. Sed quem Polybius, L. XI. p. 908. Ἐρύμανθον vocat, quo transmissio ex Arachosia in Drangianam iter est, inde in Carmaniam: Διελθὼν τὴν Ἀραχωσίαν, καὶ περαιωθείς τὸν Ἐρύμανθον ποταμὸν ἦκε διὰ τῆς Δραγγιανῆς εἰς τὴν Καρμανίαν. Magno igitur errore Hermandus haecenus appellatus est in libris editis: a Solino, *Erumandus*. Propius a vero abfuit Chiff. codex qui *Erymadus* scripsit. H.

1. *Ad partem Arachotarum*)

Ex parte tantum Arachotarum satrapiam contingunt Gedrosi a meridie. Ita Ptol. L. VI. c. 20. Arachosii dicti vrbis incolae, circumiacentesque populi: Arachotae, totius Satrapiae indigenae. H.

m. Gedrosos) Γεδρωσία regioni nomen fuit: nunc *Circan*, et *Mackeran*. H.

ne Paropamisadas n.: Cartana oppidum sub Cauca-
so, quod postea ¹ Tetragonis dictum. Haec regio
est ex aduerso. ² Baëtrianorum o: deinde, cuius
oppi-

1. Tetragonis. Ch. Cegrogonis. V. 2. Haec regio est
ex aduerso Baëtrianorum deinde, Gr. et Al. Baëtria-
norum: deinde eius. M. et V.

n. Paropamisadas) Παρο-
παισιάδα Straboni, L. XV.
p. 724. a Paropamiso mon-
te, qui iisdem imminet, no-
men habuere. Oppidum
habent hodieque insigne,
Chabul, Mogolicae dititionis:
quod a Plinio Cartana nunc
appellari, et Tetragonida,
Τετραγωνίδα, a forma qua-
drata, haud leuis suspicio
est. Nam quod Ortelius A-
rachosiae attribuit Tetrago-
nida, nihil moror: Habet
vir alioqui creditus familia
non pauca παροράματα.
H.

o. Haec regio est ex aduer-
so Baëtrianorum, etc.) Lege:
Haec regio est ex aduersum Ba-
ëtrianos. Aria deinde cuius
oppidum Alexandria a condi-
tore dictum. Aria proxima
Paropamisadis, cuius oppi-
dum Alexandria ἐν Ἀρίᾳ co-
gnominatum. Mox lege ac
distingue: Mazi ad Cauca-
sum, Cadrusci, oppidum A-
lexandro conditum. Per op-
pidum Alexandri conditum,
intellexit Alexandriam sub
Caucaſo, quam Alexander
construxit in radicibus Cau-
casi, quum pararet monte

eo superato in Baëtrianam
pergere. Salmaf.

Haec regio) Nihil est hac
sententia planius. Haec,
inquit, Paropamisadarum re-
gio, quae sub Caucaſo, quae
vna ex quatuor satrapiis,
quas in hunc locum distulit,
vbi Cartana oppidum, ex
aduerso est Arachosiae. Ba-
ëtrianorum deinde regio se-
quitur, cuius oppidum Ale-
xandria. Vide Not. et Em.
N. LXXII. (hic pos.) Haec
regio est ex aduerso. Baëtria-
norum deinde, cuius oppidum
Alexandria.) Praepostera
huius loci interpunctio Sal-
masium aliosque in summas
adduxit angustias: vt, quo
verterent se, nescirent. Sic
enim haëtenus est editum,
Haec regio est ex aduerso Ba-
ëtrianorum: deinde, cuius op-
pidum, etc. MSS. omnes R.
1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff.
etc. ita plane, vt nos edi-
dimus, hunc locum exhi-
bent, si interpunctionem ex-
ceperis, quam ii nullam prae
se ferunt. At Salm. in Sol.
p. 1175. ita demum se pul-
cre coniecisse putat, si le-
gat: Haec regio est ex aduer-
sum

oppidum Alexandria *p.*, a conditore dictum. Syndraci *q.*, ¹Dangalae *r.*, ²Parapiani, ³Cantaces, ⁴Mazi.

1. Dangale. *M. et Ch.* Dangulae *Gr. et Al.* 2. Patapinae. *Ch.* 3. Caraces. *Ch.* 4. Mazi. *Ch.*

sum Bactrianos. Aria deinde, cuius oppidum Alexandria. Ac simul admonet Alexandriam hanc a regione ἐν Ἀρίοις cognominatam esse. Perinde quasi nunc de Aria poscit esse sermo: qua de regione, atque adeo de ipsa Alexandria ἐν Ἀρίοις, prolixior paulo mox instituitur, haec ipsa sectione, his verbis: *Ariana regio ambusta fervoribus.* — — — *Arius amnis qui praefluit Alexandriam:* ac non de Alexandria potius Bactriana, ut diximus, perspicue agatur. H.

p. Alexandria) Haec apud Steph. undecima est urbium eius nominis, iuxta Bactra, quae Bactrianorum metropolis, de qua dictum est s. 18. Steph. Ἀλεξάνδρεια — — ἐνδεκάτη, κατὰ Βάκτρα. Vide Not. et Em. N. LXXIII. (hic adi.) *Alexandria)* Negat Salm. in Sol. p. 1175. pertinere id oppidum ad Paropamisadas. Recte id quidem: sed neque ad Alexandriam in Ἀρίοις pertinet, etsi id ille omni ope contendit. Cur vero ad Paropamisadas referri non oporteat, subiungit ratio-

nem, quod in Paropamisadis Alexandria nulla sit. Itane vero? Quid igitur ista volunt quae Arrianus refert de Alexandro, L. IV. p. 290. transmissio Caucaſo, pervenisse Alexandriam, quae apud Paropamisadas condita fuerat? ὑπερβαλὼν δὲ τὸν Καύκασον ἐν δέκα ἡμέραις, ἀφίκετο εἰς Ἀλεξάνδρειαν πόλιν, τὴν κτισθεῖσαν ἐν Παροπαμισάδαις. H.

q. Syndraci) Horum regionem ultimum fuisse ea parte expeditionum Alexandri terminum, Plinius auctor est, L. XII. s. 12. H.

r. Dangalae) Hi Paropamisadarum populi, Caucaſi montis accolae fuere. Vide Not. et Em. N. LXXIV. (hic consp.) *Dangalae, Parapiani, Cantaces)* In MSS. *Mazi.* Quid si legendum, *Sangalae, Parapiani, Cathaei, Acinacae?* Nam Sangala oppidum, et Cathaeos, circa Acesinae fluvii fontes, montemque Caucaſum, Arrianus agnoscit, de Exp. Alex. L. V. p. 357. Acinacas, in Bactris ad meridiem, iuxta Paropamisum, Ptol. L. VI. c. 11. H.

ci. Ad Caucasum Cadrusi: oppidum ab Alexandro s. conditum. Infra haec ¹ omnia, ora ab Indo: Ariana regio t. ambusta feruoribus, desertisque circumdata, multa tamen interfusa opacitate: cultores congregat circa duos maxime fluuios, ² Tonderon et

1. Omnia. A rabido Ariana. M. Omnia ora Arabindo, Ariana. V. infra haec omnia ora ab Indo Ariana regio, etc. Cb. 2. Tomberon. Cb.

s. Oppidum ab Alexandro.) Haec Alexandria Paropamisadarum est, de qua dicemus, in Not. et Em. N. LXXIII. (Vide p 653. lit. k.) Cadrusi gentis nomen est: Alexandria, oppidi. Distinctio male posita fefellit Solinum, qui c. 54. p. 85. Cadrusiam oppidi nomen commentus est. H.

t. Infra haec omnia ora ab Indo. Ariana regio.) Verbum, ora, superfluit ex utroque exemplari. Reliqua scribenda sunt hac interpunctione; Ab Indo Ariana regio. Nam repetere memoria diximus quae supra a Plinio dicta sunt capite xx. et xxi. Etenim plerique ab occidente non Indo amne determinant, sed adiiciunt quatuor satrapias Gedrosos, Arachotas, Arios, Paropamisadas, ultimo sine Copbete fluuiio, quae omnia Ariorum esse aliis placet. Haec Plinius. Strabo quoque volumine xv. de Eratosthene loquens, sic ait: Dicit ergo Arianam ab oriente Indo ter-

minari, ab austro mari magno. Et alio loco eiusdem libri: Post Indiam est Ariana, prima regionis pars, quae post Indum Persis obtemperat. Pint. Infra haec, etc.) Lege: Infra haec omnis ad ora Indi Ariana regio. Salm.

Infra haec omnia) Infra Capissenen, Arachosiam, Paropamisadas, et Gedrosos, ab Indo amne ora australi mari praetenta subiacet: atque inde incipit Ariana regio. Sic Eratosthenes apud Strab. L. XV. p. 723. Arianam ab oriente, Indo: ab austro, mari claudi ac terminari ait. Mela Pomp. L. III. c. 7. vbi de Indi ostiis egit: Regio ob aestus intolerabilis, alicubi cultoribus egens, inde ad principia Rubri maris pertinet. Ipsa inuia atque deserta, humus cineri magis fit quam pulueri similis. Ideoque per eam rara et non grandia flumina emanant, quorum Tuberonem, et Arusacem notissima accipimus. H.

et Arosapen. *u.* Oppidum ¹ Artacoana. *x.* Arius
 amnis *y.*, qui praefluit Alexandriam *z.* ab Alexandro
 conditam. Patet oppidum stad. *xxx. a.* multoque
 pulcrius, sicut antiquius, ² Artacabane *b.*, iterum
 ab Antiocho munitum, stad. *l.* ³ Dorisci gens, *c.*
 Amnes:

1. *Articanda.* Ptol. *Artacanna Gr.* 2. *Artacabene.* *Ch.*
 3. *Dorisdorisi.* *Ch.*

u. Tonderon, et Arosapen)
 In mediterraneum mare hi
 deuoluuntur, Indicum ap-
 pellatum. Tuberone[m] et
 Arufacem Mela vocat, vt
 diximus. Qui Oroatim pro
Arufacem substituere Salmia-
 fuis tentauit, merito vapu-
 lauit a Vossio in Melam,
 p. 282. H.

x. Artacoana) Ita MSS.
 omnes. Arianae oppida re-
 censendi capit initium ab
 iis, quae septemtrioni Par-
 thiaeque propiora sunt. In
 his Artacoana familiam du-
 cit, quae *Ἀρτακόνα* Stra-
 boni dicitur, L. XI. p. 516.
Ἀρτακόνα Arriano, de
 Exp. Alex. L. III. p. 222.
 qui regiam hanc Ariorum
 fuisse prodit. H.

y. Arius amnis) *Ἀρειος*,
ὅτι ἐπὶ ὄνυμος ἢ τῶν Ἀρείων
γῆ ἐστὶ, a quo Ariorum re-
 gio appellationem accepit,
 inquit Arrianus, de Exp.
 Alex. L. IV. p. 253. *Ἀρεία*
ποταμός, Ptol. L. VI. c. 17.
 Amnis *Ἀρίας* Straboni, L.
 XI. p. 518. regio ipsa *Ἀρία*,
 L. XV. p. 724. et Ptole-
 maeo. Hodie *Chorasān*. H.

z. Praefluit Alexandriam)
 Haec *Ἀλεξάνδρεια ἢ ἐν Ἀ-*
ρείοις cognominata a solo in
 quo condita, Isidoro Char.
 p. 188. Ptol. l. c. aliisque.
 H.

a. Stad. XXX.) Siue mil-
 lia passuum fere quaterna.
 Hanc oppidi huius amplitu-
 dinem ad Alexandriam,
 quae sub Caucaso fuit, per-
 peram transtulit Solinus, c.
 54. p. 85. H.

b. Artacabane) Isidorus
 Char. in *Σταθμοῖς*, p. 188.
 Ariae oppida enumerans:
ἐντεῦθεν, inquit, *Ἀρεία*
— ἐνθα Κανθάκη πόλις,
καὶ Ἀρτακόνα πόλις, καὶ
Ἀλεξάνδρεια ἢ ἐν Ἀρείοις.
 Haec Ptolemaei, L. VI. c.
 17. *Ἀρτιμαῦδνα* in Aria est.
 H.

c. Dorisci gens) In MSS.
 R. I. 2. Colb. I. 2. et Pa-
 rif. *Dorigens*. Huius gentis
 situm, amniumque qui mox
 appellantur, ex ipsa oratio-
 nis serie colligere in promptu
 est, in Ariae, Carmaniae,
 Drangianaeque confinio,
 versus occasum, Parthiamque.
 Haec omnia Ortelius perpe-
 ram

Amnes: Pharnacotis, Ophradus. ¹ Prophthasia d. oppidum ² Zariasparum: Drangae e., ³ Euergetae f. Zarangae g., Gedrusi. h. Oppida: ⁴ Peucolais i., Lym-

1. *Phroprasia oppidum Zaraspadum, etc. Ch.* 2. *Zariasparum Gr. et Al.* 3. *Argetae Gr. et vulgg.* 4. *Peucolis, Lyphorta, Metorgum. Ch.*

ram ad Indum transfert. H.

d. *Prophthasia*) Superius f. 21. *Prophthasia* Drangarum appellata: et ab Eratosthene, ut diximus, Προφθασία ἢ ἐν Δράγγῃ. Fuit igitur id oppidum in Drangis, de quibus statim agitur: sed idem a Zariaspis colonis eo deductis conditum. Sic f. 12. oppidum Mastya Milesiorum dicitur, hoc est, a Milesiis conditum. Sunt autem Zariaspae iidem qui Bactrorum primarii oppidiciues, ut diximus, f. 17. et 18. H.

e. *Drangae*) Steph. Δράγγων ἔθνος Περσικῆς. Meminit et Strabo, L. XI. p. 516. vbi Drangianam, qua parte contingit Carmaniam, Ariae partem facit. H.

f. *Euergetae*) Εὐεργέται. Vide Not. et Em. N. LXXV. (hic pos.) *Euergetae*) Haetenus *Argetae* libri omnes editi praetulerunt. Nos ex Strabone *Euergetae* maluimus. Is enim, L. XV. p. 724. e Drangis, inquit, Alexander M. venit in Euergetas, quibus id nomen Cy-

rus indidit: εἶτ' ἐκ Δράγγων ἐπὶ τὰς τῆς Εὐεργέτας ἦκεν, ἕς ὁ Κύρος ἔτιως ὠνόμασε, quod ab iis beneficio esset affectus, ut Arrianus refert, L. III. de Exp. Alex. p. 228. vbi et Agriaspas prius vocatos tradit. Vide et Iustin. l. XII. c. 5. H.

g. *Zarangae*) Ζαράγγαλοι Arriano, de Exp. Alex. L. III. p. 223. Pars Drangarum aliqua fuit: quamobrem quae de Zarangaeis Arrianus prodidit, haec de Drangis Strabo, Curtius, alique. Respondere horum regio videtur ei tractui Persicae dittonis, quem nunc *Sigistan* vocant. H.

h. *Gedrusi*) Qui et Gedrosi, Γεδρωσοί, de quibus paulo superius actum est. Inter Carmaniam, ab occasu: et Indi fauces, ab ortu: a meridie, mari ipsi Indico clauduntur. H.

i. *Peucolais, Lyphorta*) R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. *Peucolis, Lyphorta.* Fuere haec Gedrusorum oppida. Longo hinc intervallo disiuncti Peucolaitae, de quibus egimus sect. 23. H.

Lymphorta: Methoricorum desertum. *k.* Amnis
 Manais: ¹ Augutturi gens. *l.* Flumen ² Borru *m.*:
 gens ³ Urbii. Flumen ⁴ nauigabile. ⁵ Pomanus Pan-
 darum finibus. *n.* Item ⁶ Cabirus Suarorum *o.*,
 ostio portuosus. Oppidum Condigramma. Flu-
 men Cophes. *p.* Influunt in eum nauigabilia ⁷ Sa-
 darus, Parospus, ⁸ Sodus. Arianae partem esse

Dari-

1. *Accutri. Ch.* 2. *Eorum. Ch.* 3. *Orbi. Ch.* 4.
Nauigabili Romanospandorum. V. quoque et M. Pan-
dorum. supra tamen cap. 20. Gens Pandae. 5.
Portamus Al. Ponamus Gr. 6. *Sic et Ch. Caby-*
rus. M. et V. Caberon Sorarum. Gr. et Al. 7. *Sadda-*
ros. Ch. 8. *Sodanus. Ch.*

k. Methoricorum desertum)
 In codd. modo laudatis,
Methoreum dsferta, legitur.
Le desert de Lut, in Gedro-
 sia. H.

l. Augutturi gens.) R. 1.
 2. *Colb. 1. 2. Agutbri. Chiffi.*
Accutri. H.

m. Flumen Borru) R. 1.
 2. *Flumen Horum. Chiffi.*
Eorum. H.

n. Pandarum finibus.) Igi-
 tur gens Pandae, de qua
 dictum est f. 23. etiam citra
 Indi ostia aliquanto terra-
 rum tractu protulit imperii
 fines. H.

o. Cabirus Suarorum.) Re-
 etius ita codd. modo appel-
 lati, quam libri impressi.
Caberon Sorarum: sequitur
 enim, *ostio portuosus*, non
 portuosum. H.

p. Flumen Cophes) Longe
 hic amnis diuersus a Cophe-
 ne siue Cophete, de quo
 f. 23. qui Ptolemaeo Sua-

Vol. II.

stus nominatur, in Indum-
 que influit. Hic per se in
 mare deuoluitur, tres alios
 nauigabiles secum afferens,
 Seddarum, Parospum, So-
 dinum: sic enim ea nomina
 in codd. citatis proxime le-
 guntur. Atque ex ipso situ
 terrarum, quae describun-
 tur a Plinio (nam in Gedro-
 siae ora maritima explanan-
 da habitat:) perspicua res
 est, amnem eum esse qui
 Ptolemaeo, L. VI. c. 21.
 Ἀράβιος ποταμὸς dicitur,
 Plinio ipsi L. IX. f. 2. Arbis
 est: *Gedrosos*, inquit, *qui*
Arbin amnem accolunt. Et L.
 VII. f. 2. *Oritas ab Indis Ar-*
bis fluuius disternat. Ta-
 bulae Geographicae recens
 delineatae *Ilment* appellari
 hodie hunc amnem indicant,
 in Indicum mare secum tres
 alios nauigabiles deuehen-
 tem, *Sal, Gbir, Ilmentel.*
 H.

Tt

¹ Daritin *q.* aliqui volunt, mensuramque produnt
vtriusque ² longitudine ³ XIX. L. *r.* latitudine dimi-
dio minore, quam Indiae. *s.* Alii ⁴ Gedrusos, et
Pasires ⁵ posuere *t.* per ⁶ CLXXXIII. mill. pass.
Mox

¹ Darandim. ² Longitudinem XVIII. L. Latitu-
dinem dimidia minorem. *Ch. Vet. quoque eundem nu-
merum agnoscunt.* ³ XIX. L. mill. pass. Alii,
Gr. et Al. ⁴ Gedrusos et Scyros *Gr. et Al.* ⁵
Sirpos. ⁶ CXXXVIII. *Ch.*

q. Daritin) Quae Ptole-
maeo Δαρῆτις χώρα, L. VI.
c. 2. in Mediae parte orien-
tali, quae Carmaniae confi-
nis est. H.

r. XIX. L.) Hoc est, de-
cies et nouies centena, et
quingena millia passuum.
Stadia numerat fere bis mil-
le Strabo, L. XI. p. 516. hoc
est, vices et quingies cen-
tena millia pass. Libri editi
haecenus XIX. L. mill. pass.
nulli fere vsquam MSS. ha-
bent. H.

s. Quam Indiae) Cuius de
latitudine diximus f. 21. H.

*z. Alii Gedrusos et Scyros
posuere, etc.*) Vett. lib. ita
legunt hunc locum: *Alii Ge-
drosos et Scyros (An Oros)
posuere per CXXXIV. p.
Mox Ichthyophagos Oritus
propria non Indorum lingua
loquentes per CC. Ichthyopha-
gos omnes Alexander vetuit
piscibus viuere. Inde posuere
Arabiorum gentem per CC. p.
ultra, dein Carmania ac Per-
sis et Arabia. Vide Salmaf.
p. 1176. a.*

Et Pasires) Πασιρῆες. Vi-
de Not. et Em. N. LXXVI.
(hic adi.) *Et Pasires posuere*)
Libri haecenus editi, *Alii Ge-
drosos et Scyros posuere*, R. I.
Colb. 1. 2. *Et Syros posuere.*
Salm. in Sol. p. 1176. Oros
reponit, plane contra scri-
ptoris mentem. Nam cum
iidem Ori et Oritae sint, vl-
tro et ipso fatente Salmasio:
Oritae autem hos sequantur,
quorum nunc nomen quae-
ritur, Oros eos esse, probari
nulla ratione potest. *Pasires*
vero pro *Syros* rescribi po-
tius oportere censuimus, se-
cuti Arrianum, qui in Indi-
cis, p. 558. et 559. hanc ipsam
oram describens, atque ab
occasu Solis exorsus, contra-
rio quam Plinius ordine,
primum Arabiorum gentem,
mox Oritas, tum Gedrosos,
in mediterraneo locat: infra
hos deinde in ora Ichthyo-
phagos, hisque vicinos Πα-
σιρῆας. Quin Plin. ipse sect.
sq. Pasiras Ichthyophagis fini-
timos facit. H.

Mox Ichthyophagos u. Oritas x., propria non Indorum lingua loquentes, ¹ per cc. mill. pass. Inde posuere Arbiorum gentem y. per cc. M. z. Ichthyophagos omnes a. Alexander vetuit piscibus viuere. Ultra deserta b.: deinde Carmania, ac Persis, atque Arabia.

XXVI. Sed priusquam haec generatim persequamur, indicare conuenit, quae prodit Onesicritus, classe Alexandri ² circumuectus in mediterranea Persidis

Tt 2

fidis

1. *Ichthyophagos omnes Alexander vetuit piscibus viuere.*

Deinde posuere Arabiorum gentem per cc. p. ultra deserta, dein Carmania, etc. Ch. 2. circumuectus meridiana Persidis. Pint.

u. *Ichthyophagos Oritas*) Infra Gedrosos maritima loca obtinebant, teste Arriano in Indicis, p. 559. *Ἰσθμῶν ἑσθῶν Ἰνδῶν αὐτόνομον*, liberae conditionis gens Indica, Stephano. Ab Oreo Euboeae oppido *Ἰσθμῶν*. Hi *Ἰσθμῶν* ab *Ἰσθμῶν* oppido, de quo Arrian. de Exp. Alex. L. IV. p. 304. Hos ab Indis differre lingua et institutis scribit etiam Arrian. p. 558. H.

x. *Oritas*.) Illos defunctorum cadauera voranda feris obicere scribit Rhod. cap. 23. VI. quemadmodum et Gedrosos inhospitales ac saeuos, vngues nunquam praecidere: cetaceis ali, quorum costis trabium vice domos contignant, squamis vero regularum loco contegunt. Dal.

y. *Arabiorum gentem*) *Ἀραβία*; vocat Strabo, L. XV.

p. 720. *Ἀραβίτας* Steph. Ab Arabi siue Arbi amne, terras illas praefluente, nomen inuenerunt. De eo dicemus, f. 28. H.

z. *Per CC. mill. pass.*) Brevius iis spatium Strabo assignat, nempe stadiorum mille dumtaxat: quae passuum efficiunt millia CXXV. — H.

a. *Ichthyophagos omnes*) Non Oritas modo, sed qui totam oram occupabant, tam longo tractu, quemadmodum diceret sect. sq. vt XXX. dierum spatium praeternavigarentur. Habet haec quoque Solinus, c. 54. p. 85. et Capella, de India L. VI. p. 225. De piscium esu apud Ichthyophagos dicemus libro sequente, f. 2. Plura videre est apud Arrianum in Indicis, p. 565. et 566. H.

b. *Ultra, deserta*) Solinus, l. c. H.

sidis rex India, narrata proxime a Iuba: dein eam navigationem, quae his annis comperta seruat hodie. Onesicriti et Nearchi *bb.* navigatio nec nomina habet mansionum, nec spatia: primumque Xylenopolis ab Alexandro condita, vnde ceperunt exordium, iuxta quod flumen, aut vbi fuerit, non satis explanatur. Haec tamen digna memoratu *2* produntur. Arbis oppidum *c.* a Nearcho conditum in navigatione ea. Flumen Nabrum *d.* nauium capax: contra insulam distans LXX. stad. Alexandria condita a Leonnato *e.* iussu Alexandri in finibus gentis, Argenus *3* portu salubri. *f.* Flumen *4* Tuberum

1. Et Idinae. V. 2. produntur. Abies oppidum. Ch. produntur ab eis. Oppidum Gr. et Al. 3. portus salubris. Ch. 4. Tomberon. Ch.

bb. Nearchi) Confer Ariani librum rerum Indicarum, circa medium, et hominis mirare in mendaciis confingendis audaciam. H.

c. Arbis oppidum) Vide Not. et Em. N. LXXVII. (hic adi.) Arbis oppidum) Hoc loco neque MSS. codd. neque impressi, integri omnino illibatique sunt. Impressi quidem sic habent: Haec tamen digna memoratu produntur ab eis: oppidum a Nearcho conditum in navigatione ea. MS. Chiff. Abies oppidum. R. I. Abbis oppidum. Nos verum oppidi nomen ex his veteris scripturae vestigiis expressimus, Arbis oppidum. Ἀρβίς πόλις est Ptolemaeo, L. VI. c. 21. in Gedrosia maritima. H.

d. Flumen Nabrum) Ultra Gedrosiae fines, prope. Indi ostia. H.

e. A Leonnato) Graecis Λεοννάτος dicitur. De eo rursum, L. XXXV. s. 47. Curtius, L. IX. c. 32. p. 383. Indos maritimos Ptolemaeus, inquit, ceteros ipse rex (Alexander) et alia parte Leonnatus urbant. In hac quoque regione urbem condidit, deductique sunt in eam Arachosii. Caue tamen credas hanc esse, quae Stephano, Ἀλεξάνδρεια παρὰ τοῖς Ἀραχωτοῖς dicitur: quoniam ea sit, docet et Ammianus, L. XXIII. p. 259. H.

f. Argenus portu salubri) Voce hac Argenus, non gentis, sed portus nomen continetur

berum nauigabile g., ¹ circa quod Pasirae. h. Deinde Ichthyophagi i. tam longo tractu, vt ² xx. dierum spatio praenauigauerint. Insula, quae Solis appellatur k., et eadem cubile Nympharum l., rubens,

T t 3

in

1. Sic quoque M. et V. quad circa Parirae Gr. et Al.

2. xxx. Ch. Eorum praeternauigatio et ora est XII.

M. CCCCL. stadiorum Strabo.

netur, vbi condita Alexandria, quod tutus ibi foret nauium receptus. Gentis, cuius in finibus is fuit, Indorum maritimorum nomen, vt ex Curtio diximus. Portus ipsius, aut certe loci maxime finitimi, Βαγίσαρα, teste Arriano in Indicis, p. 559. a pago Pasiris appellato, de quo mox, stadiis LX. Καταίρουσιν ἐς Βαγίσαρα. λιμὴν τε ἐσὶν αὐτόθι εὐορμος, καὶ κώμη Πασιρὰ, ἀπέχουσα ἀπὸ θαλάσσης ἐξήκοντα σταδίων. Ariolantur, qui in finibus gentis Arianae legunt, inuitis codd. H.

g. Flumen Tuberum nauigabile, etc.) Lege: Flumen Tuberum nauigabile, circa quod Pasirae. an Tomerum pro Tuberum? Vide Salmas. p. 1176. b.

Flumen Tuberum) In R. 1. Colb. 1. 2. Tormenum. In R. 2. et Chiff. Tomberon. Illud ipsum flumen est, quod sect. sup. Tongeron Plinius, Mela Tuberonem vocauit. Τόμηρος Arriano dicitur in Indicis, p. 556. inter Indum et Arabim, seu Arbim amnem. H.

b. Circa quod Pasirae) Πασιρῆες, de quibus in fine sup. sect. Pliniani libri haecenus Parirae praetulerunt, mendose. H.

i. Deinde Ichthyophagi) A Tuberone amne; ad fauces vsque fere Persici finis, tota Carmaniae et Oritarum ora comprehensa. H.

k. Insula quae Solis appellatur) Huius insulae mentionem facit apud Strabonem lib. XV. Nearchus, et contra sparsam famam quod in ea insula προσορμισθέντες ἀφανίζονται, fabulosum id esse tradit experimento suo. Meminit et Curtius circa finem X. his verbis: Adiciendam nauigia, quae lixas mercatoresque vexissent, famam auri secutis gubernatoribus, in insulam esse transmissa, nec deinde ab his postea visa. Meminit Solinus cap. 67. Martianus Animalia vi feruoris in ea perire tradit. Dalecamp.

Insula, quae Solis) Haec Soli sacra insula, quam proprio nomine Νόσσαλα appellatam esse auctor est Arrianus

nus

in qua nullum non animal absumitur, incertis causis. *ll.* Ori gens *m.*: flumen Carmaniae Hytanis n. portuosum, et auro fertile. Ab eo primum *o.* Septemtriones apparuisse adnotauere. Arcturum *p.* nec omnibus cerni noctibus, nec totis unquam. Achaemenidas *q.* usque illo tenuisse. Aeris et ferri *r.*

nus in Indicis, p. 569. contra Ichthyophagorum litus, stadiis centum a continente. H.

l. Cubile Nympharum) Oceanitidum. Nereidum unam hic habitasse scribit Arrianus in Indicis, p. 570. quicumque eo appulissent solitam in mare proicere. H.

ll. Incertis causis) Causam Mela suggerit, L. III. c. 7. p. 59. *Contra Indi ostia*, inquit, *illa sunt quae vocant Solis*, (alii *insula quae vocatur Solis*,) adeo inhabitabilia, ut ingressos vis circumfusus aeris exanimet confestim. H.

m. Ori gens) Inuenere hi nomen ab *Ἄρα* Carmaniae oppido, cuius Ptol. meminit, L. VI. c. 8. non ab *Ἄρα* cuius mentio apud Arrian. Exp. L. IV. p. 305. ut putat Salmas. in Sol. p. 1176. Hi enim circa fontes Indi positi, ingenti plane a Carmania terrarum intercapedine disuncti *Ἄρα* fuerunt: quos Plinius h. l. commemorat, ipsius Carmaniae pars haud aspernanda: Ab Oritis, quorum superius mentio, et nomine et situ diuersa, ut ex Arriano

colligitur, Exp. Alex. L. VII. p. 450. ubi *Ἄρα* pro *Ἄρα* scribendum. H.

n. Hytanis) Martiano, L. VI. c. de India p. 225. *Hypanis*. Solino, c. 54. p. 85. (unde id acceperit, nescio,) *Azarium* vocatur. Forte est *Ἀχιδάνας* Ptolemaei in Carmania, L. VI. c. 16. vel *Ἀχιδάνας*. Meminit huius amnis Strabo, L. XV. p. 726. in Carmania, traditque ex Onofricito, auri eum ramenta ferre. H.

o. Ab eo primum) Solinus, et Capella, ll. cc. Nebulosi forte vapores septemtrionalis poli aspectum ulterius praeripiunt. H.

p. Arcturum) Stella est primae magnitudinis inter Bootae genera, prope circulum Cancri. H.

q. Achaemenidas) Solinus, l. c. Ab Achaemene, quo gentis suae principe Darius Hytaspae filius gloriabatur, ab illo septimus; et a quo ceteri ad Dariam usque Achaemenidae sunt appellati. Herod. L. VII. Polymn. N. 11. H.

ri r. metalla, et arsenici, et minii exerceri. Inde promontorium s. Carmaniae est, ex quo in aduersa ora ad gentem Arabiae Macas traiectus distat L. M. pass. Insulae tres, quarum ¹ Oraclat. tantum habitatur aquosa, a continenti xxv. mill. pass. Insulae iv. ² iam in sinu u. ante Persida. Circa has x. hydri marini vicenūm cubitorum adnatantes terruere classem. Insula, ³ Acrotadus y.: item Gauratae, in

T t 4.

qui-

1. Sic et Ch. Ogyris. V. Organa Gr. et Al. 2. in-
mo sinu. V. 3. Athibadrus. Ch.

r. Aeris et ferri, etc.) Strabo, L. XV. p. 726. H.

s. Inde promontorium) Haec iisdem verbis Solin. l. c. Ἀρμόζον Harmozon ei promontorio nomen fuisse Strabo ait ex Eratosthene, L. XVI. p. 765. Ἀρμόζοντος τοῦ τῆς Καρμανίας ἀπερωτηγίου, τῆς Ἀραβίας ἀφορᾶται τὸ ἐν Μελαις. Ammian. L. XXIII. p. 249. Persici maris ostia adeo esse perhibentur angusta, ut ex Harmozonte Carmaniae promontorio contra oppositum aliud promontorium, quod appellant incolae ἐν Μελαις, sine impedimento cernatur. Hodie, le Cap de Faques. H.

t. Quarum Oracla) Hodie Ormuz. Vide Not. et Em. N. LXXVIII. (hic pos.) Quarum Oracla) Organa in libris omnibus impressis legitur. In MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. Oracla. Salmafius, p. 1182. Oraclat. rescribit ex Arriano in Indicis, p. 179. Verum Graeci scri-

ptoris Ὀράκτα ab hac quae modo describitur, non voce magis, quam situ differre, esseque Ogyrin, de qua f. 32. ex iis quae eo loci diximus, perspicuum est, Ὀργάνα ibidem insula Arriano memoratur quidem, sed inculta illa atque deserta, neque in hoc, quem Plinius describit, maris Rubri sinu posita. H.

u. Iam in sinu) In ipso sinu Persico, vltra freti angustias. H.

x. Circa has) Vide Not. et Em. N. LXXIX. (hic pos.) Circa has hydri) Martianus Capella, L. VI. c. de India, p. 225. quatuor has insulas praetermisit, ac circa tres priores marinos reperiri hydros prodidit: quod falsum est. Capellae tamen errorem toto ore bibit Solin. c. 54. p. 85. H.

y. Insula Acrotadus) Vide N. et Em. N. LXXX. (hic coll.) Insula) Ita libri editi. At MSS. R. 1. 2. etc. Athobadrus. Chiff.

quibus ¹Chiani gens. Flumen Hyperis α . in medio
 sinu Persico, onerariarum nauium capax. Flumen
²Sitiogagus a ., quo Pasargadas b . septimo die nauigatur.
 Flumen nauigabile ³Heratemis c .: insula
 sine nomine. Flumen ⁴Granis d . modicarum nauium
 capax, per Sufianen fluit: dextra eius e . acco-
 lunt Deximontani f ., qui bitumen perficiunt.
 Flumen

1. Cyani. Ch. 2. Sitioganus. Ch. 3. Phrystimus.
 Ch. Phirstimus Gr. et Al. 4. Granus Gr. et Al.

Chiff. *Atbitadrus*. Forte *Cai-
 candrus*, Καικανδρός. H.

α . *Flumen Hyperis*) Cum
 fit annis ille onerariarum
 nauium capax, non potest is
 esse qui Ἀρσών ab Arriano
 vocatur in Indicis, p. 583.
 ut Salmasius existimat, p.
 1181. in Solin. cum is dica-
 tur minime portuosus, aditu
 faucium angusto maxime, et
 vadoso. H.

a . *Flumen Sitiogagus*.) In
 MSS. *Siziogadus*, R. 1. 2.
 Colb. 1. 2. Paris. Σιταγός est
 Arriano in Indic. p. 583. H.

b . *Pasargadas*) Steph., Πα-
 σαργάδα πόλις. Eam vo-
 cem ipse interpretatur; Περ-
 σῶν στρατόπεδον, *Persarum
 castra*, Persagadam Curtius
 vocat, L. V. De ea rursus
 inferius s. 29. Hodie, ut cre-
 ditur, *Schira*. H.

c . *Heratemis*) Vide Not.
 et Em. N. LXXXI. (hic adi.)
Heratemis) Sic emendauimus,
 cum libri omnes editi exhibe-
 rent *Phirstimus*. MSS. *Phrysti-
 mus*. At certior auctor Arria-

nus, in Indicis, p. 583. stadiis
 DCCL. a Sitaci ostiis amnem
 memorat, cui nomen Ἡράτε-
 μις. Phirstimum igitur ex
 amnium numero expungat
 Otelius. H.

d . *Flumen Granis*) Γρανί-
 δα quoque appellat Arria-
 nus in Indic. p. 584. H.

e . *Dextra eius*) Quae or-
 tui et austro propiora. H.

f . *Deximontani*) Le-
 gend. pro *Deximontani*, dex-
 tram eius accolunt *Vxii mon-
 tani*. Salmaf. p. 1181. a.

Deximontani) Vid. Nor. et
 Em. N. LXXXII. (hic pos.)
Dexim.) Ita libri omnes. Sal-
 maf. tamen infectam menda
 hanc vocem putat, p. 1181. in
 Sol. legitque, *Vxii montani*.
 Placet coniecturae eius mo-
 mentum addere ex Arriano,
 in Indicis, *Vxios Ουξίους* gen-
 tem liberam in Sufiis agno-
 scente ad Ἀροσιν amnem,
 quem Oroatim esse diximus.
 Strabonem quoque iuuat ad-
 iungere, L. XV. p. 729. qui
Vxios Oroatidi confines esse
 pro-

Flumen ¹ Zarotis *g.* ostio difficili, nisi peritis: insulae **II.** paruae: inde vadosa *h.* nauigatio palustri similis, per euripos tamen quosdam peragitur. Ostium Euphratis. Lacus, quem faciunt Eulaeus *i.* et Tigris iuxta ² Characem. Inde Tigri Susa *k.* Festos dies *l.* ibi agentem Alexandrum inuenerunt septimo mense, postquam digressus ab iis fuerat Patalis *ll.*, tertio nauigationis. Sic Alexandri classis nauigatio

T t 5 viga-

1. Sic quoque Ch. Oroatis, Gr. et Al. 2. Cariacen. V.

prodidit, qui amnis Susianam a Perside determinat. At non idem me sibi suffragatorem habebit, cum flumen Zarotin, de quo mox Plinius, (sic enim legendum ex MSS. codd. Salmasius ipse agnouit, non *Oroatis*) idem esse existimauit cum Arosi Arriani, et Oroati, de quo Plin. f. 28. Zarotis enim novissimus est annium eorum qui in Persicum sinum delabuntur, in finibus Susianae, Euphratis ostio proximus: Oroatis ibi in eundem sinum influit, vnde Susiana incipit, a Perside eo amne discreta. H.

g. Flumen Zarotis) Vide Not. et Em. N. cit. H. (Not. f. p. 664.)

h. Inde vadosa) Arrian. in Indic. p. 585. H.

i. Eulaeus) De Eulaeo amne, et Charace oppido dicitur opportunius f. 31. De lacu quem Tigris et Eulaeus et Choaspes efficiunt, v. Strab. l. XV. p. 728. H.

k. Inde Tigri Susa.) Ταρσῶν, Persarum regia. Ab ostio Tigris ad oppidum Susa nauigatio fuit, aduerso amne stadiis centum et quinquaginta: deinde rate, per fossam e Tigri in Eulaeum amnem ducta, vt docet Arrian. Exp. Alex. l. VII. p. 453. Strabo, l. c. p. 729. H.

l. Festos dies) Et suas, et amicorum nuptias. Arrian. l. c. p. 447. H.

ll. Patalis.) Patale nunc regnum Cambaiae: veteri lingua Indorum hoc significat insulam triangularem, qualis est Cambaia. Patalem adhuc Indi vocant, nunc Patam, nunc Diu Patam, oppidum populosissimum et mercatura celeberrimum. Dalecamp.

Patalis) Ab insula Patale, de qua diximus, f. 23. H.

vigauit. Postea a Syagro *m.* Arabiae promontorio Patalen Fauonio, quem ¹ Hippalum *n.* ibi vocant, peti certissimum videbatur ² XIII. XXXII. o. mill. passuum aestimatione. ³ Secuta aetas propiorem cursum tutioremque indicauit, si ab eodem promontorio ⁴ Zigerum portum Indiae peteret. *p.* Diuque ita nauigatum est, donec compendia inuenit mercator, lucroque India admota est. Quippe omnibus annis nauigatur, sagittariorum cohortibus impositis: etenim piratae maxime ⁵ infestant. Nec pigebit totum cursum ab Aegypto exponere; nunc primum certa notitia ⁶ patescente. ⁷ Digna res *q.*, nullo

- ¹. *Hypilum.* *Cb.* *Hypalum* *Gr.* ². XIV. XXXV. *p.*
Cb. ³. *Secuta veritas.* *M.* *Secura vero actas pro-*
piorem cursum tutioremque. *V.* ⁴. *Sigerum por-*
tum Indiae. *Cb.* *Zigerum annem portum Indiae*
et Al. ⁵. *Ita ex MSS. em. Hard. infestabant* *Gr.*
et Al. ⁶. *Patescentem.* *V.* ⁷. *Lego, digna ad-*
miratione res.

m. Syagro) Syagrus, Sfalath. Dal.

A Syagro) De quo diximus, f. 32. H.

n. Hippalum) Ab Hippalo quodam classis gubernatore, qui primus ex Arabia in Indiam plenis velis ingressus. Tamen auctor Peripli maris Erythraei, non Fauonium, sed Libonotum, sic appellatum scribit. H.

o. XIII. XXXII.) Hoc est, decies et ter centenum, ac tricenum trium miliarium. H.

p. Si ab eodem promontorio Zigerum annem portum Indiae peteret.) Superfluit dictio,

annem, ex vetere lectione. Porro hunc portum videtur paulo infra Plinius Muzirum appellare: Ptolemaeus VII. Muzirin. Pintian. Zizerum annem.) Zizerus ad ciuitatem Anor, prope Calicut ad Insulam quam vocant Amiadua. Dalec.

Zigerum portum) Ita MSS. omnes. Editi absurde, Zizerum annem portum. H.

q. Digna res) Digna res, quae vberius explanetur, quandoquidem tantum in eo cursu impensae, tantum lucri fiat. Lipsius legit, indigna. Non probo, reclamantibus libris. H.

1 nullo anno minus H. S. quingentes r. imperii nostri exhauriente India, et merces remittente, quae apud nos centuplicato veneant. MM. r. passuum ab Alexandria abest oppidum 2 Iuliopolis. t. Inde navigant Nilo Coptumu. 3 CCCIII. mill. passuum, qui cursus Etesis flantibus peragitur XII. diebus. A Copto camelis itur, aquationum ratione mansionibus dispositis. Prima appellatur 4 Hydreum x., 5 XXXII. mill. Secunda in monte, diei itinere. Tertia in altero Hydreumate, a Copto xcv. mill. Deinde in monte.

1. Nullo anno minus hic. DL. imperii nostri exhauriente India. Cb. Nullo anno minus hic quingentesimis imperii, etc. V. et M. 2. Heliopolis. V. 3. CCCVIII. Cb. 4. Sic et V. et M. ut et in seq. Hydreuma, Gr. et Al. 5. XXII. Cb.

r. HS. quingentes) Ea summa efficit duodecies centena millia coronatorum. Infra lib. XII. cap. 18. *Minima*, inquit, *computatione millies centena millia festerium annis omnibus India et Seres, pininsula illa (Arabia) imperio nostro adimunt, etc.* Dal.

HS. quingentes) Hoc est, festerium quingentes centena millia monetae Gallicae, librae sunt 5000000. H.

s. Duo millia etc.) Describit hoc iter et Solin. c. 54. p. 85. non adnotatis tamen locorum interuallis. H.

t. Iuliopolis) Vide Not. et Em. N. LXXXIII. (hic appof.) Iuliopolis.) Ita R. I. 2. Colb. 1. 2. ceterique MSS. omnes, librique im-

pressi ante Hermolaum, qui Heliopolim libentius se agnitorum praedicat. At distat Heliopolis Alexandria sexcentis amplius passuum millibus: Iuliopolis duobus. Nam quod in MSS. omnibus legitur *MM. pass.* non mille millia, ut Barbarus putat, sed duo millia his numerorum compendiis exprimuntur. H.

u. Coptum.) Coptus, nunc *Cana*, distat a Cairo 400000. millibus. Dal.

x. Hydreum) Ita libri omnes MSS. Editi *Hydreuma*, minus recte. Est enim *ὑδρείον* locus aquationis: *ὑδρευμα* ipsa aqutio. Vide Strabonem, L. XV. p. 722. *πὸ ἄνω δὲ τῶν ὑδρείων ἐστὶν ἡ τοπεδέουτο*, etc. H.

monte. Mox ad Hydreum Apollinis, a Copto **CLXXXIV** mill. pass. Rursus in monte. Mox ad nouum Hydreum *y.* a Copto ¹ **CCXXXIII** mill. pass. Est et aliud Hydreum vetus, Troglodyticum nominatur, vbi praesidium excubat diuerticulo duum millium. Distat a nouo Hydreumate ² **IV** mill. passuum. Inde Berenice oppidum *yy.*, vbi portus Rubri maris, a Copto ³ **CCLVIII** mill. **z.** pass. Sed quia maior pars itineris ⁴ conficitur noctibus propter aestus, et stauis dies absumuntur, totum a Copto Berenicen iter duodecimo conficitur ⁵ die. Nauigare incipiunt *a.* aestate media ante Canis ortum, aut ab exortu protinus: veniuntque circiter **xxx.** die Ocelim Arabiae *b.*, aut

1. **CXXX.** Ch. 2. **VII.** Ch. 3. **CCLVII.** Ch.

4. *confit.* Ch. 5. *Sic ex MSS. em. Hard. conf. M.*

Vet. Duodecimo die peragitur Gr. et Al.

y. Ad nouum Hydreum)
Ita libri omnes, vt ante monuimus. Tamen Antonini itinerarium, *Cacnon Hydreuma*, h. e. *καινόν ὑδρευμα*. Tabula Peutingeri, *Coonidroma*, pro *Cacnon Hydreuma*. H.

yy. Berenice oppidum.)
Nunc *Sues.* Dal.

z. **CCLVIII.** mill.) Antonin. in Itiner. *Item a Copto Berenicem*, *M. P. CCLVIII.* H.

a. Nauigare incipiunt)
Solin. c. 54. p. 86. Auctor Peripli maris Erythraei: *Ανάγονται δὲ καὶ αὐτοὶ πλεόντες μετὰ τῶν Ἰνδικῶν περὶ τὸν Ἰελλιον μῆνα, ὅς ἐστιν Ἐπιφί.* Iulio circiter mense nauigatio inchoatur. H.

b. Ocelim.) Nunc *Capo de Celi*, Gabinitorum Arabum portus c. 19. lib. XII. *Dalecamp.*

Ocelim Arabiae.) *Ὀκελίς ἐμπόριον* Arabiae Felicis, Ptol. L. VI. c. 7. in ipso sinu Arabico, paulo super freti angustias, vt auctor est praeterea Strabo, L. XVI. p. 769. Gebanitarum portus appellatur ab ipso Plinio, L. XII. f. 43. Gebanitas porro iuxta fauces Arabici sinus olim sedisse dicemus inferius, f. 32. Castellum est hodie *Alberda*: vti ex situ perspicuum est, quem Oceli tribuit auctor Peripli maris Erythraei, et Ptolemaeus, ll. cc. *Acilae* Strabo, l. c. H.

aut ¹ Canen c. thuriferae regionis. Est et tertius portus, qui vocatur ² Muza d., quem Indica navigatio non petit, nec nisi thuris odorumque Arabicorum mercatores. Intus ³ oppidum e.: regia eius appel-

1. Sic et Ch. Canan Gr. et Al. 2. Maza. Ch. 3.

Sic ex MSS. em. Hard. oppidum regni. M. oppida regia eius unum appellatur. V.

c. Canan.) Cana, nunc Canocain. Dal.

Aut Canen) Κάνη eidem Ptolemaeo, ἐμπόριον καὶ ἀρωγῆριον in Adramitis. In thurifera regione ab auctore Periplus maris Erythraei, pariter collocatur ἐμπόριον ἐς παραθαλάσσιον Κάνη — — χώρας λεβανοτρόφου. Est autem Sabaeorum, quorum pars Atramitae, regio thurifera, ut dicetur f. 32. Arabico finui praetenta. H.

d. Muza.) Muza, nunc Hali. Dal.

Muza.) In extremo finu Arabico, a Berenice versus austrum stadiis XII. millibus, ἐν κόλπῳ τῷ τελευταιοτάτῳ — — ἐμπόριον ἐς νόμιμον παραθαλάσσιον Μάζα, inquit auctor Periplus maris Erythraei, σαδίους ἀπέχον τὰς πάντας ἀπὸ Βερενίκης, παρ' αὐτὸν τὸν νότον πλεόντων, ὡς εἰς μύριες δισχιλίους. Sunt ea passuum millia quindecies centena. Anplum est hodieque oppidum, Zibit: ut ex situ colligimus, quem ei Ptolemaeus assignat, L. VI.

c. 7. et Periplus auctor. Legitur Gen. X. 29. 30. Omnes isti, filii Iectan. Et facta est habitatio eorum de Messa, pergentibus usque Sephar montem orientalem. Isti filii Sem, etc. In hunc locum error Bocharti tergeminus est. Primum quidem, quod ex ΝΩΘ, Messa, facit Muza: perinde quasi Ω mutari possit in Ζ. Latinum. Deinde quod Muzam putat ibi designari, de quo Plinius hoc loco agit; cum sit hic portus Arabiae Felicis, haud procul ipsis sinus Arabici faucibus. Denique quod Sephar putat esse Saphar, de quo Plinius etiam isthic sermonem habet; cum Saphar hic mons non sit, sed nomen regiae in oppido. Messa a ΩΘ Mes, filio Aram, filii Sem: a quo Aramaei, qui et Syri. Itaque Messa in Syria est, ut arbitramur, circa fontem Iordanis, ad orientem. H.

e. Intus oppidum.) Supra Muzam in mediterraneo, duodecim fere dierum intervallo, oppidum est, eius terrae regia, Saphar: aliudque

appellatur Saphar, aliudque ¹ Saue. Indos autem petentibus vtilissimum est ab Oceli egredi. Inde vento ² Hippalo nauigant diebus quadraginta ad primum emporium Indiae ³ Muzirim *f.*, non expectandum propter vicinos Piratas *g.*, qui obtinent locum nomine ⁴ Nitrias *h.*: neque est abundans mercibus. Praeterea longe a terra abest nauium statio, lintribusque ⁵ afferuntur onera, et regeruntur. Regnabat ibi, cum proderem haec *i.*, Celebothras. *k.*

Alius

1. Sabe Gr. 2. Fauonio, alii Hapalo, molli, leni. Hypapalo Gr. 3. Muzirum. V. M. 4. Nitrias. Ch. Hydras Gr. et Al. 5. Sic ex MSS. em. Hard. egeruntur. Ch. efferuntur onera, quae geruntur. Gr.

que trium dierum dumtaxat spatio a Maza distans, Saue. Auctor Periplusi mox laudatus: Ὑπερκεῖται δὲ αὐτῆς (Μῆζα) ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν πόλις Σαυή, τῆς περὶ αὐτὴν Μαφαρτίδος λεγομένης χώρας — — καὶ μετ' ἄλλας ἐννέα ἡμέρας, Ἀφάρ (lego Σαφάρ, repetito σ ex vocula praecedente) μητροπολις. Ptol. L. VI. c. 7. Σαφάρ. Hodie in Tabulis, Saada. H.

f. Muzirim.) Muziris nunc Anor supra Calicut. Dal.

Muzirim) Μῆξις auctori Periplusi maris Erythraei. Ptol. L. VII. c. 1. Μῆξις pro Μῆξις. Creditur esse Calecut, in ora Malabarica. H.

g. Piratas) Proprium id gentis nomen est proxime laudatis auctoribus. Πειραταί, quorum videtur haud

procul Goana Indiae meridionalis ora sedes fuisse. H.

b. Nomine Nitrias) Νιτρίαι Ἐμπόριον, Ptol. l. c. Vide Not. et Em. N. LXXXIV. (hic adi.) Nomine Nitrias) Libri haecenus editi, nomine Hydras. R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. Mydras, vel Nitrias. Nos Nitrias, ex Ptol. L. VII. c. 1. Νιτρίαι Ἐμπόριον in Piratarum regione collocante, quorum vrbes alias, oppidaque commemorat. H.

i. Regnabat ibi, quum proderem haec Celeborras. etc.) Legend. Regnabat ibi, quum proderem haec Cepoborras, vel Cebroboras. Alius vtilior portus Neacridon qui vocatur Bacare. Vide Salm. p. 1185.

b. Et mox, piper monoxylis lintribus Bacaren conuehant. Sal. p. 1187. a.

k. Celeborbras) Κηροβοτῆς

Alius vtilior portus gentis *l. Necanidôn m.*, qui vocatur Barace. Ibi regnat Pandion, longe ab emporio mediterraneo distante oppido, quod vocatur *1. Modusa n.* Regio autem ex qua piper monoxy-

1. Codura.

της est auctori Periplus maris Erythraei: quem ex his regum nominibus, quae apud vtrumque sunt paria, Plinio supparem fuisse, colligunt eruditi: nec Arrianum esse, ut vulgo creditur, qui temporibus Antonini vixit, Suida teste. H.

l. Alius vtilior portus gentis Necanidôn qui vocatur Becare. Apographon Toletanum, *Neacridon*. Salmanticense, *Neacridon*. Item Ptolomaeo septimo *Becares* portus est, non *Becare*. Pintian.

m. Necanidôn) Nunc *Nelcynde*. Dal.

Necanidôn) Forte *Nelcyndon*. Vide Not. et Em. N. LXXXV. (paulo post.) vbi et de Barace portu dicemus. *Necanidôn*) MSS. omnes, R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. etc. *Neacridon*. Sed libentius legere *Nelcyndon*. A *Nelcyndis* enim, quod oppidi nomen est quingentis a Muziri stadiis, in gentem quoque indigenam, quae Pandioni parebat, deriuari appellatio potuit. Ab eo autem oppido, quod a mari distat stadiis centum

et XX, naues in portum *Bacare*, vel *Barace* potius, deferri solebant, ut ibi onera acciperent. Haec ex auctore Periplus maris Erythraei, Ἡ δὲ Νελκύνδα-βασιλείας ἐστὶν ἐτέρως, τῆς Πανδιόνος κείται δὲ καὶ αὐτὴ παρὰ ποταμὸν, ὡσεὶ ἀπὸ Σαδίων ἐνάτον εἴκοσι τῆς θαλάσσης· ἐτέρα δὲ κατ' αὐτὸ τὸ σῶμα τῶ ποταμῶ, πρόκειται κώμη Βαράκη, εἰς ἣν ἀπὸ Νελκύνδων ἐπὶ τῆς ἀναγωγῆς προκαταβαίνουσι τὰ πλοῖα, etc. Ex quo Ptolemaeus emendandus, L. VII. c. 1. apud quem *Μελήνδα* pro *Νελκύνδα* legitur. Sed idem portus nomen corruptum effert, *Βαράρη*. Cum enim et syllabis permutatis Periplus auctor *Βαράκη* discrete scribat, et ipse Ptolemaeus ad *Baris Βαριος* amnis ostia situm esse affirmer, ab amne vico nomen inditum videretur, *Βαράκη*. H.

n. Modusa) *Μόδρα βασιλείον Πανδιόνος*, in oppidis τῶν Πανδιόνων mediterraneis apud Ptol. L. VII. c. 1. H.

lis lintribus o. ¹Baracen conuehunt, vocatur ²Cottonara p.: quae omnia gentium, portuumue, aut oppidorum nomina apud neminem priorum ³reperiuntur. Quo apparet mutari locorum status. Ex India q. renaugant mense Aegyptio Tybi incipiente nostro Decembri: aut vtique Mechiris Aegyptii intra diem sextum; quod fit intra Idus Ianuarias r. nostras:

1. *Becaren Gr. et Al.* 2. *Sic et V. Cottonacra. Ch. Cottona Gr. et Al.*
3. *Sic quoque Ch. inueniuntur Gr. et Al.*

o. *Monoxylis lintribus.*) Vide Stewech. super Veget. lib. III. c. 7. p. 208. De mendo namque hunc locum sibi suspectum ait, τῶν lintribus; nimirum, ex glossemate, ut puto, apposito et in contextum recepto. Dal.

Monoxylis) Μονόξυλα πλοιάμεγισα auctori Periplus maris Erythraei, aluei nimirum, seu nauigia vnico e ligno integro fabricata. Addit idem nauigia eiusmodi Σάγγαρα indigenis appellata esse. H.

p. *Cottonara*) Hodie *Cochin*, in ora Malabarica. Vide Not. et Em. N. LXXXVI. (hic adi.) *Cottonara*) Ita MSS. omnes. Prius *Cottona* legebatur. Auctor Periplus iam toties laudatus: Φέρεται δὲ πέπερι, μονογενῶς ἐν ἐνὶ τόπω, τέτω τῶ ἐμπορίῳ γεννώμενον πολὺ, λεγόμενον Κοττανάρικόν. Solin. c. 54. p. 86. non ex *Cottonaris* Baracen, sed Barace

Cottonara contrahi, contra Plinii Graecique scriptoris mentem, prodidit. H.

q. *Ex India*) Solin. c. 54. p. 86. H.

r. *Intra Idus Ianuarias*)

Intra diem XIII. Ianuarii, quo die sunt Idus Ianuariae, et dies idem sextus Mechiris. Itaque ex hoc Plinii loco, alteroque, e L. XXVII. f. 80. intelligimus, apud Aegyptios tunc anni formam non eandem omnimode atque apud Romanos fuisse, sed octiduo tardiores menses quemque fuisse, et nomina mensium dissimilia. Et Tybi quidem, (vel, ut habent MSS. *Tibi*,) Decembri respondere, Mechirem Ianuario, Iulio Thiatis. Diem Thybi primum fuisse octauum Decembris; primum Mechiris, octauum Ianuarii: denique primum Thiatis, octauum Iulii mensis diem fuisse. Sic Druidis olim sexta Luna principia men-

nostras: ita euenit, vt eodem anno remeent. Navigant autem s. ex India vento Vulturno: et cum intrauere Rubrum mare, Africo vel Austro. Nunc reuertemur ad propositum.

XXVII.

mensium annorumque faciebat, teste Plinio, L. XVI. f. 95. Vide Not. et Em. N. LXXXVII. (hic adi.) *Intra Idus Ianuarias nostras*) Rei Chronologicae minus peritus fortassis cupiam Plinius videatur, qui respondere Ianuario mensi Romano Mechirem Aegyptium scribat, quem ceteri scriptores omnes Februario arrogant. Nam vt auctorem Peripli maris Erythraei omittam, qui dum mensem Epiphi Iulio mensi adiudicat, Mechirem referri ad Februarium oportere, ad Ianuarium vero Tybi aperte declarat: multo disertius vetustus auctor in Anthologia Graeca, L. I. c. 91. Epigr. 2. mensium ordinem seriemque sic digessit, vt Plinianae sententiae pugnare omnino videatur. Huius Graeca carmina Latine Grotius sic expressit: **MENSES AEGYPTII**, quorum primus Septembri respondet: Ordine Thorb primus traxit vineta putando, Squamigeri generis praeda est bona mense Paiphi. Monstrat Azybyr Maiam terras; Maiæque sorores, Choecac spicigero

conspersit semine sulcos. Tybi Magistratus Tyrio producit in ostro. Pandere vela Mechir iubet, et decurrere ponto. Armigeras Phamenorb vocat ad fera bella cohortes. Prata rosas index veris Pharmuthi colorat. Iam matura Pachon assignat falcibus arua. Pontifer autumnum dicit venisse Payni. Implet Epiphi sinum vino turgentibus vis. Atollit Mesori secundo flumine Nilum, Graecae ad Tybin Mechiremque pertinent, sunt huiuscemodi: *Τυβί δε προσΦύρεον βουληφόρον έμα τιταινει. Σημαινει πλωτηρι Μεχειρ πλον αμφιπολευειν.* Vt tamen ista sic se habeant, non modo liberationem culpaë, sed eruditionis laudem, vt in ceteris disciplinis, sic in rebus istis Chronologicis, Plinius singularem meretur, apud aequos peritosque iudices, prae reliquis vetustis profanisque scriptoribus. H. s. *Nauigant autem*) Solin. c. 54. p. 86. Vulturnus porro ab oriente brumali spirat: a meridie auster: Africus ab occasu brumali, vt dictum est L. II. f. 46. H.

XXVII. Carmaniae oram patere duodecies ¹centena *t.* L. M. pass. Nearchus scripsit. Ab initio ^{u.}eius ad flumen Sabin *x.* centum mill. passuum. Inde vineas coli et arua ad flumen ²Andanin *y.*, xxv. mill. spatio. Regio vocatur Armuzia. *z.* Oppida Carmaniae, ³Zethis, et Alexandria. *a.*

XXVIII. Irrumpit deinde *b.* et in hac parte geminum *c.* mare ⁴in terras, quod Rubrum dixere nostri,

1. L. *Cb.* 2. *Ananin. Cb.* 3. *Zetis. Gr.* 4.

Sic et V. M. in terram. Cb. terras Gr.

1. *Duodecies centena etc.*) Longe breuior nauigatio praeter oram Carmaniae, Arriano in Indicis, p. 580. nempe stadiorum quater mille et septingentorum. Μηκος τοῦ πλοῦ παρα τὴν Καρμανίην χώραν, ἑξήκοντα τρισχιλίοι καὶ ἑπτὰ χίλιοι: quae passuum efficiunt CCCCLXIII. millia. Et certe tantae longitudinis, quantae est duodecies centenūm mill. sponforem se fieri Plinius negat velle, cum eam auctori suo reddat Nearcho. Carmania hodieque vetustum nomen retinet *Kerman.* H.

u. Ab initio eius) A faucibus Persici finus. H.

x. Sabin.) Nunc *Bindamir.* Dalecamp.

Flumen Sabin.) Mela, L. III. c. 8. p. 60. *Sabis per Carmanos fluit.* Σάβις, Ptolemaeo oppidum Carmaniae est mediterraneum, L. VI. c. 8. ab anne fortassis cognomine. H.

y. Andanin) Ἀνδανίς Ptol.

1. c. Arriano in Indic. p. 573. Ἀναμίς a promontorio Carmaniae versus septemtrionem, stadiis DCCC. quae passuum millia centum efficiunt: regione toto eo spatio rerum omnium ferace, cui nomen Harmozia: ὁ δὲ χώρος Ἀρμύζεια ἐκαλεῖτο. Haesit id nomen ad nostrum aeuum insulae *Ormuz.* Influit amnis in Persicum sinum. H. *z. Armuzia.*) Nunc *Ormuz.* Dal.

a. Zethis et Alexandria) Zethis alibi nulla mentio: Alexandriae apud Ptol. l. c. et Ammian. L. XXIII. p. 255. H.

b. Irrumpit deinde et in hac parte geminum mare in terras quod Rubrum dixere nostri, etc.) Quare geminum? quia in duo finus dividitur, Persicum et Arabicum: ergo duo illi finus Rubrum mare constituunt iuxta Plinii sententiam. *Salmas.* pag. 481. b.

c. In hac parte geminum.) Geminum dicit, quoniam bis irrupit,

stri *d.*, Graeci Erythraeum a rege Erythra *e.*, aut (vt alii) Solis *f.* repercussu talem reddi colorem existimantes: alii ab arena *g.* terraque, alii tali a-

V v 2

quae

irrupit, vt ait Mela, hoc est, in duos diuiditur sinus, quorum sua quisque propria appellatione distinguitur. H.

d. Rubrum dixere nostri.) Curtius lib. VIII. *Mare certe, quo alluitur, ne colore quidem abhorret a ceteris. Ab Erythro rege inditum est nomen, propter quod ignari rubere aquas credunt. Reliqua stultorum ac infantium nugae sunt, et somnia.* Hebraei vocant Suph, seu Sup, id est, iunco, vt quidam volunt, seu filuis et carice refertum, quod et auctor scribit L. XIII. et Theophr. L. II. Hist. Brodaeus cap. 9. L. III. Dal.

Quod Rubrum) Haec ex Herodoto, L. II. Euterpe N. XLp. 93. sic et Mela L. III. c. 8. Vossii coniecturae subscriberem de appellatione maris Rubri, ab Edom siue Idumaeo esse derivatam, quoniam Hebraeis ארם *rubuit* sonat: Si Arabico finui primum, a quo Idumaea haud procul abest, non ipsi oceano meridiano id nomen esse inditum, scriptores vetustos euoluenti constaret. Arabicum tamen finum Rubri maris nomine et appellatione donant interdum, vt Plinius, L. V. f. 12. Persicum Arria-

nus in Indic. p. 548. et Seneca in Troade, Act. I. H.

e. A rege Erythra) Curtius, L. VIII. aliique post Agatharchidem, in libro singulari quem de Rubro mari edidit, cuius fragmentum Photius refert in Bibl. cod. 250. p. 1321. H.

f. Aut vt alii solis repercussu talem reddi colorem existimantes.) Si verba permittentur, puto lectionem fore commodiorem, et quae magis Plinium sapiat. *Aut vt alii a colore solis repercussu talem reddi existimantes.* Pint.

Aut, vt alii.) Refert Agatharchides, l. c. censuisse quosdam, Solem exorientem in eo tractu, non lucidos in mare radios, vti apud nos fit, demittere: sed cruori assimilés: quod cruentam maris speciem intuentibus exhiberet: ἀκτίσι παραμοίαις αίματι ἐξ ὧν τοῖς ὀρώσιν ὑφαίμαον, etc. Hanc illorum sententiam respicit Plinius, Agatharchides improbat. H.

g. Alii ab arena) Ab ingentibus arenae et glebae tumulis, longo per oram spatio ortum versus diffusis, insigniter rufis: Θῖνες ἀμμου γεώδεις ὑπερῶροι, etc. Agatharchides, l. c. cui neque haec Rubri maris nomenclaturae

quae h. ipsius natura. (XXIV.) Sed ¹ in duos *i.* dividitur sinus. Is qui ab ² oriente est, Persicus *k.* appellatur, xxv. M. passuum *l.* circuitu, vt Eratosthenes tradit. Ex aduerso est Arabia, cuius ³ XII. mill. *m.* pass. est longitudo. Rursus altero ambitur sinu Arabico nominato. Oceanum qui influit *n.*, Azanium appellant. Persicum introitum v. mill. pass. latitudinis, alii quatuor *o.* fecerunt. Ab eo ad intimum sinum recto cursu XI. XXV. *p.* mill. propemo-

1. In *Cb.* hoc caput cum superiore continuatur. *2.* ex-
oriente. *Cb.* *3.* xv. *Cb.*

turae ratio haud satis esse idonea videtur. H.

b. Alii tali aquae) A colore aquae falso repeti hanc appellationem iam dudum Agatharchides docuit, l. c. experientia ipsa confirmavit. Vide quae dicturi sumus iterum in eam rem, f. 35. H.

i. Sed in duos) Mela, L. III. c. 8. p. 60. A Plinio Solinus, c. 54. p. 86. et Martian. L. VI. c. de India, p. 225. Persico nomen hodie, le Golfe de Perse: Arabico, la Mer rouge, ou la Mer de la Mecque. H.

k. Persicus appellatur xxx. mill. pass. circuitu.) Legend. Persicus appellatur xxvi. circuitu. hoc est vigesies sexies centena millia passuum. Sic paulo post lege: ex aduerso ex Arabia, cuius xxii. longitudo. id est, duodecies. Salmaf. pag. 1191. b.

l. XXV. mill. pass.) Hoc est, vicies et quinques cen-

tena millia. Corrupti apud Solinum Martianumque numeri. Strabo, L. XVI. p. 765. ex ipso Eratosthene, quem sequi se Plinius prae se fert, et Agathemerus, L. I. Geogr. c. 3. viginti millibus stadiorum Persici sinus ambitum circumscribunt, quae summa exacte cum Pliniana congruit. H.

m. XII. mill.) Hoc est, duodecies centena millia pass. Addit Strabo, L. II. p. 100. quinquaginta passuum millia. H.

n. Oceanum, qui influit) Etiam citra ipsius sinus angustias, in ipso sinu. Ab Azania, quae vicina est Aethiopiae regio Ptolemaeo, L. IV. c. 8. nomen habet. De eo rursus, f. 34. H.

o. Alii quatuor) Ab vno litore ad alterum litus facilem esse prospectum Strabo ait, L. XVI. p. 765. H.

p. XI. XXV.) Vndecies cen-

pemodum constat esse, et situm eius *q.* humani capitis effigie. Onesicritus et Nearchus ab Indo amne in sinum Persicum, atque illinc Babylonem ¹ Euphratis paludibus *r.*, scripserunt ² XXV. s. M. pass. esse. In Carmaniae *t.* angulo sunt Chelonophagi *u.*, testudinum superficie casas tegentes, carne vescentes. A flumine ³ Arbi *x.* promontorium ipsum *y.* in-

V v 3

habi-

1. Babylonem ab Euphratis Gr. 2. xv. Cb. 3. Arabia. Cb.

centena, et XXV. millia passuum. H.

q. Et situm eius.) Mela, L. III. c. 8. p. 60. *Persicus* finus, qua mare accipit, vrimque rectis lateribus grande ostium quasi ceruice complectitur; deinde terris in omnem partem vaste et aequa portione cedentibus, magno litorum orbe pelagus incingens, reddit formam capitis humani. H.

r. Atque illinc Babylonem ab Euphratis paludibus) Particula, ab, non legitur in scriptis codicibus, vt arbitror, recte; erit itaque Euphratis paludibus, id est, per Euphratis paludes. Pintian.

s. XXV. mill. pass.) Vicies et quinquies centena millia passuum. Sane facile est rationes ducere: nam Carmaniae ora, Nearchus ipso auctore, patet XII. L. Persicus finus recto cursu, XI. XX. Efficiunt hae summae milliam ter et vicies centena LXXV. Reliqua centum et XV. millia, tum ab vltima Carmaniae ora ad Indum a-

mnem, tum ab Euphratis ostio vsque Babylonem recte infumentur. Frustra igitur Chiffi. cod. legit. XV. pro XXV. H.

t. In Carmaniae angulo sunt Chelonophagi, testudinum superficie casas tegentes, carne vescentes) Postrema duo verba desiderantur in apographo Toletano, non omnino male: videretur enim fuisse satis, dicere Chelonophagi. Pintian.

In Carmaniae angulo) Iuxta sinum Persicum. Mela, l. c. et Ptol. L. VI. c. 8. Refert haec quoque Solin. c. 54. p. 86. H.

u. Chelonophagi) Χελωνοφάγοι testudinum carne vescentes. Χελώνη testudo. Alii praeter istos Chelonophagi sunt in Arabia, de quibus Strabo, L. XVI. p. 773. et Agatharchides apud Phot. cod. 250. p. 1349. H.

x. A flumine Arbi) Diuersus hic Arbis fluuius est ab Arabio Ptolemaei, quem et Cophetem et Arbiem quoque appel-

habitans, praeter capita toto corpore hirti, coriisque piscium vestiti. (XXV.) Ab horum tractu Indiam versus ¹Caicandrus z. deserta insula in oceano, l. mill. pass. traditur: iuxtaque eam freto interfluente ²Stoidis a., quæstuosa margaritis. A promontorio b. Carmanis iunguntur Armozei. Quidam interponunt Arbios, ³ccccii. mill. pass. toto litore. Ibi portus Macedonum, et arae Alexandri in promontorio. Amnes: ⁴Saganos c.: dein Daras, et Sal-

1. *Socicandros. V. lib. IX.* 2. *Scindes. Ch. Toidis infra c. 35.* 3. *ccccxxi. Ch. Dratinus et Salsa. Gb.* 4. *Siccanos, dein*

appellari superius diximus, f. 25. Is enim Gedrosos aluit et in oceanum Indicum ibi delabitur: hic iuxta ipsum Carmaniae promontorium effluit. H.

y. *Promontorium ipsum*) Carmaniae illud promontorium, de quo f. 26. In ipso sinu Persico habitare istos, auctor est Mela, l. c. Salm. in Solin. p. 1189. et 1190. ut Plinius varios affingat errores, totum hunc locum, in vitis MSS. omnibus, pro arbitrio immutat. H.

z. *Caicandrus*) Haecenus perperam *Ciscandrus*. Arrian. in Ind. p. 581. *πρὸ νήσου σικανῆς καὶ ἐρήμης, οὐνομα τῆ νήσω Καϊκανδρος.* H.

a. *Stoidis*) Meminit huius insulae Arrian. l. c. sed nomen reticet. Vide Not. et Em. N. LXXXVIII. (hic adi:) *Stoidis*) Consentiant libri editi cum MSS. R. 1. 2. Colb. 1.

2. Paris. etc. Plinium scripsisse Tyndin, nec proinde Graecum scriptorem intellexisse, unde haec hauserit, ex auctore Periplus maris Erythraei, contendit Salm. in Solin. p. 1191. cum Tyndis Indicum emporium sit, insulam Plinius appellavit. At ego de Tyndi vel somniasse Plinium pernego: quod nomen insulae, ceteris scriptoribus incompertum prodiderit, laudo. Salmassi, qui in calumniam texat, verba sententiasque corrumpit, fidem requiro. H.

b. *A promontorio*) Post promontorium, inquit, Armuzia regio est, quae Carmaniae a tergo connectitur. Quidam tamen Arbios, ab Arbi flumine, de quo nunc egimus, interferunt, toto litore. H.

c. *Saganos.*) *Σαγανός* Ptol. L. VI. c. 8. Saganis Ammiano, L. XXIII. p. 255. in Carmania

Salfos. Ab eo *d.* promontorium ¹ *Themistea*,
 insula *Aphrodisias* *f.* habitatur. Inde *Perfidis* *g.* ini-
 tium ad flumen ² *Oroatin*, quo diuiditur ab *Elymai-*
de. Contra *Perfidem* *h.* insulae, ³ *Philos*, *Casan-*
dra, ⁴ *Aracia* cum monte praealto *Neptuno* sacra.
 Ipsa *Perfis* *i.* aduersus occasum sita obtinet ⁵ litora
 DL. mill. pass.: etiam in luxum diues, in *Partho-*
rum iam pridem translata ⁶ nomen. Horum de im-
 perio ⁷ nunc paucis.

VV 4

XXIX.

1. *Themistea*. Cb. *Themistea* Gr. 2. *Oratim*. Cb. 3.
Pfilos, *Cassandra*, *Aracha*. Cb. 4. *Aracia* Gr. et
Al. 5. *lizore*. 6. *numen*. Cb. et *Basil.* 7. *ill*
nunc in paucis. Cb.

mania *Δάρας* item *Ptole-*
maeo: de quo amne dubi-
 tandi tamen locus est ali-
 quis, num ab interpolatori-
 bus *Plinianis* temere nobis
 obtrusus sit pro *Catbrapis*,
 alioque simili: Habent enim
 MSS. codd. R. 1.2. Colb. 1.2.
 Paris. Chiff. etc. *Deinde Ra-*
zinus, et *Salsum*. H.

d. Ab eo) Versus septem-
 trionem, in ipsa *Perfici* sinus
 ora fere media. H.

e. *Themistea*) Haec, vt ar-
 bitror, *Ταρσίη ἀκρῆ* apud *Ar-*
rian. in *Ind.* p. 580. H.

f. *Aphrodisias*) Quia *Ἀ-*
Φροδίτη, hoc est, *Veneri*
 sacra. *Indigenis* *Καταινή* vo-
 cabatur, *Arriano* teste, l. c.
 H.

g. *Inde Perfidis*) *Arrianus*,
ibid. *Amnis* hic *Ammiano*
Oroates, L. 23. p. 252. *Ar-*

riano, p. 585. "*Ἀροσις* dicitur,
 quem ad amnem vsque *Per-*
fae habitant: *μέχρι τοῦδε*
Πέρσου οἰκῶσιν, maximus
 eorum amnium qui in hunc
 finem influunt. Ultra enim
 ostia, *Sufiana* est, et quae
 modo *Perfidi*, modo *Sufianae*
 adiudicatur, *Elymais*. H.

b. *Contra Perfidem*) In
 ipso sinu. Alii *Pfilos* pro *Pbi-*
los legunt; quali glabram in-
 cultamque dixeris insulam.
 In MSS. item *Aracha* pro *A-*
racia scribitur: sed perpe-
 ram, auctore *Ptolemaeo*, L.
 VI. c. 4. apud quem inter
 insulas *Perfidi* adiacentes,
 censetur *Ἀλεξάνδρου νῆσος*,
 ἢ καὶ *Ἀρακία*. H.

i. *Ipsa Perfis*) Haec *Solin.*
 c. 54. p. 86. et *Martian.*
 L. VI. c. de *India*, p. 225. H.

XXIX. Regna Parthorum *k.* duodeviginti sunt omnia: ita enim diuidunt prouincias, circa duo (vt diximus *l.*) maria, Rubrum a meridie, Hyrcanum a septemtrione. Ex iis vndecim, quae superiora dicuntur, incipiunt a confinio Armeniae, Caspiisque litoribus: pertinent ad Scythas, cum quibus ex aequo degunt. *m.* Reliqua septem regna inferiora appellantur. Quod ad Parthos attinet *n.*, semper fuit Parthia in radicibus montium *o.* saepius dictorum *p.*, qui omnes eas gentes praetexunt. Habet ab ortu Arios, a meridie Carmaniam, et Arianos *q.*, ab

k. Regna Parthorum) Solin. iisdem verbis, c. 55. p. 86. Haec porro sunt earum prouinciarum nomina, a Plinio recensita, f. 16. Aropatene, f. 17. Media, Parthia. f. 18. Apauortene, Hyrcania, Margiane, Bactriana, Sogdiana, f. 25. Capissene, Arachosia, Gedrosia, Paropamisadae, Ariana, Drangiana, f. 27. Carmania, f. 28. Persis, cum Paraetacenis, f. 31. Susiane, Elymais, cuius pars Characene. Dissidere nonnihil a Plinio in his enumerandis videtur Isidorus in Στραδμοίς, p. 184. H.

l. Vt diximus) Sect. 16. H.

m. Ex aequo degunt.) Solinus, c. 55. p. 86. Quibuscum concorditer degunt. H.

n. Reliqua septem regna inferiora appellantur. Quod ad Parthos attinet.) Legendum, quae, non quod: et alio verborum ordine sic,

Reliqua VII. regna quae inferiora appellantur ad Parthos attinent. Pint.

o. Parthia in radicibus montium.) In utroque vetusto codice *Parthiaea* legitur, non *Parthia*: adstipulante etiam Stephano: error idem capite sequente. Pint.

Parthia) Vel vt quidam codd. habent, *Parthyaea*. Graecis enim Παρθία et Παρθυαία dicitur, vna ex duo de viginti prouinciis superius memoratis, quibus Parthorum constitit imperium. Parthiae nunc nomen est *Erack*. H.

p. Saepius dictorum.) Caucasiorum. Supra f. 16. Persarum regna, quae nunc Parthorum intelligimus, Caucasus iugis attolluntur. H.

q. Et Arianos) Ariani praeter Arios complectebantur Drangas, Euergetas, Zarangas, Gedrusos, vt dictum est sect. 26. Quid inter

ab occafu Pratitas ¹ Medos r., a feptemtrione Hyrcanos, vndique defertis cincta. Vltiores s. Parthi Nomades appellantur: citra, deferta t.: ab occafu vrbes eorum, quas diximus u., Ifatis et Calliope: ab oriente aestiuo, ² Europum x.: ab hiberno, ³ Mania y.: 4 in medio Hecatompilos z., ⁵ Arfaciae

V v 5

1. Pratitas, Medos, distinctim Gr. 2. Pyropum Cb.
3. maria. Cb. 4. in media. Cb. 5. Arfacia:
regio Nisaea. Gr. et Al.

ter Arios intereffet, et Arrianos, diximus f. 23. H. r. Pratitas Medos) De his f. 17. H.

s. Vltiores) Versus Solis exortum. Nomades, a permutandis pabulis appellati, vt dictum est, L. V. f. 2. H.

t. Citra deferta) Ab occafu, qua parte contingunt Pratitas Medos, qui tenent Caspiae portas. Vide libri huius f. 17. H.

u. Quas diximus) f. 17. H.

x. Europum) Strabo, L. XI. p. 524. in Media Παρυετων locat, a Nicatore conditore Ευρωπων, a Parthis Ἀρσακίαν vocitatam. H.

y. Mania) Ita MSS. omnes. Forte Ζαμία, quam Mediae oppidis mediterraneis Ptolemaeus accenset, L. VI. c. 2. vel Genonia Ammiani, L. XXIII. p. 254. Haec, inquit, potiora sunt Parthorum oppida: Genonia, Moesta, Charax, Apamia, Artacana, et Hecatompilos. H.

z. In medio Hecatompilos, Arfacia, Regio Nysaea Parthyenes nobilis, vbi Alexandropolis a conditore, etc.) Hermodolus pro Arface, vt prius legebatur, Arfaciam substituit, quam Parthi sic nominarint, cum prius Rhagea diceretur. Non placet Hermodolus sententia, quia Arfacia non Parthiae, de qua hic differit Plinius, sed Mediae vrbs est Straboni XI. et Ptolemaeo VI. Proinde legendum hic videtur non Arfacia, sed Arfaciae regiae: vt fit Arface nomen regis. vnde Parthi a Poetis Arfacidae appellari consueverunt. Nam Ptol. citato Lib. Hecatompilon regiam appellat. Quid si legas, In medio Hecatompilos, Arface, regionis ea Parthyenes nobilis, vbi Alexandropolis: vt accipiamus Arfacen urbem esse Parthyenes nobilis regionis. Nam quod de Nisaea Hermodolus ait, omni ratione caret: quia Nisaea itidem ad Mediam pertinet, non ad Parthiam,

faciae regia: Nisaea *a.* Parthyenes nobilis, vbi Alexandropolis a conditore. (XXVI.) Necessarium est in hoc loco signare et Medorum situm, terrarumque faciem circumagere ad Persicum mare, quo facilius deinde reliqua² noscantur. Namque Media ab occasu transuersa³ oblique *b.* Parthiae occurrens *c.*, vtraque regna *d.* 4 includit. *e.* Habet ergo

1. *Quod facilius dein. Ch. obliqua. Ch. obliquae. V.* 2. *narrentur. M.* 3. 4. *praeccludit. Ch.*

thiam, auctoribus Strabone, Stephano, Herodoto et omnibus. *Pint.*

(*Arfa cae regia*) Arfaces Scythia Parthiam inuasit, a quo deinde Parthi ipsi Arfacidae appellati. Strabo, L. XI. p. 515. Parthorum regia Hecatompylos eide *Straboni*, p. 514. Vide Not. et Em. N. LXXXIX. (hic coll.) *Arfaeae regia*) Libri omnes, tum editi, tum manu exarati, *Arfaeae regio Nisaea*, exhibent. *Arfaeae regio Nisaea*, scripsit Hermolaus perperam: Cum enim Arfaeae ab Europa, vt diximus ex Strabone, diuersa non sit: nequicquam ea distinguente Ptolemaeo, L. VI. c. 2. et qui Ptolemaeum semper sequitur, Ammiano: Arfaeae autem, primi Parthorum tyranni, regia fuerit Hecatompylos, *Ἐκατόμυλος τὸ τῶν Παρθυαίων Βασιλείον*, vt idem est auctor L. XI. p. 514. perspicuum est *Arfaeae regia* legi

hic oportere. Nisaeam deinde non regionis, sed oppidi nomen esse in regione Parthyene dicta, abunde suo loco docuimus. H.

a. Nisaea) Meminit eius oppidi Isidorus Charac. in *Σταθμοῖς Παρθυαίων*, p. 188. *Ἀυλῶν Παρθυαίων ἡ πόλις. ἐνθα βασιλικὰ τὰ Φαί. Ἕλληνας δὲ Νισαίων λέγουσιν.* Fuit *Παρθύνη* teste Ptolemaeo, L. VI. c. 5. Parthiae portio. In hac Nisaea exstitit regum sepulcro nobilis. H.

b. Oblique) Parthiae fines toto latere transuerso tegens ab occasu aestiuo ad exortum Solis brumalem. H.

c. Parthiae occurrens.) Apographon Toletanum, *Parthiico currens*. Scribo, *Parthiicae occurrens*. Ex loco hoc, et illo capitis antecedentis, apparet *Parthiicae* semper appellatam a Plinio, non *Parthiam*. *Pintian.*

d. Vtraque regna) Et vndecim quae superiora dicuntur,

1 ergo ipsa ab ortu Caspios, et Parthos: a meridie Sittacenen *f.*, et Susianen, et Persida: ab occasu Adiabenen: 2 a septentrione Armeniam. Persae Rubrum *g.* mare semper accolluere, propter quod is sinus Persicus vocatur: 3 Regio ibi maritima, 4 Syrtibolos. *h.* Qua vero ipsa subit ad Medos, 5 Climax, 6 Megale appellatur locus, arduo montis ascensu per gradus, introitu angusto, ad 7 Persaepolin *i.* caput regni, 8 dirutum ab Alexandro. Praeterea habet in extremis finibus *k.* Laodiceam *l.*, ab Antiocho *m.* conditam. Inde ad orientem Magi *n.* obtinent

1. Ergo, in *V.* desider. 2. ad septentrionem. *Ch.* 3. Regia. *Ch.* 4. Cyropolis *Gr. et Al.* 5. Elymais Megala *Gr. et Al.* 6. Cegale. *Ch.* 7. Persopolin *Gr.* 8. dirutam. *Gr.*

tur, quaeque incipiunt a confinio Armeniae Caspiisque litoribus, pertinentque ad Scythas: et reliqua septem, quae inferiora appellantur. *H.*

e. Inclusit) Superiora quidem a meridie Media includuntur: mari; a septentrione. Inferiora, nempe Persis, Susiane, Carmania et reliquae, Mediam habent pro limite a septentrione: a meridie Rubrum mare. *H.*

f. Sittacenen) De qua dicitur *f.* 31. *H.*

g. Persae Rubrum) Solin. *c.* 54. *p.* 86. *H.*

h. Syrtibolos) Συρτίβωλος Persidis, inquit, regio maritima Syrtium instar palustris, inde nomen habet: in eadem ipsa qua subit pertinetque ad Medos, Κλίμαξ

μεγάλη, ab ascensu arduo locus quidam appellatur. Est enim Graecis Κλίμαξ *scala.* Vide *Nor. et Em. N. XCVII.* (in seq. ad *c.* 31.)

i. Persaepolin) Περσάπολις. Ab Alexandro dirutam referunt quoque Strabo, *L. XV. p.* 730. Curtius, *L. V. c.* 20. *p.* 201. Nunc *Schiras*, ut quibusdam placet aliis est *Tzilminar.* *H.*

k. In extremis finibus) Qua Mediam Persis contingit: unde et adscripta Mediae a quibusdam Laodicea, confusis, ut fit, regionum limitibus. Stephano, Λαοδικεία Μηδίας. *H.*

l. Laodiceam) Hodie *Lor. Dalec.*

m. Ab Antiocho) Eius nominis primo, Seleuci Nicatoris *F.* *H.*

n. Ma-

nent ¹ Passagardas o. castellum, in quo Cyri sepulcrum est: et horum p. Ecbatana oppidum translatum ab Dario rege ad montes. Inter Parthos et Arianos excurrunt Paraetaceni. q. His gentibus r. et Euphrate, inferiora regna ² includuntur. Reliqua dicemus s. a Mesopotamia, excepto mucrone eius, Arabumque populis, in priore t. dictis volumine.

XXX. Mesopotamia tota Assyriorum fuit, vicatim u. dispersa, praeter Babylona, et Ninum. Macedones eam in vrbes congregauere, propter vbertatem soli. Oppida, praeter iam dicta x., habet Seleuciam y., ³ Laodiceam z., Artemitam a.: Item in

1. *Frassargida. Ch.* 2. *Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. et V. cluduntur Gr. et Al.* 3. *Ch. non habet.*

n. *Magi*) Stephanus: Μαγοὶ ἕθνος περὶ Μηδίαν. H.

o. *Passagardas*) De hac voce egimus, s. 26. De Passagardis et Cyri sepulcro, cuius demandata Magis custodia fuit, multa prolixè Arrianus, Exp. Alex. L. VI. p. 435. Πασσαργαρδῶν Dionysio, v. 1069. Πασσαργαρδῶν Anaximeni, apud Stephanum. H.

p. *Et horum*) Magorum, inquit, vetustum olim fuit oppidum Ecbatana: vnde incolae postmodum a Dario translati in montes. Alia vero sunt Ecbatana Medorum a regione cognominata. H.

q. *Paraetaceni*) Παραιτακηνοὶ, quorum vrbs Παραι-

τακῶν, quam Mediae Stephanus adscribit, quod in eius confinio sit posita. H.

r. *His gentibus*) Parthis, Arianis, Medis, et Paraetacenis. Hi Mediam ab ortu brumali claudunt. H.

s. *Reliqua dicemus*) s. 31. vbi de Susiane, Elymaide, Characene. H.

t. *In priore*) In superiore libro, quinto nimirum huius operis, s. 21. H.

u. *Vicatim*) Vicis populosa magis, quam oppidis. H.

x. *Praeter iam dicta*) Babylona et Ninum. H.

y. *Seleuciam*) A Nicatore conditam, de qua mox plura. H.

z. *Laodiceam*) Vnam e sex vrbibus, quas de matris nomi-

in Arabum gente, qui ¹ Orei *b.* vocantur, et ² Mardani, Antiochiam: quae a praefecto Mesopotamiae ³ Nicanore *c.* condita Arabis vocatur. *d.* Iunguntur his Arabes *e.* introrsus ⁴ Eldamarii. ⁵ Supra quos ad Pellacontam *f.* flumen Bura oppidum *g.*, Salmani *h.*,
et

1. Sic ex MSS. em. Hard. Arrhoëi, Ch. Errhoëi. V. Aroëi Gr. et Al. 2. Vandani. Ch. 3. Nicanoria vel Arabis. M. Nicanoria vel Arbelis. V. 4. Elmati. Supra quos. Ch. 5. Sic ex MSS. em. Hard. super quos Gr. et Al.

nomine condidisse Seleucus dicitur. Laodiceam tamen hoc loco Chiffletianus codex non habet: habent autem reliqui, R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. etc. H.

a. Artemitam.) Artemita *Caramit:* Aroëi, *Efron:* Mardani, *Myrdino:* Gordyaei, *Gon:* Aloni, *Alangiacana:* Orontes, *Orfa:* Classitae, *Galat:* Azochis, *Azanchif:* Hebata, *Besin.* Dal.

Artemitam) Ἀρτεμίτα πόλις. Strabo, L. XVI. p. 744. quingentis a Seleucia stadiis, versus orientem et Sittacenen. H.

b. Qui Orei, etc.) De his dictum est s. 9. H.

c. Nicanore) Huius Nicanoris meminit Isid. Charac. in Στρατιωτῆς, p. 186. H.

d. Arabis vocatur.) Arabis cognominata est ad differentiam aliarum, ideo quod esset inter Arabas sita: Nicator vero regis est cognomen. *Gelen.*

e. Iunguntur his Arabes.)

Quos ab Oreis Arabibus et cognomen secernit et situs: Nam hi Eldamarii cognominantur, et in interiore Mesopotamia sedes habent. H.

f. Pellacontam) Qui in Euphratem delabitur quingentis fere stadiis antequam Seleuciam Euphrates alluat. Tamtum a Babylone distat versus septentrionem, quantum a Babylone versus meridiem diffidet Pallacopas amnis, seu verius Euphrates alueus sic, appellatus apud Arrian. Exp. Al. L. VII. p. 489. Quem cum Pellaconte amne perperam confundit Ortelius. H.

g. Bura oppidum) Vide Not. et Em. N. XC. (hicadi) *Bura oppid.*) Etsi in huius oppidi nomine libri plerique omnes consentiunt, tenet tamen suspicio, et quidem, ut arbitror, satis firma, *Dura* potius quam *Bura* scribi oportere. Nam Polybius, L. V. p. 548. τῶν Δύρων in Mesopotamia meminit,

et ¹ Masei Arabes. *i.* ² Gordyaeis *k.* vero *iunnēti*
³ Aloni *l.*, per quos Zerbis *m.* fluuius in Tigrin ca-
 dit, Azones, ⁴ Silici montani, et Orontes, quorum
 ad occidentem oppidum Gaugamela *n.*: Item ⁵ Sue *o.*,
 in

1. *Maraei. Ch.* 2. *Condiaeis. Ch.* 3. *Azoni. Ch.*
 4. *Silices. Gr. et Al.* 5. *Sauae. V. Suet. Ch.*

vbi de Molone agens, τὴν
 μὲν Παραποταμίαν, inquit,
 μέχρι πόλεως Εὐρώπεια κατε-
 σχεῖ; τὴν δὲ Μεσοποταμίαν
 ἕως Δέρων. Meminit et
 Steplr. in Δέρων. H.

b. Salmani) Arabum ge-
 neris. Horum videtur Ste-
 phanus meminisse, p. 582.
 Σαλμῆνοι, inquit, ἔθνος
 μοναδικόν, ὡς Φησὶ Γλαῦ-
 κος ἐν Ἀραβικῶν ἀρχαιολο-
 γία. Gens solitaria, ut ait
 Glaucus in Arabicorum anti-
 quitatibus. H.

i. Et Masei Arabes) In
 Chiff. et quibusdam aliis ex-
 emplaribus, *Maraei.* H.

k. Gordyaeis) Qui Assy-
 riam ab occasu aestiuo clau-
 dunt, ut diximus s. 17. H.

l. Aloni) Ultra Tigrim po-
 fiti, in confinio Assyriae, si-
 ve Gordyenes, vbi et Azo-
 nes, et Silici, et Orontes.
 H.

m. Per quos Zerbis) Is
 est, quantum ex situ conii-
 iicimus, qui Γόργος ποτα-
 μὸς Graeca nomenclatura ob
 celeritatem cursūs a Ptol.
 vocatur, L. VI. c. I. in Ti-
 grimque delabitur. H.

n. Gaugamela.) Hic vicus

est ad quem Darium ab Alex-
 andro Magno fatali praelio
 deuictura contendit Plutarch.
 in vita Alex. mihi pag. 1252.
 Sequitur Ammian. Marcel-
 lin. Indequē id mutuatus
 doctiss. Scalig. de emend.
 tempor. lib. V. pag. 226. Au-
 ctor supra cap. 13. huius libri
 in Arbelitide regione sc. id
 factum testatur. Id quod
 non vsque adeo pugnat cum
 altera opinione. Cum fieri
 possit ut Gaugamela eius
 pars fuerit: Ut ut sit, non
 longe hinc Arbelam abfuisse,
 ex Ptolemaei Geographicis
 constat, facileque fieri potest,
 ut ad utrumque tunc tempo-
 ris sit pugnatum. Dalecamp.

Gaugamela) Γαυγάμηλα
 Ptolemaeo, l. c. et Strabo-
 ni, L. XVI. p. 737. De hu-
 ius originatione vocis, v.
 Plutarch. in Alex. p. 683. et
 Strab. l. c. Ibi verus praelii
 locus fuit, quo Darium vicit
 Alexander, non ad Arbela,
 vbi multi volunt. Sed quo-
 niam Arbela Gaugamelis no-
 tiora, iis haec fama haesit.
 Ita Plut. l. c. Strabo, L.
 XVI. p. 737. alique. H.

o. Item Sue) *ϋϋϋ Sue*
 Chal-

loci oportunitatem. Dicta est *u.* in Zeugmate ¹ Apamia, ex qua orientem petentes excipit oppidum ² apprime munitum, quondam stadiorum ³ LXX. *x.* amplitudine, et satraparum regia appellatum, quo tributa conferebantur, nunc in arcem redactum. Durant, ⁴ vt fuerant, Hebata, et ductu Pompeii Magni terminus Romani Imperii ⁵ Oruros, a Zeugmate ducentis quinquaginta millibus passuum. Sunt qui tradunt Euphratem ⁶ Gobaris *y.* praefecti opere diductum, vbi eum diximus *z.* findi, ne praecipiti cursu Babyloniam infestaret: ab Assyriis vero vniuersis appellatum ⁷ Armalchar *a.*, quod significat

1. *Apamaea. Ch.* 2. *Capbraena. Ch.* 3. *Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. LXV. Gr. et Al. fuere Thaezatae. Ch.* 4. *vt*
5. Ortueros. V. 6. *Co-*
bares. Ch. 7. *Narmalchan. Ch.*

u. Dicta est) L. V. f. 21. H. *x.* Stadiorum LXX.) Octo millium, DCCL. pass. H.

y. Gobaris) Chiffi. Cobaris: a quo fossam Euphratis ad Tigrim perducti fluvium Chobar ככר, apud Ezech. c. 1. dici nonnulli putant. H.

z. Vbi eum diximus) L. V. f. 21. iis verbis, Scinditur Euphrates, etc. H.

a. Armalchar.) Nahar Malcha: Syrorum lingua, qua vsi sunt Orientales. Vnde et corrupta haec Plinii appellatio, more plerumque scriptoribus nativae cuiusque nuncupationis linguae imperitis solito. *Mitalerius.* Graecis ποταμὸς βασιλείος, Seleuciam praeterfluens, vt ait Ammian. Marcellin. *Dal.*

Armalchar.) Vide Not. et Em. N. XCII. (hic adi.)

Armalchar) In Plinianis libris corrupta haec vox existimatur, *Armalchar*; cum Naarmalcha scribi ex Chaldaico נהר מלכה doceant ceteri scriptores. Nam Isidor. Charac. in Στρατιμοίς, p. 186. *Ναρμαλχαν* vocat. Ammian. L. XXIV. p. 266. de Euphrate: *Pars fluminis scinditur largis aquarum agminibus, ducens ad tractus Babylonios interiores. . . alia Naarmalcha nomine, quod fluvius regum interpretatur, Cresiphontem praetermeat. Et p. 278. Ventum est hinc ad fossile flumen, Naarmalcha nomine, quod annis regum interpretatur, tunc aridum.* Ptol. L. V. c. 18. *Βασιλείον ποταμὸν:* Polyb. L. V. p. 551. *Βασιλιήν διώρυχα* vocat. Tamen cum Assy-

cat regium flumen. Qua deriuatur, oppidum fuit
¹ Agrani e maximis, quod diruere Persae. Baby-
 lon *b.* Chaldaicarum gentium caput diu summam
² claritatem obtinuit in toto orbe, propter quam re-
 liqua pars Mesopotamiae Assyriaeque Babylonia ap-
 pellata est, sexaginta millia passuum amplexa, mu-
 ris *c.* ducenos pedes altis, quinquagenos latis, in sin-
 gulos pedes ternis digitis mensura ampliore, quam
 nostra *d.*, interfluo Euphrate, mirabili opere vtro-
 que. *e.* Durat adhuc *f.* ibi Iouis Belig. templum.

In-

1. Agranis. Ch. 2. claritatem inter vrbes obtinuit to-
 to orbe, propter quod. Ch.

Assyria lingua diuersa ab He-
 braea sit, nihil mutamus. H.

b. Babylon.) Haec Solin.
 iisdem verbis, c. 56. p. 87.
 et Martian. L. VI. c. de Ba-
 bylonia, p. 225. De huius
 vrbis amplitudine, situ, opi-
 bus, multa accurate Salianus
 noster in Annalibus ad A. M.
 3516. N. 3. sqq. Falluntur
 porro qui Babylonem *Bag-*
dad esse existimant, cum Ba-
 bylon ad Euphratem, ad Ti-
 grim *Bagdad* sit posita, vt
 refert Texeira testis ocula-
 rus. Plinii, Pausaniae, et
 Ammiani temporibus stabant
 moenia quidem integra, sed
 ea ciuibus vacua. Vide Pau-
 san. in Arcad. L. VIII. p. 509.
 Post a Iudaeis frequentata.
 Demum anno Christianae
 aerae 1037. solo penitus ae-
 quata. H.

c. Muris.) E bitumine et
 testaceo latere structis. Vi-
 truuus cap. 3. libro VI. *Dal,*
Vol. II.

d. Quam nostra.) Digitis
 duodecim pes Romanus con-
 stabat: Babylonius, vnde vi-
 ginti. H.

e. Opere vtroque.) Et moe-
 nibus scilicet, et ipsa inter-
 flui Euphratis crepidine,
 quae moenibus ipsis latitu-
 dine pars ex vtroque sumi-
 nis latere, ad stadia centum
 magnis sumtibus est educta:
 cuniculo denique ipso, su-
 pra quem Euphratis in vr-
 bem influentis vnda laben-
 te, ex vna regiae parte in al-
 teram, flumine non transi-
 to, commeari subterraneo iti-
 nere tuto posset. Ita Diod.
 Sic. Bibl. L. II. p. 97. et 98.
 ac Philostr. de vita Apollo-
 nii, L. I. c. 18. p. 36. H.

f. Durat adhuc.) Tamen
 Diodorus, l. c. vetustate iam
 tum aeuo collapsum te-
 statur: a Semiramide condi-
 tum scribit: a Nabuchodo-
 nosore, alii: instauratum ab
 Xx

Ale-

Inuentor *h.* hic fuit fideralis scientiae. ¹ Cetero ² ad solitudinem rediit, exhausta vicinitate Seleucia *i.*, ob id conditae *k.* a Nicatore intra nonagesimum lapidem, in confluente Euphratis fossa perducti, atque Tigris: quae tamen Babylonia *l.* cognominatur, libera hodie ac sui iuris, Macedonumque moris. ³ Ferunt ei plebis vrbaeae *nc.* M esse: situm vero moenium, aquilae pendentis alas: agrum totius Orientis

1. Cetero circuitu ad M. V. Ceterum ad Tol. Cetero ad Ch. quoque 2. in Gr. et Al. 3. Feruntur ei plebes vrbaeae sexcentae esse. M. V.

Alexandro M. dum Babylone ageret, ex Hecataeo Iosephus adu. Apion. H.

g. Iouis Beli) Διὸς Βήλας ἱερόν, Herod. L. I. Clio, N. 178. p. 74. Arcem Babylonis antiquissimus rex condidit Belus, inquit Ammian. L. XXIII. p. 251. Iouem ipsum Babylonii Belum appellant, vt dicemus, L. XXXVII. f. 55. H.

h. Inuentor) Solin. et Martian. H. cc. H.

i. Seleucia) Nunc Bagdad: oppidum est hodieque amplissimum. H.

k. Ob id conditae a Nicatore intra *xc.* lapidem.) Strabo *ccc.* stadiis remotam esse ait Seleuciam a Babylone, hoc est XXXVII. M. D. pass. quod vidit et Hermolaus. Itaque legendum non *xc.* sed *xli.* Videtur enim imperitia librarii versam fuisse *l.* literam in *c.* Pinian.

l. A Nicatore, etc.) Strabo,

L. XVI. p. 738. Ambitiosum opus Seleuci Nicatoris, inquit Ammian. L. XXIII. p. 251. Primus hic Syriae rex post Alex. M. Vide Not. et Em. N. XCIII. (hic pos.) A Nicatore intra nonagesimum lapidem.) Intra *xl.* potius quam *intra xc.* scripisse Plinius videri possit. Strabo enim, L. XVI. p. 738. trecentis stadiis distare a Seleucia Babylone m scripsit, quae sunt XXXVII. M. D. passuum. MSS. tamen omnes *intra xc.* mira consensione exhibent. H.

l. Babylonia cogn.) A regione circumiacente quae hodie *Yerach* appellatur. Quin et ipsi illi, qui Seleucia oriundi erant, Babylonii potius quam Seleucienfes dicebantur, vt ex Diogene Stoico animaduertit Strabo, L. XVI. p. 744. Et ipsa Seleucia Babylon a Stephano vocatur. H.

rientis fertilissimum. Inuicem ad hanc exhaurien-
dam, Ctesiphontem *m.* iuxta tertium ab ea lapidem
in ¹ Chalonitide *n.* condidere Parthi *o.* quod nunc
² caput est regnorum. *p.* Et postquam nihil profi-
ciebatur, nuper Vologesus rex aliud oppidum Vologe-
socertam *q.* in vicino condidit. Sunt etiamnum in Me-
sopotamia oppida: Hipparenum *r.*, ³ Chaldaeorum
doctrina clarum et hoc, sicut Babylonii *s.*, iuxta ⁴ flu-

Xx 2

vium

1. Chalonitide, ex Ptolem. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. nunc est caput regni Gr. et Al. 3. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Chif. Ch. doctrina clarum et hoc. V. Chaldaeorum et hoc etc. Gr. et vulgg. 4. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. flumen Gr. Flumen Narragam, qui cadit in Narragam, qui. Tol. et Salm.

m. Ctesiphontem) Κτησι-
Φών in orientali Tigris ripa.
H.

n. In Chalonitide) Καλω-
νίτις Polybio scribitur per *κ.*
L. V. p. 555. At Straboni, L.
XI. p. 529. per *χ.* Χαλωνί-
τις. H.

o. Condidere Parthi) Con-
didisse priscis temporibus
Vardanem ait Ammian. L.
XXIII. p. 251. amplificasse
postea incolarum viribus,
moenibusque, Graeco etiam
Ctesiphontis indito nomine,
Pacorum regem. H.

p. Caput est regnorum) Ta-
cit. Annal. L. VI. p. 148. Cte-
siphon sedes imperii. Hero-
dianus: ἐνθα ἦν τὰ Βασί-
λεια τοῦ Παρθουαίου. H.

q. Vologesocertam) Hoc
est, Vologesi vrbs: Certa
enim Armeniis urbem sonat,
vt diximus f. 9. Vologesiam

Ammian. l. c. Steph. Βολο-
γισιάδα: Ουολγισίαν Ptole-
maeus appellat, L. VI. c. 20.
Babyloni subiecta versus me-
ridiem. Mox in vicino MSS.
libri habent: nullus, in vi-
cinio. H.

r. Hipparenum) In magno
esse nominum ambitu id op-
pidum videtur. Cum enim
ad fluuium Narragam posi-
tum id oppidum significetur,
qui Maarfares Ptolemaei
est, vt mox dicemus: idem
illud esse oppidum suspicor,
quod Ptolemaeo Βάρσιτα
eius amnis ripae impositum
appellatur. Rectius a Straba-
ne, L. XVI. p. 739. Βόρσιπ-
πα: vnde Borsippenorum
dicta altera Chaldaeorum
Astronomorum doctrina, siue
secta. H.

s. Sicut Babylonii) Quae
prima Chaldaeorum secta.

In

vium Narragam *t.*, qui dedit ciuitati *u.* nomen. Muros Hipparenorum Persae diruere. Orcheni quoque *x.* tertia Chaldaeorum doctrina, in eodem situ locantur, ad meridiem versi. Ab his Notitae et ¹ Orthophantae *y.*, et Graeciochantae. Euphrate nauigari Babylonem e Persico mari ccccxi mill. *z.* passuum tradunt Nearchus et Onesicritus. Qui vero postea scripsere *a.*, a Seleucia ² cccclxxv. mill. Iuba a Babylone Characem clxxv. mill. pass. Fluere aliqui vltra Babylonem *b.* continuo alueo, priusquam

1. Ororopopanitae et Graeciochartae. Cb. cccclxxx. Cb. cccxc. Gr.

2.

In editis perperam haecenus, sicut Babylon. H.

t. Narragam) Nunc Narringua Dalecamp.

Narragam) A recto casu

Narraga: a Chaldaico נהר

נהע Naar — raga, quod flumen scissum significat: non

vero a נהר אגם Naar —

agam, vt Bochartus existimat, L. I. Geogr. c. 8. p. 40.

Alueus est et corruatio Euphratis, fossa ducta, maxime

occidentalis: Maarsares Ptolemæo, L. V. c. 20. Ammiano, L. XXIII. p. 252. Mar-

sias appellatus. H.

u. Qui dedit ciuitati) Subintellige, alteri, nempe Narragae. H.

x. Orcheni quoque) Ορχηνοι a Strabone, L. XVI. p.

739. inter genera Chaldaeorum Astronomorum recentur. H.

y. Orthophantae) In MSS.

Orothophantae, et Graeciochartae. H.

z. ccccxi. mill.) Strabo, l. c. supra tria millia stad.

hoc est, supra cccclxxv. mill. pass. H.

a. Qui vero postea scripserunt a Seleucia cccc. xc.)

Apographon Tol. ccccxl. Videtur legendum permutatis

elementis cccclxx. Nam si ex hac summa, quae

est a Seleucia ad finem Persicum, subtrahantur

ccccxxi. m. pass. quae connumerantur a Babylone

ad finem eundem, vt statim ante dixit, reliqua erunt

xxxviii. m. hoc est ccc. stadia: quo spatio dictum est

paulo ante ex Strabone, submotam esse Seleuciam a

Babylone. Pintianus.

b. Vltra Babylonem) Versus meridiem, et Persicum mare. H.

quam diftrahitur ¹ ad rigua, LXXXVII. mill. Vniuerso autem cursu ² XI. pass. c. Inconstantiam mensurae diuersitas auctorum facit, cum Persae *d.* quoque schoenos et parasangas ³ alii alia mensura determinant. Vbi ⁴ definit ⁵ alueo munire *e.*, ad confinium Characis accedente tractu, statim infestant Attali latrones, Arabum gens. Ultra quos Scenitae. *f.* Ambitu vero *g.* Euphratis Nomades Arabiae, vsque ad deserta Syriae, vnde in meridiem *h.* flecti eum diximus,

Xx 3

mus,

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. in irrigua Gr. et Al.

2. XII. Ch. XI. mill. et Gr. 3. alii, in V. et M.

non leg. 4. desit. Ch. 5. alueus muniri. V. ubi

desinunt alueum munire. V. alueo vno ire. alii.

c. XI. pass.) Hoc est, vndecies centenis passuum millibus. H.

d. Cum Persae quoque schoenos et parasangas alii alia mensura determinent.) Sensus est, non debere cuiquam mirum videri, quod inter auctores, de spatiis earum regionum parum constet, cum apud ipsos Persas locorum indigenas alibi magis, alibi minus prolixae sint parasangae; quod idem apud germanos quoque in milliariis accidit. Gelen.

Schoenos et parasangas) Parasangae, inquit Festus, apud Persas viarum mensurae sunt. Parasangam Persicum alii sexaginta stadiorum esse aiunt, alii tricentum, alii quadragenum. In schoenis, σχοίνοισ, quae mensura viarum apud Aegyptios in vsu est, par inconstantia notatur a Strabo-

ne, L. XI. p. 518. De schoenorum mensura multiplici dicemus L. XII. s. 31. H.

e. Alueo munire) Vbi definit alueo vasto munire accolas aduersus praedonum vim, ibi infestant Attali latrones. Cum vnico alueo Tigris hic feratur, vti dicemus sect. sq. non placet eorum coniectura, qui contra codicum fidem, scriptorisque adeo mentem, *alueo vno ire*, hoc loco reponere satagunt. H.

f. Scenitae) De quibus in Arabia dicitur, s. 32. vbi et de Nomadam Arabum gente ac situ. H.

g. Ambitu vero) Tota occidentali ripa Euphratis. Deserta Syriae solitudines sunt Palmirenae. H.

b. Vnde in meridiem flecti eum diximus, solitudines Palmirenas relinquentem.)

con-

musi., solitudines Palmirenas relinquentem. Seleucia abest a capite Mesopotamiae Euphratem nauigantibus vndecies centena xxv. mill. passuum. A mari Rubro, si Tigri *k.* nauigetur, ¹ cccxx. mill. a Zeugmate ² dxxvii. mill. Zeugma ³ a Seleucia Syriae *l.* ad nostrum litus *m.* ⁴ clxxv. mill. pass. Haec est *n.*
ib

1. CCXX. Cb.

2. DCCXXIV. Cb.

3. abest. Cb.

4. CXXXII. Gr. et Al.

Constat ex hoc ipso, quem Plinius citat loco, volum. 5. cap. 13. scribendum hic esse, *Vnde in Orientem flecti, etc. non, vnde in meridiem.* Verba Plinii: *Ita fertur vsque ad Vram locum, in quo conuersus ad orientem relinquit Palmirenas solitudines.* Et in eodem cap. ostensum fuerat expulsam a Tauro in meridiem cum ante aduersus occasum decurreret. *Pintian.*

i. Flecti eum diximus) Hoc est, vsque eum locum, vbi in meridiem decurrere Euphratem diximus, atque inde in orientem flecti. Confer cum his ea quae superius dicta sunt, L. V. f. 20. et 21. H.

k. A mari Rubro, si Tigri) Persico sinui Rubri maris nomen accommodat. Ita etiam Seneca, Troadis act. 1. *Et qui renatum prorsus excipiens diem Tepidum rubenti Tigri immiscet freto.* H.

l. Zeugma a Seleucia Syriae ad nostrum litus c. xxxii.) Supra lib. V. cap. 12. mensuram indicans Syriae, *Longitudo*, inquit, *eius inter Ci-*

liciam et Arabiam cccclx. m. passuum est: latitudo a Seleucia Pieria ad oppidum in Euphrate Zeugma clxxv. Legendum itaque est hic, non CXXXII, sed CLXXV. ad stipulante etiam Martiano lib. VI. *Pint.*

m. Ad nostrum litus.) Ad nostri maris, hoc est, mediterranei litus, quod Syriam alluit. Interuallum autem adscripsimus, non quale hactenus editum hoc loco est, CXXXII. mill. sed quale expressum superius, L. V. f. 13. H.

n. Haec est ibi latitudo terrarum inter duo maria. Paribici vero regni dccccxliiii. m. passuum.) Praeposterus verborum ordo sensum aliqui facilem, non difficilem modo, sed falsum etiam reddidit. Ecquae, obsecro, duo sunt maria inter Seleuciam Syriae et Zeugma urbem? Ex his igitur verbis prima illa, *Haec est ibi latitudo terrarum*, superioribus adiungenda sunt. Quae sequuntur, sic,
vt

ibi latitudo ¹ terrarum inter duo maria o.: Parthici vero p. regni DCCC. ² XLIV. mill. passuum.

XXXI. Est etiamnum oppidum Mesopotamiae in ripa Tigris circa confluentes, quod vocant ³ Digbam. q. (XXVII.) Sed et de Tigri ipso dixisse conveniat. Oritur in r. regione Armeniae maioris, fonte conspicuo in planitie. Loco nomen ⁴ Elegosine est. s. Ipsiua qua tardior fluit, Diglito t.: vnde concitatur, a celeritate Tigris incipit vocari. Ita

Xx 4

appel-

1. Terrarum. Parthici vero regni inter duo maria, ex cap. 25. et proxime sequenti. 2. XVIII. Cb. 3. Debam. Ptolem. 4. Sic quoque M. Aelosine est, ipsi qua tardior fuit Diglito. Elongosine Gr. et Al.

vt sentio, legenda: Parthici vero regni inter duo maria DCCCXL. M. pass. Meminisse enim hoc loco debemus eorum quae supra a Plinio dicta sunt cap. 15. Regna Parthorum duodeuiginti sunt omnia. Ita enim diuidunt prouincias, circa duo, vt diximus, maria, Rubrum a meridie, Hyrcanum a septentrione. Praeterea infra capite proximo, ex sententia Agrippae tradit, latitudinem Mediae Parthiae, Perfidis, DCCCXL. quod adhuc magis correctionem nostram obuallat. Pint.

o. Inter duo maria) Mediterraneum et Rubrum. H.

p. Parthici vero) Subintellige, latitudo inter duo pariter maria, Caspium et Rubrum: quod Martianus haec

transscribens haud satis perspexit, L. VI. p. 225. H.

q. Digbam) Varie id nomen apud Ptol. scribitur, L. V. c. 20. in Babylonia, Διγούα et Διδουγούα. H.

r. Oritur in) Solin. haec totidem verbis, c. 37. p. 66. H.

s. Elegosine est) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Par. et vet. Dalec. In editis Elongosine. Solinus: In loco edito, qui Elegos nominatur. H.

t. Diglito.) Thetecus Chaldaeus paraphraastes: Iosephus cap. 2. lib. I. ἀρχαιολογίας, Diglath. Mizalerius.

Diglito) Transit deinde in torum amnem haec appellatio, Διγλάδ, vt Iosephus est auctor, A. I. L. I. c. 2. p. 5. hodieque accolis est Daghelé, vt ab iis didicimus, qui amnem eum nauigarunt. H.

appellant Medi sagittam, u. ¹Influit in lacum ²Arethusam x. omnia illata pondera sustinentem, et nitrum nebulis exhalantem. Vnum genus ei piscium est y., ³idque transcurrentis z. non miscetur alueo, sicut nec e Tigri pisces in lacum transnatant. Fertur autem et cursu et colore dissimilis a.: transuectusque b. occurrente Tauro monte c. in specu mergitur d.: subterque lapsus a latere altero eius erumpit.

1. Sic quoque M. V. et Cb. Influit lacum Gr. et Al. 2. Arsenen. Strab. lib. XI. 3. et aquae. M. est, et his aquae non miscentur.

u. Medi sagittam.) Solin. l. c. Curtius, L. IV. c. 36. p. 149. Strabo, L. XI. p. 527. Μηδων τήρει καλούντων τὸ τόξευμα. Adde Eustath. in Dionys. p. 124. H.

x. Arctusam) Ita libri omnes, et Solin. l. c. Ἀρctυνη. Strabonii, l. c. Ἀρctουσα. Ptol. L. V. c. 13. Eadem Ὠριτίς Straboni, et Dionysio, v. 988. H.

y. Vnum ei genus piscium est) Deesse puto negationem scribendumque, Nec unum genus ei piscium est, ex Strabone XI. scribente, piscium palustrium unum dumtaxat genus esse, in hoc autem lacu plura esse genera. Proinde quod sequitur confestim: Idque transcurrentis non miscetur alueo, legend. erit, Iique transcurrentis non miscentur alueo Pint.

z. Idque transcurrentis) Solini paraphrasis: Arctusae pisces numquam se alueo Ti-

gridis miscent: sicut nec amnici pisces in stagnum transeunt Arctusae. H.

a. Fertur autem et cursu et colore dissimilis.) Credo legend. Fertur alite cursu et colore dissimilis. Vide Salmas. p. 596, b.

Fertur autem) Et cursus, inquit, celeritate, et dissimilitudine coloris aquae fluuiiales a lacustribus discernuntur. H.

b. Transuectusque) Ultra lacum aliquanto interuallo praeterlapsus. Strabo, l. c. H.

c. Tauro monte.) Seneca cap. 8. lib. VI. Quaest. Natural. Dalecamp.

d. In specu mergitur.) Sen. N. Qu. L. VI. c. 8. Age, cum vides interruptum Tigrim in medio itineris siccari, et non uniuersum auerti, sed paulatim, non apparentibus damnis, minui primum, deinde consumi: quo illum puras abire nisi

pit. Locus vocatur Zoroanda. *e.* Eundem esse manifestum est, quod demersa perfert. Alterum deinde transit lacum, qui ¹Thospites *f.* appellatur: rursusque *g.* in cuniculos mergitur, et post xxv. mill. passuum circa Nymphaeum *h.* redditur. Tam vicinum Arsaniae *i.* fluere ²eum in regione Arrhene *k.* Claudius Caesar auctor est, ut cum intumescere, confluant, nec tamen misceantur: leuiorque Arsanias innatat iv. mill. ferme spatio: mox diuisus in Euphratem mergitur. Tigris ³autem ex Armenia *l.*, acceptis fluminibus *m.* claris ⁴Parthenia,

Xx 5

ac

1. *Tespites. Cb. Thespites. V.* 2. *eum, deest in M.*

3. *enim. M.* 4. *Vet. cod. Paribeni, ac Nicephorini. Cb. Partheni, Agnice, Pharione, Gr. et Al.*

in obscura terrarum: utique cum videas emergere iterum, non minorem eo qui prior fluxerat? H.

e. Zoroanda) MSS. Zoaranda. Solinus, Zomada. In Chalontide emergere Strabo est auctor, l. c. H.

f. Qui Thospites) *Λίμνη Θοσπίτων* vocat Ptol, L. V. c. 13. H.

g. Rursusque) Solin. l. c. H.

h. Circa Nymphaeum) Sic locum appellant, vnde bitumen egeritur, ad similitudinem forte Nymphaei Illyrici, de quo dictum est L. II. f. 110. sub quo liquidi bituminis fontes oriuntur. Ibi Tigrin emergere, vbi naphtha gignitur, (genus id bituminis est,) prodit etiam Ammian. L. XXIII. p. 250. H.

i. Arsaniae) De amne Arsanias, L. V. f. 20. H.

k. Regione Arrhene) Maioris Armeniae. Incolae Arrhei ab Epiphanio in Ancoratu appellantur, n. 115. p. 117. *Ἀρμένιοι, Ἀρῆες.* H.

l. Tigris autem ex Armenia, etc.) Lege: Tigris enim acceptis ex Armenia fluminibus claris, Parthenia ac Nicephorione, Arabas, Oroeos, Adiabenosque etc. Vide Salmaf. p. 698. a.

m. Acceptis fluminibus claris Partheni, Agnice, Phorione) Lego, *Acceptis fluminibus claris Parthenia, Nicephorione*, ex vulgata Graeciae nomenclatura. Alioqui Parthenias fluuius est Peloponnesi Straboni octauo: alius eiusdem fere nominis in Ponto Ptolemaeo, Stephano, Straboni, Arriano, Appollonio, apud

ac Nicephorione, Arabas ¹ Oreos *n.*, Adiabenosque difterminans, et quam diximus Mesopotamiam faciens, lustratis montibus ² Gordyaeorum *o.* circa Apamiam *p.* Mesenes oppidum, citra Seleuciam Babyloniam ³ cxxv. mill. pass. diuisus in alueos duos *q.*, altero

1. Oroëos. V. Arabas, Aroeos Gr. et Al. et quidem distinctim. 2. Corydaeorum. Ch. Corydiorum. V. Tol. 3. ccxxv. Ch.

apud nos Valerio Flacco et ceteris. Et Nicephorion vrbs est Mesopotamiae Ptolemaeo, Stephano Piinius quoque cap. xxvi. In viciniam Euphratis Nicephorium. Fauet etiam Apogr. Tolet., in quo ad verbum, vt aiunt, scriptum est, *Parthenia ac Nicephorione.* Pintian.

Parthenia, ac Nicephorione.) Ita R. I. 2. Colb. I. 2. Par. Chiff. Tol. Perperam libri omnes editi haectenus, *Partheni, Agnice, Pharione.* H.

n. Arabas Oreos) Ita laudati proxime codd. De his egimus libro superiore. H.

q. Lustratis montibus Gordiacorum) Legebatur ante Hermolaum, *Choridiorum*, ipse *Gordiacorum* corrigit. Apographon Toletanum, *Corideorum* habet: nos scribendum censemus *Corduenum*, seu *Carduchorum*, ex Plinio supra capite xv. *Adiabenis connectuntur Carduchi quondam dicti, nunc Cordueni praefluente Tigri.* Pint.

Gordyaeorum) Sive *Corduenum*, vt dictum est l. 17. H.

p. Apamiam) Nunc *Gresirae.* Dalec.

Apamiam) Est haec *Apamia* a reliquis eius nominis ciuitatibus diuersa, quae hoc passim opere occurrunt. Meminit Steph. p. 91. Ἐστὶ καὶ ἄλλη Ἀπάμεια, ἐν τῇ Μεσηνῶν γῆ, τῷ Τίγρητι περιεχομένη, ἐν ἣ σκίζεται ὁ Τίγρης ποταμὸς, etc. Est etiam alia in Messene, fluuio Tigri circumdata, in qua diuiditur Tigris, etc. Ammianus quoque, L. XXIII. p. 251. In omni autem Assyria multae sunt vrbes, inter quas *Apamia emiset, Mesene cognominata, et Teredon, etc.* H.

q. In alueos duos) Dextro, quo meridiem petit, Delas: laeuo, quo versus septentrionem flectitur, nomen Tigris fuit: καὶ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ μοίρᾳ περιέρχεται ποταμὸς Δέλας, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ Τίγρις, ὁμωνύμως τῷ μεγάλῳ, inquit Steph. Pro

Δέλας

altero meridiem ac Seleuciam petit, Mefenen *r.* perfundens: altero ad septentrionem flexus, eiusdem gentis *s.* tergo campos *t.* Cauchas *u.* fecat. Vbi remeare aquae, Pasitigris *x.* appellatur. Postea recipit ex Media Choaspem *y.*: atque (vt diximus *z.*) inter

Δέλας libentius agnouerim Σύλαξ cum Eustathio in Dion. p. 124. H.

r. Mefenen) Latini Interannem appellant, quam Graeci Μέσην, siue Μεσήνην, regionem inter duo flumina mediam. Philostorgius L. III. c. 7. fluuiatilem simul et maritimam insulam vocat, ποταμιάν τε ἄμα καὶ θαλαττίαν, quoniam scilicet duobus Tigridis alueis ad latera, a fronte vero Persico mari ea efficitur, atque includitur. H.

s. Eiusdem gentis) Mefenes. H.

t. Campos Cauchas) A Coche, siue Seleucia, quae ad Tigrim condita est, campi adiacentes, maxime versus orientem fusi, nomen id acceperunt. Vide Ammian. L. XXIV. p. 276. et 278. H.

u. Cauchas) Nunc Cuerch. Dal.

x. Pasitigris) Πασίτιγρις, quasi ex omnibus Tigris alueis iam coeuntibus, conflatus annis. Aliam appellationis causam affert Strabo, L. XV. p. 729. H.

y. Choaspem) Χοάσπησ dicatur Straboni, L. XV. p.

697. Vide Not. et Em. N. XLIV. (hic pos.) *Choaspem*) Qui Choaspem et Eulaeum, geminum putant vnus annis nomen esse, cum Salm. in Solin. p. 600. haud satis diligenter explorasse ea videntur, quae de vtroque amne veteres prodiderunt. Nam vt ab ortu incipiam diuersos vtriusque fontes agnoscit Ptol. L. VI. c. 3. Alueos dispares ipse Plin. L. XXXI. s. 21. *Parthorum reges*, inquit, *ex Choaspe et Eulaeo tantum bibunt...* Et horum placere potum, non quia sunt amnes, apparet: quoniam nec e Tigri, nec Euphrate, nec e multis aliis bibunt. Denique id quod caput est, diuerso vterque ore, atque inter se distitissimo, in Tigrim effluit: Choaspes quidem, vt ex hoc Plinii loco perspicua res est, antequam in lacus Chaldaicos se Tigris fundat, hoc est, supra Characem oppidum, centum fere passuum millibus: Eulaeus, ad ipsum Characem in Tigrim delabitur: in ipso vtriusque amnis confluente oppido condito, vt hac ipsa sectione Plinius asseuerat. Nec refert,

inter Seleuciam et Ctesiphontem vectus, in lacus Chaldaicos se fundit, eosque LXX. mill. pass. amplitudine implet: mox vasto alueo profusus, dextra Characis oppidi infertur mari Persico ¹x. mill. pass. ore a. Inter duorum annium ostia xxv. mill. pass. fuere, aut (vt alii tradunt) vii. mill. vtroque nauigabili. Sed longo tempore Euphratem praeclusere Orcheni, et accolae agros rigantes: nec nisi ² Pasitigri b. defertur in mare. Proxima Tigri c. regio Parapotamia appellatur. In ea dictum est de Mesene. Op-
pidum

1. Sic et M. Ch. et Basil. decumano ore. V. decumo ore Gr. et Al. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Pin. Nec nisi per Tigrin def. Gr. et Al.

fert, quod ad vtrumque amnem imposita Susa apud scriptores quosdam dici videntur: Altero enim, nempe Eulaeo, arcem circumiri, cum Plinius scribit: alterum interuallo aliquo ab vrbe distare, Strabo l. XV. p. 728. an necesse continuo est iuncto vel eo loci vel deinceps alueo vtrumque fluere? H.

z. Vt diximus) S. 26. his verbis: Lacus quem faciunt Eulaeus et Tigris iuxta Characem. H.

a. X. mill. pass. ore.) Vide Not. et Em. N. XCV. (hic adi.) X. mill. pass. ore) Ita restituimus admonitu codicum R. I. 2. Colb. I. 2. Paris. Chiff. etc. cum prius scriberetur decumo ore: quod contra Plinii mentem ab interpolatoribus esse vitiatum, liquet omnino ex iis quae

statim subduntur, de simplici vtriusque amnis ostio, vtroque nauigabili. H.

b. Nec nisi Pasitigri) Nec aliae, inquit, Euphratis aquae in mare perferuntur, quam quae ex eo fossa perducto in Tigrim effluunt ad Seleuciam: has enim Tigris, cui paulo post Pasitigri appellatio tribuitur, ob eam causam quam diximus, secum vehit in mare: ceterae Euphratis aquae innumeris alueis ad agros rigandos ita distrahuntur, vt nullo se ostio in mare flumen exoneret. H.

c. Proxima Tigri) Vel Pasitigri. Παραποταμία flumine ripa, vel regio quae secus amnem. Huius pars Mesene est, de qua superius quiddam obiter perstrinximus. H.

pidum eius *d.* Dibitach. *e.* Iungitur ¹ Chalonitis *f.* cum Ctesiphonte, non palmetis modo, verum et olea, pomisque, aliisque arbuſtis nobilis. Ad eam peruenit Zagrus mons *g.*, ex Armenia inter Medos, ² Adiabenosque veniens, supra Paraetacenen et Persidem. Chalonitis abest a Perside ³ CCCLXXX. mill. pass. Tantum a Caspio mari ⁴ et Assyriam abesse compendio itinerum aliqui tradunt. Inter has gentes *h.* atque Mefenen Sittacene est, eadem Arbelitis *i.*, et ⁵ Palaestine *k.* dicta. Oppidum eius Sittace *l.* Graecorum ab ortu est, et ⁶ Sabata *m.*: ab occasu

1. Chalibonitis. Ptol. 2. Sic et Ch. Adiabenos. Gr.

3. CCCLXXX. Gr. 4. Sic ex MSS. em. Hard.

consf. M. a Caspio mari Assyriam Gr. et vulgg. 5.

Palaestina. Ch. 6. Sabdara. Ch.

d. Oppidum eius) Parapotamiae. H.

e. Dibitach) Nunc Debebech. Dal.

f. Chalonitis) Regio in qua Ctesiphon a Parthis condita, vt diximus sect. sup. H.

g. Zagrus mons) Isidorus Char. p. 187. Ἡ Χαλωνίτις πόλις δ' ἑλληνικῆς Χάλας ὄρος ὃ καλεῖται Ζάγρος, ὃπῆρ ὀρίζει τὴν Χαλωνίτιν χώραν, καὶ τὴν τῶν Μήδων. Sic igitur Tauri montis partem appellant, quae Mediā se iungit a Babylonia et Chalonitide. Medos discludit ab ortu, ab occasu Adiabenos siue Assyrios: mox supra Persidem et Paraetacenen excurrit ab occasu fere brumali in exitum aestiuum. H.

h. Inter has gentes.) Inter Medos, Adiabenos, Persas, Chalonitidem, atque Mefenen. Σιττακηνή Straboni dicitur, L. XV. p. 732. eademque pars Susianae, et Ἀπολωνιάτις cognominata. H.

i. Eadem Arbelitis.) A confinio fortasse Arbelitidis, quae pars Assyriae est, vt diximus f. 16. idem quoque cognomen traxit. In R. 1. et Colb. 1. 2. verba haec desunt, eadem Arbelitis. At in R. 2. exstant. H.

k. Palaestine) Ita R. 2. At R. 1. Colb. 1. 2. Calesi-
ne. H.

l. Sittace) Σιττάκη Ptolemaeo, in Assyria, L. VI. c. 1. H.

m. Et Sabara) Sabatices Σαβατικῆς regionis caput, quae

casu autem Antiochia *n.*, inter duo flumina Tigrin et Tornadotum. Item Apamia, cui nomen Antiochus *o.* matris suae imposuit, ¹ Tigris circumfunditur. Haec diuiditur Archoo. *p.* Infra est ² Susiane *q.*, in qua vetus regia Persarum Susa *r.*, a Dario *s.* Hystaspis filio condita: abest a Seleucia Babylonia CCCCL. mill. pass. Tantumdem ab Ecbatanis Medorum per montem ³ Charbanum. *t.* In septentrionali Tigris alueo oppidum est ⁴ Babytace. *u.* Abest a Susis *x.* cxxxv. mill. pass. Ibi mortalium soli

1. Tigris circumfunditur huic, diuiditur Archoo. 2. Susiana. Ch. 3. Charbanum. Ch. 4. Barbibace. Ch.

quae sic ab ortu Sittacenes est posita, vt alii Mediae, Elymaidi alii adiudicandam censuerint, teste Strabone, L. XI. p. 524. Σάμβανὰ Diodoro, L. XVII. Bibl. p. 576. H.

n. Antiochia) Eadem Apollonia Ptolemaei, l. c. vt quibusdam videtur: vnde regioni quoque Apolloniatidis nomen est inditum. H.

o. Antiochus) Eius nominis primus, Seleuci Nicatoris primi Syriae Regis, et Apames *F.* H.

p. Archoo) Amne. H. *q.* Susiane) Eadem Συσίς Susis dicta Straboni, L. XV. p. 727. Hodie Chusistan. H.

r. Susa) Σῆσα, quam urbem ab amoenitate soli sic appellatam ait Athen. L. XII. p. 513. quoniam σῆσος Graecis *lilium* appella-

tur. Alii, quod in campestri planitie et equitabili, vel in regione equis ferace sit posita, quoniam Syri equum σσίσιν vocant. Sic Etymologus. Nunc Souster. H.

s. A Dario) Post Cambysen Persarum rege, Xerxis patre. A Tithono Memnonis patre multo ante aedificata auctor est Strabo, L. XV. p. 728. Conditaq; a Dario Susam cum Plinius dicit, muris cinctam intelligit. H.

t. Charbanum) R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. Chiff. Charbanum. Zagritmontis superius memorati pars quaedam est. H.

u. Babytace) Ita Solin. c. 54. p. 85. et Steph. Βαβυτανή, πόλις Περσική. ὁ πολίτης, Βαβυτανήνός. H.

x. Abest a Susis) Solin. iisdem verbis, l. c. Apud Martian. L. VI. p. 225. numeri sunt corrupti. H.

aurum in odio contrahunt *y.*, id defodiunt, ne quo cui sit in usu. Susianis ad orientem versus iunguntur ¹ Oxii *z.* latrones, et Mizaeorum *xl.* populi liberae

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. et M. Cossaei latrones Gr. et Al.

y. Ibi mortalium soli aurum in odio contrahunt. Id defodiunt, ne quo cui sit in usu.) Lego partim ex archetypo Tolet. partim ex coniectura, His mortalium solis aurum in odio. Contrahunt id, defodiuntque, ne cui sit in usu. Pintian. Ibi mortalium soli aurum, etc.) Lege: His mortalium solis aurum in odio: contrahunt defodiuntque, id ne cui sit in usu. Salmasius p. 1194. b.

In odio) Ita libri omnes. Hoc est, ex odio. Solini paraphrasis. A Susis Babytaece oppidum . . . in quo mortales uniuersi odio auri coemunt hoc genus metallum, et abiiciunt in terrarum profunda, ne polluti usu eius auaritia corrumpant aequitatem. H.

z. Susianis ad orientem versus iunguntur Cossaei.) Prior lectio tam impressa quam scripta, partim Oxii, partim Oxii praefert: Hermolaus pro Oxii substituit Cossaei; non recte. Substituendum enim erat Vxii, ex Strabone lib. XI. Eorum, ait, Mardi Persis erant finitimi. His atque Susis, Vxii et Elymaei, Cossaei autem Me-

diae. Et lib. XV. Sed magis Paretaceni Apolloniatis imminet, unde eos plurimum infestant. Elymaei autem illos et Susios: cum Elymaeis vero Vxii pugnant. Et eod. lib. adhuc magis perspicue, Ad orientem vero ex Susis in Persiae mediterranea euntibus, per Vxianos iter est. Pintian.

Susianis ad orientem.) Oram Persici maris legentibus, inquit, orientem versus post Susianos occurrunt Oxii, siue Vxii. Vide Not. et Em. N. XCVI. (hic consp.) Susianis ad orientem etc.) Hoc loco Oxii libri omnes agnoscunt, tum MSS., tum impressi et iam ante Hermolaum, qui pro Oxii, Cossaei substituit. Verum ex Strabone ipso, quem pro se affert, inanis eius coniectura agnoscitur; is enim, ut diximus superius paulo; N. LXXXII. (p. 664. lit. f.) Vxios Susianis ac Persis in ora Persici maris confines facit. Adde et Plinium ipsum dicturum mox de Cossaeis, qui Susianis quidem proximi sunt et ipsi ad orientem versus, verum non in litore Persici sinus, ut Oxii, et Elymaei: sed in mediterraneo

berae feritatis. Supra eos ¹ patent Parthusi, Mardi, et Saitae, Hyi, qui praetenduntur supra Elymaida, quam Persidi in ora iunximus. Susa a Perfico mari absunt ccl. mill. passuum. Qua subiit ad eam *a.* classis Alexandri Pasitigri, vicus ad lacum Chaldaicum vocatur Aphle: vnde Susa navigatione lxxv. M. p. pass. absunt. Susianis ab oriente *b.* proximi sunt ² Cossaei: supra Cossaeos ad septemtrionem Mesabatene *c.* sub monte Cambalido, qui est Caucasii ramus: inde mollissimo transitu in Bactros. Susianen ab Elymaide determinat amnis *d.* ³ Eulaeus, ortus in Medis, ⁴ modicoque spatio cuniculo conditus, hac rursus *e.* exortus, et per ⁵ Mesabatenen lapsus, circuit arcem Susorum, ac Dianae *f.* templum augustissimum illis gentibus, et ipse in magna caerimonia. Siquidem reges *g.* non ex alio bi-

bunt,

1. Parent Parthis Mardi. M. et Ch. 2. Cossiaei. Ch. Vxii ex Strab. lib. XI Oxi, et Oxii. V. 3. Ilaeus. Ch. 4. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. et Ch. medioque Gr. et Al. 5. Sic ex MSS. em. Hard. Mesobatenen. Gr. et Al.

neo et in montanis, versus Mediam: "Ουξίοι καὶ Ἐλυμαίοι Πέρσαις τε καὶ Σουσίοις. Κοσσάοι δὲ Μήδοις προσεχέει ἦσαν, Strabo, L. XI. p. 524. et L. XVI. p. 744. H.

a. Qua subiit ad eam) Ad Susa regiam Persarum, vt dictum est f. 26. H.

b. Susianis ab oriente) Susianorum fines, a mari maxime remotos, attingunt ab oriente Cossaei latrones. Stephanus: Κοσσέα, μέρος Περσίδος. οἱ οἰκῶντες Κοσ-

σαίοι. Plut. in vita Alex. p. 704. Κεσσάοι. H.

c. Mesabatene) Ita R. I.

2. etc. Prol. in Perfide, L. VI. c. 4. Μεσαβάται. H.

d. Amnis) "Ευλαίος Straboni, L. XV. p. 728. H.

e. Hac rursus) Hac ipsa regione, vnde ortus primum: nempe Media. H.

f. Ac Dianae) Martiani. L. VI. c. de India, p. 225. Oppidum ibi nobile Susa, in quo templum Dianae. H.

g. Siquidem reges.) Solin. c. 33. p. 62. Pliniusque ipse, L. XXXI. f. 21. H.

bunt, et ob id in longinqua portant. Recipit amnem Hedyppnum *h.*, praeter Asylum Perfarum venientem, ¹ Adunam *i.* ex Susianis. Oppidum iuxta eum Magoa, a Charace, xv. mill. pass. Quidam hoc in extrema ² Susiane ponunt solitudinibus proximum. Infra Eulaeum Elymais *k.* est, in ora iuncta Perfi-

1. Ad unum ex Susianis oppidum. Iuxta V. Et unum ex S. Gr. et Al. 2. Susiana. Gr.

h. Recipit amnem Hedyppnum) Videtur legendum Hedyphum, ex Strabone lib. XVI. qui tamen Hedyphonta appellat, quinta inflexione: Capta est etiam prope fluvium Hedyphonta Seleucia magna ciuitas, quae prius Soloce vocabatur. Pint.

Hedyppnum) Ἠδύππου, quasi suaue spirantem. Is ipse est quem Hedyphonta Ἠδυφῶντα appellat Strabo, L. XVI. p. 744. qui Seleuciam Elymaeorum urbem, (de qua mox) praeterfuit, iuxta Susianos: non in Babylonia, ut existimauit Ortelius, quem Seleuciae nomen in fraudem induxit. H.

i. Adunam) Ita MSS. omnes. Editi perperam, et unum. H.

k. Elymais) Ἐλυμαίς, incolae Ἐλυμαῖοι Straboni, L. XI. p. 542. Pars est australior eius regionis, quae nunc Chusistan dicitur. Hinc Elamitae, cum Parthis a c. Medis a Luca copulati, Act. II. etfi D. Hieronymo, Libro de loc. Hebr. aliter visum.

Vol. II.

At alibi olim sedes habuere iidem Elamitae, nempe temporibus Abrahamae, ut Moses docet, Gen. XIV. 1. Factum est autem, inquit, in illo tempore, ut Anraphel rex Sennaar, et Arioch rex Ponti, et Chodorlabomor rex ELAMITARVM, et Thadal rex gentium, וַיִּבְרְחוּ 2. inirent bellum contra Bara regem Sodomorum, et contra Bersa regem Gomorrhuae, et contra Sennaab regem Adamae, et contra Semeber regem Seboim, contraque regem Balae: ipsa est Segor. 3. Omnes hi conuenerunt in vallem siluestrem, quae nunc est Mare salis. 4. Duodecim enim annis seruierant Chodorlabomor, et tertio decimo anno recesserunt ab eo. Igitur quartodecimo anno venit Chodorlabomor, et reges, qui erant cum eo. — 8. Et egressi sunt rex Sodomorum, et rex Gomorrhuae, rexque Adamas, et rex Seboim nec non et rex Balae, quae est Segor. — 9. Scilicet aduersus Chodorlabomor regem Elamitarum, et Thadal regem Gen-

Yy

Gen-

Perfidi, a flumine ¹ Oroati ad Characem, ² CCXL. mill. pass. Oppida eius, Seleucia *l.*, et Sofirate, apposita monti ³ Casyro. *m.* Oram, quae praeiacet, minorum Syrtium vice diximus *n.* inaccessam coeno, pluri-

1. Ora. Cb.

2. CCXI. Gr.

3. Chasyro. Cb.

Gentium, et Amraphel regem Sennaar, et Arioch regem Ponti: quatuor reges aduersus quinque. Inter hos reges quatuor, tertium dumtaxat locum obtinet rex Elamitarum; quod nobiliores essent, et rex Sennaar, ex Nemrodo regum antiquissimo genus ducens, et rex Ponti, hoc est, orae sinus Perfici citra Euphratem, iuxta ipsius ostia, vbi postea Arabes Scenitae. Rex Elam, et rex Gentium, inter regem Sennaar et regem Ponti fuere. Rex Sennaar citra Euphratem, iuxta Babylonem et Vr. Primus tamen v. 9. appellatur rex Elamitarum Chodorlahomor, quoniam ipsius causa bellum istud gerebatur. Nulla enim ratio suadet, multo maiorem tunc quatuor regum illorum ditio- nem fuisse, quam fuit eodem tempore ditio regum quinque quos oppugnabant. Idcirco autem Chodorlahomor tributum a regibus illis exigebat, quia se pro primogenito gerebat e filiis Sem et Noe, quippe ex Aelam Semi filio primogenito ortum trahens: atque adeo sibi

vestigales volebat esse posteros Chanaan; qui potissimam orbis partem, in qua paradus esset, occupassent. Ex prisca sede ista Elamitae postea versus ortum progressi constiterunt ibi, vbi de eorum nomine Elymais regio nomen accepit, temporibus forte Davidis aut Salomonis, vel ante ea ipsa. H.

l. Seleucia) Ampla ciuitas, quae prius Soloce vocabatur, *Σελεύκεια μεγάλη πόλις. Σολόκη δ' ἐκαλεῖτο πρότερον,* inquit Strabo, L. XVI. p. 744. in Elymaide. H.

m. Casyro.) MSS. Chasyro. H.

n. Syrtium vice diximus.) Sect. nempe 29. his verbis: *Persae Rubrum mare semper accollere: propter quod is sinus Persicus vocatur: Regio ibi maritima, Συρτίβωλος.* Vide Not. et Em. N. XCVII. (hic exhib.) *Syrtium vice diximus)* Non alibi sane aliud huiusce rei vestigium apparet vllum, praeterquam sect. libri huius 29. vbi ita noster: *Persae* etc. Vbi MSS. R. I. 2. Colb. I. 2. et Paris. habent *Ceribobus*. Parmensis editio, aliaequae vetustiores, *Cyri-*

plurimum limi deferentibus ¹Brixia et Ortacea amni-
bus: madente et ipsa Elymaide in tantum, vt nul-
lus sit, nisi circuitu eius, ad Persidem aditus. In-
festatur et serpentibus, quos flumina deportant.
Pars eius maxime inuia, Characene vocatur ab oppi-
do,

Yy 2

pido,

i. Brixia et Ortacia. Cb.

Cyribolus, ante Hermolaum, qui *Cyropolis* substituit, ratus hic locum habere oportere *Κυρέσχατα* siue *Κύρου πόλιν*, quam Stephanus in vltimis Persidis finibus a Cyro conditam scribit. At neque hic oppidi nomen quaeritur, sed regionis, oraeque maritimae: neque, si quaeretur, e Sogdianorum finibus, et Iaxarte amne, vbi *Cyreschata* a Cyro sunt condita, dictaque Cyri vltima, quod ibi suarum expeditionum metam posuit, vti et Alexander, qui *Ἀλεξάνδρειαν ἐσχάτην* eodem fere in loco condidit, et *Κυρέσχατα* destruxit: non, inquam, ab longinquis adeo terris et Caspio mari in sinum Persicum *Cyropolis* apte aduehitur. Hermolai tamen scripturam Salmasius approbat, in Solin. p. 1193. vt Plinium deinde incuset, quod ex male intellectis antiquiorum Graecorum verbis, qui ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς Περσίδος sitam esse *Cyropolim* dixerunt, nempe in finibus Persidis imperii, ipse in ora Persidis, Rubri maris litore, op-

pidum id collocarit. At neque de oppido sermo: et *Συρτίβωλος* scripsisse Plinium, non *Cyropolis*, tum veteris scripturae vestigia clamant, tum locus ipse quem habemus prae manibus: in quo se iam alias perstrinxisse obiter admonet, oram Persidis maritimam Syrium Lybicarum instar, coeno limoque inaccessam reddi in dies: quod quidem haud scio an breuiore ac significantiore vocabulo exprimi potuerit, quam isto, *Συρτίβωλος*. Est enim *βῶλος γῆ* terra seu gleba: *Σύρτις* arenosus locus in mari: vt vtriusque vocis nexu intelligatur ora coeno, limo, gleba, arenaque, inaccessa, quae fluuiorum vortices quotidie aduehant. Hinc *πηλώδης κόλπος* sinus coenosus in Susianae ora a Ptolemaeo locatur, L. VI. c. 3. et *τέναγος ἀμμῶδες*, locus limo obductus et arena, quod vadi tenax coenum appellat Claudianus. Vtrumque pariter in Periplo Susianae Marcianus Heracleotes agnoscit, p. 49. H.

vido, Arabiae claudente¹ regna, de quo dicemus, exposita prius M. Agrippae sententia. Namque is Mediam o. et Parthiam, et Persidem ab oriente Indo, ab occidente Tigri, a septentrione Tauro, Caucaso, a meridie Rubro mari terminatas, patere in longitudinem $\overline{\text{XIII. XX.}}$ p. mill. pass. in latitudinem² DCCCXL. q. prodidit. Praeterea per se Mesopotamiam ab oriente Tigri, ab occasu Euphrate, a septentrione Tauro, a meridie mari Persico inclusam, longitudine octingentorum r. mill. pass. latitudine CCCLX. Charax s. oppidum Persici sinus intimum, a quo Arabia Eudaemon cognominata excurrit, habita-

1. Regna ea. Ch. 2. DCCCCL. Ch.

o. Namque is Mediam) Haec iisdem verbis Martianus, L. VI. c. de India, p. 225. H.

p. XIII. XX.) Hoc est, ut Martianus ait, ter et decies viginti millia passuum. Sic porro libri omnes editi, et manu exarati: tum ii quos ipsi inspeximus, tum ii ex quibus Martianus exscripsit. At longe discrepant ab iis quos secuti sunt Missi Theodosii, qui Principis eius iussu terrarum orbem, quaqua patet, dimensi sunt: Eorum haec oratio est: *Media, Parthia, Persis, finiuntur ab oriente flumine Indo: ab occidente, flumine Tigri: a septentrione, monte Tauro: a meridie, mari Rubro. Longitudo M. passuum DCCCXX. latitudo, CCCCXI. Iuxta Plinium*

Secundum eadem mensura est. H.

q. DCCCXL.) Martianus legit tantummodo DCCCXXX. H.

r. Octingentorum) Adii-
ciunt ad eam mensuram
centena passuum millia Missi
Theodosii: *Mesopotamia,
Babylonia, Chaldaea: finiuntur ab oriente, flumine Tigri: ab occidente, flumine Euphrate: a septentrione, monte Tauro: a meridie, mari Persico. Longitudo M. pass. DCCCC. latitudo CCCLX. Iuxta Plinium Secundum eadem mensura est. H.*

s. Charax) $\chi\alpha\rho\alpha\zeta$ ad oram intimam sinus Persici conditum oppidum, latere Tigris fluvii orientali. Hinc Geographo Isidoro, Characeni cognomen. H.

bitatur *t.* in colle manu facto inter confluentes, dextra Tigrin *u.*, laeua ¹ Eulaeum, *iii.* mill. pass. laxitate. Conditum est primum ab Alexandro Magno: qui colonis ex vrbe regia Durine (quae tum interit) deductis, militumque inutilibus ibi relictis, Alexandriam appellari iusserat: pagumque Pellaeum, a patria sua, quem proprie Macedonum fecerat. Flumina *x.* id oppidum expugnauere. Postea Antiochus restituit quintus regum *y.*, et suo nomine appellauit. ² Iterumque infestatum Pasines Sogdonaci filius, rex finitimorum Arabum, quem Iuba satrapen Antiochi fuisse falso tradit, oppositis mobilibus restituit: nomenque suum dedit, emunito situ iuxta *z.*, in longitudinem *iii.* mill. pass. in latitudinem

Y y 3

dinem

- 1. Item u. p. Ch. VI. M. Pint.* *2. Iterum quoque infestatum Sparionis Suggodonati filius. Ch. Spasinen vocat Dion in vita Traiani, et Stephanus Byzantius, qui hanc urbem ab instauratore Σπασίνης χάρακα vocatam tradidit. Eius meminit et Iosephus cap. 7. I. cap. 2. XX. ἀρχαιολογίας. Vide Leopard. cap. 2. VIII.*

t. Habitat) Charax nimirum oppidum, non Eudaemon Arabia, manu facto colle habitat, vt absurde Solin. accepit, c. 33. p. 62. H.

u. Dextra Tigris) Nempe si faciem ciues obuertant ad austrum, dextra Tigris, laeua Eulaeus fluere intelligitur. H.

x. Flumina) Tigris et Eulaeus, aquarum eluuiouibus, seu exundationibus id oppidum expugnauere. H.

y. Quintus Regum) Qui et Antiochus Magnus appellatus est, pater Antiochi Epi-

phanis, siue Illustris, et Nobilis. H.

z. Nomenque suum dedit emunito situ iuxta, etc.) Castius fortasse legeretur ad hunc modum, *Nomenque e suo dedit et e munito situ*, vt sint duo verba, *e munito*, hoc sensu: *E nomine suo vocasse Spasinu*, et e loco munito, Charax. Significat Charax vallum. Vocatum est autem primo oppidum hoc a conditore Alexandro Alexandria, deinde ab Antiocho V. rege, Antiochia, postremo a Spasine et a munito loco, Spasinu Charax: sic enim appellatum

dinem paulo minus. ¹ Prius fuit a litore stadiis x. ² et maritimum etiam ipsa inde portum habuit: Iuba vero prodente, l. mill. pass. Nunc abesse a litore cxx. mill. legati Arabum nostrique negotiatores, qui inde venerè, affirmant. Nec vlla in parte plus aut celerius profecere terrae fluminibus inuectae. Magis id mirum est, aestu longe yltra id accedente non repercussas. *a.* Hoc in loco genitum esse Dionysium *b.*, terrarum orbis situs recentissimum auctorem ³ constat, quem ad commentanda omnia in Orientem praemisit Diuus Augustus, ituro in Armeniam ad Parthicas Arabicasque res maiore filio. *c.* Non

1. *Primo, Gr.* 2. *Sic ex MSS. em. Hard. et maritimum etiam Ipsanda portum habuit. Pint. ex Tol. lego, etiam ipsa tum portum habuit: vel, Et maritimum iam inde ipsa portum habuit. x. maritimum etiam inde pseudoporticus habet. Gr. et Al.* 3. *Verbum, constat, in Ch. desideratur, optime, si post praeterit, ante, Nec sum oblitus, τῆς αἰῶνος εἰρημῆς distinguas.*

latum est, teste Stephano. *Pint.*

Nomenque suum) Xάραξ Πάσιμων appellatur, tum a Ptol. L. VI. c. 3. tum a Marciano Heracleota, p. 48. H.

a. Non repercussas) Non retractas in mare, vi recedentis aestus. H.

b. Dionysium) Periegeten ab opere cognominatum: a natali solo Alexandrinum: non illa quidem Aegypti civitate nobilissima, sed ista obscurioris famae, quae Sufianae fuit, et alio nomine Charax est appellata, vt diximus in Auctorum syllabo. H.

c. Maiore filio) Caio, Marci Agrippae et Iuliae Augusti filiae natura, Augusti adoptione filio: cui minor natu frater, Agrippae pariter et Augusti filius Lucius fuit. Prius ipse Augustus aduersus Parthos feliciter dimicarat, teste Virgilio, in fine libri Georg.: et Horatio, versu illo, ep. I. L. II. Et formidatam Parthis te Principe Romam. Testis est etiam nummus argenteus, quem iam pridem vidimus apud D. Fontaine, Equitem Anglum, qualem Patinus delineavit in Familiis, p. 40. Hinc caput Augusti nudum exhi-

Non me praeterit, nec sum oblitus, sui quemque situs *d.* diligentissimum auctorem visum nobis in introitu huius operis. *e.* In hac tamen parte arma Romana sequi placet nobis, Iubamque regem, ad eundem Caium Caesarem scriptis voluminibus de eadem expeditione Arabica.

XXXIII. (XXVIII.) Arabia gentium ¹ nulli postferenda *f.*, amplitudine longissima, a monte Amano, a regione Ciliciae Comagenesque descendit, vt diximus *g.*, multis gentibus eorum deductis illo a Tigrane magno *h.*, sponte vero ad mare nostrum *i.*

Yy 4

litus.

i. Nullis. Ch.

exhibet, cum epigraphe, dextro latere: PARTHICVS IMP. sinistro deinde Q. LABIENVS. Sic autem interpretamur: *Parthicus Imperator.* Augustus scilicet qui A. V. DCCXXXIII. Parthos fugauit, Asiamque recepit; ideoque vere Parthicus Imperator fuit. *Quaestor Labienus.* In auersa nummi parte equus sine sessore est, cum freno, gerens faccum inanem, pecunia (credo) aerarii militaris in bellum exhausta; absque inscriptione. Nummum hunc qui sic exposuere, *Quintus Labienus Parthicus Imperator*, multa finxere absurda, quae refellere non est huius loci. H.

d. Sui quemque situs) Ait se in introitu huius operis Geographici, hoc est, L. III. f. I. promississe se secutorum auctores, vt quisque diligentissime situs diceret, in qui-

bus ipse prodebat: nunc eos sequi potius se profiteatur, qui bella in iis terris gesta enarrauerint. H.

e. In introitu huius operis.) Prooemio libri tertii. *Dalec.*

f. Arabiae gentium nulli postferenda, amplitudine longissima, a monte Amano, a regione Ciliciae, Comagenesque descendit.) Scribendum reor partim coniectura, partim ex scriptis codicibus, *Arabia gentium nulli postferenda amplitudine, longissima a monte Amano, e regione Ciliciae Commagenesque descendit.* Nam et Toletanum apographum, e regione palam ostendit. *Pint.*

g. Vt diximus) L. V. f. 20. et 21. H.

h. Tigrane Magno) Illo Armeniae ac Syriae rege, qui se Regem Regum, vt tradit Plutarch. in Lucullo, voluit appellari. Hunc Pompeius

litusque ¹ Aegyptiacum, vt docuimus *k.*: nec non in media Syriae *l.* ad Libanum montem penetrantibus Nubeis *m.*, quibus iunguntur Ramifi. ² Deinde Taranei *n.*, deinde Patami. *o.* Ipsa vero peninsula Arabia inter duo maria, Rubrum Persicumque procurrentes, quodam naturae artificio ad similitudinem atque magnitudinem Italiae mari circumfusa, in eandem etiam caeli partem *p.* nulla differentia spectat. Haec quoque in illo ³ situ felix. Populos eius

1. Aegyptum. *Ch.*

2. Dein Taranei, dein Patami. *Ch.*

3. situs. *Ch.*

peius deicit, vt dicemus L. VII. H.

i. Ad mare nostrum) Mediterraneum. H.

k. Vt docuimus) Libro super. f. 12. H.

l. Nec non in media Syriae ad Libanum montem, etc.) Legend. nec non et in media Syriae ad Libanum penetrantibus Nombaei, quibus iunguntur Ramifi. Nombaei populi Iudaeae, Libanum versus tendentibus. quos Arabiae Plinius dat. *Salmas.* pag. 492. b.

m. Nubeis) Quatuor haec Arabum genera eam partem obtinere olim, quae Deserta vocabatur, nunc l'Arabie deserte, ultra Palaestinae fines. Vide Not. et Em. N. XCVIII. (hic consp.) Nubeis) Ita MSS. impressique omnes, ipso confitente *Salmas.* in *Solin.* p. 492. cui tamen haec vox mendosa videtur. Itaque *Nombaeis* reponit, haud sane

felici coniectura. Sunt enim Nombaei, non Arabum, sed Iudaeorum generis, a Libano monte ita semoti, vt nihil fere disiunctius esse possit: Ierosolymis a deo vicini, vt ex eorum oppido Noba, siue Nomba, prospici ea possent percommode, vt scribit Hieronymus, in *Esaïam*, c. X. *Νόμβα, πάλις Ἰουδαίας, Ἰώσηπος ἐκτὼ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας τὸ ἔθνικόν, Νομβᾶιοι.* H.

n. Deinde Taranei) Has voces non habent R. I. Colb. I. 2. At R. 2. et Chiff. *Dein Taranei, dein Patami.* H.

o. Deinde Patami) Forte *Κατάγιοι* Arabiae desertae iuxta Syriam populi, ap. *Ptol.* L. V. c. 19. H.

p. In eandem etiam caeli partem) Arabia, inquit, peninsula, sicut Italia, inter maria duo procurrat, versus exitum Solis brumalem. H.

eius ¹ a nostro mari vsque ad Palmirenas solitudines diximus *q.*: reliqua nunc ² peragemus. Nomadas inde infestatoresque *r.* Chaldaeorum, Scenitae *s.*, (vt diximus) ³ claudunt et ipsi vagi *t.*, ⁴ sed a tabernaculis *u.* cognominati, quae ciliciis metantur *x.*,

Yy 5

vbi

4. *situ. Felix eius populus. A nostro. M. V.* 2. *Sic ex MSS. em. Hard. nunc inde peragemus Nomadas infestatoresque Gr. et Al. peragimus. Nomadas inde infestatoresque. Ch.* 3. *Cludunt. Ch.* 4. *sic a tabernaculis cognominati. V. mercantur. lego cognominati ciliciis, quibus metantur. V. vel castra ponunt, vel metas in agris pro terminis statuunt.*

q. Solitudines diximus) Libro super. f. 12. et 21. H. *r.* Nomadas infestatoresque, etc.) Lege: Nomades infestatoresque Chaldaeorum Scenitae, etc. Et eodem libro cap. xxvi. de Euphrate vbi desit alueo munire ad confinium Characis accedente tractu, statim infestant Attalilatrores, Arabum gens, ultra quos Scenitae, etc. Vide quae Salmaf. ibi notat. pag. 484. a. 489. a.

Nomades inde) Post Palmirenas solitudines, inquit, sequuntur versus orientem statim Nomades Arabes: atque inde ad meridiem refugiunt, ultra Asphaltiten lacum: deinde Attali, infestatores Chaldaeorum, qui ad Euphratem pertinent. Vtrisque, Nomadas nimirum, et Attalos, claudunt a meridie Scenitae, quos a Coele Syria vsque ad Euphratem sedes habuisse olim auctor est

Eustathius in Dion. p. 121. Εἰσὶ Σκηνίται Ἀραβες περὶ τὰ πέραν Εὐφράτου ἕως Κοίλης Συρίας. Expedire hos populorum situs nritur Salm. in Solin. p. 484. sed conatu irrito. Nobis Plinioque ipsi Strabo adstipulatur, L. XVI. p. 767. H.

s. Scenitae, vt diximus) Sect. 30. H.

t. Et ipsi vagi) Hoc est, et ipsi Nomades quoque. Non omnes Σκηνίται sunt Nomades: nam Sabaei Scenitae sunt, aliique plurimi, sub tentoriis degunt, sed non vagantur. Hi sedes mutant, vbi libuit, permutantque pabula: inde nomen ipsis Strabo, L. XVI. p. 767. Γεωργὲς agricolas vocat. H.

u. A tabernaculis) Quae Graecis σκηνοί. Habet haec quoque Solin. c. 33. p. 62. H.

x. Ciliciis metantur) Vt pelles alii, sic isti cilicia tendunt,

vbi libuit. Deinde Nabataei oppidum ¹ includunt *y.* Petram ². nomine in conualle, paulo minus ¹¹. mill. passuum amplitudinis, circumdatum *a.* montibus inaccessis amne interfluente. Abest ² a Gaza oppido litoris nostri ¹⁰⁰. M. a sinu Persico ³ *cxxxv.* *b.* M. Huc conuenit vtrumque biuium *c.*, eorum qui ⁴ et Syria Palmiram petiere, et eorum qui ab Gaza venerunt. A Petra ⁵ incoluere Omani *d.* ad Characem vsque, oppidis quondam claris a Semiramide conditis, ⁶ Abesamide et Soractia. Nunc sunt solitudines.

1. Sic et *Cb. incolunt. Gr.* 2. a *Begaza. Ch.* 3. Sic et *Cb. cxxxii. Gr. et Al.* 4. Sic et *Cb. qui et Syriae Pal. Gr. et Al.* 5. Sic ex *MSS. em. Hard. conf. Ch. incoluerunt Gr. et Al.* 6. *Besannisa et Soractia nunc sunt solitudines. Ch. Soroactia in vulgata lectione habetur. V.*

tendunt, ad tabernacula facienda. Cilicia sunt, quae ex pilis caprarum contexta sunt. H.

y. Oppidum includunt) Ita Reg. 2. Colb. 1. 2. et Chiff. Editi, *incolunt.* At includendi verbo montes, quibus oppidum circumdatur, coli a Nabataeis eleganti breuitate significat. H.

z. Petram.) *Μητρόπολις τῶν Ναβαταίων ἐστὶν ἡ Πέτρα καλεσμένη,* inquit Strabo, L. XVI. p. 779. Inde Arabiae Petraeae nomen. H.

a. Circumdatum, etc.) Strabo totidem verbis, l. c. H.

b. A sinu Persico CXXXV.) Ita libri omnes. Multis igitur partibus breuiore spatio distidet a sinu Persico Petra, quam a litore mediterranei maris. Et sane haec ipsa

Nabataea Petra versus Babylonem a Strabone statuitur, L. XVI. p. 767. ita tamen vt a Hiericunte, quatuor dierum tantummodo intervallo distaret. Quare in germano illius designando situ Geographorum vulgus errat, Tabulaeque omnes, quae litori nostro propius admovent, a Persico longissime reuocant. H.

c. Vtrumque biuium.) Eorum scilicet, qui Forath, et Characem, litusque Persici maris petentes, et Syria Palmiram praetergressi, et ab Gaza illuc venere. H.

d. Omani) Ab Omanitis Ptolemaei, de quibus inferiori, longe hi situ distantissimi, vt rosque nequicquam confundente Ortelio. H.

nes. Deinde est oppidum, quod Characenorum regi paret, ¹ in Pasitigris ripa *e.*, ² Forath nomine, in quod a Petra conueniunt: ³ Characemque inde XII. M. passuum secundo aestu nauigant. E Parthico ⁴ autem regno nauigantibus vicus Teredon *f.*, infra confluentem *g.* Euphratis et Tigris, laeua fluminis *h.* Chaldaei obtinent, dextra Nomades Scenitae. *i.* Quidam et alia duo oppida longis interual-
 lis ⁵ Tigri ⁶ praenaugari tradunt, Barbatiam, mox ⁷ Thumatam *h.*: quod abesse a Petra decem dierum nauigatione, ⁸ nostri negotiatores dicunt, Characenorumque regi parere: et Apamiam *l.* sitam, vbi restagnatio Euphratis cum Tigri confluat. Itaque molien-

1. In ipsa Tygris ripa. *M.* 2. Fona. *Ch.* 3. Cho-
 raceni. inde. *V.* 4. Sic ex MSS. em. *Hard. conf.*
Ch. A Parthico enim regno Gr. et Al. 5. Sic ex
 MSS. em. *Hard. conf. Ch. Tigri Gr. et Al.* 6. per-
 nauigari. *M.* 7. Dumatham. *Ch. Thumatam. quod*
abest a P. d. dier. nauigatione. Nostri n. d. Charace-
uorum regi parere. V. 8. deest nostri in *Ch.*

e. In Pasitigris ripa) Occi-
 dentali latere fluminis, in
 ipso fere Tigris ostio, vbi
 Pasitigrin nomen habet.
 Nunc *Abadan.* *H.*

f. Teredon) Nunc *Balzara.*
Dalec.

Teredon) Τερηδών *Strabo-*
boni, L. XVI. p. 765. Per-
amplum hodie oppidum
Balsera, contra Sufianam,
Parthici regni prouinciam.
H.

g. Infra confluentem) In-
 fra eum locum, vbi resta-
 gnatio Euphratis cum Tigri
 confluit. *H.*

h. Lacua fluminis) Latere

fluminis sinistro, facie ad
 austrum obuersa. *H.*

i. Nomades Scenitae) De
 quibus dictum est proxime.
H.

k. Thumatam) Nunc *Thy-*
ma. Dal.

Mox Thumatam) In *No-*
titia Imp. R. l. 22. p. 37.
Sub dispositione Ducis Ara-
biae, Ala prima Valentiniana
Thamatbae metari dicitur.
Ptol. L. VI. c. 7. in Arabia
felice Θζμάτα. H.

l. Et Apamiam) Non *Me-*
senes oppidum, sed Sittace-
nes: de quo sup. sect. H.

molientes incurfionem Parthos operibus ¹ obiectis *m.*
 inundatione arceri. Nunc a Charace *n.* dicimus
 oram ² Epiphani *o.* primum exquisitam. Locus vbi
³ Euphratis *p.* ostium fuit: flumen Salsum: promon-
 torium *q.* Chaldone: voragini fimilius *r.*, quam ma-
 ri, per *L. M. p.* orae: flumen Achana *s.*: deserta
c. M.

1. *Abiectis. Basiliense.* 2. *Epiphanio. M. V.* 3.
Euphratis ostio effluit.

m. Operibus obiectis) Ag-
 geribus, quibus aquae ar-
 ceantur a Chaldaeorum ripa,
 in Parthorum agros eadem
 effundantur. H.

n. Nunc a Charace) Vel
 ab opposito potius Characi
 litore, et occidentali Tigris
 Euphratisque ripa. H.

o. Epiphani) Antiocho Sy-
 riae regi, vt mox Plinius
 ipse dicet. H.

p. Locus vbi Euphratis)
 Namque, vt dictum est sup.
 sect. Euphratem praeclusere
 Orcheni, et accolae agros
 rigantes: nec nisi Tigri de-
 fertur in mare. Oram de-
 inceps Plinius persequitur
 Felicis Arabiae quae orien-
 ti Soli obuertitur, ducto iti-
 neris initio ab Euphratis
 ore ad mare Rubrum. H.

q. Promontorium) Nomen
 ei esse *Mascat-Sazf*, auctor
 est Geographus Nubiensis,
 parte sexta secundi Climatis,
 p. 56. H.

r. Voragini fimilius) Sub-
 intellige, mare. Tres in

hoc mari voragines describit
 Geographus Nubiensis, l. c.
 H.

s. Flumen Achana) In
 MS. nostro Parisiensi, *Acha-
 num*. In Tabulis, *Cofan*.
 Est autem ipsum flumen il-
 lud, quod Phisonem Moses
 appellat in descriptione Pa-
 radisi terrestris; et *flumen
 Salsum*, quod in hoc Plinii
 loco proxime antecedit,
 ipsum est *flumen Gehon* apud
 Mosem, eodem loco: vt in
 tractatu de Paradiso terrestri
 ostendemus inferius. Haec
 duo flumina, Salsum et A-
 chana, adnotauit etiam Pe-
 trus Bertius in Tabulis suis
 Geogr. quas delineare co-
 natus est ex Plinii descri-
 ptione: et ambo posuit eo
 ipso situ, quo Gehon et Phi-
 son esse Moses prodidit, nos-
 que post Mosem et Plinium:
 sed fecit ea cursus perbreuis,
 quod nescirer alterum ex his,
 Mose ipso auctore, Aethio-
 piam circuire. H.

c. M. pass. vsque ad insulam ¹ Icharam. *t.* Sinus Capeus, quem accolunt Gaulopes et ² Chateni. Sinus Gerraicus. *u.* Oppidum Gerra v. mill. pass. amplitudine, turres habet *x.* ex salis ³ quadratis ⁴ molibus. A litore L. M. passuum, regio ⁵ Attene. *y.* Ex aduerso ⁶ Tylos insula *z.*, totidem millibus a litore, plurimis margaritis celeberrima, cum oppido eiusdem nominis: iuxtaque ⁷ altera minor *a.*, a pro-

1. *Barum. V. et Ch. alii Tbarum.* 2. *Sic ex MSS. em. Hard. Chareni Gr. et Al.* 3. *quadrati. Ch.* 4. *molibus a litore l. Regio Artene ex aduerso cccc. mill. passuum. Tylos insula. Man.* 5. *Atta. Ptol.* 6. *Tyros. Ptolem.* 7. *altera, in ora promontoria. M. V.*

z. Insulam Icharam) Ἰχάρα et Ἰκαρος Ptol. L. VI. c. 7. Arriano, de Exp. Al. L. VII. p. 487. Ἰκαρος. Geographo Nubiensi, l. c. Comar. De ea Priscianus in Perieg. p. 382. *Perficus inde sinus penetratur, et Icaron offert, Insula quae fertur nimium placere Dianae. Ibi Dianae fanum et Apollinis existisse auctor est Strabo, L. XVI. p. 766. et Arrian. l. c. H.*
u. Sinus Gerraicus) Ab oppido Arabiae Gerra cognominatus. Thus Gerraicum a Nicandro laudatur, Γεράκιης λιβάνοιο χύσιν, etc. Vbi Scholiast. Γεράκιης, Ἀραβικῆς. Γεράρα γὰρ πόλις τῆς Ἀραβίας. Chaldaeorum iuris fuisse auctor est Strabo, l. c. H.

quit Strabo, L. XVI. p. 766. Vide quae dicturi sumus, L. XXXI. f. 39. H.

y. Regio Attene) Nomen habet ab Ἀττακωμῆ, cuius meminit Ptol. L. VI. c. 7. ultra Gerraecos, versus Rubrum mare. Incolas Αἰταίεις vocat, mendose, pro Ἀτταίεις. H.

z. Tylos insula) Τύλος Ptol. l. c. Hanc ab Euphratis ostio noctis et diei vnus cursu distare scribit Arrian. de Exp. Al. L. VII. p. 488. Contra Eratosthenes, qui Τύγον vocat, apud Strab. l. c. vt et Artemidorus apud Steph. distitam a Teredone scribit, decem dierum navigatione, vnus a promontorio, quod est apud Macas, hoc est, a faucibus Perfici sinus. Hodie *Queximi*. H.

a. Altera minor) Vel alte-

promontorio eius ¹ XII. mill. D. pass. *b.* Ultra, magnas aspici insulas tradunt, ad quas non sit peruentum. Huius ambitum *c.* CXII. M. D. passuum, a Perfide longius abesse, adiri ² vno alueo angusto. Insula ³ Aegilia: Gentes: Nocheti, Zurachi, Borgodi, Cataraei, Nomades. Flumen Cynos. *d.* Ultra nauigationem incompertam ab eo latere *e.* propter scopulos tradit Iuba, praetermissa mentione oppidi ⁴ Omanorum *f.* Batrasabbes *g.*, et Omanae *h.*, quod

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. *Cb.* XII. m. p. *Gr. et Al.*

2. modo alueo. *M.* 3. *Asclie. Cb* 4. Omanorum Batrasaues et Ommamae. *Cb.*

ra Tylos, vt Bochartus existimauit, Geogr. P. II. L. I. c. 45. p. 766. vel altera insula: cuius nomen Ἀραδος a Strabone, et Ptol. H. cc. fuisse perhibetur. Nempe vt in Phoenice, sic in mari Perfico, vnde Phoenices profecti, duas magni nominis insulas, Tyrum et Aradum existisse volunt: vnde coloniae in Phoenicen deductae. Strabo, L. XVI. p. 766. Tylos minor a maiore X. tantum M. P. distabat, teste Plinio, L. XII. f. 21. H.

b. A Promontorio eius XII. M. pass.) Plinius Lib. XII. cap. XI. distare ait minorem Tyson a maiore X. M. pass. Itaque aut illic vitium sit, aut hic necesse est. *Pintian.*

A promontorio eius) Hoc est, a Tyli maioris promontorio. H.

c. Huius ambitum) Nempe minoris illius insulae, hoc est, Aradi. H.

d. Flumen Cynos) Κυνός ποταμός, hoc est, Canis flumen. Existimo esse *Latrem* Ptolemaei, L. VI. c. 7. Arabum *Falg*, apud Geogr. Nub. p. 54. H.

e. Ab eo latere) Latere Arabiae orientali, extra finem Perficum. H.

f. Omanorum) Qui Ptol. L. VI. c. 7. Ὀμανίται. H.

g. Batrasabbes) Forte rectius, *Petrae Sabes.* Nam Omanorum regiam, *Hagiar* vocitatam esse, hoc est, *Petram*, auctor est Geographus Nubiensis, P. VI. secundi Climatis, p. 54. H.

h. Et Omanae) Stephanus: Ὀμανα πόλις τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. Perfidi adscribit auctor Periplus maris Erythraei: ἐμπόριον τῆς Περσίδος.

quod priores *i.* celebrem portum Carmaniae fecere. Item ¹ Omnae et Athanae, quae nunc oppida maxime celebrari a Persico mari nostri negotiatores dicunt. A flumine Canis, ut Iuba tradit, mons advsto similis. Gentes Epimaranitae, *k.* Mox Ichthyophagi *l.*: insula deserta: ² gens, Bathymi. Ebli-taei montes, insula Omoenus. Portus Machorbe: insulae Etaxalos, Onchobrice: gens Chadaei. Insulae sine nominibus multae: celebres vero, Isura, Rhinnea, et proxima, in qua scriptae sunt stelae lapideae *m.* literis incognitis. Goboëa portus, Braggae insulae desertae. Gens ³ Thaludaei. Dabane-goris regio. Mons Orsa cum portu, Sinus Duetus, insulae multae. Mons Tricoryphos. *n.* Regio Cardalena, insulae Solanidae, Capina. Item Ichthyophagorum. Deinde Glari. Litus Hammæum, ubi auri metalla. Regio Canauna, gentes Apitami, Gafani. Insula Deuade: Fons ⁴ Coralus, Infu-

- 1.* Homae et Attanae. *Ch.* *2* gentes. *Gr.* *3.* Caludaei. *V.* *4.* Goralus, Carpheti, Inf. *Gr.* et *Al.*
Sed ex MSS. fide vocem Carpheti expunxit Hard.

Περσίδος ἢ λεγομένη Ὀμμα-
να. *H.*

i. Quod priores) Vetustiores Geographi. *H.*

k. Epimaranitae) Maranitas Strabo cum Gerraeis, de quibus supra, copulat, *L.* XVI. p. 776. quorum hi coloni videntur, Epimaranitae idcirco dicti. *H.*

l. Ichthyophagi) Horum in hoc ipso tractu apud Ptol. quoque mentio, *L.* VI. c. 7. Ad Macas vsque pertinere ait, de quibus mox dicetur. *H.*

m. Stelae lapideae) Στήλαι pilae sunt, seu columnae. *H.*

n. Tricoryphos) A triplice vertice nomen effectum; Ibitria fuisse mirae celsitatis Deorum fana refert Diod. Sic. Bibl. *L.* III. p. 178. Litoris Hammæi, et Γασανδῶν idem meminit, p. 179. Insula Deceadae. Philostorgio cognita, cui Διβῶν dicitur. *H.*

Insulae ¹ Calaeu o. et Annamethu. Gens Darrae. *p.*
 Insulae: Chelonitis *q.*: Ichthyophagôn multae, Eo-
 danda deferta, Basag, multae Sabaeorum. Flumi-
 na: Thamar, Amnon: Insulae Dolicae. Fontes:
 Daulotes, Dora. *r.* Insulae: Pteros. ² Labatanis,
 Coboris, Sambracate, et oppidum eodem *s.* nomi-
 ne in continenti. A meridie insulae multae *t.*, maxima
 Camari. *u.* Flumen, Mysecros. Portus, Leupas. Sce-
 nitae Sabaei. Insulae multae. Emporium eorum
³ Acila *x.*, ex quo in Indiam nauigatur. Regio,
 Amithoscuta: Damnia. Mizi maiores et minores,
 Drimati. ⁴ Naumachaeorum *y.* promontorium con-
 tra

1. Alaca. *V.* Annamerib. *V.* Aleu Gr. et Al. 2. Sic
 ex MSS. em. Hard. conf. *Cb.* Labanis. Gr. et Al. 3.
 Acil. *Cb.* Ocole. *Ptol.* 4. Naumacheorum. *p.* c.
 Carmaniam distat quinque. *Cb.* Macae. *Horum* Gr. et Al.

o. Insulae Calaeu.) Κα-
 λαις νῆσοι. Vide Not. et
 Em. N. XCIX. (hic pos.)
 Insulae Calaeu) Prius lege-
 batur, Insulae Alaeu. Nos
 Calaeu emendauimus, se-
 cuti auctorem Periplus maris
 Erythraei; qui τὰς Καλαις
 λεγομένας νήσους hoc tractu
 maris agnoscit. H.

p. Gens Darrae) Steph.
 Δάρραι ἔθνος πρὸς τῇ ἐρυ-
 θραῖ θαλάσῃ. *Darrhae*,
 populi iuxta mare Rubrum.
 A *Ptol.* praepostere locan-
 tur in Arabico finu. H.

q. Chelonitis) Χελωνίται,
 νῆσος ἐν τῇ ἐρυθραῖ θαλάσ-
 σῃ, Steph. *p.* 718. H.

r. Dora) Huic fonti co-
 gnominem insulam in Perfi-
 co finu Steph. locat: Δῶρα,
 νῆσος ἐν τῷ Περσικῷ κόλ-
 πῳ. H.

s. Et oppidum eodem) A
 quo myrrha Sembracena co-
 gnominatur, L. XII. f. 36.
 Sabaeorum oppidum fuisse
 dicitur ibidem, mari proximi-
 mum. Scenitarum scilicet
 Sabaeorum, de quibus sta-
 tim dicitur. H.

t. A meridie insulae mul-
 tae) Ultra sinus Persici an-
 gustias. H.

u. Camari) Καμμαρηνοὶ
 νῆσοι Ἀραβίων, Stephano.
 H.

x. Acila) Non est Ocelis
 vel Ocila, de quo f. 26. Il-
 lud enim Arabici finus, et
 Gebanitarum iuris empo-
 rium fuit: istud Scenita-
 rum Sabaeorum, Persico
 mari, quam Arabico pro-
 pius. H.

y. Naumachaeorum) Me-
 la, L. III. c. 8. Arabiae fe-
 licis

tra Carmaniam est. Distat quinquaginta mill. passuum. Mira res ibi traditur: Numenium ab Antiocho rege Mesenae praepositum, ibi vicisse eodem die classe, aestuque reuerso iterum equitatu contra Persas dimicantem, et gemina trophaea eodem in loco Ioui ac Neptuno statuisse. Insula in alto 3. ob-

licis maiorem, inquit, Sabaei tenent partem: ostio proximam, et Cormanis contrariam Macae. Vide quae de Carmaniae promontorio diximus, f. 26. H.

2. *Insula in alto obiacer Ogyris, etc.*) Lege: *Insula in alto obiacer Ogenis, clara Erythra rege ibi sepulto.* Distat a continente CCXXV. p. M. Vide *IJ. Vossium* in *Melam.* p. 287.

Insula in alto) Hodie l' *Isle Mazira.* Vide *Not. et Em. N. C.* (hic adi.) *Insula in alto obiacer Ogyris*) De insulae eius situ ac nomine, quaestio gemina est. Desciscere vero a Geographorum communi placito nihil verebor, atque inficias ire fuisse hanceo situ, quo nunc *Ormuz* est. Cum enim in alto, extra promontorium, frerumque, in mari Rubro iacere Ogyris dicatur: non a Plinio modo, sed et a ceteris scriptoribus mox laudandis: compertissimumque fit *Ormuziam* intra ipsas sinus angustias positam esse testium ἀυτόπτων relatu, et nomine et situ dispares

esse eas perspicua res est. Iam Ogyris a continente CXXV. mill. pass. Vix quaternis millibus distat *Ormuzia.* Illa circuitu CXII. mill. pass. haec vix dupdenis. Nec vero, quod aliis visum, *Socotora* Ogyris esse potest, quae in Azanio mari posita, procul ab eo situ diffidet, in quo describendo Plinius habitat. Quod porro ad vetustum Ogyris nomen attinet, Ogyrin quidem aperte nuncupant, non modo *Reg. 2.* codex, sed et vetusti scriptores: *Mela, L. III. c. 8. p. 61.* *Steph. Ὀγυρίς, ἡ ἴσος ἐν τῇ ἐρυθρῇ. Πάλασση.* *Dionysius* item, v. 606. cuius carmen sic *Festus* *Auinius* expressit, in desc. orbis, v. 805. *Ogyris inde saluo promit caput, aspera rupes Carmanidis qua se pelagi procul inuehit undas, Regis Erythraei tellus haec nota sepulcro. Persicus hinc aestus fauces biat.* Et *Priscian.* in *Petrieg.* p. 381. *Uterius pergas si post Carmanida summam, Ogyris occurret: qui dicitur esse sepulcrum Regis Erythraei, dederat qui nomina Ροητο.*

iacet Ogyris, clara Erythra rege ibi sepulto. Distat a continente $\frac{1}{2}$ cxxv. mill. passuum, circuitu cxii. M. passuum. Nec minus altera clara in Azanio mari a. ² Dioscoridu b., distans a Syagro c. extimo promontorio cclxxx. mill. pass. Reliqui in ³ continente a Noto d. etiamnum Ausaridae e.: inde in montes viii. dierum transitus. Gentes f.: Larendani, Cata-

1. cxx. p. circuitur cxii. d. Ch. 2. Dioscuriada.
 V. Dioscyuidia. M. alii, Dioscurias. 3. Reliqui in
 continente a noto etiamnum Autaride, in montes vii.
 d. Gr. et Al.

Nihilominus in R. I. Colb. I. 2. et Paris. Ogenis legitur, Ὀγενίς quod quidem tolerabile est, si quasi Ὀκεανίτις dicatur. Ὀάραντα dicitur Arriano in Ind. p. 579. Forte Δοράντα Straboni, L. XVI. p. 767. Maximam eam esse insulam arbitror, quae lateri Arabiae australi obiacet, hodie l' Isle Mazira. H. a. Azanio mari) De quo f. 28. et 34. H.

b. Dioscoridu) Auctori Periplus maris Erythraei, ἡ Διοσκορίδης καλεσμένη νῆσος. Hanc ille pluribus describit. In Rubro mari a Ptol. locatur, L. VI. c. 7. ἡ Διοσκορίδης νῆσος Steph. ἐστὶ καὶ ἐν τῇ ἐρυθρῇ θαλάσῃ νῆσος Διοσκορίδης. Hodie Zocziota. H.

c. A Syagro) Σύαγρος ἀγρος Ptol. l. c. et Auctori Periplus, promontorium illud est, quod in australis Arabiae latere medio longissime procurrit versus exortum Solis hibernum. Hodie Cap de Farrach. H.

d. A Noto) A meridie: vt supra, a meridie insulae multae. H.

e. Ausaritae) In hac ipsa meridionali Arabiae sora, inter Syagrum promontorium, sinumque Persicum, Ἀυσάρα πόλις Ptol. L. VI. c. 7. vnde myrrha Ausaritis dicta apud ipsum Plinium L. XII. f. 35. Vide Not. et Em. Cl. (hic pos.) Ausaritae. Inde in montes viii. dierum transitus.) Libri ante nos editi, Autaridae, in montes vii. etc. Ausaritas ex Ptol. Plinioque: Voculam inde, quam superius vocabulum posteriore sui parte ob affinitatem absorpserat, coniectura restitimus. H.

f. Gentes: etc.) Sedes his gentibus olim fuere a media ferme ora lateris Arabiae meridionalis, ad fretum usque Arabicum, cui nomen est hodie, le Détroit de la Mecque, ou de Bebelmandel. Vide Not.

baei *p.* Arabum, propter thura clarissimi, ad vtraque maria *q.* porrectis gentibus. Oppida eorum in Rubro litore: Marane *r.*, Marma, Corolia, ¹ Sabatha *s.*: intus oppida, Nascus *t.*, Cardaua, Carnus, et quo merces odorum deferunt, Tomala. Pars *u.* eorum.

1. Sabatra. Gr.

δανίται, ἔθνος τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. An ex Steph. Plinius, aut versa vice Stephanus ex Plinio corrigendus? Plinius hac ipsa sect. iterum Cerbanos appellat. H.

p. Sabaei) Hinc ad Salomonem accessisse Reginam, Philostorg. L. III. c. 4. aliique viri docti scribunt. Fauct horum opinioni, quod Sabaeis feminae semper imperitauerint. Claudian. in Eutrop. L. I. *Medis, lenibusque Sabaeis imperat hic sexus.* Idem propter thura clari: Nam vt Maro cecinit: *Solis est thurea virga Sabaeis.* H.

q. Ad vtraque maria) Arabicum, et Rubrum. H.

r. Marane) Cuius incolae Μαργανεῖς Diod. Siculo, Bibl. L. III. p. 176. Μαργανίται Straboni, L. XVI. p. 776. H.

s. Sabatha) Siue Sabota, vt mox dicetur: idem enim oppidum est, Atramitarum in Sabaeis caput. Σάββαθα μητρόπολις, auctori Periplus maris Erythraei. Fest. Auien. in descr. orbis, p. 1145. Minnaei, Sabataequē tenent. H.

t. Nascus) Νάσκος μητρόπολις, Ptol. L. VI. c. 7. H.

u. Pars eorum Atramitae) Scribo, Pagus eorum Atramitae. Pater id ex Lib. XII. cap. 14. In medio eius sunt fere Atramitae, pagus Sabaeorum. Repetit verba eadem Solinus. Quorum caput Sabotale, templa muris includens. Exemplar Salmanticense: Quorum caput Sabotale, templa muris includens. Scribo: Quorum caput Sabota LX. templa muris includens. Sicque ad verbum legit apographon Toletanum. Sabotam vocatam esse eam urbem, ostendunt verba Plinii Lib. XII. cap. 14. In medio eius sunt fere Atramitae, pagus Sabaeorum, capite regni Sabota. Ex cap. 15. eiusdem voluminis, Thus collectum Sabotam camelis conuehitur, porta ad id vna patente. Stephanus Sabo eam appellare videtur. Pint. Tomala. Pars eorum, etc.) Lege: Tomala. pars eorum Atramitae, quorum caput Sabota, etc. Frustra contendunt veram esse lectionem: pagus eorum Atramitae:

mitae:

eorum Atramitae *uu.*, quorum caput ¹Sabota *x.*, *lx.* templa muris includens. Regia tamen omnium *y.* est Mariaba. Sinum obtinet *z.* *xciv.* mill. pass. refertum insulis odoriferis. Atramitis in mediterraneo iunguntur Minaei *a.*: mare accolunt et Elamitae *b.*, ² oppida eiusdem nominis. Iis ³ iuncti Cagulatae. Oppidum ⁴ Sibi, quod Graeci ⁵ Apaten *c.* vocant. Arsi *d.*, Codani, Vadei, ⁶ oppido magno *e.*,

ZL 3

Bana-

1. Sic ex MSS. em. Hard. Sobotale Gr. et Al. 2. Sic ex MSS. em. Hard. oppido Ch. oppidum Gr. et Al. 3. iunguntur. M. et V. 4. Siby. Gr. 5. Appoten. M. V. 6. Arsicodani, Vadei cum oppido m. Gr. et Al. cum deest in M. et Vet. Ch. ita locum hunc totum legit: Arsi, Codani, Baraei oppido magno Barasafa et Laechiceni Syagros insulam canes non intrant. etc.

mitae: quasi non idem sit, pars Sabaeorum Atramitae populi, qui Sabaei in multas gentes siue pagos diuiduntur. *Salmaf.* p. 489. b. 490. a.

Pars eorum) Siue, pagus eorum, ut dicemus L. XII. f. 31. H.

uu. Atramitae) Ἀδραμίται Ptol. L. VI. c. 7. Hinc myrrha Atramitica, L. XII. f. 35. H.

x. Sabota) Plin. ipse, L. XII. f. 30. H.

y. Regia tamen omnium) Sabaeorum scilicet, et Atramitarum. Strabo, L. XVI. p. 768. Σαβαίων μητρόπολις Μαριάβα. Et ex Strabone Steph. p. 443. Quae vis huic voci subsit, mox Plinius ipse aperiet. Porro quae Mariaba Plinio, haec Ptolemaeo Σάβη. H.

z. Sinum obtinet) Atramitis regio, inquit, Arabico finiui ab eiusdem faucibus, per *XCIV.* pass. millia praetenditur. H.

a. Minaei) De quibus rursus inferius. H.

b. Elamitae) Forre Elamitae, ab Ἐλαίω, quam in hoc ipso tractu Ptol. agnoscit, L. VI. c. 7. Vel ipsi potius Leamitae, de quibus mox. H.

c. Graeci Apaten) Ἀπάτην, quae vox fraudem sonat. Incolae Apataei, quos Ναπαταίτες mendose, ut arbitror, vocat Ptol. L. VI. c. 7. iuxta Vadenos, de quibus mox dicemus. H.

d. Arsi) Ptol. L. VI. c. 7. Ἀρσαι. H.

e. Vadei, oppido magno) Quod Ptol. L. c. Βαδέε βασιλειον. Vadei regiam nuncu-

¹Banafasaei, Lechieni *f.*, ²Sygaros insula *g.*, quam canes non intrant, expositique circa litora errando moriuntur. Sinus intimus *h.*, in quo Leanitae, qui nomen ei dedere. Regia eorum *i.* Agra, et in sinu *k.* Laeana, vel, vt alii, Aelana. *l.* Nam et ipsum sinum nostri Aelaniticum *m.* scripsere, alii Aelaniticum, Artemidorus Aelaniticum *n.*, Iuba Laeaniticum.

1. Barasaei, Lichenia, Gr. et Al. 2. Sygaros, Basiliense.

nuncupat. Regionis incolae, in mediterraneo, Ουαδηνοι. H.

f. Lechieni) Ita libri omnes. Λασηνοῦς Ptolemaeus Vadenis iungit, de quibus dictum est proxime. H.

g. Sygaros insula, quam canes non intrant) Scribendum reor Sygaros, non Sygaros, argumento quod pleraeque insulae a promontoriis et circumiacentibus terris nominari soleant, vt testatum nobis est. Porro Sygaros extimum esse Arabiae promontorium praeter Ptolemaeum et alios, Plinius paulo ante retulit. *Pins.*

Sygaros) Ita R. 2. At R. 1. *Sygaros.* Delicias facit Frobenius, qui *Sygaros* scribit: promontorii nomine, quod in Arabiae latere australi in mare procurrit, cum insula intimi fere sinus Arabici communicato. H.

h. Sinus intimus) Ultimius est Arabici sinus mucro, qua vergit in exortum Solis et Arabiam Petraeam. H.

i. Regia eorum) In ora sinus Arabici, seu Aelanitae posita. Steph. "Εγρα, πόλις Ἀραβίας, πρὸς τῷ Ἀιλανίτη κόλπῳ. Alia haec ab Egra Ptolemaica, Pliniaque, de qua inferius inter oppida mediterranea dicemus. H.

k. Et in sinu) Insulae instar, aut peninsulae, mari circumdata. H.

l. Vt alii, Aelana) Philostorgio, Ἀελὰ, L. III. c. 6. Stephano, aliisque, Ἀιλανόν. Notitia Imp. sub Duce Palaestinae, *Aila.* Vnde et Petrus Ailensis, in Conc. Nic. I. inter episcopos Palaestinae, Straboni, L. XVI. p. 768. "Ελαναῖοι. H.

m. Nam et ipsum sinum nostri Aelaniticum, etc.) Scribe: Nam et ipsum sinum nostri Aelaniticum scripsere, alii Aelaniticum, Artemidorus Aelaniticum, Iuba Laeaniticum. Salmast. pag. 482. b.

n. Artemidorus Aelaniticum) Aelaniticum potius, ex Agathemero, qui Artemidori epitomen fecit, Geogr. L. I.

cum. Circuitus Arabiae *o.* a Charace Laeana colligere proditur ¹ XLVII. centena LXX. M. Iuba paulo minus XL. *p.* M. putat. Latissima est a septemtrione inter oppida Heroum et Characem. Nunc et reliqua mediterranea eius dicantur. Nabataeis *q.* Thimaneos *r.* iunxerunt veteres: nunc sunt ² Taueni *s.*, Suelleni, ³ Arraceni *t.*, Areni: oppidum *u.*,
Zz 4 in

1. Sic ex MSS. em. Hard. XLVIII. Gr. et Al. XLVI. LXVI. Cb. 2. Thabaeni, Suallini, Anageni, oppidum in quo negotiatio ei convenit. Hemmatae, Anallitae: oppida Domata, Haegra. Cb. pro Arra M. habet Arrcui, pro Egra, Egeata: V. Arareni. 3. Sic ex MSS. em. Hard. Sarraceni, Arra. Gr. et Al.

c. 3. Ἐλαντιμόν. Tantam attulit in ea voce scripturae inconstantiam, Arabum, Syrorum, Hebraeorumque varius efferendi modus, quem affert Bochart. Geogr. P. 2. L. I. c. 44. p. 761. Strabo, l. c. Ἐλανίτης μυχός. H.

o. Circuitus Arabiae) Facta navigatione a Charace, quod oppidum Tigris ostio adiacet, per maria tria, Persicum, Rubrum, Arabicumque, ad intimum usque huius finum, oppidum Laeana. H.

p. Paulo minus XL.) Hoc est, paulo minus quadragies centenis, scilicet per viarum navigationumque compendia. H.

q. Nabataeis) Quorum oppidum Petra ut dictum est superius hac ipsa sectione. H.

r. Thimaneos) Βυθνημα-
νέους vocat Agatharchides,

L. de Rubro mari, c. 45. p. 1386. ap. Phot. in Bibl. cod. 250. H.

s. Taueni) Hi sunt de quibus Bardesanes apud Euf. Praep. L. VI. p. 277. Ταῖνοι, (forte pro Ταουίνοι,) Σαρακηνοί. H.

t. Arraceni.) Sarraceni quidem habet edit. Basil. a. 1535. et aliae eam secutae. Sed retinenda vetus lectio, quam exhibent edit. priores omnes, et libri MSS. atque in his quidem duo e nostris: Suelleni, Araceni, (al. Arraceni,) Areni: oppidum, in quo omnis, etc. Saracenorum nomen ante Marci Imp. tempora innotuisse negat Iac. Gothofredus, p. 9. in notis ad ἐξήγησιν Anonymi, quem in lucem edidit. Nunc vero nomen Saracenorum dicitur esse in oriente incognitum.

De

in quo omnis negotiatio conuenit. Hemuatae, Analitae x.: oppida, ¹ Domatha y., Egraz: Thamudeni a., oppidum Badanatha. Carrei, oppidum ² Carriata b.: Achoali, oppidum Phoda: ac Minaei c., a rege Cretae Minoë (vt existimant d.) originem trahentes: quorum Charmaei e.: oppidum xiv. mill. pass.

1. *Domada. Gr. et Al.* 2. *Chariati. Gr. et Al.*

De falsa originatione vocis Saraceni ex Σαράρα κέννην, vide Cotelerium, in Monum. Eccl. Gr. H.

u. *Arens: oppidum.*) Ἀρρή κῶμη in mediterraneis Arabiae oppidis a Ptolemaeo quoque censetur, L. VI. c. 7. Caue porro confundas Aram cum Areopoli, de qua in Notit. Rom. Imp. Haec enim Arabiae Petraeae: Arra, Felicis. H.

x. *Analitae*) An Acalitae, ab Ἀκάλη mediterraneo oppido ap. Ptol. l. c. H.

y. *Domatha*) Ita MSS. omnes, Colb. 1. 2. etc. non *Domada*, vt editi. Familiaris ille verborum casus in Arabicis nominibus: Sabotha, Badanatha, etc. Δουμάτιοι τῆς Ἀραβίας incolae appellantur a Porphyrio, ap. Euseb. Praep. L. IV. p. 156. H.

z. *Egraz*) Ἐγρα mediterraneum Arabiae oppidum Ptol. L. VI. c. 7. H.

a. *Thamudeni*) Θαμυδηνοί, Ptol. l. c. Θαμουδηνοί Agatharchidi, l. c. p. 47. et Diod. Siculo, L. III. Bibl. p.

177. In Notit. Dignit. Imp. R. f. 18. sub dispositione Comitum rei militaris per Aegyptum, Equites Sarraceni Thamudeni. Stephano, Θαμουδα, lacus Nabathaeis Arabicus vicinus. H.

b. *Oppidum Carriata*) Χαριάτα Ptol. L. VI. inter mediterraneas felicis Arabiae ciuitates. H.

c. *Ac Minaei*) Μινάιοι μέγα ἔθνος, gens magna, inquit Ptol., l. c. Hinc myrrha Minaea Plinio, L. XII. f. 35. et thus Minaeum, f. 30. H.

d. *Vt existimant*) Tam vere scilicet a Minoe Cretensi, Minaei nomen sortiti sunt, quam vicini Minaeis Rhadamaei a Rhadamantho. Eo Mythologos adduxit similitudo nominum, vt Minoem in Arabiam vsque deueherent. Id tamen Sreph. existimauit, verbo Μινώα. H.

e. *Quorum Charmaei*) Subintellige, pars, vel pagus: vt Atramitae superius pars Sabaeorum dicti. H.

pass. 1 Mariaba 2 Baramalacum *f.*, et ipsum non spernendum: item Carnon. *g.* 3 Rhadamei, et horum origo Rhadamanthus putatur frater Minois. Homeritae *h.*, Massala *i.* oppido. Hamirei, 4 Gedranitae, 5 Amprae, Ilisanitae, Bachilitae, Sammei *k.*, Amatheï cum oppidis Nefsa *l.* et Cennefferi. Zamareni cum oppidis Saiace *m.*, Scantate, Bacascami. Riphearma oppidum, quo vocabulo hordeum *n.* appellant.

Z. 5

pellant.

1. *Marriba Palmalacum. Cb.* 2. *Mariaba, Baramalacum, distinctim. Al.* 3. *Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. Rhamnei. Basl. Rhamnei Gr. et Al.* 4. *Sannei, Chantacae Bastiae. Harma oppidum. V.* 5. *Phryaei, Hysanitae, Bachylitae, Samnaei, Amairrei, oppidis Nefsa et Chennaesaeri, Zamerini oppidis Sagiatta Cantbace, Bacas Chamiri. Pheaxina oppidum. Cb.*

f. Baramalacum) Mariaba communis est, ut mox dicemus, plurium civitatum in hac regione appellatio: huius peculiaris Baramalacum. H.

g. Item Carnon) Κάρινα Ptol. L. VI. c. 7. inter oppida Arabiae mediterranea. Stephano, Κάρινα, πόλις Μιναιων, ἔθνος πλησίον ἐρυθραίας θαλάσσης. Κώρινα quoque Straboni, L. XVI. p. 768. H.

h. Homeritae) Pars item Sabaeorum, unde et a quibusdam scriptoribus cum Sabaeis confusi. Ὀμηρίτας ad Rubrum usque mare, uti et Sabaeos, pertinere ait Ptol. l. c. H.

i. Massala) Quod apud Ptol. inter oppida mediter-

ranea Felicis Arabiae, Μα-σθάλια scribitur. H.

k. Sammei) Forte Samenī, de quibus Steph. p. 584. Σαμμηνοί, Νομάδων Ἀραβίων ἔθνος. H.

l. Cum oppidis Nefsa) Agatharchides L. de Rubro mari, c. 45. ap. Phot. cod. 250. p. 1368. Νήσσαν ait nomen habuisse ἀπὸ τῆς τοῦ ζώου πολυπληθείας, ab anatum multitudine. Sed diuersa haec fortassis a Pliniana Nefsa: Illi enim locus ita appellatur longissime mari praetentus: Oppidum Plinio mediterraneum: a quo ipsa forte ora nomen acceperit. H.

m. Saiace) Forte Σοάκια Ptolem. in mediterraneis Arabiae Felicis oppidis. H.

n. Hordeum appellant) Vocabu-

pellant. ¹ Autei et Ravi, Gyrei et Mathataei, Helmodenes cum oppido Ebode. Agacturi in montibus, oppido xx. mill. passuum, in quo fons Emischabales, quod significat camelorum oppidum. ² Ampelone colonia Milesiorum, o. Aetrida oppidum: Calingii, quorum Mariaba oppidum significat dominos p. omnium. Oppida: Pallon, ³ Vranimal iuxta flumen, per quod Euphratem emergere putant. Gentes: Agrei q., Ammonii. Oppidum ⁴ Athene, Cauranani, quod significat ditissimos armento:

1. Autei et Brapi Cyrei Elmata eis oppido xx. p. Chodae, Laiburi in montibus. Cb.
2. Amyclonici, V.
3. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. Muranimal. Gr. et Al.
4. Athenae. Gr.

cabulo prorsus barbaro, quod nec Hebraeos fontes, nec Arabicos sapit: uti et ea quae proxime sequitur, *Emischabales*. H.

o. *Ampelone colonia Milesiorum*) Alii leg. *Amyclone*. Milesii coloniis suis, vel in barbarissimas gentes deducis, Graeca tamen solebant imponere nomina, quemadmodum videre licet in tot eorum coloniis per oram Ponticam dispersis. Proinde magis placet *Ampelone* a vinctis, quam *Amyclone* vox Graecis nihil significans. *Gelen*.

Ampelone colonia) Quoniam Milesios eo colonos deduxere Persae. Eadem Ampe dicta Tzerzae et Steph. Vide Not. et Em. N. CIII. (hic pos.) *Ampelone colonia Milesiorum*) Ampelonen ab

Ampelone diuersam immerito statuit, Ortellius: cum Tzetzes apertissime de *Ampelone* referat, quae Plinius de *Ampelone*: depopulatos scilicet Persas regionem Milesiorum, captiuos ciues Ampen deduxisse, qui colonorum ritu eo loci degerent. Sic enim ille Chil. VII. hist. 156. v. 993. *Χρόνοισι Δαρειού τοῦ πατρὸς τοῦ Ξέρξου τοῦ μεγάλου, δι' Ἰσθμὸν, Μίλητον ἐπόρθησαν οἱ Πέρσαι. Ἐν Ἀμπῇ δὲ κατῴρισαν πόλει τῆ Ἐρυθραίας.* H.

p. *Significat dominos*) Non est ea vox, in hac significatione, Arabici sermonis hodierno vsu recepti. Primariis vrbibus communis, ut diximus, haec appellatio fuit. H.

q. *Agrei*) Nunc *Vargan Dalec*.

mento: Coranitae, Caesani, Choani. *r.* Fuerunt et Graeca oppida, Arethusa, Larissa, Chalcis: deleta variis bellis. Romana arma solus in eam terram adhuc intulit Aelius Gallus *s.* ex equestri ordine. Nam C. Caesar Augusti filius *t.* prospexit tantum Arabiam. Gallus oppida diruit non nominata ab auctoribus, qui ante scripserunt, ² Negram *u.*, Amnestrum, Nescam, Magusam *x.*, Tammacum, Labeciam, et supra dictam Mariabam *y.* circuitu vi. mill. passuum. Item Caripeta *z.*, quo longissime processit. Cetera explorata retulit: Nomades lacte *a.* et ferina carne vesci: reliquos vinum, vt Indos *b.*, palmis

r. Calcis Gr. *2.* Negranan, Nestum, Nescan, Masugum, Caminacum, Laba etiam, et supra dictam Maribam, etc. Item Caripetam. Ch. Egram, Amnestum, Escam. Gr. et Al.

r. Choani) Ouid. Metam. L. V. v. 165. Choanius Molepeus. dextra Nabaraeus Ebe-mon. Sic enim legendum, non Choanius. H.

s. Aelius Gallus) Ἀλιός Γάλλος, Aegypti Praefectus, Straboni familiaris, qui de eius expeditione Arabica multa scriptis consignauit, L. II. p. 118. L. XVI. p. 780. et L. XVII. p. 619. Aelium Largum Dio appellat, L. LIII. p. 516. insigni hallucinatione. H.

t. Augusti filius) Agrippae, vt diximus sup. sect. natura: adoptione Augusti filius. H.

u. Negram etc.) Ita MSS. omnes. Prius, Egram, Amnestum, Escam. At Egrae superius habita mentio est. H.

x. Magusam) Forte qui Μαργουσαῖοι ciues a Bardesane appellantur, ap. Euseb. Praep. L. VI. p. 275. H.

y. Mariabam) Calingiorum oppidum. H.

z. Item Caripeta) MSS. omnes Caripetam. Auctor est Dio l. c. p. 517. Aelium Largum (Gallum voluit dicere) vsque Athlula insigne oppidum, bellum protulisse, μέχρι Ἀθλούλων. H.

a. Nomades lacte) Camellorum lacte et carnibus, teste Artemidoro apud Strab. L. XVI. p. 777. Γαλακτοπόται idcirco dicti, apud Columell. L. VII. c. 2. p. 249. H.

b. Vt Indos) Plin. L. XIV. s. 19. vbi de vinis facitiis: Primum, inquit, e palmis, quo Par-

palmis exprimere, oleum sesamae. Numerosissimos esse Homeritas: Minaeis fertiles agros palmetis arbutisque, in pecore & diuitias. 2 Cerbanos et Agraeos c. armis praestare, maxime Chatramotitas. 3 Carreis d. latissimos et fertilissimos agros. Sabaeos e. ditissimos siluarum fertilitate odorifera, auri metallis, agrorum riguis: mellis ceraeque prouentu. De odoribus suo dicemus f. volumine. Arabes mitrati degunt g., aut intonso crine: barba abraditur, praeterquam in superiore labro. Aliis et haec intonsa: mirumque dictu ex innumeris populis pars 4 aequa h.

1. Diuites. Cembanus et. M. V. 2. Cembanos et Arios Gr. et Al. 3. Caraeis Gr. et Al. 4. coequa. M. V.

Paribi, et Indi vtuntur, et Oriens totus. Et L. XV. f. 7. de oleo factitio: Indi ex castaneis, et sesama, atque oryza facere dicuntur. Adi et Strab. L. XVI. p. 783. H.

c. Cerbanos et Agraeos) Vide Not. et Em. N. CIV. (hic pos.) Cerbanos, Agraeos.) Eodem fere illi ordine superius paulo appellati, hac ipsa sect. Agraei, Cerbani, Sabaei Arabum propter thura clarissimi. Vnde liquido affirmare licet vitiosam esse librorum haecenus editorum scripturam, Cembanos et Arios. In MSS. Ceubanos. Sic paulo sup. pro Caraeis, Carreis restituimus, tum MSS. codicum admonitu, tum Plinii ipsius Carreorum oppidum superius commemorantis, Carriata. H.

d. Carreis) De his superius hac ipsa sect. H.

e. Sabaeos) Strabo, L. XVI. p. 778. H.

f. Svo dicemus) Libro XII. H.

g. Arabes mitrati degunt aut intonso crine.) Legend. Arabes, mitrati degunt, intonso crine. Illud aut additum ab imperito correctore. Vide Salh. pag. 555. b.

Arabes) Solini paraphrasis, c. 33. p. 63. Arabes longe lateque diffusi, diuersis moribus viuunt, et cultibus. Plurimis crinis intonsus, capita mitra redimita: pars rafa in cutem barba: commerciis student: aliena non emunt, vendunt sua. Mitrae porro fasciae sunt, quibus caput religatur. H.

b. Pars aequa) Pars altera. H.

in commerciis, aut latrociniis degit: in vniuersum gentes ditissimae, vt apud quas ¹ maximae opes Romanorum Parthorumque ² subsistant, vendentibus, quae e mari aut siluis ³ capiunt, nihil inuicem redimentibus.

XXXIII. 4 Nunc reliquam oram Arabiae contrariam persequemur. Timosthenes totum sinum quadruidi nauigatione in longitudinem taxauit, bidui in latitudinem, angustias ⁵ VII. mill. D. pass. i. Eratosthenes ab ostio XIII. mill. in quamque k. partem. Artemidorus Arabiae latere ⁶ XVII. l. quinquaginta

1. Maximae, Ch. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. maxime — subsistant Gr. et Al. 3. capiunt. Gr. 4. Ch. hinc orditur quod proxime sequitur caput: et melius mea sententia quam in vulgatis. 5. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. IV. m. p. Gr. et Al. 6. XVI. Troglodytico, etc. Ch. XIV. Gr. et Al.

i. VII. mill. D. pass.) Aequa et plane par isti mensurae Strabonis L. XVI. p. 769. angustias illas stadiis sexaginta definitis. H.

k. XIII. mill. in quamque) Hoc est, decies et ter centena millia passuum ab vnoquoque sinus latere, tum eo quod Arabiam spectat, tum eo etiam quod Troglodyticen alluit. H.

l. XVII. quinquaginta) Decies septies centena quinquaginta millia. Vide Not. et Em. N. CV. (hic pos.) XVII. quinquaginta) In editis exemplaribus XIV. quinquaginta. In MSS. R. 2. et Chiff. XVI. quinquaginta.

Nos excidisse librariorum incuria vnus numeri notam arbitrati, XVII. rescripsimus, ipsius Artemidori admonitu, quem Plinius nunc testem aduocat. Is enim, referente Agathemero, qui Artemidori epitomen fecit, L. I. Geogr. c. 3. sinus eiusce latus, quod Arabiae praetenditur, a recessu Aelantico ad ipsas fauces, ait esse stadiorum 14000. παρα τὴν Ἀραβίαν πλευρὰν ἀπὸ Ἑλάνιτζ μυχῶ, σαδίων μυριάδων δ': quae plane efficiunt XVII. l. mill. pass. Artemidoro subscribunt Alexander et Anaxicrates apud Strab. L. VI. p. 768. Troglodytico

ginta mill. (XXIX.) Troglodytico vero, ¹ XI. XXXVII. mill. pass. Ptolemaida vsque. Agrippa ² XVII. XXII. mill. passuum, sine differentiis laterum. Ple-rique latitudinem ³ CCCCLXXV. prodiderunt, faucesque hiberno orienti obuersas, ⁴ alii VI. mill. alii XII. mill. p. patere. Situs autem ita se habet. A sinu ⁵ Aelanitico alter sinus *m.*, quem Arabes ⁶ Aeant vocant, in quo ⁷ Heroum oppidum est. Fuit et Cambyfu *n.* inter Nelos et Marchadas, deductis eo aegris

1. XII. LXXXII. M. P. Gr. et Al. 2. Sic quoque Ch. XIII. XXII. Gr. et Al. 3. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. CCCCLXXII. Gr. et Al. 4. Sic ex MSS. em. Hard. alii VII. alii XV. patere Ch. alii IV. mill. alii VII. mill. alii XII. Gr. et Al. 5. Laeanitico. Ch. 6. Fortassis, Aelath, lingua Hebraica et Syriaca. Mitalerius, quem Arabiae Soean. Ch. 7. Heroon. Ch.

vero latere iidem ab Heroum oppido vsque Ptolemaidem, aiunt interuallum esse stadiorum paulo amplius nouem millium: quae passuum millia efficiunt XI. XXV. vndecies centena et XXV. Quae summa accedit ad Plinianam mensuram, XI. XXXVII. D. pass. sic enim referipimus ex R. 2. et Chiffi. cum libri editi perperam exhiberent, XII. LXXXII. H.

m. Alter sinus) Heroopoliticus dictus, L. V. f. 12. ab oppido quod Heroum vocabant. Ἡρώων πόλις Straboni, L. XVI. p. 768. Hodieque verustum feruare

nomen creditur, Herou. Alii Sues esse arbitrantur. De eo egimus L. sup. f. 9. Heroopoliticus, qui et occidentalis sinus est Maris Rubri, is est, qua Israelitae, duce Mose, ex Aegypto profugi transferunt: quem finum in acumine vltimo leucam vnam latitudine non excedere, inde per leucas duodecim paulatim crescere vsque ad latitudinem trium leucarum, a teste locuplete et αὐτόπτη didicimus. H.

n. Fuit et Cambyfu) Excidisse iam suo aeuo innuit hanc Καμβύσης πόλιν. De Cambyfae expeditione Aegyptiaca multa Herodot. L. III. H.

gris exercitus. Gens Tyra, Daneon portus *o.*: ex quo nauigabilem alueum perducere in Nilum *p.*, qua parte ad Delta dictum *q.* decurrit, ¹ LXII. mill. passuum interuallo (quod inter flumen et Rubrum mare interest) ² primus omnium Sesostris *r.* Aegypti rex cogitauit: mox Darius Perfarum: deinde Ptolemaeus sequens *r.*: qui et duxit fossam latitudine pedum centum, altitudine 3 XL., in longitudinem xxxvii. mill. d. passuum vsque ad Fontes amaros. *t.* Ultra deterruit *u.* inundationis metus, excelsio-

1. LXII. D. Ch. 2. primum. Ch. 3. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. xxx. Gr. et Al.

o. Daneon portus) Hodie Grondol. H.

p. Perducere in Nilum) Auctor libri de Mens. orbis terrae: Hodie in Cosmographia, quae sub Iulio Caesare et Marco Antonio Coss. facta est, scriptum inueni pariem Nili fluminis exeuntem in Rubrum mare iuxta ciuitatem Ouilam (alias Oliuam) et castra Monsei. H.

q. Ad Delta dictum) Libro sup. f. 9. H.

r. Primus omnium Sesostris) Ita de Sesostris et Dario Aristot. Meteorol. L. I. c. 14. p. 548. Eadem refert et Strabo, L. XVII. p. 804. Id vero non ad Sesostrim, sed ad Necum Νεκῶν Psammetichi F. Sesostridis N. referunt Herodotus, L. II. Euterpe N. 158. p. 151. Diod. Sic. Bibl. L. 1. p. 29. Tzetzes Chil. 7. v. 1477. H.

s. Ptolemaeus sequens) Hoc est, Ptolemaeus secundus, ὁ δευτερος Πτολεμαῖος, inquit Diod. l. c. Philadelphus is fuit Ptolemaei Lagidae F. Sic Africanus sequens, pro iuniore seu posteriore, a Plinio saepe appellatur. H.

r. Vsque ad Fontes amaros) Horum meminit Diod. Sic. Bibl. L. III. prope Arfinoen, ὕδατα πολλὰ πικρᾶς ἀλυριδος ἔχοντα γεῦσιν. Lacum efficiunt, cui nomen a vicino oppido, le lac de Calzem. Hodie Mosis fontes vocantur, numero duodecim, teste Bellonio, qui vidit, L. II. Obseruat. c. 57. H.

u. Ultra deterruit) Sic Arist. l. c. Ἄλλ' εἶπεν ὑψηλοτέραν ἔσαν τὴν θάλασσαν τῆς γῆς, etc. Diodorus item, l. c. Sed inanem hunc metum

celliore tribus cubitis Rubro mari comperto, quam terra Aegypti. Aliqui non eam afferunt causam, sed ne immisso mari corrumperetur aqua Nili, quae sola potus praebet. Nihilominus iter totum¹ terendo frequentatur a mari Aegyptio, quod est triplex: vnum a Pelusio per arenas, in quo nisi calami defixi regant, via non reperitur, subinde auras vestigia operiente. Alterum vero duobus mill. passuum ultra Casium montem, quod a sexaginta mill. pass. redit in Pelusiacam viam. Accolunt Arabes Autei. *y.* Tertium² a Gerrho *z.* (3 quod Adipson vocant *a.*) per eosdem Arabes sexaginta mill. passuum propius, sed asperum montibus, et inops aquarum. Eae viae omnes Arfinoën *b.* ducunt, conditam

1. *Mercaturis. V. terrenis. Tol. terrae. M. Ch.* 2. *Accercho. Ch. Ptolemaeus Gereum oppidum inter Pelusium et Casium montem collocat.* 3. *quod Agipson vocant. M. quod Agipsium. Ch.*

metum fuisse recte Strabo admonet l. c. et e recentioribus Furnerius in Hydrogr. ac Ricciolus, Almag. T. I. p. 728. qui mare alterum hac parte negant altius esse altero: nec, si foret tribus, ut volunt, cubitis, idcirco vllum fuisse exundationis periculum. H.

x. Subinde aura) Vehementiore venti flatu arenas voluente, ac turbante vestigia. H.

y. Accolunt Arabes Autei) Viam, inquit, quae a Casio monte Arabiae haud procul Pelusio, (de quo L. VI. f. 12.) ad oram proximam ducit Arabici sinus, obsident

ab utroque latere Arabes Autei. H.

z. A Gerrho) Oppidum id est inter Pelusium, Casiumque montem. Γέργου Ptol. l. IV. c. 5. H.

a. Adipson vocant) Ἀδισσον dicitur, quod sitim extinguunt. Itaque per contrariae locutionis figuram (ἀντίφρασις Graeci vocant) haesit id huic loco nomen, qui plane est, ut statim subiungitur, aquarum inops. In MSS. *agipson*: sed vitiose. H.

b. Arfinoën) Ἀρσινών Ptol. l. c. ad finem Heroopoliticum: leucis fere XII. ab intimo recessu sinus Arabici,

ditam fororis nomine *c.* in sinu ¹ Charandra, a Ptolemaeo Philadelpho, qui primus Troglodyticen excussit *d.*, et amnem qui ² Arfinoën praefluit, Ptolemaeum appellavit. *e.* Mox oppidum paruum est Aennum, ³ pro quo alii Philoteram *f.* scribunt. Deinde sunt Azarei, ex Troglodytarum connubiis, Arabes feri. Infulae: ⁴ Sapirene *g.*, Scytala: mox deserta ad ⁵ Myosphormon *h.*, ubi fons ⁶ Tadnos. *i.*

Mens

1. Carandra. Ch. 2. Straboni etiam Cleopatridem dictam. 3. alii pro hoc Piletrias. Ch alii pro hoc Philaterias. M. 4. Sarapinae, Scytala. Ch. 5. Myros bormon. Gr. 6. Statnos. Ch. Tamos. M.

rabici, versus Austrum, Africae latere. Hodie *Azirut*. H.

c. Sororis nomine) Quam etiam duxit uxorem. H.

d. Troglodyticen excussit) Hoc est, perlustravit maiore diligentia, quam priores. H.

e. Ptolemaeum appellavit) Diod. Bibl. L. I. p. 30. H.

f. Philoteram scribunt) Φιλωτέρα, πόλις περὶ τὴν Τρωγλοδυτικὴν, Stephano. Ptolemaeo vero L. IV. c. 5. inter Arfinoen et Myosphormon, Φιλωτέρας λιμὴν, Philoteris portus. Id ei nomen inditum ab altera Ptolemaei Philadelphii sorore Strabo est auctor L. XVI. p. 768. Caue igitur credas Ortelio, qui Philoteram ad Caucaum relegat. Philoteram, hodie *Susquam*. H.

g. Sapirene) Ptol. L. IV. c. 5. Σαππειρίνη νῆσος. Vol. II.

Σαπφειρίνη Stephano, qui sapphirum ibi ait reperiri. H.

b. Myros.) Nunc *Cosir*. Dalec.

Ad Myosphormon) Agatharchides, Libro de Rubro mari c. 42. apud Phot. in Bibl. p. 1365. Λιμὴν μέγας, ὃς πρότερον μὲν Μυὸς ἐκαλεῖτο ὄρμος; ἔπειτα δὲ Ἀφροδίτης. Portus magnus, qui primo quidem *Muris*, mox *Veneris* statio est cognominatus. Vide Not. et Em. CVI. (paulo post) Nunc *Mensuria* dicitur. Ad Myosphormon) Latini, *Muris* stationem dicunt. Meminit huius stationis Strabo, L. XVI. p. 769. εἶτα Μυὸς ὄρμον καὶ Ἀφροδίτης ὄρμον καλεῖσθαι λιμὴνα μέγαν, etc. Quae dum interpretes Casaubonus ita reddidit, Deinde *Muris* statio, aliaque *Veneris*: haec vocatur portus magnus, etc.

A a a

gemi-

Mons ¹ *Aeas ii.*, Infula ² *Iambe*, portus multi. Berenice *k.*, oppidum matris Philadelphi nomine, ad quod iter a Copto diximus, *l.* Arabes Autei *m.* et ³ *Gebadei*.

XXXIV.

1. *Cos. V. Eas Ch. Eos Gr. et Al.* 2. *Sic et Ch. Lambe Gr. et Al.* 3. *Zebataei. Al. Guebadei. Gr.*

geminos ex vno portus constat, contra Strabonis, Agatharchidisque mentem, cuius verba haud paulo planiora retulimus in Notis ad hunc locum. H.

i. Fons Tadnos) MSS. R. 1. 2. Colb. 1. 2. Paris. et vet. Dal. *Tamos* Chiff. *Statnos*. H.

ii. Mons Aeas) "Αίας ὄρος Ptol. Vide Not. et Em. N. CVII. (hic pos.) *Mons Aeas*) In libris haecenus editis, *Mons; Eos*: quos secutus Ortelius, hunc montem in Thesaurum quoque suum congeffit. Verum admonitu MSS. codd. R. 1. 2. Chiff. et Paris. in quibus *Eas* scribitur, non alium hunc esse intelleximus, quam qui "Αίας ὄρος a Ptol. vocatur, statuiturque inter Φιλοτέργων λιμένα, et Μυὸς ὄρμον. Mox item *Infula Iambe* edi malimus ex eorundem codd. fide, quam ex impressis *Lambe*: cum praesertim ad huiusce ipsius sinus oram, altero latere, quo Arabiam alluit, in ea quae Felix co-

gnominatur, Ἰαμνίαν κώμην Ptolemaeus agnoscat, L. VI. c. 7. quo ex vico nomen haerere et insulae ex aduersus positae proclive fuit. H.

k. Berenice) Βερενίκη πόλις Straboni, I. XVI. p. 770. Hodie *Cossir*, quo ab oppido et finui nomen est, quem iuxta Berenice est condita, *le Golfe de Cossir*: Sinum immundum Strabo vocat, propter cautes et saxa, quibus exasperatur. H. *l. A Copto diximus*) Sect. 26. libri huius. H.

m. Arabes Autei) Iam tertium id Arabum cognomen occurrit. Nam et his cognomines vidimus primum sect. sup. in mediterraneis Felicis Arabiae populis. Deinde hac ipsa sectione, in eo itinere, quod est a Casio monte ad oppidum Arsinoen. Ii sunt qui Arabicum Aegypti nomen obtinebant, de quo L. V. f. 9. Nunc vero denique circa mediam sinus Arabici oram occidentali latere sedes hi nouissimi habuere. H.

XXXIV. Troglodytice *no.*, quam prisca Mi-
choen, alii Midoen dixerunt. ¹ Mons Pentedactylos *p.*:
insulae Stenae deirae *q.* aliquot, Halonnesi *r.* non
pauciores: Cardamine, Topazos *s.*, quae gemmae

A a a 2

nomen

1. *Mox Pentedactylos insula est Hencayrae aliquot Ha-*
lonnesis. Ch. Stenitirac. M. Stenaeirae. Pineus.

no. Troglodytice) Tro-
glodytas hodie vocant Abyf-
finorum gentem proximam
Rubro mari, regnum Barna-
gas appellant in digenae.

Ἐρέμβας ab Homero 4. O-
dyss. didicos volunt his versu-
bus, quibus ad eos se perue-
nisse Menelaus refert: Αἰ-
θίοπας δ' ἰκόμεν καὶ Σιδονί-
κας καὶ Ἐρέμβας, etc. Ἐρέμ-
βας autem ἀπὸ τῆς εἰς ἔραν
ἐμβάινειν interpretantur,
qua etymolog. et Τρωγλοδύ-
τας appellant. *Dal.* Videat-
ur magnum Etymologicum,
et Ortelii Onomast. Lis enim
vetusta est.

o. Troglodytice) Troglo-
dytici alii aliis finibus cir-
cumscribunt. Strabo, L. XVI.
p. 768. ab Heroum vrbe, siue
intimo sinus Arabici recessu:
ad ipsas fere fauces, siue an-
gustias, toto propemodum
litore occidentali produci ait.
Subscribit et Ptol. L. IV. c. 8.
Breuioribus spatiis Plinius
veram Troglodytici, quam
Michoen prisca dixerunt, con-
cludit: dum mediam dum-
taxat illius orae partem, au-
stralem scilicet, Troglodyti-
ces appellatione denotat. A

cavernis subeundis, nimii
aestus vitandi causa, nomen
fortiti sunt: Cavernas enim
τρώγλας Graeci vocant. *La*
côte d'Abex. H.

p. Pentedactylos) Ὀρος
Πεντεδάκτυλον, Ptol. L. IV.
c. 5. iuxta Berenicen: quasi
in quinque vertices, seu to-
tidem digitos, mons attolli
videatur. *H.*

q. Stenae deirae) Στεναὶ
δειραί, sic appellatae, quod
alveis admodum angustis, et
exiguo intercurrente freto
eae insulae, seu saxa verius,
dispescantur. Tres insulas in
hoc tractu agnoscit Agathar-
chides, L. de Rubro mari, c.
42. ap. Phot. in Bibl. cod. 250.
p. 1365. *H.*

r. Halonnesi) Ἀλόνησοι,
quo nomine et alias insulas,
superioribus libris appella-
tas vidimus. *H.*

s. Cardamine, Topazos.) Et
sunt haec pariter insularum
nomina. De posteriore rur-
sum, L. XXXVII. s. 32. vbi
et de gemma cognomine.
Stephano Τοπάσιος νήσος
Ἰνδική dicitur, pro Ἀραβι-
κή. Post Berenicen locatur
a Strabone, L. XVI. p. 770.

a quo

nomen dedit. Sinus insulis refertus: ¹ ex iis quae Mareu t. ² vocantur, aquosae: quae ³ Eratonos, sifientes. ⁴ Regum ii praefecti fuere. Introrsus Candei u., quos, Ophiophagos x. vocant, serpentibus vesci

1. Ex his quae Maru. Ch. 2. vocatur, aquosa: quae Eratonos sifit. 3. Eranos. Ch. 4. Regum his praefectis fuere. Ch.

a quo et Ὀφιδῶδης νῆσος vocatur, quod referta olim serpentibus foret. A Ptolem. quoque L. IV. c. 5. Posterior eidem Ptolem. L. VI. c. 7. Καρδαμύνη. H.

i. Quae Mareu) Μαρέου νῆσοι. Ptol. L. IV. c. 8. Μύρωνος νῆσος. H.

u. Introrsus Candei) Vide Not. et Em. N. CVIII. (hic adi.) Introrsus Candei) Ita libri omnes, tum impressi, tum manu exarati. Ita etiam Mela, L. III. c. 61. Ultra Benenicen, Candei habitant, inquit, quos ex facto, quia serpentibus vescuntur, Ophiophagos vocant. Pro Candei legisse se in Pomp. Melae MSS. codd. Panchaei, testis est II. Vossius in Not. ad Melam, p. 293. cuius quidem viri fidem non ausim hac vice praestare. Panchaiam enim in Troglodytice vltima versus Austrum, ac fere ad sinus Arabici fauces, veterum nemo vnus agnouit: Ab ea certe longissime differis verbis Plin. L. X. f. 2. diffitam asseuerat, nempe ad Solis urbem, quae in inferiore Aegypto iuxta Delta fuit. Quam enim Solis urbem, hoc

est, Heliopolim Plinius l. c. Panchaiiae arrogat, hanc idem L. V. f. 9. et isto quem nunc tractamus, l. 34. non procul Memphi statuit: hanc ipse Mela; cui similia Plin. L. X. refert, Aegypto inferiori adiudicat, L. III. c. 8. p. 62. Cum Phoenix adoleuit, inquit, ossa pristini corporis inclusa myrrha Aegyptum exportat, atque in urbem quam Solis appellant, etc. Quia ipse Graecus auctor, quem Vossius laudat l. c. Παρχαίας τοὺς μέχρι τῶν τοῦ Αἰγύπτου ὀρίων οἰκούντας, Aegypti finibus confines facit: Aegypti porro nomine solam inferiorem Aegyptum, non etiam Thebaidem a veteribus comprehendit, notius est quam ut explicatu egeat, aut argumentis vllis, et ex iis quae diximus L. V. f. 9. perspicuum abunde est. Qui vero populi hoc loco appellantur a Plinio, ii non modo non in Aegypti vicinio sedes habent, sed vltra ipsam quoque Thebaidem reiecti, longa terrarum intercapedine ab ea Solis Vrbe disiuncti, ver-

vesci affueti, neque alia regio fertilior earum. Iuba, qui videtur diligentissime profecutus haec, omisit in hoc tractu (nisi si exemplarium vitium est) Berenicen alteram, quae Panchryfos *γ.* cognominata est: et tertiam, quae ¹ Epidires *α.*, insignem loco. Est enim sita in ² ceruice longe procurrente, vbi fauces *α.* Rubri maris ³ VII. mill. D. *b.* passuum ab Arabia distant. Insula ibi Cytis *α.*, topazium ferens

Aaa 3

et

1. ἐπὶ δειγῆς. V. 2. ceruicem longe procurrentem. V.

3. Sic et Ch. IV. Gr. et Al.

versus Austrum et Arabici finus angustias secedunt. H.

x. Ophiophagos) Vocauit Pythie Lacedaemonios ὄφι-
οδείρας, quod excoriatis ser-
pentibus vescerentur. Au-
ctor libri, τῶν θαυμασίων
ἀνευμάτων. Dalec.

γ. Quae Panchryfos) Πάν-
χρυσον Latini totam ex auro
dicunt: quod inde auri plu-
rimum eruebatur. Haec
Straboni dicitur Βερενίκη κα-
τὰ Σάβας, L. XVI. p. 771.
Hodie Zibit. H.

α. Quae Epidires) Ἐπὶ Δει-
γῆς, hoc est, Dirae vico ad-
iacens. Quo plane modo
Antiochiam ἐπὶ Δάφνης co-
gnominari vidimus libro sup.
l. 18. Meminit Δειγῆς pro-
montorii, oppidique cogno-
minis Strabo, L. XVI. p. 769.
ipsam vero Berenicen, quae
prope Diram fuit, et ipse et
Ptol. L. IV. c. 7. Artinoen
appellant. Frustra sunt, qui
Epitheras legunt, inuitis li-
bris omnibus, quod Ptole-

maidis, non Berenices co-
gnomen fuit. H.

a. Vbi fauces) Hodie le
Déroit de Bebelmandel. H.

b. VII. mill. D.) Vide Not.
et Em. N. CIX. (hic adi.)
VII. mill. pass. ab Arabia di-
stant.) Ita R 1. 2. Colb. 1. 2.

Parif. Chiff. Perperam editi
IV. mill. D. pass. priori bina-

rarii nota in quinarium prae-
posterè a librariis permutata.
Sic Strabo L. XVI. p. 769. et

Agathem. Geogr. L. I. c. 3.
angustias huiusce freti ad
LX. stadia, εἰς ἑαδίους ἐξή-

κοντα contrahi scribit, quae
proprus Plinianam mensu-
ram adaequant. Sed et ab

Arabia distans, libentius mul-
to, quam distant, agnoue-
rim: vt ad Berenicen oppi-

dum, non ad fauces, quae
Arabicum quoque litus al-
luunt, vox ea referatur. H.

c. Insula ibi Cytis) In ipso
faucium aditu. Aequè ac
Topazos supra dicta, quae

plurimum abest ab hisce an-
gustis,

¹ et ipsa. Ultra *d.* siluae, vbi Ptolemas a Philadelpho condita ad venatus elephantorum, ob id Epitheras *e.* cognominata, iuxta lacum Monoleum. Haec est regio secundo volumine *f.* a nobis significata: in qua quadraginta quinque diebus ante solstitium, totidemque postea, hora sexta consumuntur umbrae, et in meridiem reliquis horis cadunt, ceteris diebus in septemtrionem: cum in Berenice, quam primam posuimus *g.*, ipso die solstitii sexta hora *h.* umbrae in totum absumantur, nihilque adnotetur aliud noui. DCII. mill. passuum interuallo a Ptolemaide, res ingentis exempli, locusque subtilitatis immensae, mundo ibi *i.* deprehenso, cum indubitata ratione umbrarum Eratosthenes mensuram terrae ² prodere inde coeperit. Hinc Azanium mare *k.*: promontorium, quod aliqui Hispalum scripsere:

1. Et ipsa ultra siluas, vbi. Ch. 2. prodere inceperit, Chiffletianum vero et Tol. conceperit.

gustiis, fert et ipsa topazium. Γυθίτης Ptol. L. IV. c. 6. Hodie l'Isle de Bebelmandel, vnde et freto nomen. H.

d. Ultra) Hoc est, vitra finum, insulis refertum, cuius facta proximè antea mentio est, circa fauces sinus Arabici. Exstant eae hodieque siluae, quibus nomen est in Tabulis Geographicis, *Xumeta silua.* H.

e. Epitheras) Ptolemas ἐπι θήρας τῶν ἐλεφάντων, ad venatus elephantorum: et πρὸς τῇ θήρᾳ quoque ob id cognominata a Strabone,

L. XVI. p. 770. Nunc Buge. H.

f. Secundo volumine) L. II. f. 75. H.

g. Quam primam posuimus) In calce superioris sect. H.

h. Sexta hora) Hoc est, ipso medio die, cum Sol ei oppido supra verticem imminet. H.

i. Mundo ibi) Mundi dimetiendi umbrarum benefici ratione excogitata. H.

k. Azanium mare) Hinc, inquit, appellari Azanium mare incipit, a Ptolemaide scilicet, cui adiacet Azania Aethiopiae regio, a qua mari nomen. H.

re: lacus, Mandalum: insula ¹ Colocasitis, et in alto multae, in quibus testudo plurima. Oppidum ² Suche l., insula Daphnidis m., oppidum Aduliton. n. Aegyptiorum hoc serui a dominis profugi condidere. Maximum hic emporium Troglodytarum, etiam Aethiopum. Abest a Ptolemaide ³ quinque dierum nauigatione. Deferunt plurimum ebur, rhinocerotum cornua, hippopotamorum coria, ⁴ chelyon testudinum o., sphingia p., mancipia.

A a a 4

Supra,

1. Casitis. M. V. 2. Sacc. M. et Ch. Suchae Gr. et Al.
 3. duorum. M. 4. Celetum. M. celtium testudinum. Gr. et Al.

l. Suche) A Sucho Σούχου conditore nomen habet, vti ex Strabone liquet, L. XVI. p. 770. Cum hodierna *Suaquem*, probe nomen situsque conueniunt. H.

m. Daphnidis) Δαφνίδη νῆος Ptol. L. IV. c. 8. quam in Arabico sinu collocat, quo nomine et Azanium quoque mare complectitur. H.

n. Aduliton) Hoc est, Adulitarum. Oppido nomen Ἀδύλη, ap. Ptol. L. IV. c. 7. Stephano Ἀδουλις, πόλις Αἰθιοπῶν. Nunc *Ercocca* in Troglodytis, *la côte d'Abex*. H.

o. Chelyon testudinum) Testudinum integumenta seu cortices. *Troglodytae*, inquit idem Plin. L. IX. f. 12. *cornigeras testudines habent, vt in lyra, annexis cornibus, sed nobilibus, quorum in natando remigio se adiuvant. Chelyon genus id vocatur testudinis eximiae, sed rarac.* Hinc

testae illi cornigerarum testudinum Chelyon nomen est datum; quod ei Chelyos, hoc est, lyrae instar, testudinis lata cornua annexuntur. Vide Not. et Em. N. CX. (hic pos.) *Chelyon testudinum* Libri plerique omnes *celtium* habent. Hermolaum mirari subit, qui *celetum κελήτων*, tum hoc loco, tum L. IX. f. II. probare summopere videtur: quoniam celetes Graecis sunt, et equitum genus singulis equis currentium in certaminibus, et nauigia quaedam, quorum similitudine hae quoque testudines remigio mobilium cornuum in natatu iuvenes, celetes pariter dici poterint. Itane vero? Erit igitur in gignendi casu, vt aiunt, vox ea *celetum*: quare, quae proxime antecedit *coria*, vt ad hippopotamos, sic etiam ad testudines pertinebit. At id

Supra *q.*, Aethiopes Aroteres: insulae, quae ¹ Aliaeu *qq.* vocantur, item Bacchias *r.* et Antibacchias, et ² Stratonis, *s.* Hinc in ora Aethiopiae finis incognitus, quod admiremur, cum ulteriora mercatores scrutentur. Promontorium, in quo fons ³ Cucios, expetitus nauigantibus. Ultra Isidis portus *u.* decem dierum remigio ab oppido Adulitarum distans.

1. *Elacae. V. adstipulante Strabone.* 2. *Stratioion, b. e. militum. Tol. Salm. Strathonis Gr.* 3. *Curius. M.*

id quam per se est absurdum! Nam testudinum coria audire aequo animo quis possit? Verum pro testudinis operimento, et χέλυον, et χελύ-
νιον, et χελώνιον vsurpatum a Graecis constat. H.

p. Sphingia) Simiarum id genus Aethiopicarum est, de quo dicemus l. VIII. s. 30. quo libro et de hippopotamis et rhinocerote agemus. H.

q. Supra) Supra oppidum Adulitarum, sunt Aethiopes ἀροτῆρες, hoc est, aratores dicti. H.

qq. Quae Aliaeu) Ἀλιαίου, vt superius Μαρέου. Fuerint enim fortassis hae pariter eius nomine appellatae insulae, qui praefectus Regum fuerat, quemadmodum quae Μαρέου et Ἐράτωνος dicebantur. Forte eae sunt quae auctori Peripli maris Erythraei, νῆσοι μικρὰ πλειονες Ἀλαλαίου λεγόμενοι. Aut denique a portu Ἐλαία, quem inter oppidum Suche, de quo proxime dictum est,

et Stratonis insulam, de qua mox, Strabo collocat, L. XVI. p. 770. accepisse nomen eae potuerunt. H.

r. Item Bacchias) Βάκχου καὶ Ἀντιβάκχου in Arabico pariter sinu insulae a Ptolemaeo collocantur, L. IV. c. 8. et a Stephano. H.

s. Stratonis) Στρατόνωνος Straboni, l. c. citra fauces Arabici finus, atque in sinu ipso. Liber de Mensura orbis terrae: Idem Plinius Secundus in sexto libro iuxta Aethiopas Aroteras, insulas esse docet: item Bacchias, et Antibacchias, et Stratioion: quasi στρατιωτῶν, hoc est, militum. H.

t. Fons Cucios) An Coracios? Nam Κορακίου χώραν hoc ipso in tractu Strabo agnoscit, L. XVI. p. 771. H.

u. Isidis portus) Aliud est Isidis fanum, cuius Strabo meminit, p. 770. iuxta Ptolemaidem Epitheras cognominatam. H.

distans. In eum Troglodytis myrrha confertur. Insulae ante portum duae, Pseudopylae vocantur: interiores totidem, Pylae: in altera stelae lapideae x. literis ¹ ignotis. Ultra finus Abalites. y. Insula Diodori z., et aliae desertae: per continentem quoque deserta: oppidum Gaza a., promontorium et portus ² Mossylicus b., quo cinnamomum deuehitur. Hucusque Sesostris c. exercitum duxit. Aliqui vnum Aethiopiae oppidum ultra ponunt in litore Baragaza. A ³ Mossylico d. promontorio Atlanticum mare e. incipere vult Iuba, praeter Maurita-

A a a 5

nias

1. Incognitis. V. 2. Sic ex MSS. em. Hard. conf. V. Mossylicus. V. Mossylites, Gr. et Al. 3. Mossylite. Gr.

x. Stelae lapideae) Quales iam diximus s. 32. H.

y. Sinus Abalites.) Ultra fauces finus Arabici: idem Αβαλίτης κόλπος Stephano; et Ptol. L. IV. c. 7. H.

z. Insula Diodori) In Arabico sinu, perperam a Ptolemaeo statuitur, L. IV. c. 8. Διοδώρε νήσος, quae in alto ultra fauces obiacet ei orae quae Adel regnum vocatur. Hodie Barborā. H.

a. Oppidum Gaza) Hodie Barborā, oppositae in alto insulae cognominis. H.

b. Promontorium et portus Mossylites, etc.) Lege: Promontorium et finus Mossylicus quo cinnamomum deuehitur. Hucusque Sesostris exercitum duxit. Imo angustias Dires non est praetergressus, et per eas transit, non per illas

Mossylici finus. Plinius de his angustiiis Dires: faucesque Orienti hiberno obuertos alii VIII. millibus, alii XXV. patere mill. passuum. vt duas illas angustias confuderit. Vide Sabnas. pag. 1265. a. b.

Portus Mossylicus) Μόσσυλον promontorium Ptolemaeo L. IV. c. 7. Le. Cap de Gardafu. Cinnamomi Mossylici meminit Theophr. hist. L. IX. c. 5. H.

c. Huc vsque Sesostris) Et aras ibi, columnasue struxit, ceu monumenta quaedam expeditionum suarum. Strabo, L. XVII. p. 790. H.

d. Mossylico) Refert haec quoque Solinus, c. 56. p. 87. ex Iuba. H.

e. Atlanticum mare) Hoc est, ingens illud mare, quod cum occidentali Oceano, siue Hesperio, cui peculiare

et

nias suas Gadeis vsque nauigandum Coro. Cuius tota sententia *f.* hoc in loco subtrahenda non est. A promontorio Indorum *g.*, quod vocatur Leptea-
h., ab aliis Drepanum, proponit recto cursu
 praeter Exustam *i.*, ad Malchu insulam XV. pas-
 suum

i. Praeter exusta. Gr. et Al.

et proprium Atlantici no-
 men est, coniungitur et co-
 pulatur. Quamobrem, in-
 quit, Iuba censuit a Mossy-
 lico promontorio nauigari id
 mare Coro primum percom-
 mode: atque eodem mari,
 ora Africae circumlustrata,
 praeter legendum demum
 Mauritanias Gades vsque
 perueniri tuto posse. Corus
 siue Caurus ab Solis occasu
 solstitiali spirat, vt diximus
 L. II. f. 46. Vide Not. et
 Em. N. CXI. (hic adi.) *Az-*
lanticum - Gades vsque.) Ni-
 hil est interpretatione nostra
 hoc loco planius, nihil cer-
 tius: nusquam pariter om-
 nium exemplarium, quam
 in his verbis, consensus ma-
 ior. Ex iis tamen tum ex-
 tricare se Salmasius nequit,
 proluxa Exercitatione in So-
 lin. p. 1244. vsque ad p.
 1266. nec sanae mentis Plin-
 ium fuisse exclamat, dum
 haec scriberet, nec Solinum,
 qui hausit a Plinio. Est et
 qui Iubam hallucinatum pu-
 teret: est qui Plinium incon-
 siderantiae arguat, qui ΓΑ-
 ΔΕΙΡΗΣ ΣΤΕΝΑ cursim
 legerit pro, ΤΑ ΔΕΙΡΗΣ

ΣΤΕΝΑ, hoc est, Gadita-
 num fretum, pro Arabico.
 Sed argutias eiusmodi fal-
 sasque criminationes sensus
 ipse scriptoris, nostra muni-
 tus interpretatione, confu-
 tat. H.

f. Cuius tota sententia)
 De nauigatione finus Arabi-
 ci. H.

g. A promontorio Indorum)
 Indos Iuba vocat Aethiopas
 Troglodytas. H.

h. Lepteaera) Id, inquit,
 Aethiopum siue Troglody-
 tarum promontorium, alii
 Lepten acram vocant, alii
 alterum huic proximum esse
 aiunt, Drepanum appella-
 rum. Λεπτή ἀκρα Ptol. L.
 IV. c. 5. iuxta Berenicen
 et Pentédactylum. Δρέπα-
 von iuxta Myoshormon. H.

i. Praeter Exustam) Prae-
 ternauigantibus insulam,
 quae Exusta dicebatur. Eo-
 dem ordine tres eae insulae
 recensentur ab auctore Pe-
 ripli maris Erythraei: Κα-
 τανηκαννήνη: quae Exusta
 Latine dicitur: Μαλίχου,
 Αδάνας. Vide Not. et Em. N.
 CXII. (hic adi) *Praeter*
Exustam) Libri haecenus edi-
 ti,

suum *k.* esse. Inde ad locum quem vocant Sceneos, CCXXV. M. Inde ad insulam ¹ Adanu centum quinquaginta mill. passuum: Sic fieri ad apertum mare *l.* XVIII. ² LXXV. *m.* mill. passuum. Reliqui omnes *n.* propter Solis ardorem nauigari posse non putauerunt. Quin et commercia *o.* ipsa infestant ex insulis Arabes Ascitae appellati *p.*, quoniam bubulos

1. *Sadanum. Gr. et Al.*

2. LXXXV. *Ch. et Gr.*

ti, praeter exusta: quam lectionem auide Salm. arripit, in Solin. p. 1240. ac locum hunc reprehensionis ansam habere haud leuem putat, perinde quasi Aethiopiae exusta Plinius intellexerit, non insulam Arabici finus *Κατακελευμένην*, vt diximus, appellatam ab auctore Peripli maris Erythraei: cuius admonitu pro *insulam Sadanum*, quae lectio est librorum fere omnium, *insulam Adanu* Ἀδάνης νῆσον substituiimus. H.

k. Ad Malchu insulam quindecim, etc.) Lege: ad *Malchu insulam, quindecies centena mill. passuum. Inde ad locum quem vocant Sceneos, CCXXV. M. Inde ad insulam Adanu centum quinquaginta mill. passuum.* Salmas. pag. 1264. b.

XV. *pass.*) Hoc est, quindecies centena millia passuum. Hic enim numerus ad eam summam, quae mox colligitur, necessarius est:

atque ita quidem Solin. habet c. 56. p. 87. H.

l. Ad apertum mare) Ab Adanu insula ad Mossylicum promontorium, vnde mare ingens illud et apertum incipere diximus, quo Atlantico committitur. H.

m. XVIII. LXXV.) Hoc est, Solino ipso interprete, l. c. decies octies centena, et septuaginta quinque passuum millia, quae summa ex superioribus numeris recte conficitur. In libris editis perperam scribitur, LXXXV. H.

n. Reliqui omnes) Ceteri, praeter Iubam, Arabicarum rerum scriptores. Solinus, l. c. H.

o. Quin et commercia) Quae nauigantes exercent in Arabico finu et ad Mossylicum vsque promontorium. H.

p. Arabes Ascitae appellari quoniam bubulos vitres binos sternentes ponte, piraticam exercent, etc.) Vocat Plinius *pontem*

bulos vtres binos ¹ sternentes ponte *q.* piraticam exercent sagittis venenatis. Gentes Troglodytarum *r.* idem Iuba tradit ² Therotohas a venatu *s.* dictos, mirae velocitatis: sicut Ichthyophagos, natantes *t.*,
ceu

1. *Insternendo ponte. Tol.*

2. *Terotohas. Gr.*

pontem tabulas iunctas et vtibus superstratas. *Vtres ponte sternere*, nihil aliud est, quam vtibus iunctis tabulas stratas superponere. Hinc *pontilis stratus* apud Veget. Vide *Salm.* p. 1266. b.

Arabes Ascitae) A Graeca voce ἀσπίς, quae vtrem significat. Stephanus: Ἀσπίται, ἔθνος παρεμῶν τὸν Ἰνδικὸν κόλπον, καὶ ἐπὶ ἀσπίῳ πλέον, ὡς Μαριανὸς ἐν τῷ περιπλω αὐτῶ. Solin. in huius loci paraphrasi: *Mercantium ibi transitus infestari ex Arabicis insulis dicit Iuba: quas Ascitae habent Arabes, quibus e re nata datum nomen: nam bubulis vtibus contabulatas crates superponunt, vectatique hoc ratis genere praetereuntes infestant sagittis venenatis.* De his Ascitis superius dictum est, f. 32. H.

q. Sternentes ponte) Hoc est, alteribus, seu crate superposita, quo veluti ponte maria securi, nauium vice, percurrunt. H.

r. Gentes Troglodytarum Iuba tradit Therotohas, etc.) Apud Iubam qui Graece scripsit fuit Θηροτοῦς,

quasi dicas, in venatione in feris persequendis pernicies, quae appellatio gentis non est. Vide *Reinesf. Var. lect.* Lib. I. 17.

s. Therotohas a venatu) A venatu thoum, de quibus L. VIII. Θηροτόαι sunt appellati: iidem aliis Θωοθήραι, nam et Θῶες et Θόες Graeci scribunt: et Θηροτόαι perinde ac Θωοθήραι, quemadmodum apud Suidam Θηρολέξης et λεξιθήνης. De his iterum libro subseq. f. 2. Martian. L. VI. c. de Babylonia, p. 226. *Feras*, inquit, *curfu praetereunt.* H.

t. Natantes, ceu maris) Vide Not. et Em. N. CXIII. (hic pos.) *Natantes, ceu maris animalia*) Fuit qui legendum arbitraretur, *venantes sui maris animalia*: quod per se frigidum mihi visum est, quoniam sui maris animalia venari non vnus cuiuspiam gentis peculiare esse possit, sed cum pluribus commune esse necesse sit. Sane praeter consensum codicum ita scripsisse Plinium, vti edidimus, Plinii transcriptores testantur. Martian. L. VI. c. de Babyl. p. 226. *Habitantur*

ceu maris animalia: Bargasos, Zageras *u.*, Chalybas, Saxinas, Syrecas, Daremas, Domazanes. Quin et accolas Nili a Syene non Aethiopum populos, sed Arabum esse dicit vsque Meroën. ¹ Solis quoque oppidum, quod non procul Memphi in Aegypti situ diximus *x.*, Arabas conditores habere. Sunt et qui vltiorem ripam *y.* Aethiopiae auferant, annectantque Africae, ripas autem incolere propter aquam. Nos relicto cuique intelligendi arbitrio, oppida quo traduntur ordine ² vtrimque ponemus.

XXXV. A Syene *z.*, et prius Arabiae latere, gens Catadupi. Deinde Syenitae. Oppida: Ta-compson,

1. Huc referendum videtur, quod paulo post sequitur, alienam in sedem perperam traiectum: Ripas autem incolere propter aquam. Aut legendum videtur, incolere, quemadmodum in antiq. codd. et Ch. scriptum reperitur. 2. ponemus vtrimque. M.

tantur etiam, inquit, adusta Troglodytarum, et Ichthyophagorum gentibus. Sed primi feras cursu praetereunt: alteri nando marinas belluas vincunt. Et secutus eum Solinus, c. 56. p. 87. Ichthyophagi non secus quam marinae belluae nando in mari valent. Quin ipsa orationis structura lectionem eam mirifice constabit: Cum enim asseuerat Therothoas mirae velocitatis esse in venatu, sicut Ichthyophagos, velocitatem haud dubie innuit in venatu sui generis: vt ficuti Therothoae cursu feras, ita pisces natatu Ichthyophagi assequi existimentur, quasi et ipsi maris animalia quaedam forent. Eadem forma loquendi in Cod. Theod. L.

L. VII. T. I. de re militari, L. XIII. iubentur milites procul a cunctorum obrutibus vagos natatus animalium exercere, hoc est, animalium more natate. H.

u. Bargasos, Zageras) Bargasos, Zargasos, in MSS. Colb. 1. 2. etc. H.

x. In Aegypti situ diximus) Heliopolim intelligit, de qua dictum est L. V. f. 9. Arabibus hodieque Bethsemes appellatur, hoc est, *Domus Solis*. Ab Israelitis, dum in Aegypto essent, conditam asseuerat Isidor. L. V. Etymol. H.

y. Vltiorem ripam) Gentes quae ripam Nili orientalem accolunt. H.

z. A Syene.) De Syene et Catadupis, L. V. f. 10. H.

compson *a.*, quam quidam ¹ appellauerunt Thathicen, ² Aranium, Sefanium, Sandura, Nafaudum, Anadoma, Cumara, Peta et Bochiana, Leuphithorga, Tantarene, Moechindira, Noa, Gophoa, ³ Gyftate, Megeda, Lea, Rhemnia, Nupfia, Direa, Pataga, Bagada, Dumana, Rhadata, in quo felis *b.* aurea pro Deo colebatur. Boron in mediterraneo, Mallos, proximum Meroae: sic prodidit Bion. Iuba aliter: Oppidum in monte Megatichos *c.*, inter Aegyptum et Aethiopiam, quod Arabes Myrson vocauerunt. Deinde Tacompson *d.*, Aranium, Sefanium, ⁴ Piden, Mamuda, Corambin, iuxta eam bituminis fontem: Hammodara, Profda, Parenta, Mama, Tesslera, Gallas, Zoton, ⁵ Graucomen *e.*, Emeum, Pidibotas, ⁶ Hebdomecontacometas *f.*, Nomadas in tabernaculis viuentes: ⁷ Cysten, Pem-

- mam,
 1. Appellarunt. Cb. 2. Araman, Sefamon. V. 3. Gustatae. Gr. 4. Pidne. V. 5. Caneomene. Meum. V. 6. Endonda Cometas. M. 7. Cysteni, Pemmani, Gadagalen, Paroi, Patrini. V.

a. Tacompson) Τάκομψος, κώμη ἐν τοῖς ὁρίοις Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιοπῶν, inquit Stephanus: vicus est in confinio Aegypti et Aethiopiae. Τακομψὸν Herodoto, L. II. Euterpe, N. 29. p. 100. Cetera sunt vetustis scriptoribus ignota prorsus oppidorum nomina: quae nec nosse operae pretium, nec plane nesciisse vllum rerum dispendium fuerit: cum vel ante Augusti tempora nullum ex iis oppidum prorsus exstaret. H.

b. In quo felis) De cultu felis apud Aegyptios, Euse-

bius ex Bardesane, L. VI. Praep. p. 280. H.

c. Megatichos) Μέγα τεῖχος, voce Graeca magnum oppidum, castellumue significante. H.

d. Deinde Tacompson) Eam ipsam nimirum, cuius facta superius mentio: sed alio a Iuba, quam a Bione, ordine recensita. H.

e. Graucomen) Γραῦς κώμην Grai vicum. H.

f. Hebdomecontacometas) Ἑβδομηκοντακωμητας Latine septuaginta vicinos, satis apte dixeris. H.

mam, Gadagalen, Paloin, ¹Primin, Nupfin, Dafelin, Patin, Gambreues, ²Magafen, Segasmala, Cranda, Denna, Cadeuma, Thena, Batha, Alana, Macum, Scammos, Goram in insula: ab iis Abala, Androcalim, Seren, Mallos, ³Agocen. Ex Africae latere g. tradita sunt eodem nomine Tacompfos altera, siue pars prioris: Magora, Sea, Edosa, Pelenaria, Pyndis, Magusa h., Bauma, Linitima, Spin-

1. Sic ex MSS. em. Hard. Primmin. Gr. et Al. 2. Ca-
gafnae. V. 3. Agolen. Ch

g. Ex Africae latere) A Syene, inquit, Meroen versus et austrum, lateri Nili amnis occidentali, qua spectat Africam, adsident oppida, quae sequuntur. H.

b. Magusa) Vide Not. et Em. N. CIV. (paulo post.) Inde inscriptus est Postumius Aug. nummus, HERCVLI MAGVSANO; in quo stat Hercules cum claua, et arcu, et leonis exuuiis, ap. Trifan, p. 146. Significatur imitatus Herculem Postumus; quippe qui in regionem, quae postea Alsatia dicta est, hostem insequens penerrarit, procul a ditione sua: vt Hercules Aegyptius, cuius Herodot. meminit L. II. p. 145. vltra Aegyptum et Syenem progressus, ac proinde Magusam vsque, quae ripae Nili occidentali vltius apposita erat, peruasisse ferebatur. Similem ob causam inscriptus alter ei nummus est aureus, qui est in Thefauro Regio: HERCVLI LI-

BYCO: in quo Antaeum Hercules brachiis comprimit, vt significetur, compressam similiter ducis aut regis Germanici ferocitatem: nam rex Antaeus fuit. Plinius L. V. c. I. *Africam Graeci Libyam appellauere . . . Lixas vel fabulosissime antiquis celebrata. Ibi REGIA Antaei, certamenque cum Hercule.* In alio similiter nummo, qui est ibidem aureus, HERCVLIERYMANTINO legitur: in eo Hercules humeris gestat aprum in Erymantho Arcadiae monte captum: vt significetur feritas hominis a Postumo debellati similis apro. Ea similitudine etiam vsus est Vates Regius, Pf. LXXIX. v. 14. vbi de vinea Domini, hoc est, de terra Israelitica, quam Philistaeus vastabat, *Exterminavit eam*, inquit, *APER de silua, singularis ferus depastus est eam.* Neque enim in Galliis aut Erymanthus, aut Libya, aut Magusa quae-

renda

¹ Spintum, Sydopta, Genfora, Pindicitora, ² Agugo, Orfima,
 1. Sic ex MSS. em. Hard. Spynsuma Gr. et Al. 2. Eugoa -- Mauma, Rbuma, Vrbubuma, Molona, Gr. et Al.

renda est, aut Creta, aut Argos; nam et HERCVLI CRETENSI et HERCVLI ARGIVO eiusdem numismata quaedam feruntur inscripta. Sed Deuso dumtaxat, vbi alia eiusdem Postumi Romani percussa sunt ex aere magno et ex argento, cum hac epigraphe, HERCVLI DEVSONIENSI, siue cum Herculis, siue cum templi effigie: vt apud D. Vaillant, p. 187. et apud Trifanum, T. III. p. 145. ob templum vtiq; Herculi a Postumo aedificatum Deufone, post victoriam Germanicam, veluti tutatori limitis Romani. Est autem *Deuso* oppidum vetus in finibus Lotharingiae, duabus a Marsallo leucis, versus ortum et Alfatiam, vbi nunc claustra Imperii aduersus Germanos Postumus strenue tutabatur. Nomen antiquum hodieque retinet, *Dicuse*, vel *Dieuze*: nam vtrouis modo scribitur: vbi salinae sunt laudatissimae; in dioecesi Tullensi, siue Leucorum. Ipse autem Postumus in suis nummis scribitur: IMP. C. M. CASS. LAT. POSTVMVS P. F. AVG. Imperator Caesar Marcus Cassius Latro Postumus Pius Felix Augustus. Marcus,

vt ex gente Antonia; in qua Marci praenomen primogenitorum fuit. *Cassius*, ex Cassia: vnde et ille Cassius, cuius sunt nummi inscripti, post Caesaris Dictatoris necem: CASSI. IMP. LIBERTAS. *Cassius Imperator. Libertas.* Deinde *Latro*, ex Porcio Latrone, quem Plinius laudat, L. XX. s. 57. Fuit nimirum Porcia gens in duas diuisa familias: altera Catonum fuit, Latronum altera. *Postumus*, ex patre, qui ex matre Cassius Latro esset; genus autem patrum duceret ex Agrippa Postumo, Augusti nepote. Denique *Pius Felix*, ex Commodus Imperatore, auo suo materno. Morellius, Tab. 2. p. 41. nummum refert ex aere maximo, inscriptum, IMP. C. M. CASS. LATI. POSTVMVS, etc. sed (vt iam dudum monuimus) adulterinum ac recentem. *Magasen, Segasmala, Cranda, Denna, Cadeuma, Thena, Barba, Alana, Macum, etc.*) Haec nomina forte sincerius codd. MSS. exhibent, Colb. 1. 2. et Paris. *Magas, Neosegas, Malacram, Dadenna, Cadeum, Mathena, Batta, Alanam, Macuam:* Mox vbi legitur, *Pyndis, Magusa;* Parmensis editio,

Orfima, Suasa, Maumarum *i.*, Urbim, Mulon, quod oppidum Graeci ¹ Hypaton *k.* vocarunt: Pa-goargas, Zamnes, vnde elephanti incipient: Mambliā, Berresa *l.*, Cētuma. Fuit quondam et Epis oppidum contra Meroën, antequam Bion scriberet, deletum. Haec sunt prodita vsque Meroën: ex quibus hoc tempore ² nullum prope utroque latere exstat. ³ Certe solitudines nuper renunciauere principi Neroni, missi ab eo milites *m.* praetoriani cum tribuno ad explorandum, inter reliqua bella et Aethiopicum cogitanti. Intrauere autem et eo arma Romana Diui Augusti temporibus, duce P. Petronio *n.*, et ipso equestris ordinis ⁴ praefecto ⁵ Aegypti.

1. *Hypatton. V. Hyphammon. M.* 2. *nullum prope. Vtroque latere solitudines, etc.* 3. *Sic ex MSS. em. Hard. Certe solitudines ut nuper. Ch. Cetera solit. Gr. et Al.* 4. *praefecto. Aegyptiis, oppida expugnauit, quae sola inuenimus. Ch.* 5. *Sic ex MSS. em. Hard. praefecto Aegyptiis. Oppida eorum etc. Gr et Al.*

tio, ut Romana prior, aliaequae vetustae, habent *Epyndis, Magusa. H.*

i. Maumarum etc.) Vide Not. et Em. N. CXV. (hic adi.) *Maumarum, Urbim, Mulon*) Ita rescripsimus ex fide codd. R. 1. 2. Colb. 1. 2. et Paris. Prius legebatur in impressis, *Mauma, Rbuma, Urbuma, Mulona.* H.

k. Hypaton Ἰππᾶτον, quasi supremum et vltimum. H.

l. Berresa) Locum hic habere fortassis possit Βέρεξα, quod oppidum Timocrates apud Steph., Aethiopiam inter Indiamque, laxiore certe, nec satis distincto intervallo, collocat. H.

Vol. II

m. Missi ab eo milites) Refert haec pariter Dio, L. LXIII. p. 719. Alias quoque ad Nili fontes explorandos, missos esse a Nerone centuriones duos, qui a rege Aethiopiae instructi auxilio fuerunt, auctor est Seneca, Nat. Qu. L. VI. c. 8. p. 907. H. *n. Duce P. Petronio et ipso equestris ordinis praefecto Aegyptiis, oppida eorum expugnauit.*) Scribe distincte praefecto Aegypti. *Is oppida, etc.* De hoc Petronio Aegypti praefecto Strabo septimodecimo. *Pintian.*

P. Petronio) Caium, non Publium, appellat Dio, L. LIV. p. 526. vbi hanc expeditione

B b b

ditio-

gypti. Is oppida eorum expugnauit, quae sola in-
 uenerat, quo dicemus ordine: Pselcin *o.*, Primin *p.*
 Aboccin *q.*, Phthurin *r.*, Cambusin *s.*, ¹ Atteuan *t.*,
 Stadisin *u.*, vbi Nilus praecipitans se, fragore au-
 ditum accolis aufert. Diripuit et ² Napata. *x.* Lon-
 gissime autem a Syene progressus est ³ DCCCCLXX.
 mill. passuum. Nec tamen arma Romana ibi soli-
 tudinem fecerunt. Aegyptiorum bellis *y.* attrita est
 Aethiopia, vicissim imperitando seruiendoque, cla-
 ra

1. Sic ex MSS. em. Hard. *Atteuan. Gr. et Al.* 2. *Nea-
 ra. Ch.* 3. Sic ex MSS. em. Hard. *conf. Ch.
 DCCCCLXX. Gr. et Al.*

ditionem susceptam refert
 A. V. C. DCCXXXII. M.
 Claudio Marcello Aesernino,
 L. Aruntio CoSS. Γάϊον Πε-
 τρώνιον τὸν τῆς Αἰγύπτου
 ἄρχοντα, etc. H.

o. Pselcin.) Ψέλκιν Ptol.
 L. IV. c. 5. e regione Tacomp-
 psi oppidi Straboni, L. XVII.
 p. 820. Ψέλκιν, vbi de facta
 eius oppidi a Petronio ex-
 pugnatione prolixior oratio
 instituitur. In Conc. Chal-
 Ioannes episcopus Pselcis sub-
 scripsit. H.

p. Primin.) Πρίμις μεγάλη
 Ptol. L. IV. c. 7. in ripa Nili
 orientali, post Pselcin. Πρή-
 μις est Straboni, L. XVII.
 p. 820. Πρίμις Olympiodoro
 apud Phot. cod. 80. H.

q. Aboccin.) Ἀβουκκίς Ptol.
 l. c. ab occidentali fluminis par-
 te. H.

r. Phthurin.) Φθούρι Ptol.
 l. c. atque eodem situ. H.

*s. Cambusin.) Καμβύσου
 ταμίεια*, Cambyssae aerarium
 Ptol. l. c. De Cambyssae ex-
 peditionibus Meroen vsque
 susceptis, multa Strabo, L.
 XVII. p. 790. H.

t. Atteuan.) Sic enim scri-
 bo, pro *Atteuan*. Est enim
 haec Ptolemaei Ἀττόβα,
 l. c. H.

u. Stadisin.) Τασιτία Ptol.
 l. c. iuxta magnum catarra-
 cten, vbi Nilus praecipitans
 se, fragore auditum accolis
 aufert. H.

x. Et Napata.) Νάπατα
 Ptol. l. c. latere Nili orien-
 tali. Hodie *Chaxumum*. H.

y. Aegyptiorum bellis.) Seso-
 stri Aegypti rege totam Ae-
 thiopiam bello vastante, vt
 auctor est Strabo, L. XVII.
 p. 790. Diod. Sic. L. I. Bibl.
 p. 50. 55. et 59. et prior ce-
 teris Herodotus, L. II. Euter-
 pe, N. 110. p. 129. H.

ra et potens etiam ¹ vsque ad Troianaꝝ. bella Men-
none a. regnante: et Syriae imperitasse eam, no-
stroque ² litori b., aetate regis Cephei c., patet An-
dromedae d. fabulis. Simili modo et de mensura
eius varia prodidere: primus Dalion ultra Meroën
longe subuēctus: Mox Aristocreon, et Bion, et Ba-
filis: Simonides minor ³ etiam, quinquennio in Me-
roë moratus, cum de Aethiopia scriberet. Nam
⁴ Timosthenes classium Philadelphi praefectus, sine
mensura e., dierum LX. a Syene Meroën iter prodidit:
Eratosthenes DCXXV. f. mill. Artemidorus DC. mill.
Sebosus ab Aegypti extremis ⁵ sedecies centena LXXV.
B b b 2. mill.

1. a Troiano vsque bello. M. 2. Sic ex MSS. em. Hard.
conf. M. litore. Gr. et Al. 3. aetate. V. 4.
vulg. et Gr. Nam et Tim. 5. LXVI. LXX. Cb.

z. *Vsque ad Troiana*) De Memnone Aethiopiae rege multa Philostrat. de vita Apollon. L. VI. c. 9. Aurora et Tichono genitum ait fuisse Apollodorus de Diis L. III. ante Troiana tempora. In MSS. Plinianis *Memnone* scriptum est; non *Ménone*, quod est nomen Graecum. In editione Romana a. 1470. *Memnone*. Verum in septem sequentibus Plinii editionibus scriptum est *Ménone*; quasi haesitantibus qui edebant, num propter MSS. codices *Memnone* legi oporteret, an propter scriptores Graecos *Memnone*. Vide L. X. f. 37. L. XXXVII. f. 63. H.

a. *Memnone.*) De eo vide

infra cap. 26. Lib. X. et cap. 7. Lib. XXXVI. Dalec.

b. *Nostroque litori*) Mediterranei maris litori, qua Syriam alluit. H.

c. *Regis Cephei*) A quo Aethiopia cognomen accepit. Ouid. Metam. L. IV. v. 669. *Aethiopum populos, Cephei a despicit arua.* H.

d. *Andromedae*) Quam beluae obiectam ante Ioppen ferunt, Syriae litore, ut dictum est libro super. f. 34. H.

e. *Sine mensura.*) Locorum intervallo minime notato. H.

f. *Eratosthenes DCXXV.*) Seu Graeca mensura, qua vsus videtur Eratosthenes, stadiis quinquies mille, ut dictum est L. II. f. 75. H.

mill. pass.: vnde proxime dicti g. ¹XII. L. Verum
omnis haec finita nuper ²disputatio est: quoniam a
Syene ³DCCCLXXIII. h. mill. Neronis exploratores
renunciavere his modis: A Syene Hieran *i.* sycami-
non LIV. mill. pass. Inde ⁴Tama ⁵LXXII. millia pas-
suum. Regionem Euonymiton *h.* Aethiopum pri-
mam,

1. Sic et Ch. XII. LXX. Gr. et Al. 2. disceptatio. V.
3. DCCCLXXII. Gr. et Al. 4. Tama. Pineus.
5. Sic et Ch. LXXV. Gr. et Al.

g. Vnde proxime dicti) Pro-
xime, inquit, appellati scri-
ptores, Timosthenes nimi-
rum, Eratosthenes, et Arte-
midorus inde, hoc est, ab
Aegypti extremis, siue ab
Alexandria, ad Meroen insu-
lam, duodecies centena-
tantum numerant, et quin-
quaginta millia passuum. Vi-
de Not. et Em. N. CXVI.
(hic appof.) Vnde proxime
dicti XII. L.) Libri editi XII.
LXX. refragantibus MSS. R.
1. 2. Colb. 1. 2. Paris. et
Chiff. quos secuti sumus.
maxime adstipulante Strabo-
ne, qui ab Alexandria Me-
roen Nili defluxu interual-
lum esse prodidit stadiorum
decies mille, διὰ τῆς τοῦ
Νείλου ῥύσεως ἀπὸ Μηρόης
ἕως Ἀλεξανδρείας σταδίοι
περὶ μυρίους, quae stadi-
orum mensura cum numero
passuum, quem Pliniani
MSS. exhibent, plane con-
gruit. H.

b. Quoniam a Syene
DCCCLXXII.) Vetus ex-

emplaria, DCCCLXXIV.
Sed nullo modo haec summa
quadrat cum sequentibus
numeris, quare dempto vno
tantum c. lego DCCCLXXIV.
Pint.

A Syene DCCCLXXIII.)
Vide Not. et Em. N. CXVII.
(hic conf.) *A Syene*) R. 1.
DCCCLXXIII. R. 2.
DCCCLXXVI. alii aliter:
Editi libri, DCCCLI. Nos
DCCCLXXIII. quoniam
haec summa quadrat cum
sequentibus mensuris, de-
tracta ex codd. MSS. nota
centenarii, quae superuacua
est. H.

i. Hieran sycaminon.)
Quasi sacram morum, siue
sacram sycorum Latine
dixeris. Antoninus a Syene
ad Hieran sycaminon passu-
um millia numerat octogin-
ta: sed longiore, vt apparet,
itinere, propter diuerticula,
flexusque mansionum. H.

k. Euonymiton.) Εὐωνυ-
μίτου, ἔδος Αἰγύπτου
πρὸς τῇ Αἰθιοπία Steph.
p. 281.

mam, cxx. Acinam¹ Liv. mill. Pitaran xxv. Ter-
gedum, cvi. mill. Insulam Gagauden *l.* esse in me-
dio eo tractu. Inde primum visas aues psittacos,
et ab altera (quae vocatur Artigula) animal sphin-
gion *m.*, a Tergedo cynocephalos. Inde² Napata
Lxxx. mill. Oppidum id paruum inter praedicta so-
lum. *n.* Ab eo ad insulam Meroën cccLx. mill. Her-
bas circa Meroën demum³ viridiores, filuarumque
aliquid apparuisse, et rhinocerotum elephantorum-
que vestigia. Ipsum oppidum Meroën ab introi-
tu insulae *o.* abesse Lxx. mill. *p.*: iuxtaque aliam in-
sulam⁴ Tadu *p.* dextro *q.* subeuntibus alueo, quae
portum faceret. Aedificia oppidi pauca. Regnare
feminam⁵ Candacem *r.*, quod nomen multis iam annis

Bbb 3

ad

1. LXIV. mill. pass. *M. et Ch.* 2. *Naraba. Ch.* 3.
viridiores filuarum apparuisse. Ch. 4. *Sic et M. et*
Ch. Tatu Gr. et Al. 5. *Canagem. Ch. Candacem.*
Gr. et Al.

p. 281. Agathem. Geogr.
L. II. c. 5. καὶ μετὰ τὸν
μέγαν καταράκτην ἀπὸ
μὲν δυσμῶν τῆς Νείλης Ἐπ-
ωνυμίται. Post magnum
Nili catarracten, ad occiden-
tale fluvii latus Evonymitae.
H.

l. Insulam Gagauden)
Quam Nilus efficit, medio
in tractu Syenen inter Me-
roenque. H.

m. Sphingion) Simiarum
genus, de quo L. VIII. vbi
et de cynocephalis dicitur.
H.

n. Inter praedicta solum)
Ceteris bello deletis, solum
id restat. H.

o. Ab introitu insulae) Est

enim eius insulae ingens
amplitudo: longitudinis sci-
licet, trium mill. stad. hoc
est, cccLxxv. mill. pass.
latitudinis stadiorum mille,
hoc est, cxxxv. mill. pass.
auctore Strabone, L. xvii.
p. 821. Ab introitu vero
insulae abesse oppidum Me-
roen stadiis septingentis i-
dem prodidit, p. 786. quae
efficiant Lxxxvii. m. d.
pass. H.

p. Insulam Tadu) Ita MSS.
omnes. Editi, *Tatu*, Hodie
Ialac. H.

q. Dextro) Qui vergit in
Africam. H.

r. Candacem) Ita Colb. I. 2.
et Paris. non, vt editi libri,
Can-

ad reginas ¹ transit. Delubrum Hammonis s. ² et ibi t. religiosum, et toto tractu facella. Ceterum cum potirentur rerum Aethiopes, insula ea magnae claritatis u. fuit. Tradunt armatorum ccl. mill. dare solitam, artificum ³ cccc. mill. alere. Reges Aethiopum xlv. et hodie traduntur. (XXX.) Univerſa vero gens Aetheria x. appellata est, deinde Atlantica, mox a Vulcani filio Aethiope y. Aethiopia. Animalium hominumque ⁴ effigies monstriſeras circa extremitates eius gigni minime mirum, artificii ad formanda corpora effigiesque caelandas mobi-

1. Transit. Cb. 2. est, M. et V. 3. III. M. Man. III. alere reges. Cb. 4. monstriſeras effigies. Cb.

Candaocen. Καυδάωνη vocatur a Strabone, L. XVII. p. 820. quae Petronio Aegypti provinciam, bellumque Aethiopicum administrante, legatos ad Augustum Caesarem misit. H.

s. *Delubrum Hammonis*) Iouis, quem *ἡγετοπρόσωπον* ideo vocarunt, quod in eius simulacro intacta cornua supra aures exstarent. Quae de re late Lil. Girald. Syn-tag. 2. pag. 102. et Fulu. Vrsin. Famil. Pinet. et Anton. Meminit et Prudentius contra Symmach. lib. II. et Paulsan. Arcad. mibi. pag. 263. Dalec. *Delubrum Hammonis et ibi.*) Dicit enim in Meroc quoque Hammonis delubrum esse, diuersum ab illo Libyco, in quo oracula reddebantur, et quod Alex-

ander adiit, Hammonem patrem, ut credi volebant, salutaturus. Gelen.

t. Et ibi) Ut in Libya. H. u. *Magnae claritatis*) Aethiopum regia, Straboni, L. XVII. p. 821. et alibi. De ea diximus, L. V. f. 10. H.

x. *Aetheria*) Ἀεθία dictam esse olim Aethiopiam auctor est Hesychius, verbo Ἀεθία: ab eo fortassis tempore, quo Aegyptus imperitavit Aethiopiae, ut superius dictum est: nam et Aegyptio ipsi inditum id nomen fuisse, auctor est, praeter alios, Gellius, L. XIV. c. 6. p. 777. H. y. *A Vulcani filio Aethiope*)

Aut fortassis a vultus nigredine: Graecis ita appellantibus, ab *αἰθω vros*, et *ωψ vultus*: quasi vultu Solis calore perusto. H.

mobilitate ignea. 3. ¹ Ferunt ² certe ab orientis parte intima gentes esse sine naribus, aequali totius oris planitie. Alias superiore labro orbas, alias sine linguis. Pars etiam *a.* ore concreto et naribus carens, vno tantum foramine spirat, potumque calamis auenae trahit, et grana eiusdem auenae sponte prouenientis ad vescendum. Quibusdam pro *b.* sermone nutus motusque membrorum est. Quibusdam ante Ptolemaeum ³ Lathurum *c.* regem Aegypti ignotus fuit vsus ignium. Quidam *d.* et Pygmaeorum gentem prodiderunt ⁴ inter paludes, ⁵ ex quibus Nilus oriretur. In ora autem *e.*, vbi desimus, continui montes *f.*, ardentibus similes rubent.

Bbb 4

bent.

1. Fertur. M. 2. certis. Ch. 3. Lathyrum. Gr.
 4. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. ante pal. Gr. et Al. 5. a. Ch.

z. Mobilitate ignea) Caeli Aethiopici calore, viciniorque Solis varie agitata atomos, ad efficiendas multiplices corporum figuras conferre plurimum putat. Nec sane diffiteor, vt alibi vi frigoris nimia, sic in iis terris ignium intemperie multa posse peccare naturam, immo et solere. H.

a. Pars etiam) Solin. c. 30. p. 56. H.

b. Quibusdam pro) Solin. l. c. Vide Not. Lud. Viues, in L. XVI. August. de Ciu. Dei, c. 8. Huiuscemodi filvestres homines, qui nutibus pro sermone vtantur, ait esse in Hispaniola Occidentalis Indiae insula, Petrus Martyr. H.

c. Ptolemaeum Lathurum) Regum Aegypti eius nominis septimus is fuit. Refert hoc Solin. pariter l. c. H.

d. Quidam) Aristot. Hist. Anim. L. VIII. et Mela, L. III. c. 8. *Fuere*, inquit iste, *interius Pygmaei, minutum genus, et quod pro satis frugibus contra grues dimicando defecit.* Ad Nili fontes ab Aristotele pariter collocantur. De Pygmaeis diximus, l. 22. H.

e. In ora autem) In ora scilicet Aethiopiae, cuius sect. sup. facta mentio est his verbis: *Hinc in ora Aethiopiae, etc. litore nimirum sinus Arabici, paulo citra angustias et Diren.* H.

f. Continui montes) Ab his cogno-

bent. Troglodytis *g.* et Rubro mari a Meroë tractus omnis ¹ superponitur: ² a Napata tridui itinere ad Rubrum litus, aqua pluuia ad vsum compluribus locis feruatur, fertilissima regione, quae interest, auri. Vltiora *h.* Atabuli, Aethiopum gens ³ tenet. Deinde contra Meroën *i.* ⁴ Megabari *k.*, quos aliqui ⁵ Adiabaras nominauere, oppidum habent Apollinis: Pars eorum Nomades *l.*, quae elephantis *m.* vescitur. Ex aduerso *n.* in Africae parte Macrobbii.

Rur-

- i.* Supponitur. *M. alii*, *suppositus.* *2.* Napata. *Ch.*
3. tenent. *Ch.* *4.* Megabari. *V.* Megabarri. *M.*
5. Adiabaros. *Ch.*

cognomen Rubri maris ortum quidam arbitrati sunt, teste Agatharchide, de Rubro mari, c. 2. ap. Phot. in Bibl. cod. 250. p. 1321. ὅτι τοῦ Ἀραβίου καλουμένου κόλπου, etc. quod sinus Arabici montes versus occasum fiti, dum acres et ignei Solis radii eos feriunt, carbonis speciem ac similitudinem referunt: ad ortum vero arenae et glebae rubentes tumuli, etc. Habet id ipsum Strabo, L. XVI. p. 779. H.

g. Troglodytis) Troglodytarum, inquit, agro, et Rubro mari ab ortu, Aethiopiae tractus ille clauditur: Meroe insula, ab occasu. H.

h. Vltiora) Remotiora a mari, inter Napata et Meroen, vbi nunc Sabai regnum, cum oppido eiusdem nominis. H.

i. Contra Meroen) Ultra Nili ripam, qua Meroen in-

fulam circumambit, orientali latere. H.

k. Megabari) Μεγαβαροι Αιθιοπες Straboni, L. XVII. p. 776. Ptol. L. IV. c. 8. mendose Μεγαβαροι. Rectius Diodoro Sic., Μεγαβαρηις, quos ille Troglodytis accenset. H.

l. Pars eorum Nomades) Quos ab ἑλεφαντοφάγοις fecernere Philostratus videtur, de vita Apollon. L. VI. c. 12. p. 300. H.

m. Quae elephantis) Vnde ἑλεφαντοφάγοι Αιθιοπες cognominati sunt, teste Agatharch. de R. mari c. 25. apud Phot. cod. 250. p. 1353. et Agath. Geogr. L. II. c. 5. H.

n. Ex aduerso) Ex aduerso Megabarorum, altero Nili et Meroes latere, versus Africam. De Macrobbii istis, Herod. L. III. Thalia, p. 168. N. 17. Mela, L. III. c. 9.

Rurfus a Megabaris o. Memnonēs et ¹ Dauelli, die-
rumque viginti interuallo Critenfi. Ultra eos Dochi,
deinde ² Gymnetes ſemper nudi. p. Mox Anderae,
³ Mathitae q., Meſagebes, Hipporeae, atri coloris
tota corpora rubrica illinunt. At ex Africae parte
Medimni. Deinde Nomades r. cynocephalorum
lacte viuentes, ⁴ Olabis., Syrbotae t., qui octonūm
cubitorum eſſe dicuntur. Ariſtocreon Libyae late-
re a Meroē oppidum ⁵ Tolen dierum quinque iti-
nere tradit. Inde dierum duodecim ⁶ Eſar u. Ae-
gyptiorum oppidum, qui Pſammetichum x. fuge-
rint:

1. Dabelli Cb. Danelli ex Ald. M. 2. Gymnites. Gr.
3. Mombes, Meſſages Ipſodoro. Cb. 4. Aladi,
Syrdotae. Cb. 5. Tollen. Cb. Thale. Pineus. 6.

Deſar op. Aegypt. Cb.

c. 9. Aethiopia pars, quia L. IV. c. 8. quos ad Nili pa-
vitae ſpatium dimidio fere ludes uſque pertinere ait.
quam nos longius agunt, Ma- H.
crohii, etc. Pars eſt regni,
quod Nubiam hodie appel- r. Deinde Nomades etc.)
lant: non Bagamedri, vt Sa- Haec quoque Solin. c. 30.
nutus exiſtimat. H. p. 55. H.

o. A Megabaris) Ultra Me-
gabares, verſus auſtrum,
Μέμνονες πρὸς τῇ Μερῶν νή-
σω, iuxta Meroen, inquit,
Agath. Geogr. L. II. c. 5. et
Ptol. L. IV. c. 8. H.

p. Gymnetes ſemper nudi.
Mox Anderae) Straboni L.
XVI. p. 771. Endera locus
eſt, vbi Gymnetes incolunt,
viri a nuditate corporum et
exercitatione ſic appellati:
ἦν δὲ τις ἐν βάρει Ἐνδέρῃ
Γυμνητῶν ἀνδρῶπων κατοί-
νιζα. H.

q. Mathitae) Hi ſunt
haud dubie Μαθίται Ptol.

s. Olabi) In MSS. R. I. 2.
Colb. I. 2. Pariſ. Chiff. A-
ladi. H.

t. Syrbotae) Haec rurfum
Plinius L. ſq. ſ. 2. Solin. l.
c. pedes duodecim excedere
longitudine ſcribit, id quod
eodem recidit: nam cubitus
habet ſeſquipedem. H.

u. Eſar) Ἐσῆρ et Δαρωῶν
oppidorum eſſe nomina in
inſula Meroe, auctor eſt
Ptol. L. IV. c. 9. cui num-
potior habenda fides quam
Ariſtocreonti, alii viderint.
H.

x. Pſammetichum) De quo
dicemus, L. XXXVI. ſ. 19. H.

rint: In eo ¹ produntur annis trecentis habitasse. Contra in Arabico latere Daron oppidum esse *y.* eorum. Bion autem Sapeⁿ vocat, ² quod ille Esar, et ipso nomine aduenas ait significari: Caput eorum in insula, Sembobitin *z.*: et tertium *l.* in Arabia, ³ Sai. Inter montes *m.* autem et Nilum ⁴ Symbari sunt, ⁵ Paluogges: in ipsis vero montibus Asachae *n.* multis nationibus. Abesse a mari dicuntur dierum quinque itinere. Viunt *o.* elephantorum venatu. Insula ⁶ in Nilo *p.* Semberritarum, reginae paret.

Ab

1. *Prodente se ccc. habitasse. M. cui consentit Ch. nisi quod ccc. habet.* 2. *quod ille asserit, et ipso nomine aduenas significari.* 3. *Sina. M. Sinar. Ch.* 4. *Barri. Ch.* 5. *Sic et Ch. Phaliges. V. Man. Phalanges. Gr.* 6. *in illo Semberritarum regioni. M. V.*

y. Contra in Arabico latere Daron oppidum esse eorum.) Hermolaus Diacoron, priorem lectionem, in Daron mutauit genitium Graecum, ex Ptolemaeo. At exemplar Salmanticense *Darion* legit, non *Diaron*, seu *Daron*. Quid si neutro modo legendum? sed *Dalion*, ut sit nomen auctoris, cuius testimonio priore capite usus est Plinius, et post etiam vitur. Alioqui non tria, ut tradit Plinius, sed quatuor essent fugitiuorum oppida. *Pint.*

z. Caput eorum in insula Sembobitin.) Aestimandum an sit commodior lectio, *Pseboitin*: sic videlicet dicta a Psebo lacu, cuius est insula: quam bene habitatam esse prodit Strabo Lib. XVII.

Meminit et Artemidorus, referente Stephano. *Pint.*

l. Et tertium) Primum enim Esar est, siue Sape: alterum, Sembobitis, quod in insula fuit: in latere Arabiae tertium, Sai. *H.*

m. Inter montes) Quos paulo ante dixit ardentibus similes rubere. *H.*

n. Asachae) Iidem Asachaei Plinio ipsi, L. VIII. f. 13. et Solino, c. 30. p. 55. *H.*

o. Viunt, etc.) Solinus, l. c. Idcirco ἐλεφαντομάχης Diod. Sic. Strabo ἐλεφαντοφάγης appellat. *H.*

p. Insula in Nilo) Ultra Meroen; Strabo, L. XVII. p. 786. Ἀλλήν δ' εἶναι νῆσον ὑπὲρ τῆς Μερόης, ἣν ἐχρσιν οἱ Αἰγυπτίων Φυγάδες

δες

Ab ea *q.* ¹ Nubei Aethiopes dierum octo itinere. Oppidum eorum Nilo impōsitum, Tenupsis. Sambri, apud quos *r.* quadrupedes omnes sine auribus, etiam elephantum. At ex Africae *s.* parte Ptoembari, Ptoemphanæ, qui canem pro rege habent, motu eius imperia augurantes: Auruspi oppido longe ² a Nilo sito. Postea Achisarmi, Phaliges, Marigeri, Casamarri. Bion alia *t.* oppida in insulis tradit, a ³ Sembobiti Meroën versus dierum toto itinere viginti. Proximæ insulae *u.* oppidum Semberritarum sub regina: et aliud Afar: alterius oppidum Daron. Tertiam Medoën vocant, in qua oppidum Afel.

1. Nubæ. V. 2. a Nili situ. M. 3. Pseboiti.

δες οἱ ἀποσάντες ἀπὸ Υἱαμιτίχου καλῶνται δὲ Σεμβρίται, ὡς ἂν ἐπήλυδες, βασιλεύοντα δὲ ἀπὸ γυναικός. *Supra Meroen alia insula, quam Aegyptiorum exsules incolant, qui a Psammericho desciverunt, et Sembritæ, id est, aduenæ nominantur, et reginam habent, etc.* H.

q. Ab ea) Ultra Meroen, Arabiae latere, Nilique ripa orientali. Hi Νῆβαι Ptolemaeo dicuntur, L. IV. c. 8. quos cum Aualitis coniungat ad mare Rubrum, atque adeo Arabiae latere cum Plinio collocet, perspicuum est falli eos, qui hosce Nubas existimant eos esse quos hodie Nubeos appellamus, *le Royaume de Nubie*: cum tota horum regio in opposita Nili ripa sit, nec exiguam

Africae partem obtineat. Sunt hi Nubæ Plinii, et Ptolemaei in Troglodytarum confinio et ad Nili usque latus orientale pertinent. H.

r. Sambri, apud quos) Id quoque Solin. c. 30. p. 55. sed *Psambaret* vocat. H.

s. At ex Africae) Et ista, tacito tamen populorum nomine, Solin. refert, l. c. H.

t. Bion alia) Ei usdem tractus terrarum, qui proxime est descriptus, alia iam facies ex Bione proponitur: discrepantibus enim inter se de tam semotis regionibus Geographorum sententiis, vltam praetermittere, quæ alicuius momenti sit, religioni Plinius habet. H.

u. Proximæ insulae) Eius quam diximus Meroæ esse proximam. H.

Afel. Quartam eodem, quo oppidum, nomine
 1 Garoden. Inde 2 per ripas oppida x.: Nauos y.,
 3 Modundam, Andatim, Secundum, Colligat, Se-
 cande, Nauectabe, Cumi, Agrospi, Aegipam, Can-
 drogari, 4 Arabam, Summaram. Regio supra Sir-
 bitum z., vbi desinunt 5 montes, traditur a quibus-
 dam habere maritimos Aethiopas, Nificastes, Nifi-
 tas a., quod significat ternum et quaternum ocu-
 lorum viros; non quia sic sint, sed quia sagittis b.
 praecipua contemplatione 6 vtantur. Ab ea vero
 parte

1. Caro. Deinde Paropas oppidum. Ch. 2. Paropas
 oppidum. V. 3. Modundae, Mandatini, Secundi-
 ni. M. et V. 4. Arabum summorum regio. M. V.
 5. montes. Traditur a quib. haberi. Pinz. 6. v-
 tuntur. M.

x. Inde per ripas oppida,
 Nauos, Modundam, etc. Col-
 ligat, Secandae, Nauectabe,
 Cumi, etc.) Per ripas dicit
 ideo, quia superius ex Bio-
 nis commentariis relata, in
 insulis Nili sita sunt. Sunt
 autem appellationis barbari-
 cae, et accusatiuo casu posita.
 Gelen.

y. Nauos.) Vide Not. et
 Em. N. CXVIII. (hic pos.)
 Nauos, etc.) Haec forte haud
 multo saniora nomina, quam
 quae hoc loco MSS. codd.
 repraesentant, Colb. 1. 2.
 Paris. alique: Nauris, Ma-
 dum, Demadatim, Secundum,
 Collogat, Secande, Cumagro,
 Psegipta, Candragori, Ara-
 bam, Summaram. Barbari-
 cae, vt apparet, appellatio-
 nis omnia. H.

z. Regio supra Sirbitum.)
 Quod oppidum Nilo impo-
 situm, XII. dierum naviga-
 tione distare a Meroe, dice-
 tur inferius. H.

a. Nifitas, etc. sed quia
 sagittis praecipua contempla-
 tione viuuntur.) Id est, quod
 praecipui sint in contem-
 plando ad ictum quicquid
 sagittis percutere volunt.
 Salmaf. pag. 385. a.

b. Sed quia sagittis.) Soli-
 ni paraphrasis, l. c. Quod
 ei vident plurimum, et mani-
 festissime destinant iactus sa-
 gittarum. Mesicastas lege-
 re Plinium oportuisse, atque
 in eius interpretatione vo-
 cis hallucinatum putat Bo-
 chart. Geogr. P. I. L. IV. c.
 26. p. 303. Sed non ego
 credulus illi. H.

parte Nili *c.*, quae supra Syrtes *d.* maiores, oceanumque meridianum protenditur, ¹ Dalion vocatos esse dicit, pluuia tantum aqua vtentes ² Ciforos, Longoporos. Ab Oecalibus *e.* dierum quinque itinere Vfbalcos, Iluelos, Pharufos, Valios, Cifpios. Reliqua deserta. Deinde ³ fabulosa. *f.* Ad occidentem versus Nigroe *g.*, quorum rex vnum oculum habeat in fronte. Agriophagi *h.*, pantherarum ⁴ et leonum carnibus maxime viuentes. Pamphagi, omnia mandentes. Anthropophagi, ⁵ humana carne vescentes. Cynamolgi *i.*, caninis capitibus. Artaba-

1. Dallon notatos. *M.* 2. Cifauros. *V.* 3. fabulosa. *V.* 4. leonumque maxime carne. *Cb.* 5. humanam carnem. *Cb.*

c. Ab ea vero parte Nili quae supra Syrtes maiores oceanumque meridianum protenditur.) Fieri nequit, vt tam proterua pugnantque inter se et intractabilis lectio monstro aliquo vacet. Attentiore igitur cura loco excusso, arbitror commodius sic legi posse, Ab ea vero parte caeli quae supra Syrtes maiores oceano meridiano praetenditur. Nam exemplar Salmanticense non, Nili quae, sed reliquae, habet: vt facile vera lectio, caeli quae, transire potuerit in, reliquae. *Pint.*

d. Quae supra Syrtes) In ea scilicet haeresi Dalion fuit, quae existimaret, post aliquot dierum nauigationem Nilo amne peractam, perueniri denique ad Oceanum Aethiopicum, siue meridianum, qui inter nos au-

stralesque populos ibi per Zonam, vt vocant torridam, permearet: in eo oceano Syrtes esse iis quae in mediterraneo, maiores, vel certe pares. *H.*

e. Ab Oecalibus) De his diximus, *L. V. f. 8. H.*

f. De inde fabulosa) In confinio maris Aethiopici. Fabulosa hoc loco legi quibusdam placet: quoniam fabulis videntur affinia, quae mox sequuntur. *H.*

g. Nigroe) Graeco more *Nίγροι*, vt Soloe pro *Σόλοι*. Iidem Nigritae appellati, *L. sup. f. 8. H.*

h. Agriophagi, etc.) Transcripsit haec Solin iisdem ferme verbis, *c. 30. p. 55. H.*

i. Cynamolgi) Ita nominati, quod canum femellas mulgent, et eo lacte nutriuntur,

tabatitae quadrupedum ferarum modo vagi. Deinde Hesperii, Perorfi, quos in Mauritaniae confinio diximus. *k.* Pars quaedam Aethiopum locustis tantum *l.* vivit, fumo et sale duratis in annua alimenta: ii quadragesimum annum vitae non excedunt. Aethiopum terram uniuersam cum mari Rubro patere in longitudinem *l* semel et vicies centena *LXX.* mill. passuum: in latitudinem *m.* cum superiore Aegypto duodecies centena *xviii.* *M.* Agrip-

i. *XXI.* *LXX.* *p.* *Ch.*

untur, inquit Agatharch. de R. mari c. 29. ap. Phot. in Bibl. cod. 250. p. 1357. τὰς τῶν Κυνῶν θηλείας ἀμείλγουντες, τῶ γάλακτι τρέφονται. Nihil Agatharch. de caninis capitibus. *H.*

k. *Diximus*) Libro sup. f. 8. *H.*

l. *Locustis tantum*) Idcirco Ἀκριδοφάγοι Graeca voce nominantur a Strabone, Solino, et aliis. Traduntur eadem ab Agatharch. de R. mari, c. 27. ap. Phot. in Bibl. cod. 250. p. 1356. ubi ea totidem verbis existant; et ap. Diod. Bibl. L. III. p. 162. *H.*

m. *In latitudinem cum superiore Aegypto duodecies centena xviii. M.* Agrippa existimauit.) Castiorem lectionem duxerim, *quindecies*, quam *duodecies*. Nam ut sequitur confestim, constat inter auctores ab oceano ad Meroën esse, *DCCXXV. M.* et Meroën distare a Syene,

DCCCLXXII. Si ergo misceantur hae duae summae, agent *quindecies xviii. M.* Superiorem autem Aegyptum appellari tractum eum qui est a Syene ad Meroën: etsi alii Aegyptum Syene terminari scribant, et a Syene ad Meroën Arabas esse non Aegyptios aut Aethiops. *Pinz.*

Cum superiore Aegypto) Quam Thebaïdem appellauit, *L. V. f. 9.* Porro longitudinem Aethiopiae repetit ab ortu hiberno ad occasum hibernum: latitudinem ab austro ad septemtrionem. Missi Theodosii locum hunc vitiose exscripserunt: *Iuxta Plinium Sec: — — longitudinem Aegypti superioris cum sua Aethiopia, centena decies et quater, et semel LXX. passuum: latitudinem Aethiopiae et Aegypti superioris, DCCCLVII. M. pass.* Agrippa existimauit. *H.*

grippa existimauit. Quidam longitudinem *n.* ita diuiserunt: a Meroë Sirbitum, ¹ XII. dierum ² navigationem. Ab ea ³ XII. ad Dauellos. Ab his ad oceanum Aethiopicum sex dierum iter. In cōtūm autem ab oceano ante Meroën ⁴ DCXXV. M. passuum esse inter auctores fere conuenit: inde Syenen, quantum diximus. *o.* Sita est Aethiopia *p.* ab oriente hiberno ad occidentem hibernum. Meridiano cardine *q.* siluae ebena maxime virent: a media eius parte imminens mari mons excelsus, aeternis ardet ignibus, ⁵ Θεὸν οχημα *r.* dictus Graecis: a

quo

1. XI. Cb. 2. navigatione. M. et V. 3. XV. ad Dabellos. Ab his. Cb. iis Gr. 4. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. ad Meroen DCXXV. Gr. et Al. 5. Aethiopia. V. alii, Aconiocauma.

n. Quidam longitudinem ita diuiserunt.) Legendum absque vlla controuersia, *latitudinem*, non *longitudinem*. Nam haec diuisio fit a septentrione in meridiem, hoc est a Meroë ad Oceanum Aethiopicum. At Aethiopiae longitudinem finiri ab ortu hiberno in occasum hibernum, Plinius docet paulo infra: et situs prouinciarum, ratione habita ad caeli plagas, per longitudinem praecipue indicari palam est, ut de Italia volum. III. c. 5. *Incedit per maria caeli regione ad meridiem quidem: sed si quis subtilitate id exigat, inter sextam horam primamque brumalem.* Et de Arabia felici: *In eandem etiam caeli partem nulla differentia spectat.* Pint.

Quidam longitudinem) Longitudinem, inquit, alii repetunt ab ea parte, vnde nos latitudinem ducimus: a Meroe scilicet, et septentrionali parte ad austrum. H. *o.* *Quantum diximus*) Hac ipsa sect. ex Neronis exploratorum relatu, DCCCLXXIII. mill. pass. H.

p. *Sita est Aethiopia*) Haec Solin. totidem verbis, c. 30. p. 56. et Missi Theodosii. H.

q. *Meridiano cardine*) Medio vere tractu Aethiopiae, inter ortum Solis et occasum, Meroen vsque a Syene, inquit ipse L. XII. l. 8. H.

r. *Θεὸν οχημα*) Θεὸν ὄχημα, *Deorum currus.* Cum a media Aethiopiae parte imminere mari mons iste dicatur, non a Plinio modo

quo s. nauigatio quadridui ad promontorium t., quod Hesperion ceras u. vocatur, confine Africae iuxta ¹ Aethiopas Hesperios. Quidam et in eo tractu modicos colles amoena opacitate x. vestitos Aegipanum y. Satyrorumque produnt.

XXXVI. (XXXI.) Insulas z. toto eo mari et Ephorus complures esse tradidit, et Eudoxus, et ² Timosthenes: Clitarchus vero Alexandro ³ regi renuntiatam adeo diuitem, vt equos incolae talentis auri permutarent. Alteram, vbi facer mons opacus ⁴ filua repertus esset, ⁵ distillantibus arboribus odore ⁶ mirae suauitatis. Contra finum a. Persicum

1. Sic ex MSS. em. Hard. Aethiopes Gr. et. Al. 2. Timosthenes Gr. 3. rege renuntiat. Cb. 4. silvarum. M. 5. destillante. Cb. distillante. M. 6. Myrrhae. M.

modo, sed et a Ptol. L. IV. c. 5. vix alium esse crediderim, quam qui promontorium efficit Palmarum dictum, *Capo das Palmas*, in ora Guineae occidentali. H.

s. A quo) Missi Theodosii: a quo nauigatione quadridui, promontorium, et cetera iisdem plane syllabis. H.

t. Ad promontorium quod Hesperion ceras vocatur.) Sic quidem maiore ex parte hoc promontorium appellatur ab auctoribus. Ceterum in codicibus scriptis vbicunque apud Plinium huius promontorii occurrit mentio non Hesperion legitur, sed Hesperu, de quo plura in Pomponium. Pint.

u. Hesperion ceras) Ἐσπέ-

ριον κέρας, Hesperium cornu, hodie *le Cap de Sierra Lione*: factio a Lusitanis nomine, quod maris ibi fremitus leaenae rugitum referre quodammodo videatur. H.

x. Amoena opacitate) Missi Theodosii, capacitate, male. Plin. sect. sq. Mons opacus silua. H.

y. Aegipanum, etc.) De his L. V. f. 3. H.

z. Insulas) Haec totidem syllabis apicibusque Missi Theodosii. H.

a. Contra finum Persicum Cerne nominatur insula aduersa Aethiopiae.) Tres priores dictiones ad praecedentia, ni fallor, spectant, non ad insequentia. Nam vix animo concipere possis, insulam

ficum Cerne nominatur infula aduersa Aethiopiae *b.*, cuius neque magnitudo, neque interuallum a continente constat, Aethiopus tantum populos¹ habere proditur. Ephorus auctor est, a Rubro mari navigantes in eam non posse propter ardores vltra quasdam columnas (ita appellantur paruae insulae *c.*) prouehi. Polybius *d.* in extrema Mauritania contra montem Atlantem a terra stadia octo abesse prodidit Cernen. Nepos Cornelius ex aduerso maxime Carthaginis *e.* a continente passus mille: non amplio-

1. Habitare. M.

fulam Aethiopiae aduersam, contra finem esse Persicum. *Pint.*

Cerne nominatur; Iactatur, inquit, necdum tamen fidem obtinuit. Satis obscuri nominis et incerti situs hanc fuisse tum insulam innuit: nec velle se famae, quae de ea forte percrebruit, sponso-rem fieri. Sic Eustath. ad Dionys. v. 219. p. 32. discrepantes refert auctorum de eius situ sententias: Lycophrone, ad ortum Solis: Polybio, ad occasum: ad meridiem Dionysio statuen- te. Nullus dubito, quin haec Pliniana, siue Lycophroniana, siue Dionysiana Cerne sit ea quam S. Laurentii vocitamus, siue *Madagascar*. *Μενεδίας* eadem Ptol. L. IV. c. 9. H.

b. Aduersa Aethiopiae) Plane hic situs congruit cum hodierna *Madagascar*: nam extimo promontorio exortum Solis aestiuum respicit,

Vol. II.

finumque Persicum: occidentali latere, Aethiopiae inferiori ab exortu Solis aestiuo ad hibernum occasum praetenditur. H.

c. Paruae insulae) *Les Isles de Mascarembas*, sic enim Lusitani vocant, sex septemue insulas exiguas, quae Madagascari ad septemtrionem obiacent sub linea fere aequinoctiali. H.

d. Polybius) De Polybii Nepotisque Cerne dicemus inferius, cum de Gorgonum insula sermo erit. H.

e. Ex aduerso maxime Carthaginis) Id quomodo accipiendum sit, Hanno ipse aperit, a quo Nepos hausit: Respondere nimirum Carthagini ex aduerso Cernen: quoniam similis est navigatio a Carthagine ad columnas, atque a columnis ad Cernen: *ἐὼκει γὰρ*, inquit, p. 39., *ὁ πλεῖς ἐν τῆ Καρχηδόνος ἐπὶ σήλας, καὶ κείθεν ἐπὶ Κέρην.* H.

Ccc

pliolem circuitu duobus millibus. *f.* Traditur et alia insula contra montem Atlantem, et ipsa Atlantis appellata. *g.* Ab ea ¹quinque dierum ²navigatione solitudines ad Aethiopas Hesperios, et promontorium, quod vocauimus *h.* Hesperion ceras, inde primum circumagente se terrarum fronte in occasum *i.*, ac mare Atlanticum. Contra ³hoc quoque *k.* promontorium Gorgades insulae *l.* narrantur,

Gor-

1. *Duorum. M.* 2. *praenavigationi. Ch.* 3. *Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. hoc promontorium. Gr. et Al.*

f. Duobus millibus) Etiam minorem facit Hanno, quinque dum taxat stadiorum: κνύλον ἔχουσαν, ζαδίων πέντε. H.

g. Atlantis appellata.) Varias veterum hac de insula fabulas reperies apud Diod. Sicul. Lib. III. pag. 207. Plutarch. Sertorio. Ammian. Marcellin. Lib. XVII. Vbi insulam Europaeo orbe potiore vocat: et Ortel. Onomast. etc. Cetera notauimus supra Lib. II. c. 67. *Dal.*

Et ipsa Atlantis) Eodem, quo Platonica Atlanti nomine, de qua dictum est L. II. s. 92. sed ab ea tamen diuersa. Quamquam et nomen huius et situs, incerta tantum fama traditur. H.

b. Quod vocauimus) Superiore sect. H.

i. In occasum) Ab oceano meridiano tum primum se circumagente litore versus eam partem quae Soli occidenti obuertitur: vnde

Atlanticum incipit mare cognominari. H.

k. Contra hoc quoque) Hesperion scilicet. Haec iisdem verbis Solin. c. 56. p. 87. H.

l. Gorgades insulae) Alii eas paulo longius versus meridiem remotas aiunt, versusque id promontorium fitas, quod hodie viride dicitur. Vnde et insulae promontorii viridis vocantur. Aliis veteribus Gorgones, et Satyrides. Vide Ortel. Onomast. *Dal.*

Gorgades insulae) Quae Gorgonum insula Melae nominatur, ea Cerne ipsa est Polybii, Nepotisque: quam Arguinam, *Arguin*, vocari puto, inquit Mariana, hist. Hisp. L. I. c. 22. p. 41. ultra promontorium Album, circa Aequatorem, vicesima prima orbis caelique parte. Quare verisimile est de numero ac situ insularum, quibus id nomen esset, hallucina-

cina.

Gorgonum quondam domus bidui navigatione distantes a continente, vt tradit Xenophon Lampfacenus. Penetrauit in eas Hanno Poenorum Imperator, prodiditque hirta feminarum corpora, viros pernecitate *m.* euasisse: ¹ duarumque Gorgonum *n.* cutes argumenti et miraculi gratia in Iunonis templo posuit, spectatas vsque ad Carthaginem captam. Ultra has etiamnum duae ² Hesperidum insulae *o.* narrantur. Adeoque omnia circa haec incerta sunt, vt Staius Sebofus a Gorgonum insulis praenaugatione Atlantis dierum *xl.* ad Hesperidum insulas cursum prodiderit, ³ ab his ad Hesperu ceras *p.* vnus. Nec Mauritaniae insularum certior fama est. Pauca modo constat esse ex aduerso Autololum *q.*, a Iuba repertas, in quibus ⁴ Gaetulicam *r.* purpuram tingere instituerat.

Ccc 2

XXXVII.

1. *Duarum. V. duarum Gorgadum. Ch.* 2. *Sic. et Ch.*
Hesperides Gr. et Al. 3. *conf. Ch. Hesperion ce-*
ras Gr. et Al. 4. *Getulicam. Gr.*

cinatum Xenophontem, quem Plinius laudat, in rebus etiam tum obscuris fidem suam praestare non ausus. H.

m. Viros pernecitate.) Viros non in conspectum colloquiumque venisse, quoniam pernecitate summa auolarint. Alii sic interpretantur, quasi feminae viros pernecitate euaserint, H.

n. Duarumque Gorgonum.) Nota de Gorgonibus Phorci filii fabula, quam prolixè recitat Naso, Metam. L. IV. sub fin. Refert haec pariter Solin. c. 56. p. 88. H.

o. Hesperidum insulae.) Quas Hesperides tenuisse perhibentur, inquit Mela, L. III. c. 10. Sed incerti, vt Plinius confitetur, situs. H.

p. Hesperu ceras.) Sic libri omnes MSS. scribunt: ἑσπερὲς κέρασ. H.

q. Autololum.) De his diximus L. V. f. 1. Purpurariae eae sunt insulae, de quibus agemus f. 37. H.

r. Gaetulicam.) E conchis seu purpuris, quae Gaetuli-co oceani litore legerentur, vt dicemus L. IX. f. 60. H.

XXXVII. (XXXII) Sunt, qui s. vltra ¹ eas Fortunatas t. putant esse, quasdamque alias: ² quarum numero idem Sebosus etiam spatia complexus, Iunoniam u. abesse a Gadibus DCCL. mill. passuum tradit. Ab ea tantumdem ad occasum versus Pluuiialiam x., Caprariamque: in Pluuialia non esse aquam, nisi ex ³ imbris. Ab iis CCL. mill. passuum Fortunatas y. contra laeua ⁴ Mauritaniae in VIII. horam

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. et Cb. eos Gr. et Al.

2. Quarum numeros. M. et Cb. quorum numero Gr. et Al.

3. Imbri. M. et Cb.

4. Mauritaniae in octauam horam so. is locari. Constantinus, vt et cap. II. Lib. XVII. et c.

5. Lib. III. inter sextam horam primamque brumalem. In nonam horam solis. Tol. Salm.

Contra laeuam Mauritaniae VII. m. p. Oram Solis vocari in conualle a conuexitate, et Planariam a specie,

conuallis circuitu, etc. Gr. et Al.

s. Sunt qui vltra eas) Vltra Purpurarias proxime appellatas. H.

t. Fortunatas) Quae nunc Canariae dicuntur, les Canaries. H.

u. Iunoniam) Haec Sebofi Iunonia ea est, quam nos hodie vocitamus, l' Isle Forzaventure, e Fortunatis siue Canariis ea, quae fere propior est Solis exortui. H.

x. Pluuiialiam, etc.) Pluuialia, nunc l' Isle de Fer, Canariarum maxime occidentalis, vnde primum meridianum Galli auspicantur. Capraria, Pluuialiae a septemtrione obiacet, l' Isle de Palme. H.

y. Fortunatas contra laeuam Mauritaniae.) Fortuna-

tas insulas contra laeuam Mauritaniae, in octauam horam Solis locari ait. Hoc est, inter meridiem et hibernum Solis occasum, siue Notum et Libanoton. Geographi et rei rusticae scriptores per horas vulgares solent regiones caeli, terrarumque situm et positionem designare. Vide adnot. in cap. II. Lib. XVII. Plautus in Trinummo de his inquit: Sicut Fortunatorum memorant insulas, Quo cuncti, qui aetatem egerunt caste suam, Conueniant. Vide Ortel. Onomast. et Muret. Var. Lib. V. c. I. Dal.

Contra laeua Mauritaniae)

Ab oceano meridiano, inquit, nauigantibus, versus Mauri-

ram *yy*. Solis: vocari ¹ Conuallem *z*. a conuexitate,
 Ccc 3 et

1. *In conuallis conuexitate et Planariis. V.*

Mauritanias, ad laeuam obiacent Fortunatae. H.

yy. *In nonam horam Solis*) Siraе sunt, inquit, Fortunatae inter meridiem, quae hora diei sexta est Romanis, et Solis occasum, quae duodecima. Vide Not. et Em. N. CXIX. (hic inf.) *In nonam horam Solis*) Nihil est Geographis, nihil rusticae rei scriptoribus familiare magis, quam per vulgares horas, caeli regiones, situmque terrarum designare. Sic idem Plin L. XVII. f. 16. de arborum situ. *Id quidem*, inquit, *in horam diei quintam, vel octauam, spectare maluerim*. Quod cum eos fugeret, qui Plinium primum ediderunt, iidemque cum legerent in MSS. exemplaribus, quemadmodum in nostris vidimus R. 1. 2. Colb. 1. 2. 3. etc. Paris. in VIII. *horam Solis*, eo numero millia passuum designari arbitrati, voces eas *millia passuum*, quae nusquam sere, ne quidem cum de spatiis locorum et interuallis agitur, in MSS. occurrunt, huc quoque temere inuexerunt: neque huc tantum, sed in alia etiam loca, vt dicturi sumus L. XXXIII. f. 13. quae inconsiderantia miras

orationi Plinianaе tenebras offudit. H.

z. *Vocari in conualle a conuexitate et Planariam a specie*) Toletanum apographon, *Vocari Inuallem: Conuexitatem et Planitiem e specie: vt accipiantur, Inuallis, Conuexitas et Planities, propria insularum nomina. Piriian.*

z. *Vocari Conuallem*) L' *Isle d' Enfer, ou l' Isle Teneriffe*. Argumento est, eius amplitudo, quae mox circuitu completi dicitur millia passuum trecenta. Vide Not. et Em. N. CXX. (hic pos.) *Vocari conuallem a conuexitate, et Planariam a specie: Conuallis circuitum, CCC. mill.*) Legit Salm. in Solin. p. 1298. *Planariam a specie aequali*. Cetero in ea lectione acquiescit, quam libri editi prae se ferunt: *Vocari in conualle a conuexitate, et Planariam a specie aequali, circuitu, etc.* At dii boni, quae commoda erui sententia potest, *vocari in conualle, etc.* Deinde si Fortunatas Sebosus nouit, saltem duas esse intellexit: altera eorum Planaria est: altera, quae tandem, aut quo nomine? Quid ergo nostra emendatio huic loco opis attule-

et Planariam a specie: Conuallis *a.* circuitum ccc. mill. passuum. Arborum ibi proceritatem ad centum ¹ XIV. pedes adlescere. Iuba *b.* de Fortunatis ita inquisit: ² sub meridie *c.* quoque positas esse prope occasum, a Purpurariis *d.* ³ DCCXXV. mill. passuum, sicut ccl. supra occasum nauigetur: ⁴ deinde per LXXV. mill. passuum ortus petatur. Primam vocari *e.* Ombrion nullis aedificiorum vestigiis: habere in montibus stagnum, arbores *f.* similes ferulae:

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. XLIV. Gr. et Al.
2. ut sub mer. Cb. sub meridiem positas Gr. et Al.
3. Sic legendum tum ex ver. codd. tum ex numeris sequentibus, summae huic ad unguem congruentibus. Nec aliter in Cb. legitur. DCCXXV. Gr. et Al. 4. dein per CCCLXXV. Cb. et M.

tulerit, per se abunde liquet. H.

a. Conuallis circuitu, etc.) Inuallis, rursus idem exemplar agnoscit. Pint.

b. Iuba) Solinus iisdem verbis, c. 56. p. 88. H.

c. Sub meridie) Inter meridiem, ut diximus, et Solis occasum. H.

d. Apurpurariis, DCCXXV.) Scribo vno elemento minus DCCXXV. ut colligitur ex summis sequentibus, confirmante eam lectionem apographo quoque Tolet. Pint.

e. Purpurariis) Purpurarias appellauit Iuba, in quibus purpuram Gaetulicam tingere instituerat: Sunt eae Mauritaniae litori proximae, Madera, l'Isle Maderè, et Porto Sancto. H.

f. Primam vocari Ombrion)

Transscribere haec Martian. L. VI. c. de Babylonia, p. 226. et Solin. c. 56. p. 88. Quae Pluuialia Seboso, haec "Ουβριος Iubae, Graeco vocabulo idem significante, appellatur l'Isle de Fer. H.

f. Arbores similes ferulae) De cannis saccharinis haec verba Salm. accipit, in Solin. p. 1018. quoniam saccharum in Madera insula prouenit. Sed neque Madera pluuialia est, neque harum arborum per se ferax. Perpetua enim quondam silua fuit, quam incendio post absumptam patefecere Lusitani, et cannas sacchariferas intulere. Celebris porro est in Fero insula arbor ea, quam Sacram vocant, l'Arbre Saint: cuius stillatitia aqua vniuersis sufficit insulani, quamuis vni-

lae: ex quibus ¹ aqua g. exprimatur, ex nigris amara, ex candidioribus potui iucunda. Alteram insulam Iunoniam h. appellari, in ea aediculam esse tantum lapide exstructam. Ab ea in vicino i. eodem nomine minorem. Deinde Caprariam k. lacertis

Ccc 4

tis

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cl. et M. aquae exprimantur. Gr. et Al.

ca fit. Sed neque est arbor ea naturae ferulaceae: nec vi aqua ex ea exprimitur, sed sponte stillat. H.

g. Aqua exprimatur) Vt cannae eae sacchariferae fuerint, (quod nonnullis placere intelligo) non tamen cogendi coquendique sacchari cognita veteribus ratio fuit: sed hac dumtaxat tenuis in usum adhibitae, ut aquam succumue ex iis ad potum exprimerent. H.

b. Iunoniam) A Sebosi Iunonia haec diuersa: l'Isle Gomer. H.

i. Eodem nomine) Iunoniam minorem: Forte iam aquis obrutam: aut ea sane fuerit, quam Ptolem. L. IV. c. 6. Ἀπρόσιτον vocat, siue Inaccessam, Hispani La non trouada et la Incantata vocant. Vide Not. et Em. N. CXXI. (hic pos.) Ab ea in vicino eodem nomine minorem) Eodem nomine, hoc est, ut dixi, Iunoniam. Hunc Plinii locum Martianus Capella, cum raptim cursimque legeret, insulae nomen com-

mentus est sane perlepidum: sic enim scribit, L. VI. c. de Babylonia, p. 226. Prima Umbriona dicitur: secunda Iunonia: tertia Theode: quarta Capraria: alia Niuarria: — — mox Canaria. Cum eodem nomine apud Plinium scriberetur, Theodem nomine vel per se legit, vel audire a liberto putauit. Et hunc Martiani errorem scio Geographos quosdam esse amplexatos. H.

k. Caprariam) L'Isle de Palme. Vide Not. et Em. N. CXXII. (hic adi.) Caprariam, lacertis grandibus refertam) Σαυραρίαν potius, inquit Salm. in Solin. p. 1313. si lacertis referta est. Nam σαύρα lacerta Graecis dicitur. Et forte cum Plinius Σαυραρίαν legeret (nam Σίγμα veterum huius litterae C. formam habuit, ut omnes sciunt:) Caprariam putauit scribi. Verum Σαυραρίαν a σαύρα qua demum lege deriuari rite approbauerit? Deinde si vocem hanc σαυραρίαν Plinius perperum legit, et σαύ-

tis grandibus refertam. In conspectu *l.* earum esse ¹ Niuariam *m.*, quae hoc nomen ² accepit a perpetua niue, nebulosam. Proximam ei Canariam *n.* vocari a multitudine canum ingentis magnitudinis: ex quibus perducti sunt ³ Iubae duo: apparentque ibi vestigia aedificiorum. Cum autem omnes *o.* copia pomorum et auium omnis generis abundant, hanc et palmetis caryotas *p.* ferentibus, ac nuce pinea abundare. Esse copiam et mellis. Papyrus quoque et siluros *q.* in ⁴ omnibus gigni: Infestari eas belluis, quae expellantur assidue *r.*, putrescentibus.

XXXVIII.

1. Ninguariam. *Ch.* 2. acceperit. *Ch.* 3. a Iuba.
Vet. 4. omnibus.

σάβρασις idem, quae vox sequebatur proxime, legere debuit, et *capris*, non *lacer-tis* vertere. Quin igitur posterioris vocis admonitu, in priore se ipse retexit? *H.*
l. In conspectu earum) Et sane reliquis ante memoratis, haec fere ob amplitudinem ab oriente tota praetenditur. *H.*

m. Niuariam) MSS. omnes Ninguariam. Ptol. L. IV. c. 6. Κεντρούγια, pro Νιγγουγία, vel Νιγγουαρία, L'Isle Tenariffe, ou l'Isle d'Enfer. Cum in ceteris Canariis nullae vnquam visae sint niues, haec sola iis abundat. *H.*

n. Canariam) Tenariffae proximam, sed orbi nostro propriorem: la grande Isle Canarie. *H.*

o. Cum autem omnes) Solin. haec iisdem verbis, c. 56. p. 88. *H.*

p. Caryotas) De his, L. XIII. f. 9. *H.*

q. Et siluros) Piscium genus est, de quo L. IX. f. 17. *H.*

r. Quae expellantur assidue putrescentibus.) Praedicti codices putrescentibus. Notanda orthographia: quia videlicet dicitur, *putidus, putor et putreus*, ab aquarum putore. *Pintian.*

Quae expellantur) lactatione maris ac tempestatibus, Solini paraphrasis l. c. ubi de Canaria: *Perbibent etiam exspui in eam undoso mari belluas: deinde cum monstra illa putredine tabefacta sunt, omnia illic infici terro odore.* *H.*

XXXVIII. ¹ At abunde orbe terrarum extra intra s. indicato, colligenda in arctum mensura aequorum videtur. (XXXIII.) Polybius a Gaditano t. freto longitudinem directo cursu ad os Maeotis, XXXIV. XXXVII. u. M. D. p. prodidit. Ab eodem initio x. ad orientem recto cursu Siciliam XII. LX. y. mill. Ccc 5

1. Et abunde orbe terrae extra intra indicato, colligendam in arctum mensuram. Ch.

s. Extra intra) Lustrata orbis interiore veluti parte, quae oppida continentis huius prouinciasque complectitur: extima etiam enarrata, quae insulas dissitissimas quasque continet. H.

t. Polybius a Gaditano freto longitudinem directo cursu ad os Maeotis xxxiv. xxxvii. m. d. pass. prodit.) Martianus, A Gaditano, inquit, freto per longitudinem directo cursu ad os Maeotis, xxxiii. xxxvii. m. d. pass. Sed deceptus est hac quoque parte Martianus. Neque enim vlllo pacto legi potest, tricies ter. Etenim, vt supra visum fuit, cap. vlt. Lib. IV. Artemidorus et vna Isidorus longitudinem Europae a Tanai ad Gades octogies quater et quatuordecim m. pass. prodidere. Quo igitur modo inter Artemidorum Isidorumque hinc, et Polybium inde, tam insignis esse potuit differentia in tradenda Europae longitudine?

Nimirum legendum hic non, xxxiii. sed lxxxiv. vt quod interuallum fecerunt Artemidorus cum Isidoro a Tanai ad Gades, idem fecerit Polybius ab ore Maeotis ad eandem Gades. Pint.

u. XXXIV. XXXVII.) Hoc est, tricies et quater centena, ac triginta septem mill. pass. Martian. L. VI. p 226. legit dumtaxat, XXXIV. XXVII. D. pass. Aequorum haec mensura, non terrarum, vel Europae, vt Pintianus existimauit. H.

x. Ab eodem initio) Gaditano freto. H.

y. Siciliam XII. LX. mill. d. p.) Scribe ex exemplari Tolet. et Ch. XII. L. mill. pass. sicque esse legendum ostendit ratio postremae summae, quae alias non congrueret praecedentibus. Pint.

XII. LX.) Duodecies centena sexaginta millia pass. H.

mill. d. pass. Cretam ccc. lxxv. mill. pass. Rhodum
 1 CLXXXIII. mill. d. pass.: Chelidonias tantumdem:
 Cyprum 2 cccxxii. z. mill. pass. Inde Syriae Seleu-
 ciam Pieriam cxv. mill. passuum. Quae computa-
 tio efficit 3 vicies quater a. centena xl. mill. pas-
 suum. Agrippa hoc idem interuallum a freto Ga-
 ditano ad sinum Issicum per longitudinem directam
 XXXIV. XL. b. passuum mill. 4 taxat, in quo haud
 scio an sit error numeri, quoniam idem a Siculo
 freto Alexandriam 5 cursus XII. L. c. mill. pass. tra-
 didit. Vniuersus autem circuitus per sinus dictos
 ab eodem exordio d. colligit ad Maeotin lacum e.,
 6 C. LVI. f. mill. passuum. Artemidorus adiicit 7
 DCCLIII.

1. Sic ex MSS. em. Hard. CLXXXVI. Gr. et Al. 2.
 cccxxv. Gr. 3. Sic et Ch. vicies ter centena Gr.
 4. traxit. Tol. 5. cursa XIII. L. Ch. 6.
 Sic ex MSS. em. Hard. CLIX. Ch. CLVI. Gr. et Al.
 7. Sic ex MSS. em. Hard. DCCLVI. Gr.

z. Cyprum cccxxv.)
 Lego cccxxv. tum ex iis-
 dem exemplarib. tum ex ra-
 tione calculi, quae id expo-
 scere videtur. Pint.

a. Vicies quater) Ita emen-
 dauimus, tum MSS. Chiff. aliorumque admonitu, tum
 ex ratione postremae sum-
 mae, quae cum singularibus
 quae antecedunt haud alias
 satis apte congrueret. H.

b. XXXIV. XL.) Tricies
 et quater centena, XL. mil-
 lia: 3440000. mill. pass. H.

c. XII. L.) Duodecies cen-
 tena, quinquaginta millia.
 1250000 millia pass. H.

d. Ab eodem exordio) A
 Gaditano freto. H.

e. Colligit ad Maeotin la-
 cum.) Citata exemplaria,
 Colligit intra Maeotin lacum.
 Verius ut puto: quia sequi-
 tur statim, Idem cum Maeo-
 tide, etc. Pint.

f. C. LVI. mill. pass.) Mar-
 tian. l. c. centum quinquagin-
 ta septem millia. Mendose
 scribi enim oportuit, C. LVII.
 hoc est, centies centena, et
 quinquaginta septem millia
 passuum: 10057000. mill. pass.
 quae vniuersus litorum si-
 numque mediterranei ma-
 ris ambitus complectitur. H.

DCCLIII. *g.* mill. Idem cum Maeotide CLXXIII.
 XC. *h.* mill. pass. esse ¹ tradit. Haec est mensura
 inermium *i.*, et pacata audacia fortunam prouo-
 cantium hominum. Nunc ipsarum partium magni-
 tudo comparabitur, vtcumque difficultatem afferet
 auctorum diuersitas. Aptissime tamen spectabitur
 ad longitudinem latitudine addita. Est ergo *k.* ad
 hoc praescriptum Europae magnitudo *l.* ² LXXXII.
 XCIV. *m.* mill. passuum. Africae (vt media ex omni
 varie-

1. Tradidit. *Cb.* 2. LXXII. XI. XCIV. *Cb.* LXXXI.
 XLVIII. *Gr. et Al.*

g. DCCLIII.) Sic erunt
 omnino centies centena, et
 octingenta millia passuum,
 Artemidori mensura, a Ga-
 dirano freto, vsque ad Maeo-
 tin lacum. H.

b. Idem cum Maeotide
 CLXXIII. XC. pass. esse tra-
 dit.) Martianus, Centies
 octies bis XC. *p.* Sed legen-
 dum in Martiano, Centies
 octogies bis, sicque Pliniani
 numeri sunt interpretandi.
 Nam octies bis, quid aliud
 fit quam sedecies, non perci-
 pio. *Pint.*

CLXXIII. XC.) Centies
 septuagies et ter centena,
 ac nonaginta millia pass.
 1739000. mill. pass. Marti-
 anus legit, CLXXXII. quem
 numerum librarii sic reddi-
 dere, centies octies bis, pro
 octogies bis. H.

i. Inermium) Nautarum, qui
 vt Iuuenalis ait: Sat. 12. v. 48.

*Dolato Confisi ligno, digitis
 a morte remoti Quatuor, ac
 septem, si sit latissima teda. H.*

k. Est ergo ad hoc prae-
 scriptum Europae magnitudo
 LXXXI. XLI. *M. p.*) Mag-
 na occurrit hoc loco dubi-
 tandi causa, cur Plinius in
 Africa et Asia longitudinem
 et latitudinem distincte po-
 suerit, nec idem in Europa
 fecerit. Nimirum locum
 hunc decurtatum, insuper-
 que vitiosissime scriptum esse
 certum habeo: existimoque
 restitui sic posse, Est ergo ad
 hoc praescriptum, Europa e
 longitudo, LXXXIV. latitu-
 do XVI. XVIII. Martianus
 deprauatam Plinii lectionem
 secutus, octogies bis nonagin-
 ta quatuor legit. *Pint.*

l. Europae magnitudo) Lon-
 gitudine simul cum latitudi-
 ne computata. H.

m. LXXXII. XCIV.) Ita
 MSS.

varietate prodentium fumatur computatio) efficit longitudo ¹ XXXVII. XCIV. *n.* mill. Latitudo, qua colitur, nusquam ducenta quinquaginta millia passuum excedit. Sed quoniam a Gyrenaica eius parte nongentorum decem *o* millium passuum eam fecit Agrippa, deserta eius ad Garamantas vsque, qua noscebantur, complectens; ² vniuersam mensuram, quae venit in computationem, XLVI. VIII. *p.* mill. pass. efficit. Asiae longitudo *q.* in confesso est LXIII. LXXV. *r.* 3 mill. passuum. Latitudo sane compute- tur ab Aethiopico mari Alexandriam iuxta Nilum sitam, vt per Meroën ⁴ et Syenen mensura currat, ⁵ XVIII. LXXV. *s.* mill. pass. Apparet ergo Europam pau-

1. Sic et Pint. ex Martiano et Ch. XCIII. Tol. XXXVII. XLVIII. Gr. et Al. 2. vniuers. mens. quae veniet in comparationem. Tol. vniuersae mensurae, quae veniet in comparationem. Ch. 3. LXIII. mill. DCCL. Gr. et Al. 4. et per. 5. decies octies XXV. Martianus.

MSS. omnes, et Martianus, l. c. Hoc est, octogies bis centena, nonaginta quatuor millia: 8294000. mill. pass. Alia tamen videtur esse Artemidori sententia, L. IV. f. 37. huius operis Pliniani. H.

n. XXXVII. XCIV.) Ita R. 1. 2. Chiff. etc. Marti- nusque ipse. Hoc est, tricies ac septies centena, nonagin- ta quatuor millia. H.

o. Nongentorum decem) Martianus, l. c. H.

p. XLVI. XIII.) Quadra- gies sexies centena, et octo millia. Colb. 1. 2. XLIII. H.

q. Asiae longitudo in con- fesso est LXIII. M. DCCL.) Martianus, Asiae vero longi- tudo, sexagies ter DCCL. Sed non intelligo si recipi- tur haec lectio, quomodo constare queat quod sequi- tur, Europam paulo minus di- midia Asiae parte maiorem esse, quam Asiam. Quod si lega- tur, tricies DCCL. L. quadra- bit fere ratio caleuli. Pint.

r. LXIII. LXXV.) Vide quae diximus L. sup. f. 9. H.

s. XVIII. LXXV.) Decies octies centena, et LXXV. millia pass. Martianus legit XVIII. XXV. sed manifesto erro-

paulo minus dimidia Asiae parte maiorem ¹ esse t., quam Asiam. Eandem altero tanto et sexta parte Africae, ampliorem quam Africam. Quod si misceantur omnes summae, liquido patebit Europam totius terrae tertiam esse partem et ² octauam paulo amplius: Asiam vero quartam et quartamdecimam: Africam autem quintam et insuper sexagesimam.

XXXIX. His addemus etiamnum vnam Graecae inuentionis ³ sententiam vel exquisitissimae subtilitatis, vt nihil desit in ⁴ spectando terrarum situ: indicatisque regionibus noscatur, ⁵ et cum qua cuique earum societas sit, siue cognatio dierum ac noctium, quibusque inter se pares umbrae et aequa mundi conuexitas. Ergo reddetur hoc etiam, ⁶ terraeque vniuersae in membra caeli digerentur.

Plura

1. *Esse quin Asiam eandem.* 2. *octaua.* 3. *scientiam. M.* 4. *inspectato. M.* 5. *Sic ex MSS. em. Hard. conf. Cb. earum omitendo. et quae cuique earum soc. sit. Gr. et Al.* 6. *Sic ex MSS. em. Hard. conf. M. et Cb. terraeque vniuersa - - digerentur. Gr. et Al.*

errore. Nam ab Aethiopico mari ad Meroen DCXXV. mill. passuum esse, inter auctores fere conuenire dixit, sect. 35. a Méroe Syenen esse tantumdem spatii ex Eratosthene iamdudum monuit L. II. f. 75. atque hoc ipso libro f. 35. A Syene denique Alexandriam ex eodem Eratosthene par esse interuallum, atque a Syene ad Meroen, Strabo est auctor,

L. II. p. 114. Quae triplex summa mensuram Plinianam omnino adaequat. Latitudinem porro hanc Asiae adiudicat, quoniam ab Asia Africam Nilo amne determinari censet. H.

1. *Maiorem esse*) Accuratius paulo, de partium orbis magnitudine locuti recentiores Geographi: quos tu consule. H.

Plura sunt autem haec segmenta mundi, quae nostri circulos appellauere, Graeci parallelos. *u.* (XXXIV.) Principium *x.*¹ habet Indiae pars versa ad austrum. Patet vsque Arabiam et Rubri maris accolas. Continentur Gedrosi, Persae, Carmani, Elymaei, Parthyene, Aria, Sufiane, Mesopotamia, Seleucia cognominata Babylonia, Arabia ad Petras vsque *y.*; Syria Coele, Pelusium, Aegypti² inferiora, quae *Χώρα z.* vocatur Alexandriae, Africae maritima, Cyrenaica oppida omnia, Thapsus, Adrumetum, Clupea, Carthago, Utica, vterque³ Hippo *a.*, Numidia, Mauritania vtraque Atlanticum mare, columnae

1. Principium habent Indiae. Pars versa ad Austrum patet vsque, etc. 2. Sic ex MSS. em. Hard. Infraque ora Rbacota vocata, nunc Alexandria. Pin. ex Steph. inferiora quae Chora vocatur Alexandria. Ch. Pelusium Aegypti: inferiorque ora, quae vocatur, Gr. et Al. 3. vtraque. Gr.

u. Graeci parallelos) Parallelus spatium terrae est, cuius finis diem maximum habet, quadrante vno longiorem, quam initium. De his parallelis Strabo, L. II. p. 115. et sqq. Ptol. L. II. Almag. c. 6. H.

x. Principium) Hic parallelus per Alexandriam, παράλληλος διὰ Ἀλεξανδρείας ab antiquis vocabatur: vel διὰ χώρας Ἀλεξανδρείας. H.

y. Arabia ad Petras vsque.) Plinius hoc ipso libro, cap. 28. vnitatis numero Petram appellauit, non Petras: Deinde Nabataei oppidum incolunt Petram nomine. Stra-

bo quoque L. XVI. Nabataeorum Metropolin Petram nominat. Item Stephanus et reliqui Petram. Pintian.

z. Quae Χώρα) Regio. Ita libri MSS. omnes. Editi male, Inferiorque ora. Protemaeus, de Delta, et de fluminibus in Aegypto inferiore: Καλεῖται δὲ κοινῶς ἢ περὶ τὰς τὴν ποταμὸν Χώρα κατω. H.

a. Vtraque Hippo.) Toletanum apographon, Vterque Hippo, rectius. Masculino enim genere efferuntur ab omnibus, Hippo regius, Hippo diarrhyus, nunquam aliter. Pin.

lunnae Herculis. In hoc caeli ¹ circumflexu aequinoctii ² die media, umbilicus, quem Gnomonem vocant, vii. pedes longus, umbram non amplius iv. pedes *b.* longam reddit. Noctis vero dieique ³ longissima spatia horas xiv. aequinoctiales habent, breuissima ⁴ e contrario X. Sequens circulus incipit ab India vergente ad occasum, vadit per ⁵ medios Parthos *c.*, Perseepolin ⁶, citima Persidis, Arabiam citeriorem *d.*, Iudaeam, Libani montis accolae. Amplectitur Babylonem, Idumaeam, Samaritiam, Hierosolimam, Ascalonem, Ioppen, Caesaream, Phoenicem *e.*, Ptolemaidem, Sidonem, Tyrum, Berytum, Botryn, Tripolin, Byblum, Antiochiam, Laodiceam, Seleuciam, Ciliciae maritima, ⁷ Cypri austrina *f.*, Cretam, Lilybaeum in Sicilia, septentrionalia Africae et Numidia. Umbilicus aequinoctio xxxv. pedum, umbram viginti quatuor pedes lon-

1. circumflexu. *M.* 2. dimidio. *M.* 3. longissimae. *Ch.* 4. ex. *Ch.* 5. Medos. *Ch.* 6. Perseepolin. *Gr.* 7. Sic ex *MSS. em. Hard. conf. Ch. Cyprum, austrinam Cretam Gr. et Al.*

b. IV. pedes) Si Straboni fides, L. II. p. 133. gnomon solarii Alexandriae rationem habet ad umbram, quam efficit, qualis est quinarii ad septenarium: quare umbra erit quinque pedum: subintellige, hora sexta, seu meridiana. *H.*

c. Medios Parthos) Caue *Medos*, legas: quibus si locum hic esse oporteret, appellari post Parthos ii deberent, cum ab India in occasum progredientibus

Parthi prius, quam Medii occurrant. *H.*

d. Arabiam citeriorem) Quae Syriae ad ortum praetenditur, usque ad Euphratem. *P.*

e. Phoenicem) Unde hic circulus siue parallelus nomen accepit, διὰ μέσης Φοινίκης, per mediam Phoenicem. *H.*

f. Cypri austrina) Sic paulo post, *Sardiniae austrina, Cappadociae austrina*, etc. *H.*

longam facit. Dies autem noxque maxima quatuordecim horarum aequinoctialium est, accedente iis quinta parte *g.* vnius horae. Tertius circulus *h.* ab Indis Imao proximis oritur. Tendit per Caspiae portas Mediae¹ proximas, Cataoniam, Cappadociam, Taurum, Amanum, Iffum, Cilicias portas, Solos, Tarsum, Cyprum, Pisidiam, Pamphyliae Siden, Lycaoniam, Lyciae Patara, Xanthum, Caurum, Rhodum, Comum, Halicarnassum, Gnidum, Dorida, Chium, Delum, Cycladas medias, Gythium *i.*, Maleam, Argos, Laconiam, Elin, Olympiam, ²Messeniam Peloponnesi, Syracusas, Catinam, Siciliam mediam, Sardiniae austrina, Carthaginiam, Gades. Gnomonis centum vnciae *k.*, umbram septuaginta septem vnciarum faciunt. Longissimus dies est aequinoctialium horarum quatuordecim atque dimidiae, cum trigesima parte vnius horae. Quarto *l.* subiacent circulo, quae sunt ab altero latere Imai, Cappadociae austrina, Galatia, Mysia, Sardis, Smyrna, Sipylus, Tmolus mons Lydiae, Caria, Ionia, Trallis, Colophon, Ephesus,

1. proximam Cataoniae Cappadoc. Ch. 2. Sic ex
MSS. em. Hard. Messenam Ch. Messenen Gr. et Al.

g. Quinta parte) Quarta, si Strabonem audimus, L. II. p. 134. et Ptol. L. II. Almag. c. 6. H.

h. Tertius circulus) Διὰ Ῥόδου, per Rhodum cognominatur. Traduntur eadem ab Eratosthene, ut Strabo innuit, l. c. H.

i. Gythium) De quo L. IV. f. 8. H.

k. Centum vnciae) Centum partes. Hoc est, eandem habet rationem, ad umbram umbilicus horologii, siue gnomon, quam habet centenarius numerus ad LXXV. H.

l. Quarto) Διὰ Σμύρνης Ptolemaeo, l. c. H.

fus, Miletos, Samos, Chios, Icarium mare, ¹ Cycladum septemtrionales, Athenae, Megara, Corinthus, Sicyon, Achaia, Patrae, Isthmos, Epirus, septemtrionalia Siciliae, Narbonensis Galliae exortua, Hispaniae maritima a Carthagine noua, et inde ad occasum. Gnomoni XXI. pedum respondent umbrae XVII. pedum: longissimus dies habet aequinoctiales horas quatuordecim, et duas tertias vnius horae. Quinto *m.* continentur segmento ab introitu Caspii maris, Baetra, Iberia, Armenia, Mysia, Phrygia, Hellespontus, Troas, Tenedus, Abydos, Scepsis, Ilium, Ida mons, Cyzicum, Lampfacum, Sinope, Amisum, Heraclea in Ponto, Paphlagonia, Lemnus, Imbrus, Thafus, Cassandria, Thessalia, Macedonia, Larissa, Amphipolis, Thessalonice, Pella, ² Aedessa *n.*, Beroea, Pharfalia, Carystum, ³ Euboea *o.* Boeotum, Chalcis, Delphi,

Acar-

1. Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. Cyclades septemtrionales. Gr. et Al. *2.* Edessus. Al. Edessa. Gr. *3.* Sic ex MSS. em. Hard. conf. Ch. Euboea, Boeti. Gr. et Al.

m. Quinto) Διά Ἑλλησπόντου. H.

v. Aedessa) Ptol. L. III. c. 13. Ἀιδεσσα vrbs Emathiae in Macedonia iuxta Berrhoeam. *Edessam Macedoniae ciuitatem* vocat Victor Virensis, L. I. de perfec. Afric. p. 10. In Notit. Eccl. p. 21. Ἐδεσσα. H.

o. Euboea Boeoti.) Apo- Vol. II.

graphon Toletanum, *Euboea Boeotum*. Scribendum arbitror, *Euboea Oreum*. Duae enim in Euboea vrbes praecipuae celebrabantur, Oreus et Chalcis, Plinio, Straboni, Ptolemaeo, Stephano, etc. *Pirr.*

Euboea Boeotum) Sine Boeotorum. Auuisa enim Euboea Boeotiae, vt dictum est, L. IV. H. Ddd

Acarmania, Aetolia, Apollonia, Brundisium, Tarentum, Thurii, Locri, Rhegium, Lucani, Neapolis, Puteoli, Tuscum mare, Corsica, Baleares, Hispania media. ¹ Gnomoni septem pedes, ² umbrae sex. Magnitudo diei summa horarum aequinoctialium quindecim. Sexta comprehensio *p.*, qua continetur vrbs Roma, amplectitur Caspias gentes, Caucasum, septemtrionalia Armeniae, Apolloniam supra Rhyndacum, Nicomediam, Nicaeam, Chalcedonem, Byzantium, Lyfimiachiam, ³ Cherronesum, Melanem suum, ⁴ Abderam, Samothraciam, Maroneam, Aenum, ⁵ Bessicam, ⁶ Thraciam, Maedicam, Paeoniam, Illyrios, Dyrrachium, Canusium, Apuliae ⁷ extrema *q.*, Campaniam, Etruriam, Pisas, Lunam, Lucam, Genuam, Liguriam, Antipolin, Massiliam, Narbonem, Tarraconem, Hispaniam Tarraconensem mediam, et inde per Lusitaniam. Gnomoni pedes nouem, umbrae octo. Longissima diei spatia, horarum aequinoctialium quindecim, addita nona parte vnus horae: aut, vt Nigidio placuit, quinta. Septima diuisio *r.* ab altera Caspii maris ora incipit: ⁸ vaditque supra

1. Gnomonis. 2. umbra. M. et Ch. 3. Cherronesum. Gr. 4. Abdera ex Strab. et M. 5. Bessiam Thraciae. Pint. 6. Thraciam mediam. Gr. et Al. 7. extrema. Ch. 8. caditque. Gr.

p. Sexta comprehensio) *Διά Μασσαλίας* per Massiliam. H.

q. Apuliae extrema) Priscianus Grammaticus L. III. p. 608. hinc Plinii locum affert in medium, vt *extimum* pro *extremo* dictum a vete-

ribus probet: Plinius, inquit, in sexto Naturalis Historiae: Dyrrachium, Canusium, Apuliae extrema. H.

r. Septima diuisio) Parallelus *διὰ μέσζε Πόντζε* Ptolemaeo, l. c. H.

supra Callatim, Bosphorum, Borysthenem, Tomos, Thraciae s. ¹ auersa, Triballos, Illyrici reliqua, Adriaticum mare, Aquileiam, Altinum, Venetiam, Vicentiam, Patauium, Veronam, Cremonam, Rauennam, Anconam, Picenum t., Marfos, Pelignos, Sabinos, Umbriam, Ariminum, Bononiam, Placentiam, Mediolanum, omniaque ab Appennino: transque Alpes Galliam Aquitanicam, Viennam, Pyrenaeum, Celtiberiam. Umbilico triginta quinque pedum, umbrae triginta sex, ut tamen in parte Venetiae exaequetur umbra gnomoni: amplissima dies horarum aequinoctialium quindecim, et quintarum partium horae trium. Haec tenus antiquorum exacta celebrauimus. Sequentium diligentissimi, quod superest terrarum ² tribus ³ assignauere segmentis. A Tanai per Maeotin lacum et Sarmatas usque Borysthenem, atque ita per Dacos partemque Germaniae, Gallias, Oceani litora amplexi, quod esset horarum sedecim. Alterum per Hyperboreos et Britanniam, horarum decem et septem. ⁴ Postremum Scythicum a Riphaeis iugis in Thulen, in quo dies continuarentur (ut diximus u.) noctesque per vices. Idem et ante principia, quae fecimus, posuere circulos duos.

D d d 2

Primum

1. *Auersa. Ch.* 2. *supra trib. Tol.* 3. *alligaue-
re. Ch.* 4. *Sic ex MSS. em. Hard. conf. Tol.
Salm. Ch. Postrema Scythicum. Gr. et vulgg.*

5. *Thraciae auersa*) Sep- Marfi, Labruzzo: Peligni
temtrioni partem obuersam. *Ducada di Spoleto. Sabini
H. Savina. Dal.*

1. *Picenum.*) Picenum hodie, *Marcha d' Ancona:* 26. *H.* u. *Vt diximus*) L. IV. f.

Primum per α .¹ insulam Meroën, et Ptolemaidem, in Rubro mari ad elephantorum venatus conditam: ubi longissimus dies duodecim γ . horarum esset, dimidia hora amplior. Secundum per Syenen α . Aegypti euntem, qui esset horarum ² tredecim. α . Iidemque singulis dimidia horarum spatia β usque ad ultimum adiecere circulis. Et hactenus de terris.

1. Insulas. 2. XIV. Cb. 3. usque ad ultimum.
M. V. Cb.

α . Primum per) Διὰ Με-
ροῦς καὶ Πτολεμαίδος τῆς ἐν
τῇ Τρογλοδοτικῇ. Straboni,
L. II. p. 133. H.

α . Per Syenen) Διὰ Συή-
νης: horarum tredecim cum
semisse, iisdem auctoribus
proxime appellatis. H.

γ . Duodecim) Immo tre-
decim, ὥρων ἰσημερινῶν
τρισκαίδεκα Straboni et
Ptol. II. cc. H.

α . Tredecim) MSS. R. I. 2.
et Cliffl. XIII. H.

E M E N D A N D A.

In Vol. I. Praef. p. IV. lin. 17. obiecerint l. obieciffent:
p. IX. l. II. conciliamus. l. conciliemus. p. XIII. l. vlt.
facilius l. facilior. p. XIV. lin. 3. inquinatum l. in-
quato. ib. l. 19. hifturiae l. hiftoriae.

1847

In Vol. I. Part IV. p. 177. obliquo
p. 178. p. 179. p. 180. p. 181. p. 182.
p. 183. p. 184. p. 185. p. 186. p. 187.
p. 188. p. 189. p. 190. p. 191. p. 192.

